R.i.15

III. F. 7.

DE IVRE ABBATISSARVM, ET MONIALIVM;

SIVE PRAXIS GVBERNANDI MONIALES,

ALIASQ. MVLIERES SVB HABITV ECCLESIASTICO, ET REGVLARI DEGENTES.

Ad ſtylum Curiæ Romanæ elucubrata;

CONCILIORVM, CANONVM, SVMMORVM PONTIFICVM, & Sacrarum Congregationum Decretis, SS. Patrum Sanctionibus, Theologorum, ac Iuſdicentium Sententijs roborata, atque illuſtrata.

CVI ACCEDVNT SACRAE ROTAE ROMANAE DECISIONES quamplurimæ; præſertim quædam nouiſsimæ, non antea in lucem editæ, quæ vnà cum Formulario Epiſtolarū Paſtoralium, Inſtitutionum, Ordinationum, Reformationum, aliorumq. agendorum pro eiſdem Monialibus, in fine Operis apponuntur.

AVCTORE D. ASCANIO TAMBVRINIO DE MARRADIO
Monacho Vallıſumbroſæ, & in Curia Romana Procuratore Generali, ac Sereniſſimi Principis Caroli Cardinalis Etruriæ Theologo.

ALESANDRINA
1.1.1.f.7

ROMÆ, Ex Typographia Petri Antonij Facciotti. MDCXXXVIII.
SVPERIORVM PERMISSV.

SER.^MO PRINCIPI

FERDINANDO
SECVNDO
MAGNO DVCI ETRVRIAE.

D. Aſcanius Tamburinius Vallumbroſanus.

SI quid efficaciùs prægnans Mulier concupiſcit, in tenelli Infantis mẽbris, quę graui aluo continet, Natura ſæpè imprimit materni voti Signa; & miratur inde puerpera in vagiẽtis vultu proprij deſiderij imagines. Hinc mirum non eſt, ſi, quos identidem fœtus meum ingenium edit in lucem, omnes Medicea ſtẽmmata in fronte gerunt. Nihil enim ardentiùs verſat mens, quàm Etruſci Principatus gloriam; nec intenſiùs quicquam ambit, quàm FERDINANDI SECVNDI patrocinium. Omnes autem meas lucubrationes iuſtè, imò neceſſariò fieri debere meæ in Te obſeruantiæ pignora, tribus rationibus perſuaſum mihi eſt. Primùm, cùm Vallumbroſana Familia (cuius negotia in Romana Curia procurandi onus mihi hodie incumbit) omnia ferè debeat Mediceæ Munificentiæ pietati, atque in Tui Dominij Prouincijs

maiori ex parte cõquieſcat, liberali Religione culta; melius certè noſtris rationibus conſulere nequeo, quàm Tui fauoris gratiam nobis quærere publicis noſtri obſequij documentis. Præterea cùm Carolo Principi Etruriæ Cardinali (quo Patrono gloriamur) perſpexerimus gratiùs nihil, quàm Regnantis Nepotis laudes, offerri poſſe; nos, vt Protectoris quoque animum nobis arctius conciliemus, Magni Ducis nomen colere debemus omnes, ego verò præcipuè, quem idem Princeps Cardinalis, Theologi familiaris titulo decorare voluit. Poſtremò gens mea, quam inſigni Cælorum beneficio Natura Tuo Sceptro ſubiecit, & ſingularis clemẽtiæ Tuæ fauor innumeris auxit beneficijs, me vocat ad edenda qualiacumquè poſſum, grati animi monumenta, ne prorſus alienus videar à gentilitijs mei ſanguinis obſequijs degenerare, alumnus iam Sacro huic Ordini addictus. Tot nominibus Tibi debitum Tributum integra fide perſoluo; rogoq. ſupplex, vt hunc ingenii mei partum Regia manu excipias, ne illum læthea fluenta abſorbeant. Hinc Tua humanitate fretus audebit patentiori ſe Pelago credere, & contemnere procaciores fluctuum procellas. Sic Te Pater Omnipotens fœlici ſobole ditet, & augeat potentiam.

FER-

FERDINANDVS SECVNDVS MEDICES,

COSMI IVNIORIS FILIVS,

MAGNVS DVX ETRVRIAE QVINTVS.

ANAGRAMMA.

Fis Mundo inſurgens decus. Adderis vnica Virtus;
Dia. Exin murus fis, columenque tuis.

VICTORIA FELTRIA DE RVVERE.

MAGNI FERDINANDI MEDICES IVNIORIS CONIVX,

MAGNA DVX ETRVRIAE.

ANAGRAMMA.

Arni viuax mirifici decoris Ilex;
ſunde, redde Mundo germina,
acri auita virtute generoſa.

EGo D. Fœlix de Patriarchis Abbas S. Praxedis de Vrbe Congregationis Valliſumbroſæ, ac Reuerendiſs.P.D.Angelici de Graſſis dictæ Congregationis Præſidentis Generalis in Romana Prouincia Vicarius Generalis; de mandato eiuſdem Reuerendiſs.P.Generalis vidi,ac diligentèr perlegi librum, cuius titulus eſt, De Iure Abbatiſſarum, & Monialium, &c. Auctore Adm.R.P.D. Aſcanio Tamburinio, præfatæ Congregationis Monacho, & Sacræ Theologiæ profeſſore, ac totius noſtræ Congregationis in Curia Romana Procuratore Generali; in quo nihil prorſus inueni, quod Catholicæ fidei, ac bonis moribus aduerſetur; Imò omnia adeò pia, & clara ex Sacrorum Canonum,& celeberrimorum Doctorum,ità diligentèr, ac non parùm labore deſumpta, reperi; quod Opus tam pium, & adeò Regularibus omnibus vtriuſque ſexus valdè profuturum,in lucem, vt quàm primum edatur, duxi. Romæ die 4. Maij 1637.

Ego D. Fœlix de Patriarchis Abbas S. Praxedis, ac Reuerendiſs. Patris Generalis Congregationis Valliſumbroſæ in Romana Prouincia Vicarius Generalis.

LIbrum inſcriptum, De Iure Abbatiſſarum, & Monialium, ab Adm. R. P. D. Aſcanio Tamburinio Congregationis Valliſumbroſæ in Curia Romana Generali Procuratore, diligentèr elaboratum; Ego D.Iulius Lambertus eiuſdem Congregationis Profeſſus,ac Romæ in Monaſterio S. Praxedis Sacræ Theologiæ Lector accuratè perlegi de mandato Reuerendiſs.D.Angelici de Graſſis Congregationis dictæ Præſidis Generalis: cumq. in eo, nihil offenderim, vel à fidei norma,vel à morum pietate diſſentaneum; imò multa perſpexerim, non mediocrem Chriſtianæ Reipublicæ vtilitatem allatura, digniſſimum eſſe iudico,vt typis mandetur,& lucem aſpiciat. In cuius fidem, præſentibus manu propria me ſubſcripſi. Datum Romæ in Monaſterio S.Praxedis die 20.Maij 1637.

Ego D. Iulius, qui ſuprà.

Imprimatur, Si videbitur Reuerendiſs. P. Magiſtro Sacri Palatij Apoſtolici.

Io.Bapt. Epiſcopus Camer. Viceſgerens.

DE Iure Abbatiſſarum, & Monialium, &c. vtiliſſimum, ac vſu frequentiſſimum Opus, quod valdè vtilitèr accomodauit, ac poſt Tractatum de Iure Abbatum concinnauit Adm. R.P.Aſcanius Tamburinius Monachus Valliſumbroſæ, ità mandante Reuerendiſs. Padre Nicolao Riccardio Sacri Palatij Magiſtro, vidi, ac diligentèr inſpexi, illudq. multiplici eruditione plenum reperi, ideo exiſtimo publici iuris fieri poſſe ad maximum Orbis, & Vrbis commodum. In fidem. Romæ die 2. Iunij 1637.

Ita eſt Angelus Lucianus I.V.D. & in Gymnaſio Almæ Vrbis publicus, ac Primarius Sacrorum Canonum profeſſor manu propria.

Imprimatur. Fr.Hiacynthus Lupus Magiſter, & Socius Reuerendiſs.P.Fr.Nicolai Riccardij Sacri Palatij Apoſtolici Magiſtri, Ordinis Prædicatorum.

ELEN-

ELENCHVS SVMMORVM PONTIFICVM, Conciliorum, Sanctorum Patrum, aliorumq; Doctorum, quibus totum Opus innititur.

A

ABBAS Antiquus.
Abbas Panormitanus.
Abdias Claudius.
Abraham Rabbinus.
Abramus Ortelius.
Adeodatus Papa.
Adrianus I. Papa.
Adrianus II. Papa.
Adrianus VI. Papa.
Ægidius Bellamera.
Ægidius Coninch.
Ægidius Romanus.
Æmilius Ferrettus.
Æneas Siluius.
Agapetus II. Papa.
Agatho Papa.
Aimon Crauetta.
Albanus Cardinalis.
Albertus Bolognettus.
Albertus Magnus.
Alderanus Maſcardus.
Alexander II. Papa.
Alexander ab Alexandro.
Alexander Ambroſinus.
Alexander Caſtaneus.
Alexander de Imola.
Alexander Peſantius.
Alexander Trentacinquius.
Aloyſius Riccius.
Aloyſius Turrianus.
Alphonſus Aluarez.
Alphonſus de Caſtro.
Alphonſus Horeda.
Alphonſus de Mendoza.
Alphonſus Vegha.
Alphonſus Villadiego.
Alphonſus Villegas.
Alphonſus Viualdus.
Aluarus Pelagius.
Aluarus Valaſcus.
S. Ambroſius.
Ambroſius Catharinus.
Anaſtaſius II. Papa.
Anaſtaſius III. Papa.
Anaſtaſius Germonius.
B. Andreas Abb. Strumen. Vallumbroſanus.
Andreas Alciatus.
Andreas Barbatia.
Andreas Bobadilla.
Andreas Gail.
Andreas Molpheſius.
Andreas Piſcara.
Andreas Tiraquellus.
Andreas Victorellus.
Angelus Aretinus.
Angelus Cherubinus.
B. Angelus Vallumbroſanus.
S. Antoninus Archiep. Florent.
Antoninus Diana.
Antonius Alciatus.
Antonius Bellonus.
Antonius de Butrio.
Antonius Capycius.
Antonius Corduba.
Antonius Cuccus.
Antonius Fernandez.
Antonius Gomez.
Antonius Monachus.
Antonius Naldus.
Antonius Perez.
Antonius Ricciullus.
Antonius Theſaurus.
Ariſtoteles Phyloſophus.
Arnaldus Pontanus.
S. Athanaſius.
B. Attho Epiſc. Vallumbroſan.
Attilius Regulus.
S. Auguſtinus.
Auguſtinus de Ancona.
Auguſtinus Barboſa.
Auguſtinus Lopez.
Auitus Papa.
Aulus Gellius.

B

Baldus.
Balthaſar Gometius.
Bartholomæus Bellencinus.
Bartholomæus Cepola.
Bartholomæus à S. Fauſto.
Bartholom. Fumus Armilla.
Bartholomæus Gauantus.
Bartholomæus Gipſius.
Bartholomæus à Ledeſma.
Bartholomæus Medina.
Bartholomæus Salicetus.
Bartholomæus Socinus.
Bartholomæus de Vecchis.
Bartholus de Saxoferrato.
Baſilius Magnus.
Baſilius Poncius.
Beda Venerabilis.
Benedictus II. Papa.
Benedictus III. Papa.
Benedictus IV. Papa.
Benedictus VI. Papa.
Benedictus Bommatthæus.
Benedictus Pereira.
S. Bernardus Abbas.
S. Bernardus Card. Vallumbroſ.
Bernardus Aldarete.
Bernardus Diez.
Bernardinus Alphanus.
S. Bernardinus Senenſis.
Boerius Epo.
Biblia Sacra in vtroque Teſtamen. ſæpè.
S. Bonauentura Cardinalis.
Bonifacius III. Papa.
Bonifacius IV. Papa.
Bonifacius V. Papa.
Bonifacius VIII. Papa.
Bonifacius IX. Papa.
Bonifacius de Vitalinis.

C

Cæſar Baronius Cardinalis.
S. Cæſarius.
Caietanus Cardinalis.
Calderinus Pereira.
Canones Epanenſes.
Canones Milleuitani.
Canones Romani.
Cappella Tholoſana.
S. Carolus Borromeus Card.
Carolus de Graſſis.
Carolus Sigonius.
Carolus Tapia.
Caſſianus.
Caſſiodorus.
Cathechiſmus Pij V.
Celeſtinus V. Papa.
Celius Rodiginus.
S. Chriſoſtomus.
Chriſtophorus Portius.
S. Ciprianus.
S. Clemens I. Papa.
Clemens II. Papa.
Clemens V. Papa.
Clemens VII. Papa.
Clemens VIII. Papa.
Clemens Alexandrinus.
Clemens Romanus.
Collector Priuilegiorum.
Concilia Antiqua Galliæ.
Concilium Affricanum.
Concilium Agatenſe.
Concilium Agripinenſe.

Conci-

Concilium Aquiſgranenſe I.
Concilium Aquiſgranēſe II.
Concilium Aquiſgratenſe.
Concilium Aquileienſe.
Concilium Arauxicanum I.
Concilium Arauxicanum II.
Concilium Arelatenſe I.
Concilium Arelatenſe II.
Concilium Arelatenſe III.
Concilium Arelatenſe IV.
Concilium Arelatenſe V.
Concilium Arelatenſe VI.
Concilium Aruernenſe I.
Concilium Aruernenſe II.
Concilium Aurelianenſe I.
Concilium Aurelianenſe II.
Concilium Aurelianenſe III.
Concilium Aurelianenſe IV.
Concilium Aurelianenſe V.
Concilium Auguſtodunenſe.
Concilium Aurinenſe.
Concilium Cabilonenſe I.
Concilium Cabilonenſe II.
Concilium Calcedonenſe.
Concilium Cameracenſe.
Concilium Carpentoratenſe.
Concilium Chartaginenſe.
Concilium Cæſarauguſtanū.
Conciliū Coſtātinopolitanū.
Concilium Duziacenſe I.
Concilium Duziacenſe II.
Concilium Epaonenſe.
Concilium Francofordenſe.
Concilium Hiſpalenſe.
Concilium Laodicenſe.
Concilium Lateranenſe I.
Concilium Lingonenſe.
Concilium Luriacenſe.
Concilium Lugdunenſe I.
Concilium Lugdunenſe II.
Concilium Lugdunenſe III.
Concilium Maguntinum.
Concilium Matiſconenſe I.
Concilium Matiſconenſe II.
Concilia Mediolanenſia ſub D.Carolo Borromeo.
Concilium Nicenum.
Concilium Pariſienſe I.
Concilium Pariſienſe II.
Concilium Pariſienſe III.
Concilium Pariſienſe IV.
Concilium Pariſienſe V.
Concilium Pariſienſe VI.
Concilium Remenſe I.
Concilium Remenſe II.
Concilium Romanum I.
Concilium Romanum II.
Concilium Romanum III.
Concilium Romanum IV.
Concilium Romanum V.
Concilium Romanum VI.
Concilium Sueſſonenſe I.
Concilium Sueſſonenſe II.
Concilium Sueſſonenſe III.
Concilium Tricaſſinum I.
Concilium Tricaſſinum II.
Concilium Triburienſe.
Concilium Tridentinum.
Concilium Turonicum.
Concilium Tullenſe I.
Concilium Tullenſe II.
Concilium Turonenſe.
Concilium Valentinum.
Concilium Vaſenſe I.
Concilium Vaſenſe II.
Concilium Veneticum.
Concilium Vernenſe I.
Concilium Vernenſe II.
Concilium Vermetienſe I.
Concilium Vermetienſe II.
Concilium Viennenſe.
Concilium Vormacenſe.
S.Congreg.Card.Epiſc.& Reg.
S.Congreg.Card.Concil.Trid.
S.Congreg.Card.Rituum.
Conradus Lancellottus.
Cornelius Benincaſius.
Cornelius Celſus.
Cornelius Ianſenius.
Coſmus Philiarcus.
Cronicæ Caſſinenſes.
Cronicæ Gentilium.
Curia Philippina.
S.Cyrillus Hieroſolimitanus.

D

S.Damaſus Papa.
Didacus Couarruuias.
Didacus Lopez.
Didacus Nugnus.
Didacus Perez.
Didacus Stella.
Dionyſius Alexandrinus.
S.Dionyſius Areopagita.
Dionyſius Carthuſianus.
Dionyſius Halicarnaſſeus.
Directorium Inquiſitorum.
Dominicus Bannes.
Dominicus de S.Giminiano.
Dominicus Iacobatius.
Dominicus Soto.
S.Dorotheus.

E

Eduardus Millius.
Effren Syrus.
Emanuel Aluarez.
Emanuel Sà.
Emanuel Roderiquez.
S.Epiphanius.
Eraſmus à Cochier.
Eudoſius Locatellus Vallūbr.
Eugenius I. Papa.
Eugenius II. Papa.
Eugenius III. Papa.
Eugenius IV. Papa.
Euſebius Cæſarienſis.
Euſebius de Vrbino.
Eutichianus Papa.

F

Fabius de Anna.
Federicus de Senis.
Felinus Sandeus.
Felix I. Papa.
Felix II. Papa.
Felix III. Papa.
Felix IV. Papa.
Ferdinandus Menchaca.
Flaminius Pariſius.
Flauius Cherubinus.
Flores Diaz de Mena.
Fortunius Garcia.
Franciſcus Alcozer.
Franciſcus Aretinus.
Franciſcus Burſatus.
Franciſcus Caſtillo.
Franciſcus Conanus.
Franciſcus Coriolanus.
Franciſcus Turrianus.
Franciſcus Felicianus.
Franciſcus Galettus.
Franciſcus Garcia.
Franciſcus Ghislerius.
Franciſcus Leo.
Franciſcus Lortas.
Franciſcus Mantica Card.
Franciſcus Marcus.
Franciſcus Medices.
Franciſcus de Mendoza.
Franciſcus Molina.
Franciſcus Ortiz.
Franciſcus Penia.
Franciſcus de Pitigianis.
Franciſcus Ripa Vallumbroſ.
Franciſcus Salazar.
Franciſcus Salgado.
Franciſcus Sarmiento.
Franciſcus Suarez.
Franciſcus Toletus Card.
Franciſcus Titelmanus.
Franciſcus Valleſius.
Franciſcus Varcas.
Franciſcus Victoria.
Franciſcus Viuius.
Franciſcus de Zaba.
Franciſcus Zabarella Card.
Franciſcus Zipæus.

G

Gabriel Biel.

Ga-

Gabriel Vaſquez.
Gabriel Penottus.
Gabriel Pereira.
Garcia Maſtrillo.
Gelaſius Papa.
Gaſpar Antonius Theſaurus.
Genebrardus.
Geneſius Minuccius Vallũb.
Georgius de Cabedo.
Georgius Natta.
Georgius Polaccus.
Gloſſa Interlinearis.
Gonzales Villadiega.
Gregorius Magnus Papa.
Gregorius II. Papa.
Gregorius III. Papa.
Gregorius IV. Papa.
Gregorius IX. Papa.
Gregorius XIII. Papa.
Gregorius XIV. Papa.
Gregorius XV. Papa.
S.Gregorius Nazianzenus.
S.Gregorius Niſſenus.
Gregorius Sayrus.
Gregorius de Valentia.
Guido Papæ.
Guillelmus Benedictus.
Guillelmus Caſſadorus.
Guillelmus Durandus.
Guillelmus Redoanus.

H

Henricus Gandauenſis.
Henricus Henriquez.
Hercules Mareſcottus.
Hieronymus Cenedo.
S.Hieronymus.
Hieronymus Gigas.
Hieronymus Gonzales.
Hieronymus Gratus.
Hieronymus Leo.
Hieronymus Lhamas.
Hieronymus Manfredus.
Hieronymus Oſorius.
Hieronymus Plato.
Hieronymus Rodericus.
Hieronymus Soto.
Hieronymus Venero.
Hyppolitus Riminaldus.
Hiſtoriæ Caſſinenſes.
Homerus Poeta.
Homobonus de Bonis.
Honorius I. Papa.
Horatius Turſellinus.
Hoſtienſis Cardinalis.
Hugo Cardinalis.
Hugo de S.Victore.

I

Iacobus Caualerius Card.
Iacobus de Graffijs.
Iacobus de Graffis.
Iacobus Menochius.
Iacobus Simancha.
Iacobus Simoneta.
Iacobus Strozius.
Iacobus Sirmondus.
Innocentius III. Papa.
Innocentius IV. Papa.
Innocentius VI. Papa.
Innocentius VIII. Papa.
Ioannes I. Papa.
Ioannes III. Papa.
Ioannes V. Papa.
Ioannes VI. Papa.
Ioannes VIII. Papa.
Ioannes XI. Papa.
Ioannes XII. Papa.
Ioannes XIII. Papa.
Ioannes XXII. Papa.
Ioannes Alderete.
Ioannes de Anania.
Ioannes Andreas.
Ioannes Anton. Maſſobrius.
Ioannes Antonius Nouarius.
Ioannes de Arias.
Ioannes Azorius.
Ioannes Bachon.
Ioannes Baptiſta Caccialup.
Ioannes Baptiſta Coccinus.
Ioannes Baptiſta Cõtettius.
Ioannes Baptiſta de Lezana.
Ioannes Baptiſta Marcheſan.
Ioannes Baptiſta Poſſeuinus.
Ioannes Baptiſta Scortia.
Ioannes Baptiſta Signius.
Ioannes à Bobadiſſa.
Ioannes Boterus.
Ioannes Bertachinus.
B.Ioannes de Cellis Vallumbr.
Ioannes Campegius.
Ioannes Cephalus.
S.Ioannes Chriſoſtomus.
Ioannes Climacus.
Ioannes à Cochier.
Ioannes dela Cruz.
Ioannes Damaſcenus.
Ioannes Driedo.
Ioannes Franciſcus Leo.
Ioannes Gallus.
Ioannes Geminianus.
Ioannes Gutierez.
Ioãnes Hieronym.Cãpanile.
Ioannes de Imola.
Ioannes de Lignano.
Ioannes Maior.
Ioannes Malderus.
Ioannes Maria Bellettus.
Ioannes Maria Nouarrus.
Ioannes Maldonatus.
Ioannes Marquez.
Ioannes de Medina.
Ioannes Monachus.
Ioannes Nauclerus.
Ioannes Petrus Mapheus.
Ioannes Petrus Moneta.
Ioannes Petrus Surdus.
Ioannes Roias.
Ioannes Sancius.
Ioannes Selua.
Ioannes Valerus.
Ioannes Villalbos.
Ioſephus Angles.
Ioſephus Gonzales.
Ioſephus Scaliger.
S.Iſidorus Hiſpalenſis.
Iſidorus Moſcouius.
Iſidorus Peluſiotra.
Iulius II. Papa.
Iulius Clarus.
Iulius Lauorius.
Ius Canonicum paſſim.
Ius Ciuile frequentèr.
Iuſtinianus Imperator.
S.Iuſtinus Martyr.
Iuſtus Lipſius.

L

Lactantius Firmianus.
Laertius Cherubinus.
Lapus Abbas.
Laurentius Binius.
Laurentius Empoli.
Lauretus de Franchis.
B.Laurentius Iuſtinianus.
Laurentius de Peirinis.
Laurentius de Palacio.
Laurentius Portellus.
Laurentius Surius.
Leander Galganettus.
Lælius Zecchius.
S.Leo I. Papa.
Leo II. Papa.
Leo III. Papa.
Leo IV. Papa.
Leo V. Papa.
Leo VI. Papa.
Leo IX. Papa.
Leonardus Duardus.
Leonardus Leſſius.
Leonardus Minicalcea.
Lucas Caſtellinus.
Lucas Vualdingus.
Lucius Sitius.
Ludouicus de Beia.
Ludouicus Bologninus.
Ludouicus Correa.
Ludouicus Gomez.
Ludouicus Lopez.
Ludouicus Meſſia.

Ludo-

Ludouicus Molina.
Ludouicus Paramus.
Ludouicus de Valle.
M
Marcellus Francolinus.
Marcellus Megala.
Marcus Antonius de Amatis
Marcus Antonius Cuccus.
Marcus Antonius Genuenſis.
Marcus Antonius Natta.
Marcus Antonius Peregrin.
Marianus Soccinus.
Marius Alterius.
Marius Cutellus.
Martinus V. Papa.
Martinus Alph. Viualdus.
Martinus Azpilcueta Nauar.
Martinus Bonaccina.
Martinus Ledeſma.
Martyrologium Romanum.
S. Matthæus Apoſt. & Euangel.
Matthæus de Afflictis.
Melchior Cano.
Melchior Lotterius.
Mercurialis Merlinus.
Michael Medina.
Michael de Palacio.
Michael Iaſon.
Michael Zanardus.
Monumenta Fratrum Minor.
N
Nicolaus III. Papa.
Nicolaus IV. Papa.
Nicolaus V. Papa.
Nicolaus Boerius.
Nicolaus Euerardus.
Nicolaus Garcia.
Nicolaus de Lyra.
O
Octauianus Spatarius.
Oldradus de Ponte.
Oliuerius Beltraminus.
Onuphrius Panuinius.
Ordo Romanus.
Ouidius Poeta.
P
S. Pacomius Thebanenſis.
Paulinus Berti Lucenſis.
S. Paulus Apoſtolus.
Paulus II. Papa.
Paulus III. Papa.
Paulus IV. Papa.
Paulus V. Papa.
Paulus Cardinalis.
Paulus Comitolus.
Paulus Diaconus.
Paulus de Eleazar.
Paulus Fraxinellus.
Paulus Fuſius.
Paulus Layman.
Paulus Piaſecius.
Paulus Squillas.
Pelagius II. Papa.
Petrus Andreas Gambara.
Petrus Antonius Spinellus.
S. Petrus Apoſtolus.
Petrus de Aragona.
Petrus Barboſa.
Petrus Beltrandus.
Petrus Benitendius.
Petrus Cabrera.
Petrus Caniſius.
Petrus Caroccius.
Petrus Cenedo.
S. Petrus Damianus.
Petrus Gregorius Toloſanus
Petrus Henriquez.
Petrus Ledeſma.
Petrus Lombardus.
Petrus Nauarra.
Petrus Paludanus.
Petrus de Peruſio.
Petrus Philippus Corneus.
Petrus Rebuffus.
Petrus Ribadenera.
Petrus Venerabilis.
Philippus Francus.
Philippus Mainardus.
Philippus Decius.
Pierius Valerianus.
Pius II. Papa.
Pius III. Papa.
Pius IV. Papa.
Pius V. Papa.
Plutarchus.
Polidorus Virgilius.
Proſper de Auguſtino.
Proſper Farinacius.
Q
Quintilianus Mandoſius.
R
Rabanus Maurus.
Raphael Fulgoſius.
Regula S. Baſilij.
Regula S. Benedicti.
Regula S. Claræ.
Regula S. Franciſci.
Regula Tertiariarum.
Renatus Copinus.
Robertus Bellarminus Card.
Robertus Maranta.
Rocchus de Curte.
Rodericus à Chuna.
Rodericus Valaſquez.
Rolandus à Valle.
Roncus de Curte.
Rota Florentina.
Rota Sacra Romana.
Scipio de Rubeis.
Sebaſtianus Barradius.
Sebaſtianus Ceſarienſis.
Sebaſtianus Gomez.
Sebaſtianus Medices.
Sebaſtianus Salas.
Senatus Pedemontanus.
Seraphinus Cardinalis.
Sergius I. Papa.
Sergius II. Papa.
Sigiſmundus à Bononia.
Sigiſmundus Scaccia.
Siluerius Papa.
Simon Maiolus.
Soccinus Senior.
Sixtus III. Papa.
Sixtus IV. Papa.
Sixtus V. Papa.
Stephanus Papa.
Stephanus II. Papa.
Stephanus III. Papa.
Stephanus IV. Papa.
Stephanus V. Papa.
Stephanus VII. Papa.
Stephanus de Auila.
Stephanus Beltrandus.
Stephanus Facundez.
Stephanus Gratianus.
Stephanus Quaranta.
Summa Angelica.
Syluester Zacchias.
Symmacus Papa.
T
B. Thenzzo Abbas Vallumbr.
Theodorus Mellitus.
Theodoſius Rubeus.
S. Thomas Aquinas.
Thomas Caetanus Card.
Thomas de Ieſu.
Thomas de Ieſu Maria.
Thomas de Kempis.
Thomas de Mercato.
Thomas Sanchez.
Thomas Valaſcus.
Thomas Zerola.
Tiberius Decianus.
V
Valerianus de Rainerijs Vall.
Valerius Reginaldus.
Victorinus Manſus.
Vigilius Pontianus.
Vincentius Filiuccius.
Vincentius de Franchis.
Vincentius Hondedeus.
Vrbanus III. Papa.
Vrbanus IV. Papa.
Vrbanus VIII. Papa.
VValfridus Strabo.

ARGV-

ARGVMENTVM OPERIS AD PIVM LECTOREM.

IVxta Ariſtotelicum documentum 1. Phyſic. text. 42. *Ex primis principijs omnia, & non ex alijs, neque ex alterutris; meum de Iure Abbatiſſarum, & Monialium Opus incipiens; primò de educandis intra earum Monaſteria Puellis, ac de Nouitiarum Monialium ad habitum, & profeſſionem receptione, tanquam ex principijs, ex quibus omnia, operepretium tractandum, cenſui. Deinde Monialium ſtatus diuerſitate perſpecta, tria Religionis eſſentialia Vota, illarum obligationes ad Regulam, Leges, Statuta Regularia; nec non Subiectionem, Correctionem, Viſitationem, Diuinum Officium, & Confeſſiones perſoluendas, examinaui.*

Poſtmodùm ex prædictorum obſeruantia, quibus Priuilegijs, Gratijs, Indulgentijs, atque Immunitatibus fruantur Moniales, explicui; maximè ſi Clauſuræ Legibus deuinciantur; Quas quidem Leges vniuerſas Moniales verè Religioſas concernentes, in ſeptem Diſputationibus conſequentibus (alijs duabus pro acceſſu ad earum Monaſteria adiunctis) pertractaui.

Poſt hæc ipſarum Monialium intra ſepta Deo famulatum præſtantium, Velationem, Benedictionem, atque Conſecrationem deſcripſi, vt inter alias Summi Regis ſponſæ dignoſcerentur: quibus vt recto obſeruantiæ tramite, progrederentur, Abbatiſſam, ſeù Prioriſſam canonicè eligendam propoſui, cuius Confirmationem, Benedictionem, & in Officio Durationem, Renunciationem, Reſignationem, & demùm Poteſtatem in alijs quinque Diſputationibus, oſtendi.

Ne

Ne verò quis miretur, ſi quod initio ponendum videbatur (nimirùm Monaſteriorum Aedificationem, & Conſtructionem) in finem ferè protraxi: Volui enim nobilius, formale ſcilicet, & animatum Sanctimonialium ædificium priùs conſtruere, vt mox illud intra materialia mœnia cuſtodiendum traderem. Demùm in eo, quod noſtras terminat actiones, Opus perſolui, Diſputatione XXXIV. de Sepultura Monialium.

In hoc Opere, pro viribus, atque omni maiore conatu operam dedi, vt ſingula ferè Diſputationum Quæſita Iuri, tàm veteri, quàm nouo Pontificio in Concilijs, Canonibus, & Apoſtolicis Conſtitutionibus exarato, necnon Sacrarum Congregationum Decretis, Sanctorum Pàtrum Sanctionibus, Theologorum, ac Iuſdicentium ſententijs innitantur, & ad conciliandam vtriuſquè Iuris Doctorum opinionum varietatem, Sacræ Rotæ Romanæ Deciſiones paſsìm adduxi, quarum præſertim nonnullas nouiſsimas, nondum in lucem editas, vt tanti Tribunalis auctoritate Opus perficerẽ, in fine collegi. Sacra enim Rota Romana communem, magisq́ communem opinionem conſtituit; aliorumq́ Doctorum communem, ac communiorem ſententiam excellit, teſtibus Ceualos in tract. commun. opinion. contra commun. in Præfat. num. 26. *Gratian.* Diſceptat. Forenſ. cap. 104. num. 58. & *Viuio* deciſ. 401. num. 53. *vbi ait, Iudices à Deciſionibus Sacræ Rotæ recedentes, eſſe mentis lumine obcæcatos: idipſum tradunt Gomes* in Prohem. ad Regul. Cancell. par. 2. pag. mihi 59. *Caſſador.* deciſ. 13. *Honded.* conſ. 22. num. 30. lib. 1. *Menoch.* de præſumpt. lib. 2. præſumpt. 72. *Quintilian. Mandoſ.* in tract. commiſſ. formul. 1. *vbi aſſerit, neminem reperiri tantæ ſcientiæ, qui tantorum Patrum iudicium, & veſtigia ſequi, dedignetur. Vnde inferendum mihi videtur cum Marcheſ.* par. 2. tit. Apoſtol. petit. & conceſſ. cap. 1. num. 28. *melius eſſe cum Rota Romana errare, quàm benè ſentire cum alijs Doctoribus, & hoc rationabili de cauſa; quia Rotæ Romanæ auctoritas cæteris omnibus Doctoribus præfertur, Sarnen.* in prohem. ad Regul. Cancell. quæſt. 2. verſ. 4. *Surd.* conſ. 403. num. 83. & ſeqq. lib. 3. *Marcheſ.* in princip. ſuæ Prax. Signat. vbi de Sacra Rota.

Poſtremò Formularium Literarum Paſtoralium, & Sacrarum Inſtitutionum, Ordinationum, Reformationum, aliorumq́ pro regimine, tàm ſpirituali, quàm temporali Monialium ab Epiſcopis, alijsq́ Superioribus quotidiè agendorum, in vnum congeſſi, vt apprimè in omnibus Paſtorale munus obire valeant.

DE

INDEX DISPVTATIONVM ET QVAESITORVM,

aliorumq. Dubiorum totius Operis.

DISPVTATIO PRIMA.

De educatione Puellarum.

QVæſitum I. Vtrum Puellæ educationis gratia, in Monaſterijs Monialium recipi queant. pag. 1

Quæſitum II. De conditionibus Puellarum in Monialium Monaſterijs educandarum. 4

Quæſitum III. An Puellæ omnes poſſint recipi in educationem intra Monaſteria Monialium. 6

Quæſitum IV. An cogentes Puellas ad ingreſſum Monaſterij, etiam retento habitu ſæculari, & educationis cauſa, incidant in aliquam pœnam. 6

DISPVTATIO II.

De libertate Puellarum, aliarumq. Mulierum ingrediendi, & profitendi Religionem, & de Pœnis contra illas cogentes ad ingrediendum, ſiue profitendum.

QVæſitum I. Vtrum cogentes Puellas, aliasq. fœminas ad ingreſſum Religionis, ſeu ad Profeſsionem emittendam, incurrant aliquã pœnam. 8

Quæſitum II. An dentur aliqui caſus, in quibus licitum ſit, fœminas ad ingreſſum Religionis cogere. 9

Quæſitum III. Vtrum cogentes Puellas, aliasq. fœminas in ſæculo exiſtentes, vt Religionis votum aliquod emittant, innodentur excommunicatione. 9

Quæſitum IV. Vtrum parentes offerentes filias Religioni, incurrant excommunicationem latam contra cogentes fœminas ad ingreſſum Religionis. 10

DISPVTATIO III.

De metu, & perſuaſione erga Puellas, aliasquè Mulieres ad Monaſterij, ſiue Religionis ingreſſum.

QVæſitum I. De metu voluntatem Puellarum, aliarumq. fœmina-

✱ na-

narum ad ingrediendum Religionem cogente. 11
Quæſitum II. An metus reuerentialis Parentum, & aliorum Puellis, alijsq. Mulieribus incuſſus, vt Religionem ingrediantur, inducat excommunicationem latam contra cogentes foeminas ad ingreſſum Religionis. 13
Quæſitum III. Vtrum Puellis, alijsquè Mulieribus perſuadere Religionis ingreſſum, ſit aliqua poena vetitum. 14

DISPVTATIO IV.

De receptione Puellarum, aliarumq. Mulierum ad habitum Regularem, & de conditionibus, & qualitatibus in eis requiſitis.

Quæſitum I. Vtrũ receptio Puellarum ſpectet ad Abbatiſſam, & Conuentum Monialium. 15
Quæſitum II. De ætate, & exploratione voluntatis Puellarum. 16
Quæſitum. III. De defectibus impedientibus ingreſſum Religionis in Puellis, alijsq. Mulieribus. 18
Quæſitũ IV. De habitu Monialis Nouitiæ tempore Nouitiatus, necnõ de anno probationis peragendo. 19
Quæſitum V. De diligentia adhibenda erga Nouitias in Monaſterijs erudiendas. 20
Quæſitum VI. Vtrum Nouitiæ Moniales poſſint ante annum probationis expletum profiteri. 21
Quæſitum VII. Vtrum tàm Monialis Nouitia, quàm Monaſteriũ, poſſint anno probationis renunciare. 25
Quæſitum VIII. An probationis annus debeat eſſe continuus. 25
Quæſitum IX. Vtrum probationis annus debeat computari de momẽto in momentum. 26
Quæſitum X. An, & quando Nouitia renunciationem bonorum ſuorũ facere queat. 26
Quæſitum XI. Vtrum Renunciatio abſque ſolemnitatibus Concil. Trid. *Seſſ. 25. de Regul cap. 16.* facta ante ingreſſum Religionis, intuitu, habitum Regularem induendi, ſit valida. 29
Quæſitum XII. An renunciatio facta à Nouitia Moniali cum ſolemnitatibus Concil. Trid. *loco cit.* ſemper ſit valida. ibid.
Quæſitum XIII. Vtrum Nouitia tempore probationis poſſit teſtamẽtum condere, & reuocare aliud teſtamẽtum à ſe confectum ante ingreſſum Religionis. 30

DISPVTATIO V.

De numero Monialium Monaſterijs præfigiendo, ac de earumdem Dotium ſolutione.

Quæſitũ I. Quot Moniales ſint cuilibet Monaſterio pręfigiẽdæ. 31
Quæſitum II. An Monialibus debeatur Dos. 32
Quæſitum III. Vtrum in receptione Dotis committatur ſimonia. 33
Quæſitum IV. Dotes Monialium à quibus ſint taxandæ. 34
Quæſitum V. An Monaſterijs Monialium ſit aliquid tribuendum à Parentibus, & conſanguineis Nouitiæ, ante eius Profeſſionem. 35

Quæ-

Quęſitum VI. Vtrum Monaſterium, ratione damni ex dilatione Dotis prouenientis, poſſit aliquid recipere. 36
Quęſitum VII. De modo,& forma ſoluendi Monialium Dotes. ibid.

DISPVTATIO VI.

De profeſsione Monialium.

QVęſitum I. De Profeſſione tacita,& expreſſa Monialiũ. 38
Quęſitum II. Profeſſio tacita an per Concil.Trid fuerit ſublata. 39
Quæſitum III. Quænam Mulieres ſint admittendæ ad profeſſionem, & quibus conditionibus debeant eſſe prędità. 40
Quęſitum IV. Quò tempore admittendæ ſint Moniales ad Profeſsionem. 41
Quęſitum V. Profeſsio Nouitiæ à quibus ſit admittenda, & acceptanda. 43
Quęſitum VI. Vtrum Profeſſio Monialis Nouitiæ poſsit differri. 44
Quęſitum VII. An Hermaphroditus poſſit ad Profeſſionem admitti. 45

DISPVTATIO VII.

De diuerſitate ſtatus Monialium, aliarumquè Mulierum ſub habitu Regulari, ſiuè Eccleſiaſtico degentium.

QVæſitum I. De Monialibus Velatis. 46
Quæſitum II. De Monialibus Conuerſis. 49
Quæſitum III. De Monialibus Tertiarijs, Pinzocheris, Mantellatis, Corrigiatis,& Vrſulinis. 56
Quęſitum IV. De Canoniſſis. 60
Quæſitũ V. De Oblatis Mulieribus. 62
Quæſitum VI. De Mulieribus Pœnitentibus,ſeu Conuertitis. ibid.
Quæſitum VII. De Mulieribus incluſis. 70
Quæſitum VIII. De Subdiaconiſsis, Diaconiſsis, Presbyteriſsis, & Epiſcopiſsis. 71
Quæſitum IX. De prohibita Beguinarum ſecta. 76
Quæſitum X. De ſimulata Mulierum Diſcalceatarum, ſeu Minoretarum Religione. 76
Quæſitum XI. De prætenſa Ieſuitiſſarum Congregatione. 77

DISPVTATIO VIII.

De Voto Paupertatis.

QVæſitum I. Moniales, omneſquè Religioſos, quantùm deceat eſſe paupertatis (quam voto promiſerunt) amatores. 81
Quæſitum II. An Moniales, aliævè Perſonæ Regulares poſſint habere peculium, & redditus, ac prouentus annuos. 82
Quæſitum III. De cauſis rationabilibus concedendi peculium. 84
Quæſitum IV. De legatis Monialibus relictis. 85
Quæſitum V. Qua ratione acquiratur Monaſterio relictum Moniali hac conditione, vt ad illam, & non ad Monaſterium pertineat. 86
Quæſitum VI. An pro victu, & veſtitu ſit licitum aliquid Monialibus in particulari aſſignare. 87

Quæſitum VII. An Monialis de licentia Abbatiſſæ poſſit bona ſtabilia poſſidere. 88
Quæſitum VIII. An Monialis Nouitia profeſſionem emiſſura, & bona ſua Monaſterio relictura, poſſit illud obligare ad ſibi ſoluendam certam annuam penſionem. 88
Quæſitum IX. An Moniales bona ſtabilia poſſint in communi poſſidere. 90
Quæſitum X. Vtrum ſtatutum laicale fœminarum excluſiuum propter maſculos liget moniales. 93. *Et in fine Operis.*
Quæſitum XI. Vtrum Monialis generaliter ante Profeſſionem renuncians ſuam legitimam, & quamcumque ſucceſſionem ſibi obuenturam, cenſeatur cedere Maioratui, & Feudo. 96
Quæſitum XII. De Pœnis contra Regulares vtriuſque ſexus Proprietarios. 97

DISPVTATIO IX.

De Largitione Munerum Monialibus, alijsq. Regularibus interdicta.

Quæſitum I. Vtrum Munerum largitio ſit Regularibus interdicta, & ſub quibus pœnis. 99
Quæſitum II. An Monialis de licentia Abbatiſſæ poſſit conſanguineo, ſiue familiari conficere aliquid magni valoris propria induſtria, & arte. 103
Quæſitum III. An in aliquo caſu liceat Moniali de licentia Abbatiſſæ aliquid largiri. ibid.
Quæſitum IV. Quid intelligatur nomine eſculenti, & poculenti. 106
Quæſitum V. An Monialis poſſit de bonis paraphernalibus aliquid largiri. ibid.
Quæſitum VI. An Monialis incidat in Bullam Clementis VIII. ſi abſque Abbatiſſæ licentia accipiat pecuniā, vt eam liberè in eleemoſynam diſponat. 107
Quæſitum VII. Quid requiratur ad validam donationem factam Monaſterio à Nouitia Moniali. ibid.
Quæſitum VIII. An Monialis poſſit aliquid æquipollens alicuius meritis elargiri, & vltra. 108
Quæſitum IX. An Moniales inter ſe poſſint munera largiri de licentia Abbatiſſæ. 109
Quæſitum X. Vtrum Monialis poſſit commodare, mutuare, commutare, emere, & expendere. ibid.
Quæſitum XI. Vtrum Monialis poſſit ſine licentia Abbatiſſæ ſuam pietantiam donare. 110

DISPVTATIO X.

De Voto Caſtitatis.

Quæſitum I. An Moniales teneātur ad Virginitatem, vel Caſtitatem ſeruandam. 111
Quæſitum II. De Cuſtodia Caſtitatis, varijsq. remedijs illam interiùs, ac exteriùs conſeruandi. 112
Quæſitum III. De vtilitatibus, & fructibus Caſtitatis. 115
Quæſitum IV. Vtrum ſub Voto Caſtitatis cadat abſtinentia à vinculo Matrimonij, & ab omni actu carnali prohibito. 116

DI-

DISPVTATIO XI.

De Sacrilegio in perſonam Monialium patrato, eiusq. pœnis.

QVæſitum I. Vtrum Moniales carnaliter cognoſcere ſit ſacrilegium. 117
Quæſitum II. Moniali abutens, qua pœna ſit plectendus. 118
Quæſitum III. Moniales, quæ ſe violari permittunt, qua pœna ſint infligendæ. 119
Quæſitum IV. De Pęnis ab antiquis Concilijs, contra Monialibus abutentes, ac ſeipſis abuti permittentes, inflictis. ibid.
Quæſitum V. Laicorum ſacrilegium patrantium coerctio, ad quod forum pertineat. 123
Quæſitum VI. Monialium violatores, vtrum etiam à Deo puniantur. 124

DISPVTATIO XII.

De Voto Obedientiæ.

QVæſitum I. Quæ, & Quotuplex ſit Obedientia Monialium; aliorumq. Religioſorum, & quanta illius neceſſitas. 125
Quæſitum II. Moniales, alijq. Regulares, in quibus teneantur ſuis Superioribus obedire, in quibus verò non. 127
Quæſitum III. De conditionibus veræ Obedientiæ. 132
Quæſitum IV. Monialis, qualiter teneatur præceptis Abbatiſſæ obtemperare. ibid.
Quæſitum V. An Abbatiſſa poſſit præcipere Monialibus in virtute Spiritus Sancti, & Sanctæ Obedientiæ. 133
Quæſitum VI. An Prælatus poſſit cõmittere Abbatiſſæ, vt in graui neceſsitate præcipiat in virtute ſanctæ Obedientiæ, & ſub pęna excommunicationis. 134

DISPVTATIO XIII.

De Regula, & Legibus, Statutisq. Monialium.

QVæſitum I. De Regula Monialium, & obligationibus ex ea inſurgentibus. 135
Quæſitum II. Vtrum Moniales teneãtur ſuis Abbatiſſis in omnibus in Regula contentis, obedire. 137
Quæſitum III. Profitẽtes aliquam Regulam, omnia in Regula contenta, quomodo obſeruare teneantur. 138
Quæſitum IV. An Moniales teneantur obſeruare Leges, Conſtitutiones, & Statuta ſuorum Superiorum. 139
Quæſitum V. Ad Statuta, & Leges, & Cõſtitutiones Superiorum, quomodo obligentur Moniales. 140

DISPVTATIO XIV.

De Subiectione, Viſitatione, & Correctione Monialium.

QVæſitum I. Moniales, quibus ſubijciantur. 143
Quæſitum II. Vtrum Regularis poſſit deputari Adminiſtrator in tẽporalibus Monaſteriorum Monialiũ. 144

Quæſitum III. Quorum ſit Monialium Viſitatio, & Correctio. 147
Quæſitum IV. An poteſtas Prælatorum Epiſcopis inferiorum in Moniales, ſit ordinaria, vel delegata. 148
Quæſitum V. An Capitulum ſede vacante poſſit viſitare Moniales, quæ ab Epiſcopo authoritate Apoſtolica viſitantur. 148
Quæſitum VI. Moniales, in quibus interrogandæ ſint ab earum Viſitatoribus. 149
Quęſitum VII. De inquiſitione delictorum Monialium in Viſitatione ab Epiſcopo, ſiue ab alio Superiore adhibenda. 150
Quæſitum VIII. De Pœnis contra impedientes Viſitatores Monialium. 158

DISPVTATIO XV.

De Officio Diuino.

QVæſitum I. An Moniales teneantur diuinum Officiũ perſoluere. 160
Quęſitum II. De ſollicitudine, & obligatione Abbatiſſarum, vt debitis horis, & conuenientèr diuinum Officium in Choro perſoluatur. 162
Quęſitum III. An liceat Monialibus Canonicas horas in cantu, pręſertim organico, & figurato perſoluere. 164
Quęſitum IV. De ſpecialibus Officijs à Monialibus ex indulto Apoſtolico recitandis. 166
Quęſitum V. An Moniales Nouitiæ, & Conuerſæ teneantur diuinum Officium recitare. 167
Quęſitum VI. An Moniales teneantur Miſſam Conuentualem celebrare facere, eamq. applicare ad inſtar Religioſorum Ordinis, cuius ſunt. 168
Quęſitum VII. Vtrum Moniales poſſint in ſuis Eccleſijs adminiſtrare facere Euchariſtiæ Sacramentum à Sacerdote ſęculari. 169
Quęſitum VIII. Vtrum tempore Interdicti, & ceſſationis à diuinis, poſſint Moniales in ſuis Monaſterijs diuina celebrare, & admittere ad diuina, & recipienda Sacramenta perſonas ſæculares. 169

DISPVTATIO XVI.

De Confeſſarijs Monialium.

QVęſitum I. De qualitatibus, & conditionibus Confeſſariorum Monialium. 171
Quęſitum II. Confeſſores Monialium, à quibus ſint proponẽdi, præſentandi, admittendi, & approbandi. 172
Quęſitum III. De dubijs circa Bullam Gregor. XV. *de exempt. priuileg.* à Sacra Congregatione Cardinalium reſolutis. 177

I. An liceat Epiſcopis viſitare Altaria regularium Eccleſiarum, quibus cura animarum perſonarum ſæcularium non incumbit, aut loca, vbi in ijſdem Eccleſijs aſſeruatur Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum, vel vbi audiuntur Confeſſiones perſonarum ſæcularium? 177

II. An Epiſcopi poſsint regularibus præſcribere, vt certis tantum in locis, ac temporibus, aut certarum perſonarum Confeſsiones audiant, vel aliàs illorum priuilegia reſtringere, ac

mo-

moderari in ſacramẽtis adminiſtrandis? ibid.
III. An facultas Epiſcopis per Conſtitutionem attributa in exemptos, tam ſæculares, quàm regulares, intelligatur etiam tributa in perſonas nullius dioecesis? ibid.
IV. An eadem facultas competat inferioribus Prælatis propriũ territorium, ac iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem habentibus? ibid.
V. An per eandem Conſtitutionem in illis verbis, poſſit Epiſcopus vnà cum Superioribus regularibus quarumcumquè Abbatiſſarum, &c. electionibus per ſe, vel per alium intereſſe, ac præſidere; ius Abbatiſſas confirmandi Epiſcopis attributum cenſeatur? ibid.
VI. An Confeſſores Monialium ante editam Conſtitutionem deputati, debeant ab Epiſcopo examinari, & approbari? ibid.
VII. An Superiores Regulares ſimiliter ante ipſius Conſtitutionis publicationem electi, ſeu deputati, alia indigeant Epiſcopi approbatione pro Confeſſionibus ſanctimonialium ſibi ſubiectarum audiendis? ibid.
VIII. An Confeſsiones, quas audiunt Superiores Regulares electi, ſeu deputati, vel confirmati poſt publicationem, & ſcientiam tenoris dictæ Bullæ, non obtenta Epiſcopi approbatione, ſint nullæ, atque irritæ, necne? ibid.
IX. An regulares generaliter ab Epiſcopo approbati ad Confeſsiones perſonarum ſæcularium audiendas, cenſeantur etiam approbati ad audiendas Confeſsiones Monialium ſibi ſubiectarum? ibid.
X. An Regularis ad audiendas Confeſsiones Monialium vnius Monaſterij ab Epiſcopo approbatus, Confeſsiones Monialium alterius Monaſterij audire poſsit? ibid.
XI. An Confeſſores Regulares extraordinarij ſemel ab Epiſcopo deputati, & approbati ad audiendas Monialium Confeſsiones pro vna vice infra annum ad præſcriptum Sacri Concilij Tridentini, poſsint virtute dictæ approbationis, pluries tanquam Confeſſores extraordinarij earundem Confeſsiones audire, abſque noua Epiſcopali licentia? 178
XII. Cum in eadem Conſtitutione ſtatutum ſit, vt liceat Epiſcopo ex rationabili cauſa Superiores regulares admonere, vt amoueant Confeſſores Monialium, atque Adminiſtratores bonorum ad earundem Monialium Monaſteria pertinentium, iiſq. Superioribus id facere detrectantibus, habeat Epiſcopus facultatem prędictos Cõfeſſores, & Adminiſtratores amouendi quoties, & quando opus eſſe iudicauerit: An eiuſmodi cauſam Epiſcopus Superioribus Regularibus ſignificare teneatur? 178
XIII. An eadem Conſtitutio, qua parte ſupponit Epiſcopi iuriſdictioni Regulares delinquentes circa perſonas degentes intra ſepta Monaſteriorum Monialium, aut circa clauſuram, vel bonorum adminiſtrationem earundem Monaſteriorum; habeat locum in omnibus delictis, an verò ſolum in notorijs, & cũ ſcandalo populi? 178
Quęſitum IV. An Moniales virtute Bullæ Cruciatæ, vel aliorum ſimilium indultorum poſſint ſibi Confeſſarium eligere, & ab illo à Caſibus reſeruatis abſolui? 179
Quęſitum V. Confeſſarius Monialiũ, aliarumq. Mulierum, eas in Confeſſione ad inhoneſta ſollicitans, an debeat denunciari, & quibus pœnis affici? 181
Quęſitum VI. An Moniales teneantur ſingulis menſibus confiteri, & ſanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento refici. 184
Quęſitum VII. De abſolutione plenaria, & Indulgentijs, quibus potiun-

tiantur Moniales in Sacraměto Pœnitentiæ. 185
Quæſitum VIII. Vtrum Epiſcopi, alijquè Superiores Monialium poſſint ſibi caſus erga illas reſeruare, & quis poſſit ab illis abſoluere. 189
Quæſitum IX. De Inſtructione, & loco Confeſſarij, pro recipiendis Monialium Confeſſionibus, alijsq. Sacramentis adminiſtrandis. 192

DISPVTATIO XVII.

De Priuilegijs Monialium.

Quæſitum I. Vtrũ Moniales gaudeant Priuilegijs Religionum, quas profitentur, 196
Quæſitum II. Vtrum Moniales Epiſcopis ſubiectæ communicent in Priuilegijs Religionum, quarũ habitum deferunt, & Regulam magiſtram ſequuntur. 199
Quęſitum III. De Priuilegio exemptionis Monialium ab Ordinarijs locorum. ibid.
Quæſitum IV. Vtrum Prælati Monialium exemptarum poſſint illas renunciare, & Ordinariorum iuriſdictioni ſubijcere, & è conuerſo. 202
Quæſitum V. Moniales, an gaudeant exemptione à Decimis, alijsq. oneribus, impoſitionibus, & contributionibus. 203
Quæſitum VI. Vtrum Moniales, aliæq. Mulieres ſub habitu Clericali, vel Regulari degentes, gaudeant Priuilegio fori, & Canonis *Si quis ſuadente Diabolo*.

DISPVTATIO XVIII.

De Clauſura Monaſteriorum Monialium ſeruanda, quoad egreſſum.

Quæſitum I. Appellatione Clauſuræ, quid intelligatur, & quomodo conſtruenda, & tuenda ſit. 213
Quęſitum II. Clauſura Monialium, à quibus, & qua de cauſa indicta fuerit. 214
Quęſitum III. Vtrum ante Bonifaciũ VIII. ſub aliquo pręcepto, & iure, fuerit Clauſura indicta. 216
Quęſitum IV. An Summus Pontifex potuerit ad ſeruandam Clauſuram Moniales cogere. 219
Quęſitum V. Vtrum omnibus Monialibus ſit indicta, & præcepta Clauſura. 220
Quęſitum VI. Vtrum Nouitiæ Moniales, & Conuerſæ teneantur ad Clauſuram. 222
Quęſitum VII. An Moniales aliquæ propriè Clauſuram voueant. 223

DISPVTATIO XIX.

De Cenſuris, & Pœnis contra Moniales, Clauſuram ſuorum Monaſteriorum egreſſu violantes.

Vęſitum I. Quibus pœnis plectantur Moniales Clauſuram egreſſu violantes. 224
Quęſitum II. Superiores dantes egrediendi licentiam, & egreſſas Moniales comitantes, quibus pœnis afficiantur. 226
Quæſitum III. Vtrum ſupradictæ pœnæ

næ ipſo facto incurrantur ante Iudicis ſententiam. 227
Quæſitum IV. De Caſibus, in quibus dubitari poteſt, Moniales egreſſu Clauſuram violare. 229
Caſus I. Monialis ambobus pedibus ad Ianuam Clauſuræ limites terminantem, ſe transferens, An dictam Clauſuram frangat. 229
Caſus II. Monialis, quæ iuſta de cauſa egreditur de Monaſterio, abſque expreſſa Superioris licentia, An pœnis contra violantes Clauſuram latis, afficiatur. ibid.
Caſus III. Monialis accedens ad domos contiguas Monaſterij, An cenſeatur excommunicata propter tranſgreſſionem Clauſuræ. ibid.
Caſus IV. Monialis aſcendens ſuper tegulas Tecti, An intelligatur egreſſa Clauſuram Monaſterij. ibid.
Caſus V. Monialis Rotam ingrediens, illamq. reuoluens, An Clauſuræ limites tranſgrediatur. ibid.
Caſus VI. Moniales degentes in domibus Monaſterio contiguis pro eleemoſyna petenda, An ex illis egredientes, etiam ad inhoneſta patranda, Clauſuram frangant. ibid.
Caſus VII. Monialis, quæ virili more, quaſi equitans inſideat muros Monaſterij, An Clauſuram rumpere cenſeatur. ibid.
Caſus VIII. Monialis grauibus moleſtijs vexata, An Superiorem adire queat, abſque eo, quod pœnis violantium Clauſuram, vinciatur. ibid.
Caſus IX. Monialis, quæ in aliquibus domibus detinetur, quando egreſſa fuit è Monaſterio, An intelligatur Clauſuram violare, ſi ex illis egrediatur. ibid.
Caſus X. Monialis exiſtens in oſtio aperto Monaſterij, An Clauſuræ leges ſit tranſgreſſa, ſi per iocum compellatur à ſocia extra illud. ibid.
Caſus XI. Monialis frænetica, An exiens è Monaſterio ligetur pœnis contra frangentes Clauſuram, latis. ibid.
Caſus XII. Monialis ex vi illata gerens vterum, exiens ad fœtum edendum, An afficiatur excõmunicatione. ibid.
Caſus XIII. Monialis, An exire poſſit ſine Clauſuræ læſione è Monaſterio, vt curam nepotum deſtitutarum gerat. ibid.
Caſus XIV. Abbatiſſa, num exiens ad inuiſendum ædificium ſuæ Eccleſiæ, vel Monaſterij, Clauſuram tranſgredi, cenſeatur. ibid.
Quæſitum V. Quis poſſit à prædicta Excommunicatione abſoluere, & ad Officia, ac Dignitates habilitare. 231

DISPVTATIO XX.

De licito Monialium egreſſu è Monaſterio de licentia ſuorum Superiorum.

QVæſitum I. De Caſibus, quibus licitus eſt Monialibus egreſſus è Monaſterio ſecundũ Conſtitutionem Pij V. *Decori, & honeſtati.* 233
Quæſitum II. De Caſibus conſimilibus illis, qui in Bulla Pij V. exprimuntur, in quibus licitus eſt Monialibus egreſſus. 235
Quæſitum III. An Monialis poſſit egredi de Monaſterio cauſa medendi morbo ita periculoſo, vt deſperaretur eius ſalus, illa non egreſſa. 237
Quæſitum IV. Si Monaſterium ſit in loco deſerto, ad quod Medici non poſsint ita frequenter accedere, & Morbus alicuius Monialis petat Medicorum frequentiam, An poſſit in tali caſu infirma è Monaſterio exire. 239
Quæſitum V. Moniales quorum conſen-

ſenſu, & licentia egredi è Clauſura queant. 240
Quæſitum VI. Sub qua forma licentia egrediendi ſit Monialibus concedenda. 242
Quæſitum VII. Moniales licitè egredientes è Monaſterio, quando ad illud reuertere teneantur. 243

DISPVTATIO XXI.

De Tranſitu Monialium de vno ad aliud Monaſterium.

Quæſitum I. An liceat Monialibus de vno ad aliud Monaſterium tranſire. 244
Quæſitum II. Licentia Tranſitus Monialium ab vno ad aliud Monaſterium, à quo ſit concedenda. 246
Quæſitum III. Vtrum Monialis poſsit ab vno ad aliud Monaſterium trãſferri, ſub ſpe correctionis. 247
Quæſitum IV. Vtrum Monialis incorrigibilis poſſit de Monaſterio ad aliud transferri, vel omninò expelli. 248
Quæſitum V. Vtrum Moniales de vno ad aliud Monaſterium translatæ, fugam arripientes, Apoſtatæ cenſeantur. 249
Quæſitum VI. De conditionibus in translatione Monialium obſeruandis. 250
Quæſitum VII. Vtrum Monialis ad aliud Monaſterium delata, ferat ſecum dotem, & hæreditatem, omniaquè bona, quæ priori contulit Monaſterio. 250
Quæſitum VIII. Vtrum vſusfructus bonorum Monialis, quæ tranſit ad aliud Monaſterium, pertineant ad ſecundum Monaſterium, vbi Monialis alenda eſt. 252
Quæſitum IX. Vtrum Monialis alicuius Monaſterij deſtructi tranſlata ad aliud, recuperet ſuàm dotem, aliaquè bona pro ſecundo Monaſterio. 253
Quæſitum X. De Tranſlatione omnium Monialium de vno ad aliud Monaſteriũ nouitèr habitandũ. 254
Quæſitum XI. Vtrum Moniales de vno ad aliud Monaſterium tranſlatæ, debeant in illo Nouitiatum agere, deinde Profeſsionem emittere. 255

DISPVTATIO XXII.

De Clauſura Monialium quoad ingreſſũ.

Quæſitum I. De Cenſuris, & pœnis contra Clauſuram Monialium ingreſſu violantes, & quomodo incurrantur. 256
Quæſitum II. Vtrum ingredi facientes, vel permittentes intra Clauſuram Monialium, incurrant Excommunicationem. 260
Queſitum III. De dubijs circa Clauſuræ ingreſſum ſæpiùs contingentibus. 261
I. An Moniales, quæ cum perſona illicitè iam ingreſſa confabulantur, illamquè comitantur, dictis Cenſuris, & pœnis ligentur. 261
II. Vtrum Monialis, quæ ex inaduertentia, obliuione, vel negligentia admitteret illicitè ingredientes, afficiatur Excommunicatione, & pœnis. ibid.
III. An Monialis, quæ ex officio tenetur impedire ingredientes, & non impedit,

dit,incidat in Excommunicationem, & pœnas. ibid.
IV. An Monialis priuata,quę alteri mandat, vel conſulit, vt ingredi faciat aliquem,vel permittat, compræhendatur in Excommunicatione, & pœnis prædictis. ibid.
V. An Monialis ianuam Monaſterij ingredienti aperiens, ſiue illum manu trahens,aut conſulens,vel aliquam actionem poſitiuam præſtans, ſit excommunicata. ibid.
VI. Vtrũ Monialis admittens ingredientem illicitè,vt illum abſcondat ab hoſtibus, ne occidatur, ſeu à ſatellitibus, ne capiatur, eidem anathemati ſubijciatur. 261
VII. An Abbatiſſa permittens ingredi Monialem alterius Monaſterij, licèt eiuſdem Ordinis, & habitus, ligetur Excommunicatione,& pœnis ſupradictis. ibid.

Quæſitum IV. Vtrum Moniales infantes ingredi facientes intra ſepta Monaſterij, incidant in Excommunicationem ſupradictam. 262
Quæſitum V. Quid ſi fatuos, & amentes intra Clauſuram admitterent? 263

DISPVTATIO XXIII.

De Licentia ingrediendi Monaſteria Monialium.

QVæſitum I. Cuius ſit licentiam ad ingreſſum in Monaſteria Monialium tradere. 264
Quæſitum II. Vtrum Vicarij Epiſcoporum, aliorumq. Monialium Superiorum, poſſint licentiam ingrediendi impertiri. 265
Quæſitum III. An Abbatiſſa poſſit licentiam ingrediendi Clauſuram concedere. 266
Quæſitum IV. Licentia ingrediendi Monaſteria S.Claræ, & Conceptionis,à quo ſit præbenda. 267
Quæſitum V. De conditionibus licentiæ ingrediendi intra ſepta Monialium. 268
Quæſitum VI. Vtrum in aliquo caſu poſſit concedi licentia ingrediendi Clauſuram, abſquè prædictis conditionibus. 269

DISPVTATIO XXIV.

Quibus Perſonis ſit præbenda licentia ingrediendi Monaſteria Monialium.

QVæſitum I. Quibus de cauſis cõcedi debeat ingreſſus intra ſepta Monialium. 271
Quæſitum II. An Confeſſarius poſſit ingredi Monaſteria Monialium pro Sacramentis adminiſtrandis. 272
Quęſitum III. An Confeſſarius ingrediens ſepta Monialium debeat ſecum ſocium adhibere. 273
Quęſitum IV. Vtrum Confeſſarius,vel Exorciſta ſæcularis, vel Regularis admitti debeat intra Clauſuram pro exorcizanda Moniali Energumena. 274
Quęſitum V. An Confeſſarius ingredi valeat Clauſurã ad Exequias Monialium peragendas. 274
Quæſitum VI. An Medici, Chirurgi, Operarij, & his ſimiles, poſſint ingredi Monialium Clauſuram. 275
Quęſitũ VII. An Iudices ingredi queãt Monaſteria Monialiũ ad expellẽdos malefactores ibi cõmorantes. 277

Quæ-

Quæſitum VIII. Vtrum Epiſcopus, & Superior Monialium ingredi poſſint eorum Monaſteria aliqua de cauſa. 277
Quæſitum IX. Vtrum S. R. E. Cardinales,& Epiſcopi Ordinarij locorum ingredi poſſint Clauſtra Monialium, nó ſibi ſubiectarum in eorum Diœceſi, ſub aliquo prætextu, etiam viſitandæ Clauſuræ. 278
Quæſitum X. Quo comitatu ingredi debeant Epiſcopi, & Prælati intra Monaſteria Monialium ſibi ſubiectarum. 280
Quæſitum XI. Vtrum Epiſcopi, & Superiores Monialium ſine iuſta cauſa,& comitatu ingredientes Monaſteria Monialium ſibi ſubiectarú, aliqua pœna plectantur. 281
Quæſitum XII. De mora facienda ab ingredientibus Monaſteria Monialium. 284
Quæſitum XIII. Vtrum Fratres Minores ab Eccleſiarum Epiſcopis, alijsq. Superioribus Monialium inuitati, ingredi poſſint intra Clauſuram. 284
Quæſitum XIV. Vtrum Mulieres coniugatæ, & Viduæ aliquando ingredi valeant Monaſteria Monialium. 285
Quæſitum XV. Vtrum Moniali ex legitima licentia egreſſæ è ſuo Monaſterio, ſit interdictus in aliud Monaſterium ingreſſus. 286
Quæſitum XVI. Vtrum famulę, ſeu Ancillæ admitti debeant intra Monaſteria Monialium. 287
Quæſitum XVII. An Matribus, ſeu Sororibus Monialium permitti debeat ingreſſus intra Clauſtrum Monaſterij in aliquo caſu. 288
Quęſitum XVIII. Vtrum Mulieres ingredi poſſint ſepta Monialium. 289
Quæſitum XIX. Vtrum Mulieres habentes licentiam à Sede Apoſtolica ingrediendi Monaſteria Monialiú, poſſint nullo expectato conſenſu ingredi. 291
Quæſitum XX. Vtrum Imperatores, Imperatrices, Reges, & Reginæ poſſint ingredi Monaſteria Monialium. 292

DISPVTATIO XXV.

De Acceſſu ad Monaſteria Monialium.

Quæſitum I. Acceſſus ad Monaſteria Monialium, quibus ſit prohibitus. 293
Quæſitum II. Vtrum Epiſcopi, alijquè Prælati extra ſuam Diœceſim, poſſint accedere ad Monaſteria Monialium, illasq. alloqui ſine licentia earundem Ordinarij, vel Superioris. 295
Quæſitum III. Vtrum aliquibus Regularibus ex vi proprię Regulae, prohibeatur acceſſus ad Monaſteria Monialium. 296
Quæſitum IV. Regulares accedentes ad Monaſteria Monialium, quibus poenis plectantur. 297
Quæſitum V. Regulares colloquentes Moniales ſine licentia, quo peccato afficiantur. 299
Quæſitum VI. De poenis contra Laicos, & Clericos Monaſteria Monialium frequentantes. 300
Quæſitum VII. An Excommunicatio ab Epiſcopo lata cótra accedentes

tes

tes ad monaſteria Monialium incurratur ab accedentibus ad monaſteria exempta. 301

Quęſitum VIII. De quibuſdam reſolutionibus circa acceſſum, & colloquutionē cum Monialibus. 302

I. An excommunicatio lata contra accedentes ad colloquendum Moniales afficiat illum, qui de domo ſua prope Monaſterium cum Monialibus intra Clauſuram exiſtentibus, loquitur. 303

II. An loquens cum Moniali audiente, ſed non reſpondente, ligetur excommunicatione lata contra loquentes Moniales. ibid.

III. An per nutus, & ſigna Moniales alloquens, incurrat dictam excommunicationem. ibid.

IV. An loquens per interpretem cum Moniali lingua, quam ipſa non intelligat, & aliquis aſsiſtens ſenſum Moniali explicet, incurrat excommunicationem prædictam. ibid.

V. Loquens cum Abbatiſsis, an incidat in excommunicationem latam contra alloquentes cũ Monialibus. ibid.

VI. Si Epiſcopus prohibeat, ne quis Monialibus ſcribat, an ligetur tali excōmunicatione ſcribens epiſtolam, quę caſualitèr non peruenit ad Monialem. ibid.

VII. Vtrum loquens cum Monialibus de rebus indifferentibus per breue ſpatium ſit excommunicatus, ſtante ſupradicta prohibitione. ibid.

VIII. An pueri, & puellæ ante annos 14. completos, loquentes Moniales, incurrant excommunicationem cōtra accedentes indictam. ibid.

IX. An Moniales alloquentes cum Regularibus, licentiam legitimam non habentibus, incurrant pœnas, & cēſuras ab Ordinarijs appoſitas. ibid.

Quęſitum IX. Vtrum Regulares, & exempti afficiantur cenſuris, & pœnis contra accedentes, & colloquentes cum Monialibus, ab Epiſcopo inflictis. 304

Quæſitum X. Vtrum prohibitum ſit ſcribere, & mittere epiſtolas Monialibus. 305

DISPVTATIO XXVI.

De licentia accedendi ad Monaſteria Monialium.

Quæſitum I. De conditionibus licentię legitimè accedendi ad Monaſteria Monialium. 306

Quæſitum II. Licentia accedendi ad monaſteria Monialium, à quo ſit concedenda. 307

Quæſitum III. Licentia pro Regularibus accedendi ad monaſteria Monialium, à quo, & quibus conditionibus, ac vicibus ſit concedenda. 308

Quæſitum IV. Concionatores, & Cappellani pro Monialibus deſtinati, an poſſint abſque alia licentia cum illis loqui. 309

DISPVTATIO XXVII.

De Velatione, Benedictione, & Conſecratione Monialium.

Quæſitum I. Conſuetudo velandi Virgines, quando in Dei Eccleſia incęperit. 311

Quęſitum II. De ſpeciebus Velaminum Monialium. 311

I. Quotuplicia ſint Velamina Monialium. 311

II. Quid ſit Velum Probationis, vel Receptionis. 311
III. Profeſſionis Velum, quid, & quale ſit, & quando conferatur. ibid.
IV. De Velo Conſecrationis, & Benedictionis, eiuſquè vſu, & in qua ætate Virgines velentur. ibid.
V. De Velo Ordinationis in Diaconiſſas, & quem hodiè habeat vſum. ibid.
VI. An Monialis per ſuſceptionem Veli Ordinationis acquirat aliquem Ordinem, ſiue characterem? ibid.
VII. Velum Prælationis quid ſit, quibuſquè Monialibus, & qua ætate conferatur. ibid.
VIII. De Velo Continentiæ, & Obſeruationis, & quibus imponatur. ibid.
IX. De Velo Pœnitentiæ. ibid.

Quæſitum III. Vtrum omnes Moniales admittendæ ſint ad Velum Cõſecrationis. 315
Quęſitum IV. De Caſibus dubijs circa Virginitatis integritatem in ordine ad conſecrationem. 316

I. Quibus modis amittatur Virginitas. 316
II. An Monialis, quæ per aliqua ſigna exteriora animum denotantia, corrupta videtur, debeat Conſecrationis Velo ornari. ibid.
III. An Puella, quę ante annos diſcretionis aliquid delectabile, circa opera Carnis commiſit, ſit conſecranda. ibid.
IV. An Monialis, quæ ſanguinis fluxum patitur, poſſit Conſecratione potiri. ibid.
V. An Virgines in ebrietate, vel ſomno ſtupratæ, etiam ſi mente priùs corruptæ non fuerint, & per conſequens Virginitatem non perdiderint, debeant ad Conſecrationem admitti. ibid.
VI. An Virgines per vim corruptæ, mentem tamen incorruptam retinentes, poſſint Velum Conſecrationis accipere. ibid.
VII. An Moniales in publica fama, & poſſeſſione Virginitatis, occultè à viro corruptæ, poſſint Conſecrari. ibid.
VIII. An Moniali, cui per medicinæ artem Clauſtrum Virginale fractum fuit ad ſanitatem tuendam, Conſecrationis Velum conferri queat. ibid.
IX. An Monialis polluta per effuſionem ſeminis voluntariam, integro remanente Clauſtro Virginali, ſit à Conſecratione expellenda. ibid.

Quæſitum V. Velare, Benedicere, & Conſecrare Virgines, cuius ſit munus. 322
Quæſitum VI. Quo tempore, & loco habenda ſit Virginum Benedictio, & Conſecratio. 324
Quæſitum VII. De modo, & forma ſolemniter Benedicendi, & Conſecrandi Virgines. 325
Quæſitum VIII. Vtrum Conſecratio Virginum reiterari poſſit. 327

DISPVTATIO XXVIII.

De Electione Abbatiſſarum.

Quæſitum I. Ad quem ſpectet Abbatiſſæ, ſeu Prioriſſæ electio. 328
Quæſitum II. De qualitatibus Monialis eligendæ in Abbatiſſam. 329
Quæſitum III. De modo, forma, & cœremonia eligendi Abbatiſſam. 331
Quæſitum IV. Abbatiſſę electio an fieri debeat per vota ſecreta. 332
Quæſitum V. Vtrum in electione Abbatiſſæ omnes Moniales concurrant. 333
Quæſitum VI. Vtrum Epiſcopi, & alij Superiores Monialium aliquod ius ſibi vendicent in electione Abbatiſſæ. 335

Quæ-

Quæſitum VII. De Excommunicatione contra eos, qui vocati ad dirigendas Moniales in electionibus, non abſtinent ab ijs, ex quibus diſcordiæ oriri, vel ortæ nutriri poſſunt circa electiones. 336
Quæſitum VIII. An electio Abbatiſſæ poſſit à Monialibus compromitti. 337
Quæſitum IX. Quot ſuffragia requirantur ad canonicam Abbatiſſæ electionem. 338
Quæſitum X. Electio Abbatiſſæ quomodo ſit publicanda. 339
Quæſitum XI. Vtrum Monialis illegitima poſſit eligi in Abbatiſſam. 339
Quæſitum XII. Vtrum Vidua, aliavè Mulier non Virgo eligi poſſit in Abbatiſſam. 340
Quæſitum XIII. An Monialis bigama poſsit eligi in Abbatiſſam. 342
Quæſitum XIV. Moniales deſcendentes ex maculato genere, An poſſint eligi in Abbatiſſas. 342
Quæſitum XV. Vtrū mulieres infames eligi poſſint in Abbatiſſas. 343
Quæſitum XVI. De quibuſdā alijs impedimentis excludentibus Monialē ab officio Abbatiſſatus. 344

DISPVTATIO XXIX.

De Confirmatione, & Benedictione Abbatiſſarum.

Quæſitum I. Abbatiſſa electa, à quo ſit confirmanda. 344
Quæſitum II. Vtrum Prælatus examinata electione, Abbatiſſam ſtatim confirmare debeat. 345
Quæſitum III. Vtrum Abbatiſſa nondum cōfirmata aliquam habeat auctoritatem. 347
Quæſitum IV. Vtrum Abbatiſſæ benedicantur. ibid.
Quæſitum V. De modo, & forma benedicendi Abbatiſſas. 348
Quæſitum VI. Vtrum Benedictio Abbatiſſæ poſsit iterari. 349

DISPVTATIO XXX.

De Duratione Abbatiſſarum in Officio.

Quæſitum I. Abbatiſſa quanto tēpore in Officio Abbatiſſatus durare debeat. 350
Quæſitum II. An aliquæ Abbatiſſæ poſsint perdurare vltra triennium in Officio Abbatiſſatus. 354
Quæſitum III. Vtrum Abbatiſſæ liceat (expleto triennio ſui Abbatiſſatus) Officium Pręſidentis in Monaſterio obtinere, donec Abbatiſſa noua eligatur. 355
Quæſitum IV. Vtrum Moniales Officiales Monaſterij compręhendantur in Conſtit. Greg. XIII. *de durat. Abbatiſſ.* itaut completo triennio, non poſſint ampliùs perſeuerare in earum Officijs. 356

DISPVTATIO XXXI.

De Renunciatione, & Reſignatione Abbatiſſatus.

Quæſitum I. Vtrum Abbatiſſa poſsit renunciare electionem Abbatiſſatus in ſe canonicè factam. 357
Quæſitum II. An Abbatiſſa poſſit renun-

nunciare Abbatiſſatum ad fauorem alicuius Monialis. 358

DISPVTATIO XXXII.

De Poteſtate Abbatiſſæ.

QVæſitum I. Vtrum Abbatiſſa habeat aliquam poteſtatem, & Iuriſdictionem ad inſtar Prælatorum. 358
Quæſitum II. Vtrum Abbatiſſa ſit capax poteſtatis Ordinis, & ſpiritualis Iuriſdictionis. 359
Quæſitum III. An Abbatiſsis poſſit delegari facultas leges ſpirituales ferendi. 361
Quęſitum IV. An Summus Pontifex poſſit Abbatiſſæ poteſtatem ſpiritualem delegare. 362
Quęſitum V. Vtrum Abbatiſſa de Iure communi poſſit excommunicare, ſuſpendere, & interdicere. 363
Quæſitum VI. Vtrum Abbatiſſa poſſit vota Monialium irritare. 364
Quęſitũ VII. An Abbatiſſa Monialium ſuarum valeat vota commutare, atque in illis diſpenſare. 365
Quæſitum VIII. Vtrum Abbatiſſa poſſit cum ſuis Monialibus in ieiunijs Regulæ, & in eſu carnium, ſeu lacticiniorum diſpenſare. ibid.
Quæſitum IX. An Abbatiſſa poſſit Monialium ſuarum Confeſſiones excipere. 366
Quæſitum X. Vtrum Abbatiſſa publicè euangelizare, & prædicare valeat. ibid.
Quæſitum XI. Vtrum Abbatiſſa poſſit Moniales ſibi ſubditas benedicere. 367
Quæſitum XII. An Abbatiſſa poſſit Beneficia conferre, & Clericos inſtituere. ibid.
Quæſitum XIII. Quam poteſtatem habeat Abbatiſſa erga adminiſtrationem rerum temporaliũ ſui Monaſterij. 368

DISPVTATIO XXXIII.

De Conſtructione, ſeu Aedificatione Monaſteriorum Monialium.

QVæſitum I. De cuius auctoritate, Monaſteria noua Monialium ſint conſtruenda. 369
Quæſitum II. Monaſteria Monialium, quo loco ſint ædificanda. 372
Quęſitum III. Vtrum hodie conſtruenda ſint, ſeu permittenda Monaſteria duplicia, Monialium ſcilicet, & Monachorum. 373
Quæſitum IV. Vtrum Monaſteria Monialiũ ſint ſubiecta iuribus Parrochiæ, in qua conſtructa ſunt, teneanturq. à Parrocho Sacramenta ſuſcipere. ibid.

DISPVTATIO XXXIV.

De Sepultura Monialium.

QVæſitũ I. Moniales, quo in loco, & qua põpa ſint ſepeliẽdæ. 374
Quæſitũ II. Mulieres incluſæ, aliàs carceratæ, quo loco ſint ſepeliendę. 375
Quæſitum III. De Sepultura Tertiariarum. ibid.
Quæſitum IV. Quibus expenſis ſint Moniales ſepeliendæ. 376

IN-

INDEX
RERVM MEMORABILIVM,
QVÆ IN OPERE CONTINENTVR,

Serie Alphabetica digeſtus.

Prior numerus Numerum; ſecundus Paginam indicat.

A

ABBAS, an teneatur ſequi conſilium Capituli, vel tantùm audire. num. 9. pag. 44

Abbates aliqui ex Priuilegio Moniales ſibi ſubditas conſecrant, etiam cum pompa ſolemni. n.7. 3[illegible]3

Abbates ſemel benedicti, ſi ad aliam Abbatiam eligantur, non ſunt iterùm benedicendi. n.2. 327

Abbates, Abbatiſſæ, alijq. Superiores Monaſteriorum, quas pœnas incurrāt permittendo ingreſſum in Monaſteria, ſub quocumque prætextu licentiarum. n.5. 259

Abbatiſſa abſque alia licentia admittere poteſt Monialem eiuſdem Ordinis iter agentem in monaſterio. n.2. 286

Abbatiſſa Canoniſſarum iuriſdictionem habet, non ſolùm in Canoniſſas, verùm etiam aliquando in Clericos, ac collationē Beneficiorum, ſimul cum ſuis Canoniſsis. n.3. 61

Abbatiſſa cum maiori parte Monialium Nouitiam ad Profeſsionem admittere debet. n.1. 43

Abbatiſſa debet ante menſem Epiſcopum certiórem facere de profeſſione Nouitiarum, vt earum voluntatem explorare valeat; ſin autem, cenſuris compelli poterit. n.8. 18

Abbatiſſa eandem licentiam largiendi cōcedere poteſt ſuis Monialibus, quā poteſt Abbas ſuis Monachis, n.9. 104

Abbatiſſa, & Moniales, an poſſint aliquando munus ſuis parentibus pauperibus, vel alijs benefactoribus præbere, & quāti valoris. n.2.3. 106

Abbatiſſa habet administrationem ſui Monaſterij ad inſtar Abbatis. n. 10. 104

Abbatiſſa habet domeſticam, & ciuilem poteſtatem, non autem ſpiritualem. n.1. col.2. 132

Abbatiſſa nō eſt propriè Prælata. n.5. 133

Abbatiſſa non poteſt diſpenſare cum Moniali, ne recitet Officium diuinum. n.11. 162

Abbatiſſa permittens ingredi Monialem alteriùs Monaſterij, licèt eiuſdem Ordinis, an incurrat cenſuram. n.7. 262

Abbatiſſa non poteſt licentiam præbere ad ingrediendum Monaſterium ſuarū Monialium. n.2. 267

Abbatiſſa non poteſt præcipere Monialibus ſub pœna excommunicationis. n.3. 135

Abbatiſſa poteſt præcipere in virtute ſanctæ Obedientiæ ſibi præſtitę. n.6. 134

Abbatiſſa poteſt ſuis Monialibus præcipere, & tranſgredièntes peccabunt iuxta præcepti qualitatem. n.2. col. 1. 132

Abbatiſſa propter iuramentum fidelitatis

Domino præſtandum, quando licitè egredi poſsitè monaſterio. n. 5. 236
ad Abbatiſſam, & conuentum Monialium ſpectat receptio puellarum ad habitum regularem. n. 1. col. 2. 15
Abbatiſſarum diſcretioni remittitur, quomodo, & quando, & cum quibus remiſſio perſoluendi diuinum officiũ in Choro ſit concedenda. n. 7. 161
Abbatiſſa verè eſt ſui monaſterij Superior. n. 1. 268
Abbatiſſæ competit poteſtas ciuilis, & domeſtica, non ſpiritualis. n. 11. 140
Abbatiſſæ leges quomodo obligent Moniales. n. 12. 140
Abbatiſſæ curare debent, vt omnes Moniales conueniant in Choro ad perſoluendas Horas Canonicas. n. 1. 163
Abbatiſſæ non eſt Clauſuram indicere. n. 3. 267
Abbatiſſæ poteſt delegari facultas ab Epiſcopo, vel alio Superiore concedendi licentiam ingreſſus intra Clauſuram Monialium. n. 4. 267
Abbatiſſæ præcipere nõ poſſunt ſuis Monialibus in virtute Spiritus ſancti, & ſanctæ Obedientiæ, & præcipiendo. eorum mandatum non tenet. n. 1. 133
Abbatiſſæ, ſeu Prioriſſæ, Canoniſſæ tenentur aliæ obedientiam præſtare, & reuerentiam impendere. n. 2. 61
Abbatiſſæ ſolius, vel Capituli totius, an ſit, Nouitiam ad profeſsionem admittere. n. 8. 44
Abbatiſſa non eſt verè Prælata, nec habet Iuriſdictionem ad inſtar aliorum Prelatorum. n. 2. 359
Abbatiſſæ iam electæ, ſi corruptio Carnis ſuperueniat, qua pœna ſit plectenda. n. 5. 341
Abbatiſſa electa, quomodo ante Epiſcopũ iuramentũ præſtet. n. 3. col. 2. 348
Abbatiſſa electa, & non confirmata nullam habet auctoritatem, niſi iuſta ſubſit cauſa illam non confirmandi. n. 1. 347
Abbatiſſa in quibus caſibus ante cõfirmationem adminiſtrare poſsit. n. 4. 347
Abbatiſſa electa impediri poteſt, vt permaneat in officio, ſi ſit ſuperba, indiſcreta, non caſta, immiſericors, & non ſobria, n. 3. 244
Abbatiſſa eſt velut Præſidens, & vocatur Presbytera. n. 10. 324
Abbatiſſa completo triennio ſui officij, poteſt ad breue tempus in Præſidentem Monaſterij aſſumi, donec Abbatiſſa eligatur n. 1. col. 2. 355
Abbatiſſæ, quæ fiunt per præſentationem, & inſtitutionem, ſunt perpetuæ. n. 1. 355
Abbatiſſa prima fundatrix Ordinis Sanctę Claræ poteſt per viginti annos in officio continuare. n. 2. 355
Abbatiſſæ, quæ benedici ſolent, ſi intra annum à confirmatione benedictionis munus non ſuſcipiant, à ſuo iure cadũt. n. 1. col. 1. 348
Abbatiſſæ triennales non ſunt ſolitæ benedici. n. 3. 348
Abbatiſſa, Communione ſumpta, dum benedicitur inthronizatur. n. 7. 349
Abbatiſſa ſtatim benedicta, reuertitur ad Monaſterium, & quomodo. n. 8. 349
Abbatiſſa habens dignitatem Abbatiſſatus in titulum, vel adminiſtrationem à Summo Pontifice, poteſt renunciare. n. 1. 358
Abbatiſſa, quando ſine cauſa poſsit irritare vota ſuarum Monialium. n. 5. 364
Abbatiſſæ Monialium S. Claræ de Obſeruantia, quãdo poſsint ex priuilegio Papæ, diſpenſare cum ſuis Monialibus circa ieiunium ſuæ Regulæ, & circa eſum Carnium, & Lacticinorum. n. 2. 366
Abbatiſſæ S. Clarę diſpenſantes in ieiunijs, & eſu Carnium, vel Lacticinorum, an propriè dicantur diſpenſare. n. 3. 366
Abbatiſſa habet liberam bonorũ ſui Monaſterij adminiſtrationem. n. 1. 368
Abbatiſſæ, & Sanctimoniales non poſſunt velare virginem, vel viduã. n. 10. 323
Abbatiſſatus poſſeſſio quando reddatur nulla. n. 7. 334
Abbatiſſatus, & Prioriſſatus non ſunt Prelationes iuriſdictionem ordinariam habentes. n. 4. 343
Abbatiſſæ eligendæ ætas. n. 4. 329
Abbatiſſa non poteſt ſuas Moniales publicè benedicere, ſed tantùm priuatè, ad modum, quo parentes ſuos filios benedicunt.

dicunt. n. 1. & 3. 367
Abbatiſſa in Eccleſijs ſuis poteſt Clericos inſtituere, & Beneficia, ac Cappellas conferre ad inſtar Prælatorum, de conſenſu tamen ſui Capituli. Sed limita, vt num. 2. n. 1. 367
Abbatiſſæ poſſunt habere Clericos ſæculares ſibi ſubditos. n. 3. 368
Abbatiſſa nullam habet facultatem circa Claues Eccleſiæ. n. 1. 366
Abbatiſſa non eſt capax poteſtatis Ordinis. n. 1. 359
Abbatiſſa non eſt verè Prælata, nec habet Iuriſdictionem ad inſtar aliorum Pręlatorum. n. 2. 359
Abbatiſſa habet poteſtatem domeſticam ad inſtar Matrisfamilias in filios, & Magiſtratus in Ciues. n. 11. 140. & n. 3. 359
Abbatiſſæ præcepta obligant iuxta qualitatem rei, quæ pręcipitur. n. 4. 359
Abbatiſſa virtute domeſticæ poteſtatis, poteſt impropriè appellari Prælata. n. 6. 359
Abbatiſſa tanquam fœmina nō poteſt habere ſcientiam ſpiritualem. n. 6. 360
Abbatiſſa poteſtatem habes irritandi vota ſuarum Monialium, ſicut habent Prælati Religionum reſpectu ſuorum ſubditorum. n. 3. 374
Abbatiſſæ in vniuerſa Italia, iuxta Conſtitutionem Gregorij XIII. in officio per triennium tantùm durare debent. n. 2. 352
Abbatiſſa electa vltra triennium nō poteſt exercere ſuum officium. n. 4. 354
Abbatiſſæ, quæ fiunt per præſentationem, & inſtitutionem, ſunt perpetuæ. n. 1. 355
Abbatiſſa prima fundatrix Ordinis S. Claræ, poteſt per viginti annos in officio continuare. n. 2. 355
Abbatiſſæ quin ſingulis annis mutari poſſint, nulla extat prohibitio. n. 10. 354
Abbatiſſæ omnes, etiam Ordinum Militarium per triennium in officio durare debent, quo completo, illud renunciare poſſunt. n. 11. 354
Abbatiſſæ extra Italiam, completo triennio, iterum eligi poſſunt. n. 12. 354
Abbatiſſæ Ordinis Minorum, completo triennio, non poſſunt iterum eligi, niſi vacent per aliud triennium. n. 13. 354
Abbatiſſę Ordinis Prædicatorū, completo officio triennali, debent ad minus per quatuor annos vacare. n. 14. 354
Abbatiſſæ S. Claræ in Regno Portugalliæ, debent per ſexenniū vacare. n. 15. 354
Abbatiſſa completo triennio ſui officij, poteſt ad breue tempus in Præſidentem Monaſterij aſſumi, donec Abbatiſſa eligatur. n. 1. col. 2. 356
Abbatiſſa poteſt in ſententia aliquorum præcipere ſuis presbyteris, vt Moniales ſubditas excommunicent, & vt illas abſoluant. n. 2. 363
Abſoluere an poſſint Epiſcopi perſonas exemptas. n. 6. 190
Abſolui à quibus caſibus poſſint Moniales Epiſcopo ſubiectæ. n. 8. 189
Abſoluere Monialem à caſibus reſeruatis ſpectat ad eorum Prælatos Superiores. n. 3. 190
Abſoluere quis poſſit ab officiorum, dignitatum, & adminiſtrationum priuatione, & ad eadem habilitare. n. 6. 232
Abſolui poſſunt Moniales etiam ab enormibus caſibus per Epiſcopum. n. 5. 190
Abſolui an poſſint Moniales à caſibus reſeruatis virtute Bullę Cruciatę. n. 5. 180
Accedere an poſſint Regulares ad Monaſterium Monialium, loquendi gratia cum ſuis conſanguineis. n. 1. 308
Accedere non poteſt Vicarius Epiſcopi ad Monaſterium Monialium extra ſuā Diœceſim. n. 3. 295
Accedendi licentia ad Monaſteria Monialium, à quibus ſit concedenda. n. 1. & 2. 307
Accedendi licentia ad Monaſteria Monialiū quanto tempore duret. n. 2. 307
Accedendi licentia ad Monaſteria Monialium debet eſſe rationabilis, manifeſta, in ſcriptis, vel oretenus tradita. n. 1. col. 1. 307
Accedentes Clerici, & Laici ad Monaſteria Monialium ſine licentia, quibus pęnis afficiantur. n. 2. 293
Accedens Epiſcopus ad Monaſteriū Monialium non ſibi ſubiectarum, qua pęna ſit plectendus. n. 4. 296

Acce-

Accedētes Regulares ad monaſteria Monialium,an teneantur ſpontè pœnas cōtra accedentes ſubire. n.4. 305
Accedentes Regulares ad monaſteria Monialium cōntra decretum Sacræ Congregationis, an peccent læthaliter. n. 1. & 2. 300
Acceſſus ad monaſteria Monialium ſine rationabili cauſa, eſt omnibus prohibitus. n. 1. 293
Acceſſus ad Cœnobia Monialiū Regularibus omnibus interdictus eſt.n.5. 294
Acceſſus ad Moniales cauſa docendi ſonū cymbali, vel Muſicam, eſt prohibitus. n. 1. 301
Acceſſus furtiuus ad Monaſteria Monialium eſt peccaminoſus. n.3.col.1. 307
Accuſatio iuridica, quas ſolemnitates requirat, n.22. 154
Actiones rerum naturalium, ſicut procedūt ex potentijs naturalibus, ita humanæ ex voluntate humana. n.8. 127
Actus celebratus ſine forma, non ſubſiſtit. n.2. 242
Adminiſtratio bonorum Monaſterij, tàm ſpiritualis, quàm temporalis, pertinet ad Abbatiſſam,quo ad omnia, quorum femina eſt capax. Sed limita,n.3. 369
Adminiſtratores bonorum temporalium Monialium, tàm Regulares, quàm ſæculares poſſunt corrigi ab Epiſcopo, ſi circa dictam adminiſtrationem deliquerint,quoties opus fuerit.n.2. 145
Adminiſtratores bonorum temporalium Monialium, quibus rationem ſingulis annis dictorum bonorum reddere debeant. n.3. 145
Admonitio contra impedientes Viſitatores Monialium, quæ, & quotuplex eſſe debeat, n.3. 154
Adultera Moniales quibus pœnis afficiantur.n.12.& ſeq. 122
Adulterium eſt Moniales carnaliter cognoſcere. n. 13. 122
Aetas puellarū educandarum.col. 1.n.9. 5
Alimenta, & veſtimenta hominibus neceſſaria,quænam ſint.n.6. 82
Alimenta quolibet ſemeſtre pro Puellis educandis ſunt Monaſterio ſoluēda, & non dietim tranſmittenda. n.17. 5
Alphabetum Caſtitatis, in quo qualitates Caſtitatis continentur.n.2. 116
in *Alternatiuis* ſufficit alterius partis veritas. n.5. 7
Ambitio in electione damnatur.n.2. 357
Amentes ſunt in duplici differētia.n.1. 263
Amentes lucida interualla habentes, an excommunicationem ſubeant, ſi ingrediantur Cœnobia Monialium.n.2. 263
Anno probationis completo, Nouitius ad profeſſionem admittatur, ſiue è Monaſterio expellatur. n.2.col.1. 40
Annus probationis debet computari de momento in momentum.n.1. 26
Annus probationis debet eſſe continuus, non interpolatus, vſque ad profeſſionem. n.3. 25
Annus probationis interrumpitur per demiſſionem habitus, animo deſerēdi Religionem. n.4. 26
Annus probationis neceſſariò requiritur ad hoc, vt profeſſio religioſa ſit valida. n.2. col.2. 25
Anno probationis, nec Monaſterium, nec Nouitiæ renunciare poſſunt. n.1. col. 1. 25
Apoſtata à Religione quis ſit. n.1. 249
Apoſtatæ fiūt Moniales exeuntes è Monaſterio, animo non accedendi ad aliud. n.2. ibid.
Apoſtatæ Moniales cogendæ ſunt, vt ad ſuum Monaſterium redeant.n.3. ibid.
S. *Auguſtini* Moniales, fratribus illius Ordinis ſubiectæ, participant in Priuilegijs, gratijs, & immunitatibus, cum eiſdem fratribus. n.10. 198

B

B*Eatitudines*,quæ Regnum cœlorum acquirendum proponunt, in quo differant à Beatitudine Paupertatis. n.4. 81
Beguinarum ſectam amplectentes, & denouo aſſumentes,& Religioſi in hoc dātes auxilium,vel fauorem,ipſo facto ſunt excommunicati. n.1. 76
Beguinæ, cum nulli obedientiam promittant, nec proprijs renuncient,nullamq. Regulam profiteantur, non ſunt Religioſæ. n.2. ibid.

Beguinarum ſtatus prohibitus, & perpetuò ab Eccleſia Dei, iure optimo abolitus. n.4. 76
Benedici non ſolent Abbatiſſæ, niſi perpetuæ, & ſi quæ aliæ ſint ſolitæ benedici. n.2.col.1. 348
pro Benedictione pręparanda Virginum. n.1. 325
Benedictio datur in fine Cæremoniæ benedictionis Abbatiſſæ.n.9. 349
Benedici non ſolent coniuges ſemel benedicti. n.3. 327
Benedictionis munus oritur à poteſtate Clauium.n.2. 367
Benedictio Abbatiſſæ non eſt iteranda, niſi Curia contrarium ſeruet. n.4. 350
Benedictio Abbatiſſæ eſt ſimplex.n.5.350
Benedictio Abbatiſſæ poteſt fieri quolibet die. n.6. 350
pro Benedictione Abbatiſſę nullum debetur prętium. n.7. 350
Benedictio Abbatis, & Abbatiſſæ iterari non debet. n.1. 349
Benedictio Abbatis, & Abbatiſſæ fit ad ſimilitudinem Conſecrationis Epiſcopalis. n.2. 349
Bigamæ mulieris nomine, quid intelligatur.n.1.col.1. 342
Bigamiæ irregularitas indicta eſt à iure, ad arcendum Bigamos à ſuſceptione ſacrorum Ordinum.n.2. 342
Bimeſtre, intra quod fieri debet profeſsio, computandum eſt de momento ad momentum, & ſecundum quod occurrit menſis in Kalendario.n.5. 27
Biſſextilis annus reſpectu Regularis profeſsionis, quomodo intelligatur.n.2. 26
Bonifacius VIII. primùm ſub præcepto Clauſuram indixit. n.3. 295
Bona paraphernalia non poſſunt Moniales largiri, quia ſunt acquiſita Monaſterio. n.1.col.1. 107
Bona, cognoſcentis carnaliter Monialem, applicanda ſunt Monaſterio, quatenus vis, vel raptus interueniat.n.6. 119
Bona ſtabilia poſsidere nō poteſt Monialis, etiam de licentia Abbatiſſæ. num. 1. col. 1. 89
Bona feudalia non dicuntur bona paterna, ſed filiorum. n.3. 96
Bonum particulare Monialis, non præbet ſufficientem cauſam egreſſus.n.2. 238
Bona ſtabilia, & redditus annuos poſſidere poſſunt Moniales S.Claræ.n.1. 90
Bona ſtabilia habere poſſunt Moniales cuiuſcūque Ordinis in cōmune. n.2.90
Bona Monialis Nouitiæ tranſeuntis ad aliud Monaſterium, cui acquirantur. n.8. 252
Bona profitentis Religionem, debentur Monaſterio, vbi Profeſsio emittitur. n.2. 253
Bona Monialis translatæ ad aliud Monaſterium, cui acquirantur. num.2.3. & ſeq. 251
Bulla Sixti V. quæ incipit *Sanctimonialiū*, reuocatoria omnium licentiarum Mulieribus conceſſarum ingrediendi Monaſteria Monialium, n.1. 2
Bulla Pij V. quæ incipit *Summi Sacerdotij*, quæ dat priuilegium Nouitijs Ordinis Prædicatorum profitendi ante tempus. n.1. 22
Bulla Gregorij XIII. quæ incipit *Deo ſacris*, pro eleemoſynis, Monialibus Clauſuram ſeruantibus, præſtandas. n.8. 51
Bullæ Clementis VII.& Pauli III. pro Priuilegijs, & Conſtitutionibus Conuertitarum. n.8. 63
Bulla Vrbani VIII. quæ incipit *Paſtoralis Romani*, in qua extinguitur prætenſa Ieſuitiſſarum Congregatio.n.2. 77
Bulla Clementis VIII. quæ incipit *Religioſæ Congregationes*, de largitione munerum. n.1. 99
Bulla Leonis X. pro obſeruandis Conſtitutionibus Fratrum Minorum, à Monialibus dicti Ordinis. n.4. 141
Bulla Clementis VIII. pro confirmatione Decreti pro Gubernio Fratrum Minorum temporali erga Moniales. n.5. 146
Bulla Gregorij XV. de exemptorum Priuilegijs, quę incipit *Inſcrutabili*.n.2. 173
Bulla Clementis VIII. reuocans Priuilegia Bullæ Cruciatæ, quæ incipit *Romani Pontificis*. n.4. 180
Bulla Pauli V. reuocās Indulgētias Regularibus cōceſſas, & nouas cōcedens, quæ incipit *Romanus Pontifex*.n.6. 187

Bul-

Bulla Pij V. pro ſolutione decimarum, quę incipit *Dum ad vberes.* nu. 14. 207
Bulla Bonifacij VIII. indicens clauſuram Monialibus, quæ incipit *Periculoſo.* num. 3. 215
Bulla Pij V. pro legibus Clauſuræ, quæ incipit *Circa Paſtoralis.* num. 2. 216
Bulla Pij V. contra Clauſurã violãtes, quæ incipit *Decori, & honeſtati.* num 2. 224
Bulla Gregorij XIII. contra ingredientes intra Monaſteria Monialium, prætextu facultatum, quæ incipit *Vbi gratiæ.* num. 4. 257
Bulla Pauli V. quæ incipit *Monialium ſtatui,* in qua reuocãtur licentiæ ſepta Monialium ingrediendi, hactenùs Mulieribus conceſſæ. num. 1. 260
Bulla Gregorij XIII. quæ incipit *Dubijs quæ* declarãs dubia circa ingreſſum pro Pręlatis Monialium. num. 6. 183
Bulla Gregorij XIII. quæ incipit *Significaſti* pro deputandis ancillis in Monaſterijs Monialium Ordinis Fratrum Minorum. num. 4. 288
Bulla Pauli V. contra abutentes licentijs ingrediendi intra Clauſurã Monialium, quæ incipit *Facultatum.* num. 6. 290
Bulla Vrbani VIII. pro forma obſeruanda à Mulieribus ingrediendi, licentiam habentibus, intra ſepta Monialium, quæ incipit *Sacramentum.* num. 1. 291
Bulla Clementis VIII. quæ incipit *Cum ſicut accepimus* in qua prohibetur Monialibus Ordin. Fratrum Minorum de Obſeruantia, Prædicatores ſine licẽtia ſuorum Superiorum, recipere. num. 2. 310
Bullæ Summorum Pontificum excludentes à Prælaturis, & dignitatibus Viros Regulares, non extenduntur ad Moniales. num. 3. 343
Bulla Clemẽtis VIII. quæ incipit *Quoniam ad inſtitutam,* De modo tradendi licentiam ab Epiſcopo pro conſtructione nouorum Monaſteriorum. nu. 3. 370
Bulla prædicta habet locum, etiam in ędificatione Monaſteriorum Moniali ũ. num. 6. 370
Bulla Greg. XV. quæ incipit *Cùm alias* pro Conſtructione Monaſteriorum. ibid.
Bulla Vrbani VIII. quæ incipit *Romanus Pontifex,* pro nouis Monaſterijs conſtruendis. ibid. 372

C.

Canendi Deo laudes eſt antiqua conſuetudo in teſtamento veteri, & nouo, & in Dei Eccleſia. num. 1. 164
Canoniſſæ non veniunt ſub appellatione clericorum in materia odioſa. nu. 6. 62
Canoniſſæ, an ab Epiſcopo loci poſſint viſitari. num. 11. 201
Canoniſſæ Ordinariorum authoritatem non poſſunt ſubterfugere, & contra illam reclamare. num. 12. 201
Canoniſſæ Regulam non habẽt ab Eccleſia approbatam. num. 4. 61
Canoniſſarum viuendi ratio non eſt à iure damnata. num. 5. 61
Canoniſſæ ſunt diuerſi inſtituti à Beghuinis. num. 7. 62
Canoniſſæ, quæ nam ſint, & earum ſtatus, & conditiones. num. 1. 60
Canoniſſarum Abbatiſſa, quam iuriſdictionem habeat. num. 3. 61
Cantare diuinum officium eſt conſuetudo ſanctiſſima in Eccleſia introducta ex fide. num. 3. 164
Cantatio, quæ fit in diuinis laudibus multas affert cõmoditates, & vtilitates animabus canentium. num. 4. 165
Capitulum Sede vacante, & Prælati omnes iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem habentes, poſſunt abſoluere ſuos ſubditos impeditos à caſibus reſeruatis Sedi Apoſtolicæ. num. 8. 140
Capitulum ſuccedit Epiſcopo Sede vacante. num. 2. 266
Quæ à maiori parte decernuntur, à toto Capitulo fieri cenſentur. num. 10. 44
Cappellanus ſæcularis de licẽtia Confeſſarij Monialium, poteſt Euchariſtiæ Sacramentum miniſtrare. num. 2. 164
Cappellani Monialium debent Miſſam celebrare de Sancto, cuius officium fit à Monialibus. num. 2. 168
Cappuccini quanto tempore Profeſſionem poſſint differre. num 9. 45
Cardinales, Epiſcopi, alijq. Prælati, nulla exiſtente cauſa ingredi nequeunt Monaſteria

naſteria Monialium non ſibi ſubiecta-
rum. num. 1. 279
a Caſibus reſeruatis an poſſint abſolui Moniales
virtute Bullæ Cruciatæ. n. 5. 180
a quibus Caſibus poſſint abſolui Moniales Epiſcopo ſubiectæ. num. 8. 189
Caſtitas, quid ſit. num. 1. col. 2. 111
Caſtitas dupliciter conſideratur. n. 3. 111
Caſtitas conſeruatur per fugam, quia victoria contra carnem obtinetur fugiendo. num. 21. 114
Caſtitatis cuſtodia. n. 23. 25. 27. & 28. 114
ad Caſtitatem ſeruandam tenentur Moniales omnes ex vi voti ſolemnis, & Eccleſiæ præcepto. nu. 2. col. 2. 111
Caſtitas cuſtoditur per carnis mortificationem, & macerationem. nu. 11. 113
Caſtitas maximè conſeruatur per humilitatem cordis, & cuſtodiam ſenſuum. num. 1. 112
Caſtitatis votum amplectitur abſtinentiam à vinculo Matrimonij, & ab omni alio actu caſtitati aduerſo. nu. 2. col. 2. 116
Caſtitatem vouentes mortaliter peccant Matrimonium contrahendo: ipſumquè Matrimonium inualidum eſt. num. 1. col. 2. 116
Caſtitatem ſeruantes omnium virtutū fundamentum acquirunt. n. 1. col. 2. 116
Caſtitatis Alphabetū qualitates, & fructus eiuſdē Caſtitatis cōplectēs. n. 2. col. 1. 116
S. *Catherinæ* Senenſis in Conſiſtorio apud Summum Pontificem, & S.R. Eccleſiæ Cardinales nō ſemel ſermonem habuit. num. 5. 367
Cellæ cuſtodia eſt etiā caſtitatis. n. 25. 115
Cenſuræ latæ in facientes non ligant conſulentes, niſi exprimantur. a. 4. 262
Chorepiſcoporum, & Diaconiſſarum ſtatus quare ſublatus. num. 13. 75
Chriſtus Iudam non abiecit, quia non erat accuſatus. num. 16. 154
Conſuetudo Chori in Religionibus, quo fine fuerit introducta. num. 5. 161
S. *Clara* apud B. Mariam de Portiuncula capitis ſui crines depoſuit. nu. 19. 114
S. Claræ Moniales non habēt conſuetudinem recipiēdi Puellas educādas. n. 2. 4
S. Claræ Monialium priuilegia, quoad abſolutionem peccatorum. nu. 1. 185
S. Claræ Moniales potiuntur omnibus gratijs ſpiritualibus, & tēporalibus cōceſſis, & concedendis Ordinibus S. Dominici; & S. Franciſci de Obſeruātia. n. 5. 197
S. Claræ Moniales poſſunt in communi bona ſtabilia, & annuos redditus poſſidere. num. 1. 90
S. Claræ Moniales, & omnes fratribus Ordinis Minorum ſubiectæ, tenentur obſeruare ſtatuta in eorum capitulis generalibus acta. num. 4. 140
S. Claræ Moniales Vrbaniſtæ nuncupatæ, Clauſuram vouent ſub ſpeciali forma, addentes tribus votis etiam quartum. num. 2. 223
S. Claræ Moniales primæ Regulæ Clauſuram ſub voto promittunt, non ex vi Regulæ, ſed conſtitutionum. n. 3. 223
Clauſtra, domus, & officinæ interiores ſub nomine Clauſuræ veniunt. n. 4. 213
ſub Clauſulæ generali, non compræhenduntur particularia. num. 4. 179
Clauſura ante tempora Bonifacij ſub conſilio in aliquibus Concilijs commendata fuit. num. 1. 216
Clauſura à Bonifacio VIII. imperata ſub præcepto, renouatur à Concilio Tridentino, et ab alijs Summis Pontificibus ſub eodem præcepto. num. 2. 216
Clauſura iure naturali, vel diuino præcepta non fuit; ſed tātum poſitiuo humano. num. 3. 219
Clauſura, ſi in Monaſterijs Monialium ante Concil. Trident. nunquam obſeruata fuerit, nunc tamen poſt Concil. debet obſeruari. num. 5. 222
Clauſura virtualiter continetur in Regula, & eſt quodāmodo neceſſaria ad obſeruantiam illus. num. 5. 220
Clauſura Monialium debet eſſe circumſepta altis mœnijs, & parietibus. n. 9. 214
Clauſuræ mœnia ſi confringantur, quibus expenſis ſint reſtauranda. nu. 40. 214
Clauſura præcepta fuit Monialibus omnibus profeſſis cuiuſcumq. Ordinis, & Inſtituti illæ ſint, & etiam Tertiarijs, ſi profeſſionem emiſerint. num. 1. 221
Clauſuræ ianua, quomodo muniri, & claudi debeat. num. 6. 213
Clauſuram indicere an poſſint Epiſcopi
Monia-

Monialibus exemptis .num. 5. 280
Clauſuræ legibus Puellæ educandæ adſtringuntur . num. 14. 5
Clauſuræ Monialium violatio ob malum finem eſt reſeruata Papæ. n. 12. 191
Clauſuram indicere ſuis Monialibus munus eſt Prelatorum Regulariũ. n. 6. 265
Clauſura eſt Monialibus moraliter neceſſaria, propter puritatem illarum tuendam. n. 2. 220
Clauſura venit ſub voto Obedientiæ. n. 3. ibid.
Clauſuram Monialium exemptarũ, quomodo poſsit Epiſcopus viſitare. ibid.
Clauſura quibus de cauſis, & motiuis fuerit à Bonifacio viij. præcepta n. 4. 215
Clauſuram Monialium non ſibi ſubiectarum, an, & quando ingredi poſſit Epiſcopus loci Ordinarius. n. 4. 279
Clauſura in veteri Teſtamento, & tempore legis Euangelicæ, à quibus Mulieribus exculta fuit. n. 1. 214
Clauſuram ante tempora Bonifacij viij. aliquæ Virgines, & Mulieres ſeruauerunt. n. 2. 215
Clauſuræ nomine, qd intelligatur. n. 1. 213
Clauſuram an violent Moniales pro eleemoſynis deputatæ, ſi egrediantur ad inhoneſta patranda. ad 6. 230
Clauſuram, an frangat Monialis, rotam ingrediens, eam reuoluens. ad 5. ibid.
Clauſuræ non obligantur Nouitiæ Moniales cuiuſcumque Religionis illæ ſint. n. 1. 222
Clauſuræ lege non ligatur Monialis, quæ profitetur hac conditione, vt in domo paterna maneat. n. 3. ibid.
Clauſuram nõ frangit Monialis, niſi exeat à valuis, & ſeptis interioribus. n. 2. 213
ſub Clauſuræ nomine veniũt Clauſtra, domus, & officinæ interiores. n. 4. 213
Clauſuræ obligatio oritur ex præcepto Eccleſiaſtico, non ex voto. n. 1. 223
Clauſuram ſeruare tenẽtur Conuerſæ tacitè, vel expreſsè profeſſæ. n. 1. 50
Clauſuræ leges, an tranſgrediatur Monialis, ſi grauibus vexata moleſtijs ſuperiorem adeat, ad 8. 230
Clauſuram non rumpit Monialis, quæ detẽta in domibus Monaſterio extraneis, ſi ab illis exijt. ad 9. 231
Clauſuram non violat Monialis exiſtens in aperto oſtio Monaſterij. ad 10. 231
Clauſura ſuaderi debet Tertiarijs. n. 2. 50
Clauſuram, an frangat Monialis ambobus pedibus ianuam egreſſa. ad 1. 229
Clauſuræ præcepto præualet ius naturale conſeruandæ vitæ. n. 1. 240
Clauſuram primùm ſub præcepto indixit Bonifacius VIII. n. 3. 215
Clauſuram Summus Pontifex ex vi ſuæ legis præcipit. n. 5. 219
Clauſuræ legibus non adſtringuntur mulieres in Congregatione viuentes, tria vota eſſentialia non emittentes. n. 2. 221
ad Clauſuram ſeruandam non tenentur Oblatæ. n. 4. ibid.
Clauſuram Monialis occultè frangens, quibus pœnis vinciatur. n. 5. 224
Clericus abſque ſui Epiſcopi licentia, non poteſt ſe alio Epiſcopo ſubijcere. n. 5. 202
Clericus non poteſt conſentire in Iudicem laicum. n. 10. 203
Clericis nulla iure prohibita illos obligãt ſub culpa læthali, ſecluſis circumſtantijs extrinſecis. n. 4. 300
Clerici, & Laici quibus pœnis afficiantur, accedentes ad Monaſteria Monialium ſine licentia, & rationabili cauſa. n. 2. 293
Clericorum appellatione non veniunt Canoniſſæ. n. 6. 61
Clericorum nomine in materia odioſa nõ veniunt Epiſcopi. n. 3. 226
Clericorum frequentantium, ſine rationabili cauſa Monaſteria Monialium, pœnæ. n. 2. 301
Clericos inſtituere, & Beneficia conferre non denotant Iuriſdictionem ſpiritualem. n. 2. 359
Coactio retrahens à Religione etiam indirectè, inducit excommunicationem. n. 6. 12
Cogentes ad ingreſſum Religionis viros, vel illos impedientes retrahendo à Religione, non incurrunt excommunicationem. n. 4. 9
Cogentes fœminas quomodocumque ad ingrediendum Monaſterium, abſolutè ex-

excommunicantur à Concil. Trid. *ſeſſ. 25. de Regularib. cap.* 18. n.4. 7
Cogentes Puellam ad ingreſſum monaſterij, etiam habitu ſæculari retento cum animo principali, vt poſtea Regularem habitum ſuſcipiat, excommunicatione vinciuntur. n.3. ibid.
Cogentes Puellam ad ingreſſum monaſterij, vt ibi educetur, incidunt in excommunicationem. n.1. ibid.
Cogentes Puellas, aliasq. fœminas ad Religionis ingreſſum, nō ſunt excommunicati, niſi ſequatur effectus. n.8. 12
Cogere poſſunt Parentes filias ſuas impuberes ad ingreſſum monaſterij, vt ibi educentur. n.8. 7
Cogere fœminas ad ingrediendum monaſterium, tàm directè, quàm indirectè eſt prohibitum à *Conc. Trid. ſeſſ.* 25. *de Reg. cap.* 18. n.7. 7
Cogens Puellas, aliasq. mulieres in ſæculo exiſtentes, vt aliquod Religionis votum emittant, non incidit in excommunicationem. n.1. 10
Cogi poſsūt viri, & Mulieres ad Religionis ingreſſum in tribus caſibus. n.1. 9
Cogi an poſſint in caſibus à iure permiſſis, tàm viri, quàm mulieres, non ſolùm ad ingreſſum Religionis, verùm etiam ad profitendum. n.2. 9
Cognoſcere actus merè internos ſpectat ad ſolùm Deum. n.30. 131
Collegium diuerſo reſpectu conſideratum debet iure diuerſo cenſeri. n.10. 201
Collocutorij cancelli Monialium, quomodo ſint conſtruendi. n.7. 213
Colloquia praua corrumpunt bonos mores. n.8. 113
Comam nutrire Monialibus quomodo ſit prohibitum. n.17. 114
Comam nō nutrire in Monialibus eſt optimum ſignum ad oſtendendum contemptum ſæculi, & propriæ pulchritunis. n.18. 114
Commodare eſt actus ciuilis Religioſis prohibitus. n.2. 110
Communicatione Priuilegiorū veniunt Moniales Tertiariæ cū Monialibus S. Claræ. n.13. 198
Communis acceptatio, & conſuetudo eſt optima legum interpres. n.4. 138
Complex ſi complicem accuſet, debet cum iuramento deponere. n.44. 156
Complici complicem accuſanti maior fides adhibenda eſt. n.50. ibid.
Commutare an poſſit Religioſus, quæ ad ſuum vſum permiſſa ſunt. n.1. 110
Commutare libros, & res, quæ illorum vſui conceſſæ fuerunt, poſſunt Monachi in eodem monaſterio. n.5. ibid.
Commutādi vſus interdictus eſt Fratribus Minoribus, necnon Monialibus eorum legibus ſubiectis. n.6. ibid.
Commutare poſſunt Religioſi res ad eorum vſus permiſſas, etiam ſæcularibus, ſi certi ſint de earum reſtitutione. n.7. ibid.
Commutatio, ſeu diſpenſatio votorum pertinet ad ſpiritualem iuriſdictionem. n.1. 365
Commutare non poteſt Abbatiſſa vota ſuarum Monialium, neque in illis diſpenſare, niſi ex ſpeciali Summi Pontificis priuilegio. n.2. ibid.
Commutandi vota ſubditorum poteſtas eſt ordinaria in Prælatis, illiſq. perpetuò annexa. n.4. ibid.
Concilium Tridentinum ſeſſ. 25. *de Regularibus cap*, 18. abſolutè excommunicat quomodocumque cogentes fœminas ad ingrediendum Monaſterium. n.4. 7
Concilium Tridentinum Principes Chriſtianos hortatur, vt ad Moniales, verè Religioſas intra Clauſuram continendas auxilium præbeant. n.11. 214
Concilium Tridentinum *ſeſſ.* 25. *de Regul. cap.* 10. non obligat ſub præcepto, vt Moniales ſemel in menſe cōfiteantur. n.2. col.1. 185
Concilium Tridentinum generaliter loquitur contra cogentes mulieres ad ingreſſum Religionis *ſeſſ.* 25. *de Regul. c.* 1. n.5. 10
Concionatores, & Cappellani Monialium, an poſſint loqui cum Monialibus. n 1. & 2. 310
Conditiones turpes adiectæ Legatis non vitiant, ſed vitiantur. n.2. 87
Conditiones requiſitę in Monialibus profiten-

fitendis. n.3.col.2. 40
Confeſſarij Monialium, ſi eorum facultas à Sede Apoſtolica vltra triennium prorogetur, an debeant ab Epiſcopis examinari, & approbari. ad 6. 178
Confeſſarij approbati generalitèr ab Epiſcopo ad audiendas ſæcularium perſonarum Confeſſiones non cenſentur approbati pro Confeſſionibus Monialiũ. ad 9. 179
Cõfeſſarius approbatus ad audiendas Cõfeſſiones Monialiũ vnius monaſterij nõ poteſt audire Confeſſiones Monialium alterius monaſterij. ad 10. ibid.
Confeſſor extraordinarius pro vna vice approbatus ab Epiſcopo, an poſſit pluries Monialium confeſſiones recipere. ad 11. 119
Confeſſarius, & Adminiſtrator Monialium, an poſſit ab Epiſcopo amoueri non ſignificata cauſa eorum Superioribus. ad 12. 179
Et an per quęcunq. delicta. ad 13. ibid.
Confeſſarius ingrediens monaſterium Monialium ad excipiendas Cõfeſſiones, an ſecum ſocium ducere debeat. n.4. 273
Confeſſarius Regularis Monialium, ac eius ſocius Confeſſionis extra caſus adminiſtrationis Sacramentorum, Moniales alloqui non poſſunt. n.5. ibid.
Confeſſarius Monialium S. Benedicti, & S.Claræ cum ſocio earum monaſteria ſemper ingredi debet. n.6. 274
Confeſſores pro Monialibus Epiſcopo ſubiectis debent deputari ab eodem Epiſcopo. n.1. 173
Confeſſarij Ordinarij, & extraordinarij Monialium Regularibus ſubiectarum approbandi ſunt iuxta Conſtitutionem Gregorij XV. *de exempt. priuil.* ab Ordinario loci, & à Superioribus præſentandi. n.2. Ibid.
Confeſſarius Monialium in Confeſſionalibus exiſtentibus in Eccleſia exteriori excipere debet earum Confeſſiones. n.3. 195
Confeſſarius ingredi non poteſt Clauſurã Monialium ad exequias peragendas, ſi corpus demortuę Monialis extra ſit tumulandũ, ſecùs ſi intra. n.1. col.2. 274
Confeſſarius ingredi poteſt aliqua monaſteria Monialium S.Claræ pro exequijs Monialium defunctarum. n.2. 275
Confeſſarius ſi ingrediatur aliquam Clauſuram ad ſepelliendam Monialem, quos ſocios, & quem amictum habere debeant. n.3. ibid.
Confeſſarius cautus, quam vtilis ſit ad Caſtitatem præſeruandam in Monialibus. n.24. 115
Confeſſarijs Regularium, an præſcribere poſſit Epiſcopus, vt certis tantùm in locis, ac temporibus Confeſſiones audiãt. ad 2. 178
Confeſſarius, occaſione Cõfeſſionis antea, vel poſtea factæ, ſollicitans Mulierem, debet denunciari. n.5. 182
Cõfeſſarius Monialiũ ingredi poteſt Clauſuram, vt Monialiũ Confeſſionẽ audiat, ibiq. alia Sacramenta miniſtret, quatenùs illæ ægrotent, vęl alio legitimo impedimento detineantur. n.4. 195
Confeſſarius rem habens cum filia ſpirituali, quas pœnas incurrat, ſecundum antiquos Canones. n.1. 132
Confeſſarius ingrediens Clauſuram Monialium miniſtraturus Sacramenta Euchariſtiæ, & Extremæ Vnctionis, poteſt ſecum ſocium ſibi miniſtrantem adhibere. n.1. 273
Confeſſarius Monialium debet eſſe vir honeſtus, ætate, & prudentia maturus, vita, moribus, & doctrina probatus. n.1. 171
Confeſſarij Monialium, alij Ordinarij, alij extraordinarij. n.2. 171
Confeſſarij Ordinarij Monialium debent ſingulis triennijs mutari. n.3. 171
Confeſſorum Monialium conditiones aliquæ, n.4. ibid.
Confeſſarius extraordinarius bis, vel ter in anno offeratur Monialibus. n.5. 172
Confeſſarius extraordinarius pro omnibus Monialibus, non pro particulari deputari debet. n.6. 172
Confeſſarius, quando præſumatur iuſtam cauſam habere ingrediendi ſepta Monialium. n.1. 272
Confeſſarius quouis tempore in caſu neceſſitatis ingredi poteſt Clauſuram Monialium. n.2. ibid.

Con-

Conſeſſarius dum excipit in cella ægrotæ Monialis Confeſſionem, ianua aperta ſit. n.3. 272
Conſeſſarius, adminiſtrans Sacramenta Moniali ægrotanti intra clauſuram, recta via incedat, redeatquè. n.4. ibid.
Conſeſſarius ſollicitatus in Confeſſione, non incurrit pœnas Bullæ. n.13. 183
Confeſſionis vinculum maius eſt quolibet hominis præcepto. n.59. 157
Conſeſſario extraordinario, ſi noluerit Monialis confiteri, poterit Conſeſſario Ordinario ſuam Confeſſionem facere. n.7. 172
Conſeſſarij Monialium ab illis nominati, non poſſunt remoueri abſque rationabili cauſa. col.2. 195
Conſeſſarij Monialium an poſſint deputari Regulares ab Epiſcopo pro Monialibus ſibi ſubiectis. n.4. 175
Conſeſſarius poſtquam Extremæ Vnctionis Sacramentum ægrotę Moniali adminiſtrauit, an illam relinquere debeat. n. 6. 272
Conſeſſario, an poſſit Monialis aliquid largiri vltra ſuam mercedem. n.5. 109
Conſeſſario extraordinario an omnes Moniales confiteri debeant. col.2. 194
Conſeſſarium an poſſint eligere Moniales virtute Bullæ Cruciatæ. n.2. 179
Conſeſſariorum Monialiũ inſtructiones. n.1. 192
Confeſsiones Monialiũ proprij Ordinis non licet Generali audire. col.1. 194
Confeſſiones Monialium Abbatiſſa audire non poteſt. n.2. 366
Confeſſiones, quas audiũt Superiores Monialium exemptarum, nõ obtenta Epiſcopi approbatione, non ſunt validæ. ad 8. 179
Confeſſionalia pro Monialibus, ex locis occultis amouenda ſunt, & in Eccleſia exteriori collocanda n.2. 195
Confiteri an teneantur Moniales ſemel in Menſe. n.1. & 2. 184
Confirmari debet Abbatiſſa à ſuo Superiore, & Prælato immediato. n.1. 245
Confirmanda eſt ibi Abbatiſſa, vbi fuit electa, & publicata. n.4. ibid.
Confirmationis, an aliqua ſit forma præſcripta, & determinata. n.3. ibid.
Confirmandi Abbatiſſas non fuit Ius attributũ Epiſcopis per Bullã Greg. XV. de exemptorum Priuilegijs. n.2. ibid.
Confirmationis Sacramentum Monialibus ad feneſtellam eſt conferendum. n.3. 278
Confirmationis Sacramento debet eſſe munita puella, antequam habitum regularem ſuſcipiat. n.1. 19
Congregatio Ieſuitiſſarum origo, & eradicatio. n.1. & 2. 77
Congregatio Sacra Cardinalium non poteſt derogare priuilegijs Papæ, & quando cenſet aliquod priuilegium derogatum, conſulit Papam, & de tali derogatione fit mentio. n.6. 23
Conſecratio Virginum antiquiſſima eſt in Dei Eccleſia. n.1. 311
Conſecratio Virginum, Epiſcopo ex officio conuenit. n.1. 322
Conſecratio Virginum eſt quædam ſpiritualis deſponſatio cum Chriſto. numero 2. ibid.
in Conſecratione Virginum Regularibus ſubiectarum, earum Prælati debent Cæremonijs vti, quæ ab Epiſcopo faciendæ præſcribuntur. n.9. 323
Cõſecratio Virginũ nõ eſt iterãda. n.1. 327
Conſecratio Virginum debet fieri ſtatutis temporibus. n.1. 324
Conſecratio Virginum fieri debet in Epiphania Domini, in Albis Paſchalibus, & Natalitijs Apoſtolorum, ac in diebus Dominicis. n.2. 324
Conſecratio Virginum imminente aliquã neceſſitate, haberi poteſt quolibet tempore. n.3. ibid.
Conſecratio Virginum in Eccleſia exteriori eſt habenda, aliquando verò in interiori, iuxta locorum conſuetudinem n.3. ibid.
Conſecratio eſt de eſſentia Epiſcopi reſpectu ſui, non aliorum. n.3. 341
Conſecrationis Virginum munus delegare non poteſt Epiſcopus non habenti Ordinem Epiſcopalem. n.4. 323
Conſtitutiones, & ſtatuta, vt obligent, debent eſſe de rebus Regulæ concernentibus. n.4. 139

Conſtitutiones, & Decreta Sixti V. Clementis VIII. & Vrbani VIII. pro inſtitutione, & profeſſione Nouitiorum, non comprædendunt Moniales. n. 1. 40
Conſtitutiones Summorum Pontificum, & pœnæ contra ſollicitantes Mulieres in Confeſſione. n. 2. 182
Conſuetudo recepta donandi ſine licentia Superiorum excuſat Religioſum, & Monialem ſaltem regularitèr. n. 26. 106
Conſuetudo Chori in Religionibus, quæ ſine fuerit introducta. n. 1. 167
Conteſtus quinam dicantur. n. 69. 157
Contractus inter homines ſine ratione, ſicut diſſolui non poteſt, ſic nec ſponſio Virginum cum Deo facta, ſine vindicta ſolui non debet. n. 2. 121
Contractus venditionis, emptionis, locationis, &c. non compræhenduntur in renunciatione. n. 11. 28
Continentia perpetua præſcripta erat Diaconiſſis. n. 10. 73
Conuentus Monialium, repugnante Abbatiſſa, & è conuerſo, Nouitia admitti non poteſt ad Profeſſionem. n. 4. 44
Conuerſæ admittendę ſunt ad habitum Regularem, quatenùs ſeruentur ea, quæ in alijs Monialibus obſeruari ſolent. n. 4. 50
Conuerſæ in partibus Hiſpaniæ, ex antiqua conſuetudine ad Religionem recipiuntur. n. 5. ibid.
Conuerſæ recipi debent in Monaſterijs, vt rerum temporalium curam habeant. n. 6. 51
Conuerſæ, quæ *Beatæ* Hiſpanico ſermone nuncupantur, non ſunt admittendæ ad habitum Regularem, nec ad profeſſionem. n. 7. ibid.
in Conuerſis intra, vel ſupra numerum recipiendis, eadem prorsùs, quæ in receptione aliarum Monialium obſeruanda ſunt. n. 9. 55
Conuerſæ ad quæſtuandum non ſunt mittendæ, ſi Monaſterium aliunde ſuſtentari poſſit. n. 15. ibid.
Conuerſæ nullo modo exeant ad effectum aperiendi, vel claudendi ianuam monaſterij. n. 11. ibid.
Conuerſæ, ſeu ſeruitrices, quæ ad quæſtuādum egrediuntur, quas conditiones habere debeant, *ex Sacra Congregatione*. n. 12. ibid.
Conuerſæ propter eleemoſynam petendam, quando egredi poſſint è monaſterio. n. 6. 236
Conuerſæ non profeſſæ, nec profiteri volentes, dimiſſo habitu, demum reuertantur, nec aliæ recipiantur, niſi profiteantur, & clauſuram obſeruent. n. 3. 50
Conuerſæ, ſeu Moniales ſeruitrices nō augent numerum Monialium. n. 3. 32
Cōuerſæ tacitè, vel expreſsè profeſſæ clauſuram ſeruare tenentur. n. 1. 50
Conuertitarum Monaſteria non habent in vſu recipiendi puellas educandas. n. 4. 4
Conuertitarum, ſeù Pœnitentium Mulierum Ordo, quando inceperit, & à quo fuerit inſtitutus. n. 7. 63
Conuertitarum Ordo eſt quaſi Aſylus illarum mulierum, quæ ſuis abutebantur corporibus, & meretriceos quæſtus faciebant. n. 2. ibid.
Conuertitæ cur veſtibus albis induantur. n. 3. ibid.
Conuertitæ ſeorſim habitare debēt à Virginum Clauſtris, & ingredientes monaſteriū poſſunt eo ipſo profiteri. n. 5. ibid.
Conuertitarum Priuilegia, Gratiæ, Indulgentiæ, Regula, Statuta, aliaq; iura potiora recenſentur per Conſtitutiones Pontificias. n. 6. ibid.
Conuertitæ ſi egeant, poſſunt pro quæſtu egredi è monaſterio, ſi ſint præditæ quibuſdam qualitatibus à Sac. Cōgreg. Cardinalium præſcriptis. n. 7. ibid.
Conuertitarum iura, & priuilegia, Regula, & Conſtitutiones. n. 8. ibid.
Conuertitarum aliud Genus. n. 9. 70
Conuertitæ, quibus gratijs, indultis, & priuilegijs gaudeant. n. 14. 198
Corpus Chriſti ſacratiſſimum retinere non poſſunt Moniales intra Clauſuram, ſicut nec Reliquiæ. n. 5. 272
Correctio fraterna ſemper præmittenda eſt, ſi ſpes emendæ habeatur, & delictum non ſit publicum. n. 25. 154
Correctioni fraternę omnes tenemur ſub peccato mortali iure naturali, & diuino. n. 28. ibid.

Cor-

Correctionis fraternæ finis, eſt Charitas. n.32. 155
Correctionis gratia an Monialis transferri poſſit ad aliud Monaſterium. n.1. 247
Crimina occulta in generali inquiſitione non ſunt interroganda, nequè pateſacienda. n.7. 153
Cruciatæ Bulla, an tribuat Monialibus, vt poſſint abſolui à caſibus reſeruatis. n.5. 180
Cruciatę Bulla an facultatem tribuat Monialibus, vt poſſint ſibi Confeſſarium eligere. n.2. 179

D

D*Amni* emergentis cõuentio admittitur in omnibus contractibus. n.3. 36
Damnum ſibi eminens euitare, cuilibet licitum eſt. n.4. ibid.
Decentia veſtium, quàm ſit neceſſaria Monialibus. n.14. 113
Decimas, & primitias Parrochialibus Eccleſijs non tenentur Moniales S. Claræ perſoluere. n.1. 204
ad Decimarum ſolutionem non tenentur Coloni Monialium. n.2. 204
Decimas non tenentur Regulares perſonæ perſoluere, quãdo earum redditus adeò ſunt tenues, vt ſuſtentari non poſſint. n.3. ibid.
Decimas non ſoluendi priuilegium non amittitur per omiſſionem illius, nec per actus contrarios. n.5. ibid.
Decimas recipiendi priuilegium à Parrochia, nõ extenditur ad noualia. n.9. 205
à Decimis priuilegia eximentia quando valeant, & quomodo ſint intelligenda. n.11. ibid.
à Decimarum ſolutione, alijsq. oneribus, & contributionibus exemptæ ſunt Moniales Vallisumbroſæ. n.12. ibid.
à Decimarum ſolutione omnes Moniales ſunt exemptæ. n.13. 206
Decimas tenentur ſoluere Abbatiſſæ, & Moniales de bonis emptis. n.4. 204
Decimas in quibus caſibus teneantur Moniales ſoluere. n.8. 205
Declarationes Sacræ Congreg. Card. circa votum Paupertatis. n.5. 91
Defectus vitandi in Puellis, alijſq. fœminis ad Religionem recipiendis. n.1. 18
Delegari poteſt omnis actus iuridicus, niſi contrarium in iure caueatur. n.3. 335
Delicta in damnum Communitatis, vel Monaſterij reuelanda ſunt Prælato, licèt non præceſſerit infamia, nec adſint teſtes. n.37. 155
Delicta publica ſine vlla monitione deferenda ſunt ad Prælatum Iudicem, licèt haberetur ſpes emendationis per correctionem fraternam. n.38. ibid.
Delicta omnia, ſi in hoc ſæculo punirentur, locum non haberent diuina Iudicia. n.33. ibid.
de Delictis Monialium tribus modis poſſunt Epiſcopi, ſiue alij Prælati Iudices, & Viſitatores inquirere. n.2. 152
Delictorum denunciatio apud Prælatum, vel Iudicem tribus modis fieri poteſt. n.18. 154
Delictum, tunc cenſetur plenè probatum, ſi per duos teſtes oculares, & conteſtes, ac omni exceptione maiores, teſtificatum eſt. n.67. 155
Delictum denunciandum eſt Iudici, quando, nec in correctione fraterna, vel paterna nihil profecerit Monialis, & ſi poſſit per teſtes idoneos delictum probare. n.29. 155
Delictum quando eſt Iudici notorium non poteſt prętermitti à Iudice, quin contra delinquẽtẽ iuridicè procedat. n.13. 153
Denunciare iuridicè nemo tenetur, quod probare non poteſt, n.30. 155
Denunciare non tenetur quis delinquentem de peccatis occultis, quando nulla ſperatur peccantis correctio. n.31. ibid.
Denunciatio non debet recipi à Superiore Iudice, niſi denuncians ſit bonæ famæ. n.43. 156
Deſcẽdentes ex maculato Genere in aliquibus Religionibus excluduntur à Prælaturis, & Dignitatibus, imò à ſuſceptione habitus. n.1. col.2. 342
Diaconiſſarum inſtitutio vnde oriatur. n.6. 73
Diaconiſſarum ætas. n.8. ibid.
Diaconiſſis præſcripta erat perpetua continentia. n.10. ibid.

Diaconiſſarum ordinatio quænam,& quomodo olim fiebat. n.11. 74
Diaconiſſæ erant Religioſæ perſonæ.num. 12. 74
Diaconiſſarum, & Chorepiſcoporum ſtatus,quare ſublatus. n.13. 75
Diaconiſſarum præcipua munera, & Officia. n.14. ibid.
Diaconiſſæ Mediolani.n.15. 76
Diaconiſſæ, Subdiaconiſſæ, Presbyteriſſæ nomẽ,variè à Scriptoribus vſurpatur,& quænam olim fuerant.n.1.& 2. 71
ad Diaconiſſatus munus, quænam olim mulieres eligebantur.n.7. 73
Diaconiſſæ olim habebantur tamquam viduæ continentes, habebantquè aliquod munus, & dignitatem in Eccleſia. n.4. 72
Dignitatum, officiorum, & adminiſtrationum nom ne,quid intelligatur.n.5. 227
Dignitati Prælatitiæ annexa eſt poteſtas Clauium. n.1. 359
Diſpenſare poteſt Epiſcopus ſuper inhabilitate ob delictum occultum incurſa cũ ſuis ſubditis. n.7. 232
Diſpenſare an poſſint Prælati Regulares cum ſubditis ſuper inhabilitate ad dignitates. n.7. 232
Diſpenſare non poteſt Epiſcopus,vel aliùs Superior ſuper ætate Monialis eligendę in Abbatiſſam. n.6. 329
Diſpenſationis cauſa ceſſante, ceſſat effectus.n.2. 243
Diſpenſare,quis valeat, vt non virgo eligatur in Abbatiſſam. n.1. 340
Diſpenſatio in eſu Carnium, & Lacticinorum, ſpectat ad poteſtatem ſpiritualem. n.1. 366
Diſpenſatio Superioris non requiritur, quando cauſa non ſeruandi legem eſt euidens. n 3. 269
Dominio cuiuſcumque rei temporalis priuatur Regularis per Paupertatem Religioſam. n.2. 83
Dominium, vſumfructum,poſſeſsionem, & adminiſtrationem habere non poteſt Regularis illius rei, quæ importat quid iuris. n.5. ibid.
Dominium quarum rerum poſſint habere Religioſi. n.10. ibid.
Domininm rei temporalis eſt ius perfectè diſponendi de re temporali.n.3. ibid.
Donandi conſuetudo ſine licentia Superioris,an excuſet Monialem, & alium Religioſum.n.26. 106
Donare poſſunt Religioſi ad redimendam propriam vexationem n.24. ibid.
Donationes, & eleemoſynæ Deo, & Sanctis oblatæ, necnon victus, & veſtitus Nouitiæ, non comprehenduntur in renunciatione. n.9. 28
Donatio cauſa mortis facta, quando ſortiatur effectum ſuum. n.9. 252
Donatio facta à Nouitia Moniali, quando ſit nulla,& irrita. n.2. 108
Donatio remuneratoria non eſt contra Bullam Clementis VIII. de largitione munerum, quando excedit valorem meritorum in quarta parte.n.4. ibid.
Donationi validæ factæ à Nouitia Moniali,quid requiratur .n.1. ibid.
Dos pro tertia ſorore Moniali debet eſſe duplicata, & pro quarta triplicata. n.7. 34
Dos,quę traditur Monaſterio,traditur abſolutè,& in perpetuum,ſecùs ſi tradatur marito. n.5. 251
pro Dote poteſt Monaſterium aliquid recipere, ratione damni emergentis, non verò lucri ceſſantis. n.1.col.1. 36
Dotem exceſsiuam Monaſteriũ recipiens, tenetur reſtituere. n.4. 35
Dotẽ ſecũ debet ferre Monialis, ſi ad aliud Monaſterium tranſeat. n.2. 250
Dote carentes Puellæ, in Monaſterijs Monialium educari poſſunt, & etiam quæ ex publicis locis extrahuntur.n.1 6
abſque Dote admitti non debent Moniales, & quid de Conuerſis. n.1.col.1. 36
Dotem promiſſam, debeatnè puella paupertate oppreſſa ſoluere? n.4. 37
Dotem conſtituere debet Pater filiæ nubẽdæ,vel monaſterium ingredienti. n.3. col.1. 33
Dotes pro Monialibus taxandæ ſunt ab earum Prælatis. n.1. 34
Dotes Mulierum ſęcularium taxandę ſunt ab earum Patribus, Propinquis, & Superioribus. n.2. 34
Dotes taxandæ ſunt ſecundum conſuetudinem

dinem Prouinciæ, & rerum valorem. n.3. 34
Dos ordinaria pro Monialibus, quænã ſit. n.4. 34
Dotes non ſunt relinquendæ in manibus conſanguineorum, ſed apud Banchos, aut virum fide, & facultatibus idoneum, deponendæ. n.3. 37
Dotes Monialium, intra numerum pro neceſſitatibus Monaſterij erogari poſſunt, ſupernumerariarum autem in bonis ſtabilibus. n.6. ibid.
Dotes Monialium ſoluantur in ære. n. 2. col.2. 36
in Dotibus recipiendis, nulla fiat differẽtia inter Terrerias, & Aduenas. n.5. 37
in Dotis Monialium, & annuarum præſtationum ſolutione, valor monetæ attenditur iuxta tẽpus Contractus. n.7. ibid.
ad Dotis computum non poſſunt Moniales pecunias anticipatè recipere. n.2. 35
Donationes, & oblationes factæ à Curatoribus Nouitiarum Monaſterio ex bonis ipſarum, an comprehendantur in Decreto Concil. Trid. *ſeſſ.* 25. *de Regul. cap.* 16. n.3. 35
pro Dotis dilatata ſolutione, quantitas pecuniæ, quę recipitur, non debet excedere damnum emergens. n.2. col. 1. 36
Dotium ſolutio pro Monialibus ſupernumerarijs, & quid nomine duplicis eleemoſynæ intelligatur, iuxta decretum Sacræ Congregationis. n.8. 37
pro Dotibus Monialium non debent Prę lati leges generales condere. n.5. 34
Dotes, iuſtis de cauſis poſſunt Prę lati taxare, etiam inſcijs Monialibus. n.8. 34
in Dotibus conſtituendis debet ſpectari Conſuetudo, & non quantitas Patrimonij, ſeu legitimę. n.5. 33
in Dotibus Monialium, an committitur ſimonia. n.1.2. & 3. 33
in Dotis conſtitutione attendenda eſt conſuetudo regionis. n.4. ibid.

E

ECcleſia Catholica approbat, & laudat Horas Canonicas in Choro decantandas. n.2. 164
in omni Eccleſia Collegiali, & Conuentuali celebranda eſt Miſſa Officij currentis. n.3. 168
Eccleſia neminem coercit pœna capitali, quia habet gladium ſpiritualem viuificantem, non mortificantem. n.9. 119
Eccleſia non iudicat de occultis. n. 28. 130
Eccleſiæ omnes, Parrochiæ, Monaſteria, aliaq. loca pia, conſtituta ſunt de iure communi ſub poteſtate Epi. n.1. 373
Educationis gratia Puellæ recipi poſſunt in Monaſterijs Monialium. n.2. 3
Educatio Puellarum moralem inducit neceſſitatẽ ad ingreſſum Monaſterij, iuxta Conſtitutionem Pij V. quæ incipit, *Decori, & Honeſtati.* n.5. 3
Educatio Puellarum in Monaſterijs Monialium, non prohibetur à Concil. Trid. & alijs ſacris Canonibus. n.6. ibid.
Educatio Puellarum in Monaſterijs Conuertitarum, non eſt amplius in vſu. n. 4. 4
Educatio Puellarum in Monaſterijs Monialium, in magnam Reipublicæ Chriſtianæ vtilitatem cedit. n.3. 3
Egredi an poſſit Abbatiſſa è Monaſterio propter iuramentum fidelitatis Domino præſtandum. n.5. 236
Egredi è Monaſterio an poſſint Conuerſæ, & quando ad eleemoſynam petendam. n.6. 236
Egredi an poſſint Moniales cauſa fundandi, ſeu reformandi Monaſterium extraneum. n.7. ibid.
Egredi vt poſſint è Monaſterio Moniales Epiſcopo ſubiectæ, requiritur licentia, & conſenſus Epiſcopi, vel Vicarij eius generalis. n.5. 241
Egredi è Monaſterio, quorum conſenſu debeant Moniales exemptæ. n.6. 241
Egrediendi è Monaſterio concedendæ licentiæ facultas Monialibus, ad quos Vicarios extendatur. n.9. 242
Egrediendi licẽtia è Monaſterio pro Monialibus Sedi Apoſtolicæ ſubiectis, à quo ſit concedenda. n.10. ibid.
Egredientes è Monaſterio Moniales Regularibus ſubiectæ, de ſola licentia ſuorum Prælatorum, an ſint puniendæ. n.11. ibid.

Egredi

Egredi non poſſunt Moniales è monaſterio, niſi ex legitima cauſa ab Epiſcopo approbanda. n.1.& 8. 234
Egredi è monaſterio quibus caſibus licitum ſit Monialibus.n.2. ibid.
Egredi à monaſterio iuſta de cauſa poſſunt Moniales, quando alia ratione conſuli nequeunt. n.8. 235
Egredi poſſunt Moniales è monaſterio tempore belli. n.1. 236
Egrediens Monialis de ianua monaſterij ambobus pedibus, an frangat Clauſuram. ad 1. 229
Egrediens Monialis è monaſterio iuſta de cauſa, ſine Superioris licentia, an afficiatur ſemper pœnis cōtra violantes clauſuram latis. ad 2. 230
Egredientes Moniales è proprio monaſterio, animo non accedendi ad aliud, fiunt Apoſtatæ. n.2. 249
Egredientes Moniales è monaſterio iuſta de cauſa, finita huiuſmodi cauſa, tenentur ſtatim redire. n.1. 243
Egreſſa Monialis è Monaſterio licitè, quo temporis ſpatio poſſit ſuum reditum differre. n.3. ibid.
Egreſſæ Moniales è Monaſterio vrgente neceſſitate, tenentur admonere Superiorem, quamdiu extra monaſterium exiſtant. n.4. 241
Electio Abbatiſſæ, quando reddatur nulla ex parte ætatis. n.7. 229
Electionis Ius in propriam Abbatiſſam habent Moniales. n.1. 328
Electio Abbatiſſæ, ſpectat ad monaſterium Monialium. n.2. ibid.
in Electione Abbatiſſæ ſeruandæ ſunt Cōſtitutiones ſingulorum Ordinū, & monaſteriorum. n.3. 329
Electio Abbatiſſæ debet fieri per vota ſecreta. n.1. 332
Electioni Abbatiſſarum Præſidens quid agere debeat ante ipſam electionem. n.1. 331
Electioni Abbatiſſæ præmitti ſolet Abſolutio generalis. n.2. ibid.
Electionis forma voti, qua vtuntur Moniales electrices. n.3. ibid.
Electio Abbatiſſæ ſi fieret per vota non ſecreta, eſt inualida. n.2. 333
in Electione Abbatiſſæ, an poſſit Epiſcopus in caſu diſcordiæ dare votum. n.5. ibid.
in Electione Abbatiſſæ Epiſcopus, vel Superior ad Cācellos, & Feneſtellam vota Monialium recipere debet. n.6. ibid.
Electio Abbatiſſæ facta ſine forma præſcripta à Concilio Tridentino, eſt nulla. n.7. ibid.
Electio Abbatiſſarum S. Claræ, quomodo ſit facienda. n.8. ibid.
in Electione Abbatiſſarum quænam Moniales de iure communi ſuffragium habeant, & an Conuerſæ concurrant ad hanc electionem. n.1. 334
in Electione Abbatiſſarum Monialis votū habens, debet eſſe profeſſa tacitè, vel expreſsè. n.2. ibid.
Electioni Abbatiſſarum S. Claræ, & Ordinis Prędicatorum Moniales intereſſentes quot annos habitus, & profeſſionis habere debeant. n.3. ibid.
in Electione Abbatiſſæ Monialis illa præferenda eſt, cuius vita, & mores noti, & probati ſunt. n.5. ibid.
Electionis forma deſcripta *in cap. quia propter, de elect. in 6.* obſeruatur etiam in electione Abbatiſſarum. n.6. ibid.
Electionis formam Moniales non obſeruantes, an ſint priuandæ eligendi poteſtate. n.8. ibid.
Electio tàm Prælatorum, quàm Abbatiſſarum in Ordine Fratrum Prædicatorū, quando ſit pertractanda ab Electoribus. n.9. 335
in Electione Abbatiſſæ non poſſunt deuenire Moniales, abſquè præſentia Epiſcopi, & Superioris, qui vota Monialiū ad Feneſtellam recipere, coram duobus ſaltem teſtibus debet. n.1. ibid.
Electioni Abbatiſſæ diem tenentur Prælati Regulares, alijq. exempti Epiſcopo ſignificare, illumq. expectare, aliàs poſſet Epiſcopus in illos animaduertere. n.4. ibid.
in Electione Abbatiſſę ſi Moniales diſcordes fuerint; Epiſcopus, & Superiores poſſunt vnam nominare. n.5. ibid.
in Electione Abbatiſſę non requiritur collatio zeli ad zelum, nec meriti ad meritum,

tum, ſed numeri ad numerum.n.4. 338
ad Electionis validitatem, an ſufficiat maior pars ſuffragiorum.n.1. ibid.
in Electione Abbatiſſæ, an requiratur maior pars votorum reſpectu totius corporis Capituli.n.2. ibid.
Electio Abbatiſſæ debet à Diſquiſitoribus publicari ſub propria forma. num. 1. col.1. 339
in Electione Abbatiſſæ, ſi diſſenſio ſit inter Prælatum, & Electrices, quid ſit agendum.n.3. ibid.
in Electæ Abbatiſſę publicatione obſeruari debent ſingulorum Ordinum, & Monaſteriorum conſuetudines.n.2. ibid.
Electio Abbatiſſæ, per Scrutinium facta, quando ſit confirmanda. n.1. 345
Electio Abbatiſſæ poteſt compromitti à Monialibus in Maſculum, & in Confirmatorem. n.1.col.2. 337
Electioni Monialium vocati, ſi aliquid faciunt, ex quo oriri poſſit diſcordia inter Moniales, Excommunicatione afficiuntur. n.1.col.1. ibid.
Electio dat habitum, Confirmatio exercitium.n.2. 347
Electionis forma, & durationis tēpus Abbatiſſarum S.Claræ, ex Conſtitutione Nicolai V. n.1. 350
Electio ad annum facienda, ſi fiat ad plures, nec etiam per annum valida cenſenda eſt. n.5. 354
Eligi non poteſt Abbatiſſa à Monialibus ad beneplacitum. n.9. ibid.
Electioni non poteſt quis renunciare, quatenùs ad munus obeūdum ſit habilis, & damnum Reipublicæ ſequatur, ſub pœna peccati mortalis. n.1. 357
Electus ante confirmationem, an poſſit renunciare in manibus eligentiū.n.4.ibid.
Eleemoſynas poſſunt præbere Moniales de licentia Superioris, ac alia opera Charitatis, & Hoſpitalitatis exercere. n. 13. 105
Eleemoſynas poſſunt Superiores, & debent facere de ſuperfluis bonis. num. 14. ibid.
Eleemoſynas quas facere poſſint Procuratores Monaſteriorum.n.16. ibid.
Eleemoſynæ, & donationes Deo, & Sanctis oblatæ, necnon victus, & veſtitus Nouitiæ, non compræhenduntur in renunciatione. n.9. 28
Eleemoſynæ non ſunt prohibitæ in profeſſione Monialium n.3. 39
Energumena Monialis non debet intra ſepta Monaſterij exorcizari.n.1. 264
Epidimiæ nomine, quinam morbi intelligantur. n.6. 233
Epidimiæ cauſa, quando Moniales exire valeant è monaſterio. n.5. 234
Epiſcopus quando terminum præfigere debeat Puellis educandis ad egrediendum è monaſterio, ſeù ad habitum Regularem recipiendum. n.11. 5
Epiſcopus certioratus intra vigintiquinque dies tenetur explorare Nouitiarum voluntates, aliàs non debet ſe in exploratione intromittere. n.9. 18
Epiſcopus certum tempus præfigere debet, in quo Nouitia ſe deliberet, an profiteri velit. n.10. ibid.
Epiſcopus emittens alterā, vel vtramque explorationem, facit contra Concilium Tridentinum. n.11. ibid.
Epiſcopus in Monaſterijs exemptis, auctoritate propria admittere nequit Nouitiam ad Profeſſionem.n.5. 44
Epiſcopus Religioni exemptæ non poteſt quemquam incorporare.n.6. ibid.
Epiſcopus non debet ſe ingerere ad petitionem alicuius in exploratione voluntatis Virginis faciendam. n.5. 17
Epiſcopus diſpenſare poteſt ſuper inhabilitate ob delictum occultum incurſa cum ſuis ſubditis. n.7. 232
Epiſcopus cum ſuo Vicario poteſt vota Monialium eligētium Abbatiſſam, oretenus expreſſa, audire. n.4. 333
Epiſcopus, vel alius Superior nullatenus poſſunt in electione Abbatiſſæ ſuffragiū dare, etiam in caſu diſcordiæ.n.16. 336
Epiſcopus, ſeu Vicarius eius Generalis poteſt concedere licenntiam pro ingreſſu in monaſteria Monialium, ſibi, & Sedi Apoſtolicæ ſubiecta. n.3. 264
Epiſcopus, an poſſit deputare Regularis in Confeſſarios Monialium ſibi ſubiectarum. n.4. 175
Epiſcopi, alijq. Superiores Monialium, poſſunt

poſſunt laicos ſibi ſubditos loquentes cũ Monialibus, Cenſuris ligare. n.4. 301
Epiſcopus, quando poſſit vim inferre, & excommunicare in Viſitatione Eccleſiarum exemptarum. n.4. 200
Epiſcopus extra ſuam Diœceſim eſt perſona priuata. n.1. 295
Epiſcopus conſecrat Virgines, tamquam Paranymphus, & Amicus Chriſti. n.3. 322
Epiſcopus non poteſt ſe immiſcere in reſeruatis Papæ. n.9. 203
Epiſcopus quibus caſibus antiquitùs poterat Virgines ante viginti quinque annos velare. n.7. 121
ab Epiſcopo vocatæ in conſecratione Virgines, quomodo coronentur. num. 10. 326
Epiſcopo facultas cõceſſa à Concilio Tridentino, intelligitur etiam conceſſa ſuo Vicario generali. n.8. 242
Epiſcopus rationabili de cauſa poteſt Superiores Monialium, etiam Regulares admonere, vt huiuſmodi adminiſtratores amoueant, & quid ſi Superiores negligant. n.4. 145
Epiſcopi, an habeant facultatem concedendi licentias Regularibus alloquendi Moniales. n. 2. 298
Epiſcopo, vel alio Prælato iubente recipi Nouitiam, contradicente maiori parte Monialium, non debet admitti. n.3. 43
Epiſcopi, & alij Superiores Clauſuram Monialium ſibi ſubiectarum ingredientes, paucos viros, ſeniores, & religioſos comites habere debent. n.1. 281
Epiſcopi nullam habent facultatem indicendi Clauſurã Monialibus exemptis. n.5. 280
Epiſcopi, vel eius Vicarij generalis conſenſus, & licentia requiritur, vt Moniales Epiſcopo ſubiectæ egredi poſſint è monaſterio. n.5. 241
Epiſcopi, alijq. Superiores Monialium iniuſtè licentiam Monialibus egrediendi è Monaſterio concedentes, quibus pœnis afficiantur. n.1. 226
Epiſcopi, quos poſſint ſibi reſeruare caſus erga perpetrantes obſcenitates cum Monialibus, & quæ ſint huiuſmodi obſcenitates. n.5. 118
Epiſcopi, an aliquando poſſint abſoluere exemptos. n.6. 190
Epiſcopi abſoluere poſſunt extra mortis articulum impeditos, ab omnibus caſibus Sedi Apoſtolicæ reſeruatis. n.7. 190
Epiſcopi, alijq. Superiores Monialium, nõ poſſunt committere Abbatiſſæ, vt imponat præcepta in virtute ſanctæ Obedientiæ, etiam in re graui. n.1. 134
Epiſcopo ſi data eſſet poteſtas à Monialibus Eligendi Abbatiſſam, ſi malam elegerit, aliã eligere nequit. n.2. col.2. 337
Epiſcopus in tradenda licentia pro cõſtructione Monaſteriorum, quem modum debeat obſeruare. n.3. 370
Epiſtolæ. vide, Litteras.
Eſculenti, & poculenti nomine quid intelligatur. n.1. 106
Euchariſtiam de iure communi non poſſunt Regulares ſine Parochi licentia adminiſtrare ſæcularibus. n.3. 169
Examen vnicum vſu receptum eſt erga Moniales ante profeſſionem. n.5. 41
Excommunicari non poſſunt Regulares exempti ab Ordinario. n.1. 304
Excommunicatio lata contra ingredientes Clauſuram Monialium à Gregorio XIII. in Bulla, quæ incipit, *Dubijs quæ*, non eſt reſeruata Papæ. n.5. 283
Excommunicatio lata in Concilio Tridẽtino contra ingredientes, non videtur reſeruata. n.3. 257
Excommunicatio lata contra violantes Clauſuram per egreſſum, reſeruatur Summo Pontifici. n.1. 231
Excommunicatio lata contra ingredientes Clauſuram Monialium per Gregorium XIII. non incurritur niſi per præſumptionem, & dolum. n.7. 259
Excommunicatio lata contra impedientes Viſitatores Monialium quando incurratur. n.2. 159
Excommunicatio lata contra accedentes ad monaſteria Monialium, non extenditur contra alloquentes Moniales. col.1. 303
Excommunicatio lata *in cap. ſolemnitatibus* locum habet in electione, quæ fit inter Moniales verè Religioſas. n.4. 337

Ex-

Excommunicare non poteſt Abbatiſſa de iure communi ſuas Moniales, nec illas ab excommunicatione abſoluere. nu. 1. 363.
Exempti an obligētur Statutis ſuorum Superiorum extra loca exempta. n.4. 302
Exemptio cum ſit priuilegium, non operatur vltra expreſſam intentionem priuilegiantis. n.3. 302
Exemptio Religioſorum inducta eſt in fauorem Religionis. n.1. 202
Exemptio vniuerſalis non poteſt renunciari à particulari. n.7. 202
Exemptio à iuriſdictione ordinarij eſt de reſeruatis Papæ. nu.8. 202
Exeundi è Monaſterio caſus in Bulla Pij V. *Decori, & honeſtati* expreſſi, extenduntur ad ſimiles, non autem ad minus vrgentes, & diſſimiles. n. 1 238
Exeundi è Monaſterio licentia ſemper à Superioribus eſt petenda niſi periculū ſit in mora. n. 1. 241.
Exire poſſunt Moniales è Monaſterio, propter impetum magni torrentis, vel ruinam edificij. n. 3. 236
Exire poſſunt Moniales è Monaſterio ſi illud transferatur de vno in alium locum. n.4. 236
Exire non poteſt Monialis Clauſuram, vt nepotum ſuarum, curam gerat. ad 13. 231
Exire non poteſt Abbatiſſa ad inuiſendum ædificium Monaſterij. ad 14. 231
Exorciſta ad actum exorcizandi debet eſſe ab Ordinario approbatus. n.3. 274
Expenſæ, occaſione induendi Monialem, ſunt à ſuperiore præſcribendæ. n.4. 19
Exploranda Puella, quando in Eccleſiam exteriorem, vel aliam commodiorem ſit ducenda. n.6. 18
Explorare tenetur Epiſcopus certioratus Nouitiarum voluntates intra 25. dies, aliàs non debet ſe in exploratione intromittere. n.9. 18
Explorationē alteram, vel vtramque Epiſcopus omittens facit contra Conc. Tridentinum. n.11. 18
Exploratio voluntatis Puellarum ab Epiſcopo fieri debet, ſiue eius Vicario, antequam ad habitum admittātur. n.3. 17
Exploratio voluntatis Puellarum, an ſemel, vel bis ſit facienda. n.4. 17
Explorationem voluntatis Virginum, quando præſtare poſſit Vicarius Epiſcopi. n.7. 18
Extremæ Vnctionis Sacramento adminiſtrato Moniali ægrotæ, an illam in manibus aliarum Monialium moriendam debeat Confeſſarius ſtatim relinquere, & egredi è monaſterio. n.5. 195

F

Facultas danda Virginibus benedictis. n.13. 327
Famulæ introducendæ ſint intra clauſtra Monialium pro illarum obſequijs, dummodò non adſint Conuerſæ. n.2. 287
Famulæ ex Priuilegijs Apoſtolicis poſſunt quibuſdam conditionibus in aliqua monaſteria introduci. n.2. 287
Famulæ Monialium obſequio deputatæ Clauſuræ legibus vinciuntur. n.3. 287
Famulæ an pro obſequio particularis Monialis introduci poſſint in Monaſteria. num.4. 287
Famulis benè ſeruientibus in fidelitate, & & labore poteſt aliquid à Monialibus largiri. n.6. 109
Feudalia bona non dicuntur bona paterna, ſed filiorum. n.3. 96
Feuda comprehenduntur in renunciatione vniuerſali, quamuis de illis expreſſa mentio non ſit facta. n.8. 97
Feudorum natura ab alijs bonis eſt diuerſa, & ſeparata. n.4. 96
Quicquid dicitur de feudo, militat etiam in maioratu. n.9. 97
In renunciatione vniuerſali compræhēduntur feuda, quamuis de illis expreſſa mentio facta non ſit. n.8. 97
Feudum non venit in renūciatione, quamuis generaliſſima, & ampliſſima, niſi de ipſo expreſſa mentio fiat. n.1. 96
Filij ingredientes ſua ſpontè ante pubertatem, Religionem, poſſunt egredi quoties illis videbitur; ſecùs ſi offerantur à parentibus. n.4. 10
Filij, ſicut non obediendo parentibus peccant mortaliter, ita Moniales non obtempe-

tempe-

temperando Abbatiſſæ præceptis. num. 3.col.1. 133
S.S. *Flauia*, & Valeria, aliæq. Virgines à S. Clemente velamine ſacrantur.n.11.49.
Fœminæ in materia odioſa non veniunt, cum viris.n.2.col.2. 40
Fęminæ,an ſint capaces Bigamiæ.n.3. 342
Fœminæ in odioſis non veniunt ſub nomine maſculorum nu.2. 340
Fœminis prohibita eſt prædicatio, & Euãgelizatio Verbi Dei.n.1.col.1. 367
Fœminæ illicitè corruptæ non ſunt admittendæ niſi in Monaſterijs Mulierum Pœnitentiæ.n.9. 41
Fœminarum duarum teſtimonio quis cõdemnari non poteſt; ſecus verò de Monialium teſtimonio.n.66. 157
Fœmina, maſculo nato excluditur à ſucceſſione, ſtante ſtatuto excluſiuo fœminarum.n.10. 96
Fœminas comites, an habere poſſint Prælati ingredientes Clauſuram Monialiũ. num.7. 287
Fœminæ nequaquam debent Sacramentorũ adminiſtrationi deſeruire.n. 2.243
Forum ſortiri,& Statutis ligari,à pars procedunt.n.28. 381
S. *Franciſci* de Paula Moniales habent cõmunicationem Priuilegiorum cum fratribus eiuſdem Ordinis.n.11. 198
Fullienſ. Congregationis Moniales communicant in Priuilegis, tàm ſpiritualibus, quàm temporalibus cum dicta Cõgregatione Fullienſi.n.3. 197

G

GAbellas,contributiones,aliaquè onera, & impoſitiones, non tenentur Moniales ſoluere.n.14. 207
Generales, & Prouinciales Religionum deputare poſſunt ſuos Regulares pro adminiſtratione rerum temporalium, in monaſterijs Monialium ſibi ipſis ſubiebiectarum. nu. 1. 145
Generales an poſſint audire confeſſiones Monialium ſui Ordinis.col.1. 194
Generales, & Prouinciales conſtituere poſſunt Miniſtros pro viſitandis Monialibus, licèt id eis non eſſet ſpecialitèr conceſſum.nu.47. 148

H

HAbitum diſtinctum ab habitu profeſſorum debet Nouitius deferre. num.4. 39
Habitum Nouitiarum debet Monialis Nouitia deferre toto tempore Nouitiatus, niſi regula approbata aliter determinet.nu.6. 19
Habitu virorum, & armis non debent vti Moniales in bacanalibus.n.2. 114
Habitus Nouitiarum diſtinctus non eſt de eſſentia anni probationis.n.7. 19
Habitus demerſione,animo deſerendi Religionem interrumpitur annus probationis.n.4. 26
Hæreditas Religioſorum de vno ad alium monaſterium tranſeuntium, acquiritur priori monaſterio.n.6. 532
Hæredes in pluribus bonis exiſtentibus in territorijs diuerſis, competit actio petitionis hæreditatis, & alia remedia, ſicuti hæredi inſtituto ex teſtamento in vno loco.n.32. 382
Hæreditas ſine bonis eſſe poteſt.n.30. 382
Helena Conſtantini Mater Moniales alebat.n.8. 49
Henricus II.Rex Anglię metum grauem intulit Monachis Ciſtercienſibus, nè S. Thomã Cantuarienſem reciperẽt.n.4.14
Hemaphroditus Profeſſionem emitens, An teneatur ad obſeruantiam trium Votorum.n.1. 46
Hermaphroditus quando è Monaſterio egredi debet.nu.2. 46
Homines in pertinentibus ad corporis ſuſtentionem,omnes ſunt pares n.18. 129
Homo potius debet mortẽ eligere, quam peccare, nam omne peccatum eſt contra Deum.n.10. 129

I

IEſuitiſſarum prætenſa Congregatio, vnde originem trahit, earumquè temeraria Inſtitutio.n.1.col.2. 77
Ieſuitiſſarum Congregatio ſine Sedis Apoſtolicæ auctoritate plantata, & erecta, meritò eradicatur, & dextruitur ab Vrbano VIII.num.2.col.2. 77
Illegitimæ Mulieres nõ excluduntur à Religione, ſed à Prælatione.n.3. 19

Impediens fœminas quandiù in ſæculo morantes, nè votum Religionis emittant. non ligatur aliqua cenſura.n.3. 10
Impedientes Viſitatores monialium excommunicationem incurrunt niſi moniti reſipiſcant.n 4. 259
Imperatrices, & Reginæ, quo comitatu ingredi queant Clauſtra monialium. numero 2. 292
Imperatores, & Reges an compræhendantur in decreto Concil. Trident. *ſeſſ.* 25.*de Regul. cap.*18.n.3. 10
Imperatores, Imperatrices, Reges, & Reginæ an compræhendantur in decretis Apoſtolicis prohibentibus ingreſſum monaſteriorum monialium. num. 1. 292
Incendij cauſa, quando Moniales egredi valeant è Clauſura.n.3. 234
Incitamentum ad Paupertatem diligendam eſt paupertas Domini noſtri Ieſu Chriſti n.1. 81
Incluſæ mulieres, quæ nam ſint, & quibus priuilegijs gaudeant.n.1. 70
Inceſtus, eſt moniales carnaliter cognoſcere.n.4. 118
Incorrigibilis monialis detrudi debet in carcere monaſterij, ne alijs offendiculo ſit. nu.5. 249
Incorrigibilis verè quiſnam cenſeatur. nu.1. 248
Incorrigibilis monialis non poteſt eijci de monaſterio, ne ex proprio delicto commodum recipiat n.2.col.2. 248
Incorrigibiles inconſulta Sede Apoſtolica eijci non poſſunt, neque transferri. num. 3. 249
Indulgentiæ quędam pro Religioſis diuinum Officium recitantibus. nu. 5. 167
Indulgentiæ Regularibus vniuerſis vtriuſque ſexus nouitèr conceſſæ.n.6. 187
Infames qualeſnàm dicantur. nu.2. 343
Infamia iuris, & facti quid ſit.n.3. 343
Infames, tàm iuris, quàm facti, non poſſunt eligi ad dignitates, & honores. num.3. 344
Infamis Monialis non poteſt eligi in Abbatiſſam.nu.4. 343
Infantes vſu carentes non ligantur cenſuris, & pœnis.nu.1. 262
Infantes vſu rationis carentes ſi admittantur à Monialibus intra Clauſuram, ligantur Excommunicatione. num. 2. 262
Infantes ſeptennes præſumuntur habere vſum rationis.n.4. 263
Ingredi Clauſuram Monialium prohibetur viris, & mulieribus ſub cenſuris nu. 1.& 2. 289
Ingredi an poſſint mulieres, tàm coniugatæ, quàm viduæ in monaſterium monialium propter aliquem timorem. num.2.& 3. 285
Ingredi, an poſſint Clauſtra monialium, Medici Chirurgi, alijque operarij. nu. 1.& ſeqq. 266
Ingredi Clauſtra monialium poſſunt Iudices ad expellendum malefactorem. numer.1. 267
Ingredi poſſunt Epiſcopi, & Superiores monaſteria monialium ſibi ſubiectarum Viſitationis gratia. n. 1.& 2. 268
Ingredi præſumentes intra monaſteria monialium prętextu facultatum obtentarum, etiam in caſibus neceſſarijs, ſunt excommunicati. num. 4. & 257. & nu. 12. 259
Ingredi licentiam intra ſepta monialium, an poſſint Vicarij concedere. num. 1. 2. 3.& 4. 266
Ingrediēdi licentiam intra monaſteria monialium, an poſſit Abbatiſſa concedere. nu. 2.& pag.269.& nu.2. 267
Ingrediēdi licentia intra monaſteria S. Claræ, & Conceptionis à quibus ſit concedenda.nu.3.& 12. 267
Ingrediendi licentia monaſteria monialiũ debet eſſe in ſcriptis, & ſpecialis, & expreſſa n.1.2.& 3.pag.268.& n.1. 269
Ingrediendi licentia Cœnobia monialium non debet eſſe oretenus conceſſa, & vna vice intelligitur adimpleta.n.4.& 5.col. 1.& nu.4.col.2. 269
Ingredientes Clauſuram Monialium non incurrunt excommunicationem latam per Gregorium XIII. niſi per præſumptionem, & dolum.nu.7. 259
Ingrediendi Clauſuram Monialium licen-

tia ceſſante, an ingrediens obtenta licentia ligetur excommunicatione. num.12. 259
Ingrediens Monaſterium cauſa violandi Moniales, eſt excommunicatus, non propter ſacrilegium, ſed propter ingreſſum.nu.2. 119
Ingredi poteſt clauſtra Monialium obſtetrix ad adiuuandum mulierem parturientem in Monaſterio.n. 271
Ingreſſus in Monaſteria Monialium cauſa manifeſta qualis ſit. n.5. 271
Ingredi facientes, vel permittentes Clauſuram Monialium, pœnis, & Cenſuſuris in Bulla Gregorij XIII. relatis, afficiuntur.nu.1. 260
Ingredi faciens; vel permittens, quiſnam dicatur.nu.2. 261
Ingredi permittens intra Clauſuram afficitur pœnis, & cenſuris, ſi ex officio ei incumbat impedire Ingredientes. num. 3. 261
Ingrediendi cauſa Monaſteria Monialium debet eſſe non ſolum neceſſaria, & vrgens, verùm etiam rationabilis, & manifeſta.n.1. 271
Ingrediendi ſepta Monialium cauſa debet eſſe moralis neceſſaria, non verò logica, aut methaphyſica. num. 2. 271
Ingreſſus intra Clauſuram Monialium, quando permitti debeat.nu.3. 271
Ingredi non debet Monaſterium, qui Puellam habitu regulari induit. num. 2. 19
Ingredientes monaſteria monialium completo opere, quo mediante ingreſſi ſunt, egredi tenentur.nu.1. 284
Ingredientes clauſtra Monialium cum debita licentia, ſi breuem moram habeant ad inuiſendas officinas, &c. ex curioſitate, excuſantur ab omni peccato. nu.2. 284
Ingrediendi licentia Clauſuram monialium Regularibus ſubiectarum, concedi debet à Superioribus Regularibus. nu.4. 164
Ingredientes clauſtra monialium etiam iuſtè, poſſunt grauiter peccare ratione alicuius circumſtantiæ, numero 3. 284
Ingredi ſepta monaſterij monialium nemo poteſt ſine Superioris licentia.num. 1. 264
Ingredi Clauſuram monialium, an poſſint ſæculares, & Religioſi, quando cadauer nobilis viri ſepeliendum ſit intra dictam Clauſuram.n.4. 255
Pro ingreſſu in monaſteria monialium Epiſcopus, ſeu Vicarius eius generalis poteſt concedere licentiam, ſi monaſteria ſint ſibi, & Sedi Apoſtolicæ ſubiecta.n.3. 264
Ingreſſum in monaſteria permittentes Abbates, Abbatiſſæ, alijque Superiores monaſteriorum ſub quocunque prætextu licentiarum, quas pœnas incurrãt. nu.5.& 6.col.1. 259
Ingreſſus intra Clauſuram monialium an permittatur matribus, & ſororibus, vt ægrotantes moniales ſuas viſitent. numer.2. 289
Ingreſſus in monaſteria Monialium ab antiquo tempore fuit prohibitus. numero 1. 257
Ingreſſus intra monaſteria Monialium, quando ſub cenſuris fuerit interdictus. nu.2. 257
Ingreſſus intra monaſteria Monialium à pluribus Summis Pontificibus, & Concilijs prohibetur. n. 1. 1.
Inobedientia notabilis inducit peccatum mortale.n.4. 364
Inquiſitio ſpecialis fieri non debet, niſi præcedat infamia proportionata delicto, ſiue clamoroſa inſinuatio, vel indicia manifeſta, aut ſemiplena probatio, numero. 19. 153
Inquiſitio ſecunda ſpecialis delictorum monialium quomodo, & quando ſit facienda.n.9. 153
Inquiſitio ſpecialis delictorum eſt hodie valde in vſu.nu.10. 153
In Inquiſitione ſpeciali debet tantùm interrogari de delicto ſpeciali, ſi præceſſerit ſuſpicio, & niſi ſit alteri coniunctum.numer.11. 153
Inquiſitio tertia delictorum particularis,

ris, quomodo ſit facienda. numero 12. 153
Inquiſitio prima generalis delictorum Monialium, eſt moralitèr neceſſaria pro Viſitatione inchoanda. numero 3. 152
In Inquiſitione generali non prærequiritur aliqua clamoroſa inſinuatio, vel infamia, aut accuſatio delictorum. nu. 4. 253
Inquiſitio generalis non eſt perfectum iudicium. n. 6. 153
Inſtructiones pro Confeſſarijs monialium. nu. 1. 192
Interdicti tempore poſſunt Regulares in ſuis Eccleſijs Miſſas, & diuina Officia celebrare ianuis clauſis, ſubmiſſa voce, non pulſatis campanis. numer. 1. colum. 2. 169
Interdicti tempore in quibuſdam ſolemnitatibus poſſunt à Regularibus diuina celebrari ianuis apertis, & pulſatis campanis, excommunicatis eiectis. numer. 2. 176
Interdicti tempore poſſunt moniales recipere perſonas ſæculares in ſuis Eccleſijs ad diuina audienda. n. 3. 170
Interdicti tempore Priuilegia Regularibus conceſſa, quam hodiè habeant validitatem. nu. 4. 170
Interrogationes omnes, quæ fieri ſolent Monialibus in Viſitatione. num. 3. colum. 2. 249
Ioannes Gallus, qui interfuit Concilio Tridentino, affirmat, annuos redditus de licentia ſuperioris, non fuiſſe religioſis prohibitus in dicto Concilio. numer. 17. 84
In Italia Duces iura Imperij habentes tantam poteſtatem in ſuo Ducatu habent, quantam Imperator in toto Imperio. nu. 10. 378
Iudex, teſtibus examinatis, & peractis probationibus, ſi certò cognouerit ream monialem non commiſiſſe delictum, debet illam tanquam innocentem abſoluere. n. 73. 158
In iudicando ratio attendi debet. n. 2. 377
Iudex non habens plenam, vel ſemiplenã probationem de delicto, non poteſt iuridicè interrogare. n. 35. 155
Iudex non debet firmare iudicium ad delationem cuiuſcumquè monialis, etiam ſenioris. n. 40. 155
Iudex, ſeu Prælatus non poteſt de perſona delinquente occulta iuridicè interrogare. n. 41. 132
Iudicium ex tribus perſonis conſtat, nempe, Accuſatore, Reo, & Iudice. numer. 17. 154
Iuramenti petitio non requiritur in generali Inquiſitione, & Viſitatione. num. 5. 153
Iura nulla prohibent tranſitum monialibus de vno ad aliud monaſterium. num. 8. 245
A iure antiquo non eſt recedendum, niſi per nouum. n. 6. 45
Illud eſt de iure naturali, & diuino, quod procedit ex principijs naturæ, aut continetur in ſacra Scriptura. n. 4. 219
Vbi eſt eadem ratio debet eſſe eadem iuris diſpoſitio. n. 1. col. 1. 199
Ius diœceſanum, cum ſit fauorabile debet extendi per totam diœceſim. numero 7. 201
Ius commune Maſculis, & fœminis paritèr defert ſucceſſionem. n. 1. 93
Ius omne per electionem acquiſitum per ſpontaneam renunciationem videtur amiſſum. n. 5. 358
Iuris diſpoſitio, quæ loquitur de Monachis, locum habet etiam in Monialibus; dummodo non repugnet qualitas ſexus. n. 7. 245
Iuriſconſultus de facto non reſpondet. n. 1. col. 2. 199
Iuriſdictio non poteſt ſtare in abſtracto ſine territorio reſpectu cauſæ materialis. nu. 36. 382
Iuriſdictio delegata, quando tranſeat in Capitulum Sede Vacante. numer. 1. colum. 1. 149
Iuridictio delegata annexa eſt in perpetuum muneri Epiſcopali. numer. 2. col. 1. 149
Iuriſdictio manans ex conceſſione perpetua à Summo Pontifice facta, vel alio

ſupremo Principe, eſt ordinaria. n. 1. 148
Iuriſdictio Prælatorum Regularium in Moniales ſibi ſubiectas, eſt ordinaria. n. 2. ibid.

L

Laici frequentantes ſine cauſa monialium monaſteria, quibus pœnis afficiantur. n. 3. 301
Laicus, qui ſponſam Chriſti corrupit, debet excõmunicari iuri Pontificio, at iure ciuili pœna mortis puniri. n. 4. 119
Largiendi conſuetudo ſine licentia Superioris, quomodo excuſet monialem. n. 26. 106
Largiendi licentiam, an poſſit Abbatiſſa concedere ſuis monialibus. n. 9. 104
Largiri an poſſint moniales, & quę, & quãti valoris. n. 4. & ſeq. 108
Largiri an poſſint moniales paraphrenalia bona. n. 1. col. 1. 107
Largiri non poteſt ſeruus de acquiſitis ſuo Domino. n. 2. col. 1. ibid.
Largiri an poſſit Religioſus ea, quæ ei donata fuerunt, vel induſtria acquiſita. n. 3. ibid.
Largiri an poſſit monialis ea, quæ ad diſpenſandum illi tradita fuerint. nu. 2. col. 2. 107
Largitioni validę factæ à Nouitia, quid requiratur. n. 1. & 2. col. 1. 108
Largiri poteſt monialis aliquid æquipollens meritis alicuius. n. 3. ibid.
Largitio remuneratoria an ſit contra Bullam de largitione munerum. n. 4. ibid.
Largiri an poſſit monialis Confeſſario aliquid vltra propriam mercedem. n. 5. 109
Largiri poſſunt Religioſi ad redimendam propriam vexationem. n. 24. 106
Largitio munerum de iure communi vetita eſt Regularibus. n. 1. 99
Largitio munerum eſt prohibita in ordine ad Religioſos, in quibus ambitionis vitium timetur. n. 1. 109
Largitio munerum inter Religioſos fieri poteſt de rebus minimis, cum tacita licentia Superioris. n. 2. 109
Largitionis licitæ quantitas relinquenda eſt arbitrio boni viri. n. 25. 106
de Largitione munerum Bulla Clementis VIII. prohibet largitionem munerum de pecunijs iam monaſterio acquiſitis. n. 2. 103
de Largitione munerum Bulla Clementis VIII. omnes Regulares, quoad actionem largiendi: quo verò ad acceptationem, omnes laicos comprehendit. n. 2. 102
Legari poteſt omnibus, qui poſſunt hæredes inſtitui. n. 2. 86
Legatorum, & hæreditatum capaces ſunt Religioſi bona in communi poſſidentes. n. 1. 86
Legatum Moniali relictum ſub conditione, quæ adimpleta eſt tempore ſecundæ profeſſionis, tranſit ad ſecundum Monaſterium. n. 10. 252
Legatus, etiam à Latere, nihil poteſt facere, quod tendat in violationem Iuris cõmunis. n. 12. 203
Leges Eccleſiaſticæ non obligant cum tanto morali periculo mortis, vel grauis infirmitatis. n. 3. 238
Leges ſemper ad frequentiora reſpiciunt. n. 5. 9
Legiſlatoris mens eſt, ijs ſemper prouidere, quæ communiter accidunt. n. 4. 23
Lex Eccleſiaſtica non pendet ex acceptatione, nec ſua vi deſtituitur, niſi poſt lõgiſſimam præſcriptionem. n. 7. 241
Lex fundata in præſumptione non obligat in conſcientia, ſi præſumptio ceſſet. n. 4. 109
Lex generalis non tollit legem antiquam pro caſu ſpeciali. n. 5. 23
Lex gratitudinis poſtulat, vt plus reddatur, quàm ſit acceptum. n. 2. 104
Lex naturalis poſtulat, vt benefacientibus benefaciamus. n. 1. 108
Lex naturalis, quomodo dictet ſecretum eſſe ſeruandum. n. 38. 131
Lex pœnalis grauem pœnam imponens, obligat ſub læthali. n. 3. 306
Lex pœnalis non eſt extendenda, ſed potiùs reſtringenda. n. 2. 10

Lex Romana ſtatuit, vt qui Virginem, vel Viduam Deo ſacratam rapuerit, eiquè ſe coniunxerit, capitis ſententia feriatur.n.4. 121
Lex vbi non diſtinguit, nec etiam nos diſtinguere debemus.6. 7
Libelli ſine nomine authoris nullam inducunt infamiam.n.21. 155
Licentia accedendi ad Monaſteria Monialium debet eſſe rationabilis, & manifeſta,& in ſcriptis, vel oretenus tradita. n.1.col.1. 307
Licentia accedẽdi ad Monaſteria Monialium, quanto tempore duret. numer. 2. col.1. 307
Licentia accedendi ad monaſteria monialium Epiſcopo ſubiectarum,concedi debet ab Epiſcopo, ſiuè ab eius Vicario. nu.1.col.2. 307
Licentia accedendi ad moniales Regularibus, vel ſæcularibus Prælatis ſubiectas,à quo ſit concedenda.n.2.col.2. 307
Licentia loquendi Monialibus, cõcedi debet, non ſolùm ab Epiſcopo, vel Superiore, verùm etiam ab Abbatiſſa.num.3. col.2. 307
Licentia Regularibus concedenda, vt ad moniales conſanguineas accedant, an extendatur ad ſocium.n.2. 30
Quod fit cum implicito ſuperioris licentia, illius conſenſu fieri dicitur.n.3. 104
Loquendi in Parlatorio monialium, quibus temporibus ſit prohibitum. numero 6. 294
Licentia ingrediendi Clauſuram monialiũ, in quibus caſibus,ſine ſcripto licitè poſſit concedi.n.1. 269
Licentiam generalem ingreſſus in monaſteria monialium, quomodo Superior Abbatiſſæ, vel Confeſſario aliquando committere poſſit.n.2. 269
Licentia ingrediendi Clauſuram monialium Regularibus ſubiectarum,concedi debet à Superioribus Regularibus. numer.4. 264
Licentia ingrediendi Clauſuram monialiũ debet eſſe in ſcriptis, & ſpecialis. numer,1. 268
Licentia ingrediendi Clauſuram monialium,ceſſante cauſa, an ingrediens ligetur excommunicatione. numero 12. 259
Licentia ingredienti ſepta monialium,prima vice intelligitur adimpleta.n.5. 269
Licẽtia pro ingreſſu Clauſuræ monialium, non debet eſſe tacita, ſed expreſſa. numer.2. 268
Licentia pro Ingreſſu monaſterij monialium,ſi omittatur, quin in ſcriptis tradatur, an incurratur pœna aliqua. numer.2. 268
Licentia ingreſſus in Cœnobia Moniali ũ, non debet eſſe oretenùs, nequè ex tolerantia, aut patientia Superioris tacentis elicita.n.4. 269
Licentiam pro ingreſſu intra Clauſuram monialium, ille debet concedere, cuius eſt Clauſuram indicere.n.5. 265
Licentia pro ingreſſu intra Clauſuram monialium, ſi neceſſitas patiatur, verbo eſt petenda.n.3. 269
Licentia pro Puellis educandis à Sacra Congreg. Cardinalium obtineri debet. Et cui præſentari debeat talis licentia. num.19. 6
Licentia, qua indigent moniales, vt munera inter ſe largiantur, non eſt neceſſe, vt ſit in ſcriptis,ſed ſufficit tacita, & verbalis, & ſemel obtenta,intelligitur ſemper durare.n.6. 109
Licentia Superioris,quæ requiritur,vt Religioſus poſſit aliquid donare, tenere, vel poſſidere, debet eſſe voluntaria, & & non coacta.n.7. 104
Licentia Superinris, vt Religioſus poſſit aliquid donare, tenere,vel poſſidere,debet eſſe legitima.n.8. 104
Licentia quæ requiritur, vt religioſus poſſit aliquid tenere, poſſidere, vel dare, ſufficit, quod ſit tacita, vel prudenter preſumpta.n.1. 104
Licentia exeundi è Monaſterio,ſemper à Superioribus eſt petenda, niſi periculũ ſit in mora.nu.1. 241
Licẽtiæ concedendæ Monialibus è Monaſterio exeundi facultas, ad quos Vicarios extendatur.n.9. 242
Licentia pro Monialibus Sedi Apoſtolicæ ſubiectis exeundi è Monaſterio, à quo ſit concedenda.n.10. 242

Licentia pro Monialibus exeuntibus à Monaſterio debet eſſe ex cauſa cognita, & in ſcriptis expreſſa, non autem ſolùm oretenus.n.1. 242

Licentia tranſeundi de vno ad aliud Monaſterium, quibus de cauſis ſit concedenda.n.8 247

Licentia potenda eſt à Prælato ante Tranſitum, expectando debito tempore reſponſum.n.2. 246

Licentiã tranſeundi ſatis eſt petere, & ea iniuſtè denegata, licet tranſire. numero.3. 246

Licentia Tranſitus ad aliam Religionem, non debet dari indefinitè.n.10. 247

Licentia ſemper in tranſitu de vna ad aliã Religionem, eſt petenda, ne bonum obedientiæ contemni videatur. numero.1. 246

Licentia pro Moniali tranſeundi ad aliud Monaſterium, An ab Abbatiſſa ſit concedenda.n.6. 247

Litaniæ maiores, & minores, ſi omittantur in Choro, an ſit peccatum mortale. nu.6. 164

Litaniæ, quomodo dicendæ.n.6. 326

Litaniæ cum alijs Præcibus. dicendæ in benedictione Abbatiſſæ.n.4. 348

Litteras ſcribentes Monialibus, non incidunt in excommunicationem latam ab Epiſcopo contra accedentes ad Monaſteria Monialium.n.3. 306

Litteras ſcribere Monialibus non eſt ex ſe peccatum, ceſſante ſcandalo. n.2. 305

Litteras, quibus perſonis poſſint Moniales ſcribere.n.4. 306

Locatio de bonis Eccleſiaſticis facta vltra triennium non valet, etiam per trienniũ. nu.6. 354

Locus pro Nouitijs in Monaſterio debet eſſe ſeparatus.nu.5. 19

in *Ludo* res acquiſitas, tenetur Religioſus reſtituere.n.4. 107

M

S. M*Acrina* magnum collegium monialium condidit.nu.10. 49

Magiſtratus, & deputati ad curam Monialium, ingredi non poſſunt intra earum ſepta cum Epiſcopo, niſi eos elegerit. n. 13. 279

Magiſtra Nouitiarum Monialium, quales eſſe debeant.n.2. 20

in *Maioratu* militat quicquid dicitur de feudo.n.9. 97

Malefactor dum hoſtes inſequentes fugit ingrediens Monaſteria Monialinm. ceſſante periculo, non poteſt ibi commorari.n.2. 277

Malefactor repertus in Monaſterio Monialium, an ibi à Iudice examinari poſſit.nu.4. 277

S. *Marcellina* cùm alijs Virginibus à Liberio Pnpa velatæ fuerunt.n.12. 49

Maria Virgo omnium Monialium iure optimo dicitur Dux, & Magiſtra Sanctimonialium ad tria Vota Religionis. numer.5. 48

Beata Virgo Maria, licèt dignior fuerit omnibus Apoſtolis, tamen iſtis Dominus, & non illi, Claues Regni Cœlorum commiſit.n.3. 366

Sub *Maſculino* nomine in materia odioſa cadit fœmininum.n.2. 190

Matrimonium in articulo mortis contractum, ſicuti eſt validum, ita & profeſſio emiſſa in articulo mortis eſt valida. numer.12. 24

Matrimonium inualidum contrahit, qui Monialem profeſſam in vxorem ducit, & vterq. excommunicatione feriri debet; nec amplius aliquam vxorem ducere poteſt.n.7. 119

Mediolanenſes Diaconiſſę, quęnam ſint. numer.15. 76

Melioratio in tertia bonorum parte in regno Caſtellæ, vſque ad mortem eſt reuocabilis.n.3. 108

Melior eſt conditio poſſidentis.n.8. 129

Metus grauis, non verò leuis, inducit cogentes fœminam ad ingreſſum Religionis in excommunicationem, etiam ſi talis metus ſit iuſtè illatus, n.1. 11

Metus reuerentialis non inducit excommunicationem latam à Concilio Tridentino *ſeſſ.* 25. *de regul. cap.* 18. contra cogẽtes fœminas ad ingreſſum Religionis.n.2. 13

Metus reuerentialis qualis ſit.n.1. 13

Mili-

Militum impietas,& immanitas.n.2. 230
Miniſtri Ordinis S. Franciſci habent auctoritatem Apoſtolicam ſpecialiter cõceſſam in vniuerſas moniales S. Claræ. n.6. 144
Minoribus Fratribus interdictus eſt vſus commutandi, necnon monialibus eorũ legibus ſubiectis. n.6. 110
Minoribus Fratribus prohibetur acceſſus ad monaſteria monialium.n.1. 296
Minores Fratres, in ſpiritualibus tantùm, non in temporalibus deputari poſſunt pro gubernio monialium. n.5. 146
Miſſa Conuentualis celebranda in Eccleſia monialium, an pro Viuis, & defunctis applicari debeat.n.6. 168
Miſſam Conuentualem tenentur Moniales celebrare facere in ſuis Eccleſijs. n. 1. ibid.
Monachi in eodem monaſterio poſſunt ſibi ipſis commutare libros, & res, quæ illorum vſui conceſſæ fuerunt.n.5. 110
in Monachis, quæ regulariter ſunt conſtituta, in monialibus etiam ſtatuta cenſentur. n.1. 190
Monachus ad aliud monaſterium licitè tranſlatus, non poteſt ſecum deferre bona, per eius profeſſionem priori monaſterio acquiſita.n.1. 251
Monachus nihil habet propriũ.n.17. 105
Monachus quicquid acquirit, monaſterio acquirit. n.3. 86
Monaſterij monialium nomine, quid intelligatur.n.8. 213
Monaſteria monialium, à quibus viſitari debeant ſingulis annis. n.2. 147
Monaſteria monialium Regularibus ſubiecta, ſub eorum cura, & cuſtodia ſunt relinquenda. n.3. 147
Monaſteria monialium, ſi abſque Regula erigantur, neceſſarius eſt modus regularitèr viuendi pro monialibus, à Sede Apoſtolica approbatus.n.4. 136
Monaſteria monialiũ extra Vrbes,& oppida exiſtẽtia, intra sũt reducẽda.n.1. 254
Monaſteria, cur antiquitùs in ſolitudinibus conſtruebantur.n.2.col.2. ibid.
Monaſteria monialium, quibus locis hodie ſint ædificanda.n.3.col.2. ibid.
Monaſteria monialium longè à monaſterijs monachorum collocanda ſunt. n.4. 294
Monaſteria monialium poſt Concil. Trid. poſſident bona in communi.n.1. 253
Monaſteria monialium ſunt Collegia, aut Conuentus.n.4. 168
Monaſteria monialium Sedi Apoſtolicæ ſubiecta, non eſt credibile deſtitui Viſitatione ſpirituali toto tempore Sedis Epiſcopalis vacantis.n.2.col.1. 149
Monaſteria monialium, quæ non egent, ceſſent à queſtu. n.13. 55
Monaſteria monialium, an quo ad rationem Clauſuræ, intelligantur exempta ab Epiſcopi iuriſdictione. n.2. 301
Monaſteria mixta virorum, ac mulierum, an ſint ſubiecta iuriſdictioni Epiſcoporum, necne. n.8. 201
Monaſteria, niſi priùs conſtiterit auctoritate Apoſtolica eſſe erecta, in ea moniales non ſunt transferendæ. n.7. 255
in Monaſteria nouiter erecta, non poſſunt introduci moniales, niſi priùs conſtiterit illa condita fuiſſe auctoritate Sedis Apoſtolicæ.n.5. 250
Monaſteria, quæ à principio ſuæ fundationis, vel ex aliquo præcepto, Clauſuram vouerunt, Puellas educandas recipere non poſſunt.n.3. 4
Monaſterium, ſi cogatur ad recipiendam monialem, debet etiam illius dotem recipere. n.4. 251
Monaſterij deſtructi monialis tranſiens ad aliud, eidem acquirit omnia ſua bona. nu.2. col.1. 254
Monaſterij monialium nomine, ad quod prohibetur acceſſus Fratrum Minorũ, quid intelligatur. n.2. 297
in Monaſterijs, in quibus non poteſt obſeruari vita communis, ex defectu rerũ ſimplicitèr neceſſariarum, an, & quomodo permitti poſſint annui redditus, & peculium.n.15. 84
Monaſterio cuilibet, numerus monialium præfigendus eſt, qui commodè ſuſtentari valeat. n.1. 31
in Monaſterio monialium, vt Puellæ educandæ recipiantur, neceſſaria eſt conſuetudo recipiendi eas. n.1. 4
Monaſterio traduntur bona Religioſorum

rum ſub hac conditione, ſi profiteantur, non verò ſi in monaſterio manſerint. n. 3. 251
Monaſterium loco Puellarum educandarum carens, Puellas recipere nequit. n. 19. 5
Monaſterium ſi aliunde ſuſtentari poteſt, non mittat Conuerſas ad quęſtuandum. n. 14. 55
Monaſterium ſi cogatur ad recipiendam monialem alterius monaſterij, debetur ei vſusfructus bonorum acquiſitorum priori monaſterio per profeſſionem illius monialis. n. 3. 253
Monaſterium tenetur Nouitiæ cõuentam penſionem ex debito iuſtitiæ, perſoluere. n. 2. col. 2. 89
Monaſterium non tenetur recipere Abbatiſſam, vltra triennium. n. 7. 354
Monaſterij monialium bona diſponuntur per Abbatiſſam, & moniales, non obſtãte fœmineo ſexu. n. 2. 368
Monaſterium, ſi transferatur de vno in alium locũ, tunc licitus erit exitus monialium de illo in aliud. n. 4. 236
Monaſterium obligari poteſt à Nouitia, quatenus ſit ab illa hæres inſtitutum. n. 3. 89
Monaſterium penès exiſtit vtilitas rei acquiſitæ à Religioſo. n. 4. 90
Monaſterium ratione damni emergentis, pro dote poteſt aliquid recipere, ſecùs ratione lucri ceſſantis. n. 1. 36
Monaſterium, & Nouitiæ renunciare non poſſunt anno probationis. n. 1. col. 1. 25
Monaſterium exceſſiuam dotem recipiẽs, tenetur illam reſtituere. n. 4. 35
Monaſterium ſuccedit in bonis monialis Nouitiæ, ſi poſt emiſſam profeſſionẽ in articulo mortis, illa decedat. n. 10. 24
Monaſteria Religioſorũ vtriuſque ſexus, quare antiquitùs in ſolitudinibus conſtruebantur. n. 1. 372
Monaſteria monialium, cur hodie extra Vrbes, & Oppida ædificari prohibeantur. n. 2. 372
Monaſteria monialiũ nõ ſunt ædificanda, niſi conſentiente Epiſcopo, & in locis muro munitis. n. 3. ibid.
Monaſteria omnia de iure communi, ſubiecta ſunt Epiſcopo, in cuius Diœceſi ſita ſunt, niſi probentur exempta; n. 1. 369
Monaſteria noua, ſine Epiſcopi licentia ædificari non poſſunt. n. 2. ibid.
Moniales à Scriptoribus ſacris, varijs vocitantur nominibus. n. 1. 47
Monialium antiquitas tempore Apoſtolorum. n. 6. 48
Moniales S. Claræ non obligantur ex Regula recitare Officium diuinum in Choro. n. 4 161
Moniales S. Claræ nullas decimas, & primitias Parochialibus Eccleſijs ſoluere tenentur. n. 1. 204
Moniales S. Claræ, etiam ſanę, non ſemper tenentur diuinum Officium in Choro recitare. n. 6. 161
Moniales S. Claræ in tranſgreſſione præceptorum Regulæ, peccatum mortale nõ incurrũt, niſi in tranſgreſſione quatuor principalium Votorum. n. 6. 134
Moniales S. Claræ Ordini Fratrum Minorum ſubiectæ, à Miniſtro Generali eiuſdem Ordinis viſitãtur, & gubernantur. n. 4. 143
Moniales Tertij Ordinis S. Franciſci Generali, & Prouincialibus eiuſdem Ordinis debent ſubiacere. n. 5. 143
Moniales S. Claræ à quibus ſunt corrigendæ. n. 4. 143
Moniales S. Claræ in ſex caſibus, ex vi proprię Regulæ poſſunt egredi de Monaſterio. n. 10. 237
Moniales Ordinis Minorum recitare poſſunt Officium Conceptionis B. Mariæ Virginis. n. 1. 166
Moniales S. Claræ poſſunt celebrare Officiũ Sanctiſſimi Nominis Ieſu. n. 2. ibid.
Moniales S. Clarę poſſunt Officiũ S. Agnetis, & feſtum vndecim millium Virginum celebrare. n 3. ibid.
Moniales Clariſſæ, propter imperitiam dicere poſſunt Officium laicarum. n. 10. 162
Monialis S. Claræ, regularitèr Conuerſas non habent. n. 10. 55
Moniales à diuino ſeruitio abducentes, quibus maledictionibus ab Eccleſia Dei feriantur. n. 4. 124

Mo-

Moniales cuiuſcumque Ordinis bona ſtabilia in cõmuni habere poſſunt.n.2. 90
Moniales, an teneantur leges Abbatiſſæ obſeruare. n.10. 140
Moniales Immaculatę Conceptionis communicant in Priuilegijs Fratrum Mendicantium, quatenus eorum curæ ſint ſubiectæ. n.6. 197
Moniales ſub cura Fratrum Minorum degentes, ſub excommunicationis pœna obedire debent Conſtitutionibus factis, & faciendis in Capitulis Generalibus, vel Prouincialibus. n.3. 141
Moniales Clauſuram voto, vel ex vi Regulæ promittentes, fiunt tranſgreſſores voti, Regulæ, & præcepti Eccleſiaſtici illam violantes. n.4. 223
Moniales Conuerſæ, tacitè, vel expreſsè profeſſæ, perpetuam Clauſuram ſeruare tenentur. n.1. 50
Moniales Clauſuræ legibus adſtrictæ, cogendæ ſunt ad illam ſeruandam à ſuis proprijs Prælatis.n.6. 220
Moniales paulatim ad Clauſuræ leges adſtrictæ fuerunt.n.15. 49
Moniales neceſſariò aliquam Regulam profiteri debent. n.3. 136
Moniales, quæ nunquam Clauſuram ſeruauerunt, conqueri non poſſunt, ſi ad illam cogantur. n.4. 220
Moniales profitentes hac lege, vt Clauſuræ non obligentur, non ſunt verè profeſſæ. n.15. 222
Moniales omnes in communi, & in Choro tenentur ad inſtar aliorum Religioſorũ Officium diuinum recitare. n.2. 161
Moniales Choro non intereſſentes, tenentur priuatim diuinum Officium perſoluere.n.8. 161
Moniales in *Confiteor* nihil poſſunt mutare. n.9. 162
Moniales infirmæ diuinum Officium perſoluere non debent, ſi præcipiat Medicus.n.12. ibid.
Moniales grauiter ægrotãtes ſepties Orationem Dominicam dicere poſſunt pro ſeptem Horis Canonicis. n.13. ibid.
Monialis quando excuſatur ab Officio diuino perſoluendo.n.14. ibid.
Monialis ſollicitata in Confeſſione, ſi conſentiat, quid agendum.n.15. 183
Moniales, an teneantur ſemel in menſe confiteri, etiam ſi non habeant peccata pluſquàm venialia.n.1. 184
Moniales S. Benedicti Cõgregationis Caſſinenſis, Viſitatoribus, & Abbatibus eiuſdem Congregationis ſunt ſubiectæ. n.1. 143
Moniales Congregationis Vallis Vmbroſæ, Præſidenti Generali eiuſdem Congregationis ſubduntur, tàm in gubernio ſpirituali, quàm temporali, necnon Viſitatoribus eiuſdem Congregationis. num.8. 144
Moniales Congregationis Ciſtercienſis, per Abbates eiuſdem Congregationis reguntur, viſitantur, illisq. ſubijciuntur. n.2. 143
Moniales Congregationis Fulienſis Reformatæ, Generali, & Abbatibus eiuſdem Congregationis ſubſunt.n.3. ibid.
Moniales, quæ Regularibus, ſiue Prælatis particularibus, aut Sedi Apoſtolicæ immediatè non ſubijciuntur, Ordinariorũ iuriſdictioni ſuppoſitæ ſunt. n.9. 144
Moniales de Pœnitentia in communi viuentes, & ſub obedientia Abbatiſſarum S.Claræ, communicant in Priuilegijs cũ Monialibus eiuſdem S.Claræ.n.8. 198
Moniales S. Benedicti communicant in priuilegijs cum monialibus Mendicantibus.n.3. 186
Monialium Fratrum Minimorum priuilegia, & Indulgentiæ. n.4. ibid.
Moniales priuilegijs Fratrum quomodo gaudeant. n.4. 24
Moniales aliæ, tàm Mendicantes, quàm non Mendicantes, quibus Priuilegijs gaudeant. n.12. 198
Moniales Tertiariæ communicant in omnibus Priuilegijs, Prærogatiuis, & indultis cũ monialibus S.Claræ.n.13. ibid.
Moniales omnes Fratribus Minoribus ſubiectæ, participant Priuilegia conceſſa, & concedenda eiſdem Fratribus. n.7. ibid.
Monialium nulla eſt diſparitas ratione Priuilegiorum, propter diſparitatem ſubiectionis. n.2. 199
Moniales virtute Bullæ Cruciatę non poſ-

ſunt abſolui à caſibus reſeruatis.n.5. 180
Moniales virtute Bullæ Cruciatæ, vel aliorum Indultorum, non poſſunt ſibi eligere Confeſſarium.n.3. 179
Monialium nulla eſt diſparitas ratione priuilegiorum, propter diſparitatem ſubiectionis. n.2. 199
Moniales omnes à decimarum ſolutione ſunt immunes ex Priuilegio Pij Quarti. n.13. 205
Moniales Turris Speculorum Romæ ſunt Oblatæ, votis ſimplicibus aſtrictæ, & legibus Clauſuræ nõ obnoxiæ, earumq. Conſtitutiones aliquæ. n.3. 62
Moniales, quæ manuteneri non poſſunt ſine quæſtu, non recipiant Puellas in educationem, neque ad habitum. n.15. 55
Moniales non recipiuntur in monaſterijs, niſi ſufficientèr dotatæ.n.2. 33
Moniales velatæ abſque dote non debent admitti; Conuerſæ verò, aliquando. n.1.col.2. 36
Moniales omnes ſupernumerariæ debent recipi cum licentia Sacræ Congregat. Card.n.4. 16
Moniales omnes tenentur ad obſeruantiã Votorum, quæ promiſerunt. n.1. 83
Moniales Sũmo Põtifici immediatè ſubiectæ poſſunt ab Ordinario, tamquam Sedis Apoſtolicæ delegato, viſitari, & gubernari in ſpiritualibus. n.5. 201
Moniales votum non emittunt, potiùs mori, quàm ob infirmitatem non egredi è monaſterio. n.5. 239
Moniales Sedi Apoſtolicę, & Prælatis Regularibus ſubiectæ, cum monaſterijs, & proprijs bonis exemptæ ſunt ab Ordinarijs. n.2. 200
Moniales Sedi Apoſtolicæ, ſeu Prælatis exemptis non ſubiectæ, Ordinariorum iuriſdictioni ſunt obnoxiæ. n.6. 201
Moniales Epiſcopo ſubiectæ tenẽtur magis parere Epiſcopo, quàm Abbatiſſæ; idem dicendum de monialibus ſubiectis cæteris Prælatis. n.16. 124
Moniales Epiſcopo ſubiectæ à quibus caſibus poſſint abſolui. n.8. 189
Moniales Regularibus ſubiectæ ferè omnes habẽt cõmunicationem Priuilegiorum cum eiſdem Regularibus.n.1. 197
Moniales, omnesq. Religioſi quærere debent, & amare Paupertatem, quàm Voto promiſerunt. n.7. 82
Moniales, an retinere aliquid valeant pro ſuſtẽtatione proprij indiuidui. n.6. 86
Moniales ex cõſuetudine iam introducta, quomodo poſſunt aliquos priuatos redditus vitalitios in ſubſidium ſuarum neceſſitatum habere. n.4. 88
Moniales debent ſemper eſſe paratæ in renunciando peculium, & redditus annuos monaſterio ad nutum Abbatiſſæ. n.3. 85
Moniales habent ſimplicem vſum facti circa peculium.n.4. ibid.
Moniales, quibus permittuntur redditus, debent animo, & corde paratæ eſſe ad nutum Abbatiſſæ, illos relinquere, aliàs Proprietariæ efficerentur.n.5. 88
Moniales omnes cauere debẽt à retentione quid notabilis quomodolibet acquiſiti, animo occultãdi Abbatiſſæ.n.4. 90
Moniales an largiri queant ea, quæ ad diſpenſandum illis tradita fuerunt. nu.2. col.2. 107
Moniales habent ſimplicem vſum facti circa peculium.n.4. 85
Monialis etiam de licentia Abbatiſſæ non poteſt bona ſtabilia poſſidere, & ſi ſint magnæ vtilitatis monaſterio. n. 3. col.2. 89
Monialibus non licèt poſſidere abſolutè relictum, vel datum, ſiue etiam earum induſtria partum. n.4. 86
Monialis occultans munus ei largitum, an frangat votum Paupertatis.n.6. 104
Monialis recipiens pecuniam ad diſpenſandum non efficitur domina illius. n. 1.col. 2. 107
Monialis expreſsè, vel tacitè acceptãs munus, quomodo agat contra Bullam Clementis VIII. de largitione munerum, & contra Charitatem. n.5. 102
Monialis alteri moniali munera præbens, quandò incurrit in Bullam Clementis VIII. de largitione munerum.n.3. 109
Monialis poteſt donare propriam pitantiam; quatenùs rationabili de cauſa cõtrarium ab Abbatiſſa non præcipiatur. n.2.

n.2.col.1. 111
Monialis, an ex ſua induſtria, & arte conficere poſſit aliquid magni valoris pro ſuis conſanguineis. n.1. 103
Monialis poteſt largiri aliquid æquipollens meritis alicuius, & vltra.n.3. 108
Monialis, cui Pater relinquit centum nũmos aureos ad ſuum libitum expendendos, an de licentia Abbatiſſæ poſſit illos alicui ſæculari tradere.n.8. 86
Monialibus prohibitum eſt comam nutrire.n.17. 114
Moniales ſunt Sponſæ Chriſti, & Templum Dei. n.2.col.2. 124
Moniales omnes ex vi voti ſolemnis, & Eccleſiæ præcepto tenentur ad Caſtitatem ſeruandam. n.2.col.2. 111
Moniales carnalitèr cognoſcere, non ſolùm ſacrilegium eſt, verùm etiam inceſtus, & adulterium. n.4. 118
Moniales, quæ ſe violari patiuntur, perpetui carceris pœna mancipantur. numero 2. 120
Moniales cur eadem pœna nõ puniantur, qua mares illas violantes.n.3. ibid.
Moniales, matrimoniũ, aliosq. actus caſtitati aduerſos, perpetrãtes, quibus pœnis cũ ſocijs in crimine puniantur.n.4. 116
Moniales profeſſæ in adulterio deprehenſæ cum adulteris, à communione antiquitùs arcebantur.n.13. 123
Moniales, quæ poſtea nupſerint, cũ adulteris ſuis excommunicabantur in antiquis Concilijs. n.14. ibid.
Moniali quicquid obuenerit poſt ſecundã profeſſionem in alio monaſterio, eidem acquiritur. n.7. 257
Monialis virgo ad Virginitatem, & Caſtitatem, non virgo ad Caſtitatem ſeruandam tenetur. n 4. 111
Moniales parere debent Abbatiſſæ, etiam pendente eius accuſatione in iudicio. n.53. 156
Moniales tenentur obedire ſuis Superioribus, ſiue ſint Epiſcopi, ſiue alij Prælati inferiores.n.2. 128
Moniales ad eadem tenentur, quo ad votũ obedientiæ, ad quæ tenentur alij Regulares reſpectiuè ad ſexum.n.3. 128
Moniales an teenntur obedire ſuis Vicarijs, ſicut Prælatis. n.4. 128
Moniales, an in aliquo caſu non obediendo Abbatiſſæ, ſint à peccato immunes. n.6. 138
Moniales in dubijs quoad Votũ obediẽtiæ. tenẽtur ſtare cõſciẽtię Abbatiſſę.n.7. 133
Monialis inducens nouitatem in ornamentis prouocantibus ad libidinem, non excuſatur à peccato lęthali.n.16. 114
Moniales vouent obedire Abbatiſſis, iuxta poteſtatem, cuius Abbatiſſæ ſunt capaces. n.3.col.2. 133
Monialis non tenetur obedire Abbatiſſę in rebus propoſitis ſub conſilio.n.32. 131
Moniales pręſupponitur ignorare ſtatuta ſuorum Prælatorum, niſi eis promulgentur. n.6. 140
Moniales tenentur leges, & ſtatuta ſuorum Superiorum obſeruare.n.7. 140
Moniales Congregationis Vallis Vmbroſæ obſeruant decreta illius in Capitulis edita. n.8. 140
Moniales, ſeu Oblatæ in Xenodochijs deſeruientes, an teneantur mulieribus peſte laborãtibus adminiſtrare.n.25. 130
Monialis Profeſſa non poteſt teſtamentũ ſuum ante profeſſionem factum reuocare, poterit tamen illud, quatenùs ſit obſcurum, declarare.n.4. 30
Monialis profeſſa dubitãs, an baptizata ſit, ſi ad cautelã denuò baptizetur, an nouã teneatur emittere profeſſionem.n.4. 41
Moniales cauere debent iocos, ſaltationes, bacanalia, choreas, aliasq. Iſtrionum inuentiones, & torneamenta.n.4. 112
Moniales intereſſentes agitationibus Taurorum, & ferarum, an incidant in excommunicationem latam à Pio V. in Conſtitut. quæ incipit, *De ſalute gregis*. n. 5. 113
Moniales non veniunt appellatione Clericorum in materia pœnali, & odioſa. n.7. ibid.
Moniales, in quibus interrogandæ ſunt à Viſitatoribus ex Decreto *Conc.Trid.ſeſſ.* 25. *de Reg.cap.*9.n.1.col.2. 149
Moniales (præter ſubſtantialia vota) in Regula, & eius obſeruãtijs ſunt interrogandæ, & examinandæ in Viſitatione. n.2.col.2. ibid.

Mo-

Monialis interrogata ad manifeſtandum delinquentem occultum, non tenetur reuelare. n.40. 131
Moniales ratione ſtrictioris,& perfectioris Religionis, tranſire poſſunt de vno ad aliud Monaſterium. n.3. 244
Monialis non tenetur obedire Abbatiſſæ præcipienti aliquid contra Regulam, & infra Regulam; ſecùs verò ſi præcipiat præter Regulam. n.4. 138
Monialis non tenetur obedire Abbatiſſæ aliquid prçcipienti præter Regulam. n.5. 137
Monialis tenetur obedire Abbatiſſæ, ſi Prælatus præcipiat, vt Abbatiſſa in virtute ſanctæ obediẽtiæ imperet. n.5. 134
Monialis accuſata, ſi fuerit Abbatiſſa, vel Prioriſſa, maiore opus erit diſcuſſione, accuſatione,& inueſtigatione. n.32. 156
Moniales rebelles, & ſuperbæ, an poſſint expelli. n.4. 249
Moniales monaſterij dextructi, ſi in pluribus monaſterijs collocẽtur, cui ſint earũ Dotes,& bona applicãda. n.9. col. 1. 254
Monialis ad aliud monaſterium translata, nullam debet ſpem habere ad primum ampliùs redeundi. n.3. 250
Monialis de vno ad aliud monaſterium tranſlata, an teneatur in poſterùm ad vota prioris monaſterij. n.5. 256
Monialis auctoritate Papæ tranſlata volũtariè ad aliud monaſterium, non poteſt ſecum dotem deferre, nec alia bona per profeſſionem quæſita priori monaſterio. n.2. 251
Monialis antequam ad aliud monaſteriũ tranſeat, debet illud habere paratum, vt eam recipiat. n.1. 250
Monialis, quæ tranſfertur de vno ad aliud monaſterium, quomodo ſit recipienda. n.11. 245
Monialts adhùc Nouitia tranſiens ad aliud Monaſterium, an ſecum bona ſua tranſferat. n.8. 252
Monialis, quæ in proprio monaſterio corrigi non poteſt, an ad aliud transferenda ſit, vt ibi corrigatur. n.1. 247
Monialis interrogata, etiam ſub iuramento, non tenetur manifeſtare, quam nouerit occultè deliquiſſe. n.34. 155
Moniales, ſi per correctionem fraternam ſpem nullam habeant emendationis ſororis delinquentis, tenentur illam paternè Prælato denunciare. n.27. 154
Moniales admittuntur in teſtes contra alias moniales. n.65. 157
Monialis, cui indicitur purgatio Canonica, debet coram Prælato ſuo iurare, ſe non commiſiſſe delictum, de quo infamata cenſetur. n.46. 156
Monialis deficiens in indicta purgatione punitur tanquam conuicta. n.48. ibid.
Monialis eiuſdem Ordinis iter agens in hoſpitium admittenda eſt. n.1. 286
Monialis ſi inſideat muro quaſi equitans, an clauſuram rumpat. ad 7. 230
Monialis ex vi illata vterum gerens, de monaſterio egreſſa ad fçtum edendũ, an afficiatur excõmunicatione. ad 12. 231
Monialis cauſa animi recreandi, vel cognatæ inuiſendæ, ingredi non poteſt monaſterium monialium diuerſi Ordinis. n.5. 286
Monialis abſcõdens intra clauſurã, quem hoſtes, vel ſatellites inſequuntur; an ſit excommunicata. ad 6. 262
Monialis actionem poſitiuam exercens, vt quis ingrediatur clauſuram, an excommunicatione, vel aliqua pœna ligetur. ad 5. 262
Monialis accedens ad domos contiguas monaſterij afficitur excommunicatione. ad 3. 230
Monialis accedens ad exteriorem Eccleſiam eſt excommunicata. ad 3. 230
Monialis aſcendens ſuper tecta, an frangat clauſuram. ad 4. ibid.
Monialis confabulans cum illicitè ingreſſis, quibus pœnis afficiatur. ad 1. 261
Monialis ex inaduertentia admittens aliquem intra clauſuram, an ſit excommunicata. ad 2. ibid.
Monialis, quæ ex officio tenetur impedire ingrediẽtes intra clauſurã,& nõ impedit, an ligetur pœnis,& cenſuris. ad 3. 262
Monialis priuata mandans alteri, vt aliquem permittat intrare ſepta monaſterij, eritne excõmunicata? ad 4. ibid.
Monialis compulſa extra ianuã monaſterij non frangit clauſuram. ad 10. 231
Mo-

Monialis frænetica exiens de Monaſterio nõ ligatur excõmunicatione.ad 11. 231
Monialis deſcendens ex maculato genere (ſi cætera ei non deſint) eligi poteſt in Abbatiſſam.n.2. 343
Monialis, quæ per vim aliquo modo Virginem ad Religionem induxerit, preter Excommunicationem, redditur etiam inhabilis, vt eligatur in Abbatiſſam. n.1. 244
Monialis inhoneſta Monaſterio præeſſe non debet. n.4. ibid.
Monialis contra Abbatiſſam electam per modum denunciationis, vel accuſationis poteſt aliquid proponere.n.2. 345
Moniales à Capitulo Monaſterij in Officiales electæ, perſeuerare poſſunt ad libitum Superiorum. n.1. 357
Moniales prohibentur in officijs perpetuari. n.2. 356
Monialibus Monaſterij Officialibus non currit triennium, ſicut Abbatiſſis. num.2. 357
Moniales nullatenus exire poſſunt è Monaſterio, niſi ex legitima cauſa ab Epiſcopo approbanda. n.1. 233
Monialis niſi exeat à valuis, & ſeptis interioribus Clauſuram non frangit. num.2. 213
Monialis egreſſa quo temporis ſpatio poſſit ſuum reditum differre. n.3. 243
Monialis exiſtens in aliqua domo ad ſanitatem recuperandã, recreationis gratia ingredi poteſt Monaſterium Monialium eiuſdem Ordinis ibidem exiſtens. n.3. 286
Monialis iter agens, quando ingredi poſſit Cœnobium Monialium alteriùs Ordinis, & habitus: & qua licentia. num.4. ibid.
Monialis cauſa fundandi, ſeù reformandi Monaſterium, an licitè egredi poſſit è proprio Monaſterio. n.7. 236
Monialis completo ædificio Monaſterij, propter quod egreſſa erat, ad priſtinum redire poteſt, etiam renuente ſocia. num.8. ibid.
Monialis ad hoc, vt licitè exeat è Monaſterio, ſemper indiget licentia Sedis Apoſtolicæ. n.9. 237
Moniales profeſſæ exeuntes de proprio Monaſterio animo non accedendi ad aliud, ſunt Apoſtatæ. n.2. 241
Moniales iniuſtè de Monaſterio egreſſas, Prælati omnes, aliæq. perſonæ comitantes, quibus pœnis plectantur. n.2. 226
Moniales egreſſæ è Monaſterio ex vrgenti neceſſitate, tenentur admonere Superiorem quandiù extra Monaſterium exiſtant. n.4. 241
Moniales egreſſæ è Monaſterio rationabili de cauſa, in locum honeſtum ſe recipiant, & clauſæ morentur, quouſquè eis de Monaſterio prouideatur. num.1. 241
Moniales quibus caſibus licitè egredi poſſint è Monaſterio. n.2. 234
Moniales iniuſtè egreſſas comitantes rationabili de cauſa, dummodò egreſſui non cooperentur, nulla pœna affliguntur. n.4. 227
Moniales egredi à Monaſterio grauiùs eſt, quàm ſæculares in illud ingredi. n.3. 242
Moniales exemptæ, quorum conſenſu exire debeant è Monaſterio.n.6. 241
Moniales Regularibus ſubiectæ è Monaſterio egredientes de ſola licentia ſuorum Prælatorum, an ſint puniendæ. num.10. 242
Monialis Nouitia cauſa curandæ valitudinis egreſſa de licẽtia Superioris, & poſtmodùm reuerſa non diſcontinuat annũ probationis. n.2.col.2. 25
Monialis Energumena intra ſepta Monaſterij non debet exorcizari, ſed in Eccleſia exteriori. n.1.col.1. 274
Monialium obligationes inſurgũt ex Regulæ approbatione. n.5. 136
in Monialibus ex obligatione Chori in communi, non ſufficientèr naſcitur obligatio Chori in ſingulis. n.3. 161
an Moniales alloquentes cũ Regularibus, licentiam legitimam non habentibus, incurrant pœnas, & cenſuras ab Ordinarijs appoſitas. ad.9. 304
Moniales conſecrandæ à quibus vitijs ſe abſtinere debeant. n.1. 315
Moniales quales ſint conſecrãdæ. n.2. 315
Moniales vocem habentes in electione

Abbatiſſę,debent priùs habere notitiam meritorum, & qualitatum illius, aliàs peccarent moraliter. n.4. 334
Monialis eligenda in Abbatiſſam, ex quo Monaſterio ſit aſſumenda.n.5. 334
Monialis, quæ non habet requiſita, vt eligatur in Abbatiſſam, an ſaltem in Vicariam eligi queat. n.11. 329
in Moniali, quæ alios regere debet, requiruntur grauitas morum, ætas, & experientia Religionis. n.9. ibid.
Monialis in Abbatiſſam eligenda eſt, quæ ſe, & ſubditum gregem nouerit cuſtodire. n.1. ibid.
Monialis eligenda in Abbatiſſam debet eſſe profeſſa expreſsè illius Monaſterij, cui præficitur. n.2. ibid.
Monialis eligens Abbatiſſam ſufficit, vt ſit tacitè profeſſa. n.3.col.2. ibid.
Moniales ſi moriantur extra Monaſteriũ, quo loco ſint ſepelliendæ.n.4. 375
Moniales, quæ cęremonia, & pompa funerali ſint ſepelliendæ. n.5. ibid.
Moniales expẽſis proprij Monaſterij ſunt ſepeliendæ. n.1: 377
Moniales Conuerſæ nulla obligatione aſtringuntur ad diuinum Officium perſoluendum. n.2. 167
Moniales Conuerſæ exercitijs corporalibus Monaſterij quomodo iniunguntur. num.3. ibid.
Moniales Conuerſæ, an præter exercitia corporalia teneantur Officium B. Mariæ Virginis, vel alias preces recitare. num.4. ibid.
Mortis, & aliorum nouiſſimorum cõſideratio caſtitatem tuetur.n.23. 114
Mulier habetur adultera, ſi viuente viro, alteri nupſerit. n.1. 121
Mulier ex eo, quod naſcitur, infligitur ſibi potentia ſuccedendi à ſtatuto excluſiuo fœminarum propter maſculos. numero 2. 93
Mulier ingrediens Monaſterium, an tranſeat cum potentia non ſuccedendi in hęreditatem, ſi maſculus extiterit. numero 3. 94
Mulier ſollicitata in Confeſſione, quando induci nõ poteſt ad denunciandum per ſeipſam, quid ſit agendum.n.9. 183
Mulier corrupta, non debet admitti ad Conſecrationem. n.5. 316
Mulieres collegialiter viuẽtes, extra Clauſuram habitum dimittentes, non dicuntur Apoſtatæ. n.5. 249
Mulieres de iure à teſtimonio excluſæ, aliquãdo permittũtur teſtes eſſe.n.64. 157
Mulieres non ſunt deſponſandæ indotatę, ſiue Deo, ſiue hominibus.n.1. 32
Mulieres Oblatæ, ſeu Donatæ, non ſunt verè Religioſæ. n.2. 62
Mulieres, quæ in aliquibus domibus ſe recludunt, vt pœnitentiam agant, an gaudeant priuilegio fori. n.3. 212
inter Mulieres liuore inuidiæ ſolent ſæpè falſa denunciari. n.42. 115
Mulieres in Congregatione viuentes, tria vota eſſentialia non emittentes, legibus Clauſuræ non adſtringuntur, ſed tantũ adhortari debent ad profitendum, & ad Clauſuram ſeruandam.n.2. 221
Mulieres ad munus Diaconiſſatus, quænã eligebantur. n.7. 73
Mulieres quæ in ſæculo fuerunt criminoſæ, in Monaſterium aliquando nolentes detruduntur ad mandatum Superioris, vt pœnitentiam agant. n.4. 63
Mulieres ſurdæ, cœcæ, & gibboſæ nullo iure impediendæ ſunt, quin ad Religionem admittantur. n.2. 18
Mulieres incluſæ ſunt, quæ in domibus ſe recludunt, vt pœnitentiam agãt, & Deo liberiùs deſeruiant.n.1. 70
Mulieres incluſæ gaudent priuilegio fori, quamuis nullam emittant Profeſſionẽ. num.2.col.1. 71
Mulieres incluſæ multæ fuerunt in principio naſcentis Eccleſiæ.n.3. ibid.
Mulieres incluſæ ſepelliebantur in Parochia, intra quam earum cellula conſiſtebat. n.1. 376
Mulieres cõmorãtes in proprijs domibus, quibus fauoribus, & gratijs fruantur. num.15. 198
Mulieri non permittitur, vt in Eccleſia loquatur, neq. vt viro dominetur.n.5. 72
Mulieres Oblatæ, aliævè non emittentes tria vota ſubſtantialia, non compræhenduntur in Bulla Gregorij XIII. de duratione officij Abbatiſſatus. n.1. 355

Mu-

Mulieres in Eccleſia taceant, nec eis permittatur loqui. n.2. 362
Mulieri non permittitur dominari in virum. n.3. ibid.
Mulier quamuis docta, & Sancta, viros in Cōuentu docere nō pręſumat. n.4. ibid.
Mulier debet eſſe ſubdita viro: non poteſt eſſe teſtis, nec fidem dare. n.5. ibid.
Munerum largitio de iure communi, & nouo, vetita eſt Regularibus. n.5. 99
Vide, Largiri.
Mutuum, & commodatum, an compræhēdantur in decreto *Conc. Trid. ſeſſ. 25. de Reg. cap.* 16. n.1. 35

N

Naturalis ratio dictat præualere ius naturale conſeruandæ vitæ, præcepto poſitiuo Clauſuræ. n.1. 240
Neceſſitas lege caret. n.3. 241
in Neceſſitate omnia ſunt communia. n.21. 105
Negociandi occaſio Religioſis negatur. n.6. 36
Nobilitas eſt quoddam ſanguinis ius naturale, & incommutabile. n.11. 41
Nomen Moniali quale ſit imponendum. n.3. 19
Nouitia per delationem habitus, tacitam Profeſſionem facere intendit. n.6. 39
Nouitia Monialis debet per annum cum habitu Regulari in probatione permanere, aliàs Profeſſio erit irrita. n.7. 19
Nouitia Monialis cauſa curandæ valetudinis egreſſa de licētia Superioris, & poſtmodùm reuerſa, non diſcontinuat annū probationis. n.2. col.2. 25
Nouitia debet deferre habitum cum conſenſu illorum, qui illam Religioni incorporare valent. n.7. 39
Nouitia elapſo tempore Nouitiatus, ad profeſſionem eſt admittēda, ſiuè è Monaſterio expellenda. n.4. 42
Nouitia, ſi antequam profiteatur abire voluerit, omnia ei reſtituenda ſunt, quæ in ingreſſu tribuerat Monaſterio, ſimul cum fructibus, retento tamen victu, & veſtitu. n.5. 42
Nouitia, quæ intra annum probationis Profeſſionem emiſit, non erit obligata ad Religionem, nec in genere, neque in ſpecie, nec etiā in conſcientia. n.3. 42
Nouitia renunciationem facere debet intra duos menſes ante profeſſionem cum licētia Epiſcopi, vel eius Vicarij. n.1. 27
Nouitia Monialis ad profeſſionem admitti non debet, niſi legere nouerit. n.3. 45
Nouitia Monaſterium hæredem inſtitutū, poteſt obligare. n.3. 90
Nouitia domina bonorum ſuorum, poteſt ea, cui vult, relinquere. n.1. col.2. 89
Nouitia ad profeſſionem nō debet admitti ante decimumſextum ętatis ſuę annum completum. n.1. 42
Nouitia, niſi per annum continuum poſt ſuſceptum habitū in probatione ſteterit, illius Profeſſio erit nulla. n.2. 42
Nouitia ad Profeſſionem, à quibus ſit admittenda. n.1. 43
Nouitiam ad Profeſſionem, an poſſit auctoritate propria Epiſcopus admittere. n.5. 44
Nouitia Monialis, vt actus profeſſarum exerceat, debet eſſe conſtituta in pubertate completa. n.8. 39
Nouitiæ Moniales non tenentur ad diuinum Officium. n.1. 167
Nouitiæ Moniales Ordinis S. Dominici, etiam anno probationis non expleto, in articulo mortis conſtitutæ, profeſſionē emittere poſſunt, dummodò ſint in legitima ætate. n.1. 21
Nouitiæ Moniales, quæ in Monaſterijs erudiuntur cum omni pietatis affectu, & vigilantiſſimæ curæ ſtudio enutriendæ ſunt. n.1. 20
Nouitiæ, & Monaſterium probationis anno renunciare nō poſſunt. n.1. col.1. 25
Nouitius poteſt reuocare teſtamentū à ſe factū ànte ingreſſum Religionis. n.3 30
Nouitius tàm ante, quàm poſt ingreſſum Religionis poteſt teſtamentum condere. n.1. 30
Nouitius ante ingreſſum Religionis, an poſſit abſque ſolemnitatibus de ſuis bonis diſponere. n.1. col.1. 29
Nouitius de licētia ſui Superioris, iuſtis de cauſis, poteſt extra Monaſterium manere abſque interruptione continuationis anni probationis. n.1. col.2. 25

Nouitij aſſenſus, an requiratur in prorogatione ſuæ profeſſionis, n.8. 45
Nouitius debet habitum diſtinctum deferre ab habitu Profeſſorum. n.5. 39
Nouitiorum, & Profeſſorum Conſtitutiones editæ à Sixto V. Clemente VIII. Vrbano VIII. non cõpræhendunt Moniales. n.1. 40
Nouitijs Monialibus decedentibus ab inteſtato, ſuccedit in earum bonis Monaſterium. n.11. 24
Nouitiatus tempore completo, Superiores, quos nouerint Nouitios habiles, ad profeſſionem admittant, ſin autem eijciant. n.1. 44
Nouitiatus tempore elapſo, Nouitia ad Profeſſionem eſt admittenda, ſi habilis fuerit, ſin verò à Monaſterio eijcienda, n.4. 42
Nouitiatum non interrumpit Monialis Nouitia, quæ iuſta de cauſa de licentia Abbatiſſæ è Monaſterio egreditur, habitu retento. n.4. 222
Nouiſſimorum cõſideratio Caſtitatem tuetur. n.23. 114
Numerus Monialiũ cuilibet Monaſterio, à quo ſit præfigiendus. n.4. 32
Numerus Monialium cuilibet Monaſterio præfigi debet, qui commodè ſubſtẽtari poteſt. n.1. 31
Numerus Monialium non augetur per ſuſceptionem Conuerſarum, ſeu ſeruientium. n.3. 32

O

OBedientia, quotuplex ſit. n.2. 126
Obedientia tacita, & expreſſa eſt obligatoria. n.4. 126
Obedientiæ definitiones variæ. n.1. ibid.
Obedientia, quas habeat conditiones. n.1. col.1. 132
Obedientia debet fieri cum humilitate. n.1. 132
Obedientia debet eſſe ſine mora, & ſine querela. n.1. col.1. ibid.
Obedientia materialis, & formalis, necnon obedientia expreſſa, tacita, & interpretatiua, quid. n.3. 126
Obedientiam pręſtare nolentes in leuibus, quomodo peccatũ contrahant. n.6. 128
Obedientia, quàm ſit neceſſaria ſtatui regulari. n.7. 126
Obedientiæ ſpeciale obiectum eſt præceptum expreſſum, vel tacitum. n.5. 126
Obedientiæ Votum continet ſub ſe Vota Caſtitatis, & Paupertatis. n.11. 127
Obedire nolentes ex contemptu ſine rationabili cauſa in re graui, peccant mortaliter. n.5. 128
Obedire non debent Moniales, alijq. Religioſi Prælatis pręcipientibus contra ordinationes Eccleſiæ, & ius canonicum Summorum Pontificum. n.11. 129
Obedire non tenentur ſubditi Superiori pręcipienti, quę cõcernunt propriæ, vel conſanguineorum vtilitati. n.26. 130
Obedire non tenetur ſubditus Superiori, ſi præcipiat, quæ contrariantur naturæ corporis. n.34. 131
Obedire nõ tenetur ſubditus peccaminoſę iuſſioni ſui Superioris. n.9. 129
Oblatæ Mulieres, ſeù Donatæ, Conuerſarũ nomine nequaquam veniunt. n.1. 62
Oblatæ non ſunt verè Religioſæ, cum tria vota eſſentialia nõ emittant. n.2. ibid.
Oblatæ non tenentur Clauſuram obſeruare. n.4. 221
Oblatæ Turris Speculorum Romæ non ſunt verè Religioſæ. n.4. 62
Oblationes, & Donationes factæ Monaſterio à Tutoribus, & Curatoribus, & conſanguineis Nouitiarum, ex bonis ipſarum, compræhenduntur in dicti Cõcilij Tridentini decreto *ſeſſ.25. de Regularib. cap.16.* n.3. 35
Oblationes factæ Monaſterio à Conſanguineis Nouitiæ, non compræhenduntur in renunciatione. n.10. 28
Obligatio Monialium erga propriã Regulam, qualis, & quanta ſit. n.6. 136
Obligatio recitandi Officium in Choro, cadit in Superiores. n.2. 163
Obſeruantiæ Regulares, quãdo obligẽt Religioſum ad earũ obſeruantiã. n.2. 138
Obſeruare, quæ ſunt de conſilio, eſt magnæ obedientiæ perfectio n.33. 131
Obſtetrix ingredi poteſt Clauſuram Monialium ad adiuuandum Mulierem ibi parturientem. n.5. 261

Ocu-

Oculus eſt principium fornicationis. numero 2. 112
Odia ſunt reſtringenda,& non amplianda. num.3. 213
Officialem creatum à Barone vltra annum, Vniuerſitas non tenetur recipere. num.8. 351
Officium B. Mariæ Virginis ſi in Choro omittatur, an ſit peccatum mortale. num.6. 163
Officium Defunctorum ſi omittatur in Choro, an, & quando ſit peccatum mortale. n.6. 164
ab Officiorum, dignitatum, adminiſtrationum priuatione, quis poſſit abſoluere, & ad eadem habilitare. n.6. 232
Officium, vel fauorem, ſi quis fęminæ promittat, vt illam ad Religionem inducat, non incurrit excommunicationem. num.4. 12
Operarij ingredientes cum Superiore Monialium intra earum ſepta, non compręhenduntur ſub numero comitum dicti Superioris. n.6. 282
Opulentia Monaſterij non cauſat Simoniam, recipiẽdo dotes pro Monialibus. n.3. col.2. 33
Ordinarius auctoritate delegata poteſt viſitare Moniales exemptas, quoad clauſuram tantùm, & quoad ea, quę ſpectant ad curam animarum in Eccleſijs Monialium imminentem. n.3. 200
Ordinarius loci ſimul cum Superiore Monialiũ debet præſidere electioni Abbatiſſæ, ſine tamen expenſis Monaſterij, vel per ſe, vel per alium. n.2. 335
Ordinarijs locorum non licet licentiam ædificandi Monaſteria concedere, niſi priùs vocatis, & auditis Prælatis Conuentualibus. n.5. 370
Ordinatio Diaconiſſarum quomodo olim fiebat. n.11. 73
Ordinari prohibentur Moniales, aliæquè Mulieres. ad 6. 314
Ordines, Congregationes, & Militiæ an habeant Moniales. n.16. 49
Ordin. Min. Fratres quanto tempore Profeſſionem poſſint differre. n.9. 45
Origo Monialium eſt antiquiſſima etiam in veteri lege. n.2. 47

P

S. *Pachomius* Cænobium fœminarum condidit, eiq. ſororem in Abbatiſſam præfecit. n.9. 49
Pœna talionis eſt eadem, qua puniendus eſſet accuſatus. n.23. 154
Pœna talionis tanquam ſeuera in pleriſquè locis eſt abrogata. n.24. ibid.
in maetria *Pœnali* non debet fieri extenſio vltra propriam ſignificationem verborum. n.10. 259
Pœnæ adiectio ſtatui interdicto eſt ipſo iure nulla. n.3. 87
Pœnę appoſitæ contra tranſgreſſores Bullæ *de largitione munerum*. n.6. 102
Pœnæ in Bullis Summorũ Pontificum, & decretorum poſitæ, quando incurrãtur abſque Iudicis declaratione. n.4. 228
Pœnæ priuationis vocis actiuæ, & paſſiuæ, & adminiſtrationum officiorum, non obligant in conſcientia ante Iudicis ſententiam. n.2. 228
Pœnæ, quæ contra tranſgreſſores in Bullis Pontificijs continentur, obligant in foro interiori, & exteriori. n.1. ibid.
Pœnæ, vt incurrantur exigitur Iudicis ſententia. n.6. ibid.
Pœnitentium, ſeu Conuertitarum Ordo quando incępit. n.1. 63
Pœnitentierię ſtylus in abſolutione mulierum ob corruptionẽ, qualis ſit. n.2. 34
Papa non intendit vnquam quæſito alterius iuri derogare. n.9. 24
Papa Regularium Statuta confirmans, nõ prætendit eos à ſtricta obſeruantia, vel à ſuis inſtitutis amouere. n.4. 141
Papæ tanta eſt poteſtas, vt aliqua poſſit cõtra Apoſtolum. n.3. col.1. 367
Papa delegare poteſt fœminis poteſtatem ſpiritualem ad leges ferendas, etiam quę à iure diuino emanant. n.1. 362
Irritandi vota Monialium habet poteſtatem abſolutam Abbatiſſa, ſicut habent Prælati Religionum. n.4. 364
Papa præeſt iuri humano. n.8. 364
Papa poteſt fœminis facultatem ſuſpendendi concedere. n.5. ibid.
Papæ auctoritas requiritur in ædificandis

monaſterijs, præter licentiam Epiſcopi Dioceſani. n.6. 370
Parentes cogentes filias impuberes ad ingreſſum Religionis, an incidant in pœnã excommunicationis. n.2.col.2. 10
Parentes cogere poſſunt filias ſuas impuberes ad ingreſſum monaſterij, vt ibi educentur. n.8. 7
Parentes dolis, aut minis procurantes, vt eorum filiæ Religionem ingrediantur, grauiter peccant. n.2. 8
Parentes filiabus minantes, vt eas in hæreditate non meliorent, niſi Religionem ingrediantur, non ligantur excommunicatione, ſecùs ſi verbis, & operibus, tàm in victu, quàm veſtitu cum illis inique agerent, hoc fine, vt faſtiditæ, habitum Regularem ſuſcipiant. n.7. 12
Parentes importunis precibus ſuadentes filiabus, vt Religionẽ ingrediantur, non afficiuntur excommunicatione, ſecùs ſi illis graue minarentur malum. n.3. 13
Parentes inſtituentes filiam legitimam hęredem hac lege, vt Monialis fiat, non vinciuntur excommunicatione. n.5. 14
Parentes poteſtatem habent, & ius naturale offerendi filios impuberes Religioni. n.1. 10
Parentibus, & benefactoribus an poſſint Abbatiſſæ, ac moniales munus aliquod præbere, & quanti valoris. n.23. 106
Par in parem nõ habet Imperiũ. n.35. 131
Paria ſunt, locum eſſe extra diœceſim, & eſſe exemptum. n.1. 301
Parochi, an pro audiendis Confeſſionibus monialium, debeant ab Epiſcopo admitti. n.5. 176
ſine Parochi licentia Euchariſtiam adminiſtrare nõ poſſunt Regulares. n.1. 169
Pater debet conſtituere dotem filiæ nubenti, vel monaſterium ingredienti. n.3.col.1. 33
Pater inſtituens filiam naturalem hæredẽ hac lege, vt Monialis fiat, non incidit in excommunicationem. n.3. 12
Patres, & Matres, & Filij Monialium eas alloqui poſſunt ſine licentia. num. 14. col.1. 307
Patres, & ſorores Monialium ingredi non poſſunt earum Clauſtra, quando habitum ſuſcipiunt, vel profeſſionem emittunt. n.2. 289
Patribus, ſeu ſororibus Monialium non permittitur ingreſſus intra Clauſuram, vt eas ægrotantes viſitent. n.1. 288
Patronus conſtitutus à Papa ad præſentandum Abbatiſſam, an poſſit eandem perpetuò inſtituere. n.4. 355
Paſsio, & vulnera Chriſti caſtitatem nutriunt, & protegunt. n.28. 115
Pauperibus, an poſſint Religioſi fruſtum panis elargiri. n.22. 105
Pauperibus, in quibus caſibus liceat Religioſis opem ferre. n.20. ibid.
Paupertas Domini Noſtri Ieſu Chriſti eſt optimum incitamentum ad paupertatem religioſam. n.1. 81
Paupertas eſt penna magna, qua ad cœlum volatur. n.3. 81
Paupertas Religioſa priuat Regularem primò, & principalitèr dominio cuiuſcunquè rei temporalis. n.2. 83
Paupertas Religioſa priuat Regularẽ vſufructu rei tẽporalis, qui eſt ius vtendi illa re, ſalua ipſius ſubſtantia. n.4. ibid.
Paupertas Religioſa priuat Regularẽ vſu iuris, qui eſt ius vtendi aliqua re, non tamen priuat vſu facti. n.5. ibid.
Paupertatem Apoſtolos Chriſtus docuit. n.4. 81
ad Paupertatem Religioſam ſeruandam tenentur Regulares ex vi Voti, & etiam Præcepti Eccleſiaſtici. n.1. 83
Paupertatis votum abſque communi vita Religioſa ſeruari poteſt, licèt difficilitèr. n.2. 88
circa Paupertatis votum declarationes ſacræ Congregat. Cardin. n.5. 91
Paupertatis votum dicit abdicationem dominij bonorum temporalium. n.3. 90
per Paupertatis votum non renunciatur bonis ſpiritualibus, & internis, ſed ſolùm temporalibus. n.9. 83
an ſit contra Paupertatis votum occultare munus Religioſo donatum. n.6. 104
ad Paupertatis votum tenẽtur omnes Regulares, ſicut & ad vitam communem ſeruandam. n.1. 88
Pauperibus tutum eſt præbere alimenta gratis, & abſque pacto, vt tali modo ad

Religionem accedantur.n.3. 14
An *Peccatum* contra votum Paupertatis poſſit aliquando eſſe veniale.n.1. 97
Peccatum occultum, quod vergit in damnum publicum, etiam ſi eſſet dubia ſpes emendationis, adhùc eſt denunciandũ. nu.39. 155
Peccatum proprietatis habet malitiam quaſi furti.n.2. 106
Peccatum, quando habet oppoſitionem ad diuerſas virtutes, includit duplicem malitiam.num.8. 136
Peculium, & annui redditus Regularibus prohibentur à ſacris ſanctionibus. num. 12. 83
Peculiũ,& redditus Annui an ex aliquibus cauſis cõcedi poſſint regularib⁹.n.1.85
Cauſæ rationabiles, quibus peculium, & redditus annui Regularibus concedi poſſunt.n.1. 84
Peculium ſuperfluum eſt prohibitum Religioſis n 2. 85
Pecuniæ quantitas, quæ recipitur pro dilatata Dotis ſolutione, non debet excedere damnum emergens.n.2.col.1. 36
Pecuniȩ relictæ, ſiue acquiſitæ à monialibus debent Abbatiſſæ, & Officialibus monaſterij tribui.n.5. 86
Pecuniarum non ſolùm cauenda eſt poſſeſſio, verùm etiam voluntas ipſa ab animo penitus eſt extruenda.n.5. 81
Pecunias anticipatè ad computum dotis, non poſſunt moniales recipere.n.2. 35
Peſte infectis tenetur monialis deſeruire ex præcepto Abbatiſſæ.n.19. 130
Pinzocheræ, Cordellatæ, & Mantellatæ dimittentes habitum non ſunt Apoſtatæ. nu.6. 250
Pinzocheræ, Mantellatæ, & Corrigiatæ, Tertiariæ in Italia vocantur.n. 3. 56
Pinzocheræ non comprænhenduntur in Bulla de largitione munerum n.3. 102
Summus *Pontifex* eximens aliquem à Iuriſdictione Epiſcopi, conſtituit ſe in Superiorem illius,& Iudicem ordinarium. nu.3. 202
Summus Põtifex poteſt moniales ad Clauſuram ſeruandam cogere n.1. 219
Summi Pontifices,& Concilium Tridentinum, non obligant cum morali impoſſibilitate.nu.16. 84
Summos Pontifices non eſt credibile conceſſiſſe priuilegia Regularibus niſi depẽdenter à Superiorum voluntate, quoad illorum vſum.n.1. 179
Summi Pontifices mens non eſt concedere Regularibus, vnde Regularis diſciplina collabi contingat.n.3. 179
Poteſtas condendi leges, & Conſtitutiones in Religionibus,ad Generalem cum Capitulo generali ſpectat.n.2. 139
Poteſtas ſtatuendi inter ſubditos,non limitatur territorio.n.33. 382
Poteſtas legiſlatiua debet eſſe coniuncta, cum poteſtate coactiua.n.29. 131
Poteſtas Iuriſdictionis ordinatur immediatè ad Poteſtatem Clauium.n.6. 350
Poteſtas Clauium fundatur in Sacerdotio. n.3. 359
Poteſtas domeſtica non conſtituit Abbatiſſam in proprio eſſe Prælaturæ. numer.5. 359
Poteſtas ferendi leges ſpirituales ordinatur ad gubernationem populi.n.1. 361
Poteſtas dominatiua, maior eſt in Abbatiſſa reſpectu ſuarum Monialium,quàm in Patre, reſpectu filiorum.n.2. 364
Paraphrenalia bona, an poſſint moniales largiri n.1.col.1. 107
Præcepta Eccleſiaſtica benignè ſunt accipienda.n.4. 271
Præcepta Eccleſiaſtica,& Concilium Tridentinum, Summique Pontifices non obligant cum morali impoſſibilitate. n.16. 84
Preces quibus Religio Puellis ſuadenda eſt,non debent eſſe importunæ.n.4. 14
Præcipere in virtute Spiritus Sancti,& ſanctæ Obedientiæ ad ſolos Prælatos Eccleſiæ ſpectat.n.2.col.2. 133
Prædia tributaria antequam tranſeant in Eccleſiam,poſſunt vigore ſtatuti collectari; ita vt tranſeant cum onere iam impoſito.n.8. 95
Fratrum *Prædicatorum* Moniales gaudent Priuilegijs conceſſis,& concedendis Ordinibus Minorum, Eremitarum S. Auguſtini, Carmelitarum, & Seruorum B. Mariæ Virginis.n.4. 148
Prælati Regulares gaudent priuilegio Epiſcopo-

ſcoporum abſoluendi ſuos ſubditos à Cenſuris occultis.n.2. 232
Prælati regulares an poſſint diſpenſare cũ ſuis ſubditis ſuper inhabilitate ad dignitates,&c.n.8. 232
Prælati monialium poſſunt illis imponere Præceptum obligans ad mortale, quo obediant Abbatiſſæ iubenti in materia graui.n.2. 134
Prælati omittentes ſubditos ex negligentia, vel timore ,corrigere, peccant mortaliter, etiam aliquando in peccatis venialibus, quatenus in illis introducuntur conſuetudines contrariæ Religioni. nu.5. 148
Prælati omnes tenentur viſitare ſuos ſubditos ſtatutis temporibus.n.1. 147
Prælatorum , quorum eſt moniales viſitare, eorundem eſt etiam illas corrigere, & punire,ſi deliquerint.n.4.col.1. 148
Prælatus paternè monitus non poteſt reũ punire, ſed debet monere, & minis terrere,vt cautiùs viuat.n.19. 154
Prælati iuſtis de cauſis poterunt etiam inſcijs monialibus taxare dotes.n. 6. 34
Prælati pro dotibus monialium non debẽt leges generales condere.n.5. 34
Prælati, qui ſunt cauſa, vt diuinum officiũ omittatur in Choro, peccant mortaliter.n.5. 163
Prælati Regulares ingredientes Cœnobia monialium ſibi ſubiectarum extra caſus licitos, an tàm prima,quàm ſecunda vice pœnis afficiantur.n.4. 282
Prælati Regulares non tenentur in cauſis ſuorum ſubditorum procedere cum apicibus, & rimulis Iuris; ſed tantum eſſentialia iuris obſeruare.n.27. 158
Prælati, alijq.Superiores electioni monialium intereſſentes Excommunicatione innodantur, ſi aliquid agant, quod ſit cauſa diſcordiæ.n.2.col.1. 337
Prælati Regulares cum monialibus ſibi ſubditis poſſunt ad dignitates diſpenſare, ſecluſis Religionum priuilegijs. nu. 1.col.2. 339
Prælatus confirmare poteſt electionem Abbatiſſæ, ſi nemo ſe opponat.n.3. 346
Prælatus ſi in cõfirmatione Abbatiſſæ allegetur ſuſpectus,quid ſit agẽdũ.n.4. 346
Prælatus ſi cogat moniales, vt in electione Abbatiſſæ mutent ſuffragia, nolens electam confirmare,grauitèr peccat,& poſterior electio erit irrita.n.3. 347
Prælatorum monialium erit commutare vota illarum, & in illis diſpenſare. num.3. 365
Prælati regulares quoſcunq. inuenerint in monaſterijs monialium ſibi ſubiectarũ poſſunt punire iuxta delicti formam. nu.3. 277
Prælati regulares ſubditis concedentes cẽſus annuos, quare laudentur.n.18. 84
Prælati ingredientes ſepta ſuarum monialium in caſibus neceſſarijs abſque comitatu, & abſquè perſonis non religioſis, & ſenioribus, & cum pluribus, quàm quinquè, non innodantur excommunicatione.n.6. 283
Prælatus ſepta monialium, cum decenti comitatu, non autem exceſſiuo, ingredi debet.n.2. 281
Prælatorum Regularium munus eſt ſuis monialibus Clauſurã indicere.n.6. 265
Prælati ſæculares Pontificali dignitate prę diti intrantes ſine cauſa Clauſuram monialium,quibus pœnis afficiantur. numer.1. 282
Prælati regulares ingredientes extra neceſſitatem monaſteria monialium excommunicatione ligantur, & omnibus officiis, & dignitatibus priuantur.n.2. 282
Prælatis duobus contraria præcipientibus, non licet obedire minori, neglecto maiori.n.14. 129
Prælatis duobus æqualia præcipientibus, cui ſit obediendum.n.15. 120
Prælato præcipienti inſolitam abſtinentiã ſubditus non tenetur obedire.n.36. 131
Prælatorum monialium eſt abſoluere illas à caſibus reſeruatis.n.3. 190
Prælatus immediatus monaſterij poteſt licentiam tranſeundi ad arctiorem Religionem concedere.n.5. 246
Prælatus Papa inferior non poteſt diſpenſare, vt mulier prædicet Verbum Dei, num.2.col.1. 367
Vide. Superior.
Prælatus monialium non poteſt Abbatiſſę committere, vt in graui neceſſitate præcepta

cepta ſpiritualia imponat. num. 3. columm.2. 362
Presbitera idem ſonat, quod ſenior vidua. n.3. 72
Præſcriptionis tempus Ecclesiæ Romanæ eſt centum annorum.n.6. 204
Pręſcriptio contra Papam fieri nō poteſt, niſi ſpatio centum annorum. n.4. 202
Præſumentes ingredi intra monaſteria monialium prætextu facultatum obtentarum, etiam in caſibus neceſſarijs ſunt excommunicati.n.4. 257
Primogenitus ſi ex ſtatuto ſuccedat in hæreditate ſolus, ſi ſecundogenitus fiat clericus, tamen eum ligat.n.7. 94
Principes Chriſtianos hortatur Concilium Tridentinum, vt ad moniales, verè Religioſas intra Clauſuram continendas, auxilium præbeant.n.11. 214
Principis intereſt, ſuos ciues eſſe locupletes.n.17. 380
Principis vtilitas maximè verſatur in repletione Ciuitatum.n.18. 380
Priuilegijs, quibus gaudent Regulares in recitatione diuini Officij, potiuntur & Moniales.n.4. 166
Priuilegia, tàm Religioſis viris, quàm monialibus nouiter conceſſa.n.8. 187
Priuilegia monialium Ordinis S. Benedicti nu.3. 186
Priuilegia Monialium fratrum Minimorum.n.4. 186
Priuilegia monialium Sāctæ Claræ quoad abſolutionem peccatorum.n.1. 185
Priuilegia ſororum Beatę Mariæ Virginis quoad abſolutionem peccatorum. num.2. 185
Priuilegia omnia, quæ conceſſa fuerunt fratribus Minoribus, largita ſunt etiam Monialibus eiuſdem Ordinis. num. 1. colum.1. 169
Priuilegium, quod Nouitiæ Moniales profiteantur in articulo mortis, non eſt reuocatum.n.3. 23
Priuilegia tempore interdicti Regularibus conceſſa, quàm hodiè habeant validitatem.n.4. 170
Priuilegia contra Concilium Tridentinū conceſſa Regularibus à Pio V. quomodo fuerint reuocata à Gregorio Decimo tertio.nu. 7. 23
Priuilegium ſine vlla reſtrictione conceſſum à nobis limitandum non eſt. numer.5. 232
Priuilegia Regularium, quæ in ſuſpenſione Bullæ Cruciatę excipiuntur in ordine ad fratres, intelliguntur excepta etiam in ordine ad Moniales.n 6. 181
Priuilegium habentes à Summo Pontifice abſoluendi à cenſuris in conſcientia, an poſſint ab illis abſoluere, ſi deductę ſint ad forum contentioſum.n.4. 232
Priuilegia, quæ obtinuerunt moniales iam Regularibus ſubiectæ, non amittunt, ſi Ordinario ſubijciantur.n.3. 199
Priuilegium præiudicium termini concernens, reſtringendum eſt.n.11. 205
Priuilegia auctoritatem ordinariam conferunt, ſi ſint perpetua.n.3. 148
Priuilegio vno ablato non tollitur aliud. nu.4. 199
Quibus priuilegijs gaudeant alię moniales, tàm Mendicantes, quàm non Mendicātes. n. 12. 199
Priuilegium non ſoluendi decimas non amittitur per omiſſionem illius, nec per actus contrarios.n.5. 204
Priuilegia eximentia à decimis, quando valeant, & quomodo ſint intelligenda. nu.11. 205
Priuilegium recipiendi decimas à Parochia non extenditur ad Noualia. numer.4. 205
Priuilegia viuæ vocis oraculo conceſſa hodie ſunt abrogata.n.5. 187
Priuilegia Regularibus credibile eſt conceſſa fuiſſe à Summis Pontificibus dependenter à Superiorum Ordinum voluntate.n.1. 179
Priuilegia, Indulgentiæ, & Immunitates Tertiariarum.n.8. 57
Priuilegiorum communicatione veniunt moniales Tertiariæ, cum monialibus S. Claræ.n.13. 198
Priuilegia Conuertitarum, earumque gratiæ, & indulta. numer. 6. 63. & numer. 14. 198
Priuilegia gratiæ, & fauores mulierum commorantium in proprijs domibus. num. 15. 198

Priuilegio Canonis *ſi quis ſuadẽte* gaudẽt Religioſi omnes vtriuſque ſexus approbatam Religionem profitentes.n.4.212
Priuilegio Canonis *ſi quis ſuadente* potiũtur Tertiarij Collegialiter viuentes. numer.5. 212
Priuilegio fori, an gaudeant mulieres,quæ in aliquibus domibus ſe recludunt, vt pœnitentiam agant.n.3. 212
Priuilegio fori gaudent Regulares omnes vtriuſque ſexus profeſſi, & eorum Nouitij, Conuerſi,& moniales.n. 1. 211
Priuilegio fori gaudent Tertiariæ, præſertim S.Franciſci.n.2. 212
Probationis annus neceſſariò requiritur ad hoc vt profeſſio religioſa ſit valida. nu. 2.col.1. 25
Probationis annum non diſcontinuat Nouitia Monialis, cauſa curandæ valetudinis egreſſa de licentia Superioris, & poſtmodum reuerſa. n.2.col.2. 25
Probationis annus debet eſſe continuus, non interpolatus, vſque ad profeſſionẽ. n.3. 25
Probationis anno, nec monaſterium, nec Nouitiæ renunciare poſſunt. nu. 1. colum. 1. 25
Probationis anno completo, Nouitius ad profeſſionem admittatur, ſiuè è monaſterio expellatur.n.2.col.1. 40
Probationis annus interrumpitur per demiſſionem habitus animo deſerendi Religionem.n.4. 26
Probationis annus non interrumpitur, ſi Nouitius de licentia ſui Superioris, iuſtis de cauſis maneat extra Monaſterium.n.1.col.2. 25
Probationis annus debet computari de momento in momentum.n.1. 26
Proceſſus non ſubſtantiatur ſine iuramento.n.50. 156
Proceſſione ſolemni completa debent puellæ in monaſterium iterum recipi.n. 5. 6
Procuratorem, an mittere teneantur impediti ad Summum Pontificem, vt ab ipſo abſoluantur.n.9. 101
Procuratores monaſteriorum eas poſſunt erogare eleemoſynas,quæ fuerint illis à Superioribus commiſſæ.n.16. 105
Profeſſio ante ſexdecim annos completos emiſſa inualida eſt.n.3.col.1. 40
Profeſſio coram Epiſcopo,vel Prælato,ſeù Vicario fieri debet, præuio conſenſu maioris partis Capituli. n. 2. 43
ad Profeſſionem an ſit Abbatiſſæ, vel Capituli Nouitiam admittere.n.8. 44
in Profeſſionis prorogatione, an requiratur conſenſus Nouitij.n.8. 45
ad Profeſſionem Nouitia non debet admitti ante 16.ętatis ſuæ annum completum. nu.2. 42
Profeſſio tacita, & expreſſa, quid ſit. num. 1.col.2. 39
Profeſſio tacita, quas habeat conditiones. nu.4. 39
Profeſſionem tacitam facere intendit Nouitia per habitus delationem. n. 6. 39
Profeſſus tacitè in Monaſterijs, in quibus Regula nõ diſponit,fieri debere profeſſionem expreſſam, non eſt cogendus ad illam emittendam.n.9. 39
Profeſſio expreſſa neceſſariò poſtulat traditionem corporis profitentis, & acceptationem factam nomine monaſterij. nu.6. 43
Profeſſio expreſſa ſcribatur in libro,& ſubſcribatur à profitẽte Superiore.n. 2. 39
Profeſſionem emittens intra annum probationis, non eſt obligatus ad Religionem, neque in genere, neque in ſpecie, nec in foro conſcientiæ.n.2. 23
Profeſſio emiſſa à Nouitijs in articulo mortis,an ſit valida.n.8. 24
Profeſſio non tollit Nobilitatem. n. 10. 41
Profeſſio tacita non fuit ablata per Concilium Tridentinum.n.1.col.2. 39
Profeſſio religioſa ad hoc,vt ſit valida, neceſſariò requirit probationis annum. nu.2.col.1. 25
Profeſſio quibus cauſis differri poſſit, & Nouitiatus prorogari.n.5. 45
Profeſſio differri non poteſt à Superioribus,quando Nouitij habiles inueniuntur.n.2. 45
Profeſſionem differre ex quacumque cauſa, facta ſemel renunciatione intra bimeſtre,nihil refert.n.6. 27
Profeſſio differri poteſt ad arbitriũ pij,& & prudentis Prælati, interueniente iuſta cauſa.n.4. 45

Pro-

Profeſſio in Ordine Minorum, & Capuccinorum, quãto tempore differri poſſit. num.9. 45
Profeſſio regularis reſpectu anni biſextilis, quomodo ſit inualida.nu.2. 26
Profeſſio non redditur inualida ob defectum examinis, ſed peccaminoſa tantũ. num 6. 41
Profeſſione inualidata, inualidatur etiam renunciatio.n.1.col.2. 29
Profeſſione ratificata, ratificatur etiam renunciatio.nu.2.col. 1. 30
In profeſſione Monialium propinæ, & cõuiuia ſunt prohibita, non verò eleemoſynę.nu.3. 39
Profitentis Religioſi bona Monaſterio dedicantur, vbi profeſſio emittitur. numer.2. 253
Promiſſio, ſeù donatio alicui facta, vt Religionem ingrediatur, an ſit licita, & abſq. Simoniæ vitio.nu.5. 12
Promittentes obſeruare aliquam regulam ad omnia eo modo, quo iacent ſe obligant.nu.5. 139
Promulgatio legum, & Conſtitutionum regularium, an ſit neceſſaria etiam pro Monialibus.nu.5. 140
Propinæ, & conuiuia in profeſſione Monialium ſunt prohita, non verò eleemoſynæ.nũ.3. 39
Proprietarij Regulares quas pœnas incurrant.n.2.3.4.5.& 6. 98
Proprietatis peccatum habet malitiam quaſi furti.nu.2. 106
Proprietarius debet de Monaſterio expelli. nu.5. 98
Protectores Ordinum, & Generales, omneſq. Prælati compræhenduntur in Bulla de largitione munerum.n.4. 102.
Protector Ordinis Minorum, licèt præcipuus Prælatus dicti Ordinis; tamen gubernationem Monialium, Generali, & Prouincialibus eiuſdem Ordinis cõmiſit: hocq. confirmatum fuit ab Innocentio VIII.& ab alijs Summis Pontificibus.nu.7. 144
Pſalmi Graduales, & Pœnitentiales ſi omittantur in Choro, an ſit peccatum mortale.n.6. 164
Proximi ſalutem tenemur omnes procurare omni meliori modo, & via, ſalua ipſius fama.n.28. 154
Puellæ educationis gratia recipi poſſunt in Monaſterijs Monialium.n.2. 3
Vt Puellæ educandæ recipiantur in Monaſterio Monialium, neceſſaria eſt conſuetudo recipiendi eas n.1. 4
Puellarum educatio in Monaſterijs Monialium, in magnam Reipublicæ Chriſtianæ vtilitatem cedit.nu.3. 3
Puellarum educatio in Monaſterijs Monialium non prohibetur à Concilio Tridẽtino, & alijs ſacris Canonibus.n.6. 3
Puellarum educatio moralem inducit neceſſitatem ad ingreſſum Monaſterij iuxta Conſtitutionẽ Pij V. quæ incipit: *decori, & honeſtati*.n. 5. 1
Puellas educandas recipere non poſſunt Monaſteria, quæ à princpio ſuæ fundationis, vel ex aliquo præcepto Clauſurã vouerunt.n.3. 4
Puellis educandis, quando Epiſcopus terminum prębigere debeat ad egrediendũ è Monaſterio, ſeu ad habitum regularẽ recipiendum.n.11. 5
Puellarum receptio in Monaſterijs Monialium, quam licentiam, & quem conſenſum requirat.nu.5. 4
Puellæ educandæ in monaſterijs monialiũ ſociam, ſeu ancillam habere nequeunt. nu.8. ibid.
Puellæ recipiendæ in monaſterijs monialium non debent eſſe ſupra numerũ prębixum.nu.6. 5
Puellæ educandæ in monaſterijs monialiũ debent vti veſtitu decenti, & modeſto. nu.7. 5
Puellarum æducandarum ætas.n. 9. 5
Puellæ qua ætate, & quo habitu recipi, & quanto tempore in monaſterijs permanere poſſint.nu.18. 6
Puellæ ſi ſex annos excedant, non poſſunt admitti in monaſterio monialium num.3. 262
Puellæ in monaſteriis monialium ſanctis moribus, & virtutibus inſtruuntur, & ad religionem afficiuntur.n.4. 3
Puellarum educandarum locus in monaſteriis monialium.nu.12. 5
Puellæ educandæ legibus Clauſuræ adſtrin-

ſtringuntur.num.14. 5
Puellæ educandæ ſemel egreſſæ è monaſterio, An iterum in illud, ſiue in aliud poſſint ingredi.nu.15. 5
Puella educanda, ſi expleto tempore non egrediatur, excommunicationem non incurrit,ſicut nec Abbatiſſa illius monaſterii nu.10. 5
Puellis educandis infirmis, & teſtari volētibus permittitur Notarius cum teſtibus.nu.16. 5
Puellæ habitum Regularem ſuſcepturæ, an intra ſepta Monaſterii admitti poſſint.num.5. 263
Puellas recipere non poſſunt ad habitum Tertiarię,quæ non ſunt verè Religioſæ, num.4. 56
Puellas, aliaſq. fœminas impediens iuſta de cauſa, nè Religionem ingrediantur, vel illas à Religione retrahendo, non ligatur excommunicatione.n.6. 9
Puella, cum cogitur ad ingreſſum Religionis, vel retrehitur, intelligitur de vi coactiua ei illata, non verò inductiua. nu.2. 11
Puellæ ante duodecimum ętatis annum non ſunt ad Religionem admittendæ. num.1. 16
Puellę Deo dicandæ non debent coactè ad Religionem ingredi.nu.1. 8
Puellæ poſſunt etiam inuitis parentibus cō pleto duodecimo ætatis anno ad Religionem admitti.nu.2. 17
Puellę beneuolentiam muneribus abſque vllo pacto captantes, vt illam liberè ad Religionem inducant, non eſt vetitum, dummodò munera non ſint exceſsiua. num.2. 14
Puellę Religionis ingreſſum perſuadere, non eſt prohibitum, immo eſt actus meritorius, quatenùs ſuam libertatem non lędat. nu.1. 14
Puella, an ſit compellenda, paupertate oppreſſa, dotem promiſſam ſoluere. num.4. 37
Puellę,quę ex publicis locis ex trahuntur, vel congrua dote carent,in monaſteriis monialium educari poſſunt.nu.1. 6
Puellę à parentibus deſtitutæ, & congrua dote carentes recipi poſſunt in Monaſteriis, vt educentur.nu.4. 6
Puella exploranda quando in Eccleſiam exteriorem, vel aliam commodiorem ſit ducenda.nu.6. 18
Puellę delectę ex Hoſpitalibus, priuatis monialibus deſeruire nequeunt.nu 2. 6
Puellę, quæ antiquitùs violentiam timebāt virorum, ad Eccleſiam confugiebant. num.10. 122
Puellę, quę ſe Deo vouerunt, ſi poſt 25. annos ad terrenas nuptias tranſierint, communione cum illis, quibus ſe alligauerunt, priuentur.nu.6. 121
Puellam abſquè parentum voluntate, nullus trahere, aut accipere pręſumat. num.9. 122
Puellę, quę ſpontè habitum ſuſceperunt, ſi nuptias eligant,crimen magnum com mittunt.nu.17. 123
Puella in monaſterium per vim incluſa, cuius ſit illam, è monaſterio, & cuius extenſis,educenda.nu.9. 13
Puella ſemel reiecta ab habitu, vel à Profeſsione,an poſsit iterum admitti.n.7.44
Pueri,& Puellę impuberes oblati à Parentibus Religioni, non poſſunt reſilire,ſed tenentur obedire.nu.3 col.2. 10

Q

QVartę ſororis Dos debet eſſe triplicata.nu.8. 34

R

REdditus annui Regularibus quomodo prohibeantur.num. 2. 13. 14. 15.pag.84.& nu.2. 85
Redditus Annui, & Peculium, an ex aliquibus cauſis cōcedi poſsint Regularibus.nu.1. 85
Redditus priuatos vitalitios,an poſsint moniales poſsidere.nu.4. & 5. 88
Regula Religioſorum,quid ſit.nu.1. 135
Regula quęlibet quatuor cōtinet.n.1.138
Regula in quo differat à Conſtitutionibus. num.1. 139
Regula Religioſorum aliquam neceſsitatem operandi importat,ſiuè ad culpam, ſiuè ad pœnam.nu.4. 137

Re-

Regula,& Conſtitutiones Conuertitarum nu.6.&8. 63
In poteſtate Inſtitutoris Regulæ fuit obligare,vel non obligare ad culpā.n.3.138
Regu am approbatam ab Eccleſia nō habent Canoniſſæ.nu.4. 61
Regulę inobſeruatio indignam reddit Monialē,vt in Abbatiſsā eligatur.n.2. 244
Regulares perſonæ non tenentur decimas perſoluere, quando eorū redditus adeò ſunt tenues,vt de illis ſuſtentari non poſſint.nu.3. 204
Regulares priuilegiati nō poſſunt ab Epiſcopo excommunicari.nu.1. 304
Regulares in materia odioſa non veniunt ſub nomine Clericorum.nu.3. 293
Regulares in fauorabilibus veniunt ſub nomine Clericorum.nu.5. 300
Regulares nequeunt etiam indirectè in vna cauſa renunciare Iuriſdictioni. nu. 11. 203
Regulares virtute ſuorum priuilegiorum, an poſſint abſoluere à caſibus in Bulla cœnę,& Epiſcopo reſeruatis.n.11.191
Regulares an poſſint abſoluere ab excommunicatione lata cōtra Clauſuram per egreſſum violantes, ſi delictum ſit publicum.nu.3. 232
Regulares eo modo tenentur obſeruare contenta in Regula, quo ipſa Regula præſcribit.nu 7. 136
Regulares omnes vtriuſquè ſexus tenentur obedire ſuis Superioribus,in his,quę ſpectant ad eorum ſuperioritatem.num. 1. 128
Regulares tenentur ſuis Superioribus obedire in omnibus,quæ expreſsè, vel tacitè ſunt ſecundum Regulam.nu. 1. 137
Regulares non tenentur obedire ſuis Superioribus præcipientibus aliquid contra Dei mandata.nu.9. 129
Regulares omnes tenentur ad Paupertatē religioſam ex vi voti, & pręcepti Eccleſiaſtici.nu.11. 83
Regulares omnes vtriuſq.ſexus profeſſi,& eorum Nouitii,Conuerſi, & Moniales gaudent priuilegio fori.nu.1. 211
Regularibus pro uictu, & ueſtitu. An à ſuperioribus aliquid aſſignari poſſit.num. 3. 88
Regulares utriuſq. ſexus an aliquo modo, & forma potiri poſſint peculio, & annuis redditibus.nn.13. 84
Regulares omnes non ſolùm tenentur ad uotum Paupertatis, ucrùm etiam ad cōmunem uitam religioſam ſeruandam. nu.1. 88
Regulares ultra peccatum mortale, quod committunt frangendo uotum Paupertatis,in iure communi priuantur Communione Altaris.nu.2. 98
Regulares Proprietarij carent Eccleſiaſtica ſepultura.nu.3. 98
Regulares proprietarij conuincti priuantur voce actiua, & paſſiua per bienniū, & acriùs infliguntur iuxta Ordinis Conſtitutiones.nu.4. 98
Regularis proprietarius eſt excommunicatus.nu.7. 98
Regulares tranſeuntes ad aliam Religionem, tenentur anno integro illam experiri, vt validè in illa profiteantur. num. 1. 255
Regularibus omnibus prohibitus eſt acceſſus ad Cœnobia Monialium.nu.5. 244
Regulares omnes etiam Milites Hieroſolymitani ſine licentia Sac.Congr.prohibentur accedere ad Monaſteria Monialium,licèt ſui Ordinis. num.3. 298
Regulares accedentes ad Monaſteria Monialium contra formam decreti Sacræ Congregationis, an peccent lætaliter. nu.1. 299
Regulares alloquentes moniales aliquod verbum vrbanitatis gratia, ſiue per modum exhortationis,vel ſermonis,an peccent mortaliter.nu.2. 300
Regulares accedentes ad Monaſteria Monialium ſine licentia, quas pęnas incurrant. nu.1.3.& 4. 297
Regulares reperti ad colloquendum cum Monialibus puniri poſſunt ab Epiſcopo.nu.2.col.1. 305
Regulares vnico acceſſu ad Monaſteria Monialium ſine licentia afficiuntur pęnis in decreto Sacræ Congregationis contentis.nu.3. 305
Regulares accedentes ad Monaſteria Monialium, an alias pœnas incurrant præter contentas in decreto Sacræ Cōgrega-

gregationis.nu.4. 198
Regulares literas mittentes monialibus nõ afficiuntur pœnis latis contra accedentes ad earum monaſteria.nu.5. 298
Regulares inuenti, alloquentes Moniales abſq. licentia, ab Epiſcopo poſſunt pena carceris puniri.nu.6. 299
Vide, Religioſi.
Reipublicæ conuenit, ne delicta maneant impunita.nu.21. 154
Receptio Puellarum ad habitum Regularẽ attendenda eſt ſecundum conſuetudinem,& conſtitutiones Monaſteriorum, & licentiam Superiorum.n.2. 16
Receptio Puellarum ad habitũ debet fieri per ſuffragia ſecreta, poſtquam Puellæ examinatæ fuerint ab Ordinario.n.3. 16
Receptio Puellarum ad habitum regularẽ ſpectat ad Abbatiſſam, & Conuentum Monialium.nu.1. 15
Religio omnis, tàm virorum, quàm Mulierum, inſtitui debet ſub Regula à Sede Apoſtolica approbata.nu.2. 135
Religio ſuperueniens non ſe extendit ad caſus, qui ſuam virtutem ante religionem ſortiuntur. nu.4. 94
Religio, ſi à Summo Pontifice extinguatur,illius bona cui acquirantur.n.4. 254
Religio eſt virtus præſtantior moralibus virtutibus, & debitum famulatum in ijs, quæ peculialitèr ad diuinum cultum ſpectant, Deo exibens. nu.5. 202
Religio ſine obedientia conſiſtere non poteſt.nu.9. 127
Religionis totius bonum concernit,vt Monialis corrigatur abſque ſtrepitu nu. 2. col. 1. 284
Religioſus per votum Obedientiæ, offert Deo propriam uoluntatem.n. 10. 127
Religioſus,cui facta eſt de nouo aliqua donatio non poteſt de ea aliquid donare, ſicut nec de rebus induſtria acquiſitis.nu.3.col.1. 107
Religioſus non poteſt emere, & expendere quicquam abſquè ſuperioris licentia nu.9. 110
Religioſi in quibus ſuis Superioribus ſubdantur.nu.2. 127
Religioſi omnes vtriuſq.ſexus approbatã Religionem profitentes,gaudent priuilegio Canonis *ſi quis ſuadente*. n.4. 212
Religioſi gratis præbẽtes aliquam portionem Eccleſijs Parochialibus, non poſſunt compelli ad earum contributionẽ. nu.7. 205
Religioſi omnes Paupertatem diligere debent. nu.7. 82
Religioſi bona ſtabilia in communi poſſidentes ſunt capaces hæreditatum,& Legatorum.nu.1. 86
Religioſus mortuus eſt mundo,quoad eius contemptum,non autem quoad naturalia perdenda.nu.11. 41
Religioſis perſonis prohibetur vti veſtibus ſericis,& virgatis.nu.15. 114
Religioſi habere poſſunt dominium quarumdam rerum, quæ non ſunt precio æſtimabiles.nu.10. 83
Religioſus tenetur reſtituere res acquiſitas ludendo.n.4. col.1. 107
Religioſi profeſſi contrahentes Matrimonium ſunt irregulares irregularitate Bigamiæ ſimilitudinariæ.nu.5. 111
Religioſi occaſione alicuius feſti non prohibentur,prandium, aliaque comeſtibibilia ſuis conſanguineis,ac alijs benemeritis,præbere.nu.11. 105
Religioſi multi, & Moniales, quando profitentur,cur ſolius Obedientiæ Votum exprimant,& non alia Vota eſſentialia Religionis.nu.12. 127
in Religioſis ſacrilegium eſt quicquid in ſæcularibus eſt quoquomodo peccatũ contra Caſtitatem; quatenus malitia ſacrilegij ſit mortalis.nu.3. 116
Religoſis, in quibus caſibus liceat, opem pauperibus erogare.nu.20. 105
Religioſi poſſunt donare ad redimendam propriam vexationem.nu.24. 106
Religioſi peccant mortaliter, ſi abſque Superioris licentia bona Monaſterij expẽdant in alios vſus, præter à ſuperioribus deputatos.nu.19. 105
Religioſus non ſolũ habere non poteſt dominiũ, & vſum fructũ alicuius rei, prout importat quid iuris, ſed nec etiã poſſeſſionem,aut adminiſtrationem.nu.6. 83
Religioſi habere poſſunt vſum facti depẽdenter à voluntate Superioris.n.7. 83
Religioſi habere poſſunt dominiũ bonorũ ſpiri-

ſpiritualium, ſeu internorum. n. 8. 83
Religioſis negatur occaſio negociandi. nu. 6. 36
Religioſus, an poſſit commutare, quæ ad ſuum vſum permiſſa ſunt. nu. 1. 110
Religioſi poſſunt commutare res ad eorũ vſus permiſſas, etiam ſæcularibus, ſi certi ſint de earum reſtitutione. nu. 7. 110
Religioſi omnes vtriuſquè ſexus profeſſi, tenentur ſub mortali horas Canonicas recitare, ex conſuetudine vbiquè recepta. nu. 1.. 160
Religioſi comites Prælatorum ingredientium clauſtra Monialium non intelligũtur tantùm viri trium votorum obligatione obſtricti. nu. 4. 281
Religioſis, an permiſſum ſit fruſtum panis pauperibus elargiri. nu. 22. 105
Religioſus infirma valetudine laborans, & religioni maximè neceſſarius, & vtilis, excipitur à ſeruitute, & obſequio infirmorum peſte infectorum, n. 22. 130
Vide, Regulares.
Renunciare non poſſunt Monaſterium, aut Nouitiæ anno probationis n. 1. col. 1. 25
Regularis profeſſio reſpectu anni biſſextilis quomodo ſit inualida. n. 2. 26
Renunciatio à Nouitia debet fieri intra duos menſes ante profeſſionem cum licentia Epiſcopi, vel eius Vicarij. n. 1. 27
Renũciatio non ſortitur effectum, niſi Profeſſione ſequuta. nu. 2. 27
Renunciatio facta ante ingreſſum Religionis ab exiſtẽte adhùc in ſæculo prætextu ingrediendi Religionem, an ſit valida. nu. 1. 29
Renunciatio non comprǽhendit eleemoſynas, & donationes Deo, & Sanctis oblatas, nec non victum, & veſtitum Nouitiæ. nu. 4. 28
Renunciatio non comprǽhendit oblationes factas Monaſterio à Conſanguineis Nouitiæ. nu. 10. 28
Renunciatio inualidatur inualidata Profeſſione. nu. 1. col. 2. 29
Renunciatio ratificatur, ratificata profeſſione. nu. 2. 30
Renũciatio non continet, niſi quæ expreſſa ſunt, aut veniunt in neceſſariam conſequentiam expreſſorum. n. 5. 96
Renunciatio ſatis eſt, vt toto bimeſtri tempore fiat, etiam ſi immediatè ante profeſſionem. nu. 4. 27
Renunciatio bonorum ſpiritualium, & internorum, an fiat à Religioſo in Voto Paupertatis. nu. 9. 83
Renunciatio generalis nil aliud importat, quàm renunciationem paternam, & maternam, & huiuſmodi ſimilem. numer. 2. 96
Renunciatio generalis legitimæ, & cuiuſiuſcunquè ſucceſſionis non tollit Moniali ius feudi ſibi debiti. nu. 7. 97
in Renunciatione quantumuis generaliſſima non venit feudum, niſi fiat de illo expreſſa mentio. nu. 1. 96
Renunciatio locum habet in donatione, in beneficijs temporalibus, in fideiuſſionibus, in liberationibus. nu. 8. 28
in Renunciatione, ſtricta eſt facienda interpretatio. nu. 6. 97
Renunciationes, quæ à mulieribus profeſſionem emiſſuris fiunt, non inualidantur ex inobſeruantia ſtatutorum à laicis præſcriptorum. nu. 7. 27
Reus non tenetur exequi in ſe pœnam ſui delicti. nu. 5. 228
Reus in paterna monitione iuſſus ſub excommunicationis ſententia fateri delictum, non tenetur. nu. 20. 154
Rex poteſt præcipere defenſionem Ciuitatis præliatione, quæ ſemper eſt cum periculo vitæ. nu. 21. 130
Roma ius commune, ideſt ciuile, pendet ab auctoritate Papæ. nu. 8. 378

S

S*Acramentorum* frequentia in Monialibus quanta eſſe debeat. num. 5. col. 1. 195
Sacramentales actus non poteſt Abbatiſſa circa moniales ſuas exercere. n. 5. 366
Sacra rei appellatione, quid veniat. numer. 2. 117
Sacrilegi Monialium capite plectebantur, vel ex ſaxo præcipitabantur, vel acerbiſſima aculei pœna cruciabãtur. n. 8. 119
Sacrilegij nomine quid intelligatur. num. 1. 117

Sacrilegium, quid ſit, & Sacrilegus quiſnā dicatur. nu.3. 117
Sacrilegiū eſt Moniales carnaliter cognoſcere.nu.4. 118
Sacrilegium in Religioſis eſt, quicquid in ſæcularibus eſt quoquo modo peccatū contra caſtitatem.nu.3. 116
Sacrilegium non debet poni tantùm inter crimina Eccleſiaſtica, cum ſit mixti fori.nu.2.col.1. 124
Sacrilegium eſt mixti fori, ita vt cognoſcere poſſit de illo, & Eccleſiaſticus, & ſæcularis.nu.1.col.1. 124
Sacrilegos Monialium Violatores, ſolet Deus præter mortem æternam maximis plagis, & calamitatibus animaduertere.nu.1.col.2. 124
Sacrilegus abutens Moniali iure diuino, & in foro conſcientiæ excommunicatur.nu.1. 119
Sacrilegus Moniali abutens quibus pœnis ſit plectendus.nu.1.2.3.4.& 5. 119
Sacrilegus, qui ſponſam Chriſti corrūpit, ſi eſt Clericus, iure Pontificio in foro cōtētioſo punitur pęna depoſitionis ab Ordine, & amiſſionis beneficiorum.num. 3. 119
Scientes fœminam in Monaſterium non ſpontè ingredi, & tali actui conſenſum, vel auctoritatem interponentes, quomodo excuſentur ab excommunicatione. nu.10. 12
Scientia facti vbi petitur ad pœnam, exigitur dolus ad eam incurrendam.n.11.13
Secretum, an Monialis teneatur reuelare, ſi Abbatiſſa iubeat.nu.37. 131
Secretum ſeruare eſt de iure naturæ. num. 61. 157
Sententia Iudicis contra Monialem ream, quomodo ſit ferenda, & pęna deſignanda.nu.74. 158
Sententiam præcedere debet examinatio legitima probationum.nu.75. 158
Sententia lata in materia filiationis, parentelæ, &c. prodeſt, vel obeſt alijs, & facilius reſpectu omnium.nu.27. 381
Sepeliri non debent in ſepulchro Monialium corpora, Laicorum, tàm virorum, quàm Mulierum.nu.2. 374
Sepeliri debent Moniales in proprio Monaſterio in Sepulchro pro eiſdem Monialibus conſtructo.num.1. 374
Seruus, qui Domino ſuo aliqua acquirit, non poteſt de illis aliquid largiri. nu. 2. col.1. 107
Sexus diuerſitas diuerſitatem iuris indicat, & inducit nu.9. 201
Sexu virili præualente, cenſetur Vir, non autem fœmina; contrarium dicendum erit, ſi vterque ſexus præualeat. numer.3. 46
Simonia non committitur ſuper dotibus Monialium.nu.1. 33
Simonia non cauſatur ob opulentiā Monaſterij quatenus recipiuntur dotes pro Monialibus.nu 3.col.2.. 33
Simoniacus ille fit, qui recipit aliquem in Monaſterio ex pretio.nu.3. 248
Sollicitantes Moniales, & alias Mulieres in Confeſſione Sacramentali quas pęnas incurrant.nu.2. 132
Sollicitans Mulieres in Confeſſione, an in aliquibus caſibus non ſit denunciandus.nu.10. 183
Sollicitans Mulierem non ad inhoneſta in Confeſſione, non incurrit pœnas cōtra ſollicitantes.nu.11. 183
Sollicitans etiam ſub obſcuris verbis fœminam in Confeſſione, vt alteri conſentiat, eſt denunciandus.nu.14. 183
Sollicitantes Moniales aliaſque fœminas in adminiſtratione aliorum Sacramentorum, non autem in Sacramento Pœnitentiæ, nempe in Confeſſione, an afficiantur pœnis contra ſollicitantes. nu.12. 183
Sollicitata Mulier in Confeſſione, quando induci non poteſt ad denunciandum per ſeipſam, quid ſit agendum.numer. 4. 183
Sollicitatus Confeſſarius in Cōfeſſionario à Moniali, ſeu alia Muliere ad inhoneſta, an incurrat pęnas latas contra ſollicitantes Mulieres in Confeſſione Sacramentali.nu.13. 183
Sollicitata Monialis, ſeu alia fœmina in Confeſſione ſi conſentiat, quid ſit in tali caſu agendum.nu.15. 183
Sollicitata Monialis, intra Clauſtra, ſeu in Confeſſionario ad turpia, quomodo denun-

denunciare debeat Confeſſarium. num. 8. 183
Sollicitationis delictum, quomodo poſſit probari.nu.6. 182
Sollicitationis verbum quid importet. numer.3. 182
Sollicitationis in Cõfeſſione delictum tribus modis committi poteſt. nu.4. 182
Si Sollicitaretur in Confeſſione Monialis, aut filia Optimatis, & delictum eſſet patefactum, augeri debet pęna contra ſollicitantem.nu.7. 182
Socius deſeruiens Sacerdoti adminiſtranti Sacramenta intra clauſtra Monialiũ nõ indiget noua licẽtia ingrediedi. n.3.273
Soluere eſt illius, cuius eſt ligare. nu. 4. 190
Sororum B. Mariæ Virginis priuilegia. quoad abſolutionem peccatorum.num. 2.col.2. 185
Sorores tertiæ Regulæ communicant in Priuilegijs fratrum, & ſororum tertiæ Regulæ.nu.9. 198
Sororis tertiæ dos debet eſſe duplicata. nu.8. 34
Statuta Regularium non ſunt ita rigorosè interpretanda, vt ſeruentur apices Iuris.nu.6. 239
Statuta Religionum præter ſubſtantialia Regulæ, non ad culpam, ſed tantùm ad pœnam obligant.nu.1. 140
Statuta Regularia fratrum Minorum quomodo illos obligent.nu.2. 141
Statutorum à Laicis præſcriptorum inobſeruantia non inualidat renunciationes, quæ à mulieribus profeſſionem emiſſuris,fiunt.nu.7. 27
Statutum vbi iniecit vinculum ante Religionem,ligat indiſtinctè.nu. 6. 94
Statutum excluſiuum fęminarum propter maſculos, an & quomodo excludat moniales.nu.9. 95
Statutum poteſt ſecum beneficium impertiri forenſibus, reſpectu rerum ſitarum in ſuo territorio.nu.12. 376
Statuentes prohibere poſſunt, ne forenſis acquirat bona in eorum territorio. Et tale ſtatutum habeat locum, etiam in hæredis inſtitutione,& in Clerico.numer.2. 378
Statutum infligens pœnam delinquentibus ligat forenſes.nu.4. 378
Statuta excludentia forenſes à ſucceſſione, etiam ſecundùm ius commune, ſunt valida.nu.5. 378
Statutum vbi deficit, attendendum eſt ius commune.nu.6. 378
Statuta Vrbis dicuntur Papalia; & ligant perſonas, & bona Clericorũ.n.11. 378
Statutum confirmatum à Papa, comprehendit etiam Clericos.nu.14. 379
Statutum excludens fœminas à ſucceſsione habet pro cauſa finali conſeruationẽ agnationis.nu.15. 380
Statutum excludens fœminas forenſes à ſucceſsione.eſt fauorabile.nu.19. 380
Statutum non porrigit vires ſuas extra territorium.nu.29 381
Statuta illius, qui vocatur ab inteſtato, & loci vbi ſita ſunt bona,ſi ambo fœminas excludant,ſunt coniungenda, ad fœminarum excluſionem.nu.33. 382
Subdiaconiſſæ, Diaconiſſæ, Præsbyteriſſæ, & Epiſcopiſſæ nomen, variè à ſcriptoribus accipitur.nu. 1. 71
Subdiaconiſſę,Diaconiſſæ, Præsbyteriſſæ, Epiſcopiſſæ, quænam olim fuerant. nu. 2.col.2. 71
Subditi, an poſſint ſuum Prælatum delinquentem accuſare.nu.51. 156
Subditus non tenetur obedire in ijs, quæ ſunt circa periculum vitæ.nu.17. 129
Subditus non tenetur obedire Superiori iubẽti,vt exteris peſte infectis adminiſtret in miniſterio corporali.nu.23. 130
Subditus non tenetur obedire ſi ei præcipiatur, circa actus merè internos, numer.27. 130
Subditus nullo iure cogi poteſt ad profitẽdam Regulam.nu.7. 137
Subditus poſt profeſſionem cogi non poteſt ad obſeruãdum, quod in Profeſſione non promiſerit.nu.8. 137
Subditus in quocunquè dubio practico, ſeu ſpeculatiuo,quomodo teneatur obedire Superiori, etiam ſi dubitet, an res ſit licita, vel illicita.nu.7. 129
Subditus licentiam petens tenetur Superiori interroganti de cauſa ad tranſitum inducente, exprimere. num. 4. 246

Subiectio contrahitur, etiam ex incolatu. nu.26. 381
Subiugatio propriæ voluntatis ſubditi volũtati Superioris eſt libera, limitata tamẽ intra fines Regulæ.n. 6. 137
Succedendi ius viuente Patre poteſt auferri per ſtatutum ſub conditione, ſi maſculus extabit.n.5. 94
Suffragia ſecreta debẽt maiorem Capituli partem excedere, vt receptio puellarum ſit valida.nu.5. 16
Summus Pontifex quomodo diſpenſet cũ Moniali in voto Paupertatis. numer. 2. col.1. 89
Summi pontifices Clauſuram indicentes, ſemper intendunt prouidere bono Cõmunitatis, & non Monialis particularis. nu.2. 240
Summus Pontifex ex vi ſuæ legis clauſurã præcipit.nu.5. 219
Summi Pontifices approbantes aliquam Regulam præcipiunt explicitè, vel ſaltem implicitè illius obſeruantiam. num. 3. 137
Summus Pontifex, ſi alicui Virgini concederet, vt in domo paterna tria vota Religionis emitteret, tamen ad Clauſuram non teneretur nu.3. 221
Summus Pontifex ſimplici Sacerdoti poteſt demandare munus conferendi Velũ Conſecrationis Virginum.nu.6. 322
Sumptus exceſſiui, & comeſtiones lautæ Regularibus in Bulla Clementis VIII. de largitione munerum, prohibentur. nu.12. 105
Supernumerariarum Monialium dotes. nu. 8. 37
Supernumerariæ Moniales omnes debent recipi cum licentia Sacræ Congregat. Cardin.nu.4. 16
Superioris nomine, quid intelligatur. numer.2. 264
Superior cuiuſlibet Monaſterij poteſt imponere mandata pro tempore, quo eius officium durat.nu.3. 139
Superiorum munus eſt curare, vt ſtatutis horis Officium in Choro celebretur, ſub peccato mortali.nu.3. 163
Superiores ſub duplici obligatione tenentur ad diuini Officij recitationẽ.n.4. 163
Superiores ſunt Communitatis pars,& capita.nu.5. 163
Superior,an præcipere poſſit, vt moniales omnes confiteantur Confeſſori extraordinario.nu.8. 172
Superior poteſt præcipere omnes illos actus exteriores neceſſarios ad cõmune illud bonum,cuius curam gerit.n.2. 130
Superioris licentia Nouitius, iuſtis de cauſis poteſt extra monaſterium manere abſq. interruptione continuationis anni probationis.nu. 1.col.2. 25
Superior immediatus monaſterij debet licentiam concedere pro ingreſſu intra Clauſuram monialium.nu. 7. 265
Superioris Cõuẽtualis auctoritas erga moniales ſibi ſubiectas; Et an poſſit à Generali,vel Prouinciali variari.nu. 8. 265
Superiores monaſteriorum poſſunt, & debent facere eleemoſynas de ſuperfluis bonis,& aliquãdo etiam ſi deſint ſuperflua,arbitrio prudentis viri.nu.14. 105
Superiores monaſteriorum habentes adminiſtrationem bonorum poſſunt illa expendere in licitos vſus.nu.15. 105
Superior conſentiens,vt monachus, ſiue monialis fruatur legato aliquo, an peccet. nu.4. 87
Superior audita accuſatione alicuius criminis,quid agere debeat, & obſeruare. nu. 44. 156
Superior,quando Canonicam purgationẽ Monialibus accuſatis indicere poſſit, licèt parum ſit in vſu.nu.45. 156
Superior depoſito munere Viſitationis, ſi præcipiat,vt ſibi tanquam Patri denuncientur ſpectãtia ad bonum monaſterij, debet Monialis ei obedire.n.36. 155
Superiores regulares nõ poſſunt dimittere ſuas Moniales,nec è contra.n.2. 202
Superior denegans iniuſtè licentiam moniali tranſeundi ad ſtrictiorẽ Religionẽ, vel monaſterium, peccat mortaliter. nu.9. 247
Suſpendere,vel interdicere nequeũt Abbatiſſæ, & quid de ſuſpenſione Clericorũ, quo ad Officiũ,vel beneficium.n.3. 363
Sutores calceorum, & veſtium non poſſunt ingredi Clauſuram monialium. nu. 9. 277

Syriæ, & Aegypti antiquæ Moniales, & Monachi. n.7. 48

T

TActus eſt actui venereo cognatus, & finitimus. n.10. 113
Taciturnitas Superioris non contradicentis, non excuſat Monialem, niſi quando ex alijs ſignis conſtat, illam eſſe virtualem approbationem. n.4. 104
Taciturnitas Superioris ex eius puſillanimitate ſæpè naſcitur, vel ex proteruia ſubditi. n.5. ibid.
Templum Dei ſi quis violauerit, diſperdet illum Deus. n.3. 124
Tertiarij Collegialiter viuentes potiuntur priuilegio Canon. *Si quis ſuadente*. num.25. 212
Tertiarijs, Clauſura debet ſuaderi, & ſi renuerint, alias ad habitum recipere nequeunt. n.2. 50
Tertiariæ exeuntes de Religione, an dicãtur Apoſtatæ. n.4. 249
Tertiariarum nomine, quæ Mulieres veniant. n.1. 56
Tertiariæ in quotuplici ſint differentia. n.2. ibid.
Tertiariæ in Italia, vocantur etiam Pinzocheræ. n.3. ibid.
Tertiariæ, quæ non ſunt verè Religioſæ, nõ poſſunt Puellas ad habitum recipere, nec manere in communitate, nec gaudere immunitate Eccleſiæ, neque alijs gratijs. n.4. 57
Tertiariæ non verè Religioſæ, non poſſunt habere Eccleſias, nec Cappellas pro Officijs perſoluendis. n.5. 57
Tertiariæ, præſertim S. Franciſci, gaudent priuilegio fori. n.2. 212
Tertiariarum conditiones, vt ad habitum recipiantur, & earum ſepultura, & ſubiectiones. n.7. 57
Tertiariarum Priuilegia, Indulgentiæ, & Immunitates. n.8. 59
Tertiariarum Priuilegia ex decreto Sacræ Congregationis. n.7. 58
Tertiarij Ordinis S. Franciſci ex decreto Concilij Lateranen. quo in loco iam ſepelliebantur. n.1. 376
Tertiarij omnes vtriuſque ſexus decedentes ſine electione ſepulturæ, vbi hodie ſint ſepelliendi ex decreto Sacræ Congregationis. n.2. ibid.
Tertia ſoror non eſt admittenda inter Moniales ſine Apoſtolicæ Sedis licentia, n.2. 32
Tertiæ ſororis dos debet eſſe duplicata, n.8. 34
Teſtis non tenetur notabili damno ſpirituali, vel temporali teſtimonium ferre, n.62. 157
Teſtis deponere non tenetur, quæ ex auditu cognouit. n.63. ibid.
Teſtes omni exceptione maiores ſunt, quibus nulla exceptio opponi poteſt, num.70. 158
Teſtes ſingulares quinam ſint, & quam probationem faciant. n.71. ibid.
Teſtes ſingulares ſufficiunt ad excludendam Monialem à dignitate Abbatiſſatus. n.72. ibid.
Teſtes interrogandi ſunt iuridicè præuio Iuramento de iure communi, niſi conſuetudo Religionis aliud expoſcat. numero 54. 156
Teſtis non iuratus non facit probationem. num.55. ibid.
Teſtes iuridicè interrogati, tenentur ſub mortali veritatem fateri, maximè ſi delictum vergat in publicam perniciem, vel damnũ tertij, quod abſq. illius teſtimonio vitari non poteſt. n.57. ibid.
Teſtis non poteſt de iure teſtimonium ferre de auditis in Confeſſione. n.58. 157
Teſtis non poteſt de delicto ſibi ſub ſecreto detecto teſtificari; dummodo non ſit in damnum Reipublicę. n.60. ibid.
Teſtes oculares quales ſint. n.68. ibid.
Teſtes compurgatores quando, & quomodo iurare debeant. n.47. 156
Teſtium qualitates, & reæ Monialis defenſiones, excuſationes, & exceptiones, ſunt à Iudice inſpiciendæ. n.76. 158
Teſtamenta, Codicilla, & Donationes cauſa mortis in renunciatione non comprænenduntur. n.12. 28
Teſtamentum nõ dicitur renunciatio, nec obligatio. n.2. col.1. 30
Teſtamentum condere poteſt Nouitius

tam ante, quàm poſt ingreſſum Religionis. n.1. 30

Teſtamentum à ſe factum reuocare poteſt Nouitius ante ingreſſum Religionis, num 3. ibid.

Teſtamentum ante profeſſionem factum non poteſt Monialis profeſſa reuocare, poterit tamen illud quatenùs ſit obſcurum declarare. n.4. ibid.

Teſtatoris voluntas ſemper ſeruanda eſt omni meliori modo, quo fieri poteſt. num.1. 87

Tranſeundi licentia ad aliam Religionem non debet dari indefinitè. n.10. 247

Tranſeundi licentia ad aliud Monaſteriū, quibus de cauſis ſit concedenda. numero 8. ibid.

Tranſeuntes Moniales ad aliam Religionem tenentur anno integro illam experiri, vt validè in illa profiteantur. nu.1. 255. & num.2. 256

ſi Tranſeat Monialis ad aliud Monaſterium, debet ſecum Dotem ſuam ferre. num.2. 250

Transferenda Monialis ad aliud Monaſterium, quomodo ſit recipienda. numero 11. 245

Transferenda an ſit Monialis ad aliud Monaſterium, vt ibi corrigatur. n 1. 247

Tranſire poteſt Monialis ad aliam Religionem perfectiorem, ſeruata forma decreti Sacræ Congregationis Concilij Tridentini. n.6. 245

Tranſiens Monialis ad aliud Monaſteriū, an teneatur impoſterum ad vota prioris Monaſterij. n.3. 256

Trāſire poſſunt Moniales ratione ſtrictioris Religionis ad aliud Monaſterium. num.3. 244

Tranſitus Monialis de vno ad aliud Monaſterium à nullo iure prohibetur. numero 8. 245

in Tranſitu de vna ad aliam Religionem, licentia, quomodo ſit petēda à proprio Prælato. n.1.2.3.& 4. 246

Tranſire non poteſt Monialis de vno ad aliud Monaſterium, inconſulta Sede Apoſtolica. n.7. 247

Tranſire volens, ſi recedit antequam ſibi conſtet Religionem ad eum recipiendum, paratam eſſe, Apoſtata eſt. numero 5. 245

Tranſitus de vna Religione ad aliam tunc eſt licitus, quando non fit temeritate, leuitate, vel alia animi perturbatione, ſed ſtudio perfectioris vitæ. numero 1. 244

Tranſitus, quibus de cauſis laudabilis cenſeatur. n.2. 244

Tranſitus de vna ad aliam Religionem plurimùm confert bono communi Religionis, & perfectioni Monialium. num.4. 244

Tranſitus Monialis ad laxiorem Religionem ex iuſta cauſa, concedi poteſt. num.9. 245

Translatio omnium Monialium debet fieri ad Monaſterium eiuſdem Ordinis, cum introitibus, quos priùs habebant. num.4. 255

Tranſlatio Monialis de vno ad aliud Monaſterium, quo comitatu, & quo modo ſit agenda. n.4. 250

Tranſlatio Monialium debet fieri in aurora, cum comitatu perſonarum honeſtarum, & propinquorum. n.5. ibid.

Tranſlatio Monialium non debet fieri à Prælatis inconſulta Sede Apoſtolica. num.6. ibid.

Tranſlata Monialis ad aliud Monaſteriū, nullam ſpem habere debet ad priſtinū reuertendi. n.3. 250

in Tranſlatione Monialis Energumenę de Monaſterio ad Eccleſiam exteriorem, ſicut & in actu exorcizandi, quænam perſonæ requirantur, eamq. comitentur. n.2. 274

Tranſmitti non poteſt Monialis ex vno ad aliud Monaſterium ab Ordinario loci, vel alio Superiore, etiam cauſa criminis perpetrati. n.2. 248

Turris Speculorum Romæ Moniales, quibus Votis ſint adſtrictæ. n.3. 62

Turris Speculorum Romæ Moniales, non tenentur legibus Clauſuræ. ibid.

V

Vallis Vmbroſæ Moniales, habent communicationem priuilegiorum eiuſ-

eiuſdem Congregationis. n.2. 197
Vallis Vmbroſæ moniales eximuntur à ſolutione decimarum ex Priuilegio Iulij Secundi, & ab alijs oneribus, & contributionibus. n.12. 205
Vallis Vmbroſæ Abbas Generalis, moniales ſibi ſubditas ab immemorabili tempore conſecrat. n.8. 323
Vallis Vmbroſæ moniales eliguntur in Officiales monaſterij ſecundum Profeſſionem. n.3. 357
Vallis Vmbroſæ moniales, quo ritu tumulentur. n.6. 375
Vaſa ſacra, an tangere Moniales poſſint. ad 6. 314
Velabantur olim Virgines quadrageſimo ætatis anno. n.9. 73
Velare Virgines, quibus caſibus antiquitùs poterat Epiſcopus ante 25. annos. num.7. 121
in Velatione Monialium abſcinduntur capilli. ad 3. 312
Velum Probationis, vel Receptionis quid ſit. ad 2. 312
Velum Profeſſionis Monialium, quale ſit. ad 3. ibid.
Velum Profeſſionis, qua ętate Monialibus conferatur. ad 3. ibid.
Velum Conſecrationis, quid ſit ad 4. ibid.
Velum Conſecrationis Monialium, an ſit in vſu. ad 4. ibid.
Velum Conſecrationis differt à Velo Profeſſionis. ad 4. ibid.
Velum Conſecrationis diuerſa ætate monialibus conferebatur. ad 4. 313
Velo Conſecrationis, an ornari poſſit monialis, quæ attingit vigeſimum quintum annum. ad 4. ibid.
Velum Conſecrationis, qua ætate hodiè Virginibus Monialibus conferatur. ad 4. ibid.
Velum Ordinationis, quale ſit. ad 5. ibid.
per Veli Ordinationis ſuſceptionem, monialis non acquirit Ordinem Eccleſiaſticum. ad 6. 314
Velo Ordinationis mediante, Moniales nō poſſunt Altari miniſtrare, nec vaſa ſacra tangere. ad 6. ibid.
Velum Prælationis, quid ſit. ad 7. ibid.
Velum Prælationis, qua ætate conferatur. ad 7. ibid.
Velum Continentię, quale ſit. ad 8. ibid.
Velum Pœnitentiæ, quid. ad 9. 315
Velare an poſſit Abbatiſſa ſuas Moniales. num.9. 323
B.*Verdiana*, & B.Iulia, ac Ioanna, ſorores, Ordinis Vallis Vmbroſæ, aliquandiù incluſæ vixerunt. n.4. 71
Veſtales Virgines, quæ ſe violari permittebant, quibus pœnis apud Ethnicos puniebantur. n.1. 120
Veſtium aſperitas Caſtitatem conſeruat. num.13. 113
Vicarius Generalis Epiſcopi ſpeciale mādatum habens, poteſt licentiam ingrediendi Clauſuram monialium concedere. Idem dicendum de Prouiſore à Capitulo nominato. n.1.col.1. 266
Vicarius Epiſcopi non poteſt Conſecrationem Monialium exercere, niſi ſit Epiſcopus. num.5. 323
Vicarius Epiſcopi, quando explorationem voluntatis Virginum prętare poſſit. n.7. 18
Vicarius Fratrum alloquens moniales ſine licentia, an pœnas aliquas incurrat. num.7. 299
Vicarij Generales Prælatorum, tàm ſæcularium, quàm Regularium poſſunt pro ingreſſu intra monaſteria monialium licentiam impertiri. n.3. 266
Vicarius Capitularis ſede vacante, an licentiam largiri queat pro ingreſſu in Cœnobia monialium, Sedi Apoſtolicæ ſubiectarum. n.5. 266
Vicarij Generales, & alij Prælati iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem habentes, non afficiuntur pœnis cominatis contra Prælatos præditos dignitate Pontificali. n.3. 282
Vicarij nomine intelligitur etiam Capitulum Sede vacante, non verò Vicarius foraneus. n.3. 27
Vicariæ moniales Ordinis Minorum non poſſunt, expleto officio Vicariatus immediatè in Abbatiſſas aſſumi, ſecùs de alijs. n.3. 356
Vicelegatus ingredi non poteſt Clauſuram monialiū ſine Epiſcopi licētia. n.2. 279
pro *Victu*, & veſtitu an Regularibus ſit aliquid

quid

quid aſſignandum.n.3. 88
Victus, & veſtitus Nouitiæ, non compræhenduntur in renunciatione. n.9. 28
Viduarum conſecratio ab omni Religione penitùs abrogata eſt. n.11. 122
Viduæ, quæ virum cognouerunt,non ſunt conſecrandæ. n.3. 315
Vidua, quænam dicatur, & quæ conſecrari poſſit. n.4, 316
Viduæ, aliæq. mulieres corruptæ poſſunt benedici,etiam inter Virgines.n.6. 316
Vidua nullo modo admittatur, vt in monaſterio degat habitu laicali. n.8. 41
Violatores ſacrilegos Monialiũ, ſolet Deus maximis plagis, & calamitatibus animaduertere. n.1.col.2. 124
Virgines, & Viduæ iure communi ſunt admittendæ in moniales.n.7. 41
Virgines Nobiles prope Hieroſolymitanum Templum, vſquè ad Nuptiarum tempus, incluſæ cuſtodiebantur.n.2.48
Virginum priſcarum, & recentiarum ingens numerus recenſetur.n.13. 49
Virgines diù à clauſura fuerunt abſolutæ, num.14. ibid.
Virgines olim nõ niſi quadrageſimo ætatis anno velabantur. n.9. 73
Virginum Chriſti corruptores, priuatis Italiæ Statutis mortis pœna puniuntur. num.5. 119
Virginẽ, quæ in honorem Chriſti veſtem mutauit, nullus rapere, aut ſibi coniugem ſociare præſumat.n.3. 121
Virgines Veſtales corrupta virginali gratia, viuæ in terra defodiebantur. numero 5. 121
Virgines violatæ propoſitum non ſeruantes,quas pœnas ſubire debeãt.n.12.122
Virgines multæ Conſecratæ, & Velatæ fuerunt à Sanctis Apoſtolis, & poſtmodùm aliæ à Sanctis Patribus. n.2. 311
Virgines an ſint conſecrandæ, ſi per aliquod ſignum exteriùs corruptę videantur.ad 2. 317
Virgines, quæ ante annos diſcretionis, aliquod carnis delectabile commiſerunt, an ſint conſecrandæ. ad 3. ibid.
Virgines, quæ ſanguinis fluxum patiuntur, an ſint conſecrandæ. ad 4. 318
Virgines, quæ in ebrietate, vel ſomno ſtupratæ ſunt, an ſint conſecrandæ. ad 5. ibid.
Virgines per vim corruptæ, & occultè, an ſint conſecrandæ. ad 6. & 7. 318. & 319
Virgines per effuſionem ſeminis voluntariam corruptæ, an ſint à conſecratione expellendæ. ad 9. 321
Virgines deſponſantur, eisq. annulus imponitur. n.9. 326
Virgines veſtibus, coronis, & annulis benedictis, dum conſecrantur, ornatæ, ad Epiſcopũ quomodo accedãt. n.7. ibid.
Virgines benedicendæ, quomodo ad Epiſcopum duci debeant. n.3. 325
Virgines à Pontifice in cõſecratione Abbatiſſæ præſentandæ. n.14. 327
Virginitas quibus modis amittatur. ad 1. 316
Virilis reſiſtentia caſtitatem quammaximè defendit. n.27. 115
Viſitatores Monialium curare debent erga Moniales, ſe tamquam Patres, non tamquam Iudices, procedere.n.1. 152
Viſitatores in Inquiſitione generali inquirere poſſunt de delictis Monialium eligendarum in Abbatiſſas. n.8. 153
Viſitatores Monialium impediens in munere Viſitationis,ipſo facto eſt excommunicatus. n.1. 159
Viſitare Altaria Eccleſiarum Regularium, an poſſit Epiſcopus. ad 1. 178
Viſitare poſſunt Epiſcopi auctoritate delegata Moniales exemptas quoad Clauſuram. n.3. 200
in Viſitatione Eccleſiarum exemptarum, quando poſſit Epiſcopus vim inferre, & excommunicare.n.4. ibid.
Viſitari an poſſint Moniales Summo Pontifici immediatè ſubiectæ, ab Ordinario. n.5. & 6. 201
Viſitari an poſſint Canoniſſæ ab Epiſcopo loci. n.11. ibid.
Vita hominis æſtimari non poteſt, & ad eam conſeruandam iure naturæ, tenemur. n.7. 239
Vitæ propriæ nemini tollenda eſt defenſio. n.4- 238
ad Vitam communem Religioſam ſeruandam tenentur omnes Regulares.n.1. 88

Vi-

Vocis actiuæ, & paſſiuæ priuationis pœna impoſita eſt contra Regulares accedentes ad monaſteria Monialium. num.1. 297
Voluntas Prælati non eſt regula noſtræ voluntatis, ſicut eſt diuina. n.6. 126
Vota, quæ promiſerunt Moniales, obſeruare tenentur. n.1. 83
Votum Paupertatis, excludit poſſidere aliquid independenter à voluntate Superioris. n.14. 84
in Voto Paupertatis quomodo diſpenſet Summus Pontifex cum Moniali. n.2. col.1. 89
Votum iure diuino, & naturali ſeruandum eſt. n.6. 219
Vota excipiendi, & electionem faciendi modus. n.4. 332
Vota Monialium ſuarum irritare poteſt Abbatiſſa. n.1. 364
Vota, quæ irritantur ab Abbatiſſa, non ampliùs reuiuiſcunt. n.3. ibid.
Vſusfructus bonorum Religioſi tranſeuntis ad ſecũdum monaſterium, debentur priori monaſterio. n.1. 252
Vſuarius non poteſt alteri vſum rei ſibi permiſſæ concedere. n.3. 110
Vtilitas rei acquiſitæ à Religioſo profeſſo penès monaſterium exiſtit. n.4. 90

FINIS.

DE IVRE ABBATISSARVM; ET MONIALIVM,

ALIARVMQ. MVLIERVM SVB HABITV ECCLESIASTICO, ſiue Regulari degentium.

PRAXIS CANONICA.

DISPVTATIO PRIMA.

De educatione Puellarum.

Quæſitum I. Vtrum Puellæ educationis gratiâ in Monaſterijs Monialium recipi queant.

Quæſitum II. De conditionibus Puellarum in Monialium Monaſterijs educandarum.

Quæſitum III. An Puellæ omnes poſſint recipi in educationem intra Monaſteria Monialium.

Quæſitum IV. An cogentes Puellas ad ingreſſum Monaſterij, etiam retento habitu ſæculari, & educationis cauſâ, incidant in aliquam pœnam.

QVÆSITVM PRIMVM.

Vtrum Puellæ educationis gratiâ in Monaſterijs Monialium recipi queant.

SVMMARIVM.

1 *Ingreſſus intra Monaſteria Monialium à pluribus ſummis Pontificibus, & Concilijs prohibetur.*

2 *Puellæ educationis gratia recipi poſſunt in Monaſterijs Monialium.*

3 *Educatio Puellarum in Monaſterijs Monialium in magnam Reipublicæ Chriſtianæ vtilitatem cedit.*

4 *Puellæ in Monaſterijs Monialium ſanctis moribus, & virtutibus inſtruuntur, & ad religionem afficiuntur.*

5 *Educatio Puellarum moralem inducit neceſſitatem ad ingreſſum Monaſterij iuxta conſtitutionem Pij V. quæ incipit* Decori, & Honeſtati.

6 *Educatio Puellarum in Monaſterijs Monialium non prohibetur à Concil. Trid. & alijs ſacris Canonibus.*

1 IN Concilio Aquiſgranenſe ſub Leone III. anno Chriſti 799. *capitulari 4. can. 6.* expræſſe habetur, quod in Monaſterijs Monialium illæ tantùm virgines educentur, quæ in dictis Monaſterijs perſeueraturæ ſunt ſub his verbis; *Quicunque filiam ſuam aut neptem, aut parentem Deo Omnipotenti offerre voluerit, licentiam habeat, ſin autem, domi infantes ſuas nutriat, & non aliam infra Monaſteria mittere nutriendi cauſa præſumat, niſi, quæ in ipſo loco firmiter in Dei ſeruitio perſeuerare voluerit, vel ſecundùm inſtituta ſanctorum Patrum, ſeu canonicam auctoritatem.* Ita refertur *in tom. 2. Concil. Galliæ* à Iacobo Sirmondo *pag. mihi* 253. Idem ſancitum reperio in Concil. Aurinenſe V. ſub anno 549. ſub Vigilio Papa *in tom. 1. dictorũ Concil. pag.* 282. Quapropter receptio Puellarum in Monaſterijs Monialiũ videtur prohibita; quia etiam *in cap. Periculoſo de ſtat. Regul. in 6.* Bonifacius VIII. clauſuram Monialibus indicens, & pœnis, magnoq. rigore præcipiens, ait, *Nulliq. aliquatenus inhoneſtæ perſonæ, vel etiam honeſtæ ingreſſus, vel acceſſus pateat ad eaſdem, vt ſic à publicis, & mundanis conſpectibus ſeparatæ, omnino ſeruire Deo valeant;* Quod præ-

ceptum extenditur tàm ad viros, quàm fœminas, & tàm ad laicos, quàm clericos, & Monachos, vt probat Suarez *tom.4. de relig.lib.1.cap.10.nu.2.* Et videtur conſonum capiti *Sub actis Leonis III. inter Capitularia Caroli Magni cap.7.* vbi habetur. *Omnino prohibemus, vt nullus maſculum filium aut nepotem, aut parentem ſuum in Monaſterio Puellarum ad nutriendum cõmendare præſumat, nec quiſquam vllum ſuſcipere audeat.* Tum quia Concilium Tridentinum *ſeſſ.25. de regular. cap.5.* innouãs Cõſtitutionem dictam Bonifacij VIII. expreſsè prohibuit omnibus, & ſingulis ingreſſum intra Monaſterium Monialium ſub his verbis; *Ingredi autem intra ſepta Monaſterij nemini liceat cuiuſcunque generis, aut conditionis ſexus, vel ætatis fuerint.*

Præterea Pius V. anno 1566. & Pontif. ſui primo, quarto Kal. Iunij, omnimodam prædictarum Sanctionum obſeruantiam cupiens, edidit Bullam, quæ incipit *Circa Paſtoralis*, quæ habetur infra diſput.18. quæſ.5. in qua hæc ad rem noſtram habentur verba, *Hac igitur perpetuò valitura Conſtitutione, inhærentes etiam Conſtitutioni fœlicis recordat. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, quæ incipit,* Periculoſo, *& decretis Concilij Tridentini ſuper clauſura Monialium editis, &c.* per hæc enim verba confirmat prædicta decreta prohibentia omnibus, & ſingulis ingreſſum intra ſepta Monialium.

Poſtmodũ Gregorius XIII. anno 1572. Pontificatus ſui primo, tertio Kal. Ianuarij confirmauit Conſtitutionem ſupradictam Pij V. Bulla, quæ incipit, *Deo ſacris*, quæ habetur infra quæſito 1. Diſp.6. Et in alia Conſtitutione, quæ incipit, *Quæ Sanctimonialium* anno 1584. Pontif. ſui 13. omnes licentias ingrediendi quibuſcunque Mulieribus conceſſas, reuocauit, prout refert Laurent. Portellus *in dubijs regular. verb. Clauſura Monialium in addit. nu.5.*

Sixtus V. pariter in quodam motu proprio ædito anno 1589. die 5. Ianuar. reuocauit omnes licentias à ſede Apoſtolica, & à ſe conceſſas Mulieribus cuiuſcunque ſtatus ingrediẽdi Monaſteria Monialium; ibiq. permanendi ad tempus, & iuſſit Mulieres iam ingreſſas exire ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ Pontifici reſeruatæ, tenoris ſequentis. *Sixtus Papa V. Ad futuram rei memoriam. Sanctimonialium, quæ relicto ſæculo, Dei obſequio ſe dedicarunt, quieti conſulere cupientes ad ea remouenda, quæ religioſum earum propoſitum impediunt, curam noſtram libenter intendimus. Quoniam itaq. ſicuti experientia hactenus compertum eſt, & quotidie comperitur, licentiæ ingrediendi Monaſteria Monialium Regnorũ Hiſpaniarum, & inibi manendi mulieribus ſæcularibus conceſſa, regularem dictarum Monialium quietem, & tranquillitatem perturbare, multaq. & grauia incommoda afferre conſueuerunt. Nos huic rei prouidere volentes Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, deq. Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes & ſingulas licentias ingrediendi Monaſteria Monialium dictorũ Regnorum, & ibi permanendi ad tempus, Mulieribus cuiuſcunque ſtatus, gradus, & conditionis exiſtentibus etiam Comitiſſis, Marchioniſſis, & Duciſſis, ſub quibuſcunque verborum tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsq. fortioribus, & efficacioribus, ac inſolitis clauſulis, nec non irritantibus decretis, à ſede Apoſtolica, & nobis conceſſas, quarum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus haberi volumus pro expreſſis, Apoſtolica authoritate tenore præſentium reuocamus, caſſamus, irritamus, ac reuocatas, caſſas, & irritas eſſe decernimus. Diſtrictè prohibentes Mulieribus prædictis licentias huiuſmodi prætendẽtibus ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, poſtquam harum litterarum notitiam habuerint, à qua non poſſint niſi à nobis, ſeu Romanis Pontificibus pro tempore exiſtentibus abſolui (præterquam in mortis articulo) nè Monaſteria prædicta ingredi, aut inibi manere, ſeu ſtare audeãt, ſeu præſumant. Ipſorum verò Monaſteriorum Abbatiſſis, ſeu Priorißis, ac Superioribus ſub eadem, ac priuationis ſuorum officiorum, quæ obtinent, & inhabilitatis ad illa inpoſterum obtinenda ipſo facto, ſine alia declaratione incurrendis pœnis; nè eas introdu-*

troducere, ſeu admittere, vel iam admiſſas quoquo modo retinere audeant, ſeu præſumant. Quocirca dilecto filio noſtro, & dictæ Sedis in Regnis Hiſpaniarum prædictis pro tempore exiſtenti Nuntio, ac dictorum Monaſteriorum Prælatis, & Superioribus per præſentes mandamus, quatenus præſentes litteras publicari, & præmiſſa omnia obſeruari faciant. Contradictores quoslibet & rebelles, ac præmiſſis non parentes per prædictas, & alias ſententias, cenſuras, & pœnas, aliaq. opportuna iuris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis. Non obſtantibus præmiſsis, ac quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſq. contrarijs quibuſcunque. Quia verò difficile foret, has litteras ad omnia loca deferri, volumus, quod earum tranſumptis, etiam impreſsis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi ſorent exhibitæ, & oſtenſæ. Datum Romæ, &c. ita referunt Eman. Roder. *tom.1.qq.regular.q.46.a.6.* & Sãch. *in præcept.decal.lib.6.cap.16.nu.61.*

2 His tamen non obſtantibus dicendum eſt, Puellas educationis cauſa ingredi, & recipì poſſe ſeruatis ſeruandis Monaſteria Monialium, vt patet ex Decreto Sacræ Congregationis Card. in fine huius quæſiti apponendo; & vt docent Suarez *loc. cit.* & Eman. Sà *in ſum. verb. Monaſteriũ nu.vlt.* Sanch. *loc. cit.* Ant. Cuccus *lib.3. inſtitut. maiorum tom.2.nu.11.* Eman. Roder. *loc.cit.a.10.* Azor. *inſtit.Moral.par.1. lib.3.cap.8.* Thomas Zeſola *in praxi Epiſc. par.2.verb.Moniales ad quæſt.10.* Sorbus *in comp.priuil. mendicant. verb. ingreſſus*, Fuſcus *de viſitat.& regimin.Eccleſiæ lib.2. cap.19.nu.27.* Nauar. *com.4.de regul.n.67. verſ. quod nota*, Portel. *loc.cit.nu.10.* Ludouic. Mirand. *de ſacr. Monial.quæſt.2.a.7. concl.1.* Auguſtinus Barboſa *de offic.& poteſt.Epiſc.par.3.alleg.102.nu.62.* & de iure Eccleſ. *lib.1. cap. 44.nu.53.* Martinus Bonacina *de clauſura quæſt.4.punc.4.num.15.* Andreas Victorellus *de orig. & clauſ.Monialium §. de Puellis ſecular.pag. mihi 42.* qui omnes in dicto decreto Sacræ Congregationis Cardinalium fundati, dicunt, ſupradictas ſanctiones ſummorum Pontificum, & Concilij Tridentini Puellarum ingreſſum intra Monaſteria Monialium, nequaquam prohibuiſſe, eò quia Puellarũ educatio in magnam Reipublicæ Chri-
3 ſtianæ, & Monaſteriorum Monialium vtilitatem cedit; vnde Eman. Roder. *loc.cit. art.9.* commendans hanc laudabilem Inſtitutionem à ſede Apoſtolica promanan-
4 tẽ, ait, quod Puellæ ſic in Monaſterijs ſanctis moribus, exẽplis, & virtutibus inſtruũtur, & ad religionem afficiuntur, atque ad profitendum promouentur, vt ſi coniugalem ſtatum etiam poſt educationem aſſumerent, maiorem proculdubio virtutis, orationis, & miſericordiæ operum curam habebunt, nec non frequentius, ac digniùs ad Pœnitentiæ, & Euchariſtiæ Sacramenta ſic educatę, accederẽt; quę om-
5 nia moralem quandam conſtituunt neceſſitatem, iuxta præſcriptum Bullæ Pij V. quæ incipit *Decori, Honeſtati*; Quapropter Sacra Congregatio Cardinalium ſupradicta anno 1575. vlt. Auguſti reſcripſit
6 Epiſcopo Hieracenſi, *Nullo Concilij decreto prohiberi, quominus Puellæ in Monaſterijs Monialium educentur; ſi tamen eadem Monaſteria ante Concilium conſueuerint huiuſmodi Puellas recipere, ſi que à Superioribus Monaſteriorum ſcriptam licentiam impetrarint, atque Abbatiſſæ, & reliquarum Monialium conſenſus acceſſerit; Tum verò hæ ipſæ puellæ eo veſtitu in Monaſteria intromittantur, qui virginali pudori, ac modeſtiæ conueniat, nullãq. ſecum famulam adducant, nec manere in eis poſsint niſi vſque ad ætatis ſuæ annum 25. atque in eis dum erunt eandem ſeruent clauſuræ legem, quam Moniales ipſæ, & ſi ſemel exierint, nullam habeant ad ea reuertendi facultatem, &c.* Hoc decretum refertur à Stephano Quaranta *in ſum.Bullarij verb.Monaſteria Monialium*, & à Piaceſ. *in prax. Epiſc. par.2.cap. 3.nu.57.* Bonac. & Barb. *locis cit.* Ex quo colligunt Doctores ſupradicti conditiones requiſitas ad ingreſſum licitum Puellarum in Monaſterijs Monia-

lium educandarum, de quibus in quæſito ſequenti.

QVÆSITVM II.

De Conditionibus Puellarum in Monialium Monaſterijs educandarum.

SVMMARIVM.

1 *In Monaſterio Monialium, vt Puellæ educandæ recipiantur, neceſſaria eſt conſuetudo recipiendi eas.*

2 *S. Claræ Moniales non habent conſuetudinem recipiendi Puellas educandas.*

3 *Monaſteria, quæ à principio ſuæ fundationis, vel ex aliquo præcepto clauſuram vouerunt, Puellas educandas recipere non poſſunt.*

4 *Educatio Puellarum in Monaſterijs Conuertitarum non eſt ampliùs in vſu.*

5 *Puellarum receptio in Monaſterijs Monialium, quam licentiam, & quem conſenſum requirat.*

6 *Puellæ recipiendæ in Monaſterijs Monialium non debent eſſe ſupra numerum præfixum.*

7 *Puellæ educandæ in Monaſterijs Monialium debent vti veſtitu decenti, & modeſto.*

8 *Puellæ educandæ in Monaſterijs Monialium, ſociam, ſeu ancillam habere nequeunt.*

9 *Puellarum æducandarum ætas.*

10 *Puella educanda, ſi expleto tempore non egrediatur, excommunicationem non incurrit, ſicut nec Abbatiſſa illius Monaſterij.*

11 *Puellis educandis, quando Epiſcopus terminum præfigere debeat ad egrediendum è Monaſterio, ſeu ad habitum regularem recipiendum.*

12 *Puellarum educandarum locus in Monaſterijs Monialium.*

13 *Monaſterium loco Puellarum æducandarum carens, Puellas recipere nequit.*

14 *Puellæ æducãdæ legibus Clauſuræ adſtringuntur.*

15 *Puellæ educandæ ſemel egreſſæ è Monaſterio, an iterum in illud, ſiue in aliud poſſint ingredi.*

16 *Puellis educandis infirmis, & teſtari volentibus permittitur Notarius cum teſtibus.*

17 *Alimẽta quolibet ſemeſtre pro Puellis educandis ſunt Monaſterio ſoluenda; & non dietim tranſmittenda.*

18 *Puellæ qua ætate, & quo habitu recipi, & quãto tempore in Monaſterijs permanere poſſint.*

19 *Licentia pro Puellis educandis à Sacra Cõgreg. Cardinalium obtineri debet, & cui preſentari debeat talis licentia.*

1 PRima Conditio eſt; vt Monaſterium ad educationem Puellas recipere conſueuerit, ac Decretum in contrarium non habeat, quia cuiuslibet Monaſterij inſtituta obſeruanda ſunt; ex eadem ſacra Congregatione per Barboſ. *loc. cit. nu.* 63. Vnde Eman. Roder. *loc. cit.* & Hieron. Roderic. *in com. qq. regul. reſol.* 26. *num.* 14. re-
2 ferunt apud Moniales S. Claræ non eſſe conſuetudinem, vt recipiant Puellas educationis gratia; Idem docent Cuccus, Azor. & Sanch. *loc. cit.* Propterea Miranda *loc. cit. q.* 2. *art.* 6. *concl.* 2. ait, quod reci-
3 pi non poſſunt Puellæ non ſolùm in dictis Monaſterijs S. Claræ, ſed nec etiã in alijs, quæ à principio, & à ſua fundatione promiſerunt Clauſuram, ſeu ad eam voto ſeruandam, vel aliquo præcepto Regulæ ſe obligarunt, ſine ſpeciali Sedis Apoſtolicæ licentia; & hoc teſtatur multoties explicatum fuiſſe à Sac. Cong. Cardinalium.

4 Similiter educatio Puellarum in Monaſterijs Conuertitarum non eſt in vſu, imò prohibita ex dicta Sac. Cõg. Car. 12. Martij 1619. ex Gauanto *in Manual. Epiſc. verb. Monialium educatio actiua nu.* 4.

5 Secunda Conditio eſt, quod Puellæ nõ admittantur, neque recipiantur, niſi de conſenſu Superioris, & Abbatiſſæ cum Monialibus capitulariter: imò hodie prærequiritur licentia Sacræ Congreg. Card. ex Bonacina *loc. cit. nu.* 19. quæ eſt iuxta ſtylum Curiæ Romanæ, a quo non eſt recedendum. Dixi *de conſenſu Monialium capitulariter*, quia non ſufficit ſimplex relatio

latio puellarum, ab Abbatiſſa in Capitulo facta, ſed requiritur, vt per ſuffragia ſecreta, non ſolùm Abbatiſſæ, verum etiam aliarum Monialium, Puellæ recipiantur. ita refert Barb. *de Iure Eccleſ. lib.1. c.44. num.54.* decretum fuiſſe ab eadem Sac. Cong. in vna Amelien. die 4. Ianuar 1608.

6 Tertia conditio eſt; vt Puellæ non ſint ſupra numerum Monaſterio prefixum per eandem Sac. Cong. ex Sanch. *cit. nu.62.* & Bonacin. *loc. cit. nu.19.* nec attenditur ſi ſint duæ, vel plures Sorores; ex Barb. *loc. cit. nu.51.*

7 Quarta Conditio eſt, quod Puellæ vtātur veſtitu, qui virginali modeſtiæ, & pudicitiæ conuenit; quapropter S. Carolus Borromæus *in ſuis Conſtit. Synodal. lib.6. §. de Puellis ſæcular. nu.4.* ſanciuit, *quod dictæ Puellæ nigri tantummodo, aut fuſci, vel albi coloris veſtes non ſericas adhibeant, & nullo prætextu exquiſito vtantur ornatu; nec concinnatæ incedant, neque inaures, neque Monilia, aut eius generis inanes delicias ferant.*

8 Quinta Conditio eſt, quod recipiatur Puella educanda, ſola, ſine ſocia; ſeu ancilla: ex decreto Sac. Cong. Card. in vna Neapol. 12. Martij 1619. vt docet Barb. *de Iur. Eccleſ. cit. n.55.* vbi ait, quod Chryſoſtoma Caracciola in Monaſterio dominæ Reginæ educationis cauſa degens, ancillam ad eius ſeruitia introducendam, petijt, per ſacræ Congregationis facultatem ſibi concedi; & ſacra Congregatio reſpōdit, *Non dari Ancillam pro educādis.*

9 Sexta Conditio eſt, quod Puella ſeptimum expleuerit annum, ſitq. minor viginti quinque annis; quibus expletis, ſi ſta-
10 tim non egrediatur, non afficitur excommunicatione, ſicut nec Abbatiſſa, vel Prioriſſa Monialium, illam retinentes; Tū quia non eſt illicitè ingreſſa Monaſterium; Tum etiam, quia dicta ſacra Congregatio Cardinalium talem excommunicationem
11 non impoſuit; Nihilominus in hoc euentu, dabet Epiſcopus, ſeu Ordinarius loci Puellæ terminum præfigere, ad eligendū egreſſum de Monaſterio, vel ad habitum regularem ſuſcipiendum; & ita declarauit ſacra Congregatio Cardinaliū, vt notant Franciſcus Leo *in theſau. fori Eccleſ. par.2. cap.16. nu.54.* Campanilus *in diuerſ. iuris canon. rubr.12. cap.16. nu.26.* Barb. *de offic. & pot. Epiſc. cit. nu.65.*

12 Septima Cōditio eſt; quod Puellæ intrā Monaſterium habitent in loco ſeparato à Dormitorio Monialium, & à loco in quo Moniales operibus manuum vacare ſolēt, vt Puellę opera ſua exercere, nocteq. quieſcere valeant; Niſi enim Monaſteria loca
13 particularia, pro educandis Puellis deſtinata, & conſtituta, detineant, Puellas educandas recipere nequeunt; per decretum ſacræ Congr. Card. in vna S. Seuerinen. 16. Ianuar. 1615. ex Barboſ. *de Iur. Eccleſ. cit. nu.53.*

14 Octaua Cōditio eſt, quod Puellæ ſic introductæ è Monaſterio non egrediantur, ſed ad clauſuram ad inſtar Monialium teneantur, quam ſi violauerint, incidunt in excommunicationē, de qua infra diſp.19. etiam ſi id faciant, non amplius reuerſuræ; ex Georgio Pollacco *p.2. vacat. Epidim. cap.2. n.5.* & ſemel egreſſæ iterum admitti
15 nequeunt. Quod ſi educationis gratia in idem, ſeu aliud Monaſterium ingredi cupiant, licentiā nouam à ſacra Cong. Card. petere debent, exprimendo ſe prius extitiſſe in eodem, vel alio Monaſterio eadem educationis cauſa. Vnde quod refertur ab Eman. Roder. *loc. cit.* (de Puellis è Monaſterio exeuntibus ad Balnea valetudinis gratia, quibus permittitur, vt in idem Monaſterium redire poſſint, ſi recta via à balneis ad clauſuram reuertantur) intelligitur verum eſſe, cum adhibita licentia à prædicta ſacra Congregatione. Si verò
16 infirmentur in Monaſterio, & teſtari velint, debet concedi licentia Notario cum teſtibus ingrediendi, per decretum ſacræ Congr. Cardin. relatum à Naldo *in ſumma verb. Moniales nu.14.* anno 1595.

17 Nona Conditio eſt, vt quolibet ſemeſtre pro dictis Puellis alimenta anticipatè ſoluantur, immo pro tali ſolutione debet idonea ſecuritas conſtitui; Ita Sanchez *loc. cit. nu.62.* & Barboſa ſimiliter *loc. cit. n.54.* Vnde non debet permitti, quotidianum victum dietim à parentibus, vel conſanguineis tranſmitti Puellis.

18 Decima Conditio eſt, quam ponit Barboſ. *de offic. & poteſt. Epiſc. cit. nu.* 63. quod Puellæ à parentibus ad religionem deſtinatæ, ſeptimo, vel octauo ætatis anno in Monaſterijs Monialium in habitu ſæculari recipi poſsint, ibiq. manere, vſque ad duodecimum, vel decimum quartum ætatis annum, vt bonis moribus imbuantur; quibus expletis, ſi religionem elegerint, habitu regulari induantur, ſin autem, liberè in parentum domos mittantur, nec amplius in Monaſterium recipiantur, vt etiam refert Eman. Roder. *loc. cit.*

19 Vndecima Conditio eſt, quod licentia pro Puellis à ſacra Card. Congreg. obtineatur, obtentaq. cui directa fuerit preſentetur, ac in propriæ Cancellariæ regiſtro recondatur; aliàs inualida redderetur; cuius formula omnes prædictas conditiones compendialiter continens, habetur in formulario in fine libri appoſita.

QVÆSITVM III.

An Puellæ omnes poſſint recipi in educationem intra Monaſteria Monialium.

SVMMARIVM.

1 *Puellæ, quæ ex publicis locis extrahuntur, vel congrua dote carent in Monaſterijs Monialiũ educari poſſunt, & n.4.*

2 *Puellæ delectæ ex Hoſpitalibus, priuatis Monialibus deſeruire nequeunt.*

3 *Proceſſione ſolemni completa, debent Puellæ in Monaſterium iterum recipi.*

4 *Puellæ à parentibus deſtitutæ, & congrua dote carentes, recipi poſſunt in Monaſterijs, vt educentur.*

1 EX dictis in antecedenti Quæſito licet deducere quid dicendum ſit de Puellis, quæ ex publicis locis extrahi ſolent, & in Monaſterijs, vt educentur collocari, donec ſe offerat nubendi occaſio. Similiter, & de Puellis congrua dote ad nubendum carentibus, aut quibus per teſtamentum legatum relinquitur hac conditione, vt in Monaſterio educentur. Videtur enim par omnium ratio, dummodo prædictæ conditiones ſeruentur; Puellæ verò, quæ delectæ ſunt ex hoſpitalibus, & alijs locis pijs (quæ licèt inſeruiant Mo-
2 nialium Monaſterijs, alicui tamen Moniali priuatim inſeruire non poſſunt) dum in publicum, & ad Proceſſiones perducuntur, Moniales, illas non comitari, ſed
3 Proceſſione completa, in Monaſterium iterum recipere debent; Ita Eman. Roder. *loc. cit.* & Bonac. *loc. cit. de Clauſura nu.* 19.
4 Idem dicendum eſt de Puellis à parentibus, & propinquis deſtitutis, ac congrua dote carentibus, licèt Eman. Roder. *loc. cit. art.* 10. velit huiuſmodi Puellas in Monaſterijs admiſſas eſſe tollerandas, ſeruatis prædictis conditionibus, ſed impoſterum non eſſe admittendas; quod non mihi probatur, nec etiam Bonacinæ *loc. cit. nu.* 16. *verſ. Hinc patet*, vbi ait, quod par omnium Puellarum ratio videtur. Multæ aliæ conditiones Puellis educandis adaptari poſſent, quæ pro Nouitijs Monialibus aſſignantur infra *diſput.* 4. *quæſ.* 5. deſumptæ *ex Concil. Aquiſgranenſe cap.* 22. *in tom.* 1. *Concil. antiquorum Galliæ.*

QVÆSITVM IV.

An cogentes Puellas ad ingreſſum Monaſterij, etiam retento habitu ſæculari, & educationis causâ, incidant in aliquam pœnam.

SVMMARIVM.

1 *Cogentes Puellam ad ingreſſum Monaſterij, vt ibi educetur, incidunt in excommunicationem. Sed limita vt nu.* 3.

2 *Cogentes Puellam ad ingreſſum Monaſterij, etiam habitu ſæculari retento cum animo principali, vt poſtea regularem habitum ſuſcipiat, excommunicatione vinciuntur.*

4 Concilium Tridentinum ſeſſ. 25. de Regul. cap. 18. *abſolutè excommunicat quomodocunque cogentes fœminas ad ingrediendum Monaſterium.*

5 *In*

5 *In Alternatiuis ſufficit alterius partis veritas.*
6 *Lex vbi non diſtinguit, nec etiam nos diſtinguere debemus.*
7 *Cogere fœminas ad ingrediendum Monaſterium, tàm directè, quàm indirectè eſt prohibitum* à d. Conc.Trid.ſeſſ.25. Reg.cap.18.
8 *Parentes cogere poſſunt filias ſuas impuberes ad ingreſſum Monaſterij, vt ibi educentur.*

1 Cogentes Puellas ad ingreſſum Monaſterij, non tantùm vt habitum ſumant, vel profiteãtur, ſed etiam, vt ſæculari habitu retento, educẽtur, donec aptæ Matrimonio ſint ætatis, incidunt in excõmunicationem à Ccncil.Trid.*ſeſſ.25. de Regul. cap.*18. latam; ita Ledeſma *in addit.ſum.tit.2.tract.de ſtatibus c.5.concl.*8. Raynerius *in catal. cenſur.c.6. excom.*63. Zipæus *in Iure Pontificio lib.3.de Reg.n.3.* Megala *in 3.par.lib.4.cap.6.n.*100. Filiuccius *tom.1.tract.14.cap.6.num.*89.

Alij Doctores, quia ibi excommunicantur quomodocunque cogentes quamcunque fœminam ad ingrediendum Monaſterium, de qua in diſput.ſeq. diffusè, vt Barboſa *de offic. & poteſt.Epiſc.cit.* Nauar. *conſ.52.tit. de ſent.excom. in prima editione*, Gauant. *loc.cit. nu.*1. Suarez *de Cenſ.diſp.23.ſect.5.n.9.Praxis Epiſc.verb. Monialis §.13.pag.*73. limitant hanc ſententiam, ſic; nimirum, effectu ſequuto; & Sanch. *in decal. lib.4.cap.4.nu.*12. ait, in-
2 currere excommunicationem cogentem ad ſolum ingreſſum habitu ſæculari retento, ſed animo principali, vt poſtea Puella habitum ſumat, vel poſt ingreſſum liberũ, ad ſuſcipiendum habitum, & profeſsio-
3 nem, cogatur. Alij ſimiliter Doctores limitando eandem ſententiam dicunt non incurrere hanc excommunicationem parentes, vel alios puellam cogentes ad Monaſterium ingrediendum, ſi v. g. iter longum arrepturi, de illius vanitate, & caliditate in eorum abſentia, timeant, ac ad periculum euitandum (donec reuertãtur) illam ad ingreſſum cogunt. Ita Suarez *tom.5. in 3.par.diſp.23.ſect.7.n.9.* Ledeſma *de ſtat.religioſ. in commun.c.5.concl.*8. Laurentius de Peirinis *tom.1. de Religioſo ſubdito q.1.cap.29.verſ. Colligitur ſecundo.*

4 Supradictas Doctorũ opiniones exiſtimo probabiles, & in praxi tutas; mihi tamen probabilior eſt prior, quæ abſolutè, & abſque alia limitatione affirmat Concilium Tridentinum excommunicare quomodocunque cogentes quamcunque fœminam inuitam ad ingrediendum Monaſterium: & ratio eſt, quia Concilium ſicut expreſſit ſuſceptionem habitus, aut profeſſionem emittendam, ſic etiam diſiun-
5 ctiuè expreſſit ingreſſum Monaſterij; in alternatiuis autem ſufficit alterius partis veritas; tum quia expreſſit, & prohibuit ſine vlla diſtinctione, & ſimpliciter ingreſ-
6 ſum Monaſterij, vbi ergo lex non diſtinguit, nec etiam nos diſtinguere debemus; Idem ſentit Antonin.Diana *in ſuis reſolut. Moral.tract.15. & 1. Miſcellan. reſol.*56. addit, quod optimè, ſanctèq. prædictum Concilium abſolutè loquutum eſt, quia per illum ingreſſum datur quodammodo occaſio, vt poſtea puella Monaſterium ingreſſa, ob verecundiam fœminarum, & Monialium ſuaſionem, ſuſcipiat habitum
7 inuoluntariè; Præterea ſubdit, Concilium non ſolùm prohibere directam, ſed etiam indirectam coactionem, exempli gratia, ſi parentes male tractent Puellas in victu, veſtitu, verbis, & alijs actionibus; vtique incurrent excommunicationem; ſed de hoc fuſius in ſequenti diſputatione, vbi de coactione fœminarum ad habitum ſuſcipiendum; hæc enim dicta ſunt, tanquam ad educationis Puellarum materiam, ſpectantia.

8 Vnum tantùm reſtat explicandum quod cum Puellæ ſint in duplici differentia, ſcilicet, impuberes, vel puberes; parentes cogentes ſuas Puellas impuberes, vt ingrediantur Monaſterium, non incurrunt excommunicationem, quia cum Pater, & Mater ex iure canonico habeant poteſtatem offerendi filios religioni, à fortiori poterunt filias impuberes cogere ad ingreſſum monaſterij, vt ibi educentur, & filiæ tenentur obedire parentibus huiuſmodi educationem præcipientibus; vnde

ante-

antequam annos pubertatis attingant, nõ poterunt Puellæ impuberes de Monaſterio exire, ex Suarez *de relig. tom.3. lib.5. cap.9. nu.4.* & Sanch. *in ſum. tom.1. lib.4. cap.10. nu.8.* Laurent. Portell. *in addit. ad dub. regul. verbo clauſura Monialium n.4.* Si verò Puellæ cogantur intrare Monaſterium puberes, ideſt poſt annos 12. tunc quomodocunque cogentes ligantur dicta excommunicatione; ſed de hac re iterum redibit ſermo in diſp. ſeq. quæſito 4. cuius quæſiti reſolutioni Lectorem remitto.

DISPVTATIO II.

De libertate Puellarum, aliarũq. Mulierum ingrediendi, & profitendi Religionem, & Pœnis contra illas cogentes ad ingrediendum, ſiue profitendum.

Quæſitum I. Vtrum cogentes Puellas, aliaſq. fœminas ad ingreſſum Religionis, ſeu ad Profeſſionem emittendam, incurrant aliquam pœnam.

Quæſitum II. An dentur aliqui caſus, in quibus licitum ſit fœminas ad ingreſſum Religionis cogere.

Quæſitum III. Vtrum cogentes Puellas, aliaſq. fœminas in ſæculo exiſtentes, vt Religionis votum aliquod emittant, innodentur excommunicatione.

Quæſitum IV. Vtrum parentes offerentes filias Religioni incurrant excommunicationem latam contra cogentes fœminas ad ingreſſum Religionis.

QVÆSITVM I.

Vtrum cogentes Puellas, aliaſq. fœminas ad ingreſſum Religionis, ſeu ad profeſſionem emittendam, incurrant aliquam pœnam.

SVMMARIVM.

1 *Puellæ Deo dicandæ non debent coactè ad Religionem ingredi.*

2 *Parentes dolis, aut minis procurantes, vt eorum filiæ Religionem ingrediantur, grauiter peccant.*

3 *Imperatores, & Reges non comprehenduntur in decreto* Conc. Trid. ſeſſ. 25. de Regul. cap. 18.

4 *Cogentes ad ingreſſum Religionis viros, vel illos impedientes retrahendo à Religione, non incurrunt excommunicationem.*

5 *Leges ſemper ad frequentiora reſpiciunt.*

6 *Puellas, aliaſq. fœminas impediens iuſta de cauſa, nè Religionem ingrediantur, vel illas à Religione retrahit, non ligatur excommunicatione.*

1 Svppono, Puellas Deo dicandas, non coactè debere Monaſterium, ac Religionem, ingredi, *ex cap. Puellæ 20. q. 1.* neque metu compelli ad habitum Monacalem ſuſcipiendum *ex cap. ſicut eadem cauſa, & quæſt.* ſic nec etiam volentes ſunt impediendæ, *ex eod. c. Puellæ*; immo in illis integra, aut nubendi, aut Deo ſe dicandi, libertas exquiritur, vt probat Barb. *de Iure Eccleſ. lib. 1. cap. 44. num. 7.* nec cupientes Religionem ingredi, ſunt impediẽdi; ideò Concilium Triburienſe *cap. 24.* & Concilium Toletanum *cap. 10.* relata *in d. cap. Puellæ, & in cap. Hoc ſanctum 33. q. 2.* decernunt, quod Virginibus, alijſq. Mulieribus, ad ingreſsũ Monaſterij, & Religionis, nulla vis inferatur; Hinc eſt, quòd Nauar. *in Manual. cap. 14. n. 17.* conſtanter affirmet, parentes, dolis, aut minis, 2
alijſque ſimilibus medijs, procurantes, vt filiæ religionem ingrediantur, grauiter peccare, & hoc probat *ex cap. 1. de his,*

his, qui vi, & cap. requiſiuit de ſponſ. Idem affirmant Ledeſma *de ſtat. religioſ. in com. cap.5. concl.* 8. Reginald. *in praxi lib.* 18. *num.*373. Sayr. *in Claui reg. lib.6. cap.9. nu.*2. & Peirin. *tom.* 1. *de Religioſo ſubdit. quæſt.*1.*cap.*29.*conc.*2.vbi addit, hoc idem ſenſiſſe ſanctum Thom.2.2.*quæſt.*189.*a.*9.

Conciliũ poſtmodum Trident. vt ſcandalis in hac materia occurrentibus obuiaret, *ſeſſ.*25. *de Regul.cap.*18. ſanciuit, *& Anathemati ſubijcit omnes, & ſingulas perſonas cuiuſcunque qualitatis, aut conditionis fuerint, tàm Clericos, quàm Laicos ſæculares, vel regulares, atq. etiam qualibet dignitate fungentes, ſi quomodocunque coegerint aliquam virginem, vel viduam, aut aliam quamcunque mulierem inuitã, præterquam in caſibus in iure expreſſis, ad ingrediendum Monaſterium, vel ad ſuſcipiendum habitum cuiuſcunque Religionis, vel ad emittendam profeſſionem, quiq. conſilium, auxilium, vel fauorem dederint, quiq. ſcientes eam non ſponte ingredi Monaſterium, aut habitum ſuſcipere, aut profeſſionem emittere, quoquo modo eidẽ actui, vel præſentiam, vel conſenſum, vel auctoritatem interpoſuerint. Simili quoque anathemati ſubijcit eos, qui ſanctam Virginum, vel aliarũ mulierum voluntatem veli accipiendi, vel voti emittendi, quoquo modo*
3 *ſine iuſta cauſa impedierint.* Quod Decretum compræhendit omnes, & ſingulas perſonas, præter Imperatorem, & Reges, qui, vt compræhendantur, expræſſa mentione indigent, vt docet Sanch. *in decal.*
4 *lib.*4.*cap.*4. *nu.*2. Neque compræhendit, qui viros ad Religionis ingreſſum cogunt, vel ab eo impediunt; ex eodem Sanch. *cit. nu.*3. & Miranda *de Sac. Monial. q.*2. *art.*10. *in concl.* & Ledeſm, *loc. cit.* & ex Peirino *loc.cit.concl.*2.*verſ. Noto primò*; &
5 ratio eſt, quia Leges ſemper ad frequentiora reſpiciunt, iuxta *leg. Nam ad ea ff. de legibus*; Tum quia non tam facilè coguntur viri ad habitum regularem ſuſcipiendum, vel ab eo remouentur.
6 Quod autem dicitur de Puellis, & alijs Mulieribus intelligendum eſt, quando abſque iuſta, & legitima cauſa fit; impediendo, ſcilicet, vel retrahendo illas à religionis ingreſſu, *ex dicto can. Puella* 20. *quæſt.*2. & ex Mirand. *loc. cit.* qui ait, ſecus dicendum eſſe, ſi Pater, vel Mater idipſum fecerit ex cauſa, nimirum, propter defectum dotis, vel ſalutis, aut alterius qualitatis; vel quia Puella ad Religionem illis minus idonea eſſe videtur; quod etiam affirmat S. Thom. 2.2.*quæſt.*101.*art.*4.

QVÆSITVM II.

An dentur aliqui caſus, in quibus licitum ſit fœminas ad ingreſſum Religionis cogere.

SVMMARIVM.

1 *Cogi poſſunt viri, & Mulieres ad religionis ingreſſum in tribus caſibus.*

2 *Cogi an poſſint in caſibus à iure permiſſis, tàm viri, quàm mulieres, non ſolùm ad ingreſſum Religionis, verum etiam ad profitendum.*

1 Excipiuntur tamen, à prædicto decreto caſus expreſſi in Iure, qui ex Laurentio de Peirin. *tom.*1.*citat. quæſt.*1. *cap.*29.*concl.*2.*verſ. Noto tertiò*, ſunt tres; quorum primus eſt; quando quis ſpontè Religionem vouit; ſecundus; coniux conſcius de diſpoſitione Iuris, conſentit, alterum ingredi religionem, vt in ea profiteatur; Tertius, quando quis delictum commiſit, propter quod neceſſe eſt in
2 in Monaſteriũ detrudi; In primo caſu, vouens poteſt compelli ad implementũ voti; ſed in ſecundo, & in tertio caſu nõ poteſt quis cogi ad profitendũ, ſed ad ingrediendũ Religionẽ, vel ad continentiã ſeruandã, vel ad luendam debitam crimini pœnam.

QVÆSITVM III.

Vtrum cogentes Puellas, aliaſq. Mulieres in ſæculo exiſtentes, vt Religionis votum aliquod emittant, innodentur excommunicatione.

SVMMARIVM.

1 *Cogens Puellas, aliaſq. mulieres in ſæculo exi-*

exiſtentes, vt aliquod Religionis votum emmittant, non incidit in excommunicationem.

2 *Lex pœnalis non eſt extendenda, ſed potius reſtringenda,*

3 *Impediens ſœminas quandiù in ſæculo morantes, nè votum Religionis emittant, non ligatur aliqua cenſura,*

1 EX dictis in quæſitis antecedentibus non licet inferre cogentes Puellas exiſtentes in ſæculo, aliasq. Mulieres, vt aliquod votum Religionis emittant, ligari excommunicatione lata à Conc. Trid. quia Concilium Tridentinum *loc. cit.* hoc
2 non exprimit; vnde cum lex pœnalis non ſit extendenda, ſed potiùs reſtringenda, cogentes has Mulieres in ſæculo exiſtentes, vt Religionem voueant, non erunt excommunicati; maxime cum tale votum Religionis ex metu graui ortum, irritum ſit, & nullam inducat obligationem, vt dicunt Doctores communiter, vel ſaltem poterit ab Epiſcopo diſpenſari, ita Portellus *in dub. Regul. verbo Moniales n.* 15.
3 vbi citat pro ſua ſententia Suarez; Neque etiam incurrunt excommunicationem impedientes metu graui, nè fœmina emitteret votum Religionis, quando eſt in ſæculo quia, Concilium Tridentinum hoc ſimiliter non expreſſit.

QVÆSITVM IV.

Vtrum Parentes offerentes filias Religioni incurrant excommunicationem contra cogentes fœminas ad ingreſſum Religionis.

SVMMARIVM.

1 *Parentes poteſtatem habent, & ius naturale offerẽdi filios impuberes Religioni.*

2 *Parentes cogentes filias impuberes ad ingreſſum Religionis, an incidant in pœnam excommunicationis.*

3 *Pueri, & Puellæ impuberes oblati à Parentibus Religioni, non poſſunt reſilire, ſed tenentur obedire.*

4 *Filij ingredientes ſua ſponte ante pubertatem, Religionem, poſſunt egredi quoties illis videbitur; ſecus ſi offerantur à parentibus,*

5 *Concilium Tridentinum generaliter loquitur contra cogentes mulieres ad ingreſsũ Religionis* ſeſſ. 25. de Reg. c. 18.

1 IN antecedenti diſputatione q. 4. diximus parentes cogere poſſe filias impuberes ad ingrediendum Monaſterium, vt ibi educentur; nunc ſupereſt videre, an illas Religioni offerre queant abſque præiudicio excommunicationis; In quo negocio certum eſt, parentes poteſtatem habere, & ius naturale offerendi filios Religioni, eosq. teneri parentibus obedire, quatenus filij ſint impuberes, & per conſequens non poſſunt filij exire de Religione ante annos pubertatis; ita colligitur *ex cap. addidiſtis, & cap. ſequent.* 20. *quæſt.* 1. *& cap. final.* 19. *quæſt.* 3. idem communiter tenent Doctores. Quo ſuppoſito. Portell. *in dub. Regul. verbo Clauſura Mo-*
2 *nial. nu.* 9. ait non incurrere dictos parentes excommunicationem cogendo ſuas filias impuberes ad ingrediendum Religionem, ſed hoc conſtanter non videtur affirmare.
3 Deinde *n.* 18. ait, ſi enim puer, vel puella oblati à parentibus religioni, non poſſunt reſilire à tali oblatione ante pubertatem: Si item ante pubertatem tenentur obedire parentibus in ſpiritualibus, ſequitur nõ peccare parentes offerentes Puellam inuitam ante pubertatem religioni.
4 Et poſtea ſubdit tales filios ingreſſos ordinẽ ante pubertatem ſua ſpontè, poſſe exire quoties voluerint ante pubertatem, non verò oblatos à parentibus, ergo clarè innuit oblatos à parentibus poſſe intrare inuitos ante pubertatem titulo oblationis, quod tenuit Sanchez, dum ait, Tridentinum non curaſſe de examinanda libertate Puellæ ante ſuſceptionem habitus, ſi non habet annos duodecim ob tenerum rationis vſum, quod probat pluribus rationibus.
5 Tandem concludit contrarium ſe retractans per hæc præciſa verba. Timeo præ-

præterea tale dubium reſoluere, quia Tridentinum valde generaliter loquitur contra cogentes, exprimit enim primo mulierem, ſecundo virginem, tertio viduam; virgo autem, & mulier in communi loquendi vſu etiam de Puella decenni intelligitur, & proinde ſecurius cenſeo dicere, parentes in hoc caſu etiam incurrere, & ipſe Sanchez *d.lib.4.in decal.c.9.n.28.* ait, filiũ impuberem non teneri obedire parẽtibus vouentibus illum auferre Religioni.

DISPVTATIO III.

De metu, & perſuaſione erga Puellas, aliasq. Mulieres ad Monaſterij, ſiue Religionis ingreſſum.

Quæſitum I. De metu voluntatem Puellarum, aliarumq. fœminarum ad ingrediendum Religionem cogente.

Quæſitum II. An metus reuerentialis Parentum, & aliorum, Puellis, alijsq. Mulieribus incuſſus, vt Religionem ingrediantur, inducat excommunicationem latam contra cogentes fœminas ad ingreſſum Religionis.

Quæſitum III. Vtrum Puellis, alijsq. Mulieribus perſuadere Religionis ingreſsũ ſit aliqua pœna vetitum.

QVÆSITVM I.

De metu, voluntatem Puellarũ aliarumq. fœminarum ad ingrediendum Religionem, cogente.

SVMMARIVM.

1 *Metus grauis, non verò leuis inducit cogentes fœminam ad ingreſſum Religionis, in excommunicationem, etiamſi talis metus ſit iuſtè illatus.*

2 *Puella, dum cogitur ad ingreſſum Religionis, vel retrahitur, intelligitur de vi coactiua ei illata, nõ verò inductiua.*

3 *Pater inſtituens filiam naturalem hæredem hac lege, vt Monialis fiat, non incidit in excommunicationem.*

4 *Officium, vel fauorem, ſi quis fœminæ promittat, vt illam ad Religionem inducat, non incurrit excommunicationem.*

5 *Promiſſio, ſeù donatio alicui facta, vt Religionem ingrediatur, an ſit licita, & abſque Symoniæ vitio.*

6 *Coactio retrahens à Religione etiam indirectè, inducit excommunicationem.*

7 *Parentes filiabus minantes, vt eas in hæreditate non meliorent, niſi Religionem ingrediantur, non ligantur excommunicatione, ſecus ſi verbis, & operibus, tàm in vita, quàm veſtitu cùm illis iniquè agerent, hoc fine, vt faſtiditæ, habitum Regularem ſuſcipiant.*

8 *Cogentes Puellas, aliasq. fœminas ad Religionis ingreſſum, non ſunt excommunicati, niſi ſequatur effectus.*

9 *Puella in Monaſterium per vim incluſa, cuius ſit illam è Monaſterio, & cuius expenſis educenda.*

10 *Scientes fœminam in Monaſterium non ſpontè ingredi, & tali actui conſenſum, vel auctoritatem interponentes, quomodo excuſentur ab excõmunicatione.*

11 *Scientia facti vbi petitur ad pœnam, exigitur dolus ad eam incurrendam.*

1 CErtum eſt, coactionem ob metum leuem, non inducere cogentes tales fœminas, in excommunicationem; Decretum enim Concilij Tridentini cum ſit pœnale, de metu graui, & non leui intelligi debet, quia habetur *in Clement.1.n.3. de for. comp.* non habere rationem in iure metum leuem, atque ita docet Sanch. *loc. cit.nu.4.*

2 Comprehenduntur ergo in tali decreto cogentes metu graui, licèt iuſtè illato, vt ſi quis v. g. iuſtam alicui delicti grauis ac-
2 cuſationem minetur, niſi ingrediatur Religionem. Vnde vis, quæ infertur, dum cogi-

cogitur Puella,ſeu Mulier ad Religionem, vel retrahitur, intelligitur de vi coactiua, & non inductiua,vt referunt deciſum fuiſſe à Sac, Card. Congreg. Armend. *in addit.ad recop.leg. Nauar.lib.1.tit.18.leg.7. de Relig.n.62.*& Azor.*inſtit.Moral.par.1. lib.13. cap.9. quæſt.2.* Immo Barb. *de off, & poteſt.Epiſc. alleg.104.nu.3. & de Iure Eccleſ.lib.1.cap.44.nu.5.* affirmat pœnam
3 huiuſmodi excommunicationis nō incurrere, qui Puellam inſtituit hæredem hac conditione,& lege,vt Monialis fiat;Exempli gratia, ſi Pater filiam naturalem hæredem hac lege inſtituat,vt Monialis fiat,ſin minùs adMonaſterium bona pertineant,& filia pro alimentis habeat tantùm viginti quinque aureos,nō incurrit prædictus Pater excommunicationem, ſic filiam hæredem inſtituens,quia Concilij Trid. decretum, dum contra cogentes fœminas protulit excommunicationem, vtitur verbo *coegerint*, coactio autem non eſt niſi cum vis infertur: Vnde in tali exemplo videtur potius cauſa inducens ad Religionem,quā cogens, quia cum naturalis ſit, non legitima, ius ad hæreditatem non habet, ac proinde potuit illam Pater ea lege inſtituere heredē;atque ita etiam docet Azor. *loc.cit.* de filia verò legitima ſic hæres inſtituta, habetur in ſeq.queſit.*nu.5.*

4 Idem dicendum eſt de illo, qui vt ad ingreſſum,vel profeſſionem Religionis fœminam induceret, aliquod officium, vel fauorem, aut lucrum ei ſpopondit, quia hoc non eſt cogere, nec vim coactiuam
5 alicui inferre; Non erit tamen licitum, aliquid dare per vim pacti, vt quis fiat Religioſus, dicendo, videlicet, do tibi, vel promitto rem hanc, vt Religioſus fias, & non aliter; ita Bartol.*in lib.Titia num.12. ff. de verb. oblig.* & Panor. *in cap. dilectus il.2. nu.7. de Simonia*, Felinus *ibid. nu.2*, Archidiac. *in c.Quam pio 1.quæſt.2.verſ. in ea.*Gloſſ.Hoſt.& Ioan.Andr.& Anchar. *in cap. Dilectus S. Thom.2.2. q.189.art.9. in corp.* S. Antonin. *2.par.tit.1.c.5.§.18.* Angel. *verb.ſimonia 3. nu.26.* Silueſt. *eodem tit.quæſt.8.dict.3.*Tabien.*eodem verb. nu.28.* quæ ſententia tantorum virorum intelligenda eſt,ait Suarez *tom.3.de Relig. lib.4.cap.16.nu.11. & nu.17.* de promiſſione rei temporalis, hoc pacto, & conditione facta, vt maneat determinatè obligatus ad ingreſſum Religionis, talis enim promiſſio,pacto,& conditione coarctata, illicita eſt, & non caret Simoniæ vitio, vt probat S. Thom. *loc. cit.* Ledeſm. Reginal. *in praxi lib.18. num.374.* Azor. *cit. lib. 2.cap.1.quæſt.2.* Silueſt.*verb.Religio 2, quæſt.2.* & habetur expreſsè *in cap. Quam pio cit.*

6 Sed ſi quis neget alicui, quod ex iuſtitia illi dare tenetur, vel nimis differat ſtipendij debiti ſolutionem, quia eſſet coarctio retrahens, ſaltem indirectè incideret in dictam excōmunicationem;fertur enim contra cogentes directè, vel indirectè, de quo videatur Sanch. *loc.cit.num.6.*

7 Parentes autem, qui filiabus minantur, fore, vt eas in parte, & hæreditate non meliorent, niſi Religionem ingrediantur, non incurrunt excommunicationem præfatam, quia, cum, liberè quemcunque de ſua linea in tali hæreditate præferre valeant, nullum lucrum lege debitum filiabus denegant. Ita Sanch.*cit.nu.8.* qui *nu. 9.* ſubdit, quod inducentes doloſè ad Religionis ingreſſum, non incurrunt pariter in dictam excommunicationem, quia cum decretum Sac. Conc. ſit pœnale, vt diximus, & de ſola coactione loquatur, non videtur extendendum ad dolū, quia dolus non dicitur coactio vera, etiam ſi voluntarium auferat. Si verò parentes, aut conſanguinei, ſiue tutores, ſub quorū cura extat puella, darent ei parum cibi, illamq. veſtibus laceris ſuo ſtatui indecentibus induerent, necnon verbis, & operibus ſecum iniquè agerent, hoc fine; vt tandem faſtidita appeteret Religionem, incidunt profectò in excommunicationē prædictam, vt opinantur Ledeſm. cit. & Peierinus *loc. cit. verſ. Noto ſecundo.*

8 Aduertendum tamen eſt cum Nauar. *in Manual.cap.27.nu.51.*cogentes Puellas, aliaſq. fœminas ad Religionis ingreſſum, non eſſe excommunicatos, niſi re vera ſequatur effectus, ſed peccabūt mortaliter cum ſit materia grauis, & prohibita,vt in terminis probat Laur.Port.*in dub. regul,*

regul. verb. Moniales nu. 17. & affirmant, Eman. Rod. *tom. 2. ſumma c. 8. n. 9.* & Sãch. *cit. nu. 9. nu. verò* 18. addit, quod conſilium, auxilium, vel fauorem dantes cogentibus ad Religionis ingreſſum, vel ſuſceptionem habitus, vel Profeſſionem, dummodò ſequatur effectus, vt diximus, incurrunt excommunicationem.

9 Dices, ſi Puella per vim in Monaſterium ſecludatur, non propter cauſas ſuperius dictas, ſed ex libera impellentis voluntate, quid in tali caſu agendum erit? Reſpondeo, Puellam debere de Monaſterio educi, & ſi quid damni paſſa fuerit, debet Epiſcopus prouidere, vt eius indẽnitati prouideatur expenſis illius, qui eam in Monaſterium intromiſit, & inſuper debet ſeuerè caſtigari; ſi verò Puella Monialis effici cupiat, deſiderij ſui compos, facienda eſt, licèt Pater illi contradicat, & ita deciſum fuiſſe refert Camp. *in diuerſ. iur. can. rubr. 12. cap. 16. nu. 20.*

10 Qui verò ſcientes fęminam non ſpontè Monaſterium ingredi, aut habitum ſuſcipere, vel profiteri, quia quoquo modo eidem actui præſentiam, auxilium, conſenſum, vel auctoritatem interpoſuerint, excõmunicantur, ex Conc. Trid. *cit. c.* 18. excuſabuntur tamen ex ignorantia quamuis craſſa, dummodò non adſit dolus; &

11 ratio eſt, quia vbi ſcientia facti petitur ad pœnam, exigitur dolus ad eam incorrendam. Vnde non incurrunt talem excommunicationẽ, qui huiuſmodi actui prȩſentes fuerint non animo auxiliandi, vel fauendi violentiæ illi, ſed alio animo, videlicèt, ſi aſſiſterent gratia Domini ſui, quem comitantur, vel vt interſint Miſſæ celebratæ tempore profeſſionis, vel vt audiant illam profeſſionem, ſic enim non fauent huiuſmodi violentiæ, ac per conſequens ceſſat in illis dolus.

QVÆSITVM II.

Vtrum metus reuerentialis Parẽtum, & aliorum Puellis incuſſus, inducat excommunicationem.

SVMMARIVM.

1 *Metus reuerentialis qualis ſit.*

2 *Metus reuerentialis non inducit excommunicationẽ latam à* Concil. Triden. *ſeſſ. 25. de Regul. cap. 18. contra cogentes fœminas ad ingreſſum Religionis.*

3 *Parentes importunis precibus ſuadentes filiabus, vt Religionem ingrediantur, non afficiuntur excommunicatione, ſecùs ſi illis graue minarentur malum.*

4 *Henricus II. Rex Angliæ metum grauem intulit Monachis Ciſtercienſibus, nè S. Thomam Cantuarienſem reciperent.*

5 *Parentes inſtituentes filiam legitimam hæredem hac lege, vt Monialis fiat, non vinciuntur excommunicatione.*

1 Notandum eſt in primis, metum reuerentialem eſſe illum, quo timet aliquis proprijs Parentibus, vel Prælatis, aut Magiſtris, vel ſimilibus, quos paternè reueretur, diſplicere, licèt prædicti non incutiant metum, ſed inferior concipiat, & propter reuerentiam imbibat huiuſmodi metum; hoc ergo ſuppoſito, mihi videtur dicendum cum Riccio *in praxi tom.* 1. *reſol.* 599. *nu.* 4. & Diana *loc. cit. verſ. ex his apparet*, & Portello *loc. cit. verb. Moniales num.* 11. talem metum non inducere

2 excommunicationem, quia parentes in huiuſmodi timore incutiendo, non ſe habent actiuè; etiam ſi Puellæ Monachalem ſtatum conuenire oſtenderẽt, ex eo quod, vel dotem non habeat pro decenti Matrimonio ſuo ſtatui, vel ex eo, quod illi ſecurum non erit manere in ſęculo ſine Matrimonio, & dicunt prædicti Doctores, quod hæc eſt praxis in tota ferè Eccleſia obſeruata, iuxta quam facientes, parentes, vel alij ſimiles, nemo illos excommu-

3 catos iudicabit. Immò addit Portell. quod ſi prædicti importunis præcibus ſuaderẽt Puellæ, vt ingrederetur, vel non ingrederetur, non incurrerent dictam excommunicationem, quia ſuaſio (etiam importuna) non eſt coactio, idem tenet Villalbos *in ſum. par. 1 tract. 17. dub. 31. n. 11. & nu. 13.* ſubdit idem Portell. quod incurrerent cenſuram, qui Monialibus Puellam recepturis graue minarentur malum, idipſum docet Palatius *in 4. diſt. 28. diſp. 1.* quod intelligendum eſt, quando talis com-

minatio attentis circumſtantijs minantis,
4 & malè dicatur metus grauis reſpectu Monialium; qualis fuit metus Henrici Secũdi Regis Angliæ incuſſus Monaſterio Pontiniaco Monachorum Ciſtercienſium, non recipiendi S. Thomam Cantuarienſem. Similiter non incurrunt dictam cenſuram Patres, qui filias relinquunt hæredes cum pacto, vt Monaſterium aliquod ingrediantur, quod ſi renuerint, ipſum Monaſterium hæredem inſtituunt, & filiabus alimenta ſolùm neceſſaria relinquunt; ratio eſt, quia illa non eſt coactio per vim, ſed potius per modum concupiſcentiæ. Ita cenſuit Sacra Congregatio Cardin. pro vt referunt Villal. *loc. cit.* & Dian. *in Reſolut. Moral. tract.* 15. *&* 1. *Miſcell. reſol.* 56. *in fine*, vbi videtur ſermo de filia legittima, non autem de naturali, de qua in antecedẽti Quæſito *num.* 3.

QVÆSITVM III.

Vtrum Puellis, alijsq. Mulieribus perſuadere Religionis ingreſſum muneribus, vel precibus, ſit aliqua pœna vetitum.

SVMMARIVM.

1 *Puellæ Religionis ingreſſum perſuadere, non eſt prohibitum, immo eſt actus meritorius, quatenùs ſuam libertatem non lædat.*

2 *Puellæ beneuolentiam muneribus abſque vllo pacto captantes, vt illam liberè ad Religionem inducant, non eſt vetitum, dummodò munera non ſint exceſſiua.*

3 *Pauperibus tutum eſt præbere alimenta gratis, & abſque pacto, vt tali modo ad Religionem accedantur.*

4 *Preces quibus Religio Puellis ſuadẽda eſt, non debent eſſe importunæ.*

1 EX dictis infertur, non eſſe prohibitum, Puellæ, Religionis ingreſſum, perſuadere, quia ingreſſus Religionis eſt actus meritorius, *ex cap. Scripturæ de voto*, quatenùs debitis fiat circumſtantijs; ita S. Thom. 2. 2. *q. vlt. art.* 9. quod probat auctoritate S. Iacobi Apoſtoli *in ſua Epiſt. Canonica cap. vlt.* per hæc verba; *qui conuerti fecerit peccatorem ab errore viæ ſuæ, ſaluabit animam eius à morte, & operiet multitudinem peccatorum ſuorum*; ſed illatio prædicta limitatione indiget, nempe, vt perſuaſio non tollat libertatem cui perſuadetur Religio; aliàs vitiaretur opus, & Religionis ingreſſus non eſſet ſpontaneus, quod repugnat his, quæ diximus ſupra; in tam graui enim negotio, de totius vitæ diſpoſitione agitur, & ideò voluntatis libertas maximè requiritur, nè poſtea Puella in malam vitam declinet, & à ſemita perfectionis retrocedat.

2 Infertur etiam; ſi quis muneribus abſque vllo pacto intendat beneuolentiam Puellæ captare, aut alterius fœminę, vt ſponte Religionẽ ingrediatur, licitè, & benè operatur, quia talis actio eſt mera, & liberalis donatio, nullo modo prohibita, immo egregia, quod colligitur *ex can. penult.* 23. *quæſt.* 4. & Gloſſ. *in d. cap. Quam pio* 1. *q.* 2. & Panormit. *in d. cap. Dilectus lib.* 2. *de Simonia*, & ita etiam affirmant plures Doctores, docentes poſſe dari pecuniam infideli, non ex pacto, ſed libertatis gratia, vt ad Chriſtianam Religionem alliciatur, S. Thom. 2. 2. *q.* 100. *art.* 3. *ad* 4. S. Antonin. 3. *par. tit.* 16. *cap.* 2. Angelus *verb. Simonia* 3. *nu.* 20. Sotus *de Iuſt. lib.* 9. *quæſt.* 6. *art.* 2. *ad.* 4. Leſſius *ſimili tract. lib.* 2. *cap.* 35. *dub.* 12. Azor. *par.* 1. *Inſtit. Moral. lib.* 12. *cap.* 1. *quæſt.* 2. Reginald. *in ſuo opere Moral. lib.* 18. *nu.* 374. Suarez *tom.* 3. *de Relig. lib.* 5. *cap.* 9. *nu.* 15. & Barthol. de Vecch. *in ſua praxi Nouitiorum diſp.* 1. *dub.* 2. *num.* 1.
3 vbi colligit ex auctoritate aliquorũ Doct. tutum eſſe, præbere pauperi alimenta gratis, & abſque pacto, quatenùs tali modo Religione accendatur, *&* *nu.* 2. notat cum Suarez *de Simonia nu.* 4. non debere munera eſſe tàm exceſſiua, vt per ea quis principaliter, & ratione illorum ad Religionem trahatur, nè ingratus videatur, quia talis exceſſus poteſt eſſe culpabilis.

4 Infertur adhuc preces licitas eſſe, vt per illas Puellæ Religionis ſtatus ſuadeatur, dummodo non ſint adeò importunæ, vt cogendi vim haberent, quia cum preces, & per-

& perſuaſiones importunæ, timori reuerentiali adiunctæ (quando ſcilicet factæ ſunt, & proueniunt à perſona, cui reuerentia debetur) metum grauem incutiunt, & aliquam coactionis rationem induunt, ex Barthol. de Vecch. *loc. cit. dub. 2. nu. 2.* ſed de hoc metu *ſuprà quæſito antecedenti.*

DISPVTATIO IV.

De receptione Puellarum, aliarumq. Mulierum ad habitum regularem, & de Cōditionibus, & qualitatibus in eis requiſitis.

Quæſitum I. Vtrum receptio Puellarum ſpectet ad Abatiſſam, & Conuentum Monialium.

Quæſitum II. De ætate, & exploratione voluntatis Puellarum.

Quæſitum III. De defectibus impedientibus ingreſſum Religionis in Puellis, alijsq. Mulieribus.

Quæſitum IV. De habitu Monialis Nouitiæ tempore Nouitiatus, nec nō de anno probationis peragēdo.

Quæſitum V. De diligentia adhibēda erga Nouitias in Monaſterijs erudiendas.

Quæſitum VI. Vtrum Nouitiæ Moniales poſſint ante annum probationis expletum profiteri.

Quæſitum VII. Vtrum tàm Monialis Nouitia, quàm Monaſterium, poſſint anno probationis renunciare.

Quæſitum VIII. An probationis annus debeat eſſe continuus.

Quæſitum IX. Vtrum probationis annus debeat computari de momento in momentum.

Quæſitum X. An, & quando Nouitia renunciationem bonorum ſuorum facere queat.

Quæſitum XI. Vtrū Renunciatio abſque ſolemnitatibus Concil. Trid. *ſeſſ. 25. de Regul. cap. 16.* facta ante ingreſſum Religionis, intuitu, habitum regularem induendi, ſit valida.

Quæſitum XII. An renunciatio facta à Nouitia Moniali cum ſolemnitatibus Concil. Trid. *loco cit.* ſemper ſit valida.

Quæſitum XIII. Vtrum Nouitia tempore probationis poſſit teſtamentum condere, & reuocare aliud teſtamentum à ſe confectum ante ingreſſum Religionis.

QVÆSITVM I.

Vtrum receptio Puellarum ſpectet ad Abbatiſſam, & Conuentum Monialium.

SVMMARIVM.

1 *Receptio Puellarum ad habitū regularem ſpectat ad Abbatiſſam, & Conuentum Monialium.*

2 *Receptio Puellarum ad habitum regularem attendenda eſt ſecundùm conſuetudinem, & conſtitutiones Monaſteriorum, & licentiam Superiorum.*

3 *Receptio Puellarum ad habitum debet fieri per ſuffragia ſecreta, poſtquam Puellæ examinatæ fuerint ab Ordinario.*

4 *Moniales omnes ſupernumerariæ debent recipi cum licentia Sac. Congr. Card.*

5 *Suffragia ſecreta debent maiorem Capituli partem excedere, vt receptio puellarum ſit valida.*

1 OMnia ferè Iura, & Doctores communiter docent ad Abbatiſſas, & Moniales ſpectare receptionē Puellarum ad habitum regularem; nam receptio ad Religionem ſpectat ad Prælatum imme-

diatum Conuentus, ſiue ad Conuentum ipſum *ex cap. fin. de Regul in 6.* vbi Bonifacius dicti Capitis Auctor receptionem conſuetudini tandem remittit, & tradunt Nauar. *lib. 1. Conſil. de Conſt. Conſil. 9. n. 12.* Abbas *in c. ad Apoſtolicam de Regul. n. 31.* Gloſſ. *in cap. finali verb. pertineat de Regul. in 6.* ibi Ioan. Andr. & Ioan. Monach. & Barthol. de Vecch. *in Praxi Nouitiorum diſp. 7. dub. 4. nu. 2.* & Mirand. *de Sacr. Virg. quæſt. 8. art. 1.* & Peirinus *tom. 2. de Religioſo Prælato quæſt. 3. cap. 1. conc. 1.* vbi reſoluit cum Suarez *tom. 3. de Relig. lib. 5. cap. 10. nu. 6.* ſtandum eſſe conſuetudini, vt dictum eſt *ex d. cap. finali in 6.* Ideò Miranda *loc. cit.* ponit ſtatutum ſpeciale Nicolai V. pro Monialibus S. Claræ recipiendi Nouitias, *& tom. 2. Manual. Prælat. quæſt. 15. art. 1. concl. 1.* apertè docet, quod
2 in hac re reſpicere oportet conſuetudinē, conſtitutiones, præcepta, & etiam Priuilegia, quæ in particulari tenent ſingulæ Religiones, & tandem *loc. cit. de ſac. Monial.* concludit, receptionem dictam, nullo modo ſine ſuorum Prælatorum licentia
3 eſſe faciendam. Pro receptione autem Monialium ſuper numerum, ſiue velatarum, ſiue conuerſarum inſuper licentia à Sacra Congreg. Card. prærequiritur; & maxime quoad velatas ſeruari debēt conditiones, & circumſtantiæ in huiuſmodi licentijs Romæ impreſſis, contentæ, vt docet Aldan. *in Comp. cit. lib. 1. tit. 8.* Sacram Congregationem declaraſſe.

4 Suppoſita ergo hac facultate Abbatiſſarum, & Monialium, per ſuffragia ſecreta poterunt, Puellas iam ab Ordinario examinatas (ſi eis libuerit) ad habitum Regularem recipere, iuxta præſcriptum in Concil. Prouinc. Mediolanen. quinto ſub Diuo Carolo Borrom. relatum à Barthol. Gauant. *in Manual. Epiſc. verb. Moniales §. Monialium receptio num. 22. & 28.* vbi *num. 30.* addit Sacram Congregationem Cardinalium ſub anno 1603. decidiſſe ſuf-
5 fragia ſecreta debere maiorem capituli partē excedere, ad hoc vt receptio Puellarum locum habeat. Reſtat ergo diſcutiendum de recipiendarum ad habitum conditionibus; & primo quoad ætatem.

QVÆSITVM II.

De ætate, & exploratione voluntatis Puellarum.

SVMMARIVM.

1 *Puellæ ante duodecimum ætatis annum non ſunt ad Religionem admittendæ.*

2 *Puellæ poſſunt etiam inuitis parentibus completo duodecimo ætatis anno ad Religionem admitti.*

3 *Exploratio voluntatis Puellarum ab Epiſcopo fieri debet, ſiue eius Vicario, antequam ad habitum admittantur.*

4 *Exploratio voluntatis Puellarum an ſemel, vel bis ſit facienda.*

5 *Epiſcopus non debet ſe ingerere ad petitionem alicuius in explorationem voluntatis Virginis faciendam.*

6 *Puella exploranda quando in Eccleſiam exteriorem, vel aliam commodiorem ſit ducenda.*

7 *Vicarius Epiſcopi, quando explorationem voluntatis Virginum præſtare poſſit.*

8 *Abbatiſſa debet ante menſem Epiſcopum certiorem facere de profeſſione Nouitiarum, vt earum voluntatem explorare valeat; ſin autem, cenſuris compelli poterit.*

9 *Epiſcopus certioratus intra viginti quinque dies tenetur explorare Nouitiarū voluntates, aliàs non debet ſe in exploratione intromitttere.*

10 *Epiſcopus certum tempus præfigere debet, in quo Nouitia ſe deliberet, an profiteri velit.*

11 *Epiſcopus omittens alteram, vel vtramque explorationem facit contra Concilium Tridentinum.*

1 ANte duodecimum ætatis annum non ſunt Puellæ ad habitum Religionis admittendæ, quia vt habetur *in Capitulare Domnico Leonis Papæ III. canon. 14.* relato *tom. 2.* Conciliorum Antiquorum Galliæ. *Infantulæ ætatis Puellæ non velentur, antequam illæ eligere ſciant quid velint,* & vt in negotio tanti momenti, integrum illis reliquatur voluntatis arbitrium,

bitrium, ad eligendum, quicquid eis magis videbitur, expedire; Completo enim duodecimo in fœminis, in maſculis decimo quarto anno, non ſolùm poſſunt ad Religionem recipi, verum etiam, ſtante eorundem voluntate libera, vt diximus, inuitis etiam parentibus, vel curatoribus, ad habitum Regularem admitti. Ita habetur *in cap.* 1. *&* 2. 21. *quæſt.* 2. & Gloſſ. *in d. cap.* 1. *in fine*, Panormit. *cap.* 2. *nu.* 2. *de Regular.* & S. Antonin. *par.* 2. *tit.* 11. *cap.* 2. §. 6. & Eman. Roder. *qq. regul. tom.* 3. *q.* 12. *art.* 2. affirmans, ſancitum fuiſſe in Concilio Prouinc. Toletano, quod Puellæ, cauſa induendi probationis habitum, prohibentur, niſi ſint maiores duodecim annis. Idem affirmant Vgul. *de offic. Epiſc. cap.* 21. §. 1. Azor. *loc. cit. lib.* 18. *cap.* 18. *quæſt.* 55. Naldus *verb. habitus nu.* 6. Barthol. de Vecch. *in praxi cit. diſp.* 2. *dub.* 6. *num.* 16. qui refert, Sacram Card. Congregationem declarantem verba Concilij Tridentini *ſeſſ.* 25. *cap.* 17. nimirum, *Explorauerit Virginis voluntatem*, decreuiſſe, *Puellam non debere admitti ad habitum ſuſcipiendum, ante duodecimum annum, cuius cauſa requiritur voluntatis Puellæ exploratio; non eſt autem voluntas Congregationis, neque Concilij, vt ante dictam ætatem Puella admittatur*; & Armend. *loc. cit. n.* 43. refert, fuiſſe deciſum, non eſſe diſpenſandum cũ Puella, vt habitum recipere queat, donec duodecimum annum compleuerit; quicquid dicant Suar. *tom.* 3. *de Relig. lib.* 5. *cap.* 1. *num.* 9. & Sanch. *loc. cit. cap.* 18. *n.* 33. & Mirand. *loc. cit. quæſt.* 8. *art.* 2.

3 Stante igitur in Puellis prædicta ætate, Concilium Trid. *ſeſſ.* 25. *cap.* 17. ſic ſanciuit. *Libertati profeſſionis virginum Deo dicandarum proſpiciens ſancta Synodus ſtatuit, atque decreuit, vt ſi Puella, quæ habitum Regularem ſuſcipere voluerit, maior duodecim annis ſit, non ante eum ſuſcipiat, nec poſtea ipſa, vel alia profeſſionẽ emittat, quam explorauerit Epiſcopus, vel eo abſente, vel impedito, eius Vicarius, aut aliquis, eorum ſumptibus, ab eis deputatus, Virginis voluntatem diligenter, an coacta, an ſeducta ſit, an ſciat, quid agat, & ſi voluntas eius pia, ac libera cognita fuerit, habueritq. conditiones requiſitas iuxta Monaſterij illius, & Ordinis regulam, nec non Monaſterium fuerit idoneum, liberè ei profiteri liceat.*

4 In quibus Concilij verbis non ſolùm determinatur ætas Puellarum ad habitum regularem recipiendarum, verùm etiam voluntatum exploratio ab Epiſcopo, vel eius Vicario facienda; circa quam explorationem inuenio Doctores inter ſe diſſẽtientes; Nam Mirand. *loc. cit. quæſt.* 8. *a.* 4. dicit, quod Ioann. à Bobadilla *in ſuo Manual. manuſcripto*, inquit, quod Concilium Trident. *loc. cit.* quantum ad hoc nõ fuit vſu receptum, neque moribus vtentium, comprobatum, ſaltem in Hiſpania, vbi Puellæ ſiue maiores, ſiue minores duodecim annis, ſemel tantum, idq. ante profeſſionem, ab Epiſcopis examinantur, ſiue ab eorum Vicarijs, & nunquam ante ſuſceptionem habitus.

Michael Medina *de ſacrorum homin. cõtin. lib.* 4. *controu.* 9. *cap.* 4. & Sanch. *in decal. cit. lib.* 4. *cap.* 18. *n.* 33. & Suar. *tom.* 3. *de Relig. lib.* 5. *c.* 2. *nu.* 9, in ſupradicto Concilij Tridentini decreto affirmant, duo decerni; Vnum eſt, ſi Puella ingrediens ſit maior duodecim annis, quantæcunque ætatis ſit, debet duplex Epiſcopi examen ſubire, ante ſcilicet habitus ſuſceptionem, & ante profeſſionem; Alterum eſt, quod Puella minor duodecim annis ingrediens Religionem, vnicum ſubeat examen, tempore ſcilicet profeſſionis.

Barboſa *loc. cit. de offic. & poteſt. Epiſc. alleg.* 100. *n.* 4. dicit, quod voluntas Puellæ exploranda eſt; non ſolùm quando habitum ſuſcipere intendit, ſed etiam, quando profeſſionem emittere procurat, ita vt ad Epiſcopum pertineat, tàm ante habitus ſuſceptionẽ, quàm ante profeſſionis emiſſionem, voluntatem Puellæ explorare, non obſtante, quod Monaſterium ſit Regularibus ſubiectum, & ab illius Iuriſditione aliàs exemptum; tamen ſi prior exploratio non fuerit facta, ſufficit ſecunda, vt deciſum fuiſſe, referũt Praxis Epiſc. *par.* 1. *verb. Moniales pag.* 258. & Armendarius *loc. cit. num.* 37.

5 In explorationem ante habitus ſuſce-

ptionem faciendam, non debet ſe ingerere Epiſcopus ad petitionem alicuius, qui cupiat Puellam, cuius voluntas explorari debet, in vxorem ducere, ſed debet tempus, faciendæ Profeſſionis expectari, quo
6 etiam tempore ſi habeatur ſuſpicio, à Monialibus inueſtigetur, curabitquè Epiſcopus illam in Eccleſiam exteriorem Monaſterij duci, vel in aliam commodiorem, prout magis expedire iudicabit, vbi liberè voluntatem eius explorare valeat; ſi verò nulla adſit ſuſpicio, neque alia cauſa iuſta appareat, ad Crates ferreas, & non alibi,
7 Puellæ voluntatem explorabit; Vicarius verò nec primam, nec ſecundam explorationem preſtare poterit, niſi impedito Epiſcopo, vt docet Sbroz *de offic. Vicarij lib. 2. quæſt.* 108. Videatur Armend. *loco cit. num.* 48. & Campanil. *loco cit. cap.* 16. *nu.* 18. & Fuſcus *de viſit. lib.* 2. *c.* 10. *nu.* 40.
8 Aduertendum eſt, poſſe Epiſcopum compellere Monialium Abbatiſſam Eccleſiaſticis cenſuris, ne ſinat Nouitiam profeſſionem emittere, niſi prius ipſum certiorem faciat, vt voluntatem Puellæ explorare valeat, ad præſcript. Concilij Trid. *c.* 17. *ſeſſ.* 25. *de Regular.* per hæc verba; *Cuius profeſſionis tempus, ne Epiſcopus ignoret, teneatur Præfecta Monaſterio, eum ante menſem certiorem facere; quod ſi Præfecta certiorẽ Epiſcopum non fecerit, quamdiù Epiſcopo videbitur, ab officio ſuſpenſa ſit.*
9 Epiſcopus verò certioratus de tempore Profeſſionis Nouitiæ ante menſem; intra viginti quinque dies illius voluntatem explorare, tenetur, quibus elapſis, in exploratione non debet amplius ſe intromittere, ſicut deciſum fuiſſe à Sacra Congregatione, affirmant Armend. *loco citat. nu.* 45. & Campanil. *loco cit.* & ab Epiſcopo, certus dierum numerus, quindecim,
10 vel viginti præfigi debet, in quibus Puella, an velit profiteri, vel non, deliberet; ſi aſſenſum præbuerit, ſeruatis ſeruandis profiteri debet; ſi verò renuerit, ad domum Parentum, vel conſanguineorum remittenda eſt. ita Campan. *loco cit. nu.* 16. Armend. *loco cit. n.* 49. *lib.* 7. *de Reilg.* Barboſ. *de offic. & poteſt. Epiſc. alleg.* 100. *n.* 2.
11 Si autem Epiſcopus alteram, vel vtramquè explorationum prędictarum non egerit, contra Concilium Tridentinum feciſſe, cenſuit Sacra Cõgregatio, teſte eodem Barboſ. *loco cit. nu.* 9. addens ab iſtis ſacris Virginibus, à quibus non ſolum ſuſceptus eſt habitus, ſeu iam emiſſa eſt Profeſſio ſine examine, nihil ordinariorum debere ſuſcitari, ſed permittere eas in ſuo ſtatu permanere.

QVÆSITVM III.

De defectibus impedientibus ingreſſum Religionis in Puellis, alijſque Mulieribus.

SVMMARIVM.

1 *Defectus vitandi in Puellis, alijſque fœminis ad religionem recipiendis.*
2 *Mulieres ſurdæ, cecæ, & gibboſæ nullo iure impediendæ ſunt, quin ad religionem admittantur.*
3 *Illegitimæ Mulieres non excluduntur à Religione, ſed à Prælatione.*

1 Aliæ etiam requiruntur conditiones in Puellis, & Mulieribus ad Religionẽ recipiendis; Non enim debent eſſe ſcandaloſæ, nequè petulantes, non excommunicatæ, nec Hæreticæ, vel Schiſmaticæ, aut flagitioſæ, vt bene probat Maiol. *de Irregular. lib.* 1. *cap.* 29. *num.* 50. immò debent eſſe irrepræhenſibiles, vt decet ſponſas Chriſti; & omnis defectus, qui alijs Virginibus nocere poteſt, tam ratione mali exempli, quam imitationis delicti, quam ratione ſcandali, vel infectationis, tam animi quã corporis, impedimẽto eſſe debet, ne inter Moniales recipi poſſint, vel retineãtur: expreſsũ habetur *in c.* 1. *de ſtat. Rel. in* 6. alij verò defectus, qui propriam fœminæ perſonam attingunt, nec ad alias tranſeunt, nullum ad religionis ingreſſum, impedimentum, afferre videntur.

Cauendum eſt tamen, ne in quouis Monialium genere ſit aliqua contagioſa, morboſa, aut dœmoniaca, vel furioſa; quod ſi reperiretur ante profeſſionẽ, excludenda
2 eſt; Surdæ vero, cecæ, claudæ, mutæ, & gibboſæ,

gibboſæ, nullo iure impediendæ ſunt, maximè quando in illis maior religio, & ſubiectio futura ſpectatur; ita Maiol. *loco cit.*
3 *num.7.* vbi *num.9.* addit quod Illegitimæ non videntur excludendæ à Religione, ſed ab omni Prælatione, Abbatiſſatus nempè, & Prioratus, non obſtante, quod per ingreſſum Religionis tollatur omnis macula; ſed in hac re puto attendendas eſſe Monaſteriorum conſtitutiones.

QVÆSITVM IV.

De habitu Monialis Nouitiæ tempore Nouitiatus, nec non de anno probationis peragendo.

SVMMARIVM.

1 *Confirmationis Sacramento debet eſſe munita puella, antequam habitum regularem ſuſcipiat.*
2 *Ingredi non debet Monaſterium, qui Puellam habitu regulari induit.*
3 *Nomen Moniali quale ſit imponendum.*
4 *Expenſæ, occaſione inducendi Monialem, ſunt à ſuperiore præſcribendæ.*
5 *Locus pro Nouitijs in Monaſterio debet eſſe ſeparatus.*
6 *Habitum Nouitiarum debet Monialis Nouitia deferre toto tempore Nouitiatus, niſi regula approbata aliter determinet.*
7 *Habitus Nouitiarum diſtinctus non eſt de eſſentia anni probationis.*
8 *Nouitia Monialis debet per annum cum habitu regulari in probatione permanere, aliàs Profeſſio erit irrita.*

1 ANtequam Puella habitu regulari induatur, debet eſſe Confirmationis Sacramento munita, ex Sacra congregatione Cardin. teſte Gauanto *in Manuali Epiſc. verb. Moniales, §. Monialiũ receptio*
2 *nu.36.* & qui eam induit, ſiue ſit Superior, ſiuè Confeſſarius non ingrediatur Monaſterium; ex dicta ſacra Congregatione 13. Septembris 1583. vt refert idem Ga-
3 uant. *loco cit. nu.34.* imponatq. ei Nomen Sanctæ, non gentilis fœminæ, *ex Concil. Mediolan. primo num.36.* relato à d. Gauanto: immò imponat etiam, ne vocetur *Domna*, ſed ſoror, ex decreto Sacræ Congregat. Card. apud Barb. *de Iure Eccleſ. lib.1.c.44.n.65.* licèt vſus obtinuit, quod Moniales Ordinis S. Benedicti, aliorumq. Ordinum non mendicantium vocentur *Domna* ad inſtar virorum prædictorũ Ordinum, qui vocantur *Don*; vt omnibus
4 compertum eſt. Et ad vitandas ſuperfluas expenſas in huiuſmodi veſtimento fieri ſolitas, ſacra Congregatio, dicit Campanil. *in diuerſ. Iur. Canon. rubr.12. cap.16. num.13.* decreuit, Epiſcopum debere præſcribere expenſas occaſione veſtimenti fiendas.
5 Puella ergo ſic induta, & in Nouitiatu, (qui ſit locus ſeparatus Monaſterij, ex ſacra Congregatione Card. ſub anno 1603. per Gauant. *loco cit. nu.39.*) introducta, debet
6 habitum regularem Nouitiarum deferre toto tempore anni probationis; ita tradunt Azor. 1. *par. inſtitut. moral. cap. 2. quæſt.9.* Sanchez *loco cit. lib.5. cap.4. nu.29.* Emanuel. Roder. *loco cit. tom.3. quæſt.15. art. 9.* Barthol. à Santo Fauſt. *in Theſaur. Relig. lib.5. quæſt.177.* Barthol. de Vechijs *in praxi nouit. diſp.11. dub.7.* Barboſ. *de poteſt. Epiſcopi allegat.101. num.29.* Reginal. *in ſua praxi lib.18. nu.384.* & Rod. à Cuna *in comment. ad cap.1. nu.12. diſtinct. 53.* vbi *num. 13.* limitat niſi regula alicuius Religionis à Pontifice aprobata, aliud determinaret, vel niſi eſſet Religio, quæ habitum proprium nouitiorum nõ haberet, ſicut non habet Venerabilis Societas Ieſu, teſte Sanch. *loco cit. cap.8. nu.70.* Quo tempore, ſicut, & reliquo vitæ ſuæ, quoad veſtimenta, multa illi prohibita ſunt *in Clem.2. de ſtat. regul.* videlicèt, panni ſericei, duplicationes veſtimentorum, ſandalia, comæ cum crinibus, caputia ſcaccata, virgulæ, chortæ, feſta, &c. ſed debet veſtibus ſui ſtatus, & profeſſionis vti; *cap.24.*
7 *Sanctimonialis 23. diſtinct.* Non erit tamen de ſubſtantia, & eſſentia anni probationis, Nouitiam induere habitum Nouitiarum, ab habitu Monialium profeſſarum, diſtinctum, vt docent Suarez *tom. 3. de Relig. lib.5. cap.14. n.10.* & Barthol. de Vecchijs *loco cit. dub.7. num.3.* cum ſufficiat Noui-

tijs

tijs anno probationis deferre habitum Regularem iuxta regulam illius Monaſterij à Sede Apoſtolica approbatam. Cum
8 tali habitu regulari debet Nouitia per annũ in probatione manere; ex decreto Cõcilij Tridentini *d.ſeſſ.25. de Regul. cap.15.* aliàs ſi admittitur ad profeſſionem irrita & inanis reddetur, ex eodem Concil. Trid. *loc. cit.* atque ita etiam docent Eman. Roder. *loc.cit.tom.2.quæſt.2.art.7.* Azor ſimiliter *loc.cit.cap.2. quæſt.6.* Campanil. *in Diuerſorio Iur.Canon.rub.12.c.3.* Miranda *loc.cit.quæſt.22.a.1.* Bartholom. à S.Fauſt. *loc.cit.q.60.* & communiter Doctores.

QVÆSITVM V.

De diligentia adhibenda erga Nouitias in Monaſterijs erudiendas.

SVMMARIVM.

1 *Nouitiæ Moniales, quæ in Monaſterijs erudiuntur cum omni pietatis affectu, & vigilantiſſimæ curæ ſtudio, nutriendæ ſunt.*
2 *Magiſtræ Nouitiarum Monialium quales eſſe debeant.*
3 *Moniales Nouitias erudiendi modus exactiſſimus à ſancto Hieronymo traditus.*

PRæſens quæſitum tantæ vtilitatis, & eruditionis, ac Nouitijs Monialibus ſummopere neceſſarium, totum deſumitur ex Concilio Aquiſgranenſe celebrato ſub anno 816. *can.22. in to.1. Conc. Antiquorum*
1 *Galliæ* ſub his præciſis verbis. *Religio Eccleſiaſtica docet, vt Puellæ, quæ in Monaſterijs erudiuntur cum omni pietatis effectu, & vigilantiſſimæ curæ ſtudio nutriantur: nè ſi lubricæ ætatis annos indiſciplinatè viuendo traſegerint, aut vix, aut*
2 *nullatenus corrigi poſtea poſſint. Quapropter præferũtur eis ex ſanctimonialibus tales magiſtræ, quæ vtiq. & probabilis ſint vitæ, & ergà eas talem exhibeant curam, vt nequaquam hùc, atque illùc poſſint habere progreſſum, & aut deſidiæ, aut laſciuiæ vitio maculentur; quin potius ſacris imbuantur diſciplinis, quatenus his man-*
3 *cipatæ, vagandi otio careant. Sed qui modus in huiuſmodi erudiẽdis tenendus ſit, beatus Hieronymus in Epiſtola, quam ad Lætam de Inſtitutione filiæ ſcripſit pleniſſimè docet, dicens; Igitur, quæ de repromiſſione nata eſt, dignã habeat ortu ſuo inſtitutionẽ parentum; Samuel enim in templo nutritus eſt; Ioannes in ſolitudine præparatur, locuſtis alitur, & melle ſilueſtri, & in typum pœnitentiæ prædicandæ, tortuoſiſſimè animalis veſtitur exuuijs. Sic erudienda eſt anima, quæ futura eſt templum Domini. Nihil aliud diſcat audire, nihil loqui, niſi quod ad timorem Dei pertinet; turpia verba non intelligat, cantica mundi ignoret. Adhuc tenera lingua pſalmis dulcibus imbuatur, procul ſit ætas laſciua puerorum, habeat modeſtam gerulam, nutricem grauem. Diſcat in pueritia, cui Imperatori tyruncula nutriatur. Ipſe habitus, & veſtitus doceat eam, cui promiſſa ſit. Aures eius non perforentur, nec ora Chriſto conſecrata ceruſſa, & purpuriſſo depingantur; nec aurum, & margaritæ collum eius deprimant, nec caput ſacratum gemmis oneretur: ſed habeat alias margaritas, quibus poſtea venditis, emptura eſt pretioſiſſimum margaritum. Sit nutrix eius ſollicita, & prudens, vt ea quæ nutritur, nè percutiatur à vipera, nè bibat de aureo calice Babylonis, nec cum Dina egrediatur videre filias regionis, ne ludat pedibus, & trahat tunicas, quia venena non dantur niſi melle circumlita, & vitia non decipiunt, niſi ſub ſpecie virtutum.*

Poſtquam grandiuſcula fuerit, & in exẽplum ſponſi ſui ſapientia, ætate, & gratia apud Deum, & homines creſcere cœperit, pergat ad templum veri Patris cum parentibus ſuis; ſed cũ illis non egrediatur è templo, & nuſquam ab eis inueniatur, niſi in auditu ſanctarum ſcripturarum. Nuſquam exeat foras, nè inueniant eam, qui circumeunt Ciuitatẽ, & vulnerent pudicitiam eius, auferẽtes theriſtrum, & nudam in ſanguine derelinquant. Non veſcatur in publico, ne videat cibos, quos deſiderat; diſcat iam nunc vinum non bibere, in quo eſt luxuria, vſque ad perfectam tamen ætatem propter indulgentiam, modico vtatur vino,

&

& carnium edulió ſuſtentetur. Nullus ei iuuenis, nullus cincinnatus arrideat; vigiliarum dies, & ſolemnes pernoctationes ſic celebret, vt ne tranſuerſum quidem vnquã à nutrice diſcedat, non cum ancillis in auribus ſuſſurret, ſed quod vni loquitur, omnes intelligant. Sit ei comes non compta, atque formoſa, quæ gutture carmen dulce moduletur: ſed grauis, pallens, ſubtriſtis, & pudicitiæ veterana, quæ illam doceat, & aſſueſcat exemplo ad Orationes, & Pſalmos nocte conſurgere, mane hymnos canere, & ſtare in acie, quaſi bellatricem Chriſti.

Horarum diei curſu peracto, accenſaq. lucernula reddat ſacrificium veſpertinum; ſic dies tranſeat, ſic nox inueniat laborantem; Cibus eius oluſculum ſit, & ſimilia, raròq. piſciculi, ſic comedat, vt ſemper eſuriat, vt ſtatim poſt cibum poſſit legere, orare, & pſallere; non habeat colloquia ſæcularium Puellarum, & malarum Virginum contuberniјs non miſceatur. Balnearum verò fomitibus ſopitos non ſuſcitet ignes; pro gemmis, & ſerico, diuinos codices amet; diſcat primo Pſalterium, erudiatur in Prouerbijs Salomonis ad vitam, conſueſcat in Eccleſiaſte calcare quæ mundi ſunt; ſectetur in Iob virtutis, & patientiæ exempla, ad Euangelia tranſeat, nunquam ea poſitura de manibus. Apoſtolorum acta, & epiſtolas tota cordis imbibat voluntate, & ſic per ordinem ſeriem noui, veteriſq. teſtamenti; Cumq. pectoris ſui cellarium his opibus locupletauerit, tũc virtutum floribus adornata, ſoli ſponſo cæleſti, cui commiſſa eſt, calcatis cunctis, quæ mundi ſunt, placere ſtudeat.

Et in Concilio Prouinciali Mediolanenſi 1. ſub Diuo Carolo Borromeo *p.2. de Monialibus §. de Præfectis, & alijs Miniſtris* habentur de Magiſtra Nouitiarum hæc verba; *Nouitiarum curam ſola Magiſtra electa, loco à cæteris Monialibus ſeparato, habeat; alia prætereà nulla. Nec Nouitias in timore, & in cultu Dei, & in obſeruatione Religionis erudiat, conetúrq. & vitæ exemplo; nullam habeat anſam repræhenſionis, aſſiduiſq. admonitionibus ita eas inſtituere in ſpiritualis, & ſanctæ vitæ ratione, vt progredientes (Deo adiutore) perfectæ eius ancillæ poſſint euadere.*

QVÆSITVM VI.

Vtrum Nouitiæ Moniales poſſint, ante annum probationis expletum, profiteri.

SVMMARIVM.

1 *Nouitiæ Moniales Ordinis S. Dominici, etiam anno probationis non expleto, in articulo mortis conſtitutæ, profeſſionem emittere poſſunt, dummodò ſint in legitima ætate.*

2 *Profeſſionem emittens intra annum probationis non eſt obligatus ad Religionem, neque in genere, neque in ſpecie, nec in foro conſcientiæ.*

3 *Priuilegium quod Nouitiæ Moniales profiteantur in articulo mortis, non eſt reuocatum.*

4 *Legiſlatoris mens eſt, ijs ſemper prouidere, quæ communiter accidunt.*

5 *Lex generalis non tollit legem antiquam pro caſu ſpeciali.*

6 *Congregatio Sacra Cardinalium non poteſt derogare priuilegijs Papæ, & quando cenſet aliquod priuilegium derogatum, conſulit Papam, & de tali derogatione fit mentio.*

7 *Priuilegia contra* Conciliũ Tridentinum *conceſſa Regularibus* à Pio V. *quomo- fuerint reuocata à* Gregorio XII.

8 *Profeſſio emiſſa à Nouitijs in articulo mortis, an ſit valida.*

9 *Papa non intendit vnquam quæſito alterius iuri derogare, & nu.13.*

10 *Monaſterium ſuccedit in bonis Monialis Nouitiæ, ſi poſt emiſſam profeſſionem in articulo mortis, illa decedat.*

11 *Nouitijs Monialibus decedentibus ab inteſtato, ſuccedit in earum bonis Monaſterium.*

12 *Matrimonium in articulo mortis contractum ſicuti eſt validum, ita & profeſſio emiſſa in articulo mortis eſt valida.*

14 *Moniales priuilegijs Fratrum quomodo gaudeant.*

1 RESpondeo, quod non obſtante Concilio Tridentino *ſupra citat.* Pius

Pius V. conceſſit Sanctimonialibus Nouitijs Ordinis S. Dominici, vt, quæ, anno probationis nondum expleto, ab hoc ſæculo tranſituræ, in articulo mortis conſpiciuntur, ipſæ ante tempus requiſitum, dummodo tamen in ætate legitima conſtitutę ſint, ad profeſſionem regularem admitti poſſint, Conſtitutione ſequenti.

Summi ſacerdotij cura, meritis licèt imparibus, nobis ex alto commiſſa, requirit, vt votis illis, per quæ animarum Chriſti fidelium, præſertim ſanctimonialium, virtutum Domino ſub ſuaui religionis iugo, virgineaq. perpetuæ Caſtitatis Laureola famulantium ſaluti ſpiritualiq. conſolationi, conſulitur, libenter annuamus, illaſq. fauoribus proſequamur, opportunis. Sanè exhibita nobis nuper pro parte dilectarum in Chriſto filiarũ Monialium Nouitiarum nuncupatarum ad regulã profitendam ad Regulam S. Dominici fratrum Prædicatorum petitio continebat, quod quoniam aliquando accidit, vt illæ, durante tempore probationis illarum ad emittendam profeſſionẽ regularem, & ante illius emiſſionem, ab hac vita migrant, & in dicto tempore probationis, obſtantibus, cõſtitutionibus ſiuè ſtatutis, & ordinationibus dicti ordinis, non valentes dictã profeſſionẽ emittere, carent cæleſti merito, quo ex dono, & benignitate ſedis Apoſtolicæ ceteræ dicti Ordinis Moniales profeſſæ, in dicta profeſſione, & regula decedentes, gaudent. Quare nobis humiliter ſupplicari fecerunt, vt ſibi in præmiſſis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur, qui ſalutem animarum dictarum Monialium Nouitiarum ſic ante profeſſionis emiſſionem, & durante tempore probationis earumdem decedentium, ſincero deſideramus affectu, ipſaſq. Moniales Nouitias, & earum ſingulas à quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijſque Eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pœnis à iure, vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibèt innodatæ exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxàt conſequendũ, harum ſerie abſolutas fore cenſentes, huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, eiſdem Monialibus Nouitijs, nunc, & pro tempore exiſtentibus, & earum ſingulis, vt quando, & quoties aliqua ex eis nondum profeſſa, de alicuius medici conſilio ab hoc ſæculo tranſitura conſpicitur, ipſa pro conſolatione animæ ſuæ profeſſionem prædictam ante tempus requiſitum quatenùs tamen in ætate legitima conſtituta ſit ad illam emittendam in manibus Abbatiſſæ, ſeu Prioriſſæ, vel alterius Superioris Nouitiarum ipſius Monaſterij, ſeu domus, ita tamen, quod ipſæ Moniales Nouitiæ ſic decedentes indulgentiam, & alias gratias, quas Moniales verè profeſſæ decedentes conſequuntur, conſequi poſſint, emittere in articulo mortis liberè, & licitè valeãt, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuò concedimus, & indulgemus: Nec non eiſdem Monialibus Nouitijs ita tunc Profeſſis decedentibus, plenariam peccatorum ſuorum Indulgentiam, & remiſſionem in forma Iubilei miſericorditer in Domino eiſdẽ auctoritate, & tenore elargimur. Ac conceſſionem, indultum, & elargitionem huiuſmodi, ac præſentes litteras ſub quibuſuis ſimilium, vel diſsimilium indulgentiarum, & gratiarum ſuſpenſionibus, reuocationibus, & limitationibus, etiam in fauorem quorumcumque factis, & faciendis nullatenùs compræhenſas, ſed ſemper ab illis exceptas; & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum, & validiſſimum ſtatum reſtitutas, repoſitas, & de nouo conceſſas exiſtere; ipſiſque Monialibus, & profeſſionem emittentibus ſuffragari poſſe.

Et ſic per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungẽtes, etiam S.R.E. Cardinales, & Sacri Palatij Apoſtolici cauſarum Auditores ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, ac quicquid ſecùs ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Monaſterij, ſeù domus, & ordinis huiuſmodi etiam iuramento; confirmatione Apoſtolica; vel quauis firmitate alia roboratis, Statutis, & conſuetudinibus: priuilegijs quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis, illis, eorumq. Superioribus, & perſonis ſub quibuſcunque tenoribus, & for-

& formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis in contrarium quomodolibet conceſsis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, & ſingulis, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum, nihil pœnitus omiſſo, & forma in illis tradita, obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxàt ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Datum Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris. Die 23. Auguſti 1570. Pontificatus noſtri anno 5.

Circa quam Conſtitutionem quatuor ſolent dubitari.

Primò. An ſit reuocata per Bullam Gregorij XIII. quæ incipit *In tanta rerum, & negociorum mole*.

Secundò. An Profeſſio per huiuſmodi Priuilegium facta, ſit valida, ita vt ſi Monialis Nouitia ad priſtinam redeat ſanitatem, finito Probationis anno, nouam non teneatur emittere profeſſionem.

Tertiò. An Monaſterium ſuccedat in bonis Nouitiæ ſic profeſſæ morientis inteſtatæ.

Quartò. An iſtud Priuilegium extendatur ad alios Nouitios, & Nouitias aliarum Religionum.

1 Ad primum diuerſimodè reſpondent Doctores. Nam Barthol. de Vecchis *de Nouit. diſp.* 13. *dub.* 11. Eman. Sà *tit. Religio nu.* 56. Lopez *in ſumm. par.* 1. *cap.* 8. Ioann. Cruz. *de ſtat. regul. lib.* 1. *cap.* 8. *dub.* 4. *& lib.* 2. *cap.* 3. *dub.* 6. *concl.* 3. putant abſolutè huiuſmodi priuilegium eſſe reuocatum per dictam Bullam Gregorij XIII. & ideò huiuſmodi profeſſionem in nullo foro obligare; ducuntur maximè ex quadam aſſerta deciſione ſacræ Congregationis Cardi-
2 nalium ſub his verbis. *Qui emiſit profeſſionem intra annum probationis, non eſt obligatus neque ad Religionem in genere, neque in ſpecie, nec in foro conſcientiæ illi indicta eſt obligatio.*

Laurent. Portel. *de dub. regul. verb. Nouitia num.* 5. vult remanere huiuſmodi priuilegium in ſuo robore ſolùm pro anticipatione profeſſionis ante annum, quod eſt dicere cum Eman. Roderic. *to.* 3. *quæſtion. regul. quæſt.* 15. *nu.* 6. Mirand. *to.* 1. *quæſt.* 22. *art.* 10. *concl. vnica*, & Barb. *de offic. & poteſt. Epiſc. alleg.* 101. *nu.* 34. valere tantùm hanc profeſſionem ad Indulgentiam, & alias gratias conſequendas, & in foro conſcientiæ, non autem in foro fori.

Sed meliùs Sanchez *in præcept. decalog. lib.* 5. *cap.* 4. *nu.* 16. Henriquez *lib.* 13. *excom. cap.* 40. *nu.* 2. *in comm. litt.* R. Ioann. Baptiſta de Lezana *in ſumm. quæſtionum regul. cap.* 25. *num.* 39. Megaglius *tom.* 2. *lib.* 2. *cap.* 27. *num.* 50. Barth. à S. Fauſt. *in theſaur relig. lib.* 5. *q.* 167. Diana *in dub. regul. tom.* 3. *tract.* 2. *reſol.* 17. Peirin. *to.* 3. *Priu. ord. minim. cap.* 6. *num.* 13. & alij, qui fatentur abſolutè non eſſe huiuſmodi Pri-
3 uilegium reuocatum. Tum quia mens le-
4 giſlatoris eſt, ijs ſemper prouidere, quæ communitèr accidunt; *leg. Nam ad ea, ff. de Legibus*; & D. Tho. 2. 2. *quæſt.* 120. *art.* 1.
5 *in corpore* docet, non in caſibus particularibus. Tum etiam, quia lex generalis non tollit legem antiquam pro caſu ſpeciali. Gloſſ. *in l.* 3. *C. de ſilent. ar. lib.* 12. Gonzales *ad reg. cancell.* §. 7. *proem. num.* 75. Puteus *lib.* 1. *deciſ.* 195. *num.* 2. Gutier. *de iuram. confirm. par.* 1. *cap.* 40. *num.* 2. *in fine*. Vndè ſi vera eſt declaratio allata ſacræ Congregationis, non intelligitur in caſu ſpeciali; ſed de profitente abſque priuilegio, intra annum probationis.

6 Præterea Congregatio non poteſt derogare priuilegijs Papæ, & quando cenſet aliquod priuilegium eſſe derogādum, conſulit Papam, & de tali derogatione fit men-
7 tio; Quare licèt concedatur Gregorium reuocaſſe, quæ contra Concilium Trident. conceſſerat Pius V., non propter hoc cogitur quis concedere, etiam reuocaſſe hoc priuilegium pro caſu aliquo particulari, ad Monialis particularis conſolationem, & bonum ſpirituale, conceſſum.

Tandem Gregorius reuocauit ea, tantùm quæ conceſſerat Pius V. ſuper ſtatu, & regimine Moniali, non autem ſuper profeſſione in articulo mortis emittenda, quia hoc non ad ſtatū, nec ad regimen Moniali pertinet: ſupponitur enim, Monialem à ſtatu huius ſæculi, & regimine deceſſuram. Et per hęc patet ad rationes in contrariū.

Per

Per diſtinctionem Doctorum in reſponſione ad primum dubium, facile eorum reſponſio ad ſecundum dignoſcitur; Nam qui abſolutè voluit, huiuſmodi Priuilegium eſſe reuocatum, dicunt etiam profeſſionem talem non eſſe validam vtroque foro, vt dictum eſt.

Qui verò, cum Portell. *loc. cit.* tenent, huiuſmodi Priuilegium habere vim tantùm in foro conſcientiæ, conſequentèr fatentur, illam profeſſionem pro tunc valere quidem ad conſequẽdas gratias, & indulgentias, ſed ſic profeſſam, ſi conualeſcat, teneri, anno nouitiatus expleto, de nouo profiteri, vel emiſſam ratificare.

8 Peirinus, & alij cit. quibus adhæret Zanard. *in ſumm. Theol. par. 1. cap. 17.* optimè docent, huiuſmodi profeſſionem eſſe validam, tùm in foro conſcientiæ, tùm in foro fori, & per conſequens Monialem ſic profeſſam, ſi ad priſtinam redeat ſanitatem, noua non indigere profeſſione.

Ratio eſt, quia profeſſioni ſic emiſſæ adeſt conſenſus proprius, & Monialium; ergo ſolum deeſt complemẽtum anni probationis à concilio præſcripti, quod cum ſit ius poſitiuum, à Papa per Priuilegium diſpenſatur.

Ad tertium; Eman. Roder. *tom. 4. c. 63. nu. 4. & 5.* & alij ſupra citati negantes Priuilegium huiuſmodi robur habere, & profeſſionem ſic emiſſam valere; negant etiam Monaſterium ſuccedere, ſi ſic profeſſa moriatur, quibus etiam adhærent Barboſ. *in Collect. tom. 1. de Regul. tit. 31. in cap. 16. Ad Apoſtolicam num. 4.* Ledeſm. *in ſum. par. 2. tract. de ſtado de los Religioſos cap. 7. concl. 2. diffic. 1.* Peregrin. *in cõmp. Priuil. Cleric. Regul. tit. Nouitius §. 2.* Riccius *2. par. praxis reſol. 493.* qui omnes ducuntur ſolùm, quia eſſet in præiudicium ſuccedentium ab

9 inteſtato, & ſummus Pontifex non intendit vnquã quæſito alterius iuri derogare.

Doctores verò ſupracit. affirmantes huiuſmodi Priuilegium non eſſe reuocatum, & profeſſionẽ eſſe in vtroq. foro validam, conſequentèr volunt, omnes effectus verę, & legitimæ profeſſionis, illi deberi; inter

10 quos eſt ſucceſſio Monaſterij in bonis Profeſſæ, ſi moriatur.

Probant præcipue Sanchez. Barth. à S. Fauſto, Diana, Megalius, & alij *locis cit.* & Suarez *in Enchirid. caſ. conſcien. lib. 3. ver. de Profeſſ. §. Monialis Nouitia*; quia licèt finis conceſſionis Priuilegij ſit conſolatio Nouitiæ, ſpiritualiſque ipſius fructus, & nulla mentio ibi fiat ſucceſſionis Monaſterij in bona; attamen vbi ſemel virtute illius Priuilegij profeſſa eſt, redditur verè impoſterùm profeſſa, & omnium profeſſarum priuilegijs fruetur; ſed eo ipſo quod profitetur perſona, Monaſterium ipſi ſuccedit;

11 ergo, &c. Confirmant hanc doctrinam Doctores, qui cum Decio, & alijs, quos refert, & ſequitur Gratian. *in dec. Marchiæ dec. 39. nu. 13.* dicunt, Nouitijs decedentibus ab inteſtato, Monaſterium in bonis illorum ſuccedere.

Præterea probatur à ſimili à Confett. *in ſum. Materiarum Priuil. Mendic. titul. 20. cap. 13.* & à Laur. de Peirin. *conſtit. 8.*

12 *Pij V. cit.* quia ſicut Matrimonium in articulo Mortis contractum, eſt validum; (contrarium enim in iure non reperitur expreſſum) & filij illegitimi ex eiſdem perſonis procreati per illud ſubſequens matrimonium legitimantur, adeò quod in omnibus parentum bonis ſuccedere poſſunt; ita paritèr profeſſio Nouitiæ in articulo mortis emiſſa, qua Matrimonium ſpirituale cum Chriſto ſponſo contractum dicitur virtute priuilegij, omnes parit effectus, quos produxiſſet, ſi expleto probationis anno emiſſa fuiſſet; vnde Moniali ſic profeſſæ, vel Monaſterio non tantùm eleemoſina ei non ſoluta; ſed etiam omnia alia bona Moniali competentia debentur.

13 Nec ſummus Pontifex iuri alterius derogat in hoc, quia ius venientium ab inteſtato eſt, vt ea Moniali Nouitia decedente, & inteſtata, ipſi ſuccedant; ſed quando virtute priuilegij profitetur, non decedit Nouitia, ſed profeſſa, & certi iuris eſt, quod Monaſterium ſuccedit in omnibus bonis ſui profeſſi, ergo cum Monaſterium naturalitèr illi ſuccedat, abſque cuiuſquam iniuria ſuccedit; & per hæc patet reſponſio ad rationes in contrarium.

14 Ad quartum: ſicut Moniales priuilegijs Fratribus conceſſis fruuntur cum proportione,

tione, quia quando cóceditur priuilegium viris, cenſetur etiam conceſſum fœminis ab illis dependentibus, ſi illius ſint capaces; ita Nouitij debēt gaudere priuilegijs Monialibus conceſſis in eadem proportione, dummodò participent in priuilegijs Mendicantium. Ita affirmant Eman. Roder. Barthol. à S. Fauſto, Beia, Portell. Mirand. Vecchius; Peregrin. & alij cit.

QVÆSITVM VII.

Vtrum, tàm Monialis Nouitia, quàm Monaſterium, poſſint probationis anno renunciare.

SVMMARIVM.

1 *Probationis anno, nec Monaſterium, nec Nouitiæ renunciare poſſunt.*

2 *Annus probationis neceſſariò requiritur ad hoc vt profeſſio religioſa ſit valida.*

1 Reſpondeo, poſt Concilium Tridentinum Nouitiam Monialem, & Monaſterium nullatenus poſſe renunciare anno probationis, & Nouitiatus, quia neceſ-
2 ſariò requiritur huiuſmodi annus ex præſcripto eiuſdem Concilij Tridẽtini *ſeſſ.* 25. *de Regul. cap.* 15. vt affirmant Eman. Roder. *loc. cit. tom.* 3. *q.* 14. *art.* 7. & Hier. Roder. *ſimiliter loc. cit. reſol.* 101. Nauar. *conſil.* 33. *tit. de regul. in antiquis*, Azor. *loco cit. lib.* 12. *cap.* 4. *quæſit.* 4. Beia 4. *par. reſp. caſ. conſc. caſu vlt.* Mirand. *tom.* 1. *Manual. Prælat. q.* 22. *art.* 7. Sanchez *loc. cit. lib.* 1. *cap.* 4. *nu.* 18. Barthol. à S. Fauſto *loc. cit. quæſt.* 170. Peregrin. *in comment. ad conſtit. cleric. regul. cap.* 1. *littera C.* §. 12.

QVÆSITVM VIII.

An probationis annus debeat eſſe continuus.

SVMMARIVM.

1 *Nouitius de licentia ſui Superioris, iuſtis de cauſis, poteſt extra Monaſterium manere abſque interruptione continuationis anni probationis.*

2 *Nouitia Monialis cauſa curandæ valetudinis egreſſa de licentia Superioris, & poſtmodùm reuerſa, nõ diſcontinuat annum probationis.*

3 *Annus probationis debet eſſe cõtinuus, non interpolatus, vſque ad profeſſionem.*

4 *Probationis annus interrumpitur per demiſſionem habitus animo deſerendi Religionem.*

Pro intelligentia formetur Quæſitum, An Monialis Nouitia de licentia Superioris, habitu regulari retento, iuſtis de cauſis, intra annum probationis è Monaſterio egreſſa per aliquod tempus, dicatur annum probationis interrumpere. Nauar. *conſil.* 10. *nu.* 3. *de Cleric non reſid.* & Peregrin. *loco cit.* §. 8. Hieron. Roderic. *ſimiliter, loc. cit. reſol.* 101. *nu.* 44. Flam. Pariſ. *de reſig. benef. lib.* 3. *q.* 13. *nu.* 11. Sayrus *in flor. deciſ. ſub tit. de Regul. deciſ.* 15. Ludouicus Beia *loc. cit.* Eman. Roderic. *ſimiliter, loc. cit. art.* 8. Riccius *in praxi for. Eccleſ. deciſ.* 501. *in* 1. *edit.* Bonac. *de clauſ. q.* 2. *punct.* 10. *diffic.* 2. §. 2. *n.* 6. Grat. *diſcept. foren. cap.* 66. *nu.* 14. Suarez 3. *tom. de Relig. cit. cap.* 14. *num.* 13. Barthol. de Vecchis *loc. cit. dub.* 3. *nu.* 10. Miranda *loco cit. q.* 22. *art.* 5. affirmant,
1 poſſe Nouitiũ de licentia ſui Superioris cum habitu regulari, iuſtis de cauſis, intra annum probationis extra Monaſterium egredi, & per aliquod tempus commorari, & tamen poſt acceſſum licitè profiteri; annumque probationis in tali caſu non eſſe diſcontinuum; Idem dicendum erit de Moniali Nouitia, quia Armendar, *in addit. ad recopil. leg. Nauar.*
2 *lib.* 7. *de Regul. nu.* 13. ait deciſum fuiſſe à Sacra Congreg. Cardinalium, *Nouitiam Monialem, durante probationis anno, curandæ valetudinis cauſa, à Monaſterio egreſſam, & poſtea reuerſam, profeſſionem emittere potuiſſe, ac ſi nunquam egreſſa fuiſſet.*
3 Ex quibus colligitur annum probationis neceſſariò debere eſſe cõtinuum, non interpolatum, quod communitèr docent Doctores, & præſertim Eman. Roderic.

in ſumma tom. 2. cap. 8. nu. 4. & Iacob, de Graf. *in aureis dec. lib. 3. cap. 5. nu. 15.* Emanuel Sà *verb. Religio nu. 9.* Pariſ. *loco cit* Sorbus *in verb. Nouitius de emiſ. profeſſ.* Mirand. *loco cit. q. 22. art. 4.* Leſſius *de iuſt. & iure lib. 2. cap. 41. dub. 7. nu. 59.* Naldus *in ſum. verb. Nouitius nu. 4.* Suar. *loco cit. cap. 15. nu. 3.* Barthol. de Vecchis *loc. cit. diſp. 11. dub. 3.* vbi *nu. 5.* cum Suar. *loco cit.* ampliat, quod talis continuatio non ſolum debeat eſſe per annum expletum, ſed etiam vſque ad profeſſionem, Et *nu. 6.* ait idem Barthol. de Vecchis, an-
4 num probationis tunc interrumpi, quando Nouitius dimiſſo Religionis habitu, egreditur Monaſterium, animo deſerendi Religionem, quòd ſi poſtea pœniteret, iterumque reciperetur, deberet ex integro à principio inchoare Nouitiatum, quod etiam referunt ferè omnes citati Doctores.

QVÆSITVM IX.

Vtrum probationis annus debeat computari de momento in momentum.

SVMMARIVM.

1 *Annus probationis debet computari de momento in momentum.*

2 *Profeſſio regularis reſpectu anni biſextilis, quomodo ſit inualida.*

IAcobus Graf. *tom. 1. conſil. lib. 3. conſil. 6. num. 2. de Regul.* Leſſius *loco cit. lib. 2. cap. 41. dub. 7. nu. 59.* Zanard. *in direct. theolog. par. 2. cap. 26. num. 12.* Ludouic. Mirand. *loco cit. q. 22. art. 3.* Suar. de *Relig. tom. 3. cit. cap. 15. nu. 1.* Barthol. à S. Fauſto *loco cit. lib. 5. q. 160. nu. 2.* Bar-
1 thol. de Vecchis *loc. cit. diſp. 11. dub. 4.* Barboſ. *alleg. 111. n. 22.* affirmãt, annũ probationis à momento in momentum debere, computari, ideſt ab hora diei, in quo habitum quis ſuſcepit, vſque ad eandem horam vltimi diei eiuſdem anni.
2 Vnde ſi Nouitia Monialis compleret annum probationis die 24. Februarij anno biſextili, non diceretur expletus hic annus, niſi ſecunda die, quæ etiam appellatur 24. ideſt 25. die, & in hac 25. emittere profeſſionem poſſet in puncto diei 24. Februarij præcedẽtis anni, in quo habitum ſuſcepit; ita tradũt Eman. Roderic. *loco cit. tom. 3. q. 15. art. 4.* Miranda *loco cit.* Bonac. *de Sacrament. diſp. 8. q. vnica puncto 5. nu. 15.* Barthol. de Vecchis *loco cit. dub. 4. num. 5.* Molina *de iuſtitia tract. 2. diſp. 573.* Leſſ. *loco cit. nu. 59.* Hieron. Roderic. *loco cit. reſol. 101. nu. 39.* Iulius Lauor. *variar. lucubrat. tom. 1. tit. 1. de Nouitijs cap. 6. nu. 5.* vbi refert Sacram Congregationem Concilij in *vna Patauina 5. Iulij 1627.* & *in vna Andegauen. 2. Auguſti eodem anno* cenſuiſſe, non valere profeſſionem, reſpectu anni biſextilis, cuiuſdam, qui ingreſſus eſt Religionem 27. Martij, & die 27. eiuſdem menſis ſequentis anni (currente anno biſextili) emiſit profeſſionem nõ expectato lapſu diei, quæ illi anno accreſcit. quicquid dicant Aloyſius Riccius *loco cit. reſol. 76.* & Barthol. à S. Fauſto *ſimiliter loc. cit. q. 176.*

QVÆSITVM X.

An, & quando Nouitia renunciationem bonorum ſuorum facere queat.

SVMMARIVM.

1 *Renunciatio à Nouitia debet fieri intra duos menſes ante profeſſionem cum licentia Epiſcopi, vel eius Vicarij.*

2 *Renunciatio non ſortitur effectum niſi profeſſione ſequuta.*

3 *Vicarij nomine intelligitur etiam Capitulum Sede Vacante, non verò Vicarius foraneus.*

4 *Renũciatio ſatis eſt, vt toto bimeſtri tempore fiat, etiamſi immediatè ante profeſſionem.*

5 *Bimeſtre, intra quod fieri debet profeſſio, computandum eſt de momento ad momentum, & ſecundum quod occurrit menſis in Kalendario.*

6 *Profeſſionem differre ex quacumque cauſa*

ſa

ſa, facta ſemel renunciatione intra bimeſtre nihil refert.

7 *Renunciationes, quæ à mulieribus profeſſionem emiſſuris fiunt, non inualidantur ex inobſeruãtia ſtatutorum à laicis præſcriptorum.*

8 *Renunciatio locum habet in donatione, in beneficijs temporalibus, in fideiuſſionibus & in liberationibus.*

9 *Eleemoſynæ, & donationes Deo, & Sanctis oblatæ, nec non victus, & veſtitus Nouitiæ, non comprænduntur in renunciatione.*

10 *Oblationes factæ Monaſterio à Conſanguineis Nouitiæ, non comprabẽduntur in renunciatione.*

11 *Contractus venditionis, emptionis, locationis, &c. non comprabenduntur in renunciatione.*

12 *Teſtamenta, Codicilla, & donationes cauſa mortis, in renunciatione non comprabenduntur.*

CONcil. Trident. *loco cit. cap.* 16. decernit, *Nulla quoque renunciatio, aut obligatio antea facta, etiam cum iuramento, vel in fauorem cuiuſcumque cauſæ*
1 *piæ valeat; niſi cum licentia Epiſcopi, ſiue eius Vicarij fiat intra duos menſes proximos ante profeſſionem, ac non aliàs intelli-*
2 *gatur effectum ſuum ſortiri; niſi ſecuta profeſſione, aliter verò facta, etiam ſi cum huius fauoris expreſſa renunciatione, etiam iurata, ſit irrita, & nullius effectus.*

3 Nomine Vicarij Epiſcopi intelligitur etiam Capitulum Sede Vacante, vt tradunt Sbroz. *de offic. Vicar. lib.* 2. *q.* 270. Barth. à Sancto Fauſto *in theſaur. relig. lib.* 5. *q.* 197. Sanch. *in præcept. decal. lib.* 7. *cap.* 5. *nu.* 69. vbi *num.* 70. dicit idem eſſe fatendum de Vicarijs quorumcunque Prælatorum iuriſdictione Epiſcopali in ſua Diœceſi gaudentium. Secùs verò dicendum eſt de Vicarijs Foraneis niſi expreſſa commiſſio illis data ſit ab Epiſcopo; ex Sanch. *loco cit. num.* 72. & Barthol. à Sancto Fauſto *loco cit. q.* 198. & Barth. de Vecchis *in ſua prax. dub.* 9. *num.* 2. Quòd verò renunciatio ſine tali licentia facta ſit irrita, præter Concil. decretum fuit etiam reſolutum in S. Rota *in Romana fideicommiſſi* 15. *Nouembr.* 1624. *Coram Pirouano.*

4 Deinde Concil. Trident. *loco cit.* dicit *intra duos menſes ante profeſſionem* circa quæ verba notant Sanch. *loco citato num.* 80. & Barthol. à Sancto Fauſto *loco cit. q.* 192. quòd non requiritur, vt renũciatio fieri debeat integro bimeſtri ante profeſſionem, ſed ſatis eſt, vt toto eo bimeſtri ante profeſſionem fiat, quamuis immediatè ante profeſſionem.

5 Hoc autem bimeſtre computandum eſt de momento ad momentum, & ſecundùm quod occurrit Menſis in Kalẽdario; ex Sanch. *loco cit. num.* 81. & Barthol. à S. Fauſto *q.* 193. & Barthol. de Vecchis *ſimiliter loco cit. nu.* 5. vnde renunciatio facta Moniali per diem ante dictos duos menſes, non valet; ita fuiſſe deciſum à Sacra Congregatione ait Aldan. *in cõpen. canon. reſol. lib.* 4. *tit.* 3. *nu.* 8.

6 Et ſi contingat profeſſionem differre ex quacumque cauſa, facta ſemel renunciatione illo bimeſtri, nihil refert; ex Sanch. *loc. cit. nu.* 81. Armendar. *loc. cit. lib.* 7. *de Relig. nu.* 18. qui *nu.* 27. ait Concilij verba *intra duos menſes*, verificari, etiam ſi vltra plures menſes anni probationis profeſſio fiat, & *nu.* 22. affirmat reſolutum fuiſſe, tenere renunciationem, quàm aliquis fecerit ante Profeſſionem per duos menſes, licèt ante expletum decimum ſextum annũ. Imò ſi ex quacumque cauſa contigerit Profeſſionem vltra annum protrahi, renunciatio facta poſt decimum Nouitiatus menſem, non amittit ſuum valorem, vt fuiſſe deciſũ refert Barthol. de Vecch. *loc. cit. num.* 5. & idem Aldan. *num.* 12. ſubdit, fuiſſe deciſum *in vna Nocerina* 21. *Auguſt.* 1627. quod Moniales poſt lapsũ annum probationis, non tamen emiſſa profeſſione, minimè impediuntur renunciare bonis ſuis per duos menſes ante profeſſionem.

7 Ex quibus licet inferre formam laicorum ſtatuto præſcriptam, non eſſe ſeruandam in renunciationibus, quæ à mulieribus Profeſſionem emiſſuris habitu regulari ſuſcepto intra probationis annum fa-

ctæ fuerint, nec huiuſmodi ſtatuti omiſſio tales renũciationes inualidat, aut nullas, & irritas reddit, vtpotè ab his perſonis, ſcilicèt Nouitijs factas, quæ ſecundum præſentem ſtatum, tamquam Eccleſiaſticæ cenſentur, ac proinde legibus laicalibus ſolemnitatem inducentibus ſubiacere non debent; ita refert decidiſſe Sac. Congreg. Cardin. Aldan. *loc. cit. num.* 11. de anno 1606. & idem tenuit Rota in *Parmen. transactionis* 20. *Decemb.* 1627. Coram Durano.

8 Sub dicto decreto Concilij comprehenduntur donationes inter viuos à Nouitijs faciendæ, ex Nauar. *cõment.* 2. *de Regul. num.*, 2. Molin. *de iuſtitia tract.* 2. *diſp.* 139 *col.* 9. Eman. Roderic. *in ſumma par.* 2. *cap.* 7. *nu.* 8. Sanch. *loc. cit. lib.* 7. *cap.* 5. *num.* 20. Menoch. *de arbit. caſu* 437.

Idem decretum Concil. Trid. locum habet in renunciatione officiorum publicorum, ex Barthol. de Vecchijs *loc. cit. diſput.* 8. *dub.* 7. *num.* 7. & Sanchez *loc. cit. num.* 43. intelligentes de renunciatione officiorum temporalium, quatenùs ſtatim transferatur in eum, in cuius fauorem facta eſt renunciatio à Nouitio.

Fidei iuſſionem compræhendere hoc decretum, affirmant Sanch. *loc. cit. num.* 34. & Barthol de Vecchijs *eodem dub.* 7. *num.* 8.

Compræhenditur quoq. in renunciatione prædicta liberatio, qua Nouitius, ſeu Nouitia ſuum Tutorem, aut Curatorem à reddendis ratiocinationibus eximit; per Nauar. *conſil.* 83. *de regul.* & Barthol. de Vecchijs *d. diſput.* 8. *dub.* 9. *nu.* 9. qui affirmant, alitèr eſſe dicendum, ſi huiuſmodi liberatio facta ſit à Nouitia in teſtamento, non alterando naturam teſtamenti.

9 Non compræhẽduntur tamen ſub prędicto decreto Concilij eleemoſynæ dummodò ſint modicæ cõſiderationis, attẽtis Nouitiæ facultatibus: ita tenent Azor. *loc. cit. lib.* 13. *cap.* 9 *q.* 2. & Nicol. Garc. *loc. cit. cap.* 9. *num.* 7. Peregr. ſimiliter *loc. cit. par.* 2. *cap.* 1. *lit. G.* §. 7. Sanch. pariter *loc. cit. num.* 22. vbi ſubdit, quod in euentu, quo Nouitia exiret à Monaſterio, non tenetur Monaſterium ęleemoſynas à Nouitia erogatas, reſtituere.

Donationes Deo, & Sanctis oblatæ ſimilitèr non compręhendũtur ſub eodem decreto, ex Emanuel Roderic. *tom.* 2. *qq. Regul. q.* 47. *art.* 5. Sanch. *d. cap.* 5. *num.* 28. quicquid dicat Barthol. de Vecchijs *loc. cit. dub.* 7. *nu.* 11.

Nec etiam veniunt ſub pręcepto Concilij Trident. ſuperiùs dicto, victus, & veſtimenta Nouitię, nec etiã ea, quæ tribuũtur Monialibus, & Monaſterio in profeſſione emittenda, nec ea, quæ pro ſuſtentatione Nouitiæ, Monaſterio traduntur: ita Doctores in *ſequenti numero citandi*.

10 Oblationes, & donationes Monaſterio factæ à Tutoribus, & Curatoribus, ſiuè à Conſanguineis Nouitiarum ex proprijs bonis, nequaquàm compręhẽdi ſub dicto decreto, affirmant Suar. *de relig. tom.* 3. *lib.* 5. *cap.* 9. *nu.* 15. *&* 16. & Sanch. *loc. cit. nu.* 22. *&* 23.

11 Pari modo non videntur compręhenſi ſub dicto ſtatuto Concil. Trident. contractus Emptionis, Venditionis, permutationis, Locationis, & ſimilium, in quibus tantundem recipit Nouitia, quantum dat; ex Sanch. *loc. cit. num.* 23. & Lauren. de Peirin. *loc. ſuperius cit. num.* 75. & Bathol. de Vecchijs *d. dub.* 7. *nu.* 15.

12 Teſtamenta, Codicilla, & Donationes cauſa mortis, non compręhendi ſub eodẽ decreto, tenent Nauar. *cõment.* 2. *de reg. nu.* 50. Carolus Tapia *in Authentica Ingreſſi C. de ſacr. ſanct. Eccleſ. verbo ideoque nec de his cap.* 1. *num.* 15. Menoch. *in addit. ad lib.* 2. *de Arbit. caſu* 436. *num.* 16. Guttier. *in cap. quamuis pactum de pactis lib.* 6. *verbo dum nuptui nu.* 4. Eman. Roderic. *in ſumma cit. tom.* 1. *cap.* 90. Aloyſ. Riccius *in Collect. deciſ.* 584. Vega *in ſumma tom.* 1. *cap* 91. *caſ.* 4. Lelius Zech. *de repub. Eccleſ. tit. de regul. cap.* 3. *num.* 10. Eman. Sà *verb. religio num.* 5. Nicol. Gar. *de benefic. par.* 2. *cap.* 9. *num.* 17. Laurentius de Peir. *in conſtit. ſui ordinis conſtit.* 2. *Sixti IIII.* Steph. Gratian. *diſceptation. Forenſ. tom.* 5. *cap.* 587. *num.* 30. Hieron. Roderic. *loc. cit. reſol.* 53. *nu.* 10.

Vtrum autem Monialis generalitèr renuncians ſuam legitimam, & quamcumquè

què ſucceſſionem ſibi obuenturam, cenſeatur cedere Maioratui, & feudo, diſputabitur infra diſput. de voto paupertatis.

QVÆSITVM XI.

Vtrum Renunciatio abſque ſolemnitatibus Concil. Trid. *ſeſſ.* 25. *de Regul. cap.* 16. facta ante ingreſſum Religionis, intuitu, habitum regularem induendi, ſit valida.

SVMMARIVM.

1 *Nouitius ante ingreſſum Religionis an poſſit abſque ſolemnitatibus de ſuis bonis diſponere.*

VIdetur renũciationem factam ante ingreſſum Religionis, & ante habitus ſuſceptionem ſine ſolẽnitatibus eſſe validã, quia tunc Nouitius, vel Nouitia poterant de ſuis bonis diſponere abſque ſupradicta ſolemnitate, cum in ſæculo exiſterent, & ita docent Menoch. *in add. loc. cit. caſ.* 436. *num.* 3. Mandoſ. *conſil.* 22. *num.* 8. *vol.* 1. Stephanus Quaranta *in ſumma Bullar. verbo Monaſteria, & Conuentus verſ. dubium illud.* Paſsarel. *in compendio minorum cap.* 37. Zanar. *in direct. Theolog. par.* 2. *cap.* 17. Sorbus *in addit. ad compẽd. mendicantium verbo Nouitius* Naldus *in ſumma verbo Religioſus num.* 1. Franciſc. Molina *de ritu Nupt. lib.* 3. *q.* 99. *num.* 30. Caſtil. *controuerſ. lib.* 1. *de vſufructu cap.* 65. *n.* 7. Gallet. *in Margarita caſ. conſcien. verbo Nouitius* 1. Vgolin. *de poteſt. Epiſc. cap.* 20. *§.* 7. *num.* 1. Barboſ. *de offic. & poteſt. Epiſc. par.* 3. *alleg.* 99. *num.* 17. quod etiam tenuit Rot. Rom. *in vna Parmen. translationis.* 20. *Decembr.* 1627. Coram Durano, vbi fuit dictum, in donatione facta ab eo, qui adhùc non eſt Religionem ingreſſus, ſed cogitat de ingreſſu, eſſe adhibendam ſolemnitatem legis, ſeu ſtatuti ſæcularis, ac ideò donationem factam per filium Patri per dies paucos ante Religionis ingreſſum, & habitus ſuſceptionem, intuitu, & etiam contemplatione eiuſdem Religionis; eſſe validam; quòd etiam affirmat Aldan. *in comp. canon. reſol. lib.* 2. *tit.* 8. *num.* 15. referens hoc fuiſſe deciſum ſub die 13. Aprilis 1630. à Sacra Congregatione Cardinalium.

Hic non retineam ſententiam multorũ dicentium, renunciationem, ſeu donationem factam ab exiſtente adhùc in ſæculo prætextu, & intuitu ingreſſus Religionis nullam, & inualidam eſſe, tanquam factam in præiudicium Religionis, & ſine ſolemnitate ſupradicta Concil. Tridentin. hanc ſententiam tuentur Nauar. *conſil.* 7. *de donat. in antiq.* Molin. *loc. cit. tract.* 2. *diſp.* 139. Flam. Parig. *de reſig. beneſ. lib.* 3. *q.* 13. *num.* 9. Menoch. *conſil.* 388. *nu.* 7. Fuſcus *de viſit. lib.* 2. *cap.* 18. *num.* 37. Roias *in Epit. ſucceſſ. cap.* 7. *num.* 30. Emanuel Sà. *verbo religio num.* 5. Miranda *loc. cit. tom.* 1. *q.* 23. *art.* 2. Leſſ. *loc. cit. lib.* 2. *cap.* 41. *num.* 39. Guttier. *loc. cit. lib.* 6. *§. dum nuptui in fine.*

QVÆSITVM XII.

An renunciatio facta à Nouitia Moniali cum ſolemnitatibus Concil. Trid. *loco cit.* ſemper ſit valida.

SVMMARIVM.

1 *Profeſſione inualidata, inualidatur etiam renunciatio.*

2 *Profeſsione ratificata, ratificatur etiam renunciatio.*

LAurentius de Peir. *in d. conſtitut.* 2. *Sixti IV. nu.* 78. & Barthol. à Sancto Fauſto *loc. cit. lib.* 5. *q.* 187. & Sanch. *loco ſimiliter cit. lib.* 7. *cap.* 5. *num.* 55. dicunt, quod ad hoc, vt renunciatio facta à Nouitia cum ſolemnitate prædicta, ſit valida,
1 requiritur, vt profeſſio valida ſit, nam inualidata profeſſione ex aliqua cauſa, inualidatur etiam renunciatio, ſimiliter ſi profeſſio non ſequatur, quia moriatur Nouitia antequam profeſſionem emittat, ſiuè ad ſæculum redeat, donatio, & renunciatio nulla, & irrita eſt; ita docent Eman. Roderic. *in ſumma loco cit cap.* 90. *nu.* 6.

& Nauar. *conſil.* 1. *de ſtatu Monach. in antiquis* Paſſarel. *loc. cit. cap.* 37. Barb. *loc. cit. alleg.* 99. *num.* 11. Honded. *conſ.* 73. *num.* 16. *vol.* 2. & etiam Laurent. de Peirin. *loc. cit.* cum Sanch. *num.* 48. & alijs communitèr.

2 Et in caſu quod profeſſio nulla ſit, & inualidè emiſſa, ſi poſtea ratificetur, ſtatim cenſetur ratificata renunciatio, & reualidata, vt docent Aloyſ. Ricc. *in deciſ. Curiæ Archiep. Neap. dec.* 146. *par.* 4. & Sanch. *d. lib.* 7. *cap.* 5. *nu.* 56.

QVÆSITVM XIII.

Vtrum Nouitia tempore probationis poſſit teſtamentum condere, & reuocare aliud teſtamentum à ſe confectum ante ingreſſum Religionis.

SVMMARIVM.

1 *Nouitius tàm ante, quàm poſt ingreſſum Religionis poteſt teſtamentum cõdere.*

2 *Teſtamentum non dicitur renunciatio, nec obligatio.*

3 *Nouitius poteſt reuocare teſtamentum à ſe factum ante ingreſſum Religionis.*

4 *Monialis Profeſſa non poteſt teſtamentum ſuum ante profeſſionem factum reuocare, poterit tamen illud, quatenus ſit obſcurum, declarare.*

1 CErtum eſt per ſupradictum decretũ Concil. Tridentin. Nouitium non carere facultate condendi teſtamentum ante, vel poſt ingreſſum Religionis; ex Nauarr. *con.* 2. *de Regul. nu.* 53. Leſſ. *loc. citat. lib.* 2. *cap.* 41. *dub.* 4. *num.* 40. Lel. Zech. *loc. cit. cap.* 3. *num.* 10. Eman. Roderic. *loc. cit. tom.* 2. *q.* 47. *art.* 10. Steph. Gratian. *loc. cit. cap.* 587. *num.* 30. Barthol. de Vecch. *loc. cit. diſput.* 8. *dub.* 10. *num.* 3. vbi ait, ſic declaraſſe Sacram Cardinalium Congregationem die 22. Ianuarij 1598. & ratio eſt, quia Concil. Trident. *loc. cit.* de ſolis renunciationibus, & donationibus loqui-
2 tur, at teſtamentum non dicitur renunciatio, nec obligatio, & hæc dicta ſint de poteſtate Nouitij condendi teſtamẽtum. An verò poſſit Nouitia reuocare teſtamentum à ſe confectum ante ingreſſum Religionis;

3 Dico, quod Doctores communitèr partem affirmatiuam tenent, vt Bart. *in Authentic. Ingreſſi num.* 1. *C. de Sacr. ſanct. Eccl.* Couarr. *in cap.* 2. *num.* 4. *de teſtam.* Molina *de primog. lib.* 2. *cap.* 9. *num.* 34. Carol. de Tapia *loc. cit. num.* 46. Carolus de Graſſis *de effect. Cler. effect.* 4. *num.* 31. Eman. Roderic. *tom.* 3. *qq. regul. q.* 3. *artic.* 8. Azor. *loc. cit. lib.* 12. *cap.* 8. Reginald. *in praxi lib.* 18. *num.* 397. Caſtil. *loc. cit. cap.* 65. *num.* 6. Marc. Anton. Genuen. *in practicab. q.* 332. Sanch. *loc. cit. lib.* 7. *cap.* 3. *num.* 24. Hieron. Roderic. *in compend. qq. regul reſol.* 101. *num.* 49.

4 Non poterit tamen Monialis profeſſa teſtamentum ſuum ante profeſſionem factum reuocare, vt teſtantur plerique, ex cit. Doctoribus, & etiam Abbas *in cap. in præſentia num.* 61. *de probation.* Couar. *in d. cap.* 2. *num.* 9. *de Teſtamen.* Nauar. *com.* 2. *de regul. nu.* 53. Valaſc. *d. cap.* 16. *num.* 58. Miranda *d. tom.* 1. *q.* 24. *artic.* 10. Barthol. de Vecch. *cit. dub.* 11. Poſſe tamen Monialem profeſſam teſtamentum ſuum ante profeſſionem conditum declarare, tradunt Gozad. *conſil.* 41. *num.* 15. Valer. Reginald. *loc. cit. cap.* 27. *num.* 397. Sanch. *loc. cit. lib.* 7. *cap.* 11. *num.* 16. Barthol. de Vecch. *d. diſp.* 8. *dub.* 12. Eman. Roderic. *loc. cit. tom.* 3. *q.* 69. *art.* 3. qui Doctores affirmant, poſſe quidem Religioſum profeſſum ſuum teſtamentum, vt ſupra declarare, præcipuè ſi indigeat propter obſcuritatem interpretatione ſuę voluntatis, ita vt Religioſus ille declarationem verbis conuenientem proferat; & ita affirmat Rota *deciſ.* 1373. *num.* 7. coram Card. Seraphino: quicquid dicat Nauarr. *in cap. Non dicatis num.* 43. *art.* 10. exiſtimans, non poſſe Religioſum profeſſum teſtamentum à ſe factum ante profeſſionem declarare poſt profeſſionem.

DISPVTATIO V.

De Numero Monialium Monaſterijs præfigiendo, ac de earumdem Dotium ſolutione.

Quæſitum I. Quot Moniales ſint cuilibet Monaſterio præfigiendæ.
Quæſitum II. An Monialibus debeatur Dos.
Quæſitum III. Vtrum in receptione Dotis committatur ſimonia.
Quæſitum IV. Dotes Monialium à quibus ſint taxandæ.
Quæſitum V. An Monaſterijs Monialium ſit aliquid tribuendum à Parentibus, & conſanguineis Nouitiæ, ante eius Profeſſionem.
Quæſitum VI. Vtrum Monaſterium, ratione damni ex dilatione Dotis prouenientis, poſſit aliquid recipere.
Quæſitum VII. De modo, & forma ſoluendi Monialium Dotes.

QVÆSITVM I.

Quot Moniales ſint cuilibet Monaſterio præfigiendæ.

SVMMARIVM.

1 *Numerus Monialium cuilibet Monaſterio præfigi debet, qui commodè ſubſtentari poteſt.*

2 *Tertia ſoror non eſt admittẽda inter Moniales ſine Apoſtolicæ Sedis licentia.*

3 *Numerus Monialium non augetur per ſuſceptionem Conuerſarum, ſeu ſeruientium Monialium.*

4 *Numerus Monialium cuilibet Monaſterio, à quo ſit præfigiendus.*

1 ANtiquitùs in ſacris Concilijs iure cautum eſt, tot eſſe cuilibet Monaſterio Moniales prefigiendas, quot Monaſterium commodè capere queat, proprijſque redditibus, vel ſaltem eleemoſynis ſuſtentare poſſit. Ita habetur *in cap. periculoſo, & cap. vnico §. ſanè de ſtat. regul. in 6.* & in Concilio Arelatenſi primo *cap.* 8. quod refertur *in cap.* 1. *de inſtit.* & in Arelatenſi VI. *Can.* 8. nec non in Turonenſe III. *Can.* 31. & in Capitulari Caroli Magni Imperat. ſub Leone III. *cap.* 6. hæc ſancita fuerunt circa annum Chriſti 813. ex Iacobo Sirmondo *tom.* 2. *Concil. Antiquor. Galliæ ſub dicto anno.*

Idem decernit Concilium Maguntinum 1. *cap.* 19. Et Gregor. IX. ſub dat. Ananiæ nonis Octobris 1233. ann. 6. ſui Pontif. præcipit, certum numerum perſonarum conſtitui in Monaſterio Monialium S. Mariæ de Roſario, vt habetur *in regiſtro Pontificio in fine primi tomi Annalium* Fr. Lucæ Vualdingo *conſt.* 9. *eiuſdem Greg.* Idem habetur *in conſt.* 80. *eiuſdem Pontif.* vbi taxat certum numerum Sanctimonialium propter quietem, & bonum regimen Monaſteriorum, & demùm in Concilio Tridentino fuerunt ſupradictæ ſanctiones, confirmatæ *ſeſſ.* 25. *de regul. cap.* 3. his verbis; *In Monaſterijs autem, & domibus tam virorum, quam Mulierum bona immobilia poſsidẽtibus, is tantum numerus conſtituatur, ac in poſterùm conſeruetur, qui vel ex redditibus proprijs Monaſteriorum, vel ex conſuetis eleemoſynis commodè poſsit ſuſtentari.*

Notat autem Barboſ. *de offic. & poteſt. Epiſcopi par.* 3. *alleg.* 98. *num.* 2. quod inter ius antiquum *in dict. capite vnico*, & nouum Concilij Tridentin. *in d. cap.* 3. reperitur differentia, quia illud loquebatur tantùm de Monialibus ordinum non Mẽdicantium, præcipiens, ne reciperentur, niſi quot poſſint de ipſorum Monaſteriorum bonis, ſeu prouentibus abſq. penuria, ſuſtentari, hoc verò poſtmodum extendit ad omnes regulares, tàm maſculos, quàm fœminas, atque etiam mendicantes, in quibus licèt numerus ſtatui non poſſit pro facultate bonorum, vel introi-

tuum

tuum, eo quod ijs carere debent, nihilominus ſtatuendus eſt, habita conſideratione ad conſuetas eleemoſynas, quibus valeant commodè ſuſtentari.

Idem confirmarunt, & innouarunt reſpectiuè Pius V. *in Conſt.* quæ incipit, *Circa Paſtoralis*, & Gregor. XIII. *in altera Conſtit.* quæ incipit, *Deo ſacris* infra *diſput.7. quæſ.* 1. Et Sac. Congreg. Cardin. per decretum infr. quæſ. 3.

Ex quibus decretis, & Conſtitutionibus ſatis conſtat, non poſſe Nouitias recipi intra Monaſteria Monialium, quæ debitum, & iuſtum Monaſterij numerum ſuperent, & conſuetis redditibus annuis, & eleemoſynis non poſſint ſuſtẽtari, quod etiam docent Nauar. *de redd:t. Eccleſ. q.* 1. *monit.* 62. Barboſa *de iure Eccleſ. lib. .cap.* 44. *num.* 28. qui fatetur inſuper deciſum fuiſſe, à Sacra Cardinalium Congrega-
2 tione ſicut etiam, quod tertia ſoror non admittatur Monialis ſine Apoſtolicæ Sedis licentia, die 25. Maij anno 1595. ex Grauant. *in Man. Epiſc. verbo Moniales num.* 10.

3 Notandum tamen, quod numerus pręfixus Monialium cuique Monaſterio non dicitur augeri per Conuerſas, ſeu ſeruientes, quæ licèt ad clauſuram, & habitum adſtringantur, & poſſint recipi ad profeſſionem, ex Nauar. *in cap. ſtatuimus num.* 44. *de regularibus*, iuxta Conſtit. Pij. V. & Gregor. XIII. & aliorum; tamen de conſuetudine multorum locorum iſtæ Conuerſæ non habentur in conſideratione ad effectum augendi numerum Monialiũ velatarum, quia non faciunt numerum.

4 Huiuſmodi verò numerus Monialium ab Ordinario in Monaſterijs ſibi ſubiectis præfigiendus eſt; In alijs verò, quæ Regularibus ſubiecta ſunt, ab Ordinario, cum interuentu tamen Superioris Regularis, præfixio fieri debet; ex Sacra Congregatione Cardin. vt refert Barboſa *in Collect. Bullar. verb. Numerus*.

Pro Monaſterijs autem Regni Portugalliæ refert Barboſ. *de Iure Eccleſ. cit. num.* 29. decretum Sacræ Congreg. in vna Turonen. die 29. Maij 1603. Petente Catholico Rege, vt in omnibus Sanctimonialium Monaſterijs Regni Portugalliæ certus Monialium numerus pręfigatur; S. D. N, audita Sacræ Congregationis ſententia, Collectori Luſitaniæ per Breue ſub die 6. Iunij 1615. iniungi mãdauit, vt iuxta normam à Concilio Tridentino præſcriptam, in omnibus, & ſingulis Monaſterijs Monialium iſtius Regni, eum tantùm numerum ab Archiepiſcopis, & Epiſcopis denuò profigi, ac impoſterùm conſeruari, curet, qui ex redditibus proprijs eorundem Monaſteriorum, vel ex conſuetis eleemoſynis cõgruè poſſit ſuſtentari, & iuxta dictorum Monaſteriorum capacitatem, necnon Cellarum quantitatem, commodè ibi commorari valeat; ita tamen, quod in his, quæ Regularibus ſubiecta ſint, ijdem regulares Superiores Numeri præfixionis aſſiſtant, vt ſupra numerum huiuſmodi, nulla deinceps admittatur Monialis abſquè Sedis Apoſtolicæ, aut eiuſdem Sacrę Congreg. expreſſa licentia,

QVÆSITVM II.

An Monialibus debeatur Dos.

SVMMARIVM.

1 *Mulieres non ſunt deſponſandæ, indotatæ ſiue Deo, ſiue hominibus.*
2 *Moniales non recipiuntur in Monaſterijs, niſi ſufficientèr dotatæ.*
3 *Pater debet conſtituere dotem filiæ nubẽti, vel Monaſterium ingredienti.*
4 *In Conſtitutione Dotis attendenda eſt cõſuetudo regionis, & æquitas.*
5 *In Conſtituendis Dotibus debet ſpectari Conſuetudo, & non quantitas Patrimonij, ſeu legitimæ.*

1 IAm vſus obtinuit, tàm in Eccleſia Dei, quàm in ſæculo, vt Mulieres indotatæ nequaquam deſponſentur; ſiue Deo conſecrentur per Religionis ingreſſum, & Profeſſionem, ſiue hominibus coniungantur in Matrimonio; Ideo prout ad rem noſtram facit, Mulieres, quæ Deo dicantur, ſuas Dotes habere, conſentaneum

cſt,

eſt pro earum ſuſtentatione, & veſtitu; ait enim Mirand. *de Sac.Monial.q.8. num.8.*
2 quod cõſuetudine totius ferè Mundi hodiè introductum eſt, vt Moniales in Monaſterijs non recipiantur, niſi prius ſufficientèr dotatæ. Ideò leges decreuerunt,
3 quod Pater non ſolum filiæ nubenti, verũ etiam Monaſterium ingredienti, congruã dotem conſtituat; Ita Bald. *leg.finali C.de dotis prom.* & Auth. *Niſi rogati in princ. C. Ad S. C. Trebel.* Anchar. *conſ.208. nu. 4.* Felinus *c. Eccleſia num. 79.verſ. cæterum de Conſtit.* Euerardus *loco à Matrimonio carnali ad ſpirituale num.4.* Greg. Lopez *leg. 8.verb. el padre cap. 11.p. 4.* Menoch.*de præſumpt.64.præſ. 189. num.*
4 *91.*Et in conſtitutione dotis ſemper attẽditur mos, & conſuetudo regionis, & ęquitas rationis naturalis, cum aliàs Moniales non poſſent à Monaſterio ſuſtentari; Exodi 22. *verſ.ſi ſeduxerit,cap.1.de adulter.l.quòd ſi nolit §. quia aſſidua ff.de edil. edict.* Cuman. *conſ. 46. in fin.* Rimin. Sen. *conſil.339.num. 17.& 18.* cum alijs per Cardin.Mantic. *de tacit. & ambig.cõuentionib.lib.12.tit.21.num.4.in fin.verſ. ſexto,& vltimo, & num. 34.& 40.* vbi etiam concludit, quod magis debet ſpe-
5 ctari talis conſuetudo, quã quantitas patrimonij, ſeù legitimæ, quia dos, licèt ſit minor legitima, poteſt etiam dici congrua, ſi moribus recepta ſit: Corn. *conſ. 107.num.11.lib.2.& conſ.162.eodem lib. & conſ. 115.lib.3.*Ruin.*conſ.56.num. 18. lib.3.*

QVÆSITVM III.

Vtrum in receptione Dotis committatur Simonia.

SVMMARIVM.

1 *Simonia non committitur ſuper dotibus Monialium; limita vt num.2.*
3 *Opulentia Monaſterij non cauſat Simoniã recipiendo dotes pro Monialibus.*

1 IN pactionibus, & conuentionibus ſuper dotibus Nouitiarum recipiendarum factis, fatendum eſt, nullam committi Simoniam, dummodò ſit pro ſufficienti,& congruenti earum ſuſtentatione, & non tanquàm pretium;ita deciſum fuiſſe à Clem. VII. affirmat *Compend. Priu. Mendic.verb. Moniales §. vlt.* & docent *D.Thom.2.2.q.100. art.3.ad 4.* & Caiet. *ibidem*, Emanuel Roder. *tom.2. qq. regul. q. 48.ar. 1.* Nau.*loc.cit.quæſ. 1. monit. 60. nu.2.*Soto *lib.6.de Iuſt.q.6.ar.2.* Suar. *to. 1. de Relig. lib.4.cap.17.num.16.*Mirand. *loc.cit. ar.6.& 7.* Portell *in addit. ad dub. regul. verb.Moniales num.19.* non obſtãtibus *cap. Simonia,& extrauag.1.eodem tit.*vt rectè probãt Hieron. Roder. *loc. cit. reſol.54.nu.1.* & Diana *in reſol. mor. tract. 2.de dub.regul.reſol.100.* Leſſius *de Iuſtit. lib.2.cap.35. dub.13.num.15.* quod etiam habetur ex communi Eccleſiæ vſu, & cõſuetudine,vt notant Surdus *de alimen. tit. 9. q.27.num.5.*Suarez *tom.3.de Rel g. lib. 3.cap.9.num.15.*& Barthol. de Vecch. *in praxi Nouit.diſp.1.dub.3. num.5.* Imò Innocentius VIII. Monialibus Priuilegium conceſſit, vt in recipiendis dotibus, non incurrant Simoniam, præterquàm in duo-
2 bus caſibus; primò ſi pactum ineant de aliquo dando, vel ſoluendo pro ingreſſu Religionis;ſecundò ſi recipiãt inhabilem, cum ſpe aliquid habendi;ex D. Franciſco Ripa Vallombroſano *tractat. de Simonia par.1.art.3.num.17.*Et *3.par.a.5.num.7.* idipſum ex profeſsò confirmans, ait, Moniales non ligari excommunicatione lata *in d. extrauag. 1.* quia multi Summi Pontifices, ab huiuſmodi Cenſura,Moniales, ob ingreſſum Monaſterij,dotem accipiẽtes,exemerunt per plura Priuilegia,vt refert Capucin. *in Compend. Priuileg. verb. Moniales num. 16. & 31.* Mirand. *loco cit.q. 8.ar.7. concl.1* Leſſius *loc.cit.n.141.*
3 Neque obſtat opulentia Monaſterij in ſolita Monialium receptione cum dotibus conſuetis,ſicut nequè in paupertate Monaſterij, cum Dotes,vt dictum eſt, sẽper recipiendæ ſint pro Monialium ſuſtentatione. Ita Silueſt. *verb.Simonia §.15.*Soto *loc.cit.lib.9.q.6. ar.finali* Mirand. *loc. cit. ar.7.concl.2.* Hieron. Roder. *loc. cit. reſol. 54.nu.3.*Nauar. *in Manual.cap.27.nu.3.*

Et Eman.

Et Eman. Roder. *to. 2. qq. reg. q. 84. a. 7.* qui negauit quoad Monaſteria opulenta, ſed poſtea ſe retractauit *in addit. ad ſum. tom. 3. cap. 144. num. 8.* idem affirmat Diana *tract. 1. de dub. reg. reſol. 97.*

QVÆSITVM IV.

Dotes Monialium à quibus ſint taxandæ.

SVMMARIVM.

1 *Dotes pro Monialibus taxandæ ſunt ab earum Prælatis.*

2 *Dotes Mulierum ſæcularium taxandæ ſunt ab earum Patribus, propinquis, & Superioribus.*

3 *Dotes taxandæ ſunt ſecundum cõſuetudinem Prouinciæ, & rerum valorem.*

4 *Dos ordinaria pro Monialibus quænã ſit.*

5 *Prælati, pro dotibus Monialium non debent leges generales condere.*

6 *Prælati iuſtis de cauſis, poterunt, etiam inſcijs Monialibus, taxare dotes.*

7 *Dos duplicata pro Monialibus, quænã ſit.*

8 *Dos pro tertia ſorore Moniali debet eſſe duplicata, & pro quarta triplicata.*

1 DOtes Monialium taxare, ſatis conſtat, ad Prælatos illarum pertinere; ſicut poteſtati ſæculari competit ob publicam vtilitatem, pro Fœminis carnalitèr nubendis, idipſum præſtare, vt earum
2 dotes à Patribus, propinquis, & Superioribus taxentur. In quo quidem negocio ſtatui non poteſt lex generalis, ſed in vnaquaque
3 Prouincia ſecundum conſuetudinem, ac rerum valorem, & aliarum circũſtãtiarum diſpoſitionem, aſſignari poſſunt dotes Monialibus, quæ pro congrua illarum ſuſtentatione ſufficiant; ita vt cuilibet Moniali pro illius conditione ad arbitriũ boni viri dos iuſta, & ſufficiens indicetur. vt per Decretum Sacræ Congregationis
4 fuit mandatum, quod puellæ ingrediantur Monaſterium, cum dote ordinaria, quæ tunc eſt talis, quando eſt ſtatuto, & conſuetudini conformis, cum ponatur ad differentiam extraordinarię, quæ non habet certam, & determinatam taxationem, ſed iuxta arbitrium debet declarari *leg. penul.* vbi gloſſ. Gratian. *diſcept. forenſ. cap. 945. num. 6.*

5 Ita etiam Eman. Roder. *loc. cit. artic. 3.* qui tamen *ar. 4.* ſubdit, Non teneri Prælatos legem generalem condere, ſed legẽ tantùm conſtituere ſecundùm loca, tempora, & perſonas.

6 Poterunt quidem Superiores Monialium in aliquibus caſibus taxam dotium limitare, iuſtis concurrentibus cauſis, etiã inſcijs, & contradicentibus Monialibus, dummodò ſufficiens ſemper remaneat quantitas pro ſuſtentanda Moniali, & hoc intendunt Sanctiones Summorum Pontificum & Conciliorum. Ita Mirand. *loc. cit. artic. 8.* Couar. *de ſponſal. 2. par. cap. 3.* Eman. Roder. *loc. cit.* Nau. *in cap. ſtatuimus nu. 44.* Hieron. Roder. *loc. cit. num. 4.*

7 Aduertant tamen Superiores Monialium, quod eleemoſyna duplex, quæ pro tertia ſorore Moniali, & pro Supernumerarijs ſolui debet, ſignificat duplicatam ſummã eius, quæ in receptione Monialis intra numerũ dari conſueuit, ita vt, vbi sũma minor eſt ducentis ſcutis, ibi ſaltem ſoluãtur 400. & non minus; vt decreuit Sacra Congreg. Card. die 5. Septẽbr. 1604. *apud Campanil. rub. 12. c. 16. n. 4.* Quòd au
8 tẽ pro tertia ſorore Moniali in eodẽ Monaſterio intra numerũ præfixũ, duplicata, & pro quarta, triplicata portio ſolui debeat, & ſuffragio careat in Capitulo, quouſque altera ex duabus primis eius ſororibus deceſſerit, decreuit Sac. Congr. Card. 26. Auguſti 1616. vt refert Gauant. *in Man. Epiſc. verb. Monialium Nouitiarũ alimenta nu. 8. & 9.* quæ etiam de anno 1619. die 15. Febr. reſcripſit Card. Vendramino, ſequen. Epiſtolam.

E Decreto antico, e più volte rinouato da queſta Sacra Congregatione, che in vn'iſteſſo Monaſterio, non poſſono eſſere ammeſſe più di due Sorelle all'habito Monaſtico. E quando per gratia ſpeciale della medeſima Sacra Congregatione ſi concede tall'hora di Monacar la terza, ciò ſi fa con eſpreſſa condizione, che reſti priua di

Voto

Voto attiuo, e paſſiuo, ſino alla morte d'vna delle due prime; di maniera, che non ſiano più di due Sorelle col Voto. Ben'è vero, che quando il Monaſterio è numeroſo, come ſarebbe di cento Monache in circa, hanno queſti Illuſtriſsimi miei Signori hauuto riguardo, che anco viuente le due prime Sorelle, la terza ſimilmente goda il ſudetto Voto attiuo, e paſsiuo: Ma ſimil grazia non ſe l'è mai conceduta nel primo ingreſſo; aggiungendo, che quando la terza Sorella ſi admette, pagha la Dote duplicata ſe è dentro, e la triplicata ſe è ſopra il numero, il che hanno voluto queſti Illuſtriſsimi miei Signori, che io ſignifichi à V. S. Illuſtriſsima, à finche ſi contenti di fare oſſeruare il ſudetto Decreto in coteſta ſua Città, e Dioceſi, &c. Di Roma. Ita Giorg. Polac. *vacat. Epidim p. 2. c. 7. de elect. nu. vltim.*

QVÆSITVM V.

An Monaſterijs Monialium ſit aliquid tribuendum à Parentibus, & conſanguineis Nouitiæ, ante eius Profeſſionem.

SVMMARIVM.

1 *Mutum, & commodatum an comprehendantur in decreto* Concil. Tridentin. *ſeſſ. 25. de Regul. cap. 16.*

2 *Pecunias anticipatè ad computum dotis, non poſſunt Moniales recipere.*

3 *Oblationes, & donationes factæ Monaſterio à Tutoribus, & Curatoribus, & conſanguineis Nouitiarum, ex bonis ipſarum, comprehendũtur in d. Concilij Trident ni decreto.*

4 *Dotem exceſsiuam Monaſterium recipiens tenetur reſtituere.*

Antequam ad ſolutionem quarundam dubitationum pro præſenti quæſito deueniamus, præmittenda ſunt verba Cõcil. Trident. *ſeſſ. 25. de Regul. cap.* 16. ſub hac forma; *Sed neque ante Profeſsionem excepto victu, & veſtitu Nouitij, vel Nouitiæ illius temporis, quo in probatione eſt, quocunque prætextu à parentibus, vel propinquis, aut curatoribus eius Monaſterio aliquid ex bonis eiuſdem tribuatur, ne hac occaſione diſcedere nequeat, quod totum, vel maiorem partem ſubſtantiæ ſuæ Monaſterium poſsideat, nec facile, ſi diſceſſerit id recuperare poſsit; quin potius præcepit Sancta Synodus ſub anathematis pœna dantibus, & recipientibus, ne hoc vllo modo fiat, & vt abeuntibus ante profeſsionem, omnia reſtituantur, quæ ſua erant; quod vt rectè fiat, Epiſcopus etiam per Cenſuras Eccleſiaſticas, ſi opus fuerit, compellat.*

1 His præmiſſis ſoluitur dubitatio, An decretum ſupradictum compræhendat mutuum, & commodatum.

Nauarrus *loc. cit. monit. 62. num. 3.* Mirand. *cit. artic. 7. concl. 2.* affirmant; quia verba Concilij generaliter loquuntur. Suarez tamen *de Relig. tom. 3. tract. 7. lib. 5. cap. 9. num.* 16. & Eman. Roderic. *in ſumma tom. 3. cap. 144. num. 6.* Villal. *in ſumma tom. 3 tract. 35. difficul. 19. num.* 4. contrarium ſentiunt; ſed mihi magis probatur prior ſententia propter rationem adductam.

2 Vnde non licebit Monialibus recipere pecunias anticipatè ad computum Dotis, quam puella habitum receptura perſoluere debet, alioquin tàm recipientes, quã perſoluentes anathemati in prædictis Cõcilij verbis ſubijciuntur; Ita Barboſ. *loc. cit. n. 37.* ait, reſcripſiſſe Sac. Congreg. Card. Epiſc. Camarin. anno 1580. Idẽ dicendũ

3 eſt de oblationibus & donationibus Monaſterio factis à Tutoribus, & Curatoribus, ac cõſanguineis Nouitiarũ ex Bonis ipſarum, ſecùs autem, ſi ex proprijs, vt aſſerunt Suarez *cit. tom. 3. lib. 5. cap. 9. num.* 16. Barth. de Vecchis *dub. 7. num.* 14.

4 Monaſterium ſimiliter Monialium, Dotem exceſſiuam, pro ingreſſu Nouitiæ recipiens, tenetur exceſſum reſtituere vltra ſufficientem ſuſtentationem, quia ſecundùm conſtitutiones Apoſtolicas, nil vltra permittitur recipi, niſi quod liberalitèr abſquè expreſſo, tacito, aut præſumpto pacto, Monaſterio offertur.

Maximè autem aduertendum eſt, Excommunicationem in Concilio Tridentino

no *cit.* non incurri ipſo facto, cum verba *ſub anathematis* non ſententiam latam, ſed ferendam, denotent; peccaret tamē mortaliter dans, vel recipiens quicquam contra tale decretum, quia materia eſt grauis. Ita Ledeſma *loc. cit. diff.* 1. *dial.* 1. *& Peir. tom.* 1. *de ſubdito cap.* 29. *verſ. Noto primo.*

QVÆSITVM VI.

Vtrum Monaſterium ratione damni ex dilatione Dotis prouenientis, poſſit aliquid recipere.

SVMMARIVM.

1 *Monaſterium ratione damni emergentis pro dote poteſt aliquid recipere, ſecùs ratione lucri ceſſantis, vt nu.* 5.

2 *Pecuniæ quantitas, quæ recipitur pro dilatata Dotis ſolutione, non debet extedere damnum emergens.*

3 *Damni emergentis conuentio admittitur in omnibus contractibus.*

4 *Damnum ſibi eminens euitare, cuilibet licitum eſt.*

6 *Negociandi occaſio Religioſis negatur.*

1 NEgari nō poteſt, Monaſterium Monialium, ex dilatione Dotis damnum aliquod patiēs, ratione damni emergentis, poſſe aliquid recipere; Ita tamen,
2 vt quantitas, quæ recipitur ex dilatata Dotis ſolutione, in aliquo non excedat damnum, quod ex eo Conuentui reſultat de facto. Imò licere Monaſterio, aliquam pecuniæ quantitatē dicto damno proportionatam paciſci. Quod affirmant com-
3 munitèr Doctores, quia in omnibus Cōtractibus conuentio damni emergentis admittitur & tanquam licita approbatur;
4 cum iure optimò omnibus liceat, damnū ſibi eminens euitare, maximè quando in euitādo, termini iuris naturalis, & diuini, ſeu etiā humani, non tranſgrediuntur. ſe-
5 cùs autem eſt, ratione lucri ceſſantis; nam Monaſterijs Monialium, aliquid vltra ſortem recipere, ratione lucri ceſſantis, ex ſolutione dilatata, vel prolongata dotis Monialis, quæ ad Profeſſionem fuit admiſſa, minimè licet; maximè, quia Reli-
6 gioſis in iure negatur occaſio negociandi, vt bene docent Eman. Roder. *loc. cit. art.* 7. & Mirand. *loc. cit. q.* 8. *art.* 10. *concluſ.* 1. *&* 2.

QVÆSITVM VII.

De modo, & forma ſoluendi Monialium Dotes.

SVMMARIVM.

1 *Moniales velatæ abſque dote non debent admitti; Conuerſæ verò, aliquando.*

2 *Dotes Monialium ſoluantur in ære.*

3 *Dotes non ſunt relinquendæ in manibus conſanguineorum, ſed apud Banchos, aut virum fide, & facultatibus idoneum, deponendæ.*

4 *Puella, an ſit compellenda, paupertate oppreſſa, dotem promiſſam ſoluere.*

5 *In Dotibus recipiendis nulla fiat differentia inter Terrerias, & aduenas.*

7 *Dotes Monialium, intra numerum pro neceſſitatibus Monaſterij erogari poſſunt, ſupernumerariarum autem in bonis ſtabilibus.*

7 *In dotis Monialium, & annuarum præſtationum ſolutione, valor monetæ attenditur iuxta tempus Contractus.*

8 *Dotium ſolutio pro Monialibus ſupernumerarijs. & quid nomine duplicis eleemoſynæ intelligatur, iuxta decretum Sacræ Congregationis.*

1 BArboſa *loc. cit. nu.* 42. aduertit, quòd Moniales velatæ tàm intra, quam ſuprà numerum, abſquè dotali eleemoſyna, non debent admitti: pro Monialibus verò Conuerſis recipiendis non ſemper ſpectatur dos, ſed aliquādo neceſſitas Monaſterij; ex declaratione Sacræ Congreg. Card. die 20. Martij 1596. qua neceſſitate ceſſante, à ſupernumerarijs Conuerſis dotem duplicatam perſolui ſolitam, exigendam eſſe exiſtimo, iuxta decretū eiuſdem Sacræ Congregationis in fine huius quęſiti opponendum.
2 Dotales eleemoſynæ ſoluantur in ære, nec

nec aſſignatio bonorum ſtabilium,aut cēſuum permittatur, vt decreuit Sac.Congregatio Cardinal. *in vna Camarinen.* 28.Martij 1588. ex eodem Barb. *loc. cit. num.*38.

3 Et nullatenùs apud Monialium conſanguineos ſunt relinquendæ, ſed antequàm Puellæ habitum ſuſcipiant, penès Mercatorem, aut virum, fide, & facultatibus idoneum, actualitèr ſunt deponendæ, (vbi non adſunt Banchi,) qui ad omne Monialium mandatum abſque aliqua exceptione ſoluturas ſe obliget, vt reſcripſit eadem Sacra Congreg. Epiſcopo Camarinen. 15.Martij 1594.Barb. *cit. num.*36.

4 Si obijcias haberi in alia declaratione eiuſdem Sacræ Congregationis relata ab ab Iſidoro Moſcouio *de maieſtate militā. Eccleſ. lib.* 1.*par.* 4. quod Puella Monaſterium ingreſſa animo monachandi, ſed paupertate oppreſſa, dotem promiſſam ſoluere non poterit, illā non eſſe cōpellēdam, eo quia dotem in conditionem neceſſariam ponere non debemus. Reſpondet Diana *tract.de dub.regul.reſol.*100.nō conſtare authenticè de ſupradicta declaratione, & ideò talis opinio ei non placet.

5 In his dotibus recipiendis nulla fiat differentia inter Terrerias, & aduenas; ex eadem Sacra Congregat. 30. *Septembris* 1616.per Gauant. *in Man. Epiſc. nu.*12.

6 Dotales eleemoſynæ ſi ſint Monialium, vel Conuerſarum intra numerum exiſtentium, emiſſa ab eis profeſſione, in vſus cōmunes Monaſterij neceſſarios, erogari, & expendi poſſunt; Supernumerariarum autem Dotes, poſt earum profeſſionem, in emptionem bonorum ſtabilium omninò conuertantur, vt, deciſum fuiſſe à dicta Sac. Congreg. Cardinal. *die 6. Iunij* 1615.referunt Gauant. *loc.cit.verb. Moniales* §.*Monialium alimenta num.* 23.& Aldan *in Compend. canon. reſol.lib.* 3.*tit.* 10.*num.* 19.

7 In lite verò inter multa Monialiū Monaſteria, ex vna; & illorum cenſuarios, & debitores, de, & ſuper augmento monetę partibus, ex alteras, pendente; eadem Sacra Congregat. Cardinal.*in vna Cremon.* 24.*Nouembr.*1617.ex Barb.*loc.cit.nu.*39. cenſuit, quod in monetæ valore regularitèr tempus Contractus attendatur, etiam in annuis præſtationibus.

8 Pro Numero autē, ac ſolutione eleemoſynarum pro Monialibus ſupernumerariis, quidquè intelligatur nominè duplicis eleemoſynæ, & ꝓ vacatione locorum in Monaſterio per Monialium obitum, extat ſequens Decretum Sacrę Congregat. Cardin. Romæ impreſſum tempore Clementis VIII. tenoris ſequentis.

QVemadmodū ſacri olim Canones, & nouiſſimè ſacrum generale Conciliū Tridentinum ſumma ratione decreuit, vt in Monaſterijs, & domibus, tàm virorum, quàm mulierum bona immobilia poſſidentibus, vel non poſſidentibus, is tantùm numerus conſtituatur, ac in poſterum conſeruetur, qui vel ex redditibus proprijs Monaſteriorum, vel conſuetis eleemoſynis commodè poſſit ſuſtentari; ità quoque Sacra Congregatio S.R.E.Cardinalium, quæ negotijs, ac conſultationibus Epiſcoporum, & Regularium præeſt, cui antiquius nihil eſt, quàm ſalutaria huiuſmodi decreta debitæ executioni demandari curare, ſæpius locorum Ordinarijs reſcripſit, vt certum numerum in ſingulis Monaſterijs Monialium, etiam curæ Regularium, ſeù Militiarum ſubiectis iuxta cuiuſque Monaſterij facultates præſcriberent, & ſi quæ ſupra ſtatutum numerum reciperentur, duplicem eleemoſynam adferre, & ſupernumerariarum locum tenere deberent. Verùm quia in dubium plerumquè venit, nùm ſupranumerariæ prædictæ, aliquibus ex numero in quolibet Monaſterio definito decedentibus, in earum locum ſubrogari poſſent, aut deberent: eadem Sac.Congregatio, quæ peculiariter ſuper ea re ſæpè numerò reſcripſit, prouidere volens, ne quis deinceps dubitationis locus relinquatur, huius generalis decreti tenore ſtatuit, & declarat, Moniales, quæ ſupra numerum in quolibet Monaſterio conſtitutum recipiuntur, in locum Monialium decedentium intra numerum nequaquam ſubrogari, neque impedimento eſſe, quin aliæ in locum earumdem ex numero demortuarum recipi eo modo valeāt, quo in ſingulis Monaſterijs Moniales intra numerum poſſunt admitti; quinimò eaſdem

ſic ſupra numerum receptas, ſupranumerarias ſemper quoad hoc remanere, etiam ſi in cæteris ab alijs nihil differant: ſed illis in omnibus pares, & æquales iuxta cuiuſque Monaſterij inſtitutum eſſe debeant.

Declarat inſuper eadem ſacra Congreg. duplicis eleemoſynæ nomine, intelligi ſẽper debere duplicatam ſummam eius, quæ in receptione cuiuſque Monialis intra numerum in quolibet Monaſterio conſtitutum erogari pro tempore conſueuerit: ita tamen, vt vbi ſumma, quæ confertur, minor eſt ſcutis ducentis, ibi ſaltem ratione duplicatæ eleemoſynæ, ſoluenda ſint ſcuta quadringenta, & non minus.

Eadem quoque Sac. Congregatio diſtrictè prohibet, nè loca per obitum Monialium intra numerum decedentium pro tempore vacatura, cuiquam puellæ ad habitum regularem recipiendæ concedantur, neque promittantur, niſi ſequuta vera, & reali illorum vacatione, atque ita demum, & nõ antea de eis diſponi, ac in Monialis demortuæ locum, permiſſionem, aut receptionem in Capitulo, ſeu quouis alio modo fieri iubet, dummodò tunc temporis puella ipſa recipiẽda, & ætatem habeat idoneam, & cæteras qualitates requiſitas: quibus etiam præditas eſſe debere vult, eas puellas, quæ ſupra numerum recipiendæ ſunt, iam tunc cùm eis loca, vel promittuntur, vel dantur. Si quid verò contra à quoquam fieri contigerit, irritum, & inane, ac nullius roboris, & momenti fore, & eſſe decernit. Ac nihilominus Abbatiſſas, Prioriſſas, & alios quoſcumque Monaſteriorum ſuperiores, qui cuiuſuis puellæ receptioni, vel admiſſioni, aut locorũ vacaturorum promiſſioni, ſeu conceſſioni aduerſus præſentis decreti diſpoſitionem conſenſerint, priuationi vocis actiuæ, & paſſiuæ, alijſque arbitrio eiuſdem Congregationis infligendis pœnis, obſtrictos, & obnoxios fore declarat. ſaluis etiã ſemper, & in ſuo robore permanentibus alijs quibuſcumque ipſius Congregationis decretis aliàs latis, præſenti decreto non contrarijs, præſertim circa Monialium admiſsionem, & receptionem ad habitum, & profeſsionem, & circa eleemoſynarum depoſitionem, ſolutionem, & erogationem in bona ſtabilia, quibus nullatenus derogare vult, & intendit. Romæ die vj. Menſis Septembris. 1604.

Alex. Card. Florent.

Loco † ſigilli.

Berlingerius Gypſius Secret.

DISPVTATIO VI.

De Profeſſione Monialium.

Quæſitum I. De Profeſſione tacita, & expreſſa Monialium.

Quæſitum II. Profeſſio tacita an per Concil. Trident. fuerit ſublata.

Quæſitum III. Quænam Mulieres ſint admittendæ ad profeſſionem, & quibus conditionibus debeant eſſe præditæ.

Quæſitum IV. Quo tempore admittendæ ſint Moniales ad Profeſſionem.

Quæſitum V. Profeſſio Nouitiæ à quibus ſit admittenda, & acceptanda.

Quæſitum VI. Vtrum Profeſſio Monialis Nouitiæ poſſit differri.

Quæſitum VII. An Hermaphroditus poſſit ad Profeſſionem admitti.

QVÆSITVM I.

De Profeſſione tacita, & expreſſa Monialium.

SVMMARIVM.

1 *Profeſsio tacita, & expreſſa, quid ſit.*

2 *Profeſsio expreſſa ſcribatur in libro, & ſubſcribatur à profitente & Superiore.*

3 *Propinæ, & conuiuia in profeſsione Monialium ſunt probibita, non verò eleemoſynæ.*

4 *Pro-*

4 *Profeſſio tacita, quas habeat conditiones.*
5 *Nouitius debet habitum diſtinctum deferre ab habitu Profeſſorum.*
6 *Nouitia per delationem habitus, tacitam Profeſſionem facere intendit.*
7 *Nouitia debet deferre habitum cum conſenſu illorum, qui illam Religioni incorporare valent.*
8 *Nouitia Monialis, vt actus profeſſarum exerceat, debet eſſe conſtituta in pubertate completa.*
9 *Profeſſus tacitè in Monaſterijs, in quibus regula non diſponit fieri debere Profeſſionem expreſſam, non eſt cogendus ad illam emittendam.*

1 PRo intelligentia huius diſputationis pręmitto, duplicem eſſe Profeſſionē, tacitam, nimirùm, & expreſſam; Tacita eſt, quæ fit ſine votorum emiſſione, ſine voce, & ſcripto, ſed tantummodò aliquid operando, & tacitè conſentiendo, ſe profeſſum eſſe. Profeſſio expreſſa eſt, qua, poſt expletum annum probationis, Monialis Nouitia expreſsè emittit tria vota eſſentialia Religionis, vocalitèr, in manibus Abbatiſſæ, & Superioris, apud quem eſt propria Iuriſdictio; *ex cap. ſtatuimus* 20. *q.* 2. quæ Profeſſio iuxta varietatem Religionum, & Monaſteriorum, varias habet formulas.

2 Profeſſio emiſſa ſcribatur in libro, & ſubſcribat Profeſſa, ſi ſcribere nouit, tùm Superior, qui eam admiſit; ex Conc. Prouinc. Mediol. 1. relato à Gauan. *in Man. Epiſc. verb. Monialium profeſſio num.* 27. Et *num.* 23. 24. *&* 25. ait, quod propinæ dandæ Superioribus in habitu, & profeſ-
3 ſione Monialium ſunt prohibitæ, ſicut & conuiuia in foreſterijs Monialium, non verò eleemoſynæ pro ſacreſtijs, & infirmarijs. Et quòd expēſę in profeſſione taxādę ſunt ab Epiſcopo pro rebus neceſſarijs; ex deciſionibus Sacræ Congregat. Cardin.

4 Profeſſio tacita has ſecum fert conditiones. Prima, vt Nouitia deferat habitū
5 diſtinctum ab habitu profeſſarum, de licentia Superioris per annum continuum; licèt in hoc ſeruanda ſit conſuetudo Monaſterij, nam Moniales Ciſtercienſes habitu albo, & nigro, non autem griſeo vti debere, declarauit Sixtus Quartus *conſt.* 9. apud Laert. Cherub. *in Bullar. tom.* 1.

6 Secunda, quod Nouitia per huiuſmodi habitus geſtationem, tacitam profeſſionē facere, non ignoret.

7 Tertia, quòd deferat habitum cum conſenſu, & ſcientia illorum, qui Nouitiā Religioni incorporare valeant. Ita Eman. Roder. *tom.* 3. *qq. regul. q.* 17. *art.* 1. Nauar. *lib.* 3. *conſ.* 41. *de regular.* Caetanus 2. 2. *q.* 109. *art.* 1. Sanchez *in decal. lib.* 5. *cap.* 3. *n.* 14. vbi Quartam conditionē addit, nempè, vt Nouitia his actibus vtens, verum profitendi animum teneat, nec ſufficit habere negatiuè; & *num.* 18. pro Quinta
8 conditione ponit, quod Nouitia actus profeſſarum exercens, in legitima ætate à iure petita ad expreſsæ profeſſionis valorem, quæ eſt Pubertas completa, con-
9 ſtituta ſit. Tacitè profeſſus in Monaſterijs, vbi regula non diſponit fieri debere profeſſionem expreſſam, non eſt cogendus ad dictam profeſſionem expreſſam faciēdam, vt declaraſſe Sacram Congregationem Cardinalium, refert Barthol. de Vecchis *in praxi Nouitiorum diſp.* 14. *dub.* 7. *num.* 4. ſub his verbis. *Moniales, quæ eius Ordinis ſunt, qui requirit profeſſionem, ſi tacitam profeſſionem emiſerint, & ſi palàm, & expreſsè id faciendum non fuit, cogendæ non ſunt, vt expreſsè profiteantur; etenim ſingula Monaſteria liberum habēt tacitè, vel expreſsè profitendi.*

QVÆSITVM II.

Profeſſio tacita an per Concilium Tridentinum fuerit ſublata.

SVMMARIVM.

1 *Profeſſio tacita non fuit ablata per Concilium Tridentinum.*
2 *Probationis anno completo, Nouitius ad profeſſionem admittatur, ſiuè è Monaſterio expellatur.*
3 *Profeſſio ante ſexdecim annos completos emiſſa, inualida eſt.*

1 PRofeſſio tacita non eſt per Concilium Tridentinum *ſeſſ.* 25. *de regul. cap.* 15. ſubla-

ſublata, vt docent Nauarrus *conſ.* 28. *n.* 5. *de regul. in* 2. *edit.* Sorb. *verb. Nouitius de Profeſſ. verſ. quid autem dicendũ*, Azor. *par.* 1. *inſtit. moral. lib.* 12. *cap.* 4. *q.* 6. Eman. Roder. *loc. cit.* Gratian. *diſcept. forenſ. cap.* 640. *num.* 34. Barthol. de Vecch. *in Praxi Nouit. diſp.* 13. *dub.* 6. Sanch. *loc. cit. num.* 36. Hieron. Roderic. *in Comp. qq. regul. reſol.* 101. *num.* 53. Armend. *in addit. ad recopil. leg.* Nauar. *tit.* 18. *leg.* 7. *de Relig. num.* 6. & poſtremò Rota *in vna Vlixbonen. Profeſſionis* 10. *Decembr.* 1621. coram R.P. D. meo Merlino; In dicto enim Decreto Concilij Tridentini, præcipitur,
2 quod completo anno Probationis, Nouitius, vel Nouitia ad Profeſſionem admittatur, ſiue è Monaſterio expellatur; ita Nauarr. *cit. conſ.* 35. *n.* 5. Azor. *Inſtit. mor.* 2. *par. lib.* 2. *cap.* 4. *q.* 6. Sanch. *cit. num.* 39. vbi voluit, non eſſe opus aſſumi, vel deferri habitum poſt ſexdecim annos, ſed ſufficit, illam annuam habitus dilationem, per quam Profeſſio tacita inducitur, expleri, completis ſexdecim ętatis annis, quia in Concilio decernitur, quod Profeſſio ante ſexdecim annos completos emiſſa, inualida ſit, nullamquè inducat obligationem.

QVÆSITVM III.

Quænam Mulieres ſint admittendæ ad Profeſſionem, & quibus conditionibus debeant eſſe præditæ.

SVMMARIVM.

1 *Conſtitutiones, & decreta Sixti V. Clement. VIII. & Vrbani VIII. pro inſtitutione, & profeſſione Nouitiorum, non compræhendunt Moniales.*

2 *Fœminæ in materia odioſa non veniunt cum viris.*

3 *Conditiones requiſitæ in Monialibus profitendis.*

4 *Monialis profeſſa dubitans an baptizata ſit, ſi ad cautelam denuò baptizetur, an nouam teneatur emittere profeſſionem.*

5 *Examen vnicum vſu receptum eſt erga moniales ante profeſſionem.*

6 *Profeſſio non redditur inualida ob defectũ examinis, ſed peccaminoſa tantùm.*

7 *Virgines, & Viduæ iure communi ſunt admittendæ in Moniales.*

8 *Vidua nullo modo admittatur, vt in Monaſterio degat habitu laicali.*

9 *Fœminæ illicitè corruptæ non ſunt admittendæ, niſi in Monaſterijs Mulierum Pœnitentiæ.*

10 *Profeſſio non tollit Nobilitatem.*

11 *Nobilitas eſt quoddam ſanguinis Ius naturale, & incommutabile.*

12 *Religioſus mortuus eſt mundo, quoad eius contemptum, nõ autem quoad naturalia perdenda.*

Conditionibus, ſuprà in Nouitijs Monialibus deſideratis, addi poſſunt
1 etiam ſequentes pro Profeſſis, & licèt Conſtitutiones aſſignatæ à Sixto V. *in* 2. *cõſt. quæ incipit, Ad Romanum ſpectat* non extendãtur ad Moniales, ſicut & decreta Clem. VIII. & S.D.N. Vrbani VIII. circa receptionem, & inſtitutionem Nouitiorum, cum in dictis Conſtitutionibus nullum reperiatur verbum, per quod ad Moniales inſinuetur talia decreta eſſe extendendenda, vt docet Lezana *in ſum. qq. regul. cap.* 25. *num.* 52. affirmans in hoc ſtandum eſſe peculiaribus inſtitutis Monaſteriorum, præſertim, quia in Iure *in*
2 *cap. gener. in* 6. habetur, quod in materia odioſa virorũ fœminæ non compræhenduntur: tamen aliæ conditiones præter ſupradictas adhùc expetũtur ad complementũ veri, & integri ſtatus Monachalis, & validæ profeſſionis, quæ à Sanch. *in decal. lib.* 1. *c.* 4. *à num.* 2. *vſque ad n.* 61. dif-
3 fusè animaduertuntur; quarum Prima eſt ætas requiſita in Trid. *ſeſſ.* 25. *de regul. cap.* 15. Secunda annus Nouitiatus continuus intra Monaſteriũ abſolutus, vt diximus *diſp.* 4. Tertia, quod Nouitia ad profeſſionem admit tenda non ſit excõmunicata denuuciata. Quarta, quod non ſit ſerua, & ancilla, quia tunc nõ poteſt profiteri, niſi poſt trienniũ abſq. licentia domini ſui, nec ligata vinculo Matrimonij. Quinta quod proficens non ſit impotẽs prę morbo, aut ſenectute ad ſeruanda regulæ prę-

cepta.

cepta. Sexta, quod nõ ſit demens. Septima, quod profitenda non ſit obligata ad ſubueniendum parentum, aut filiorum neceſſitati. Octaua intentio profitentis. His præmiſſis.

4 Aduertendum primò, quod Monialis, quæ emiſerat profeſſionem, & deinde probabilitèr dubitans non fuiſſe baptizatam, denuò ad cautelam baptizata fuit, hac profeſſione ligatur, ſed debet propter eandem cautelam, iterum emittere profeſſionem, non expectato alio anno; ex Sacra Congregatione Card. teſte Barthol. de Vecch. *in praxi diſput.* 13. *dub.* 1. *num.* 17.

5 Aduertendum ſecundò, quod licèt Concilium Tridentinum duplex examen petat; in ſententia tamen Doctorum infra citandorum conſuetudine, receptum eſt, quod ſolummodò ſemel ante profeſſionẽ Moniales Nouitię examinentur: de qua re *ſupra diſp.* 4. *q.* 2. vbi de hac materia diffusè egi.

6 Vnde defectus huius examinis non irritat profeſſionem Monialis, cùm Concilium Tridentinum nihil dicat de inualiditate talis profeſſionis, nec alitèr emiſſam reddat irritam, vt ſolet explicare, quandò id intendit; erit tamen illicita, & peccaminoſa, non tantùm ex parte profitentis, verùm etiam ex parte Abbatiſſæ, vel Prælati admittentium ad profeſſionem; & ita ſupponitur à Sac. Congreg. in quadam declaratione, quam refert Zerola *in praxi Epiſc. verb. Monialis.* Ita Sanch. *in decal. lib.* 5. *cap.* 4. *num.* 84. Mirand. *de ſac. Mon. q.* 8. *art.* 4. Barboſ. *de poteſt. Epiſc. alleg.* 100. *num.* 9. Menoch. *conſ.* 396. *num. vlt. volum.* 4. Lezana *cap.* 25. *num.* 12. *in ſum. qq. regul.*

7 Aduertendum tertiò, quod non ſolùm Virgines, ſed etiam Viduæ iure communi ſunt admittendæ in Moniales; ratio eſt tùm ex vſu antiquiſſimo Eccleſiæ, tùm *ex can. Vidua* 20. *q.* 1. *& can. Viduas* 1. *&* 3. *& can. Viduæ cum ſequentibus* 27. *q.* 1. Non conuenit tamen, viduam admittere ad habitum Monachalem Virginũ, prout declaraſſe Sacram Congregationem Cardinal. affirmat Gauant. *in man. Epiſc. verb. Monialium receptio num.* 7. 29. Ianuarij 1585.

8 Et *num.* 8. ſubdit, nullo modo admittatur Vidua, vt viuat ibi in habitu laicali, deciſum refert Campan. *rub.* 12. *cap.* 16.

9 *num.* 31. ſicut non ſunt admittendæ fœminæ illicitè corruptæ, maximè ſi lapſus eſt publicus propter ſcandalum cæterarum, niſi in ſpecialibus Monaſterijs Mulierum Pœnitentiæ ad illas deſignatis, & niſi fortaſſis aliquæ ſint circumſtantiæ, quæ tale ſcandalum minuant, aut tollant, ex Suar. 4. *tom. de relig. tract.* 9. *lib.* 1. *cap.* 11. *num.* 2. & Lezana *in ſum. qq. regul. cap.* 29. *num.* 9.

10 Aduertendũ quartò, qđ etſi videatur per Profeſſionẽ Nobilitas tolli; quia per profeſſionẽ moritur mundo, & omnibus eius pompis; Nihilominùs dicendum eſt, nõ perdi, quia Nobilitas eſt quoddã ſan-

11 guinis Ius, & ſubinde naturale, ac incommutabile *l. ius agnationis ff. de pactis*, nec Religioſus mortuus eſt mũdo quoad na-

12 turalia perdẽda, ſed quoad illorum contemptum, & quoad poſſeſſionem proprię voluntatis, & bonorum temporalium; tũ quia dicitur mortuus profeſſus, & amittere dignitates nobiles ſęcularium, quia per Profeſſum adminiſtrari nequeunt; ita Sanch. *in precep. decal. lib.* 7. *cap.* 12. *num.* 12. *&* 13. Vnde Moniales nobiles per profeſſionem non intelliguntur amittere nobilitatem, ac per conſequens iura naturalia, niſi quoad adminiſtrationem.

QVÆSITVM IV.

Quo tempore, admittendæ ſint Moniales Nouitiæ ad Profeſſionem.

SVMMARIVM.

1 *Nouitia ad Profeſſionem nõ debet admitti ante decimum ſextum ætatis ſuæ annum completum.*

2 *Nouitia, niſi per annum continuum poſt ſuſceptum habitum in probatione ſteterit, illius Profeſſio erit nulla.*

3 *Nouitia, quæ intra annum probationis*

D 3 *Pro-*

Profeſſionem emiſit, non erit obligata ad Religionem, nec in genere, neque in ſpecie, nec etiam in conſcientia.

4 *Nouitiatus tempore elapſo, Nouitia ad Profeſſionem eſt admittenda, ſi habilis fuerit, ſin verò à Monaſterio eijciēda.*

5 *Nouitia ſi antequam profiteatur abire voluerit, omnia ei reſtituenda ſunt, quæ in ingreſſu tribuerat Monaſterio, ſimul cum fructibus, retento tamen victu, & veſtitu.*

6 *Profeſſio expreſſa neceſſariò poſtulat traditionem corporis Profitentis, & acceptationem factam nomine Monaſterij.*

1 DIco primo, Moniales Nouitias ad Profeſſionem admitti non debere ante decimum ſextum ętatis annum expletum, aliàs Profeſſio nulla erit, nullamquè inducet obligationem, vt habetur *in* Concilio Tridentino *ſeſſ.25.de regul.cap.* 15.per hæc verba. *In quacunque Religione, tàm Virorum; quàm Mulierum profeſſio non fiat, ante decimum ſextum annum expletum, nec qui minori tempore, quàm per annum, poſt ſuſceptum habitum in probatione ſteterit, ad Profeſſionem admittatur. Profeſſio autem antea facta ſit nulla, nullamquè inducat obligationem ad alicuius regulæ vel Religionis, vel Ordinis obſeruationem, aut ad alios quoſcunque effectus.* Idem docent Ledeſma *in ſum. par.* 2. *tractado de los Religiones en' Commun. cap.*7.Nauar. *in conſ.* 23. *de Regul. in antiq.* Ioan. de la Cruz *de ſtatu relig. lib.*1.*cap.*8. *dub.*1. Zerol.*in Prax.Epiſcop. par.*1.*verb.Moniales* §. 2. Sanch. *de Matrim.lib.*2.*diſp.*24.*num.*22.Campanil.*in diuerſ.iuris canon.rubr.*12.*cap.*11.*num.* 1. Armend.*loc.cit.num.*11.Mirand.*in Man. Prælat.tom.* 1.*q.*24. *ar.*2. Franciſcus Leo *in Theſaur.fori Eccleſ.par.*2. *cap.*1.*nu.*36. Laurent.de Peirin *de ſubd.Relig. cap.* 26. §.3. Hier.Roder. *loc. cit.reſol.*101.*nu.*30. Hieron.Venero *in examin.Epiſc.lib.* 6. *c.* 15.Sayrus *in floribus dec. tit.de Regul.deciſ.*97.Barboſ.*de offic. & pot. Epiſ.par.* 3. *alleg.*101.*nu.*4.

2 Dico ſecundo; Niſi per annum continuum poſt ſuſceptum Religionis habitum in probatione Nouitia extiterit, illius Profeſſio eſt nulla; ex Concilij decreto, cum quo concordat Conſtantinopolit.ſextum *cap.* 20. Quòd etiam affirmant. Azor. *cit. cap.*2. *q.*6. Eman.Roder. *cit.tom.*2.*q.* 15. *ar.*1. Reginald. *in praxi fori pœnitent. lib.* 18. *num.*385. Armend.*cit.nu.*4. Mirand. *cit.q.*22. *art.*1.Sanch.*in decal.lib.*5.*cap.*4. *num.*8. Bonac. *de Clauſur.q.*2.*punct.* 10. *diſſ.*2.§.2. Barthol.à S. Fauſto *in Theſaur. relig.lib.*5.*q.* 60. Barthol. de Vecch.*cit. diſp.* 11.*dub.* 2. Barb.*cit. num.* 16. Ideò

3 Monialis Nouitia, quæ Profeſſionem intra annum probationis emittit, non remanebit obligata ad religionem, nequè in genere, nequè in ſpecie, nec etiam in foro conſcientiæ, ſicut deciſū refert Barth. de Vecch. *cit. diſput.* 13. *dub.*12. *num.*2. quia talis profeſſio redditur irrita, & ab loci Ordinario debet declarari nulla.

4 Dico tertio cum Mirand.*de ſacr. Monial. q.* 8. *ar.* 3. *in Concl.* Sacram Cardinal. Congreg. Concilij Tridentini Interpretum, ſtatuiſſe, quod elapſo tempore Nouitiatus, Moniales ad Profeſſionē ſtatim ſunt admittendæ, & ſi habiles inueniantur, recipiendæ, ſin verò à Monaſterijs eijciendæ; ſi habiles debet illis terminus ab Ordinario præfigi quindecim, aut viginti dierum ad deliberandum, an velint profiteri, vel non; ſi renuerint, remittendæ ſunt ſtatim ad Parentum, & Conſanguineorum domos.

5 Quo caſu ſi Nouitia ante profeſſionē abire voluerit, Moniales, omnia, ſi quæ tribuerat in ingreſſu Monaſterij, ſimul cū fructibus, ſi qui ſunt, reſtituere debent, retento tantùm victu, & veſtitu, vt ex Cōcilio Tridentino *ſeſſ.* 25. *de regul.* notant Peirinus *cit.q.* 1. *cap.*29.*concl.*3.& Zerol. *in praxi par.*1.*verb. Moniales n.* 3.qui *p.* 2.*eod. verb.dub.*11. addit omnia à Monaſterio reſtituenda eſſe, non tantùm ſi Nouitia ad ſæculum redire elegerit, ſed etiā ſi moriatur, niſi de ſuis bonis, cum eſſet ſui iuris, alitèr diſpoſuerit; vt etiam docent Nald.*num.* 6. & Gallettus *in Margar. caſuum Conſcien.verbo Nouitius quinto*; ſi verò de Monaſterio Nouitia exeat, habitus regularis non debet reſtitui, ſed pre-

pretium illius, vt refert Barb. *de offic. & pot. Epiſc. cit. alleg.* 101. *num.* 39. deciſum fuiſſe.

6 Dico quarto, quod ad Profeſſionem expreſſam requiruntur omnia ſuperiùs dicta, & ſancita à Concilio Tridentin. *loc. cit.* ac inſuper de eſſentia Profeſſionis expreſſæ principalitèr cenſetur traditio propria Nouitiæ Monialis, nec non perſona poteſtate fulgens illam nomine Monaſterij acceptandi, illudquè ipſi profitenti, obligandi.

Ratio eſt, quia Profeſſio eſt Contractus oneroſus vltrò, citròque obligatorius, quo Nouitia fidem ſuam Deo adſtringit, ac obligatur Monaſterio; & Monaſterium ad illam retinendam, & alendam iuxta Monaſterij inſtitutum, tenetur.

QVÆSITVM V.

Profeſſio Nouitiæ à quibus ſit admittenda, & acceptanda.

SVMMARIVM.

1 *Abbatiſſa cum maiori parte Monialium Nouitiam ad Profeſſionem admittere debet.*

2 *Profeſſio coram Epiſcopo, vel Prælato, ſeù Vicario fieri debet, præuio conſenſu maioris partis Capituli.*

3 *Epiſcopo, vel alio Prælato iubente recipi Nouitiam, contradicente maiori parte Monialium, non debet admitti.*

4 *Conuentus Monialium, repugnãte Abbatiſſa, & è conuerſo, Nouitia admitti nõ poteſt ad Profeſſionem.*

5 *Epiſcopus in Monaſterijs exemptis auctoritate propria admittere nequit Nouitiam ad Profeſſionem.*

6 *Epiſcopus Religioni exemptæ non poteſt quemquam incorporare.*

7 *Puella ſemel reiecta ab habitu, vel à Profeſſione, an poſsit iterùm admitti.*

8 *Abbatiſſæ ſolius, vel Capituli totius, an ſit, Nouitiam ad profeſſionem admittere.*

9 *Abbas an teneatur ſequi conſilium Capituli, vel tantùm audire.*

10 *Quæ à maiori parte decernuntur, à toto Capitulo fieri cenſentur.*

1 AD hoc, vt integer ſit contractus Profeſſionis, non ſolũ pro profitẽte, verùm etiam pro Acceptante, Abbatiſſa cum maiori parte Monialium, Nouitiam profiteri cupientem, ad Profeſſionem admittere, debet; ratio eſt, quia cum de notabili Conuentus commodo & vtilitate agatur, admittendo ad Religionem, opus eſt, vt admiſſio ab eo fiat, cui ex officio incumbit onus conſulẽdi bono Cõuentus, ille autem cui tale opus incumbit, eſt immediatè ſuperior cum maiori parte Capituli, & ſic Abbatiſſa in ſuo Monaſterio poteſt Monialium Profeſſionem acceptare, vt videtur, etiam ſupponi in capit. *Conſuluit qui Clerici vel vouentes*, nam talis acceptatio eſt actus Superioritatis pertinentis ad poteſtatem œconomicam, quam re vera Abbatiſſa erga Moniales exercet; ita docent Hoſtienſ. *in dict. cap. conſuluit num.* 1. Archid. *cap. Conſtitutionem num.* 1. *verb. emiſſa de regul. in* 6. Franch. *ibi num.* 7. & Dominicus §. *in alijs num.* 6. *ibidem* Azor. *lib.* 12. *inſtit. moral. cap.* 5. *q.* 6. Roſella *verb. Nouitius num.* 6. Henriq. *in cap. Porrectum num.* 4.

2 *de Regul.* Profeſſio tamen Monialium in Monaſterijs Epiſcopo ſubiectis fieri ſolet coram Epiſcopo, vel alio ab ipſo facultatem habente, vel ab eius Vicario præuio tamẽ aſſenſu maioris partis Capituli Nouitiam ad profeſſionem admitti conſentientis ex Bonac. *de clauſ. q.* 2. *punct.* 10. §. 6. *diffic.* 2. *num.* 3. Idem etiam dicendũ erit de Monaſterijs exemptis, & regularibus ſubiectis, reſpectu Superiorum,

3 Imò iubente Epiſcopo, vel alio Prælato Monialium, recipi Nouitiam in Monaſterio ſibi ſubiecto, contradicente maiori parte Monialium, non debet admitti, quia admiſſio ad Profeſſionem pertinet ad Abbatiſſam cum conſenſu maioris partis Conuentus; quòd ſi Epiſcopus in tali caſu compelleret Moniales, poterunt ad Superiorem appellare. Ita Archid. *capit. fin.* 16. *q.* 7. *num.* 2. & Belamer. *ibid. num.* 1. Turrecrem. *eodem loco ſimiliter num.* 1.

4 Nec

4 Nec etiam totus Conuentus repugnāte Pręfecta, nec Præfecta, repugnante maiori Monialium parte, admittere poſſunt Nouitiam ad Profeſſionem, vt tradunt Nauar. *lib.* 1. *conſil. in prima editione tit. de conſtit. conſil.* 9. *q.* 5. *num.* 19. Eman. Roderic. *cit. tom.* 3. *q.* 17. *art.* 7. Abbas *in cap. cum Eccleſia num.* 3. *de electione*; dum facultas admittendi pertineat ad Prælatū, ſiuè ad Præfectā, & ad Conuentum, vt diximus.

5 A fortiori Epiſcopus non poterit in Monaſterijs exemptis auctoritate propria admittere Nouitiam ad Profeſſio-
6 nem, quia non eſt illius Superior; tùm quia ad ipſum non ſpectat, quemquam Religioni exemptæ incorporare, & ita docent Emanuel Roder. *loc. cit. art.* 11. Nauar. *conſil.* 4. *num.* 2. *de Regular.* Azor. *loc. cit. cap.* 5. *q.* 4. Bonac. *cit. num.* 4. contra Innocentium *in cap. porrectum nu.* 5. *de Regul.* & Hoſtienſem, aliosque Doctores, quos refutat Eman. *loc. cit.*

7 Si petas, An Puella reiecta, tàm ab habitu, quàm à Profeſſione, poſſit iterum proponi; Reſpondeo, quòd in conſtitutionibus Monach. Caſſinenſ. *pro Monialibus cap.* 7. habetur, quod ſi quæ reiecta fuerit, non poteſt amplius proponi, niſi maior pars Capituli, præſente Prælato, conſenſerit; quo facto, poteſt denuò proponi; attento quod, ſi quę Moniales non fuerint actu in Capitulo, tàm in his, quàm in cæteris omnibus actibus capitulari bus, in quibus vox requiritur, non poſſint vocem ſuam alteri committere; in alijs autē Monaſterijs obſeruentur propriæ Conſtitutiones.

8 Maior difficultas inſurgit, An ſolius Abbatiſſæ, ſit Nouitiam ad profeſſionem admittere, vel totius Conuentus; in hac re à ſimili procedere debemus de Abbate reſpectu Profeſſionis Nouitiorum: In qua difficultate, prima ſententia tenet, poſſe Abbatem in admiſſione Profeſſionis Nouitij, audire conſilium Conuentus non tamen teneri illud ſequi. Ita Abb. *in cap. ad Apoſtolicam de Regular. num.* 11. Felinus *cap. quoniam de ſimonia num.* 3. Eman. Roder. *tom.* 2. *ſumm. cap.* 4. *num.*
9 8. *concl.* 7. Secunda ſententia docet, debere Abbatem ſequi conſilium Conuentus in admiſſione Nouitij ad Profeſſionē, & non tantùm audire, quia talis eſt vſus, & praxis Religionum, vt Superior ſequatur conſenſum ſuorum Monachorum, quos tanquam Collegas ad cōſilium adhibet, vt ſui officij participes. Ita Nauar. *conſil.* 9. *de regul. num.* 6. Sanch. *loco cit. lib.* 5. *cap.* 4. *num.* 65. Bonac. *loc. cit. lib.* 5. *cap.* 4. *num.* 65. Bonac. *loco cit. num.* 6. vbi addit, non requiri conſenſum totius
10 Capituli, ſed maioris partis, quia, quæ à maiori parte decernuntur, à toto Capitulo fieri cenſentur; Verùm in hac re negari non poteſt conſuetudo Religionum, & Monaſteriorum, nec non Priuilegia, & cōſtitutiones à Sede Apoſtolica approbatas, vt affirmant communiter Doctores teſte Sanch. *loc. cit. num.* 64.

QVÆSITVM VI.

Vtrum profeſſio Monialis Nouitiæ poſſit differri.

SVMMARIVM.

1 *Nouitiatus tempore completo, Superiores, quos nouerint Nouitios habiles, ad profeſſionem admittant, ſin autem, eijciāt. Sed limita, vt num.* 7.
2 *Profeſſio differri non poteſt à Superioribus, quando Nouitij habiles inueniuntur.*
3 *Nouitia Monialis ad profeſsionem admitti non debet, niſi legere nouerit.*
4 *Profeſsio differri poteſt ad arbitriū pij, & prudentis Prælati, interueniente iuſta cauſa.*
5 *Profeſsio, quibus cauſis differri poſſit, & Nouitiatus prorogari.*
6 *A iure antiquo non eſt recedendum, niſi per nouum.*
8 *Nouitij aſſenſus, an requiratur in prorogatione ſuæ profeſsionis.*
9 *Profeſsio in Ordine Minorum, & Capuccinorum, quanto tēpore differri poſsit.*

1 IN Concilio Tridentino *ſeſſ.* 25. *de Regul. cap.* 16. habentur hæc verba. *Finitotem-*

to tempore Nouitiatus ſuperiores, Nouitios, quos habiles inuenerint ad profitendum admittant, aut è Monaſterio eos eijciant.

2 Ex quo infertur, non poſſe Nouitiorũ Profeſſionem differri, quos Superiores expleto Probationis anno habiles inuenerint, quia vi, tàm iuris communis, quã Tridentini ad Profeſſionem admitti debent, vt probat Galuan. *conſil.* 12.*à.num.* 1. *vſque ad* 23. & Barthol. de Vecchis *cit. diſp.* 11.*dubio* 5.*num.*4.

3 Notat autem Barboſ. *loc. cit. de Iure Eccleſ. lib.* 1, *cap.* 44. *nu.* 26. Nouitiam Monialem non debere ad Profeſſionem admitti, etiam ſi omnia requiſita habeat, niſi legere nouerit, ſicut deciſum fuiſſe, ait, à Sac. Congreg. Card. *in vna Girgen.* 12.

4 *Ianuar.* 1604. Et Eman. Roder. *cit. qq. reg. tom.* 3. *q.* 17. *art.* 10. docet, Profeſſionem poſſe differri ad arbitrium pij, ac prudentis Prælati Superioris, interueniẽte iuſta cauſa etiam vltra annum, vt ſi non rectè Officium diuinum recitet, ſi dotem competentem Monaſterium adhuc non receperit, ex mente Sacræ Congreg. Cardin. 31. Maij 1597. & Lezana *in ſum. cap.* 24. *num.* 41. & Sanch. *loc. cit. lib.* 5. *cap.* 4. *num.* 21. Hieron. Roder. *loc. cit. reſol.* 101.

5 *num.* 53. ſicut etiam propter alias cauſas rationabiles tradunt Nauar. *conſil.* 30. *de regul. in nouis*, Leſſius *cap.* 41. *dub.* 7. *nu.* 59. Eman. Sà *verb. Relgio num.* 3. Mirãd. *in Manual. Prælat. tom.* 1. *q.* 25. *artic.* 11. Sayrus *in flor. deciſ. tit. de regul. deciſ.* 35. Barthol. à S. Fauſto *in Theſ. religioſ. lib.* 5. *q.* 168. Et præſertim Barthol. de Vecchis *loc. cit. num.* 2. addit, Nouitiatum poſſe prolongari interueniente iuſta, vel rationabili cauſa, vt ſi Nouitius rectè non didiſcerit, quæ neceſſariò diſcenda ſunt, vel ſi non ſufficientèr ſatisfecerit in probatione, vel ſi quid obſtiterit ad rectam bono-

6 rum ſuorum diſpoſitionem; quia à iure antiquo non eſt recedendum ex Nauarr. *loc. cit.* niſi quatenus per nouum expreſsè receditur ab eo; ſed hoc licitum erat, & in vſu ante Concilium Tridentinum, ergo & nunc licitum eſt. Tum quia diſpoſitio Concilij Tridentini videtur eſſe de Nouitijs duntaxàt, quos elapſo probationis anno habiles inueniuntur, non verò de illis, qui tunc ob aliquam cauſam inhabiles cẽſentur, ſed probabilis ſpes habetur, eos moderato temporis interuallo, habiles euaſuros, vt ſi infirmentur poterit prorogari tempus, donec duret ſpes recuperãdæ ſanitatis, &c.

7 Vt elicitur ex declaratione Sacræ Cõgregationis Cardinalium, ad præſcriptum Concilij Tridentini *loco cit.* ad illa verba *Superiores Nouitios, &c.* apud eundem Bartholom. de Vecch. *cit.* cuius tenor eſt; *Hæc verba reſpiciunt tantùm ad habiles non autem ad inhabiles, & ità ex licentia S.D.N. explicante hunc textum Illuſtriſſimo Card. Carauelaneſe, cenſuit Congregatio ſub die* 19. *Iulij.* 1570.

8 Si quæras, An in hac probatione deſideretur aſſenſus Nouitij. Reſpondeo hoc ſupponi à Doctoribus, quia Nouitius toto tempore probationis, perſeuerandi, vel reclamandi libertate potitur, ita tradunt Nauar. *loc. cit. conſ.* 30. Emanuel Roder. *in ſum. p.* 2. *cap.* 8. *num.* 3. Barth. à S. Fauſto *loc. cit. q.* 186. Hieron. Roder. *in Compend. qq. Regul. reſol.* 101. *num.* 83. Sãchez *loc. cit. num.* 6. & Sayr. *loc. cit.*

9 Qui aduertunt, quòd in Ordine Minorum differri poteſt profeſſio vſque ad 18. annum, iuxta eorum Regulam, & in Ordine Capuccinorum ad tres, vel quatuor, vel ſex menſes ad ſummum, exiſtẽte iuſta, & rationabili cauſa.

QVÆSITVM VII.

An Hermaphroditus poſſit ad profeſſionem admitti.

SVMMARIVM.

1 *Hermaphroditus Profeſſionem emittens, An teneatur ad obſeruantiam trium Votorum.*

2 *Hermaphroditus quando è Monaſterio egredi debet.*

3 *Sexu virili præualente, cenſetur Vir non fœmina, ſecùs ſi vterque ſexus præualeat.*

Stan-

1 STante conſenſu mutuo ad Profeſſionem neceſſario, ſi fœmina fingens ſe eſſe hominem, & in Monaſterio Virorum profiteatur, non tenetur ad Trium Votorum obſeruantiam, quæ in profeſſione expreſſa, voce, & ſcripto emittuntur; Nã talis Profeſſio irrita eſt, & nulla, cum ibi, vterque, vel ſaltem vnus conſenſus deficere videatur. Ita Sanch. *in præſcrip. decal. cap.* 4. *num.* 40. Nauar. *lib.* 1. *conſ. in edit.* 1. *tit. de ætat. & qualit. conſ.* 8. *num.* 1. Eman. Roder. *tom.* 2. *ſumm. cap.* 6. Henriq. *lib.* 14. *de Regul. cap.* 8. *num.* 6. qui multas rationes aſſignant, & præſertim, quia deficit intentio in acceptante; Superior enim intentionem non habuit, perſonam diuerſi ſexus admittendi ad Religionem, & conſequẽtèr errauit circa ſubiectũ perſonæ, cuius error irritat Contractũ. Tum quia *in c. definiuimus* 18. *q.* 2. ſic ſtatuitur.

2 Ex quibus Bonacina *loc. cit.* §. 5. duo infert. Primum, eum, qui Monaſterium Monialium ingreſſus fuit, cum ex pudendarum partium aſpectu, pro fœmina haberetur, è Monaſterio poſſe, ac recedere debere, ſi poſtea virilia prodeant. Secundum eſt, Hermaphroditum, in quo virilis ſexus præualet, in Monaſterio Monialium validè profiteri non poſſe, quia in tali caſu iudicandus eſt ſecundum magis, & minus potens. Quando autem ſecundùm magis potens, & minùs potens, quis iudicandus eſt, ſemper attẽditur pars magis potẽs, vt *in l. quæritur Hermaphroditus ff. de ſtat. hominum*; præualens ergo

3 in noſtro caſu in ſexu virili, cenſeri debet vt homo, non vt fœmina; & ſi profiteretur in virorum Religione, validè profiteretur, nam re vera eſt homo; ſi verò vterque ſexus appareat æqualis, in neutra Religione validè ei profiteri licet, quia tã eſt vir, quàm fœmina; & in dubio ſtandũ eſt Medicorum iudicio innixo aſſertioni huiuſmodi Hermaphroditi; quòd ſi petito, & habito Medici conſilio, dubium adhuc reſtat, ſexum eſſe ęqualem, præſumendum eſt; & per conſequens Hermaphroditum vbiquè inualidè profiteri, poſſeſſio enim ſtat pro religione, in qua quẽquam admitti conſentaneũ non eſt, priuſquàm conſtet, cuius ſit ſexus; ita Sanchez *loc. cit. lib.* 5. *cap.* 4. *nu.* 41. Nauar. *de regul. conſ.* 47.

DISPVTATIO VII.

De diuerſitate ſtatus Monialium, aliarumquè Mulierum ſub habitu Regulari, ſiuè Eccleſiaſtico degentium.

Quæſitum I. De Monialibus Velatis.

Quæſitum II. De Monialibus Conuerſis.

Quæſitum III. De Monialibus Tertiarijs, Pinzocheris, Mantellatis, Corrigiatis, & Vrſulinis.

Quæſitum IV. De Canoniſſis.

Quæſitum V. De Oblatis Mulieribus.

Quæſitum VI. De Mulieribus Pœnitentibus, ſeu Conuertitis.

Quæſitum VII. De Mulieribus incluſis.

Quæſitum VIII. De Subdiaconiſſis, Diaconiſſis, Præsbyteriſſis, & Epiſcopiſſis.

Quæſitum IX. De prohibita Beguinarum ſecta.

Quæſitum X. De ſimulata Mulierũ Diſcalceatarum, ſeu Minoretarum Religione.

Quæſitum XI. De prætenſa Ieſuitiſſarum Congregatione.

QVÆSITVM I.

De Monialibus velatis.

SVMMARIVM.

1 *Moniales à Scriptoribus ſacris, varijs vocitantur Nominibus.*

2 *Origo*

2 *Origo Monialium eſt antiquiſſima etiam in veteri Lege.*
3. *Virgines Nobiles prope Hieroſolymitanū templum, vſquè ad Nuptiarum tempus, incluſæ cuſtodiebantur.*
4 *Beatiſſima Virgo Maria fuit in templo præſentata vſque ad Nubiles annos.*
5 *Maria Virgo omnium Monialium iure optimo dicitur Dux, & Magiſtra Sãctimonialiũ ad tria Vota Religionis.*
6 *Monialium antiquitas tempore Apoſtolorum.*
7 *Syriæ, & Egypti antiquæ Moniales, & Monachi.*
8 *Helena Conſtantini Mater Moniales alebat.*
9 *S. Pachomius Cœnobium fœminarum condidit, eiquè ſororem in Abbatiſſam præfecit.*
10 *S. Macrina magnum Collegium condidit.*
11 *S.S. Flauia, & Valeria, aliæq. Virgines à S. Clemente velamine ſacrantur.*
12. *S. Marcellina cum alijs Virginibus à Liberio Papa velatæ fuerunt.*
13 *Virginum priſcarum, & recentiarum ingens numerus recenſitur.*
14 *Moniales diù à clauſura fuerũt abſolutæ.*
15 *Moniales paulatim ad clauſuræ leges aſtrictæ fuerunt.*
16 *Ordines, Congregationes, & Militiæ habent Moniales.*

1 MOniales, quæ Contemplatiuæ, ac Cœnobiticæ vitæ ſtatum profitentur, & de quibus hìc ſermo inſtituitur, à Scriptoribus ſacris, & in Capitularibus multotiès varijs vocitantur nominibus, videlicet, Sanctimoniales, Nonnæ, Nonnanes, Nunnæ, Nunnanes, Monachæ, & Moniales, & à S. Ignatio, ſe Deo conſecrantes, à Cipriano, Deo dicatæ; ab Optato, velatæ Chriſti ſponſæ, à Hieronymo, Chriſti flammeo conſecratæ, ab Ambroſio, velatæ, & ſacro velamine tectæ, ab Auguſtino, Dominicæ, Sanctimoniales, Caſtimoniales, à Fulgentio, Deo conſecratæ, ab alijs, Deo per continentiam dicatæ, ſacræ perpetuæ continentiæ ſectatrices, virginitatem, ſeu continentiam profeſſæ.

2 Harum antiquiſſima extat Inſtitutio, & Origo etiam in lege veterí, nam Caniſius *lib. 1. cap. 12. de Beata Virgine* tenet, Mulieres ad oſtium tabernaculi excubãtes, de quibus fit mentio Exodi *cap. 38.* virgines, viduaſque pias fuiſſe; Et de ijſdẽ Rabbi Abraham allatus à Barradio ait, erant in Iſrael mulieres Deum colentes, quæ ſpræta mundi vanitate, ſua ſpecula Domino offerebant, quia non erant illis opus, quæ per ſingulos dies veniebant ad oſtium tabernaculi, vt orarent, & Dei audirent præcepta.

Iudith pietatis, & pudicitiæ laude clariſſima vidua, veſtes pudoris, & modeſtię, ac grauitatis plenas induta, cilicio corpus, & inedia affligens in precatorio ſuæ domus tabernaculo, cum puellis ſuis (virgines eas putes) clauſa morabatur, & Deũ timens, ſacris precibus, rerumquè æternarum meditationi dies, noctéſquè operam nauabat.

Extra Templi Salomonici loca in illius conclauibus, virgines Deum aſſiduè colentes degebant, vt ex verbis *lib. 2. Machab. cap. 3.* colligere libet. *Accinctæquè mulieres cilicijs pectus per plateas confluebant, ſed & virgines, quæ clauſæ erant procurrebant ad Oniam, aliæ autem ad muros, quædam per feneſtras aſpiciebant, vniuerſæ autem protẽdentes manus in cælum, deprecabantur*; quæ virgines, Lyranus, Hugo Cardinalis, & Gorionides eas fuiſſe putant, quæ in ædibus parentum cuſtodiebantur, at Seranius *in Machabeorum Harmonia lib. 2. cap. 3. & 4.* veriùs putat eę virgines eſſe, quæ in quodam templi domicilio, in quo etiam viduę pietatem egregiè colentes commorari conſueuerant, clauſæ continebantur; Vnde nonaginta Cellas in tẽpli circuitu Salomonẽ extruxiſſe, narrat Ioſephus *lib. 8. antiq. c. 3.* & ex eo Cardin. Baronius *in apparatu ad Annales Eccleſ.* in quibus non ſolũ fœminę Deo ex voto oblatę, ſed aliæ etiã habitare potuerunt.

Annam ſanctimonia, & vaticinandi dono celebrẽ viduam, (quam Cyrillus Hieroſolymitanus. *Catheç. 10.* Monialem religioſiſſimam vocat) in conclauibus tẽ-

pli cum Virginibus Viduiſque Deo inſeruientibus, habitaſſe, multi exiſtimarunt, ex D. Lucæ cap. 2. colligi poſſe.

3 Docti ſacrarum litterarum interpretes apud Lyranum cenſent, Virgines Nobiles propè Hieroſolymitanum Templum vſq. ad nuptiarum tempus incluſas, cuſtoditas fuiſſe, Quòd & Ioannes Baptiſta Mantuanus eleganti carmine teſtatur, dum canit

Mos erat antiquus longū ſeruatus in æuū,
Aede puellares annos includere ſacra,
Aetatemq. Deo teneram primumq. dicare
Virgineæ florē vitæ, & generare pudoris
Ingenui curam, ſanctoſq. inducere mores.

4 Quo in loco Beata Virgo Maria Deipara tertio ætatis ſuæ anno fuit præſentata, & vſq. ad nubiles annos, ſoli Deo vacans, & forma virtutis effecta, degit; vt refert Suarez *tom. 2. in 3. p.* D. Thom. *diſp. 7. in princip.* vbi Deum, & Angelos ſuæ puritatis inſpectores, & teſtes venerata eſt, & quando ad illam Gabriel Angelus à Deo miſſus Dominicæ Incarnationis Nūcius, accerſit, *ſola erat in penetralibus, quā nemo virorum videret, ſolus Angelus reperiret, ſola ſine comite, ſola ſine teſte.* S. Ambroſius *hom. in Lucam.*

5 Poſt eius Filium, à quo omne bonum; Virginum Regina, & Magiſtra, Sactimonialium dux fuit ad Obedientiam, ad Virginitatem, ad Paupertatem ſeruandam, & ad hominum conſpectum euitandum.

Obedientiam enim prætulit, cùm dixit; *Ecce ancilla Domini, fiat mihi ſecundum verbum tuum,* de qua Maſellus *lib. 8. cap. 17.* & Caniſius *de Beata Virgine lib. 2. cap. 3. & 4.*

Paupertatem adamauit, immò pectore complexa eſt; de qua S. Bernardus ſerm. de Natiuit: *Naſciturus Dei Filius elegit, quod moleſtius eſt paruulo, & pauperis Matris Filio, quæ vix pannos haberet ad inuoluendum, &c.*

Votum Virginitatis prima omnium Beatiſſima Maria edidit, vt opinantur S. Bernardus *hom. 2. & 3. in Miſſus eſt*, S. Ambroſ. *de inſtit. Virginum*, & multi alij; qua propter S. Epiphan. *hæreſi* 78. notat veteris Eccleſiæ morem fuiſſe, virginitatē Deo promittere in honorem, & imitationem Beatæ Mariæ, quæ prima ſine præcepto, conſilio, vel exemplo Virginitatis munus Deo obtulit; & Caniſius *loco cit.* ait. *Hanc primam viam inuenit Deipara, & inuentam Adæ filijs Dux, & Magiſtra demonſtrauit, vt in carne vitam Angelicam degant, purumque, ac perpetuū cælibatum voto ſancto confirment.*

6 Comprobatur etiam antiquitas Monialium Inſtituti tempore Apoſtolorum, nam vt dixi *tom. 1. de Iure Abba. diſput. 2. quæſ. 10. in prima impreſſione* S. Marcus erexit Monaſteria Monachorum, & Monialium: teſtimonio Philonis apud Euſebium Cæſarien. *in hiſtor. Eccleſ. lib. 2. c. 19.* quod confirmatur ab Eminentiſſimo Baronio *tom. 2. Annal ſub anno 64.*

Et Matthæus in Ethiopia S. Iphigeniam regiam Virginem edoctam, & baptizatam ſacro velo cōſecratam multis virginibus pluſquam ducentis præfecit; ex Martyrologio Rom. *de 21. Septembris,* & S. Paulus Teelam virginem Sanctiſſimā Deo dicauit, teſte Caſſiano *lib. 2. coll. 18. cap. 20.* vbi etiam affirmat S. Martham Chriſti Domini hoſpitam, cenobium Monialium inſigne conſtruxiſſe, & hoc abſq. dubio de licentia Apoſtolorum, quorum legibus Monaſticis fuerat munitum. Suarez *tom. 3. de Relig. lib. 3. cap. 4. nu. 12.*

7 Et S. Hieron. *Epiſt. ad Sabinianum* Monaſteriorum Egypti, & Syriæ ſacrarum virginum, & viduarum meminit, & *in Epiſt. ad Euſtochium* ſermonem facit de Monaſterio à S. Paula Romana Bethleem erecto, & etiā apparet ex epitaphio eiuſdem S. Paulæ plures virgines ex diuerſis prouincijs congregaſſe; & S. Ioan. Chryſoſt. *hom. 8. in Matth.* loquens de ijſdem Monaſterijs Egypti; tàm Monachorum, quàm Mulierum ait; *Si quis nunc ad Egypti veniat ſolitudines Paradiſo prorſum omnem illam æremum videbit digniorem, & innumerabiles Angelorum cœtus; atquè hæc non in viris ſolùm, verum etiam in fœminis ſplendore conſpicies; Non ita varijs aſtrorum choris cœlum refulget, vt Egyptus innumeris Monachorum, ac Virginū diſtinguitur, atque illuſtratur habitaculis.* Helena Regina Orbis, & Mater Imperij famu-

8 famularum Chriſti ſe famulam deputauit, ac ſacris Virginibus Hieroſolymis epulum præbuit.

9 S. Pachomius Thebanienſis Abbas fęminarum cænobium condidit, quibus ſo-
10 rorem prefectam dedit;& Macrina ſoror SS.Gregorij Niſſeni,& Baſilij Magni virginum collegium rexit, & in virtutibus erudiuit, matrem viduam ad Monaſteriũ virginum,quarum dux, & magiſtra erat, adduxit; Martyrologium Romanum *die 19.Iulij*.

11 Et SS.Flauia,& Domitilla à S.Clemente velamine ſacro conſecratæ fuerunt; & S. Valeria virginitatem mentis & corporis Deo deuouit.

12 Conſpicitur eadem antiquitas ex libro Tertulliani *de velan.virgin.*& S.Cypriani *de habitu virginum* apud Belarmin. *tom. 2.lib.2.controuerſ. cap.*5. & Marcellina S. Ambroſij ſoror à Liberio ſacrata alias virgines ſibi adiunxit; & S. Auſtreberta virgo aliquandiù conſecrata in paternis ędibus vixit,deinde Monaſterium ingreſſa, tandem fuit pręfecta ex Surio *tom.1.in menſe Februario*.

13 Ingens numerus priſcarum Virginum velatarum, & Sanctimonialium ex S.S. Gregorio Theologo, Theodoreto, Ambroſio, & Auguſtino dignoſcitur, apud Victorell. *de Origin.& clauſ.Monial.* nam S. Gregorius tria millia Sanctimonialium alebat,& S. Ambroſius *lib. 3. de Virginibus* ait *diſcite quantas Alexandrina, totiuſquè Oriẽtis, & Africana Eccleſia quotannis ſacrare conſueuerit virgines pauciores hic homines prodeunt, quàm illic virgines conſecrantur*,& S. Auguſtinus *lib,30. contra Fauſtum* dicit, *maiorẽ penè in Eccleſijs omnibus Virginũ,quàm Mulierum, haberi numeroſitatem*; & Theodoretus ait *Multæ vitã amplexæ ſunt ſolitariam, partim autem viuere amarunt cum pluribus, adeò vt ducentæ quinquaginta, & plures ſimul viuant,&c.* Et Antinoi Egypti Vrbe duodecim erant Sanctimonialiũ cęnobia. Ad Nili ripam ſub S. Pachomij diſciplina in Monaſterio Thebenſi quadringẽtæ Monachæ degebãt, & ſexdecim millia cœnobia Virginum, quorũ ſingulis præerant Abbatiſſæ,iam militaſſe ſub regula Sanctiſſimi Patriarchæ Monachorum Benedicti, fatentur Hiſtoriæ Caſinenſes. Tandẽ anno 1634.in Minorum obſeruãtium Ordine, in Comitijs Generalibus in Hiſpania habitis quindecim millia Monialium Cænobia recenſita fuerunt, teſte Victorell.*loc.cit.*

14 Status huiuſmodi Monialiũ in Dei Eccleſia antiquus,vt viſum eſt,diù à clauſuræ iugo fuit abſolutus,& Moniales miris, ac diuerſis modis,& locis degebant.

15 At ſacræ clauſuræ leges paulatìm diuerſi Sũmi Pontifices illis tradiderunt, & pręcipuè Bonifac. VIII. qui,dum legibus clauſuræ Moniales aſtrinxit,ac Epiſcopis, & Regularibus tamquã cuſtodibus præfixit Monaſteria, nonnulla proprijs diœceſanis,alia Capitulis Eccleſiarum, multa Prælatis Regularibus, & ſæcularibus aſſignauit; ideò præter cænobia Epiſcopis
16 ſubiecta militant etiam in fere omnibus antiquis Ordinibus, Congregationibus, & Militijs Moniales quarum Monaſteriorum origo nequaquam recenſeri poteſt, cum illa multiplicata ſint ſupra numerum, & quaſi dicam præ multitudine numerari non poſſunt,ad inſtar ſtellarum cœli, in quibus Virgines ſummo Regi ſponſo in luce Virginitatis, & Caſtitatis deſeruiunt de iure igitur earum, ſicut, & de omnium Mulierum diuerſitate in præſenti diſputatione loquimur.

QVÆSITVM II.

De Monialibus Conuerſis.

SVMMARIVM.

1 *Moniales Conuerſæ, tacitè, vel expreſsè profeſſæ perpetuam Clauſuram ſeruare, tenentur.*

2 *Tertiarijs clauſura debet ſuaderi,& ſi renuerint, alias ad habitum recipere nequeunt.*

3 *Conuerſæ non profeſſæ, nec profiteri volentes,dimiſſo habitu, domum reuertãtur, nec aliæ recipiantur, niſi profiteãtur, & clauſuram obſeruent.*

4 *Conuerſæ admittendæ ſunt ad habitum Regularē, quatenùs ſeruentur ea, quæ in alijs Monialibus obſeruari ſolent.*

5 *Conuerſæ in partibus Hiſpaniæ, ex antiqua conſuetudine ad religionem recipiuntur.*

6 *Conuerſæ recipi debent in Monaſterijs, vt rerum temporalium curam habeāt, & num. 8.*

7 *Conuerſæ, quæ* Beatæ *Hiſpanico ſermone nuncupantur, non ſunt admittendæ ad habitum regularem, nec ad profeſſionem, & num. 13.*

9 *In Conuerſis intra, vel ſupra numerum recipiendis, eadem prorsùs, quæ in receptione aliarum Monialium, obſeruanda ſunt.*

10 *Moniales S. Claræ regularitèr Conuerſas non habent.*

11 *Conuerſæ nullo modo exeant ad effectum aperiendi, vel claudendi ianuam Monaſterij.*

12 *Conuerſæ ſeu ſeruitrices, quæ ad quæſtuādum egrediuntur, quas conditiones habere debeant* ex Sac. Congregationē.

14 *Monaſteria Monialium, quæ non egent, ceſſent à quæſtu.*

15 *Monaſterium ſi aliundè ſuſtentari poteſt, non mittat Conuerſas ad quæſtuandū.*

16 *Moniales, quæ manuteneri non poſſunt ſine quæſtu, non recipiant Puellas in educationem neque ad habitum.*

1 PIus V. in Conſtit. quæ incipit *Circa paſtoralis*, decernit, quod Moniales Religionem profeſſæ tacitè, vel expreſsè, quamuis Conuerſæ ſint, ſeruent perpetuā Clauſuram in omnibus Monaſterijs, etiam ſi forſitan in aliquibus nunquam antea
2 viguerit, & quod Tertiariæ, ſi ſolemne votum emiſerunt, per Ordinarios eadem Clauſura illis ſuadeatur; & volentes ſine Profeſſione, & Clauſura viuere, nullam aliam Monialem deinceps in ſua Congregatione recipere poſſunt, & tandem ſtatuit, quod nullæ aliæ Conuerſæ recipiantur.

3 Gregorius XIII. in Conſtit. quæ incipit *Deo ſacris* de qua infra, decreuit, quod Conuerſæ non profeſſæ, nec profiteri volentes, dimiſſo habitu, domum remittantur, nec aliæ in futurum recipiantur, niſi Profeſſionem ſint ſuo tempore emiſſuræ, & ſub perpetua Clauſura manſuræ; Quæ Conſtitutiones etiam ſi inter ſe contrariæ videantur, tamen Eman. Roder. *tom. 1. qq. regul. q. 45. art.* 4. Et Mirand. *de ſacr. Monial. q. 1. art. 6.* illas conciliāt affirmantes, non eſſe mentem DD. Summorū Pontif. vt in Monaſterijs Moniales Con-
4 uerſæ non admittantur, dummodò vnà cum alijs Monialibus, ſeruatis ſeruandis, recipiantur. Idem affirmat Sanch. *in præcept. decal. lib. 6. cap. 15. num. 59.* dicens, quod nimis rigidum videretur, ſi dicti Sūmi Pontifices receptionem Monialium Conuerſarum omninò prohiberent, occluderetur namquè via multis honeſtis fœminis Religioſam Vitam optantibus profiteri, quia cum aliquę fœminę dote neceſſaria careant, intra Monialium Monaſteria non admittuntur, vt Choro & diuinis Officijs incumbant, ſicut quæ ſufficientem dotem præſtant, ideò Nauar. *in cap. ſtatuimus 19. q. 3.* ab omnibus refutatur, & præſertim à Sanch. *loc. cit.* & Emanuel Roderic. *cit.* qui dicunt, Nauarr. allucinatum eſſe in ſupradictarum Bullarum explicatione, cum non ſit credibile Summos Pontifices, rationabilitèr in omnibus procedentes, Conuerſarum receptionem prohibere, voluiſſe, quæ ab initio admiſſæ fuerunt ad Religionem; Innocentius enim Quartus Regulæ Sanctæ Claræ Confirmator, & Vrbanus IIII. ſecundæ Regulæ S. Claræ auctor, Conuerſas admittunt inter Moniales, vt eaſdem Regulas legentibus, perſpicuum eſt; Miranda inſuper co-
5 natur oſtendere in partibus Hiſpaniarum hodie obſeruari, quod Moniales Conuerſæ ex antiqua conſuetudine recipiantur, quæ etiam obtinuit, vt vbi Monialium Monaſteria extant, Conuerſæ recipiātur; idem notant Sanchez *loc. cit.* & Bonac. *de clauſur. q. 1. punct. 9. num. 16.* Eman. Roder. *loc. cit. art. 4.* Suar. *de Relig. tom. 4. lib. 1. cap. 8.* dicentes, quod Viri Conuerſi in Virorum Religiones admittuntur, vt rerū temporalium curam gerant, ita in Monialium Monaſterijs rationi conſentaneū

eſt

6 eſt, quod Connerſæ, quæ temporalibus incumbant, recipiantur.

Hinc Mirand.*loc.cit.concl.* 1. & Greg. Polacc. *par.*2. *epidim.vacat.cap.*3. *num.* 1. & Eman. Roder. *cit.* meritò colligunt prædictos Summos Pontif. in præfatis cõſtitut.ſtatuiſſe, Conuerſas, aut Moniales; quæ Hiſpanico ſermone *Donadas*, vel *Bea-*
7 *tas*,& noſtro idiomate *Pinzocheræ*,nuncupantur,nec ad habitum, neque à fortiori ad profeſſionem admitti intra Monaſteria Monialium, nec quæ ad eleemoſynas petendas neceſſariæ forēt,aut quæ ad Clauſuram obligari noluerunt,ſed extra in domibus Monaſterio contiguis degere,quia verè Religioſæ non ſunt.

8 Conuerſæ verò, quæ propriè Religioſæ ſunt, & omnia requiſita, in ſequenti Conſtitutione Gregorij XIII. multotiès in hoc opere citata, contenta, retinent, admittendæ ſunt.

D*Eo ſacris virginibus,quæ contemptis illecebris ſæculi, diuinis ſe obſequijs manciparunt, æquiſſimum eſt præcipua quadam a nobis ac ſingulari ſollicitudine prouideri, tum vt ab eis omnia, quæ ſanctũ ipſarum propoſitum impedire poſſēt; remoueantur,tum etiam vt eis in cultu Dei caſte ac Religioſæ permanentibus,quæ ad victum neceſſaria ſunt, ſubminiſtrentur. Et quidem poſt Sacri Concilij Tridentini decretũ, quo conſtitutio ſel. recor. Bonifacij Papæ viij.prædeceſſoris noſtri, quæ incipit,* Periculoſo, *renouatur,prohibēs ne aut ipſis Monialibus ex Monaſterijs ſuis egredi, aut vlli cuiuſcunque ſexus,aut ordinis perſonæ ad eas ingredi liceat, Et præterea vniuerſis Epiſcopis præcipitur,vt in omnibus Monaſterijs ſibi ſubiectis, in alijs verò Sedis Apoſtolicæ auctoritate clauſurã ſanctimonialium, vbi violata diligenter reſtitui,vbi verò inuiolata, conſeruari maximè procurent. Piæ memoriæ Pius Papa V. etiam prædeceſſor noſter victui quoque, & neceſſitatibus ipſarum proſpicere cupiens, cum ſuperiora illa approbaſſet, atque innouaſſet, eademque omnia etiam in Monialibus quarumcunque Militiarum etiam Hieroſolymitanæ omnibuſque alijs tacite vel expreſsè Religionem profeſſis, quocunq. nomine cenſerentur,locum habere decreuiſſet; ne illæ quicquam detrimenti in neceſſitatibus ſuis hac occaſione paterentur, etiam præcepit locorum ordinarijs, & ſuperioribus earum,vt fidelium eleemoſynas per Cõuerſas non profeſſas, vel profeſſas quidem, ſed ætatis ſaltem quadraginta annorum,& iam pridem Conuerſas, quæ in domibus, cõtiguis extra tamen Monaſteriũ degerent, colligendas curarent; ita tamen vt prædictæ Conuerſæ neq.clauſuram aliarum Monialium, niſi in caſibus permiſſis ingrederentur, nec ex illis ipſis habitationibus ſuis ad tales eleemoſynas colligendas ſine permiſſu ordinariorum, aut ſuperiorum ſuorum exire poſſent. Quod ſine hoc quidem ſufficere videretur, idem Pius prædeceſſor mandauit ipſis ordinarijs & ſuperioribus, vt negocium darent aliquibus perſonis pijs tales eleemoſynas colligendi aliaque arbitratu ſuo proſpicerent, quæ ad ſubleuandam Monialium inopiam expedire iudicarent. Cum autem, ſicut accepimus, multæ Moniales, etiam quæ Tertiariæ vocantur, ſub ſolemni religionis voto,perpetuaq. clauſura degentes, aliæque talibus literis compræhenſæ,& in ipſa clauſura permanentes multis præterea ad ſe ſuſtentandas neceſſarijs egeant,neque vſque ad hoc tempus vllo ſufficienti remedio earum neceſſitatibus ſubuentum ſit: Quin etiam aliæ Tertiariæ citra vllum ſolemne hucuſque votum viuãt, quæ ad ſuas ſuorumue domos neutiquam rediturae eſſent,ſed ſub ſolemni religionis voto,& clauſura prædictis permanerent, ſi earum congruæ ſuſtentationi prouideretur, Nos, qui illas neceſſarijs rebus deſtitui nolumus, certioreſque facti ſumus in multis ciuitatibus, oppidis, villis, aut alijs locis tã in Eccleſijs,& Monaſterijs, quàm Hoſpitalibus, Collegijs, Confraternitatibus, & alijs locis pijs, etiam quæ à priuatis hominibus, tùm Eccleſiaſticis, tùm Laicis multas ac diuerſas eleemoſynas Chriſti pauperibus erogari, Conſiderantes in eiuſmodi perſonas,vel in primis exercendam eſſe charitatem, quæ voluntaria paupertate ſuſcepta ab omni hominum commercio ſegregatæ Deo ſeruiunt, & aſſiduis precibus,iram ipſius ob peccata conceptam, a Chriſtiano po-*

pulo deprecantur, illud quoque cogitantes, ſi eis ad tales eleemoſynas petendas ad loca prædicta conferre ſe liceret, vix fore, vt prædicta Monaſteria, Eccleſiæ loca, ac perſonæ eis ſingulis non tantum ſaltem tribuerēt, quantum ſingulis alijs pauperibus eodem concurrētibus ſolent, vniuerſo illi Deo deuotarum mulierum generi de opportunæ ac ſufficientis ſubuentionis auxilio prouidere cupientes, De nobis attributæ poteſtatis plenitudine ſtatuimus, & ordinamus, vt omnes, & quicunq. Patriarchæ, Primates, Archiepiſcopi, Epiſcopi, & alij Eccleſiarū Prælati, necnon Abbates, Priores, Præpoſiti, & alij Eccleſias Patriarchales, Primatiales, Metropolitanas, Cathedrales, & alias Eccleſias, necnon Monaſteria, Prioratus, Præpoſituras, Canonicatus, Præbendas, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, officia, cæteraq. beneficia Eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura, ſecularia, & Sancti Benedicti, Sancti Auguſtini, Ciſtercien. Cluniacen. Præmoſtraten. Cartuſien. Camaldulen. Sancti Baſilij, Caſſinen. aliàs Sanctæ Iuſtinæ, Montis Oliueti, Sancti Saluatoris, ac Lateranen. & Cruciferorum, ſeu Fratrum Sancti Hieronymi, necnon Prædicatorum, Minorum, Minimorum, & Carmelitarum, Eremitarum eiuſdem Sancti Auguſtini, Seruorum beatæ Mariæ Sanctæ Claræ, & quorumcumque aliorum tàm virorum, quam mulierum etiam Mendicantium Ordinum, & Congregationum, & Militiarum regularia, etiam de iure patronatus laicorum etiam nobilium Ducum, Regum, & aliorum Principum ex ſtentia in titulum, commēdam, adminiſtrationem, & alias quomodocunque obtinentes, necnō Rectores, Gubernatores, Confratres, Adminiſtratores, ceteriq. omnes, qui ratione illorum, necnon Capitulorum, Conuentuum, Menſarum, Hoſpitalium etiam Laicorum, & per Laicos adminiſtrari ſolitorum, Chriſti fidelium Confraternitatum, Scholarum, Collegiorum, ac aliorum piorum locorum quocunque nomine nuncupatorum, & in quibuſuis mundi partibus conſiſtentium, quæ ſingulis annis, menſibus, hebdomadis, vel diebus ex Eccleſiarum, Monaſteriorū, Prioratuum, Officiorum, dignitatum, & beneficiorum, ac Congregationum, Hoſpitalium, Confraternitatum, Scholarum, Collegiorum, piorum, & aliorum locorum prædictorum fructibus, redditibus, & prouentibus pauperibus Chriſti aliquas eleemoſynas in pane, frumento, farina, vino, edulijs, pecunia, ſeu alijs ad victum vel veſtitum pertinentibus, etiā ad ſupplicationē & preces & per cedulas & bolettina, aut alias diſtribuere, & elargiri ab immemorabili tēpore conſueuerunt, aut alio quocunq. iure tenentur ex dictis fructibus, redditibus, & prouentibus, & quoad Hoſpitalia prædicta ex ijs, quæ ſeruata in illis actuali hoſpitalitate ſuperſunt, ſeu ſupererint, necnon quæcunq. perſonæ particulares etiam laicæ, vel vniuerſitates etiam laicorum, quæ teſtamēto, vltima voluntate, vel alia diſpoſitione, etiam inter viuos, aliquas tales eleemoſynas facere tenentur, dimidiam partem omniū, & quarumcunque eleemoſynarum, & largitionum huiuſmodi quocunque nomine nūcupatarum, quocunq. tempore, & modo diſtribui ſolitarum, etiam ſi ſpeciali nota dignæ, & ſecundum pias defunctorum, aut aliorum voluntates ſub certa forma ab eis in teſtamento, vel alia quacunq. diſpoſitione diſtribuendæ ſint, dummodo non in certas perſonas, nec ad certos vſus pios alios, quam victus, & alimenta pauperum diſtribuantur, quibuſlibet prædictarum Monialium etiam Tertiariarum ſub ſolemni Religionis voto, & perpetua clauſura de cætero viuentibus, & in terris & locis quorum pauperibus huiuſmodi eleemoſynæ diſtribuuntur, conſiſtentibus, vere, realiter, & cum effectu, & abſq. vlla eleemoſynarum & largitionum huiuſmodi petitione, exactione, & conquiſitione, aut alia deſuper à nobis expectata iuſſione, aut mentis noſtræ declaratione, ac quibuſuis mora, ſubterfugio, ac exceptione ceſſantibus, & eiectis, dare atque diſtribuere omnino teneantur, & quam dimidiam partem nos illis applicamus. Vt autem præmiſſa omnia cum charitate, & pietate procedant, & efficaciter ſuum effectum ſortiantur, vniuerſis & ſingulis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis & alijs locorum ordinarijs per Apoſtolica ſcripta mandamus, vt quiſque

per

per ſe, vel alium, ſeu alios ad præſentium executionem in ſuis ciuitatibus, & diœceſibus procedens, ab Eccleſijs, Monaſterijs, Hoſpitalibus, Confraternitatibus, Scholijs, Collegijs, locis, & Eccleſiaſticis, ac laicis perſonis prædictis, etiam quomodolibet exẽptis, dimidium eleemoſynarum huiuſmodi exigant, ac proportione, vt ordinarijs ipſis locorum æquum eſſe videbitur, ſingulis pauperum Monialium, etiam Tertiariarum monaſterijs huiuſmodi ſuarum ciuitatum, & diœceſum, etiam ſi alijs ſuperioribus ſubiectæ ſint, cum effectu diſtribuant. Nos enim eiſdem locorum Ordinarijs, etiam tãquam Apoſtolicæ Sedis delegatis, ac cuilibet illorum, tam per ſe, quàm alium, vel alios præmiſſa faciendi, ac etiam contradictores quoslibet & rebelles per pœnas pecuniarias eorundem Ordinariorum, & cuiuſlibet illorum arbitrio infligendas, & applicandas, ac in ſubſidium, ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna iuris & facti remedia, quacunque appellatione poſtpoſita reſpectiue compeſcendi, auxiliumque brachij ſæcularis inuocandi, aliaque in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, & opportuna faciendi, gerendi, mandandi, & exequendi, plenam & liberam facultatem, & auctoritatem concedimus, & impartimur. Inſuper, quia valde rationi conſonum eſt, vt etiam ij, qui ipſis Monialibus, etiam Tertiarijs indigentibus præfatis conſanguinitate aliqua ſunt coniuncti, aliquod in præmiſſis ſubſidium conferant, cùm ratio ſanguinis, & debitum charitatis, & honeſtatis id expoſtulet, ſingulis locorum Ordinarijs committimus, vt omni eos officio, & diligentia monere, eiſque perſuadere ſtudeant, parentes vero, & fratres, ac alios, ad quos illas, ſi in ſæculo permanſiſſent, dotare pertinebat, vel ad quos bona, & ſucceſſiones deuenerunt, & qui ſi eas nuptui tradidiſſent, multo amplius, quàm ingredientibus monaſterium dediſſent, vel qui ſi eas nunc domi retinerent, vel ſi ad illorum domos redirent, eas alere tenerentur, quibuſcuuque vijs ipſis beneuiſis inducant, vt Monialibus, etiam Tertiarijs prædictis iuxta eorum facultates charitatiuè ſubueniant, ſcituri id ſibi etiam ad animarum ſalutem plurimum profuturum. Cæterum, quod attinet ad Conuerſas profeſſas, quas prædictus Pius prædeceſſor per prædictas literas ſub certis conditionibus ibi contentis permiſit poſſe manerè extra monaſteria pro colligendis eleemoſynis, eiſdem locorum Ordinarijs iniungimus, vt quibus monaſterijs prædictarum Monialium quotidianis laboribus computatis, ſupradicta, vel alia qualibet ratione ſufficienti ſubuentione, & ſuſtentatione prouiſum eſſe cognouerint, eaſdem Conuerſas ſub eadem clauſura, cum alijs Monialibus reducant, nequè à ſuis Monaſterijs amplius exire permittant, Conuerſas vero non profeſſas, & profiteri nolentes, dimiſſo habitu domum remittant, neque alias in futurũ, niſi profeſſionem ſuo tempore emiſſuras, atque ſub perpetua clauſura mãſuras in monaſteria huiuſmodi recipi permittatur. Quod autem idem Pius prædeceſſor ſtatuit de cætero, nullas alias Conuerſas profeſſas recipi amplius, etiam de conſenſu ſuorum ſuperiorum poſſe, ita eſſe intelligendũ declaramus, præter illas Cõuerſas, quæ extra monaſterium in domibus contiguis degerent. Eleemoſynarum verò prædictarum contributionem, & applicationem durare, & valere decernimus, ac ſuos effectus ad plenum ſortiri debere, donec numerus Monialium etiam Tertiariarum huiuſmodi (quem per ipſos locorum Ordinarios, etiam in Monaſterijs ab eorum cura, & regimine quomodocunque exemptis, cum illarum ſuperiorum interuentu ſtabiliri, & ordinari, neque ſupra illum numerum alias recipi poſſe: etiam de conſenſu ſuperiorum ſuorum, volumus, & mandamus) ita imminutus fuerit, vt reliquæ Moniales, & Tertiariæ ex proprijs redditibus monaſteriorum ipſorum, vel conſuetis eleemoſynis ſe commodè ſuſtentare queant: ſuper quo eorundem Ordinariorum conſcientiam oneramus; ita tamen, vt decedentibus ſingulis ex tribus, earundem Monialium partibus, tertiæ quoque earundem eleemoſynarum partis diſtributio, & ſic ſucceſſiuè in totum extinguatur, atque in priſtinum ſtatum ſub debitis, aut ſolitis oneribus reuertantur, & remaneant.

Declaramus præterea nullis monialibus etiam Tertiarijs licere habere oſtium, per quod ex monaſterio introiri poſſit ipſarum monialium Eccleſiam exteriorem, in quam ſæcularibus ad miſſas & diuina officia patere ſolet acceſſus, ſed omnino muro oſtruẽdum: neque itidem licere monialibus etiam Tertiarijs egredi à ianua monaſterij, quæ eſt pro clauſura ipſius monaſterij etiam ad claudendum aliam vlteriorem ianuam, qua patere ſolet aditus ſæcularibus veniẽtibus vel ad rotã; vel ad crates, ſeu loca colloquijs deſtinata, quæ vulgo parlatoria vocantur, vel ad pulſandum ipſam ianuam clauſuræ, quæ loca, cum ſaltem pro cauſis prædictis patere ſoleant ſæcularibus, extra clauſuram cenſeri debent, etiam quo tempore clauſa ſunt. Inſuper quoſcunque Dominos & Magiſtratus temporales in Domino hortamur, monemus, & requirimus, vt ad omnem ipſorum Ordinariorum, aut alicuius ipſorum petitionem, vel ſimplicem requiſitionem illis in præmiſſis aſſiſtentes omnem opportunum fauorem, & auxilium præſtent, & exibeant. Ipſis deniq. Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & alijs locorum ordinarijs Præcipimus, & mãdamus, vt has præſentes noſtras literas (quarum tranſumptis etiam impreſſis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate eccleſiaſtica cõſtitutæ munitis eandem vbiq. fidem in iudicio & extra adhiberi debere volumus, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ) ſinguli in ſua ciuitate & diœceſi publicent, ac publicari, eaſq. iuxta earum continẽtiam, & tenorem vnà cum prædictis ac alijs prædicti Pij V. & aliorũ prædeceſſorem noſtrorum literis, & conſtitutionibus, & iuſſionibus pro integra clauſuræ inſtauratione cuſtodia, & firmitate editis inuiolabiliter obſeruent, & obſeruari faciant. Non obſtantibus teſtatorum, & aliorum voluntatibus, ac fundationibus, & Bonifacij prædicti de vna, & Concilij generalis de duabus, non tamen tribus dietis, ac quibuſuis alijs Apoſtolicis, necnõ in prouincialibus & Synodalibus Concilijs editis ſpecialibus vel generalibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac quibuſuis eccleſiarum, monaſteriorum, & aliorum ordinũ, Hoſpitalium, Militiarum, Confraternitatum, Collegiorũ, & aliorum piorum locorũ prædictorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus priuilegijs quoque, indultis, exemptionibus, libertatibus, gratijs, & literis Apoſtolicis eccleſijs, monaſterijs, & ordinibus Hoſpitalibus, Cõfraternitatibus. Collegijs, & pijs locis, ac eorũ ſuperioribus & perſonis ſub quibuſcunq. tenoribus & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarũ derogatorijs, alijſq. efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſq. & alijs decretis in genere vel in ſpecie ac alias quomodolibet conceſſis, confirmatis, approbatis, & pluries innouatis, etiam ſi in eis caueatur expreſſe, quòd illis niſi ſub certa inibi expreſſa forma, aut alias derogari non poſſit: Quibus omnibus & ſingulis, etiamſi de illis eorumq. totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda foret, tenores huiuſmodi ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus, pro plenè, & ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice duntaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrarijs quibuſcunque: aut ſi ſupradictis vel quibuſuis alijs ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quòd interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ordinationis, ſtatuti, applicationis, conceſſionis, impartitionis, commiſſionis, iniũctionis, declarationum, decreti, voluntatis, onerationis, hortationis, monitionis, requiſitionis præcepti, mandatorum, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud ſanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo

ſimo ſecundo, Tertio Kal. Ianuarij, Pontif. Noſtri Anno primo.

9 In Monialibus ergo Cōuerſis recipiē- dis, & admittendis, tàm quoad receptionem, quàm quoad profeſſionem omnia obſeruari debent; quæ ſupra in diſputatione pro Nouitijs Monialibus intra numerum, dicta ſunt, & eadem praxis pro illis, quæ pro alijs Monialibus obſeruatur, omninò adhibenda eſt; ex Sac. Congreg. Cardin. teſte Barboſ. *de iure Eccleſ. lib.* 1. *cap.* 44. *num.* 40.

Pro Conuerſis verò ſupernumerarijs inſuper aduertendum eſt, quod Puella ſit virgo, prædita qualitatibus neceſſarijs, capitularitèr, votiſquè ſecretis Monialiū admittatur, & ſoluat dotem duplicatam à Conuerſis perſolui ſolitam, ac tempore debito profeſſionem emittat, ex eadem Sacra Congregatione.

10 Non ignoro Moniales Sanctæ Claræ regularitèr Conuerſas non habere, ex decreto Sacræ Congregationis in vna Tarentina 12. Aprilis, & in vna Fulignen. 22. Nouembr. 1619. quapropter eadem Sacra Congregatio reſcribens Archiepiſcopo Olixbonen. dixit, quod prohibitio Monialibus Franciſcanis facta de non recipiendis Conuerſis, intelligitur de Monialibus primam regulam obſeruantibus, & ideò Abbatiſſæ, & Monialibus S. Claræ Terræ Grottharum diœceſ. Tarent. ſupplicantibus pro facultate retinendi Conuerſas, vel ancillas laicas; Sacr. Congreg. reſpondit, vt ſupra, quod Moniales Sanctæ Claræ regularitèr non habent Conuerſas. Ita Barboſ. *de iur. Eccleſ. cit. lib.* 1. *cap.* 44. *num.* 43.

11 Nullo modo permitti debet, quod Cō uerſæ exeant è Monaſterio, aut videri ſe ſinant ad effectū claudendi, vel aperiendi ianuam Monaſterij, ſed id muneris alteri extra clauſuram degenti committatur; ex eadem Sacr. Congreg. Cardin. per Barb. *loc. cit. num.* 44.

12 Notādum tamen, quod licèt Conuerſæ teneantur legibus Clauſuræ, ita vt neque poſſint exire adorandum Altare in Eccleſia exteriori, vt declarauit eadem Sac. Congreg. 27. Octobr. 1592. ex Gauanto *in Man. Epiſc. verbo Monialium Clauſura à num.* 18. nihilominùs poſſunt Moniales ſeruitrices, ſiue Conuerſę pro quęſtu, & ad eleemoſynas colligendas egredi, quæ tamen binę incedere debēt, nec ab inuicem ſeparari, dum neceſſariā pro Monialibus ſtipem colligunt, neque plures, quàm octo probatæ vitæ, non pulchræ excedentes ſingulæ 40. annos, mittantur, neque pernoctare debent, ex eadē Sac. Congreg. 14. *Aprilis* 1615. & 15. *Septembris* 1603. ex eodem Gauant. *cit.* niſi in caſu neceſſitatis, & tunc in ædibus proximiorum conſanguineorum, aut aliarum piarum matronarum; ex eadem Sac. Congreg. *in vna Bonon. ann.* 1593. & maximè extra oppida, in quibus Monaſteria adeſſent, niſi de Epiſcopi & Ordinarij licentia, & tunc ſimul dormiant; de quibus ſatis in Conſtit. ſuperiùs relata, & in Bulla Pij V. quæ incipit *Circa Paſtoralis.*

13 Si deinde non egeant, ceſſent à queſtu; ſic decreuit dicta Sacra Congregatio 14. *April.* 1615. ideò tunc temporis rarò cōtigere poteſt, vt Moniales Conuerſæ iuſtam teneant causā eleemoſynas petendi, ſtante prædicta Conſtitutione Gregorij XIII. in qua neceſſitatibus Monaſteriorū Monialium in quacunque Mundi parte exiſtentium, prouidè occurritur; qua propter Sacra Congregatio Cardinal. *in Bo-*
14 *nonien. cit. ann.* 1593. cenſuit, *Moniales Monaſteriorum quamquam ab immemorabili tempore, Conuerſas ad quæſtuandum tranſmittere ſolitas, conſtito, illas ex Monaſteriorum redditibus ſuſtentari poſſe, dicta immemorabili non obſtante, impoſterum ad quæſtuandum, aut ad quodlibet aliud negocium peragendum, Conuerſas extra Monaſterium, mittere non poſſe*, ex Barboſ. *loc. cit. num.* 46. qui immò *nu.* 47. addit, eandem Sacr. Congregationē *in vna Bonon.* 14. *Aprilis* 1615. decreuiſſe, *In Monaſterijs, quæ niſi dictas Conuer-*
15 *ſas ad quæſtuandum mittant, manuteneri non poſſunt, deinceps Puellis Monaſticum habitum non tradi, nec educationis cauſa eas in illis intraduci poſſe abſque Sedis Apoſtolicæ ſpeciali licentia.*

Ex quibus conciliantur Conſtitutiones

nes

nes citatæ initio huius Quæſiti, quæ aliàs cõtrariæ videbantur, vt ait Mirand. *loc. cit.* Nã quando in illis denegari videtur, Cõuerſas in Monaſterijs recipi, & ad Profeſſionem admitti, intelligitur de d. *Donad's* vel *Beatis* aut *Pinzocheris*, quæ cum non ſint verę religioſæ, vt diximus, non ſunt ad Clauſuram admittendæ; Quando verò idipſum conceditur, intelligitur de Conuerſis, quæ hiſpanico ſermone appellantur *Sargentes*, quæ verè ſunt religioſæ, & ad Clauſuram adſtrictæ; & ſic apparet, quid reſpondendum ſit Nauar. *loc. cit.* dũ aſſerit ſe Gregorium XIII. conſuluiſſe circa prædictas Conuerſas, & eum reſpondiſſe, mentem Pij V. fuiſſe, quam verba ipſa indicant, nempè, ne vllæ Conuerſæ poſthàc recipiantur, & ſolas expreſſiſſe Conuerſas, quæ in domibus Monaſterio contiguis ad petendam ſtipem manere deberent.

QVÆSITVM III.

De Monialibus Tertiarijs, Pinzocheris, Mantellatis, Corrigiatis, & Vrſulinis.

SVMMARIVM.

1 *Tertiariarum nomine, quæ Mulieres veniant.*
2 *Tertiariæ in quotuplici ſint differentia.*
3 *Tertiariæ in Italia vocantur etiam Pinzocheræ, Mantellatæ, & Corrigiatæ.*
4 *Tertiariæ, quæ non ſunt verè religioſæ nõ poſſunt Puellas ad habitum recipere, nec manere in communitate, nec gaudere immunitate Eccleſiaſtica, neque alijs gratijs potiri, & num. 6.*
5 *Tertiariæ, non veræ religioſæ, non poſſunt habere Eccleſias, neque Capellas pro officijs perſoluendis.*
7 *Tertiariarum conditiones, vt ad habitum recipiantur, & earum ſepultura, & ſubiectiones.*
8 *Tertiariarum Priuilegia, Indulgentiæ, & immunitates.*

1 SVb nomine Monialium Tertiariarum veniunt omnes ſorores, & Moniales Tertiariæ Religionum, quæ teſte Mirand. *loc. cit. q. 36. art. 2.* ſunt in triplici differentia, & per Hier. Roder. *in comp. qq. loc. cit.*
2 *reſol. 136. num. 1.* reducuntur ad duplicem ſtatum; videlicèt, aut ſunt Moniales in Congregatione viuentes, & tria Vota eſſentialia emittentes ſub proprio Prælato, & propria regula; vel ſunt Tertiariæ viuentes extra Congregationem in proprijs domibus, tria eſſentialia Vota non emittentes.

Si de primis loquamur, quæ verè, & propriè Religioſæ ſunt; certum eſt in earum receptione, & Profeſſione, omnia obſeruari debere, quę pro alijs Monialibus, ſupra docuimus,

3 Si verò de Tertiarijs ſecundi generis loquamur, quæ in Italia nuncupantur Pinzocheræ, vel Mantellatę, eo quod Mantellum cinericei coloris deferũt, vel Corrigiatæ quatenus Corrigiam S. Auguſtini cingunt, ex Corduba *in annot. Priuil. mend. c. verb. Moniales*, & quæ extra Cõgregationem degunt, nec ſolemnitèr profiteri volunt, ne Clauſuram obſeruare cogantur;

4 Dicendum eſt tales Tertiarias non eſſe verè Religioſas, nec poſſe communitèr viuere, nec Puellas Nouitias ad habitum recipere, nec ſeipſas Religioſas eſſe, fateri, *ex cap. vnic. de Relig. domibus in ſexto*, de quibus etiam fit mentio in Bulla Pij V. *Circa Paſtoralis* ſupra cit. Et Miranda *de Sac. Mon. q. 1. art. 4. concl. 6.* ait per Sixtũ IV. huiuſmodi Tertiarijs omnia ſupradicta prohiberi, vt colligitur *in Monum. ord. prima impreſſ. fol. 32. & in Comp. priu. ver. Tertiariæ*, & licèt ibi loquatur Miranda de Tertiarijs Fratrum Minorum S. Franciſci, eadem tamen doctrina eſt de Tertiarijs cuiuſcunque Ordinis iuxta dictum *capit. vnic.* & Bullam ſupradictam Pij V. Ideo Piaceſ. *in Praxi Epiſc. par. 2. cap. 3. num. 52.* tractans de Tertiarijs iuxta ea quę diximus, indiſtinctè loquitur, dum affirmat illis prohibitum eſſe à Sac. Congreg. Cardinal. *in vna Lucen. ann. 1596. die 22. Ianuar.* vt in Communitate maneant, niſi profeſſionem emittant, nec gaudeant immunitate Eccleſiaſtica, ſi in domibus priuatis

uatis habitent, & teneri in Paſchate, & in Morte à proprio Parocho Sacramenta recipere, *in vna Roſſaten.* 11. *Septembr.* 1574. teſte eodem Piaceſ.*loc.cit.*

Tertiariarũ huiuſmodi cura, Ordinario commiſſa eſt; vnde Miranda *de ſac. Monial. cit.q.2. art.4. concl. 6.* manifeſtè docet, Tertiarijs ſui Ordinis, quæ ſolemnitèr profiteri nolunt, ne ad Clauſuram cogantur; omnia prohibita eſſe, quæ initio retulimus; Et Moniales Tertiariæ, quæ non ſubſunt fratrum Minorum obedientiæ, quantùm ad ſpiritualia, ordinarijs locorum ſubduntur; quantùm verò ad ciuilia, vel criminalia, Iudicibus ſæcularibus, ſicut aliæ fœminæ ſæculares, quia re vera non ſunt religioſæ, nec Priuilegio fori potiuntur; nec Canone *Si quis ſuadente*; quod etiam affirmant Suarez *de cẽſuris diſp.22. ſect. 1. num.28.* Ioann. de la Cruz *de ſtat.relig.lib.1.cap.2.dub.3.concl.2.* Hieron. Roder. *loco cit. nu.9.* & Sellius *in ſelect. canon. cap. 8. num. 3.* qui refert per Sac. Congreg. Epiſcop. *in Piſtorien.* 20. *Decembr.* 1616. hoc deciſum fuiſſe.

5 Similiter non poſſunt habere proprias Eccleſias, neque Capellas, vbi Miſſæ ſacrificium offeratur, & Sacramentum Euchariſtię reſeruetur, & diuina officia perſoluantur; ex Sac. Congreg. Cardin. teſte Gauant. *in man.Epiſcop.verb. Euchariſtia num. 3.* nec à ſolutione decimarum ſunt exemptæ, nec ordinum, quorum ſe eſſe Religioſas fatentur, priuilegijs gaudent.

6 Vt autem aliquibus Priuilegijs inſignitæ ſint, neceſſarium eſt illa de nouo à Sede Apoſtolica obtineri, ſicut Moniales S. Vrſulæ Salmaticen. obtinuiſſe, docet Hieron.Roder.*loc.cit.num.10.*

Ex quibus ſatis conſtat prædictas Tertiarias non gaudere gratijs religionum; & præſertim, dum hæc ſcriberem peruenit ad manus meas decretum Sacræ Cõgregat. Cardin. *in Piſtorien.20.Decembr.* 1616. relatum a Sellio *loc.cit.nu.* 14. *cap.* 4. quod non fruuntur priuilegio confitendi ſe Sacerdotibus regularibus proprijs ordinis à prælato regulari deputatis, ſicut poterant ante Bullam Gregorij XV. de exemptorum Priuilegijs, illę, quæ verę ſunt Moniales Regularibus ſubiectæ.

Nec ad inſtar aliarum Monialium verè Religioſarum, debent prædictarum Tertiariarum voluntates ab Epiſcopo, ſeu Ordinario loci, explorari; per decretum pariter Sacræ Congreg.Card.*ſub die 8.Nouembris* 1620. ex Sellio *loco cit. cap. 35. num.20.*

7 Licebit tamen ſuperioribus Regularibus recipere Mulieres ad habitũ Tertiariarum, quatenus, ſuperiores ſint ſuffulti facultate ſufficienti à Sede Apoſtolica (Capucinis exceptis) atque ad ipſos veſtiendi eas officium pertinet, dummodò probatę vitę, ac moribus preditę ſint, ac in quadraginta annorum ſaltem ætate conſtitutę, quę de proprijs poſſideant, vnde ſufficienter viuere poſſint; & non cum alijs viris, quàm cum conſanguineis, vel affinibus in primo tantùm gradu ſibi coniunctis cohabitent, & ab ordinario loci licentia prius impetrata, qui non aliter eam concedere debet, niſi de prędictis pręuio examine, ſibi conſtiterit, & in huiuſmodi habitu concedendo, reſpectiuequè deferendo, omninò à velo ſuper caput, à pectorali, à patientia, abſtinere debent quinimmò, quę ſupradicta tria, vel aliquod ipſorum, deferre, deprehenſę fuerint, illa dimittere, etiam per cenſuras Eccleſiaſticas ab Ordinarijs locorum compelli poſſunt; ex Sac.Congreg Cardin.*in Piſtorien.* 20. *Decemb.* 1616. vt refert Sell.*loc.cit.* quod decretum fuit typis Romæ demandatum, vt affirmat Gauant: *cit.num.*4. & 8.

Tertiarię ſi qualitatibus pręſcriptis in Bulla Fęlic. record. Leonis X. ſint prędítę, ſcilicèt, ſi collegialitèr, aut clauſtralitèr viuant, ſi virginalem, vel cęlibem, aut caſtam vidualem, ſub expreſſo voto, & Tertiariarum habitu, vitam ducant; poſſunt, & debẽt etiam inuito, ac minimè requiſito Parocho, in Eccleſijs fratrum ſepeliri, ſecus verò ſi ſupradictis qualitatibus careant, vt ſupra diximus; ita deciſum fuiſſe à Sac.Congreg.Epiſc.& Regul. *in Nepeſina* 11.*Decembr.* 1615. *ad* 1. teſtatur idem Sellius *loc. cit.* quod & cõfirmat Gauant. *in Man.Epiſc.cit.num.*12. & *nu.* 9. ait, quod Mulieres collegialitèr viuentes

tes, ſeu cum Clauſtralibus degentes, tùm etiam Mulieres virginalem ſeu cęlibem vitam ducentes, expreſſo voto, non ſolẽni, & ſub decenti habitu regularium, gaudent priuilegijs fratrum; quorum tertiæ regulæ habitum geſtant; ex D. Leone X, *ſub anno* 1516. *&* 1518. & *num.* 10. ait quod Mulieres, quæ expreſſo voto caſtitatis, & cum habitu Tertiariarum viuunt, etiam ſi domi habitent ſuæ, exemptæ ſunt ab Ordinario, quoad ſepulturã, & quoad alia priuilegia, ſi habent; ex Sac. Congregat. Cardin. 1616. & *num.* 11. ſubdit, non eligentes, ſepulturam, ſepeliantur in cõmuni earum ſepulchro, ſi adeſt, aliàs in Parochiali; ex eadem Sac. Congregat. cit. quæ omnia ad ſequens decretum Sacræ Congreg. referenda ſunt.

Sacra Congregatio Cardinalium negotijs Epiſcoporum, & Regularium præpoſitorum, ad tollendas omnes contentiones inter Epiſcopos, & ſuperiores Regularium ſuper immunitate, & exemptione Tertiariarum, quæ in priuatis domibus degunt, vulgò Pinzocheræ *ſeu alio quouis nomine nuncupatarum, in primis, & ante omnia in memoriam reuocat ea, quæ Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini interpretum in eamdem ſententiam reſpondit* videlicet.

Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini interpretum, ſæpiùs reſpondit, minimè poſſe Sacerdotes Regulares Mulierum Tertij Ordinis, quas de Pœnitentia, *vel* Pinzocheras *vocant, Confeſſiones ſacramentales audire, niſi fuerint ab Ordinario approbati ad Confeſſiones perſonarum ſæcularium audiendas; quemadmodum, nec poſſe illis Sacroſanctum Euchariſtiæ Sacramentum adminiſtrare in die Paſchatis Reſurrectionis Sanctiſſimi Domini Noſtri Ieſu Chriſti, Verùm, quoad ſepulturam, atque alia priuilegia, Fratres Tertiarios, Mantellatos, Corrigiatos, alioſque ſimiles ità demùm Ordinis, cuius Tertiæ regulæ habitum aſſumpſerunt, priuilegijs potiri, & ab Ordinarij iuriſdictione exemptos eſſe, ſi viri collegialitèr viuant, ſeù cùm Clauſtralibus habitent, & mulieres virginalem, ſeù cælibem, aut caſtam vidualem expreſſo voto, & ſub dicto habitu, vitam traduxerint; quemadmodum cauetur Conſtitutione* Concilij *Lateranen. ſub Leone X. quæ habetur ſeſſ.* 21. *in fin. Hoc autem voto mulierum, alia duo, ſcilicet paupertatis, & obedientiæ nequaquam includi; quinimò huiuſmodi mulieres, ſi vitam Virginalem, aut cælibem ſimpliciter, expreſſequè vouerint, etiam in conſanguineorum, & & affinium ſuorum, aut proprijs domibus, vel ſeorſùm habitantes, ſupradictis priuilegijs Ordinis, cuius Tertiæ Regulr habitum deferunt, exemptioneque ab Ordinarij iuriſdictione frui debere, vt idem Leo poſtea declarauit Conſtitutione ædita die prima Martij* 1518. *An autem prædictę qualitates in huiuſmodi Tertiarijs concurrant, Ordinarij loci eſſe iudicium.*

Præterea ſi contingat, aliquas ex prædictis Tertiarijs ſine ſepulturæ electione decedere, eas ſic decedentes, ità demum in Eccleſijs Ordinis, cuius habitum aſſumpſerunt, ſi in ipſis earum communis ſepultura reperiatur, ſin minùs, in Eccleſijs Parochialibùs ſepeliendas eſſe, decernit.

Superioribus autem Regularibus, *ſufficienti facultate ad id à Sede Apoſtolica ſuffultis (Capuccinis exceptis) licere mulieres ad huiuſmodi habitum recipere, atque ad ipſos veſtiendi eas Officium pertinere, non autem ad habitum admittendas, & recipiẽdas eſſe, niſi probatæ vitæ, ac bonis moribus præditas, atquè in ætatem ſaltem quadraginta annorum conſtitutas, quæ de proprio habeant, vnde ſufficienter viuere poſſint, & non cum alijs viris, quàm cum conſanguineis, vel affinibus in primo tantùm gradu ſibi coniunctis cohabitent, etiã ab Ordinario loci licentia priùs impetrata, & qui non alitèr eam concedat, niſi de prædictis, præuio examine diligenti ſibi conſtiterit.*

Verùm in huiusmodi habitu concedendo, & reſpectiuè deferendo, omninò à velo ſupra caput, quod Supraiectum *vocãt, à Pectorali, quod vulgò dicitur,* Sottogola, *& à Patientia obtinendum eſſe; quinimò eas, quæ ſupradicta tria, vel aliquo ipſorũ deferre, deprehenſæ fuerint, illa dimittere, etiã per cenſuras Eccleſiaſticas ab Ordinarijs locorũ compellendas eſſe, decernit.*

Supra

*Supradictis verò Decretis, mulieres Tertij Ordinis, quæ collegialitèr viuunt, non compræbendi, quinimò eas diſpoſitioni Conſtitutionis Pij Papæ V. editæ Romæ Anno 1566.4.Kalendas Iulij, quæ incipit,*Circa Paſtoralis, *penitùs ſubiacere, expreſsè declarat, Non obſtantibus quibuſcunque in contrarium facientibus. Dat. Romæ* 20. *Decembris, Anni* 1616.

Antonius Cardinalis Saulius.

Refertur à Iulio Lauorio *in varjs elugubrat. tit.* 2.*cap.*11.*nu.*103.

8 Hinc non reticeam prædictarum Mulierum Priuilegia, & Indulgentias, quæ diuerſis temporibus à Sancta Sede Apoſtolica obtinuerunt; nam Eugenius IV. & Martinus V.confirmauerunt literas Bonifacij VIII.inſerendo illas de verbo ad verbum, in quibus conceditur, quod Generali,& cuilibet Officiali, & Prioribus Ordinis Eremitarum S. Auguſtini, in quibuſcunque prouincijs conſtitutis, ſit licitum, quaſcunque Mulieres idoneas aliquod Canonicum obſtaculum non habẽtes, quæ habitum Regularem dicti Ordinis (adinſtar Mantellatarum,ſeu Pinzocherarum, Ordinum, Fratrum Minorum, & Prædicatorum)habere, ac geſtare voluerint, tam Virgines,quam Matronas,ac Viduas in Mantellatas, ſeu Pinzocheras prædicti Ordinis Eremitarum recipere,& admittere; Ac earum ſingulis habitum Regularem, & Regulam eiuſdem Ordinis Eremitarum exhibere,ad inſtar huiuſmodi Mantellatarum, ſeu Pinzocherarum Ordinum Fratrum Minorum,& Prædicatorum præfatorum,prout ſecundũ Deum ſaluti animarum earundem ſalubriùs viſũ fuerit expedire: Et voluit quod huiuſmodi Mulieres gaudeant, & gaudere poſſint, & debeant, tàm exemptionis priuilegio, quàm omnibus immunitatibus, libertatibus, Indulgentijs, ac alijs priuilegijs quibuſcunque, præfato Ordini Eremitarum, eiuſque Fratribus, & perſonis per Sedem Apoſtolicam conceſſis, ac impoſterùm concedendis.

Sixtus IV.confirmauit ſupraſcriptam conceſſionem Eugenij, &c. & conceſſit præfatis Mulieribus,quod omnibus,& ſingulis priuilegijs immunitatibus, fauoribus, gratijs,& indultis ſpiritualibus,& tẽporalibus Ordini, & Fratribus prædictis conceſſis, & concedendis,& quibus illi in genere quomodolibèt potiuntur, & gaudent,tàm in vita quàm in mortis articulo, etiam circa peccatorum remiſſionem, & iniunctarum peccatorũ relaxationem vti, potiri, & gaudere, ac participes eſſe poſſint, ac debeant.

Et quod liceat Fratribus præfatis eiſdem Pinzocheris, & Mantellatis perſonis (in eorum etiam domibus quoties opus fuerit) Euchariſtiæ, & Extremæ Vnctionis Sacramenta miniſtrare, ac illarum cadauera tumulanda deferre, etiam Parochialium Eccleſiarum perſonarum earundem Rectorum, licentia deſuper minimè requiſita, & Contradictione qualibet non obſtante; ita refert Laurentius Empoli *in bullar. Ordin. Eremitarum S. Auguſtini Conſt.* 5. *Sixti IV.*

Idem Sixtus fecit conſimilem conceſſionem Ordini Fratrum Carmelitarum, quaſi ad literam,vt ſupra. Additur tamen in fine, quod præfati fratres Carmelitæ poſſint ſuis Pinzocheris, & Mantellatis perſonis, etiam in earum domibus, quotiès opus fuerit, Confeſſionibus diligenter auditis, de abſolutionis beneficio prouidere; &c.vt ſupra. Et quod dum huiuſmodi perſonas decedere contigerit poſſint earum cadauera, ad eorundem fratrum Eccleſias tumulanda deferre; non obſtante contradictione Rectorum Parochialium,&c.

Idem Sixtus cõceſſit Generali, & Prouincialibus, Prioribus, Ordinis Carmelitarum eandem auctoritatem recipiendi præfatas Pinzocheras, & Mantellatas ſicut conceſſerat Ordini Eremitarum Sancti Auguſtini ſub ſimili tenore.

Leo X. declarauit, præfatas Mantellatas Ordinis S. Auguſtini,omnibus, & ſingulis priuilegijs, & gratijs indultis, & quę in Marimagno,ſeu alijs conceſſionibus, tã per ipſum, quàm per alios Romanos Põtifices prædeceſſores, Ordini antedicto conceſſis, continentur, plenè ac largitèr perfrui poſſe,& debere.

Idem

Idem Leo X. in Concilio Lateranenſi ſtatuit, quod præfatę Mantellatę, & Pinzocherę quarũlibet Ordinum, in proprijs domibus habitantes, eligere valeant ſepulturam, vbi voluerint; Et quod in die Paſchatis tantùm Euchariſtiam, necnon extremam Vnctionem cęteraque Eccleſiaſtica Sacramenta (Pœnitentię Sacramento dumtaxàt excepto) à proprio Sacerdote recipere, & ad onera, quę laicis incumbunt perferenda, teneantur. Ac decreuit, quod in foro ſęculari coram Iudicibus ſęcularibus conueniri poſſint.

Præfata Conſtitutio non intelligitur de vouentibus Caſtitatem Virginalem, vel Vidualem. Nam tales gaudent omnibus priuilegijs, ſicut Fratres.

Idem Leo poſtea referendo præfatum ſtatutum per eum in Concilio factum, quia occaſione illius aliquæ dubitationes exortæ fuerunt; Ad tollendum omne dubium, Motu proprio, & ex certa ſcientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine decreuit, & declarauit, quod præfatum ſtatutum minimè intelligi debeat de facientibus Votum ſolemne Caſtitatis, Ita vt Mulieres Virginalem vitam, aut Cęlibem ſolemnitèr vouentes, etiam in Conſanguineorum, vel affinium ſuorum, vel proprijs domibus, aut ſeorsùm habitantes, Priuilegijs, & immunitatibus prædictis in omnibus, & per omnia, frui & gaudere debeant.

Quæ quidem Priuilegia in multis poſtmodùm fuerunt correpta, in multis aucta, vt patet tàm ex dictis quàm ex praxi hodierna eorumdem Priuilegiorum.

Supradictæ Mulieres alijs nominibus nuncupantur apud varias nationes, in noſtra enim Italia quibuſdam in locis ſolent Vrſulinæ nuncupari à Diua Vrſula, quam vt earum Inſtitutricem, & Magiſtram venerantur.

Videatur nouiſſimè Lezana *tom.2. ſum. qq. regul. cap. 14. per totum* vbi diffuſè, & ſapientèr de Tertiariorum vtriuſquè ſexus diuerſitate, origine, regulis, profeſſione, obligationibus, priuilegijs, gratijs, & indulgentijs, pertractat.

QVÆSITVM IV.

De Canoniſſis.

SVMMARIVM.

1 *Canoniſſæ quænam ſint, & earum ſtatus, & conditiones.*

2 *Abbatiſſæ, ſeu Prioriſſæ Canoniſſarum, tenentur aliæ obedientiam præſtare, & reuerentiam impendere.*

3 *Abbatiſſa Canoniſſarum iuriſdictionem habet, non ſolùm in Canoniſſas, verùm etiã aliquando in Clericos, ac collationẽ Beneficiorũ ſimul cum ſuis Canoniſſis.*

4 *Canoniſſæ Regulam nõ habent ab Eccleſia approbatam.*

5 *Canoniſſarum viuendi ratio non eſt à iure damnata.*

6 *Canoniſſæ non veniunt ſub appellatione clericorum in materia odioſa.*

7 *Canoniſſæ ſunt diuerſi inſtituti à Beghuinis.*

1 Sciendum eſt, quod ſunt quædam Mulieres, quæ ſimul congregantur, & inſtar Canonicorum Regularium viuunt, ac diuinas laudes, & preces recitare, & cantare ſolent, & vulgò dicuntur *Canoniſſæ ſæculares*, quæ degunt in Germania, Flandria, & Lotharingia, vt per Azor. *Inſtit. moral. tom. 1. lib. 13. cap. 9.* & Barboſ. *in Collect. Doct. lib. 3. Clement. tit. 10. Clemẽt. Attendentes num. 5.*

Quæ Canoniſſæ quamdiù Moniales ſunt, Maritos non habent, ſed poſſunt, è Monaſterio exire, & matrimonium contrahere, exceptis paucis, nempe Abbatiſſa, Priora, & Sacriſta, quæ perpetuã virginitatem vouent; vt per Gloſſ. *in cap. dilecta verb. Canoniſſas extra de maiorit. & obed.* dicentẽ, illum textũ loqui de his Monialibus, & Canoniſſis *cap. indemnitatibus §. ſupradicta verbo prouinciarum de elect. in 6.* & vtrobique Doctores Azor. *loco ſupra cit.* Petr. Greg. *in ſintag. Iur. lib. 15. c. 17. num. 9.* Rota *in vna Tullen. ſeu Nullius Monaſterij 840. 26. Februarij 1625.* coram Buratto, & eadem Rota *in alia Nullius ſiue Tullen. Iurisd. 821. 26. Iulij 1624.* coram eodem.

Quo

2 Quo ad has Canoniſſas animaduertendum eſt, quod vna prçeſt cæteris, quæ Abbatiſſa, ſeu Prioriſſa vocatur, cui tenētur aliç Canoniſſæ obtemperare, & reuerentiam impendere, eiuſque ſalubria mādata obſeruare, vt *in d. dec. Nullius ſiue Tullen. iuriſdictionis ſupra cit.* vbi talia notantur verba, *Tamen cum ſupponatur, & articuletur dictas Mulieres ſubeſſe iuriſdictioni Abbatiſſæ Monaſterij, quæ eſt pro tempore, &c.* Et vt etiam habetur *in cap. dilecta num. 2. de maior. & obed. verſ. quare*; & ibi gloſſ. *in verbo Iuriſdictioni* ſimiliter Hoſtienſ. *in cap. dilecta d. tit.* & Azor. *loco ſuperius cit.* vbi ſubdit, quod non ſolū
3 talis Abbatiſſa, ſeu Prioriſſa habet iuriſdictionem in Canoniſſas, verùm etiam aliquando in Clericos, eò quod huiuſmodi Clerici ſint ipſius auctoritate, Eccleſijs, ſiue Cappellis Canonicarum Collegio ſubiectis, præfecti, vt colligitur *ex cap. dilecta ſupra citat.*

Si quæras, an dictæ Canoniſſæ habeāt ſimul cum earum Abbatiſſa collationem beneficiorum. Dico hoc non eſſe in iure clarum; in hac re Hoſtienſis *loc. cit.* negat Abbatiſſam habere collationem beneficiorum, & officiorum priuatiuè ad ſuas Canoniſſas.

An autem huiuſmodi Canoniſſæ vitæ regula vtantur ab Eccleſia approbata; Reſpondeo negatiuè cum Clementina *Attēdentes de ſtat. Monach.* vbi habetur. *Illas quoque Mulieres, quæ vulgò dicuntur Canoniſſæ ſæculares, & vt ſæculares Canonicæ vitam ducunt, non renunciantes, neque profeſſionem aliquam facientes, per locorum Ordinarios, ſi exemptæ non fuerint, ſua, ſi verò exemptæ fuerint, Apoſtolica auctoritate, præcipimus viſitari; Per hoc tamen*
4 *non intendentes earum ſtatum, regulam, ſeu ordinem approbare.* Similiter *in cap. indemnitatibus §. ſupradicta de elect. in 6.* ſic legitur. *Sunt iuxta quarundam prouinciarum conſuetudinem, Mulieres, quæ nec proprijs renunciant, nec profeſſionem fac ūt regularem, ſed viuunt, vt in ſæcularibus Eccleſijs Canonici, nec tamen earum ſtatum, Ordinem, ſeu Regulam intendimus approbare,* & *in cap.* Pernicioſam 17. *q.* 2. habemus. *Pernicioſam, & deteſtabilem conſuetudinem quarundam Mulierum, quæ licèt neque ſecundum Regulam B. Benedicti, atque Baſilij, ſeu Auguſtini viuāt, Sanctimoniales tamen vulgò cenſeri deſiderant, aboleri decernimus; Cum enim iuxta Regulam S. Benedicti degentes, in Cœnobijs, tàm in Eccleſia, quàm in Refectorio, atque Dormitorio communitèr eſſe debeant, propria, ſibi vindicant receptacula, & priuata Domicilia,* & *in gloſ. cap. quicunque 12. q. 5.* habetur eſſe in iure cōmuni damnatam hanc regulam. Attamen quidquid gloſ. tradiderit, non eſt huiuſ-
5 modi Canonicarum viuendi ratio à Iure damnata. Nam *in Clementina Attendētes,* & *cap. Indemnitatibus ſupra citatis.* Bonifacius Octauus, & Clemens Quintus, quamuis talem Religionem non approbent, non tamen improbant eam viuendi normam; & inſtitutum, vt etiam per Azor. *loco ſupra cit.*

Et in Concilio Rhemenſi 2. ſub Eugenio III. *num.* 4. earum ſtatus, non damnatur, ſed potiùs reformatur per documenta, quæ ſequuntur.

Ad maiorem autem domus Dei decorem adijcientes, ſtatuimus, vt Sanctimoniales, & Mulieres, quæ Canonicæ nominantur, & irregularitèr viuunt, iuxta Beatorum Benedicti, & Auguſtini rationem, vitam ſuam in melius corrigant, & emendent; ſuperfluitatem, & inhoneſtatem veſtium recidant, & in clauſtro ſint aſſiduè permanētes, Choro, Refectorio, & Dormitorio ſint contentæ, & relictis Præbendis, & alijs proprijs, earum neceſſitatibus de communi prouideant. Quòd ſi vſque ad proximum Apoſtolorum feſtum non adimpleuerint: ex tunc in earum Eccleſijs, donèc hoc noſtrum mandatum adimpleuerint, diuina prohibemus officia celebrari; & ſi quæ ipſarū mortua fuerit, Chriſtianorum careat ſepultura. Prohibemus etiam, ac in earumdē collegijs, aliqua, quæ irregularitèr victura fuerit, recipiatur. Eiuſdem ſpeciei documenta pro Canoniſſarum reformatione legūtur. In Synodo Diœceſana Auguſtenſi *c.* 12. in fine, ſub hoc tenore.

Canoniſſæ continentiæ ſtudium nulla vo-

ti ſolemnitate obſtrictum ſectantes, commune habeant Dormitorium, habitu modeſto, mundo, & caſtitatis indice vtantur: magna quoque inſtituti ſui commoda ex menſæ communione perciperent, ſi contra inueteratum apud eas morem adduci ad hoc poſſent: quod, vt faciant, eas in Domino hortamur. Sicubi liberore vita detrimentum ſamæ patiantur, reformari eædem curabimus.

6 Appellatione clericorum in materia odioſa ſupradictæ Mulieres non veniunt, quia non ſunt propriè, ſed ſecundum quid, Canonicæ.

Tum quia ſicut in materia odioſa appellatione clericorum non veniunt Prælati, ſic nec appellatione clericorũ veniũt Canonicæ, Ita Abbas *in cap. Bono in 2. notab. de reſt. ſpoliar.* Decius *cap. 2. nu. 15. dict. tit.* & Rota *in d. dec.*

7 * Nec etiam dicendæ ſunt prædictæ Canonicæ, Beguinæ tertij Ordinis, quæ nec paupertatem, neque cõtinentiam, neque obedientiam profitentur, vt putauit M. Mantuan. *lib. 2. Enchirid. rerum ſingul. cap. 49.* ſunt enim Beguinæ alterius Inſtituti, vt conſtabit infra *quæſito* 10.

QVÆSITVM V.

De Oblatis Mulieribus.

SVMMARIVM.

1 *Oblatæ Mulieres ſeù Donatæ, Conuerſarũ nomine nequaquam veniunt.*

2 *Oblatæ non ſunt verè Religioſæ, cum tria vota eſſentialia non emittant.*

3 *Moniales Turris Speculorum Romæ ſunt Oblatæ, votis ſimplicibus aſtrictæ, & legibus Clauſuræ non obnoxiæ, earumque Conſtitutiones aliquæ.*

4 *Oblatæ Turris ſpeculorum Romæ, non ſũt verè Religioſæ.*

1 MVlieres Oblatę ſeù Donatę aliquãdo pro Conuerſis vſurpantur, & ſi Conuerſarum nomine nequaquàm appellari poſſint, iuxta ea, quæ dicta ſunt ſuperiùs *in quæſito* 2. quia Conuerſæ ſunt verè & propriè Religioſę tria ſolemnia Vota eſſentialia emittentes, cum omnibus re-
2 quiſitis ad alias moniales. Oblatæ autem, & donatæ haud veræ, & propriæ Religioſę nuncupari queunt, quia, vt ait Nauar. *lib. 2. Conſil. de ſtat. monac. conſ. 6.* nullo ſe voto, aut Obedientię, vel Caſtitatis aſtringunt, nec Clauſuræ legibus ſubijciuntur, ac per conſequens non erunt veræ Religioſæ: idem puto eſſe dicendum cum Eman. Roder. *loc. cit. tom. 1. q. 44. art. 4.* de illis Oblatis, quæ duo vota emittunt.

3 Moniales inſignis Monaſterij Turris Speculorũ Vrbis (ſic ab Vrbano Quarto nuncupatę) Oblatæ dicuntur, quia Votis ſimplicibus deuinciuntur, & Clauſuræ iuribus non aſtringuntur, cùm aliquando, Præſidentis licentia (ſed non ſolæ) clauſo Curru, vna ex ſenioribus, & prudentioribus duce, egrediantur; ſub ſpeciali norma Sanctæ Franciſcæ Romanæ Ordinis Venerabilis Congregationis Montis Olieti (quam, vt Magiſtram ſequuntur, & venerantur) viuunt; In earum Conſtitutionibus *c.* 32. præcipitur, vt nullus quinque Annorum maior prædictum Monaſterium ingredi poſſit, exceptis Confeſſario extrema vrgente neceſſitate, & medico ex graui alicuius morbo, nec non Cæmentarijs, atque Artificibus, in caſibus neceſſarijs, ex Andrea Victorell. *de Orig. & Clauſ. Monial. §. an ſint aliquæ pag. 34.* vide Nauarr. *conſil. 81. & 82. de*
4 *Regul.* & Azorium *par. 1. Inſtit. moral. lib. 13. cap. 9. q. 5.* qui vnanimitèr affirmant prædictas mulieres vocari Oblatas, nec eſſe verè, & propriè Religioſas, & ideò legibus, & regulis, quibus alligantur aliæ Moniales, minimè teneri, quia trium Votorum profeſſione ſolemni non ſe ſe aſtringunt.

QVÆSITVM VI.

De Mulieribus Pœnitentibus, ſeu Conuertitis.

SVMMARIVM.

1 *Conuertitarum, ſeù Pœnitentium mulierum*

rum Ordo, quando inceperit, & à quo fuerit inſtitutus.

2 *Conuertitarum Ordo eſt quaſi Aſylus illarum mulierum, quæ ſuis abutebantur corporibus, & meretriceos quæſtus faciebant.*

3 *Conuertitæ cur veſtibus albis induantur.*

4 *Mulieres quæ in ſæculo fuerũt criminoſæ, in Monaſterium aliquando nolentes detruduntur, ad mandatum Superioris, vt pœnitentiam agant.*

5 *Conuertitæ ſeorſim habitare debent à Virginum Clauſtris, & ingredientes Monaſterium poſſunt eo ipſo profiteri.*

6 *Conuertitarum Priuilegia, Gratiæ, Indulgentiæ, Regula, ſtatuta, aliaque iura potiora recenſentur per Conſtitutiones Pontificias.*

7 *Conuertitæ ſi egeant, poſſunt pro quæſtu egredi è monaſterio, ſi ſint præditæ quibuſdam qualitatibus à Sacr. Congreg. Cardin. præſcriptis.*

8 *Conuertitarum, iura, & priuilegia, Regula, & Conſtitutiones.*

9 *Conuertitarum aliud Genus.*

1 ORdo Mulierum Pœnitentium, ſeù Conuertitarum in Dei Eccleſia Militantium inſtitutus fuit à Beltramo Gallo, qui peracta fratrum de Pœnitentia, vel ſaltem renouata inſtitutione ſub tutela S. Mariæ Magdalenæ, prædictum Ordinem Cõuertitarum ſub eadem protectione, & regula Sancti Auguſtini anno 1278. fundauit, ex Barboſ. *loc. cit. lib.* 1. *c.* 41. *num.* 138. vbi docet, quod talis Ordo
2 eſt quaſi aſylus, & portus earum mulierum, quæ ſuis abutebantur corporibus, & meretriceos quæſtus faciebant, in quem poſt diuturnam voluptatum tẽpeſtatem, recipiuntur.

3 Induuntur huiuſmodi Mulieres albis veſtibus, quibus Virginitas paſſim apud Superos *Apoc.* 7. inſignitur, vt intelligant tantùm ſe pœnitentia conſequi poſſe, vt Virginum merita (ſi non aureolam) adæquent; de hoc Ordine agit Cruſenius *in monaſt. p.* 3. *cap.* 5.

4 Aliquando ſupradictæ Pœnitẽtes, quæ in ſęculo fuerunt criminoſæ, & repræhenſibiles, in Monaſterium detruduntur non volentes, ſed inuitæ ad perpetuam pœnitentiam agendam, ad mandatum Superioris *ex cap. fraternitatis diſt.* 34. *& cap. ſi ille diſt.* 50. *& c. de lapſis* 16. *q.* 6. aliquando etiam volentes, vt propriæ vitæ quærant remedia, admittuntur in Monaſteriũ; ita Maiolus *de Irregular. lib.* 1. *c.* 29. *nu.* 6.

5 Debent hæ Mulieres ſeorſim habitare à Virginum Clauſtris, ex eodem Maiol. *loc. cit. num.* 7. & eo ipſo, quod ingrediũtur Monaſterium, poſſunt profeſſionem emittere, iuxta Conſtitutionem quandã Apoſtolicam, emanatam *de qua infra* ante Concilium Tridentinum, à quo talis Conſtitutio non fuit ſublata, imò in ſuo robore relicta, vt elicitur ex verbis eiuſdem Concil. *ſeſſ.* 25. *de Regul. cap.* 8. nempè, *Abbis tamen excipiuntur mulieres, quæ Pœnitentes, aut Cõuertitæ appellantur, in quibus Conſtitutiones earum ſeruentur*, & ita deciſum fuiſſe à Sac. Congreg.
6 Card. fatetur *Aldan. ſub die* 11. *Ianuarij* 1620. Et *die* 14. *Aprilis* 16 5. Eadem Sac. Congreg. (teſte Gauanto *in Man.*
7 *Epiſcop. verbo Monial. Clauſura num.* 20.) ſanciuit, quod Moniales Conuertitæ, ſi egeãt, poſſint pro quæſtu egredi à Monaſterio; quatenùs ſint in ætate ſaltem 40. annorum, non pulchræ, & illis qualitatibus præditæ, quibus Conuerſæ, vt diximus *ſupra diſput.* 7. *q.* 1. *num.* 9.

8 Sed harum Mulierum iura potiora, Priuilegia, ſimul cum Regula, & Conſtitutionibus, pro earum gubernatione, & regimine, ac deputatione Officialium, eorũque facultatibus, & iuriſdictione, habentur diffusè in Bulla Leonis X. quæ incipit, *Saluator noſter* ſub dat. Romæ anno Domini 1520. 14. Iunij Pontif. anno octauo, quæ cum per compendium inſertà contineatur in ſequenti Conſtitutione Clemẽtis Septimi, & Pauli III., non per extenſũ apponendam, cenſui.

Paulus Epiſcopus Seruus ſeruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

PRouiſionis noſtræ debet prouenire ſubſidio, vt ius ſuum cuilibet conſeruetur. Hinc eſt, quod nos tenorem quarundam literarum ſel. rec. Clementis Papæ VII. præ-

deceſſoris noſtri, in regiſtro ipſius prædeceſſoris repertũ pro eo, quod ſicut exhibita nobis nuper pro parte dilectarum in Chriſto filiarum Prioriſſæ, & Conuentus Monaſterij Monialium Conuertitarum nuncupatarum B. Mariæ Magdalenæ de Vrbe, Ordinis S. Auguſtini, ipſæ huiuſmodi tenore indiget ex regiſtro ipſo de verbo ad verbum tranſcribi, ac ad ipſarum Prioriſſæ, & Conuentus inſtantiam, præſentibus inſeri fecimus, qui talis eſt.

CLEMENS *Epiſcopus ſeruus ſeruorũ Dei, ad perpetuam rei memoriam. Cum ex corpore, & anima conſtet homo, & nobilitate ſubiecti actionis nobilitas menſuretur, Chriſtus, qui Saluator noſter teſtatus fuerit, gaudium eſſe in Cœlo maius ſuper vno peccatore pœnitentiã agente, quã ſuper nonaginta nouẽ iuſtis, qui non indigent pœnitẽtia, manifeſtè apparet Monaſteriũ Monialiũ B. Mariæ Magdal. in quo mulieres carnis libidini, & licentioſæ vitæ antea aſſuetæ charitatiuè recipiuntur, ac in viã Domini diriguntur, earumq. & illas ſequentiũ animabus æterna ſalus paratur, tanto pauperũ hoſpitalia in quibus Chriſti pauperes hoſpitantur, infirmi curantur, eſurientes cibãtur, nudi cooperiũtur, & aliæ vitæ ſubſidia miniſtrantur, nec nõ etiã aliarũ ſanctimonialiũ loca excellere, quantò anima corpus, & perpetua trãſitoria, ac cæleſtia terrena, & ſpiritualia corporalia, quãtòq. millenarius numerus denariũ numerũ antecellũt. Vnde nos, qui in minoribus cõſtituti, & Cardinalatus honore fulgẽtes (Deo à quo cũcta bona procedunt auctore) Monaſteriũ ipſũ fundauimus, circa illius conſeruationẽ, augumentũ, & propagationẽ eò diligẽtiùs vigilamus, quò opera noſtra ſumpſit exordiũ, & maiori nunc diuina fauente clementia, fungimur poteſtate, vberrimamq. inde acceptabilem meſſem Deo in dies conſpicimus prouenire. Dudũ ſi quidem fel. recor. Leo Papa X. prædeceſſor noſter per eũ accepto, quòd quã plures incontinentes mulieres in Alma Vrbe noſtra degentes, ſi aliquẽ religioſum locũ vbi reciperentur haberẽt, à turpi, & inhoneſta vita huiuſmodi recederẽt, & castè deinceps viuendo, gratũ exhiberẽt altiſſimo famulatũ, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine parochialẽ Eccleſiam S. Luciæ de Vrbe Regionis Colũnæ, in Monaſteriũ Monialium, ſub inuocatione B. Mariæ Magdal. cũ campanili humili, campana, dormitorio, refectorio, hortis, hortalitijs, et alijs officinis neceſſarijs pro perpetuis vſu, & habitatione mulierũ à lapſu carnis, & ſordida vita recedẽtiũ; & pœnitẽtiã agere volentiũ, Monialiũ B. Mariæ Magdal. de pœnitentia nuncupãdarũ, cuiuſcunq. ſtatus, gradus, nobilitatis, cõditionis, præeminẽtiæ, & nationis forent, erexit: & inibi vnã Abbatiſſam, ſeu Prioriſſam, quæ non perpetuò, ſed ad certũ tẽpus inibi præeſſet præficiendã eſſe, ac mulieres huiuſmodi, vocatis Rectoribus Societatis Charitatis de Vrbe, qui de qualitatibus earũ plenè informari deberent, recipi, & tria vota ſolẽnia in manibus huiuſmodi Abbatiſſæ, aut Prioriſſæ pro tẽpore exiſtẽtis emittere, ac Regulã B. Auguſtini earũ ſtatui cõgruã profiteri, & habitũ nigrum ſubtus, ac deſuper chlamydẽ, ſeu ſcapulare album, ad deſignandã vitæ mutationẽ geſtare, ac ſub perpetua, & ſtrictiſſima clauſura, quã nullus cuiuſcunque dignitatis ſtatus, auctoritatis, & præeminentiæ exiſtens, ac etiam Cardinalatus honore præfulgens, ſub maledictionis, & damnationis æternæ, & excommunicationis latæ ſententiæ pœna cuius abſolutionẽ ſibi, & ſucceſſoribus ſuis canonicè intrãtibus, tantũmodò reſeruauit, violare præſumeret, viuere, & à colloquio, voce, vel in ſcriptis, quarumcunque perſonarum ſæcularium, vel regularium etiam affinium, & parentum quomodocumque, niſi per craticulam ferream præſentibus Abbatiſſa, ſeu Prioriſſa huiuſmodi, ac duabus antiquioribus, & grauioribus ipſius Monaſterij Monialibus, ac etiam ſi videretur duobus Rectoribus Societatis huiuſmodi penitùs abſtinere, ac ſub cura Fratrum Minimorũ Conuentus S. Trinitatis de Vrbe ſubeſſe; redditus verò, prouẽtus, & bona quæcunque dicto Monaſterio, quomodolibet pro tempore ſpectantia, & pertinentia, per Rectores Societatis huiuſmodi regi, & gubernari, ac diſtribui, nec non quatuor claues, & ſeras totidem in portis introitus ipſius Monaſterij eſſe, ipſaſq. claues penès quatuor Rectores Societatis huiuſ-*

iuſmodi permanere debere, nec portam ipſius Monaſterij, niſi ſaltem duobus ex Rectoribus Societatis huiuſmodi tunc præſentibus, aperiri poſſe. Et pro ſupportatione onerum ac expenſarum inibi in dies pro tempore neceſſariarum omnia, & ſingula bona, ac ſpolia Curialium meretricũ, ex illicito quæſtu, & extra matrimonij clauſtra, & pudorem viuentiũ in dicta Vrbe pro tempore ab inteſtato, & abſque condendi, ſeu faciendi teſtamentum facultate decedẽtium, quæcunque, & qualiacunque forent, eiſdem Monaſterio perpetuò applicata, & incorporata eſſe decreuit, ac ex tunc, prout cum caſus adueniret, & è contra, applicauit, & incorporauit, necnon in ipſis Curialibus, & inhoneſtis mulieribus, quæ ad minus quartã, vel quintam partem bonorum ſuorũ, quorumcunque mobilium, & immobiliũ eidem Monaſterio piè relinquere, legare, vel donare vellent, faciendi, & condendi teſtamentũ, ac de reliquis earũ bonis mobilibus, & immobilibus cuiuſcunque qualitatis, quantitatis, & valoris forent, liberè, & licitè diſponendi facultatem conceſſit: ac voluit, quòd Rectores dictæ Societatis pro dicto Monaſterio agentes bonorum legatorum, donatorum, ſeu relictorum huiuſmodi, & aliorum bonorum earundem Curialium meretricũ ab inteſtato, aut ſine facultate teſtandi decedentium, & propterea ad Monaſterium ipſum pertinentium, quandocunque caſus contigerit poſſeſſionem realem, & actualem capere, & retinere, ac de ipſis bonis nomine, & ad opus dicti Monaſterij diſponere poſſent, ita tamen, quòd de ipſis bonis duo inuẽtaria coram probis viris per Notarium publicum incontinenti, & quanto citius poſſẽt facere tenerentur, quorum vnum Abbatiſſæ, ſeu Priorĳſſæ pro tempore, reliquum verò Societati huiuſmodi conſignari deberent. Et inſuper Correctori pro tempore, reliquũ vero Societati huiuſmodi conſignari deberent. Et inſuper Correctori pro tempore dicti Cõuentus Fratrum Minorũ ſtatuta, tàm circa bonarum ac diuinorum Officiorum celebrationem, quàm alia directionem ipſarum Monialium concernentia condendi, ac de Confeſſoribus idoneis Rectoribus Societatis huiuſmodi gratis, & acceptis, eiſdem Monialibus pro tempore exiſtentibus prouidẽdi, ipſaſque Moniales, & earũ ſingulas pro tempore exiſtentes, à quibuſcunque earum peccatis, criminibus, exceſſibus, ac delictis quantumcunque grauibus, & enormibus, etiam Sedi Apoſtolicæ reſeruatis, de quibus corde contritæ, & ore confeſſæ forent toties quoties opus fuerit, auctoritate Apoſtolica abſoluendi, eiſque pœnitentiam ſalutarem iniungendi facultatem conceſſit, ac Monaſterium ipſum, illiuſque Abbatiſſam, & Moniales, ac res, & bona quæcunque ſub ſuo, & Sedis eiuſdẽ, ac Beati Petri protectione, & inuiolabili conſeruatione ſuſcepit. nec non Abbatiſſæ, ſeu Priorĳſſæ, ac Monialibus pro tempore exiſtentibus eiuſdẽ Monaſterij ſingulisq. Chriſtifidelibus vtriuſq. ſexus, vndecunq. exiſtentibus, & manus adiutrices pro ſuſtẽtatione Monaſterij, & Monialiũ huiuſmodi porrigẽtibus, omnes, & ſingulas, ac eaſdẽ Indulgentias facultates, ac peccatorũ remiſſiones, quas Societati Charitatis huiuſmodi, ac illi manus adiutrices porrigẽtibus conceſſit. Ac Rectoribus Parochialium, & aliarũ Eccleſiarũ in Vrbe conſiſtẽtibus, vt quam primũ de obitu Curialium meretricum huiuſmodi notitiam haberent, id Rectoribus Societatis huiuſmodi infra certum breue, & peremptoriũ terminũ eis deſuper etiam, ſub cenſuris, & pœnis tunc expreſſis præfigendũ, notificare, & reuelare haberẽt, præcepit inter alia per ſuas literas, prout in illis pleniùs continetur. Et deinde dicto prædeceſſore ſicut Domino placuit de medio ſublato; Nos diuina fauente clementia ad ſummũ Apoſtolatus apicem aſſumpti omnia beneficia Eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura apud Sedem prædictã tunc vacantia, & in antea vacatura, collationi, & diſpoſitioni noſtræ reſeruauimus, decernentes ex tunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his à quóquã quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Cum itaq. poſtmodum Eccleſ. S. Luciæ prædictæ per liberã reſignationẽ, dilecti filij Ioan. Baptiſtæ Baccari, nuper ipſius Eccleſiæ Rectoris, de illa, quã tunc obtinebat in manibus noſtris ſpontè factã, & per nos admiſſã, apud Sedem eandẽ vacauerit, & vacet ad præsẽs, nulluſq. de illa, præter nos hac vice diſponere potuerit, ſiue poſſit,

reſeruatione, & decreto obſiſtentibus ſupradictis, & ſicut accepimus pro eo, quod in dictis literis inter alia, quòd ipſo Ioanne Baptiſta qui tunc etiam dictæ Eccleſiæ Rector exiſtebat, in hoc expreſsè, conſentiente, & omne ius ſibi in dicta Eccleſia quomodolibet competens in manibus dicti prædeceſſoris ſpontè, & liberè remittente, ipſe prædeceſſor eandem Eccleſiam in Monaſteriũ huiuſmodi erigebat, expreſſum fuit, & forſan etiam ex alijs cauſis de viribus literarũ huiuſmodi à nonnullis hæſitetur. Nos vt literarum prædictarum votiuus ſuccedat effectus prouidere volentes. Motu proprio nõ ad alicuius ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium literas prædictas, ac omnia, & ſingula in eis contenta, ab earundem literarum dat, & in illorum fauorem indeſecuta quæcunque approbamus, & innouamus, & valere, plenamque roboris firmitatem obtinere, ac omnibus & ſingulis, quorum intereſt ſuffragari debere, & in omnibus, & per omnia, etiam perinde, ac ſi tempore datæ literarũ huiuſmodi conſenſus Io. Baptiſtæ, & remiſſio iuris, ac reſignatio, & illius admiſſio huiuſmodi interueniſſent volumus, & pro cautiori tutela in Eccleſia S. Luciæ prædicta, & apud illum vnum ſub inuocatione B. Mariæ Magdalenæ huiuſmodi Monaſterium Monialium cum Eccleſia, campanis, campanili, clauſtro, dormitorio, refectorio, hortis, hortalitijs, & alijs officinis neceſſarijs, pro perpetuis vſu, & habitatione Mulierum Curialium nuncupatarum, & extra Matrimonij pudorem viuẽtium, & huiuſmodi impudicam vitam relinquere, ac in eodem Monaſterio Altiſſimo famulari volentium, perpetuò erigimus, & inſtituimus, ipſamque Eccleſiã S. Luciæ ſiue præmiſſo, ſiue alio quouiſmodo, aut ex alterius cuiuſcunq. perſonæ, ſeu per ſimilem dicti Ioan. Baptiſtæ, vel cuiuſuis alterius reſignationem, de illa in Romana Curia, vel extra eam, etiam coram Notario publico, & teſtibus ſpontè factam, aut Conſtitutionẽ piæ memoriæ Ioannis Papæ XXII. etiã prædeceſſoris noſtri, quæ incipit; Execrabilis, *vel aſſecutionem alterius beneficij Eccleſiaſtici, quauis auctoritate collati vacet, etiamſi tanto tẽpore vacauerit, quòd eius collatio iuxta Lateranenſis Statuta Concilij ad Sedem prædictam legitimè deuoluta, ipſaq; Eccleſia diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter, vel aliàs generalitèr reſeruata, et ſub tit. S. Laurentij in Lucina exiſtat, et ad collationem, prouiſionem, et quamuis diſpoſitionem Siluij, tit. S. Laurentij huiuſmodi præsbyteri, aut cui collatio, et prouiſio, et omnimoda diſpoſitio beneficiorum Eccleſiaſticorum, ſub dicto titulo exiſtentium reſeruatæ exiſtunt Sigiſmundi S. Mariæ Nouæ Diaconi Card. dilectorum filiorum noſtrorum, ac pro tempore exiſten. dicti tit. Preſbyteri Card. pertineat, & ſuper ea inter Ioan. Baptiſtam prædictum, ac alium, ſiue alios in dicta Curia, vel extra eam lis, cuius ſtatum, ac nomina, & cognomina Iudicum, & collitigantium, necnon fructus, redditus, & prouentus Eccl. S. Luciæ, & Monaſterij prædictorum, & quorumcunque illis annexorum præſentibus habere volumus pro expreſſis, pendeat indeciſa, cum annexis huiuſmodi, ac omnibus iuribus, & pertinentijs ſuis eidem Monaſterio perpetuò vnimus, annectimus, & incorporamus, ac pro illius Eccleſia concedimus, & aſſignamus, ita quod liceat Abbatiſſæ, ſeu Prioriſſæ, & Monialibus Monaſt. huiuſmodi per ſe vel alium, ſeu alios, corporalem Eccleſ. S. Luciæ, & annexorum, iuriumq. & pertinentiarum prædictorum poſſeſſionem propria auctoritate liberè apprehendere, & perpetuò retinere ipſorumque Eccleſiæ, & annexorum fructus, redditus, & prouentus, in ſuos, ac dictorum Eccleſiæ, & annexorum vſus, & vtilitatem conuertere, cuiuſuis licentia deſuper minimè requiſita, ac in eadem Eccleſia titulum, qualitatem, & eſſentiam beneficij Eccleſiaſtici perpetuò ſupprimimus, & extinguimus, ac Eccleſiæ, & annexorum huiuſmodi fructus, redditus, prouentus, ac bona quæcunque eidem Monaſterio perpetuò applicamus, & appropriamus, & quod per Capellanum à Deputatis dictæ Societatis Charitatis, ad eorum liberum nutum quoties voluerit, ponendum, & amouendum eidem Eccleſiæ in diuinis deſeruiri, ac illius parochianorum animarũ curam*

curam exerceri, ipſique deputati pro tẽpore ſi voluerint auctoritate Apoſtolica curã huiuſmodi à dicta Eccleſia perpetuò amouere,& ſeparare, & vni, vel pluribus Eccleſijs vicinis de illarũ Rectorum conſenſu perpetuò applicare & concedere, & quod ipſa Eccleſia S.Luciæ,de cætero in perpetuum non S. Luciæ, ſed S. Mariæ Magdalenæ inuocari, & nuncupari debeat. Quodque Confeſſor Monialium earundem infra ſepta Monaſterij, vel illius Eccleſiæ huiuſmodi habitare, nullatenus poſſit: & quod Gubernatores dicti Monaſterij, ſaltem quolibet menſe ad Monaſterium ipſum accedere, & ex illius Abatiſſa, ſeu Prioriſſa,& Capellano,alijſque perſonis ad hæc opportunis inueſtigare occurrentia, & facere ſicuti bonos decet paſtores, ac ſollicitè vigilare, ne Monialis aliqua dicti Monaſterij, de his, quæ exterius,nec aliqua perſona non Monialis dicti Monaſterij quicquam niſi de expreſſo conſenſu,& licentia dd.Gubernatorum ſcire poſſit ordinare: necnon que ſtatuta,& ordinationes licita,& honeſta,Monaſterium, & Eccleſiam huiuſmodi illorumque Abbatiſſam,ſeu Prioriſſam,Moniales,Capellanos, Confeſſores, & perſonas, ac bona quæcunque quomodolibet concernentia, quoties voluerint condere, alterare, & mutare, quaſcunque pœnas, de quibus eis placuerit in contrauenientes apponere, & quæcunque ſtabilia bona cuiuſcũque valoris exiſtant ad Monaſterium, & Eccleſiam prædictam quomodolibet tunc, & pro tempore pertinentia, pro euidenti vtilitate, aut neceſſitate Monaſterij huiuſmodi, vendere, & permutare, ac in emphyteuſim perpetuam, vel ad tempus locare, & quocunque alio titulo alienare, dictæ Sedis, vel cuiuſuis alterius licentia deſuper minimè requiſita: & loco decedentis ex Venerabilibus fratribus noſtris Theatino, & Caſertan. Epiſcopis, quibus curam dicti Monaſterij, in ſpiritualibus commiſimus alium, ac decedente etiam reliquo,etiam alium,& ſic duos Prælatos ſi fieri poſſit, ita prouectæ ætatis, ſicuti ipſi Theatin. & Caſertan. Epiſcopi, & illis in exemplari vita, modeſtia, ſana doctrina, diligenti prudentia, & efficacia ſermonis, ac alijs virtutibus, quibus ipſi Epiſcopi à Deo decorati exiſtunt, ſimiles diligenti diſcuſſione,maturaque deliberatione eligere, & tunc Romano Pontifici præſentare,& ſi ipſe Romanus Pontifex ipſos præſentatos, vel eorum aliquem recuſauerit, alium, vel alios ſimiliter eligere, & præſentare, & ſic ſucceſſiuè quoties aliquis ex Prælatis, huiuſmodi defecerit, & tàm prælati, quàm deputati, & Gubernatores prædicti,omnia, & ſingula in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna facere, & exequi. Quod Monaſterium, & illius Eccleſia, ſeu Prioriſſa, Moniales, Capellani,Confeſſores, perſonæ, res, & bona quæcunque ac ipſam Eccleſiam viſitantes, & eidem Monaſterio benefacientes omnibus,& ſingulis priuilegijs, immunitatibus, indulgentijs, etiam plenarijs, peccatorum remiſſionibus, indultis, exemptionibus, prærogatiuis, facultatibus, & gratijs, quibus alia quæcunque Monaſteria, quorumcunque Monialium Ordinum,& quorumcunque, etiam Mendicantium,& huiuſmodi Societas Charitatis, illiuſque Confratres, Eccleſia,perſonæ, res, bona quæcunque, ac Eccleſiam Societatis huiuſmodi viſitantes, & eidem Societati beneficiantes, quomodolibet vtuntur, potiuntur, & gaudent ac vti potiri,& gaudere poterunt in futurum, non ſolum ad inſtar, ſed æque principaliter vti potiri, & gaudere. Quodque tam Corteſanæ nuncupatæ,quam quæ palã in poſtribulis quæſtũ faciunt,& alias ex quocunque turpi quæſtu viuentes, & quomodolibet, etiam in domibus proprijs, vel alibi ad inſtantiam certarum perſonarum ſecularium, vel Eccleſiaſticarum, tenent vitam impudicam agentes mulieres, quæ quartam, vel quintam partem bonorum ſuorum eidem Monaſterio reliquerint, vel donauerint, aut perpetuò conceſſerint, teſtamentum condere, & de reliquis earum bonis, prout eis placuerit diſponere liberè,& licitè valeant, earumque teſtamenta, ac diſpoſitionem huiuſmodi plenum conſequantur,& conſequi debeant, quo ad omnia effectum. Quæ verò eis quartam, vel quintam partem huiuſmodi eidẽ Monaſterio verè, & cum effectu non reliqueriut teſtamenti factione, præterquam,

quo

quo ad earum prolem, de legitimo matrimonio habitam, careant, & ſiue teſtamentum, ſiue donationem cauſa mortis, vel inter viuos, aut aliam diſpoſitionem fecerint, ſiue non, niſi diſpoſitio huiuſmodi, in fauorẽ ſuæ prolis, de legitimo matrimonio procreatæ facta fuerit, earum bona mobilia, ac alia ædificia per eas, aut ex earum bonis pro tẽpore conſtructa immobilia, ſe mouentia, necnon actiones, & iura quæcunque, etiam extra Vrbem vbilibet exiſtentia, etiam ſi ipſæ mulieres recreationis, ſeu viſitandi cõſanguineos, vel affines, aut vitandi malum aerem, ſiue alia quacunque cauſa extra dictam Vrbem, niſi animo amplius non redeundi ad eam, receſſerint, & ibi deceſſerint, etiam ſi bona emphytheotica, & feudatalia, etiam Eccleſiaſtica, perpetuò, vel ad tempus exiſtant, eidem Monaſterio perpetuò applicata, & appropriata, ac eiuſdem Monaſterij exiſtere: ipſumque Monaſterium ad eadem onera, ad quæ ipſæ mulieres occaſione bonorum feudaliũ, vel emphytheoticorum huiuſmodi tenebantur, omninò teneri, & ſi ad certum numerum generationum aut nominationum eadem bona emphytheotica conceſſa fuerant, Monaſterium ipſum, non perpetuò, ſed per viginti annos pro qualibet generatione, ſeu nominatione huiuſmodi bona eadẽ abſq. conſenſu illorum domini directi tenere poſſe; ſi vero emphyteoſis perpetua fuerint, illa Monaſterium ipſum in perpetuum tenere valere; & contingente obitu alicuius prædictarum Mulierum omnes, & ſingulos cuiuſcunque ſtatus, conditionis, ac dignitatis Eccleſiaſticæ, vel mundanæ exiſtentes, infra decem dies à die obitus huiuſmodi computandos, bona mobilia, & immobilia, ac debita, & nomina debitorum, nec non iura, inſtrumẽta ac ſcripturas publicas, vel priuatas, hæreditates huiuſmodi habentes illa tradere, & ſcientes reuelare Camerario, & vni ex Gubernatoribus dicti Monaſterij teneri, & ſtatim poſt obitum huiuſmodi de tunc repertis, facta verò traditione huiuſmodi, etiam de traditis bonis huiuſmodi, duo Inuentaria per Gubernatores Monaſterij huiuſmodi fideliter confici, & vnum illorũ penès ipſum Camerarium, reliquum verò penès deputatos Societatis huiuſmodi conſeruare, & ſi infra menſem aliquis prætendẽs in hæreditate huiuſmodi ius habere comparuerit, ipſa bona hæreditaria, donec controuerſia huiuſmodi terminetur, apud aliquam ædem ſacram, aut virum idoneum conſignãda poſtmodum, prout iuſtum & determinatum fuerit, deponi debere; & deficientes, in traditione, aut reuelatione huiuſmodi, nec nõ quicumque, qui impedimentum aliquod indirectè, quouis quæſito colore præſtiterit, ſeu per quem ſteterit, quominus depoſitum huiuſmodi integrè, & liberè amotis omni dolo, & fraude fiat, omnis iuris ſibi ad ipſa bona quomodolibet competentis, priuatos ipſo facto abſque aliqua declaratione exiſtere; nec nõ Gubernatores Monaſterij huiuſmodi pro tempore exiſtentes, ex bonis applicatis huiuſmodi filios, & filias, ſi qui fuerint Curialium, & Mulierum huiuſmodi, ali, & moribus imbui, & maſculos aliqua arte, qua honeſtè viuere poſſint erudiri facere, fœminas verò nuptui tradere, vel in aliquo Monaſterio Monialium collocare, curamque filiorum, & filiarum huiuſmodi piè, ac diligentèr ſuſcipere, et gerere in quantum vires hæreditatis, et bonorum matrum ſuarum ſuppetant, et non vltra, debere, et quicunque Curatus cuiuſcunque Parochialis Eccleſiæ dictæ Vrbis quotiens deſuper fuerit requiſitus præmiſſa in eius Eccleſia, dum maior inibi populi multitudo ad diuina cõuenerit, publicare, et quemcunque Notarium, ac tabellionem, præmiſſa poſtquam de illis notitiam habuerit, Curialibus, et mulieribus huiuſmodi, ad quarum teſtamenta, ſeu donationes, aut diſpoſitiones rogatus fuerit, antequam notam deſuper ſcribere incipiat, notificare, et ſiue ipſæ mulieres quartam, vel quintam partem huiuſmodi reliquerint, aut conceſſerint, ſiue non, de illarum teſtamentis, ſeu donationibus, vel diſpoſitionibus quibuſcunque ſaltem Camerario, et vni ex Gubernatoribus dicti Monaſterij plenam, ac diſtinctam notitiam dare, et facere infra decem dies à die rogatus huiuſmodi computandos, omninò teneri, et efficacitèr obligatum eſſe, et Notarium quemcunque in danda notitia huiuſmodi deficientem, pœnam mille ducatorum eidem

dem Monaſterio eo ipſo applicatorum, & ſi illam ſoluere recuſauerit, ſeu deſuper cum Gubernatoribus Monaſterij huiuſmodi non concordauerit, & in recuſatione, aut non concordia huiuſmodi per octo dies perſeuerauerit, pœnam falſi, & perpetuæ inhabilitatis ad Notariatus, & quæcunque alia Officia impoſterùm exercenda, incurrere ipſo facto, nec ſibi pœnas huiuſmodi, niſi dumtaxàt per Confratres dictæ Societatis Charitatis, aut maiorem partem illorum ex eis, qui in Congregatione ordinaria per eos fieri ſolita tūc affuerint, aliquatenùs remitti, aut relaxari poſſe. Denique quodcunque dubiū, quod circa præmiſſa, vel eorum aliquod quandocunque quomodolibet emerſerit, per Deputatos, & Gubernatores Societatis Charitatis, & Monaſterij huiuſmodi, vel eorū maiorem partem declarari, decidi, ac determinari liberè, & licitè poſſe, ac declarationi huiuſmodi tanquam generali lege à Romano Pontifice editæ vbiquè in omnibus ſtari debere, nec illi quenquam vllatenus contrauenire poſſe, ac venditiones, permutationes, locationes, & alienationes faciendas prædicta, & inde ſecutura quæcunque, quæ ex nunc prout poſtquam factæ fuerint, & è contra, approbamus, & confirmamus, ſupplemuſque omnes, & ſingulos, tàm iuris, quàm facti defectus in eiſdem, ac prædictis litteris forſan interuenientes perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inuiolabilitèr obſeruari debere, necnon præſentium literarū tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & Sigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſt. cōſtitutæ munitis, eandē prorſus fidē vbiq. adhiberi poſſe, ac debere quæ adhiberi poſſet atq. deberet, eiſdē præſētibus literis, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ, ac præſētes literas poſtquam in acie Campi Floræ, & Valuis Cancellariæ Apoſtolicæ, ac ſcalis Palatij Capitolij more ſolito affixæ, & publicatæ fuerint, etiam Notarios prædictos, & alios quoſcunque, quos quomodolibèt concernunt ad obſeruationem omnium, & ſingulorum præmiſſorum arctare in omnibus, & per omnia perindè ac ſi eis perſonalitèr intimatæ fuiſſent, & ſic per quoſcunque, tàm ordinaria, quàm delegata, & mixta auctoritate fungentes Iudices & perſonas vbique iudicari, cognoſci, ac decidi debere, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, cognoſcendi, ac decidendi facultate, necnon irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcientèr, vel ignorantèr cōtigerit attentari decernimus; & nihilominùs dilectis filijs Gubernatori, & Vicario dictæ Vrbis, ac Generali Auditori Cauſarum Cameræ Apoſtolicæ nūc, & pro tempore exiſtentibus, nec non vniuerſis, & ſingulis mandamus, quatenùs eorum quilibet per ſe, vel alium, ſeu alios auctoritate noſtra faciat præſentes literas, & in eis contenta quæcunque plenum effectum ſortiri, ac ab omnibus inuiolabilitèr obſeruari, nec permittat quenquam contra tenorem præſentiū modo aliquo moleſtari, impediri, aut inquietari, contradictores quoſlibet, & rebelles, etiam per quaſcunque, de quibus eis placuerit, cenſuras, & pœnas, ac alia iuris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo. Nos enim Gubernatori, Vicario, & Auditori prædictis, & eorū cuilibet in præmiſſis, ſummariè, ſimplicitèr, & de plano, ſine confectione regiſtri, & ſine quauis tela iudiciaria, ſed de manu Regia ad requiſitionem cuiuſuis ex Deputatis, & Gubernatoribus prædictis, iuſtitiam vnica ſententia, etiam per viam mandati executiui adminiſtrandi, & quod decreuerint, executioni debitæ demandandi perinde, ac ſi eſſent tres conformes ſententiæ, plenam, & liberam licentiā, & facultatem concedimus, ſublata cuilibet appellandi, ac de nullitate dicendi deſuper qualibet facultate, non obſtantibus noſtris de vnionibus, & vnionum cōfirmationibus, ac de valore beneficiorum in illorum diſpoſitionibus exprimendo, nec non bon. me. Bonifacij Papæ Octaui ſimilitèr prædeceſſoris noſtri, & nouiſſimi Lateranen. Concilij, ac alijs Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, nec non Statutis, & conſuetudinibus, ac fundationibus etiam iuramento cōfirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoq. indultis, ac literis Apoſtolicis prædictis, & alijs S.R.E. Cardin. nec non Collegio Cardinaliū huiuſmodi, ac populo Romano, & illius Ciuibus, ac in Vrbe, & in eius diſtrictu ædificātibus

tibus

tibus, & alijs quibuſcunquè perſonis, Collegijs Eccleſijs etiam Conſiſtorialitèr, ac per viā generalis legis, & Statuti perpetui, ac initi & ſtipulati contractus, ac Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & cū quibuſuis irritatiuis, annullatiuis, caſſatiuis, reuocatiuis, modificatiuis, præſeruatiuis, exceptiuis, reſtitutiuis, declaratiuis, mentis, atteſtatiuis, ac derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus efficaciſſimis & inſolitis clauſulis quomodolibèt, etiam pluries conceſſis, cōfirmatis, & innouatis, quibus omnibus, etiā ſi pro illorū ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, & indiuidua, ac de verbo ad verbū, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut exquiſita forma ſeruāda foret, & in eis caueatur expreſsè, quòd illis nullatenus derogari poſſit, tenore huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbū inſertis, nec non modos, & formas ad id ſeruandos pro indiuiduo ſeruatis habentes hac vice dumtaxàt, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, harum ſerie ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſq. cōtrarijs quibuſcunquè. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginā noſtræ approbationis, innouationis, voluntatis, erectionis, inſtitutionis, vnionis, annexionis, incorporationis, aſſignationis ſuppreſſionis, extinctionis, appropriationis, confirmationis ſupplectionis, decreti, mandati, conceſſionis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attētare præſumpſerit indignationem Omnipotentis DEI, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorū eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctū Petrum, Annò Incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo vigeſimo. Quinto Idus Auguſti. Pontificatus Noſtri Anno Secundo. Cæterùm, vt earundem literarum tenor prædictus ſic inſertus omnimodā rei, ſeu facti certitudinē faciat Apoſtolica auctoritate decernimus, vt illud idem robur, eandē vim, eundemq. vigorem dictus tenor, per omnia habeat, quæ haberent originales literæ ſupradictæ, ac eadem prorſus eidē tenori fides adhibeatur, quandocunq. & vbicunque, ſiue in iudicio, ſiue alibi vbì fuerit exhibitus, vel oſtēſus in omnibus, quæ adhiberetur, eiſdē originalibus literis, ſi forent exhibitæ, vel oſtensæ; Per hoc autē nullum cuiquā ius de nouo acquiri volumus ſed antiquum tantūmodo conſeruari. Nulli ergo omninò hominū liceat hanc paginam noſtri decreti, & volūtatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autē hoc attētare præſūpſerit indignationis Omnipotētis Dei, ac Beatorū Petri, & Pauli Apoſtoli eius ſe nouerit incurſurū. Dat. Romæ apud S. Petrū, Anno Incarnat. Dominicæ, Milleſimo quingenteſimo trigeſimoſeptimo, Octauo Kal: Maij, Pontificatus Noſtri, Anno Tertio.

9 Poteſt & aliud addi genus Monialium Cōuertitarum, nimirū, quæ in Monaſteriū ob adulteriū detruduntur, quæ licèt habitū deferāt, & tondeantur, propriè tamen non ſunt Moniales, vt habetur *in gloſſ. in Auth. ſed hodie in verb. recipere ad l. Iul. de Adult.* de quibus Petrus Gregor. *par.* 1. *ſyntag. iur. lib.* 15. *cap.* 17. *nu.* 10.

QVÆSITVM VII.

De Mulieribus incluſis.

SVMMARIVM.

1 *Mulieres incluſæ ſunt, quæ in domibus ſe recludunt, vt pœnitentiam agant, & Deo liberiùs deſeruiant.*

2 *Mulieres incluſæ gaudent priuilegio fori, quamuis nullam emittant Profeſſionem.*

3 *Mulieres incluſæ multæ fuerunt in principio naſcentis Eccleſiæ.*

4 *B. Verdiana, & B. Iulia, ac Ioāna, ſorores, Ordinis Vallis Vmbroſæ, aliquandiù incluſæ vixerunt.*

1 SVnt etiam aliquæ Mulieres, quæ in domibus ſe recludunt, vt pœnitentiam agant, & Deo liberiùs deſeruiant, quæ ſi ſub vnius ſuperioris obedientia, & com-
2 munem vitam ducant, & in communi poſſideant, gaudent priuilegio fori, etiam ſi nullam emittant profeſſionem, ita Barbos. *de iur. Eccleſ. lib.* 1. *cap.* 39. *num.* 43. vbi

vbi ait, ſecùs eſſe dicendum de alijs mulieribus, quæ in domibus ſuis priuatam vitam ducunt, vt conſtat *in d.c. in idemni atibus §. ſuprad ẟa de elect. in 6.* idem affirmat Marian. *in cap. 1. num. 16. de foro competenti.*

3 An autem hodiè harum Mulierum aliquę reperiantur, ignoro; ſcio quidem, quod in principio naſcentis Eccleſiæ fuerunt multæ Virgines, & Mulieres, quæ, (vt ſoli Deo viuerent,) in ſepta adeò mira, & recondita ſe abdiderunt, & recluſerunt, vt iure merito, nomen Mulierum recluſarum ſortitæ ſint; inter quas Sancta Maria Magdalena, & Sancta Martha eius ſoror, Sancta Romana Virgo Tiburtina, Sãcta Melantia Romana iunior, Alexandra Virgo, nec non Germana Virgo, connumerantur à Surio, Beda, Cæſario, & alijs ſcriptoribus. Videatur Andreas Victorel. *de orig. & Clauſura Monial. §. Mulieres extra pag.* 6. vbi de prædictis ſeorſim agit.

4 Quibus addi poſſunt B. Verdiana, & ſorores, nimirùm Beata Iulia, & Beata Ioanna ex nobili Attauantorum familia, Florẽtinæ, quę vt diuinis laudibus, precibuſq. liberiùs vacarent, in paruis Cellulis ſub habitu, & Inſtituto Vallumbroſano diù incluſæ vixerunt, circa Annum Domini 1240. vt retuli *in Annotationibus Arboris Sãct. ßimi P.N. Inſt. tutoris Ioannis Gualberti Abbatis ſub eodem Anno.*

QVÆSITVM VIII.

De Subdiaconiſſis, Diaconiſſis, Præſbyteriſſis, & Epiſcopiſſis.

SVMMARIVM.

1 *Subdiaconiſſæ, Diaconiſſæ, Præsbyteriſſæ, & Epiſcopiſſæ nomen, variè à ſcriptoribus accipitur*
2 *Subdiaconiſſæ, Diaconiſſæ, Præſbyteriſſæ, & Epiſcopiſſæ, quænam olim fuerant.*
3 *Præsbytera idem ſonat, quod ſenior vidua.*
4 *Diaconiſſæ olim habebantur tanquam viduæ continentes; habebantque aliquod munus, & dignitatem in Eccleſia.*
5 *Mulieri non permittitur, vt in Eccleſia loquatur, neque vt viro dominetur.*
6 *Diaconiſſarum inſtitutio vnde oriatur.*
7 *Mulieres ad munus Diaconiſſatus, quænã olim eligebantur.*
8 *Diaconiſſarum ætas.*
9 *Virgines olim non niſi quadrageſimo ætatis anno velabantur.*
10 *Diaconiſſis præſcripta erat perpetua continentia.*
11 *Diaconiſſarum ordinatio quænam, & quomodo olim fiebat.*
12 *Diaconiſſæ erant Religioſæ perſonæ.*
13 *Diaconiſſarum, & Chorepiſcoporum ſtatus, quare ſublatus.*
14 *Diaconiſſarum præcipua munera, & Officia.*
15 *Diaconiſſæ Mediolani.*

1 DE Subdiaconiſſis, Diaconiſſis, Præſbyteriſſis, & Epiſcopiſſis diffusè agunt, præter Canones, & Concilia, & SS. Patres *infra citand.* Campanil. *in diuerſ. iur. can. rubr.* 11. *cap.* 2. *num.* 3. Vaſquez *tom.* 3. *in* 3. *par. diſp.* 245. *cap.* 3. Baſilius Poncius *de impedim. Matrim. cap.* 10. Sebaſt. Cæſarien. *relect. de Eccleſiaſt. Hierar. par.* 2. *diſp.* 9. §. 3. Barboſ. *de iur. Eccl. lib.* 1. *cap.* 3. Lauor. *variar. lucubr. tom.* 1. *tit.* 4. *cap.* 24. *num.* 28. Galganet. *de iur. publ. lib.* 3. *tit.* 51. *de Diaconiſſis*, ex quibus, & præſertim ex Lauorio, & Barboſa hæc collegi, videlicèt;

2 Diaconiſſæ nomen ſicut etiam Subdiaconę, & Præsbyteræ, & Epiſcopæ, apud ſcriptores Eccleſiaſticos, non vnica ſignificatione reperitur acceptum. Hæ namquè primùm mulieres erant, quę à viris, qui ad ſubdiaconatum, Diaconatum, Præſbyteratum, & Epiſcopatum promoti erant, ex mutuo conſenſu, relinquebantur, & caſtitatem ſeruare, & cælibem vitã ducere, promittebant. Ita in Concil Turonen. 2. ſub Ioanne 3. *cap.* 3. *Epiſcopum Epiſcopam non habentem, nulla ſequatur turba mulierum*; quod ex eiuſdem Concilij *cap.* 12. conſtat intelligi de vxore Epiſcopi, vbi decernitur, qualitèr ſe erga illam gerere debeat, vt ſuſpicio contubernij cum illa omninò remoueatur; & *cap.*

20.

20. addit, *ſi inuentus fuerit Præsbyter cum ſua Præsbytera, aut Diaconus cum ſua Diaconiſſa, aut Subdiaconus, cum ſua Subdiaconiſſa annum integrum excommunicatus habeatur*. Ita etiam intelligendus eſt D. Gregorius *lib.* 4. *Dialog. cap.* 11. Dum de Præsbytera vxore Vrſini Præsbyteri loquitur; *ex quo etiam mirum caſtitatis exemplum deducitur, etenim dictus Vrſinus ex tempore ordinationis acceptæ, Præsbyteram ſuam, vt ſororem diligens, ſed quaſi hoſtem cauens, ad ſe propiùs accedere, etiam obitus tempore non permiſit; dum enim anno ordinationis ſuæ quadrageſimo inardeſcente grauitèr febre correptus, ad extrema deductus eſſet, & Præsbytera ſua naribus eius ſua aure appoſita, an aliquod in eo vitale ſpiramẽ adeſſet, dignoſcere curaret, id ille ſentiens, dum tenuiſſimus inerat flatus, quantulo niſu valuit, vt loqui potuiſſet, inferueſcente ſpiritu, collegit vocem, atque erupit dicẽs, recede à me mulier, adhùc igniculus viuit paleam tolle*. Zacharia item Pontifex decernit, ne Præſbytera, Diacona, vel Monacha in contubernium admittatur; S. Baſilius *Epiſt. ad Paregotium Præsbyterum* de eiſdem meminit. Et Altiſiodoren. Concilium *Can.* 21. prohibet, ne Præsbytera cũ ſuo Præſbytero dormiat. Vndè liquet, huiuſmodi nomen non ab aliquo Eccleſiaſtico miniſterio, ſed potius à virorum ordinibus vulgari quodam vſu potiùs, quàm vlla vera ratione deductum eſſe.

3 Sed & in alia ſignificatione Præsbiteræ, & Diaconiſſæ nomen vſurpatum legimus, Præsbytera enim idem ac ſenior vidua, ex Cõcilio Laodiceno *can.* 11. interpretatur, & apud S. Athanaſium *ad Virgines*, iuxta Græcæ vocis ethymologiam, Præsbytera, ſenior fœmina dicta eſt. Vnde Photius *in ſuo Nomocanone tit.* 1. *cap.* 37. notat, diuerſam eſſe Pręsbyteram à Diaconiſſa;

4 Diaconiſſæ olim dicebantur, quæ apud nos viduæ continentes dicuntur; & aliquod munus, & dignitatem in Eccleſia habent; vt enim notat Baronius *anno* 34. *num.* 288. poſt Diaconorum electionem viduæ, quæ pręerant miniſterio quotidiano, & ab eo ceſſarunt, non penitùs in ordinem redactæ ſunt, ſed alijs functionibus mancipatæ. Earum autem non vnum munus, illę etenim foribus Eccleſiæ mulieribus tantum patentibus præerant, ſicut foribus, quas ingredirentur viri, ianitores, & qui oſtiarij dicti ſunt, præfecti erãt. Vnde S. Ignatius *epiſt.* 12. inquit, *ſaluto cuſtodes ſacrorum veſtibulorum Diaconiſſas*, & S. Epiphanius *lib.* 3. *contra Hæreſes tom.* 2. *hæreſ.* 79. *contra Collyridiarios*, de earum miniſterio refert, quod miniſtrarum quidem Diaconiſſarum appellatarum ordo eſt in Eccleſia, ſed non ad ſacrificandum neque, vt quidquam aggredi permittantur, verùm reuerentiæ gratia muliebris generis, aut propter horam balnei, aut viſitationis, affectionis, aut laboris. Et vt quãdo nudatum fuerit corpus Mulieris, ne à viris ſacrificantibus conſpiciatur, ſed à miniſtrante Muliere, cui præcipitur à Sacerdote, vt curam gerat ad tempus indigentis Mulieris in tempore denudationis corporis ipſius, ita vt ordo bonę diſciplinæ, & Eccleſiaſticæ bonæ Conſtitutionis valdè ſcientificè munitus ſit in menſu-
5 ra regulæ. Quapropter neque permittit Diuina Scriptura Mulieri, vt in Eccleſia loquatur, neque vt viro dominetur. Et multa poſſunt de hoc dici. Obſeruandum eſt autem, quod Diaconiſſis ſolum indiguit Eccleſiaſticus ordo, viduaſque eas nominauit, vt ex his adhùc ſeniores aniculas, nuſquam autem Præsbyteridas, aut ſacrificulas conſtituit. Et *in fine librorum contra hæreſes, in compendiaria doctrina, de Fide Catholica*, ait, quod *Diaconiſſæ conſtituuntur in miniſterium Mulierum ſolum propter reuerentiam, ſi opus fuerit balnei gratia, aut viſitationis, aut inſpectionis corporum*: & Clemens 1. *lib.* 3. *conſtitut. Apoſt. cap.* 15. earum officium commemorat dicens, Accidit aliquando, cum in aliquorum domos Diaconum ad mulieres mittere non potes propter infideles; mitte igitur Mulierem Diaconiſſam propter improborum cogitationes; Nam ad multos vſus muliere Diaconiſſa indigemus; ac primùm cum illuminantur mulieres, Diaconus vngit frontem ipſarũ

Oleo

Oleo ſancto, deinde Diaconiſſa eas abſtergit, non enim eſt neceſſe, mulieres aſpici à viris; ſed ſolum in manus impoſitione caput illius vnget Epiſcopus, quemadmodùm Sacerdotes, & Reges antiquo tempore vngebantur, non quod qui nunc baptizantur, Sacerdotes ordinentur, ſed quod à Chriſto Chriſtiani dicuntur, Et *lib.3.cap.* 19. ait *At mulier quidem mulieres curet, vtriq. obeant munus nuntiandi, peregrinandi, miniſtrandi, ſeruiendi, ſicut de Domino aiebat Iſaias*, & lib. 8. cap. 32. *Diaconiſſa*, ait, *non benedicit, ſed nec aliud ex his, quæ faciunt Preſbyteri, exercet ipſa, ſed tantùm portas cuſtodit, miniſtrat Preſbyteris, quando baptizantur mulieres propter honeſtatem*. Et Concilium Nicenum 1. *cap.*74. ſic habet. *Et huiuſmodi Diaconiſſæ ad hoc ſolùm paratæ ſint, vt fæminas in baptiſmo ſuſcipiant*.

6 Ex quibus infertur earum conſtitutionem eò principaliter reſpexiſſe, vt multa, quæ per viros propter reuerentiam muliebris generis, exerceri nō poterant, per ipſas Diaconiſſas explerentur; quod confirmat idem Clemens *lib.2.Conſt. cap.* 26. *ad Diaconum, aut Epiſcopum nulla mulier ſine Diaconiſſa accedat*.

7 Ad huiuſmodi munus Diaconiſſatus eligebantur mulieres, aut Virgines, aut viduæ, quæ tamen vnico contentæ fuerint thoro cōiugali, quod docet Clemens lib. 6.conſtit.cap.17. *Diaconiſſa verò eligatur Virgo pudica; ſi autem non fuerit Virgo, ſit ſaltem vidua, quæ vni nupſerit, & fidelis, atque honorata ſit*, Et S. Epiphanius ſupra citatus *in Compend. doctor. de fide Cathol.* ſubdit; *& ipſæ ſint etiam, quæ in vnis nuptijs continentèr ſe habuerint, aut ab vnis nuptijs viduitatem ſeruarint, aut ſemper Virgines ſint*. Vnde malè aliqui exiſtimarunt, viduas non fuiſſe in Diaconiſſas electas; quod colligitur *ex Concil.Nicano cit.* & *Carthagin. IV. ſub Anaſtaſio can.* 12. & S. Baſilio *epiſt. ad Amphilochium* cap. 24.*viduam* inquit, *quæ in viduarum numerum relata eſt, hoc eſt, quæ ab Eccleſia in Diaconatum ſuſcepta eſt*.

Atque hinc facilè componuntur nonnulli deſſidentes Canones circa ætatem, quæ in Diaconiſſarum numerū adſcribēdis, requirebatur, nam aliquàndo ſtatui-
8 tur ætas annorum quadraginta, vt Concil. Calcedonen. *art.* 15. & Vormatien. *cap.*74. aliquando verò præſcribitur ętas ſexagenaria, vt Nicænum *cap.* 74. & Baſilius *loco cit.* Quæ quidem diuerſitas ortum habuit, quod cum ad Diaconiſſæ miniſterium eligerentur, tàm Virgines, quàm viduæ, prius illud tempus virginibus, poſterius viduis deligendis ſtatutum erat, vtpotè quæ propter experientiam voluptatis maiori indigerent examine, &
9 probatione; Virgines autē non niſi quadrageſimo ætatis anno, velabātur, ex Cōcil. Cæſarauguſt. 1. *can.*28. & Calcedon. iv. *art.*15.*can.*15. allegato, quod refertur à Gratiano *d. cap. Diaconiſſam* 27. *q.* 1. *Diaconiſſa non ordinanda ante annum quadrageſimum, & hoc cum diligenti probatione*.

10 Diaconiſſæ porrò præſcripta erat perpetua continentia; vnde dictum Concil. Calcedonen. ſubdit; *ſi verò ordinationem ſuſceperit, & quantocunque obſeruauerit miniſterium, & poſtea ſe nuptijs tradiderit in vriam faciens gratiæ Dei, hæc anathema ſit cum eo, qui in nuptijs illius conuenerit*, qui canon ſub ſimili verborum forma reperitur in Concil. Vormaticenſi *cap.* 73.& Concil. Aurelianen.. 2.*can.* 17. ſub his verbis *fœminæ, quæ benedictionem Diaconatus hactenus contra interdicta Canonum acceperunt; ſi ad coniugium probantur iterum deuolutæ, à Communione pellantur. Quod ſi huiuſmodi contubernium admonitæ ab Epiſcopo cognito errore diſſoluerint, in communionis gratiam acta pœnitentia reuertantur. Huiuſmodi, qui ſumpſerit in coniugium, anathematizetur.* Hinc in Conc.Rom. ſub Gregorio I. ipſe Gregorius anathemate percutit quendā nomine Adrianum Ephilarati filium, qui Epiphaniam Diaconam illicito auſu in vxorē habeat, & illam ſimiliter, & eos, qui ei conſenſum præbuere. Neque hoc mirum eſt, cum eligerentur ex fœminis Religioſis Virginibus, aut viduis, vt ex ſupra citatis auctoritatibus colligi poteſt.

De, alijs Diaconiſſarum qualitatibus,

Clemens *lib.3.cap.15.* ait *Elige Diaconiſſam fidelem, & ſanctam ad mulierum miniſteria*; & Concil. Carthag. iv. ſub Anaſtaſio cap. 22. *Viduæ, vel ſanctimoniales, quæ ad miniſterium baptizandarum mulierum eliguntur, tam inſtructæ ſint ad officium, vt poſſint apto, & ſano ſermone docere imperitas, & ruſticas mulieres tempore, quo baptizandæ ſunt, qualiter baptizatori interrogatæ reſpõdeant, & qualiter accepto baptiſmate viuant.*

11 Cum autem in Diaconiſſæ numerum aliqua referebatur, olim manus imponebantur, ac benedicebatur, eaque ratione dicebatur ordinari; Extat etiam conſtitutio Apoſtolica de Diaconiſſæ inſtitutione apud Clementem Romanum *lib.8. cõſtit.cap.26.* his verbis; *de Diaconiſſis ego Bartholomæus cõſtituo ò Epiſcope, impones ei manus præsẽtibus Presbyteris, Diaconis, & Diaconiſſis, & dices; Deus æterne, Pater D. N. Ieſu Chriſti, qui viri, & mulieris authores, & qui Mariam, Deboram, Annam, & Oldam Spiritu ſancto impleuiſti, qui non duxiſti indignum, vt filius tuus vnigenitus ex muliere naſceretur, qui in tabernaculo teſtimonij, & in templo cuſtodes fœminas ianuis tuis præeſſe feciſti, ipſe etiam nunc reſpice hanc ancillam electam ad miniſterium, & da ei Spiritum ſanctum, & mundam effice ab omni inquinatione carnis, vt opus ſibi impoſitum dignè perficiat ad gloriam, & laudem Chriſti tui.* Extat etiam earum ordinario in antiquo libro, qui inſcribitur, *Ordo Romanus.*

Quæ ordinatio quaſi benedictio tantũ erat, ſicut velatæ, & quæ religionis habitum aſſumunt, hodie benedicuntur, & cõſecrantur, vt *in Pontificali Rom.* nec aliquem characterem inſignibat, aut ordinis poteſtatem conferebat, quia fœminæ ordinis ſunt incapaces, D. Thom. *in 4. diſt. 25. q. 2. art. 2.* Gloſſ. *in cap. Diaconiſſam 27. q. 1.* Maiol. *de irregular. lib. 1. cap. 28. num. 1. & 2. & ſeq.* dat rationem; Loquuntur etiam de Diaconiſſis Victoria *relect. 2. de poteſt. Eccleſ q. 2. num. 3.* Soto *in 4. diſt. 23. q. 1. ar. 1. concl. 1.* Angles *in florib. Theol. q. de clauib. art. 1. diffic. 5.* Henriq. *in ſum. lib. 1. cap. 21. §. 2. lit. H.* Campanil. *in d uerſor. iur. Canon. rub. 11. cap. 2.* Si autem dicas cum Aen. Sylu. *de Hiſtor. Bohemica cap. 6.* quod Milada ſoror Boleſlai Bohemorum Regis, quę eximia ſpecie Virgo, ſacris imbuta literis, & multa pollens eruditione, cum Romam orationis cauſa petiuiſſet, à Ioanne Pont. Max. benignè excepta, & ipſius auctoritate Monaſterium S. Georgij in arce Pragenſi cõſtruxit, ibiquè Sacerdos conſecrata ſit, dico, intelligendum, in Abbatiſſam electam fuiſſe, conſecratam, & benedictam, vt ſuprà.

12 Religioſæ tamen perſonæ Diaconiſſæ efficiebantur; Vnde Baſilius Poncius *in tract. de impedim. matrim. cap. 10. ad tex.* Gratiani *in C. Diaconiſſam 27. q. 1.* ait, non recte Baronium *loco citato* cenſuiſſe, Diaconiſſas inter laicales, & ſæculares perſonas computari, idquè probat ex Cõcil. Niceno *cap. 19. vulgato*, & 17. ex his, qui ex Arabico tranſlati ſunt; *Commemorauimus*, inquit, *Diaconiſſas, quæ in hoc ordine inuentæ ſunt, quæ nec manus impoſitionem aliquam habent, ita vt omninò inter laicas habeantur.* Similiter *autem Diaconiſſæ, quæ in Catholico Canone non habentur, ſimili loco, ideſt laicæ, & tanquam non conſecratæ deputentur.* Sed ſine dubio non inſpecta ſatis exemplari fide locutus eſt Baronius, quia, vt patet *ex eo capite* ſtatuunt Patres, quid faciendum de Paulianiſtis, ideſt qui à Paulianiſtarum hæreſi reuertebantur, decerniturque, vt iterùm baptizentur, & reſtituantur in eum gradum Eccleſiaſticum, in quo antea fuerant, ſi digni tamen extiterint, imponaturque manus ab Epiſcopo, ſicut ei, cui nunquã antea erat impoſita. Deinde decernunt, quid de Diaconiſſis fieri debeat, quę apud Paulianiſtas, erant, & ad fidem Catholicam tranſibant, vt ſcilicet *baptizentur de nuò, & inter laicas deinceps, non Diaconiſſas habeantur.* De his autem tantùm, non de Diaconiſſis Catholicis ſermonem eſſe, conſtat, quia *in eodem Canone*, poſt prædicta ſubijcitur. *Quod ſi aliqua Diaconiſſa ex iſta hæreſi ad Fidem reuertatur, oportet eam iterum baptizari, & cum ea benedi-* Etione

ctione recipere, quæ ſuper ſæcularem fieri ſolet, examinandumque, vt ſupradiximus, an verè conuertatur; ſic ergo intelligendum eſt, quod *in Canone vulgato 19.* dicitur, *quæ in hoc ordine inuentæ ſunt, vel in eadem ſpecie ſunt*, ideſt ad eadẽ hæreſi Diaconiſſæ veniunt computandæ inter laicas, ſcilicèt Catholicas, quia manus impoſitionem nõ habent. Quam enim habere poſſunt apud Paulianiſtas, quæ ab illis diſcedentes iterum baptizabantur; Imò ex iſto canone potius colligitur, ſacras, & religioſas perſonas fuiſſe Diaconiſſas Catholicas inter laicas. Præterea, quo pacto iſte Nicænus canon Diaconiſſas Catholicas inter laicas numeraret, cum eiuſdem Concilij *can.* 74. probet Diaconiſſas, & illas ex ſanctimonialibus, aut viduis eligi, conſtituat, vt ſuum munus impleant, dum baptizãtur fœminæ? *Hactenus Põcius citat.*

13 Ex hac igitur ordinatione Diaconiſſis forſan inſoleſcentibus, & maiora conantibus, prout innata eſt fœmineo ſexui ambitio, earum ordinationem repulerunt Patres declarãtes nullam eam benedictionẽ eſſe, nec quidquam ordinis conferre. Hinc Concil. Laodicenum 1. *ſub Syluestro anno* 320. *c.* 11. ait, quod non oportet eas, quæ dicuntur Presbyteræ, vel Præſidentes Eccleſijs, ordinari, Et Arauxicanum 1. c. 26. *Diaconiſſæ omnimodè non ordinandæ, & ſi quæ iã ſunt, benedictioni, quæ populo impẽditur capita ſubmittant*. Et Epaunenſe c. 21. *viduarum conſecrationem, quas Diaconiſſas vocant, ab omni regione noſtra penitùs abrogamus* Item Aurelianenſe 12. ſub Syluerio Papa cap. 18. *Placuit, vt nulli poſt modum fœminæ Diaconalis benedictio pro conditionis huius fragilitate credatur.*

Diaconiſſarum igitur ſublatio eodem ferè modo contingit, quo & Chorepiſcoporum vſus ſublatus eſt, qui cum aliqua minora officia in Eccleſia haberẽt, & maiora præſumerent, ſublati fuerunt, vt teſtatur S. Damaſus Papa relatus à Gratiano 68. *diſt. cap. Chorepiſcopi* in hæc verba; *Chorepiſcopi tã ab hac ſacra Sede, quã à totius orbis partibus fuerãt Epiſcopis prohibiti. Nimis ergo eorũ inſtitutio improba, nimis eſt praua, quia vt ibi de ſummo Sacerdotis miniſterio aliquid præſumant, omni auctoritate carent.*

Verum tamen eſt adhùc poſt Arauxicanum, mentionem eſſe de Diaconiſſarũ ordinatione vigenti in Concilio Calcedonenſi *act.* 15. *c.* 15. Imo etiam poſt Epaunenſe, Aurelianenſe, & Turonenſe 2. conſtat in vſu fuiſſe Diaconiſſæ ordinationẽ, ex libro, qui dicitur, *ordo Romanus*, quem poſt S. Benedicti tempora ſcriptum eſſe apparet, cum in eo ſępius de B. Benedicto, eiuſq. regula fiat mentio, vt refert Baſilius Poncius citatus, ex quo colligitur, non ſimul Diaconiſſarum ordinationem abolitam, ſed paulatim euanuiſſe.

14 Aliquę tamen remanſerunt, quę dicebantur Diaconiſſæ, non ab aliquo Ordine, quem ſuſcepiſſent, neque miniſterio, ad quod eſſent deſtinatæ, aut conſecratæ, ſed à viris, quorum vxores erant, & ita Preſbyteræ vxores dicuntur Presbyterorum *in cap. vlt.* 32. *diſt.* & Vualden. *de ſacram. lib.* 2. *tit.* 7. *cap.* 58. *nu.* 70. Michael Medina *lib.* 4. *de continen. Controuer. 6. cap.* 7. Paul. Layman. *in Theol. moral. lib.* 5. *trac.* 9. *cap.* 11. *nu.* 7. Sebaſt. Cæſar. *loc. cit. nu.* 7. & Campan. *ſimiliter loc. cit. cap.* 2. *nu.* 5. refert ſe talem veritatem ab hominibus nonnullis, & Græcis expetijſſe, qui omnes reſponderunt, Sacerdotis Vxorem apud eos Presbyteras appellari: idem refert Barboſ. *loc. cit. nu.* 12. qui *nu.* 7. collegerat ex varijs Concilijs, & ſacris Canonibus quinque eſſe præcipua munera, quibus dictæ Diaconiſſæ incumbebant; primum, vt alias mulieres inſtruerent de rebus, de quibus, cum Diaconis, aut Epiſcopis agere debebant; ſecundum erat, vt foribus Eccleſiæ mulieribus tantum patentibus præeſſent, ſicut foribus, quas ingrederentur viri, Ianitores, & qui Oſtiarij dicti ſunt, præfecti erant; tertium ſicut munus Diaconi erat vngere Oleo Sancto frontem mulierum, quæ baptizzabantur, ita Diaconiſſarum, abſtergere, ne à viris aſpicerentur; quartum erat miniſtrare Presbyteris, quando baptizabantur mulieres, propter honeſtatẽ, quintum erat, quando Epiſcopus ad domum mulierum aliquem mittere volebat, non

mittebat diaconum, ſed Diacõniſſam, ne quid mali infideles ſuſpicarentur.

15 Non ignoro, Mediolani in Eccleſia Metropolitana Ambroſiana vſus adhùc vigore, quatuor mulieres ſeniores, (quas communitèr, tã laici, quàm Eccleſiaſtici diaconiſſas appellant) indutas partim albo, partim nigro colore, adinſtar Monialium, accedere quotidie ad ianuam Chori, & ante Offertoriũ offerre, & porrigere Hoſtiam, & Vinum Miniſtris pro Miſſa conuentuali decantãda; & hoc à multis audiui, & prę ſertim à D. meo D. Antonio Naldo Clerico Regulari viro eruditiſſimo, & vndiquè conſpicuo.

QVÆSITVM IX.

De Beguinarum ſecta prohibita.

SVMMARIVM.

1 *Beguinarum ſectam amplectentes, & de nouo aſſumentes, & Religioſi in hoc dãtes auxilium, vel fauorem ipſo facto sũt excommunicati, & num. 3.*

2 *Beguinæ, cum nulli obedientiam promittãt, nec proprijs renuncient, nullãq. Regulam profiteantur, non ſunt Religioſæ.*

4 *Beguinarũ ſtatus prohibitus, & perpetuò ab Eccleſia Dei de iure optimo abolitus.*

1 MVlieres ſtatum Beguinarũ amplectentes, & de nouo aſſumentes, ac Religioſi in hoc dantes cõſilium, vel fauorem, ipſo facto ſunt excommunicati, vt notatur *in Clem. cum de quibuſdam de relig. domib.* vbi talia extant verba. *Cum de*
2 *quibuſdam mulieribus Beguinabus vulgariter nuncupatis, (quæ cum nulli promittãt obedientiam, nec proprijs renuncient, neque profiteantur aliquam Regulam approbatã, religioſæ nequaquam exiſtunt, quamquàm habitũ, (qui Beguinarũ dicitur) deferant, & adhæreant Religioſis aliquibus, ad quos ſpecialiter trahitur affectio earundẽ) Nobis fide digna relatione inſinuatũ extiterit, quod earũ aliquæ quaſi perductæ in mẽtis inſaniã de ſumma Trinitate, ac Diuina eſſentia diſputẽt, & prædicent, ac circa fidei articulos, & Eccleſiaſtica Sacramenta opiniones Catholicæ fidei contrarias introducãt, & multos ſuper his decipiẽtes ſimplices, eos in errores diuerſos inducant, aliaq. quã plura periculum animarum parientia ſub quodã velamine ſanctitatis faciant, & committant.*

3 *Nos tàm ex his, quàm ex alijs de ipſarum opinione ſiniſtra frequẽtèr auditis, eas meritò ſuſpectas habentes, ſtatum earundẽ, ſacro approbante Concilio, perpetuò duximus prohibendũ, & à Dei Eccleſia penitùs abolendũ, eiſdẽ, & alijs mulieribus quibuſcũq. ſub pœna excommunicationis, quã in contrarium facientes incurrere volumus, ipſo facto iniungentes expreſſè, ne ſtatum huiuſmodi dudùm fortè ab ipſis aſſumptũ, quoquo modo ſectentur vlterius, vel ipſum aliquatenus de nouo aſſumant. Prædictis verò Religioſis, per quos eædem mulieres in huiuſmodi Beguinagij, ſtatum foueri, & ad ipſum ſuſcipiendum induci dicuntur, ſub ſimili excommunicationis pæna, quam eo ipſo, quod ſecùs egerint, ſe nouerint incurſuros; diſtri-*
4 *ctiùs inhibemus, ne mulieres aliquas prædictum ſtatum (vt præmittitur) dudùm aſsũptum ſectantes, aut ipſum de nouo forſitan aſſumentes quomodocunque admittant, ipſis ſuper eos ſectando, vel aſſumendo præbentes vllo modo conſilium auxilium, vel fauorem nullo cõtra præmiſſa priuilegia valituro.* Videãtur Azor. *inſt. mor. p. 1. lib. 22. c. 13. q. 14.* Gamb. *de caſib. reſeruat. c. 11. n. 11.* Iul. Lauor. *de indulg. p. 2. c. 13. nu. 35.* Filliuc. *tract. 14. nu. 67. verſ. 4. & n. 74. & 243.* Barb. *de offic. & poteſt. Epiſc. p. 3. alleg. 50. n. 226. ſecund. Lugdunẽſem impreſſionẽ,* & *in Collect. Doct. lib. 3. Clem. cũ de quibuſdam de relig. dom.* egomet *de iure Abbat. tom. 1. diſput. 17. quæſit. 1.*

QVÆSITVM X.

De ſimulata Mulierum Diſcalceatarum, ſeu Minoretarum Religione.

SVMMARIVM.

1 *Diſcalceatarum, ſeu Minoretarum Mulierũ ficta Congreg. aboletur à Greg. IX.*

IN ſpeculo Minorum *tract. 1. fol. 4.* & in Bull. Eman. Roderici *cõſt. 12. Greg. IX.* & in

& in regiſtro Pontificio Bullarum Fratrũ Minorum *in calce primi tomi* authore F. Luca Vualdingo *ſub conſtitut.*89. habetur relatio manifeſta huius fictæ Congregationis Mulierum Diſcalceatarum, ſeu Minoretarum, quæ de Ordine S. Damiani ſe eſſe affirmabant, vnde rationabili cauſa
1 ſpeciali conſtitutione ab eodem Greg.IX. deſtruuntur ſub his verbis.

Gregorius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei Archiepiſcopis, & Epiſcopis ad quos literæ iſtæ peruenerint.

*AD audiẽtiam noſtram noueritis perueniſſe, quod nonnullæ mulieres per veſtras ciuitates, & diœceſes diſcurrentes ſe fortè de S.Damiani Ordine mentiuntur, & vt alij ſuæ aſertioni mendaci fide credulitatis accedant, diſcalceatæ vadũt, habitum, & cingulum Monialium eiuſdem Ordinis, chordulas deferẽtes, quas quidem diſcalceatas, ſeu Chordularias, alij Minoretas appellant, cum tamen Moniales ipſæ, vt gratum præſtent domino famulatum perpetuò ſint incluſæ, vnde quia in eiuſdem Ordinis confuſionem, ac derogationem Ordinis Fratrum Minorum, & ipſorum Fratrum ſcandalum, ac Monialium earundem prædictarum Mulierum religio ſimulata redundat Vniuerſitati veſtræ, per Apoſtolica ſcripta præcipiendo mandamus, quatenus mulieres ipſas ad obijciendum cum eiſdem cingulis, & cordulis huiuſmodi habitum monitione permiſſa per cenſuram Eccleſiaſticã cum ſuper hoc requiſiti fueritis appellatione poſtpoſita compellatis. Dat. Laterani IX. Kal. Martij ann.*1241.*Pontif.verò* 14.

QVÆSITVM XI.

De Ieſuitiſſis, ſeu de prætenſa Ieſuitiſſarum Congregatione.

SVMMARIVM.

1 *Ieſuitiſſarum prætenſa Congregatio, vnde originem trahit, earumque temeraria inſtitutio.*

2 *Ieſuitiſſarum Congregatio ſine Sedis Apoſtolicæ auctoritate plantata, & erecta, meritò eradicatur, & deſtruitur ab Vrbano VIII.*

1 IN quibuſdam Italiæ, & etiam Vltramontanis partibus, (annis iam elapſis) quædam Mulieres, ſeù Virgines Apoſtolica Sede inconſulta, Ieſuitiſſarum aſſumpto nomine, in vnum Congregatæ, prætextu ſtatus, & Vitæ regularis ducendæ, ſpecialem vſurparunt habitum, ædificia in Monaſteriorum, & Collegiorum formam, ac domos Probationum erexerunt, in eiſq. Præpoſitam Generalem, in cuius manibus tria Religionis Vota eſſentialia
2 emittebant, conſtituerunt; Quæ Congregatio ſine auctoritate Summi Pontificis erecta, & contra ſacras ſanctiones plãtata, atque Chriſtianæ Reipublicæ tàm pernicioſa, meritò à Sanctiſſimo Domino noſtro Vrbano VIII. nunc feliciter regnãte extincta, & abrogata, atquè ſuppreſſa eſt per ſequentem Conſtitutionem, in qua pleniùs de hac re habetur notitia.

PAſtoralis Romani Pontificis, cui cura vnica Domini Sabaoth ineffabili ſuperni Patrisfamilias prouidentia cõcredita eſſe dignoſcitur ſollicitudo, in id præcipuè incũbit, ne in agrũ Dominicum Operarij ſine delectu temerè ſe ingerãt, ſata diſſipent, cõſita euellant, zizania inſerant, & adulterinas in eo plantas ſuperinducant, licèt autẽ orthodoxis Lateranen. & Lugdunen. Conciliorum generalium ordinationibus diſtrictè prohibitum eſſet, ne quis nouæ Religionis inſtituẽdæ auctoritatem ſibi arrogare præſumeret, pariterque fel. rec. Ioannis XXII. virorum, & piæ memoriæ Clementis V. Romanorum Põtificum prædeceſſorum noſtrorum ſalutaribus Conſtitutionibus mulierũ cœtus auctoritate priuata, & de facto inſtituti tanquam exitioſi palmites damnati, & ſublati fuiſſent, Et nihilominus (prout non ſine graui animi noſtri moleſtia accepéramus) in nonnullis Italiæ, & Vltramontanis partibus, certæ mulieres, ſeu Virgines Ieſuitiſſarum nomine aſſumpto, citra vllam Sedis Apoſtolicæ approbationem ab aliquot annis in vnum conuenire ſolitæ, vitæ religioſæ ducendæ prætextu peculiarem, & diſtinctum à cæteris habitũ vſurpaſſent, ædificia in Collegiorum formam redegiſſent, domos Probationũ erexiſſent, in eiſq. Superiorẽ, ac prætenſæ Congregationis ſuæ Generalem

indito Præpoſitæ titulo,& attributis facultatibus beneuiſis conſtituiſſent,in illiuſque manibus Paupertatis,Caſtitatis,& Obedientiæ vota, ad inſtar ſolemnium emittere, clauſuræq. legibus non adſtrictæ pro libitu diuagari, ac ſpecie ſalutis animarum promouendæ,aliaque opera permulta ſexus,& ingenij imbecillitati, & modeſtiæ muliebri, ac virginali præſertim pudori minimè conuenientia, & quæ viri ſacrarum literarũ ſcientia,rerum vſu,vitæque innocentia ſpectatiſſimi, difficilè admodum, & nõniſi magna circumſpectione adhibita aggrediuntur,attentare,& exercere cõſueuiſſent; Nos excreſcentes in agro militãtis Eccleſiæ vepres, maturè euellere ſatagentes, venerabili Fr. Aloyſio Epiſcopo Iricaricen. noſtro, & Apoſtolicæ Sedis in partibus inferioris Germaniæ Nuncio,& nonnullis locorum Ordinarijs dedimus in mandatis, quatenùs propoſitis grauibus periculis, & ſcãdalis exinde reſultantibus,mulieres,ſeu Virgines præfatas ex parte noſtra Apoſtolica ſeriò monitas à temerario incepto ad ſaniora conſilia reuocare conarentur; Verùm, quia illæ Dei timore, ac noſtro, & Sedis Apoſtolicæ reſpectu poſt habito, in graue animarum ſuarum præiudicium, & bonorum omnium offenſionem arroganti contumacia paternis,& ſalutaribus monitionibus noſtris nedùm non paruerunt, ſed etiam in dies ſimilia attentare,ac multa ſanæ doctrinæ aduerſantia proferre non erubeſcunt. Nos tantam temeritatem acriori cenſura coercendam, & plantas iſtas Eccleſiæ Dei noxias ne vlteriùs ſe diffundant,radicitùs euellendas & extirpandas eſſe decreuimus. Habitaq. itaquè cum venerabilibus Fratribus noſtris S. R.E.Cardinalibus aduerſus hæreticam prauitatem generalibus Inquiſitoribus ab eadẽ Sede ſpecialitèr deputatis matura conſultatione,de illorum vnanimi conſilio,& aſſenſu,Conciliorum præfatorum decretis, eorũdemquè Prædeceſſorum noſtrorum veſtigijs inhærentes, prætenſam Cõgregationem mulierum,ſeu virginum Ieſuitiſſarum nuncupatarum,illarumque ſectam, & ſtatum ab ortus ſui primordio nullos & inualidos, nulliuſque roboris vel momenti fuiſſe, & eſſe Apoſtolica auctoritate teñore præſentium decernimus,& declaramus; Et quia de facto proceſſerunt,eadem auctoritate penitùs, & omninò ſupprimimus, & extinguimus, perpetuæq. abolitioni ſubijcimus,& ab Eccleſia Dei ſacroſancta funditùs tollimus, delemus, & abrogamus,ac pro ſuppreſſis, extinctis, euulſis, deletis, & abolitis ab omnibus Chriſtifidelibus haberi,& reputari volumus & mãdamus,nec mulieres,& virgines huiuſmodi ad votorum præfatorum obſeruationem vllo modo teneri aut obligari volumus. Inſuper aſſertas Viſitatrices,Rectrices,& Præpoſitam generalem,ac alias quaſcunque Congregationis, & ſectæ huiuſmodi officiales quocunque nomine appellatas officijs, & muneribus ſuis de facto vſurpatis omnino priuatas eſſe,& fore decernimus pariter, & declaramus, & quatenus opus ſit priuamus,illaſque ab eiſdem officijs, & muneribus omnino amouemus, eaſque omnes & ſingulas mulieres ſeu virgines, quæ voti ſeu cuiuſque alterius vinculi, promiſſionis,vel cuiuſuis cauſæ prætextu ad aliquã obedientiam ſe obligatas putarent,ab ea,& quocunque vinculo,& promiſſione huiuſmodi,etiam rata, & iurata abſoluimus,& totaliter liberamus. Adhæc mulieribus ſeu virginibus, & aſſertis earum Superioribus præfato, & quocunque alio nomine nuncupatis, in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub excommunicationis maioris pœnæ ipſo facto incurrenda, à qua non niſi à Nobis ſeu Romano Pontifice pro tempore exiſtente, præterquam in mortis articulo conſtitutæ abſolui poſſint, præcipimus, & mandamus, vt extra huiuſmodi Collegia, vel domos,vbi hactenus habitarunt aliæ ab alijs ſeorſum degant,nec inſimul ad aliquod ſpirituale vel temporale conſultandum, ſeu peragendum,aut de eo quouis modo tractandum conueniant,ſuſceptum per eas de facto, vt præfertur habitum ſtatim deponant, nec illum amplius reaſſumant, minuſque alias virgines, ſed mulieres ad illum admittant vel recipiant, nec vlli earum ad hæc conſilium auxilium,vel fauorem directè,vel indirectè, aut alias quomodolibet præſtent,vel pro religioſis, ſeu prætenſæ Congregationis, aut ſectæ huiuſmodi ſequacibus vllo modo ſe gerant, mulieres etiam ac virgines, quæ

eo

eo animo vota licet de facto, vt præſertur, emiſerunt, vt illo ſtatu ab Apoſtolica Sede reprobato ea emiſſuræ non fuiſſent, vtpote conditione ſub qua tacitè vouerunt non impleta à votorum huiuſmodi obligatione omninò ſolutas & liberas eſſe declaramus. Quæ autem in quemcunque euentum vouere voluerũt, cum earum vota ſint ſimplicia honeſte viuere ſeorſum tamen ab alijs huius reprobati ſtatus ac prætenſæ Congregationis ſeu ſectæ, & ab omnibus ſupra prohibitis abſtinẽtes in ſæculo poterunt ſub Ordinarij obedientia, & cum vſu non dominio bonorum, ſed tantum cum facultate, quam illis miſericorditer concedimus, de ijs in vita, & in morte ad vſus pios diſponendi, ab inteſtato etiam ad eos, deuoluendis, qui paupertatis voto ab his mulieribus non emiſſo, illis ſucceſſuri fuiſſent. Et in euentum in quem aliquæ ex mulieribus, ſeu virginibus præfatis ad coniugalem ſtatum tranſire voluerint, eis permittimus, vt matrimonium ſeruatis alias ſeruandis contrahere poſſint, eiſque Apoſtolicam benedictionem, & quatenus opus ſit cum omnium votorum de facto, vt præſertur emiſſorum relaxatione impartimur. Quoniam verò ſecundum Apoſtolum qui matrimonio iungit virginem ſuam bene facit, & qui non iungit melius facit, eaſdem mulieres, & virgines per viſcera miſericordiæ Chriſti, quo poſſumus paternæ charitatis affectu monemus, & in Domino hortamur attentè, vt deſiderij quo ſe regularis vitæ ducendæ teneri oſtenderunt memores, tollant iugum Domini ſuper ſe, & abnegantes ſemetipſas & ſæcularia deſideria approbatum ab eadem ſancta Sede aliquem ſanctimonialium Ordinem quantocitiùs ingrediantur, inibique fideli & pia promiſſione vota voueant Deo Iacob, & innocentes manibus & mundo corde in aſſiduo ſpiritualiũ operum exercitio ſuperædificantes exibeant ſe illuſtriorem gregis Chriſti portionem, lampadeſque ſuas flamma charitatis ſuccenſas prudentèr aptent ſponſo cœleſti obuiam ituræ. Decernentes præſentes literas, omniaque, & ſingula in eis contenta, etiam ex eo quod prætenſæ Congregationis, vel ſectæ mulieres, aut virgines huiuſmodi, vel alij quicunque in præmiſſis, ſeu eorum aliquo intereſſe habentes, ſeu habere quomodolibet prætendentes eis nullatenus conſenſerint, nec ad ea vocatæ, & auditæ, ſeu vocati & auditi, minuſq. cauſæ, propter quas eædem præſentes emanarint adductæ, verificatæ, ſeu alias ſufficientèr, aut etiam nullatenùs iuſtificatæ fuerint nullo vnquã tempore de ſubreptionis, obreptionis, nullitatis, aut inualiditatis vitio, ſeu intentionis noſtræ, aut alio quouis defectu, etiam quãtumuis magno, inexcogitato, & ſubſtantiali, ſiue etiam ex eo quod in præmiſſis, ſeu eorum aliquo ſolemnitates, & quæuis alia ſeruanda, & adimplenda ſeruata, & adimpleta non fuerint, aut ex quouis alio capite à iure, vel facto, aut ſtatuto, vel conſuetudine aliqua reſultante, ſeu etiam enormis enormiſſimæ, & totalis læſionis, aut quocunque alio colore etiam in corpore iuris clauſo, ſeu occaſione, vel cauſa etiam quantumuis iuſta, rationabili, & priuilegiata, etiam tali quæ ad effectum validitatis præmiſſorum neceſſario exprimenda foret, aut quod de voluntate noſtra huiuſmodi, & alijs ſuperius expreſſis ſeu relatis nihil vllibi appareret, ſeu aliter probari poſſet notari, impugnari, inualidari, retractari, in ius vel controuerſiam reuocari, aut ad terminos iuris reduci, vel aduerſus illas reſtitutionis in integrum aperitionis oris, reductionis ad viam & terminos iuris, aut aliud quodcunque iuris, facti, gratiæ, vel iuſtitiæ remedium impetrari, ſeu quomodolibet concedi, aut impetrato, vel conceſſo quempiã vti, ſeu ſe iuuare in iudicio vel extra poſſe, neq. ipſas præſentes ſub quibuſuis ſimilium vel diſſimilium gratiarum reuocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, aut alijs contrarijs diſpoſitionibus pro tempore quomodolibet faciẽdi comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas perpetuoque validas, firmas, & efficaces exiſtere, & fore, ſuoſque plenarios & integros effectus ſortiri & obtinere, ac per omnes, & ſingulos ad quos ſpectat, & quomodolibet ſpectabit in futurum inuiolabilitèr obſeruari, ſicq. & non aliter in præmiſſis omnibus & ſingulis per quoſcunque Iudices ordinarios, & delegatos etiam Cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, & S.R.E. Cardinales etiam

de

de latere Legatos, & Nuncios, ac alios quauis auctoritate & poteſtate fungentes in quauis cauſa & inſtantia ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate vbique iudicari, & diffiniri debere, irritum quoque & inane ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate ſcientèr vel ignorantèr contigerit attentari. Quocirca venerabilibus Fratribus, ac dilectis filijs noſtris, & Apoſtolicæ Sedis Nuncijs, necnon Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & alijs locorum Ordinarijs vbilibet exiſtētibus per Apoſtolica ſcripta mandamus, vt ſtatim, atque præſentes noſtræ literæ ad eorum, & cuiuslibet eorum notitiam quoquo modo peruenerint, illas ſolemniter publicent, & publicari faciant, ac in eis contenta quæcunque debitæ executioni demandent, & demandari procurent per ſe, vel alium, ſeu alios, prout in Domino iudicauerint expedire. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmiſſis non parentes per ſententias, cēſuras, & pœnas Eccleſiaſticas aliaque opportuna iuris, & facti remedia, omni & quacunque appellatione, recurſu, & reclamatione remotis compeſcendo, inuocato etiā ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis. Non obſtantibus quatenus opus ſit recolendæ memoriæ Bonifacij Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, cæteriſque in contrarium facientibus quibuſcunque. Vt autem præsentes, & in eis contenta quæcūque ad omnium notitiam deducantur, & ne aliquis de eis ignorantiam prætendere poſſit, volumus pariter, & mandamus quod eædem præſentes per aliquem, ſeu aliquos ex Curſoribus noſtris ad Eccleſiæ Lateranen. & Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, nec non Cancellariæ Apoſtolicæ valuas, ac in acie campi Floræ affigantur, & publicentur, & cum inde amouebuntur earū exempla in eiſdem locis affixa dimittātur, quæ ſic publicatæ, & affixæ, poſt duos menſes à die publicationis computandos omnes, & ſingulos quos concernunt perinde afficiant, & arctent, ac ſi vnicuique illorum perſonaliter intimatæ, & notificatæ fuiſſent, quodque illarum tranſumptis impreſſis ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica cōſtitutæ munitis, & manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis eadē prorſus fides adhibeatur, quæ præsētibus adhiberetur ſi forēt exhibitæ, vel oſtensa. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſuppresſionis, extinctionis, ſubiectionis, ablationis, deletionis, abrogationis, decretorū priuationis, amotionis, abſolutionis, liberationis præcepti declarationum, permiſſionis, impartitionis, monitionis, hortationis, voluntatum, & mandatorum infringeret, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpſerit indignationem omnipotentis Dei, ac beatorū Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo ſexcenteſimo trigeſimo. Id. Ianuar. Pontificatus noſtri Anno octauo.

DISPVTATIO VIII.

De Voto Paupertatis.

Quæſitum I. Moniales, omneſq. Religioſos, quantùm deceat eſſe, paupertatis, quam voto promiſerunt, amatores.

Quæſitum II. An Moniales, aliæuè Perſonæ Regulares poſſint habere peculium, & redditus, ac prouentus annuos.

Quæſitum III. De cauſis rationabilibus concedendi peculium.

Quæſitum IV. De legatis Monialibus relictis.

Quæſitum V. Qua ratione acquiratur Monaſterio relictum Moniali hac conditione, vt ad illam, & non ad Monaſterium pertineat.

Quæſitum VI. An pro victu, & veſtitu ſit licitum aliquid Monialibus in particulari aſſignare.

Quæ-

Quæſitum VII. An Monialis de licẽtia Abbatiſſæ poſſit bona ſtabilia poſſidere.

Quæſitum VIII. An Monialis Nouitia profeſſionem emiſſura, & bona ſua Monaſterio relictura poſſit illud obligare ad ſibi ſoluendã certam annuam penſionem.

Quæſitum IX. An Moniales bona ſtabilia poſſint in communi poſſidere.

Quæſitum X. Vtrum ſtatutum laicale fœminarum excluſiuum propter maſculos, liget moniales.

Quæſitum XI. Vtrum Monialis generalitèr ante Profeſſionem renũcians ſuam legitimam, & quamcumquè ſucceſſionem ſibi obuẽturam, cenſeatur cedere Maioratui, & Feudo.

Quæſitum XII. De Pœnis contra Regulares vtriuſque ſexus Proprietarios.

QVÆSITVM I.

Moniales, omneſq. Religioſos, quantum deceat eſſe, paupertatis, quã Voto promiſerunt, amatores.

SVMMARIVM.

1 *Incitamentum ad Paupertatem diligendam eſt paupertas Domini noſtri Ieſu Chriſti.*

2 *Paupertatem Apoſtolos Chriſtus docuit.*

3 *Paupertas eſt penna magna, qua ad cœlum volatur.*

4 *Beatitudines, quæ regnum Cœlorum acquirendum proponunt, in quo differant à Beatitudine Paupertatis.*

5 *Pecuniarum non ſolùm cauenda eſt poſſeſſio, verùm etiam voluntas ipſa ab animo penitùs eſt extrudenda.*

6 *Alimenta, & veſtimenta hominibus neceſſaria, quænam ſint.*

7 *Moniales omneſq. religioſi quærere debẽt, & amare Paupertatem, quam Voto promiſerunt.*

1 VRgentiſſimum incitamentum, quod ad amorem paupertatis religioſæ, Moniales, alioſque religioſos trahere debet, eſt Dominus noſter Ieſus Chriſtus, qui in terris degens, paupertatem ita dilexit, vt ab incunabilis cum lacte ſuxiſſe videatur, dùm *fœno iacere pertulit, præſepe non abhorruit*, atque *cum diues erat factus eſt pro nobis egenus* 2. ad Corinth. 8.

2 Quam Apoſtolos docuit, quando præcepit Lucæ 9. *Nolite poſſidere aurum, neque argentum, neque duas tunicas,* & eam ita amplexati ſunt, vt 2. ad Corinth. 4. dicatur, *Vſque in hanc horam, & eſurimus, & ſitimus, & nudi ſumus,* & cap. 11. *in fame & ſiti, in frigore, & nuditate.* De hac Paupertate S. Ioan. Chryſoſt. *ſerm.* 18. *in Epiſt. ad Hæbreos* ſcribit: *Nihil opulentiùs eo, qui paupertatem ſpontè diligit, & eam alacritèr ſuſcipit.* Et S. Auguſt. *ſerm.* 29. *de verbis Apoſtoli* inquit, *fælicitas magna Chriſtianorum, quibus datum eſt, vt paupertate faciant pretium regni cœlorum; Nõ tibi diſpliceat paupertas tua, nihil ea potes ditiùs inuenire; vis noſſe, quàm locuples*

3 *ſit? cœlum emit*, & ideo S. Bernardus *ſerm.* 14. *de aduentu* docet, quod *Paupertas eſt penna magna, qua in cœlum volatur.* Vnde qui cito cupit in hac vita ad perfectionem, & poſt hanc ad gloriam pertingere, iudicemque duodecim tribuum Iſrael deputari, debet diuitiarum onera deponere, & per paupertatem, ad inſtar peregrinorum, expeditum ſe reddere; vt admonet B. Laurent. Iuſtinian. *in Ligno vitæ, tract.*

4 *de paupert. c.* 2. Quoniam aliæ Beatitudines regnum cęlorum acquirendum proponunt per verba de futuro, *conſolabũtur, filij Deo vocabuntur, miſericordiam conſequentur, & poſſidebunt terram*; ſed paupertas ſtatim acquirit regnum cęlorum, ex Matth. 5. *Beati pauperes, quoniam veſtrum eſt regnum cœlorum.*

5 Hanc verè & perfectè amplectuntur primò, qui nihil habent, nec deſiderant, quia

vt Caſſian. *lib. 7. inſt. cap. 21.* docet *Non ſolum pecuniarum eſt cauenda poſſeſſio, verùm etiam voluntas ipſa ab animo penitùs extrudenda; nihil enim proderit pecunias non habere, ſi voluntas in nobis fuerit poſſidendi;* ſimilitèr qui neceſſarijs tantummodò ſunt contenti; quæ autem neceſſaria ſint, S. Auguſt. *ſerm. 205. de tempore* docet, *quod ſufficit, quærite, plùs nolite, cætera grauant, non ſubleuant, onerant, non honorant; habentes igitur alimenta, & quibus tergamur, his contenti ſimus.*

Et egregiè S. Bernardus *Epiſt. 2. ad Fulconem* inquit *Conceditur tibi, vt ſi benè deſeruias, de altario viuas, non vt de altario luxurieris, & de altario ſuperbias, vt inde compares tibi fræna aurea, ſellas depictas, calcaria deargentata, varia griſeaq. pellicea à collo, & manibus ornatu purpureo diuerſificata, deniquè quicquid præter neceſſarium victum, ac ſimplicem veſtitum de altario retines, tuum non eſt, rapina eſt,*
6 *ſacrilegium eſt.* Quæ autem alimenta, & veſtimenta ſufficientia ſint, habetur Eccleſiaſt. 29. *Initium vitæ hominis, aqua, & panis, & veſtimentum, & domus protegens turpitudinem.*

7 Quærere ergo ſtudeant, & amare Moniales, alijque omnes Religioſi, veram Paupertatem, quam voto promiſerunt, vt digni efficiantur promiſſionibus Chriſti; & caueant, ne inter illos numerentur, de quibus Sanctus Bernardus *ſermon. 4. de Aduentu* ait, *Multi pauperes eſſe volunt, eo tamen pacto, vt nihil eis deſit; & ſic diligunt paupertatem, vt nullam inopiam patiantur.* Quam paupertatem, vt Moniales, alijq. Religioſi faciliùs amplecti poſſint, ſequentes regulas, & documenta in infraſcriptis adieci quæſitis, quibus ſcrupulos, & dubitationes leues de medio auferãntur.

QVÆSITVM II.

An Moniales, aliæuè Perſonæ Regulares poſſint habere peculium, & redditus, ac prouentus annuos.

SVMMARIVM.

1 *Moniales omnes tenentur ad obſeruantiã Votorum, quæ promiſerunt.*

2 *Paupertas religioſa priuat regularem primò, & principalitèr dominio cuiuſcunquè rei temporalis.*

3 *Dominium rei temporalis eſt ius perfectè diſponendi de re temporali.*

4 *Paupertas religioſa priuat regularem vſufructu rei temporalis, qui eſt ius vtẽdi illa re, ſalua ipſius ſubſtantia.*

5 *Paupertas religioſa priuat regularem vſu iuris, qui eſt ius vtendi aliqua re, non tamen priuat vſu facti.*

6 *Religioſus non ſolum habere non poteſt dominium, & vſumfructum alicuius rei, prout importat quid iuris, ſed nec etiã poſſeſſionem, aut adminiſtrationem.*

7 *Religioſi habere poſſunt vſum facti dependentèr à voluntate ſuperioris.*

8 *Religioſi habere poſſunt dominium bonorũ ſpiritualium, ſeu internorum.*

9 *Per Paupertatis votum non renunciatur bonis ſpiritualibus, & internis, ſed ſolum temporalibus.*

10 *Religioſi habere poſſunt dominium quarumdam rerum, quæ non ſunt precio æſtimabiles.*

11 *Regulares omnes tenentur ad Paupertatẽ religioſam ex vi voti, & præcepti Eccleſiaſtici.*

12 *Peculium, & annui redditus Regularibus prohibentur à ſacris ſanctionibus.*

13 *Regulares vtriuſquè ſexus an aliquo modo, & forma potiori poſſint peculio, & annuis redditibus.*

14 *Votum Paupertatis excludit poſſidere aliquid independentèr à voluntate ſuperioris.*

15 *In Monaſterijs, in quibus non poteſt obſeruari vita communis ex defectu rerum ſimplicitèr neceſſariarum, an & quomodo permitti poſsint annui redditus, & peculium.*

16 *Præcepta Eccleſiaſtica, & Concilium Tridentinum, Summiquè Pontifices non obligant cũ morali impoſsibilitate.*

17 *Ioannes Gallus, qui interfuit Concilio Tridentino, affirmat, annuos redditus de-* licen-

licentia ſuperioris, non fuiſſe religioſis probibitos in dicto Concilio.

18 *Prælati regulares ſubditis concedentes cẽſus annuos, quare laudentur.*

1 SVppono cum communi Doctorum ſententia, Moniales omnes cuiuſcumquè ordinis ſint, ſiue ſubditæ Prælato Regulari, ſiue Epiſcopis, teneri ad obſeruantiam votorum, quæ promiſerunt, eo modo, quo alij Religioſi, exceptis ijs, quæ ipſarum ſexui, & fragilitati repugnant; ratio eſt, quia Moniales ſunt verè perſonæ religioſæ; Videatur Suarez *tom.* 4. *de Relig. lib.* 1. *de variet. Relig. cap.* 12. & Lezana *tom.* 1. *in ſum. qq. regul. c.* 25. *nu.* 1.

2 Suppono ſecũdo Paupertatem religioſam priuare Regularem primò dominio cuiuſcunq. rei temporalis, eſt enim domi-
3 nium ius perfectè diſponendi de re temporali, quod tollitur per paupertatem;
4 ſecundò priuare vſufructu, qui eſt ius vtẽdi aliena re, ſalua ipſius ſubſtantia, quo priuatur etiam Religioſus per paupertatem;
5 tertiò priuare vſu iuris, qui eſt ius vtendi aliena re, non tamen priuat vſu facti, quia iſte non opponitur paupertati, cũ conſtet etiam ſeruos, qui nihil habẽt proprij, hunc vſum habere reſpectu ciborũ, & veſtium, quæ illis à Dominis ſuis conceduntur; ex Azorio *part.* 1. *inſtitution. mor. lib.* 12. & Leſſ. 2. *de iuſtit. & iure capit.* 4.

6 Suppono tertiò, Religioſum non ſolùm habere non poſſe dominium, vſum fructum, aut vſum alicuius rei, prout important quid iuris, ſed nec etiam poſſeſſionẽ, adminiſtrationem, aut peculium, prout quid iuris important, quia hæc omnia denotant facultatem vtendi re aliqua ex voluntate propria, quod repugnat paupertatis voto, vnde Monialis dicens, hoc eſt Meũ, intendẽs, illud eſſe ſuũ quoad dominiũ, & diſpoſitionẽ ad libitũ, & formaliter, peccat mortaliter, ſecùs ſi dicat, hoc eſt Meum, intendens, quoad vſum, & adminiſtrationem, & ſimplicem detentionẽ; ita Nauar. *com.* 3. *de reg.* Sanch. *lib.* 7. *in decal. cap.* 18. *nu.* 25. & Lezana *cit. num.* 3.
7 vbi addit, quod religioſi ſolùm poſſunt dici habere vſum facti, ideſt vſum rerum neceſſariarum dependentèr à voluntate ſuperiorum, qui vſus non repugnat paupertati;
8 & *num.* 4. ſubdit, quod religioſi poſſunt habere dominium bonorum ſpiritualium, ſeù internorum animi, eo quod per
9 votum Paupertatis non renunciatur prædictis bonis, ſed ſolùm temporalibus; ex S. Thom. 2. .*q.* 186. *art.* 7. *ad* 4. & Leſſ. *loc.*
10 *cit.* imò poſſunt religioſi habere dominiũ quarũdam rerũ quę non ſunt precio æſtimabiles, ver. gr. paucarum reliquiarum, Agnus dei, & ſimilium, quia per votum paupertatis ſolùm abdicarunt à ſe dominium rerum pecunia, aut precio æſtimabilium; ex S. Thọ. *loc. cit.*

11 Suppono quarto Regulares omnes teneri ad non habendum proprium non ſolùm ex vi voti Paupertatis, vt diximus, ſed etiam ex vi præcepti Eccleſiaſtici illis hoc prohibentis, vt colligitur *ex cap. Nõ dicatis* 12. *q.* 1 & *cap. cum ad Monaſteriũ de ſtat. Monach.* & ex Concil. Tridentin. *ſeſſ.* 25. *de regul. cap.* 2.

Prætermiſſis his, & alijs Notationibus, & dubitationibus circa regularis Paupertatis Votum, de quo ſatis *in* 2. *to. de iure Abbatum diſp.* 21. Ad celeberrimã huius materiæ quæſtionem inter Moniales valdè practicatam, deueniendum eſt; An ſcilicet licitum ſit Monialibus habere peculium, & annuos redditus, alioſquè partiales prouentus ad nutum Abbatiſſæ, & ſuperiorum reuocabiles.

12 Multæ ſanctiones Apoſtolicæ magnam afferũt difficultatem, & præſertim dd. cap. *Non dicatis* 12. *q.* 1. & cap. *Monachi de ſtat. Monach.* & cap. *Cum ad Monaſterium eodem titulo*; ſimilitèr *caput ſecũdũ,* Concil. Tridentini *ſeſſ.* 25. *de regul.* nec nõ *cap.* 33. *Regula Sanctiſſimi P. N. Benedicti Abbatis*, & alij Canones, qui peculiũ, redditus, & annuos prouentus, tàm in viris, quàm in fœminis Religioſis omnino damnare, videntur.

Qua propter Corduba *in ſum. q.* 54. Valẽt. *in* 2. 2. *diſp.* 1. *q.* 4. *pũct.* 3. Molin. *de iuſt. to.* 2. *diſp.* 276. Leſſ. *ibidẽ lib.* 2. *c.* 4. *dub.* 5. *n.* 30. Azor. 2. *par. inſtit. Moral. lib.* 12. *cap.* 9. *quæſito* 1. Vaſq. *in opuſc. de redditibus*

Ec-

*Eccleſiæ cap.3.dub.*11.*num.*40.Suarez *de relig. tom.*3.*lib.*8. *cap.*14.*num.*18. Carolus Tapia *in authent.* Ingreſſi *verbo ipſo ingreſſu cap.*3. *num.*55. Palatius *in* 4. *diſt.* 38.*diſp.*1.*in ſolut.ad* 9.Nauar.*de reſt.lib.* 3. *c.* 1. *par.*3.*dub.*1.*nu.* 163. & Eman. Roder.*in ſum.tom.*2.*cap.*31. *num.* 3. negant Regularibus poſt Concilium Tridentinũ; & prædictas conſtitutiones, peculium, red ditus, aut annuos prouentus, etiam ad nutum ſuperiorum amouibiles.

Contrariam tamen, & affirmatiuam ſẽtentiam docuerunt Facundez *de præcept. tract.*2.*lib.*8.*cap.*6.*num.* 13. Graffius *in dec. aureis par.*1.*lib.*3.*cap.*5.*num.*53. Barthol. à S.Fauſto *in Theſaur. relig. lib.* 8. *q.* 30.Sylueſt. *verb. Abbas q.*3.Nauarr. *comment.*2.*de Regul.num.*15.Eman. Roderic. *tom.* 3. *qq. regul. q.*29. *art.* 10. Peirinus *de relig. tom.* 1. *cap.* 2.*q.* 2. §. 1. Villalbos *in ſumm.par.* 2.*tract.*35.*dub.* 30. *num.* 2. Riccius *par.*4.*dec.*345. *cap.* 5. *num.* 125. Tannerus *in* 2.2.*diſput*,6.*q.*3.*dub.*4. *num.* 108.Cenedo *de paupert.relig.dub.*9.*nu.*4. Sanch.*in decal. tom.*2. *lib.*7.*cap.* 22. *num.* 11.Mirand. *in Manual. Prælat. tom.* 1. *q.* 28. *art.*8.Barboſ. *de offic.& poteſt. Epiſc. alleg.* 103. *num.* 4. & Antoninus Diana *in reſol.moral.tract.de paupert. relig. reſol.* 32.Lezana *tom.*1.*qq. reg.cap.*6. *num.* 29.
13 qui omnes conſtantèr affirmant, non eſſe prohibitum ex natura voti paupertatis, nec ex vi iuris communis, Viros, & Mulieres regulares poſſe habere peculium, & annuos redditus, & prouentus ad nutũ ſuperiorum amouibiles, imò religioſum, ſaltem ex licentia Pontificis, poſſe ęmittere profeſſionem ſub hac conditione, quod poſſit habere aliquod peculium, quoad vſum facti, quia vt ſic non eſt habere dominium. Fatentur etiam licitum eſſe, ex iuſta cauſa cuilibet Religioſo vtriuſq. ſexus concedere dictum peculium & annuos redditus, vt ſuprà, etiam ſi religioſus, & Monialis non ſit in Ordine officialis, & bonorum Monaſterij adminiſtrator, dummodò exiſtant cauſæ rationabiles, quæ à dictis huius ſententiæ Doctoribus aſſignãtur, de quibus *quæſito ſequenti*, quia vo-
14 tum paupertatis ſolum excludit poſſidere aut vti aliqua re independentèr a volũtate ſuperioris.

15 Præterea in illis Monaſterijs in quibus, vel ob nimiam paupertatem, vel ob malitiam, incuriam, aut negligentiam ſuperiorum, non poteſt obſeruari vita communis, dando ſingulis, & omnibus Monialibus ea, quæ ſunt ipſis ſimplicitèr neceſſaria, vel de facto non dantur, poteſt permitti Monialibus aliquod peculium, & annui redditus, etiam rei ſtabilis, ad vſus tantùm ſimpliciter neceſſarios, & amobilitèr à
16 voluntate ſuperiorum, quia iſta prædicto modo habere, eſt tantum contra præcepta Eccleſiaſtica, Concil. Tridentinum, & Summos Pontif. qui non obligant cum morali impoſſibilitate, qualis cenſetur eſ-
17 ſe in caſibus propoſitis. Imò Ledeſ. *de ſtat. relig. in com. cap.* 4. *concl.*3. *dub.* 13. citat Ioannem Gallum, quem ait fuiſſe præſentem Concilio Tridentino, nec tamen vnquam intellexiſſe annuos redditus fuiſſe
18 prohibitos à dicto Concilio *loc.cit.* & laudat Prælatos concedentes tales redditus ſubditis, quia cum religiones, vt plurimùm non dent illis neceſſaria, iſti ſi non habent dictos redditus ad ſibi ſubueniendum, ſibi quęrunt, & forſan inhoneſtè.

QVÆSITVM III.

De cauſis rationabilibus concedendi peculium.

SVMMARIVM.

1 *Cauſæ rationabiles, quibus peculium, & redditus annui Regularibus concedi poſſunt.*

2 *Peculium ſuperfluum eſt probibitum Religioſis.*

3 *Moniales debent ſemper eſſe paratæ in renunciando peculium, & redditus annuos Monaſterio ad nutum Abbatiſſæ.*

4 *Moniales habent ſimplicem vſum facti circa peculium.*

1 PRima cauſa eſt, vt non habeant peculium Moniales, quoad dominium tãquam

quam aliquid proprium, ſed ſolùm quoad ſimplicem vſum. Secunda; vt illud habeāt cum licentia expreſſa, aut ſaltem tacita Abbatiſſæ; de qua fuſiùs *infra diſp. ſequēti quæſito tertio*. Tertia vt peculium, ſicut
2 & redditus annui, & prouentus nō ſint ſuperflui, ſed moderati, non excedentes ſtatum, & conditionem regularem, quia Cōcilium Trident. *ſeſſ.* 25. *cit.* interdicit, Regularibus mobilia ſuperflua concedi, ergo etiam peculium rei ſuperfluum, illud autem dicitur in præſenti ſuperfluū, quod non eſt neceſſarium ad ſtatum Religioſi habentis peculium, vt tradit Peirin. *tom.* 2. *de ſubd. q.* 2. *§.* 1. *colligitur* 9. vbi ait, quod in hoc debet attendi ratio qualitatis perſonę, conditionis, loci, varietatis temporum, & nonnullarum aliarum circumſtantiarum ad decentiam ſtatus conſeruandam neceſſariarum, vnde quod vni Moniali eſt ſuperfluum, alij poteſt eſſe neceſſarium, ſi conſideretur religio ſtrictior, vel laxior, vel qualitas perſonæ, & gradus, vt ſi eſt Abbatiſſa, vel alia officialis, aut ſimplex ſubdita, vel ætas, vt ſi ſit iuuenis, vel ſenex, infirma, vel ſana; dixi *ratio loci*, quia in vna prouincia aliquid eſt neceſſarium, quod in alia erit ſuperfluum. Ita Sāchez *lib.* 7. *in decal. cap.* 17. *num.* 17. vnde deciſum fuit à Sacra Congregat. Cardin. vt refert Naldus *verb. religioſus num.* 3. *Regulares ſuperiorum arbitrio, & præfinitioni ſtare debere quoad mobilium ſuperfluitatem, vel conuenientiam, niſi de exceſſu arbitrij conſtiterit.*

Quarta cauſa eſt, quod debēt redditus eſſe incorporati bonis Monaſterij communibus. Quinta vt tàm peculium, quàm redditus, & prouentus ſupradicti, non ſolùm ſint ad nutū Abbatiſſæ reuocabiles, verùm etiam, vt poſſint auferri à Monialibus priuatis, quando Abbatiſſę expediēs videbitur, & communi Monialinm Conuentui applicare. Sexta, vt Moniales illis prouentibus, & redditibus non malè, nec in malos, & profanos vſus, vtantur, ſed pro certis, & determinatis pijs, licitiſque neceſſitatibus ab Abbatiſſa cognitis. Septima, vt iuſta, & rationabili cauſa hoc fiat ex Sanch. *in decal. par.* 2. *lib.* 7. *cap.* 22.

Octaua, non debet Monialis habere peculij vſum penès ſe, ſed apud publicam depoſitariam Monaſterij; vnde cum D. Aldonza de Toledo, viro mortuo, facta fuiſſet Monialis, ſibiq reſeruaſſet ducentos aureos annuos; interrogata Sacra Cōgregatione Cardinalium, an ſecurè id poſſet facere; Reſpōdit eſſe contra Conciliū, illam dominam annuos redditus apud ſe retinere, ſed potius dādos eſſe Abbatiſſę, quæ illius neceſſitatibus prouideret, ita refert Thom. de Ieſu *in cap. non dicatis p.* 4. *cap.* 5. Nona, vt Monialis à dicta depoſitaria aliquid peculij acceptura, exponat ſuam neceſſitatem, quæ etiam Abbatiſſæ conſtare debet; & ſic ſtantibus dictis cōditionibus, dicunt Doctores ſecundæ ſententiæ in antecedenti quæſito citati, quod optimè ſaluatur conſuetudo, vt Abbatiſſa concedere queat peculium, & redditus, ac prouētus annuos ſuis Monialibus, quæ
3 ſemper debent paratæ eſſe illos voluntati Abbatiſſæ reſignare, etiamſi in vſum Monaſterij, aliarumquè Monialium dictos prouētus, & annuos redditus, expendere voluiſſet, cum circa illos, Moniales, quæ
4 votum Paupertatis emiſerunt, vt dictum eſt, nullum habeant dominium, ſed ſimplicem vſum facti.

QVÆSITVM IV.

De legatis Monialibus relictis.

SVMMARIVM.

1 *Religioſi bona ſtabilia in communi poſſidentes ſunt capaces hæreditatum, & Legatorum.*

2 *Legari poteſt omnibus, qui poſſunt hæredes inſtitui.*

3 *Monachus quicquid acquirit Monaſterio acquirit, & nu.* 8.

4 *Monialibus non licet poſsidere abſolutè relictum, vel datum, ſiue etiam earum induſtria partum.*

5 *Pecuniæ relictæ, ſiue acquiſitæ à Monialibus debent Abbatiſſæ, & officialibus Monaſterij tribui.*

6 *Moniales, an retinere aliquid valeant pro*

 ſuſten-

ſuſtentatione proprij indiuidui.

7 *Monialis, cui Pater reliquit centum nummos aureos ad ſuum libitum expendendos, an de licentia Abbatiſſæ poſſit illos alicui ſæculari tradere.*

1 PRo certo compertum eſt, Moniales, ſicut & alios Religioſos, bona ſtabilia in communi poſſidentes, eſſe legatorum,
2 & hæreditatum capaces, cum per regulã certiſſimam, ijs omnibus poſſit legari, qui poſſunt hæredes inſtitui, vt habetur *inſt. de legatis §. legari*, hac tamen lege, & cõditione, vt non ſibi ipſis, ſed Monaſterio ſemper acquirant, iuxta regulam genera-
3 lem *quidquid Monachus acquirit Monaſterio acquirit*, quæ habetur argumento *l. placet de acquir. hæred. & cap. in præſentia de probation.* & ideo ex dictis in ante-
4 cedenti quæſito colligunt ſupradicti Doctores, non licere Monialibus abſolutè poſſidere relictum, vel datum, ſiue earum
5 labore, & induſtria partum, imò huiuſmodi pecuniæ ex dictis capitibus prouenientes, vel quæ ab alijs ſuſceperunt, non debent poſſideri, nec colligi, aut expendi ab ipſis Monialibus, ſed à publicis officialibus Monaſterij, & Abbatiſſæ tribui, quæ ex eis primùm Monialis ipſius, cuius cauſa id quæſitum eſt, neceſſitati prouidebit, & quod ſupereſt debet expendere in vsũ Monaſterij, per deciſionem Sacræ Congregat. Cardinal. relatam ab Armendar. *in addit. ad recop. l. leg. Nauarr. lib. 7. de Relig. num.* 74. vbi *num.* 77. dicit etiam fuiſſe reſolutum Moniales, cæteroſq. regulares, res etiam parui momenti ſibi relictas, vel donatas, tanquam proprias, retinere non poſſe. Idem dicendum eſt de acquiſitis proprio labore, vel à parenti-
6 bus acceptis, ex Armend. *cit. num.* 82. *& n.* 83. dicit licere, clàm, vel ſuperiore inuito, illa comparare, & retinere ad ſuſtẽtationem proprij indiuidui, ſi ſuperior, vel Abbatiſſa quantumuis requiſita, neceſſaria negauerit, vel ſubtraxerit; idem
7 affirmat Barb. *loc. cit. nu.* 7. Ex quibus inferendum eſt cum Corduba *in tract. caſ. conſcient. q.* 54. *dub. vltim.* Eman Roder. *loc. cit. q.* 47. *art.* 15. Vega *ſum. tom.* 2. *cap.* 32. *caſu* 19. Sanch. *lib.* 7. *cit. cap.* 22. *num.* 16. Hieron. Roderic. *in compend. qq. regul. reſol.* 98. *num.* 9. vbi alios Doctores cumulat & ſequitur, licere Moniali, cui pater, vel alij cõſanguinei, & propinqui conceſſerunt exempli gratia centum aureos ad ſuum libitum expendendos, de licentia Abbatiſſæ, alicui ſæculari illos tradere, vt dominium illorum maneat apud ſæcularem, & viginti ſibi quot annis ſoluat, dum vixerit, atquè ea defuncta illos ſibi retineat, maximè ſi ita Moniali conceſſi ſint, vt concedens noluerit dominium in Monaſterium transferri, ſed omninò cedere in Monialis vſum, quia tunc non acquirit Monialis dominium, aut proprietatem, nec vſum iuris, ſed ſolum facti ex licentia ſuperioris, vt dictum eſt: Et non obſtat decretũ Concilij Tridentini *loc. cit.* de non concedendo alicui regulari bona ſtabilia, etiam ad vſum fructum, & adminiſtrationem, vt benè docent præter citatos Beia *reſponſ. caſ. conſcient. par.* 3. *caſu* 36. Leſſius *de iuſt. lib.* 2. *cap.* 41. *num.* 63. Ludouicus Lopez *prima par. Inſtruct. cap.* 155. *col. penult.* ſecùs dicendum erit, vt puto, quando Moniali prædicti centum aurei, nulla addita conditione relinquuntur, quia tunc acquiruntur Monaſterio, iuxta regu-
8 lam dictam, quidquid Monachus acquirit, Monaſterio acquirit.

QVÆSITVM V.

Qua ratione acquiratur Monaſterio relictum Moniali hac conditione, vt ad illam, & non ad Monaſterium pertineat.

SVMMARIVM.

1 *Teſtatoris voluntas ſemper ſeruanda eſt omni meliori modo, quo fieri poteſt.*
2 *Conditiones turpes adiectæ Legatis non vitiant, ſed vitiantur.*
3 *Pœnæ adiectio actui interdicto eſt ipſo iure nulla.*
4 *Superior conſentiens, vt Monialibus, ſiue Mo-*

Monialis fruatur legato aliquo, an peccet.

HOc quæſitum in longum protrahitur à Sanchez *in decal.lib.7.cap.17. per totum*: Nos autem breuitati ſtudentes, dicimus in tali caſu mentem teſtatoris eſſe, vſum legati ſic relicti pertinere ſolum ad Religioſum, & non ad Monaſte-
1 rium, quia ſemper voluntas teſtatoris ſeruanda eſt omni meliori modo, quo fieri poteſt, ſed non pôteſt ſeruari quantum ad hoc, quod Monachus acquirat dominium, aut proprietatem illius, quia eſt contra votum Paupertatis, ergo ſeruatur quantum ad vſum ſolum, ita Azor. *tom.1.lib.12.cap.10.q.3.* & Molina *tom.1.de Iuſt.diſp.140.col.9.* Si verò teſtator expreſſit, velle tale legatum pertinere ad Monachum, quoad dominium, & proprietatem, valebit legatum, ſed illa conditio habebitur pro non adiecta, ita Imola *leg.ſi alienum 49.in principio num.3.ff. de hæredibus inſtit.* Angelus *l.quidam 5.§.illo num.2.C.de neceſſarijs ſeru.hæred. inſt.* Iaſon *Authent.ingreſſi num.37.C.de ſacroſanct.Eccleſ.* Caldas *l.ſi curatorem verb.læſis num.147.C.de in integrum* Riminaldus *inſtit.per quas perſonas à nu.104. vſquè*
2 108. & ratio eſt, quia conditiones turpes adiectæ legatis non vitiant, ſed vitiantur, ac proinde ijs reiectis valet legatum *l.1.l.ſi quis ita, leg.ſi quis ita conſtitutus, l. quæ ſub conditione l. conditiones quæ, & l. conditiones contra ff. de conditionibus inſtit. & l.3.tit.4.par.6.* hæc autem conditio eſt turpis, & ſacrilega, vt potè contra votum Paupertatis, ergo habetur pro non adiecta.

Si teſtator vltra procedat, & velit illud Legatum pertinere ſolum, & quoad dominium, & quoad proprietatem ad Monachum, & non ad Monaſterium, & nolente Prælato conſentire pertineat ad extraneum; tunc tale legatum eſt validum in fauorem Monaſterij, & illa conditio ha-
3 betur pro non adiecta, quia adiectio pœnæ actui interdicto eſt ipſo iure nulla *leg. vnica in fin. C. de his quæ pœnæ nom ne relinquuntur*, vbi hæc habentur verba, *Quòd ſi aliquid facere, vel legibus interdictum, vel aliàs probroſum, vel etiam impoſſibile iuſtus aliquis eorum fuerit, tunc ſine vllo damno etiam neglecto teſtatoris præcepto ſeruabitur*; atquè ita tenent Bartol. *l. Lucius Titius 78.§. tres hæredes num.3.ff.ad trebell.* & ibi Cuman. *num.6.* Bald. *d.leg.vnica num.44.* Tabiena *verb. Monachus q.14. num.15.* Cæpola *caut. 252. num.2.* Angel. *in ſum.verb.Monaſterium num.11.* Sylueſt. *verbo Religio 6.q.7.dic.3.* Gualdens *de arte teſtandi tit.5.caut.63. num.1.* Cuc. *lib.3.inſtit.maior.tit.1.num.114.* Galganet. *de cõditionibus, & demonſtrat.par.2.cap.5.q.12.conſ.7.* Corduba *in ſum.q.154.* Sanch. *loc. cit.n.17.* Eman. Roderic. *tom.2.qq.regul.q.125.art.3.* Lezana *to.1.ſum.qq.regul.cap.6.n.34.* quicquid dicant Graffius *par.1.deciſ.lib.3.cap.5.num.41.* & Barthol. à S. Fauſto *in theſau. relig.li.8.q.88.* vnde hic apponitur pœna actui malo, & per conſequens interdicto videlicèt, quod Religioſus habeat proprium, ergo talis adiectio pœnæ, eſt nulla, & habenda pro non adiecta.

4 Vtrum autem ſuperior conſentiens, vt Monachus ſiue Monialis potiatur tali legato, peccet; Dico, non peccare, quatenus conſentiat frui legato pro pijs vſibus & neceſſarijs, non vanis, & ſuperfluis, cõtra Graffium *in deciſ.par.1.lib.3.cap.5.nu.42.* affirmantem Monachum, ſiue Monialem, ex huiuſmodi vſu effici proprietarios.

QVÆSITVM VI.

An pro victu, & veſtitu ſit licitum aliquid Monialibus in particulari aſſignare.

SVMMARIVM.

1 *Regulares omnes non ſolùm tenentur ad votum Paupertatis, verùm etiam ad communem vitam religioſam ſeruandam.*

2 *Paupertatis votum abſquè communi vita religioſa ſeruari poteſt, licèt difficilitèr.*

3 *Regularibus pro victu, & veſtitu, An à ſuperioribus aliquid aſſignari poſſit.*

4 *Moniales ex cõſuetudine iam introducta, quomodo poſſunt aliquos priuatos redditus vitalitios in ſubſidium ſuarum neceſsitatum habere.*

5 *Moniales, quibus permittuntur redditus, debent animo, & corde paratæ eſſe ad nutum Abbatiſſæ, illos relinquere, aliàs Proprietariæ efficerentur.*

1 FAteor, Regulares omnes teneri non ſolùm Paupertatis votum ſeruare, ſed etiam ſpecialitèr viuere communi vita, nimirum in victu, veſtitu, lectiſternijs, & alijs diſpenſatis, & diſtributis à ſuperiore; ratio
2 eſt, quia licet ſine tali vita communi Paupertatis votum ſimplicitèr obſeruari poſſit, vt benè probat Nauarr. *com.3. de reg. num.*25. & Thomas de Ieſu *in d. cap. non dicatis 4.par.cap.* 3. Nihilominùs Eccleſia Dei à Spiritu ſancto edocta, videns, quod ſine vita communi difficilè obſeruari poſſit religioſa paupertas, hac de re omnibus religioſis iſtum ſpecialem modum Paupertatis, qui in vita communi conſiſtit, obſeruandum præſcripſit, & præſertim in Concilio Tridentino *ſeſſ.*25.*de regul. cap.* 2. & in Concilio Mediol.*par.*3.*tit.de communis vitæ vſu* & in Concilio Aquileienſi primo relato *in tom.*4.*par.*2. *Conciliorum Gener. pag.mihi* 588. vbi fit ſpecialis mentio de Monialibus: & in Concilio Cameracen.*tit. de Monach. cap. 9. &* 10. quæ omnia renouata fuerunt etiam à Clemente VIII. *in reform. pro regular.* vt habetur *in* 3.*tom.Bullar.Cherub. conſt.*60. & poſtmodùm confirmata fuerunt iuſſu S.D. N. Papæ Vrbani VIII. in decreto *de Apoſtatis & eiectis*.

3 Non deſunt tamen Doctores aſſerentes, licitam eſſe aliquorum Religionum, & Monaſteriorum conſuetudinem, in quibus ex ſuperiorum licentia, certi annui redditus cuilibet religioſo aſſignantur ad victum, & veſtitum, ac ad alia eius perſonæ neceſſaria; quòd ſi præter dictos annuos redditus aliquid deficit, ipſe quærat, & ſibi acquirat, vt proprijs neceſſitatibus ſubueniat; ſi verò ſupereſt, debet illud pijs, & religioſis vſibus aplicare, non excedendo limites licentiæ, à ſuperiore cõceſſæ, dummodò tamen ſit paratus, legitimæ reformationi faciendæ, & introducẽdæ pro ſtatu regulari, obedire; ita Sanch. *loc.cit.cap.*22. *num.*14. Nauarr. *d. comm.* 3.*num.*26. Tapia *loc.citat.cap.*3. *num.* 45. Barb. *cit.nu.*7.

Hinc inferunt Miranda *de Sac. Monialibus q.*9.*art.*1. & Cordub.*loc. cit. ſum. q.* 54. conſuetudine iam eſſe introductum, vt Moniales habeant aliquos priuatos red-
4 ditus vitalitios in ſubſidium ſuarum neceſſitatum, tàm pro victu, quàm pro veſtitu, quorum proprietas reſidet penès Monaſterium, adminiſtratio verò, penès dedepoſitariam; quæ ab Abbatiſſa in Monaſterio deſignatur, vt pro dictis neceſſitatibus Monialium expendat in caſu, quo vita cõmunis minimè poſſint obſeruare, Lezan.*tom.*1.*ſumm.qq. regul.c.*25. *nu.* 7. & cum ſequentibus conditionibus.

5 Aduertunt tamen, quod & nos ſuperiùs tetigimus, quod Moniales quibus huiuſmodi redditus permittuntur, corde, & animo paratæ ſint ad Abbatiſſæ nutum illos relinquere, aliàs inreuocabilitèr poſſidẽtes, etiam Abbatiſſa ſciente, & conſentiente, voti Paupertatis tranſgreſſores, & Proprietariæ efficiuntur, ex Eman. Roder. *loc.cit.q.*29.*art.*12. Cordub. *de Caſib. cit. q.*54.*§.*3. Petrus Nauar.*lib.*3.*de reſtit.c.*1. *num.*166. Azor. *loc.cit.cap.*9. *quæſit.* 2. & Sanch.*loc.cit.cap.*22. *num.* 14. qui affirmant, ſacros Canones prohibẽtes dictos redditus, intelligendos eſſe de redditibus ſuperfluis, & illicitis, & independentibus à voluntate Abbatiſſæ. Similiter eſſet contra votum Paupertatis, ſi Abbatiſſæ volenti peculium, & annuos redditus reuocare, Monialis reſiſtat; ita Graffius *lib.* 3. *de caſib.reſeru.cap.*4.*num.* 51. Eman. Rodet. *loc.cit.* Leſſ. *de iuſt.cap.*3.*dub.*5.*num.* 37. Sanch.*cit.num.*15. Barthol. à S. Fauſto *in theſ.lib.*8.*q.*10. Peirin. *tom.* 1.*de ſubd.q.* 2.*cap.* 2. *colligitur* 4. vbi notat, quod religioſus non tenetur obedire, ſi ſuperior auferat dictos redditus, vt ſibi retineat, vel auferat illi particulari religioſo, & non omnibus.

Videatur Diana *loco cit.reſ.* 32. vbi ferè omnes dictas deciſiones à Doctoribus

citatis

citatis probatas, oſtendit non eſſe diſſonas, & contrarias Concilio Trident. *loco cit.* & decretis Clementis VIII. ſub die 12. Martij 1596. editis, & ab Vrbano VIII. nunc fœlicitèr regnante, innouatis anno 1621. die 25. Septembris.

QVÆSITVM VII.

An Monialis de licentia Abbatiſſæ poſſit bona ſtabilia poſſidere.

SVMMARIVM.

1 *Monialis etiam de licẽtia Abbatiſſæ non poteſt bona ſtabilia poſsidere, & ſi ſint magnæ vtilitatis Monaſterio, & n. 3.*

2 *Summus Pontifex quomodo diſpenſet cum Moniali in voto Paupertatis.*

1 LEzana *in ſumm. tom. 1. cap. 6. num.* 19. reſpondet negatiuè, & probat ex Concil. Trident. *ſeſſ. 25. de regular. cap.* 2. vbi habet *Nec deinceps liceat ſuperioribus bona ſtabilia alicui regulari concedere etiam ad vſum fructum, vſum, adminiſtrationem, vel commendam*, ait enim, quaſi diceret, ſi ante Concilium hoc licebat, modo non liceat; imò nec Summus Pon-
2 tifex poteſt hanc licentiam præbere Moniali, niſi cum ipſa diſpenſet in voto Paupertatis, aut auferat ſuperioritatem omnium Prælatorum, & velit peculium illud Moniali conceſſum, ſolùm eſſe reuocabile ab ipſo.

3 Tandem ex dictis etiam liquidò conſtat, non licere Moniali poſſidere agros, aliaquè bona ſtabilia, etiam de licentia Abbatiſſæ, & iuſta de cauſa, etiam magnæ vtilitatis, vel neceſſitatis Monaſterij, ſed omnia debent à Monaſterio poſſideri, & eorum redditus, & prouentus diſtribui eo modo, quo diximus ſupra *quæſit. 2. & 4.* & ita docent Barth. à S. Fauſto *loc. cit. q. 31.* Petrus Nauarr. *lib. 3. de reſtit. cap. 1. num. 180.* Eman. Roder. *loc. cit. art. 12.* Cordub. *cit. q. 54.* Barboſ. *de offic. & poteſtat. Epiſc. loc. cit. num. 5.* Azor. *d. cap. quæſ. 2.*

QVÆSITVM VIII.

An Monialis Nouitia profeſſionem emiſſura, & bona ſua Monaſterio relictura, poſſit illud obligare ad ſibi ſoluendam certam annuam penſionem.

SVMMARIVM.

1 *Nouitia domina bonorum ſuorum poteſt ea cui vult relinquere.*

2 *Monaſterium tenetur Nouitiæ conuentã penſionem ex debito iuſtitiæ perſoluere.*

3 *Nouitia Monaſterium hæredem inſtitutum poteſt obligare.*

4 *Vtilitas rei acquiſitæ à religioſo profeſſo penès Monaſterium exiſtit.*

SVppoſito cum Laurent. Peirino *tomo 1. de ſubſidito quæſtio. 2. 8. 1. verſ. colligitur 6.* quod facultates relictæ à Nouitia excedant dictam penſionem, & quod Nouitia retineat, vel expendat talem redditum dependentèr à voluntate ſuperioris, dico, poſſe obligare Monaſteriũ
1 ad huiuſmodi ſolutionem; & ratio eſt, quia Nouitia tunc eſt domina bonorum ſuorum, ergo poteſt ea relinquere cui ſibi placet, vel abſolutè, vel cum conditione; nec hoc, vt ſupponitur, eſt contra votum Paupertatis, nec contra Conc. Trid.
2 decretum. Imo Monaſteriũ tenetur Nouitiæ penſionem cõuentam ex debito iuſtitiæ perſoluere, quia Nouitia erat in ſua libertate, quando ſuum teſtamentum, & renũciationem condidit, ac ſuum vniuerſalem hæredem Monaſterium inſtituit, & nominauit, cum obligatione ſoluendi ſibi iam profeſſę talem penſionem, & dum Monaſterium hæreditatem ſic grauatam acceptauit, abſquè dubio tenetur ex iuſtitia illam penſionem ſoluere. Tum quia, ſi Nouitia obligaſſet Monaſterium hæredem inſtitutum, vt certam penſionem alteri extra Religionem ſolueret, & Monaſterium acceptaſſet, teneretur ex debito iuſtitiæ ſoluere, ergo tenetur ſoluere Nouitiæ iam profeſſæ; vt etiam fatetur Ledeſ.

*de ſtat.relig.in com.cap.4.concl.3.dub.*14. Tum deniquè, quia licèt ius exigendi illam annuam penſionem, perſonæ cohæreat, vtilitas tamen, ſiue dominium ex il-
4 lo iure proueniens, penès Monaſterium, ſeù Monialem illam de licentia ſuperioris, exiſtit, cum in vtilitatem Monaſterij reſultet, ſi, vt ſupponitur, Monialis talem pēſionem in vſus licitos, ac neceſſarios expendat, ad quos aliàs Monaſterium tenebatur, vt colligitur ex Graffio *lib.3. de caſ. reſeru.cap.4.num.*51.& Nauarro *com.2.de regul.num.*38.

QVÆSITVM IX.

An Moniales bona ſtabilia poſſint in communi poſſidere.

SVMMARIVM.

1 *S. Claræ Moniales poſſunt in communi bona ſtabilia, & annuos redditus poſſidere.*

2 *Moniales cuiuſcumq. Ordinis bona ſtabilia in communi habere poſſunt.*

3 *Paupertatis votum dicit abdicationem dominij bonorum temporalium.*

4 *Moniales omnes cauere debent à retentione quid notabilis quomodolibet acquiſiti, animo occultandi Abbatiſſæ.*

5 *Declarationes Sacræ Congregat. Cardin. circa votum Paupertatis.*

1 MIranda *loc.cit.de Sacr.Monial. q.9. art.3.in Concl.*docet, Moniales S. Claræ, tàm primæ, quàm ſecundæ regulæ poſt Concilium Tridentinum poſſe habere bona ſtabilia in communi, non obſtante earum Regula, & Conſtitutionibus; atquè ita prius docuit Eman.Roder. *tom. 3.cit.q.29.ar.* 14. vbi poſt formatā diſputationem, argumentis hinc indè reſolutis, concludit, ſupradictas Moniales poſſe nunc in communi bona poſſidere, & retinere. Et Hier.Roder. *loc. cit.reſolut.*110. *num.*15.addit, Moniales S.Claræ non ſolùm poſſe habere bona in communi immobilia, nunc poſt Concilium Tridentin. verùm etiam poſſe de licentia ſuperioris habere prouentus, & redditus annuos vitalitios, pro ſuis neceſſitatibus, & pijs cauſis ad inſtar aliarum Monialium, vt diximus, quia vſus ſic obtinuit, & non eſt contra Concilium Tridentinum cit. vt docēt Sanch. *lib.7.cit.cap.*12.*num.*2. Nauarr. *de reddit.Eccl.q.*1.*nu.*100. *in 2.edit.* Sellius *in ſelect. canon. cap.*16.*num.*3.vbi refert deciſum fuiſſe à Sacra Congregat.
2 Moniales omnes cuiuſcunquè ordinis bona ſtabilia in communi habere poſſe, quia
3 non repugnat voto Paupertatis, cum huiuſmodi votum dicat abdicationem dominij tantùm priuati bonorum temporalium, vt diximus; & Armend. *in addit. ad recopil. leg.* Nauar. *fol.* 158. *num.*3. ait, quod Moniales S. Claræ non ſunt compræhenſæ in exceptione facta à Concilio Trid. *loc. cit.* pro fratribus ordinū Minor. de Obſer.ex ſpeciali dec.S.Congr. Card.
4 Caueant tamen Moniales, tàm S. Claræ, quàm omnes aliæ, ne retineant quid notabile, animo illud occultandi Abbatiſſæ, aliàs grauitèr contra votum paupertatis peccarent, ſicut etiam ſi aliquid acciperent, tàm à parentibus, quàm à propinquis, ſeu ex proprio labore, & induſtria acquirerent, ſine licētia Abbatiſſæ, vt docent Nauarr. *in cap. Non dicatis num.* 5. Syluester *verb. religio 6. quæſ.* 7. S.Antonin.*3.par.tit.* 16. *cap.* 1. *§.* 11. S. Bonau. *in ſpeculo diſcipl.par.*1.*cap.*4. Leſſius 2. *libro de iuſt.cit.cap.*4.*dub.*5.*num.*25. & Rebellus *de inſtit.par.*1.*lib.*3. *quæſ.* 15.*ſect.* 2. vbi addit, licitum eſſe Moniali recipere rem mediocri valoris, eamque tradere alteri Moniali pro commutatione alterius rei, vel etiam extraneo, dummodò habeat promptum animum rem illam tradere Abbatiſſæ, etiam commutatam, quotiès ipſa voluerit; ita etiam tradunt Nauarr. *comment.*2. *Regul.num.*20. Leſſ. *cit. cap.*41.*dub.*9.*n.* 80. Sanch. *loc. cit.cap.*19.

His omnibus hactenùs relatis; in re tāti momenti; decreta quædam, & reſponſiones ſacræ Congregationis Cardin. tanquam fundamenta voti Paupertatis addere mihi libuit, quibus multæ aliæ enodantur dubitationes, quæ circa Paupertatis votum eſſent dilucidandæ. Imo hæc omnia

nia de dicto voto à me ſcripta prædictis decretis,& reſponſionibus tenoris ſequẽtis,ſubijcio.

Declarationes Sacræ Congregationis Cardinalium circa votum Paupertatis.

5 Stephanus Quaranta *in ſumma Bullarij verbo caſus reſeruati pag. mihi* 194. *&* 195. ponit infraſcripta quæſita cum ſuis declarationibus prædictæ Sacræ Congregationis Cardinalium ſub his verbis.

Quæritur primò, An ex diſpenſatione inferiorum Summo Pontifice, liceat Regularibus poſſidere, vel tenere agros, annuos redditus,aliaque bona immobilia, videlicet,& mobilia ſuperflua, non obſtãte decreto Concilij Trid. *ſeſſ.* 25. *de regularib. cap.* 2.

Secundò, An propter talem diſpenſationem, ſeu ſcientiam Superiorum poſſidentes,vel tenentes immobilia, vel mobilia ſuperflua, à culpa, vel à pœna excuſentur.

Tertiò, An Superioribus aſſeuerantibus huiuſmodi licentias poſſe concedere, fides adhibenda ſit.

Quartò, An Superiorum arbitrio, & præfinitioni ſtare debeant Regulares,quo ad mobilium ſuperfluitatem, & conuenientiam.

Quintò,An ſuperiore quantumuis requiſito, neceſſaria ſuis Regularibus negãte, vel ſubtrahente, liceat ipſis clàm, vel inuito eo,illa ſibi comparare,ſeu retinere.

Sextò,Et quatenus liceat, an itidem liceat cum neceſſaria ideò negantur, vel ſubtrahuntur, quia Monaſterij facultates non ſuppetunt;

Septimò, An dicti Superiores Regulares dictum cap. 2. declarare,& interpretari poſſint.

Ad primum Congregatio Concilij reſpõdit, non licere.

Ad ſecundum,non excuſari,neque à culpa,neque à pœna,ipſo facto incurrenda.

Ad tertium,minimè adhibendam.

Ad quartum,niſi de exceſſu arbitrij conſtiterit, vtique ſtare debere, habita videlicet ratione perſonæ, officij, & regulæ, ſtatuſque paupertatis, quam profeſſi ſunt, & cæterarum itidem qualitatum.

Ad quintum,non licere.

Ad Sextum,licere,ſi præciſa neceſſitas ſit ad indiuidui ſuſtentationem, cæterùm communem penuriam ab omnibus percipiendã vſque adeo,vt ſi quid priuatim alicui delatum, vel ab ipſo partum fuerit, id omne ad Superiorẽ rectè deferri oporteat, qui ex eo primum ſuccurrat eius neceſſitati, cuius intuitu illud obuenerit; ſi peculiari,aliaque neceſſitate vltra communem,prœmatur,reliquum Conuentui incorporetur, & in communem cedat vtilitatem.

Ad ſeptimum, non poſſe.

Hier. Card. Matthæius.

Apud eumdem Stephanum Quarant. *loco cit.* habẽtur ſequentes declarationes.

In aliquibus Monaſterijs Monialium reperiuntur nonnullæ moniales,quę Cenſus, & annuos quoſdam redditus, & prouentus, ſeu fructus percipiunt,ſub diuerſis contractuum ſpeciebus.Nam;

Aliquæ in ipſarum perſona emerunt certos redditus à perſonis Laicis.

Aliquæ ab alijs Monialibus;

Aliquæ ab ipſis Monaſterijs;

Aliæ verò dederunt pecuniam Monaſterio, vt ex earum pecunijs fieret emptio nomine Monaſterij ad rationem ſeptem, vel octo pro centenario,& Abbatiſſæ dabãt dictis Monialibus illos redditus, quos ex dictis emptionibus exigebant ſingulis annis.

Aliquæ Monaſterijs, ſeu eorum ſuperioribus certas pecuniarum ſummas manualitèr pro Monaſterij indigentijs,dederunt pacto adiecto, vel etiam tacita conuentione adhibita, vt Monaſterium, ſeu Abbatiſſa certos redditus ad rationem tot pro centenario, earum vita durante, concedat.

Quæritur an in huiuſmodi caſibus liceat Monialibus dictos redditus, fructus, & prouẽtus recipere abſque incurſu Proprietatis, vel potius tanquam Proprietariæ,incurrant pęnas per Concil. Trident. *ſeſſ.* 25. *cap.* 2. *de Regul.* proprietarijs inflictas, etiam ſi de licentia Abbatiſſæ, & ad Abbatiſſæ nutum,vel Conuentus,ſeu Mo naſterij

naſterij nomine percipiant.

Congregatio Concilij cenſuit, in nullo ſupradictorum caſuum licere Monialibus dictos fructus, ſeu redditus percipere, & ſi perceperint incidere in pœnas propoſitas Decreto d.c.2. ſeſſ.25.de regul. *neq.ab huiuſmodi pœnis excuſari ob licentiam Abbatiſſæ, quæ etiam dicti Concilij decreto in ſupradictis caſibus concedere quidem prohibetur, ſed debet pro ſuo munere ex Monaſterij redditibus, vel eleemoſynis Monialium neceſſitatibus in dies ſubuenire.*

Hier. Card. Matthæius.

Idem Stephanus Quarant. *loc.cit.verb. Monaſteria Monialium pag. mihi* 460. alias declarationes Sacræ Congreg. Card.n.in eadem materia recenſet, quæ reſpiciũt Conſtitutiones reformationem Monialium concernentes, quæ ſub proprijs numeris referuntur infrà in fine Diſputationum.

Illuſtriſſimo, & Reuerendiſſimo Sig. mio oſſeruandiſſimo; Noſtro Signore iſteſſo hà voluto vedere, & eſaminar le ſcritture mãdate da V.S. Illuſtriſſima, e date à nome delle Monache ſopra l'oſſeruanza de' Decreti della riforma de' Monaſterij di coteſta Città, & eſſendo aſſai chiari Capitoli 45.*&* 46. *dell' Ordinationi generali, Sua Santità vuole, che l'oſſeruino come cantano, nè ſi aggiũga obligo doue non è. E circa alla difficoltà, che conſiſte intorno all'vltimo Decreto fatto alli* 6. *di Maggio* 1600. *come s'habbia da praticare: Sua Beatitudine hà ordinato, ſi dichiari à V.S. Illuſtriſſima, che ſia lecito all' Abbadeſſa, e* Superiora *di ciaſcuno Monaſterio di permettere alle Monache, che poſſa ciaſcheduna di eſſe prendere qualche coſa delle ſouentioni, che gli vengono date, ſenza paſſare per le miniſtri communi de' Monaſterij, e ſenza obligo d'hauerne à rendere altro conto, come ſaria à ragione d'vn ſcudo il Meſe, per ſeruitij minuti, purche s'oſſerui nel reſto il Decreto come ſtà. E benche quanto alla vita commune, non intende Sua Santità, che le Monache profeſſe prima della riforma, le quali non eleggono voluntariamente, ſiano aſtrette ad accettarla, come non l'obliga meno il ſudetto Capitolo* 45. *così commanda, che nõ ſi riceuano nell'auuenire in modo alcuno Monache all'habito, ne alla profeſſione, ſe nõ ſotto all'intera riforma, & oſſeruanza della vita commune; e così in ciaſcuno de' ſudetti caſi V.S. Illuſtriſſima ſi compiacerà ordinare, che ſia eſeguita la mẽte di ſua Beatitudine, e le bacio humilmente la mano. Di Roma il dì* 8. *Marzo* 1602.

Di V. Illuſtriſs. e Reuerendiſſ.

Humiliſs. ſeruitore

Il Card. di Fiorenza.

Sanctiſsimus Dominus noſter Clemens Papa Octauus ad tollenda dubia, & difficultates ortas ſuper executione, & obſeruatione Capitulorum 45.*&* 46. *Conſtitutionum ſuper regimine Monialium Ciuitatis Neapolitanæ, declarauit, ac decreuit, Capitulũ* 45. *obſeruandum fore totum, vt iacet in Monaſterijs, in quibus iam fuit introducta, & acceptata à maiori parte Monialium vita communis, in alijs vero in quibus retinentur hactenus prouiſiones, & ſubuẽtiones in illa parte tantùm, in qua mandatur, vt ſi quæ Moniales huiuſmodi ſanctam, & regularem viuendi rationem elegerint, & earum bona à ſe abdicauerint, & Monaſterio ceſſerint, Superior Monaſterij renunciationem huiuſmodi recipere, & ex Monaſterij bonis in his, quæ ad victum, & veſtitum, ac reliquam vitæ ſuſtẽtationem, pertinent, illis prouidere teneatur: Moniales verò, quæ poſt eaſdem conſtitutiones receptæ fuerint, vel impoſterùm admittentur, in eiſdem Monaſterijs, in quibus ſubuentiones retinentur, nullatenùs inuitæ cogantur ad vitam Communem, ſed teneantur obſeruare Capitulum* 46. *cum declarationibus inde ſequutis ſub die* 6. *Maij* 1600. *&* 5. *Martij præſentis anni.* 1602. *illæ autem Moniales, quæ in eiſdem Monaſterijs reperiebantur profeſſæ ante Conſtitutiones, quibus idem Capitulum* 46. *obſeruare non placuit, priuatæ ſint omninò voce paſſiua, donec reſipiſcentes, tàm ſanctũ inſtitutum acceptauerint; eaſdem porrò Conſtitutiones omnes innouans S. Sanctitas mandauit in cæteris omnibus obſeruari, & executioni demandari. Romæ* 1602.

Di-

Dices in ſupradictis declarationibus Concilij Tridentini cauetur, nullo modo licere religioſis tales redditus poſſidere, nec poſſe ſuperiores facultatem poſſidendi ſuis ſubditis præbere; ergo, &c.

Reſpondet Peir. *tom. 1. de ſubdito q. 2. c. 2. §. 1.* has declarationes non maiorem obligationem inducere, quam ipſum Cōcilium, & eodem modo eſſe interpretandas, & notat, quod poſſunt religioſi non ſolum retinere prædictos annuos redditus, & cenſus ſibi relictos in renunciatione, quam fecerunt ante profeſſionem, ſeu quos Parentes, vel amici eis reliquerunt, ſed etiam quos ipſi profeſſi inſtituerunt ex numis eorum induſtria, prædicando, docendo, libros ſcribendo, quæſitis; ratio eſt, quia poteſt Conuentus religioſis benemeritis in prœmium ſuorum laborum eis licentiā concedere huiuſmodi annuis cenſibus fruēdi; Idem affirmat Cenedus *tractat. de Paupertate lib. 10. num. 9.*

QVÆSITVM X.

Vtrum ſtatutum laicale fœminarum excluſiuum propter maſculos, liget moniales.

SVMMARIVM.

1 *Ius commune Maſculis, & fœminis pariformitèr defert ſucceſſionem.*
2 *Mulier ex eo, quod naſcitur, infligitur ſibi potentia ſuccedendi à ſtatuto excluſiuo fœminarum propter maſculos.*
3 *Mulier ingrediens Monaſterium, an trāſeat cum potentia non ſuccedendi in hæreditatem, ſi maſculus extiterit.*
4 *Religio ſuperueniens non ſe extendit ad ad caſus, qui ſuam virtutem ante religionem ſortiuntur.*
5 *Succedendi ius viuente Patre poteſt auferri per ſtatutum ſub conditione, ſi maſculus extabit.*
6 *Statutum vbi iniecit vinculum ante Religionem, ligat indiſtinctè.*
7 *Primogenitus ſi ex ſtatuto ſuccedat in hæreditate ſolus, ſi ſecundogenitus fiat clericus, tamen eum ligat.*
8 *Prædia tributaria antequam tranſeant in Eccleſiam, poſſunt vigore ſtatuti collectari; ita vt tranſeant cum onere iam impoſito.*
9 *Statutum excluſiuum fœminarū propter maſculos, an & quomodo excludat Moniales.*
10 *Fœmina, maſculo nato, excluditur à ſucceſſione, ſtante ſtatuto excluſiuo fœminarum.*

A Doctiſſimo, & eruditiſſimo viro P. B. Domino meo præſens, quæſitum accepi, quod quotidianum dicit Abbas *in cap. quod ſi Clerici num. 40. de for. comp.* licèt controuerſia ſit inter Doctores, recepta tamen magis communis opinio in iudicando, & conſulendo, videtur affirmatiua, ſiuè rationes attendamus, ſiue numerum Doctorum, qui eā ſequuti ſunt.

Etenim, vt doctiſſimè tradit Caſtrenſ. *conſ. 305. num. 4. poſt med. verſ. ſi vero ſtatutum lib. 1.* in loco vbi eſt tale ſtatutum,
1 cenſetur ſublatum, & abolitum ius commune, quod pariformitèr Maſculis, & fœminis defert ſucceſſionem; Ita quod ius ſuccedendi, quo ad tales perſonas ex tòto efficitur municipale *l. ius Ciuile ff. de iuſt. & iur.* & conſequentèr non dicitur deferri hæreditas mulieri de iure communi, ſed ex forma legis municipalis *l. 1. ff. vt*
2 *ex legib. ſenat. conſ. bonorum poſſ. det.* Vnde eo ipſò, quod Mulier naſcitur, infligitur ſibi hæc potentia ſuccedendi ab ipſo ſtatuto, ſcilicèt in toto, ſi non extiterit maſculus, & in nihilum ſi extiterit, & inconſequens tranſeundo in Monaſterium, tranſit cum illa potentia, ſic limitata, & conditionata, & non cum illa, quam haberet à iure communi, cum illud non vigeat, vbi adeſt tale ſtatutum, vel ſi viget, cum conditione adiecta à ſtatuto, ſi Maſculus non extabit, quæ tātum valet, quātum ſi ab eodem iure communi, à quo ſtatutum, ſumit robur. *d. l. ius Ciuile ff. de iuſt. & iur.* Sicut igitur ingrediens Monaſteriū in loco, vbi non viget tale ſtatutum, ingreditur cum illa potētia ſuccedendi, quā habet

habet à iure communi, & cum illis conditionibus, quas adijceret ius commune, & non aliàs, ne fiat deterioris conditionis *l. Deo nobis C. de Epiſcop. & Cler.* ita, & habens poteſtatem ſuccedendi ex l. municipali, certo modo limitatam tranſit, cum eadem potẽtia, ſic ſtricta, & limitata, & nõ aliàs, cum non efficiatur deterioris conditionis, quia etiam ſi non ingrediatur, excluditur, & ſic non debet petere, quod ſit melioris, cum ſatis ſit non effici deterioris, vt dixi.

Et hæc ratio tanquam clara deſtituit vnicam in contrarium, quod ſtatutum non poſſit Moniales non ſubiectas ligare, & eas impotentes ad ſuccedẽdum efficere, cùm ſtatutum non liget Moniales, ſed hoc effecerit dudùm ante ſcilicet tempore ſuæ natiuitatis, & ſic antequam de ingreſſu eſſet cogitatum. Nam ratio ſexus, quæ hunc effectum producit, adeſt illi à principio, & ſic etiam ſecundum ſententiam eorum, qui contrariam partem conantur defendere cum Religio ſuperueniens non ſe extendat ad caſus, qui ſuam virtutem ante Religionem ſortiuntur, ſtatutum obſtat, cum ratio ſexus, quæ effectum producit, adſit à principio.

4

Quod eo magis procedit cum filiæ de iure communi, & naturali habeant potẽtiam, & ius ſuccedendi Patri tale, quod per ſe eſt ſeparatum à filiatione, & eſt per ſe probabile, etiam viuẽte Patre, propter votum parentum *l. ſcripto ff. vnde liberi*, Bart. *in l. is poteſt nu. 8. ff. de acquir. hæred.*

5 Quod ius, & potentia, etiam viuente Patre poteſt auferri per ſtatutum, & cenſetur ablata ſub conditione, ſi maſculus extabit, vt benè Caſtren. *loco ſuprà alleg.* fœmina igitur ingreditur cum illa qualitate, & conditione, ac certè ſi hoc, quod diſponit ſtatutum diſponeret ius commune, ſine dubio ingrederetur cum iſta qualitate in Monaſterium. Idem ergo ſtante ſtatuto, quod tanquam ius commune ciuile operatur, ſolùm attenditur, vt ſupra dixi. Atquè ita cũ his rationibus per Caſtren. adductis, eas ad litteram referendo tranſeunt, Soncin. Sen. *conſ. 81. ex num. 5. lib. 1.* Felin. *in cap. Eccleſia S. Mariæ num. 79. de conſtit.* Guliel. *in cap. Rainucius in verbo duas habens filias num. 126. de teſtamen.* Tiraquell. *de iure primog. quæſt. 43. n. 14.* Mandel. *conſ. 98. in primo dubio*, vbi dicit veriorem, & magis communem, Brun. *de ſtat. fœmin. excl. art. 6. num. 37. & ſeqq.* qui teſtantur ita in praxi ſeruari Honded. *conſ. 11. num. 37. lib. 2.* vbi dicit hanc ſequendam in iudicandò, Burſat. *conſ. 93. ex num. 48.* qui ſimiliter ita teſtatur, Blanch. *de compren. q. 3. num. 32. poſt verſ. in hac quæſt.* vbi dicit ita deciſum eſſe ab omnibus, & poſtea refert dd. rationes Caſtren. Carol. de Graſſ. *de eff. cler. eff. 2. n. 269. & duobus ſeqq.* vbi dicit opinionem hanc eſſe omninò tenendam, & cumulat ferè infinitos, qui ita dicũt Gaſpar. Ant. Theſaur. *quæſt. forenſ. lib. 2. q. 3.* & latiſſimè *q. 92.* qui omnes infinitos congerunt concordantes cum rationibus Caſtren. de quibus ſupra.

Et ſecundum has rationes fuiſſe iudicatum per Rotam Florentinam teſtatur Burgien. *deciſ. 9. num. 81. & 82. part. 2.* & per Senat. Pedemont, de anno 1602. Theſaur. *vbi ſupra q. 92.* vbi pulchrè, & latiſſimè materiam refert, infinitos congerendo atteſtantes de communi, & quod ita in praxi obſeruatur.

6 Et hanc opinionem admittunt omnes Canoniſtæ, dum tenent, quod vbi ſtatutũ iniecit vinculum ante Religionem, & Clericatum liget indiſtinctè, exemplificando in pluribus caſibus, & in indiuiduo contra Moniales Abb. *in d. cap. quod ſi Clerici n. 40. de for. comp.* vbi Imol. *nu. 4. poſt med. verſ. & per hoc*; vnde Barbat. *nu. 91.* Butr. *nu. 10.* & alij quos non tranſcribo, cum referantur in Theſaur. Tiraq. Honded. & alijs, vbi ſupra Socin. Iun. *in l. filius fam. §. diui num. 171. de legib.* Pariſ. *conſ. 40. num. 16. lib. 3.* Nact. *conſ. 282. num. 12.* Rimin. Iun. *conſ. 15. num. 80. lib. 1.* Blanch. *vbi ſupra quæſt. 3. num. 32. verſ. in hac quæſtione* Marant. *diſput. 8. num. 26.* Carol. de Graſſ. *d. effect. 2. num. 121.* vbi latiſſimè Maſcard. *de gent. ſtat. interpr. concluſ. 1. num. 235.*

7 Et pro coroboratione huius ſententiæ affertur exemplum de primogenito, qui ſi ex ſtatuto ſolus ſuccedat in hæreditate,

quamuis

quamuis ſecundum genitus fiat Clericus eum ligat, cum ante Clericatum iniecerit vinculum,ita ad rem noſtram contra Moniales Socin.*d.conſ.* 81. *num.* 5. *poſt med. lib.*1.Imol. *in d. cap.quod Clerici num.* 4. *poſt.med.*Tiraq. *d.q.*43.*num.*6. Brun. *dict. art.*6.*num.* 37. *circa medium* Maſcard. *d. concl.*1. *num.*235. Capra *reg.*15.*num.*47. *& ſeq. & num.*51.

8 Similiter de prædijs tributarijs in quibus poſtquam ſunt delata ad Eccleſiam non intelliguntur ſtatuentes imponere collectam, antequam tamen tranſeant in Eccleſiã, poſſunt collectari vigore ſtatuti. Itaquod ſi poſtea tranſeant in Eccleſiam, transferantur cum illo onere tributorum,vt ad rem noſtram Socin.*d. cõſ.* 81.*num.*5.*poſt med.* Brun. *d.art.*6.*nu.*38. *& alij*.

Et hanc opinionem admittunt eo fortius prædicti Doctores dũ ſtatutũ, prout hic, generalitèr loquitur,quia tunc non poteſt conſiderari odium aliquod Religionis, nec quod ſit contra libertatem, ſed potiùs fauor agnationis, & boni publici cauſa. Ita poſt alios ſupra alleg. de de communi Gail *pract.obſeru.lib.* 2. *cap.* 32. *num.*4. *verſ. ſecus ſi ſimpliciter* Purpur.*in l. vlt.num.*152. *in fine,& ſeq.C. de pactis* Pariſ. *conſ.* 40. *num.* 6. *circa med. lib.*3. cum alijs latiſſimè per Theſaur. *dict. quæſt.*92.

Et certè ſi conſideremus rationes,quæ poſſunt adduci pro contraria opinione, ſine dubio apparebit,hanc eſſe veriorem, & in iudicando admittendam.

9 Nam cum non poſſint ſtatuentes Moniales includere, tanquam non ſubditas, dum ſtatutum generalitèr loquitur, & indiſtinctè, & ratio ſexus ſit illa,quæ à principio, & ante religionem producit effectum, ſine dubio dicendum eſt, ſtatutum non loqui de Monialibus, cum ante Monachatũ effectus producatur, vt ſupradixi, & bene tradit Brun.*d.art.* 6. *num.* 48. Maſcard. *d.concl.*1.*num.*236. Graſſ.*d. eff.* 2.*num.*271.

Quod huiuſmodi ſtatutum ſit contra libertatem Eccleſiaſticam, propter quam non debet quis retrahi ab ingreſſu Religionis,tollitur,cum,etiam ſi nõ ingrediatur,ſit excluſa. Socin. *d. conſ.* 81. *num.* 5. *lib.*1.*poſt med.*Blanch. *vbi ſupra num.*32. Quod verò ſit attendendum tempus delatæ ſucceſſionis iuxta opinionem Salic. *in auth.caſſa num.*14.*de ſacr.ſanct. Eccleſ.* quo reperiuntur Moniales, & ſic non ſubiectæ, vltra tot reſponſiones adductas, per Tiraq. *d. quæſt.* 43. *num.* 7. *&* 8. *& ſeq.* Brun. *d.art.*6.*nu.* 48. *& ſeq.*Theſaur. *d.q.*92.clara eſt reſponſio, quod tempus delatæ ſucceſſionis,licèt conſideretur reſpectu emolumentorum; tamen ad id requiritur facultas ſuccedendi, quæ cum ſit ſublata ante delatam ſucceſſionem, & ante ingreſſum, imò ab ipſa natiuitate,propter rationem ſexus, quæ effectum producit veniente ſucceſſione, non poteſt conſiderari illud tempus, cum facultas, & ius ſuccedendi ſit ſublata ante per ſtatutum, quod fieri poteſt etiam viuente Patre, vt ſupra dixi, cum ſit quid diuerſum à filiatione.Bart. *in l.is poteſt num.*8.*ff.de acquirend.hæred.*& tradunt omnes *in l.Gallus* §. *vt quid ſi tamen ff. de lib. & poſth.* Brun. *d.art.*6.*num.*48. Molin. *de primog. lib.* 2. *cap.* 10.*num.*81.Graſſ. *d. eff.*2.*num.*271.

Ex quibus ſine dubio patet, quod opinio in contrarium, tanquam ſine ratione, non ſit ſequenda, cum iſta ſit magis communis, & verior, prout fatentur etiam illi, qui contrarium tenuerunt, præcipuè Cephal.qui cum alijs ſolet pro contraria allegari,nam *conſ.* 146.*num.* 26. expreſsè fatetur,hãc eſſe magis communem;Salyc. etiam *in auth. caſſa* ab omnibus ferè allegatur pro iſta opinione, ſcilicet quod ipſe diſtinguat, quando ſtatutum eſt prius cõditum,vel poſt, & dum dicit fuiſſe iudicatum per valentiſſimos Doctores, intelligunt ſecundum hanc diſtinctionem prout in ſpecie Blanch.*de cõpr.vbi ſupra q.*3.*poſt num.*32. Maſcard. *de gener. ſtat. inter cõcluſ.*1.235.

His accedunt, quod cum verſemur in quærendis, & non in quæſitis, tantò magis ſtatutum ligat, cum bona,antequam acquirantur, ſint ſub poteſtate ſtatuentiũ, vt in puncto Vrſill. *ad afflict. deciſ.* 310. *num.* 9. *in fine* cum alijs longa ſerie adductis

ctis per Graſſ. *d. effect. 2. num.* 188.

Nec non ratio ſtatuti finalis, quæ attẽditur quę eſt pro conſeruatione boni publici, & familiæ, ac agnationis. Vnde per totam Italiam ſunt huiuſmodi ſtatuta, vt dicit Siluanus *conſ.* 1. *num.* 119. & ſic fœ-
10 mina nõ excluditur odio Religionis, quia Monialis, ſed quia fœmina, & quia maſculus includitur, & eo ſtatim nato, fœmina eſt excluſa, vt latiſſimè Tiraq. Brun. & Graſſ. *vb. ſupra*, & Theſaur. *d. q.* 9. *nu.* 6. *& ſeq. & num.* 12, vbi dicit ex hoc inductam eſſe conſuetudinem, & obſeruãtiam omnium Prouinciarum, quod Monialis habeatur pro dotata, vt compræhendatur ſub ſtatuto mandante fœminas dotatas non ſuccedere, Surd. *conſ.* 192. *num.* 21. *lib.* 2.

QVÆSITVM XI.

Vtrũ Monialis generalitèr ante Profeſſionem renuncians ſuam legitimam, & quamcumquè ſucceſſionem ſibi obuenturam, cenſeatur cedere Maioratui, & Feudo.

SVMMARIVM.

1 *Feudum non venit in renunciatione quãtumuis generaliſſima, & ampliſſima, niſi de ipſo expreſſa mentio fiat.*

2 *Renunciatio generalis nil aliud importat, quàm renunciationem paternam, & maternam, & huiuſmodi ſimilem.*

3 *Bona feudalia non dicuntur bona paterna, ſed filiorum.*

4 *Feudorum natura ab alijs bonis eſt diuerſa, & ſeparata.*

5 *Renunciatio non continet, niſi quæ expreſſa ſunt, aut veniunt in neceſſariam cõſequentiam expreſſorum.*

6 *In renunciatione ſtricta eſt facienda interpretatio.*

7 *Renunciatio generalis legitima, & cuiuſcunque ſucceſſionis nõ tollit Moniali ius feud ſibi debiti.*

8 *In renunciatione vniuerſali compræhenduntur feuda, quamuis de illis expreſſa mentio facta non ſit.*

9 *Quicquid dicitur de feudo, militat etiam in maioratu.*

1 Dicendum exiſtimarem, in huiuſmodi renunciatione quantumuis ampliſſima, & generaliſſima, non venire feudum, ad quod renũcians habebat, vel habere poterat ius; niſi de ipſo expreſſa, & ſpecifica mentio fiat, vt ait Eman. Roderic. *tom.* 2. *q.* 78. *§. tertio probatur* Sanch. *in decal. lib.* 7. *cap.* 25. *num.* 29. Tiraq. *de retract. lignag. gloſ.* 3. *nu.* 6. Bald. *in auth. in ſucceſſionibus ante fin. C. de ſuis, & legit.* Pancirol. *conſ.* 1. *vol.* 1. *num.* 43. *&* 45. Menoch. *conſ.* 401. qui benè hanc materiam diſcutit, & præcipuè *num.* 79. dicit, quod ſub generali renunciatione bonorum non veniunt bona, quæ aliunde ex alia cauſa obueniunt renuncianti, quã ex bonis eius, & cauſa, cui fit renunciatio, ſed requiritur ſpecialis remiſſio, & vt etiam poſt alios tradit Socin. Sen. *in l.* 1. *§. veteres num.* 3. *ff de acquir. hæred.* Dec. *in conſ.* 266. *col.* 1. *& in conſ.* 310. *col.* 1. Pariſ. *conſ.* 49. *num.* 41. *lib.* 3.

Et quod feudum in generali renunciatione non compræhendatur, probatur il-
2 la ratione, quod generalis renunciatio nil aliud importat, quàm renunciationem Paternam, & maternam, & huiuſmodi ſi-
3 milem, cum autem bona feudalia non dicantur bona Paterna, ſed propria filiorũ, ergo non erit dicendum, in generali renũciatione comprehendi feudum: ita arguit in caſu noſtro Pancirol. *loco citat. num.* 43. Bart. *in l. item vendendum in fin. ff. de petit. hæred.* vbi Bald. & Angel. et latè diſputat Alberic. *in l. tres fratres ff. de pact.* Dec. *in*
4 *l.* 1. *num.* 4. *ff. ſi cert. petatur.* Tum quia natura feudorum ab alijs bonis eſt diuerſa, et ſeparata, et ideò requiritur ſpecialis mẽtio in renunciatione, aliàs non intelliguntur compræhenſa bona feudalia, vt docet Tiraq. *de retract. lignag. gloſ.* 3. *num.* 9. Cardin. Alexan. *in cap.* 1. *ad fin. tit. de inueſt. de re alien. facta*, Decius *in conſ.* 139. cuius ſubſcriptio incipit *an, & quando fœmina* in fine.

5 Similiter probatur, quia renunciatio acci-

accipitur, vt non contineat, niſi quæ expreſſa ſunt, aut veniunt in neceſſariam conſequentiã expreſſorum, ſicuti Carder. tradit *conſ.5.in tit. de præben.* Peregr. *de*
6 *fideicom.art.* 52. *num.* 25. & ſtricta in re-renunciatione facienda eſt interpretatio Card.*conſ.*12.Dec.*conſ.*373.*num.*2.*&* 3. *&* 495. *num.* 19.*&* 20. & meliùs *conſ.* 452. *num.* 21. vbi pro ratione adducit, quod voluntas, quæ ex facto colligitur, limitatur quatenùs neceſſariò ex tali facto inferatur. Bart. *in l.*1.*§.hoc interdicto ff. de itinere, actuq. priuato*, quod etiam repetit
7 *conſ.*460.*num.* 6. idcircò renunciatio generalis legitimæ, & cuiuſcumq. ſucceſſionis non tollit Moniali ius feudi ſibi debiti, pulchrè Dec. *conſ.*551.*colum.*1.& latè Curt.Iun.*in conſ.*101.*per tot.*& idẽ Curt. *conſ.*23.*num.* 1. vbi dicit, quod renunciatio eſt ſtrictè intelligenda, quam primum aliquid operata eſt, reſtringi debet, vt minus præiudicet; per text.*in l. ſi ſeruitus ff. de ſeruit.vrban.præd.*

8 Si verò renunciatio eſſet Vniuerſalis & non generalis, (vt in caſu noſtro) tunc in feudo Monialis admittenda non eſſet, cum in renunciatione vniuerſali comprẹhendantur feuda, quamuis de ipſis expreſſa mentio facta non ſit, vt in terminis dixerunt Corn. *in conſ.*421.*in fine lib.*4. Iaſon *in conſ.* 234. *col.* 2. *verſ. tertio iſtud ſtatutum lib.*2.Dec.*in conſ.*76.*colum.*2. & apertiùs *in conſ.* 379. *num.* 11. Menoch. *loco ſupra cit.num.*84.

9 Nota tamen, quicquid dixi de feudo, militare etiã in maioratu, & eiſdem rationibus, quibus ducor ad probãdum, quod Monialis, nõ obſtãte huiuſmodi renũciatione generali, debeat ſuccedere in feudo, ducor ad ſic probandum de maioratu, cum valeat argumentum de feudo ad maioratum, vt benè aiunt Paulus Card. Socin.Pariſ. Pinell.Couar.Antonius Gomez.quos omnes refert, & ſequitur Molina *de primog. cap.* 7. *num.* 1. Eman.Roder.*qq.Regul. tom.*2.*q.*78. *art.* 14. *§. tertio probatur*.

QVÆSITVM XII.

De Pœnis contra Regulares vtriuſquè ſexus Proprietarios.

SVMMARIVM.

1 *An peccatum contra votum Paupertatis poſſit aliquando eſſe veniale.*
2 *Regulares vltra peccatum Mortale, quod committunt frangẽtes votum Paupertatis, in iure communi priuantur Communione Altaris.*
3 *Regulares proprietarij carent Eccleſiaſtica ſepultura.*
4 *Regulares proprietarij conuincti priuantur voce actiua, & paſſiua per biennium, & acriùs infliguntur iuxta Ordinis Conſtitutiones.*
5 *Proprietarius debet de Monaſterio expelli, ſed limita, vt num.6.*
7 *Regularis proprietarius eſt excommunicatus.*

1 NOtandum, quod Viuald. *in Candelab. ſacram.* 3. *p. cap.*14. *num.*63. & Paſſarell. *in Priuil. Minim. tit. de propriet. abdic.* putant, in materia paupertatis non poſſe dari materiam leuem, propter quam ſolum venialitèr peccetur. Sed nihilominus probabiliſſima ſententia eſt, poſſe delictum proprietatis, quantũuis ex ſuo genere mortale, reddi veniale ex paruitate, & leuitate materiæ, quia peccatum proprietatis ſolum habet malitiam quaſi furti, vt importat vſum rei alienæ inuito domino, & malitiam ſacrilegij, vt eſt contra votum, ſed vtroquè modo eſt capax materiæ leuis, & paruæ, vt patet in furto vnius quatrini, & in tranſgreſſione voti dicendi ſemel Gloria patri, &c. ergo etiã in Proprietatis peccato poteſt dari materia leuis, ratione cuius ſolum ſit peccatum veniale. Ita Corduba *in ſum. q.* 109. Rebellius *tract.de iuſt.p.*1. *lib.*3.*q.* 15. *ſect.*3. *num.* 22. & Religioſus tunc non ſubiacet pœnis proprietarijs inflictis; ſicut nec Monialis retinens proprium de licentia ſuperioris dicitur cõtrauenire voto Paupertatis, quia conſentiunt ſuperio-

res. Rota *dec.216 par. 2.num. 12. nouiſſ.*

2 Pœnę autem ſunt ſequentes; Prima, habetur *in capit. Monachi de ſtat. Monachor.* vbi (vltra peccatum mortale, quod committit Regularis frangens paupertatis votũ) priuatur inſuper cõmunione Altaris. Secunda pęna contra proprietarios legitur *in eodem cap. Monachi de de ſtat. Monach.* quod nimirum proprie-

3 tarij non debeāt in loco ſacro ſepeliri, ſed in ſterquilinio cum pecunia, quę illi inuẽta fuerit *ex cap. cum ad Monaſterium de ſtat. Monachor.* vbi Zabar. *num. 1. notab. 2.* Graffius *in dec. aur. par. 2. lib. 3. cap. 19. num. 5.* Surd. *de aliment. tit. 8. priuil. 79. num. 2.* Eman. Reder. *qq. regul. to. 3. q. 61. ar. 1.* Barboſ. *loc. infr. cit.* vbi addit cũ cit. Doctoribus, quod æquitas ſuadet, ſocit. Doctoribus, quod æquitas ſuadet, ſolam propriam pecuniam, ſeù partem pecuniæ ſepeliendam eſſe, ne tota perdatur; quod etiam affirmant Hoſtien. *in d. cap. cum ad Monaſt. num. 7.* Io. Andr. *num. 4.* Anchar. *num. 10. notab. 5.* Abb. *nu. 5.* Gregor. Lopez *l. 4. gloſ. 3. tit. 7. part. 2.* Sanch. *in decal. lib. 7. cap. 20. numer. 11.*

4 Tertia pœna eſt, vt Religioſus depræhenſus in proprietate, aut conuinctus, priuatus ſit biennio voce actiua, & paſſiua, & acriùs iuxta ſuæ Regulæ, & Religionis Cõſtitutiones puniatur, ex Concil. Trident.

5 *ſeſſ. 25. cap. 2. de Regul.* Quarta pœna: debet proprietarius de Monaſterio expelli *per capit. cum ad Monaſterium de ſtat. Monach.* ſed huiuſmodi pęna, & expulſio

6 correpta eſt *in cap. final. de Regul.* vbi habetur talem Regularem deputandum eſſe Ergaſtulo Monaſterij, vt pęnitentiam agant, quod etiam notant Sanchez *loco cit. lib. 7. cap. 20. num. 12.* & Abb. *in d. c. cum ad Monaſter. num. 13.* Barboſ. *de iure Eccleſ. lib. 1. cap. 43. nu. 38.* Ioan. Baptiſta de Lazana *in ſumma quæſt. regul. cap. 6. num. 59.* Quinta pęna eſt, vt proprieta-

7 rius ſit excommunicatus, vt habetur in quibuſdam Concilijs Prouincialibus Coloniæ, ſed talis excommunicatio non habetur in iure. Ex quibus ſatis conſtat, quid dicendum ſit de pęnis Monialibus proprietarijs infligendis.

DISPVTATIO IX.

De Largitione Munerum Monialibus, aliſquè Regularibus interdicta.

Quæſitum I. Vtrum Munerum largitio ſit regularibus interdicta, & ſub quibus pœnis.

Quæſitum II. An Monialis de licentia Abbatiſſæ poſſit cõſanguineo, ſiue familiari cõficere aliquid magni valoris propria induſtria, & arte.

Quæſitum III. An in aliquo caſu liceat Moniali de licentia Abbatiſſę aliquid largiri.

Quæſitum IV. Quid intelligatur nomine eſculenti, & poculenti.

Quæſitum V. An Monialis poſſit de bonis paraphernalibus aliquid largiri.

Quæſitum VI. An Monialis incidat in Bullam Clementis VIII. ſi abſq. Abbatiſſæ licentia accipiat pecuniam, vt eam liberè in eleemoſynam diſponat.

Quæſitum VII. Quid requiratur ad validam donationem factam Monaſterio à Nouitia Moniali.

Quæſitum VIII. An Monialis poſſit aliquid ęquipollens alicuius meritis elargiri, & vltra.

Quæſitum IX. An Moniales inter ſe poſſint munera largiri de licentia Abbatiſſæ.

Quæſitum X. Vtrum Monialis poſſit commodare, mutuare, commũtare, emere, & expendere.

Quæ-

Quæſitum XI. Vtrum Monialis poſſit ſine licentia Abbatiſſæ ſuam pietantiam donare.

QVÆSITVM I.

Vtrum munerum largitio ſit Regularibus interdicta,& ſub quibus pęnis.

SVMMARIVM.

1 *Munerum largitio de iure communi, & nouo vetita eſt Regularibus.*

2 *Bulla Clementis VIII. de Largitione munerum omnes regulares, quoad actionē largiendi, quò vero ad acceptationem, omnes laicos compræhendit.*

3 *Pinzocheræ nō cōpræhenduntur in d. Bulla.*

4 *Protectores Ordinum, & Generales, omneſq. Prælati compræhenduntur in dicta Bulla.*

5 *Monialis expreſſè, vel tacitè acceptans munus, quomodo agat contra Bullam Clemen. VIII. de largitione munerum, & contra Charitatem.*

6 *Pœnæ appoſitæ cōtra tranſgreſſores Bullæ.*

1 LArgitio munerum de iure communi vetita eſt omnibus Regularibus per ea, quæ traduntur *in c. Nulli liceat*, & cap. *ſi quis tit. de rebus Eccleſiæ alien.* & *cap. cū ad Monaſterium*, & cap. *Monach. 2. de ſtat. Monach.* & in Concil. Trident. *ſeſſ. 25. de Regul. cap. 2.* quod etiam tuētur Soſa *in explicatione huius bullæ fundam. 2. n. 8. & §. 3. num. 72.* Ortiz *in ſumma cap. 5. num. 10.* Ioan. Valerus *in differ. vtriuſquè for. verb. Munera num. 1.* Diana *in reſol. moral. tract. 6. de paupert. religioſæ reſol. 2.*

Et inſuper ſpeciali Conſtitutione, & iure nouo Pontificio Clementis VIII. Regularibus vtriuſquè ſexus interdicta fuit munerum largitio, & meritò, quia Regulares per votum Paupertatis, & incapacitatem dominij, cuſtodes bonorum Eccleſiaſticorum, & fideles adminiſtratores tātùm conſtituuntur.

Quam Conſtitutionem, hìc apponendam cenſui, cùm tota hęc diſputatio in ea fundetur, cuius tenor eſt.

RElligioſæ Congregationes, ab inſigni ſanctitate viris, Spiritus ſancti afflatu inſtitutæ, tantas Eccleſiæ Dei vtilitates omni tempore attulerunt, vt ad eas conſeruandas, & inſtaurādas Romani Pōtifices prædeceſſores noſtri magnā iure optimo diligentiam ſemper adhibuerint. Nam cum ea ſit rerum humanarum conditio, & natura, vt etiam quæ optimè fundata, & conſtituta ſunt, partim hominum imbecillitate, & ad malum procliuitate, partim Dæmonis aſtutia, paulatim deficiant, ac niſi cura peruigili ſuſtententur, in deterius prolabantur: Idcircò ſummorum Pontificū vigilantia magnoperè laborauit, vt Regularium ordinum diſciplina; aut labefactata in priſtinum reſtitueretur, aut ſalutaribus conſtitutionibus communita, integra, atque incolumis permaneret. Quorum nos veſtigijs pro eodem officij munere inſiſtere, & paſtoralem illorum ſolicitudinem (quantum poſſumus) diuina adiutrice gratia cupimus imitari. Quare ne ex muneribus, quæ à pluribus religioſæ vitæ profeſſoribus, ex Chriſti patrimonio, quibuſuis hominibus, quauis ex cauſa ſæpe tribuuntur; grauia incommoda, & mala etiam boni ſpecie exiſtant, præcauere ſtudentes.

Hac noſtra perpetuò valitura conſtitutione vniuerſis, & ſingulis, cuiuſcunque ordinis mendicantium, vel non mendicantium, bona immobilia, & redditus certos ex indulto Apoſtolico poſſidentium, vel non poſſidentium, ſeu cuiuſuis Congregationis, ſocietatis, & inſtituti (non tamen Militiæ) regularibus perſonis vtriuſque ſexus omnem, & quamcunque largitionem, & miſſionem munerum penitùs interdicimus. Sub qua prohibitione, compræhendi volumus omnia, & ſingula capitula, Conuentus, & Congregationes, tam ſingulorum cōuentualium Monaſteriorum, Prioratuū, Præpoſiturarum, Præceptoriarum, domorū, & locorum, quàm prouincialia, aut Generalia cuiuſlibet Prouinciæ, ſiue vniuerſi Ordinis, ſocietatis, aut inſtituti, eorumque, vel earum Camerarios, Commiſſarios, & quoſcunque officiales, & ſingulares perſonas: Ipſos etiam ordinum, Congregationum, & ſocietatum huiuſmodi ſuperiores

quaſcunque dignitates obtinentes, etiam Generales, & Prouinciales, Magiſtros, Miniſtros, & quocunque nomine Præfectos, nec non Conuentuum, Monaſteriorum, Prioratuum, Præpoſiturarum, præceptoriarum, domorum, & locorum quorumcunq. Abbates, Priores, Præpoſitos, Præceptores, etiam Maiores Guardianos, Miniſtros, Rectores, atq. Abbatiſſas, Prioriſſas, & alio quouis titulo Præſidentes, tàm ipſis regularibus, quàm locorum Ordinarijs, ſeu quibuſuis ſuperioribus ſubiectas vtriuſlibet ſexus ad vitam, vel ad tempus deputatos.

Adeò, vt nemo vnquam eorum, vel earũ directè, vel indirectè palàm, vel occultè, tã communi, quam particulari, & proprio nomine, etiam ſub quouis ſtatuti, vel conſuetudinis, ſeu verius corruptelæ, aut alio prætextu, vel quacunque cauſa niſi, in Generali capitulo, aut alia Generali Congregatione, re maturè diſcuſſa vnanimi conſenſu omnium, ſuperiorumquè permiſſu cauſa approbata fuerit, quidquam tale attentare valeat.

Id autem ita abſolutè, & generatim vetitum intelligatur, vt neque omninò fas ſit quidquam donare, tam ex fructibus, redditibus, & prouentibus, collectis, vel contributionibus, aut oblationibus, ſiue eleemoſynis, aut ſubſidijs certis, vel incertis, ordinarijs ſeu extraordinarijs, menſæ, ſeu maſſæ communis, vel cuiuſuis fabricæ, & ſacriſtiæ, quorũ bona communiter, vt præfertur adminiſtrantur, ſeu quæ rationibus reddendis ſunt obnoxia, quam ex pecunijs etiam, quæ à ſingulis quouis modo acquiſitæ, in commune conferendæ omnino ſunt. Nec ſi per viã voluntariæ contributionis in commune cõgeruntur. Nec ſi forſan priuatim, & nominatim cuilibet religioſo à ſuis ſuperioribus, vel à proprijs affinibus, propinquis, familiaribus, amicis, aut beneuolis, vel à pijs Chriſtifidelibus, etiã eleemoſynæ, aut charitatis, & illius propriæ perſonæ intuitu attributæ, ſeu quoquomodo per quẽlibet religioſum ſuo Monaſterio, Domui, aut loco acquiſitæ, eiq. vt ad libitum de eis diſponat per ſuperiores conceſſa fuerint.

Præterquam leuiora eſculenta, aut pocu-lenta, ſeu ad deuotionem, vel Religionem pertinentia munuſcula, communi tantum, nunquam verò particulari nomine (vbi ſuperiori de conſenſu conuentus videbitur) tradenda.

Sed, & huiuſmodi miſſiones numerum ipſis religioſis vtriuſlibet ſexus, non ſolum per ſe, verum etiam per alios tam directè, quam indirectè prohibitas declaramus.

Neque verò quiſpiam ad hac generali prohibitione ſe excuſare valeat, etiamſi munera miſerit, cuius perſonæ laicæ, vel eccleſiaſticæ, cuiuſcumq. ſtatus, gradus dignitatis, ordinis, vel conditionis, & quauis nõ ſolum mundanæ, & Ducali, Regia, Imperiali, verum etiam eccleſiaſtica, & Pontificali, aut alia maiori, etiam S.R.E. Cardinalatus dignitate fulgenti, etiam proprio loci ordinario, etiam ex cauſa, & occaſione benedictionis, vel ſuſceptionis habitus regularis, tõſuræ aut profeſſionis Monialium, tam ſibi ſubditarum, quam non ſubditarum, aut ipſi etiam proprio ordinis, vel Congregationis Protectori, viceprotectori, Generali, vel Prouinciali, aut cuiuſuis Monaſterij, Prioratus, domus, aut cuiuſlibet alterius loci Regularis ſuperiori, aut alio quocunque officio, munere, aut dignitate fulgenti, vel cuicumque etiam ſimplici, & particulari religioſo.

Ita vt inter ipſos quoque Religioſos (ne praua ambitione impulſi pro conſequendis in ſua religione gradibus, & dignitatibus alter alterius gratiam, aut beneuolentiam aucupentur) quæcumque largitio, aut donatio munerum (niſi rerum minimarum de licentia expreſſa & in ſcriptis ſuperiorum) ſit penitus interdicta.

Inſuper prohibemus, ne vnquam eiſdem Regularibus liceat vllas pecunias quoquo modo erogare in alicuius etiam benefactoris, aut Protectoris, vel ordinarij honorem, etiam occaſione tranſitus, vel primi ingreſſus, aut ad beneficiorum acceptorum memoriam, gratique animi teſtificationem, ſeu pro prædictis perſonis quauis authoritate, vel dignitate fungentibus, honorificè, lautè, & opiparè excipiendis: ſeu pro quibuſuis conuiuijs eiſdem, aut cuiuſuis alteri quacumque occaſione, vel cauſa exhibendis, vel pro comeſſationibus, aut

aut compotationibus quibuſuis perſonis, tàm eiuſdem Ordinis Congregat. Monaſterij, domus, aut loci, quàm extraneis largiendis.

Aut pro exhibendis ſpectaculis, etiam pijs intra Eccleſiam, Monaſteria, & Domos ſacras, ſeu pias, vel extra eas, in quibuſuis publicis, aut priuatis, ſacris, aut prophanis locis, etiã vbi ſanctorum, & ſanctarũ vita, aut res piæ geſtæ, etiam in memoriã paſſionis dominicæ populis ſpectãda proponũtur, aut alias in prædictis, ſiue in quibuſuis rebus ſuperuacaneis ad pompã, & oſtentationẽ, aut ad oblectationem, vel paucorũ lucrum, & priuata commoda, quomodolibet pertinentibus, niſi re ipſa pro diuino cultu, & veris Chriſti pauperum indigentijs, ſeruato in hoc charitatis ordine, & habita neceſſitatis ratione, & conſilio, & conſenſu ſuperiorum ſubleuandis alias in rebus licitis, & per capitulum Generale, aut Prouinciale non prohibitis, vel taxam ibi forſan præſcriptam non excedẽtibus, ſumptus huiuſmodi fiant.

Declarantes tamẽ, per hæc, laudabilem, & Apoſtolica doctrina, ſacriſq. canonibus commendatam hoſpitalitatem, præſertim erga pauperes, & peregrinos, nequaquàm imminui, aut prohiberi. Quinimò, ſi qui redditus ad id, vel ex fundatione, vel ex inſtitutis, ſtatutis, aut conſuetudinibus aliquorum Monaſteriorum, ordinum, aut Regularum huiuſmodi locorum, aut ex teſtatorum, vel donantium voluntatibus ſiue aliàs applicati, aut donati ſunt, eos omninò (vt decet) integrè in vſus pios, hoſpitalitatis huiuſmodi erogãdos eſſe, & præſertim in Monaſterijs ſeu locis deſertis, & ab laicorũ ædibus longiùs remotis, vbi tamen pauperum, & verè egenorum ratio in primis habeatur.

Si quos verò ditiores occaſione tranſitus, ſiue aliàs ex deuotionis, aut neceſſitatis cauſa eò diuertere cõtigerit, eos ſane deceret refectorio communi cum religioſis, menſaque, & ferculis communibus, nequaquàm à cæteris diſtinctis, contentos eſſe. Verùm omnino ipſi Regulares in hoſpitibus huiuſmodi potentioribus excipiendis ita ſe gerant, vt in in eis frugalitas, & paupertas religioſa prorſus eluceat.

Pari etiam ratione diſtrictè inhibemus, ne quiſquam ex prædictis laicis, aliàs quã, vt ſuperius dictum eſt, vel clericus ſæcularis, vel regularis quocumque honore, præeminentia, nobilitate, aut excellentia, etiam S. R. E. Cardinalatus dignitate præditus, etiam Protector, Viceprotector, loci Ordinarius, Prælatus, Generalis, Prouincialis, aut Monaſterij, Domus, vel loci cuiuslibet ſuperior, eorùmue affines, propinqui, familiares, aut Miniſtri vtriuſlibet ſexus, quidquam contra hanc ſuperius expreſſam prohibitionem recipiant.

Quodſi vel ab aliquo particulari Religioſo, vel à ſuperiore quopiam, Generali, Prouinciali, aut alio quocunque officio fungente, aut à Conuentu, capitulo, vel Congregatione, ſiue ab vniuerſo ordine, & religione, quidquam receperint, id quod acceperint ſuum non faciant. Verùm ipſo facto abſque aliqua monitione Iudicis, decreto, ſententia, aut declaratione, ad illius reſtitutionem omninò, in vtroque foro, teneantur, adeò, vt reſtitutione ipſa realiter non facta, neque etiam in foro conſcientiæ abſolui poſſint.

Hanc autem reſtitutionem fieri volumus, non priuatim ei religioſo, qui donauit, ſed ei Monaſterio, Domui, vel alteri loco, de cuius bonis facta eſt largitio, vel ſi nõ de eius bonis donatum eſt, in quo idem religioſus, donans profeſſionem emiſit, vel ſi nomine totius capituli, Conuentus, aut Congregationis, vel vniuerſi ordinis, ſeu religionis donatio facta extiterit, pariter communi, menſæ, aut maſſæ, cuius nomine donatum fuerit, accepta munera reſtituantur: ita vt nec qui donauit, nec Conuentus, Capitulũ, Congregatio, ordo, aut religio, cui reſtitutio facienda eſt, illam remittere, & iterum condonare, aut recipientem ab obligatione reſtituendi eximere, vel vt in pauperes eroget, concedere quoquo modo poſſit.

Quodſi quis ex ſupradictis Regularibus vtriuſlibet ſexus, cuiuſcunque gradus, ordinis, dignitatis, ac vbilibet locorum exiſtentibus coniunctim cum cæteris, ſeu diuiſim, noſtrarum huiuſmodi prohibitionum, ſtatutorum, ordinationum, iuſſionum, decretorum, mandatorum, tranſgreſſor fuerit, ſtatuimus

tuimus, vt omnibus, & ſingulis per eum obtentis dignitatibus, gradibus, muneribus, & officijs, eo ipſo priuatus, ac ad illa, & alia ſimilia, vel diſsimilia in futurum obtinenda, inhabilis perpetuò: & incapax, ac perpetua infamia, & ignominia notat us exiſtat. Et præterea priuationem vocis actiuæ, & paſsiuæ abſque vllo ſuperioris decreto, aut miniſterio, ipſo facto incurrat: necnon vltra huiuſmodi pœnas, etiam tanquam contra furti, & ſimoniæ criminum reum, tàm per viam denunciationis, accuſationis, aut querelæ, quàm etiam ex officio procedi, & inquiri, condignisque ſupplicijs affici debeat.

Pœnis alijs à iure ſtatutis, ac per alias Conſtitutiones Apoſtolicas, aut propria cuiuſuis Ordinis, Congregationis, Monaſterij, Domus, aut loci, ſtatuta, vel conſuetudines contra perſonas aliquid præmiſſorum committentes forſan decretis, & inflictis, nihilominus in ſuo robore permanſuris.

Quo circa vniuerſis, & ſingulis, &c. Sequuntur clauſulæ vniuerſales circa huius conſtitutionis exequutionem, & non obſtantiæ, &c. Dat. Romæ, anno Incarnat. Dominicæ 1594. 13. Kal. Iulij Pontif. noſtri anno tertio.

2 Quæ Conſtitutio compræhendit expreſsè viros, & Mulieres verè Regulares, quoad actionem largiẽdi, quo verò ad acceptationem, compræhendit omnes laicos cuiuſuis dignitatis, etiam Regiæ, & Imperialis, nec non Eccleſiaſticæ, ita vt extẽdatur etiã ad S.R.E. Cardinales, Epiſcopos locorum Ordinarios, alioſq. Prælatos, etiam cum interueniunt benedictionibus, ſuſceptionibus habitus regularis, & emiſſionibus profeſſionis Monialium, alijſq. ſimilibus functionibus.

3 Dixi *verè Regulares* ad excludendas Pinzocheras, Tertiarias, Mantellatas, & Oblatas Mulieres, quæ cum verè Religioſę non ſint, minimè compræhenduntur in dicta conſtitutione, ſicut nec etiam Nouitiæ eadẽ de cauſa, vt benè docet Barthol. à S. Fauſto *in Theſ. Relig. lib. 8. quæſt. 205. & 106.*

4 Complectitur etiam Protectorem Ordinis, & Generalẽ, & Prouinciales, alioſq. Prælatos, ac etiam ſubditos, quibus ſiue per ipſos Religioſos, ſeu Moniales, vel per alios, & tam directè, quàm indirectè, largitio fiat, quod ſi Monialis, abſque Abbatiſſæ licentia, volentem ſibi aliquid largiri, roget, ne ſibi largiatur, ſed donet conſanguineo, cui precibus Monialis donans largiatur; dubitatur an in tali caſu Monialis agat contra dictam Bullam: reſpondent Soſa *in explic. eiuſdem Bullæ num. 73.* & Sanch. *lib. 6. de Matrim. diſt. 4. num. 7. & lib. 7. in decal. cap. 19. nu. 74. & 75.* quod quando Monialis profitetur nolle ſe acce-

5 ptare, dicendo, talis rei non indigeo, ſi tibi placuerit, mihi gratum erit, ſi meo dederis conſanguineo; tunc non facit contra dictam Conſtitutionem; ſecùs ſi Monialis expreſsè, vel tacitè acceptaret, & peteret dari conſanguineo, quod etiam tenet Scortia *in ſelect. Conſt. Pontif. theorem. 396.* & Sanchez *loc. cit.* addit; tunc Monialem poſſe contra charitatem peccare, ſi abſq. iuſta cauſa non acceptauit, quod ſibi dabat ſæcularis, quia priuauit Monaſterium tali bono, aut pecunia, quæ ad ipſum pertinebat, ſi acceptaret ex Lezana *tom. 1. qq. Regul. cap. 6. nu. 37.*

6 Contra tranſgreſſores huius Conſtitutionis appoſitæ ſunt pœnæ in eadem Bulla, nempe priuatio ipſo facto dignitatum, munerum & officiorum, & vocis actiuæ, & paſſiuæ, & inſuper pœna inhabilitatis ad omnia hæc, & impoſterùm obtinenda, nec non infamiæ perpetuæ, ac furti, & ſimoniæ abſquè aliqua declaratione ſcilicet pœnę, non tamen abſquè declaratione culpæ, ſeu criminis, cui illa pęna impoſita eſt, & hoc colligitur ex S. Thom. 1.2. *q. 96. art. 4. & 2.2. q. 62. art. 3.* vbi Bannes *dub. 2.* & Soto *lib. 1. q. 6. ar. 6.* Valent. *par. 2. diſt. 7. punct. 6.* Ioann. de la Cruz *lib. 1. de ſtat. Relig. cap. 3. not. 3.* Sanchez *de Matrimon. lib. 7. diſput. 46. num. 18.* qui omnes affirmant nimis eſſe durum, vt quis contra ſe exequatur pœnam, & priuationem ſuorum bonorum, & officiorum.

QVAE.

QVÆSITVM II.

An Monialis de licentia Abbatiſſæ poſſit conſanguineo, ſiue familiari conficere aliquid magni valoris propria induſtria, & arte.

SVMMARIVM.

1 *Monialis, an ex ſua induſtria, & arte conficere poſsit aliquid magni valoris pro ſuis conſanguineis.*

2 *Bulla Clementis VIII. de largitione munerum, prohibet largitionem munerum de pecunijs iã Monaſterio acquiſitis.*

1 Bonacina *in tract. var. diſp. 3. punct.* 1. *num.* 5. Scortia *cit. theorem.* 396. reſpondent affirmatiuè, dummodò conſanguineus, ſiue familiaris ſubminiſtret omnia neceſſaria, vt res magni valoris conficiatur, & de licentia Abbatiſſæ, quia in tali caſu nulla fit largitio, nequè alienatio rerum Monaſterij, ſed tantum inacquiſiſitio quædam, circa quam poterit Abbatiſſa præiudicare Monaſterio; quod etiam Sanch. *cit. lib.* 6. *diſp.* 4. *num.* 13. fatetur de communi ſententia Doctorum, & pro-
2 bat hac ratione; Nam Clemens VIII in dicta Bulla prohibet tantum largitionem munerum de pecunijs, vel alijs rebus iam Monaſterio acquiſitis, decernens faciendam eſſe reſtitutionem de muneribus cõtra Bullam exhibitis; in noſtro autem caſu de Moniali conficiente propria induſtria rem magni valoris, cum nullum ius acquiratur Monaſterio, non erit exhibenda reſtitutio, ac per conſequens prædictus caſus non comprehendens reſtitutionem, non erit in Bulla prohibitus; ita Doctores citati.

QVÆSITVM III.

An in aliquo caſu liceat Moniali de licentia Abbatiſſæ aliquid largiri.

SVMMARIVM.

1 *Licentia quæ requiritur, vt religioſus poſſit aliquid tenere, poſſidere vel dare, ſufficit quod ſit tacita, vel prudentèr præſumpta.*

2 *Taciti, & expreſſi eadem eſt virtus.*

3 *Quod fit cum implicita ſuperioris licẽtia, illius conſenſu fieri dicitur.*

4 *Taciturnitas ſuperioris non contradicentis, non excuſat Monialem, niſi quando ex alijs ſignis conſtat, illam eſſe virtualem approbationem.*

5 *Taciturnitas Superioris ex eius puſillanimitate ſæpe naſcitur, vel ex proteruia ſubditi.*

6 *Monialis occultãs munus ei largitum, an frangat votum Paupertatis.*

7 *Licentia ſuperioris, quæ requiritur, vt religioſus poſſit aliquid donare, tenere, vel poſſidere, debet eſſe voluntaria, & non coacta.*

8 *Licentia ſuperioris, vt Religioſus poſſit aliquid donare, tenere, vel poſsidere, debet eſſe legitima.*

9 *Abbatiſſa eandem licentiam largiendi cõcedere poteſt ſuis Monialibus, quam poteſt Abbas ſuis Monachis.*

10 *Abbatiſſa habet adminiſtrationẽ ſui Monaſterij ad inſtar Abbatis.*

11 *Religioſi occaſione alicuius feſti non prohibentur, prandium, aliaque comeſtibilia ſuis conſanguineis, ac alijs benemeritis, præbere.*

12 *Sumptus exceſsiui, & comeſtiones lautæ regularibus in Bulla Clementis VIII. de largitione munerum prohibentur.*

13 *Eleemoſynas poſſunt præbere Moniales de licentia ſuperioris, ac alia opera Charitatis, & Hoſpitalitatis exercerè.*

14 *Superiores Monaſteriorum poſſunt, & debent facere eleemoſynas de ſuperfluis bonis, & aliquando etiam ſi deſint ſuperflua, arbitrio prudentis viri.*

15 *Superiores Monaſteriorum habentes adminiſtrationem bonorum poſſunt illa expendere in licitos vſus.*

16 *Procuratores Monaſteriorum eas poſſunt erogare eleemoſynas, quæ fuerint illis à ſuperioribus commiſſa.*

17 *Monachus nihil habet proprium.*

18 *Nemo poteſt dare quod non habet.*

19 *Religioſi peccant mortaliter, ſi abſque ſuperioris licentia bona Monaſterij expendant*

pendant in alios vſus, præter à ſuperioribus deputatos.

20 *Religioſis, in quibus caſibus liceat, opem pauperibus erogare.*

21 *In neceſſitate omnia ſunt communia.*

22 *Religioſis, an permiſſum ſit fruſtum panis pauperibus elargiri.*

23 *Abbatiſſã, & Moniales, an poſſint aliquando munus ſuis parentibus pauperibus, vel alijs benefactoribus præbere, & quanti valoris.*

24 *Religioſi poſſunt donare ad redimendam propriam vexationem.*

25 *Largitionis licitæ quantitas relinquenda eſt arbitrio boni viri.*

26 *Conſuetudo recepta donandi ſine licentia ſuperiorum excuſat Religioſum, & Monialem ſaltem regulariter.*

1 NOtandum, quod licentia, quæ requiritur, & regulariter ſufficit ad hoc, vt Monialis, vel quilibet Religioſus, tenere, poſſidere, accipere, dare, vel expendere poſſit, ſufficit, quod ſit tacita, vel prudentèr præſumpta, quãdo ſcilicet creditur prudentèr ſuperiorem ita velle,
2 quia taciti, & expreſſi eadem eſt virtus; *l. cum quid ff. de rebus credit. & cap. de reſcri*
3 *ptis*, & quod fit cum implicita, & prudentèr præſumpta ſuperioris licentia, cum illius conſenſu fieri dicitur, ex S. Thom. 2. 2. *q.* 32. *ar.* 8. *ad* 1. & Cordub. *in ſum. q.*
4 109. Vnde taciturnitas ſuperioris videntis Religioſum aliquid poſſidere, accipere, expendere, vel donare ſine licentia, & nõ contradicentis, non excuſat à peccato talem religioſum, niſi quando ex alijs ſignis ſibi conſtat, illam eſſe virtualem approba-
5 tionem; & ducor, quia huiuſmodi taciturnitas ſæpè naſcitur ex puſillanimitate ſuperioris, vel ex proteruia ſubditi, ergo non ſemper arguit licentiam implicitam, niſi id conſtet ex alijs ſignis. Ita Graſſius 2. *par. dec. lib.* 3. *cap.* 19. *num.* 31. Sanch. *loco cit. num.* 12.

6 Si quæras, An Monialis retinens, & occultans munus, quod cum licentia tacita Abbatiſſæ accepit, etiam ſi ſciret talem acceptationem Abbatiſſæ diſplicere, frangat votum Paupertatis; Reſpondent negatiuè Mendoza *q.* 8. *poſt concl.* 4. Sanchez *in ſum. tom.* 2. *lib.* 7. *cap.* 19. *num.* 61. quatenùs Monialis occultat munus præ verecundia, vel ne repræhendatur ab Abbatiſſa, parata tamen ſemper illud Abbatiſſæ tradere, & non retinere, etiam dum ſciret, Abbatiſſam id minimè conceſſurũ, vt notat inter alios Peir. *tom.* 1. *de ſubdit. q.* 2. §. 4. *concl.* 2. ſecùs dicendum eſt ſi Monialis occultaret, ne Abbatiſſa auferat, quod aliquando contingit in Monialibus, vt vult Sanchez *in decal. lib.* 7. *cap.* 19. *nu.* 60. quia tunc Monialis peccaret contra votum Paupertatis, cum ſic occultans velit contra Abbatiſſæ licentiam rem illam poſſidere: atque ita tradunt Hoſtienſ. *in cap. cum ad Monaſterium de ſtat. Monach. num.* 6. Ioan. Andr. *ibidem num.* 3. S. Bonauent. *in ſpec. diſcipl. ad Nouit. par.* 1. *cap.* 4. D. Antonin. 3. *par. tit.* 16. *cap.* 1. §. 11. *notab.* 1. Armilla *verb. Religio num.* 27. Greg. Lopez *lib.* 14. *verb. proprio tit.* 7. *p.* 1. Paſſarel. *in compend. priuil. minor. cap.* 43. *tit. de propriet.* Graſſius *par.* 1. *dec. lib.* 3. *c.* 5. *num.* 48. Leonard. Leſſ. *lib.* 2. *de iuſt. & iure cap.* 4. *dub.* 5. *num.* 25. & Sanch. *loc. citat.* vbi multos alios cumulat Doctores idem ſentientes.

7 Debet pariter huiuſmodi licentia ſuperioris eſſe voluntaria, & non precibus importunis, vel fauoribus, metu, aut dolo, coacta, & ratio eſt, quia tunc Religioſus non operaretur ſecundum voluntatem ſuperioris, ſed ſuam. Ita Sanch. *in decal. c.* 19. *à num.* 16. & Nauar. *comm.* 2. *num.* 21. *corol.* 7.

8 Debet tandem huiuſmodi licentia eſſe legitima ideſt ad neceſſarios, & pios vſus; quia ſi ſit ad prauos, ac inhoneſtos, aut inutiles vſus, non eſt valida, ſuperior enim non valet illam concedere; ex Nauar. *lib.* 3. *conſil. tit. de regul. conſ.* 73. *nu.* 33. & Molina *tom.* 2. *de iuſt. diſp.* 276.

9 Notandum prætereà Abbatiſſam poſſe eandem concedere licentiam largiẽdi, poſſidendi, accipiendi, vel expendẽdi ſuis Monialibus, quam poteſt Abbas ſuis Mo-
10 nachis; ratio eſt, quia Abbatiſſa habet adminiſtrationem ſui Monaſterij, & bonorũ illius, adinſtar Abbatis, vt volunt Nauarr. *com.*

com.3. de regul.num. 4. Cordubi *loc. cit. q.*54.Lopez *cit.cap.*55.

11 His præmiſſis,ac notatis,deueniendum eſt ad reſponſionem quæſiti, & dico,non vitari Monialibus, alijsquè religioſis occaſione alicuius feſti, præbere prandium, aliaquè comeſtabilia ſuis conſanguineis,
12 alijſquè perſonis benemeritis;vitantur tamen ſumptus exceſſiui, & comeſtiones lautæ in dictis feſti occaſionibus per illa verba Bullæ, *opiparè, honorificè,lautè.*

13 Poſſunt etiam Moniales, alijq. religioſi de licẽtia ſuperioris eleemoſynas præbere,ac pietatis opera erga infirmos,& pauperes exercere; iuxta laudabiles conſuetudines piorum locorum; nam bulla ſupradicta Clementis VIII. prohibens largitionem munerum nequaquam locum ſibi vendicat, ſi Monialis eleemoſynam præbeat, vel charitatis opera exerceat; dummodò ſeruatis ſeruandis id efficiat,vt docent Riccius *in praxi tom.* 2. *reſol.* 25. Soſa *in explicatione dictæ Bullæ.§.7. num.* 91.& Diana *in reſol.mortal. de Pauper. Relig. reſol.*9.Imò ſubdo cum Molina *tom.*2. *de iuſt.diſp.* 276. Vazquez *opuſc. de eleemoſyn.cap.*4. *num.* 1. Graffio *par.* 1. *deciſ. lib.*3.*cap.*5.*num.*63.Eman. Roder.*in ſum. par.*2.*cap.*32.Sanch.*in decal.lib.*7.*cap.*19. *num.*9 Superiores Religionum, & Mona-
14 ſteriorum poſſe, & debere facere eleemoſynas de ſuperfluis bonis Monaſterij; & etiam ſi ſuperflua deſint, poterunt arbitrio prudentis viri moderatas eleemoſy-
15 nas pauperibus erogare; ratio eſt; quia cùm Superiores habeant legitimam adminiſtrationem dictorum bonorum, poterunt in vſus legitimos illa diſtribuere, quos debita eorũ adminiſtratio poſtulat.

16 Dices Moniales Cellerariæ Monaſterij, ſiue ſindicæ, adminiſtrationem bonorum Monaſterij habentes, poſſunt ne dictas eleemoſynas pauperibus elargiri? Reſpõdeo cum S. Thom. 2.2.*q.*32.*art.*8. *ad* 1. Eman. Roder. *qq. regul.q.*57.*art.*2. Sanch. *loc.cit.num.*93. Tabien. *verb. eleemoſyna num.*9. Mirand. *tom.* 1. *Manual. Præl. q.* 18.*art.*12.*concl.*2. Procuratores Monaſteriorum nequaquàm poſſe facere, niſi eas eleemoſynas, quæ ſibi fuerint à ſuperioribus commiſſæ; vnde à ſimili videtur dicendum de Cellerarijs, & Sindicis Monialibus, quæ adminiſtrationem bonorum, adinſtàr dictorum Procuratorum
17 habent; ratio eſt,quia ex S. Thom *loc.cit.* Monachus nihil habet proprium, & ne-
18 mo poteſt dare, quod non habet.

19 Ex quibus infert Peirin. *tom.*1. *de ſubdito q.*2.*cap.*2.§.8.religioſos peccare mortaliter contra paupertatis votum, ſi in alios vſus, præter deputatos à ſuperiore, etiam licitos, & pios, bona conuentus expendant abſque expreſſa, vel præſumpta ſuperioris licentia, vt ſupra diximus initio huius quæſiti.

20 Aliqui tamen excipiuntur caſus, vt notat idem Peir. *loc.cit.concl.* 3. quibus licitum eſt Religioſis eleemoſynam facere abſquè expreſſa licentia Prælati, cum in his caſibus præſuponatur tacita. Primus eſt, ſi pauper extrema neceſſitate laboraret, in quo caſu, etiam ſi ſuperior licentiam denegaret, poterit quilibet Religioſus egeno opem ferre, quia in neceſ-
21 ſitate omnia ſunt communia; ex S. Tho. *loc.cit.*& Nauar. *in ſum.cap.*17.*nu.* 105.

Secundus caſus eſt, quando adeſt magna neceſſitas, & ad ſuperiorem non poteſt haberi recurſus, ex Nauar. *cit.* & Tabien. *d.verb.eleemoſyna num.*8.

Tertius caſus, quando res,quæ in eleemoſynam erogantur, ſunt parui momenti, & quæ communitèr pauperibus oſtiatim mendicantibus elargiri ſolent, ita Graffius *d. par.*1.*dec. lib.*3. *cap.*5.*nu.* 62. & Eman. Roder. *tom.*2.*ſum. loc. cit.* ratio eſt,quia præſumitur tacitus ſuperioris cõſenſus, ſecùs autem ſi non præſumatur;
22 Qua propter ait Peir. *loc. cit.* non licere fratribus in particulari dare fruſtrum panis niſi præſumatur cõſenſus Prælati, quia ſi ſinguli darent ad libitum talem eleemoſynam quotidiè,vel bis, aut ter in hebdomada, hoc in damnum graue redundaret Monaſterij.

Quartus caſus, quando Religioſus habet peculium de licentia ſuperioris, poteſt ex illo aliquã dare eleemoſynam ſuo ſtatui conuenientem. Ita Molina *tom.*2.*de iuſt.diſput.*276.

Pote-

23 Poterunt inſuper Abbatiſſæ de licentia ſuperioris, & ipſæ Moniales de Abbatiſſæ licentia ex peculio eis licitè permiſſo, vel ex alijs ſua induſtria acquiſitis, pro aliqua pia, & rationabili cauſa, v. g. pro nuptijs cognatorum pauperum, pro gratificatione beneficiorum, & in ſimilibus, munus decem aureorum largiri, vel etiam plurium; maximè ſi loquamur de parentibus iuxta eorũ neceſſitatẽ, arbitrio prudentis viri penſandam, vna, & pluribus vicibus in anno, ex Beia *4. par. caſ. caſu* 32. *col.* 3. Vega 2. *par. ſum. cap.* 86. *caſ.* 30. Rodriquez *tom.* 2. *ſum. cap.* 32. *concl.* 3. *dub.* 9. Sanch. *in decal. lib.* 7. *cap.* 19. *num.* 64. Peirin. *tom.* 1. *de ſubd. q.* 2. §. 6. *concl.* 2. & vt tradunt Facundez *in præcept. decal. ar.* 2. *lib.* 8. *cap.* 6. *num.* 12. Cordub. *in ſumm. q.* 54. Lopez *par.* 1. *inſtruct. cap.* 152. Ioan. de la Cruz *de ſtat. Relig. cit. cap.* 1. *par.* 3. *dub.* 1. *num.* 162. qui licèt loquantur de viris regularibus, nihilominùs non video vllam eſſe differentiam, cum vtriuſque ſexus ſit eadem obligatio propter votum Paupertatis.

24 Poſſunt tandem donare Religioſi ad redimendam propriam vexationem, largiendo v. g. Aduocato, vt lites bonum habeant finem, quia hoc naturalis ratio dictat; vt docent Peirin. & Barthol. à S. Fauſto *loc. cit.*

25 Adderem tamen in dictis caſibus largitionis, non poſſe aliquid certè, & manifeſtè determinari, niſi attenta perſona largiente, & ſtatu Monaſterij, nec non perſona, cui largitur, ſed omnia arbitrio prudẽtis ſuperioris, ſiue confeſſarij admittenda eſſe.

26 Adderem præterea conſuetudinem aliquid retinendi, accipiendi, dandi, vel expendendi ſine licentia Superiorum, quando eſt recepta, & viget, conſentientibus ipſis, excuſare Religioſum, ſiue Monialem à peccato, ſaltem regularitèr, quia talis conſuetudo habet vim licentię. Ita Sanchez *libr.* 7. *in decal. capit.* 19. *num.* 7. quicquid dicant Calderin. Rimin. Redoan. Graffius, Tapia ab eodem Sanch. *ibid. citati.*

QVÆSITVM IV.

Quid intelligatur nomine eſculenti, & poculenti.

SVMMARIVM.

1 *Eſculenti, & poculenti nomine quid intelligatur.*

2 *Peccatum Proprietatis habet malitiam quaſi furti.*

1 Nomine eſculenti, & poculenti in Bulla, Barthol. à S. Fauſto *in Theſ. relig. lib.* 8. *q.* 218. intelligi, ait, valorem, & quantitatem rei, quæ in furto inducit peccatum mortale; quia peccatum proprie-
2 tatis, ſolùm habet malitiam quaſi furti, quia importat vſum rei alienę inuito domino, *vt dictum eſt diſput. anteced.* ſed ego dicerem, hoc relinquendum eſſe arbitrio prudentis ſuperioris, & Confeſſarij, quod elicitur ex gloſſa *in cap. ſtatuimus §. inſuper de reſcriptis in* 6. cùm enim in dicto capite eſculenta, & poculenta illa ſint, quę paucis diebus conſumi poſſunt, gloſſa dicta addit, hoc arbitrio boni viri relinquẽdum eſſe, cum alitèr non determinetur, habita conſideratione perſonæ dantis, & recipientis; vt videtur etiam probabiliùs ſentire Sanchez *in ſumm. tom.* 2. *lib.* 7. *cap.* 19. *num.* 42. Cenedo *de paupert. relig. dub.* 26. *num.* 6. Azor. *inſtit. Mor. par.* 1. *lib.* 12. *quæſit.* 4. Suarez *de relig. tom.* 3. *lib.* 8. *cap.* 15. *num.* 13. Diana *loco cit. de pauper. relig. reſolut.* 13.

QVÆSITVM V.

An Monialis poſſit de bonis paraphernalibus aliquid largiri.

SVMMARIVM.

1 *Bona paraphernalia non poſſunt Moniales largiri, quia ſunt acquiſita Monaſterio.*

2 *Seruus, qui Domino ſuo aliqua acquirit, non poteſt de illis aliquid largiri.*

3 *Religioſus, cui facta eſt de nouo aliqua dona-*

donatio non poteſt de ea aliquid donare, ſicut nec de rebus induſtria acquiſitis.

4 *Religioſus tenetur reſtituere res acquiſitas ludendo.*

1 NEgatiuè reſpondet Barth. à S. Fauſto *loc. citat. q.* 110. *num.* 1. vbi dicit incidere in Bullam dictam Clementis VIII. largientes, & donantes de bonis paraphernalibus, quia huiuſmodi bona ſunt acquiſita Monaſterio, ac per conſequens eorum largitio erit prohibita eo modo,
2 quo ſeruus, qui domino ſuo acquirit, non poteſt de acquiſitis aliquid largiri, quia nullum circa acquiſita eidem domino, habet dominium, *&* *num.* 2. addit, quod Re-
3 ligioſa cui de nouo facta eſt aliqua donatio, eadem ratione non poterit de re donata largiri, quia ſtatim quod facta fuit donatio, res acquiſita fuit Monaſterio.

Idem dicendum videtur de rebus induſtria, labore, alioquè modo acquiſitis à Monialibus, imò etiam de rebus acquiſitis ludo, quia Religioſus tenetur reſtituere perdenti acquiſita ludendo, cum
4 non poſſit aliquid lucrari in ludo, non poterit inquam de acquiſitis in ludo donare, nec de illis acquirere Monaſterio, ſed potius reſtituere; ita Couar. 2. *par.* §. 4 *in regul.* & idem Barthol. *cit. q.* 112.

QVÆSITVM VI.

An Monialis incidat in Bullam Clementis VIII. ſi abſque Abbatiſſæ licentia accipiat pecuniam, vt eam liberè in eleemoſynam diſponat.

SVMMARIVM.

1 *Monialis recipiens pecuniam ad diſpenſandum non efficitur domina illius.*

2 *Moniales an largiri queant ea, quæ ad diſpenſandum illis tradita fuerunt.*

TVrrianus 2.2. *tom.* 1. *diſp.* 84. *dub.* 3. vbi citat Vaſquez, & Laiman *in theol. moral. lib.* 4. *tract.* 4. *cap.* 7. *num.* 16. & Cenedo *de pauper. Relig. dub.* 24. *num.* 11. affirmatiuam partem defendunt, & ratio illorum eſt, quia Monialis poſtquam accepit huiuſmodi pecuniam efficitur domina, cum liberè ad diſpenſandam illam accipiat.

Sed contrarium mihi videtur ſentiendum cum Sanchez *in ſum. tom.* 2. *lib.* 7. *c.* 1. *num.* 4. & Barthol. à S. Fauſto *in Theſauro relig. lib.* 8. *q.* 109. *nu.* 2. & Diana *loc. cit. reſol.* 29. ratio eſt, quia Monialis recipiendo dictam pecuniam non acceptauit dominium illius, & proprietatem, ſed tantũ illam recepit nomine alieno, nempè tradentis, vt pauperibus illam erogaret.

1 Ex quo ſoluitur ſimilis caſus ſi Monialis recipere à parentibus, & conſanguineis v. g. aliquam pecuniarum ſummam, ad eorum beneplacitum diſpenſandam, reſeruãdo tamen pro ſe dimidiam. Quæritur an Monialis diſpenſando partem ſibi reſeruãdam, peccet contra votum paupertatis, & in pœnas Bullæ prædictæ incidat. Negatiuam partem docuit Soſa *in expoſitione d. Bullæ* cui videtur adhærire Diana *in reſol. moral. tract. de paupert. relig. reſol.* 10. ratio eſt, quia Monialis illa tunc fit tantũ adminiſtratrix, non domina illorum bonorum conditione qua ſupra.

2 Vnde infert Diana *loc. cit.* quod Confeſſarij habent principium ſatis amplum ad tollendos ſcrupulos, & adhibenda multa remedia in caſibus occurrentibus, nam ſi Monialis de illis donis dominium non recipiat, ſed illud apud dantẽ conſanguineum relinquat, tunc ſine ſcrupulo poteſt de illos diſponere in perſonam confeſſarij; ſiue alterius perſonæ, in quo caſu ſe haberet tanquam miniſtra conſanguinei.

QVÆSITVM VII.

Quid requiratur ad validam donationem factam Monaſterio à Nouitia Moniali.

SVMMARIVM.

1 *Donationi validæ factæ à Nouitia Moniali, quid requiratur.*

Dona-

2 *Donatio facta à Nouitia Moniali, quando ſit nulla, & irrita.*
3 *Melioratio in tertia bonorum parte in regno Caſtellæ, vſque ad mortem eſt reuocabilis.*

1 Certum eſt, ad validitatem donationis factæ Monaſterio à Nouitia Moniali requiri omninò licentiam Epiſcopi, vel eius Ordinarij ex Concil. Trident. *ſeſſ.* 25. *de regular. cap.* 15. & 16 & donatio aliter
2 facta eſt irrita, & nulla, quod etiam docēt Eman. Roder. *qq. regular. tom.* 2. *q.* 7. *art.* 14. Molina *de iuſt. tract.* 2. *diſp.* 139. Leſſ. *ſimili tract. lib.* 2. *cap.* 41. *dub.* 4. *num.* 40. dicentes decretum Concil. Trident. non procedere de donatione cauſa mortis, teſtamento, & Codicillis; affirmant idem Aloyſius Riccius *in collect. deciſ. collectan.* 184. Nauar. *comment.* 2. *de regul. num.* 51. Azor. *loc. cit. quæſit.* 14. & Sanchez *in decal. lib.* 7 *cap.* 14. *nu.* 51. ait, idem eſſe dicendum de contractu reuocabili, qualis eſt inter virum & vxorem, ſicut & me-
3 lioratio in tertia bonorum parte, quam facit Pater in filiū in regno Caſtellæ, quæ vſquè ad Mortem reuocabilis eſt.

QVÆSITVM VIII.

An Monialis poſſit aliquid æquipollens alicuius meritis elargiri, & vltra.

SVMMARIVM.

1 *Lex naturalis poſtulat, vt benefacientibus benefaciamus.*
2 *Lex gratitudinis poſtulat, vt plus reddatur, quàm ſit acceptum.*
3 *Monialis poteſt largiri aliquid æquipollens meritis alicuius, & vltra.*
4 *Donatio remuneratoria non eſt contra Bullam Clementis VIII. de largitione munerum, quando excedit valorem meritorum in quarta parte.*
5 *Confeſſario, an poſſit Monialis aliquid largiri vltra ſuam mercedem.*
6 *Famulis benè ſeruientibus in fidelitate, labore, & induſtria Monaſterio, poteſt vltra ſtipendium aliquid donari.*

1 De lege naturali tenemur benefaciētibus benefacere *l. ſi non fortè ff. de conditionibus indeb. & l. ſi non ſit ff. de peten. hæredit.* ideò non eſt probabile, vt notat Eman. Roder. *tom.* 2. *q.* 48. *art.* 3. voluiſſe Summum Pontificem tollere remunerationem, quæ fit ob merita, quæ præceſſerunt, vt docent Barthol. à S. Fauſto *in theſ. relig. lib.* 8. *q.* 227. *num.* 4. Riccius *loc. citat. tom.* 1. *& par.* 3. *dec.* 217. *num.* 4. Paulinus Berti *in exp ſ. l. Bullæ q. vlt. caſ.* 7. Homob. *in exam. Eccleſ. par.* 1. *tract.* 1. *cap.* 9. *q.* 28. Ioan. de la Cruz *direct. conſc. par.* 1. *præcep.* 7. *ar.* 7. *dub.* 2. Molina *de iuſt. citat. tract.* 2. *diſp.* 244. *num* 1?. Peirin. *de relig. ſubd. tom.* 1. *c.* 2 *q.* 2. *ſ.* 8. & nouiſſimè Diana *in reſol. mor. de Pauper. Relig. reſol.* 15. vbi fatetur de communi Iuriſconſultorum, & Theologorum.
2 Imò lex etiam gratitudinis poſtulat, quod plus reddatur, quàm ſit acceptum, ex D. Thom. 2. 2. *q.* 116. *ar.* 6 ergo pote-
3 rit Monialis largiri aliquid æquipollens meritis, & vltra; Ita etiam Ioan. Valerus Chart. *in differ. vtriuſq. fori verb. Munera differ.* 1. *num.* 97. vbi pro ſua ſententia citat Cordubā, & Nauarr. idem docent Cenedo *de pauper. relig. dub.* 27. & Diana
4 *loco cit. reſol.* 16. addentes, donationem remuneratoriam non eſſe propriē donationem *ex l. Attilius regulus ff. de donat.* ergo nec contra d. Bullam, cum hæc ſit ſatisfactio, & eleemoſyna, non donatio, quando excedit valorem meritorum, & beneficiorum tantùm in quarta parte, ſi enim notabilitèr excedat, reducitur ad donationē propriè dictam; Vnde ſi res donatę valeant duodecim & Monialis donet ſexdecim, huiuſmodi donatio non videtur in Bulla prohibita; quod etiam docet Petrus Barboſ. *in l. quæ datis* 34. *num.* 60. *ff. ſoluto Matrim.* Nauar. *de redd. tibus Eccl. q.* 1. *nu.* 91. Sanch. *de Matrim. num.* 6. *tom.* 2. *diſp.* 6. *num.* 9. vbi putat hanc opinionem eſſe probabilem; Qui Doctores intelligendi ſunt modo quo ſupra; non autem de exceſſu donationis vltra merita; de quo videatur

deatur

deatur Surdus *lib.2.conſ.164.nu.33.* Menoch. *de arbitr. iudic. cap. 132.n. 5.*

5 Ex quibus deducitur, poſſe Monialem de licentia Abbatiſſæ, vltra aſſignatum ſtipendium, aliquid amplius præbere Confeſſario, quatenus deſeruiat maxima charitate, patientia, & aſſiduitate; vt affirmãt Scortia *loc.cit.theorem.* 39. & Barthol. à S.Fauſt.*loc.cit. q.* 227. qui ſubdit famulis inſeruientibus Monaſterio magna fidelita-
6 te, aſſiduitate, & induſtria, poſſe aliquid vltra ſalarium exhiberi, & non eſt talis exhibitio propriè donatio, ſed beneficij remuneratio; Idem tenuit Paulinus Berti *in explicatione d. Bullæ Clementis VIII. q. vlt. caſ. 6.*

QVÆSITVM IX.

An Moniales inter ſe poſſint munera largiri de licentia Abbatiſſæ.

SVMMARIVM.

1 *Largitio munerum eſt probibita in ordine ad Religioſos, in quibus ambitionis vitium timetur.*
2 *Largitio munerum inter Religioſos fieri poteſt de rebus minimis cum tacita licentia Superioris.*
3 *Monialis alteri Moniali munera præbẽs, quando incurrit in Bullam Clementis VIII. de largitione munerum.*
4 *Lex fundata in præſumptione, non obligat in conſcientia, ſi præſumptio ceſſet.*
5 *Ceſſante cauſa ceſſat effectus.*
6 *Licentia, qua indigent Moniales, vt munera inter ſe largiantur, non eſt neceſſe, vt ſit in ſcriptis, & ſufficit tacita, & verbalis, & ſemel obtenta, intelligitur ſemper durare.*

1 ANtoninus Diana *in reſol.mor.de pauper.relig.reſol.*18. ait, largitionẽ munerũ intelligẽdam eſſe prohibitam in ordine ad Religioſos, in quibus ambitio timeri poteſt, vt habetur in verbis ipſius ſupradictæ Bullæ *Ne praua ambitione impulſi, &c.* ſecùs ſi ambitio non timeatur;
2 tunc enim ait, poſſe fieri largitionem, ſed
3 de rebus minimis; vnde Monialis, quæ alteri Moniali munera præbet, cum ſine vlla ambitionis intuitu, hoc moliatur, non includitur ſub prohibitione dictæ Bullæ, in qua cauſa finalis largiendi munera inter Regulares fundatur in præſumptione ambitionis graduum, & dignitatum, qua ceſſante, ceſſabit etiam ſaltem in foro conſcientiæ prohibitio, nam lex fundata in
4 præſumptione non obligat in foro conſcientiæ, ſi prohibitio ceſſet, & ceſſante
5 cauſa ceſſat effectus *l. ceſſante de appellat.*
6 Quibus ſic ſtantibus, non erit neceſſaria Abbatiſſæ licentia expreſſa, & in ſcriptis, ſed ſufficiet tacita, & multo magis verbalis, ſaltem in foro conſcientiæ, & ſemel obtenta intelligitur ſemper durare, vt docet etiam Ioan. Valer. *loc. cit. num.* 86. & Diana *loco cit.* quicquid dicat Barthol. à S. Fauſto *loco cit. q.* 229. *num.* 5. vbi loquitur de licentia, quantum ad forum exterius.

QVÆSITVM X.

Vtrum Monialis poſſit commodare, mutuare, commutare, emere, & expendere.

SVMMARIVM.

1 *Religioſus, an poſſit commutare, quæ ad ſuum vſum permiſſa ſunt, & nu.* 4.
2 *Commodare eſt actus ciuilis Religioſis prohibitus.*
3 *Vſuarius non poteſt alteri vſum rei ſibi permiſſæ concedere.*
5 *Monachi in eodem Monaſterio poſſunt ſibi ipſis commutare libros, & res, quæ illorum vſui conceſſæ fuerunt.*
6 *Fratribus Minoribus interdictus eſt vſus commutandi, necnon Monialibus eorũ legibus ſubiectis.*
7 *Religioſi poſſunt commutare res ad eorum vſus permiſſas, etiam ſæcularibus, ſi certi ſint de earum reſtitutione.*
8 *Qui mutuat perdit amicum, & pecuniam.*
9 *Religioſus non poteſt emere, & expen-*

 dere

dere quicquam abſquè ſuperioris licentia, ſed limita vt num. 10.

1 Leſſius *lib.* 2. *de iuſt. & iure cap.* 41. *dub.*9.*num.*79. conſtantèr docet, Religioſum ſine peccato non poſſe commodare, & mutuo dare ea, quæ ad ſuum vſum permiſſa ſunt, niſi eſſent parui mo-
2 menti, & crebrò occurrentia; quia commodare eſt contractus ciuilis, qui eſt Monacho prohibitus, vt conſtat *ex ff. de rebus creditis, & ff. commodati*. Idem docet Peir. *tom.* 1. *de ſubd. quæſt.* 2. *cap.* 2. §. 5. *concluſ.* 1. ratio eſt, quia vſuarius non poteſt
3 alteri vſum rei ſibi permiſſæ concedere, vt habetur *ex* §. *inſtit. de vſu & habit.* in rebus tamen paruis, & crebriùs occurrē-
4 tibus cenſetur eſſe licentia tacita, ſicut etiam quando res datur perſonæ, de qua certum eſt, quod illam reſtituet, vt vult Petrus de Ledeſma *de ſtat. Relig. in com. cap.*4.*concl.*3.*dub.*6. & Sanch. *lib.*7. *in decal.cap.*19.*num.*65.
5 Et Liamas *in method. cur. par.* 3. *capit.* 9. *quæſt.* 12. ait, quod Monachi in eodem Monaſterio poſſunt ſibi mutuò ad vſum dare libros, & res cuiuſcunque pretij, quæ vnicuiquè illorum in vſum conceſſæ fuerunt, abſquè ſcrupulo, nam dans vſum voluntariè præbet, quem habebat conceſſum, dominium verò non amittit Monaſterium; imò contra charitatem peccaret, qui confratri indigenti, librum, vel aliam rem non commodaret, vt rectè monet S. Bonauent. *in dicto ſpec. diſcipl. par.* 1. *cap.*4. dummodò ipſe non indigeat. Idem ſentit Facundez *in præcep. Eccleſiaſtica trac.*2.*lib.* 8. *cap.* 6. *num.*4. adhærire videtur Diana *in reſolut. mor. tract. de paup. religioſ. reſol.*37. & hęc ſententia mihi probabilior apparet, cum ſit hodiernæ praxi religioſorum conformis, à qua Eman. Roder. 3. *par. ſum. cap.* 31.*n.*4. & Barth. à S. Fauſto *loc. cit. q.*157.
6 excludūt fratres minores, quibus aliquid cū alio permutare abſq. auctoritate Prelati, & ſindici interdictum eſt; Et idem forſan dicendum videbitur de Monialibus, ſtatutis, & legibus prædictorum fratrum ſubiectis.

7 Si petas, An Monialis, vel alius Regularis poſſit commutare, etiam cum ſæcularibus, res, quas habet ad vſum, quando nullam iacturam patitur Monaſterium; Reſpondeo affirmatiuè cum Peirino *loco cit.* Ioan. de la Cruz *de ſtat. relig. lib.* 1. *cap.* 3. *dub.*4. *concluſ.* 2. & Ledeſm. *in addit. ad ſum. tom.*2. *cap.* 2. *dub.*9. ratio eſt, quia mutua charitas, & viciſſitudo liberalis inter regulares, & ſeculares hoc videntur poſtulare, ſed intelligendum eſt ſecundū Peirinum, quando mutuans eſt certus de reſtitutione, quia licèt transferatur dominium, recipiens tamem remanet reſtitutioni obnoxius; dixi *ſi eſt certus de reſtitutione*, quia niſi certus eſſet, peccaret contra votum paupertatis.
8 Hinc tamen vnum aduertendum eſt, Religioſos multùm cautos eſſe debere in mutuanda pecunia, præſertim ſæcularibus, quia vt ait Peir. *loc. cit.* qui mutuat perdit pecuniam, & amicum; Quæ omnia intelligenda ſunt ſuppoſita ſemper licentia tacita, vel expreſſa ſuperioris.
9 Quo verò ad ſecundam partem huius quæſiti, ſcilicèt vtrū Monialis poſſit emere, & expendere; dico cum Nauar. *com.* 1. *de regul. num.*23. Lopez 2. *par. inſtruct. cap.*6.*q.*2. Barthol. à S. Fauſto *loco citato* Eman. Roder. *cit. cap.*32. *concl.* 3. *dub.* 7. Sanchez *loc. cit. num.*67. Religioſum non poſſe emere, nec vendere quicquam abſquè tacita, vel expreſſa ſuperioris licentia, quia exerceret actum dominij cōtra paupertatem regularem, quod limita-
10 tur primò à Peir. *loc. cit. concl.* 2. ſi quis emat non animo, vt ſibi applicet, ſed vt acquirat Monaſterio, & ſibi tantum ſimplicem, & purum vſum, quouſquè ſuperiori placebit Secundò quando commutatio cedit in vtilitatem Monaſterij, quatenus ſuperior non intelligatur notabiliter inuitus.

QVÆSITVM XI.

Vtrum Monialis poſſit ſine licentia Abbatiſſæ ſuam pitantiam donare.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Res quæ vnico actu conſumuntur, non habent diſtinctum vſum à dominio.*

2 *Monialis poteſt donare propriam pitantiam; quatenus rationabili de cauſa contrarium ab Abbatiſſa non præcipiatur.*

1 MIhi videtur pars affirmatiua valde probabilis, quia in rebus, quæ vnico actu conſumuntur, non poteſt ſecerni vſus à dominio, vt habetur *in Extrauag. ad cōditorem 9. Quod autem, de verborum ſignificatione*, cum ergo pitantia in actu comeſtionis ſit conſumptibilis, & debeatur Moniali eius vſus, habebit per conſe-
2 quens dominium illius, & ſic eam donare poterit: ita S. Antonin. *in ſum. par. 4. tit. 12. cap. 4.* §. 10. Turrecrem. *in ſumm. lib. 2. cap. 112. ad* 10. Cenedo *loco cit. dub. 17. num. 9.* Sylueſt. *verb. dominium* §. 3. Petr. de Aragona 2. 2. *q. 62. art. 1.* & nouiſſimè Diana *cit. reſol,* 28. vbi dicit ſententiam contrariam eſſe probabilem. Noſtra ergo ſententia ſic firmatur, quatenùs rationabili de cauſa Abbatiſſa contrarium non præcipiat.

DISPVTATIO X.

De Voto Caſtitatis.

Quæſitum I. An Moniales teneantur ad Virginitatem, vel Caſtitatem ſeruandam.

Quæſitum II. De Cuſtodia Caſtitatis, varijſque remedijs illam interiùs, ac exteriùs conſeruandi.

Quæſitum III. De vtilitatibus, & fructibus Caſtitatis.

Quæſitum IV. Vtrum ſub Voto Caſtitatis cadat abſtinentia à vinculo Matrimonij, & ab omni actu carnali prohibito.

QVÆSITVM I.

An moniales teneatur ad Virginitatem vel Caſtitatem ſeruandam.

SVMMARIVM.

1 *Caſtitas, quid ſit.*

2 *Moniales omnes ex vi voti ſolemnis, & Eccleſiæ præcepto, tenentur ad Caſtitatem ſeruandam.*

3 *Caſtitas dupliciter conſideratur.*

4 *Monialis virgo ad Virginitatem, & Caſtitatem, non virgo ad Caſtitatem ſeruandam tenetur.*

5 *Religioſi profeſſi contrahentes Matrimonium ſunt irregulares irregularitate Bigamiæ ſimilitudinariæ.*

1 CAſtitas ex D. Thom. 2. 2. *q.* 151. *art.* 1. eſt virtus, qua homo ſecundum iudicium rationis, & electione voluntatis moderatè vtitur membris corporis; ad
2 quam ſeruandam, teneri omnes Moniales profeſſas ex vi voti ſolemni Caſtitatis, & Eccleſiæ præcepto, habetur *ex c. Cum ad Monaſterium de ſtat. Monach.* & ex Concilio Turonen. *cap.* 16. & Tridentino *ſeſſ.* 25. *de regul. cap.* 1.
3 Caſtitas dupliciter conſideratur, primò, vt dicit abſtinentiam perpetuam ab omnibus voluptatibus carnis, tàm licitis, quā illicitis, & hæc ſpectat ad Virgines, & Virginalis dicitur, & conſecrationem ſpecialem ſibi vindicat, *vt infra ſuo loco dicemus*. Secundò quatenus Viduas, aliaſquè Mulieres non Virgines reſpicit, quæ Votum Caſtitatis emittere poſſunt, ac velum Profeſſionis recipere, & geſtare, atque benedictione ſolita huiuſmodi mulieribus, benedici. Ita Nauar. *de regul. conſ.* 91. & Petrus Caroccius *in dialog. de voto caſtit.*
4 *interrog.* 2, quare Monialis virgo ad Virginitatē, & Caſtitatem; non virgo ad Caſtitatē ſeruandā tenetur. Et religioſi profeſſi
5 ducentes in Matrimoniū ſunt irregulares irregularitate bigamię ſimilitudinariæ; *ex cap. Monach.* 27. *q.* 1. Ius enim interpręt atur, iſtos contraxiſſe duo Matrimonia, alterum ſpirituale, cum Chriſto, & alte-

rum carnale, licèt inualidum, cum fœmina; Sanch. *lib. 7. de Matrim. diſp. 85. num. 5. & 6.*

QVÆSITVM II.

De Cuſtodia Caſtitatis, varijſquè remedijs illam interiùs, ac exteriùs conſeruandi.

SVMMARIVM.

1 *Caſtitas maximè conſeruatur per humilitatem cordis, & cuſtodiam ſenſuum.*
2 *Oculus eſt principium fornicationis.*
3 *Adultero eruitur oculus.*
4 *Moniales cauere debent iocos, ſaltationes, bacanalia, choreas, aliaſque Iſtrionum inuentiones, & ſpectacula.*
5 *Moniales intereſſētes agitationibus Thaurorum, & ferarum, an incidant in excommunicationem latam à Pio V. in conſtit. quæ incipit,* De ſalute gregis.
6 *Vbi eſt eadem ratio, eſt etiam eadem iuris diſpoſitio.*
7 *Moniales non veniunt appellatione Clericorum in materia pœnali, & odioſa.*
8 *Corrumpunt bonos mores colloquia praua.*
9 *Res turpes, & obſcænæ per auditum tranſeunt, ad intellectum tranſmittuntur.*
10 *Tactus eſt actui venereo cognatus, & finitimus.*
11 *Caſtitas cuſtoditur per carnis mortificationem, & macerationem.*
12 *Difficile inter epulas ſeruatur pudicitia.*
13 *Veſtium aſperitas caſtitatem conſeruat.*
14 *Decentia veſtium, quàm ſit neceſſaria Monialibus.*
15 *Religioſis perſonis prohibetur vti veſtibus ſericis, & virgatis.*
16 *Monialis inducens nouitatem in ornamētis prouocantibus ad libidinem, non excuſatur à peccato lethali.*
17 *Comam nutrire Monialibus quomodo ſit probibitum, & nu. 20.*
18 *Comam non nutrire in Monialibus eſt optimum ſignum ad oſtendendum contemptum ſæculi, & propriæ pulchritudinis.*
19 *S. Clara apud B. Mariam de Portiuncula capitis ſui crines depoſuit:*
21 *Caſtitas conſeruatur per fugam, quia victoria contra carnem obtinetur fugiendo.*
22 *Habitu virorum, & armis non debent vti Moniales in bacanalibus.*
23 *Mortis, & aliorum nouiſſimorum conſideratio caſtitatem tuetur.*
24 *Confeſſarius cautus, quā vtilis ſit ad Caſtitatem præſeruandā in Monialibus.*
25 *Cellæ cuſtodia, cuſtodia eſt etiā caſtitatis.*
26 *Ocium, torpor, ac nimia quies caſtitati aduerſantur.*
27 *Virilis reſiſtentia caſtitatem quàm maximè defendit.*
28 *Paſſio, & vulnera Chriſti caſtitatem nutriunt, & protegunt.*

Virginitas, & Caſtitas multis modis, & remedijs ab illecebris defenduntur, & à turpibus conſeruantur.

1 Primò per humilitatem cordis, qua noſtra fragilitas ad Deum recurrit, & ad reſiſtendum motibus carnis auxilium petit; iuxta illud Sapient. 8. *Vidi quod non poſſum eſſe cōtinens, niſi Deus det.* & S. Gregor. *lib. 5. in primo Reg. cap. 14.* ait, *ſi mens Deo ſubd. humilitèr deſpicit, carnis ſuæ deſideria dominando, ac præeminendo non premit.* Et Thomas de Kempis *ſerm. 5. ad fratres num. 5. ibi non pugnatur armis, aut ferro, ſed patientia, oratione, & humilitate.*

Secundò per cuſtodiam ſenſuum, maximè per viſum, auditum, & tactum; De viſu extat illud Geneſ. 39. *iniecit vxor Putiphar oculos in Ioſeph, & ait, domi mecum:*
2 vnde S. Iſidor. *lib. 2. de ſummo bono capit. 39.* ait, *oculus eſt principiū fornicationis.* & *in l. ſi quis in ſeruitutem de adult.* deter-
3 minatur, vt *adultero eruatur oculus; tanquam adulterij fons, & origo.*
4 Caueant igitur Moniales Deo ſpōſo toto corde, & animo deſeruientes, mundana oculis corporeis contemplari, & tanquam à facie colubri fugiant inanes ſaltationes, iocos, & bacanalia, choreas, aliaſquè illicitas Iſtrionum inuentiones, torneamenta, & ſpectacula: circa, quæ obitèr dubitant Doctores.

An

5 An ſcilicet Moniales intereſſentes agitationi taurorum, & ferarum incidant in excommunicationē latam à Pio V. in ſua Conſtitutione, quæ incipit *De ſalute Gregis*.

Prædicta excommunicatio nō fuit moderata à Gregorio XIII. quoad Eccleſiaſticos, ſed tantum quoad ſeculares, ideò quoad Regulares, & Moniales adhùc remanet in ſuo robore; quapropter Auila de cenſuris 2. *part. cap. 5. diſp.* . *dubio 4. dico 6.* ait, Moniales comprӕhendi in tali excummunicatione, quia ratio indecentiæ, qua Summus Pontifex adductus eſt ad hanc conſtitutionem faciendã, à fortiori militat in Monialibus, vbi autem
6 eſt eadem ratio, militat etiam eadem iuris diſpoſitio. At contrarium videtur probabilius, quia Pius V. in dicta ſua Extrauaganti loquitur de Clericis, tam Regularibus, quam ſæcularibus, Moniales autem non ſunt Clerici ſæculares, aut Regulares;
7 tùm quia verſamur in materia pœnali, in qua ſtricta interpretatio verborum eſt facienda, & in qua non valet argumentum à minori ad maius, vel è contra, ſed propriè ſignificationi verborum ſtandum eſt; ita docet Bonacina *tom. 3. diſp. 2. quæſt. 4. punct. 7. num.* 10.

8 De auditu ſufficiat hic referre verſum Menandri de quo S. Paulus 1. Corinth. 15. *corrumpunt bonos mores colloquia praua*; & Tertull. *lib. 2. ad vxorem cap. 3.* ait, *bonos corrumpunt mores confabulationes peſſimæ*, res enim turpes, & obſcenæ per auditum tranſeunt, ad intellectum tranſmittuntur, qui conſeruans, & meditans ſpecies, eaſque voluntati præſentans, hæc labore laxata, & victa, quandoquè ſuccidit, vnde Thom. de Kemp. *loco cit. num. 2.* ait, *foris per ſenſus hauritur, vnde mens caſta deturpari, & delectationum ſordidarũ veneno ad mortem nonnunquam ſolet infici*; ideò cum Eccleſiaſt. 28. *ſepi aures tuas ſpinis, linguam nequam noli audire.*

De tactu, videtur loqui Chriſtus Matt. 5. *ſi manus tua ſcandalizat te, abſcinde eã*; nō alia ratione, niſi vt ait Climacus *grad. 5. ſit nonnunquam, vt ex ſolo tactu corpus inquinetur; nihil quippè ſenſu iſto grauius, nihil perículoſius*, & meritò D. Thom. 2.2. *q. 154. art. 4.* docet, *tactus eſt actui venereo cognatus, & finitimus, & modico interuallo ſeparantur ab inuicem.*

Et tandē de cuſtodia ſenſuum in generali S. Auguſtinus *lib. 50. homil. 35.* inquit, *Si Virginitatem animæ integram ſeruare deſideras, quantum potes obſerua blandimenta draconis, ne fortè ſi incautus fueris quinque ſenſus, qui in te ſunt, quaſi quinque Virgines permittas à ſerpente corrumpi, quicquid enim pulchreſcit viſu, quicquid dulceſcit guſtu, quicquid blanditur auditu, quicquid lenocinatur odoratu, quicquid molleſcit à tactu. In his omnibus, ſi incauti fuerimus ſubrepentibus concupiſcentijs malis animæ Virginitatē corrumpi permittimus, & impletur illud, quod per Prophetam dictum, eſt* Hierem. 9. *Intrauit mors per feneſtras veſtras.*

11 Tertiò conſeruatur Caſtitas per carnis macerationē, & mortificationem, qua motus carnales reſtringuntur, quæ fit per panis, vini, ac aliorũ ciborum ſubtractionē, atquè cilicij, viliſquè indumenti geſtationem, iuxta illud ad Corinth 9. *Caſtigo corpus meũ, & in ſeruitutē redigo*, quod enim ſpectat ad cibum, extat illud S. Hieronym.
12 tritum axioma, *difficile inter epulas ſeruatur pudicitia*; & S. Bernard. *ſerm. 66. in Cãtic.* dicit, *Abſtinebo à vino, quia in vino luxuria eſt, aut ſi infirmus ſum, modicó vtar; Abſtinebo à carnibus, ne dum nimis nutrio carnem, ſimul, & carnis nutriam vitia; panem ipſum cum menſura ſtudebo ſumere, ne oneroſo ventre ſtare ad orandum tædeat*, Et S. Ambroſ. *lib. 1. de pœnit. cap.* 14. dicit *libido grauis ignis eſt, & ideò non demus illi alimenta luxuriæ, paſcitur libido conuiuijs, nutitur delicijs, vino accenditur, ebrietate flammatur.*

13 Per vilis autem indumenti geſtationē, & veſtium aſperitatem maximè conſeruatur caſtitas, dicente D. Bernardo, in Epiſtola ad Guilielmum Abbatem, *Memēto, quod aſperior cardo pãnum facit leniorem, ſic aſper habitus carnem facit caſtiorem.*
14 Decentia enim ornatus omnibus religioſis commendatur, & maximè neceſſaria eſt fœminis, præſertim Deo cōſecratis, vt

latè proſequitur S Hier. *ad Demetriadem, & ad Euſtoch. Epiſt.* 8. & Concil. Carthaginen. IV. *cap.* 11. relatum à Suarez *tom.* 4. *de Relig. tract.* 9. *lib.* 1. *cap.* 12. *num.* 3. Sanciuit, *Sanctimonialis virgo, cum ad conſecrationem ſuo Epiſcopo offertur, in talibus veſtibus applicetur, qualibus ſemper vſura eſt profeſſioni, & ſanctimoniæ aptis.* & in Clement. *Attendentes de ſtat. Monachor. inferius citanda* perſonæ Religioſæ prohi-
15 bentur vti veſtibus ſericis, & virgatis, &c. quare Nauar. *cap.* 23. *num.* 18. aduertit, quod ſi Monialis inducat nouitatem in ſe
16 ornando, & ſic ornata ſe oſtendat ſæcularibus, qui ex nouitate talis ornatus grauitèr prouocentur ad libidinem, non videtur excuſanda à peccato mortali, ſi verò ſolùm ex animi leuitate, & ex vanitate, vel ad oſtendendam pulchritudinem, & elegantem corporis formam, & habitudinem, & non ex praua intentione Monialis ſe ornet, peccat ſolum venialitèr.

17 Comam nutrire pariter Monialibus videtur prohibitum propter verba Clemēt. *Attendentes* videlicèt: *Viſitatores autem huiuſmodi ſolicitudinis ſtudium diligenter impendāt, vt Moniales ipſæ, quarum nonnullas dolentes audiuimus in ſubſcriptis excedere, pannis ſericis, variorum ſoderaturis, ſandalitijs, comatis, & cornutis crinibus, ſcacatis, & virgatis caputiolis non vtantur*; Quia inibi gloſſa dubitat propter illa verba *non vtantur comatis, & cornutis*; ideſt tortis *crinibus*, cum videatur ſolùm Monialibus prohiberi illa fucata compoſitio crinium, non verò ſimpliciter habere comam, si honeſtè, & occultè deferatur.

At videtur dicendum, gloſſam oppoſitum ſentire, & fateri eſſe conſuetudinem receptum, vt Moniales tondeantur, & deformato capite Deo viuant, potius quàm crines poliendo humani generis hoſti deſeruiant; idem probant Panormit. *ibi num.* 11. *argum. cap. duo ſunt* 12. *quæſt.* 1. & Abbas *in cap. ſi quis de vit. & honeſt. clericor.*
18 & ducor, quia hoc eſt optimum ſignum, vel medium ad oſtendendum in Monialibus contemptum ſeculi, & proprij ornatus, ac pulchritudinis, & ſic legitur San-
19 ctam Claram, cùm conuerſionis ſuæ initio ad B. Mariam de Portiuncula feſtinaſſet, vt mundo nuntium remitteret, ibi capitis crines depoſuiſſe, ſimul cum ornatu ſæculari, & hoc tanquam opus maximè laudabile vſu receptum eſt; & quamuis licitum videatur, non tamen inuenitur præceptum in iure, & ideo conſuetudo, vel regula, vbi fuerit, ſeruanda eſt, vbi autem non fuerit, non erit contra Religionem capitis comam nutrire, erit tamen illi cō-
20 trarium capillis abuti, vel illos contorquēdo, vel etiam ad vanam oſtentationem, abſque veli operimento eos deferendo.

21 Quartò cōſeruatur Caſtitas per fugam, & occaſionum declinationem, atque vitationem, nam victoria contra peccatum libidinis videtur in fuga conſiſtere, contra verò alia peccata in reſiſtentia; vnde S. Thomas *in epiſt.* 1. *Corinth.* 6. *lect.* 3. ait, *Notandum, quod cætera vitia vincuntur reſiſtendo, quia quantò magis homo particularia cōſiderat, & tractat, tantò minus in eis inuenit vnde delectetur, ſed magis auxilietur, ſed vitium fornicationis non vincitur reſiſtendo, quia quanto magis ibi homo cogitat particulare, magis inceditur, ſed vincitur fugiendo, ideſt totaliter vitando cogitationes immūdas, & quaſlibet occaſiones*, Et S. Auguſtin. *lib. de honeſt. mulier. cap.* 2. concludit dicendo, *nec tibi verecundū ſit fugere, ſi Caſtitatis palmam deſideras obtinere*.

22 Declinent itaquè Moniales à vanis occaſionibus baccanalium, & recreationum, nam tenentur vitare præſertim, ne virorum habitu vtantur, nec cuiuſuis ſpeciei armis ſe cingant, ex decreto ſpeciali Sac. Congregat. Cardin. *in vna Ferrarien.* 27. *Aprilis* 1604. Barb. *de iure Eccleſ. lib.* 1. *cap.* 44. *num.* 57.

23 Quintò conſeruatur caſtitas per ſepulcrorum habitationem, nempè frequentē mortis, & aliorum nouiſſimorum conſiderationem, vnde Gregorius Magnus 16. *moral. cap.* 31. ait, *Nihil ſic ad edomandū deſideriorum carnalium appetitum iuuat, quàm, vt vnuſquiſque hoc, quod viuum diligit, quale ſit mortuum, penſet*; Et S. Iſidorus de ſummo bono; *Quando impulſu dæmonum*

monum mens ad fornicationis delectationem impellitur, diuini iudicij metus, & æterni tormenta incendij ante oculos proponãtur, quia nimirum omnis pœna grauioris ſuplicij formidine ſuperatur, ſicut enim clauus clauum expellit, ita ſæpè recordatio ardoris gebennæ ardorem excludit luxuriæ.

24 Sextò per cautum, & ſollicitum Patrẽ Spiritualem, qui multum prodeſt, tum ad aperiendos motus dæmonis, tũ ad adhibenda remedia, vt docuit Caſſianus *Coll. 2. cap.* 10. vbi ait *Nullatenus decipi poterit quiſque, ſi non ſuo iudicio, ſed maiorum viuat exemplo, nec valebit ignoratiori eius callidus hoſtis illudere, qui vniuerſas cogitationes in corde naſcentes, pernicioſa verecundia neſcit obtegere, ſed eas maturo examine ſeniorum, vel reprobat, vel admittit; illicò namque, vt pateſacta fuerit cogitatio maligna, marceſcit.*

25 Septimò conſeruatur per cuſtodiam cellæ, non ad quietem, ſed ad laborem, & occupationem, non ad ocium, & ſomnum, ſed ad vigilias, legendum, ſcribendum, orandum, pſallendum, cœleſtia contemplandum, peccata propria, & populi plangendum, ideò S. Bernardus *in epiſtol. ad fratres de monte Dei*, ait, *Monachus moriens, aut vix, aut nũquam à cella in infernum deſcendit, quia vix vnquã aliquis niſi cœlo prædeſtinatus in ea vſq. ad mortẽ perſtitit*; Et ſerm. 40. in Cant. *ſede ſolitarius, vt turtur, nihil tibi, & turbis, nihil cũ multitudine cæterorũ, etiam ipſum obliuiſcere populum, & domum patris tui, & cõcupiſcet Rex decorem tuum*. Et S. Dorothæus *ſer.* 16. *ad Monachos* ait, *Cella attolit, ac ſurſum eleuat*; & quidam Cellæ deuotus hæc edidit carmina.

Cella, tibi quaſi Cælum ſit, qua cœlica cernas,
Hìc legis, hìc oras, meditaris, hìc crimina plangis,
Pax eſt in cella, foris autem plurima bella.

26 Octauò, conſeruatur Caſtitas per fugã ocij, nam ocium, deſſidia, torpor, quies nimia occaſiones ſunt malarum cogitationum, tentationum, ac omnium peccatorum. Ideò Sanctus Hieronymus *ad Euſtoch.* ait, *omnium vitiorum mater eſt ocioſitas*; & Eccleſ. 33. *ocioſitas multam docuit malitiam*, & Ezechiel. 16. vbi agitur de cauſis peccati ſodomorum, hæc habentur verba; *hæc fuit iniquitas ſodomæ ſororis tuæ, ſuperbia, ſaturitas panis, & abũdantia, & ocium ipſius*; quod etiam intellexerunt profani Doctores, & præſertim poetæ, nam inter illos Ouidius ait.

Ocia ſi tollas, periere Cupidinis arcus,
Contemptæq. iacent, & ſine luce faces.

27 Et tandem conſeruatur Caſtitas per virilem reſiſtentiam contra diabolicas tentationes, & per æternarum pœnarum, quæ debentur impijs, conſiderationem,

28 ac per feruentem erga Deum dilectionem, & per recurſum ad paſſionem, & vulnera D. N. Ieſu Chriſti; vnde dicebat S. Auguſtinus in Manual. cap. 2. *Cum me pulſat aliqua turpis cogitatio, recurro ad vulnera Chriſti, cum me præmit caro mea, recordatione vulnerum Domini mei reſurgo, cum Diabolus mihi parat inſidias, fugio ad viſcera miſericordiæ Dei mei, & recedit à me, ſi ardor libidinis moueat mẽbra mea, recordatione vulnerum Domini noſtri Filij Dei extinguitur; In omnibus aduerſitatibus non inueni tam efficax remedium, quàm vulnera Chriſti, in illis dormio ſecurus, & requieſco ſecurus.*

His ergo medijs, & remedijs ſtudeant Religioſi omnes, & præſertim Moniales, vt imaculato Agno ſupra Syon montem ſedenti, caſtam omni tempore exhibeant ſeruitutem; & vt Summo Regi ſponſo ſpõſam animam ſeruent, atquè cuſtodiant.

QVÆSITVM III.

De vtilitatibus, & fructibus Caſtitatis.

SVMMARIVM.

1 *Caſtitatem ſeruantes omnium virtutum fundamentum acquirunt.*

2 *Caſtitatis Alphabetum qualitates, & fructus eiuſdem Caſtitatis complectens.*

Ex

EX quibus licet colligere, cuſtodientes caſtitatem per prædicta media, & remedia, vtilitates, & fructus illius adipiſci, munditiam nempè mentis, & decorem, & libertatem ab anxietatibus carnalibus, & ſic caſtitas cuſtodita fundamē-
1 tum omnium virtutum in caſta Moniali collocat, ac illam efficit Deo amabilem, Angelis laudabilem, & hominibus commendabilem, & tandem illam ad Beatam ducit vitam; iuxta illud Matth. 5. *Beati mūdo corde, quoniam ipſi Deum videbunt.*

Multas alias vtilitates, & fructus conſequitur Monialis, quæ Caſtitati ſum-
2 mopere ſtudens, virtutibus, & qualitatibus in ſequenti Caſtitatis Alphabeto inſignitur; videlicèt.

A Angelis eſt ſimillima, *Matth.* 22.
B Beatificatio hominū; *Climac. grad.* 15.
C Columba formoſa; *Kempis ſer.* 4. *nu.* 4.
D Dei ſimilitudinē præferens; *Clim. ibid.*
E Epulis inimica; *Ephr. Syr. apud Aluar.*
F Filia cœleſtis Hyeruſalem; *Kem. ibid.*
G Gloria ſequaciū; *Aluar. t.* 2. *l.* 3. *p.* 2. *c.* 3.
H Habitaculum Spiritus S. *Ephrem. ibid.*
I Iuſtorum illuminatrix; *Ephrem. ibid.*
L Lōgęuitas vitæ; *Chryſ. ho.* 23. *in* 1. *corin.*
M Monile prætioſum; *Plat. lib.* 2. *cap.* 5.
N Noe refugium; *Gen. cap.* 7.
O Odor fragrans; *Kemp. loc. cit.*
P Palma victorioſa; *Kemp. ibid. num.* 1.
Q Quies mentis; *Hugo lib. nupt. car. c.* 1.
R Roſa ſuauiſſima; *Ephrem. loc. cit.*
S Stupor naturæ; *Kemp. cit. num.* 6.
T Tribulationū expers; *Alua. cit. excel.* 6.
V Virtus pulcherrima; *Alua. cit. excel.* 7.
X Xpo dilecta; *ſic canit Eccleſ. de Ioan.*

QVÆSITVM IV.

Vtrum ſub voto Caſtitatis cadat abſtinentia à vinculo Matrimonij, & ab omni alio actu carnali prohibito.

SVMMARIVM.

1 *Caſtitatem vouentes mortaliter peccant Matrimonium contrahendo: ipſumquè Matrimonium inualidum eſt.*
2 *Caſtitatis votum amplectitur abſtinentiam a vinculo Matrimonij, & ab omni alio actu caſtitati aduerſo.*
3 *In Religioſis ſacrilegium eſt quicquid in ſæcularibus eſt quoquomodo peccatum contra caſtitatem; quatenus malitia ſacrilegij ſit mortalis.*
4 *Moniales, Matrimonium, alioſquè actus caſtitati aduerſos, perpetrantes, quibus pœnis cum ſocijs in crimine puniantur.*

1 INdubitatum eſt, Religioſos Caſtitatem vouentes, non ſolum peccare Matrimonium contrahendo, verùm etiam Matrimonium ipſum quamuis conſumatum, irritum reddi, & inualidum. Ita ſancitum fuit in Concil. Viennenſi *clement. vnica de conſang.* & in Tridentino *ſeſſ.* 24. *can.* 9. & in alijs Concilijs, & docet Sanch. *lib.* 7. *de Matrimon. diſp.* 26. & ratio eſt, quia ſub voto Caſtitatis non ſolum cadit abſti-
2 nentia à vinculo Matrimonij, ſed etiam ab omni alio actu interno, & externo caſtitati aduerſo; & ſecundum ſe prohibito per legem Dei, vt à turpibus cogitationibus; ac delectatione moroſa, ab omni pollutione, atque actu venereo, carnali contactu, & impudico aſpectu, ac literarum, & munuſculorum miſſione, à frequenter acceſſu, aut locutione cum fęminis, & viris, alijſque omnibus, quæ aliquo modo virtuti Caſtitatis aduerſantur: ita Lancellottus *in ignom. vitæ relig. lib.* 2. *ſect.* 2. *art.* 1. *reſol.* 2.

3 Vnde quicquid in ſæcularibus extra cō iugium eſt quoquòmodo peccatum contra caſtitatem, in religioſis erit etiam ſacrilegium, quatenùs malitia ſacrilegij ſit mortalis in actibus, in quibus malitia libidinis eſt in ſęcularibus mortalis; venialis verò in quibus eſt venialis. Ita tradunt Leſſ. *de iuſt. lib.* 2. *cap.* 21. *dub.* 9. *num.* 68. Suarez *tom.* 1. *de relig. lib.* 3. *cap.* 3. Barth. à S. Fauſto *in theſau. relig. lib.* 7. *q.* 96. ſed de hoc iterum redibit ſermo *in diſput.* 27. *de Conſecr. & benedict. Monial.*

4 Quæ omnia tàm de Matrimonio, quā de alijs actibus inhoneſtis, ab infraſcriptis Concilijs ſub rigoroſis pęnis Monialibus prohibentur; nam in edicto Clotarij 2. regis

regis in Concil. Pariſienſi V. *in to.1.conc. antiq.Galliæ* habetur.

Puellas, & viduas religioſas, aut ſanctimoniales, quæ ſe Deo vouerunt, tàm quæ in proprijs domibus reſident, quàm quæ in Monaſterijs poſitæ ſunt, nullus, nec per præceptum noſtrum competat, nec trahere, nec ſibi in cõiugio ſociare penitus præſumat; & ſi quis exinde præceptũ elicuerit, nullũ ſortiatur effectũ; & ſi quicunq. aut per virtutẽ, aut per quẽlibet ordinẽ ipſas detrahere, aut ſibi in cõiugium præſumpſerit ſociari, capitali ſententia feriatur, & ſi in Eccleſia coniugiũ fecerint, & illa rapta, aut rapienda in hoc conſentire videbitur, ſequeſtrati ab inuicem in auxilio deportentur, & facultates eorum propinquis hæredibus ſocietur. & in capitulis Zaccharíæ Papæ editis ſub anno 747.*in tom.1.Concil.ant.Galliæ can.* 20.ſic legitur;

De Virginibus velatis ſi deuiauerint quid quid de illis agendum ſit, in lib. decretorum B. Innocentij Papæ cap. 19. adſertum eſt. Quæ Chriſto ſpiritualiter nubunt, & à Sacerdote velantur, ſi poſteà videlicet publicè nupſerint, vel ſe clanculò corruperint, non eas admittendas eſſe ad agendam pœnitentiam, niſi is, cui ſe iniunxerant, de mundo receſſerit. Si enim de hominibus hæc ratio cuſtoditur, vt quæcumquè viuente viro alteri nupſerit, habeatur adultera, nec eis agendæ pœnitentiæ licentia concedatur, niſi vnus ex his fuerit defunctus, quantò magis de illa tenenda eſt, quæ ante immortali ſe ſponſo cõiuuxerat, & poſtea ad humanas nuptias tranſmigrauit?

DISPVTATIO XI.

De Sacrilegio in perſonam Monialium patrato, eiuſque pœnis.

Quæſitum I. Vtrum Moniales carnalitèr cognoſcere ſit ſacrilegium.

Quæſitum II. Moniali abutens, qua pœna ſit plectendus.

Quæſitum III. Moniales, quę ſe violari permittunt, qua pœna ſint infligendæ.

Quæſitum IV. De Pœnis ab antiquis Concilijs, contra Monialibus abutentes, ac ſeipſis abuti permittentes, inflictis.

Quæſitum V. Laicorum ſacrilegium patrantium coerctio, ad quod forum pertineat.

Quæſitum VI. Monialium violatores, vtrum etiam à Deo puniantur.

QVÆSITVM I.

Vtrum Moniales carnalitèr cognoſcere ſit ſacrilegium.

SVMMARIVM.

1 *Sacrilegij nomine quid intelligatur.*

2 *Sacræ rei appellatione, quid veniat.*

3 *Sacrilegium, quid ſit, & Sacrilegus quis nam dicatur.*

4 *Moniales carnalitèr cognoſcere, non ſolũ ſacrilegium eſt, verum etiam inceſtus, & adulterium.*

5 *Epiſcopi, quos poſſint ſibi reſeruare caſus erga perpetrantes obſcenitates cum monialibus, & quæ ſint huiuſmodi obſcenitates.*

1 NOmine ſacrilegij propriè intelligitur rerum ſacrarum furtum, ſiue furari rem non ſacram in loco ſacro; In latiori autem ſignificatione, vt ad rem noſtram facit, nomine ſacrilegij intelligitur peccatum, quo res ſacra polluitur, aut
2 indignè, & impiè tractatur; Appellatione vero rei ſacræ venit omne illud, quod ſãctitatem aliquam habet, aut ex Chriſti inſtitutione, ſiue Eccleſiæ conſecratione, vnctione, benedictione, & ſimilibus. Ita Azor: *inſtit. moral.par. 1. lib. 9. cap.27.*
3 *quæſit.*1. vnde *quæſ.* 3. addit ſacrilegium eſſe, quod contra perſonam ſacram committi-

mittitur, v. g. ſi quis rem haberet cum fœmina voto caſtitatis adſtricta, accedés enim ad illam, verè eſt ſacrilegus, quia committit peccatum contra honorem, & cultum; & ſanctitatem perſonæ ſacræ debitam, illam violando, & facit contra votum caſtitatis, & religionis officium, & opus, quia potitur virgine Deo ſacrata, & comiſcetur ſe contagione ſacrilega cum Virgine ſummo ſponſo dicata, vt inquit Franchus *in cap. 1. num. 2. de ſtat. regul. lib. 6.* atque ita habetur *in cap. impudicas*, & *cap. Virginibus*, & *cap. ſi qua Monacharum 27. quæſt. 1.* & tradunt D. Thom. *2. 2. q. 114. art. 1.* Nauar. *de reddit. monit. 16. num. 1.* Cardinalis Tuſcus *tom. 1. litt. S. concl. 6.* Maſtrillus *deciſ. 68. nu. 3.* Syluest. Angel. & Caietan. *verb. ſacrilegium* Leſſius *de iuſt. & iur. lib. 2. cap. 45.* Tolet. *lib. 5. inſtruct. cap. 12.* Suarez *de relig. to. 1. tract. de ſacrileg. lib. 3. cap. 1. num. 1.*

4 Imò gloſſa *in cap. Virginibus* ait, qui cũ Moniali carnalem copulam habet, tribus criminibus illaqueatur; nempe ſacrilegio ſupradicto, ſecundò adulterio ſpirituali, quia ſponſam Chriſti corrumpit; tertiò inceſtu, quia ſponſa Dei eſt, qui eſt Pater noſter *12. q. 2. cap. qui abſtulerit*, & per conſequens conſanguinea noſtra, cum omnes filij Dei ſimus, & inceſtus committitur cum affini, ſicut & cum cõſanguinea *35. q. 3. c. de inceſtis.* ita etiam Homobon. *de caſib. reſeru. par. 2. cap. 5. ſect. 1.* Petr. Gregor. *de iur. Ponſ. lib. 4. tit. 14. cap. 4. in ſcol. lit. A.* Diez *in punct. criminal. can. 75.* & Eman. Roder. *tom. 2. qq. regul. q. 36. artic. 1.* qui addit de his tribus criminibus poteſt ſacrilegus accuſari, vt per Gloſſ. *notabilem*, quam ſequitur Abbas *in d. cap. num. 3.*

Addi etiam poteſt ſtupri crimen non carnale ſolum, ſi re vera virgo erat, ſed etiam ſpirituale, quia maxima iniuria infertur Patri ſpirituali, & Eccleſiaſtico Antiſtiti, quorum curæ ſubditur.

Quinimò, ſi Moniali inferatur vis, raptus accedit, qui ſecundum leges ciuiles grauiùs puniri debet *l. ſi quis non dicam C. de Epiſc. & cler. cap. ſi quis 36. q. 2.*

5 Tandẽ ſi Epiſcopus, vel ſuperior ſibi caſum reſeruauit contra obſcenitates, aliaq. grauia crimina cùm Monialibus, alijſque honeſtis fœminis in monaſterio exiſtentibus, perpetrantes, hunc caſũ incurrerent omnes infraſcripti, vt docet Homob. de Bon. *p. 2. de caſib. reſ. caſu 5. c. 5. ſect. 1. verſicul. 1.* ſcilicet omnes, qui Monialis pudicitiã verbis tantũ attentarũt *ex c. ſi quis non dicam rapere, de pœn t. diſt. 1. & l. itẽ* apud Labeonem §. *ſi quis virgines, ff. de iniur.* & à fortiori illi, qui Monialem oſculantur, vel impudicis manibus illam tangunt; vel per litteras, vel Nuncium per ſe, vel per alium, aut per ſigna, ſiuè nutus ad turpia ſollicitant, & appellant, & cum illis de obſcenis loquuntur, ſimiliter omnes illi, qui cum ſeruientibus, quæ conuerſæ dicuntur, ſiuè cum Nouitijs prædicta moliuntur; quod etiam affirmant Azor. *loc. cit. lib. 9. cap. 2. q. 10.* Henriq. *lib. 7. de indulg. cap. 19. num. 6.* Idem dicendum erit de illis, qui huiuſmodi obſcenitates, cum Puellis educandis, ſeu nuptis, aut Viduis in Monaſterio exiſtentibus, committunt.

Non tamen incurrerent dictum caſum, qui prædictas obſcenitates, cum fœminis tribus ſolemnibus Votis non aſtrictis, committerent, cum Clauſuræ legibus non teneantur, nec verè Religioſæ ſint.

QVÆSITVM II.

Moniali abutens, qua pœna ſit plectendus.

SVMMARIVM.

1 *Sacrilegus abutens Moniali iure diuino, & in foro conſcientiæ excommunicatur.*

2 *Ingrediens Monaſterium cauſa violandi Moniales, eſt excommunicatus, non propter ſacrilegium, ſed propter ingreſſum.*

3 *Sacrilegus, qui ſponſam Chriſti corrupit, ſi eſt Clericus, iure Pontificio in foro cõtentioſo punitur pœna depoſitionis ab ordine, & amiſſionis beneficiorum.*

4 Lai-

4 *Laicus, qui ſponſam Christi corrupit, debet excommunicari iure Pontificio, at iure ciuili pœna mortis puniri.*

5 *Virginum Christi corruptores priuatis Italiæ ſtatutis mortis pœna puniuntur.*

6 *Bona cognoſcentis carnaliter Monialem, applicanda ſunt Monaſterio, quatenus vis, vel raptus interueniat.*

7 *Matrimonium inualidum contrahit, qui Monialem profeſſam in vxorem ducit, & vterq. excommunicatione feriri debet; nec amplius aliquam vxorem ducere poteſt.*

8 *Sacrilegi Monialium capite plectebantur, vel ex ſaxo præcipitabantur, vel acerbiſſima aculei pœna cruciabantur.*

9 *Eccleſia neminem coercit pœna capitali, quia habet gladium ſpiritualem viuificantem, non mortificantem.*

1 SAcrilegus ſupradictum ſcelus committens iure diuino, & in foro conſciẽtiæ, excommunicationis pœna punitur, & à Chriſtianorum conſortio expellitur, & tantum in mortis articulo abſoluitur, eiq. communicatur, ſi pęnituerit *d. cap. impudicas, & cap. Virginibus 27. q. 1.* ibi Archidiac. Idem docet Graff. *dec. ſ. aurearũ lib. 2. cap. 46. num. 15.* vbi ait, hanc pęnã excommunicationis intelligi debere, modo Epiſcopus hunc caſum ſacrilegij ſub pœna excommunicationis latæ ſententię, ſibi reſeruauerit, aliàs violantibus Moniales non eſt annexa excommunicatio de iure communi, ni diabolica inſtigatione, cauſa huius criminis patrandi, Monaſterij
2 ſepta ingrederentur, nam in tali caſu, non ratione ſacrilegij, ſed ingreſſus, eſſent excommunicati, vt diximus.

3 Iure etiam Pontificio in foro contentioſo punitur huiuſmodi ſacrilegus pœna depoſitionis ab ordine; & amiſſionis beneficiorum, ſi clericus eſt, & Monaſterio perpetuò ad pœnitentiam peragendum
4 includitur, quia ſponſam Chriſti corrupit; laicus vero excommunicari debet, *cap. ſi quis Epiſcopus 6. 27. q. 1.* & ſexto Synodo in Trullo *cap. 4.*

Iure ciuili ſacrilegus pœna mortis puniri debet, *l. ſacrilegio ff. ad l. Iuliam pet. l. aut facta §. locus ff. de pœnis*; Ita affirmant Iulius Clarus *lib. 5. ſentent. iur. §. fornicatio verſic. cum Moniali* & Graffius *loco citat.*

5 Priuatis etiam Italiæ ſtatutis, & legibus ſacrilegi Virginum corruptores mortis pęna puniuntur, vt docent Marſil. *in l. 1. C. de rapt. Virgin. num. 4.* & Menoch. *l. 2. de arbitr. iudic. caſu 389. num. 27.* Et *in d. cap. ſi quis 36. q. 2.* habentur hæc verba, *ſi quis non dicam rapere, ſed attentare tantummodò matrimonij coniungẽdi cauſa, ſacratiſſimas Virgines, auſus fuerit, capitali pœna feriatur*; idem dicunt S. Thom. 2. 2. *q. 154. cit. art. 10*, Menochius, & Farinacius, quos refert & ſequitur Homob. de Bon. *2. par. Caſ. reſer. cap. 5. ſect. 1. verſic. Quinimò* vbi addit cum Farinacio *de delic. carnis q. 146. §. ſacrilegium nu. 10.* quod bo-
6 na carnaliter cognoſcentis Monialem, ſi vis, vel raptus interueniat, applicanda ſunt illi Monaſterio, in quo ſacra Virgo
7 permanebat: & additur, quod profeſſam Monialem in vxorem ducens, inualidè Matrimonium contrahit, & vterq. excommunicatione feriri debet, & alijs pœnis puniri, & in pœnam, nullam Vxorem impoſterùm ducere poteſt; idem ſentit Molfeſ. *tract. 4. 11. num. 42.* Petrus Gregor. *cit. ſub littera D.* Barboſ. *in collect. doct. in lib. 5. decretali de priuilegijs tit. 33. cap. ſicut in inditijs num. 3.* vbi ait, ex lege duo-
8 decim tabularum, atq. bonis auctoribus, apud omnes gentes acceptum fuiſſe, vt ſacrilegi capite plecterentur, vel vt ex ſaxo pręcipitarentur, vel acerbiſſima culei pęna, quę Parricidijs infligitur, puniretur; & eã deſcribit Imperator *in §. alia deinde inſt. de publicis iud.* Idem affirmant Cęlius Rodig. *lectionum antiq. lib. 12. c. 13.* Petr. Gregor. *Syntagmatum iuris lib. 33. capit. 15.* Sabruzan. *de Parricidijs lib. 1. cap. 8* cõ-
9 ſtat autem Eccleſiam pœna capitali neminem coercere, gladium enim habet ſpiritualem, quo viuificat, nõ materialem quo mortificat; *cap. inter hæc 33. quæſt. 2. capit. ſententiam ſanguinis ne clerici, vel Monachi in cap. Archiepiſcopus de raptoribus.*

QVAE-

QVÆSITVM III.

Moniales, quæ ſe violari permittunt, qua pœna ſint infligendæ.

SVMMARIVM.

1 *Veſtales virgines, quæ ſe violari permittebant, quibus pœnis, apud Ethnicos puniebantur.*

2 *Moniales, quæ ſe violari patiuntur, perpetui carceris pœna mancipantur.*

3 *Moniales cur eadem pœna non puniantur, qua mares illas violantes.*

1 VIrgines Veſtales, quę antiquitùs falſis Dijs virginitatem vouebant ſupradicti criminis reæ, virgis cedebantur, deinde viuas defodi lege ſancitum erat, vt habetur apud Iuuenalem *ſat.* 4. his carminibus.

Nemo malus fœlix minimè corruptor, & idem,
Inceſtus cum quo nuper vitata iacebat,
Sanguine adhuc viuo terram ſubitura ſacerdos.

De qua re videatur Lopez *in annot. ad Diez cap.* 83. Alexand. ab Alexand. *lib.* 5. *dierum gen. cap.* 12.

2 At noſtræ Virgines, & Sanctimoniales Deo vero, & viuo dicatæ, quæ ſe corrumpi, vel violari patiuntur, hac pœna plectũtur, vt perpetuo carceri mancipentur, *ex d. cap. impud. cas* 27. *q.* 1. Marſil. *in l.* 1. *C.*
3 *de rapt. Virg. n. nu.* 57. vbi duplicem affert rationem, cur Moniales grauiori pœna non puniantur, prima eſt, quia tanta eis culpa non ineſt, ſicut Maribus, qui eas incluſas attentarunt, & illarum pudicitiã ſollecitarunt. Secunda, quia vt plurimum propter vim, & metum, quæ à ſibi coniũctis inferuntur, Monaſteria inuitè ingrediuntur contra diſpoſitionem ſacrorum Canonum, & præſertim Concilij Tridentini *ſeſſ.* 25. *de regul. cap.* 18. ideò ſi non in totum ſaltem aliqua ex parte in foro externo excuſantur.

Ego verò tertiam adderem rationem, quia cum Moniales omnes ſubiectæ ſint Eccleſiaſticæ iuriſdictioni, non ea pœna capitali, ſicut viri, puniendæ ſunt, quia, vt diximus, Eccleſia gladium habet ſpiritualem, quo viuificat, non autem materialem, quo mortificat.

QVÆSITVM IV.

De Pœnis ab antiquis Concilijs, contra Monialibus abutentes, ac ſeipſis abuti permittentes, inflictis.

SVMMARIVM.

1 *Mulier habetur adultera, ſi viuente viro, alteri nupſerit.*

2 *Contractus inter homines ſine ratione, ſicut diſſolui non poteſt, ſic nec ſponſio Virginum cum Deo facta ſine vindicta ſolui non debet.*

3 *Virginem, quæ in honorem Chriſti veſtem mutauit, nullus rapere, aut ſibi coniugem ſociare præſumat.*

4 *Lex Romana ſtatuit, vt qui Virginem, vel Viduam Deo ſacratam rapuerit, eique ſe coniunxerit, capitis ſententia feriatur, & num.* 8.

5 *Virgines veſtales corrupta virginali gratia, viuæ in terra defodiebantur.*

6 *Puellæ, quæ ſe Deo vouerunt, ſi poſt* 25. *annos ad terrenas nuptias tranſierint, cõmunione cum illis, quibus ſe alligauerunt, priuentur.*

7 *Epiſcopus, quibus caſibus antiquitùs poterat Virgines ante* 25. *annos velare.*

9 *Puellam abſquè parentum voluntate, nullus trahere, aut accipere præſumat.*

10 *Puellæ, quæ antiquitùs violentiã timebãt virorum, ad Eccleſiam confugiebant.*

11 *Viduarum conſecratio ab omni religione penitùs abnegata eſt.*

12 *Virgines velatæ propoſitum non ſeruãtes, quas pœnas ſubire debeant.*

13 *Moniales profeſſæ in adulterio deprehenſæ cum adulteris, à communione antiquitùs arcebantur.*

14 *Moniales, quæ poſtea nupſerint, cum adulteris ſuis excommunicabantur in antiquis*

quis Concilijs, & num.15.16.18.19.
17 *Puellæ, quæ ſponte habitum ſuſceperunt, ſi nuptias eligant, crimen magnum committunt.*

IN antiquis Concilijs nõnullas pœnas,
tàm ſpirituales, quàm corporales cõ-
tra Monialium, & Virginum raptores, &
prophanatores, earumquè caſtitatem in-
uaſores, inuenio, & præſertim in Conci-
lio Turonenſe ſecundo *canon.20.ſub anno
Chriſti 567.in tom. 1. Conciliorum anti-
quorum Galliæ* collectorum à Iacobo Sir-
mondo ſub hoc tenore.

Et quia in ſententia Papæ Innocentij
ad Victricium Epiſcopum Rotomagenſe
lata, legitur ſcriptum de Virginibus, quæ
Chriſto ſpiritalitèr nupſerunt, & velari à
Sacerdote meruerunt, ſi poſtea nupſerũt,
quòd vix etiam ad agendum pœnitentiam
mereantur accedere, quia ſic dicit.
1 *Si enim de omnibus hæc ratio cuſtoditur,
vt quæcumq. viuente viro alteri nupſerit,
habeatur adultera; quanto magis, & illa
damnanda eſt, quæ antè immortali ſponſo
ſe coniunxerat, & poſteà ad humanas nu-
ptias tranſmigrauit?* & adiecit: *Hæ verò,
quæ nec dum ſacro velamine tectæ ſunt, ta-
men in propoſito Virginali ſemper ſe mane-
re ſimulauerunt, licèt velatæ non ſint,
ſi poſtea nupſerint, his agenda aliquato tẽ-
pore pœnitentia eſt, quia ſponſio earum à
2 Deo tenebatur. Nàm ſi inter homines ſolet
bonæ fidei contractus nulla ratione diſſolui,
quantò magis iſta pollicitatio, quam cum
Deo pepigerunt, ſolui ſine vindicta non de-
bet?* Poſt hoc de viduis adiunxit: *Nam ſi
Paulus Apoſtolus, ſi quæ à propoſito Vidui-
tatis diſceſſerunt dixit, eas habere damna-
tionem, vbi ait, quia primam fidem irritã
fecerunt, &c.* Quis Sacerdotum contra
decreta talia, quæ à Sede Apoſtolica pro-
ceſſerunt agere præſumat; vel quis, quod
peius eſt, contra ſententiam, quam vas ele
ctionis Paulus Apoſtolus, Spiritu Sancto
miniſtrante, promulgauit, aliud conſcri-
bere vlla ratione præſumat, cùm dicat,
ipſe per Spiritum Sanctum; Qui prædica-
uerit præter id, quod prædicaui, anathe-
ma ſit? Et quorum, auctorum valere poſ-
ſit prædicatio niſi quos Sedes Apoſtolica
ſemper aut intramiſit, aut apocryphos
fecit, & patres noſtri ſemper hoc cuſto-
dierunt, quòd eorum præcepit authori-
tas? Nos ergo hoc ſequentes, quod vel
Apoſtolus Paulus, vel Papa Innocentius
ſtatuit, in canonibus noſtris inſerentes ſta-
3 tuimus obſeruandum, vt nullus ſacratam
Deo Virginem, quæ in honorem Chriſti
veſtem mutauit, aut rapere, aut compe-
tere, aut ſibi coniugem ſociare præſumat,
4 quia etiam lex Romana conſtituit, vt qui-
cunq. ſacratam Deo Virginem, vel viduã
fortaſſe rapuerit, ſi poſtea eis de coniun-
ctione conuenerit, capitis ſententia fe-
riantur. Item, *ſi quis non dicam rapere,
ſed attentare matrimonij iungendi cauſa
ſacram Virginem auſus fuerit, capitis ſentẽ-
tia feriatur.* Cum etiam in Chronicis ha-
5 beatur de Virginibus gentilium tempore,
quæ ſe Deæ Veſte ſacrauerant, poſtmiſſo
propoſito, & corrupta virginali gratia,
legali ſentẽtia viuas in terrã fuiſſe defoſ-
ſas. Si profana colentes tali ſunt ſenten-
tia condennatæ, quantò magis quæ in ho-
norem Redemptoris ſui ſe veſte mutaue-
rint, & perſeuerare noluerint, vtique
grauem debent expectare ſententiam? Si-
cut in Arelatenſi Synodo habetur inſer-
6 tum *De puellis, quæ ſe vouerunt Deo, & præ
clari nominis decore floruerunt, ſi poſt 25.
præſertim ætatis ſuæ annum ad terrenas
nuptias ſponte tranſierint, id cuſtodiendum
eſſe, decreuimus, vt cum his, quibus ſe alli-
gauerunt, communione priuentur: ita vt
eis poſtulantibus pœnitentia nõ negetur, cu-
ius pœnitentiæ communio multo tempore
7 differatur.* Cum etiam id in antiquis Mi-
leuitanis canonibus fuerit ſtatutum: *Item
placuit, vt quicumq. Epiſcoporum neceſſi-
tate periclitantis pudicitiæ Virginalis, cùm
vel petitor potens, vel raptor aliquis formi-
datur, vel ſi aliquo etiam mortis ſcrupulo
periculoſo compuncta fuerit, ne non velata
moriatur, aut exigentibus parentibus, aut
his, ad quorum curam pertinet valuerit vir
ginem, ſeu velauit intra 25. annos ætatis,
non ei obſit Concilium, quod de iſtorum an-
norum numero conſtitutum eſt.* Nos ve-
8 rò quos lex perimi iubet, ſi cupiunt audi-

re præconem, volumus, vt conuertan-
tur ad vitam. Nam perimendi ſunt oris
gladio, & à communione priuandi,ſi re-
licta ſibi decreta ſeniorum obſeruare no-
luerint,& paſtorem ſuum audire deſpexe-
rint, & eſſe ſeparati noluerint. Qui ergò
in hac pertinacia durare voluerint,& plus
in volutabro malæ conuerſationis perma-
nere, quàm ſe de vetito coniugio ſepara-
re,perenni excommunicatione damnen-
tur. Et quicunq. Epiſcoporum, aut prę-
ſbyterorum, vel Diaconorum; aut ſub-
diaconorum, eos communicare præſum-
pſerit, vſq. ad Synodum ab omnibus Epi-
ſcopis excommunicatus habeatur. Et ex-
cludatur excuſationis adinuentio, quam
modò aliquæ dicere meditantur, quòd
propterea ſe veſte mutauerint, ne eas in-
feriores perſonæ macularẽt: cum non ſo-
lum Domini glorioſæ memoriæ Childe-
bertus, & Clotarius reges, conſtitutionẽ
legum, de hac re cuſtodierint,& ſeruaue-
9 rint, quam nunc Dominus Charibertus
rex ſucceſſor eorum præcepto ſuo robo-
rauit,vt nullus vllam puellam abſq.paren-
10 tum voluntate trahere,aut accipere prę-
ſumat. Quęcumq. ergò timet violentiam,
& non vult habere maritum, refugiat ad
Eccleſiam donec propinqui poſſint eam
Principis imperio,aut Sacerdotis,vel Ec-
cleſiæ beneficio liberare, & defenſare, ac
condigno ſociare marito. Nam quæ ſe
veſte mutauerit, abſque dolo in eo pro-
poſito, quod diſpoſuit perſeuerare pro-
curet. Illud verò, quòd aliqui dicunt, vi-
dua, quæ benedicta non fuit, quare non
debet maritum accipere, cùm omnes
ſciant, quòd nunquam in canonicis libris
legitur benedictio vidualis: quia ſolum
propoſitum illi ſufficere debet, ſicut in
Epaonenſibus canonibus à Papa Auito,
vel omnibus Epiſcopis conſcriptum eſt.
11 *Viduarum conſecrationem, quas diaconas
vocant, ab omni Religione noſtra penitus
abnegamus.* Et expreſſiùs decretum eſt in
Synodo Arelatenſi; *Profeſſas viduas ſi in
incontinentia perſtiterint, cum raptoribus
eſſe damnadas.* In Prophetis legitur, quia
de alienigenis contra interdicta Dei He-
bræi ſortiti vxores, populum Dei à genti-
bus ſuperatum; poſt prædicante Prophe-
ta, quia dimiſere vxores, & filios,& ſepa-
rauerunt ſe ab illicitis coniugijs,ſtatim vi-
ctoriam fuiſſe ſecutam. Quicunq. ergo de
laicis ingenuus cum talibus excommuni-
catis communicare præſumpſerit,excom-
municatum ſe eſſe cognoſcat.

Et in canonibus romanis *ad Gallos Epi
ſcopos can.1.in tom.Conciliorum citatorum*
12 *Galliæ* habetur. *Quæritur de Virginibus
velatis,& mutato propoſito,quod exinde iu
dicatũ ſit. Si virgo velata iam Chriſto, quæ
integritatem publico teſtimonio profeſſa à
Sacerdote prece effuſa benedictionis velamẽ
accepit, ſiue inceſtum commiſerit, ſeu fur-
tum, ſeu volens crimen protegere, adultero
mariti nomen impoſuit, tollens membra
Chriſti faciens membra meretricis, vt quæ
ſponſa Chriſti fuerat, coniux hominis dice-
retur, in eiuſmodi muliere, quot ſunt cauſæ,
tot reatus, integritatis propoſitum mutatũ,
velamen amiſſum, fides prima deprauata,
atque in irritum deuocata, quali hic, &
quanta ſatisfactione opus eſt? quàm ma-
gna pœnitentia eius, quæ interitum carnis
incurrit? non eſt parua culpa reliquiſſe
Deum, & iuiſſe poſt hominem; vnde annis
quamplurimis deflendum ei peccatum eſt,
quo dignè fructu pœnitentiæ facto poſſit ali-
quando ad veniam peruenire ſi tamen pœ-
nitens pœnitendo faciat* Et Can.2.ſequẽti.
*Puella, quæ nondum velata eſt, ſed propo-
ſuerat ſic manere, licet non ſit in Chriſto ve
lata, tamen quia propoſuit, & in coniugio
velata non eſt, furtiuæ nuptiæ appellantur,
ex eo quod matrimonij cæleſtis præceptum
non ſeruauerit amore properante ad libidi-
nis cæcitatem, & his pœnitentiæ agendæ
tempus conſtituendum eſt: quoniã ſeu rapta,
ſeu volens ad virum ire peruerſo ordine cõ-
ſenſit, nec propinquorum, nec ſacerdotum
teſtimonio conrogato tales ad velamen ſo-
lemnitatis ordinem caſto pudore tenuerũt,
ſed contra veteris teſtamenti præceptum
fecerunt, quas lex lapidari præcepit, & nũc
ceſſante illa vindicta ſpiritaliter feriuntur,
vt Eccleſiam tanquam mortui introire nõ
poſſint. Habent tamen pœnitentiæ agendæ
locum, ſed cito non habent veniam. Quo-
niam ſi ſecũdum legem proclamaſſet Puel-
la,*

la,& diù conteſtata ſe continuiſſet, vtiquè fuiſſet immunis à culpa, vtriſq. ergo expedit ſub eadem temporis conſtitutione à communione ſuſpendi, dignamq. agere pœnitẽtiam, fletu, humilitate, ieiunio, miſericordia, redimere crimen admiſſum.

13 Præterea in can. 4. Concilij Venetici *in d. tom. 1. Conciliorum* ſtatuitur, *Eas etiam, quæ virginitatem profeſſæ, & benedictionẽ fuerint per manus impoſitionem ſub conteſtatione huius propoſiti conſecutæ, ſi fuerint in adulterio deprahenſæ, cum adulteris ipſarum arcendas à Communione cenſemus.*

14 Similiter in Concilio Mariſconenſi primò *can. 12. in d. tom. 1. Conciliorum* decernitur, *de Puellis verò, quæ ſe Deo vouerunt, & præclaræ decore ætatis ad terrenas Nuptias transierunt, id cuſtodiendũ eſſe decernimus, vt ſi qua Puella voluntariè, aut parentibus ſuis rogantibus, Religionem profeſſa, vel benedictionem fuerit conſecuta, & poſtea ad coniugium, aut illecebras ſæculi, (quod potiùs ſtuprum eſt, quàm coniugium) iudicandum tranſgredi præſũpſerit, vſquè ad exitum cùm ipſo, qui ſe huiuſmodi conſortio miſcuerit, communione priuetur, quod ſi ſe pœnitentia ducti ſequeſtrauerint, quamdiù Epiſcopo loci illius viſum fuerit, à communionis gratia ſuſpendãtur.* Et in Concilio Pariſienſi V. *ſub anno 615. can. 13. in tom. 1. cit Conciliorum antiq. Galliæ* legitur.

15. *Viduabus, & puellis, quæ ſibi veſtes in habitu religionis in domibus proprijs, tam à parentibus, quam per ſeipſas mutauerint, & ſe poſtea contra ſtatuta Patrum, vel præcepta canonum coniugio crediderint copulandas, tamdiu vtriq. habeantur à cõmunione ſuſpenſi, quouſque quod illicitè perpetrauerunt, emendent; aut ſi emendare neglexerint à communione Eccleſiaſtica, vel omnium Chriſtianorum conuiuio in perpetuum ſint ſequeſtrati.*

Ac etiam in Concilio Arelatenſe 2. *ſub anno 452. can. 52. in d. 1. tom. Concil. antiq. Galliæ* decreuerunt.

16 *De puellis, quæ ſe vouerunt Deo, & præclari decore nominis floruerunt ſi poſt 25. annos ætatis ad terrenas nuptias ſpontè trãſierint, id cuſtodiendum eſſe decreuimus, vt cum his cum quibus ſe alligauerint, communione priuentur, ita vt eis poſtulantibus, pœnitentia non negetur, cuius pœnitentiæ communio multo tempore differatur.*

In reſponſionibus Leonis *anno 452. inquiſit. 15. in d. tom. 1. Concil. Antiq. Galliæ,* ſic ſtatuitur;

17 *Puellæ, non coactæ parentum imperio, ſed ſpontaneo iudicio Virginitatis propoſitum, atquè habitum ſuſceperunt, ſi poſtea nuptias eligunt, præuaricantur, etiam ſi conſecratio non acceſſit, cuius vtiquè non fraudarentur munere, ſi in propoſito permanerent, ambigi vero non poteſt crimen magnum admitti, vbi, & propoſitum deterritur, & conſecratio violatur, nam ſi humana pacta non poſſunt impunè calcari, quid eos manebit, qui corruperint fœdera Diuini Sacramenti?*

Et ex Concilio Turonico 1. *can. 6. in tom. 1. Concil. antiq. Galliæ cit. ſub anno* 461. decretum habemus.

18 *Qui verò ſe ſacratis Virginibus per coniunctionem neſandam miſcuerint, vel propoſitum profeſſæ Religionis dereliquerint, vtriquè à Communione habeantur alieni, qui ſi quis Templum Dei violauerit diſperdet illum Deus, donec reſipiſcentes à laqueo Diaboli, à quo capti tenentur ad ipſius voluntatem, ad auxilium pœnitentiæ reuertantur.*

Demum ex Epiſtola Symmachi Papæ *ſub anno 506. §. 4. refertur 36. q. 2. in tom. 1. Concil. antiq. cit.* præcipitur.

19 *Raptores igitur viduarum, vel Virginũ pro immanitate tanti facinoris deteſtamur, illos vehementiùs perſequendo qui Deo ſacratas Virgines, vel volentes, vel inuitas matrimonio ſuo ſacrare tentauerint, quos pro tam neſandi criminis atrocitate, à communione ſuſpendi, præcipimus.*

QVÆSITVM V.

Laicorum ſacrilegium patrantium coerctio ad quod forum pertineat.

SVMMARIVM.

1 *Sacrilegium eſt mixti fori, ita vt cognoſcere*

ſcere poſſit de illo, & Eccleſiaſticus, & ſæcularis.

2 *Sacrilegium non debet poni tantùm inter crimina Eccleſiaſtica, cum ſit mixti fori.*

1 RESoluunt ferè omnes Doctores, ſacrilegium mixti eſſe fori, ita vt non minus ſed æquè principaliter de eo aduerſus laicum cognoſcere poſſit iudex Eccleſiaſticus, atquè ſæcularis; & inter eos locus ſit præuentioni; *ex cap. propoſuiſti de for. comp. & in d. cap. cum ſit generale de iudicijs, & in cap. fœlicis verſ. per hoc, de pœnis in 6.* Idem tenent Decian. *lib. 1. in tract. criminali cap. 33. num. 7.* Ozaſcus *deciſ. 103. num. 7.* Guttier. *pract. lib. 3. q. 1. num. 13.* Farinac. *in praxi criminali q. 8. num. 132.* Petrus Barboſ. *in leg. Titia nu. 51. ff. ſoluto Matrimonio,* Cardoſ *in praxi iudic. verb. ſacrileg um num. 15.* Curia Philip. *par. 3. §. . num. 7.* Bobadill. *in ſua polit. lib. 2. cap. 18. num. 238.*

2 Ex quibus patet falſum eſſe, quod dicunt aliqui, qui ſacrilegium ponentes inter crimina Eccleſiaſtica; affirmant eius cognitionem principalitèr, & priuatiuè ad Eccleſiam pertinere, etiam contra laicos, cuius ſententiæ fuit Bald. *in authen. Clericos num. 7. C. de Epiſcop. & Cleric.* idem tenet Nauar. *in cap. nouit. notab. 6. num. 4. de iudic.* Dicunt tamen aliqui diſtinguentes inter pœnam ſpiritualem, & corporalem, ſi agitur de pœna ſpirituali ad Eccleſiam cognitio ſacrilegij pertinere; ſi verò de corporali, vel ſatisfactione partis, ad ſæcularem Iudicem, ita Card. *in Clem. 1. verſic. Ciuitas num. 5. de pœnis.*

QVÆSITVM VI.

Moniales violantes, & à Diuino ſeruitio abducentes, quàm ſeuerè à Deo, & ab eius Eccleſia puniantur.

SVMMARIVM.

1 *Sacrilegos Monialium Violatores, ſolet Deus præter mortem æternam maximis plagis, & calamitatibus animaduertere.*

2 *Moniales ſunt ſponſæ Chriſti, & Templum Dei.*

3 *Templum Dei ſi quis violauerit diſperdet illum Deus.*

4 *Moniales à diuino ſeruitio abducentes, quibus maledictionibus ab Eccleſia Dei feriantur.*

1 HOmobonus de Bonis *loco cit. §. ſacrarum Virginum,* ait, quod in hoc facinus ob immanitatem ſolet Deus præter æternæ mortis Barathrum maximis calamitatibus, ac plagis animaduertere, vnde eſt illud prouerbium, *à ſacris abſtinēdæ manus,* & ſubdit, quod vulgò creditum eſt, fatum inſtare ei, qui ſacris rebus, & Deo dicatis hominibus iniuriam infert; vnde Homerus.

Cum diuo certare viro, ſimul atquè cupit, quis
Cuiquè Deus bene vult, illum mala plurima cingent.

De hac re videntur plurima exempla, apud Hieron. Lamas *in 3. p. ſum. cap. 8. §. 14.* & Marc. Anton. Genuen. *in Ma-*
2 *nual. Paſt. cap. 27.* ſunt enim ſponſæ Chriſti templum Dei, de quo loquens Apoſt. 2. Corint. 3. *ſi quis Dei Templum viola-*
3 *uerit, diſperdet illum Deus,* & S. Bernardin. Senen. *t. 2. de laudibus Virginitatis ſerm. 48. cap. 2.* ait,

Arreptus moritur monacha quicūq. potitur.

4 Quàm verò ab Eccleſia Dei ſeuerè puniantur, & meritò, qui Moniales violauerint, & illas à ſeruitio diuino abduxerint, earumq. bona perturbauerint, conſtat ex ſequenti anathemate appoſita à Pontifice, dum Moniales conſecrat, ſub hac forma.

AVctoritate Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, firmiter, & ſub interminatione anathematis inhibemus, ne quis præsētes Virgines, ſeu Sanctimoniales à diuino ſeruitio, cui ſub vexillo Caſtitatis ſubiectæ ſunt, abducat, nullus earum bona ſubripiat,

piat, ſed ea cum quiete poſſideant. Si quis autem attentare præſumpſerit, maledictus ſit in domo, & extra domum, maledictus in Ciuitate, & in agro; maledictus vigilando, & dormiendo; maledictus manducando, & bibendo, maledictus ambulando, & ſedendo; maledicta ſit caro eius, & oſſa, & à planta pedis, vſque ad verticem non habeat ſanitatem; Veniat ſuper illum maledictio hominis, quam per Moyſen in lege filijs iniquitatis Dominus permiſit. Deleatur nomen eius de libro viuentium, & cũ iuſtis non ſcribatur. Fiat pars, & hæreditas eius cum Cain fratricida cũ Dathan, & Abiron, cum Anania, & Saphira, cum Symone Mago, & Iuda proditore, & cum eis, qui dixerunt Deo, recedere à nobis, ſemitam viarum tuarum nolumus. Pereat in die Iudicij; deuoret eum ignis perpetuus cum Diabolo, & Angelis eius, niſi reſtituat, & ad emendationẽ venerit, fiat fiat. *Ex Põtificali Romano de Benedict. & conſecrat. Virgin. pag.* 158.

DISPVTATIO XII.

De Voto Obedientiæ.

Quæſitum I. Quæ, & Quotuplex ſit Obedientia Monialium, aliorumquè Religioſorum, & quanta illius neceſſitas.

Quæſitum II. Moniales, alijquè regulares in quibus teneantur ſuis ſuperioribus obedire, in quibus verò non.

Quæſitum III. De conditionibus veræ Obedientiæ.

Quæſitum IV. Monialis qualiter teneatur præceptis Abbatiſſæ obtemperare.

Quæſitum V. An Abbatiſſa poſſit prçcipere Monialibus in virtute Spiritus Sancti, & Sanctæ Obediẽtiæ.

Quæſitum VI. An Prçlatus poſſit cõmittere Abbatiſſæ, vt in graui neceſſitate præcipiat in virtute ſanctæ Obedientiæ, & ſub pœna excommunicationis.

QVÆSITVM I.

Quæ, & Quotuplex ſit Obedientia Monialium, aliorumquè Religioſorum, & quanta illius neceſſitas.

SVMMARIVM.

1 *Obedientiæ definitiones variæ.*
2 *Obedientia, quotuplex ſit.*
3 *Obedientia materialis, & formalis, nec nec non obedientia expreſſa, tacita, & interpretatiua, quid ſint.*
4 *Obedientia tacita, & expreſſa eſt obligatoria.*
5 *Obedientiæ ſpeciale obiectum eſt præceceptum expreſſum, vel tacitum.*
6 *Voluntas Prælati non eſt regula noſtræ voluntatis, ſicut eſt diuina.*
7 *Obedientia, quàm ſit neceſſaria ſtatui regulari.*
8 *Actiones rerum naturalium ſicut procedũt ex potentijs naturalibus, ita humanæ ex voluntate humana.*
9 *Religio ſine obedientia conſiſtere non poteſt.*
10 *Religioſus per Votum Obedientiæ offert Deo propriam voluntatem.*
11 *Obedientiæ Votum continet ſub ſe Vota Caſtitatis, & Paupertatis.*
12 *Religioſi multi, & Moniales, quando profitentur, cur ſolius Obedientiæ Votũ exprimant, & non alia Vota eſſentialia Religionis.*

1 ALbertus Magnus *in parad. animæ cap.* 3. ſic definit obedientiam, Obedientia eſt cum ſubditus, quod ſibi maximè contrarium eſt, fidelitèr & libentèr exequitur, nunquàm manifeſtãs ſigno vel

vel facto, quod ſibi contrarium ſit præceptum.

Et Ioan. Climac. *grad.* 4. ſic definit, Obediētia eſt animæ propriæ perfecta abnegatio, per corpus certiùs oſtenſa.

Et B. Laurentius Iuſtinianus *in ligno vitæ tract. de obedientia cap.* 1. Obedientia eſt ſpontaneū, & rationale propriæ voluntatis ſacrificiū, quæ definitio coincidit cū illa S. Antonin. *par.* 4. *tit.* 5. *c.* 11. §. 1. Obedientia eſt ſpontanea, & rationalis propriæ voluntatis abnegatio.

Alij tamen communitèr eam ſic definiunt; Obedientia eſt virtus moralis prōptam reddens voluntatem propriam ad implendam præcipientis volūntatem.

2 Quotuplex autem ſit, omiſſis varijs diſtinctionibus apud Doctores, dico ad rem noſtram, quod obedientia eſt duplex ex S. Bernardo *de diſp. & percept. col.* 5. Alia eſt perfectionis, alia neceſſitatis, quam ſufficiēs dicit S. Thom. *quodlibet* 1. *ar.* 15. Perfectionis eſt illa; quæ obedit in omnibus, quæ contra Deum non ſunt, de qua S. Bernard. *loc. citat. in princip* ait, *Perfecta Obedientia legem neſcit, terminis non arctatur, nequè contenta anguſtijs profeſſionis largiori voluntate fertur in latitudinem charitatis: & ad omne, quod iniungitur, ſpontanea vigore liberalis, alacriſq. animi modum non conſiderans, in infinitam libertatem extenditur.*

Obedientia verò neceſſitatis eſt illa, quæ terminis Regulæ, & votorū coarctatur; de qua idem S. Bernard. *loc. cit. Is qui profitetur, ſpondet quidem Obedientiā, non tamen omnimodam, ſed determinatè ſecundum regulam, nec aliam, quàm S. Benedicti; vt oporteat eum, qui præeſt, non fræna ſuæ laxare voluntati ſuper ſubditos, ſed præfixam ex regula ſibi ſcire menſuram; & ſic demùm ſua imperia moderari circa id ſolum, quod rectum eſſe conſtiterit, nec quodlibet rectum, ſed id tantùm, quod prædictus Pater inſtituit, aut certè quod ſit ſecūdum quod inſtituit.*

3 Diuiditur præterea Obedientia in formalem, & materialem; formalis eſt illa, qua quis aliquid facit ea expreſſa intentione, quia ſuperior (ſiue ille ſit Deus, ſiue Prælati, aut alij ſuperiores Regulares) ita mandat; Materialis obedientia eſt omne opus virtutis, quo impletur præceptū, & ſi non ea intentione expreſsè fiat, de qua S. Thom. 2. 2. *q.* 104. *ar.* 2. *ad* 1. & ibi Caiet. Eman. Roderic. *qq. regul. tom.* 3. *q.* 19. *ar.* 1. Nauar. *in ſum. cap.* 23. *num.* 35. Azor. *inſtit. Moral. par.* 1. *cap.* 13. *quæſ.* 6. Valentia 2. 2. *q.* 3. *diſp.* 7. *punct.* 1. Sanchez *in decal. lib.* 6. *cap.* 1. *nu.* 1. Peirin. *tom.* 1. *de ſubd. cap.* 2. *in fine* Barth. à S. Fauſto *in theſ. lib.* 6. *q.* 35. vbi ſubdit, quod formalis obedientia eſt ſpecialis virtus inter ceteras virtutes morales, & hæc rurſus ſubdiuiditur in expreſſam, tacitam, & interpretam, expreſſa, eſt illa, quæ habet pro obiecto preceptum ſuperioris expreſſum, & clarum, quando nimirum ſuperior voce, aut ſcripto aliquid præcipit; tacita verò eſt, quæ circa præceptum tacitū verſatur, vt quādo Superior per ſignū aliquid
4
præcipit, & iſtæ duæ obedientię ſunt obligatoriæ, quia vt ait S. Thom. *loc. cit.* ſpecialis obedientiæ obiectum eſt præceptū
5
expreſſum vel tacitum; obedientia verò interpratata eſt, quæ pro obiecto interpretatam habet voluntatem ſuperioris per aliquas coniecturas, licèt nullum præceptum appareat ſuperioris, & hæc non
6
eſt obligatoria, quia vt ait S. Th. *loc. cit.* voluntas Prælati non eſt regula noſtræ volūtatis, ſicut eſt diuina, ſed eius præceptū; ſubditus etenim non tenetur velle quicquid ſcit velle Prælatum, quod ſubditus exequatur, niſi expreſsè vel tacitè ei præcipiat. Præceptum verò Superioris obligat ſemper ſubditum ad aliquam culpam ſiue mortalem, ſiue venialem ex S. Thom. *loc. cit.* & Sanchez *loc. cit. lib.* 1. *cap.* 1. *num.* 2.

Cauere tamen debent Moniales, alijq. regulares, ne prædictam Obedientiam interpratatam paruipendant, cum ſit valdè perfecta, & magis meritoria, eſt enim promptior, & alacrior, nam præuenit ſuperioris præceptum, quòd quidem eſt ſignum maioris amoris, in quo ratio meriti conſiſtit, ex S. Bonauent. *in* 2. *ſentent. diſtinct.* 29.

7 Ex quibus colligitur neceſſitas Obedien-

8 dientiæ ad ſtatum regularem, quia vt ait S. Thom. *loc.cit.* ſicut actiones rerum naturalium procedunt ex potentijs naturalibus, & in iſtis oportet inferiora moueri, & regi à Superioribus per naturalem virtutem illis diuinitùs collatam, ita operationes humanæ procedunt ex humana voluntate, & in iſtis etiam oportet, quod Superiores moueant, & regant inferiores per ſuam voluntatem, per præceptum ex vi authoritatis diuinitùs ordinatæ; de qua re videatur Valen. *tom.3.diſp.7.q.3.p.2.*

9 Et præſertim neceſſaria eſt obedientia in Religionibus, vt ſine illa conſiſtere non poſſit Religio, nam ſtabit Religio ſuo modo, ſi abnegetur Paupertas, & quilibet Religioſus ſuo ſtatui ſua accomodet commoda ſtabit etiam Religioſi, deſciſcente caſtitate, modò viuendi ratio in reliquis non omittatur; ſed ſi Obedientia auferatur à Religione, tunc cecidit totum Religionis corpus, quia in eo caſu membra capiti non ſubijciuntur, vt colligitur ex D. Thom. 2.2.*q.*186.*ar.*8.& Aluar.*de vita ſpirit.tom.2.lib.5.par.3.cap.3.* Valen. *loc.cit.diſp.*10.*q.*2.*punct.*2.*aſſer.*4.

10 Prædicta neceſſitas Obedientiæ colligitur etiam ex eo, quod Religioſus offert per illam Deo propriam voluntatem, quę potior eſt, quàm corpus, quod offertur, per caſtitatem, & exteriora bona, quæ per votum Paupertatis offeruntur Deo. Hinc colligunt aliqui Doctores & præſertim
11 S.Thom. 2.2.*q.*186.*ar.*8. Votum obedientiæ continere ſub ſe vota Caſtitatis, & Paupertatis. Ideo multi Religioſi, & Moniales, quando profeſſionem emittũt,
12 exprimunt ſolius Obedientię Votum, tanquàm continens cætera vota eſſentialia Religionis.

QVÆSITVM II.

Moniales, alijquè Regulares in quibus teneantur ſuis Superioribus obedire, in quibus verò non.

SVMMARIVM.

1 *Regulares omnes vtriuſquè ſexus tenentur obedire ſuis ſuperioribus in his, quæ ſpectant ad eorum ſuperioritatem.*

2 *Moniales tenentur obedire ſuis ſuperioribus, ſiue ſint Epiſcopi, ſiue alij Prælati inferiores.*

3 *Moniales ad eadem tenentur quoad votũ obedientiæ, ad quæ tenentur alij regulares reſpectiuè ad ſexum.*

4 *Moniales non tenentur obedire ſuis Vicarijs, ſicut Prælatis.*

5 *Obedire nolentes ex contemptu ſine rationabili cauſa in re graui, peccant mortaliter.*

6 *Obedientiam præſtare nolẽtes in leuibus, quomodo peccatum contrahant.*

7 *Subditus in quocunquè dubio practico, ſeu ſpeculatiuo quomodo teneatur obedire Superiori, etiam ſi dubitet, an res ſit licita, vel illicita.*

8 *Melior eſt conditio poſſidentis.*

9 *Regulares non tenentur obedire ſuis Superioribus præcipientibus aliquid contra Dei mandata.*

10 *Homo potius debet mortem eligere, quàm peccare, nam omne peccatum eſt contra Deum.*

11 *Obedire non debent Moniales, alijquè religioſi Prælatis præcipientibus contra ordinationes Eccleſiæ, & ius canonicum Summorum Pontificum.*

12 *Superior vnius Monaſterij non poteſt præcipere contra proprias Conſtitutiones.*

13 *Subditi obedire non tenentur contra præceptum ſuperioris maioris.*

14 *Prælatis duobus contraria præcipientibus, nõ licet obedire minori, neglecto maiori.*

15 *Prælatis duobus æqualia præcipientibus, cui ſit obediendum.*

16 *Moniales Epiſcopo ſubiectæ tenentur magis parere Epiſcopo, quàm Abbatiſſæ; idem dicendum de Monialibus ſubiectis cæteris Prælatis.*

17 *Subditus non tenetur obedire in ijs, quæ ſunt circa periculum vitæ.*

18 *Homines in pertinentibus ad corporis ſuſtentionem, omnes ſunt pares.*

19 *Peſte infectis tenetur Monialis deſeruire ex præcepto Abbatiſſæ.*

20 *Superior poteſt præcipere omnes illos actus exteriores neceſſarios ad commune*

illud

illud bonum, cuius curam gerit.

21 *Rex poteſt præcipere defenſionem Ciuitatis præliatione, quæ ſemper eſt cum periculo vitæ.*

22 *Religioſus infirma valetudine laborans, & religioni maximè neceſſarius, & vtilis, excipitur à ſeruitute, & obſequio infirmorum peſte infectorum.*

23 *Subditus non tenetur obedire ſuperiori iubenti, vt exteris peſte infectis adminiſtret in miniſterio corporali.*

24 *Cuilibet iminet cura proprij corporis, non autem ſalutis proximi, niſi in caſu neceſſitatis.*

25 *Moniales ſeu Oblatæ in Xenodochijs deſeruientes an teneantur Mulieribus peſte laborantibus adminiſtrare.*

26 *Obedire non tenentur ſubditi ſuperiori præcipienti, quæ concernunt propriæ, vel conſanguineorum vtilitati.*

27 *Subditus non tenetur obedire, ſi ei præcipiatur circa actus merè internos, ſed limita, vt num. 31.*

28 *Eccleſia non iudicat de occultis.*

29 *Poteſtas legiſlatiua debet eſſe coniuncta, cum poteſtate coactiua.*

30 *Cognoſcere actus merè internos ſpectat ad ſolum Deum.*

32 *Monialis non tenetur obedire Abbatiſſæ in rebus propoſitis ſub conſilio.*

33 *Obſeruare, quæ ſunt de conſilio eſt magna obedientiæ perfectio.*

34 *Obedire non tenetur ſubditus ſuperiori, ſi præcipiat, quæ contrariantur naturæ corporis.*

35 *Par in parem non habet imperium.*

36 *Prælato præcipienti inſolitam abſtinentiã, ſubditus non tenetur obedire.*

37 *Secretum, an Monialis teneatur reuelare, ſi Abbatiſſa iubeat.*

38 *Lex naturalis, quomodo dictet ſecretum eſſe ſeruandum.*

39 *Fidẽ proximo ſeruare, eſt de iure naturæ.*

40 *Monialis interrogata ad manifeſtandum delinquentem occultum, non tenetur reuelare.*

41 *Iudex, ſeu Prælatus non poteſt de perſona delinquente occulta iuridicè interrogare; ſed amplia, vt num. 42.*

1 ADuertendum eſt, regulares ſubditos vtriuſque ſexus, teneri obedire ſuis Prælatis in omnibus pertinentibus ad eorum ſuperioritatem. Vnde Moniales Prę-latis ſuis ſiue ſint Epiſcopi, ſiue Genera-
2 les, aut Prouinciales parere tenentur eo modo, quo cęteri Religioſi; quia verè emittunt votum obediẽtiæ prædictis Præ-
3 latis, proindè tenentur ad eadem, quę Religioſi tenentùr reſpectiuè ad ſexũ, ex Suarez 4. *tom. de Relig. lib.* 1. *de variet. Relig. cap.* 12. & Ioan. Baptiſta de Lezana *in ſum. qq. regul. cap.* 25. *num.* 1. & *nu.* 2. ait,
4 Moniales non teneri obedire Vicarijs, quos ſolent habere, ſicut Prælatis, non enim ſunt ipſarum Prælati, & nullam ſuper illas iuriſdictionem habent, ſed ſuperintẽdentiam, vel quid ſimile exercẽt; Idem affirmat Mirand. *in Man. Prælat. tom.* 2. *q.*
5 21. *art.* 2. Obedire nolentes ex contẽptu, & ſcientèr ſine rationabili cauſa in re graui, peccant mortalitèr, imò etiam in leuibus, quando non obediunt, ſubiectionem præſtare nolentes, ex contẽptu dictis Prelatis. Ita S. Tho. *in* 2. *diſt.* 44. *q.* 2. *ar.* 3. S. Bonau. *ibidem diſt.* 44. *ar.* 3. Durand. *q.* 4. *ar.* 4. S. Antonin. 3. *p. tit.* 6. *c.* 1. *§.* 9. Cordub. *in reg. S. Franciſci c.* 10. *q.* 1. *punc.* 6. Syluester *verb. religio q.* 6. Leſſius *de iuſt. lib.* 2. *c.* 41. *dub.* 9. *nu.* 76. Sanch. *loc. cit. cap.* 2. *nu.* 15. Hier. Roder. *in compend. qq. regul. reſol.* 101. *nu.* 4. vbi *nu.* 5. addit, quod in quocũque dubio ſiue practico ſiue ſpeculatiuo, rationabili, vel irrationabili, teneri ſubditos obtemperare ſuperiorum mandatis, niſi inde periculum, ſiue graue præiudicium, ſpirituale, vel temporale, perſonæ, rebus, honori, ſibi vel alteri, imineat, in quo caſu licitè poterint nõ obedire, quouſque de tali dubio ſufficiẽter edocti fuerint, vel de abſẽtia huiuſmodi periculi, & præiudicij certiores reddãtur, ex Mol. *to.* 1. *de iuſt. diſp.* 113. *col. penult. §. illud circa rem*, Ludou. Lopez *par.* 1. *inſtruct. cap.* 56. Cord. *lib.* 3. *qq. conſcien. q.* 6. Soto *de tegẽdo ſecreto mẽbr.* 3. *q.* 2. *col.* 5. Sayr. *in clau. reg. lib.* 1. *c.* 13. Salas *de leg. p.* 2. *q.* 21. *tra.* 8. *diſp.* 1. *ſect.* 26. *n.* 268. Leſſ. *lo. cit. n.* 77. Hẽriq. *lib.* 14. *de irreg. c.* 3. *n.* 3. *cõ. lit.* X. Sanch. *cit. c.* 3. *n.* 12. Port. *in addi. ad dub. reg. n.* 2. *v. Obed.*

Et

Et Lezana *tom.1.ſum. cap. 4. num. 24. & ſeq.* docet, non ſolùm Religioſos teneri Prælato obedire in rebus, quas certò cognoſcunt eſſe licitas, & honeſtas, ſed etiam quando dubitāt an res, quæ præcipitur ſit licita, vel non,& dummodo non ſciāt euidentèr eſſe malam, & illicitam; ratio deſumitur ex S. Auguſt. *libr.22.contra fauſt.c.74.*à ſimili,eo quod etiam Regi iniquo indicenti bellum obediendum eſt à ſubditis, dum non conſtat bellum eſſe iniuſtum. Tum quia ſubditus etiam ſi habeat dubium ſpeculatiuum an res quæ illi præcipitur ſit licita, nec ne, poteſt tamē habere iudiciū prudētiale,quo iudicet,an res quę illi præcipitur ſit licita,& honeſta, quia cū Prælatus ſit in poſſeſſu ſuæ iuriſdi-
8 ctionis,& in dubijs melior ſit cōditio poſſidentis,poterit ſubditus iudicare, Prælatum licitè præcipere, & per conſequens tenetur illi obedire. Ita Nauar.*cap.ſi quis autem num.114. de pœnit. diſt. 7.* & Bannes2.2.*q.40.ar.1.dub.6.*

9 Non tamen tenentur Regulares obedire ſuis ſuperioribus cùm præcipiunt cōtraria Dei mandatis,quia Actor.5. dicitur *obedire oportet magis Deo, quàm hominibus*,vnde Gloſſ. explicans illud S. Pauli ad Rom. 13. *qui poteſtati reſiſtit Dei ordinationi reſiſtit*, inquit, ſi quid iuſſerit, numquid eſt illi parendum, ſi contra Proconſulem iubeat? Rurſus ſi quid Proconſul iubeat, & aliud Imperator, numquid dubitatur, illo contempto,iſti eſſe omninò parendum? ergo à ſimili ratione,ſi aliud Prę latus, aliud Deus iubeat,contempto Prælato obtemperandum eſt Deo. Tum quia cum hæc ſit iuſſio iniuſta & peccaminoſa, ſubditus non tenetur obedire ſuperiori ſic præcipienti; contra autem Deum,ſiue eius mandata,dicitur eſſe nō ſolùm omne peccatum læthale, ſeu veniale, ſed etiam omne, quod eſt, aut inducit de proximo in periculum peccati mortalis; ex S.Tho.
10 *quodlib.11.ar.3.*vbi ait, quod potius debet homo præeligere mortem, quàm venialitèr peccare, quia omne peccatum
11 eſt contra Deum. Nec tenentur obedire contra ordinationes Eccleſiæ, vt verb.gr. quod Monialis non ieiunet die ſtatuta ab illa, & in ſimilibus, vt habetur *in cap. ſi quis Epiſcopus 2.quæſt.3.* & S. Antonin. *3.p.tit.16.cap.1.§.9.* Nec etiam contra ius canonicum, & ſummorum Pontificū decreta, quia cum inferior non poſſit in lege ſuperioris diſpenſare, *ex cap. inferior 21. diſt.* non poterit Superior præcipere contra dictum ius, & decreta. Non
12 tenentur pariter contra ordinationes, & conſtitutiones ſui ordinis obedire eadem ratione, qua ſupra, quia ſuperior vnius Monaſterij non habet authoritatem, vt præcipiat contra proprias conſtitutiones; de quo videatur S. Antoninus *loco cit.* & Tabiena *verb. obedientia num.5.* Armilla *eod.verbo num.4.*

13 Neq. tenentur obedire contra præceptū ſuperioris maioris,quia hoc dictat ratio naturalis, aliàs ſuperior non eſſet,ſi poteſtas minor ſubordinata non eſſet maiori, de qua re Lancell. *in gnom. vit. Rel. lib.2 ſect.1. ar.3. reſol. 6.*

14 Vnde duobus Prælatis contraria præcipientibus non licet obedire minori, neglecto maiori, ſi tamen contingat (quod rarò accidit) vt duo Prælati æqualis omninò authoritatis aliquid præcipiant,tunc parendum eſt ei, qui præcipit in ordine ad nobiliorem finem,vel ei qui primò prę
15 cipit, & ſi cætera ſint paria, poterit Monialis tunc obedire, cui magis ei placuerit; ſic elicitur ex Lezana *num.21.*& Peir. *dicta q.1.de obed.cap. 7.*

16 Similiter Moniales Epiſcopo ſubiectę tenentur magis ei obedire, quàm Abbatiſſæ, quia eſt earum Prælatus, & maior ſuperior; ita in terminis reſoluit Barthol. à S.Fauſto *in Theſaur. Relig. lib. 6. quæſt. 58.num.2.* idem dicendum eſt de Monialibus, tàm Regularibus, quàm ſæcularibus Prę latis ſubiectis reſpectu dictorum
17 Prælatorum. Nec tenetur ſubditus obedire,ſi præceptū ſit circa periculum vitæ, quia ſuperior nō poteſt regularitèr iubere ſubdito, vt mortis periculo ſe exponat:ita D. Th.2.2. *quæſt. 104. art. 5.* quod pro-
18 bat hac ratione, nam in pertinentibus ad corporis ſuſtentationem omnes homines natura ſunt pares;idem tenent Arm.*verb. obed.num.5.* Tabien.*verb. Epiſc. concl. 6. §.5.*

§.5.Roder. *to.2.ſum.cap.9.concl.* 1. *n.* 2.

19 Poterit tamẽ Abbatiſſa præcipere Moniali,vt inſeruiat alijs Monialibus peſte infectis, & eo caſu dicta Monialiss tenetur Abbatiſſæ præcepto parere;ratio elicitur ex Caiet.*to.3.opuſc.tract.9.q.vnica*.nã ſu-
20 perior poteſt pręcipere omnes illos actus exteriores neceſſarios ad commune illud bonũ,cuius gerit curã, & tunc ſubditi tenentur obedire etiam cũ periculo vitæ;ratio rationis eſt, quia Rex poteſt præcipere ſuis ſubditis pręliationẽ pro defenſione Ciuitatis, quæ ſemper eſt cum periculo vitæ; Tum quia alioquin ſequeretur male prouiſum eſſe in religionibus charitati fraternæ,ſi tempore peſtilentiæ ſani Religioſi abirent, infirmis deſertis abſque re-
21 medijs, & obſequijs: atque ita fatentur Eman. Rod.*to.3.qq.reg.q.31.ar.3*.Sanch. *in decal.lib.6.cap.2.num.*56.Peier. *tom.*1. *de ſubd. q.*1.*cap.*11.*concl.*3.

22 At Eman. Roder. *loc.cit. artic.vltimo*, & Sanch.*ſimiliter loc.cit.num.*57.excipiũt ab hac obligatione Religioſum infirma valetudine laborantem, & illum,cuius vita eſſet valdè vtilis bono Religionis; quia ſicùt imprudentèr huiuſmodi Religioſos exponeret Superior tanto periculo, præſertim ſi alij adeſſent, ita tales Religioſi non tenerentur prouidentiæ illius ſuperioris parere, vt probat Peier. *loco cit.*

23 Non tenetur verò Religioſus Superiori obedire, ſi ei præcipiat, vt exteris peſte infectis adminiſtret ex Caietan.2.2. *quæſt.*26.*artic.*5. Bann. *ibidem quæſt.* 33. *artic.*3.*dub.*4.Rodriq. *tom.3.qq.regul.q.*3. *artic.*3.Vega *part.*2.*ſummæ cap.*52. *caſu* 6. Tab.*verb.Epiſcopus* §.5.*concl.* 6. Armil. *verb.obedientia num.*5. Nauarr. *in ſumm. cap.*24. *num.*11. Lopez *part.* 1. *inſtruct. cap.*67.*colum.* 4. & hoc maximè verificatur, ſi loquamur de adminiſtratione corporali ad includendas Moniales, quæ huiuſmodi adminiſtrationem tantummodò exercere poſſunt, ratio deſumitur ex S. Thom.2.2.*quæſt.*26.*artic.*5.*ad* 3. vbi ait,
24 quod cuilibet iminet cura proprij corporis, non autem imminet cuique cura de ſalute proximi, niſi in caſu neceſſitatis, & ideo non eſt de neceſſitate charitatis, quod homo proprium corpus exponat pro ſalute proximi, niſi in caſu, quo tene-
25 retur eius ſaluti prouidere.

Putarem tamen, Moniales quaſdam, ſeù Mulieres oblatas,quę in Xenodochijs deſeruiunt infirmis, teneri peſte infectis miniſtrare,maximè ſi abſq. dote,& ad hũc finem recipiantur, vt toto tempore vitæ ſuæ,infirmis ad dicta Xenodochia conuolantibus inſeruiant, ratio eſt, quia ad tale munus exercendum perpetuò recipiuntur abſq. vlla diſtinctione, quæ quidẽ diſtinctio apponi non poteſt, ne relinquantur tanquam derelictæ Mulieres peſte infectę, ſi in dictis Xenodochijs reperirentur, quod etiam confirmatur experientia à me Florentiæ viſa annis elapſis tempore contagij,dũ Moniales, ſeu oblatę venerabilis Archihoſpitalis S.Marię Nouæ Mulieribus peſte laborantibus ſolæ, & abſq. exceptione adminiſtrabant tanto charitatis feruore, vt omnes admirarentur dicẽtes cum Eccleſiaſt. *cap.*36.*vbi non eſt Mulier ingemiſcit egens*.

26 In multis adhuc excuſantur Religioſi, & Moniales ſuis Superioribus non obedientes. Primo ſi Superior præcipiat res vtilitati ſui corporis, aut ſuorum conſanguineorum concernentes, & non vtilitati ſpirituali, tunc non teneretur Monialis obedire, ratio eſt, quia tale præceptum non eſt ſecundum regulam, neque ſecundum ſtatum religionum, ita Hieronymus Grat.*in diſcipl.regul.p.*2.*cap.*1.§. 2. & Lezan.*tom.*1.*ſum.cap.*4.*num.*3.

27 Secundo, nec etiam tenętur Religioſus obedire Superiori præcipienti actus merè internos ver. gr. Fidei, Spei Charitas, & huiuſmodi, ratio eſt, quia non poteſt ſuperior creatus,aut humana poteſtas præcipere, vel prohibere actus merè in-
28 ternos iuxta illud,Eccleſia non iudicat de occultis *ex cap.ſicut tuis de ſimon.* 28. ac per conſequens ſuperior non poteſt cogere ſubditos ad tales actus. Et confirmatur ratione clara, & euidenti, quam tradit S.Thom. 2.2.*quæſt.*91.*art.* 2.nam de his poteſt homo legem facere, de quibus poteſt iudicare,ſed de actibus merè internis homo iudicare non poteſt, ergo nec

circa

circa illos legem facere; maior probatur
29 ex Ariſtot.*Ethic.cap*. 5. vbi ait, poteſtatẽ
legiſlatiuã debere eſſe coniunctã cum po-
teſtate coactiua, alioquin eſſet inutilis, &
inefficax:minor eſt clara, quia cognoſcere
actus merè interiores ſpectat ad ſolum
30 Deum,iuxta illud Hieremiæ cap. 17. *Pra-
uum eſt cor omnium,& immutabile*, *quis
cognoſcet illud? Ego Dominus ſcrutans cor,
& probans renes*; ſi tamen actus internus
31 eſt modus neceſſarius externi, qui præ-
cipi ſolet, tunc actus internus cadit ſub
eodem præcepto, quo externus, & obli-
gatur Religioſus ad illum: v. g. ſi Epiſco-
pus,ſiue alter Prælatus,vel Abbatiſſa prę-
cipiat Moniali, vt Diuinum officium reci-
tet pro aliquo; Monialis tunc tenetur ha-
bere actus interioris attentionis,& inten
tionis, & tunc non eſt diſponere de actu
interiori Monialis, ſed diſponere de actu
coniuncto actui recitandi officium Diui-
num,actus enim recitandi officium eſt ex-
terior, & non poteſt rectè perfici ſine
applicatione actus interioris, & ideo per
connexionem neceſſariam poterit in tali
caſu præcipi actus ille interior, & ſubdi-
tus ſub mortali tenetur obedire, vt faten-
tur Tolet. *in ſum. lib*. 8. *cap*. 15. *num*. 1.
Eman.Roderic.*tom*. 3.*qq.regul.q*.19. *artic*.
2. Portel. *verb. obedientia num*. 2. Angel.
eodem verb.num.1.Sanch. *loc. cit. cap*. 2.
num.6. Mirand. *in Manual. Prælat. tom*.
1. *q*. 26 *ar*. 3.
32 Tertiò nec etiã tenetur Monialis ſub-
dita ad ea, quæ Abbatiſſa ei proponit ſub
Conſilio; quia quæ ſub conſilio ſunt;
vt patet ex ipſo nomine, ad nihil obligãt,
ex Leſſ.*de iuſt.lib*.2.*cap*.46. *dub*. 4. *num*.
23.Valent.*loc. cit*. obſeruare tamen ea,
quæ ſub conſilio à Superioribus propo-
33 nuntur,erit magna obedientiæ perfectio,
quam aliqui vocant ſuperobedientiam
ex Sanch. *d.lib.6.in decal. cap*. 1. *num*. 2.
34 Quartò non tenetur ſubditus obedire
ſuperiori in his,quæ contrariantur naturę
corporis, ver. gr. ſi Abbatiſſa præciperet
Moniali, vt non comedat, vel(quod abſit)
vt ſe nudet coram alijs, &, ſimilia,ratio eſt
ex D.Thom. *loc.cit.q*. 104.*ar*. 5. quia in
natura, vt diximus, omnes homines pares
ſunt, neq. vnus alteri ſubijcitur, cum par
35 in parem non habeat imperium *cap. infe-
rior diſt*. 21.*& cap. innotuit §.quamuis de
elect*. atque ita videntur docere Ledeſm.
de ſtat. religioſ.in com. cap.4.*concl*.8. & S.
Anton.3.*p.tit*.16.*cap*.1. §.9. Armil.*ver-
bo obedient.num*.4.Tab.*eodem verb.nu*. 5.
36 Similiter non tenetur ſubditus obedire
Prælato præcipienti aliquã particularẽ,&
inſolitã abſtinentiam, & maximè contra-
riam propriæ regulæ, & conſtitutionibus;
ex eiſdem S. Anton.Tab.& Armil *loc.cit*.
quia obedientiæ votum ſummoperè fun-
datur in regula, & proprijs conſtitutio-
nibus.
37 Si petas, An Monialis teneatur obedi-
re Abbatiſſæ præcipienti reuelare ſecre-
tum fidei ſuæ commiſſum; Reſpondeo,ſi
ſecretum commiſſum vergit in damnum
Monaſterij, vel alicuius perſonæ, vel Ab-
batiſſæ, aut alterius ſuperioris, tunc non
eſt expectandum Abbatiſſæ, vel alterius
ſuperioris præceptum,ſed ſtatim reuelan-
38 dum, quia licèt lex naturalis dictet ſecre-
tum eſſe ſeruandum, alia tamen lex etiam
naturalis, & fortior dictat, bonum com-
mune communi bono particulari præfe-
rendum eſſe; ita docent S. Thom. 2. 2.
q. 70. *ar*. 1. *ad* 2. S. Antonin. 2.*par. tit*,
1.*cap*. 19. §. 7. Reginald. *in praxi lib*.24.
num.112. Nauar. *in ſum. cap*. 18. *nu*. 54.
Angel.*verb.teſtis num*. 33. Syhueſt. *eodem
verb.q*.8.*d*.2.Azor. *tom*. 3.*inſtit. moral*.
lib.13.*cap*. 31. *quæſito* 4. ſi verò ſecretum
non vergit in damnum tertiæ perſonæ,ſed
ſolùm in damnum manifeſtantis, non te-
netur Monialis manifeſtare, ratio eſt,quia
39 iure naturæ debemus fidem proximo
ſeruare, maximè vbi adeſt manifeſtum
propriæ perſonæ damnum; ita videntur
ſentire S. Th. *quodlib*. 1. *art*. 15. Syhueſt.
loc.cit.Reginal.*loc.cit.num*.110.Scot. *in* 4.
diſt. 21. *q*. 2. In caſu verò, quod occulta-
tio ſecreti nulli prodeſſet, & reuelatio nul
li noceret, tunc reuelare ſecretum non
eſſet pluſquàm peccatum veniale. Nauar.
in ſum.cap.18.*nu*.52.Azor.*loc.cit. quæſ*.1.
40 Ex quo ſequitur, quod Monialis inter-
rogata etiam ſub iuramento ad manifeſtã-
dum aliquem, quem deliquiſſe nouit,non
tene-

tenetur etiam ad quodcunquè præceptũ Abbatiſſæ, vel alterius ſuperioris, illum manifeſtare, dummodò occulta ſit perſona, & illi ſoli ſub ſecreto ſit notum deli-
41 ctum; ratio eſt, quia iudex, ſeu Prælatus, aut ſuperior non poteſt de perſona delinquente occulta iuridicè interrogare, & per conſequens ſubditus nõ tenetur obedire, manifeſtando delictum occultum. Ita elicitur ex Caiet. 2. 2. *q.* 33. *ar.* 7. Suarez *tom.* 4. *de relig. lib.* 10. *cap.* 11. *num.* 7.
42 ſecùs verò dicendum eſt, quando præcedit aliqua infamia, quia tunc iuridicè Monialis interrogatur, & iuridicè reſpondere tenetur. Sotus 5. *de iuſt. q.* 6. *artic.* 1. *concl.* 1. Azor. *loc. cit. cap.* 25. *quæſito* 3. Lezana *loc. cit. num.* 23.

QVÆSITVM III.

De conditionibus veræ Obedientiæ.

SVMMARIVM.

1 *Obedientia, quas habeat conditiones.*

1 OBedientia perfecta, & Deo grata, imò, & meritoria has requirit conditiones; Prima, vt ſine mora fiat, ex Pſal. 118. *Viam mandatorum tuorum cucurri*; & regula Sanctiſſimi Patriarchę Benedicti cap. 5. *Mox vt aliquid imperatum à Maiore fuerit, ac ſi diuinitùs imperetur, moram pati neſciant in faciendo*. Secunda, vt viriliter fiat, iuxta illud Pſal. *viriliter agite, & confortetur cor veſtrum*. Tertia, vt ſine querela, & murmuratione ſit, ex Apoſtolo ad Epheſ. 5. *omnia facite ſine murmurationibus*. Quarta, vt cum humilitate fiat Lucæ 17. *cum hæc omnia feceritis, quæ præcepta ſunt vobis, dicite, ſerui inutiles ſumus, quod facere debuimus, fecimus*. Quinta, quod præcipitur hilariter impleatur; Eccleſiaſt. 5. *In omni dato tuo hilarem fac vultum tuum*, & S. Bened. cit. *cum bono animo à diſcipulis præberi oportet, quia hilarem datorẽ diligit Deus*. Sexta, vt libẽter exequatur præceptum, quia ſeruitia coacta nunquam Deo placuerunt; ideo Propheta Pſal. 53. canebat, *voluntariè ſacrificabo tibi*. Septima, ſit obedientia cum perſeuerantia, & non ſolum initio religionis, quia *qui perſeuerauerit vſque in finem, hic ſaluus erit*.

Has conditiones enumerant Doctores, & præſertim Barthol. à S. Fauſto, *lib.* 6. *quæſt.* 38.

QVÆSITVM IV.

Monialis qualiter teneatur Præceptis Abbatiſſæ obtemperare.

SVMMARIVM.

1 *Abbatiſſa habet domeſticam, & ciuilem poteſtatem, non autem ſpiritualem.*
2 *Abbatiſſa poteſt ſuis Monialibus præcipere, & tranſegredientes peccabunt iuxta præcepti qualitatem.*
3 *Filij, ſicut non obediendo parentibus, peccant mortaliter, ita Moniales non obtemperando Abbatiſſæ præceptis; & num.* 4.
5 *Abbatiſſa non eſt propriè Prælata.*
6 *Moniales, an in aliquo caſu non obediendo Abbatiſſæ, ſint à peccato immunes.*
7 *Moniales in dubijs tenentur ſtare conſcitiæ Abbatiſſæ.*

1 SAnchez *loco cit. lib.* 6. *cap.* 1. *num.* 17. docet, Abbatiſſam non habere poteſtatem ſpiritualem in Moniales, ſed ſolam domeſticam, & ciuilem, qualem habet Materfamilias in filios, & Magiſtratus in ciues, & conſequentèr poſſe ad inſtar eorum Monialibus præcipere, eiuſquè præcepta obligabunt, iuxta rei, & materiæ imperatæ qualitatem. Ita etiam Sotus *in* 4. *diſt.* 20. *q.* 1. *ar.* 4. *col.* 7. Ledeſm. *in ſum. Sacrament. tract. de Clauibus diffic.* 4. *dub. vltim.* & quod non habeat poteſtatem iuriſdictionis ſpiritualis, docent Azor. *loc. cit. lib.* 11. *cap.* 19. *quæſit.* 18. Leſſius *d. lib.* 2. *cap.* 40. *diſt.* 13. *num.* 107. Sayr. *lib.* 6. *cit. cap.* 11. *nu.* 94. Suarez *tom.* 2. *de relig. lib.* 6. *cap.* 10. *num.* 15. Barthol. à S. Fauſto *loc. cit. lib.* 6. *quæſt.* 92. Sed de hoc fuſiùs infra in diſput. *de poteſtat. Abbatiſſæ*.

Admiſſa ergo huiuſmodi poteſtate ciuili,

uili, & domeſtica, non autem ſpirituali in Abbatiſſa, affirmandum eſt ex communi
2 cōſenſu Doctorum, illam ſuis Monialibus poſſe præcipere, & iuxta præcepti qualitatem tranſgredientes peccabunt; tamen abſolutè loquendo nolle Abbatiſſæ obedire, erit peccatum mortale, & ratio eſt,
3 quia ſicut filij proprijs parentibus non obedientes, abſolutè, peccant mortaliter, ita & Moniales præceptis Abbatiſſæ non obtemperantes, abſolutè peccabunt mortaliter; antecedens, & conſequens docent Sanchez *loc.cit.num.* 18. Victoria *de poteſt.Eccleſ q.2.num.4.* Martinus Ledeſ. *par. 2.q.20.ar.4.*& Barthol. à S. Fauſto *cit.*
4 *q.92.num.5.* vbi ait, Moniales teneri Abbatiſſæ parere in ſpectantibus ad gubernationem domeſticam, ſicut filij parentibus, ſub pœna peccati mortalis. Videatur S. Thom. *in 4.diſt.25.q.2.ar.2.quæſtiunc.1.ad 2.*Syluelt.*verb. Abbatiſſa initio,&* Tabien.*num.5.* Armilla *num. 2.* di-
5 centes, Abbatiſſam non eſſe propriè Prælatam, nec iuriſdictionem ordinariam habere, ſed quaſi ex commiſſione.

6 In aliquo tamen caſu Moniales læthaliter non peccabunt non obediendo Abbatiſſæ, nimirum, quando quod præcipitur, peccatum mortale infert, & interim Moniales certæ ſint, quod ſe abſtinentes ab huiuſmodi præcepto non peccabunt, ex Cordub.*loc.cit.q. 7.propoſit. vnica*, Salas *loc.cit. quæſt.14.num.156.* Sanch. *lib. 6. cap.1.num.14.*

Quod ſi ex vtraque parte exiſtat ęquale dubium, & periculum peccati, in cuius alterum neceſſariò incidendum eſt; depoſita conſcientia debent Moniales obedire, quia ſic obediendo non peccant, ſtāte
7 te certa regula quod in dubijs tutior pars eſt eligenda, & etiam, quia in dubijs tenentur tuta conſcientia ſtare iudicio Abbatiſſæ. D.Thom. *in 4.loc.cit.diſt. 19.q.4.* S.Bonau.*in 2.diſt.39. ar.1.quæſ. 3.ar. 3.* Syluelt. *verb. Obedientia q. 2.* Nauarr. *cap.ſi quis autem num.114. de pœnit. diſt. 7.*Cordub. *lib. 3.q.1. & 6.initio,* Portell. *loc. cit.num.5.*

QVÆSITVM V.

An Abbatiſſa poſſit pręcipere Monialibus in virtutę Spiritus Sancti, & Sanctæ Obedientiæ.

SVMMARIVM.

1 *Abbatiſſæ præcipere non poſſunt ſuis Monialibus in virtute Spiritus ſancti, & ſanctæ Obedientiæ, & præcipiendo, eorum mandatum non tenet; limita, vt num. 4.*

2 *Præcipere in virtute Spiritus ſancti, & & ſanctæ Obedientiæ ad ſolos Prælatos Eccleſiæ ſpectat.*

3 *Moniales vouent obedire Abbatiſſis iuxta poteſtatem, cuius Abbatiſſæ ſunt capaces.*

5 *Monialis tenetur obedire Abbatiſſæ, ſi Prælatus præcipiat, vt Abbatiſſa in virtute ſanctæ obedientiæ imperet.*

6 *Abbatiſſa poteſt præcipere in virtute ſanctæ Obedientiæ ſibi præſtitæ.*

AZorius *loc. cit. lib.13. c. 10. quæſt.7.* conatur oſtendere, Abbatiſſā Monialibus præcipere poſſe in virtute ſanctæ Obedientiæ, & ratione voti emiſſi; & Moniales parere ex vi profeſſionis regularis teneri; cui videtur fauere Victoria *cit. de Clauibus num.325.*

1 Dicendum tamen eſt cum Sanch.*cit.nu. 11.* non eſſe integrum Abbatiſſis, in virtute Spiritus ſancti, & ſanctæ Obedientiæ præcipere, & ſi præcipiant, factum non tenet, neque obligat ad inſtar præcepti impoſiti à Prælato; ratio eſt, quia ex vſu Ec-
2 cleſiæ præcipere in virtute Spiritus ſancti, & ſanctæ Obedientiæ ad ſolos Prælatos Eccleſiaſticos poteſtate ſpirituali prædictos, ſpectat, ita etiam Martinus Ledeſm. *cit.q.20.ar. 4.*Sot.*cit.* Vaſquez *p. 2. q. 96. diſt.154.cap.6.num. 59.*Barthol. à S. Fauſto *loc.cit. q. 92. num. 3.* Ludouic. Lopez *part. 2. inſtruct.Confeſſar. vbi de clauibus cap.1.* Eman. Roder.*cit.q.15.ar. 1.*

3 Si dicas, Moniales vouent obedire Abbatiſſæ,

batiſſæ, ergo virtute huius Voti poterit Abbatiſſa exigere ſibi debitam Obedientiam, quod eſt præcipere in virtute ſanctæ Obedientiæ.

Reſpondeo, Moniales vouere Abbatiſſæ obedire iuxta poteſtatem, cuius ipſa eſt capax; at cum Abbatiſſa habeat tantũ domeſticam, & ciuilem, non verò ſpiritualem, vt diximus, poteſtatem, non poterit præcipere, niſi ſecundum ſuam capacitatem, & per conſequens, nec virtute Spiritus ſancti, nec ſanctæ Obedientiæ, cũ tale præceptum pertineat ad ſolos Prælatos Eccleſiaſticos, vt dictum eſt.

4 Poteſt tamen aliquando modus ille loquendi, præcipio tibi in virtute ſanctæ Obedientiæ, & Spiritus ſancti, bonum habere ſenſum ſcilicet in virtute Spiritus ſãcti, qui me præfecit huic Monaſterio, &c. qui modus cum nullam importet iuriſdictionem ſpiritualem, non erit damnatus in ore Abbatiſſarum, & in hoc ſenſu videtur loqui Azorius *loc. cit.* & Cornexo. *tom.2.in 3.par. tract. 5. de excommun.c. diſpu.2.dub.5.*

5 Quæres etiam; ſi Prælatus præcipiat in virtute ſanctæ Obedientiæ, vt Monialis teneatur obedire Abbatiſſæ, An ſit peccatum mortale ei non obediendo. Reſpõdeo affirmatiuè, ratio eſt, quia præceptũ ſpirituale ad id obligans, non oritur ex Abbatiſſa, ſed à Prælato potente huiuſmodi præceptum imponere; Ita Lopez *loc.cit.* & Barthol. à S.Fauſt.*cit.q.93.*

6 Non nego, Abbatiſſam poſſe præcipere ſub pœna voti Obedientiæ ſibi præſtiti, & virtutæ Obedientiæ ipſi debitæ, ſicut Princeps ſæcularis, & mater familias poſſunt præcipere in virtute obedientiæ, vel ſub pœna Obedientię ipſis debitæ, ſed nego, poſſe præcipere in virtutæ ſanctæ Obedientiæ, quia vt diximus, talis modus præcipiendi ex accommodatione vſus iã introducti, ſpectat ad poteſtatem ſpiritualem, & ad Prælatos Eccleſiaſticos, quicquid dicat Salas *loco cit.quæſt. 95. tractat. 14. ſect.19.*

QVÆSITVM VI.

An Prælatus poſſit cõmittere Abbatiſſæ, vt in graui neceſſitate præcipiat in virtute ſanctæ Obedientiæ, & ſub pœna excommunicationis.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopi, alijquè ſuperiores Monialium non poſſunt committere Abbatiſſæ, vt imponat præcepta in virtute ſanctæ Obedientiæ, etiam in re graui.*

2 *Prælati Monialium poſſunt illis imponere præceptũ obligans ad mortale, quo obediãt Abbatiſſæ iubẽti in materia graui.*

3 *Abbatiſſa non poteſt præcipere Monialibus ſub pœna excommunicationis.*

1 EMan. Roder. *loc.cit. q. 25.ar. 1.* Lopez *cit.nu.17.* dicunt, Prouincialẽ poſſe committere Abbatiſſæ, vt in graui neceſſitate imponat præcepta ſpiritualia, & in virtute ſanctæ Obedientiæ; idem docent de Epiſcopo reſpectu Monialium ſibi ſubiectarum, & probant ex eo quod non eſt de iure diuino poteſtas huiuſmodi fœminis interdicta. Sanchez *loc.cit.* reijcit hanc ſententiam, affirmans Prælatum inferiorem Summo Pontifice nunquàm poſſe talem iuriſdictionem fœminis delegare, quia delegatio huiuſmodi non extẽditur ad fœminam incapacem iuriſdictionis ſpiritualis.

2 Addit tamen *num.25.* poſſe Prælatum imponere Monialibus præceptum obligans ad mortale, quo præcipiat, vt obediant Abbatiſſæ iubenti hanc, vel illam rem concernentem finem ſpiritualem, in materia graui, & tunc Moniales ſub mortali tenentur obedire Abbatiſſæ, quia in tali caſu eſt tanquàm conditio determinans præceptum Prælati. Idẽ docet Barthol. Ledeſm. *loc.cit. concl. 2. num. 17.* Ex quibus colligitur primò, nõ eſſe tutam ſententiã illorum, qui Abbatiſſæ tribuũt poteſtatem cum rigore iuriſdictionis, dicũt enim Abbatiſſam eſſe capacem illius, ſaltem per delegationem, iuxta dicta *in cap. dilecta de maior. & obedien.* ratio eorum

rum eſt, quia Prælati religionum, vel Epiſcopus, aut Pontifex videntur talem iuriſdictionem cõmiſiſſe Abbatiſſæ tanquã neceſſariam ad regimen Monaſterij, quæ ratio nullo modo ſubſiſtit, cùm ſufficiat poteſtas dominatiua, vt diximus; Ita communis ſententia Theologorum D. Thom. *in 4. diſt. 19. cit. quæſt. 4. c. 3. & 4.* Palud. *diſt. 19. q. 2. ar. 1.* & Summiſt. *verb. Abbatiſſa*, & Canoniſt. vt benè docet Suarez *tom. 4. de relig. tract. 9. cap. 12. nu. 8.*

3 Ex dictis in ſuperioribus quæſitis colligendum eſt, etiam Abbatiſſam non poſſe præcipere aliquid ſuis monialibus ſub pœna excommunicationis, vel alterius cenſuræ, quia tale præceptum ex vſu Eccleſiæ importat quemdam actum iuriſdictionis, cuius fœminæ non ſunt capaces; ex Soto *in 4. cit. diſt. 20. q. 1. ar. 4.* Enriquez *lib. 6. de pœnis cap. 2. num. 4.* An verò ex commiſſione Pontificis id facere queat Abbatiſſa, dicetur infra, *vbi de Poteſt. Abbatiſſæ.*

DISPVTATIO XIII.

De Regula, & Legibus, Statutiſq. Monialium.

Quæſitum I. De Regula Monialium, & obligationibus ex ea inſurgentibus.

Quæſitum II. Vtrum Moniales teneantur ſuis Abbatiſſis in omnibus in Regula contentis obedire.

Quæſitum III. Profitentes aliquam Regulam, omnia in Regula contenta, quomodo obſeruare teneantur.

Quæſitum IV. An Moniales teneantur obſeruare leges, conſtitutiones, & ſtatuta ſuorum Superiorum.

Quæſitum V. Ad ſtatuta, & leges, & conſtitutiones ſuperiorum, quomodo obligentur Moniales.

QVÆSITVM I.

De Regula Monialium, & obligationibus ex ea inſurgentibus.

SVMMARIVM.

1 *Regula Religioſorum, quid ſit.*

2 *Religio omnis, tàm virorum, quàm Mulierum, inſtitui debet ſub regula à Sede Apoſtolica approbata.*

3 *Moniales neceſſariò aliquam regulam profiteri debent.*

4 *Monaſteria Monialium ſi abſquè regula erigantur, neceſſarius eſt modus regularitèr viuendi pro Monialibus, à Sede Apoſtolica approbatus.*

5 *Monialium obligationes inſurgunt ex regulæ approbatione.*

6 *Obligatio Monialium erga propriam regulam, qualis, & quanta ſit.*

7 *Regulares eo modo tenentur obſeruare contenta in Regula, quo ipſa regula præſcribit.*

8 *Peccatum, quando habet oppoſitionem ad diuerſas virtutes, includit duplicem malitiam.*

1 PRæmitto (ne æquiuocè laborem) Regulam Regularium eſſe quaſi exemplar, & menſuram eorum, quæ ex vi votorum tenentur regulares exſequi, itaut, ſicut non tenentur obedire, niſi in his, quæ aliquo modo ſpectant ad regulam, quam profeſſi ſunt, ſic è contra, omnia, quæ ex vi votorum facere tenentur, debent eſſe in regula contenta; nam dicitur regula ex Iſidoro *6. ethimol. cap. 16.* eo quòd ducit, neque aliquando aliorſum trahit; vel quòd regat, vel quod normam rectè viuendi præbeat, vel quòd diſtortum, prauumquè corrigat; ſiue vt *l. 1. ff. de regulis iuris* habetur *Regula eſt, quæ rem, quæ eſt, breuitèr enarrat; non vt ex regula ius ſumatur, ſed ex iure, quod eſt regula fiat.* Suar. *tom. 4. de relig. tract. 8. lib. 1. cap. 1. & ſequen.*

2 Notandum *ex cap. vlt. de relig. domibus & cap. vnico eodem titul. in 6.* quod nulla Religio, tàm virorum, quàm mulierum

inſtitui debet, niſi ſub regula à Sede Apoſtolica approbata. quod etiam ſtatutum fuit antea *in cap. pernicioſam* 18. *q.* 2. vbi decernitur, abolendam eſſe deteſtabilem conſuetudinem quarumdam mulierum, quæ licèt approbatam Regulam non profiteantur, Sanctimoniales tamen vocari volunt; *& in cap. indemnitatibus §. ſupradicta de election. in 6.* in hoc ſenſu videtur ſupponi, moniales, quæ verè religioſæ sũt, debere viuere ſub aliqua regula, & reli-
3 gione approbata; neceſſarium enim eſt, vt aliquam regulam profiteantur, vt etiã aduertit Suarez *tract.* 9. *lib.* 1. *cap.* 10. *nu.* 9. vbi ſubdit, quod nulla eſt regula à Sede Apoſtolica pro ſolis Monialibus, vel pro illis principalitèr approbata, & ideo neceſſarium eſt, vt ſecundum aliquam ex approbatis Regulis religioſorum viuant, ſiue ſint ſubiectæ ipſis religioſis, ſiue Epiſcopis.

4 Hac de cauſa, ſi quis velit Monialium Monaſterium erigere, & non ſub regula approbata, neceſſe erit, vt modus viuendi illarum ſit per Summum Pontificem approbatus, alioquin eſſet honeſta quædam mulierum congregatio, non tamen vera religio, iuxta ea, quæ traduntur *in d. cap. vnico* & à Ioan. Andr. *ibidem*, & Panorm. *par.* 1. *conſil. conſ.* 55.

5 Præſuppoſita ergo regula à Sede Apoſtolica in Monialibus, inſurgit earundem obligatio ad obſeruandum dictam regulã, & conſtitutiones, non ſolum, quia profeſſæ ſunt ſecundum dictam regulam viuere, ſed etiam, quia Summi Pontifices illam approbantes præcipiunt, vt explici-
6 tè, vel implicitè illam obſeruent, qualis autem, & quanta ſit hæc obligatio, iuxta vniuſcuiuſquè Monaſterij morem iudicandum eſt; & quamuis conſtitutiones non obligent ad culpam, poſſunt tamen per Prælatũ compelli Moniales ad earum obſeruantiam. ita Suarez *loc. cit. cap.* 12. *nu.* 11. quo autem ad ea, quæ continentur in Regula, non tenentur Moniales omnia obſeruare ſub mortali, ſed aliqua ſub mortali, & alia ſub veniali, & alia nec etiam ſub
7 veniali: ratio eſt, quia eo modo obligantur regulares obſeruare, quæ in regula continentur, ſecundum quem ipſa regula præſcribit, regula autem quædam præſcribit vt obligatoria ad mortale, alia ſolum ad veniale, alia verò ad nullam culpam, ex S.Thom. 2.2.*q.* 186. *ar.* 9. Vazquez *p.* 2. *diſp.* 162. *cap.* 4. *num.* 16.

Quapropter, quæ ſunt in regula ſpectãtia ad obſeruantiam votorum eſſentialiũ religionis, obligabunt ad mortale quantum eſt ex genere ſuo, niſi fortè ratione paruitatis materiæ obligent ad veniale, quia hoc modo obligant ipſa vota ex S. Thom *cit.* Caiet. *ibidem*, Sanch. *lib.* 6. *in decal. cap.* 4. *num.* 8. quæ verò ſunt in regula præſcripta, vt opera ſupererogationis, & de conſilio, qualia ſunt abnegare ſe in omnibus, habere Deum præſentem, &c. non obligant, neque ad culpam mortalem, nec venialẽ quia huiuſmodi opera non apponuntur, vt præcepta, ſed ſolum pertinent ad maiorem charitatem religioſorum; Quæ tandem præſcribuntur à regula, quæ aliàs ſunt ſub præcepto, v. g. diligere Deum, & proximum, &c. obligant ad mortale, vel veniale, ſecundum quod aliàs obligarent; hæc enim regularitèr loquendo non proponuntur à regula, tanquam noua præcepta, ſed ſolùm cum intentione reducendi in memoriam ea, quæ aliàs præcepta ſunt à Deo, vel ab Eccleſia; ex Caiet. *loc. cit.* & Valentia 2.2. *diſp.* 10. *q.* 4. *punc.* 5. & nouiſſimè Lezana *tom.* 1. *ſum. cap.* 7. *num.* 9.

Quare, ſi in Regula præciperentur cum intentione inducẽdi nouam obligationẽ, ſeu præceptum, tranſgreſſio illorum includeret duas malitias, vnam ex proprio obiecto, alteram ex circumſtantia voti, quod frangitur tranſgrediendo regulã, ex voto promiſſã, quia licèt diuerſitas præceptorũ nõ faciat diuerſitatem ſpecificã in peccatis, tamen quando peccatum habet
8 oppoſitionem ad diuerſas virtutes, eſt in in illo duplex malitia; ita elicitur ex Valẽtia *loc. cit.* & Sanch. *loco cit. num.* 7. ſi autem loquamur de obſeruantijs religionis à regula præſcriptis, dicetur infra *quæſ.* 3.

QVAE-

QVÆSITVM II.

Vtrum Moniales teneantur ſuis Abbatiſſis in omnibus in Regula contentis obedire.

SVMMARIVM.

1 *Regulares tenentur ſuis Superioribus obedire in omnibus, quæ expreſſe, vel tacitè ſunt ſecundum regulam.*
2 *Religioſi, in quibus ſuis Superioribus ſubdantur.*
3 *Summi Pontifices approbantes aliquam Regulam præcipiunt explicitè, vel ſaltem implicitè illius obſeruantiam.*
4 *Regula religioſorum aliquam neceſſitatē operandi importat, ſiuè ad culpam, ſiuè ad pœnam.*
5 *Monialis non tenetur obedire Abbatiſſæ aliquid præcipienti ſupra Regulam.*
6 *Subiugatio propriæ voluntatis ſubditi voluntati Superioris eſt libera; limitata tamen intra fines Regulæ.*
7 *Subditus nullo iure cogi poteſt ad profitēdam Regulam.*
8 *Subditus poſt profeſſionem cogi non poteſt ad obſeruandum, quod in profeſſione non promiſerit.*
9 *Monialis non tenetur obedire Abbatiſſæ præcipienti aliquid contra Regulam, & infra Regulam; ſecùs verò ſi præcipiat præter Regulam.*

1 SVpponendum eſt tanquam certum, regulares omnes teneri ſuis Superioribus obedientiam præſtare in omnibus, quæ expreſsè, vel tacitè ſunt ſecundum regulam; ex D. Thom. 2.2. *q.*104. *artic.* 1. *ad* 3. Caiet. *ibidem q.* 88. *ar.* 3. Gabr. Vaſquez *p.* 2. *q.* 95. *ar.* 2. *diſp.* 154. *cap.* 4. *nu.* 20. & Cordub. *in expoſit. regul. S. Franci-*
2 *ſci diſt.* 2. qui conſtantèr affirmant, quod religioſi Superioribus ſubduntur, non ſolùm quoad operationes, vel ommiſſiones eorum, quæ in regula continentur, expreſsè, & directè, ſed etiam quoad ea, quæ tacitè, vel implicitè & indirectè in regulæ ſtatutis præcipiuntur, & quæ rationabilitèr ad vitam regularem reduci, & ordinari poſſunt, ſcilicet obſeruantia ſilētij, culparum recognitio, obſequia ad fraternæ ſocietatis conſeruationem pertinētia, & omnia negocia, & officia religionis agere, ſine quibus ſtatus religionis obſeruari nequit; quia profeſſi ſunt ſecundum
3 regulam viuere; tum etiam, quia Summi Pontifices approbantes Regulam præcipiunt explicitè, vel ſaltem implicitè illius
4 obſeruantiam; vnde dicendum erit, regulam importare neceſſitatem aliquam operandi, ſiue ad culpam, ſiue ad pœnam, quia hoc eſt de ratione legis, & per quod differt à conſilio. Suarez *tom.* 4. *de relig. lib.* 1. *cap.* . *num.* 2. alias inter Abbatiſsā, & Moniales continuæ orirentur diſceptationes, & lites maximè in præceptis, quæ reſpiciunt eius poteſtatem dominatiuam, in quibus Monialis Abbatiſſæ ſecundum regulam obedire tenetur.

5 Non tenetur verò Monialis obedire Abbatiſſę præcipienti aliquid ſupra regulam, vt v g. nimis macerare corpus, ſubire Martyrium, mortificationes extraordinarias facere, vel ſolùm pro libito Abbatiſſæ, niſi quando hoc imponitur in pœnam iuſtam alicuius criminis. Ita S. Thom. 2.2. *q.* 104. *ar.* 5. *ad tertium, & quodlib.* 10. *ar.* 10. *in corp. &* 2. *diſt.* 44. *ar.* 3. *q.* 2. Caietan. 2.2. *quæſt.* 88. *ar.* 8. Sanch. *lib.* 6. *in decal. cap.* 2. *num.* 15. Roſella *verb. Obedientia*
6 *num.* 10. & ratio eſt, quia vt ait S. Thom. *quodl.* 3. *ar.* 13. ſubiugatio propriæ voluntatis ſubditi voluntati ſuperioris eſt libera, & voluntaria, limita tamen intra fines
7 regulę profeſſę, ad quam profitendam nullo iure antequam profiteretur cogi poterat ſubditus, ergo neque cogi debet
8 poſt profeſſionem ad ſeruandum, quod excedat priorem, & ſpontaneam ſuam obligationem, aliàs exigeretur ab illo plùs quàm ſoluere promiſiſſet, quod eſt contra iuſtitiam; Qua propter S. Bernardus *de diſpenſat. & præcepto* ait *Prælati iuſſio, vel prohibitio non prætereat terminos profeſſionis, nec vltra extendi poteſt, nec contrahi citra. Nihil me Prælatus prohibeat horum, quæ promiſi, nec plus exigat, quàm promiſi, Vota mea non augeat ſine volun-*

tate mea, nec minuat ſine certa neceſſitate.

9 Nec etiam tenetur Monialis obedire Abbatiſſæ præcipienti aliquid contra Regulam, vt tenet communis Theologorũ ſententia, & præſertim S. Thom. 2. 2. *cit. ar.* 5. S. Antonin. *3. par. ti.* 16. *cap.* . . Nauar. *in ſum. cap.* 23. *num.* 30. Sanch. *loc. cit. cap.* 3. *num.* 8. quod probatur ex S. Bernardo *de diſpẽſ. & præcept. initio* vbi ait *Si modus eſt obeditionis tenor profeſſionis, nec ſe valeat extẽdere poteſtas imperantis, niſi quatenus attigerit votum profitentis &c.*

Si verò Abbatiſſa præcipiat aliquid præter Regulam, tenetur Monialis obedire, dummodo præceptum quodammodo reducatur ad Regulam; ratio eſt, quia ſi reducuntur ad Regulam, ad illã quoquomodo iuuant, & pertinent.

Secùs dicendum eſt, ſi Abbatiſſa præcipiat, quæ ſunt infra Regulam, niſi fortè ſubſit aliqua cauſa rationabilis taliter pręcipiendi; vt probatur ex ſupracitatis verbis S. Bernardi nimirum, *nec vltra extentendi poteſt, nec contrahi citra,* in quibus omnibus laudabile cuiuſcumque Monaſterij inſtitutum ſemper attendi debet.

QVÆSITVM III.

Profitentes aliquam Regulam, omnia in Regula contenta, quo modo obſeruâre teneantur.

SVMMARIVM.

1 *Regula qualibet quatuor continet.*
2 *Obſeruantiæ regulares, quando obligent Religioſum ad earum obſeruantiam.*
3 *In poteſtate Inſtitutoris Regulæ fuit obligare, vel non obligare ad culpam.*
4 *Communis acceptatio, & conſuetudo eſt optima legum interpres.*
5 *Promittẽtes, obſeruare aliquam Regulam ad omnia eo modo, quo iacent, ſe obligant.*
6 *Moniales S. Claræ in tranſgreſſione præceptorum Regulæ peccatum mortale nõ incurrunt, niſi in tranſgreſſione quatuor principalium Votorum.*

1 HVic quæſtioni occurritur, Notãdo, in quacumque Regula quatuor cõtineri; Primum, quod aliàs eſt de iure diuino, naturali, aut Eccleſiaſtico; ſecundũ, ſpectans ad tria vota religionis eſſentialia. Tertium, quod eſt communitèr ſupererogationis opus; Quartum, eſt huius, vel illius Religionis ſpeciale ſtatutum; quibus ſic notatis.

2 Si loquamur de obſeruantijs Religionis à Regula præceptis, quæ non proponuntur, vt mera conſilia, nec ſunt directè de Votis promiſſis, aut de rebus aliàs præceptis, ſed ſunt obſeruantiæ quædam externæ ordinatæ ad obſeruantiam votorum, ſi regulę inſtitutor mentem ſuam explicauerit, quod noluerit, quoad illas religioſos ad culpam obligare, tunc talis regula non obligabit ad culpam quoad tales obſeruantias; ratio eſt, quia in poteſtate in-
3 ſtituentis regulam fuit obligare, vel non obligare ad culpam, ſi ipſe declarauit non habuiſſe intentionem obligandi, abſq. dubio nõ obligauit, ex Sanch. *lib. 6. in decal. cap. 4. num.* 1 . *& ſeq.*

Quod ſi inſtitutor regulæ non explicauit ſuam mentem circa obligationem ad culpam, tunc attendenda eſt communis acceptio, & ſenſus religionis, cui regula fuit tradita, vnde ſi talis ſenſus religionis fuit, regulam obligare ad mortale, ad mortale obligabit, ſi ad veniale, ad veniale, & ſi ad ſolam pœnam, & non ad culpam, ad
4 pœnam, & non ad culpam obligabit, quia communis acceptatio, & conſuetudo eſt optima legum interpres. *cap. cum dilectus de conſuet. leg. ſi de interpretat. ff. de legibus* Videatur Nauar. *in ſum. cap.* 23. Valentia 2. 2. *diſp.* 10. *q.* 4.

Si autem nec Inſtitutor regulæ, neque communis conſenſus, ſiue conſuetudo Religionis declarauit modum obligationis regulæ, in tali caſu, ſi materia, quę præcipitur, vel prohibetur nõ eſt grauis, ſed exigua, aut leuis, non poterit obligare ad culpam mortalem, quia cum peccatum mortale ſit grauis offenſa Dei, cadere nõ poteſt, niſi ſupra materiam grauem, & ſola illa eſt capax huiuſmodi malitiæ, etiam ſi legiſlator intenderet oppoſitum, ex Medin.

din.*p.2.q.96.ar.4.in p.reg.* Alphonſ. de Caſtro *lib.1. de leg.pœnal. capit. 5. document.2.*

5 Vnde promittentes ſeruare aliquam Regulam,ad omnia eo modo, quo in ea iacent,ſe obligant, nimirum, ſi continentur,vt præcepta ad mortale obligantia, tenentur ſub mortali, ſi ad veniale, ſub veniali,ſi ſolùm,vt opera ſupererogationis, ad nullam obligant culpam, & ſic quis intelligitur ſe obligare eo modo, quo regula præſcribit,& obligat.Ita S. Thom. 2.2. *q.186.ar.9.* Vaſq.*p.1.q.96.ar.4.diſt.162. cap.4.num.6.*quare ſi monialis profitens intenderet ſub mortale ſe obligare, aut veniali ad ſingula in regula contenta, exiſtimans ex errore, ita voluiſſe illius Regulæ Inſtitutorē peccaret mortaliter,vel venialiter,quia verè & realiter, & vt cõſuetum erat in tali religione, profiteri intendit.

6 Ex quibus colligitur, Moniales S.Claræ primæ,& ſecundæ regulę in tranſgreſſione præceptorũ regulæ, peccatũ mortale non incurrere,niſi in ijs,quæ quatuor principalia vota reſpiciunt; nempè Obedientiæ,Paupertatis, Caſtitatis, & clauſuræ,& electionem, ac depoſitionem Abbatiſſæ,vt conſtat ex decreto Eugenij IV. quod refertur *in compẽd.priuil.verb.Moniales* §.2. & à Miranda *de ſacr. Monialibus q. 9.ar.4.*

QVÆSITVM IV.

An Moniales teneantur obſeruare Leges,Conſtitutiones,& ſtatuta ſuorum Superiorum.

SVMMARIVM.

1 *Regula in quo differat à Conſtitutionibus.*
2 *Poteſtas condendi Leges, & Conſtitutiones in Religionibus, ad Generalem cum Capitulo generali ſpectat.*
3 *Superior cuiuſlibet Monaſterij poteſt imponere mandata pro tempore, quo eius officium durat.*
4 *Conſtitutiones, & ſtatuta, vt obligent, debent eſſe de rebus regulæ concernentibus.*
5 *Promulgatio Legum, & Conſtitutionum regularium,an ſit neceſſaria etiam pro Monialibus.*
6 *Moniales præſupponitur ignorare ſtatuta ſuorum Prælatorum,niſi eis promulgentur.*
7 *Moniales tenentur leges, & ſtatuta ſuorum ſuperiorum obſeruare.*
8 *Moniales Congregationis Vallis Vmbroſæ obſeruant decreta illius in capitulis edita.*
9 S. *Claræ Moniales, & omnes fratribus Ordinis Minorum ſubiectæ, tenentur obſeruare ſtatuta in eorum capitulis generalibus acta.*
10 *Moniales, an teneantur leges Abbatiſſæ obſeruare.*
11 *Abbatiſſæ competit poteſtas ciuilis,& domeſtica, non ſpiritualis.*
12 *Abbatiſſæ leges quomodo obligent Moniales.*

1 IN primis aduertendum eſt, ex Suarez *loc.cit.num.5.*differre inter ſe Regulã, & Conſtitutiones, quia Regula, vt plurimùm eſt ab aliquo antiquo Antiſtite conſtituta & à Summo Pontifice approbata, nec non in religione perpetua; Conſtitutiones verò, & ſtatuta à ſolis Prælatis, aut capitulis Religionum ſunt ordinata, imò multoties ſine authoritate Pontificia, aut approbatione; ac pro temporum varietate ſæpiùs mutantur.

2 Item poteſtas condendi leges,& Conſtitutiones in Religionibus ad Generalem cum Capitulo Generali, ſpectat,quatenus totam repreſentat communitatem, vt docet S.Thom.*1.2.q.90.ar.1.*&ita in praxi apud Religiones verſatur; & licèt Generalis, vel etiam quilibet ſuperior localis

3 poſſit imponere mandata,nihilominus pro tempore ſolùm determinato ſui officij durant, niſi aliud in ſpecialibus religionum Ordinibus ſtatuatur.

4 Quæ Conſtitutiones, & ſtatuta ad hoc vt in conſcientia obligent neceſſe eſt, vt ſint de rebus implicitè, vel explicitè regulam concernentibus, quia vt dictum eſt *quæſ.2.*regulares non tenentur, niſi ad ea, quæ aliquo modo ex prędictis regulã concer-

concernunt, ſub qua viuere profeſſi ſunt. S.Thom. *quodl b.10.ar.10.*

5 Similitèr ad hoc, vt huiuſmodi Leges, & Conſtitutiones Regularium obligent ſubditos, requiritur promulgatio aliqua, ſicut requiritur neceſſariò pro obligatione cuiuſcumq. legis, licèt in ſingulis monaſterijs ab aliquibus Doctoribus promulgatio non cenſeatur neceſſaria, ex Suarez *loc.cit.tract.8. lib.2.cap.8.*

6 Pro Monialibus autem putarem, Legũ, & Conſtitutionum promulgationem eſſe neceſſariam, ſingulíſquè earum Domibus faciendam eſſe à ſuis Superioribus, cum ſupponatur, eas clauſuræ leges ſtrictè obſeruantes, omnia ſtatuta à ſuis Superioribus edita, ignorare. Ad quæſitum ergo.

6 Ne inanis Prælatorum Iuriſdictio in Moniales videatur, fatendum eſt, Moniales ad omnes Leges, & ſtatuta à Prælatis & Superioribus earum condita, obſeruãda teneri, aliàs fruſtra illis ſubijcerentur.

8 In mea Congregatione Vallis Vmbroſę, decreta pro Monialibus eidem ſubiectis conduntur in Capitulo Generali, ſiuè Intermedio ab immemorabili tempore, & ab illis prompto animo executioni demandantur.

9 De Monialibus S. Claræ aliarumquè Religionum Prælatis Ordinis Minorum ſubiectis, docet Mirand. *loc.cit.q.5. ar.3. in Concl.* obſeruare debere ſtatuta, in eorum capitulis generalibus, & prouincialibus acta, idemquè puto rationabilìter dicendum fore de alijs Monialibus, Prælatis aliarum Religionum ſubiectis, ac etiã de Epiſcopali curæ creditis; cum quotidie Epiſcopalia decreta, & Sinodalia, in quibus laudabiles pro Monialibus ſanctiones inſpiciuntur, in lucem prodeant.

10 Si quæras, an præter Leges, & ſtatuta Prælatorum, & Superiorum Monialium, ipſæ teneantur Leges propriæ Abbatiſſæ, & Prioriſſæ obſeruare. Reſpondeo, Abba-

11 tiſſæ non plus iuriſdictionis competere poteſt, quàm matrifamilias in ſua domo competat, aut Reginæ in ſuo regno, & ideo non tutè ſupponitur, Abbatiſſam poſſe Leges condere præſertim Eccleſiaſticas ad inſtar Prælatorum, vt tradunt S. Thom. *in 4. diſt. 25. q.2. ar. 1. quæſt. 1.* S.Antonin. *par.3.tit.17.cap.2.§. 2.* Sotus *in 4. d ſt.20.q.1. ar. 4.* Franciſc. Victoria *in relect. de poteſt. Eccleſ. quæſt.2. num.5.* Vaſquez *1. 2. diſp. 165. num.8.* Valentia *3.par.diſp. 7. q. 16.punct.3.* Argentina *in 4.q.vnica ar.3 concl. 2.* Couar. *in cap. Alma mater p.1.§.11.num.2.* Sayr. *lib.5. theſ.cap.10.num. 26.* Graffius *lib. 4. deciſ. cap.5. num. 3.* Vgolinus *de cenſur. tab. 1. cap. 2.§.7* qui omnes affirmant Abbatiſſæ non poſſe competere iuriſdictionem Eccleſiaſticam, & ſpiritualem, ſed ciuilẽ,

12 & ideò illius Leges cum ſint ciuiles, & temporales obligabunt Moniales ad culpam, ratione materiæ, ſi res, & materia, quæ pręcipitur ſit ex ſe grauis, & grauitèr faciat ad bonum commune, in ordine ad quod præcipitur; non autem ex directa poteſtate Leges ferendi, quę per ſe reſpiciat finẽ ſupernaturalem, & ſtatum gratię eo modo, quo ſe habet poteſtas ſpiritualis, & Eccleſiaſtica, quę in hoc maxime differt à poteſtate temporali, & laica; ex Nauarr. *in cap.nouit de iudic. not.3. num. 36.* ſed de hac re iterum habebitur ſermo infra *in diſp. de poteſt. Abbatiſſæ.*

QVÆSITVM V.

Ad Statuta, & Leges Superiorum, quomodo obligentur Moniales.

SVMMARIVM.

1 *Statuta Religionum præter ſubſtantialia Regulæ, non ad culpam, ſed tantùm ad pœnam obligant.*

2 *Statuta Regularia fratrum Minorum, quomodo illos obligent.*

3 *Moniales ſub cura fratrum Minorum degentes ſub excommunicationis pœna obedire debent Conſtitutionibus factis, & fiendis in Capitulis Generalibus, vel Prouincialibus.*

4 *Papa Regularium ſtatuta confirmans, nõ prætendit eos à ſtricta obſeruantia, vel à ſuis inſtitutis amouere.*

1 NOtandum eſt ex Hieron. Roder. *in comp.qq.regul. reſolut.90, num.40.* quod

quod ſtatuta Religionum pręter ſubſtantialia Regulæ, non ad culpam,ſed tantùm, ad pœnam obligant;vt ex ſtatuto Ordinis Prædicatorum expreſsè elicitur; in fauo-
2 rem verò Minorum eſt Bulla Sixti Quarti, in qua habetur, nulla ſtatuta,Conſuetudines, vel declarationes præter regulam, à quibuſcunque edita, etiam Apoſtolica formitate roborata, obligare transgreſſores ad aliquam Eccleſiaſticam Cenſuram, vel ad peccatum mortale, niſi aliàs ex diuina Lege,vel Eccleſiæ præcepto ad mortale inducant; tenentur tamen ad ſtatuta poſtea facta, & impoſterùm authoritate Apoſtolica facienda *ex d.Bulla*,& *ex* Portell. *verb. ſtatutum num.* 12. & Mirand. *tom.2.quæſt.29. art.* 10. imò eſt declaratio quædam Pij V. inter viuæ vocis oracula, per quam fratres minores per quæcumquè ſtatuta, etiam Apoſtolica ad aliquas cenſuras, ſeu Eccleſiaſticas pœnas, vel ad peccatum mortale non obligãtur, ſed tantùm ad pœnas, ſeu pęnitentias per Prælatos iniungendas; dummodò non ſit contemptus,vel præceptum non ſit ſub pœna excommunicationis, vel in virtute ſanctæ obedientiæ impoſitum.

3 Per Bullam autem Leonis X. præcipitur Monialibus ſub cura fratrum Minorum degentibus, quod ſub excommunicationis pœna, Conſtitutionibus factis,& in Capitulis Generalibus, vel Prouincialibus fiendis, obediant, & ſub forma à ſuis Superioribus tradita viuant, quæ Conſtitutio cum ſit magni momenti in hac re, meritò ſub præciſo tenore hîc apponitur;
4 maximè cum in ea alia ſcitu digna repeтiantur, nimirum de petitione abſolutionis Abbatiſſæ à miniſterio tempore viſitationis, & de non moleſtandis ipſis Viſitatoribus.

LEO PAPA X.

Dilecto filio noſtro Chriſtophoro Tituli S. Marię in Ara Cœli presbytero Cardinali, totius Ordinis fratrum Minorum Generali Miniſtro.

Dilecte fili noſter ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Cum ſicut accepimus, & Magiſtra rerũ te docuit experientia in Generalibus, & Prouincialibus Capitulis per fratres tui Ordinis ſuis temporibus fieri ſolitis, circa ſalubrem eorundẽ fratrum, ac ſub illarum cura ſororum, & Monialium viuendi Ordinem, ac eorum fælicem gubernationem, quamplurima ſalutaria ordinentur ſtatuta, nonnullæ tamẽ ſorores, ſeù Moniales aliquando conceſſionum à Sede Apoſtolica obtentarum prætextu,aut alia per eas ſumpta occaſione inſtitutis,ipſis impudentèr abiectis alium non verentur viuendi modum ſectari. Nos conſiderantes, vt æquitatis vigor, & ordo expoſcit rationis, quod vnuſquiſque illius debet ſequi veſtigia ſub cuius Obedientiæ militat iugo, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac poteſtatis plenitudine ſub excommunicationis ſententia, ac diuini iudicij obteſtatione, & æterni iudicij interminatione S. Claræ, ac vniuerſis, & ſingulis alijs ſub cura huiuſmodi,nunc,& pro tempore degentibus ſororibus; ſeu Monialibus, præcipiendo mandamus,quatenus ipſæ iuxta Regulares in hactenus celebratis, & futuris celebrandis Capitulis Generalibus,ſeu Prouincialibus editas, & factas inſtitutiones, ac deſuper ab eorum Prouinciali, ſeu alijs Superioribus traditam formam obedire teneantur,vt in earum aſſumpta profeſſione Altiſſimo famulatum impendere debeant, quodq. vt ipſa ſororum,ſeù Monialium Monaſteria debitè regantur, & gubernentur, ac illarum Abbatiſſæ circa ſibi commiſſum officium, ſumma cum diligentia, omniquè ſanctimonia, ſi non diuino amore amotionis ſaltem metu ſempèr intentæ exiſtant; volumus, & vt præmittitur mandamus,vt dùm annis ſingulis ab earũ Viſitatoribus viſitantur, & Abbatiſſæ miniſterij abſolutione à dictis Viſitatoribus iuxta deſuper Vrbani Quarti Romani Põtificis prædeceſſoris noſtri editam Conſtitutionem petere tenentur, nedum in verbo; ſed etiam facto realiter. & cum effectu facere, ac ſi ipſis viſitatoribus videbitur, & ipſa neceſſitas, ac Monaſterij exigeret reformatio acceptare cum effectu debeant. Et huiuſmodi Abbatiſſæ officium in ipſius Viſitatoris manibus dimittere teneantur, ita quod

quod mera, & libera eidem Viſitatori remaneat facultas, eiſdem ſororibus, ſeu Monialibus ſub dicta, & alijs ſibi viſis ſententijs, cenſuris, & pœnis præcipiendi, vt circa alicuius Abbatiſſæ electionem intendere debeant, aut alias iuxtà ipſius verba prædictæ conſtitutionis tenorem procedendi, & Monialem, quæ Abbatiſſæ miniſterium huiuſmodi geſſit iuxta exceſſus exigentiam corrigendi, & caſtigandi, ac cenſuras, & pœnas huiuſmodi, iteratis vicibus aggrauandi, & alia in præmiſſis neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi. Et nihilominus vniuerſis, & ſingulis Venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac dilectis filijs Abbatibus, Prioribus, & perſonis, in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis, Cathedralium etiam Metropolitanarum Canonicis, aut alicui eorũ motu ſimili mandamus, quatenus dictis Viſitatoribus in præmiſſis efficaci præſidio aſſiſtentes faciant, auctoritate noſtra eiſdem Viſitatoribus poſtquam pro parte eorundẽ, vel alicuius eorum fuerint requiſiti per ſe, vel per alium, ſeù alios, omnibus, & ſingulis præmiſſis pacifice frui, & gaudere non permittentes eos deſuper quomodolibet contradictores, ac eis auxilium, conſilium, vel fauorem præſtantes per ſupradictas, & alias eorum arbitrio imponendas pœnas, & cenſuras, compeſcentes, inuocato ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis. Non obſtantibus fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. etiam prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij Generalis de duabus dictis, ac vltra certum numerum perſonis ad iudicium non vocandis, & alijs conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſuis ipſarum ſororum, ſeù Monialium Monaſteriorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus priuilegijſq. indultis, & litteris Apoſtolicis eiſdem Monaſterijs, eorumq. Abbatiſſis, ſororibus, & Monialibus, & alijs quibuſuis perſonis, etiam Archiepiſcopali, Epiſcopaliuè dignitate fulgentibus, per quoſcunq. Romanos Pontifices, aut Nos, & Sedem Apoſtolicam, nunc, & pro tempore conceſſis, confirmatis, & approbatis, ac deſuper factis, & faciendis decretis, & declarationibus. Quibus omnibus illorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus inſerentur pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe Motu ſimili derogamus, cæteriſq. contrarijs quibuſcunque.

Cæterùm, quia difficilè foret præſentes litteras ad ſingula quæq. loca, in quibus fratres, & ſorores, ſeù Moniales huiuſmodi illis indigerent, deferri, volumus, & præfata auctoritate decernimus, vt earum tranſũptis manu notarij publici, & ſigillo alicuius Prælati munitis eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, ac ſi ipſæ originales litteræ oſtenſæ, vel exhibitæ forent. Dat. Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris, die prima Iulij 1518. *Pontificatus noſtri anno ſexto. Ex Eman. Roderiq.* in Bullario Conſt. 19. eiuſdem Pontificis.

4 Ex lege verò ordinaria, Papa ſtatuta Regularium confirmans, non prætendit eos à ſtricta obſeruantia, vel ſub ſtrictiori diſciplina degentes. à ſuis inſtitutis amouere; nón enim vero ſimile eſt Papam voluiſſe confirmare contraria Iuri, & Concilio Tridentino aſſerenti, non eſſe ſuæ intentionis, Regulares ſub arctiori regula, vel ſtatutis viuẽtes ab eorum inſtituto, & obſeruantia amouere, *ſeſſ.* 25. *de regul. cap.* 22.

DISPVTATIO XIV.

De ſubiectione, Viſitatione, & Correctione Monialium.

Quæſitum I. Moniales, quibus ſubijciantur.

Quæſitum II. Vtrum Regularis poſſit deputari Adminiſtrator in temporalibus Monaſteriorum Monialium.

Quæſitum III. Quorũ ſit Monialiũ Viſitatio, & Correctio.

Quæ-

Quæſitum IV. An poteſtas Prælatorum Epiſcopis inferiorum in Moniales, ſit ordinaria, vel delegata.

Quæſitum V. An Capitulum ſede vacante poſſit viſitare Moniales, quæ ab Epiſcopo authoritate Apoſtolica viſitantur.

Quæſitum VI. Moniales, in quibus interrogandæ ſint ab earum Viſitatoribus.

Quæſitum VII. De inquiſitione delictorum Monialium in Viſitatione ab Epiſcopo, ſiue ab alio Superiore adhibenda.

Quæſitum VIII. De Pœnis contra impedientes Viſitatores Monialium.

QVÆSITVM I.

Moniales quibus ſubijciantur.

SVMMARIVM.

1 *Moniales* S. *Benedicti Cõgregationis Caſſinenſis Viſitatoribus, & Abbatibus eiuſdem Congregationis ſunt ſubiectæ.*

2 *Moniales Cõgregationis Ciſtercienſis per Abbates eiuſdem Congregationis reguntur, viſitantur, illiſq. ſubijciunt.*

3 *Moniales Cõgregationis Fullienſis reformatæ, Generali, & Abbatibus eiuſdem Congregationis ſubſunt.*

4 *Moniales* S. *Claræ Ordini fratrum Minorum ſubiectæ, à Miniſtro Generali eiuſdem Ordinis viſitantur, corriguntur, & gubernantur.*

5 *Moniales tertij Ordinis S.Franciſci, Generali, & Prouincialibus eiuſdem Ordinis, debent ſubiacere.*

6 *Miniſtri Ordinis S. Franciſci habent authoritatem Apoſtolicam ſpecialiter cõceſſã in vniuerſas Moniales S. Claræ.*

7 *Protector Ordinis Minorum, licèt ſit præcipuus Prælatus dicti Ordinis; tamen gubernationẽ Monialiũ Generali, & Prouincialibus eiuſdẽ Ordinis cõmiſit.*

8 *Moniales Congregationis Vallis Vmbroſæ Præſidenti Generali eiuſdem Cõgregationis ſubduntur; tàm in gubernio ſpirituali, quàm temporali; nec non Viſitatoribus eiuſdem Congregationis.*

9 *Moniales, quæ Regularibus, ſiue Prælatis particularibus, aut Sedi Apoſtolicæ immediatè non ſubijciuntur, Ordinariorum iuriſdictioni ſuppoſitæ ſunt.*

1 MOniales S. Benedicti Congregationis Caſſinen. Prælatis eiuſdem Congregationis, nempe Viſitatoribus, & Abbatibus, ſubiectas eſſe, conſtat *ex Bulla Gregorij XIII.* quæ incipit *Ex noſtri Paſtoralis officij* ſub anno 1574. die 16 Aprilis *in tom. 2. Bullar. Laert. Cherubini conſt. 15. eiuſdem Pontif.*

2 Moniales etiam Ciſtercienſis Congregationis per Abbates eiuſdem Congregationis regũtur & viſitantur, ac proinde ſupradictæ Moniales illis ſubijciuntur, *ex Bulla Pij V.* quę incipit *In eminenti dignitatis* ſub anno 1563. Kalend. Octob. *in eodem Bullario conſt. 70. eiuſdem.*

3 Moniales ſimiliter Ciſtercienſes Congregationis Fullien. reformatæ, Prælatis eiuſdem Congregationis, nempè Generali, & Abbatibus, ſubſunt; *ex Bulla Pauli V.* quę incipit, *Quæ Regulares* anno 1606. die 10. Octob. *in d. Bullario tom. 3. Conſtit. 29. eiuſdem.*

4 Moniales S. Claræ Ordini fratrum Minorum ſubiectæ, à Miniſtro Generali eiuſdem Ordinis viſitantur, corriguntur, & gubernantur, *ex Conſt. Eugenij IV.* quę incipit *Ad ſtatũ ſingulorum* anno 1431. quarto idus Maij, & habetur apud Ioann. Baptiſt. Confectium *in Collect. Priuil. conſtit. 1. eiuſdem Pontif.* Eandem authoritatem Vicario Generali, Prouincialibus, eorumq. Vicarijs ſuper eiſdem Monialibus concedit in Bulla, quæ incipit *Ordinis tui præſertim* ſub anno 1446. nonis Februarij *ex eodem Confect. loco cit. Conſt. 2.*

5 Moniales tertij Ordinis S. Franciſci pleno iure Generali, & Prouincialibus eiuſdem Ordinis debent ſubiacere, atquè ab eiſdem viſitari, & corrigi poſſunt, *ex Bulla Sixti IV.* quæ incipit, *Romani Pontificis*

tificis prouidentia. ſub anno 1471. decimo octauo Kal. Ianuarij *ex eodem Confeſſ. loc. cit. Conſtit.* 11. *eiuſdem Pontif.*

6 Ex quibus conſtat, Miniſtros Ordinis S. Franciſci habere authoritatem Apoſtolicam ſpecialiter conceſſã in vniuerſas Moniales S. Claræ, ſiue ſint primæ, ſiue ſecundæ Regulæ, & in Tertiarias religioſas eiuſdem Ordinis, & quamuis ex Emanuel. Roder. *qq. regular. tom.* 1. *q.* 17. *ar.* 8. prima regula S. Claræ ſtatuat, vt earum Protector eſſet præcipuus Prælatus earum, qui ex Ordine Minorum Viſitatorẽ ad libitum inſtituat, & licèt Vrbanus IV. in regula ab ipſo edita decernat, quod

7 Protector Ordinis Minorũ ſit præcipuus Prælatus, qui Viſitatorem pro Monialibus S. Claræ ſecundæ regulæ inſtituat; tamen ipſa experientia cogente, & pluribus rationibus ad id ſuadẽtibus, quidam Protector, regimen, & gubernationem Monialium, Generalibus, & Prouincialibus Minorum pleno iure commiſit; ſed quia talis commiſſio per obitum Concedentis expirabat, & expediebat, vt eſſet ſpecialiter, & immediatè conceſſa à Summo Pontifice, ne conſcientiæ Prælatorum, quibus ex regula ingreſſum Monaſteriorum Monialium prohibetur, ſine ſpeciali licentia Sedis Apoſtolicæ coinquinarentur, commiſſionem acceptare noluerunt; vnde Innocent. IV. vt refert Lucas Vualdingus *tom.* 1. *Annal. min. in fine in regiſtro Pont. conſt.* 35. *eiuſdem Innoc. IV.* primò gubernationem Monialium Generalibus, & Prouincialibus Miniſtris conceſſit, vt conſtat ex confirmatione Innocentij VIII. qui declarauit, quod Prælati Ordinis Minorum per ſe, vel ſuos fratres, quos ad hoc idoneos viderint, viſitationis officium eis impendant, corrigendo, & reformando in Monialibus ſibi commiſſis, tam in capite, quàm in membris, quæ correctione, & reformatione nouerint indigere, inſtituendo, & deſtituendo, mutãdo, & ordinando, prout ſecundum Deum viderint expedire.

Poſt Innocentium verò alij Summi Pontifices, & præcipuè Eugen. IV. *in Extrauag.* quæ incipit *Ad ea*, & in altera extrauaganti d. Ordinis decreuit, vt Moniales S. Claræ quocunque nomine appellẽtur, & Tertiariæ S. Franciſci in regulari obſeruantia viuere volentes, per Vicarios Generales, & Prouinciales eiuſdẽ obſeruantiæ gubernarentur; & teſtatur ipſe certo experimento illi conſtaſſe ſaluberrimam gubernationem ſub eorum cura Moniales habuiſſe.

Sed quoniam poterat dubitari quanta eſſet prædictorum fratrum authoritas in Moniales, ideo Iulius II. *in extrauaganti*, quæ incipit, *Ex reuelatione* ſtatuit, quod Miniſtri Prouinciales, in vniuerſas Moniales ſibi ſubditas, eandem authoritatẽ habeant, quam Protectori conceſſerat Vrbanus Quartus in regula ab ipſo compoſita, & edita; ſed hæc poteſtas reſtricta fuit per Martinum V.

8 Moniales Congregationis Vallis Vmbroſæ Præſidenti Generali, illiuſquè gubernio tam ſpirituali, quã temporali ſubduntur ex multis ſummorum Pontificum Cõſtitutionibus, & ex antiquiſſima, & inueterata cõſuetudine, nec nõ Viſitatoribus.

9 Aliæ verò Moniales, quæ Regularibus non ſubijciuntur, ſiuè Prælatis particularibus, aut Sedi Apoſtolicæ immediatè, Ordinariorum iuriſdictioni ſuppoſitæ ſunt, niſi per ſpeciale indultum Sedis Apoſtolicæ eximantur, iuxta tradita in Concilio Arelatenſe V. ſub anno 554. ex Iacobo Sirmõdo *tom.* 1. *Conc. antiq. Galliæ Can.* 5. ſub his verbis.

Vt Epiſcopi de Puellarum Monaſterijs, quæ in ſua Ciuitate conſtituta ſunt curam gerant; nec Abbatiſſæ eius Monaſterij aliquid liceat contra Regulam facere.

QVÆSITVM II.

Vtrum Regularis poſſit deputari adminiſtrator, in temporalibus Monaſteriorum Monialium.

SVMMARIVM.

1 *Generales, & Prouinciales Religionũ deputare poſſunt ſuos Regulares pro admini-*

miniſtrationi rerum temporalium, in Monaſterijs Monialium ſibi ipſis ſubiectarum.

2 *Adminiſtratores bonorum temporalium Monialium, tàm Regulares, quàm ſæculares poſſunt corrigi ab Epiſcopo, ſi circa dictam adminiſtrationem deliquerint, quoties opus fuerit.*

3 *Adminiſtratores bonorum temporalium Monialium, quibus rationem ſingulis annis dictorum bonorum reddere debeant.*

4 *Epiſcopus rationabili de cauſa poteſt Superiores Monialium, etiam Regulares admonere, vt huiuſmodi adminiſtratores amoueant, & quid, ſi Superiores negligant.*

5 *Fratres minores, in ſpiritualibus tantùm, non in temporalibus deputari poſſunt pro gubernio Monialium.*

1 EX dictis ſatis compertum eſt, Generales, & Prouinciales Religionum, propter facultatem illis à Sede Apoſtolica attributam erga Moniales eorumdem curæ creditas, deputare poſſe regulares ſibi ſubditos pro adminiſtratione rerum temporalium in Monaſterijs Monialium, vt de facto, & ab immemorabili multæ Congregationes conſueuerunt. Qui adminiſtratores nouiſſimè ex Conſtit. Gregorij XV. de exemptorum Priuilegijs, *vt infra diſputatione* 17. tueri non poſſunt,
2 quominùs ſi deliquerint circa dictorum bonorum adminiſtrationem, ab Epiſcopo loci, tanquam Sedis Apoſtolicæ delegato, quoties, & quando opus fuerit puniri, & corrigi valeant.

3 Similiter ſtatuit, quod ſiue ſeculares extiterint, ſiue regulares, quomodolibet exempti, Epiſcopo loci, adhibitis etiam Superioribus regularibus ſingulis annis rationes adminiſtrationis, gratis tamen exigendas, reddere teneantur, ad idquè iuris remedijs cogi, & compelli queant;

4 Et ſubiungit, quòd liceat Epiſcopo ex rationabili cauſa ſuperiores regulares admonere, vt eiuſmodi adminiſtratores amoueant, iiſquè Superioribus id facere detrectantibus, aut negligentibus, habeat Epiſcopus facultatem illos amouēdi, quoties, & quando opus eſſe iudicauerit. Vnde meritò in Concilio Aquileienſi primo §. *de Monialibus* ſancitū fuit, vt Epiſcopi quęrāt quot ſint redditus Monaſteriorū, vel quę eleemoſynarū quantitas, & in ſibi ſubiectis ordinaria, in alijs Apoſtolica authoritate ſibi Pontificia Conſtitutione attributa, adhibitis Superioribus regularibus præſtituant numerum Monialium, quæ in Monaſterio ali poſſint, ſi plures ſint, quàm ali commodè poſſint, decedentibus aliquibus non ſufficiatur alia, niſi redigatur numerus eo, vt adæquatis facultatibus poſſit ſuſtentari; quod diſtrictè præcipimus obſeruandum, ne præmat egeſtas, & rei neceſſariæ inopia pereant omnia: Interim verò curetur, vt ipſis Monialibus, vel ipſarum induſtria, vel publicis, & priuatis eleemoſynis ſubueniatur, diſpoſitis etiam per Eccleſias capſulis, in quas charitatis ſubſidia conferantur.

Quia vero Monaſteria, quæ opibus olim affluebant, actorum ſeu procuratorū negligentia, ſiuè potētiorum vſurpatione collabi, ita ſolent, vt egere incipiant, & ad paſtoralem pertinet ſollicitudinem, quæ cadere cęperunt authoritate, & ſubſidio fulcire, ne corruant, omnes, & ſingulos Epiſcopos hortamur in Domino, & ſerio monemus, vt omni ſtudio curēt, quod Monaſteriorum terrę, redditus, cenſus, & iura recuperentur, agant apud locorū Magiſtratus, Procuratores dicto excitent Monialium protectores, ſeu Conſeruatores incedant, omnia conentur, ne coram Deo negligentię arguantur, & ſocordię apud homines, quod ſi idem ſit numerus re imminuta, quę integra fuit, nec reſtitutionis ſpes oſtendatur, cogitent Epiſcopi de numero paulatim minuendo, per obitū Monialiū, facto Abbatiſſis, ſeu Prioriſſis graui pręcepto, ne de receptione alicuius ad monachatum, aut tractent, aut deliberent ſe inconſulto; niſi enim præſenti remedio occurratur, erit magnoperè timendum, ne multorum annorum ęre alieno, quod neceſſitate contrahitur, vniuerſus Monialium ſtatus opprimatur, quē

conſultius minui ex parte aliqua, quàm totum extingui permittendum, qua ratione, ſi augeantur Monaſteria legatis pijs, & nouis redditibus, æquum eſt ſeruatis quæ ſeruanda ſunt reliquis numerum etiam Monialium augeri.

5 Verum Innocentius IV. ſtatuit in Monaſterijs Monialiũ, in quibus fratres Minores deputati fuerint pro earũ ſeruitio, in ſpiritualibus dũtaxat deſeruiant. Tũ quia illis per Regulam S. Franciſci, & declarationes Summorum Pontificum prohibetur, non ſolum ingreſſus, ſed etiam acceſſus ad Monaſteria Monialium; Tum quia rerum temporalium adminiſtratio ſæpe ſepius ſine pecuniarum contractatione minimè confici poteſt, quod à fratribus minoribus eſt alienum; Tum deniq. quia Adminiſtrator temporalis neceſſariò debet locare poſſeſſiones Monialium, vendere triticum, & alia, quæ ex dictis poſſeſſionibus colliguntur, quæ omnia nemo ignorat, ipſorum fratrum ſtatui, & profeſſioni à tẽporalibus abſtractæ, contraire.

Quibus etiam accedit decretum Illuſtriſſimi tunc temporis Domini dicti Ordinis Protectoris confirmatum à Clemẽte Octauo, quoad Procuratores Monaſteriorũ Monialium in Luſitania exiſtentiũ, ſub hoc tenore.

CLEMENS PAPA VIII.
ad futuram rei memoriam.

Romanum Pontificem decet ea, quæ per Regularium Superiores ſalubritèr ordinata ſunt, libenter approbare, & ſi ipſorum ratio expoſtulat, Apoſtolicæ ſuæ cõfirmationis munimine roborare, pro vt in Domino conſpicitur ſalubritèr expedire; Cũ igitur à dilecto filio noſtro Cardinale Matthaio nuncupato vniuerſi Ordinis S. Franciſci de obſeruantia Protectore, Correctore, & Gubernatore emanarunt literæ ſubſequẽtis tenoris, videlicet. Hieronymus Tituli S. Pancratij Sãctæ Romanæ Eccleſiæ Præſbiter Cardinalis Matthæius nuncupatus, totius Ordinis fratrum Minorum S. Franciſci de obſeruantia Protector, Corrector, & Gubernator vniuerſis, & ſingulis literas noſtras patentes inſpecturis, lecturis, paritèr, & audituris notum facimus, qualitèr ad noſtras aures nuper peruenit nonnullorũ Monaſteriorum Monialium de obſeruantia Regnorum Portugalliæ Procuratorias, ſiue factorias, ſic commiſſas eſſe aliquibus ex fratribus dictæ obſeruantiæ, vt ipſi vniuerſam curam, ſolicitudinem, & adminiſtrationem pecuniarum, bonorum, redditũum, & litium eorundem Monaſteriorũ; & per ſe ipſos gerant, non ſine perſonarum ſæcularium ſcandalo, ac ſuæ regulæ, religionis, ac profeſſionis detrimento. Nos igitur, qui ex iniuncti nobis officij ratione ijs omnibus, quæ contra obſeruationem regulæ B. P. Franciſci, ac Religionis, & profeſſionis eorundem fratrum obligationem eſſe noſcuntur, obuiare tenemur, præſentium noſtrarũ literarum tenore decreuimus ſtatuimuſq. & ordinamus ac in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis, priuationiſq. officiorum, & dignitatum, inhabilitatiſq. ad illa, & alia impoſterum obtinenda incurrendis pœnis, mandamus modernis, & pro tempore exiſtentibus dicti Ordinis de obſeruantia Miniſtris, Prouincialibus, Cõmiſſarijs, Viſitatoribus, Diffinitoribus, Guardianis, ſeu quibuſcunque alijs Prælatis, & Officialibus, ad quos id nunc ſpectat, aut pro tempore ſpectabit, vt omnes, & quoſcumque dicti ordinis fratres, qui in dictis Monaſterijs Monialium prædictas procuratorias ſeu factorias exercent, infra trium dierum ſpacium à præſentatione præſentiũ noſtrarum literarum computandum, à dictis prouratorijs, ſiue factorijs omninò cum effectu amoueantur, & ad Monaſteria fratrum redire, & eorum Prælatis obedire faciant, & procurent, factoriaſque, & procuratorias prædictas perſonis ſæcularibus bonæ conſcientiæ, ſicut antea fiebat, à Monialibus committi curabunt; in quorum fidem has noſtras patentes literas manu propria ſubſcripſimus, inſtituimuſque ſigillo, quo in talibus vtimur, muniri, & à ſecretario noſtro firmari. Datum Romæ, in Palatio noſtræ ſolitæ Reſidẽtiæ ſub die vltima Februarij anno Iubilei milleſimo ſexcenteſimo.

Nos attẽdentes literas prædictas, & earum obſeruationem ad maiorem religionis perfectionem conducere maxime auctoritate

tate Apoſtolica tenore præſentium eas perpetuo confirmamus, & approbamus, illiſq. perpetua, & inuiolabilis firmitatis robur adijcimus, omneſque, & ſingulos, tàm iuris, quàm facti alioſque, & ſubſtantiales defectus, ſi qui in illis interuenerint, ſupplemus eaſque validas, & efficaces fore, & eſſe perpetuamque roboris firmitatem obtinere, ac ab omnibus, & ſingulis Ordinis S. Frãciſci de obſeruantia Regnorum Portugalliæ Prælatis, & Superioribus nunc & pro tempore exiſtentibus ſub pœnis in præmiſſis literis contentis inuiolabiliter obſeruari debere decernimus; non obſtantibus quibuſuis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac ipſius ordinis de obſeruantia, & iuramento cõfirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis Apoſtolicis in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis, approbatis, & innouatis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Datum Romæ, &c.

QVÆSITVM III.
Quorum ſit Monialium Viſitatio, & Correctio.

SVMMARIVM.

1 *Prælati omnes tenentur viſitare ſuos ſubditos ſtatutis temporibus.*

2 *Monaſteria Monialium, à quibus viſitare debeant ſingulis annis.*

3 *Monaſteria Monialium Regularibus ſubiecta ſub eorum cura, & cuſtodia ſunt relinquenda.*

4 *Prælatorum, quorum eſt Moniales viſitare, eorundem eſt etiam illas corrigere, & punire, ſi deliquerint.*

5 *Prælati omittentes ſubditos ex negligentia, vel timore corrigere, peccant mortaliter, etiam aliquãdo in peccatis venialibus, quatenus in illis introducuntur conſuetudines contrariæ Religioni.*

1 SVppono teneri Prælatos Eccleſiaſticos, tàm ſæculares, quàm Regulares ſtatutis temporibus viſitare Prouinciam, Diœceſim, aut Conuentum, & Religionem, ad explorandum ſubditorum mores, vt iubetur *in cap. 1. de offic. ordin. & c. cum olim de accuſatione, & cap. Romana de cenſ.* & hoc certum eſt de Viſitatoribus in vniuerſum.

2 Quo vero ad Moniales omnes; Certum eſt ex Clement. 2. *Attendentes de ſtat. Monac.* Monaſteria Monialium, quæ Papæ immediatè ſubijciuntur, ab Ordinarijs locorum Apoſtolica authoritate, non exempta autem ab ijſdem Ordinarijs, ſed authoritate propria; exempta vero, per Prælatos, quibus ſubſunt ſingulis annis viſitari debere; quod etiam docent Lapus, Abbas, Ancheran. Zabarell. Paulus de Eleaz. Bonifac. de Vitalin. *in d. Clement.* & Viuianus *in ration. lib. 3. pag. 349.* Petrus Aragona *in compend. pag. 500.* & Barb. *in Collect. in d. Clement.*

Poſtmodum in Concilio Tridentino *ſeſſ. 25. de regular. cap. 9.* idipſum renouatum eſt, ibi enim diſponitur, quod *Monaſteria ſanctimonialium ſanctæ Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubiecta, etiam ſub nomine Capitulorum S. Petri, vel S. Ioannis, vel aliàs quomodocunquè nuncupentur, ab Epiſcopis tamquã dictæ Sedis delegatis gubernentur, non obſtantibus quibuſcunq.* Quod decretum declarauit Sacra Congregatio eſſe intelligendum, quoad gubernium ſpirituale, non temporale; ex Armendar. *in addit. ad recopil. leg. Nauar. lib. 2. tit. 18.*
3 *leg. 7. de regul. num. 93. Monaſteria vero, quæ à deputatis in Capitulis Generalibus, vel ab alijs regularibus reguntur, ſub eorũ cura, & cuſtodia relinquantur;* vt ſanciuit Concilium Tridentinum *loco cit. & cap. 1. eiuſdem ſeſſ.* vbi *præcipit, vt omnes Regulares, tam viri, quam mulieres ad regulæ quã profeſſi ſunt præſcriptam vitam inſtituant, & componant, atquè in primis, quæ ad ſuæ profeſſionis perfectionem, vt Obediẽtiæ, Paupertatis, & Caſtitatis, ac ſi quæ alia ſunt alicuius regulæ, & ordinis peculiaria vota, & præcepta, ad eorum reſpectiuè eſſentiã, nec nõ ad communẽ vitam, victum, & veſtitum conſeruanda pertinentia, fideliter obſeruent, omniſquè cura, & diligentia à Superioribus adhibeatur, tam in Capitulis Generalibus, & Prouincialibus, quàm in*

eorum Viſitationibus, quæ ſuis temporibus facere non prætermittant, vt ab illis non recedatur, cum compertum ſit, ab eis non poſſe, ea quæ ad ſubſtantiam regularis vitæ pertinent, relaxari.

4 Ad eoſdem Prælatos, ad quos ſpectat Monialium viſitatio, pertinet earundem correptio, & punitio, ſi deliquerint, tenentur etenim Prælati ſubditos ita corrigere,, & punire, vt ſanguis eorum de manibus Prælatorum requiratur; ex cap. *irrefragabili de offic. ordin.* ſunt enim veri Paſtores, & Eccleſiarum rectores. Imo

5 Prælati omittentes corrigere ſubditos ex negligentia, vel timore, facilè peccant mortaliter, cum teneantur illos in via perfectionis inſtruere. Ita Eman. Sà *in ſumma verbo correctio nu. 2.*

Addunt etiam aliqui Doctores, Prælatos mortaliter peccare, ſi omittant corrigere ſubditos in aliquibus peccatis venialibus illis nimirum, quibus introducuntur conſuetudines contrariæ religioni, quia hoc cedit in magnum detrimentum religionis ipſius; ex Thom. de Ieſu *in viſit. regul. tract. 1. cap. 6.* Bannes 2. 2. *q. 33. art. 2. dub. 2.* Lezana *tom. 1. ſum. cap. 18. nu. 15.*

QVÆSITVM IV.

An poteſtas Prælatorum Epiſcopis inferiorum in Moniales ſit ordinaria, vel delegata.

SVMMARIVM.

1 *Iuriſdictio manans ex conceſſione perpetua à Summo Pontifice facta, vel alio ſupremo Principe, eſt ordinaria.*

2 *Iuriſdictio Prælatorum Regularium in Moniales ſibi ſubiectas, eſt ordinaria.*

3 *Priuilegia auctoritatem ordinariam conferunt, ſi ſint perpetua.*

4 *Generales, & Prouinciales cõſtituere poſſũt Miniſtros pro Monialibus viſitãdis, licèt id eis non eſſet ſpecialitèr conceſſũ.*

1 IVriſdictio manans ex conceſſione perpetua facta à Summo Pontifice, vel ab aliquo Principe, ſiue Communitate non recognoſcente ſuperiorem, eſt ordinaria, iuxta tradita per Gloſs. & ibi Bart. *in leg. pluribus ff. de Procurator.* & gloſſ. *in cap. finali de officio ordin.* & Panormitan. *in cap. Quoniam de officio delegati §. cæterũ num. 1.* & Sylueſt. *verb. Indulgentia n. 7.*

2 At Iuriſdictio Prælatorum Regularium in Moniales ſibi ſubiectas ex conceſſione perpetua facta, à Summo Pontifice emanat, vt clarum eſt, ergo talis iuriſdictio cẽſetur ordinaria, non delegata: ita etiam docent Eman. Roder. *loc. cit. ar. 10. & 11.* & Mirand. *de ſac. Monialibus cit. quæſt. 5. artic. 2.*

3 Nec obſtat, quod Iuriſdictio ſit ex priuilegio, & commiſſione, quia vt docet Eman. Roder. *loc. cit. ar. 10.* priuilegia proinde authoritatem ordinariam conferunt, quia perpetua; vnde iure optimo poſſunt Prouinciales cõſtituere Commiſ-

4 ſarios pro Monialibus viſitandis, licèt eis id non eſſet ſpecialiter conceſſum, quia ex vi ſuæ conceſſionis ordinariæ eoſdem creare poſſunt, & à fortiori idem poterũt Generales Ordinum, ex Emanuel Roder. *loc. cit.*

QVÆSITVM V.

An Capitulum ſede vacante poſſit viſitare Moniales, quæ ab Epiſcopo authoritate Apoſtolica viſitantur.

SVMMARIVM.

1 *Iuriſdictio delegata, quando trãſeat in Capitulum Sede vacante.*

2 *Iuriſdictio delegata commiſſa eſt in perpetuum muneri Epiſcopali.*

3 *Monaſteria Monialium Sedi Apoſtolicæ ſubiecta, non eſt credibile deſtitui Viſitatione ſpirituali toto tempore Sedis Epiſcopalis vacantis.*

MOlina *de iuſt. tom. 6. tract. 5. diſp. 11. num. 8. & 9.* diſtinguit inter caſum, in quo aliquid Iuriſdictionis in perpetuum committitur Epiſcopali muneri, ex delegatione Sedis Apoſtolicę (vt ex officio deinceps competat Epiſcopis) & inter

ter caſum, in quo, id Epiſcopo, & ſub nomine dignitatis, & etiam eius ſucceſſori à
1 Summo Pontifice delegato, ad aliquam tantum peculiarem cauſam; *ex cap. Quoniam Abbas; de offic. deleg.* in hoc ſecundo caſu iuriſdictio delegata non tranſit in Capitulum ſede vacante; in primo verò, Capitulum in dubio ſuccedere debet in iuriſdictione Epiſcopali delegata, niſi aliud aliunde legitimè colligatur ex mente delegantis, quia ſuppoſita perpetuitate huius delegationis, per quam id, de quo actũ fuerit, annectitur in perpetuum muneri Epiſcopali, non quidem principaliter in bonum Epiſcopi, nec tanquam eius priuilegium, ſed in bonum eorum, in quos exercetur iuriſdictio delegata. Cum ergo cõ-
2 ſtet Iuriſdictionem delegatam commiſsã eſſe in perpetuum Epiſcopali muneri, ac proinde, quod in ea ſuccedat Capitulum ſede vacante; poterit in ſpiritualibus Moniales exemptas viſitare, quia, vt aduertit idem Molin. *loc. cit.* credendum non eſt, Concilium Tridentinum *d. cap.* 9. & Clement. *Attendentes*, toto tempore ſedis vacantis voluiſſe, Monaſteria Monialium Summo Pontifici immediatè ſubiecta, viſitatione deſtitui, & quolibet alio regimine ſpirituali priuari.

3 Contrarium tamen ſentiunt Azor. *par. 2. inſtit. moral. lib. 3. cap. 37. quæſito* 15. & Nicol. Garzia *de Benefic. par.* 5. *cap.* 7. *nu.* 45. & alij Doctores apud Barboſ. *de offic. & poteſt. Epiſc. par.* 3. *alleg.* 73. *nu.* 8. & 9.

QVÆSITVM VI.

Moniales, in quibus interrogandæ ſint ab earum Viſitatoribus.

SVMMARIVM.

1 *Moniales, in quibus interrogandæ ſunt ex decreto* Concil. Trident. ſeſſ. 25. de Regular. cap. 9.

2 *Moniales (præter ſubſtantialia vota) in Regula, & eius obſeruantijs ſunt interrogandæ, & examinandæ.*

3 *Interrogationes omnes, quæ fieri ſolent Monialibus in viſitatione.*

1 Præter ea, quæ Concilium Tridentinum *loc. cit. cap.* 9. decernit circa ſubſtantialia Vota, & victum, & veſtitum, debent Moniales interrogari, quot ſint profeſſæ, & ſi tempore præſcripto fiat Profeſſio, & An habitus profeſſarum, & Nouitiarum ſit diſtinctus.

2 Si regulam, quam profeſſæ ſunt, præter ſubſtantialia Vota, etiam ieiunia, ſilentia, carnis abſtinentiam, aliaſquè obſeruantias continentem, obſeruent: ſi veſtes debitas geſtent, ſi tempore debito celebrent officia, & an omnes conueniãt; an ſit aliqua per ſimoniam recepta, an debitam clauſuram obſeruent, & tempore congruo portæ claudantur, An habeãt conuerſationes, & præſertim laicorum ſuſpectas, periculoſas, aut ſcandaloſas; qualiter Abbatiſſa, Vicaria, & aliæ Præfectæ Monaſterij, & Officiales officium ſuum compleant; qualiter ſe gerat Confeſſarius tàm ordinarius, quàm extraordinarius.

3 De alijs pluribus interrogãdæ ſunt earum ſtatum regularem concernentibus, quę breuitèr ponuntur à Gauant. *in tractat. de Viſit.* & a Georg. Polacco 2. *par. Vacat. Epiſcop. circa finem*. Examinetur ergo vnaquequè Monialis ſub his verbis.

De Nomine.
De Cognomine.
De Patria.
De Profeſſione.
De Aetate in Monaſterio.
De Dote allata.
De Renunciatione.
De Clauſura.
De Portis.
De Clauibus Monaſterij.
De Parietibus.
De Rotis.
De Cratis ferreis duplicibus.
An apertæ exiſtant in Aduentu, & Quadrageſima.
De feneſtrellis Communionis, & Confeſſionis.
De alijs feneſtris Monaſterij.
De Eccleſia interiori, & exteriori.
De Sacramentorum frequentia.
De Chori diſciplina; & Silentio.
De Oratione mentali.

De officio diuino.
Choralis an verè ſit Conuerſa.
De ſtatutis obſeruandis.
De flagellis, & diſciplinis.
De Capitulo Culparum.
De lectione ad Menſam.
De victu, & veſtitu communi.
De largitione munerum.
De Annulorum geſtatione, & chirotecarum.
De Obedientia.
De Paupertate.
De Caſtitate.
De Ieiunijs.
De Silentio.
De cella ſeparata.
De exercitijs Monaſterij communibus.
De officio, & munere cuiuſlibet in particulari.
De Collocutorijs.
De auditricibus.
De comitibus in loquutorio.
De frequenti acceſſu laicorum ſine licentia.
De epiſtolis receptis, & datis.
De electione Officialium.
De Prælata.
De Vicaria.
De diſcretis.
De Magiſtra Nouitiarum.
De Officialium moribus.
De Præfecta Sacriſtiæ.
De Ianitrice.
De Rotarijs.
De Oeconoma.
De Officialibus minoribus.
De Redditibus, & oneribus.
De ſatisfactionibus.
Examinentur rationes dati, & accepti, & expenſarum.
De negotijs Monaſterij.
De comis, canibus, & Auibus non alendis.
De ſpeculis.
De Inſtrumentis muſicalibus.

Quæ omnia ſunt materia & præparatoriā ad Inquiſitionem generalem, & ſpecialem in Viſitationibus Monialium faciēdam; de quibus diffusè *Quæſito ſequen.*

QVÆSITVM VII.

De Inquiſitione delictorum Monialium in Viſitatione ab Epiſcopo, ſiue ab alio Superiore adhibenda.

SVMMARIVM.

1 *Viſitatores Monialium curare debent erga Moniales ſe tanquam Patres, non tanquam Iudices, procedere.*
2 *De delictis Monialium tribus modis poſſunt Epiſcopi, ſiue alij Prælati Iudices, & Viſitatores inquirere.*
3 *Inquiſitio prima generalis delictorum Monialium eſt moralitèr neceſſaria pro Viſitatione inchoanda.*
4 *In Inquiſitione generali non prærequiritur aliqua clamoroſa inſinuatio, vel infamia, aut accuſatio delictorum.*
5 *Iuramenti petitio non requiritur in generali Inquiſitione, & Viſitatione.*
6 *Inquiſitio generalis non eſt perfectum iudicium.*
7 *Crimina occulta in generali Inquiſitione non ſunt interroganda, neque patefacienda.*
8 *Viſitatores in Inquiſitione generali inquirere poſſunt de delictis Monialium eligendarum in Abbatiſſas.*
9 *Inquiſitio ſecunda ſpecialis delictorum Monialium quomodo, & quando ſit facienda.*
10 *Inquiſitio ſpecialis delictorum eſt hodie valde in vſu.*
11 *In Inquiſitione ſpeciali debet tantùm interrogari de delicto ſpeciali, niſi ſit alteri coniunctū, & ſi præceſſerit ſuſpicio.*
12 *Inquiſitio tertia delictorum particularis, quomodo ſit facienda.*
13 *Delictum quando eſt Iudici notorium non poteſt prætermitti à Iudice, quin contra delinquentem iuridicè procedat.*
14 *Inquiſitio ſpecialis fieri nō debet, niſi præcedat infamia proportionata delicto, ſiue clamoroſa inſinuatio, vel indicia manifeſta, aut ſemiplena probatio.*
15 *Iudex non poteſt via inquiſitionis ſpecialis pro-*

lis procedere, niſi adſit accuſator formalis, vel virtualis.

16 *Chriſtus Iudam non abiecit, quia non erat accuſatus.*

17 *Iudicium ex tribus perſonis conſtat, nempe, Accuſatore, Reo, & Iudice.*

18 *Delictorum denunciatio apud Prælatum, vel Iudicem tribus modis fieri poteſt.*

19 *Prælatus paternè monitus non poteſt reũ punire, ſed debet monere, & minis terrere, vt cautiùs viuat.*

20 *Reus in paterna monitione iuſſus ſub excommunicationis ſententia fateri delictum, non tenetur.*

21 *Reipublicæ conuenit, ne delicta maneant impunita.*

22 *Accuſatio iuridica, quas ſolemnitates requirat.*

23 *Pœna talionis eſt eadem, qua puniendus eſſet accuſatus.*

24 *Pœna talionis tanquam ſeuera in pleriſq. locis eſt abrogata.*

25 *Correctio fraterna ſemper præmittenda eſt, ſi ſpes emendæ habeatur, & delictum non ſit publicum.*

26 *Correctioni fraternæ omnes tenemur ſub peccato mortali iure naturali diuino.*

27 *Moniales, ſi per correctionem fraternã ſpẽ nullam habeant emendationis ſororis delinquentis, tenentur illam paternè Prælato denunciare,*

28 *Proximi ſalutem tenemur omnes procurare omni meliori modo, & via, ſalua ipſius fama.*

29 *Delictum denunciandũ eſt Iudici, quando, nec in correctione fraterna, vel paterna nihil profecerit Monialis, & ſi poſſit per teſtes idoneos delictũ probare.*

30 *Denunciare iuridicè nemò tenetur, quod probare non poteſt.*

31 *Denunciare non tenetur quis delinquentem de peccatis occultis, quando nulla ſperatur peccantis correctio.*

32 *Correctionis fraternæ finis, eſt Charitas.*

33 *Delicta omnia, ſi in hoc ſæculo punirentur, locum non haberent diuina Iudicia.*

34 *Monialis interrogata (etiam ſub Iuramẽto) non tenetur manifeſtare, quam nouerit occultè deliquiſſe.*

35 *Iudex non habens plenam, vel ſemiplenã probationem de delicto, non poteſt iuridicè interrogare.*

36 *Superior depoſito munere Viſitationis, ſi præcipiat, vt ſibi tamquam Patri denuncientur ſpectantia ad bonum Monaſterij, debet Monialis ei obedire.*

37 *Delicta in damnum Communitatis, vel Monaſterij reuelanda ſunt Prælato, licèt non præceſſerit infamia, nec adſint teſtes.*

38 *Delicta publica ſine vlla monitione deferenda ſunt ad Prælatum Iudicem, licèt haberetur ſpes emendationis per correctionem fraternam.*

39 *Peccatum occultum, quod vergit in damnum publicũ, etiam ſi eſſet dubia ſpes emendationis, adhùc eſt denunciandum.*

40 *Iudex non debet firmare iudicium ad delationem cuiuſcumquè Monialis, etiã ſenioris, ſicut nec ad libellos, vel epiſtolas ſine authore.*

41 *Libelli ſine nomine authoris nullam inducunt infamiam.*

42 *Inter Mulieres liuore Inuidia ſolent ſæpe falſa denunciari.*

43 *Denunciatio non debet recipi à Superiore Iudice, niſi denuncians ſit bonæ famæ.*

44 *Superior audita accuſatione alicuius criminis, quid agere debeat, & obſeruare.*

45 *Superior, quãdo Canonicam purgationem Monialibus accuſatis indicere poſſit, licèt parum ſit in vſu.*

46 *Monialis, cui indicitur purgatio Canonica, debet coram Prælato ſuo iurare, ſe non commiſiſſe delictum, de quo infamata cenſetur.*

47 *Teſtes compurgatores quando, & quomodo iurare debeant.*

48 *Monialis deficiens in indicta purgatione punitur tanquam conuicta.*

49 *Complex, ſi complicem accuſet, debet cum iuramento deponere.*

50 *Complici complicem accuſanti maior fides adhibenda eſt.*

51 *Subditi, an poſſint ſuum Prælatum delinquentem accuſare.*

52 *Monialis accuſata, ſi fuerit Abbatiſſa, vel Prioriſſa, maiore opus erit diſcuſſione, accuſatione, & inueſtigatione.*

53 *Moniales parere debent Abbatiſſæ, etiam pendente eius accuſatione in iudicio.*

54 *Teſtes interrogandi ſunt iuridicè præuio Iuramento de iure communi, niſi conſuetudo Religionis aliud expoſcat.*

55 *Teſtis non iuratus non facit probationem.*

56 *Proceſſus non ſubſtantiatur ſine iuramẽto.*

57 *Teſtes iuridicè interrogati tenentur ſub mortali veritatem fateri, maximè, ſi delictum vergat in publicam perniciẽ, vel damnum tertij, quod abſq; illius teſtimonio vitari non poteſt.*

58 *Teſtis non poteſt de iure teſtimonium ferre de auditis in Confeſſione.*

59 *Confeſſionis vinculum maius eſt quolibet hominis præcepto.*

60 *Teſtis non poteſt de delicto ſibi ſub ſecreto detecto teſtificari; dummodo non ſit in damnum Reipublicæ.*

61 *Secretum ſeruare eſt de iure naturæ.*

62 *Teſtis nõ tenetur ſuo notabili damno ſpirituali, vel temporali teſtimonium ferre.*

63 *Teſtis deponere non tenetur, quæ ex auditu cognouit.*

64 *Mulieres de iure à teſtimonio excluſæ, aliquando permittuntur teſtes eſſe.*

65 *Moniales admittuntur in teſtes contra alias Moniales.*

66 *Fœminarum duarum teſtimonio quis cõdemnari non poteſt; ſecus verò de Monialium teſtimonio.*

67 *Delictũ tunc cenſetur plenè probatũ, ſi per duos teſtes oculares, & cõteſtes, ac omni exceptione maiores, teſtificatum eſt.*

68 *Teſtes oculares quales ſint.*

69 *Conteſtes quinam dicantur.*

70 *Teſtes omni exceptione maiores ſunt, quibus nulla exceptio opponi poteſt.*

71 *Teſtes ſingulares quinam ſint, & quam probationem faciant.*

72 *Teſtes ſingulares ſufficiunt ad excludendã Monialẽ à dignitate Abbatiſſatus.*

73 *Iudex, teſtibus examinatis, & peractis probationibus, ſi certò cognouerit ream Monialem non commiſiſſe delictum, debet illam tanquam innocentem abſoluere, ſecùs ſi delictum probatum fuerit.*

74 *Sententia Iudicis cõtra Monialem ream, quomodo ſit ferẽda, & pœna deſignãda.*

75 *Sententiam præcedere debet examinatio legitima probationum.*

76 *Teſtium qualitates, & reæ Monialis defenſiones, excuſationes, & exceptiones, ſunt à Iudice inſpiciendæ.*

77 *Prælati Regulares non tenentur in cauſis ſuorum ſubditorum procedere cum apicibus, & rimulis Iuris; ſed tantum eſſentialia iuris obſeruare.*

1 NOtandum, quod Viſitatores Monialium, curare quàm maximè debẽt, ſe erga Moniales, tanquam Patres, non tanquam Iudices procedere, vt omnia paterna charitate fiant, & benignè, ac charitatiuè eas corrigant, & quoad fieri poteſt, nihil de ſupplicijs cogitent, ſollicitè curando, ipſarum vulneribus mederi, & vitia omnia ab illis radicitùs ſuauitèr euelli. quod habetur *in cap. licèt plerumquè diſt. 5.* & eſt D. Gregor. *epiſt. ad Epiſcopos per Galliam, & Germaniam conſtitutos* in hęc verba *Licèt plerumquè accidant in Sacerdotibus*, (dicamus nos in Monialibus) *quæ ſunt reprehendenda, plus tamen erga corrigendas agat beneuolentia, quàm ſeueritas, plus cohortatio, quàm comminatio, plus charitas, quàm poteſtas, cum nemo noſtrum ſine peccato viuat*; quæ verba ad literam appoſita fuerunt in Concilio Tridentino *ſeſſ. 13. cap. 1. de reformat.* Hinc S. Benedictus in ſua Regula *in cap. 3.* ſcripſit, Meminiſſe debent ſuperiores quo nomine ſint inſigniti, Patres videlicèt, atquè idcircò curent rẽ ipſam egregiè præſtare.

2 Epiſcopus tamen, vel alius Superior, Viſitator, & Iudex tribus modis de delictis Monialium inquirere poteſt. Primò
3 Inquiſitione generali, tàm ex parte Monialium, quàm ex parte delictorum, vt quando Viſitans interrogat, An inter Moniales ſint aliqua crimina, & an obſeruentur Leges, & Statuta Monaſterij, vel cõſtat Monialem aliquam commiſiſſe crimẽ notabile intra tria vota eſſentialia, & cõtra præcepta diuina, & Eccleſiaſtica, &c. Qui modus Inquiſitionis eſt iuſtus, cum nullam denotet infamiam, nec Monialibus iniuriã ferat, & eſt neceſſarius moralitèr ad Viſitationem inchoandam, tamquã præam-

præambolum quoddam ad generalem Monaſterij gubernationem, vt docet Sotus *in par.2.in releꝺ. de rat.teg.ſecr. mēb. 2.quæſt.7.concl.3.dub.1.*

4 Vnde pro hac Inquiſitione generali facienda non requiritur, quod præcedat aliqua clamoroſa inſinuatio de aliquo crimine, aut accuſatio, nam in huiuſmodi Inquiſitione Prælatus, & Viſitator procedit ex officio ob bonum commune Monaſterij, & non ad petitionem partis; ex Alderete *de relig.diſcip.lib.1.cap. 7. num. 3.* Thoma de Ieſu *tract. 1.de Viſit.regul.cap. 1.* Lezana *tom.1.ſum.cap.27.num. 2.*

5 Præterea non requiritur petitio Iuramenti à Religioſis ſaltem de iure communi, quicquid ſit de ſtatutis particularibus

6 Religionum: ratio eſt; quia hæc generalis Inquiſitio non eſt perfectum Iudicium,ſed preparatoria ad Inquiſitionem ſpecialem; quæ Iudicium eſt. Lezana *loc.cit.* & Graff. *2.par.deciſ.lib.3.cap.28.num. 5.* Alderete *loc.cit.num.4.*

7 Similiter in Inquiſitione generali crimina occulta interroganda, aut patefaciē da non ſunt,niſi de illis præcedat aliqua infamia,aut ſuſpicio probabilis; ita vt nec delinquēs teneatur declarare ſuum peccatum, quod commiſit,quamuis publicum, quia non iuridicè interrogatur; ſicut nec de aliquo crimine in particulari.

8 Poſſunt tamen in hac Inquiſitione generali Viſitatores inquirere de meritis,aut de demeritis Monialiū, quæ poſſunt eligi in Abbatiſſas, & Prioriſſas, quamuis de eis nulla præceſſerit infamia. Coriolan. *de caſib.reſeru.par.2.caſu 5. de inquiſit.partic. num.19.*

9 Secundo modo, quando ex Viſitatione, ſeu Inquiſitione generali conſtat de delicto commiſſo,fit Inquiſitio per interrogationem ſpecialem ex parte delicti, & generalem ex parte perſonarum, vt ſi delictum ſit notorium, & malefactor occultus, nec vlla infamia laboret, Prælatus, & Iudex non debet facere inquiſitionem de ſingulari aliqua perſona, quia,cum nulla de illa præcedat infamia,iniquè infamaretur, ſed inquiſitio in cōmuni ſolummodò agenda eſt; Ita Thom. de Ieſu *loc. cit.tract 2.cap. 5.num. 6.* ratiō deſumitur ex communi vſu Reipublicæ Chriſtianæ, & Prælatorum, ac Iudicum timoratæ conſcientiæ, qui ob bonum publicum ita procedūt; vnde per hanc Inquiſitionem Viſitator, & Iudex debet interrogare, An v.g. ſciatur,Monialem aliquam Proprietariam eſſe, vel contra honeſtatem,vel clauſuram perpetraſſe delictum; & hæc conuenit cum præcedenti, fit enim abſquè

10 alicuius perſonæ infamia; imo hodiè huiuſmodi modus inquirēdi eſt valdè in vſu; benè tamen aduertunt Doctores, vt re-

11 fert Polac. *par.2.Vacat.epidim. in fine*,in hac Inquiſitione non debere Viſitatores vſurpare, niſi ſpeciale delictum, de quo interrogatur, ſi præceſſerit ſuſpicio, quāuis nulla habeatur notitia de Moniali delinquēte, & niſi delictum,de quo inquiritur,ſit taliter alteri coniunctum, vt perfectè ſine eo cognoſci non poſſit.Coriolan. *loc. cit.num.19.*

12 Tertiò poteſt fieri Inquiſitio in particulari, tàm ex parte Monialis delinquentis, quàm ex parte delicti, v. g. An ſoror N. clauſuram violauerit, vel cōmiſerit tale,& tale delictū,& tunc contra delinquētem debet fieri ſpecialis inquiſitio, & iuramento præuio teſtes interrogandi; cū

13 enim delictum ſit Iudici notorium, non poteſt prætermittere,quin iuridicè contra delinquentem Monialem ſic infamatam, procedat,ex Nauarr.*de iudic.num.87.* Alderete,*loc.cit.cap.7. num. 6.* & hoc valet etiam in caſu, quo iniuſtè tale delictum ſit Epiſcopo, ſiue alio Prælato patefactū, quia eo ipſo, quod crimen deductum eſt in notitiam Iudicis ſiuè benè,ſiue male, tenetur Iudex contra illud procedere, Leſſ. 2. *de iuſt.capit.29. dub. 15. numer. 125.* Thom. à Ieſu *loc.cit. tract. 2. cap.4. num. 7.*

14 Non tamen debet Inquiſitio ſpecialis fieri, niſi præcedat infamia proportionata delicto, & ſufficiens, ſiue clamoroſa inſinuatio, vel indicia manifeſta, quæ vehementem afferant ſuſpicionem, aut ſemiplena probatio, cum ſine aliquo iſtorum, delicta reputentur occulta iudicio humano.Ita S.Thom.*2.2.q.69.ar.2.& 3.*

& ha-

& habetur, *ex cap. qualiter, & quando, & cap. Inquiſitionis de Accuſat.*

15 Tum quia, vt docet S. Thom. *loco cit. quæſt. 67. art. 3.* contra nullum poteſt Iudex via Inquiſitionis (intellige ſpecialis) procedere, quando nullus eſt accuſator formalis, ſiue virtualis, & colligitur *ex cap. ſi quis poteſtatem 23. q. 4.* vbi dicitur,
16 ſicut nec Chriſtus Iudam abiecit, quamuis enim furem eum eſſe ſciret, quia tamen non erat accuſatus, minimè eum abiecit.

17 Tum denique, Iudicium ex tribus perſonis conſtat, ſcilicet, accuſatore, reo, & Iudice, cum ergo in hac Inquiſitione ſpeciali accuſator non exiſtat, nō poteſt fieri iudicium, ex Franciſco Aret. *in pract. crim. cap. 14.*

18 Tribus etiam modis poteſt Monialis, vel quilibet ſubditus ſuum Prælatum de aliquo delicto admonere, vel denunciare. Primò paternè, vel maternè, admonendo Prælatum, vel Prælatam inter ſe, & ipſum ſolum, ad emendationem fratris,
19 vel ſororis, & tunc Prælatus, & Superior non poteſt reum punire, neque iuridicè interrogare, ſed debet tantum monere, & minis terrere, vt cautiùs viuat; nam non poteſt iuridicè procedi contra reum ſine legitima probatione, infamia, & in-
20 dicio, imò reus tunc ſub excommunicationis ſententia iuſſus confiteri delictum, non tenetur; ex Angl. *2. par. quæſt. de corect. ar. 1. diſp. 7. concl. 1.* Peirin. *tom. 1. de ſubd. quæſt. 1. cap. 16. concl. 2.* Lezana *in ſum. tom. 1. cap. 27. num. 3.*

Secundò iuridicè denunciando crimē Superiori tanquam Iudici competenti, & ſic intendit ſubditus correctionem fratris, vel ſororis, & etiam pœnam delicto de-
21 bitam propter bonum publicum Reipublicæ, cui cōuenit, ne delicta maneant impunita *cap. nouit de iud.* & ad exemplum aliorum, quo modo denuncians non ſe obligat ad probandum, ſed tantum præparat viam Iudici, vt ipſe inquirat, ideo ſufficiit, quod proponat delictum, teſtes, indicia crimen probantia. Tertiò etiam iuridicè, ſed accuſando vindictam inten-
22 dit, quæ accuſatio tres requirit ſolemnitates; prima eſt vt fiat in ſcriptis *ex cap. 2. quæſt. 8. per totum, & l. cui. ff. de accuſat.* D. Thom. *2. 2. quæſt. 68.* Caietan. *ibidem* Secūda eſt, quod in libello accuſatorio ſcribantur nomen accuſatoris, accuſati, & ſpecies delicti, & cum qua perſona delictum eſt commiſſum, locus, tempus, vbi, & quando commiſſum eſt *cap. fin. 2. q. 8.* Ter-
23 tia olim accuſator tenebatur probare, & ſtare ad pœnam talionis, quæ eadem eſt, qua puniendus eſſet accuſatus, iuxta illud Exod. 21. *Oculum pro oculo, dentem pro dente, & cap. calumniator, & cap. qui non probauerit 2. q. 3.* ſed quia pœna talionis admodùm ſeuera, & dura viſa eſt: propte-
24 rea in pleriſquè locis eſt abrogata. Ita cōmuniter Doctores, & præſertim Eman. Roder. *tom. 2. qq. regular. q. 6. art. 1.* Clauis reg. *lib. 12. cap. 14. num. 11.* Angles *par. 2. de correct. frater. ar. 2. concl. 1.* Bonaccin. *in decal. diſp. 10. q. 3. punct. 1. prop. 3. &* Sot. *q. 5. ar. 4.*

25 Ante autē denunciationē ſemper præmittenda eſt correctio fraterna ſi ſit ſpes emendæ, & oportunitas, dummodo pec-
26 catum non ſit publicum, vt dicemus. Nā omnes tenemur de iure diuino naturali ad correctionem fraternam ſub peccato mortali, ex S. Thom. *2. 2. q. 23. ar. 2.* Caietan. *ibidem* Eman. Roder. *loc. cit. q. 8. ar. 1.* Nauarr, *in ſum. cap. 28. num. 12.* Sylueſt. *verb. correctio q. 1. num. 2.* Graff. *loc. cit. lib. 2. cap. 69. num. 2.* Peir. *tom. 1. de ſubdito q. 1. de obedient. cap. 16. concl. 3.* & Lezana *cap. 27. num. 2. cit.* & communiter Doctores hoc probātes ex Matth. 18. *ſi peccauerit in te frater tuus, &c.*

27 Ad hanc ergo primò, & principaliter tenentur Moniales, erga ſuas ſorores, at quando nulla ſpes emendæ per correctionem iam factam, ſeu faciendam, habetur, denunciare paternè omnes tenentur cum emenda ſperetur, per paternam Prælati grauiorem, & ſeueriorem admonitionem; ex S. Thom. *loc. cit. ar. 8.* Syllueſt. *cit. num. 5.* Graff. *cit. num. 19.* Eman. Roder. *tom. 2. q. 6. art. 5.* Spathario *de modo corrigendi*
28 *regul. tract. 5. cap. 1. num. 9.* Ratio, quia omnes procurare tenemur ex præcepto diuino ſalutem ſpiritualem proximi omni melio-

meliori modo, & via ſalua ipſius fama, & honore. ſed admonere pium, & charitatiuum Prælatum, & Superiorem de proximi defectibus, vt corrigatur, eſt modus optimus ad ſalutem illius, ergo, &c.

29 Quòd ſi ſpes nulla habeatur, nec in correctione fraterna, nequè in paterna denunciatione, nihil profecerit, per teſtes idoneos ſi poſſit delictum probare, tenetur ſubditus, ſiue monialis peccantem iuridice denunciare Prælato, ſecus verò ſi teſtes idoneos non habeat, vel leues

30 ad probandum delictum, cum nemo teneatur denũciare iuridicè, quod probare non poteſt, *ex c. plerumq. 2. q. 7. & c. placuit. 6. q. 2.* Ita Nauar. *in man. cap. 17. nu. 134.* Angel. *verb. denunciatio n. 13.* Graff. *loc. cit. cap. 69. num. 15.* Regin. *in praxi c. 24. num. 50.* Eman. Roder. *loc. cit. q. 6. art. 2.* Sayr. *in claui regia cit. lib. 12. cap. 10. num. 7.* Armilla *verb. inquiſitio n. 8.*

31 In delictis verò ſecretis, quæ ſunt contra peccantem ſolùm, vt ver. gr. Luxuria, Gula, Auaritia, &c. quãdo nulla ſperatur peccantis correctio, ſed potiùs timetur in peccatis durior obſtinatio, non te-

32 netur ſciens denunciationem facere, quia eſſet contra finem fraternæ correctionis, qui eſt charitas; ex S. Thom. *loc. cit. art. 6.* & Eman. Roder. *loc. cit. ar. 5.* vbi addit, tunc rogandum eſſe Deum, vt talem peccantem a via perditionis auertat, & ad viã veritatis reducat; quod intelligitur, ſi

33 delicta omnino occulta ſint, & per denũciationem iudicialem probari nõ poſſint, ſi enim omnia delicta punirentur in hoc ſæculo, locum non haberent diuina iudicia. ex Naldo *in ſumma verb. accuſare num. 1.*

34 Ex quibus ſequitur, non teneri Monialem interrogatam, etiam ſub iuramento manifeſtare illam, quam nouerit deliquiſſe, dummodo adeò occulta ſit, vt nulla præceſſerit infamia, & ratio eſt, quia

35 tunc Iudex nõ poteſt iuridicè de Moniali illa interrogare, cum non habeat plenã, aut ſemiplenam probationem ac per conſequens interrogata Monialis non tenetur manifeſtare ſociam ſuam nondum diffamatam, etiam ſi ſub iuramento interrogetur; Suarez *tom. 4. de relig. lib. 10. cap. 11. num. 7.*

36 Quod ſi Superior depoſito munere Viſitationis prçcipiat, vt ſibi tanquam Patri, & in ordine tantùm ad emendationem ſecretam denuncientur, quæ ad bonum publicum Monaſterij ſpectant, debet Monialis ſuo Prælato obedire.

37 Si autem delicta ſint in damnum Monaſterij vel Communitatis, licèt non præceſſerit infamia, nec poſſint adduci teſtes, reuelanda ſunt Prælato, abſquè eo, quod præcedat correctio fraterna, vt ſecundũ prudentiam ſuam remedium adhibeat, cum his tamen cautelis, vt denuncientur ea, quæ ad vitandum malum neceſſaria videntur, ſalua quantum poteſt proximi fama. Ita Angles *2. par. quæſt. de correct. diffic. 6.* Salon *2. 2. q. 68. ar. 1.* Peirin. *tom. 1. de ſubd. q. 1. cap. 16. concl. 2. verſic. vbi notandum.*

38 Si delicta ſint publica, ſtatim ſine vlla monitione deferri poſſunt ad Prælatum Iudicem, cum iam Rei fama ſit læſa per peccatum publicum, in quo caſu, ſi adhuc eſſet ſpes publicæ emendationis per correctionem fraternam, tamen ſubſiſtendũ

39 eſſet in accuſatione, imò ſi peccatum eſſet occultum, & in damnum publicum vergat, niſi ſit ſpes certa emendationis, etiam ſi eſſet dubia, adhuc eſſet denunciãdum, ratio eſt, quia concurrente dubio emendationis, & periculo damni publici, huic potius conſulendum eſt, quàm famæ, & periculo delinquentis. Ita Naldus *in ſum. verb. accuſare nu. 1.*

40 Aduertat tamẽ Epiſcopus, ſeu Superior ad nullius Monialis etiam ſenioris delationem iudicium firmare, nequaquam debere, cum Monialis in errorem adduci poſſit, neq. ad Epiſtolas, vel libellos ſine authore, & nomine etiam ſi in illis notificẽtur teſtes, qui delictum poſſunt teſtifica-

41 re, quia huiuſmodi literæ, aut libelli nullam inducunt infamiã, *ex cap. Inquiſitionis extra de accuſat.* & Leſſ. *loc. cit. cap. 29. nu. 136.* Thom. de Ieſu *loc. cit. cap. 3. num. 9.*

42 Aduertat etiam, nunquam inaudita rea Moniali aliquid certi in animo ſuo ſtatuere,

re, quia ſæpè inter Mulieres præſertim
liuore inuidiæ,& odij, ſolent falſa denun-
ciari. ſed in delatione, & accuſatione cri-
minis debet Superior ſibi perſuadere,
poſſe delatricem falli,ſeu viſa, ſeu narrata
deferat,& accuſatione facta,tacitùs Supe-
rior conſideret, quæ inter deferentem
Monialem, & ream emulationis cauſa in-
43 tercurrat; & denunciationem non acci-
piat,niſi denuncians fuerit bonæ famæ,ne
detur locus conſpirationi.
44 Audita accuſatione alicuius criminis
particularis, cum nomine perſonæ illud
perpetrantis,munus prudentis Iudicis, &
Superioris erit, accuſatam ad ſe vocare,
cui frigidè potius,quam calidè delata pro
ponat, minuens etiam verbis delictum,
humanamquè conditionem inculpans, vt
inde ex ore proprio reæ Monialis accu-
ſationem proprij delicti eliciat; ſi verò
rea neget, det operã Superior, vt ad pri-
mam narrati delicti deueniatur,antequam
ad aliam inquiſitionem iterum cum rea
faciendam accedat; & obſeruet, quibus
ſuſpicionibus, & coniecturis nitatur Mo-
nialis auctrix illius narrationis, mores il-
lius conſiderans, an ad accuſationẽ prona
ſit, & ad augendas res ſupra veritatem; &
aliàs maligna, & perturbatrix pacis.
45 Si delatrix viſa à ſe referat,reaquè Mo-
nialis neget, nec minus hæc in negatione
fortis exiſtat, quàm altera in accuſatione,
Iudex poſt tentatos animos vtriuſquè, ſi
pares in verborum conſtantiã illas inuene
rit, poterit eis canonicã purgationẽ im-
ponere,quã de iure cõmuni poteſt Epiſco
pus,ſiue Superior indicere Moniali ſibi
ſubditæ,de non ſeruanda caſtitate infama-
tæ, licèt iam his temporibus parum ſit in
vſu; ſi delictum non poſſit plenè probari,
& de veritate conſtare, vt habetur *in cap.
Moniales de purgat. canon.* non tamen
paſſim huiuſmodi purgatio indicẽda eſt;
46 & Monialis, cui indicitur,coram Prælato
ſuo iurare tenetur, ſe non commiſiſſe
delictum illud,de quo infamata, inquiſita,
47 denunciata, vel accuſata cenſetur; & ali-
qui teſtes compurgatores appellati, iura-
re debent (non quod rea non commiſe-
rit illud delictum) ſed quod opinantur, &
48 credũt,ipſam verum iuraſſe,quod ſi Mo-
nialis in indicta ſibi purgatione defecerit,
tamquam cõuicta punitur, ſi fuerat accu-
ſata, ſi verò inquiſita tantum, aut denun-
ciata,pœna arbitraria punienda erit. Are-
tin. *in pract.c.crimin.par. 3. & cap. 13.
de purgat.*
49 Si complex complicem accuſet,depo-
nere debet cum iuramento, quia licèt
quoad ſeipſam ſit rea, tamen dum depo-
nit contra aliam,fungitur iure teſtis,& tũc
facit iudicium. Coriol.*loc.cit.de Reo nu.* 7.
50 maiorq. fides adhibenda eſt; & niſi Mo-
nialis accuſata clarè ſe purget, vix fides
accuſatrici denegari poteſt, cum ipſa
ſui accuſatrix facta ſit, quod gratuitò ne-
mo prudens operatur.
51 Subditi prohibẽtur accuſare ſuos Præ-
latos *cap.prohibentur 2.q.1. & cap. oues
2.q.7.* Attamen cum bonum commune
id poſtulauerit,poſſunt ex affectu charita-
tis Moniales Prælatam accuſare; vt notat
S.Thom. *2.2.quæſt.68.art.1.ad 2.*
52 Ideò ſi quæ accuſatur ſit Prælata maiore
opus erit diſcuſſione accuſatione,& inue-
ſtigatione, quia multa ratione muneris in
illa ſunt, quæ emulationes,animorumquè
alienationes nata ſunt producere; & ad
53 huc tamen Moniales ei parere debent pẽ
dente accuſatione. Abbas *in cap.ex parte
num.4.* & Felin.*col.2.de accuſ.*
54 Teſtes interrogãdi ſunt ſub iuramẽto ſal
55 tẽ iure cõmuni,quia teſtis nõ iuratus non
56 facit probationem, & ſine iuramento nõ
ſubſtantiatur proceſſus. *ex cap.cum delicti
de accuſat.* niſi conſuetudo Religionis op-
poſitum teneat; ſcilicèt per præceptum
ſanctæ Obedientiæ, vel excommunicatio-
57 nis; ſufficit enim,& æquiualet iuramento,
& ſic iuridicè interrogati tenentur ſub
mortali veritatem fateri, nam aſtringun-
tur iuſto Prælati præcepto. Ita S. Thom.
2.2.quæſt. 70. artic.1.in corp. Nauarr.*cap.
inter verba concluſ. 6. num.* 300. Eman.
Roder. *tom.2.cit.quæſt. 13.ar. 7.* Sylue-
ſter *verb.teſtis quæſt. 8.n.1.* Leſſ. *lib.2.de
iuſt.cap.30.* Azor.*par. 3.inſtit. moral.
lib.13.cap.25.q.1.* Sotus *lib.5.de iuſt.q.7.
artic.1.concl.1.* & maximè tenentur veri-
tatem fateri, quando delictum eſt in pu-
blicam

blicam perniciem, vel in dãnum particulare priuatæ perſonæ, quod abſque illius teſtimonio vitari non poteſt, ex S. Thom. *loc. cit.* Valentia *tom. 3. diſput. 5. quæſt. 14. par. 1.* Nauarr. *in ſum. cap. 15. num. 17.* Vega *2. par. ſum. cap. 115. caſu 8.* Spatharius *tract. 7. cap. 7. num. 3.* ratio eſt, quia ſicut denunciator tenetur ſtatim denunciare delicta propter vitãdum publicum, vel priuatum damnum, ita tenetur teſtis ad id præſertim propter liberationem innocentis, iuxta illud Pſal. 81. *Eripite pauperem, & egenum de manu peccatoris liberate.*

58 Non poterit tamen teſtis de iure teſtimonium ferre de illo, quod per Sacramentalem Confeſſionem nouit, etiam ſi hoc eſſet in ſalutem totius Reipublicæ, ita Nauarr. *cap. inter verba concl. 11. numer. 309.* Sotus *de ratione tegendi ſecretum memb. 3. q. vnica Conc. 4.* Leſſius *lib. 2. de iuſt. cap. 30. dub. 6. num. 49.*

59 Ratio eſt, quia hoc eſt proprium illius Sacramenti, quod eſt maius vinculum, quàm quodlibet hominis præceptum, & hoc ſummoperè aduertant Monialium
60 Confeſſores. Imò ſi delictum ſub ſigillo ſecreti alicui detectum fuit, vel conſilij, ſiuè auxilij petendi gratia, teſtificari de huiuſmodi delicto non poteſt ille, cui delictum detectum fuit, etiam ſi contra delinquentem eſſet infamia, vel ſemiplena probatio exiſtat, ex Nauarr. *in ſum. cap. 25. num. 46.* Leſſius *loco cit.* Reginal. *in*
61 *Praxi lib. 24. num. 47.* ratio eſt, quia ſeruare ſecretum eſt de iure naturali, cui cedit ius Prælati in cogendo ſubditum ad teſtificandum. idem ſentiunt Valent. *tom. 3. diſp. 5. quæſt. 14. p. 1. col. 7.* Spathar. *tractat. 7. cap. 8. num. 2.* Azor. *inſtit. moral. par. 4. lib. 13. cap. 28. dub. 2.* hoc tamen intelligendum eſt cum Valent. & Leſſ. *cit.* modò id, quod acceptum eſt ſub ſecreto non ſit in damnum Reipublicæ, & corporale, vel ſpirituale multitudinis, vel graue alicuius perſonæ particularis.

62 Nec etiam tenetur teſtis ferre teſtimonium cum notabili damno ſpirituali, vel corporali, ſeù temporali perſonæ, honoris, vel bonorum per Nauarr. *in ſum. cap. 25. num. 50.* Leſſ. *loc. cit. nu. 50.* Reginal. *loc. cit. num. 48.* vbi addit, quod nec etiam tenetur; ſi ex eius teſtificatione ſit oriundum ſcandalum, ratio eſt, quia tale officium præſtare non debemus, cum damno noſtro, niſi eſſet in commodum Communitatis.

63 Similiter non tenetur teſtificari quis ea, quæ tantum ex auditu cognouit, & maximè a perſonis infimis, & malę fidei; ex Nauarr. *loc. cit. cap. 45. num. 46.* & Spathar. *cit. num. 10.* quia talis cognitio eſt valde incerta.

64 Mulieres à teſtimonio ferendo excluduntur *in cap. ex eo 15. q. 3. & cap. Mulierem 33. q. 5.* quod verum eſt regularitèr, nam in aliquibus caſibus Mulieribus laicis etiam de iure canonico *cap. tãta de ſimonia* permittitur teſtes eſſe, & accuſare, quando veritas alitèr haberi nequit,
65 multò magis Moniales contra alias Moniales admittendæ ſunt in teſtes, quia earum delicta, non niſi per ipſas probari va-
66 lent; & quamquam ex duarum fœminarum dicto non poſſit quis condemnari, vt multi tenent; hoc tamen non videtur locum habere in Monialibus, quæ ſunt religioſæ timentes Deum, & ſic duæ ſufficientèr probant, ſi aliàs omni exceptione maiores ſint. Lezana *tom. 1. cap. 27. citat. numer. 15. in fine*; at in hoc circumſpecti exiſtant, & prudentèr interrogẽt Iudices.

67 Notandum, quod tunc intelligitur delictum plenè probatum, quando ad minimum per duos teſtes oculares, & conteſtes, ac omni exceptione maiores teſtificatum eſt, iuxta illud Chriſti, *In ore duorũ, vel trium ſtet omne verbum.*

68 Teſtes oculares ſunt, qui oculis, (vel de auditu, quando delictum auditu percipitur) delictum perceperunt.

69 Conteſtes dicuntur, qui in facto, loco, & tempore, perſonis, alijſquẽ circumſtãtijs ad ſubſtantiam facti attinentibus, & neceſſarijs concordant, vt ſi duo teſtes iurent ſe vidiſſe ſororem N. alloquentem N. talibus verbis, prima die Menſis Auguſti, hora ſexta, in locutorio.

Dicũtur etiam conteſtes ſi in ſubſtãtia principali, & facto concordent, per eadẽ

O verba

verba formalia, vel æquiualentia, & in loco, & in tempore; licèt aliàs in aliquibus verbis, vel circumſtantijs diſcordent, imò illa accidentalis diſcordia magis teſtimonium aliquando confirmat, teſtificantur namquè modo humano.

70 Teſtes omni exceptione maiores ſunt, quibus nulla exceptio opponi poteſt, per quam eorum fides minuatur. Alderete *loc. cit. cap. 3. de diſcipl. nu. 6.*

71 Teſtes ſingulares ſunt, qui deponunt de diuerſis numero delictis, vel ſunt, qui in aliquo, vel aliquibus diſcordant, vt ſi Monialis teſtis dicat ſe vidiſſe ſororem N. prima die Auguſti, non in locutorio, ſed in alio loco, vel ſi in locutorio, alia hora, vel teſtetur vidiſſe quidem illam, ſed variat in die, loco, & hora, vel ſi vna teſtificetur allocutam fuiſſe N. & alia N. licèt aliàs cōcordent in loco, & in tempore, & iſtæ nō faciunt plenam probationem, ſed pluſquā ſemiplenam S. Thom. 2. 2. *quæſt.* 70. *ar.* 2. Suar. *tom.* 4. *de relig. lib.* 10. *cap.* 12. *nu.* 37.

Si verò quinque, vel ſex teſtes ſingulares fide digni conueniunt in deponendo actus numero quidem diſtinctos, ſed tamen eiuſdem ſpeciei, vt diuerſas ſollicitationes, & frequentes hominum allocutiones, cum ſaltem in genere probent denūciatam Monialem tali vitio deditam; te-

72 ſtes prędicti ſingulares ſufficiūt ad excludendam illam à dignitatibus Abbatiſſæ, Prioriſſæ, & huiuſmodi. Coriolan. *loc. cit. de teſtibus num.* 15.

73 His peractis, & finitis probationibus, ſi Monialis rea verè ſe defenderit, & teſtes per ipſam adducti certò probent, illam non comiſiſſe delictum ſibi impoſitum, ita vt Iudex credere poſſit illam eſſe innocentem, debet eam abſoluere; ex Alderete *loc. cit. lib.* 1. *cap.* 16. *num.* 2.

Si autem è contra videat delictum plenè probatum eſſe, & defenſiones pro ea adductas, parum aut nihil iuuare, eam condemnare debet pro criminis qualitate. Alderete *ibidem num.* 3. & ſic ferenda

74 eſt ſententia contra Monialem ream, vel in ſcriptis, vel in voce, dum tamen ad illā audiendam citetur rea, & imponenda eſt illi pœna tum iure communi, tum iure particulari deſignata; ex Alderete *cit.*

75 *cap.* 17. *num.* 3. Ad quam præcedere debet examinatio legitima probationum, nimirum, an plenè conuicta ſit Monialis rea; ita vt certò conſtet peccatum ab ipſa patratum; indicia an ſint leuia, aut grauia, delictum an ſit contra bonum commune, an verò ſolum in damnum tertiæ perſonę, aut ſolius delinquentis.

76 Qualitates teſtium etiam inſpiciendæ ſunt, & defenſiones reæ, excuſationes, exceptiones, ac alia huiuſmodi ſedulè examinanda ſunt à Iudice, qui ante omnia Deum exorare debet, vt eius mentem illuminet ad rectè iudicandum. Alderete *dict. lib.* 1. *cap.* 18. Thomas à Ieſu *loc. cit. tr.* 3. *cap.* 14. & Lezan. *loc. cit. num.* 18.

77 His omnibus poſtremò addere mihi viſum eſt, Prælatos Regulares ex priuilegio Bonifac. VIII. non teneri in cauſis ſuorum Religioſorum procedere apicibus, & rimulis Iuris ſeruatis, *ſed ſecundum conſuetudines approbatas, & generalia facta, & facienda Ordinis inſtituta.* Quod ipſe Pōtifex exponit dicens, quod licèt Prælati omnes ad apices Iuris ex ſupradicta Conſtitutione non teneantur, vt ſunt citationū interualla, dilationes, interlocutoriæ, & cætera huiuſmodi, quæ non ſunt de eſſentia iuris non tamen poſſunt in actis iudicialibus pro eorum arbitrio procedere, ſed iure diuino, ac naturali ad ſubſtantialem Iuris ordinem tenentur. Ita Thomas de Ieſu *loc. cit. tract.* 3. *cap.* 1.

QVÆSITVM VIII.

De Pœnis contra impedientes Viſitatores Monialium.

SVMMARIVM.

1 *Viſitatores Monialium impediens in munere viſitationis ipſo facto eſt excommunicatus.*

2 *Excōmunicatio lata cōtra impedientes Viſitatores Monialiū quando incurratur.*

3 *Admonitio contra impedientes Viſitatores Monialium, quæ, & quotuplex eſſe debeat.*

4 *Impedientes Viſitatores Monialium ex-*

com-

communicationem incurrunt, niſi moniti reſipiſcant.

1 IN Clement. *Attendentes de ſtat. Monach.* ſtatuitur, ne quis Viſitatores Monialiũ in munere viſitationis audeat impedire ſub pœna excommunicationis ipſo facto incurrenda ſub his verbis. *Si quis vero Viſitatores ipſos in præmiſſis impedire præſumpſerit, ſeu aliquo præmiſſorum (niſi moniti reſipiſcant) ipſo facto excommunicationis ſententiam ſe nouerint incurſuros, Priuilegijs, Statutis, & Conſuetudinibus quibuſcunquè in contrarium minimè valituris.*

Materia huius excommunicationis eſt impedire Viſitatores in his, quæ ſpectant ad Monialium reformationem, & voluptuoſam vitam, & ad debitum famulatum Deo præſtandum, cum autem multis modis poſſit fieri, vt tale impedimentum inducatur, ſequitur tot modis incurri poſſe hanc èxcommunicationem; quot modis impedimentum præſtari poteſt.

Sed in hac re poſſunt oriri aliquæ dudubitationes.

2 Prima, Vtrum talis excommunicatio incurratur ob ſolum animum, aut conatum impediendi; Cui reſpõdeo negatiuè, quia ad incurrendam excommunicationem requiritur effectus conſumatus ſub cenſura prohibitus, talis autem effectus non eſt attentatio, aut animus, ſiue conatus, ſed ipſummet impedimentum.

Secundo dubitari poteſt, An iſta excommunicatio incurratur ſtatim ac impedimentum in viſitatione Monialium fuit appoſitum.

Reſpondeo requiri monitionem, qua præmiſſa, ſi impediens non ceſſat impedire, aut non reuocat impedimentum, ſtatim excommunicatur.

3 Obſerua tamen hic cum Bonac. *tom. 1. de cenſur. diſput. 2. quæſt. 2. punct.* 4. quod non ſufficit, vt iſta monitio fiat antequam apponatur impedimentum, ſed debet ſubſequi poſitionẽ impedimenti, ita vt Prælatus admoneat ipſum impedientem, vt ceſſet ab impedimento; in textu namque dicitur, *niſi moniti reſipiſcant*, is autem nõ dicitur reſipiſcere, qui nõ deliquit, ſeu nõ impediuit. Ita Sayr. *lib. 3. cap. 35. nu.* 14. Suarez *diſp. 23. ſect. 5. num.* 9. Filliuc. *tract.* 14. *cap.* 5. *quæſ.* 4. *num.* 73. Nauarr. *cap.* 27. *num.* 140. *excom.* 38. Lauor. *de indulg. par. 2. cap. 13. num.* 43. Barboſ. *in collect. ſuper d. Clement. cit. nu.* 6.

Præterea ſubiungit Bonac. *loc. cit.* ſufficere generalem monitionem non ſpecialem, & particularem, quia textus non præſcribit monitionem ſpecialem, ſed ſimpliciter, & indiſtinctè loquitur.

Si quæras, quotuplex monitio fieri debeat. Reſpondeo cum Suar. & Filliuc. *loc. cit.* triplicem, vel vnam pro triplici fieri debere, quia vbi ius monitionem iuridicã requirit, intelligendum eſt de monitione canonicè facienda, quæ trina eſt, vel vna pro trina, niſi aliud neceſſitas ſuadeat. Talis autem monitio fieri debet ab ipſo Viſitatore, vel ab eius Superiore; Ita Syl-ueſt. *verb. excommunicatio 9. numer.* 74. §. 39. Angel. *verb. excõmunicatio 7. caſ.* 39.

4 Aduerte tandem cum cit. Doctoribus, quod omnes, & ſinguli præſumentes impedire Viſitatorem Monialium in viſitationis munere, excommunicationem incurrunt, niſi poſt impedimentum moniti reſipiſcant; vnde ſequitur viros cuiuſcumquè conditionis, & fœminas, etiam ipſaſmet Moniales huic excommunicationi ſubijci, impediendo Viſitatores, ne viſitationis munus exſequantur; Nec obſtat, quod in textu verba genus maſculinum denotent, quia in diſpoſitione iuris, maſculinum concipit fœmininum. Ita Bonacin. *loc. cit. nu.* 8.

DISPVTATIO XV.
De Officio Diuino.

Quæſitum I. An Moniales teneantur diuinum Officium perſoluere.

Quæſitum II. De ſollicitudine, & obligatione Abbatiſſarum, vt debitis horis, & conuenienter diuinũ Officium in Choro perſoluatur.

Quæſitum III. An liceat Monialibus Canonicas horas in cãtu præſertim organico, & figurato perſoluere.

Quæſitum IV. De ſpecialibus Officijs à Monialibus ex indulto Apoſtolico recitandis.

Quæſitum V. An Moniales Nouitiæ, & Conuerſæ teneantur diuinum officium recitare.

Quæſitum VI. An Moniales teneantur Miſſam conuẽtualem celebrare facere, eamq. applicare adinſtar Religioſorum Ordinis, cuius ſunt.

Quæſitum VII. Vtrum Moniales regularium poſſint in ſuis Eccleſijs adminiſtrare facere Euchariſtię Sacramentum à Sacerdote ſæculari.

Quæſitum VIII. Vtrum tempore Interdicti, & ceſſationis à diuinis poſſint Moniales in ſuis Monaſterijs diuina celebrare, & admittere ad diuina, & recipienda Sacramenta perſonas ſæculares.

QVÆSITVM I.

An Moniales teneantur diuinum Officium perſoluere.

SVMMARIVM.

1 *Religioſi omnes vtriuſquè ſexus profeſſi tenentur ſub mortali horas canonicas recitare ex conſuetudine vbiquè recepta, & num. 14.*

2 *Moniales omnes in communi, & in Choro tenentur adinſtar aliorum religioſorum officium diuinum recitare.*

3 *In Monialibus ex obligatione Chori in communi, nõ ſufficientèr naſcitur obligatio Chori in ſingulis.*

4 *Moniales S. Claræ non obligantur ex Regula recitare officium diuinũ in Choro.*

5 *Conſuetudo Chori in Religionibus, quo ſine fuerit introducta.*

6 *Moniales S. Claræ, etiam ſanæ non ſemper tenentur diuinum officium in Choro recitare.*

7 *Abbatiſſarum diſcretioni remittitur, quomodo, & quando, & cum quibus remiſſio perſoluendi diuinum officium in Choro ſit concedenda.*

8 *Moniales Choro non intereſſentes tenentur priuatim diuinũ officiũ perſoluere.*

9 *Moniales in* Confiteor *nihil poſſunt mutare.*

10 *Moniales Clariſſæ propter imperitiam dicere poſſunt Officium laicarum.*

11 *Abbatiſſa non poteſt diſpenſare cum Moniali, ne recitet Officium diuinum.*

12 *Moniales infirmæ diuinum officium perſoluere non debent, ſi præcipiat Medicus.*

13 *Moniales grauiter ægrotãtes ſepties Orationem Dominicam dicere poſſunt pro ſeptem Horis Canonicis.*

14 *Monialis quando excuſatur ab Officio diuino perſoluendo.*

1 Religioſi omnes viri, ac Mulieres, & ad cultum diuinum deſtinati, certum aliquem Ordinem Regularem Eccleſiæ authoritate approbatum profeſſi, & ad Chorum deputati, tenentur Horarias preces Canonicas recitare, tàm etſi ad nullum ordinem ſacrum promoti fuerint; non quidem ex aliquo præcepto, nec vllo iure Canonico, cum tale non extat, ſed ex ex ſolo inſtituto peculiari, & conſuetudine vbiquè recepta. Ita habetur ex Clem. 1. *de celebrat. Miſſar. cap. dolentes*, vbi legitur, *diſtinctè præcipientes, vt diuinum officium celebrent*. Nauarr. *de orat. cap. 7. nu. 21. & 5. argum. cap. 1. de celebr. Miſſ. & cap. final. 29.* Azor. *par. 1. lib. 10. cap. 6. quæſ. 1.* S. Antonin. 3. *par. tit. 13. cap. 4. §. 1.* Turrecrem. *in cap. 1. diſt. 91. q. 15.* Macignus *tract. de Hor. canon. cap. 13. num. 28.* Malderus 2. 2. *tract. 10. cap. 2. dub. 3.* Bellochius *in praxi caſ. reſeru. par. 2. q. 15. nu. 8.* Graff. *par. 1. deciſ. lib. 2. cap. 50. numer. 6.* Emanuel Roder. *tom. 2. qq. regul. q. 10.* Aragona 2. 2. *q. 35. ar. 12.* Conradus *in reſponſ. caſ. conſc. par. 1. q. 240.* Palud. *in 4. diſt. 15. q. 5. ar. 1.* Suarez *de relig. tom. 2. lib. 17. num. 6. &* eodem *tom. 2. cap. 10. num. 1.* Portell.

1.Portell. *de dub.regul.verb. Hor. Canon. num.*3.Reginald. *tom.*2.*lib.*18.*cap.* 12.*n.* 140. qui omnes fatentur ex d. conſuetudine teneri Moniales ad prædictas Horas Canonicas, quæ conſuetudo ad culpam obligat, vt infra *num.*8.

2 Moniales itaquè in cõmuni, & in Choro tenentur omnes diuinum Officium recitare ad inſtar aliorum Religioſorum. hanc Concluſionem expreſſè probant Angel.*verb.Hora Canon.*§.26 & Syluest. *eodem verb. nu.* 10. & loquendo de Monialibus, Mirand. *de ſac. Monial q.*9. *ar.*6. *concl.* 1. & d. Clement.1.*de celebrat.Miſſ.* & ratio eſt, quia in Eccleſia Deus cenſetur peculiariter aſſiſtere, & facilius ab eo impetrare *ex* 2. *Paral.p.* 7.

3 Sed aduertendum eſt, cum Suarez *tom.* 2.*de relig.cap.*10. *num.* 15. quod ex obligatione Chori in toto corpore Monaſterij exiſtente, non ſufficientèr naſcitur obligatio Chori in ſingulis, nam Moniales, & Religioſi qui Chorum profitentur, non tenentur ex vi legis generalis, ſeu præcepti obligantis ſub culpa mortali ad recitandum Officium in Choro, niſi fuerit ſpeciali conſtitutione præceptum, vel niſi de hoc Votum proprium fieret, quod in nulla Religione fieri puto; neque ſcio in aliqua conſuetudinẽ eſſe ſub mortali obligantem. Quando ergo Superior non imponit ſpeciale, aut perſonale præceptum, non eſt talis obligatio in ſingulis ex præcepto; vt optimè docet Caietan. *verb. Horæ canonicæ* per hæc præciſa verba. Vbi contemptus deeſt, & propter meam abſentiam non notabiliter læditur diuini cultus officij, & Prælati diſſimulant, non incurro mortale peccatum ex hoc, quod deſum Horis Canonicis in Eccleſia mea, quia contra præceptum Iuris poſitiui proprie non venio, nec notabile damnum in-
4 fero diuino cultui. Et Eman. Roder. *tom.* 3.*qq.regular.q.*6. *ar.*6. ait, quod ex Regula Moniales S. Claræ non tenentur dicere Officium diuinum in Choro; ergo, &c.

5 Tum quia conſuetudo Chori non eſt introducta in Religionibus hoc ſenſu, ſed olum, vt Horę Canonicę omninò in Choro ſdicendæ ſint, & omnes adeſſe debeant, vt non ſolùm pro ſe, ſed etiam pro vniuerſali Eccleſia orent, tanquam fideles miniſtri pro ſuis benefactoribus, & vt Deo ſeruiant iuxta ſuum Inſtitutum.

6 Imò Eman.Roder. *loc.cit.*affert priuilegium, quod habetur *in ſupplem. ordin.* Leonis X. qui indulſit, & decreuit, Moniales etiam ſanas S. Claræ non teneri ſemper Officium in Choro perſoluere, ac exonerando conſcientiã ipſarum, diſcre-
7 tioni Abbatiſſarum pro tempore exiſtentium commiſit, vt quando, & quomodo, ſiue cũ quibus hæc remiſſio, ſiue exẽptio toleranda ſolertèr inuigilent, & diligenter aduertant, & prudentèr concedant, ne ſub colore pietatis ex nimia indulgentia permittant in aliqua ſororum, ſeu Monialium habitum generari diuinæ offenſionis. Idem dicendum de alijs, quibus regula non obligat: ita etiam docent Hier. Roder.*lo.cit.n.* 6. Portell.*in dub.reg.verb.Hora Canon.n.*13. Peirin. *tom.*1.*de relig.ſubdito q.* 1.*cap.* 24. §. 3. Barth.à S.Fauſto *in Theſ.Relig.lib.*7.*q.* 177. & Mirand..*loc.cit.*

8 An verò Moniales non intereſſentes Choro, teneantur priuatim Horas Canonicas, & Officium perſoluere, Angelus *verb.Hora* §.10. & Aragon.apud Leſſium *loc.cit. num.*40.docent, non eſſe mortale, niſi omittatur diuinum Officium ex conſuetudine, aut contemptu, vel vt dicit Aragon. loquendo ſignantèr de Monialibus, ſi bis, aut ter ommittant priuatim dicere Horas Canonicas, quia huiuſmodi obligatio in eius ſententia oritur ex regulę ſtatuto, quòd non ſolet obligare ad læthale *ex d. cap. dolentes de celeb.*

Sed hæc ſententia videtur hodie ab omnibus reiecta, cum ſit praxi contraria, & regulari obſeruantiæ diſſona; ideo Dicò, quod communior, & melior opinio eſt affirmatiua, dummodo ſit conſuetudo iam introducta, vt ait Hieronym. Roder. *in comp.qq. regul.reſol.*98 *num.*5.S.Antonin.3.*par.tit.* 14.§.1. Turrecrem.*in capit. Eleuterius diſt.* 91.*ar.*10. & Scortia *in ſelect. Sum.Pontif.epit.* 116.*theor.*316.& Soto *lib.*10.*quæſt.*1. *ar.* 3. Eman .Roder. *tom* 1.*qq.regular. quæſt.*42.*ar.*20.Nauar. *in Man.cap.*25.*num.*96.Mirand. *de Sacr.*

Monial. q. 9. art. 6. concl. 2. Diana *in reſol. moral. tract. 2. de dub. regul. reſol. 96.* & hoc probant, quia Moniales conſtitutæ ſunt in ſtatu Eccleſiaſtico, & regulari irreuocabili, & omninò ad chorum addicto, quem profitentur.

9 Aduertant tamen ex Gauanto *tom. 2. theſ. ſect. 5. cap. 17. num. 12.* Moniales, in *Confiteor* nihil mutare, neque dicere *tibi Mater, vobis ſorores, &c.* ſed *tibi Pater, vobis fratres*, ſicut viri.

10 Ex decreto tamen Clementis VII. *in comp. Priuil. verb. Moniales §. 30.* apparet dictum Summum Pontificem conceſſiſſe Monialibus Clariſſis ſub cura fratrum minorum degentibus, quod propter imperitiam, iudicio Prælatorum Confeſſorum, vel Abbatiſſarum, ſatisfaciant dicendo officium Laicarum.

11 Non tamen poteſt Abbatiſſa cum Moniali diſpenſare, ne officium recitet, ſicut poteſt Epiſcopus, vel Abbas reſpectu ſuorum ſubditorum; ex Nauar. *cap. 12. de Horis num. 24. & 25.* Turrecrem. *d. ſt. 91. cap. Eleuterius*, Scortia *in ſelect. ſum. pont. epitom. 116. theorem. 318.*

12 Moniales verò infirmæ ad hoc, vt non teneantur recitare diuinum Officium, ſufficit, quod Medicus dicat, vt non recitent, abſque alia licentia; ratio eſt, quia Monialis infirma, quoad ſanitatem redimendam, Medico eſt ſubiecta, & illi parere tenetur independentèr à voluntate Superioris; quod valet etiam, ſi Medicus dubitaret, an infirmitas Monialis illā excuſet ab Officio perſoluendo. Ita Barth. à S. Fauſto *de Hor. Canon. lib. 2. quæſt. 221.* Peirin. *in addit. ad priu. ſui ord. conſt. Leonis X. c. 4. n. 57.*

13 Religioſis grauitèr ęgrotantibus Clemens VII. indulſit, vt Orationem Dominicam ſepties in die recitando, ſeptem Horis Canonicis ſatisfaciant. Ita Sorbus *in compend. priuil. verb. Officium diuinum pag. 449. verſic. Fratres Ordinis*, quod priuilegium extenditur etiam ad Moniales communicatione priuilegiorum Mendicantium gaudentes.

14 Tenentur ergo Moniales ceſſante legitimo impedimento Horas Canonicas recitare, vt colligitur ex Concilio Lateran. ſub Leone X. & *d. cap. 1. de celebratione Miſſarum*, & Hoſtienſe *ibidem*, & Nauar. *loc. cit. de Hor. Canon. cap. 11.* Graff. *par. 1. dec. lib. 2. cap. 54.* Toleto *d. lib. 2. cap. 14.* Leſſ. *lib. 2. cit. cap. 37. num. 54.* Valentia *2. 2. diſtinct. 6. q. 2. punct. 10.* Sylueſt. *loc. cit. quæſt. 9.*

Dixi *ceſſante legitimo impedimēto*, quia accedente verb. grat. graui infirmitate, ob quam recitatio eſſet nocitura, quæ impedit tractare etiam alia negotia, non autem infirmitas leuis, non tenetur, tunc Monialis ad diuinum Officium; & ſic videtur dicendum de alijs ſimilibus impedimentis retardantibus cætera negocia.

Verum quidem eſt, quod Monialis, ſi totum officium recitare non valet, in iſto caſu impedimenti, valet tamen recitare maiorem partem, ad eam tenetur, ſin verò, ad nihil tenetur. Ita Sanch. *in Decal. lib. 1. cap. 9. per totum* Leſſius *loc. cit.* Nauarr *cit. cap. 1 num. 15.* Azor. *d. cap. 13. quæſt. 4.* Scortia *in ſelect. conſt. theorem. 318.* & ratio eſt, quia maior pars ad ſe trahit minorem *l. quod maior pars ff. ad manicip.*

QVÆSITVM II.

De ſollicitudine, & obligatione Abbatiſſarum, vt debitis horis, & conuenientèr diuinum Officium in Choro perſoluatur.

SVMMARIVM.

1 *Abbatiſſæ curare debent, vt omnes Moniales conueniant in Choro ad perſoluendas Horas Canonicas.*

2 *Obligatio recitandi Officium in Choro cadit in Superiores.*

3 *Superiorum munus eſt curare, vt ſtatutis horis Officium in Choro celebretur, ſub peccato mortali.*

4 *Superiores ſub duplici obligatione tenentur ad diuini Officij recitationem.*

5 *Superiores ſunt Communitatis pars, & capita.*

6 *Prælati, qui ſunt cauſa, vt diuinum officium omittatur in Choro, peccant mortaliter.*

1 IN Concilio Aquileienſe 1.quod habetur *in tom.4.par.2. Concil.general. §. de Monialibus*, ſic ordinatur, *Statutis horis, tàm matutinis, quàm diurnis, & veſpertinis Præfectæ curent, vt Moniales in Eccleſiam ad laudes Deo perſoluendas conueniant, & in ea non nugis, & collocutionibus operam dent, nulla vero Monialis quocunq. prætextu excuſetur à Choro, niſi, vel ægritudinis cauſa, vel ægrotantium cuſtodia, vel iuſti impedimenti excuſatione, quam Præfectarum munus erit cognoſcere, & ſi legitima fuerit, etiam admittere. Quæ in Chorum non venerint pœna Regulæ aut alia, etiam grauiori pro culpæ modo à Præfecta plectantur, at ſi contumaciùs perſeuerarint, Epiſcopo ſignificetur, & medicinam conficiat ipſi ægritudini accommodandam.*

2 Obligatio ergo dicendi publicè Horas Canonicas in Choro iuxta vniuſcuiuſquè inſtitutum, & conſuetudinem cadit in Prælatam, vel Rectorem, aut Superiorē. Nam quoties obligatio aliqua cadit in aliquod myſticum corpus alicuius communitatis, tunc caput talis corporis ratione ſui muneris maximè tenetur curare, vt obligatio illa impleatur, quia ad Superiorem pertinet mouere inferiores ad operandum, & quia aliàs non poſſet moraliter tale opus huiuſmodi obligationi ſatisfacere; quæ obligatio, & frequentia Chori aucta ſpecialiter, & explicata eſt in multis Concilijs in quibus præcipitur, vt Choro adſtricti Regulares ſub cura, & ſollicita diligentia Superiorum, Horas Canonicas perſoluant, & præſertim in Concilio Aquiſgranenſi ſub Stephano Papa V. & Ludouico Pio cap. 131. eiuſdem Concilij in *to. 3. dictorum Concil. par. 1. ſect. 2. & in cap. dolentes de celebr. Miſſarum & in Clement. 1. de celebr. Miſſarum,*

3 vbi §. *vltimo*, Superioribus Regularibus in ſpecie mandatur, vt ſollicitam diligentiam adhibeant, vt debitis horis conuenientèr diuinum Officium celebretur; ita notat Trull. *in elucid. ſui ordin. lib. 2. cap. 12. num. 1.* & Suarez *tom. 2. de relig. cap. 10. num. 8.* in dicto enim canone hæc inter alia ſunt verba *Si Dei, & Apoſtolicæ Sedis indignationem euitare voluerint*, quę verba manifeſtè important præceptum ad mortale obligans, vt benè probat Peirin. *in Conſt. 3. Siſti IV. num. 7.* ratio eſt, quia tùm ex iure communi, tùm ex Regula, & conſtitutionibus Pontificum tenentur Regulares, & Moniales, vt dictum eſt *quæſ. 1.* ad recitandum diuinum Officium

4 in Choro, quæ obligatio in Superioribus eſt duplex; vna, vt ſollicitè curent, hoc munus in Eccleſia per communitatem conuenienter fieri; altera obligatio eſt aſſiſtēdi perſonaliter, & pſallendi cum alijs;

5 cum, & ipſi ſint pars Communitatis, & capita; ſed hæc non eſt maior in Prælatis, & Superioribus, quàm in æteris ex rigore præcepti, niſi fortaſſe tenerentur ratione boni exempli, & ſcandali vitandi, & ob circumſtantiam perſonę. Suar. *tom. 2. de relig. de Hor. Can. lib. 4. cap. 10. num. 8.* Filiuc. *tom. 2. tract. 23. cap. 4. num. 135.* Barthol. à S. Fauſto *de Hor. Canon. lib. 2. q. 8.* Peirin. *de relig. Prælato quæſt. 1. cap. 4. concluſ. 28. num. 123.*

6 Imò Superiores, & Prælati, quibus cura Eccleſiæ incumbit, qui ſunt cauſa per ſuam incuriam, vt vno die omittatur totum officium diuinum in Choro, vel aliqua Hora, peccant mortalitèr, nam ad illos pertinet ex officio curare, vt in Choro Horæ dicantur, vt probatum eſt. Quo peccato afficiuntur etiam, qui tali omiſſioni cauſam præbent, vel ad illam cooperantur, etiam ſi priuatim Officium recitēt. Ita docent Suarez *cit. cap. 13. numer. 13.* Ledeſm. *par. 2. ſum. tract. 9. cap. 4. concluſ. 7.* Soto *lib. 10. de iuſt. loc. cit.* & Barthol. à S. Fauſto *loc. cit.* & ratio eſt, quia agunt contra præceptum Eccleſiaſticum ad mortale obligans.

Peccant etiam mortalitèr Superiores, & Abbatiſſæ, quando permittunt, quod in Choro omittatur Officium Beatæ Mariæ Virginis, ſi cōſuetudo adeſt; nam tunc eſt pars Officij diuini, & Pius V. eandem conſuetudinem confirmauit in Bulla Breuiarij. Gauant. *in rubr. Breuiar. ſect. 9. cap. 1. num. 5.* Graff. *2. par. deciſ. cit. lib. 2. cap. 53. num. 23.* Soto *lib. 10. de Iuſt. quæſt. 5. articul. 4.*

Idem

Idem dicendum eſt de Litanijs maioribus in Feſto S.Marci, & in diebus Rogationum; nam tunc præcipiuntur in rubricis Breuiarij illis etiam, qui non interſunt Choro; & Pius V. in dicta Bulla Breuiarij de his non loquitur. Gauant. *loc. cit. ſect. 6. cap.* 16. *num.* 3. Suarez *tom.* 2. *de relig. de Hor. Can. lib.* 4. *cap.* 10. *num.* 8.

Eadem obligatio procedit de officio mortuorum in die Cõmemorationis omnium defunctorum poſt feſtum omnium Sanctorum, ex ijſdem locis citatis.

Secùs verò dicendum eſt de officio defunctorum, prima die non impedita cuiuſlibet menſis, & qualibet feria ſecunda non impedita in Aduentu, & Quadrageſima; quia tunc nulla eſt obligatio, ſicut nec recitandi Pſalmos Graduales, & Pœnitẽtiales ſoluẽte nos Pio V. in Bulla Breuiarij ab antiqua cõſuetudine, & ab omni peccato exhortans tantum, & propoſita Indulgentia centum, vel quinquaginta dierum pro vnaquaquè vice ad præſcriptum Breuiarij, alliciente. In Choro autem ſi conſuetudo vigeat recitandi, conſeruetur. Gauant. *loc. cit. cap.* 2. *num.* 18. *& capit.* 3. *num.* 9. *& capit.* 4. *numer.* 14. extra Chorum ad prædicta nulla eſt obligatio, ob Bullam Pij V. pro Breuiario. Gauant. *ſect.* 9. *cap.* 1. *num.* 2. Suarez *loco cit. cap.* 13. *num.* 13.

QVÆSITVM III.

An liceat Monialibus Canonicas Horas in cantu præſertim organico, & figurato perſoluere.

SVMMARIVM.

1 *Canendi Deo laudes eſt antiqua conſuetudo in Teſtamento veteri, & nouo, & in Dei Eccleſia.*

2 *Eccleſia Catholica approbat, & laudat Horas Canonicas in Choro decãtãdas.*

3 *Cantare diuinum officium eſt conſuetudo ſanctiſſima in Eccleſia introducta ex fide.*

4 *Cantatio, quæ fit in diuinis laudibus multas affert commoditates, & vtilitates animabus canentium.*

5 *Moniales, & reliqui Clerici regulares, & ſæculares poſſunt diuinas laudes in Choro decantare.*

6 *Cantus organicus, & figuratus quando ſit prohibitus, & quando licitus.*

7 *Monialibus quibuſdam ex regula quare prohibitus ſit cantus organicus, & figuratus.*

1 QVam ſit laudabilis conſuetudo Deo Optimo Maximo diuinas Laudes canendo perſoluere, extant teſtimonia veteris, & noui Teſtamenti quamplurima, & præſertim Exodi 15. & Deuter. 32. & 2. Reg. 7. & 1. Paralipo. c. 5. & Pſal. 33. & 83. & apud S. Lucam *cap.* 2. & S. Paulum *ad Ephæſ.* 5. & *ad Coloſſen.* 3. & in actibus Apoſt. 16. Apocal. *capitul.* 4. Conſuetudo enim hæc ab initio naſcentis Eccleſiæ, tã in Oriente, quàm in Occidente amplexãta fuit à S. Patribus, de qua Clemens Papa *lib.* 8. *Conſt. cap.* 34. & Philo *in lib. de vita contemplatiua*, & S. Dionyſ. *cap.* 3. *de cæleſt. hierarchia* & S. Ignatius *epiſt. ad Philadel.* Iuſtinus *ſimiliter quæſt.* 107. *ad orthodoxos* S. Baſil. quoq. *epiſt.* 63. S. Nazianz. *orat.* 31. *in fine* qui omnes teſtãtur de cõſuetudine Eccleſiæ Orientalis: de Eccleſia verò latina, & Occidentali teſtes ſunt, S. Auguſtinus *lib.* 9. *Confeſſ. cap.* 6. & S. Hieron. *epiſtol.* 4. *ad Ruſticum* & S. Ambr. *lib.* 7. *in Luc. cap.* 15. & alij multi.

2 Ideo Eccleſia Catholica Horas Canonicas & Laudes diurnas, & nocturnas in pluribus Concilijs miris encomijs exaltat, & extollit, quatenùs à clericis ac religioſis viris vtriuſquè ſexus ritè, & debitè in Choris perſoluantur. Videantur Concilia Agaten. *cap.* 39. *can.* 21. & Laodicen. *can.* 15. & Carthagin. *cap.* 10. & Aquiſgraten. cap. 142.

3 Hanc inquam conſuetudinem, vt Horæ Canonicæ cum cantu, & pſalmodia in Eccleſia decantentur, ſanctiſſimam eſſe, habetur de fide, vt declarauit Concilium Tridentin. *ſeſſ.* 23. *cap.* 18. & habet fundamentum in ſacris ſcripturis, vt notauit S. Auguſtin. *epiſt.* 119. *ad Ianuarium cap.* 18. nam conſuetudo canendi diuina Cantica à tem-

à tempore Moyſis fuit Exod. 15. Deuter. 32 poſtea temporibus Dauid cœpit vſus canendi Pſalmos, & Laudes Deo in cythara.

4 Cantatio,& Pſalmodia in Dei Laudibus inſtituta multas affert commoditates, & vtilitates animabus canentium, & pſallentium, vt elicitur ex S. Auguſt. *lib.9. Confeſſ. cap. 6.* & Lactantio Firmiano *lib. 6. cap. 21.* & S. Thom. *2.2. q.91. ar. 1. ad num.* vbi ait, tantùm ad hoc fuiſſe ordinatum, vt homo occupatus in Laudibus Dei, ab his, quæ ſunt contra Deum retrahatur.

5 Ex quibus ſatis colligitur Clericos, & Regulares, nec nō Moniales diuinas Laudes in Choris non ſolum recitare, verùm alta, & ſonora voce canere poſſe; vt habetur *in extrauaganti prima de vita, & honeſtate Cleric.* & ex Doctoribus ibidem communitèr ſcribentibus, & ratio eſt, quia hic modus orandi, & laudandi Deum, non habet per ſe, & natura ſua circumſtātiam aliquam malam, vel à recta ratione alienam.

6 Si dicas in eadem extrauaganti videtur prohibitus cantus organicus, ſiue figuratus, vt affirmant Nauarr. *in dict. extrauagant.*, dicens, peccare cantores, qui in Horis Canonicis, & in Miſſa canunt cantum organicum, propter varias circumſtātias, & quia canunt magis ad demulcendas aures, quàm ad excitandam deuotionem, quia eſt contra finem prædictæ ſanctæ inſtitutionis, vt tradit S. Thom. *loco cit. ar. 2.* & Caietan. *ibidem ar. 1.*

Reſpondeo, cantum in diuinis Officijs, non eſſe per ſe malum, nec ſimplicitèr iure Eccleſiaſtico prohibitum, maximè cū talis vſus adhùc retineatur in ipſamet Eccleſia Romana, & in Sacello Summi Pontificis; Ideo *in dict. extrauaganti*, & in ſententia Nauarri videntur prohibiti cantus indecentes, & modulationes indecoræ, & turpes, & quæ fiunt in tragedorum modum, & per immoderatos geſtus, & vocū mutationes, fauces dulci medicamine colliniendo; vnde in ſententia Nauarri *lib. de Oratione, & Hor. Canon. cap. 16. num. 30.* ad hoc vt cantus organicus in diuinis laudibus ſit licitus, duo requiruntur; primum, vt non cantetur delectionis dandæ, vel accipiendę gratia; ſecundum, vt non cantetur, exiſtimando, quod ſic cantus, ex ſe magis placeat, & arrideat Deo, quā non canentium pia Officij recitatio; cæterum licitus erit cantus organicus, & figuratus non ſolùm ad prouocandam deuotionem propriam, ſed etiam ad excitandā mentem adſtantium diuinis laudibus. Videatur Suarez *tom. 2. de Relig. lib. 4. de Hor. Canon. cap. 7.* & Mirand. *tom. 1. Manual. Præl. q. 37. ar. 6.*

Confirmatur, quia aliquibus Regularibus, & Monialibus in Regula, & conſtitutionibus prohibitus fuit cantus organicus, & figuratus, imò etiam ſimplex cantus, vt legitur præſertim de Monialibus Ordinis fratrū Minimorum S. Frācīſci de Paula, tamen, vt ait Laurent. de Peirin. *tom. 2. Priuil. ſui ordin. conſtit. octaua Clementis VII.* talis prohibitio à Regula, & conſtitutionibus dictarum Monialium introducta, ſublata fuit à Protectore eiuſdē Religionis ad hunc finem, vt Moniales propriam deuotionem, & adſtantium, mentem canendo excitarent ad Deum, vt patet in ſequenti Diplomate.

Antonius Miſeratione diuina, &c.

INiunctum nobis ab Apoſtolica Sede ſeruitutis officium nos admonet, & inducit, quòd ad ea libenter intendamus, per qua Monaſteriorum, & Religioſorum locorum omnium, & perſonarum, præſertim fœmininei ſexus, in illis regularis caſtimoniæ deditarum, felici regimini conſulatur, & ex hoc populi erga illa deuotio augeatur. Sanè pro parte veſtra nuper fuit expoſitum coram nobis, quòd licèt in Regula, & ſtatutis veſtris inter alia expreſsè caueatur, quòd vos in Miſſis corā vobis in Monaſteriorum veſtrorum Eccleſijs ſolemniter celebrandis, introitum, & cætera officia per Moniales aliarum Religionum decantari ſolita, decantare non poſſitis: nec aliquas perſonas in veſtra Monaſteria, præterquā ad Eccleſiam, & crates quouis modo ingredi permittatis, prout in Regula, & ſtatutis prædictis dicitur pleniùs contineri. Quia tamen ex talibus ſtatutis deuotio populi ad

Ec-

Eccleſias prædictas pro ſolemni Miſſa audienda cõfluentis in dies minuitur, & quãplures virgines ab ingreſſu Ordinis huiuſmodi retrahuntur, necnon viſitationes Monaſteriorum veſtrorũ à veſtris Superioribus, & veſtri curam gerentibus debitè fieri nequeunt, propter quod à ſincera veſtra Regula obſeruantia vos, vel alias pro tempore Moniales veſtri Ordinis in poſterum declinare facilè poſſet contingere, cupitis, ſtatuta, & regulam huiuſmodi circa præmiſſa moderari, ſuper quibus ſupplicare feciſtis humiliter, vobis per Sedem Apoſtolicam de opportuno, & ſalubri remedio misericorditer prouideri. Nos igitur auctoritate D. Papæ, cuius Pœnitentiariæ curam gerimus, & de eius ſpeciali, & expreſſo mandato ſuper hoc viua vocis oraculo nobis facto, vt vos, & pro tempore Moniales Ordinis prædictis Miſſis coram vobis in veſtrorũ Monaſteriorum Eccleſijs ſolemniter celebrandis, etiam alta voce, ſine tamen notulis, prout alia Officia, tã diurna, quàm nocturna ſimpliciter decantatis, reſpondere.

Et in Concilio Mediol. *tit. de Monialibus verbo clauſura prope finem*, habetur quod Moniales non debent intus alijs inſtrumentis vti, quàm harpicordo, nec foris per alios præter Organum, & non poſſunt diſcere cantum figuratũ foris ab aliquo, etiam ad feneſtellam, nec ſoni ſcientiam, niſi vbi intus Moniales Organo vtũtur; ſic enim ad feneſtellam Organiſta tantum id docere poterit.

QVÆSITVM IV.
De ſpecialibus Officijs à Monialibus ex indulto Apoſtolico recitandis.

SVMMARIVM.

1 *Moniales Ordinis Minorum recitare poſſunt Officium Conceptionis B. Mariæ Virginis.*

2 *Moniales S. Claræ poſſunt celebrare Officium Sanctiſſimi Nominis Ieſu.*

3 *Moniales S. Claræ poſſunt Officiũ S. Agnetis, & feſtum vndecim millium Virginum celebrare.*

4 *Priuilegia, quibus gaudent Regulares in recitatione diuini Officij, potiuntur & Moniales.*

Indulgentia quædam pro Religioſis diuinum Officium recitantibus.

1 PRiuilegio Sixti V. Moniales ordinis Minorum recitare poſſunt Officium Conceptionis B. Mariæ Virginis in die, & per totam octauam eiuſdem feſti, ad inſtar Officij Natiuitatis Beatæ Virginis, ita vt, tàm in Choro, quàm extra, illud perſoluere queant; ex Eman. Roder. *cit. conſtit. 9. Sixti V.* qui *conſt.* 10. ſimile priuilegium conceſſit Monialibus S. Claræ, & Conceptionis, & Tertiarijs, nimirum, quod poſſint celebrare, & recitare Officium S. Didaci Confeſſoris.

2 Moniales S. Claræ priuilegio Clementis VIII. potiuntur, vt ſingulis annis die 14. Menſis Ianuarij, poſſint celebrare Officium Sanctiſſimi Nominis Ieſu cum Indulgentijs, de quibus in dicto Priuilegio relato ab Eman. Roder. *cit. cõſt. 3. Clem. 3.* in qua approbatur Officium proprium Sanctiſſimi Nominis Ieſu exaratum, & emendatum per Eminentiſſ. Cardin. Baronium, vt illud recitare liberè valeant.

3 Similitèr poſſunt Officium S. Agnetis, & feſtum ſimul cum Officio vndecim millium Virginum ſub ritu duplicis maioris perpetuis futuris temporibus celebrare; ex priuilegio d. Leonis X. *in Bullar. Laert. Cherub. conſt. 9. eiuſdem*, quæ quidem

4 omnia priuilegia pro recitatione diuini Officij, & feſtorum celebratione conceſſa à Sede Apoſtolica, ſicut & multa alia meritò ad Moniales extenduntur, quia cum ſentiant onera Religionum, debent etiam earumdem gratijs ſpiritualibus potiri, & conſequentèr debent omnibus priuilegijs gaudere, quibus fratres in tali recitatione, & celebratione fruuntur, vt bene docet Eman. Roder. *qq. regul. cit. art.* 20. vbi ſimiliter aduertit, quod quantùm ad recitandum de ſancto relicta feria, ſtante aliqua vrgente occupatione, vel neceſſitate, poſſunt Prælati Monialium diſpenſare, ſicut etiam ad ſupplendum quicquid fuerit relictum, & ad interponendum, & poſt-

poſtponendum idem Officium cum debilibus, & infirmis, ſicut diſpenſare poſſunt, cum proprijs fratribus, vt diximus, quia Moniales per communicationis viã, omnium priuilegiorum, & gratiarum participes ſunt, vt dicemus infra.

Quid autem dicendum ſit de recitatione diuini Officij in feſtis ſanctorum illius Religionis, ſub qua militant Moniales, nõ poteſt cum d. Eman. Roder. *cit. ar.* 2 aliquid determinari; quia nouiſſimè à Sacra Congregatione Rituum lex vbiquè obſeruanda emanauit, vt officia noua ſanctorũ, non recitentur, niſi fuerint ab eadem approbata. Videatur Peirin. *in addit. ad conſtit. Leon. X. cap. 4. nu.* 56.

5 Quo verò ad recitationem Diuini Officij, extant aliquæ Indulgentiæ; nam Leo X. conceſſit Religioſis diuinum Officium ſoluentibus per librum, remiſſionẽ dimidiæ partis peccatorum commiſſorũ illa die, qua prædictum Officium recitant; Et Martinus V. conceſſit recitantibus Officium in Choro, cum alijs pro qualibet hora centum dies Indulgentiæ; & Ioannes XXII. inclinantibus, quando nominatur Nomen IESV, quadraginta dies Indulgentiæ, & totidem ſimiliter inclinantibus, cum in fine Pſalmorum dicitur, *Gloria Patri*, ex Caſarub. *in Compend. verb. Officium diuinum.* 3. *num.* 2.

QVÆSITVM V.

An Moniales Nouitiæ, & Conuerſæ teneantur diuinum Officium recitare.

SVMMARIVM.

1 *Nouitiæ Moniales non tenentur ad diuinum Officium.*

2 *Moniales Conuerſæ nulla obligatione aſtringuntur ad diuinum Officium perſoluendum.*

3 *Moniales Conuerſæ exercitijs corporalibus Monaſterij quomodo iniungantur.*

4 *Moniales Conuerſæ, an præter exercitia corporalia teneantur Officium B. Mariæ Virginis, vel alias preces recitare.*

1 Nouitiæ, cum adhuc non ſint verè Religioſæ, nequè in oneroſis ſub illa voce compræhendantur, non tenentur ad Officium diuinum ad inſtar Nouitiorum: ratio principalis eſt, quia nulla eſt lex, vel conſuetudo, quæ illas obliget, vt probant Suarez *tom. 2. de relig. lib. 4. cap. 17. num. 2.* Leſſius *loc. cit. num. 49.* Azor. *d. cap. 6. quæſ.* 3. Scortia *loc. cit. theorem.* 316. Nauar. *de Hor. Canon. cit. numer.* 23. quicquid dicant Paludan. *in 4. diſt. 45. q. 5.* & Sylueſt. *verb. hora q. 2. dic. 6.*

2 Moniales Conuerſæ etiam ſi profeſſionem ſolemnem faciant, nullã habent obligationem, & præceptum circa diuinum Officium perſoluendum; Ratio, quia non ſunt ad Chorum deputatæ, ſed loco diuini Officij iniuncta eſt illis miniſtratio, & cura omnium exercitiorum Monaſterij, quorum intuitu receptæ fuerunt ad habitum regularem.

3 An verò ad huiuſmodi exercitia corporalia teneantur Conuerſæ ſub mortali, aut veniali, diſputant Doctores. Archidiacon. Ancharan. Tabien. *verb. Hora* §. 8. Graff. *par. 1. deciſ. lib. 2. cap. 50.* §. 7. Scortia *loc. cit.* vbi præfatos Doctores citat, volunt teneri ad dicta exercitia corporalia ſub mortali. Azorius verò *dict. cap. 6. q. 4.* Syluest. *verb. hora* §. 3. affirmant ſub veniali, licèt Syluester ibidem notet, Conuerſas eſſe in ſtatu periculoſo, ſi notabilitèr ſint negligentes in dictis exercitijs corporalibus, cũ ad hæc in religione recipiãtur, & alantur ex eleemoſynis, vt inſeruiãt deſeruientibus populo in alijs exercitijs ſpiritualibus, quibus aliquo modo recompenſare tenentur.

Nauarrus tamen *de Horis Canonic. cit. cap. 7. num. 33.* Sot. *loc. cit. artic.* 3. Armill. *verb. hora num.* 4. dicunt teneri ſub veniali, aut mortali, aut temporali, iuxta præceptum Regulę; non autem, quod præceptũ Eccleſiæ de penſo Horarum, ſe extendat ad Conuerſas.

4 In quibuſdam tamen Monaſterijs præter ad dictã curam exercitiorum, obligantur ad recitationem diuini Officij B. Mariæ Virginis, vel numerum quarundam Orationum Dominicalium, vel ſalutationum

num Angelicarum, quæ ſuo modo diuinum Officium, pro Conuerſis Monialibus dici poſſunt, ad quod perſoluendum non obligantur ſub mortali, nequè ex conſuetudine, nequè iure, nec aliqua alia lege, imò in Congregatione Fulienſi, nec etiã ad veniale Barthol. de S. Fauſto *in Theſ. relig. oſ. lib. 1. quæſt. 170. numer. 3.* Idem fatetur Aragona de Cõuerſis ſui Ordinis Eremitarum S. Auguſtini, & Sũma Corona de Conuerſis Ordinis Canonic. Regular. & fratr. Prædic. ſecùs tamen dicendum eſt de Conuerſis Ordinis S. Benedicti, nempè Monachorum Nigrorum, & S. Franciſci Reformati, qui ex vi Statutorũ particularium ad Officium diuinum Conuerſis adaptatum recitare tenentur.

QVÆSITVM VI.

An Moniales teneantur Miſſam conuentualem celebrare facere, eamquè applicare adinſtar Religioſorum Ordinis, cuius ſunt.

SVMMARIVM.

1 *Miſſam Conuentualem tenetur Moniales celebrare facere in ſuis Eccleſijs, & num. 3.*

2 *Cappellani Monialium debent Miſſam celebrare de Sancto, cuius officium fit à Monialibus.*

3 *In omni Eccleſia Collegiali, & Conuentuali celebranda eſt Miſſa Officij currentis; ſed amplia, vt num. 5.*

4 *Monaſteria Monialium ſunt Collegia, aut Conuentus.*

6 *Miſſa Conuẽtualis celebranda in Eccleſijs Monialium, an pro Viuis, & defunctis applicari debeat.*

1 Corduba *in annotat. ſuper. verb. Moniales in Compend. Priuil. fratrum Minorum* dicit, quod Moniales de iure communi tenentur, in ſuis Eccleſijs facere celebrare Miſſam Conuentualem, quia expreſsè ſub verbo *Mandamus* habetur *in cap. cum creatura de celebr. Mißarum quinta rubr.* quod in Eccleſijs Collegialibus quotidie Miſſa celebretur Conuentualiter de feſto, aut de feria ſecundum
2 temporis conuenientiam. Vnde Cappellani Monialium debent dicere Miſſam de ſãcto, de quo Officiũ fit à Monialibus, ſed cum Miſſali Romano. Gauant. *in comm. in rubr. Miſſal.* Item in cap. dolentes *eodem tit.* Mandatur in virtute obedientię Prælatis, & Clericis, quod celebrent Officium diurnum, & nocturnum, &c. & ibi expreſsè videtur loqui tàm de celebratione Miſſarum, quàm de alijs horis, quia ibi priùs loquitur de Matutinis, & poſt de Miſſis, & tandem poſt hæc omnia dicitur ibidem, *habeatur, & ſimilia, &c.* & ideo
3 sũma Angelica *tit. Miſſa §. 33.* dicit quòd virtute Clement. 1. *de celebratione Miſſarum*, in omni Eccleſia Collegiali, & Cõuentuali celebranda eſt quotidie Miſſa de officio occorrente, & concordat Syluest.
4 *tit. Miſſa 1. q. 4.* ſed Monaſteria Religioſarum ſunt Collegia, vt ait rubrica *in cap. cum creatura de celebrat. Miſſarum*, ſeu ſunt Conuentus, ex quo habent Prælatas; ergo tenentur Conuentualitèr facere Miſſam quotidie celebrare; quod intelli-
5 gendum eſt ciuilitèr, ſicut in alijs præceptis iuris canonici, ſcilicèt, dum commodè fieri poterit, & non aderit impedimentum, ſeu alia cauſa rationabiliter non obſtiterit.

6 An verò talis Miſſa Conuentualis Monialium ſit neceſſariò applicanda generaliter pro viuis, & defunctis, Reſpondeo cum eodem Cord. *loc. cit.* ſaluo meliori iudicio, non teneri; quia nullo iure videntur ad id obligari; non diuino, vt patet, nec humano, quia conſtitutio fratrum Minorum reſpicit tantum ipſos fratres, vt ſatiſfaciant benefactoribus ipſorum viuentiũ de eleemoſynis, quia ibi in ſtatutis generalibus dicitur, quod celebretur pro illis, qui ſe commendant, ſed hæc ratio ceſſat in Monialibus ſuos redditus, & ſua bona habentibus, quæ ſecum afferunt ad Moſteria, & de quibus viuunt, non autem de eleemoſynis, & ratio legis eſt anima legis, ergo non tenentur Moniales facere applicare Miſſam Conuentualem, vt docet etiã Eman. Roder. *to. 3. qq. reg. q. 8. a. 8* Laur. Portell. *in dub. reg. verb. Miſſa nu. 7.*

QVAE-

QVÆSITVM VII.

Vtrum Moniales regularium poſſint in ſuis Eccleſijs adminiſtrare facere Euchariſtię Sacramentum à Sacerdote ſæculari.

SVMMARIVM.

1 *Priuilegia omnia, quæ conceſſa fuerunt fratribus Minoribus, largita ſunt etiã Monialibus eiuſdem Ordinis.*

2 *Cappellanus ſæcularis de licentia Confeſſarij Monialium, poteſt Euchariſtiæ Sacramentum miniſtrare.*

3 *Euchariſtiam de iure communi non poſſunt regulares ſine Parochi licentia adminiſtrare ſæcularibus.*

1 PAucis reſoluitur hæc dubitatio ab Eman.Roder.*loc.cit. tom.*1.*quæſt.*56.*ar.* 9.dum ait Monialibus S. Claræ,earũque Abbatiſſis & Monaſterijs, nec non Monialibus Cõceptionis ſub cura fratrũ Minorum viuentibus, conceſſa fuiſſe omnia priuilegia, & omnia indulta prædictis fratribus, eorumquè Prælatis, & Monaſterijs, à Sede Apoſtolica largita; ex quibus conceſſionibus, & Indultis manifeſtè conſtat, quod ſicut cum licentia Sacriſtæ poteſt in Monaſterijs Mendicantium ſimplex Sacerdos ſæcularis dictũ
2 Sacramentum adminiſtrare, idipſum poterit in Eccleſijs Monialium, de licentia Confeſſoris earundem, ſtante communicatione Priuilegiorum,de qua inferius.

3 Quia, & ſi de iure communi prohibitũ ſit omnibus Religioſis Euchariſtiam ſæcularibus miniſtrare ſine Parochi licentia ſub pœna excommunicationis ipſo facto; ex Clement.*Religioſ.& de priuileg.& exceſſ. Prælat.* tamen ex Indulto Nicolai V. & Sixti IV.poſſunt fratres Minores, & ex Priuilegio Iulij II. Minimi, omneſquè cũ dictis fratribus communicantes in priuilegijs adminiſtrare Euchariſtiam, præterquam in die Paſchatis omnibus fidelibus ad ſuas Eccleſias conuolantibus; Eman. Roder. *loco citato articul.* 3. Mirand. *in manual. tom.*2.*quæſt.* 42.*articul.*1. & Lezan. *in tom.* 1.*ſum. Regul.cap.*21.*num.* 8.

QVÆSITVM VIII.

Vtrum tempore Interdicti, & ceſſationis à diuinis poſſint Moniales in ſuis Monaſterijs diuina celebrare, adeaque admittere, necnon ad recipienda Sacramenta, perſonas ſæculares.

SVMMARIVM.

1 *Interdicti tempore poſſunt Regulares in ſuis Eccleſijs Miſſas, & diuina Officia celebrare ianuis clauſis ſubmiſſa voce, non pulſatis campanis.*

2 *Interdicti tempore in quibuſdam ſolemnitatibus poſſunt à Regularibus diuina celebrari ianuis apertis, & pulſatis campanis, excommunicatis eiectis.*

3 *Interdicti tempore poſſunt Moniales recipere perſonas ſæculares in ſuis Eccleſijs ad diuina audienda.*

4 *Priuilegia tempore interdicti regularibus conceſſa, quam hodiè habeant validitatem.*

1 NOn obſtante Concilio Tridentino *ſeſſ.* 25. *cap.*12.poſſunt Regulares tempore Interdicti generalis, ſingulis diebus in ſuis Eccleſijs,& Monaſterijs Miſſas celebrare,& dicere diuina officia ſed ſubmiſſa voce, & ianuis clauſis, non pulſatis campanis,excommunicatis, & interdictis excluſis.Ita habetur ex Bonif.VIII *in cap. alma mater. de ſent.excommun.*& Peirin. *tom.*1.*priuil. minim. conſtit.* 2. *Sixti IV.num.*55. Gauanto *in Manual. Epiſc. verb. Interdictum num.* 10. & Eman. Roder. *loc.cit. tom.*2. *quæſt.* 13.*art.* 1. & 2. quod probant ex priuilegijs Nicolai V. & Ioannis Epiſcopi Præneſtini, Congregationi, Prioribus, & fratribus S. Benedicti obſeruantiæ Hiſpaniæ conceſſis; quibus fruuntur omnes Regulares vtriuſquè ſexus, tàm Mendicantes,quàm non Mendicantes.Imo Leo X. ſpecialiter conceſſit fratribus minoribus,& Monialibus S.Claræ;

ræ, vt in die S. Eliſabeth filiæ Regis Vngariæ, & per eius octauam poſſint tempore interdicti Miſſas, & alia diuina Officia celebrare, ſeù celebrari facere, quemadmodum in diebus aliorum ſanctorum Ordinis; quod priuilegium per communicationem extenditur ad Moniales aliarum Religionum.

2 Poſſunt etiam eodem tempore celebrare diuina, ianuis apertis, & pulſatis cãpanis, excommunicatis expulſis, ſed interdictis admiſſis, (ſic tamen, quod illi, qui fuerunt cauſa interdicti nullatenùs altaria propinquent) in feſtiuitatibus Natalis Domini, Paſchæ, & Pentecoſtes, & Aſſumptionis B. Virginis Mariæ, quod habetur etiam iure communi *in d. cap. Alma Mater*, & apud Sorbum *in addit. ad Compendium verbo interdictum* §. 12. *ſecundum*, hoc etiam extendit ad feſtum Sanctiſſimi Sacramenti, & ad totam octauam illius per vnam extrauagantem Martini Quinti.

Extenditur etiã probabilitèr, quo ad aliquos regulares, & alios habentes cum ipſis communicationem priuilegiorum, ad feſta Conceptionis, Viſitationis, & Natiuitatis B. Mariæ, & Natiuitatis S. Ioannis Baptiſtæ, & ad feſta ſanctorum reſpectiuè ſuarum religionum, nec non aliorum Sanctorum, & Sanctarum, ſub quorum inuocationibus Eccleſiæ regularium dedicatę, & conſtructæ ſunt, ſeù quorum corpora in ipſis recondita reſpectiuè exiſtunt, atquè hebdomadarum Sanctæ, & Reſurrectionis Dominicę Feſtiuitatibus, & per octauas earundem omnium feſtiuitatum, & quoties Religioſi profeſſiones emiſerint, vel primam Miſsã celebrauerint, ſeù in ſuis Eccleſijs humana cadauera Eccleſiaſticæ ſepulturæ tradi contigerit, dummodò interdicto cauſam non dederint; nec id eis contigerit ſpecialiter interdici.

3 Qua attenta communicatione priuilegiorum, non poteſt, non concedi, quod Abbatiſſæ, & Prioriſſæ poſſint eligere, & recipere ad Miſſas, & ad horas audiendas, non ad ſacramenta ſuſcipienda in ſuis Eccleſijs tempore interdicti, & ceſſationis à diuinis, numerum perſonarum, quem alij Superiores Conuentuales poſſunt, quia communicatio priuilegiorum hoc operatur, vt id quod conceditur Superioribus fratrum, concedatur etiam Abbatiſſis, & Prioriſſis Monialium, dummodo earum ſexui, & ſtatui non contradicat, nominatim interdictis, & excommunicatis excluſis.

4 Aduerte tamen, quod aliqua ſupradictorum Priuilegiorum iam conceſſa eſſe iure communi, *vt in d. cap. Alma mater* alia vero eſſe viuę vocis oracula, quæ hodie ſublata ſunt; alia adhùc, quæ, & ſi forſan in rigore valida ſint, quia tamen, vel non ſunt in vſu apud Regulares, vel ex eorum vſu ſequitur ſcandalum apud ſæculares, ideo conſultius eſt illis non vti. Videatur Nauar. *cap. 27. num. 190.* Lezana *tom. 1. ſumm. cap. 21. num. 19.*

DISPVTATIO XVI.
De Confeſſarijs Monialium.

Quæſitum I. De qualitatibus, & Conditionibus Confeſſariorum Monialium.

Quæſitum II. Confeſſores Monialium, à quibus ſint proponendi, præſentandi, admittendi, & approbandi.

Quæſitum III. De dubijs circa Bullam Gregor. XV. *de exempt. priuileg.* à Sacra Congreg. Cardinalium reſolutis.

Quæſitum IV. An Moniales virtute Bullæ Cruciatæ, vel aliorum ſimilium indultorum poſſint ſibi Confeſſarium eligere, & ab illo à Caſibus reſeruatis abſolui.

Quæſitum V. Confeſſarius Monialiũ, aliarumq. Mulierum, eas in Confeſſione ad inhoneſta ſollicitans, an

an debeat denunciari, & quibus pœnis affici.
Quæſitum VI. An Moniales teneantur ſingulis menſibus Confiteri,& ſanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramẽto refici.
Quæſitum VII. De abſolutione plenaria, & Indulgentijs, quibus potiuntur Moniales in Sacramento Pœnitentiæ.
Quæſitum VIII. Vtrum Epiſcopi alijquè Superiores Monialium poſſint ſibi caſus erga illas reſeruare, & quis poſſit ab illis abſoluere.
Quæſitum IX. De Inſtructione,& loco Confeſſarij,pro recipiendis Monialium Confeſſionibus,alijſq. Sacramentis adminiſtrandis.

QVÆSITVM I.

De Qualitatibus, & Conditionibus Confeſſariorum Monialium.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſarius Monialium debet eſſe vir honeſtus, ætate, & prudentia maturus, vita, moribus, & doctrina probatus.*
2 *Confeſſarij Monialium, alij Ordinarij, alij extraordinarij.*
3 *Confeſſarij Ordinarij Monialium debent ſingulis triennijs mutari.*
4 *Confeſſorũ Monialium cõditiones aliquæ.*
5 *Confeſſarius extraordinarius bis, vel ter in anno offeratur Monialibus.*
6 *Confeſſarius extraordinarius pro omnibus Monialibus, non pro particulari deputari debet.*
7 *Monialis, quæ extraordinario Confeſſario noluerit cõfiteri, poterit Confeſſario Ordinario ſuam Confeſſionem facere.*
8 *Superior, an præcipere poſſit, vt Moniales omnes confiteantur Confeſſori extraordinario.*

1 S. Antoninus 3.*par.tit.*20.*cap.*2.§. 3. & Concilium Aquileienſe primum §.*de Monialibus in tom.*4.*Conciliorũ generalium* docent, Confeſſarium Monialibus tribuendum, debere eſſe virũ honeſtum, ętate, & prudentia maturum, ſaltem 45.annorum, ex decreto Sacr. Congreg. apud Polac.2.*par.vacat. ep.d.de Confeſſario Monialium nu.*3.vita, moribus,& doctrina probatum,vt ſaltem ea, quæ ad vitam Religioſam ſpectant, ſciat, vel agnoſcat, vt inde valeat Monialibus conſcientiam facere de tranſgreſſionibus ſuis. qui etiam pro oportunitate norit aliquid è ſacris Scripturis depromere ad ſpiritualem Monialiũ iucunditatem, & perfectę vitę progreſſionẽ, eaſquè erudiat in omnibus, quæ ad Dei cultum, & ſempiternam ſalutem conſequendam pertinent.

2 Confeſſarij Monialium ſunt in duplici differentia, nempe ordinarij,& extraordinarij,ex Conc.Tridentin.*ſeſſ.* 25.*de regul. cap.*10. ad cuius præſcriptum ſacra Congregatio Cardinalium *ſub die* 15.*Februar.* 1593.teſte Barboſ. *de iure Eccleſ. lib.* 1. *cap.*44.*num.*24.decreuit,quod Confeſſa-
3 rij Ordinarij Monialium ſingulis quibuſcunquè triennis mutentur, & hoc obſeruetur, non ſolum pro Confeſſarijs Monialium Epiſcopo,& Ordinario,ſed etiam
4 Regularibus ſubiectarum;Et Confeſſarios Regulares à Monaſterij,& Religionis oneribus pro eo tempore dumtaxàt,quo Cõfeſſiones excipiunt, exemptos eſſe,decreuit eadem Sacra Congregatio *ſub die* 10. *Martij* 1593.ex Barboſ. *cit. num.* 126.

In Confeſſariorum, tàm regularium, quàm ſęcularium domibus, rotę, aut alia, per quæ in clauſuram proſpici poſſit, nullatenùs permittantur, & ſi reperiuntur, tollantur, & muro occludantur. In eorũdem Confeſſariorum ſtantijs ſtrata non retineantur, cum minime liceat,vt ibi dormiant, aut comedant, præterquam in caſibus in reformatione Monialiũ contẽtis, de qua *infra in fine diſputationũ*.Poſtremò ſtãtia vbi collocutoria cõmunia adsũt, ſit in claro, & aperto loco,vt Moniales alloquẽtes ab omnibus cõmodè viderivaleãt, ac in earundẽ collocutorij ianua nihil permittatur,quod intùs quoquomodo claudi valeat; quæ omnia decreuit Sacra Con-

gregatio Cardin. *ſub die 7. Martij 1617.* ex eodem Barboſ. *cit.* Maximè autem obſeruandum eſt, ne Confeſſarijs victus dietim à Monialibus ſubminſtretur, ſed quædam pecuniæ ſumma, quotannis loco victus ei perſoluatur; & Ordinarij locorũ prohibeant Monialibus ſub aliquibus pœnis, non tamen cenſuris, ne vltra illam mercedem, eidem Confeſſario, vel alijs quibuſcunq. communitèr, vel priuatim, quid tribuant, nec Confeſſarij, & alij aliquid à Monialibus, etiam ſpontè largientibus, nullatenùs recipere debent ſub eiſdem pœnis, vt admonet eadem Sacra Congregatio *ſub die 29. Nouẽbris 1603.*

Pro Confeſſario extraordinario Concilium Tridentinum *loco cit.* decreuit, *Præter Ordinarium autem Confeſſarium, alius extraordinarius ab Epiſcopo, & alijs Superioribus bis aut ter in anno offeratur, qui omnium Confeſſiones audire debeat.*

Dixit *omnium*, quia pro communi, non autem pro particulari deputari debet, ex Sacr. Congregatione Cardinal. *in vna Veronen. anno* 1593. 15. *Februar.*

Si tamen Monialis noluerit extraordinario confiteri, cõfiteatur ordinario, quia exhibitio Cõfeſſarij extraordinarij eſt fauor, cui poteſt Monialis renunciare, vnde Concilium *loc. cit.* ait, quod offeratur extraordinarius, non verò ait, quod cum mandato cogat Moniales, & ſic non facit
8 prudenter Superior, qui præcepto cogit, vt Moniales omnes confiteantur illi extraordinario; ſi verò cogat dicens, quod proprio Confeſſori tunc non confiteantur, tenebit mandatum, & non tenebit Cõfeſſio, niſi cum extraordinario, vt docet Portell. *in dub. reg. verb. Monialis num.* 14. & Polac. *loc. cit. num.* 4. vbi etiam decretum quoddam Synodi Florentini ſcitu digniſſimum, & præſenti materiæ adaptatum adducit ſub his verbis;

VT Tridentini Sãctiſſimi Decreto ſatisfiat, & libertati cõfitendi admiſſa, crimina faueamus; præcipimus omnibus Abbatiſſis, Prioriſſis, & alijs Monaſteriorum Præfectis in virtute S. Obedientiæ, & ſub pęna excommunicationis latæ ſententiæ, vt ter in anno liceat irrequiſitis, vel etiam repugnantibus Confeſſarijs ordinarijs, ſeu Gubernatoribus, aut etiam omnibus, vel maiori parte Monialium tempeſtiuè Illuſtriſſimum & Reuerẽdiſſimum Præſulem moneant, ſeu Generalem eius Vicarium de Confeſſario extraordinario mittendo, nec à cæptis deſiſtant, donec voti compotes fiant, coram quo omnes omnino, quæ in lecto, cauſa verę infirmitatis minimè detinentur, comparere volumus, ſub pęna amiſſionis vocis actiuæ, & paſſiuæ, per triennium ipſo facto incurrẽda. Eo verò tempore, quo Confeſſarius extraordinarius aderit, quàm rariſſimè Confeſſarij Ordinarij accedant ad alloquendas Moniales, vel eorum Confeſſiones audiendas, ij verò, qui auſu temerario impedire directè præſumpſerint hanc Confeſſarij extraordinarij petitionem, electionem, conceſſionem, vel acceſſum ad Monaſteria ad excipiendas confeſſiones, ipſo facto excõmunicati ſint; inſuper Confeſſarij Ordinarij Monaſteriorum ab eorum Confeſſionibus audiendis, ſe perpetuò ſuſpendendos intelligãt, ſi quocumq. tempore, vel modo ſignificauerint Monialibus diſplicere ſibi Confeſſarij extraordinarij aduentum, vel non liberè, & integrè, ſed perfunctoriè tantùm, & per transenam eidem eſſe confitendum, in aures Monialium, vel aliorum inſuſſurare tentauerint.

QVÆSITVM II.

Confeſſores Monialium à quibus ſint proponendi, præſentandi, admittendi, & approbandi.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſores pro Monialibus Epiſcopo ſubiectis debent deputari ab eodem Epiſcopo.*

2 *Confeſſarij Ordinarij, & extraordinarij Monialium regularibus ſubiectarum approbandi ſunt iuxta Conſtitutionẽ Gregorij XV. de exempt. priuil. ab Ordinario loci; & à Superioribus præſentandi, & num. 3.*

4 *Epiſcopus, an poſſit deputare Regulares in Confeſ-*

Confeſſarios Monialiũ ſibi ſubiectarũ.
5 *Parochi, an pro audiendis Confeſſionibus Monialium, debeant ab Epiſcopo admitti.*

1 CONfeſſores Monialium Ordinarijs locorum ſubiectarum, nulli dubium eſt, approbandos, & admittendos eſſe ab eiſdem Ordinarijs; ſed ſolùm dubitatur de Confeſſarijs Monialium Prælatis ſæcularibus, & regularibus ſubiectarum.

2 Armendar. *in addit. ad recopil. Nauar. lib. 2. tit. 18. l. 7. de Relig. núm. 98.* dicit, quod Confeſſarij prædicti non ſunt Epiſcopo neq; Ordinario ſubiecti, & ideo ab eo approbari, & admitti non debent, ſed à ſuis Superioribus; Cui fauent Sorb. *in ſuis annot. ad Compend. Mendic. verb. Moniales*, Azor. *par. 1. lib. 13. cap. 9. quæſ. 2.* & Campanil. *in diuerſor. iur. Canon. lib. 16. rub. 12. num. 53.* & alij ferè omnes in hac re ſcribentes ante Conſtitut. Gregorij XV. quæ hodie obſeruanda eſt ſimul cum quibuſdam declarationibus Sacræ Congregat. Cardin. Concilij Tridentini interpretum, vt infra.

GREGORIVS EPISCOPVS
Seruus Seruorum Dei.

Ad perpetuam rei memoriam.

INſcrutabili Dei prouidentia Vniuerſalis Eccleſiæ regimini, meritis licèt imparibus, præſidentes, paſtoralis noſtræ ſollicitudinis partes eſſe dignoſcimus, in eam curam præcipuè incumbere, vt à dignis, & probatis tantùm Sacerdotibus ſanctè adminiſtrentur Eccleſiaſtica Sacramenta, atquè vt Virginum Deo ſacrarum Monaſteria diligentiſſimè cuſtodiantur; & viri aſſumãtur idonei ad prædicationis officiũ ſalubritèr exequendum. Sanè Tridentina Synodi decretis prouidè cautum eſt, nullum Presbyterum, etiàm regularẽ, poſſe Confeſſiones ſæcularium, etiam Sacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari, niſi aut parochiale beneficiũ habeat, aut ab Epiſcopis per examen, ſi illis videbitur eſſe neceſſarium, aut aliàs idoneus iudicetur, & approbationem, quæ gratis detur, obtineat: Nec non vt in Monaſterijs, ſeu domibus virorum, ſeù mulierum quibus imminet animarum cura perſonarum ſæcularium, præter eas, quæ ſunt de illorum Monaſteriorum, ſeù locorum familia perſonæ; tàm regulares, quàm ſæculares eiuſmodi curam exercẽtes, ſubſint immediatè in ijs, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum adminiſtrationem pertinent, iuriſdictioni, viſitationi, & correctioni Epiſcopi, in cuius Diœceſi sũt ſita; Itemq. vt Epiſcopi vniuerſi ſub obteſtatione Diuini iudicij, & interminatione maledictionis æternæ in omnibus Monaſterijs ſibi ſubiectis Ordinaria, in alijs verò Sedis Apoſtolicæ authoritate, clauſuram ſanctimonialiũ, vbi violata fuerit, diligenter reſtitui, & vbi inuiolata eſt conſeruari maximè procurẽt; inobedientes, atquè contradictores per cenſuras Eccleſiaſticas, aliaſquè pœnas, quacunque appellatione poſtpoſita, compeſcẽtes: atquè vt regulares in Eccleſijs ſuorum Ordinum prædicare volentes, ſe coràm Epiſcopis præſentare, & ab eis benedictionem petere teneantur; in Eccleſijs verò, quæ ſuorum Ordinum nõ ſunt, nullo modo prædicare poſſint ſine Epiſcopi licentia: contradicente autem Epiſcopo, nulli etiam in ſuorum Ordinum Eccleſijs, prædicare præſumant. Verùm, quia experientia compertum eſt, Eccleſiaſtici regiminis rationes poſtulare, vt decretis eiuſmodi aliquid adiũgatur: matura deliberatione noſtra, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine hac generali, ac perpetuò valitura Cõſtitutione decernimus, ſtatuimus, & declaramus, vt deinceps tã regulares, quã ſæculares quomodolibet exempti, ſiue animarum curã perſonarum ſæcularium Monaſterijs, ſeu domibus regularibus, aut quibus vis alijs Eccleſijs, vel beneficijs, ſiuè regularibus, ſiuè ſæcularibus incumbentem exerceant; ſiuè alias Eccleſiaſtica Sacramenta, aut vnum ex illis miniſtrent præuia Epiſcopi licentia, & approbatione; ſiuè quo quomodo in dictæ curæ exercitio, aut in eorumdem Sacramentorũ, vel alicuius ex illis adminiſtratione de facto abſq. vlla auctoritate ſe ingerant: in his quæ eiuſmodi curam, ſeù adminiſtrationem concernunt, omnimodæ iuriſdictioni,

ni, viſitationi, & correctioni Diœceſani Epiſcopi, tanquam Sedis Apoſtolicæ delegati, plenè in omnibus ſubijciantur. Adhæc tàm regulares quàm ſæculares huiuſmodi nullis priuilegijs, aut exemptionibus, tueri ſe poſſint, quominus, ſi delinquerint circa perſonas intrà ſepta degentes, aut circa clauſuram, vel circa bonorum adminiſtrationem Monaſteriorum Monialium, etiàm Regularibus ſubiectarum ab Epiſcopo loci, ſimiliter tanquàm ad hoc Sedis Apoſtolicæ delegato, quotiès, & quando opus fuerit puniri, corrigi valeant.

Confeſſores verò ſiuè regulares, ſiuè ſæculares, quomodocumq. exempti, tam Ordinarij, quàm extraordinarij ad confeſſiones Monialium etiam regularibus ſubiectarũ, audiendis nullatenus deputari valeant, niſi prius ab Epiſcopo Diœceſano idonei iudicẽtur, & approbationẽ, quæ gratis cõcedatur, obtineant. Sed & Adminiſtrantes bona ad eiuſmodi Monaſteria Sanctimonialium, vt præfertur, etiam regularibus ſubiectarum pertinentia, ſiuè regulares extiterint ſiuè ſæculares, quomodolibet exempti, Epiſcopo loci, adhibitis etiam Superioribus regularibus, ſingulis annis rationes adminiſtrationis, gratis tamèn exigendas, reddere teneantur adidquè iuris remedijs cogi, & compelli queant. Liceatq. Epiſcopo, ex rationabili cauſa Superiores regulares admonere, vt eiuſmodi Cõfeſſores, atquè Adminiſtratores amoueant; ijſq. Superioribus id facere detrectantibus, aut negligentibus, habeat Epiſcopus facultatem prædictos Confeſſores, & adminiſtratores amouendi quotiès, & quando opus eſſe iudicauerit. Ac ſimiliter poſſit Epiſcopus, vnà cum Superioribus regularibus, quarumcunque Abbatiſſarum, Prioriſſarum, Præfectarum, vel Præpoſitarum eorundem Monaſteriorum, quocunque nomine appellentur electionibus per ſe, vel per alium intereſſe, ac præſidere, abſq. vlla tamen ipſorum Monaſteriorum impẽſa. Ac demum habeat Epiſcopus, tanquam dictæ Sedis delegatus authoritatem coercendi, ac puniendi quoſcunq. exemptos tàm ſæculares, quàm regulares, qui in alienis Eccleſijs, aut quæ ſuorum Ordinum non ſunt, abſq. Epiſcopi licentia; & in Eccleſijs ſuis, aut ſuorũ Ordinum, non petita illius benedictione, aut ipſo contradicente, prædicare præſumpſerint. Ità vt Epiſcopi in ſupraſcriptis caſibus, & in prænominatas perſonas in præmiſſis omnibus & ſingulis, aut circa ea quoquomodo delinquentes, quotiès, & quando opus fuerit, etiã extra viſitationem, per cenſuras Eccleſiaſticas, aliaſq. pœnas, vti eiuſdẽ Sedis delegati, procedere, omnemq. iuriſdictionẽ exercere liberè, & licitè valeant. Decernentes ſic per quoſcunq. Iudices quauis authoritate fungentes, etiam Sacri Palatij Auditores, necnon S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet, quauis, aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & authoritate, iudicari, & definiri debere; Irritum quoq. & inane, ſi ſecùs ſuper his à quoquam quauis authoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis in fauorem quarumcumq. perſonarum, atq. Ordinum tam Mendicantium, quàm non Mendicantium, Militarium, etiam S. Ioannis Hieroſolymitani, Congregationum, Societatum, ac cuiuſuis alterius inſtituti, etiã neceſſariò, & in indiuiduo exprimendi, Monaſteriorum Conuentuum, Capitulorum, Eccleſiarum, & aliorum quorumcumq. tã ſæcularium, quàm regularium locorum, nec non illorum, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis Statutis, vel Conſuetudinibus etiàm immemorabilibus, exemptionibus quoque, indultis, & priuilegijs, etiam in corpore iuris clauſis, aut ex cauſa, & titulo oneroſo, vel in limine fundationis conceſſis, etiam Mari Magno ſeu Bulla aurea, aut aliàs nuncupatis: Cõſeruatorum deputationibus eorumq. atquè alijs inhibitionibus, quibus Epiſcopi deferre minimè teneantur, & quibuſuis alijs ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis, etiã derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis necnon irritantibus decretis, etiã Motuproprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, aut aliàs quomodolibet, etiàm per viam communicationis, ſeù extenſionis conceſſis, & iteratis vicibus approbatis, & innouatis: etiàm ſi pro illorum ſufficienti derogatione de il-

de illis, eorumq. totis tenoribus, & formis ſpecialis, & indiuidua ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idē importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut alia quæuis exquiſita forma ſeruanda eſſet; tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitùs omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata, inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habētes, quibus quo ad ea, quæ eiſdē præſētibus aduerſantur illis aliàs in ſuo robore permāſuris, ſpecialiter, & expreſſè derogamus, cæteriſq. cōtrarijs quibuſcūq. Cæterū, quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæq. loca deferri, vt eæ tamen omnibus innoteſcant, mandamus illas ad valuas Lateranen. & principis Apoſtolorum de Vrbe Baſilicarum, atquè Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ publicari, & inibi affigi, & per aliquod temporis ſpatium dimitti, eiſq. detractis, earū exempla eo in loco relinqui. Ac volumus, vt earumdē præſentiū litterarū tranſumptis, etiā impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & Sigillo Prælati, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, in iudicio, & extra illud, vbi opus fuerit, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſtatuti, declarationis, decretorum, derogationis, mandati, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M. DC. XXII. Nonis Februarij, Pontificatus noſtri Anno Secundo.

V. Dat.

S. de Vrſinis.

Regiſtrata in Secretaria Breuium.

Nota cum Lezana *tom. 1. ſummæ cap. 19. num. 35.* dictam Conſtitutionem iuſſu Sanctiſſimi D. N. Vrbani Octaui ſuſpenſam fuiſſe pro Regnis Hiſpaniarum, vt conſtat ex Breue Nuntij Apoſtolici, tunc temporis exiſtentis, nunc verò Eminentiſſimi Card. Sacchetti 21. Aprilis. 1625.

3 Ex quibus ſatis conſtat, Confeſſarios Monialium tàm ordinarios, quam extraordinarios præſentandos, & proponendos eſſe à proprijs Prȩlatis Epiſcopo, & Ordinario, à quo debent admitti; & approbari. Vnde non videtur ſubſiſtere opinio Naldi *in ſumma verb. Moniales n. 2.* dicētis Monialibus etiam exemptis dādum eſſe per Epiſcopum loci Confeſſarium extraordinarium, nam Zypęus *de iure Pontificio nouo lib. 3. num. 3*. probat ex decreto Sacræ Congreg. Cardinal. quod ſi Monaſterium Monialium ſit exēptum à Iuriſdictione Ordinarij, & Regularibus ſubiectum, Confeſſorem huiuſmodi extraordinarium offerendum eſſe ab ijſdem Superioribus Regularibus, ſicut reſponſum fuit àb eadem Sacra Congregatione Epiſcopo Antuerpien. Anno 1609. Idem affirmat Polacc. *de confeſſar. Monial. num. 4. verſic. Monialibus etiam*, vbi fatetur ei magis placere, (& meritò) ſententiam Congregationis ſuperiùs citatam, quia Concilium Tridentinum non delegat deferre Epiſcopo in exēptas Moniales talem iuriſdictionem; ſed in hac re non amplius immorandum eſt, çum praxis hodierna vbiq. obſeruata, & Romæ præſertim doceat, vt diximus, Confeſſarium, tàm Ordinarium, quàm extraordinarium dandum, proponendum, & præſentādum eſſe à proprijs Prælatis Monialium Ordinario loci, à quo debent approbari, & admitti, ad præſcriptum ſupradictæ Bullæ.

4 Si quæras, an Epiſcopus poſſit deputare Confeſſarios Regulares pro ſuis Monialibus. Reſpondeo Sacram Congregationem Cardin. *ſub die 1. Octobris* 1602. decidiſſe, quod Ordinarij non poſſunt vti opera Confeſſariorum Regularium, etiā pro Confeſſarijs extraordinarijs, niſi in caſu neceſſitatis, apud Barboſ. *de iure Eccleſiaſt. lib. 1. de Monial. c. 44. n. 127. &* apud Gauāt *verb. Monial* Idē cōfirmatur ex eadem Sacra Congregatione, apud Polacc. *loc. cit. nu.* 1. quæ prohibuit expreſſè Patriarchæ Veneto, ne Regulares pro Monialibus ſibi ſubiectis, Confeſſarios deputaret per infraſcriptam Epiſtolam.

All'Il-

All'Illuſtriſſ. e Reuerendiſſ. Signor mio oſſeruandiſſimo
IL SIG. CARDINAL VENDRAMINO Patriarca di Venetia.

Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. Sig. mio oſſeruãdiſſ.

DA che per i Decreti generali di queſta Sacra Congregatione viene prohibito à gli Ordinarij il valerſi dell'opera de' Regolari per Confeſſori de' Monaſterij di Monache ſoggette alla cura, e giuriſditione de' medeſimi Ordinarij; e che nondimeno alcuni frati di S. Domenico, e d'altre Religioni, come s'è inteſo, ſiano ſtati deputati da V. S. Illuſtriſſ. ò dal Vicario ſuo per Confeſſori delle Monache ſottopoſte alla cura ſua, mi hanno ordinato queſti Illuſtriſſimi miei Signori di ſcriuerle, che ſia contenta di leuare i ſudetti frati da ſimil carico, e di prouedere alle medeſime Monache d'altri Confeſſori, quali ſiano Sacerdoti ſecolari, di vita eſſemplare, & ſopra anni 40. e d'aſtenerſi per l'auuenire di ſeruirſi più dell'opera de' Regolari di ſimil carico ſenza ſpecial licenza di queſta Sacra Congregatione: Et io in tanto le bacio humilmente le mani. Di Roma li 12. di Maggio 1617.
Di V. S. Illuſtriſſ. e Reuerendiſſ.
Humiliſſ. Seruitore
Il Cardinal Gallo.

Poſtmodum verò cum eadem Sacra Congregatio ſupplicaretur, vt pro penuria Sacerdotum ſæcularium, Regulares pro Monialium Confeſſionibus audiendis Patriarchæ Veneto ſubiectarum dignaretur concedere, benignè annuit per ſequẽtem epiſtolam.

Al Patriarca di Venetia.

MOlt'Illuſtre e Reuerendiſſ. Sig. come fratello. Stãte la penuria che è in coteſta Città di Sacerdoti Secolari ad eſſercitar il carico de' Confeſſori di Monache ſottopoſte alla cura, & gouerno di V. S. come per parte di lei, è ſtato rappreſentato alla Sacra Congregatione, ſi contentano queſti Illuſtriſſimi miei Signori, ch'eſſa poſſa valerſi à queſt'effetto dell'opera de' Regolari, non oſtante li Decreti della medeſima Sacra Congregatione, che prohibiſcono a' Veſcoui il ſeruirſi di Confeſſori Regolari, per Confeſſori delle Monache ſoggette all'Ordinario, mentre però ella facci prouiſione di Padri qualificati, & eſſemplari, di età di 45. anni, & atti à dar ſodisfattione, & cõſolare le Monache nelli loro biſogni ſpirituali, & pur che i medeſimi Regolari non continuino ſimil carico, oltre il Triennio. Dio la preſerui. Di Roma li 7. Giugno 1620.
Come fratello affettionatiſſ.
Il Cardinal Sauli.

5 Quæres adhùc, An Epiſcopus poſſit pro Monialibus ſibi ſubiectis deputare Parochos. Reſpondeo, quod Sacra Congregatio *in vna Parmen* 10. *April.* 1615. teſte Barboſa *loc. cit.* cenſuit, quod habẽs curam animarum, non poteſt Confeſſarij Monialium munere fungi, & deinde Patriarchæ Veneto reſpondit per ſequentes epiſtolas, quæ habentur, apud Polacum *loc. cit.*

Al Patriarca di Venetia.

MOlt'Illuſtre, e Reuerendiſſ. Sig. come fratello. Sono informati queſti Signori miei Illuſtriſſimi, Che alcuni Curati di coteſta Città, laſciata la propria reſidenza, ſi trouano occupati anco fuori della Dioceſe, ſeruendo per Confeſſori di Monache, non ſenz'incommodo, & ſcandalo de' proprij Parochiani, & conuenendo, che V. S. per debito dell'officio ſuo, proueda efficacemente, che i detti habbino per ogni modo da ritornare alle Chieſe loro, di ordine delle Signorie loro Illuſtriſſime gli ſignifico tutto ciò, affinche ſi riſolua di prouedere contro queſti Curati, & reuocandogli qualſiuoglia licenza, che ſopra di ciò haueſſero ottenuta, & con auuertirla, che quanto più tarderà, tanto più verrà aggrauare la propria conſcienza; Ne occorrendo altro, prego il Signore, che la proſperi. Di Roma li 17. Marzo 1592.
Di V. S. molto Illuſtre, & Reuerendiſſ.
Come fratello Affettionatiſſ.
Il Cardinal de Senis.

Al Patriarca di Venetia.

MOlt'Illuſtre, e Reuerendiſſ. Sig. come fratello. Li Pieuani di coteſta Città han-

tà hanno ſupplicato, ſe li conceda di pòter, come per il paſſato, attendere alla Cura de' Monaſterij di Monache, masſime doue poſſono farlo ſenza pregiuditio delle anime, e delle loro Parochiali, confidando, che queſti Signori miei Illuſtriſſimi della prudẽza di V. S. non hanno voluto in ciò riſoluer altro, eccetto ch'io le faccia ſapere, come ſi rimette il tutto al ſuo arbitrio, poiche non ſi può dar' in queſto regola generale. Seruali per auiſo, & il Signore Dio la proſperi. Di Roma li 22. di Febraro 1593.

Pro cuius Epiſtolæ exequutione. Sic Statuit in prima Synodo Veneta Patriarcha Priolus. *Decernimus, vt in futurum aliquis Plebanus Confeſſiones Monialium extra Ciuitatem Venetiarum omnino retinere non poſſit, & qui eas in præſentiarum retinẽt, infra duos menſes relinquere teneãtur; nec poſtea pro dictis Confeſſionibus audiendis ad dictarum Monialium Monaſteria accedere poſſint ſub pœna ſuſpenſionis ipſo facto incurrendæ, & ſcutorum centum Seminario Patriarchali applicandorum. In Ciuitate verò Venetiarum Plebani ſimiliter Confeſſiones Monialium in futurum obtinere non poſſint, & quas nunc habent, infra duos prædictos menſes non retineant ſub iiſdem pœnis. Quod ſi Monialium Monaſterium ſit ita contiguum Parochiæ Confeſſoris, vel numerus Monialium, & Parochianorum, tam paruus, vt ipſe, arbitrio noſtro vtrique officio commodè ſatisfacere valeat, tunc licentiam à nobis impetrare procuret. Quæ omnia pro debita exequutione litterarum Illuſtriſſimi D. Cardinalis Senonen. nomine Sacræ Congregationis ſuper cõſultationibus Epiſcoporum promulgamus, & publicamus.*

QVÆSITVM III.

De dubijs circa Bullam Gregorij XV. de exemptorum Priuilegijs à Sacra Congregatione Cardinal. reſolutis.

SVMMARIVM DVBIORVM.

1 An liceat Epiſcopis viſitare Altaria regularium Eccleſiarum, quibus cura animarum perſonarum ſæcularium non incumbit, aut loca, vbi in iiſdem Eccleſijs aſſeruatur Sãctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum, vel vbi audiuntur Confeſſiones perſonarum ſæcularium?

2 An Epiſcopi poſſint regularibus præſcribere, vt certis tantum in locis, ac tẽporibus, aut certarum perſonarum Confeſſiones audiant, vel aliàs illorũ priuilegia reſtringere, ac moderari in ſacramentis adminiſtrandis?

3 An facultas Epiſcopis per Conſtitutionem attributa in exemptos, tàm ſæculares, quàm regulares, intelligatur etiam tributa in perſonas nullius diœceſis?

4 An eadem facultas competat inferioribus Prçlatis proprium territorium, ac iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem habentibus?

5 An per eandem Conſtitutionem in illis verbis, poſſit Epiſcopus vna cum Superioribus regularibus quarumcumque Abbatiſſarum, &c. electionibus per ſe, vel per alium intereſſe, ac præſidere? ius Abbatiſſas confirmandi Epiſcopis attributum cenſeatur?

6 An Confeſſores Monialium ante editã Conſtitutionem deputati, debeant ab Epiſcopo examinari, & approbari?

7 An Superiores Regulares ſimiliter ante ipſius Conſtitutionis publicationem electi, ſeu deputati, alia indigeant Epiſcopi approbatione pro Confeſſionibus ſanctimonialium ſibi ſubiectarum audiendis?

8 An Confeſſiones, quas audiũt Superiores Regulares electi, ſeu deputati, vel confirmati poſt publicationem, & ſcientiam tenoris dictæ Bullæ, non obtenta Epiſcopi approbatione, ſint nullæ, atque irritæ, necne?

9 An regulares generaliter ab Epiſcopo approbati ad Confeſſiones perſonarum ſæcularium audiendas, cenſeantur etiam approbati ad audiendas Cõfeſſiones Monialium ſibi ſubiectarũ.

10 An Regularis ad audiendas Confeſſiones Monialium vnius Monaſterij ab Epi-

Epiſcopo approbatus, Confeſſiones Monialium alterius Monaſterij audire poſſit?

11 An Confeſſores Regulares extraordinarij ſemel ab Epiſcopo deputati, & approbati ad audiendas Monialium Confeſſiones pro vna vice infra annũ ad præſcriptum Sacri Concilij Tridentini, poſſint virtute dictæ approbationis, pluries tanquam Confeſſores extraordinarij earundem Confeſſiones audire, abſque noua Epiſcopali licentia?

12 Cum in eadem Conſtitutione ſtatutum ſit, vt liceat Epiſcopo ex rationabili cauſa Superiores regulares admonere, vt amoueant Confeſſores Monialium atque Adminiſtratores bonorũ ad earundem Monialium Monaſteria pertinentium, ijſque Superioribus id facere detrectantibus, habeat Epiſcopus facultatem prædictos Confeſſores, & Adminiſtratores amouendi quoties, & quando opus eſſe iudicauerit: An eiuſmodi cauſam Epiſcopus Superioribus Regularibus ſignificare teneatur?

13 An eadem Conſtitutio, qua parte ſupponit Epiſcopi iuriſdictioni Regulares delinquentes circa perſonas degentes intra ſepta Monaſteriorum Monialium, aut circa clauſuram, vel bonorum adminiſtrationem eorundẽ Monaſteriorum, habeat locum in omnibus delictis, an verò ſolum in notorijs, & cum ſcandalo populi?

SACRA CONGREG. CARDINALIVM Concilij Tridentini Interpretum cenſuit, Conſtitutionem ſan. me. Gregorij XV. de exemptorum priuilegijs, nequaquam ſubijcere Regulares exemptos, quibus cura animarum perſonarum ſæcularium non incumbit, Epiſcoporum iuriſdictioni in his, quæ Sacramentorum adminiſtrationem concernunt, niſi cum in Sacramentis perſonis ſæcularibus adminiſtrandis ijdem Regulares delinquunt; ac propterea;

AD primum dubium reſpõdit, Epiſcopis non licere in vim eiuſdem Conſtitutionis viſitare Altaria Eccleſiarũ regularium, quibus non incumbit animarum cura perſonarum ſæcularium, nec loca, vbi in iiſdem Eccleſijs aſſeruatur Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum, vel vbi Confeſſiones perſonarum ſæcularium audiuntur.

Ad Secundum, Hac in parte Conſtitutionem nihil noui iuris induxiſſe, nec vllam nouã authoritatem Epiſcopis in regulares attribuiſſe: ideoq. in vim ipſius Conſtitutionis nõ poſſe Epiſcopos regularibus præſcribere, vt certis tantùm in locis, ac temporibus, aut certarum perſonarum Confeſſiones audiant, vel aliàs illorum priuilegia in Sacramentis adminiſtrandis reſtringere, aut moderari. Quod ſi aliunde Epiſcopis huiuſmodi facultas competat, illam non fuiſſe ab eadem Cõſtitutione ſublatam.

Ad Tertium: Cenſuit eiuſmod facultatem non intelligi tributam Epiſcopis in perſonas nullius diœceſis.

Ad Quartum, Non competere.

Ad Quintum, Ius confirmandi Abbatiſſas minimè fuiſſe Epiſcopis per Conſtitutionem attributum.

Ad Sextum, Confeſſores quidem extraordinarios Monialium nullatenus poſſe poſt Conſtitutionem illarum Confeſſiones audire, niſi prius ab Epiſcopo diœceſano idonei iudicentur, & approbentur. Ordinarios verò Confeſſores ante Conſtitutionis publicationem deputatos, poſſe durante triennio ab eorum deputatione inchoando, pergere in Confeſſionibus Sanctimonialium audiendis abſque alio examine, & approbatione Epiſcopi. Quod ſi contingat, vt illorum facultas à Sede Apoſtolica vltra triennium prorogetur, tunc debere eos ab Epiſcopo examinari, & approbari.

Ad Septimum, Superiores Regulares electos, ſeu deputatos ante ipſius Conſtitutionis publicationem, quibus alioquin facultas competat audiendi Confeſſiones Monialiũ ſibi ſubiectarum, poſſe durante eorum officio, pergere ſine alia Epiſcopi approbatione in Confeſſionibus audiendis illarum tantùm, quæ ſpontè, ac proprio motu id ab eis petierint. At verò eos, qui poſt Conſtitutionem eligen-

eligentur, aut quoquo modo deputabuntur, vel qui in eorum officijs, ſeu dignitatibus, expleto iam tempore à Conſtitutionibus cuiuſque Ordinis, vel aliàs legitimè præfinito, ad aliud tempus confirmabuntur, nequaquam poſſe Sanctimonialium Confeſſiones audire, niſi priùs à Diœceſano Epiſcopo idonei iudicati, atque approbati fuerint.

Ad Octauum, Confeſſiones huiuſmodi nullas, atque irritas eſſe.

Ad Nonum, Regulares generaliter ab Epiſcopo approbatos ad Confeſſiones perſonarum ſæcularium audiendas, nequaquam cenſeri approbatos ad audiendas Confeſſiones Monialium ſibi ſubiectarum: ſed egere, quoad hoc ſpeciali Epiſcopi approbatione.

Ad Decimum, Regularem ad audiendas Confeſſiones Monialium vnius Monaſterij ab Epiſcopo approbatum, minimè poſſe audire Confeſſiones Monialiũ alterius Monaſterij.

Ad Vndecimum, Confeſſores extraordinarios ſemel deputatos, atque approbatos ab Epiſcopo ad Monialium Confeſſiones pro vna vice audiendas, haud poſſe pluries in vim approbationis eiuſmodi illarum Confeſſiones audire. ſed ab Epiſcopo toties eſſe approbandos, quoties caſus deputationis cōtigerit.

Ad Duodecimum, Non teneri eiuſmodi cauſã ſignificare Superioribus Regularibus; ſed hoc relinqui arbitrio, & prudentiæ Epiſcoporum, quorum conſcientiã Sacra Congregatio ſeriò onerauit, nè facultate ſibi hac in parte attributa quoquo modo abutantur, eius rei in diſtricto Dei iudicio rationem reddituri.

Ad Decimumtertium: Conſtitutionem habere locum in omnibus delictis, non autem in notorijs tantum, & cum populi ſcandalo.

Quæ Sacræ Congregationis reſponſa ad ſe relata fel. record. Gregorius XV. & Sanctiſſ. D. N. VRBANVS VIII. in omnibus approbarunt.

A. Card. Caetanus.

Proſper Fagnanus S.Congr.Secr.

QVÆSITVM IV.

An Moniales virtute Bullæ Cruciatę, vel aliorum ſimilium indultorum, poſſint ſibi Confeſſariũ eligere, & ab illo à caſibus reſeruatis abſolui.

SVMMARIVM.

1 *Summos Pontifices non eſt credibile conceſsiſſe priuilegia regularibus niſi depẽdentèr à Superiorum voluntate, quoad illorum vſum.*

2 *Moniales virtute Bullæ Cruciatæ, vel aliorum Indultorum non poſſunt ſibi eligere Confeſſarium.*

3 *Summi Pontificis mens non eſt concedere Regularibus, vnde regularis diſciplina collabi contingat.*

4 *Sub clauſula generali, non comprehendũtur particularia.*

5 *Moniales virtute Bullæ Cruciatæ non poſſunt abſolui à caſibus reſeruatis.*

6 *Priuilegia Regularium, quæ in ſuſpenſione dict. Bullæ excipiuntur in ordine ad fratres, intelliguntur excepta, etiam in ordine ad Moniales.*

1 VT paucis me expediam; omitto priuilegia quamplurima, quoad hanc materiam Regularibus vtriuſquè ſexus conceſſa. Quæ non eſt credendum, ſummos Pontifices conceſſiſſe, niſi dependẽtèr à voluntate Superiorum, quoad illorũ vſum. Videantur Eman. Roder. *tom. 1. qq. regul. q. 21. per totam*, Ioan. de la Cruz *de ſtatu relig. lib. 1. cap. 6. dub. 12.* Paſſarellus *in not. priuil. not. 10.* Caſarubius *in verbo*
2 *Cruciata*. Pro nunc dicere ſufficiat, Moniales nullam habere poteſtatem, nulloq. ſuffultas eſſe priuilegio Bullæ Cruciatæ, vel alterius Pontificis diplomate eligen-
3 di ſibi Confeſſarium, quia mens Summi Pontificis non eſt, Regularibus, & Monialibus concedere, vnde Ordinis diſciplina collabi contingat, eſt enim regula iuris *in 6. cap. 2. de pœnit. & remiſſione*, quod ſub
4 Clauſula generali non comprehendantur particularia, quæ non eſſet quis veriſimiliter in ſpecie conceſſurus; Imò ſi in aliquibus Priuilegijs inhibeatur Prælatis ſub cenſuris, ne regulares, & Moniales ſibi ſubditas à Bullarum talium acceptatione prohibeant, & libera eis facultas illa accipiendi tribuatur, vt apparet in Conſtitutio-

tutionibus præſertim Leonis X. & Pij V. attamen poſtea, cum emanaſſet Conſtitutio Clementis VIII. anno 1599. prædicta priuilegia reuocans, factum eſt vt Moniales non amplius ſibi vẽdicent facultatem Confeſſarium ſibi eligendi, vt conſtat ex ſequenti Conſtitutione, ſub his verbis.

CLEMENS PAPA OCTAVVS.

Ad perpetuam rei mem.

Romani Pontificis circumſpecta benignitas honeſtis Petentium Votis, quæ perſonarum ſub Religionis iugo altiſſimum famulantium Statum, Salubrem directionem reſpiciunt, ad exauditionis gratiam libenter admitti, & fauoribus proſequitur opportunis. Exponi nobis nuper fecit dilectus Filius Procurator Generalis Ordinis fratrum Beatæ Mariæ de Monte Carmelo, quod cum in Bulla Cruciata Sancta, & alijs priuilegijs, quæ ab Apoſtolica Sede cõcedi ſolent, detur facultas eligendi Confeſſorẽ idoneum ab Ordinario approbatum, qui poſſit Chriſti fideles abſoluere à caſibus Ordinario reſeruatis, & à quibuſdam, etiam quæ dictæ Sedi reſeruata ſunt, Religioſi dicti Ordinis ſeu eorum nonnulli, etiam ijs facultatibus vti præſumunt, & illorum prætextu eligunt Confeſſorem aliquando præter eos, qui à ſuis Prælatis eorum Confeſſionibus deputati ſunt, quod aliquando in ſpeciale eorum vergit detrimentum. Quare prædictus Generalis Procurator, humiliter nobis ſupplicari fecit, quatenus in præmiſſis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur; Nos igitur huiuſmodi ſupplicationibus inclinati talem conceſſionem Sãctæ Cruciatæ, & Indultorum aliorum particularium, quantum ad prædictum articulum eligendi Confeſſorem, & abſoluendi à caſibus reſeruatis, cum fratribus, & ſororibus Monialibus Ordinis prædicti, ac aliorũ quorumcumq. ordinum, & Congregationũ cuiuſuis Inſtituti Mendicantium, & non Mendicantium, tam Prouinciæ Hiſpaniæ, quam extra eam vbilibet locum minimè habere, neq. cenſeri, ſed noſtræ intentionis exiſtere, quod ijdem fratres, & Moniales, quantum ad Sacramentum pœnitentiæ, ſeu Confeſſionis adminiſtrationem diſpoſitione ſuorum Prælatorum ſubiecti ſint Apoſtolica auctoritate teno re præſentium perpetuù declaramus, eiſdem tamen Prælatis, vt in vſu huiuſmodi poteſtatis, ſe cum ſubditis benignos, & faciles habeant, præcipimus, & mandamus. Non obſtantibus, &c.

Præter dictam Conſtitutionẽ extat declaratio Sacræ Congregationis, apud Peirinum *de priuil. in conſt.* 13. *Iulij* 2. *in fine* ſub his verbis; *Congregatio Concilij cenſuit, quatenus gratia ex Bulla Cruciatæ, pertinet ad Moniales, non poſſe eas, vigorè facultatis in eadem Bulla cõceſſa alios Confeſſarios, præter eos, qui ad audiendas ipſarum Monialiũ Confeſſiones ab Ordinario approbati fuerint eligere.*

5 Item non ſolum eligendi Confeſſarium in vim Cruciatæ, aliorumq. ſimiliũ indultorũ facultas ſublata eſt, vt diximus, verũ etiam poteſtas abſoluendi à caſibus reſeruatis; quæ omnia procedunt, quoad omnes fratres, & Moniales quorumcunquè Ordinum, Congregationum, Societatis, Inſtituti, tàm Mendicantium, quàm non Mendicãtium, ſed remanent ſubiecti ſuorum Prælatorum, & Sedis Apoſtolicæ, quoad ſibi reſeruata ordinariæ diſpoſitioni in ſpectantibus ad Sacramentum Pœnitentiæ, etiam ſi aliàs hucuſquè ſecùs ſeruatum fuerit; Ita mandante Vrbano VIII. nunc fœlicitèr regnante anno 1630. in in ſua Conſtitutione, in qua prædictam Bullam Clem. innouauit pro Ordine Prędicatorum, ac alijs Religionibus, quę habetur *tom.* 4. *Bullar. noui conſtit.* 105. *eiuſdem Pont.* in qua ampliatur, per ferè ſimilia verba prędicta Bulla Clemẽtis VIII. & alia quæcunq indulta Regularibus conceſſa, quantùm ad dictum atticulum eligendi Confeſſarium, & abſoluendi à prædictis caſibus reſeruatis, etiam in Bulla Cœnæ Domini contentis, cum Fratribus, & Monialibus Fratrum Prædicatorum, & aliorum quorumcumq. Ordinum, Cõgregationum, Societatiſq. & Inſtituti Mẽdicantium, & non Mendicantium, tam Prouinciæ Hiſpaniæ, quàm extra eam vbilibet Conſtitutorum locum minimè habuiſſe, neq. habere, nec illis vllo modo ſuffragari potuiſſe, neq. poſſe, & quod intentionis dicti Summi Pontificis fuiſſe

& eſſe,

& eſſe, quod ijdẽ fratres, & Moniales, quãtùm ad Sacramenti Pœnitentiæ adminiſtrationem ordinariæ diſpoſitioni ſuorum Prælatorum, & Sedi Apoſtolicæ, quo ad ſibi reſeruata ſubiecti ſint; Extant etiam pro hac re decreta Pij V. & Gregor. XIII. necnõ declarationes DD. Cardinaliũ facta ad inſtantiam Patriarchæ Valẽtini pro Monialibus Epiſcopo ſubiectis. Cordub. *in annot. ſup. Reg. S. Franciſci cap. 7. q. 8. punct. 2.* Suar. *to. 2. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 36.* Miran. *2. to. man. Prælat. quæſt. 34. ar. 13,* & Lezana *to. 1 ſum. cap. 19. nu. 29.*

6 Hìc propter huiuſmodi Bullam Cruciatæ ſolet à quibuſdam Doctoribus excitari dubium, An ſcilicet priuilegia, quæ in ſuſpenſione dictæ Bullæ excipiuntur in ordine ad fratres, intelligantur etiam excepta in ordine ad Moniales; itaut tàm valida ſint reſpectu fratrum, quàm reſpectu Monialium. Cui dubitationi affirmatiuè reſpondendum eſt, non ſolum, quia Moniales gaudent Priuilegijs Religionum, quas profitentur, vt dicemus, ſed etiam, quia hæres, quem teſtator obligat ad reſtituendum aliquid ſuis fratribus, manet etiam obligatus ad reſtitutionem faciendã ſororibus, vt docent Iuriſperiti *in capit. Raynucius verb. declaratio. de teſtamentis; & l. lucius §. quæſitum ff. de legatis 3.* ergo eadem ratione, excipiente Summo Pontifice fauorabilitèr priuilegia conceſſa Superioribus Mendicantium, quoad ſuos fratres, debent etiam intelligi conceſſa eiſdẽ in ordine ad Moniales.

Confirmatur, quia cum priuilegium, quod conceditur viris, non ſolum pertineat ad illos, ſed etiam ad fœminas, intelligitur, etiam concedi fœminis, licèt non exprimatur in illo; per Rebuff. *in l. 1. ff. de verborum ſignif. ſol.* 19. & Doctores *in cap. complantare §. Eccleſias de priuil.*

Nec obſtat particula illa in Bulla appoſita, ſcilicèt *tantùm*, dum Summus Pontifex ait; *exceptis priuilegijs ſuperiorum in ordine ad fratres tantùm*; Quia particula iſta non excludit perſonas ſimiles, quales ſunt Moniales. Tum quia natura termini excluſiui, & reſtrictiui eſt excludere res extraneas, aut oppoſitas termino, cui additur, & includere, quæ non ſunt extraneę vel alienæ ab eo; *ex Clement. exiui §. cum autem. de verb ſignif.* vnde particula illa *tantùm* in præſenti erit excluſiua quoad ſæculares, & omnes perſonas, quæ non ſunt Mendicantes, non tamen quoad perſonas ſubiectas mendicantibus, etiam ſi ſint fœminæ, & quoad omnes communicantes in eorum priuilegijs, tàm regulares viri, quàm Moniales fœminæ, vt affirmat Villalb. minor *tom. 1. tract. 27. clauſul. 12. num. 11.*

QVÆSITVM V.

Confeſſarius Monialium, aliarumq. Mulierum, eas in Confeſſione ad inhoneſta ſollicitans, an debeat denunciari, & quibus pœnis affici.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſarius rem habẽs cum filia ſpirituali, quas pœnas incurrat, ſecundum antiquos Canones.*

2 *Conſtitutiones Summorum Pontificum, & Pœnæ contra ſollicitantes Mulieres in Confeſſione.*

3 *Sollicitationis verbum quid importet.*

4 *Sollicitationis in Confeſſione delictum tribus modis committi poteſt.*

5 *Confeſſarius, occaſione Confeſſionis antea, vel poſtea factæ, ſollicitans Mulierem, debet denunciari.*

6 *Sollicitationis delictum, quomodo poſſit probari.*

7 *Monialis, aut filia optimatis ſi ſollicitarẽtur in Confeſſione, & delictum eſſet patefactum, pœna augenda eſt contra ſollicitantem.*

8 *Monialis, intra Clauſtra, ſeu in Confeſſionario ad turpia ſollicitata, quomodo denunciare debeat Confeſſarium.*

9 *Mulier ſollicitata in Confeſſione, quando induci non poteſt ad denunciandũ per ſeipſam, quid ſit agendum.*

10 *Sollicitans in quibus caſibus non ſit denunciandus.*

11 *Sollicitans Mulierem non ad inhoneſta in Confeſſione, non incurrit pœnas contra ſollicitantes.*

12 *Sollicitantes fœminas in adminiſtratione*

aliorum Sacramentorum, præter pœnitentiam, non aſſiciuntur pœnis contra ſollicitantes in Confeſſione.

13 *Confeſſarius ſollicitatus in Confeſſione, non incurrit pœnas Bullæ.*

14 *Sollicitans etiam ſub obſcuris verbis fœminam in Confeſſione, vt alteri conſentiat, eſt denunciandus.*

15 *Monialis ſeu alia fœmina ſollicitata in Confeſſione, ſi conſentiat, quid ſit in tali caſu agendum.*

1 IN ſacris canonibus, & præſertim in cap. *omnes, & cap. non decet Epiſcopis, & cap. ſi quis 30. q. 1.* imponitur pœna contra Confeſſarios, qui habent rem cũ filiabus ſpiritualibus, *& in cap. ſi quis Sacerdos* ſtatuitur à Cęleſtino Papa, vt fœmina, quæ tale commiſit ſcandalum, res ſuas tradat pauperibus, & conuerſa in Monaſterio Deo vſque ad mortem ſeruiat, Sacerdos verò deponatur ab officio, duodecim annos peregrinando pœniteat, & reliquo vitæ tempore Deo famuletur in Monaſterio.

At in dictis capitibus nulla fit mentio de ſollicitatione in Confeſſione, ſed de delicto tantum incontinentię cum filiabus ſpiritualibus patrato, quia forſitan tempore Gregorij VIII. quando Decretales collectæ fuerunt, tam magnum & flagitium ſcelus non erat inuentum, & perpetratũ à
2 Confeſſoribus; Qua propter orta infirmitate Pius quartus anno 1561. in ſua Cõſtitutione medicinam adhibuit, quando pœnam degradationis Confeſſarijs Mulieres in Confeſſione ſollicitantibus impoſuit, quæ Conſtitutio, vt ad omnes extenderetur, poſtea à Clemẽte VIII. anno 1593. confirmatur, & extenditur ad omnes prouincias Chriſtianas.

Et poſtremò Gregor. XV. anno 1622. per ſuam Conſtitutionem; quæ incipit *vniuerſi* ſanciuit, Confeſſarios, qui pœnitentes in Confeſſione ſollicitauerint, eſſe denunciandos, & culpabiles repertos, pro criminum qualitate, & circũmſtantijs, ſuſpẽſionis ab executione ordinis, priuationis beneficiorum, dignitatum, & officiorum, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa, nec non vocis actiuæ, & paſſiuæ, ſi regulares fuerint, exilij, damnationis ad triremes, & carceres, etiã in perpetuum, alijſquè pęnis affligantur, & ſi pro delicti grauitate pœnas grauiores meruerint, præcedente degradatione, curiæ ſæculari tradantur per Inquiſitores, & Ordinarios locorum.

3 Sciendum eſt, quod per hoc verbum *ſollicitare* idem intelligitur, quod prouocare, ſeu allicere, vel præcibus rogare, ſeu alia ratione ad inhoneſta inuitare, vt putà oſculando manum, vel aliam pœnitentis partem, aut ictu oculorum, vel alio ſigno ad libidinem prouocando, & ideò
4 hoc delictum tribus modis committi poteſt, nempe verbis ſignis, & tactu, ad quod conſumandum vnus ex his ſufficit, vt declarauit Sacra Congregatio, teſte Ioanne Antonio Nouario *in ſum. Bullar. verbo ſollicitatio num. 8.* & docent Ludouicus Paramus *lib. 3. direct. par. 3. quæſt. 10. n. 122.* Genuenſ. *in praxi cap. 92. num. 2.* Scottia *in ſelect. cenſ. Pontif. epit. 77. theorem. 197.*

5 Confeſſarius qui extra ocaſionem Confeſſionis in Confeſſionario, vel alio loco, vbi ſacramẽtales Confeſſiones audiuntur, ſeù ad Confeſſiones audiendas electo, ſub prætextu Confeſſionis ſequutæ, ſollicitauerit, eſt denunciandus; imò ſi ſollicitatio fuerit facta ante, ſiuè poſt immediatè, Confeſſionem, etiã in paruitate ma-
6 terię, vel per ſe, vel per mandatum; & ſufficit, quod ſollicitatio probetur per teſtes ſingulares concurrentibus præſumptionibus, indicijs, & alijs adminiculis, non autẽ per teſtimonia duarũ fęminarũ, ex Santarel. *de hæreſ. c. 44. dub. vnico nu. 6.* & Nouario *loc. cit. num. 17.* ſed remittendum eſt arbitrio Inquiſitorum, qui conſiderare debent circumſtantias, & qualitates fœminarum denunciantium, & Sacerdotum denunciatorum, vt conſulit Nouarius *loc. cit.* Et Ad dictũ vnius mulieris non debet Cõfeſſarius carcerari, vt cõſtat ex literis Sacri Tribunalis Inquiſitionis Vicario generali Archiepiſcopatus Genuẽſis, apud Peirin. *tom. 3. priuil. in addit.*

7 Si ſollicitata ſit Monialis, vel filia, ſeu vxor viri optimatis, vel ſollicitãs cõmiſiſſet tale crimen cum pluribus mulieribus, aut

crimen

crimen eſſet notorium, & populo ſcandaloſum, tunc augeri deberet pęna; ſed hoc relinquitur arbitrio Inquiſitoris, ſeu Ordinarij

8 Si Monialis intra clauſuram, vel ad cratem à ſuo Confeſſario ordinario, vel extraordinario ad turpia ſit ſollicitata, vel cum ea obſcænos ſermones habuerit Confeſſarius, tenetur prædictum Confeſſorem Monialis ad loci Ordinarium, vel ad Inquiſitorem deferre; ex Conſtitut. Gregor. XV. quæ incipit *Vniuerſi*. At quia incluſa eſt, nec exire poteſt, per chirographum id præſtare debet; ita Belloch. *par. 2. quæſt. 9. numer.* 209. & Lazar. *de blaſphemia quæſt.* 12. *nu.* 65. & Homobonus *de caſibus reſeru. par.* 2. *verb. caſ. reſer. capi'.* 5. *tract.* 1. vnde Nald. *in ſum. verb. Confeſſarius num.* 41.

9 ait, nouiſſimè ſeruari audio a fide dignis, quod quando ſollicitata in Confeſſione, non poteſt induci per ſe ipſam ad denunciandum, tunc ex mente Sanctiſſimi poteſt Inquiſitor concedere Confeſſario, vt recipiat denunciationem per ſcripturam iuratam à denunciante, quæ ſuperiori ſtatim exhibenda eſt. Si adhùc pęnitens renuat denunciare, res tota deferenda eſt Summo Pontifici, eiuſquè oraculum omninò attendendum.

10 Aduertendum tamen, quòd ſi ſollicitata Monialis credat, Confeſſorem ſollicitantem eſſe fraternè corrigibilem, aut emendatum, vel confeſſum ſuum delictũ, coram Inquiſitoribus, aut timeat ex denunciatione periculum mortis, vulneris, truncationis membri, infamiæ, vel amiſſionis honoris, excuſatur à denũciatione, ex Lezana *in ſum. to.* 1. *cap.* 19. *num.* 34.

11 Pęnis in Bulla contentis non afficiuntur Confeſſarij, qui Moniales, & alias Mulieres in Confeſſione ſollicitant ad alia peccata non carnalia, quia Conſtitutio prædicta non loquitur, niſi de ſollicitatione ad inhoneſta. Ita Peirin. *tom.* 2. *priuil. ſui ord. conſtit.* 4. *Gregorij XV. num.* 7.

12 Similiter Miniſtrãtes, Baptiſmũ, Euchariſtiã, vel alia Sacramenta fœminis, ſi illas ad turpia ſollicitent, non afficiuntur prædictis pœnis, quia Bulla tantùm loquitur de ſollicitante in ſacramento pœnitentię; ex Peirino *loc. cit. nu.* 17.

13 Si Monialis Confeſſarium in Confeſſione ſollicitaret, & ipſe conſentiat, non incurrit pœnas, in dicta Conſtitutione poſitas, quæ loquitur de ſollicitatore non autem de ſollicitato; ita elicitur ex Peirino *loc. cit. num.* 9. & Lezana *loco cit.*

14 Secùs quando Confeſſarius ſollicitet Monialem, vel aliam fœminam, vt alteri conſentiat, quia hoc exprimitur in verbis dictæ Bullæ. ex Santarello *loc. cit. cap.* 44. *num.* 19. Idem dico ſi Confeſſarius non verbis expreſſis, ſed ſolum tacitis, & occultis alliciat Monialem, vel aliam fœminam in Confeſſione, quia hoc eſt abuti Sacramento Pœnitentiæ per Peirin. *loc. cit. nu.* 21. & Barboſa *de offic. parochi cap.* 19 *num.* 49.

15 Si petas, quid agẽdum ſit in caſu, quo Moniales, vel alia fœmina ſollicitata in Confeſſione conſentiat?

Reſpondeo tunc ſeruandam eſſe reſolutionem Sacræ Congregationis Cardinalium Inquiſitorum Generalium Hæreticę prauitatis ſupra Bullam citatam Gregorij XV. & tranſmiſſam Archiepiſcopo Neapolitano Cardinali Carrafæ, alijſquè Metropolitanis, cuius exemplum ſub infraſcripto tenore legitur apud Lauretum Franchum *part.* 1. *Controuer. inter Epiſcop. & Regul. pag. mihi* 185.

Illuſtriſſ. e Reuerendiſſ. Sig.

Doppo l'eſſerſi hauuta longa, e matura conſideratione ſopra al dubbio ſignificato da diuerſe bande, ſe i Pœnitenti ſono obligati à denunciare i Confeſſori, da quali ſono ſtati ſollicitati nel luogo, ò atto della Confeſſione, quando hanno conſentito alla ſollicitatione; Noſtro Signore, e queſti miei Signori Illuſtriſsimi in Congregatione auãti à Sua Santità à 25. *di Luglio paſſato; doppò hauer' anco inteſo da vna particulare Congregatione deputata per queſto effetto; hanno riſoluto, che qualſiuoglia penitente è tenuto à denunciare il Confeſſore, anchorche gl'habbia conſentito, e nõ è tenuto à propalare il proprio conſenſo, ne ſopra ciò s'interroghi dal Veſcouo, ò Inquiſitore, o dal loro Vi-*

ro Vicario, auanti à quali deporrà, ne meno il Confeſſore denunciato, procedendoſi poi contro di lui ne i coſtituti, che ſe gli ſaranno, s'interroghi ſopra detto conſenſo, & in caſo, che egli voleſſe dirlo da ſe, non ſi ſcriua il ſuo detto, come in ordine alla perſona ſollicitata, non ſpettante all'Offitio della Sãta Inquiſitione. Le parti dunque di V.S. Illuſtriſſima ſono di ſignificare la detta reſoluzione à i Confeſſori, & incaricargnene ſtrettamente l'oſſeruanza, acciò, che ne i Caſi, che occorrono alla giornata, conforme al tenore della Conſtituzione publicata da Greg. XV. San. mem. contro i Confeſſori ſollicitanti, ſignifichino à i penitenti l'obligo, che hanno di denunziare i Confeſſori, da quali ſaranno ſtati ſollecitati, & hauendogli conſentito, e facendo difficultà di ſcoprire il proprio conſenſo, conforme alla reſoluzione, che ſi è fatta, gli dichino apertamente, che non ſono tenuti à propalare il detto conſenſo, e che tanto eſſi penitenti, quanto i Confeſſori ſollecitanti, procedendoſi contro di loro non ſaranno di ciò interrogati, e dicendo da ſe, non ſi ſcriuerà, ne riceuerà il lor detto, e quãdo il penitente tuttauia perſiſteſſe nella medeſima renitenza, Noſtro Signore ſi contenta, che dal Veſcouo, ò dall' Inquiſitore ſi dia autorità al Confeſſore di riceuere per ſcrittura, e giuramento la denũzia per portarla ſubito a chi haurà data la autorità di pigliarla; e ſe oltre alle coſe ſudette occorrerà altro caſo graue, per il quale non ſi poſſa il penitente indurre à denunziare, vuole ſua Santità, che ſe ne ſcriua qui, e ſi aſpetti la riſpoſta, & in tanto ſi ſopraſeda nell'aſſoluzione, e tanto ſi contentarà V.S. Illuſtriſſima di fare oſſeruare nella ſua Dioceſi, facendo regiſtrare la preſente negl'atti di coteſta Corte, per informatione ſua, e de ſuoi ſucceſſori, li quali doueranno hauer mira, che la preſente reſoluzione riguarda ſolo quei penitenti, che per hauer conſentito fanno difficultà in denunziare; mà quei, che non hanno conſentito, ouero hauendo conſentito, non ſono in ciò renitenti non deue il Confeſſore porre difficultà alcuna; mà laſciare, che indifferentemente, e liberamente ſodisfaccino all'obligo, che hãno di denunciare, conforme alla detta Conſtitutione; compiacendoſi anco V.S. Illuſtriſſima di mandar copie della preſente à i Veſcoui ſuoi ſuffraganei, acciò da eſſi ancora ſia fatta oſſeruare la ſudetta reſoluzione. Per fine à V.S. Illuſtriſſima humilisſimamente bacio le mani. di Roma 27. di Settembre 1624.

Di V.S. Illuſtriſſ. e Reuerendiſſ.

Humiliſſ. & affettionatiſſ. ſeruitore

Il Cardinal Mellino.

QVÆSITVM VI.

An Moniales teneantur ſingulis mẽſibus confiteri, & ſanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento refici.

SVMMARIVM.

1 *Moniales, an teneantur ſemel in menſe confiteri, etiam ſi non habeant peccata pluſquàm venialia.*

2 *Conciliũ Tridentinũ ſeſſ. 25. de Regul. cap. 10. non obligat ſub præcepto, vt Moniales ſemel in menſe confiteantur.*

3 *Moniales omnes, etiam S. Claræ comprahenduntur ſub decreto* Concilij Tridentini loc. cit.

1 Caietanus *de Confeſſ. quæſt. 1. ad 3. par. D. Thom.* docet, Moniales ſemel in Menſe peccatorum ſuorum Confeſſionem facere teneri, quamuis non habeant pluſquam peccata venialia, ad implendum præceptum Concilij Vienen. relati in Clement. *Ne in agro §. ſanè de ſtat. Monach.* quæ opinio ſi intelligat, laudabile eſſe, Moniales confiteri ſingulis menſibus peccata ſua, etiam non plus, quàm venialia, cum iure communi concordat; ſi verò, obligari Moniales ſub peccato mortali, intendat, valdè rigoroſa cenſenda eſt; nam Concilium Tridentinum *ſeſſ. 25. de regular. cap.* 10. de Monialibus loquens dicit, *Attendãt diligentèr Epiſcopi, & cæteri ſuperiores Monaſteriorum Sanctimonialium, vt in conſtitutionibus earum admoneantur Sanctimoniales, vt ſaltem ſingulis menſibus Confeſſionem peccatorum faciant, & ſacroſanctam Euchariſtiam ſuſcipiant, vt eo ſe ſa-*

lutari

lutari præſidio muniant ad omnes opugnationes dæmonis fortiter ſuperandas. Idē pręcipitur in Concil. Aquileien. 1. §. *de Monialibus*, vbi poſt ſupradicta verba Cōcilij ſubdit, *quod feſtis ſolemnioribus anni, Item Beatæ Mariæ Virginis, & Sanctorum Apo-*
2 *ſtolorum omittere nō debebunt.* Ex quibus verbis ſatis conſtat, & maximè per verbū *Admoneantur* Concilium Tridentinum non obligare ſub præcepto, quia tale verbum non includit obligationem præcepti, ex Viualdo *in candelabr. aureo rubr. de Cōfeſſ. num.* 41. & ita tenent Valerius Reginald. *in praxi fori pœnit. lib.* 29. *num.* 73. Campanil. *in diuerſ. iuris canon. rubr.* 12. *cap.* 16. *num.* 51. Piaceſ. *in praxi Epiſcop. par.* 2. *cap.* 3. *num.* 57. Barboſ. *de offic. & poteſt. Epiſc. alleg.* 25. *num.* 46. Hier. Ven. *in exam. Epiſc. lib.* 6. *cap.* 26. Suarez *de relig. tom.* 4. *diſp.* 36. *ſect.* 5. *num.* 7. Homobonus de Bonis *in exam. Eccleſiaſt. tract.* 8. *cap.* 2. *quæſ.* 3. Molfeſ. *in ſum. Theol. moral. tract.* 7. *cap.* 10. *num.* 21. Facundez *in quintum præceptum Eccleſ. lib.* 2. *cap.* 2. *nu.* 18. Miranda *de ſac. Mon. q.* 10. *ar.* 1. *concl.* 1.

3 Vnde decretum Concil. Vienen. dicitur non extendi ad Moniales in vniuersū, ſed ad Monachos nigros, & ad eorū Moniales, licèt hodiè per Concil. Tridentin. *loc. cit.* ſub vniuerſali admonitione omnes Moniales cadunt, & nō ſub præcepto obligatorio, confiteri ſingulis menſibus propria peccata, niſi aliundè hoc habeant, ſicut Moniales S. Claræ primæ, & ſecundæ regulæ, quæ ex vi ſuarum regularum ſingulis menſibus tenentur confiteri, ſeptéq. vicibus in anno communicari, vt oſtendit Mirand. *cit. concl.* 2. vbi fatetur per diſpenſationem Eugenij Quarti in nullius præceptorum iſtorum tranſgreſſione, peccatum mortale incurrere Moniales, præter quam in tranſgreſſione eorum, quæ tria vota principalia Obedientiæ, Paupertatis, & Caſtitatis, & clauſuræ, & ſuper electione, & depoſitionè Abbatiſſæ concernunt, vt alibi dictum eſt.

QVÆSITVM VII.

De abſolutione plenaria, & Indulgentijs, quibus potiuntur Moniales in Sacramento Pœnitentiæ.

SVMMARIVM.

1 *S. Claræ Monialium priuilegia, quoad abſolutionem peccatorum.*
2 *Sororum B. Mariæ Virginis priuilegia quoad abſolutionem peccatorum.*
3 *Moniales S. Benedicti communicant in priuilegijs, cum Monialibus mendicantibus.*
4 *Monialium fratrum Minimorum priuilegia, & Indulgentiæ.*
5 *Priuilegia viuæ vocis oraculo conceſſa hodie ſunt abrogata.*
6 *Indulgētiæ Regularibus vniuerſis vtriuſquè ſexus nouitèr conceſſæ.*
7 *Moniales Epiſcopo ſubiectæ à quibus caſibus poſſint abſolui.*

1 NIcolaus V. conceſſit, quod Confeſſarij Monialium S. Claræ, ſeu alter eiuſdem ordinis ad hoc pro tempore deputatus, in omnibus præter quam Sedi Apoſtolicæ caſibus reſeruatis, quotiès licebit, eas abſoluere poſſint.

Sixtus quartus conceſſit, quod Moniales S. Claræ primæ regulæ poſſint à Miniſtris, ſeu Viſitatoribus, & Confeſſoribus, ab omnibus criminibus, pęnis, & cenſuris, etiam Sedi Apoſtolicæ reſeruatis, quoties opus fuerit, abſolui; qua conceſſione aduertit Collector Priuilegiorū *verb. abſolutio ordinaria* gaudere Moniales S. Claræ ſecundæ regulæ ſub obediētia fratrum Minorum degentes virtute communicationis priuilegiorum ab eodem Sixto IV. conceſſæ;

2 Præterea idem Sixtus Quartus indulſit, quod ſupradictæ ſorores, & Moniales S. Claræ, & Tertiariæ poſſint ſemel ſibi eligere Confeſſarium de familia fratrum Minorum de obſeruantia, qui audita earum Confeſſione, pœnitentiam ſalutarem iniungendo, abſoluat eas ab omnibus criminibus, exceſſibus, & cenſuris Eccleſiaſticis, ſi quas forte contraxerunt, & eis remiſſionem generalem, & plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam

valeat, impertiri, conceſſitquè idem facere poſſe in mortis articulo; ita habetur *in Monum. ord. Minor. primæ impreſſ. fol. 64. & ſecundæ fol. 68. conceſſ.* 131. & in ſupplemento *fol. 96. conceſſ.* 341. & in compēd. *verb. Abſolutio extraordinaria quoad fratres* §. 5. & fuit hæc conceſſio facta fratribus Minoribus, tàm profeſſis, quàm Nouitijs, qui habent animum profitendi, & etiam pro ſororibus S. Claræ, & Tertiarijs, & famulis, & ſeruitoribus omnium prædictorum. Idem aſſerit Mirand. *de ſacr. Monial. cit. concl.* 2. vbi addit, quod Leo X. conceſſit licentiam, & facultatem Monialibus S. Claræ, & ancillis B. Mariæ Virginis, vt quater in anno poſſint à ſuis Superioribus, ſeu Confeſſoribus, aut alijs fratribus de ordine fratrum Minorum per Superiores deputatis, facere abſolui ab omnibus peccatis ſuis qualitercunquè cōmiſſis, ac ſimiliter abſolui, vel potius diſpenſari ab omnibus, & ſingulis votis exceptis ſubſtātialibus emiſſis in earum profeſſione, quę ſolent fœminea leuitate pro qualibet minima neceſſitate emitti, ita tamen, quod nulli ipſarum hæc gratia ſuffragetur, ſi confiſæ de ipſa, aliquid attentarent committere, quod oculos diuinæ Maieſtatis earum violando profeſſionem, offenderet.

Inſuper placuit ſuæ Sanctitati de benignitate Apoſtolicæ dignitatis concedere facultatem earum Confeſſoribus de licentia Prælatorum eaſdem audiētibus, quod ea plenitudine eas abſoluant, & illi Innocentiæ ſtatui reſtituant, quò Sanctitas ſua faceret, ſi ipſemet in Confeſſione auſcultaret peccata, & poſt hoc omnibus, & ſingulis eadem authoritate Apoſtolica ſuam ſanctam benedictionem impertiātur nomine Sanctitatis ſuæ. Ita habetur *in dicto ſupplem. fol. 93. conceſſ.* 290. *& in Compend. loc. cit.* §. 7.

Refertur ibidem, quod idem Leo X. conceſſit prædictis Monialibus S. Claræ ſub cura fratrum Minorum de obſeruantia exiſtentibus, vt in omnibus ſolemnitatibus Domini Sabaoth, & Virginis Mariæ, & omnium Sanctorum, & S. Franciſci, & S. Claræ, poſſint Confeſſores in abſolutionibus ſuarum Confeſſionum eas plenariè abſoluere, & pœnitentiam ſalutarē iniungere.

2 In eodem compendio *loc. cit.* §. 8. habetur, quod idem Leo conceſſit ancillis, & ſororibus B. Mariæ Virginis ſub regimine fratrum Minorum Obſeruantiæ exiſtentibus, vt in omnibus feſtiuitatibus Domini Sabaoth, Beatæ Mariæ Virginis, & SS. Apoſtolorum Petri, & Pauli, & S. Franciſci, omniumquè Sanctorum, atquè per totam maiorem hebdomadam, Confeſſores earum quicunquè fuerint, poſſint in abſolutionibus illas plenariè abſoluere, & pęnitentiam ſalutarem iniungere. Idem docet Mirand. *cit.* qui in calce ſecundæ Cōcluſionis ſubdit, quod idem Leo X. conceſſit fratribus Minoribus obſeruantiæ regularis, quod ſemel in anno (vltra alias Indulgentias, quas à Sede Apoſtolica habēt) poſſint plenariè abſolui, & plenariam indulgentiam conſequi in feſto S. Catharinæ Virg. & Mart. quo priuilegio potiuntur etiam Moniales communicantes in

3 priuilegijs Mendicantium, vt ſunt Moniales S. Benedicti Congreg. Caſſinen. & Cōgregationis Canonicornm Lateranenſiū, & noſtræ Vallumbroſanæ, Camaldulenſes, Ciſtercien. omneſquè aliæ, quæ gaudent priuilegijs ſuorum ordinum communicantium in priuilegijs Mendicantium.

4 Et pro Monialibus fratrum Minimorum Laurentius tit. SS. Quatuor Coronatorū S. R. E. Præsbyter Cardinalis, ac Maior Pęnitentiarius, & Ordinis Minimorum Protector teſtatur, quod Clemens Octauus conceſſit viuę vocis oraculo moderno, & pro tēpore exiſtenti generali Ordinis fratrum Minimorum, vt omnibus, & ſingulis fratribus, & ſororibus Tertiarijs, necnon ſingulis Fundatoribus, Conſeruatoribus, & Procuratoribus ſingularum domorum dicti Ordinis, plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſſionem ſemel dumtaxat ſingulo quoq. triennio elargiri, & concedere poſſit. Ipſique fratres, & ſorores Tertiarij, necnon Fundatores, Conſeruatores, & Procuratores de licentia dicti Generalis eligere poſſint vnum Confeſſorem, idoneum

cun-

eundem ordinem profeſſum, qui eos ab omnibus caſibus, etiam Epiſcopalibus, & cenſuris Eccleſiaſticis abſoluere, & pęnitentiam ſalutarem pro modo culpæ iniũgere valeat, Ex Laurent. de Peirinis *to. 1. Priuil. conſt. 9. Clem. VII.* vbi §. 2. *num.* 1. ait, poſſe adhuc Generalẽ ſui Ordinis prędictam indulgentiam elargiri, & facultatẽ eligendi Confeſſarium adhuc durare, ſed non poſſe à caſibus Epiſcopo reſeruatis de iure, vel conſuetudine abſoluere; dictumquè Confeſſorem quoad perſonas ſæculares, nunc debere eſſe ab Ordinario approbatum.

5 Multa alia Priuilegia ſupradictis ſimilia recenſentur *in compendio priuileg. ordinis Diui Hieronymi, & Societatis Ieſu tit. diſpenſatio* nec non à Caſarubio *in Compend. verb. abſolutio*, & ab Eman. Roder. *tom. 1. qq. regular. quæſt.* 63. & Corduba *in annotatio. ad collect. verbo diſpenſatio* §. 17. atquè à Miranda *in Manual. Prælator. tom. 2. quæſtion.* 33. Quorum cum aliqua conceſſa ſint per viuę vocis oracula & aliqua ſubmiſſa ſuperiorum voluntati, ideo in eorum vſu cautè, & maturè procedendum eſt; præterquam quod poſt prædicta Priuilegia, Indulgentias, &

6 gratias, cum emanaſſet Conſtitutio Pauli V. hic per extenſum apponenda, vnuſquiſque videat in ea quam probabilitatem, & ſubſiſtentiam habeant.

PAVLVS QVINTVS.
Ad perpetuam rei memoriam.

ROmanus Pontifex in B. Petri Sede cõſtitutus, cui inter alia cœleſtis Indulgentiarum theſauri diſpenſandi cura incũbit, ſolicitè proſpicere debet, ac ſolerter, vt huiuſmodi Indulgentiarum diſpenſatio, & vſus ad Dei gloriam, & animarum ſalutẽ præcipuè dirigatur, & ne ex illarum multiplicitate confuſio, aut inanis interpretatio exoriatur. Proinde cum fel. mem. Clemens Papa VIII. Prædeceſſor noſter magna cum diligentia, & ſolicitudine procurauerit abuſus, & corruptelas, tùm in communicando indulgentiarum theſauros, tùm in modo illos recipiendi irreptos tollere. Et propterea ſua quadam Conſtitutione formam aggregandi, inſtituendi, & rectè adminiſtrandi Societates, & Confraternitates præſcripſerit, licet morte præuentus hanc piam eius voluntatem ad finalem executionem deducere, neque etiam, vt cogitauerat, circa Indulgentias à pleriſque Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus, Religionibus, & Ordinibus Monaſticis, & Mendicantibus diuerſis temporibus conceſſas aliquid deliberare potuerit. Nos, qui nullis noſtris meritis, ſed ſola Dei benignitate ad ſũmi Apoſtolatus officium vocati ſumus, ſuſceptum à tanto Pontifice pium hoc opus ad optimum finem perducere cupientes, vbi primum Catholicæ Eccleſiæ regimen ſuſcepimus, Venerabilibus fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus ad hoc opus à dicto Clemente Prædeceſſore deputatis, de quorum numero tempore ipſius Clementis Prædeceſſoris eramus, iniunximus, vt in illo opere ad vlteriora progrederentur, & Indulgentias Regularibus conceſſas recognoſcerent, iiſq. recognitis rem nobiſcum communicarent. Cũ itaque præfati Cardinales priuilegia, conceſſiones, & gratias prædictas Religionibus, & Ordinibus conceſſas diligenter inſpexerint, & examinauerint, ac eorundem Ordinum Superiores, & Officiales pluries audiuerint, at circa eaſdem Indulgentias varia dubia, & incertitudines, & cõfuſiones adeſſe compererint, & ex iudicio eorundem etiã Regularium, vel aliquorum ex illis nobis propoſuerint valde expedire, pro eorũ maiore ſecuritate, & beneficio, vt Indulgẽtias ipſis Religionibus, & Ordinibus ad inſtar, vel per communicationem, aut alio modo hactenus conceſſas annullaremus, & reuocaremus, ac alias particulares illis concederemus. Nos maturà ſuper hoc conſultatione præhabita, cupientes perſonis Regularibus quibuſcunque quorumuis Ordinum, tam Monaſticorum, quàm Mendicantium ſpirituale ſolatium, & iuuamen afferre, infraſcriptas Indulgentias, & gratias, quas perſonis Regularibus intrà clauſtra, aut extra, cum licentia tamen ſuorum Superiorum legitima de cauſa illis conceſſa, degentibus tãtummodo ſuffragari debere declaramus, cõcedendas duximus. Omnibus igitur Chriſtifidelibus, qui canonicè, & iuxta ordines cuiuſli-

iuſlibet Religionis, & Conſtitutiones Apoſtolicas habitum regularem à legitimis Superioribus cauſa profitẽdi in illo ſuſceperint, die primo eorum ingreſſus in ipſam Religionem, ſi verè pœnitentes, & confeſſi ſanctiſſimum Eucharistiæ Sacramentum ſumpſerint, Plenariã. Ac cuilibet Nouitio, qui pœnitens, & confeſſus, ac ſacra Communione refectus poſt completum probationis annum profeſſionem emiſerit, etiam Plenariam: Necnon cuilibet Religioſo intra clauſtra ſui Monaſterij viuenti, qui in feſto principali ſui Ordinis confeſſus, & ſacra Communione refectus fuerit, aut Miſſam recitans pro Chriſtianorum Principum concordia, hæreſum extirpatione, Romani Pontificis ſalute, ac ſanctæ Matris Eccleſiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderit, etiam Plenariam: In cuiuſlibet verò mortis articulo, ſi pariter vere pœnitens, & confeſſus, ac ſacra Cõmunione refectus, vel quatenus id facere nequiuerit, ſaltem contritus nomẽ Ieſu ore, ſi potuerit, ſin autem corde, deuotè inuocauerit, etiam Plenariam. Qui verò ad Preſbyteratus ordinem canonicè promotus, & confeſſus primam Miſſam celebrabit; necnon etiam ijs Religioſis, qui pariter cõfeſſi, ac ſacra Communione refecti eidem Miſſæ interfuerint, aut ipſo die Miſſam ſimiliter celebrabunt, etiam Plenariam. Ijs verò qui de ſuorum Superiorum licentia à negotijs per decem dies alieni in Cella commorabuntur, aut ab aliorum conuerſatione ſeparati in piorum librorum, & aliarum rerum ſpiritualium animos ad deuotionem, & ſpiritum inducentium lectionibus operã ſuam dederint, addendo ſæpè conſiderationes, & meditationes myſteriorũ fidei Catholicæ, diuinorum beneficiorum, quatuor Nouiſſimorum, Paſſionis Domini noſtri Ieſu Chriſti, & aliorum exercitiorum, orationũ, iaculatoriarum, aut vocalium ſaltem, per duas horas in diem, & noctem orationibus mentalibus, ſeſe exercendo, faciendo eodem tempore confeſſionem generalem, aut annualem, vel ordinariam, ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ſumpſerint, aut Miſſam celebrauerint, quoties pro quolibet prædictorum exercitiorum Plenariam ſimiliter omnium peccatorum ſuorum Indulgẽtiam, & remiſſionem miſericorditer in Domino concedimus. Præterea iiſdem Religioſi intra clauſtra viuentes, qui ſuam Eccleſiã deuote viſitauerint, & vt præfertur orauerint, conſequantur eaſdem Indulgentias, quas viſitantes Eccleſias Vrbis & extra eã diebus Stationum conſequuntur in omnibus diebus, perinde, ac ſi ipſas Vrbis Eccleſias perſonaliter viſitarent. Omnibus item Religioſis intra clauſtra, vt ſupra viuentibus, qui quinquies Orationem Dominicam, & toties ſalutationem Angelicam ante Altare eorum Eccleſiæ in quolibet die quinque annos, & totidem quadragenas: ijs verò qui de ſuorum Superiorum licentia in itinere exiſtentes, aut extra clauſtra degentes, tãquam Prædicatores, & Lectores quinquies eandem orationem Dominicam, & toties ſalutationẽ Angelicam ante quodlibet Altare ſimiliter dixerint, etiam quinque annos, & totidem quadragenas: Necnon etiã eiſdem Religioſis, qui per menſem integrum ſingulis diebus ſpatio mediæ horæ orationẽ mentalem fecerint, ac confeſſi, & ſacra communione vltima Dominica menſis huiuſmodi refecti fuerint, ſexaginta annos, & totidem quadragenas. Qui verò cõtrito corde, & pœnitentes eorum culpas, & peccata, ac imperfectiones in Capitulis culparum accuſabunt, & ſpiritualiter communicabunt, & exercitium virtutum facient; tres annos, & totidem quadragenas. Quotieſcunque autẽ de licentia Summi Pontificis, aut ſuorum Superiorum in Ditiones, & Terras Infidelium, aut Hæreticorum ad concionandum, aut Catholicos docendum, vel Infideles, & Hæreticos ipſos ad fidem Catholicam conuertendum, & Eccleſiæ gremio reducẽdum miſſi fuerint, ſi pœnitentes, & confeſſi, ac Sãctiſſima Communione refecti fuerint, vel Miſſam celebrauerint, vel meliùs ad huiuſmodi opus ſeſe parare valeant, pro duabus vicibus, videlicet quando itineri ſe accingent, & quando in Prouinciam, vbi prædicta opera eius exercenda erunt, ingreſſi fuerint, Plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam, & remiſſionem miſericorditer in Domino pariter concedimus, & elargimur. Et inſuper cum Superior in viſitationibus generalibus orationes

qua-

quadraginta horarum pro bono viſitationis progreſſu collocare voluerint, ijs Religioſis, qui dictis orationibus ſaltem ſpatio duarum horarum in diuerſo tempore interſuerint, & ibi pro Christianorum Principum concordia, hæreſum extirpatione, Romani Pontificis ſalute, ac ſanctæ Matris Eccleſiæ exaltatione, necnon diſciplinæ, & obſeruantiæ regularis augumento, pias ad Deum preces, vt ſupra dictum eſt, effuderint, ſi confeſſi, & ſacra Communione refecti fuerint, aut Miſſam celebrauerint, Plenariam ſimiliter omnium peccatorum Indulgentiam, & remiſſionem, vt præfertur, concedimus. Volumus autem, vt omnes ſupradictæ Indulgentiæ, & gratiæ Religioſis regularibus cuiuſuis Ordinis, tàm Monaſtici, quàm Mendicantis dumtaxat, vt præfertur conceſſæ, etiam omnibus Monialibus cuiuſuis regulæ approbatæ, & intra clauſtra cum tribus votis ſolemnibus viuentibus, & perpetuam clauſuram ſeruantibus, tàm Ordinarijs locorum, quàm etiam regularibus cuiuſcunque ordinis, regulæ, & inſtituti ſubiectis ſuffragētur. Præſentibus perpetuis futuris temporibus duraturis. Cæterum omnes, & ſingulas Indulgentias quibuſcunque Ordinibus, & inſtitutis regularibus huiuſmodi, etiam Mēcantibus, & quibuſlibet perſonis regularibus, tam vigore priuilegiorum, & literarū Apoſtolicarum, quàm viuæ vocis oraculo, aut aliàs quouis modo per quoſcunque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Apoſtolicam Sedem hactenùs conceſſas, confirmatas, approbatas, & innouatas auctoritate, & tenore prædictis perpetuo reuocamus, caſſamus, annullamus, & abrogamus, & ad præſentium noſtrarum literarum præſcriptum reducimus, & moderamur. Non obſtantibus, &c.

8 Moniales Epiſcopo ſubiectæ poſſunt abſolui ab omnibus caſibus reſeruatis, & diſpenſari in irregularitatibus; & alijs caſibus, quæ conceduntur in Concilio Tridentino *ſeſſ. 24. de reformat. cap. 6.* ſicut etiam poſſunt abſolui ab excommunicationibus, alijſquè cenſuris, eo modo, ſicut abſoluuntur ſubditi eiuſdem Epiſcopi virtute eiuſdem decreti; ex Sāch. *in præcept. decal. lib. 4. cap. 39. num. 34. & lib. 2. cap. 11. num. 10.* quicquid dicat Petrus Ledeſma *tom. 2. ſumma tract. 1. cap. 6. poſt 26. cōcluſ. dub. 4.* quem refutat idem Sanchez *loco cit.* de qua re fuſius *quæſ. ſequenti*, vbi etiam de caſibus Sedi Apoſtolicæ, & Epiſcopis reſeruatis, ſecundum praxim hodiernam agitur.

Eodē priuilegio gaudent Moniales ſubiectæ Prælatis regularibus, qui potiuntur eadem facultate, vt latè ſcripſi *tom. 2. de iure Abb.* de qua re videatur Emanuel. Roder. *tom. 1. q. 20. ar. 22. & 29.*

QVÆSITVM VIII.

Vtrum Epiſcopus alijquè Superiores Monialium poſſint ſibi caſus erga illas reſeruare, & quis poſſit ab illis abſoluere.

SVMMARIVM.

1 *In Monachis, quæ regulariter ſunt conſtituta, in Monialibus etiam ſtatuta cenſentur.*
2 *Sub maſculino nomine in materia odioſa cadit fœmininum.*
3 *Prælatorum Monialium eſt abſoluere illas à caſibus reſeruatis.*
4 *Illius eſt ſoluere, cuius eſt ligare.*
5 *Abſolui poſſunt Moniales, etiam ab enormi exceſſu per Epiſcopum, & nu. 10.*
6 *Epiſcopi, an aliquando poſſint abſoluere exemptos.*
7 *Epiſcopi abſoluere poſſunt extra mortis articulum impeditos ab omnibus caſibus Sedi Apoſtolicæ reſeruatis.*
8 *Capitulum Sede vacante, & Prælati omnes iurisdictionem quaſi Epiſcopalem habentes, poſſunt abſoluere ſuos ſubditos impeditos à caſibus reſeruatis Sedi Apoſtolicæ.*
9 *Procuratorem, an mittere teneantur impediti ad ſummum Pontificem, vt ab ipſo abſoluantur.*
11 *Regulares virtute ſuorum priuilegiorum, an poſſint abſoluere à caſibus in Bulla Cœnæ, & Epiſcopo reſeruatis.*
12 *Clauſuræ Monialium violatio ob malum finem eſt reſeruata Papæ.*

1 RESpondeo affirmatiue, quia regularitèr, quæ in Monachis ſunt conſtituta, in Monialibus etiam, quoad eis proportionabilia ſtatuta cenſentur; Ita Menoch. *de arb. Iud, cent.* 5. *caſu* 421.

2 Præterea in legum diſpoſitione frequẽtiſſima ſentẽtia eſt, etiam in materia odioſa, & pœnali ſub maſculino nomine claudi fœmininum, vt latè probat Decius *regula fœminæ num.* 110. *verſ. tertia quæſtio*, & multi alij, quos referunt, & ſequuntur Tiraquellus *de retractu lignagier* §. 1. *gloſſ.* 9. *num.* 221. Menoch. *de adipiſcenda poſſeſſione remed.* 4. *num.* 61. vt refert Sanch. *de pracept. decalog. lib.* 6. *cap.* 16. *num.* 89. & Homobonus *de caſibus reſer. par.* 3. *cap.* 1. *prope finem*.

3 Quo verò ad abſolutionem prædictorum caſuum reſeruatorum, præter ea, quæ ſuperius dicta ſunt in antecedenti quæſito, certũ eſt, ad ſuperiores Monialiũ ſpectare, cũ ad illos ptineat dictos caſus ſibi
4 reſeruare, rõ deſumitur ex illo trito axiomate, illius eſt abſoluere, cuius eſt ligare.

5 Naldus *in ſumm. verbo Moniales. numer.* 9. aſſerit, Moniales, etiam ob enormen exceſſum, ab Epiſcopo abſolui debere, quia extra clauſtrum exire non poſſũt. Et Epiſcopus etiam in exẽptas Papæ auctoritate fungitur; & licet habeant Generalem, tamen ob reuerentiam ordinis Epiſcopalis, hoc Epiſcopis indultum eſt. *Ex Deciſ. Rot. Rom.* 25. *de ſent. excomm. in an-*
6 *tiquis*, & videtur, quod etiam exẽpti poſſint ab Epiſcopis diſpenſari in Irregularitatibus, & abſolui à Cenſuris Epiſcopis priuatiuè reſeruatis; Vnde poſſunt ab illis abſolui, & diſpenſari in Irregularitatibus, & defectibus ex delicto occulto prouenientibus; iuxta decretum Concilij Tridentini *ſeſſ.* 24. *cap.* 6. ratio eſt, quia licèt religioſi ſint exempti ab Epiſcopis quoad iuriſdictionem ordinariam, tamen quoad actus proprios Epiſcoporum, & in quibus non ſubduntur iuriſdictioni ſuorum Prælatorum, quales ſunt huiuſmodi abſolutiones, & diſpenſationes, poſſunt eſſe illis ſubiecti; Ita tradunt Suarez *tom.* 4. *de relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 2. *num.* 12. Sanch. *lib.* 4. *in decal. cap.* 39. *num.* 32. Cornexo *tom.* 2. *in* 3. *par. de irregul. diſp.* 3. *dub.* 5. Lezana *tom.* 1. *ſumm. cap.* 11. *num.* 6. vbi addit, quod ad hunc effectum non requiritur licentia, vel voluntas Prælati; ratio eſt, quia religioſus vtitur iure ſuo in re conducente ad ſalutem animæ; licèt quãdo huiuſmodi diſpoſitiones, & abſolutiones obtineri poſſunt à Prælato proprio ratione alicuius Priuilegij, vel aliundè, nõ debent religioſi, nec non Moniales regularibus ſubiectę, & forsã nõ poſſũt petere ab Epiſcopis, quia hoc videtur cedere in dedecus Religionis, præſertim, quia probabile eſt, eo ipſo, quod Prælatus exemptus habet poteſtatem diſpenſandi, habeat etiam ius, vt nullus ſe intromittat circa ſuum ſubditum; ex Suarez *loc. cit. nu.* 13. & *cap.* 23. *nu.* 4. vbi extendit hoc, quod diximus ad caſum neceſſitatis, in quo religioſus non poteſt adire ſuum Prælatum.

7 Epiſcopi namque abſoluere poſſũt extra mortis articulum impeditos à quibuſcumque caſibus, & cenſuris Apoſtolicæ Sedi reſeruatis; etiam à crimine hæreſis, & à cenſura contracta ob tale crimen. Etenim ratio illa generalis, ne ſcilicet reſeruatio, quæ pro bono charitatis eſt adinuenta, contra charitatem vergat, & in periculum animarum; militat etiam in caſu hæreſis; ſic Duardus *in Bullæ Cœnæ Domini lib.* 3. §. 2. *concl.* 3. *num.* 45. qui *nu.* 40. ampliat dictam concluſionem, vt non ſolum Epiſcopi de iure antiquo, ſed etiam de iure nouo, non obſtante decreto Clementis VIII. poſſint abſoluere impeditos extra mortis articulum ab omnibus caſibus, & cenſuris in Bulla, & dicto decreto, eius denique moderatione, & innouatione, vt dicemus *inferius num.* 11.

8 Eandem facultatem habent Capitulũ Sede Vacante, & omnes Abbates, & alij Prælati, tàm regulares, quàm ſæculares habentes diœceſim, & iuriſdictionẽ quaſi Epiſcopalem, ex eodem Duardo *loc. cit.* & Georg. Polacc. *par.* 2. *vacat. epidim. de Confeſſ. Monial. num.* 4. vbi ſubdit, ſi autẽ ab huiuſmodi cenſuris non poſſent impediti abſolui per alium, quam per Romanũ Pontificem, profectò ad impoſſibile obligarentur contra textum *in l. impoſſibilium ff. de*

ff.de reg.iur. Nam quonã pacto ſenio confecti, infirmi, & alij ſimiles, qui ad labores itineris ſunt penitùs inutiles, & multo magis Moniales, quibus imperata eſt perpetua clauſura, Romanam Sedem adire poterunt? Ne igitur pia Mater Eccleſia videatur fideles ad impoſſibile obligare, dicendum eſt, quod ſicut conceſſit, vt in articulo mortis conſtituti per alium, quã per Romanum Pontificem poſſint abſolui ab omnibus caſibus, & cenſuris in dicta *Bulla* contentis; ita etiam id ipſum indulſiſſe cenſeri impeditis.

9 Et tales impediti adeo abſolui poſſunt per alium, quam per Romanum Pontificẽ à caſibus, & cenſuris Apoſtolicæ Sedi reſeruatis, vt non teneantur ad ipſum Pontificem Procuratorem mittere, vel nuncium, qui eorum nomine vices gerat in petenda abſolutione; quoniam à iure, ad id nõ obligantur, vt ex Nauar. Vgol. & aliter ampliat idem Duardus *vbi ſupra concluſ.* 1. *numer.* 21. Bonacina tamen *de cenſuris diſput.* 1. *q.* 3. *pun.* 2. *num.* 4. negat taliter impeditos poſſe abſolui, &c. Quando Legatum, vel alium habentem priuilegium abſoluendi adire poſſunt. Sed quod ad Moniales Diœceſis Venetę ſpectat quãdo ipſæ adeunt Patriarcham, Sedem Apoſtolicam adire dicendum eſt; cum circa Moniales ipſe ſit ipſius, Sedis Apoſtolicæ Delegatus, etiam priuatiue quoad. alios Extãt de hoc particulare *Breue Leonis X.*

10 Homobonus item *par.* 3. *Cas. reſol. cap.* 7. *&* 8. probat Moniales ob quẽlibet exceſſum, etiam hæreſis externo actu proditæ, abſolui poſſe ab Epiſcopo Diœceſano, vel à confeſſario de ipſius Epiſcopi licentia; cum iuſtum impedimentum Summum Pontificem adeundi ſubſit, nec Romam mittere, vel ſcribere ipſæ Moniales teneantur.

11 Poterant olim Regulares quibuſdam anni ſolemnitatibus abſoluere à caſibus, & cenſuris Sedi Apoſtolicæ reſeruatis; ſed modo extat decretum Sacræ Congregationis Cardinalium, iuſſu Clementis VIII. editum *anno* 1601. *die* 9. *Mẽſis Ianuarij*, quo prohibetur Confeſſarijs, tàm regularibus, quàm ſæcularibus, per vniuerſam Italiam degentibus, ne ſub prætextu Priuilegiorum abſoluant ab vllo ex caſibus clarè, vel dubiè in Bulla Cęnæ contentis, aut Sedi Apoſtolicæ quomodocumquè reſeruatis, aut in futurum per Sanctitatem ſuam pro tempore in eadem Bulla, vel alitèr reſeruandis; Nec etiam à caſibus, quos Ordinarij locorum hactenùs reſeruarunt, vel impoſterum ſibi reſeruabunt, nullo caſu, etiam neceſſitatis, vel impedimenti, niſi in mortis articulo, ſeu cum noua, vel ſpeciali Sanctitatis ſuæ, aut ſuorum ſucceſſorum, vel Ordinariorum, quoad caſus ab ipſis tantum reſeruatos, reſpectiuè impetrata in ſcriptis, licentia.

Prędictum decretum poſtea moderatũ fuit ab eadem Sacra Cõgregatione de mandato Clementis VIII *anno* 1602. *die* 26. *Nouembris*, quod ſcilicèt ſub eiuſdem prohibitione, illos tantùm impoſterum caſus compræhendi, qui in Bulla Cęnæ continentur. Præterea violationis immunitatis Eccleſiarum in terminis Cõſtitutionis fælic. record. Gregor. XIV. quæ incipit *Cum alias nonnulli*; Violationis Clau-

12 ſuræ Monialium ad malum finem, Prouocantium, & pugnantium in duello, iuxta decretum Sacri Concilij Tridentini, & Conſtitutionem fel record. Gregor. XIII. incipiẽtem *Ad tollendum*. Inijcientium violentas manus in Clericos, iuxta Canon. *Si quis ſuadente, &c.* Simoniæ realis ſciẽtèr contractæ, & confidentialis beneficialis, necnõ caſus, quos Ordinarij locorum ſibi reſeruant; In quibus omnibus enumeratis caſibus dumtaxàt, & ſublata, etiam pœna inhabilitatis audiendi Confeſſiones, eadem Sacra Congregatio vult, & mandat dictum decretum in ſuo robore permanere.

Quia verò tempore Pauli V. dubitatũ fuit, an per prædicta decreta prohiberentur Regulares abſoluere à Cenſuris Sedi Apoſtolicæ & Epiſcopis reſeruatis, eſto à Caſibus abſoluere non poſſent, ideo eadem Sacra Congregatio Cardinalium *die* 7. *Ianuarij* 1617. de mandato eiuſdẽ Pauli V. declarauit, compræhendi etiam abſolutiones à prædictis Cenſuris. Ita Quarant. *in ſumm. Bullar. verb. caſus reſeruati*

uati Mirand. *tom.* 1. *Manual. Prælator. q.* 46. *ar.* 2. *& ſeqq.* Peirin. *tom.* 1. *Priuil. conſt.* 1. *Iulij II.* §. 32. *num.* 63. Lezan. *tom.* 1. *ſum. cap.* 19. *num.* 1.

Ex quo ſequitur, poſſe Cõfeſſarios omnes, qui fruũtur Priuilegio Pauli III. citato à Lezana *tom.* 1. *ſumm. cap.* 19. *nu.* 16. vel alijs ſi forſan habuerint, abſoluere ſuos pęnitentes ſiue extra, ſiue intra Italiam, ſiue in Vrbe, ſiue extra Vrbem ab alijs caſibus, & cenſuris Papalibus, ſeu Sedi Apoſtolicæ reſeruatis præter annumeratos in prędicta declaratione Sacræ Congregat.

Regulares paritèr virtute ſuorum priuilegiorum abſoluere poterant à Caſibus Epiſcopo reſeruatis; his tamen temporibus talis poteſtas ſublata eſt, vt diximus à Sacra Congregatione tempore Clementis VIII. Tum quia eadem Sacra Congregatio prius reſcripſerat S. Carolo Borromæo anno 1577. quærenti, An regulares ex priuilegijs à Sede Apoſtolica impetratis, poſſint à caſibus Epiſcopo reſeruatis abſoluerę, *ex facultatibus per Mare magnum, aliauè Priuilegia regularibus conceſſa, factam eis non eſſe poteſtatem abſoluendi à caſibus ſibi ab Epiſcopo reſeruatis.* Ita refert Confectius *in ſumma mater ex priuil. mendic.*

Tum deniquè, & principaliter, quia eadem Sacra Congregatio ſub Sanctiſſimo D.N. Vrbano VIII. declarauit *Per confirmationes Priuilegiorum, quas à Sede Apoſtolica poſt Sacrum Concilium Tridentinũ obtinuerunt, nequaquam reuixiſſe Priuilegia prius ab eodem Concilio, ac deinde etiã ipſius Congregationis decretis ſublata, atq. extincta, ſi quæ habebãt abſoluendi à caſibus Ordinario loci reſeruatis, quemadmodũ nec indulta abſoluendi à caſibus contentis in Bulla, quæ in die Cœnæ Domini legi conſueuit: vtpotè ſublata per annuam ipſius Bullæ publicationem, vires, aut robur acquiſiuiſſe ex ſubſeqnentibus Priuilegiorum confirmationibus. Ac proinde Regulares cuiuſuis Ordinis, Congregationis Societatis, & Inſtituti etiam neceſſario exprimendi, nec intrà, nec extra Italiam, in vim priuilegiorum, aut confirmationum eiuſmodi, quas vel hactenus obtinuerunt, vel deinde fortè obtinebunt, poſſe quemquam abſoluere ab eiſdem Caſibus in Bulla Cœnæ, aut Ordinario loci reſeruatis; ac ſi ſecùs egerint, abſolutiones nullas, atquè irritas fuiſſe, ac fore.* Habetur apud Barboſam *de officio Parochi cap.* 19. *num. vltim.* §. *Illud Regularibus.*

Notandum tamen, quod poſt Mortem Epiſcopi, qui ſibi caſus reſeruauit poteſt Confeſſarius quilibet ab illis abſoluere, quia tũc deſinunt eſſe reſeruati; ex Eman. Sà *in ſumm. verb. abſolutio num.* 20. & Quarant. *loc. cit. in fine*, vbi hoc limitat ſolum pro caſibus, quos Epiſcopi ſibi reſeruarunt, non verò pro illis, qui de iure ſunt Epiſcopis reſeruati.

QVÆSITVM IX.

De Inſtructione, & loco Confeſſarij, pro recipiendis Monialium Confeſſionibus, alijſq. Sacramentis adminiſtrandis.

SVMMARIVM.

1 *Inſtructiones pro Confeſſarijs Monialiũ.*
2 *Confeſſionalia pro Monialibus ex locis occultis amouenda ſunt, & in Eccleſia exteriori collocanda.*
3 *Confeſſarius Monialium in Confeſſionalibus exiſtentibus in Eccleſia exteriori excipere debet earum Confeſſiones.*
4 *Confeſſarius Monialium ingredi poteſt Clauſuram, vt Monialium Confeſſionem audiat, ibiquè alia Sacramenta miniſtret, quatenus illæ ægrotent, vel alio legitimo impedimento detineãtur.*
5 *Extremæ Vnctionis Sacramento adminiſtrato Moniali ægrotæ, an illam in manibus aliarum Monialium moriẽdam debeat Confeſſarius ſtatim relinquere, & egredi è Monaſterio.*

1 Breuem Inſtructionem ab aliquibus Doctoribus deſumptam pro Confeſſoribus Monialium tradit Polaccus 2. *par. vacat. epidim.* de Confeſſario prope finem ſub his verbis.

Libet hic pro coronide ponere aliquas

aliquas pro Cõfeſſarijs Monialium Inſtructiones ex *Barchio & alijs.* Primum enim omnium, quicumque à Superioribus ad audiendas Sanctimonialium confeſſiones eſt delectus, omni prouiſione animi cauere debet, ne id muneris ſuo potiùs ipſius ſtudio, auctore, aut inani quadam ſui, & nimia æſtimatione, quã obedientiæ ijs, quibus debet, præſtandæ, & in ſua vocatione ambulandi, voluntate ſuſcepiſſe videatur, ad quam omnes ipſius cogitationes, affectus, dicta, & acta, cum ſint referenda atq. dirigenda in eo plurimum ſtatuere debebit, vt ab omnibus intelligatur, ſe ad negotium tanti ponderis, quantum eſt operam nauare Monialibus, ad virtutum perfectionem, & abſolutionem per rectas cõfeſſiones, & ſpirituales admonitiones, atq. præceptiones, quoad eis fieri poſſint, perducendis, vocatum, partes ſuas diligentèr obire.

Si adhuc intra iuuentutis annos ſua verſabitur ætas, vſuq. rerũ propterea, & experientia vacabit, ſe conſilio, ope, & ductu ſeniorum, qui in audiendis Monialium Confeſſionibus maximè ſint verſati, indigere intelligat, & ea de re illos perſæpe in conſilium adhibebit. Ac quemadmodũ medici ſtudium in experimento, & praxi, duos ſaltem annos, antequam ad exercẽdam ipſam artem aggrediantur, ponere ſolent, ita, atque adeo multò magis iuuenes, qui procul ſunt à Confeſſionibus, cũ ſenibus agere, & ab ijs alienas cõſcientias moderandi, & controuerſias, quæ ſuboriri poſſunt, explicandi, doctrinam percipere oportet. Diuus Auguſtinus *Epiſt.* 75. *ad Auxilium epiſc.* ſe quamuis Epiſcopũ veteranum, & ætate etiam prouectum, à iuniore tamen, & à quouis collega ſuo, vel vnius anni Tyrone, & nouitio, ad diſciplinam omnium rerum, quæ ab eo tradi poſſent, ſuſcipiendam, paratum eſſe, ſæpe numero dicebat.

Cum multæ in huiuſmodi officium periculi circumſtantiæ occurrant, ne quid offendatur, prudentia in his, quæ pertinẽt ad ſpiritum, non parua poſtulatur; Cũ enim de optimo Monialium ſpirituali Patre ſermo eſt, non bonus quidam dumtaxat vir, & tãtummodo doctus intelligitur, ſed cordatus, & prudens, quique in hoc officij genere Lynceus videatur;

Oportebit igitur frequentèr in diuinas ſe precationes effundere, vt Dominus ei ſuum ſpiritum immittat, qui illũ moueat, & præcipuo quodam munere, & ſingulari gratia illi præmonſtret, quã ratione eas animas rectè dirigat, atque gubernet.

Tentationes in ſe ipſo, vt ſuperet, curabit, quo Sacræ Virgines à ſe capiant exẽplum, quomodo illas certare, certanteſq. in ſemetipſis palmæ, & victoriæ cõpotes fieri, oporteat. Præſtabit, vt exempla ſubmiſſionis, humilitatis, patientiæ, manſuetudinis, & erga maiores, atque ſuperiores, obſequij, & obedientiæ, in ſe ipſo cõpareant, & præfulgeant.

Ad ſubſellium, vnde audiuntur Confeſſiones, plurimùm non accedat, ac quãdiu ibi erit, cum Sacris Virginibus perinde aget, ac ſi tunc primùm ad eas veniſſet, & numquam aliàs cum illis ſermonem habuiſſet; ſic enim fiet, vt vnius, eiuſdemquè Monialis Sacram Confeſſionem omni pietate, & perpetuo Religionis exemplo, ad multos annos poſſit audire.

Curabit omninò, vt Moniales in ſuum, tamquam in Dei conſpectum prodire aſſuefaciat, non quidem, vt nugas dicant, ſe ipſas laudent, probent, aut alienos defectus enuncient, & palàm faciant, aut alia id genus abſurda, inepta, & importuna agant; ſed vt purè, integrèquè admiſſa à ſe peccata confiteantur.

In Confeſſionibus, tempus, quàm æquiſſimè poterit, omnibus diſtribuet, quod ſi aliqua maiori auxilio indigebit, quàm alia, ei ita prudenter, & circumſpectè opitulabitur, vt aliarum rationibus, & vtilitati nõ obſtet, & ne minimam quidem occaſionẽ mali rumoris afferre poſſit; cũ id intueri, & ſpectare debeat, vt non ſolum omnibus idem ſit, nullo habito diſcrimine, ſed etiã, vt omnes compertiſſimum habeant, ipſum ab hoc alieniſſimum eſſe.

Magnoperè declinabit, euitabit, atque prorſus abhorrebit, ne vlla eius peculiari amore illaqueetur, & teneatur; Quod ſi id ille, aut ex verbis, aut ex genere ſermo-

nis, aut alio argumento, coniectura aſſequi, & præſagire poterit, protinùs huic morbo, adhibita libertate orationis, & pōdere, medicina facienda eſt; ſic planè, vt ſanctimonialis ad ſanitatem redeat, & ſe totam ad Deum conuertat.

Iudicium, & prudentiam hùc intendat ſuam, ne vllius ſacrarum Virginum, præcipuo, & ſingulari ſtudio, atque amore afficiatur, vt potè commendatione ſanctitatis, Religionis, aut egregię indolis, aut probi exempli; Aſſeuerat enim D. Thom. *opuſ.* 64. amorem ſpiritualem, & ſanctum, niſi ſumma animi vigilantia, & cordis cuſtodia fuerit adhibita, in corporeum, & carneum mutari; Adde, quod cæteris id ſororibus eſt offenſionis.

Monialibus ſacras conciones ipſe non habeat, niſi ſit ſumma inopia eorum, qui verbum Dei illis enuncient; Tunc de virtutibus tantum, non de vitijs verba faciet; votorum vim, & obligationem in vniuerſum exponere poterit, aut generatìm peccatū exagitare, & vituperare, aut aliquod Domini noſtri paſſionis myſterium ſumere, aut vitæ ſanctiſſimæ Deiparæ Virginis, aut bonum exemplum ſanctorum virorū, aut cętera, id genus, nihil ſingulariter tangens, quod ad Monaſterium pertineat, ſiuè malum, ſiue bonum id fuerit, & numquam ſe ab ipſis vlla in re offenſum iudicans.

Curabit tamen ipſe Confeſſarius, doctos, prudentes, ac pios Concionatores pro ſuis Monialibus habere, qui bis ſaltē in ſingulos mēſes Dei verbū eis prædicēt.

Quando Confeſſarius extraordinarius ad eius Monaſterium miſſus fuerit, longè ipſe abſcedet, nec in conſpicuum prodibit, donec ille diſceſſerit.

Confeſſiones Monialium ſui Ordinis audire non licet Generali abſquè Epiſcopi ſpeciali deputatione; ex Sacra Congregat. Concil. 13. Nouembr. 1627. apud Barboſ. *in collect. Bull. verbo Confeſſarius Monialium*.

Extraordinarius Confeſſarius diuinæ gloriæ, & animarum ſalutis zelo, & amore ardens, antequam ad Monaſterium ſibi aſſignatum accedat, cum Monialium Vicario aget, vt obſtacula, & impedimenta, quę ibi ſunt, ab eo cognoſcat; quæ in cauſa ſūt, quominus illius Monaſterij Moniales ad perfectionem religionis tendant, quemadmodum illarum officium poſtulat, atque adeò eflagitat; vt ea pariter moneātur, quę ſibi adiumenti eſſe poterunt, vt prauos habitus euellat, & veram religionis obſeruātiam inſerat.

Antequam Monialibus aures præbeat, Præfectā alloquetur, vt quæ capita Regulæ ſeruentur, quæ negligantur, ab ea cognoſcat, & leges à Superioribus ſancitas, & omnia, quæ ad Religionem neceſſaria, Monaſterium requirit.

Non ſe Confeſſario ordinario, & multo minus ſanctimonialium Vicario intimum, & familiarem indicabit.

Et hic non abs re erit admonuiſſe, quę in id prudentiſſimè ſanxit S. Carolus *in Conc.* 1. *p.* 3. vbi ait, quod Epiſcopi curent, vt vniuerſæ Moniales confiteantur Confeſſori extraordinario, vt quæ medicina huiuſmodi indigent propter aliquem occultū animi morbum, nequè ipſę eam poſtulare, aut accipere audēt ab vſitato Cōfeſſore, malis ſuis liberius mederi poſſint *Nald. in ſum. verb. Monialis nu.* 2.

Tuebitur omni ſtudio, & quoad eius vires facere poterit, ordinarij Confeſſarij fidem, & auctoritatem eamdemque augebit. Qua de re nullum eius dictum, aut factum vmquā carpet, exagitabitque, quod ſi aliter facere non poterit, non omittet ſaltem illum purgare, ac defendere, & ſubleuare, cum dicet, non ſatis dilucidè eius verba intellecta fuiſſe; aut alia id genus in medium proferet.

Excuſabit prudentèr, non ſolum Confeſſarios ordinarios, vti diximus, ſed etiā alios, tùm internos, tùm externos ſuperiores, & à calumnijs à perturbatis animis perſæpe prodeuntibus vindicabit, ſciens nihil eſſe faciliùs, ac frequentiùs in Monaſterijs, quam ſubdjtas contra Superiores niti, ac de ijſdem conqueri. Denique ita ſe gerat, vt veræ charitatis nexibus coniunctas cum ſuis Superioribus, & Confeſſarijs ex animo obſequentes nec non concordes Virgines Deo Sacras in pace relin-

relinquat. Alia monita ipſis Monialium Confeſſarijs dari poſſunt.

Quod ad Sacramentorum frequentiā ipſas Moniales efficacitèr adhortari tenētur, dummodo in hoc non ſint nimij, maxime in cōcedenda quotidiana Communione, quàm concedere nullo pacto debent alicui ex Monialibus inconſulto Epiſcopo.

Quod cauere ſummopere debent, ne verbis, aut ſignis, vel quouis alio modo peccata in Confeſſione audita prodeant. Nec audiendi ſunt, qui aſſerere non dubitant, Monialium Confeſſarios poſſe, imò, & debere ipſarum Monialium peccata Superioribus in communi propalare, ad eos in regimine externo adiuuandos. Debent igitur dicti Confeſſarij, ita prorſus in omnibus caſibus ſe gerere, ac ſi in Confeſſione nihil audiuiſſent, ſibiquè perſuadere, vt ſicut humanarū rerum regimē ab hoc Sacramento longiſſimè diſtat, ita debere nullatenus ab eo pendere; & hanc fuiſſe mentem *Clementis VIII.* conſtat ex Decreto illius *de caſibus reſeruatis* facto pro Regularibus *anno* 1594. *die* 20. *Mēſis Maij*, ibi, *Tam Superiores pro tempore exiſtentes, quàm Confeſſarij, qui poſtea ad ſuperiora:us gradum fuerint promoti, caueant diligentiſſimè, ne ea notitia, quam de aliorum peccatis in Confeſſione habuerunt, ad exteriorem gubernationem vtantur.*

Caueant igitur Monialium Superiores, ne Monialium Confeſſarios de ſtatu animarum ſibi commiſſarum, & Monaſterij interrogent; quia ſic læditur honor Sacramenti; quia non tam fidenter, ac frequēter ad illud homines accedent, ſi ſciāt, aut vereantur, inde ſibi malum aliquod euenire poſſe, læditur quoque fama pœnitentis, quia ſi in generali defectus alieni in Confeſſione auditi propalari poſſint, periculum eſt, vt cognoſcantur pœnitentes auctores criminis. Quæ omnia in omnibus pœnitentibus accidere poſſe, timendum eſt, ſed maxime in Monialibus, quæ ob ſexus fragilitatem timent, etiam, vbi non eſt timor, nec minus vmbra timoris.

Poſſet tamen Monialium Confeſſarius abſque reuelatione ſigilli reuelare Superioribus peccata ipſarum Monialium, quę in Confeſſione audiuit, ſi aliunde extra Confeſſionem illa ſciat, dummodò nihil certius affirmet, quàm ex alia notitia agnoſcat, quia aliàs ſigilli violator eſſet. An verò etiam debeat id agere, ſi peccata ſurgant in perniciem, & dedecus Monaſterij, & non ſint emendata; Ego conſulerem hunc Confeſſarium, non per ſe, ſed per aliam perſonam piam, & religioſam hoc officium præſtare, ad vitanda ſcandala, quæ hinc oriri poſſent, ſi Moniales in cognitionem deuenirent, (quod facile poteſt accidere) Confeſſarium eorum peccata Superiori propalaſſe; nullus enim ipſis vnquam perſuadere poſſet, Cōfeſſariū, illa extra Confeſſionem audiuiſſe; ſed firmitèr crederent, Confeſſarium violaſſe ſigillum, & ideo Confeſſionis Sacramentū apud ipſas tàm odioſum fieret, vt aliquæ potiùs eligerent damnari, quàm illi Confeſſario denuo confiteri. Talia ſunt, vt plurimum Mulierum incluſarum ingenia.

Confeſſarij Monialiū ab ijs nominati, nō poſſunt remoueri, niſi ex rationabili cauſa. Ex Sacra Congregatione Concil. 11. Iulij 1626. apud Barboſ. *in Collect. Bull. verb. Confeſſarius Monialium.*

2 Confeſſionalia Monialium, e ſacriſtijs, & locis occultis amoueantur, ac in exterioribus Eccleſijs collocentur; quod ſi Moniales in hoc renitentes extiterint, interdicantur; ex Sacra Congregat. Cardinal. ſub die 7. Martij 1617. teſte Barboſ. *de iur. Eccleſ. lib.* 1. *cap.* 44. *num.* 135. & ibi

3 Confeſſarius Monialium Confeſſiones excipere debet, niſi ex legitimo impedimento Moniales accedere detineantur; nam ſi ægrotarent, vel ſenio laborarent,

4 ver. gr. tunc ingredi debet Confeſſarius Clauſuram non ſolum ad recipiendam earum Confeſſiones, verum etiam ad Euchariſtiæ Sacramentum miniſtrandum, ſicut etiam ſi extremæ vnctionis Sacramē

5 tum ſit præbendum, quo adminiſtrato, nō debet relinqui Monialis egrota ab benè moriendum alijs Monialibus, vt videtur ſentire Gauantus *in Man. Epiſc. verb. Monialium clauſura num.* 43. cum hodie iſta

ſit praxis introducta, vt Monialis in extremis laborans, vſque ad vltimum vitæ aſſiſtentem ſibi Confeſſarium popoſcat; ex Victorello *de orig. & clauſ. Monialium §. An Confeſſor ſæpius pag.*48.& 49. Mortua autem Moniali, quomodò exæquiæ peragendæ ſint, & An Confeſſarius, tunc ingredi poſſit Monaſteria, & An ſolus, vel cum ſocio dicetur *infra diſput.* 23. *quæſit.* 2.3.& 4.

DISPVTATIO XVII.

De Priuilegijs Monialium.

Quæſitum I. Vtrum Moniales gaudeāt Priuilegijs Religionum, quas profitentur.

Quæſitum II. Vtrum Moniales Epiſcopis ſubiectæ communicent in Priuilegijs Religionum, quarum habitum deferunt, & Regulam magiſtram ſequuntur.

Quæſitum III. De Priuilegio exemptionis Monialium ab Ordinarijs locorum.

Quæſitum IV. Vtrum Prælati Monialium exemptarum poſſint illas renunciare, & Ordinariorum iuriſdictioni ſubijcere, & è conuerſo.

Quæſitum V. Moniales, an gaudeant exemptione à Decimis, alijſquè oneribus, impoſitionibus, & contributionibus.

Quæſitum VI. Vtrum Moniales, aliæquè Mulieres ſub habitu Clericali, vel regulari degētes, gaudeant Priuilegio fori, & canonis *Si quis ſuadente Diabolo*.

QVÆSITVM I.

Vtrum Moniales gaudeāt Priuilegijs Religionum, quas profitentur.

SVMMARIVM.

1 *Moniales regularibus ſubiectæ ferè omnes habent communicationem Priuilegiorum, cum eisdem Regularibus.*

2 *Vallis Vmbroſæ Moniales habent communicationem priuilegiorum eiuſdem Congregationis.*

3 *Fulliens. Congregationis Moniales communicant in Priuilegijs, tā ſpiritualibus, quàm temporalibus cum dicta Cōgregatione Fullienſi.*

4 *Fratrum Prædicatorum Moniales gaudent Priuilegijs conceſſis, & concedendis Ordinibus Minorum, Eremitarum S. Auguſtini, Carmelitarum, & Seruorum B. Mariæ Virginis.*

5 *S. Claræ Moniales potiuntur omnibus gratijs ſpiritualibus, & temporalibus conceſſis, & concedendis Ordinibus S. Dominici, & S. Franciſci de Obſeruantia.*

6 *Moniales immaculatæ Conceptionis communicant in Priuilegijs fratrum Mendicantium, quatenus eorum curæ ſint ſubiectæ.*

7 *Moniales omnes fratribus Minoribus ſubiectæ participant Priuilegia conceſſa, & concedenda eisdem fratribus.*

8 *Moniales de Pœnitentia in communi viuentes, & ſub obedientia Abbatiſſarū S. Claræ, communicant in Priuilegijs cum Monialibus eiusdem S. Claræ.*

9 *Sorores tertiæ regulæ communicant in Priuilegijs fratrum, & ſororum tertiæ regulæ.*

10 *S. Auguſtini Moniales fratribus illius Ordinis ſubiectæ participant in Priuilegijs, gratijs, & immunitatibus, cum eisdem fratribus.*

11 *S. Franciſci de Paula Moniales habent cōmunicationem Priuilegiorum cum fratribus eiusdem Ordinis.*

12 *Moniales aliæ, tàm Mendicantes, quàm non Mendicantes, quibus Priuilegijs gaudeant.*

13 *Moniales Tertiariæ communicant in omnibus Priuilegijs, prærogatiuis, & indultis cum Monialibus S. Claræ.*

14 *Conuertitæ, quibus gratijs, indultis, & Pri-*

Priuilegijs gaudeant.

15 *Mulieres commorantes in proprijs domibus, quibus fauoribus, & gratijs fruantur.*

IN primo tomo de iure Abbatum *diſp. 17. quæſ. 1. num.* 49. ſufficienter egi, vtrum Moniales gaudeant Priuilegijs Religionum, quas profitentur, & quarum Prælatis ſunt ſubiectæ; Nunc præter ea, quæ ibi dicta ſunt, duplicem ſententiam in medium proferam.

Prima eſt D. Antonin. 3. *par. tit.* 16. *cap.* 3. Paludan. *in* 4. *diſt.* 38. *quæſt.* 2. *num.* 17. Syluеſt. *verb. Religio* 3. *q.* 3. *diſt.* 3. Angel. *verb. Nouitius num.* 6. qui aſſerunt Moniales gaudere Priuilegijs illarum religionum, quibus ſubiectæ ſunt, ac per cõſequens Priuilegijs, & gratijs Mendicantium, non quia ſint verè Mendicantes, ſed quia ſunt quaſi pars Congregationis virorum Mendicantium. videatur Emanuel Roder. *qq. regul. tom.* 1. *q.* 55. vbi diffuſe probat eamdem ſententiam, & infra *nu.* 12. Suarez, & alij ibi citati idipſum affirmantes.

Secunda ſententia eſt Barboſæ *de iure Eccleſiaſt. lib.* 1. *cap.* 41. *num.* 27. & Sanchez *in decal. lib* 6. *cap.* 7. *n.* 116. & aliorũ; quos citat, & ſequitur idem Sanchez; qui omnes affirmant, Moniales non gaudere priuilegijs Religionum, nec compręhendi ſub appellatione mendicantium.

1 Sed mihi prior ſententia videtur probabilior, maximè cum ferè Moniales omnes Regularibus ſubiectæ, communicationem Priuilegiorum propriæ Religionis ab Apoſtolica Sede ſortitæ ſint, & ideo gloſſa *verb. Quiſlibet in Clementin.* 1. *de Regular.* & ibi Imola *nu.* 8. & Bonifac. *nu.* 56. Lapus *allegat.* 4. *num.* 1. *&* 2. & Mandoſius *in addit. littera A.* tenentes primã ſententiam, dicunt, Clementinam citatã loquentem de Mendicantibus, compræhendere fœminas Ordinum Mendicantium; ſed cum ferè omnium Monialium regularibus ſubiectarum ſpecialia in hac materia reperiantur priuilegia, illa ſingil-

2 latim hic recenſere mihi libuit. Vnde Moniales Vallis Vmbroſæ potiuntur omnibus Priuilegijs, & gratijs à Sede Apoſtolica conceſſis, & concedendis Congregationi Caſſinenſi, ac per conſequens omnibus Priuilegijs eiuſdem Congregationis Vallis Vmbroſæ, ad quam extenſa fuere Priuilegia Congregationis Caſſinenſis à Iulio II. ſub anno 1507. idibus Iulij, vt habetur in Bulla memorabili eiuſdẽ Pontificis, quę aſſeruatur originaliter in Archiuio Monaſterij Vallis Vmbroſæ. gaudent etiam Priuilegijs Mendicãtium, ex Bulla Pij V. quæ incipit *ex ſupernæ diſpoſitionis*, ſub datum Romæ anno 1567. decimo ſeptimo Kalend. Septembr. prædictæ Congregationi Vallis Vmbroſæ conceſſis ob participationem Priuilegiorum Mẽdicantium, & aſſeruatur originalitèr in Archiuio Monaſterij S. Praxedis de Vrbe.

Hæc communicatio, quam habent Moniales meæ Congregationis fuit mihi his quatuor annis elapſis, dum Procuratoris Generalis Officio fungerer in hac Curia, approbata à Sacris Cõgregationibus, alijſquè tribunalibus abſquè ſcrupulo, & difficultate.

3 Moniales Congregationis B. Mariæ Fullienſis Ordinis Ciſtercien. communicant in Priuilegijs, tàm ſpiritualibus, quàm temporalibus per quoſcunque Romanos Põtifices conceſſis, cum eadem Congregatione Fullienſi; ex Bulla Pauli V. ſub anno 1606 die 10. Octobr. prout refert Laert. Cherub. 3. *tom. Bullar. Conſt.* 29. *eiuſdem.*

4 Moniales fratrum Prædicatorum gaudent Priuilegijs conceſſis, & concedendis Ordinibus Minorum Hæremitarum S. Auguſtini, Carmelitarum, Seruorum B. Mariæ; ex ſpeciali indulto Leonis X. apud Eman. Roder. *qq. regul. tom.* 1. *q.* 55. *ar.* 1.

5 Moniales S. Claræ potiuntur omnibus priuilegijs tàm ſpiritualibus, quàm temporalibus, & tàm conceſſis, quàm concedendis Ordinibus S. Dominici, & S. Franciſci de Obſeruantia; ex conſtit. Sixti IIII. relata *in Monum. Ord. impreſſ. prima fol.* 66. *& impreſſ.* 2. *fol.* 148. *conceſſ.* 372.

6 Moniales Sanctæ, & Immaculatæ Conceptionis communicant in Priuilegijs fratrum Mendicantium, quatenùs eorum curæ ſint ſubiectæ, per Conſtit. Leonis X.

apud Eman. Roder. *loc. cit. ar.* 15. & Mirand. *in Manual. Prælat. tom.* 2. *q.* 46. *ar.* 2.

7 Moniales omnes gubernationi fratrum Minorum commiſſæ participant in Priuilegijs conceſſis, & concedendis eiſdem fratribus per Bonifac. VIII. vt habetur *in compend. priuil. mendic. verb. Moniales*.

8 Moniales tertiæ regulæ, aliàs de Pœnitentia, quatenùs in communi viuant, & ſub obedientia Abbatiſſarum S. Claræ, fruuntur Priuilegijs eiſdem Monialibus S. Claræ conceſſis, ex conſtit. Leonis X. quæ incipit, *dudum fœlicis*, quæ habetur *in collect. Priuil. Eman. Roder. conſtitut.* 21. *eiuſdem Pontificis*.

9 Sorores tertię Regulæ Minorum communicant in Priuilegijs fratrum, & ſororũ tertiæ Regulæ fratrum, & ſororum de obſeruantia; ex Bulla Leonis Decimi apud dictum Emanuel. Roder. *loco citat. Conſtit. eiuſdem* 40. & præſertim gaudent gratijs conceſſis à Sixto IIII. prædictis fratribus, & ſororibus tertiæ regulæ Ordinis Minorum S. Frãciſci, ex eodem Emanuele *loc. cit.*

10 Moniales S. Auguſtini, vel ſub cura fratrum eiuſdem Ordinis degentes, & Mantellum nigrum, & corrigiam adinſtar fratrum dicti Ordinis deferentes, potiuntur gratijs, Priuilegijs, immunitatibus eidẽ Ordini conceſſis, & extenſis, ſeu communicatis; ex ſpeciali Bulla Iulij II. vt habetur in Compend. Priuileg. Mendican. *verbo, communicatio priuilegiorum ſub* §. *pro fratribus Auguſtinienſibus*.

11 Moniales S. Franciſci de Paula gaudẽt Priuilegijs eiuſdem religionis, ex ſpeciali Bulla Iulij II. vt habetur *tom.* 1. *Bullar. d. Laert. Cherub. conſt.* 10. *eiuſdem Pontificis*.

12 Præter ſuprädictas Moniales, reperiuntur aliæ ex Suarez *tom.* 4. *de relig. lib.* 1. *cap.* 10. *num.* 8. quæ Ciſtercienſi Ordini obedientiam præſtant ſub nomine, & inſignijs Diui Bernardi. Aliæ reperiuntur in Hiſpania Monachis Sancti Hieronymi ſubiectæ. Et tandem aliæ ſunt Moniales religionibus Mendicantibus, aliæ verò Ordinibus non Mendicantibus ſubditæ; de quibus in terminis tractat Lapus *allegat.* 4. & habetur *in cap. vnico* §. *ſanè de ſtat. regul. in* 6. & in Gloſſa *clementin. vnica de regular. verbo quoſlibet*. Aliæ adhuc ſunt Moniales Canonicorũ regularium curæ commiſſæ; aliæ Ordinibus militaribus cõmendatæ; quas omnes credibile eſt communicare in priuilegijs dictorum ſuorum Ordinum; vt colligitur ex eodem Suarez *loc. cit.* cum Lapo, & Cardinale ab eodem citatis, qui dicunt præſertim, diſpoſitiones Iuris circa Mendicantes compræhendere huiuſmodi Moniales ſeruata proportione.

13 Moniales tertiariæ Ordinis Minorum communicant in omnibus, & ſingulis priuilegijs, gratijs, prærogatiuis, exemptionibus, & indultis ſub quacumque forma conceſſis, & concedendis Monialibus S. Claræ; *in compend. priuil. ex Leone X. cit.*

De eiſdem Monialibus Tertiarijs quoad communicationem Priuilegiorum diffusè egi *in prim. tom. de Iure Abb. cit. num.* 49. Videatur Eman. Roder. *cit. tom.* 1. *quæſt.* 55. *ar.* 14. vbi de tertiarijs fratrum Minorum, & S. Auguſtini, & Carmelitarum; ex Confect. *in collect. Priuil. in ſum. mater. Priuil. cap.* 14.

14 Moniales de Pœnitentia, ſeu Conuertitæ fruuntur multis gratijs, Priuilegijs, & Indulgentijs, ac immunitatibus ex ſpecialibus Bullis Leonis X. Clementis VII. & Pauli III. in quibus cum de erectione Monaſterij huiuſmodi Monialium, ordine, regulaquè, & deputatione Officialium peragatur; ideò per extenſum relatæ ſunt ſuſupra *in diſp.* 7. *quæſ.* 6.

15 Mulieres commorãtes in domibus ſuis, & ad inſtar Mantellatarum, ſeu Pinzocherarum deferunt habitum regularem, gaudent omnibus priuilegijs, immunitatibus, fauoribus, gratijs ſpiritualibus, & temporalibus, Ordini, & fratribus Eremitis Sancti Auguſtini conceſſis, & concedendis, tã in vita, quam in mortis articulo, etiam circa peccatorum remiſſionem, & iniunctarum pœnitentiarum relaxationem, ex Eman. Roder. *locò cit. tomo* 3. *quæſt.* 7. *ar.* 2. videantur ea, quæ dicta ſunt ſupra *in diſput.* 7. *quæſ.* 3. *vbi de his mulieribus egimus*.

QVAE-

QVÆSITVM II.

Vtrum Moniales Epiſcopis ſubiectæ communicent in Priuilegijs Religionum, quarum habitum deſerunt, & Regulam obſeruant.

SVMMARIVM.

1 *Vbi eſt eadem ratio, debet eſſe eadem iuris diſpoſitio.*

2 *Monialium nulla eſt diſparitas ratione priuilegiorum, propter diſparitatem ſubiectionis.*

3 *Priuilegia, quæ obtinuerunt Moniales iã regularibus ſubiectæ, non amittunt, ſi Ordinario ſubijciantur.*

4 *Priuilegio vnò ablato non tollitur aliud.*

1 IN eodem tom. 1. *de Iure Abbat. diſput.* 17. *quæſ.* 1. *in fine* ſententiam affirmatiuam docui, hac ratione ductus, quia vbicunquè eſt eadem ratio, ibi debet eſſe eadem iuris diſpoſitio, *leg. illud. ff. ad leg. Aequi. iã leg. à Titio §. de verbor. oblig.* ſed
2 de omnibus Monialibus videtur eadem ratio: ergo de omnibus debet eſſe eadem iuris diſpoſitio; ita vt per ſubiectionem hanc, vel illam nulla videatur diſparitas; indecens etenim eſſet, quod Moniales, quæ Priuilegijs ſui Ordinis gaudebant, illa amitterent, quando à Sede Apoſtolica ſub gubernatione Epiſcoporum colloca-
3 rentur, nã Moniales Priuilegijs, quæ iam obtinuerunt, quando à Prælatis Regularibus regebantur, nullo modo priuãtur per ſubiectionem nouam, Ideo non videntur ſimul, & ſemel carere Priuilegijs illius Or-
4 dinis, cui ſubiectæ erant, quia vno Priuilegio ablato nõ tollitur aliud, per ea, quę tradunt Sylueſt. *loc. cit. quæſt.* 3. Barthol. de S. Fauſto *in theſ. Religioſ. lib.* 5. *quæſt.* 367. & Sanch. *loc. cit. n.* 115. vbi plures Doctores citat, & quædã iura, ergo ablato Priuilegio primo, vt à proprijs Prælatis gubernentur, non aufertur ſecundùm, nimirum, vt participent in priuilegijs illorum Ordinum, quibus priùs erant ſubiectæ.

QVÆSITVM III.

De Priuilegio exemptionis Monialium, ab Ordinarijs locorum.

SVMMARIVM.

1 *Iuriſconſultus de facto non reſpondet.*

2 *Moniales Sedi Apoſtolicæ, & Prælatis regularibus ſubiectæ, cum Monaſterijs, & proprijs bonis exemptæ ſunt ab Ordinarijs.*

3 *Ordinarij authoritate delegata poſſunt viſitare Moniales exemptas, quoad clauſuram tantùm, & quoad ea, quæ ſpectant ad curam animarum in Eccleſijs Monialium imminentem.*

4 *Epiſcopus, quando poſſit vim inferre, & excommunicare in Viſitatione Eccleſiarum exemptarum.*

5 *Moniales Summo Pontifici immediatè ſubiectæ poſſunt ab Ordinario, tamquã Sedis Apoſtolicæ delegato, viſitari, & gubernari in ſpiritualibus.*

6 *Moniales Sedi Apoſtolicæ, ſeu Prælatis exemptis non ſubiectæ, Ordinariorum iuriſdictioni ſunt obnoxiæ.*

7 *Ius diœceſanum, cum ſit fauorabile debet extendi per totam diœceſim.*

8 *Monaſteria mixta virorum, ac mulierũ, an ſint ſubiecta iuriſdictioni Epiſcoporum, nec ne.*

9 *Sexus diuerſitas diuerſitatem Iuris indicat, & inducit.*

10 *Collegium diuerſo reſpectu conſideratum debet iure diuerſo cenſeri.*

11 *Canoniſſæ, an ab Epiſcopo loci poſſint viſitari.*

12 *Canoniſſæ Ordinariorum authoritatem non poſſunt ſubterfugere, & contra illam reclamare.*

NOn poteſt hic certò determinari, quales Moniales præter ſubiectas immediatè Sedi Apoſtolicæ, & regularibus, exemptæ ſint ab Ordinariorum Iuriſdictione, quia eſt quæſtio facti, & non
1 Iuris; de facto autem Iuriſconſultus non reſpondet *leg. eum quem §.* 7. *ff. de Iudic.* ideo reſolutio huius dubitationis ex tenore

nore priuilegiorum cuiuſcunque Monaſterij attendenda erit, *ex cap. Porrò de priuileg. in 6.*

2 Suppono enim tanquam certum, & indubitatũ, Moniales immediatè Sedi Apoſtolicæ ſubiectas, ac Moniales ab ordinibus regularibus, aliiſq. Prælatis regi, & gubernari ſolitas, eſſe ab ordinariorum Iuriſdictione ſimul cum ſuis Monaſterijs, bonis, & Iuribus, exemptas, vt probat Villalb. *par. 1. ſum. tract. 35. difficul. 4. num. 8.* Mirand. *de ſacr. Monial. quæſt. 5. ar. 1.* Andreas Victorel. *de orig. & clauſ. Monial. §. qui licentiam ingrediendi pag.* 30. Barboſ. *de Iur. Eccleſ. lib. 1. cap. 44. num.* 106. Sanchez *in præcept. decal. cit. lib. 6. cap. 16. nu.* 13. Liamas *in method. curat. in Append. §. 3.* Suarez *tom. 4. de relig. tract. 1. lib. 1. capit.* 10. *num.* 12. Azor. *inſtit. Moral. par. 1. lib. 12. cap. 8. quæſ. 7.* Hier. Roder. *in compend. qq. regul. reſol. 63. num.* 16. & Eraſm. Cochier. *de Iuriſd. ordin. in exemp. par. 1. lib.*

3 *4. q.* 53. vbi probat, quod Ordinarij authoritate delegata poſsũt Moniales exemptas viſitare dumtaxàt quoad clauſuram, ex Concil. Tridentin. *ſeſſ. 25. de regul. cap.* 5. per hæc verba *Bonifacij VIII. conſtitutionem quæ incipit, periculoſo renouans sãcta Synodus, vniuerſis Epiſcopis ſub obteſtatione diuini Iudicij, & interminatione maledictionis æternæ, præcipit, vt in omnibus Monaſterijs ſibi ſubiectis ordinaria, in alijs verò Sedis Apoſtolicæ authoritate, clauſuram Sanctimonialium, vbi violata fuerit, diligenter reſtitui, & vbi inuiolata eſt, conſeruari, maximè procurent*, In quo caſu ab illis ſingillatim inquirere poterint omnia, quæ clauſuram concernunt; ex S. Carolo *in Concilio Prouinc. Mediol. V. cap. quæ ad Moniales* & Naldo *in ſumma verbo Clauſura num.* 2. Victorell. *cit. pag.* 33. *§. An Epiſcopus*,

Poteſt Epiſcopus viſitare perſonas ſæculares, ſeu regulares exercentes curam animarum perſonarum ſæcularium imminentem in Monaſterijs Monialium, iuxta decretum Concilij Tridentini *ſeſſ. 25. de regul. cap.* 11. ſubſunt enim immediatè in ijs, quæ ad curam ſpectant, Epiſcopo, vel in dependentibus ab illa, vt docent Marcus Anton. de Amatis *dec.* 89. *num.* 4. Cãpanil. *in diuerſ. iuris canon. rubr. 12. cap. 13. num.* 51. Barboſ. *de poteſt. Epiſc. par. 3. alleg.* 74. *num.* 20. veluti ſi inquiratur ab Epiſcopo, quomodo conſeruetur in dictis Eccleſijs Monialium Sanctiſſimum Sacramentum, & Eccleſiaſtica ornamenta; Seraph. *dec.* 1067. & vt calices, & decentia paramenta ad decorem adminiſtrationis Sacramentorum prouideantur; ſicut referũt deciſum Campanil, *loc. cit. numer.* 49. & Barboſ. *loc. cit. num.* 18.

4 Vnde licebit Epiſcopo, ſi dum ingredi voluerit ob cauſam prædictæ Viſitationis, renuant exempti, vel exemptæ Moniales, oſtium claudendo, illud frangere, vimque inferre, vt docet Innoc. *in cap. 1. verſic. item alia ratione*, vbi Abbas *num. 3. verſic. ad ſecundum verò de immunit. Eccleſ.* Fuſcus *de viſit. lib. 2. cap.* 16. Campanil. *loco cit. num.* 52. Barboſ. *d. alleg. 74. nu.* 22.

Imò poteſt Epiſcopus impedientes dictam viſitationem excommunicare etiam non adhibitis monitionibus in ipſomet actu manifeſtæ violentiæ ſibi latæ pro defenſione ſuorum iurium, ex Marc. Anton. Genuen. *in Prax. Archiep. Neapol. cap.* 18. Campanil. *loc. cit. num.* 53. Videantur, quæ poſtremò à Greg. XV. *in conſt. de exemptor. priuil.* quo ad hanc materiam ſancita ſunt, nec non declarationes Sac. Congreg. quo ad aliqua dubia circa eamdem Viſitationem, & Curam animarum appoſitas poſt tenorem dictę Bullæ *in anteced. diſp. quæſ.* 2. & 3.

Nullam tamen habent Epiſcopi quouis tempore auctoritatem in Monaſterij exempti domibus, & Eccleſijs eorum, quibus non imminet cura animarũ perſonarum ſæcularium, viſitandi Sacriſtias, Vaſa ſacra, Altaria, & cætera huiuſmodi, aut etiam tabernaculum, ſeù Pixidem, in qua Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum aſſeruatur; ita refert deciſum Sellius *in Selec. canon. cap. 112. num.* 13.

Neque ſimiliter poterunt viſitare alia, quæ earum perſonas reſpiciunt; nec examen intra ſepta Monaſterij, ſed aut in colGood

locutorio

locutorio, aut ad Crates, vel ad feneſtram, per quam porrigitur Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum, fieri debet; imò prædictus Cochier affirmat huiuſmodi viſitationem, quoad clauſuram, hoc modo cõſuetam eſſe in tota Italia, & probat ex ſtatuto Sac. Congreg. Cardin.

5 Moniales verò, quæ Summo Pontifici immediatè ſunt ſubiectæ, exemptæ quidẽ exiſtunt ab Epiſcoporum Iuriſdictione, ſed poſſunt ab illis, tanquam delegatis Apoſtolicæ Sedis viſitari, & gubernari, ex Concilio Tridentin. *ſeſſ.* 25. *cap.* 9. vbi hęc habentur verba; *Monaſteria Sanctimonialium Sanctæ Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubiecta, etiam ſub nomine Capitulorum S. Petri, vel S. Ioannis, vel aliàs quomodocũquè nuncupentur, ab Epiſcopis, tamquam dictæ Sedis delegatis, gubernentur; non obſtantibus quibuſcumquè. Quæ verò à deputatis in Capitulis Generalibus, vel ab alijs Regularibus reguntur, ſub eorum cura, & cuſtodiæ relinquantur.*

Ex quibus verbis colligit Cochier. *loco cit. par.* 2. *quæſt.* 99. *num.* 1. mentem Sac. Congreg. Cardin Concil. Trident. interpretum fuiſſe, vt Monaſteria Monialium Sedi Apoſtolicæ ſubiectarum, regi quidẽ ab Epiſcopis ſpirituali gubernatione, non temporali, idem affirmant Armendar. *in addit. ad recopilat. leg. Nauar. lib* 2. *tit.* 18. *de regul. num.* 93. & Barboſ. *de iur. Eccleſ. cit. lib.* 2. *cap.* 12. *num.* 58.

6 Si verò loquamur abſolutè de Monialibus Sedi Apoſtolicæ, aut Prælatis, tàm Regularibus, quàm ſæcularibus, non ſubiectis, fatendum eſt, illas nequaquam ab Ordinarijs exemptas eſſe, neq. ab eorum iuriſdictione extraneas, ex Barboſ. *loc. cit. num*: 55. & Hieron. Venero *in Exam. Epiſcop. lib.* 6. *de Reg. cap.* 21. *nu.*

7 5. Ratio eſt, quia cum ius Diœceſanum ſit fauorabile, debet extendi per totam eius Diœceſim, *ex cap. cum Epiſcopus de offic. ordin.* niſi aliquis ſibi ius erga Moniales præſcripſerit *in Clement. capit. attendentes de ſtat. Monac.* Quod ſi in hac re dubium ſe ſe offerat, iudicandum erit in fauorem Ordinariorum per Federicũ *conſil.* 130. quod exiſtimo eſſe intelligendum, nulla parte reclamante.

8 Difficultas non modica oritur de Monaſterijs mixtis ex vtroquè ſexu compoſitis, quæ etſi iam reprobata ſint, tamen in caſu, quod reperirentur in Diœceſibus, præſertim Leodicẽſi, & Hamarcẽſi, alijſq. partibus Germaniæ, vt putat Cocchier *loc. cit. quæſt.* 3. quæri poteſt, an Monaſteria, ſeù Collegia prædicta virorum, ac mulierum, ſint ſubiecta iuriſdictioni, & viſitationi Epiſcoporum, nec ne. Reſpondeo, quod Ordinarij habebunt iuriſdictionem erga mulieres Canoniſſas nuncupatas, eaſque viſitabunt, nõ verò Monachos, ſeù

9 Canonicos exemptos, quia diuerſitas ſexus diuerſitatem iuris indicat, & inducit, Cardin. *in d. Clement. attendentes num.* 5. & hoc nõ debet reputari abſurdum, quia

10 Collegium diuerſo reſpectu conſideratũ debet iure diuerſo cenſeri *l. eum qui ædes de vſucap.* Nauarr. *in cap. nouit, not.* 6. *num.* 24. *de iudic.* Rocchus de Curte *de conſuet. num.* 203.

11 Vnde ſupradictas Canoniſſas (quatenùs aliàs exemptæ non fuerint) poterint Ordinarij viſitare, & iuriſdictionem ordinariam in eas exercere; ſi verò exemptę fuerint, iuriſdictionem delegatam erga illas exercebunt modo ſuperius explicato, *ex d. cap. Clemen. attendentes*, vbi hæc habentur verba, *Illas quoquè Mulieres, quæ vulgò dicuntur Canonicæ ſæculares, & vt ſæculares Canonici vitam ducunt, non renunciantes proprio, nec profeſſionem aliquã facientes, per locorum ordinarios, ſi exẽptæ non fuerint, ſua, ſi verò exemptæ fuerint, auctoritate Apoſtolica, præcipimus viſitari, per hoc tamen non intendentes earum ſtatum, Regulam, ſeù ordinem approbare*;

12 contra quæ verba non poſſunt Canoniſſæ reclamare, & auctoritatẽ ordinariorũ ſubterfugere, aut Viſitationem repellere, quia Summus Pontifex adiecit clauſulam *non obſtantibus, &c.* vt ibi videri poteſt, ac ideo Conſtitutio prædicta tamdiù vigebit quamdiù non fuerit ei efficacitèr derogatum per aliam Apoſtolicam Conſtitutionem.

QVAE-

QVÆSITVM IV.

Vtrum Prælati Monialium exemptarum poſſint illas renunciare, & Ordinariorum iuriſdictioni ſubijcere, & è conuerſo.

SVMMARIVM.

1 *Exemptio religioſorum inducta eſt in fauorem religionis, & num. 6.*

2 *Superiores regulares non poſſunt dimittere ſuas Moniales, nec è contra.*

3 *Summus Pontifex eximens aliquem à Iuriſdictione Epiſcopi, conſtituit ſe in Superiorem illius, & Iudicem ordinariũ.*

4 *Præſcriptio contra Papam fieri non poteſt, niſi ſpatio centum annorum.*

5 *Clericus abſquè ſui Epiſcopi licentia, non poteſt ſe alio Epiſcopo ſubijcere.*

7 *Exemptio vniuerſalis non poteſt renunciari à particulari.*

8 *Exemptio à iuriſdictione ordinarij eſt de reſeruatis Papæ.*

9 *Epiſcopus non poteſt ſe imiſcere in reſeruatis Papæ.*

10 *Clericus non poteſt conſentire in Iudicem laicum.*

11 *Regulares nequeunt, etiam indirectè in in vna cauſa renunciare Iuriſdictioni.*

12 *Legatus, etiam à latere nihil poteſt facere, quod tẽdat in violationem Iuris communis.*

CIrca hanc dubitationem variæ ſunt ſententiæ, quarum vna eſt Sanch. *in lib. 4. decal. cap. 34. num. 32.* dicentis, poſſe ſuperioris licẽtia cedi priuilegio, ac ſubijci Religioſum exemptum Epiſcopo, cuius
1 ratio eſt, Exemptio Religioſorum eſt potiſſimùm inducta ad fauorem Religionis; vnde in ijs, quæ quietem, & Religionis fauorem concernunt, non debent eſſe peioris conditionis, quam alij de eadem Diœceſi non exempti.

2 Omiſſis alijs opinionibus, huic tãquam probabiliori adhæreo, nempè quod non poſſint Superiores Regulares dimittere Moniales, nequè Moniales poſſunt ſe ſu-
3 bijcere Ordinario: ducor, quia Summus Pontifex aliquos à Prælatorum ſibi inferiorum iuriſdictione ſoluendo, ac ſibi ſubijciendo, conſtituit ſe immediatum ſuum Superiorem, Iudicemq. ordinarium, quaſi foret Epiſcopus Diœceſanus, & regularium cui hoc Ius competit, *ex capit. cum tempore de arbit.* Vnde ſi ex negligẽtia patiantur exempti ſubijci Epiſcopis, adhuc poſſunt ſe tueri Iure, quod Papæ
4 competit, contra quem non præſcribitur, niſi per ſpatium centum annorum *cap. ad audientiam de præſcriptionibus* vbi Panor. *num. 12.* Pareſ. *in l. 2. tit. 1. lib. 3. ordinamen. i* gloſ. *1. quæſt. vlt.* Mandoſ. *de ſignat. grat. tit. de exemp. ab Epiſcopo p. 2. fol. 121.* Hieron. Roderiq. *in cõpend. qq. Regul. reſolut. 63. num. 413.* idem dixi *tom. 1. de iure Abbatum diſp. 15. quæſ. 12.* Ideò nequeunt
5 exempti huiuſmodi priuilegia renũciare, abſq. Papæ licentia; cum ſicut nec Clericus abſquè ſui Epiſcopi licentia poſſit alio Epiſcopo ſe ſubijcere, & eius iuriſdictionem prorogare, vt clarè *per text. in capit. ſignificaſti de for. comp.* quia id conſequenter noceret fauori, & Iuriſdictioni Epiſcopi.

6 Vnde cũ ſupra dictum ſit, exẽptiones etiam fauore Sedis Apoſtolicæ concedi, equum non eſt, Exemptum in præiudicio Sedis Apoſtolicæ renunciare poſſe, quod etiam expreſſe patet *in cap. cum tempore de arbitris in fine*, vbi Pontifex approbat quoddam compromiſſum inter Eccleſiã exemptam cum quodam Epiſcopo, & excipit, quæ contra libertatem illius Eccleſiæ exemptæ in eo compromiſſo continẽtur hac ratione, *Cũ & ſi ſpontè volueris, de Iure tamẽ nequiueris ſine licentia Romani Pontificis, renũciare Priuilegijs, vel indulgẽtijs libertatis, quæ Monaſteriũ illud indicãt ad ius, & ad Romanæ Eccleſiæ proprietatem ſpectare*, quod idem probatur *ex cap. 2. ad fin. de in integrum reſtitutione*, ibi, *Non tam ius ſuum, quam noſtrum.* Et *cap. cum olim el 2. de priuil.* ibi *Ius noſtrũ & Eccleſiæ Romanæ tuebatur*, Atque ita tenent *gloſ. fin. in Clem. penul. de ſent. excommunic.* Anton. de But. *in cap. ſignificaſti num. 12.* vbi etiam Panormit. *num. 10. 11.* & Marian. Soccin. *in d. cap. ſignificaſti num. 42.*

num.42. de for. comp. Felinus *in cap. cum acceſſiſſent in principio de conſtitut.* Ioannes Andreas *in regul. ſcient. de regul. Iur.* & Iaſon. *in l. ſi quis in conſcribēdo*, Mandoſ. *de ſignat. grat. verbo exemptiones ab Epiſcopis verſ. exemptus à Iuriſdictione*, Card. Tuſc. *verb. renunciare concl.* 171. *num.* 9. Roder. *qq. regul. to.* 2. *q.* 63. *ar.* 10. Sanch. *loco cit. num.* 29.

Et quod non poſſint ſupradicti Superiores dimittere Moniales, neque Moniales ſe ſubiectare Ordinario, probatur etiā per Cochier *de iuriſdict. ordin. in exempt. par.* 3. *q. vlt.* vbi ait, quod quando exceptio
7 eſt vniuerſalis alicuius Ordinis totius, non poteſt renunciari, ſecùs quando eſt particularis, vt docet Angel. Aret. *in §. Idem Iuris num.* 44. *Inſt. de exceptionibus.*

8 Similiter exemptio iuriſdictionis Ordinarij eſt de reſeruatis Papæ *gloſ. cap. quod tranſlationem de offic. Ordinarij gl. cap.* 1. *verb. exceptionis*, & vt per Cochier *ſupra cit. q.* 6. *par.* 1. *num.* 13. ſed in reſeruatis
9 Papæ nō poſſunt ſe imiſcere Epiſcopi, ergo, &c. vt per Sanchez *loc. cit.* vbi nequit Epiſcopus vti beneficio diſpenſationis, ſeu abſolutionis, niſi in ſubditos; at Prælatus Religionis nequit Religioſum exemptum per Pontificem ſubijcere Epiſcopo.
10 Habemus hoc etiam clarè *in cap. ſi diligenti de for. comp.* non poſſe Clericum conſentire in Iudicem laicum; ibi *Cum non ſit beneficium hoc perſonale, cui renunciari valeat, ſed potiùs toti Collegio Eccleſiaſtico publicè ſit indultum, cui priuationem pacto derogare non poteſt.*

Et per Clement. penult. *de ſentent. excommun.* vbi Papa concedens abſolutionē fratrum Minorum Epiſcopo Diœceſano ab excommunicatione contracta ob violationem præcepti, ibi poſiti, ſic dicendo; *Auctoritate Apoſtolica fungi volumus in hac parte.* Ergo excluſa hac licentia, nequibat Epiſcopus abſoluere à tali excommunicatione. Et ita gloſ. final. approbata ab Imol. ibi *num.* 6. *in fine* ait, ea verba, *Auctoritate Apoſtolica*, addita eſſe ob eorum fratrum exemptionem, quaſi illā impediet abſolutionem, abſq. hac Pontificis licentia, & Panor. ibi *in addit. marginali* dicit gloſſam hanc ſingularem eſſe, vt exemptus nequeat exemptioni cedere, ſe ſubijciens Ordinario. Et confirmatur *ex cap. Religioſo in principio de ſentent. Excommunic. in* 6. vbi tanquam quid ſpeciale conceditur Epiſcopo abſolutio Religioſi excommunicati ob Clerici percuſſionem, ne cogatur vagari, ergo in alijs caſibus id nō conceditur.

11 Nequeunt etiam ſupradicti Regulares in vna cauſa renunciare, etiam indirectè exemptioni, quia cauſa eſt indiuiſibilis in ſuum, ſimulque Prælati proprij præiudicium, prout tenet Soccin. *in cap. ſignificaſti num.* 42. & tradit (allegās multos) Didacus Perez. *in l.* 2. *tit.* 1. *lib.* 3. *ord. gloſ.* 1. *quæſt. vlt.* Mend. *de ſignat. grat. verb. exemptos ab Epiſcopis fol.* 121. *col.* 2. Roder. *qq. regul. tom.* 2. *q.* 63. *ar.* 10.

12 Oritur autem dubium, an Legatus, ſeu Nuncius, vel Legatus qui appellatur à latere poſſit eximere.

Negatiuam partem teneo duplici ratione; prima eſt, quia exemptio eſt de reſeruatis Papæ, vt latè per Abb. *in cap. vlt. num.* 1. *& ſeqq. cum apoſt. de confirmat. vtil. vel inutil.* Rebuff *in prax. benef. par* 1. *titul. de reuocat. vnion. num.* 26. gloſ. *in cap. quod tranſlationem de offic. leg.* ac propriè Apoſtolicæ Sedi competit gloſ. *cap.* 1. *verbo exemptionis de priuil. in* 6. vbi
13 Franch. *num.* 4. Secunda ratio eſt, quia Legatus quāuis à latere nihil poteſt facere, quod tendat in violationem Iuris communis, quod Abbas dicit eſſe regulare *cap. fin. num.* 2. *cum add. ad conſ. vtil, vel inutil.* Boer. *in tract. de poteſt. offic. à latere num.* 44. Villa Diego *tract. de leg. part.* 1. *quæſt.* 9. *num.* 64. *& per cap. penult. & vlt. de filijs Presbiter*: eximere autem aduerſatur Iuri, *cap. omnes Baſilicæ* 16. *quæſt.* 7. & clarè per Cochier *loco cit. par.* 1. *q.* 3. *num.* 13.

QVÆSITVM V.

Moniales, an gaudeant exemptione à Decimis, alijſquè oneribus, impoſitionibus, & contributionibus.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Moniales S. Claræ nullas decimas, & primitias Parochialibus Eccleſijs ſoluere tenentur.*

2 *Coloni Monialium non tenentur ad decimarum ſolutionem.*

3 *Regulares perſonæ non tenentur decimas perſoluere, quando eorum redditus adeò ſunt tenues, vt de illis ſuſtentari non poſſint.*

4 *Decimas tenentur ſoluere Abbatiſſæ, & Moniales de bonis emptis.*

5 *Priuilegium non ſoluendi decimas nõ amittitur per omiſſionem illius, nec per actus contrarios.*

6 *Præſcriptionis tempus Eccleſiæ Romanæ eſt centum annorum.*

7 *Religioſi gratis præbẽtes aliquam portionem Eccleſijs Parochialibus, nõ poſſunt compelli ad earum contributionem.*

8 *Decimas in quibus caſibus teneantur Moniales ſoluere.*

9 *Priuilegium recipiendi decimas à Parochia non extenditur ad Noualia.*

10 *Priuilegium præiudicium termini concernens, reſtringendum eſt.*

11 *Priuilegia eximentia à decimis, quando valeant, & quomodo ſint intelligenda.*

12 *Vallis Vmbroſæ Moniales eximuntur à ſolutione decimarum ex Priuilegio Iulij Secundi, & ab alijs oneribus, & cõtributionibus, & nu. 15.*

13 *Moniales omnes à decimarum ſolutione ſunt immunes ex Priuilegio Pij IV.*

14 *Gabellas, contributiones, aliaquè onera, & impoſitiones, non tenentur Moniales ſoluere.*

1 DIffusè egi de hac materia *in primo tom. de Iure Abbat. diſp. 15. quæſ. 18.* ibiq. omnia priuilegia Regularium ſpecialia quoad exemptionem Decimarum appoſui *à num. 7. vſque ad num. 28. incluſiuè, & nu. 29.* dixi, Moniales Sanctæ Claræ per priuilegia Sixti IV. Leonis X. Clementis VII. & Pauli III. nullas decimas, & primitias Parochialibus Eccleſijs perſoluere teneri de quibuſcumque terris, & poſſeſſionibus ſuis, quas per ſe, vel per Colonos ſeu ſeruitores excoli, aut cultiuari faciũt, aut impoſterũ fecerint; imò non
2 ſolùm dictas Moniales, verum etiam Colonos illarũ, retuli *loc. cit.* nõ teneri ad decimarum ſolutionem; quod etiam affirmãt Eman. Roderic. *tom. 2. qq. regul. q. 44. art. 5.* & Rota *in vna Conchen. exemptionis decimarum 30. Ianuarij* 1589. coram Orano, quæ eſt deciſio 140. *par. 4. diuerſ.*

3 Nunc autem affirmo, non ſolum Moniales S Claræ, verùm etiam omnes, & & quaſcunque regulares perſonas, quorũ redditus, & prouentus Eccleſiaſtici, adeò ſunt tenues, vt de illis ſuſtentari non poſſint, ſed pro ſuſtentatione vitæ eleemoſynas petere debent, non teneri decimas perſoluere; ita habetur in Extrauag. Bonifac. VIII. quæ incipit *Decimas*, & *in compend. priuileg. mendic. verbo decima §. 3.* ita affirmat Mirand. *tom. 2. Manual. Prælat. quæſt. 49. art. 13.* vbi pro hac re plurima oſtendit priuilegia, præſertim pro Monialibus S. Claræ, tàm primæ, quàm ſecũdæ Regulæ, & pro Monialibus Annunciationis, & Conceptionis, & tertiæ Regulæ S. Franciſci, & Hieron. Roderic. *in compend. qq. regul. reſol. 50. num. 4.* Portel. *in dub. verbo decima num. 3.* vbi refert in Portugallia praxim eſſe in contrarium pro Decimis ſoluendis à Monialibus de poſſeſſionibus à Colonis conductis; etiam Barboſ. *de Iur. Eccleſiaſt. lib. 3. capit. 27.*
4 *num. 36.* citat deciſionem Buratti inter eius impræſſas *deciſ. 704.* & ſubdit, quod de bonis emptis tenentur Abbatiſſæ, & Moniales ad ſoluendas decimas, & Primitias, Parochiali Eccleſiæ, vt refert deciſum Portel. *loc. cit. nu. 4.* & Hieron. Roderic. *loc. cit. num. 5.* vbi notat, quod exem-
5 ptio à ſolutione decimarũ, cum ſit priuilegium regioni conceſſum, ſi ex negligentia, ignorantia, vel omiſſione, Regulares perſonæ illo non vtantur, etiam per aliquos actus contrarios, non præiudicant Iuri ſuo, & hoc probat ex compẽdio priuilegiorum Societatis Ieſu *verbo priuilegium §. 21. & 9.* niſi legitimum tẽpus præ-
6 ſcriptionis habeatur, quod eſt centum annorũ ad inſtar Eccleſiæ Romanæ vſus, iuxta quoddam priuilegium Eugenij IV,

teſte

teſte eodem Hieron. Roder. *loc. cit.*

7 Qua propter cum Religioſi gratis præbent aliquas portiones ad ſubleuanda onera Eccleſiarum Parochialium, nullo iure poſſunt compelli ad eorum cōtributionem, obſeruata enim ſuorum priuilegiorum conceſſione, etiam Decimam Papalem ſoluere non tenentur, vt docent Hier. Roder. *loc. cit.* Rebuff. *de Decimis q.* 13. *num.* 113. Couar. *lib.* 1. *variarum cap.* 17. *num.* 14. & Portell. *num.* 3. vbi etiam *num.* 4. refert duas declarationes Sacræ

8 Congregationis Cardinalium; Quarum altera eſt, quod Moniales de bonis emptis teneantur primitias, & decimas ſoluere; Altera, quod ſi Decimæ ſint impoſitæ rebus, quæ ab initio fuerunt conceſſæ, vel traditæ cum ea conditione, & onere, vt ex eis decimæ ſoluantur, tunc ad quoſcunq. peruenerint, etiam Mendicantes, teneri eas ſoluere; ſi verò debeantur pro adminiſtranda cura animarum, tunc, quia Parochi Sacramenta his Mendicantibus non adminiſtrant, ad eas ſoluere nō tenentur, ſi tamen à ſolutione Decimarū, Sedis Apoſtolicæ priuilegijs eximantur.

9 Notandum eſt ad maiorem dilucidationem rerum ſupradictarum, Priuilegium conceſſum Monaſterio, vt poſſit recipere decimas alicuius Parochiæ, non extenditur ad Noualia; tum quia non cenſentur, conceſſa, quæ non erant tempore Priui-

10 legij; tum etiam, quia Priuilegium præiudicium termini concernens reſtringendū eſt, nec ad futura extenditur priuilegia, *cap. veniens de præſcript.* niſi in illo fiat ad futura prorogatio; ita affirmant Emanuel Roderic. *loc. cit. ar.* 7. & Hier. Roderic. *ſimiliter loc. cit. num. 6.* de quo etiam Rebuff. *de decimis q.* 14. *num.* 29.

11 Notatur etiā priuilegia huiuſmodi eximentia à ſolutione decimarum amitti, ſi enormitèr incipiant eſſe læſiua Parochiali Eccleſiæ, quæ habet de iure intentionem fundatam in decimis, ita habetur *in cap. dilecti*, & ibi gloſ. *verb. enormitèr de decimis cap. quod per nouale de verb. ſignific.* Ideò affirmat Menoch. *conſ.* 156. *num.* 9. *vol.* 2. & Rota *in Papilonen. Decimarum 6. Aprilis* 1615. *coram Coccino*, vel ſupradicta Priuilegia eximētia à Decimis debent ſaltem moderari *ex cap.* 2. *§. vbi de decim. lib. 6.* & Rota *Papil. cit.* ad Summum Pontificem ſpectat declarare, quando dicatur Priuilegium enormiter lædere, vt notat Abbas *in d. cap. ſuggeſt. num.* 4. niſi alitèr Papa commiſerit declarationem, vt habetur *in d. Papilonen. cit.* De alijs autem ſpectantibus ad hanc materiā decimarum, videatur *tom.* 1. *de iure Abbat. loc. cit.*

12 Moniales Congregationis Vallis Vmbroſæ eximuntur à ſolutione decimarum per Bullam Iulij II. quæ habetur *in dict.* 1. *tom. de Iur. Abbat. in fine.* Aliæ verò Moniales Sancti Benedicti, Sancti Auguſtini, Ciſtercienſ. Præmoſtrat. Sanctæ Cla-

13 ræ, ac tertij Ordinis Sancti Franciſci, & aliorum quorumcumque Ordinum, etiam ſub cura, & regimine, ac ſecundum regularia inſtituta fratrum Minorum de Obſeruantia nuncupatorum, & Eremitarum eiuſdem Sancti Auguſtini, liberantur à ſolutione decimarum modo, & forma præſcripta in Bulla Pij IV. *conſt.* 5. *tom.* 2. *Bul. Laert. Cherub.* cuius verba ad rem noſtram ſunt.

Pius Epiſcopus, Seruus ſeruorum Dei.
Ad perpetuam rei Memoriam.

De ſtatu Eccleſiarum, & Monaſteriorum quorumlibet curæ noſtræ diuina diſpoſitione commiſſorum paterna diligentia cogitantes, ad ea, per quæ illorum ac perſonarum præſertim fœminei ſexus in illis ſub regulari caſtimonia Altiſſimo famulantium ſtatui, & opportunæ ſubuentioni valeat ſalubriter prouideri, ipſæquè perſonæ ſemotis perturbationibus vniuerſis, in pacis, & quietis amænitate diuinis officijs liberius vacare valeant, libenter attendimus, ac in ijs noſtri Paſtoralis officij partes fauorabiliter impartimur.

Hinc eſt, quod nos Motu proprio non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate omnes, & ſingulas Abbatiſſas, Prioriſſas, Miniſtras, Moniales, & Sorores quorumcumque Monaſteriorum, Domorum, & Regula-

 gula-

gularium locorum Monialium, & ſororum quorumuis Ciſtercien. Præmonſtraten. Sanctæ Claræ, nec non S. Benedicti, & Sancti Auguſtini, ac Tertij Ordinis S. Franciſci, & aliorum quorumuis ordinum etiam ſub cura, & regimine, ac ſecundum regularia Inſtituta fratrum Minorum de obſeruantia nuncupatorum, & Eremitarum eiuſdē S. Auguſtini degentium in Lombardia, & quibuſcumque alijs Italiæ partibus conſiſtētium, ipſaque Monaſteria, & domos, & loca (deductis quatuordecim ducatis auri de Camera pro victu cuiuſlibet Monialis ſeu ſororis) alios reditus non habentia, eorumque poſſeſſiones, & alia quæcunquè bona mobilia, & immobilia à quarumcumque decimarum, & ſubſidiorum, ac aliorum onerum quomodolibet nuncupatorum, per Nos, & Sedem Apoſtolicam, ſeu eius Legatos, & Nuncios, aut quoſcumque alios quauis authoritate fungentes, etiā pro expeditione contra Turcas, vel fidei tutione, ac fabrica Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, aut quauis alia vrgentiſſima cauſa pro tempore impoſitorū ſolutione, ex certa noſtra ſcientia authoritate Apoſtolica, tenore præſentium in perpetuum, prorſus eximimus, & liberamus.

Et nihilominus omnibus, & ſingulis Collectoribus, Subcollectoribus, ac Commiſſarijs, nec non quibuſcunquè alijs, ad decimarum, & ſubſidiorum huiuſmodi exactionem deputatis, & pro tempore deputandis, in virtute S. Obedientiæ, & ſub noſtræ indignationis, ac excommunicationis latæ ſententiæ pœna, diſtrictius inhibemus, ne Abbatiſſas, Prioriſſas, Miniſtras, Moniales, & Sorores, Domos, & Monaſteria, & loca prædicta, etiam vigore quarumcunquè literarum à nobis, vel Sede prædicta pro tempore emanatarum, etiam ſi in eiſdem contineatur, quod ad quæuis exempta, & non exempta, domos, Monaſteria, & loca ſe extendant, vel alterius cuiuſcumq. tenoris exiſtant, ipſius Sedis ſibi conceſſæ facultatis, niſi de præſentibus earumque toto tenore, ac de dictis Ordinibus, & nomine eorum, quibus dictorum Ordinum cura, gubernatio, & protectio pro tempore commiſſa fuerint, plenam, expreſſam, ac de verbo, ad verbum non autem per clauſulas generales idem importantes fecerint mentionem, ad ſoluēdum decimas, ſeù ſubſidia, aut onera huiuſmodi quouis modo cogere, aut compellere, ſeù alias præmiſſorum occaſione eas moleſtare, ſeu inquietare præſumant.

Quo circa dilectis filijs Cameræ Apoſtolicæ, Locumtenenti, at Almæ Vrbis noſtræ Vicario in ſpiritualibus generali, nec non vniuerſis, & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopis, & Epiſcopis, & etiam dilectis filijs eorum in ſpiritualibus Vicarijs generalibus, cæteriſque Eccleſiarum Prælatis per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut vnus eorum per ſe, vel alium, ſeù alios eiſdem, Abbatiſſis, Prioriſſis, Miniſtris, Monialibus, & ſororibus in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, eaſdem præſentes, & in eis contenta quæcumque inuiolabiliter obſeruari faciant. Non permittentes eas, ac Domos, Monaſteria, & loca huiuſmodi per Collectores, aut Subcollectores, & Commiſſarios præfatos, ſeù quoſcumque alios contra earundem præſentiū tenorem quomodolibet moleſtari; contradictores quoſlibet, & rebelles per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac alia opportuna Iuris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, nec non legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis.

Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. recor. Bonifacij Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri de vna, & in Concilio generali de duabus dietis edita, dummodo non vltra tres dietas vigore præſentium ad iudicium non trahatur, & alijs conſtitutionibus, priuilegijs, quoque indultis, & literis Apoſtolicis, etiam in forma breuis, aut alijs quibuſcumq. per Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac etiam Nos, & Sedem prædictam, cum quibuſuis irritatiuis, annullatiuis, reuocatiuis, exceptiuis, reſtrictiuis, declaratiuis, aut derogatoriarum, derogatorijs, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, etiam pluries ac alias quomodolibet cōceſſis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam ſi talia forent, quod pro eorum derogatione de

illis

illis eorumq. totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & indiuidua, ac de verbo, ad verbum, nō per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeù quæuis alia expreſſio habenda foret, tenores huiuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſq. contrarijs quibuſcumque.

Volumus autem, quod earūdem præſentium tranſumptis ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, & manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ originalibus adhiberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c. Si quis autem &c. Dat. Romæ apud S. Petrum Anno incarnationis Dominicæ Milleſſimo quingenteſimo ſexageſimo. Nonis Aprilis, Pontiſ. noſtri anno primo.

14 Quoad Gabellas, vectigalia, aliaque onera quocunque vocabulo, & nomine nuncupata, cærtum eſt, Moniales, & earū Nouitias, & vniuerſas ad illa ſoluenda nō teneri, vt docet Hieron. Roder. *loc. cit. reſol.* 63. *num.* 29. Molin. *tom.* 3. *de iuſt. diſp.* 671. *num.* 1. Villalbos *par.* 2. *ſum. tract.* 8. *diffic.* 14, *num.* 9. Barboſ. *de Iure Eccleſ. cit. lib.* 1. *cap.* 39. §. 5. *num.* 23. vbi *numer.* 24. idem probat de ſororibus Tertij Ordinis S. Franciſci, & S. Dominici, ſi habitum Religioſum dictorum geſtauerint, atque collegialitèr, & clauſtralitèr vixerint & habitauerint, aliàs non gaudebunt; idem affirmat Steph. Grat. *diſcept. forenſ. cap.* 24. *num.* 34. Guttier. *de Gabellis q.* 95. *num.* 5. Hieron. Roder. *loc. cit. num.* 31.

Sed pro omnibus Monialibus cuiuſcūque Ordinis ſint Mendicantibus, & non Mendicantibus, quoad prædictam ſolutionem Gabellarum, aliorumq. onerum, præter omnia iura, & communem Doctorum ſententiam, extat memorabile priuilegium Pij V. *in Bullar. Laert. Cherub. to.* 2. *d. Pontiſ. conſt.* XI.

PIVS PAPA V.
Ad perpetuam rei Memoriam.

D*Vm ad Vberes, quos ſacri Mendicātium Ordines in agro Dominico quotidie faciunt fructus, attentè reſpicimus, & attentè conſiderationis indagine perſcrutamur, ipſorum Religionis ſinceritatem, & voluntariæ pæupertatis habitū, in quibus ſub humilitatis ſpiritu deuotum Altiſſimo præſtant famulatum, dignum quin potius debitum reputamus, vt illis ea libenter cōcedamus, per quæ ſemotis, quibuſlibet grauaminibus promptiores eiuſdem Altiſſimi inhæreant ſeruitijs.*

Hinc eſt quod nos volentes, eoſdem Mendicantium Ordines, & dilectos filios eorum fratres, & Monachos, cæteraſq. perſonas, ac etiam Moniales quaſlibet eiusdem Ordinis ſui illorum cura degentes ſpecialibus fauoribus, & gratijs obſequi, Motu proprio non ad alicuius nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quod ex nunc deinceps perpetuis futuris tēporibus omnes, & ſinguli Mendicantium Ordinum huiuſmodi fratres, Monachi, & dilectæ filiæ in Chriſto Moniales, ſeu ſorores, & aliæ vtriuſq. ſexus perſonæ Regulares, vbilibet per totum Chriſtianum Orbem diſfuſi, & conſtituti, illorumque Monaſteria, cænobia, domus, Conuentus, Eccleſiæ, Cappellæ, Oratoria, & alia loca, etiam vnita, ac membra, & dependentia, necnon terræ cultæ, & incultæ, poſſeſſiones, prædia, agri, & alia omnia, & ſingula, mobilia, & immobilia, ac ſe mouentia, & vbilibet, ac in quibuſcunque rebus conſiſtentia bona, nec non eorum in dictis bonis laboratores, coloni, arrendatarij, locatarij, & affictuarij, negotiorumq. ſuorum geſtores, vniuerſi quomodolibet nuncupati, nunc, & pro tempore exiſtentes in perpetuum, ab omnibus, & ſingulis exactionibus, tam vrbanis, quàm ruſticis, nec non datijs, gabellis, pedagijs, vectigalibus, collectis, impoſitionibus ordinarijs, & extraordinarijs, ac tam realibus, quàm perſonalibus, meris, & mixtis, etiam ſubſidio triennali, & augmento, ac focularibus; Equorum taxis; Militumque hoſpitijs, ac alias quibuſcumque nominibus nūcupatis, quauis auctoritate quomodolibet impoſitis, & imponendis, & quæ laicis, ac alijs quibuſuis quomodolibet imponi conſueuerunt, & in futurum imponentur, ac ra-

tione quarumcumq. mercium, & rerum cuiuſcumque generis, vel qualitatis exiſtētium, tàm per mare, & aquam dulcem, quàm per tranſire vndecumq. & quomodocumq. pro tempore delatarum, nec non animalium quorumq. mortuorum, & viuorū, & quæ aliàs quomodolibet, & ex quauis cauſa, ac ſuper quibuſcunq. rebus; tàm in Alma Vrbe noſtra, quàm extra eam vbilibet locorum exiguntur, & in futurum exigentur, Necnon à contributionibus, & ſolutionibus in illis faciendis, ac tàm pro victu, & veſtitu, quàm quocumq. alio vſu ſuo tantùm, ac tàm emendo, quàm vendendo, & aliàs quomodolibet negotiando. Nec non etiam in ſolutione quadrantis pro ſingulis libris carnium de animalibus, quæ nunc, & pro tempore ex armentis occidi cōtingerit, nec non etiam, quæ in ſuis ædibus, prædijs, & poſſeſſionibus priuatim detinent, & nutriūt. Ac à contributione ſumptuum, & expenſarum, quæ aliquādo pro pontibus, vijs, aquæductis, muris, mœnibus: alijſuè machinis ſtruendis & reparandis, ſeu reficiendis, ac Ciuitatum, terrarum, & locorum quorūcumq. fortificationibus nec non etiam alias in omnibus & per omnia, ac tàm in dicta Vrbe, quàm extra eam vbilibet pœnitus, & omninò liberi, immunes, & exempti, ac liberæ, & exemptæ liberaq. & immunia, & exempta ſint, & eſſe cenſeantur, ac pro talibus teneantur, & reputentur. Quodq. terræ, Agri, poſſeſſiones, & loca aratiua, vt præfertur in illis, quæ aliquando pro paſcuis animalium ad certum tempus reſeruantur, nullatenùs vnquam compræhendantur, nec compræhendi cenſeantur.

Ac etiam Monaſteria, cœnobia, aliaq. omnia Regularia loca prædicta, pro quorūcumque militum, tàm equitum, quàm peditum hoſpitijs quemadmodum magno cum noſtro dolore hucuſq. in pleriſq. locis factum comperimus, nequaquam aſſignētur, nec aſſignari debeant.

Et inſuper, quod fructus redditus, prouētus, introitus, & alia quæcumq. bona Monaſteriorum, cœnobiorum, & aliorum locorū regularium præfatorū ab alijs quā à Syndicis, & Procuratoribus Religioſis fratribus, Monachis, & Monialibus alijſq. perſonis præfatis exigi, illaq. dūtaxat in beneficium loci, vel ſuſtentationem ipſorum religioſorum fratrum, & Monialium expendi, nec per alios quoſcumq. quouis nomine cenſeantur, nec in alium, quàm præmiſſum vſū conuerti, ſeu expendi poſſint neq. debeant, niſi de cōſenſu ſuperiorum illius loci, cui data, vel conſignata, aut donata fuerint, quę alias ſpectabunt, nec etiam ſoli tutores, aut curatores, ſeù protectores, & alio nomine ſancteſij, aut alias nuncupati de eiſdem bonis vllo modo diſponere poſſint. Quodque idipſum etiam de eleemoſynis, oblationibus, & quibuſcumq. alijs donatiuis intelligi, & obſeruari debeat, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium perpetuò ſtatuimus, ordinamus, volumus, & declaramus.

Nec non fratres, monachos, Moniales, ac alias regulares perſonas, eorumque Monaſteria, cænobia, Conuentus, Eccleſiam, cappellas, Oratoria, & alia loca, ac terras poſſeſſiones, prædia, agros, & bona, nec non laboratores, colonos arrendatarios, locatarios, aſſictuarios, ac geſtores, prædicta, vt præfertur libera immunia, & exempta eiſdem auctoritate, & tenore facimus, ac fore, & eſſe decernimus.

Mandantes propterea dilectis filijs modernis, & pro tempore exiſtentibus Cameræ Apoſtolicæ Camerario, Præſidentibus, & Clericis, Commiſſarijs, agentibus, & officialibus quibuſcunq. vt ſibi, & ſingulis tā virorum, quàm Mulierum Monaſterijs Mendicantium ordinum huiuſmodi exiſtentibus ſub ditione noſtra temporali mediatè, vel immediatè conſtitutis, tantum ſal, quantum pro eorum vſu ſuffecerit ſingulis annis omni dilatione ceſſante, & contradictione remota, contribuere, & aſſignare, ac contribui & aſſignari facere debeant realiter, & cum effectu.

Diſtrictius etiam in virtute S. obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ, ac excōmunicationis maioris latæ ſententiæ, ac duorū millium ducatorū auri de Camera pro vna Baſilicæ S.Petri de Vrbe, & pro altera medietatibus ſingulis Monaſterijs, & locis præfatis, quæ moleſtari, ſeu perturbari contigerit, irremiſſibiliter applicandorum pœnis eo ipſo ſi, & quoties contrafactum fuerit incur-

incurrendis, inhibentes, tàm illis, quàm dilectis filijs, Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Poteſtatibus, Datiorũ, Gabellarũ, onerum, & aliorũ præmiſſorum exactoribus, conductoribus, appaltatoribus, nec non quibuſuis Cõmunitatibus, & vniuerſitatibus, illarũq. officialibus, & perſonis, alijſq. quibuſcũq. ad quos ſpectat, & quomodolibet ſpectabit in futurũ, quominus præmiſſa omnia, & ſingula inuiolabiliter, & perpetuò obſeruẽt, ac omnibus obſeruari faciãt, neque fratres, Monachos, Moniales, & alias Religioſos perſonas, alioſq. ſupradictos ſuper præmiſſis, quomodolibet moleſtent, & perturbẽt, neq. permittant per quoſcũq. quomodolibet moleſtari, ſeù perturbari: & ſi quis contradicere, aut quouis modo contrauenire præſumpſerit per mandatum executiuum contra ipsũ, cuiuſcũq. dignitatis, ſtatus, vel præeminentiæ fuerit ipſo facto procedi.

Et ſic per quoſcũq. Iudices, & Commiſſarios, quauis auctoritate fungentes ſublata eis, & eorũ cuilibet quauis adiudicandi, & interpretandi facultate iudicari, & deffiniri debere, ac quicquid ſecùs ſuper his à quoquam, quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Quo circa venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ſiuè eorum Vicarijs in ſpiritualibus Generalibus, nec non dilectis filijs Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Generali Auditori, ac Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Decanis, Archidiaconis, Canonicis, & Capitulis, ac alsjs quarũcunq. Eccleſiarũ Prælatis, & perſonis vbilibet, & in quibuſcũq. Regionibus, terris, & locis exiſtentibus, & alijs ad quos quomodolibet ſpectat, & ſpectabit per præſentes Motu ſimili mãdamus, quatenus ipſi, & eorum quilibet per ſe, vel aliũ, ſeù alios præſentes literas, & in eis contenta quæcũq. vbi, & quãdo opus fuerit, ac quoties pro parte Fratrum, Monachorũ, Monialiũ, aliarumq. religioſarũ perſonarum præfatarũ fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, illiſq. in præmiſſis efficacis defenſionis aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra illos, & eorum ſingulos ſtatuto, ordinatione, voluntate, declaratione, conſtitutione, deputatione, mandato, inhibitione, decreto, alijſq. præmiſſis pacificè frui, & gaudere; nõ permittẽtes eos deſuper per Camerariũ, Præſidẽtes, Clericos, & Cõmiſſarios Cameræ huiuſmodi, nec non Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Collectores, Gabellarios & Exactores prædictos, aut quoſcumq. alios ad aliquam ſolutionem, contributionẽ, vel præſtationem præmiſſorum occaſione quomodolibet facienda, quouis modo cogi, & compelli; aut aliàs contra præſentium tenorem quomodolibet moleſtari, perturbari, aut inquietari. Cõtradictores quoſlibet, & rebelles per prædictas, aliaſq. opportunas cenſuras, & pœnas, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas huiuſmodi incurriſſe declarãdo, Interdictũ Eccleſiaſticũ apponendo; inuocato etiam ad hoc ſi opus (ſit auxilio) brachij ſecularis.

Nõ obſtan. fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dũmodo vltra tres dictas aliquis auctoritate præſentiũ non extrahatur, ac omnibus illis, quæ in contrariũ per quoſcũq. officiales, & quoſuis alios, ac præſertim per officiales Ciuitatis noſtræ Bonon. & quoſuis alios adducta ſunt hactenus, & adducentur in poſterũ, ac adduci, & allegari poſſent, nec nõ quibuſcũq. litibus, & cauſis, tã in Rom. Cur. quã extra eam vbilibet, ac corã quibuſcũq. Iudicibus etiã Palatij noſtri cauſarũ Auditoribus, ac S. R. E. Card. ſuper præmiſſis, inter quoſcũq. quomodolibet pendentibus, ac etiam inſtructis, & ad ſententiã deductis, vel etiã à ſententia terminatis niſi in fauorẽ Eccleſiæ fuerint, & præſertim quadã lite inter huiuſmodi regulares, ac ciues, & Cõmunitatẽ dictæ Ciuit. Bonon. in Romana Curia præſidente, quas, & quã, ac omnes proceſſus, & ſcripturas productas, & producẽdas, ac Regiſtra, & ſententias vbi vis cõparẽtes, & latas, ac ferẽdas ad nos auocamus, & penitus extinguimus, caſſamus, annullamus, & delemus, perpetuũq. deſuper ſilentiũ imponimus; Nec non quibuſuis Apoſtolicis, ac in Prouincialibus, & Synodalibus cõcilijs editis, generalibus, vel ſpecialibus Cõſtitutionibus, & ordinationibus, etiã cõtra exẽpt. s quomodolibet editis, & edendis, ac etiã iuramẽto, confirmatione Apoſtol.

vel quauis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoq. indultis, & literis Apoſtolicis illis, & eorum ſingulis, ſub quibuſcunq. tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarũ derogatorijs, alijſq. efficacioribus, efficaciſſimis, ac inſolitis clauſulis, irritantibuſq. & alijs decretis in genere, & in ſpecie, etiã Motu ſimili, & ex certa ſcientia, etiam cõſiſtorialiter, & alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus in contrarium conceſſis approbatis, & innouatis, quibus omnibus illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſè derogamus, contrarijs quibuſcunq. aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo, ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem.

Datum Romæ apud S. Marcum, ſub annulo Piſcatoris die 29. Iulij 1566. Pontif. noſtri Anno primo.

15 Monialibus Congregationis Vallis Vmbroſæ ad hunc propoſitum, præter alia Priuilegia eiuſdem Congregat. quibus potiuntur, ſuffragatur Priuilegium Iulij II. ſupra cit. vbi ſignantèr à prædictis oneribus, gabellis collectis, & exactionibus eximuntur. Inſuper eiſdem ſuffragatur Inhibitio Reu. Camer. Apoſtolicæ, ad inſtantiam dictæ Congregationis, & præſertim Monaſterij Monialium S. Humilitatis Fauentiæ ſub ſequenti tenore.

PETRVS S. NICOLAI IN CARCERE Diaconus Cardinalis Aldobrandinus S. R. E. Camerarius.

VNiuerſis, & ſingulis DD. Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Clericis, Notarijs, & Tabellionibus publicis quibuſcunq. per Ciuitatem, & Diœceſim Fauentiæ, ac alias vbilibèt conſtitutis, illiq. vel illis, & ad quem, vel ad quos præſentes noſtræ literæ peruenerint, ſeù oſtenſę fuerint, ſalutem in Domino, & mandatorum obedientiam, &c. Noueritis fuiſſe pro parte, & ad inſtantiam venerabilis Cõgregationis Vallis Vmbroſæ alias, & ſub die xvij. præſentis menſis Nouembris in Camera Apoſtolica factam infraſcriptam propoſitionem, videlicèt Congregat. Vallis Vmbroſæ contra Commiſſarium Cameræ, & quoſcunq. alios manuteneri ipſam, ac illius Monaſteria, & bona in pacifica poſſeſſione non ſoluen. ſubſidia, onera, & impoſitiones, ſtante compoſitione cum Camera tempore Pij. V. per ipſam & alias vndecim Congregationes regulares facta, cõmitti, & inhiberi; Cui quidèm propoſitioni ſic Camera ipſa reſpondidit videlicèt ad D. Spinellum, deindè in eadẽ Camera Apoſtolica, coràm prædicto Reuerendiſſ. D. Philippo Spinello Cameræ Apoſtolicæ Clerico, & huiuſmodi Cameræ Iudice ſpecialitèr deputato pro parte, & ad inſtantiam ſupradictæ venerabilis Congregationis Vallis Vmbroſæ cõparitum, & expoſitum fuit, quòd ipſa venerabilis Congregatio, ac eius Monaſteria, prædia, & bona, ſtante compoſitione aliàs cum Camera Apoſtolica tempore fel. record. Pij Papæ V. in ſcutis quatuor centum millium per ipſam, & alias vndecim Cõgregationes regulares facta iuxtà formam inſtrumenti per acta quondam D. Andreæ Martini olim Cameræ prædictæ Not. de menſe Aprilis anni 1570. celebrati, ab omnibus, & quibuſcunq. ſubſidijs, oneribus, impoſitionibus, & contributionibus, & alijs quibuſcunq. ſolutionibus, libera, immunia, & exempta ſunt, & licèt ſtante huiuſmodi cõpoſitione à quacunq. cauſa, & occaſione præmiſſorum moleſtari non poſſint, neq. debeant, tamèn baricelli, biruarij, ſalmarij, & capitulari, nuncupati, & nonnulli alij in executione præſentium nominandi, & cognominandi, ipſam venerabilem Congregationem, ac eius Mònaſteria, & præſertim Monaſterium Monialiũ S. Humiltatis dictæ Ciuitatis Fauentiæ in, de, & ſupèr hoſpitando, & ſubminiſtrãdo omnia neceſſaria gratis, & abſq. aliqua ſolutione, & parendo mãdatis, vt dicitur (delli ſaltari, & caudolari,) necnon ad ſoluendum, & contribuendum certam pecuniarum ſummam, extra formam

mam dicti inſtrumenti, & ſuarum exemptionum, iuriumq. ſuorum præiudicium moleſtare volunt in maximum eorum exponendum damnum, præiudicium, & grauamen, quare ad Nos, & dictum Reuerẽdiſſimum D. Spinellum, recurſum habuerit de quodam opportuno iuris remedio debitè requiri fecerunt. Nos itaq. & dictus Reuerendiſſ. D. Spinellus citato priùs deſupèr Illuſt. D. Laudiuio Zacchia Camer. Apoſt. generali Commiſſario, de mandato S. D. N. Papæ viuæ vocis oraculo nobis facto, & authoritate noſtri Camerar. officij. Vobis omnibus, & ſingulis ſupradictis, & veſtrum cuilibèt inſolidùm tenore pręſentium in virtute Sanctæ obedientiæ committimus, & mandamus, quatenùs viſis præſentibus inhibeatis, inhibendoque expreſsè præcipiatis, & mandetis, prout Nos harum ſerie inhibemus, inhibendoquè expreſsè præcipimus, & mandamus eiſdem baricellis, bituarijs, caudolarijs, & ſaltarijs, omnibuſq. alijs in dicta executione præſertim nominandis, & cognominandis, nè, viſis eiſdem præſentibus ſub pœna 500. ſcut. auri in auro Cameræ Apoſtolicæ applican. & pro illis mandati executiui, & in iuris ſubſidium excommunicationis, alijſq. &c. pęnis audeant, ſeù præſumant, aut aliquis veſtrum audeat, ſeù præſumat, dictam venerabilem Congregationem Vallis Vmbroſæ, nec eius Monaſteria, & præſertim dictũ Monaſterium Sãctæ Humilitatis, poſſeſſiones, prædia, & bona, ac illius laboratores, colonos, factores, agentes, & miniſtros ad aliquid contribuendum quauis de cauſa, & occaſione, nec etiam indè, & ſuper hoſpitio, & ſubminiſtratione neceſſariorum gratis ipſis tradendum, nec minùs ad parendum mandatis capitulariorũ, & ſaltariorum; in ipſis aſſociando, moleſtare, vexare, perturbare, inquietare, aut aliquam executionem realem, ſeù perſonalem facere, ſtante ſupradicta compoſitione, vt ſupra facta, nec etiam ſupèr præmiſſis, aut aliquo præmiſſorum in iudiciũ, alibiquè coràm prædicto Reuerendiſſ. D. Clerico, & Iudice trahere, tractoſq. proſequi, mediare, vel finire per ſe, vel per aliũ, ſeù alios quouis prætextu, ingenio, cauſa, vel quæſito colore, alioquin, &c. contrarijs, non obſtant. quibuſcunquè. Et ſi quis ſe fore grauatum ſenſerit, compareat Romæ in Camerà Apoſtolica coràm prædicto Reuerendiſſ. D. Spinello Clerico, & Iudice decima de iuridica poſt præſentiũ executionem cauſam ſui grauaminis allegaturis, aliaquè dicturis, facturis, & recepturis, ac fieri, & recipi viſuris, quæ, & prout iuſtitia ſuadebit, & ordo dictauerit rationis. Certificantes, &c. in quorum omniũ, & ſingulorum fidem has præſentes fieri, & per infraſcriptum noſtri, & R. C. A. notarium ſubſcribi, ſigilliq. eiuſdem Reuerendæ Cameræ Apoſtolicæ, quo in talibus vtimur, fecimus, & iuſſimus appenſione muniri. Dat. Romæ in Camera Apoſt. anno à Natiuit. D. N. Ieſu Chriſti milleſimo ſexcenteſimo tertio, Inditione prima, die verò xxij. menſis Nouembris Pontificatus autèm Sanctiſſimi in Chriſtò Patris, & D. N. D. Clementis Diuina prouidentia Papæ Octaui anno eius duodecimo.

QVÆSITVM VI.

Vtrum Moniales, aliæquè Mulieres ſub habitu Clericali, vel Regulari degentes, gaudeant Priuilegio fori, & canonis *Si quis ſuadente Diabolo.*

SVMMARIVM.

1 *Regulares omnes vtriuſq. ſexus profeſſi, & eorum Nouitij, Conuerſi, & Moniales gaudent priuilegio fori.*

2 *Tertiariæ præſertim S. Franciſci gaudent priuilegio fori.*

3 *Mulieres, quæ in aliquibus domibus ſe recludunt, vt pœnitentiam agant, an gaudeant priuilegio fori.*

4 *Religioſi omnes vtriuſq. ſexus approbatã Religionem profitẽtes gaudent priuilegio Canonis* ſi quis ſuadente.

5 *Tertiarij Collegialiter viuentes potiuntur priuilegio Canonis* ſi quis ſuadente.

1 QVoad Priuilegium fori extra cõtrouerſiam eſt, Regulares omnes profeſſos,

feſſos, & eorum Nouitios, & Conuerſos, ſicut, & Moniales, earumq. Nouitias, & Cõuerſas, gaudere Priuilegio fori, vt probant Ludouicus Correa *in repet. cap. inter alia de immun. Eccleſ. par. 2. num.* 37. Bonacin. *de cenſur. in Bulla Cœnæ diſp.* 1. *q.* 16. *punct.* 3, *num.* 9 Barboſa *de iure Eccleſ. lib.* 4. *c.* 39. *n.* 40. & communitèr Doctores.

2 Idem dicendum eſt de ſororibus tertij Ordinis S. Franciſci, ſi habitum religioſũ geſtauerint, & Collegialitèr vixerint, ſeù clauſtralitèr habitauerint, iuxta Conſtitutionem Leonis X. apud Quarantam *in ſumma Bull. verb. Priuilegia Regularium.* Ita ordinatio Regia Luſitana *lib.* 2. *tit.* 2. §. 1. & curia Philippin. *par.* 3. §. 1. *num.* 15. Mirãda *in Manual. Prælat. tom.* 1. *q.* 36. *concl.* 2. Molina *de Iuſt. tom.* 4. *tract.* 3. *diſp.* 50. *nu.* 4. Barboſa *loco cit. num.* 41. & Diana *in reſol. moral. par.* 1. *tract.* 2. *reſol.* 84. vbi ſubdit, ex conſtitutione eiuſdem Leonis X. ſorores dicti tertij ordinis habitum geſtãtes, etiam in proprijs, aut cõſanguineorum domibus, vel ſeorſum habitantes, tali prilegio gaudere.

3 De Mulieribus, quæ in aliquibus domibus ſe recludunt, vt pœnitentiam agant, ſi communem vitam ducant in cõmuni poſſidentes ſub vnius Superioris obedientia, fatendum eſt, gaudere dicto Priuilegio etiam ſi nullam emittant profeſſionem; hoc autem non eſt dicendum de reliquis, quæ in domibus ſuis priuatam ducunt vitam, quod probatur *ex tex in cap. Indemnitatibus de elect. in* 6. & ex Mariano *in cap.* 1. *num.* 16. *de foro competen.* & Barb. *loc. cit. num.* 43.

4 Quo verò ad Priuilegium Canonis; *Si quis ſuadente Diabolo manus violentas in Clericum, vel Monachum iniecerit, &c.* Dico quod ſub nomine *Clerici, vel Monachi* comprӕhenduntur, non ſolùm omnes vtriuſq. ſexus religioſi approbatam à Sede Apoſtolica Religionem profitentes, licèt Cõuerſi & Nouitij *ex cap. religioſo de ſent. excommun.* verùm etiã Moniales profeſſæ, vel Conuerſæ, ac Nouitiæ validè profeſſæ *cap. cum illorum de ſent. excommun.* & ideo Canonis Priuilegio gaudent, & inuicem ſe percutientes, etiam exemptæ, poſſunt ab Epiſcopo abſolui Barboſ. *de iur. Epiſc. alleg.* 105. *num.* 55. Ita Nauar. *in man. cap.* 27. *num.* 7. Suarez *tom.* 5. *de cenſur. diſp.* 28. *ſect.* 1. *num.* 9. Mirand. *loco cit. q.* 29. *ar.* 3. Mandoſ. *in tract. de priuil. ad inſtar gloſ.* 7. *num.* 36. Sayr. *in floribus deciſ. de foro comp. deciſ. vlt.* Gallett. *in marg. caſ. conſc. verb. Nouitius* Graſſ. *de effect. cleric. effect.* 9. *num.* 68. Bellett. *diſp. cleric. par.* 1. *de fauore cleric. canonis* §. 1. *num.* 35. Laimaſ. *in Theolog. moral. lib.* 1. *tract.* 5. *par.* 2. *cap.* 4. *nu.* 4. Squillan. *de Priuil. cleric. cap.* 6. *num.* 27. vnde percutiẽtes Mulieres intrantes canonicè Monaſteria, in quibus religio non eſt approbata, nec profitentur, nullam excommunicationem incurrũt. Rota *deciſ. in antiquis, aliàs* 167. Bellett. *loc. cit.* §. 2. *num.* 35.

5 Tertiarij verò collegialitèr viuentes, qui aſſumpto habitu monachali ſe ſe manciparunt obſequijs alicuius approbatæ Religionis ſub obedientia illius ſuperioris, vt diximus, gaudẽt priuilegio canonis iuxta eandem conſtitutionem Leonis X. atq. ita reſoluunt Portell. *in dub. regul. verb. manus violentæ num.* 8. Hieron. Roder. *in compend. qq. regul. reſolut.* 136. *num.* 9. Barboſ. *de Poteſt. Epiſcop. par.* 2. *alleg.* 102. *num.* 41. Lezana *tom.* 2. *ſum. cap.* 14. *n.* 39.

DISPVTATIO XVIII.

De Clauſura Monaſteriorum Monialium ſeruanda, quoad egreſſum.

Quæſitum I. Appellatione Clauſuræ, quid intelligatur, & quomodo cõſtruenda, & tuenda ſit.

Quæſitum II. Clauſura Monialium à quibus, & qua de cauſa indicta fuerit.

Quæſitum III. Vtrum ante Bonifacium VIII. ſub aliquo præcepto, & iure, fuerit Clauſura indicta.

Quæſitum IV. An Summus Pontifex

Potue-

potuerit ad ſeruandam Clauſurã Moniales cogere.

Quæſitum V. Vtrum omnibus Monialibus ſit indicta, & pręcepta Clauſura.

Quæſitum VI. Vtrum Nouitiæ Moniales, & Conuerſæ teneantur ad Clauſuram.

Quæſitum VII. An Moniales aliquæ propriè Clauſuram voueant.

QVÆSITVM I.

Appellatione Clauſuræ, quid intelligatur; & quomodo conſtruenda, & tuenda ſit.

SVMMARIVM.

1 *Clauſuræ nomine, quid intelligatur, & num. 5.*

2 *Monialis niſi exeat à valuis, & ſeptis interioribus clauſuram non frangit.*

3 *Odia ſunt reſtringēda, & non ampliāda.*

4 *Clauſtra, domus, & officinæ interiores ſub nomine Clauſuræ veniunt.*

6 *Clauſuræ ianua, quomodo muniri, & claudi debeat.*

7 *Collocutorij Monialium cancelli, quomodo ſint conſtruendi.*

8 *Monaſterij Monialium nomine, quid intelligatur.*

9 *Clauſura Monialium debet eſſe circumſepta altis mœnijs, & parietibus.*

10 *Clauſuræ mœnia ſi confringantur, quibus expenſis ſint reſtauranda.*

11 *Principes Chriſtianos hortatur Concilium Tridentinum, vt ad Moniales, verè Religioſas intra Clauſuram continendas, auxilium præbeant.*

1 NE in æquiuocum laboremus, videndum eſt, quid Clauſurę appellatione intelligatur. Suarez *tom. 4. de relig. lib. 1. cap. 10. num. 6.* & Comitolus *lib. 6. reſp. moral. quæſt. 3.* dicunt, quod Clauſuræ nomine venit locus ille, qui continetur clauſa Cœnobij Ianua, ad quem ſæculares accedere nequeunt, & extra quem non poſſunt exire Moniales; Ianua autem, quam Moniales aperire, & claudere ſolent, habet valuas pro ſeptis, quas violare prohibentur Moniales egreſſu.

2 Vndè Moniales, niſi exeant à valuis, & ſeptis prædictis, Clauſuræ leges non frangunt, neq. etiam ſi alterum pedem, aut ſuperiorem corporis partem ex Ianuis, & ſeptis efferant, quia actio vetita non eſſet

3 abſoluta, maxime cum odia ſint reſtringenda, & non amplianda, ita Caietan. *in ſumma verbo excommunicatio.*

4 Sub alijs verbis docet Hieron. Roder. *in compend. qq. regul. reſolut. 26. num. 7.* quod ſub nomine Clauſuræ veniunt clauſtra, domus, & officinæ interiores, & habitaculum, ſeù cubiculum, quod extat inter oſtium Clauſuræ (vel vt dicit ille) portam regularem, & clauſtrum, affirmãs hoc declaraſſe Sacram Cõgregationem Cardinalium tempore Clementis VIII.

5 Bonacina *de clauſura q. punct. 1. num. 1.* dicit Clauſurę nomine intelligi ſpatium, quod intra Ianuam Monaſterij ſemper clauſum retinetur, & eſt locus Monaſterij, intra quem Moniales ſiſtere debent, & à quo egredi nequeũt, & termini Clauſurę, ſiuè limites complectuntur omnia Monaſterij loca, quæ Ianua vnica ferro munita,

6 clauſa continentur, & quæ vna claue, nocte duabus claudi debet, nec ſine Præfecta aperiri; & ad feneſtellas collocutionis

7 ferrei cancelli apponi, & Intus lamina ferrea foraminibus diſtincta; ibi haberi non poteſt oſtium quo Moniales ingrediantur Eccleſiam exteriorem, vt nec è Ianua Monaſterij tranſire ad aperiendam, vel claudendam Ianuam vlteriorem, quo aditus eſt ad Rotas, cũ talis Ianua ſit extra Clauſuram, quæ omnia, tàm à Suarez, quàm à Comitulo, & Bonacina, *loc. cit.* Lælio Zecchio *de repub. Eccleſiaſtica de Monial. c. 2. num. 10. dict. 2.* hucuſq. narrata, clariùs leguntur in Bulla Gregorij XIII. quæ incipit *Deo ſacris.*

8 Hic explicare mihi libuit ad maiorem præſentis materię intelligentiam, quid nomine Monaſterij Monialium intelligatur; quid verò non; Scortia *in ſelect. Conſtitut.*

Pontif.

*Pontif.theorem.*335.& Eman.Roder. *tom.* 1.*qq. Regular. q.*47.*art.*1. dicunt cum citatis Doctoribus, quod veniunt Domus, officinæ, clauſtra, & interiora habitacula, in quibus Moniales tamquam in clauſura degunt, non autem Eccleſia exterior, crates, & parlatorium, nec etiam Monaſteria, quæ ſunt in fieri, & actualiter fabricantur, licèt ibi aliquis habitet pro fabricæ ſeruitio, quod probant authoritate Innocentij IV. Nicolai III.& Gregorij IX. *in explicatione regulæ fratrum minorum*, & Sorbus *verb. ingredi Monaſteria* inquit, ſic reſpondiſſe Eminentiſſimum Cardinal. Alexandrinum nomine Sacræ Congreg. Cardinal. Neq. etiam nomine Monaſterij intelliguntur Grangiæ, & hoſpitia, quę ruri Moniales, & Regulares habent; ex Graff. *in addit. ſol.* 83. & Hieron. Liamas *in append.§.* 12.

9 Clauſura Monaſterij Monialium ſic determinata, curent Epiſcopi, & alij ſuperiores, vt ſit circumſepta, & munita altis męnijs, excelſiſq. vndiq. parietibus, ne è vicinorum ædibus, quicunq. illi ſint, Monaſteria inſpiciantur, maximè verò ſi fratrum cuiuſuis Ordinis, aut presbiterorum ędes illis immineant, quo caſu parietes altiùs tolli, & nouas ædificari iubeant eorum ſumptibus, quorum Epiſcopi, & ij qui Monaſteriorum curatores ſunt, intereſſe iudicauerint, quacumq. appellatione remota, ita ſanciuit S.Carolus *in conc.* 1.*Mediolanen.§.de Clauſura*.

10 Quod ſi contingeret, vt męnia clauſurę confringerentur, & Monaſterij facultates ad illarum reparationem non ſufficerent, fidelium eleemoſynis reſtaurandæ forent, & in earum defectu conſanguineorum Monialium opibus reſarciendæ ſunt; ipſi enim in tali caſu tenentur, quia durat conſanguinitatis vinculum, & in eis obligatio remanet, Moniales ſuas in debitam pudicitiam conſeruare, vt docet Barboſ.*de officio, & poteſt. Epiſcopi alleg.*102.*num.* 10. vbi addit in defectu cõſanguineorum recurrendum eſſe ad illum, cuius authoritate, & voluntate fuit constructum Monaſterium.

11 Moniales veræ religioſæ, & profeſſæ retinendæ ſunt ſub hac Clauſura ſic munita, & reſtaurata; qua de cauſa Concilium Tridentinum *ſeſſ.*25.*de regul. cap.* 5. hortatur Principes Chriſtianos ad auxilium præbendum, vt Moniales contineantur intra dictam Clauſuram, quatenus auxilium huiuſmodi ab illis impleretur, obligans etiam Magiſtratum ſæcularem ad opem ferendam in eadem cauſa ſub pœna excommunicationis ipſo facto incurrẽdę.

QVÆSITVM II.

Clauſura Monialium à quibus, & qua de cauſa indicta fuerit.

SVMMARIVM.

1 *Clauſura in veteri Teſtamento, & tempore legis Euangelicæ à quibus Mulieribus exculta fuit.*

2 *Clauſuram ante tempora Bonifacij VIII. aliquæ Virgines, & Mulieres ſeruauerunt.*

3 *Bonifacius VIII. primũ ſub præcepto Clauſuram indixit.*

4 *Clauſura quibus de cauſis, & motiuis fuerit à Bonifacio VIII. præcepta.*

1 ANte aduentum Chriſti in veteri Teſtamento *ex Iudit.cap.*8. elicitur, Iudit viduam clariſſimam aliquandiù intra Clauſuram extitiſſe, quod etiam docet Caniſius *lib.*1.*cap.*12. & de S. Anna vidua vaticinio conſpicua refert Cirillus Hieroſolymitanus *cathech.* 1. quod in Templi conclauibus cum virginibus, & viduis habitabat, & Cardinalis Baronius *in apparat. ad Eccleſiaſticos Annal.* dicit, quod fœminæ quædam ex voto Deo addictæ, tanquam intra ſepta Monaſterij degebant in nonaginta cellis à Rege Salomone in Templi circuitu extructis.

Tempore legis Euãgelicæ multas Virgines aliaſquè honeſtas fœminas Clauſuram coluiſſe, narrant hiſtoriæ, vt de S. Maria Magdalena, quæ ſe in antro vaſtæ ſpeluncæ abdens, ſordes proprijs lauit lacrimis, & de S. Martha eius ſorore, quæ cum alijs Virginibus, & Mulieribus in

quodam

quodam cœnobio in Dei obſequium vſque ad Mortem degit, ſcribit Theodorus Mellitus *in vita earumdem ſororũ cap. 9.*

2 Poſt tempora Euangelicæ legis & ſucceſſu temporis innumeræ Virgines,& Mulieres ante Bonif.VIII. clauſæ vixerũt, teſtibus Surio *tom.1.in vita S.Melantiæ Romanæ Iunioris*, & Ceſario *lib. 4. cap. 9. in in vita cuiuſdam Virginis Germanæ*,& Mariano hiſtoria *in ſcholis ad Epiſt.48.S.Hieron.* vbi de S.Paula Romana,& S.Gregor. Nazianzeno *de ſacr. Virg.* & S. Gregorio Niſſeno *epiſt.ad Olimpium Monac.*vbi de S.Macrina eius ſorore, & Pallad.*lib. 8. in vit.SS.Patrum cap.8.& 39.*Cipriano Sãcti Ceſarij diſcipulo in eius vita, apud Su. *tom.4.in Menſ. Auguſti*,vbi de S.Euphraſia Monialium clauſarum Præfecta, & D. Eudoſio Lucatello Monacho Vallis Vmbroſæ *in vita S. Ioannis Gualberti lib. 2.* vbi de S.Humilitate,& S.Verdiana,alijſq. eius duabus ſororibus Iulia, & Ioanna ſub habitu, & Inſtituto Vallis Vmbroſæ diù clauſis degentibus.

Ex quibus ſatis conſtat ante tempora Bonifac. VIII. Clauſuram à multis Virginibus, alijſq. mulieribus obſeruatam fuiſſe, vt Deo liberius, & facilius inſeruirent, non autem ex præcepto.

3 Primus ergo author,& Præceptor,qui Monialibus Clauſuram indixit ſub præcepto, & obligatione, fuit Bonifacius VIII. per infraſcriptam Conſtitutionem, vt optimè teſtãtur omnes Doctores ſuper eam ſcribentes.

Periculoſo,& deteſtabili quarũdã Monialiũ ſtatui,quæ honeſtatis laxatis habænis,& Monachali modeſtia,ſexuſq. verecundia impudenter abiectis, extra ſua Monaſteria non numquam per habitacula perſonarum ſecularium diſcurrunt, & frequentèr intra eadem Monaſteria perſonas ſuſpectas admittunt, in illius,cui ſuam integritatem voluntate ſpontanea donauerunt grauem offenſam in Religionis opprobrium, & ſcandalum plurimorum prouidere ſalubriter cupientes, præſenti Conſtitutione perpetuò irrefragabiliter valitura ſancimus, Vniuerſas, & ſingulas Moniales præſentes, atque futuras cuiuſcumque Religionis ſint, vel Ordinis in quibuslibet mundi partibus exiſtentes ſub perpetua in ſuis Monaſterijs debere de cætero permanere Clauſura. Ita quod nulli earum Religionem tacitè, vel expreſsè profeſſa ſit, vel eſſe valeat quacumq. ratione,vel cauſa (niſi forte tanto,& tali morbo euidenter earum aliquam laborare conſtaret, quod non poſſet, cum alijs abſq. graui periculo,ſeù ſcandalo commorari) Monaſteria ipſa deinceps egrediẽdi facultas; Nulliq. aliquatenus inhoneſtæ perſonæ, nec etiam honeſtæ (niſi rationabilis, & manifeſta cauſa exiſtat, ac de illius, ad quẽ pertinuerit ſpeciali licentia) ingreſſus, vel acceſſus pateat ad eaſdem, vt ſic à publicis,et mundanis cõſpectibus ſeparatæ, omninò ſeruire Deo valeant liberiùs,& laſciuiendi opportunitate ſublata,eidem Corda ſua, & Corpora in omni ſanctimonia diligentius cuſtodire.

4 Cuius Pontificis motiuum, & cauſa fuit præcipuè, vt honeſtatis violandæ pericula tolleret, & Monialibus occaſionem vagandi demeret, & vt à publicis, & mundanis aſpectibus ſeiunctæ,Deo ſponſo æterno liberius deſeruirent,ac dempta laſciuiendi occaſione,corda, & corpora eidem in omni ſanctitate cuſtodirẽt,quod maximè rationi conſentaneum fuit,quia vt ait Dionyſius Carthuſian. *in dialog. de reformat. Monial. ar.3. Fœminæ ſunt ſpècialiter,& naturaliter multum inſtabiles, fragiles,molles, ac debiles ratione, ideo periculoſiſſimum eſt Monialibus inter viros apparere, ipſoſq.inſpicere, alloqui, audire, Nec aliqua lingua poteſt exprimere,quanta peccata,& ſcandala orta ſint,atque aſſiduè creantur ex hoc, quod Moniales Clauſtra ſua egrediũtur, & perſonas viſitant ſeculares; Viros quoq.permittunt ingredi ſua Clauſtra: Vtinam tumentes vteri, & argumenta currentia ſuper terram non demõſtrarent hoc ipſum; Præterea Moniales conſecratæ, & oblatæ ſunt ſponſo Cœleſti; ideo oculos ſuos debent auertere ab omni alio amatore,& omnem occaſionem infidelitatis,& violationis vitare.*

Quapropter idem Dionyſius *loco cit. art.2.* oſtendens quantum proſit Monialibus Clauſura, narrat SS. Patres Antonium,

nium, Pachomium, Baſilium, Auguſtinũ, Benedictum, Franciſcum, Dominicum, viris regulas tradidiſſe; deinde Rectores Monialium cuiuſcumq. Ordinis varias edidiſſe Conſtitutiones, ex quorum præcipuis vna fuit, vt clauſæ degerent.

QVÆSITVM III.

Vtrum ante Bonifacium VIII. ſub aliquo præcepto, & iure fuerit Clauſura indicta.

SVMMARIVM.

1 *Clauſura ante tempora Bonifacij ſub conſilio in aliquibus Concilijs commendata fuit.*

2 *Clauſura à Bonifacio VIII. imperata ſub præcepto, renouatur à Concilio Tridentino, & ab alijs Summis Pontificibus ſub eodem præcepto.*

3 *Clauſura iure naturali, vel diuino præcepta non fuit; ſed tantum poſitiuo humano.*

4 *Illud eſt de iure naturali, & diuino, quod procedit ex principijs naturæ, aut continetur in ſacra Scriptura.*

5 *Summus Pontifex ex vi ſuæ legis clauſuram præcipit.*

6 *Votum iure diuino, & naturali ſeruandum eſt*

1 IN Concilio Carthaginenſi 1. *ſub anno* 330. & Carthag. 3. tẽpore Ciriaci Papæ *cap.* 33. & in Cabilonenſi 2. *cap.* 65. nec non in Conſtitut. Caroli magni *anno Domini* 800. & in Lugdunẽſi 3. *can.* 3. Matiſconẽſi *can.* 19. Aquiſgratẽſi *cap.* 19. habentur quædam potius conſilia, quàm præcepta Clauſuræ: nullibi enim fuere Clauſuræ præcepta abſolutè iniuncta, vt ait Suarez *loc. cit. lib.* 1. *cap.* 8. *num.* 11. ſed dependenter ferè à legitima facultate Abbatiſſæ, vnde paulò maior fœminis, quã viris Clauſura imponebatur.

2 Primùm ergo Bonifacius VIII. vt dictum eſt clauſuram præcepit nulla relicta egrediendi facultate, quacunque ratione vel cauſa, vna tantum addita exceptione infra explicanda; ſed cum decretum eiuſdem Bonifacij VIII. non fuiſſet vſu receptum Concilium Tridentinum *ſeſſ.* 25. *cap.* 5. *de regularibus* Illud renouauit ſub his verbis; *Bonifacij VIII. Conſtitutionem quæ incipit Periculoſo renouans Sancta Synodus vniuerſis Epiſcopis ſub obteſtatione diuini Iudicij, & interminatione maledictionis æternæ præcipit, vt in omnibus Monaſterijs ſibi ſubiectis ordinaria, in alijs verò Sedis Apoſtolicæ authoritate, Clauſuram Sanctimonialium, vbi violata fuerit diligentèr reſtitui, & vbi inuiolata eſt conſeruari, maximè procurent; Inobedientes, atq. contradictores, per cenſuras Eccleſiaſticas, aliaſq. pœnas quacunque appellatione poſtpoſita compeſcentes.*

Poſtea explicans Clauſuram, & obligationem pro Monialibus ſubdit; *nemini autem Sanctimonialium liceat poſt profeſſionem exire à Monaſterio etiam ad breue tempus quocunquè prætextu, niſi ex aliqua legitima cauſa ab Epiſcopo approbanda, indultis quibuſcunquè, & priuilegijs non obſtantibus.*

Et poſtmodum Pius V. eandem Conſtitutionem Bonifacij VIII. & decretum Cõcilij Tridentini confirmans, ſpecialem Bullam edidit, quæ incipit *Circa Paſtoralis*; quam confirmauit Gregorius XIII. anno 1572. tertio Kal. Ianuarij in Bulla, quæ incipit *Deo ſacris*, quæ habetur ſupra *diſp.* 7. *quæſ.* 1. in qua præter ea, quę continẽtur in dicta extrauargant. Bonifacij VIII. & decreto Concilij Tridentini citati, & Cõſtitut. dicta Pij V. intendit prouidere neceſſitatibus Monialium paupertatem voluntariam profitentium, & Clauſuram religiosè ſeruantium, tenor verò Conſtitutionis Pij V. in qua leges clauſuræ, & præcepta inſpiciuntur, talis eſt.

Pius Epiſcopus Seruus ſeruorum Dei.
Ad perpetuam rei memoriam.

CIrca Paſtoralis officij nobis, meritis licèt imparibus deſuper commiſſi curam (quantum nobis ex alto promittitur) inuigilantes, aſſiduè ad ea, per quæ ſingulis erroribus, & exceſſibus obuiatur, ac perſonis quibuſlibet præſertim fœminei ſexus virgini-

ginitatem ſuam Altiſſimo vouentibus, ſub Religionis iugo Chriſto Saluatori in Caſtitatis holocauſto famulari affectãtibus, ſemita iuſtitiæ, & honeſtatis, declinantibus ne quidquã in eis reperiatur incongruũ, quod in Regularis ponat honeſtatis gloria maculam, & diuinam meritò poſſit offendere Maieſtatem, opportunè ſuccurritur, libenter intendimus, ac in his noſtræ vigilantiæ partes propenſiùs impartimur, prout id in domino ſalubriter expedire conſpicimus. Hac igitur perpetuò valitura Conſtitutione, inherentes etiam Conſtitutioni ſel. recor. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, quæ incipit Periculoſo, & decretis Conc. Trident ſuper Clauſura Monialium editis Auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, atq. perpetuò decernimus, vniuerſas, & ſingulas Moniales præſentes, atquè futuras cuiuſcunquè Religionis, Ordinis, vel militiarum, etiam Hieroſolymit. ſint, quæ vel iam receptæ ſint, vel in poſterũ in quibuſuis Monaſterijs, ſiue domibus recipientur, & tacitè, vel expreſsè Religionem profeſſæ, etiam ſi conuerſæ, aut quocunque alio nomine appellentur, etiam ſi ex inſtitutis; vel ſundationibus earum Regulæ ad Clauſuram non teneantur, nec vnquam in earum Monaſterijs, ſeu domibus, etiam ab immemorabili tempore, ea ſeruata non fuerit, ſub perpetua in ſuis Monaſterijs, ſeu domibus de cætero debere permanere Clauſura iuxta formam dictæ Conſtit. ſelic. recordat. Bonifacij Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri, quæ incipit, Periculoſo in Sacro Conc. Trident. approbatam, & innouatam, quam nos auctoritate præſata etiam approbamus, & innouamus in omnibus, & per omnia, ac illam diſtrictè obſeruari mãdamus. Quod ſi aliquæ Moniales forſan reperiantur, quæ conſuetudine, etiam immemorabili, aut inſtituto, vel ſundatione Regulæ ſuæ fretæ animo obſtinato huic Clauſuræ reſiſtãt, aut quoquomodo reluctentur, Ordinarij vna cũ Superioribus earũ omnibus Iuris, & facti remedijs compellant eaſdẽ, tanquã rebelles, & incorrigibiles ad præciſè ſubeundã dictã Clauſuram, & perpetuo obſeruandã. Mulieres quoq. quæ Tertiariæ, ſeu de pœnitentia dicũtur, cuiuſcũq. fuerint Ordinis in Congregatione viuẽtes, ſi & ipſæ profeſſæ fuerint, ita vt ſolẽne votũ emiſerint, ad Clauſurã præciſè, vt præmittitur, & ipſæ teneantur. Quod ſi votũ ſolẽne non emiſerint, Ordinarij vna cum Superioribus earũ, hortentur, & perſuadere ſtudeant, vt illud emittãt, & profiteãtur, ac poſt emiſſionẽ, & profeſſionẽ eidẽ Clauſuræ ſe ſubijciãt, q͂d ſi recuſauerint, & aliquæ ex eis inuentæ fuerint ſcandaloſè viuere, ſeueriſſimè puniãtur. Cæteris autẽ omnibus, ſic abſq. emiſſione profeſſionis, & Clauſura omnino viuere volentibus interdicimus, & perpetuò prohibemus, ne in futurũ vllam aliã prorſus in ſuũ Ordinẽ, Religionẽ, Cõgregationẽuè recipiãt. Quod ſi contra huiuſmodi hanc noſtrã prohibitionẽ, & decretum, aliquas receperint, eas ad ſic viuendũ omninò inhabiles reddimus, ac illarũ quaſlibet profeſſiones, & receptiones irritas decernimus, & nullas, prout etiã præſenti decreto irritas ſancimus, & annullamus. Porrò, ne Moniales, vel Tertiariæ prædictæ propter hãc Clauſurã, detrimentũ, aut incõmodũ aliquod in earũ neceſſitatibus maximè in pertinentibus ad illarũ victum patiantur, ſed vt eis opportunè conſulatur, auctoritate Apoſtolica præſata ſtatuimus, decernimus, præcipimus, atq. mãdamus Ordinarijs, & Superioribus earũ, vt curẽt colligi fideliũ eleemoſynas per Conuerſas, quæ non ſint profeſſæ, vel ſi profeſſæ fuerint, ſint tamen ætatis annorũ quadraginta, & in domibus contiguis, extra tamen Monaſteriũ degant, & non ingrediantur Clauſurã aliarũ Monialiũ, niſi in caſibus ex earũ Conſtitutionibus permiſſis, & de earũ domibus exire nõ poſſint pro huiuſmodi eleemoſynis colligẽdis niſi de licentia Ordinarij, vel earũ Superiorũ, & de cætero nullæ aliæ Cõuerſæ profeſſæ recipi amplius etiã de Conſenſu ſuorum Superiorum, vel Prælatorum poſſint. Quod ſi aduerſus hanc noſtrã prohibitionẽ receptæ fuerint, illarum receptio, nulla, irrita, & inanis ſit, prout ex nũc nullam, irritã facimus, & annullamus. Quod ſi prædicto modo neceſſitatibus Monialium, & Mulierum Tertiariarum prædictarum ſuccurri ſufficiẽter non poterit, mandamus ipſis Ordinarijs, & Superioribus earum, vt ipſi prouideant de alijs perſonis pijs, & Deo deuotis, quæ fide-

T lium

lium eleemoſynas colligant, vel alias eo meliori, & commodiori modo, quo fieri poterit, etiam ex opere manuum ipſarum Monialium, & mulierum prædictarum arbitrio Ordinariorum, & Superiorum earundem, & prout eis congruentius expedire videbitur, prouideatur, & ſuccurratur. Et ne propter Monialium numerũ exceſſiuum Clauſuræ obſeruatio violetur, inhærentes etiam ſimiliter diſpoſitioni dictæ Conſt. Bonifacij, & Concil. Tridentin. decreto Monialibus prædictis, & illarum Superioribus, & Ordinarijs diſtrictè inhibendo præcipimus, & mandamus, ne plures in earum Monaſterijs recipiant, admittant, ſiue recipi, & admitti permittant, quam ex proprijs redditibus ipſorum Monaſteriorum, vel conſuetis eleemoſynis commodè ſubſtentari poſſint. Mandantes propterea in virtute Sanctæ Obedientiæ ſub obteſtatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis æternæ, vniuerſis venerabilibus fratribus, Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, quatenus in Ciuitatibus, & Diœceſ. proprijs præſentes noſtras litteras publicari faciant, ac in Monaſterijs Monialium, ſibi Ordinario Iure ſubiectis, in his vero, quæ ad Romanam mediatè, vel immediatè ſpectant Eccleſiam, Sedis Apoſtolicæ auctoritate, vna cum Superioribus eorundem Monaſteriorum, Clauſuram, (vt præmittitur) quamprimum poterint ſeruari procurent. Contradictores, atque rebelles per Cenſuram Eccleſiaſticam appellatione poſtpoſita compeſcendo, inuocato ad hoc ſi opus fuerit auxilio bracchij ſæcularis. Ac vt hoc tam ſalutare decretum facilius obſeruetur, omnes Principes ſæculares, & alios Dominos, & Magiſtratus temporales rogamus, requirimus, & obſecramus per viſcera Miſericordiæ Domini noſtri Ieſu Chriſti eiſdem in remiſſionem peccatorum iniungentes, quod in præmiſſis omnibus eiſdẽ Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, & alijs Monialium Superioribus, aſſiſtant, ac ſuum fauorem, & auxiliũ præſtent, ac impedientes pœnis, etiã temporalibus afficiant. Præmiſſis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutis, & Cõſuetudinibus etiam immemorabilibus, etiam per Sedem Apoſtolicã approbatis, & confirmatis, Priuilegijs quoq. Indultis, & literis Apoſtolicis, etiam in fundatione, & inſtitutione eiſdem Monaſterijs, vel domibus, & Monialibus ſub quibuſcunq. verbòrum formis, & Clauſulis irritantibus, & alijs decretis quibuſlibet conceſſis, confirmatis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis, quibus omnibus, etiam ſi pro ſufficienti illorum derogatione de illis, eorumq. totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, non autem per clauſulas generales idẽ importantes, mentio, ſeu quæuis expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſeruanda foret, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, pro ſufficiẽtes expreſſis habentes, quoad effectum validitatis noſtræ Conſtitutionis tantum derogamus, non obſtantibus contrarijs quibuſcunq. Aut ſi aliquibus communitèr, vel diuiſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, aut ſuſpendi non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem. Per hoc autem in Monaſterijs exemptis Ordinarij locorum, quoad alia nullam ſibi credant iuriſdictionem, vel poteſtatem aliquatenus attributã. Volumus autẽ, quod præſentes literæ ad valuas Baſilicæ S. Petri Apoſtolorũ Principis, & in Cãcellaria noſtra, in Acie Cãpi Floræ publicentur, & inter Conſtitutiones extrauagãtes perpetuò valituras conſcribãtur, & quia difficile foret præſentes ad ſingula quæcũq. loca deſerri, volumus, & declaramus, quod earum tranſumptis, etiam impreſſis manu alicuius Notarij ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati munitis, &c.

Nulli ergo omnino hominũ liceat hãc paginã noſtræ approbationis, innouationis, ſtatuti, decreti, mãdati, interdicti prohibitionis annullationis, præcepti, inhibitionis, requiſitionis, obſecrationis, iniũctionis, derogationis, declarationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis, &c. datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ 1566. 4. Kalend. Iunij, Pontificatus noſtri Anno primo, &c. Ex Bullar. Laert. Cherubin. tom. 2. Conſtitut. Pij V.

Patriarchæ, Primates, Archiepiſcopi, & Epiſcopi in virtute S. obedientiæ debēt publicare in ſuis Ciuitatibus,& Diœceſibus Bullam ſupradictam, & efficere, vt in omnibus Monaſterijs Clauſura Monialiũ ſeruetur iuxta formam dictæ Bullæ, & ex decreto S. Congreg. Card; prout refert Scipio de Rubeis *in Aphoriſ Epiſcopor. verbo Clauſura nu.2.*

3 Ex quibus conſtat Clauſuram Monialibus non fuiſſe præceptam iure naturali, quia ius naturæ ſemper idem eſt,ſed antiquis tēporibus Clauſura in vſu nō erat,ergo &c. Neq.iure diuino,quia neq.ex ſcriptura,neq.ex traditione aliqua diuina deduci poteſt; ſed tantum iure humano poſitiuo, & Eccleſiaſtico, vt affirmant omnes Doctores *in d.cap. Periculoſo*, & Nauarr. *comment.4.de Regular. num.39* Emanuel Roder.*loc.cit.tom.1.q.44.ar.1.* Vega *tom. 2.ſum.c. 86. caſu 19.*Liamas *in meth. curat. in append.§.1.*Azor.*par.1.inſtit. Moral.lib.13.cap.9.quæſit.2.* Sanch. *in decal. lib. 6.cap.15.num.3.* Mirand.*de ſac. Monial.q.1.ar.1.* Suarez *cit.num.11.* Bonac. *de Clauſur.loc.cit.*ratio eſt. Tum quia ſatis colligitur *ex cap. Ius naturale diſtinct. 1.*

4 illud ſolum eſſe de Iure naturali, & diuino,quod procedit ex principijs naturæ, per ſe notis, aut continetur in ſacro librorum codice,ſed ex nullo principio naturæ per ſe noto colligitur,quod Moniales teneantur ad ſeruandam Clauſuram, nequè hoc habetur in aliquo Scripturæ ſacræ libro, ergo Clauſura non eſt de iure naturali,& diuino.

5 Præterea Summus Pontifex expreſsè imponit obligationem Clauſuræ ex vi ſuæ legis, dicens; *Præſenti Conſtitutione ſancimus*, ex quibus verbis conſtat legem eſse nouam, & de ſe nō ſupponere obligationem, ſed imponere.

Nec obſtat Chriſtum Dominum Sanctæ Brigidæ regulam tradidiſſe, in eaque Clauſuram præcipiſſe *capitul. 8.* per hæc verba; *Nulli enim poſt introitum ſuum licebit de Monaſterij Clauſtris exire.* Tum quia S. Brigidæ ſuiſq. Monialibus tantũ Clauſuram ordinauit in ſignum ſpecialis amoris, non autem alijs Monialibus. Tũ quia ante hæc tempora Bonifacius VIII. præcepta de Clauſura tradiderat; Fuit enim Bonifacius creatus Sũmus Pontifex anno 1294. Sancta verò Brigida obijt anno 1373. ætatis ſuæ 70. Tum quia Chriſtus præcepit Clauſuram ſolis Monialibus Monaſterij à S. Brigida fundati;at Bonifacius omnes Moniales ſuo præcepto deuixit.

6 Nec obſtat ſecundò Monialem, dum facit profeſſionem voto ſe aſtringere ad Clauſuram, & votum iure naturali, & diuino, ſeruandum eſſe: nam reſpondet Bonacina, & ſi daretur Religioſum tacitè vouere obedientiam regulæ, nihilominus regula, & alia præcepta, in quibus de Clauſura fit mentio, non ſunt ius diuinũ, ſed humanum, & conſequenter Clauſura non erit de iure diuino, vel naturali.

QVÆSITVM IV.

An Summus Pontifex potuerit ad ſeruandam Clauſuram Moniales cogere.

SVMMARIVM.

1 *Summus Pōtifex poteſt Moniales ad Clauſuram ſeruandam cogere.*

2. *Clauſura eſt Monialibus moraliter neceſſaria, propter puritatem illarũ tuendā.*

3. *Clauſura venit ſub Voto Obedientiæ.*

4 *Moniales, quæ numquam Clauſuram ſeruauerunt conqueri non poſſunt, ſi ad illam cogantur.*

5 *Clauſura virtualiter continetur in Regula, & eſt quodammodo neceſſaria ad obſeruantiam illius.*

6 *Moniales Clauſuræ legibus adſtrictas, cogendæ ſunt ad illam ſeruandam à ſuis proprijs Prælatis.*

1 Respondeo affirmatiuè cum Suarez *citat.num. 6.* quia Summus Pontifex prçceptum Clauſuræ obligatorium ex vi ſuæ iuriſdictionis, ſuppoſito ſtatu iā volūtariè aſsūpto, Monialibus imponere poteſt,multa enim ſunt,quæ abſolutè, non poſſent præcipi perſonis Eccleſiaſticis,niſi talē ſtatum aſſumpſiſſent; & illo ſuppoſito

T 2 iuſtè

iuſtè imperantur, quæ habetur *in dictis Conſtitutionibus*, & *in c. de vita, & honeſtat. Cleric.* ratio eſt, nam qui aliquem ſtatum aſſumit, virtute ſe obligat ad ea, quæ expediunt, vel decent talem ſtatũ quorũ determinatio non eſt ſemper certa, & ſufficiens ex ſola natura rei, ergo ad eum, qui pręeſt in tali ſtatu ratione ſuæ Iuriſdictionis, conuertit poſſe ea præcipere, quę ad conſeruationem, & obſeruantiam talis ſtatus neceſſaria ſunt; at in præſenti Mo-
2 nialium Clauſura eſt moralitèr neceſſaria ad puritatem illarum tuendam, ergo poterit Summus Pontifex Moniales Clauſuræ legibus obligare, illaſq. cogere, & li-
3 cèt Clauſura reſpiciat finaliter cuſtodiam caſtitatis, & pudicitiæ; nihilominus venit ſub voto obedientiæ, ex decreto Sacræ Cõgregat. Cardinalium 19. *April.* 1619. per Pollac. 2. *par. vacat. Epidim. c.* 6. *concluſ.* 1. & Gauant. *in Manual. Epiſcoporũ verb. Monialium Clauſura num.* 2. atque ideo Clauſurã præcipere poterit ſub voto obedientiæ Summus Pontifex; maximè cùm Moniales ſtatum regularem voluntariè ſumpſerint, ad Clauſuram tanquam ad profeſſionem huius ſtatus, illas obligauit, iuxta ea, quæ tradunt gloſſ. *in cap. quod omnes de regulis iuris in* 6. & Abbas *in capit. ad noſtram de Appellat. num.* 4. & 5. vbi Felinus, Decius, & alij.

4 Ex quibus colligitur Moniales, quæ nunquam Clauſuram ſeruauerunt, conqueri non poſſe, ſi ad illam cogantur, quia ad ea, quæ ad Regulam ſpectant, poſſunt Regulares obligari, tàm ad expreſsè in Regula contenta, quàm ad illa, quæ ad eã reducuntur, vt docent S. Tho. 2. *ſent. diſt. vlt. q.* 10. *ar.* 10. S. Bonau. *in Regul. S. Franciſci cap.* 20. Sylueſt. *verb. Religio* 6. §. 6. Corduba *in Regulam cap.* 10. *q.* 2. vnde Moniales, quæ ſe voto adſtrinxerunt caſtitatem, & puritatem ſeruare, ad Clauſuram cogi poterunt, tanquam ad antecedens præſeruatiuum caſtitatis, & virginitatis, vt docent communiter Doctores *in d. cap. periculoſo*, & Angelus *verb. Religio* §. 30. S. Anton. 3. *par. tit.* 16. *cap.* 17. Nauar. *in cap. ſtatuimus num.* 40. Eman. Roder. *cit. q.* 44. *ar.* 3. Ioannes de la Cruz *lib.* 1. *de ſtat. relig. cap.* 5. *num.* 3. Azor. *loco citat. lib.* 3. *cap.* 8. *quæſ.* 2. Mirand. *cit. q.* 2. *ar.* 3. Ioannes Baptiſta Scortia *theor.* 127. vbi hac de re affirmat Canoniſſas ſæculares, de quibus *in Clement. Attendentes de ſtat. Monach.* non eſſe cogendas ad ſeruandam Clauſuram, cùm vota ſolemnia, & præſertim obedientiæ, non emiſerint; idem dicit de Oblatis Mulieribus inſignis Monaſterij Turris ſpeculorum Romæ, candore nobilitatis, & pudicitiæ vbiq. conſpicuis.

5 Quod, etſi Clauſura non contineatur formaliter in Regula cuiuſcũq. Monialis, continetur tamen in virtute, & eſt neceſſaria quodammodo ad eius obſeruãtiam, qua ratione poterit etiam Summus Pontifex Clauſuram præcipere iuxta ea, quæ habentur in gloſſ. *cap. vnico in principio in verb. præſentes de ſtat. regular. in* 6. & Innocent. *cap. ſuper eo num.* 3. Panormit. *ibidem num.* 6. Cardinalis *num.* 2. §. 4. *quæro de regularibus*, Felin. *in d. cap. ad noſtrã num.* 4. *de appellat.* & Ioannes Andreas *c. Ioannes* §. *ſed nunc quid de regul.* & Salas *de legibus diſp.* 8. *ſect.* 12. *nu.* 60.

6 Colligitur etiam Moniales iugo Clauſuræ adſtrictas, cogendas eſſe ad illam ſeruandam per Epiſcopum quidem auctoritate ordinaria erga ſuas, delegata verò erga ſubiectas Sedi Apoſtolicæ: In Monaſterijs autem Regularibus ſubiectis, hoc munus ſpectat ad Prælatos regulares, quibus Moniales ſubijciuntur; quod colligitur ex Concilio Tridentino *ſeſſ.* 25. *de regul. c.* 9. & ex Motu Pij V. *ſuperiùs citati*, atque ita affirmant Sanchez *loc. cit. cap.* 23. *num.* 21. & Nauar. *conſilio* 4. *cit. nu.* 60.

QVÆSITVM V.

Vtrum omnibus Monialibus ſit indicta, & pręcepta Clauſura.

SVMMARIVM.

1 *Clauſura præcepta fuit Monialibus omnibus profeſſis cuiuſcumq. Ordinis, & Inſtituti illæ ſint, & etiam Tertiarijs, ſi profeſſionem emiſerint.*

2 *Mulieres in Congregatione viuentes, tria vota eſſentialia non emittentes, legibus Clau-*

Clauſuræ non adſtringuntur, ſed tantũ adhortari debent ad profitendum, & ad Clauſuram ſeruandam.

3 *Summus Pontifex, ſi alicui Virgini concederet, vt in domo paterna tria vota Religionis emitteret, tamen ad Clauſuram non tenentur.*

4 *Oblatæ non tenentur Clauſurã obſeruare.*

5 *Clauſura, ſi in Monaſterijs Monialium ante Concil. Tridentin. numquam obſeruata fuerit, nunc tamen poſt Concil. debet obſeruari.*

6 *Moniales profitentes hac lege, vt Clauſuræ non obligentur, nõ ſunt veræ profeſſæ.*

1 OMnibus Monialibus profeſſis cuiuſcunq. Regulæ, Ordinis, & nominis, & ſub gubernio quarumcumq. Militiarum, & Ordinum, præcepta fuit Clauſura, etiam ſi eam non voueant, & habeãt priuilegia in fundatione ad eam non ſeruandam, ſiue immemorabilem conſuetudinem in oppoſitum, quod probatur ex ſu pradicta Conſtitutione Bonifacij VIII. *in d. cap. Periculoſo*, & Concil. Trident. *loc. cit.* Pij V. Gregorij XIII. extẽdentibus præceptum Clauſuræ ad vniuerſas Moniales, etiam ad Tertiarias in Congregatione viuentes, & Conuertitas, ſiue de Pœnitentia nuncupatas, ſi vtrequæ veræ profeſſæ ſint; Imo Sacra Congregatio Cardin. teſte Suarez *tom. 4. de relig. lib. 1. cap. 8. nu. 15.* explicuit huiuſmodi Tertiarias, ſi profeſſionem emiſerunt, cogendas eſſe ad Clauſuram, ſi verò profeſſionem non emiſerunt, ſeruãdam eſſe Conſtitutionem Pij V. ſuprapoſitã, atq. ita docent (præter dictas ſanctiones Apoſtolicas) Nauarrus *commen. 4. num. 45. de regular.* Paſſarell. *in compend. Priuil. minimorum capit. 25.* Eman. Roder. *loc. c cit. tom. 1. q. 44. artic 4.* Liamas *d. Methodo curationis in append. §. 1.* Sanch. *cit. lib. 6. c. 15. n. 13.* vbi ait, quod non eſt locus ſententiæ, quam ſuſtinuit ante Motum proprium Pij V. *ſupra citat.* Corduba *in annot. ad Collect. Priuil. Mendicant. notab. 1* dicens, nõ teneri ad Clauſuram Moniales Tertiarias S. Franciſci in Congregatione viuentes, tribuſq. Votis ſolemnibus ligatas, ex eo, quia Leo X. approbauit Regulam poſt Bonifacium Octauum, & indulſit his Monialibus, ne Clauſuram ſeruarent.

2 Mulieres ergo in Congregatione viuẽtes, & ſimpliciter aliquem Religioſum viuendi modum vouentes, & quæ in Religione approbata tria vota ſubſtantialia non emiſerunt, Clauſuræ legibus non compræhenduntur, quia Iura prędicta, expreſſè limitant ſuum præceptum ad profeſſas tacitè, vel expreſsè, & ad proprias Religioſas tantùm. Qua propter quantumuis Virgines ſint per votum virginitatis Deo conſecratæ, & collegialiter viuant, & ſub obedientia, vel ſpontanea, vel etiam priuato voto, aut pacto promiſſa, niſi habeant ſtatum ab Eccleſia pro Religioſo approbatum, & in eo tria vota ſubſtantialia emiſerunt, non obligantur hoc præcepto Clauſuræ, ſed benè ſecundum Bullam Pij V. hortari debent, vt ſolemnitèr profiteantur, & tunc ad Clauſuram tenebuntur, quod ſi recuſantes, voluerint ſic abſque Clauſura, & profeſſione in Congregatione viuere, nõ licebit eis aliquam impoſterum in ſuam Congregationem admittere, vt expreſsè habetur *in dicto Motu* Pij V. quod etiam tenent Nauarr. *dict. comm. 4. num. 45.* Eman. Roder. *cit. artic. 2.* Sanchez *cit. cap. 15. num. 4.*

3 Hinc refert Victorellus *de origin. & clauſ. Monial. §. an Monialibus conuerſis*, quod ſi alicui Virgini cõcederetur à Summo Pontifice, vt in propria domo tria ſolemnia vota promitteret, Clauſuræ præcepto non vinciretur, quia textus de Sanctimonialibus in congregatione viuentibus loquuntur, & ſubdit, Romæ virtutibus, & genere claram Monialem ſe agnoſcere, trium ſolemnium votorum obligatione obſtrictam, Præſidentis Oblatarum S. Franciſcæ Romanæ imperio ſubiectam, Vrbani VIII. Pontificis Max. priuilegio à Clauſuræ lege exemptam.

4 Ex his quæ diximus, oblatæ Mulieres non tenentur ad Clauſuram, cum non ſint veræ Moniales, nec profeſſionem emittãt, & nullo voto ſolemni adſtringantur, vt sũt

Oblatę Turris ſpeculorum Romæ, Nauar. *lib. 3. conſil. in prima edit. tit. de regul. conſil.* 81. Graffi. *par. 1. deciſ. lib. 4. cap.* 23. *num.* 17. Eman. Roder. *loc. cit. art. vlt.* Sanchez *loc. cit. num.* 15. & Victorel. *loc. cit. §. quibus Sanctimonialium.*

5 Imo Bonacina de Clauſura *loc. cit. punc. 2. num.* 2. aduertit, quod ſi in Monaſterijs Monialium nunquam ante Concilium Tridentinum obſeruata fuerit Clauſura, tamē nunc poſt Concilium, & prædictas Sanctiones Pij V. & Greg. XIII. obſeruari debet, & Nauar. *com. 4. num.* 53. dicit ſi aliquibus Monaſterijs conceſſa fuerit exemptio à Clauſura ante Concilium Tridentinum, & ſupradictas Bullas, intelligitur hodie reuocata; ſecùs ſi poſt Concil. Tridēt. & Conſtitutionem ſupradictam Pij V. vt docet Sanch. *loc. cit. num.* 18. Vndè Moniales, quæ profitebantur ea conditione, vt non adſtringerentur Clauſuræ, verę nō erant profeſſæ, quia Pius V. in Bulla, quæ incipit *decori, & honeſtati* videtur irritaſſe dictas profeſſiones. Ita docent Miranda *de ſacr. Monial. quæſt. 1. art.* 4. & Lezana *in tom. 1. ſum. cap. 25. num.* 17. Emanuel Roder. *loco cit. ar.* 2. Idem refert Franciſcus Zypeus *de iure Pontificio nouo lib. 3. num.* 40. & 41. vbi citat ſupradictas Bullas, & Conſtitutiones Pontificias Clauſurā præcipientes.

QVÆSITVM VI.

Vtrum Nouitiæ Moniales, & Conuerſæ teneantur ad Clauſuram.

SVMMARIVM.

1 *Nouitiæ Moniales cuiuſcumq. Religionis illæ ſint, Clauſuræ non obligantur.*

2 *Nouitias Moniales è Monaſterio egreſſas recipientes, vel commitantis non ligantur Excommunicatione Papali.*

3 *Monialis, quæ profitetur hac Conditione, vt in domo paterna maneat, non ligatur Clauſuræ lege.*

4 *Monialis Nouitia, quæ iuſta de cauſa de licētia Abbatiſſæ è Monaſterio egreditur retento habitu, non interrumpit Nouitiatum.*

5 *Conuerſæ ad perpetuam Clauſuram tenentur, quatenus profeſſæ ſint.*

1 EX dictis ſatis conſtat Nouitias cuiuſcunque Religionis approbatæ, non teneri ad Clauſuram ſeruandam, tùm quia Religioſæ non ſunt; tùm quia omnes textus Clauſuram indicentes de ſolis tacitè, vel expreſsè profeſſis loquuntur. Ita Nauar. *d. conſ. 4. num. 47. verſicul. circa quod,* Azor. *par. 1. Inſtit. Morali lib. 13. cap. 8. quæſit.* 1. Thomas Zerola *in praxi Epiſcop. in 2. edit. par. . verb. Moniales ad 16. quæſit. dub.* 4. Galarza *in opuſc. Clauſuræ Monial. in 2. edit.* Lezana *tom. 1. ſum. cap. 24. de Monial. num.* 3. & 23. Sanch. *loc. cit. num.* 16. vbi *numer.* 17. ait ideo qui Moniales Nouitias egreſſas è Monaſterio receptant, vel comitantur non incurrunt pęnas contra comitantes Moniales egreſſas, quia Motus proprius loquitur de profeſſis.

3 Quod ſi hodie licitè aliqua profiteretur ea lege, vt in domo propria maneret, prout promittitur *cap. finali Qui clerici, vel vouentes,* nō teneretur ad Clauſuram, quia textus loquitur de Monialibus in Congregatione viuentibus, vt conſtat, ex d. Motu proprio Pij V. & ex Nauarr. *d. conſ. 4. num.* 45. & Graff. *loc. cit. cap. 23. n.* 17. Suarez *de relig. tom. 4. lib. 1. cap. 8. nu.* 16. vbi dubitat, An ſi Nouitia ſemel exeat è Monaſterio, eo ipſo deſinat eſſe Monialis eo modo, quo antea erat, ideſt deſinat eſſe Nouitia, & cōſequēter interrūpat Nouitiatum, cui dubitationi reſpondit dicen-
5 do, ſi Nouitia exeat cum licentia Abbatiſſæ, vel ſuperiorum Monaſterij, & ex iuſta cauſa, & cum habitu, certum eſt ei licere, & non interrumpere Nouitiatum, quia in tali egreſſu ſemper retinetur vnio, & permanentia in eadem Religione, & affectus perſeuerandi, & affirmat declarationam, à Sacra Congregatione Cardinal. (in caſu, quo Nouitia morbi curandi cauſa de licentia ſuperiorum, retēto habitu exiret, & ſanitate recuperata, rediret ad Monaſterium, & ſine aliqua interruptione, ad profeſſionem admittatur.) intelligendam eſſe, alioquin ſi nouus annus

nus

nus eſſet neceſſarius, nihil deſeruiret Moniali talis Declaratio.

5 Quò verò ad Conuerſas dicendum eſt teneri ad perpetuam Clauſuram, ſi profeſſæ fuerint, ſicut aliæ Moniales: vt expreſsè præcipit Gregorius XIII. in Bulla, quæ incipit *Deo ſacris* ſupra relata per extensũ *diſp*.7. *quæſ*.2. De hac re infra.

QVÆSITVM VII.

An Moniales aliquæ propriè Clauſuram voueant.

SVMMARIVM.

1 *Clauſuræ obligatio oritur ex præcepto Eccleſiaſtico, non ex voto*;

2 *S. Claræ Moniales Vrbaniſtæ nuncupatæ, Clauſuram vouent ſub ſpeciali forma, addentes tribus votis etiam quartum.*

3 *S. Claræ Moniales primæ Regulæ Clauſuram ſub voto promittunt, nõ ex vi Regulæ, ſed conſtitutionem.*

4 *Moniales Clauſuram voto, vel ex vi Regulæ promittentes, fiunt tranſgreſſores voti, Regulæ, & præcepti Eccleſiaſtici illam violantes.*

1 Clauſuræ Monialium obligatio ex præcepto Eccleſiaſtico originem trahit, vt viſum eſt, non autem ex voto. Non obligat tamen præceptum Eccleſiaſticum Sanctimoniales ad votum Clauſuræ emittendum, cùm nulla Conſtitutione Pontificia hoc declaratum ſit.

2 Tamẽ Moniales ſecundæ Regulæ S. Claræ, quæ Vrbaniſtæ nũcupantur ab Vrbano IIII. Regulæ earum Inſtitutore, voto promittunt Clauſuram, ſub hac formula à dicto Vrbano præſcripta; *Ego ſoror N. promitto Deo, & Beatiſſimæ Mariæ ſemper Virgini, & B. Franciſco, & Claræ, & omnibus Sanctis, & tibi Dominæ Abbatiſſæ, viuere ſub Regula à D. Vrbano IV. Ordini noſtro conceſſa, toto tempore vitæ meæ in obedientia, ſine proprio, & in Caſtitate, etiam ſecundum quod per huiuſmodi Regulam ordinatur ſub Clauſura*. Et ideo iuxta modum, & menſuram à Regula expreſſam tenentur ex vi voti Clauſuram ſeruare, & ſic tribus votis eſſentialibus addunt quartum, quod ad eſſentiam Religionis nõ ſpectat, & licèt ſit publicum, non tamen

3 cenſendum eſt tanquam ſolemne; Similiter Moniales primæ Regulæ S. Claræ Clauſuram ſub voto promittunt, non quidem ex vi Regulæ, ſed Conſtitutionum, quales ſunt Romę Moniales Cappuccinę, & S. Claræ in Monte Quirinali, & S. Vrbani prope Turrim Comitum, & etiam S. Suſannę, nonnullęq. aliæ extra Tiberim, quæ emittentes vota ſolemnia, (vt diximus) quartum votum Clauſuræ ſpondẽt, nullam addẽtes obligationem extẽſiuam, ſed ſolum intenſiuam, ideſt nouum titulũ obligationis ad eandem rem: ex Suarez *cit. nu.* 10. & Victorello *de Orig. & Clauſura Mon. in fine*.

4 Vnde Moniales, quæ Regulæ ſtatuto, ſiue voto ad Clauſuram tenentur, illam violando fiunt tranſgreſſores Regulæ, & voti ſimul, & Præcepti Eccleſiaſtici de Clauſura indicti à Summis Pontificibus, quod ſi neque ex Regulæ, neque ex voto ad eam tenentur, erũt reæ ſolius Præcepti Eccleſiaſtici, vt docent Emanuel. Roderius *loc. cit. q.* 44. *art.* 2. & Sanch. *loc. cit. cap.* 15. *num.* 19.

DISPVTATIO XIX.

De Cenſuris, & Pœnis contra Moniales, Clauſuram ſuorum Monaſteriorum egreſſu violantes.

Quæſitum I. Quibus pœnis plectantur Moniales Clauſuram egreſſu violantes.

Quæſitum II. Superiores dantes egrediendi licentiam, & egreſſas Moniales comitantes, quibus pœnis afficiantur.

Quæſitum III. Vtrum ſupradictę pœ-

næ ipſo facto incurrantur ante Iudicis ſententiam.

Quæſitum IV. De Caſibus, in quibus dubitari poteſt, Moniales egreſſu Clauſuram violare.

Quæſitum V. Quis poſſit à prædicta Excõmunicatione abſoluere, & ad Officia, ac Dignitates habilitare.

QVÆSITVM I.

Quibus pœnis plectantur Moniales, Clauſuram egreſſu violantes.

SVMMARIVM.

1 *Moniales ante tempora Bonifacij VIII. Clauſuram præcipientis, extra Monaſteria vagantes, aliquibus tamen pœnis cruciabantur.*

2 *Pœnæ contra Moniales Clauſuram per egreſſum violantes ab Apoſtolicis ſanctionibus promulgatæ.*

3 *Pœnæ contra Moniales Clauſuram egreſſu violantes, non incurruntur, niſi grauis culpa præcedat.*

4 *Pœna grauis, grauem culpam ſupponit.*

5 *Monialis occultè Clauſuram frangens, quibus pœnis vinciatur.*

1 ANtiquitus ante tempora Bonifacij VIII. quando nondum Clauſura indicta erat Monialibus ſub præcepto, ſed tantùm ſub conſilio, & quadam conuenientia, nihilominus Moniales extra Monaſterium vagantes, pœnis varijs plectebantur, vt habetur in Cõcilio Lugdunẽſi *III. can. 3. anno verò* 503. relato *in tom. 1. Concil. antiq. Galliæ*, ſub his verbis.

Puellæ verò, quæ conniuentia Parentum ſuorum ſe voluntariè dedicauerint, & intra Monaſterium Puellarum concluſionem elegerint, & ſe eodem Monaſterio quacumq. animi leuitate, & vilitate corporis extra captiuitatis incurſum volũtate ſua ſubtraxerint, & de conuerſatione religioſa, cuiuſcumq. vocationis Spiritu ſæculi delectationes elegerint, quouſq. in Monaſterium (vnde egreſſæ ſunt) reuertãtur, à Communionis gratia ſegregentur, Viaticum tamen illis miſerationis intuitu præbeatur.

Et in Concilio Pariſienſi V. *can. 21. in eodem tom. 1. Concil. antiquorum Galliæ*, ſic decernitur.

Illud etiam vnanimi conſenſu conuenit, quod ſi quis Monachus, vel Monacha in Congregatione poſiti religioſam conuerſationem elegerint, & poſtea, aut ad parẽtes, aut ad propriam quamcunque ſubſtantiam ſe de Congregatione ipſa ſubtraxerint, & ab Epiſcopo ſuo per Epiſtolã admoniti, ad ſepta Monaſterij ſui redire diſtulerint, ſint vſque ad exitum vitæ à communione ſuſpenſi, nec priùs ad Euchariſtiæ gratiam admittantur, quàm ad ouile ſuum, de quo ſe vagationis inſolentia viſi ſunt ſubtraxiſſe, cum humillimæ ſupplicationis debeant ſatisfactione reuerti.

2 Pręter Conſtitutionem Bonifacij VIII. *in cap. periculoſo de ſtat. regul. in 6.* poſitam *diſputat. antecedenti*, Concilium Tridentinum *ſeſſ. 25. de regul. cap. 5.* ſtatuit, quod Epiſcopi procurent Clauſuram Sãctimonialium reſtituere, inobedientes, & contradictores per Cenſuras Eccleſiaſticas, aliaſq. pœnas compeſcant.

Pius V. poſtquam Monialibus Clauſuram perpetuam indixit in ſua Extrauagãti, quæ incipit *Circa Paſtoralis*, de qua *ſupra diſputatione antecedenti*; aliam edidit, quæ incipit *decori, & honeſtati*, qua rigidius eandem Clauſuram præcepit, explicans iuſtas concedendæ licentiæ ad egreſſum cauſas, varijſquè pœnis afficiens Moniales Clauſuram violantes; videlicet, pęnam Excommunicationis ipſo facto incurrendam ipſi Papæ reſeruatam, & priuationem Dignitatũ, Adminiſtrationum, & Officiorum, tunc obtentorum, & inhabilitatem ad illa, & ad alia in futurum obtinenda, vt legenti eandem Conſtitutionem hìc per extẽſum appoſitam, patebit.

Pius Epiſcopus, Seruus ſeruorum Dei.
Ad perpetuam rei memoriam.

DEcori, & honeſtati omnium Sanctimonialium, quarum Ieſus Chriſtus Dominus noſter ſponſus eſt, vt in puritate, & Ca-

& Caſtitate ſuper ædificantes, in ipſo feliciter inhabitare valeant, cõſulentes, ea quæ illarum exiſtimationi detrahere poſſent, decet nos conſulto ſummouere. Sanè periculo, & ſcandalo plena res eſt, ac regulari obſeruantiæ vehementer aduerſatur, Sanctimoniales aliquando parentes, fratres, ſorores, aut alios agnatos, vel cognatos, nec non Monaſteria, & alia filiationes nuncupata, etiam eis ſubiecta viſitãdi, aut infirmitatis cauſa, aliouè prætextu à Monaſterijs exire, & per ſæcularium perſonarum domus diſcurrere, & vagari, quo veluti colore eximium quoque honeſtatis, & pudicitiæ decus ac diſcrimen committunt. Vnde nos malo huic pro noſtro paſtoralis officij debito ſalubriter occurrere volentes, inhærentes etiam decreto Sacri Concilij Tridentini de Clauſura Monialium diſponenti, ac alijs noſtris literis ſuper huiuſmodi Clauſura editis adijcientes, volumus, ſancimus, & ordinamus nulli Abbatiſſarum, Prioriſſarum, aliarũuè Monialium, etiam Carthuſienſis, Ciſtercien. S. Benedicti, & Mendicantium, & quorũcunque aliorum Ordinum, etiam Militiarum, ac ſtatuum, graduum, conditionum, dignitatum, ac præeminentiarum exiſtentium, etiam à Regia, vel illuſtri proſapia ortarum, de cætero etiam infirmitatis, ſeu aliorũ Monaſteriorum, etiam eis ſubiectorum, aut domorum parentum, aliorumuè conſanguineorum viſitandorum, aliauè occaſione, & prætextu, niſi ex cauſa magni incendij, vel infirmitatis lepræ, aut epidimiæ, quæ tamen infirmitas, præter alios Ordinum Superiores, quibus cura Monaſteriorum incumberet, etiam per Epiſcopum, ſeu alium loci Ordinarium, etiam ſi prædicta Monaſteria ab Epiſcoporum, & Ordinariorum iuriſdictione exempta eſſe reperiantur, cognita, & expreſsè in ſcriptis approbata ſit, à Monaſterijs præfatis exire, ſed nec in prædictis caſibus, extra illa, niſi ad neceſſarium tempus ſtare licere. Aliter autẽ quàm, vt præfertur, egredientes, ſeu licentiã exeundi quomodocumque concedentes, necnon comitantes, ac illarum receptatrices perſonas, ſiue laicas, aut ſæculares, vel Eccleſiaſticas conſanguineas, necnon Excommunicationis maioris latæ ſententiæ vinculo ſtatim eo ipſo, abſque aliqua declaratione ſubiacere, à quo, præter quã à Romano Pontifice, niſi in mortis articulo, abſolui nequeant. Et inſuper, tàm egreſſas, quã Præſidentes, & alios Superiores prædictos eis licentiam huiuſmodi concedentes, dignitatibus, officijs, & adminiſtrationibus per eas, & eos tunc obtentis priuamus, & illas, & illos ad obtenta, & alia in poſterum obtinẽda inhabiles, necnon licentias, & facultates, ſeu indulta, & priuilegia exeũdi à Monaſterijs, & extra illa ſtandi à nobis, ſeu alio Romano Pontifice prædeceſſore noſtro, ac Sedis Apoſtolicæ Nuntijs, & Legatis, etiam de Latere, ac maiore Pœnitentiario, aut Ordinum prædictorum ſuperioribus, alijſuè perſonis ſub quibuſcũque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis reſtitutiuis, præſeruatiuis, mentis atteſtatiuis, etiam nouã gratiam, & datam concedentibus, alijſquè efficacioribus, & efficaciſſimis, ac inſolitis clauſulis, irritantibuſq. & alijs decretis in genere, vel in ſpecie, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, dequè Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam Imperatoris, Regum, Ducũ & aliorum Principum, necnon S. R. E. Cardinalium intuitu, & contemplatione, ac inſtantia, vel aliàs quomodolibet conceſſa, quæ prorſus abolemus, ac literas deſuper confectas, & in poſterum cõcedendas, & conficiendas nullas, & inualidas, nulliuſque roboris, ac momenti fore, nec illas habentibus, & habituris ſuffragari poſſe, & ita per quoſcunque Iudices, & Cõmiſſarios, quauis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & diffiniri debere, irritum quoquẽ, & inanẽ quicquid ſecus ſuper his à quoquã, quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. Mandantes vniuerſis, & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & alijs locorum Ordinarijs in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub obteſtatione diuini Iudicij, & interminatione maledictionis æternæ, quatenus per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas in Ciuitatibus, & Diœceſibus proprijs quolibet anno publicent, omniaque in illis contenta,

necnon

necnon præſatum decretum ipſius Concilij, quod incipit, Boniſacij VIII. diligenter, & inuiolabiliter ſub Cenſuris Eccleſiaſticis, alijſq. præſatis pœnis, & in eodem decreto contentis, obſeruẽt, & obſeruari faciant, & procurent; Contradictores quoſlibet, & rebelles, ac præmiſſis non parentes etiam alijs pœnis auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, Necnon legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggrauando, interdictum Eccleſiaſticum apponendo, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis contrarijs quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diuiſim ab eadẽ ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam de verbo ad verbum de indulto huiuſmodi mentionem, Alijs Apoſtolicis Conſtitutionibus, & iuribus de huiuſmodi Clauſura diſponentibus nihilominus in ſuo robore duraturis. Cæterùm volumus, quod præſentium tranſumptis etiam impreſſis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis; & ſigillo alicuius Prælati munitis, eadem prorſus fides vbique terrarum tam in iudicio, quã extra, adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſanctionis, ordinationis, priuationis, abolitionis, decreti, mãdati, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum: Dat. Romæ apud Sanctum Petrum. Anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo nono, Kal. Februarij. Pontificatus noſtri anno quinto.

Cæſ. Glorierius.

Ex qua Conſtitutione ſatis conſtat, Moniales è ſuis Monaſterijs egredientes extra caſus exceptos, ipſo Iure excommunicatas eſſe maiori excommunicatione latæ ſententiæ Papæ reſeruata; quod etiam notant Nauar. *in cap. ſtatuimus num.* 57. *Roſel. par.* 1. *verb. Moniales §.* 16. *dub.* 1. Azor. *par.* 1. *inſtit. moral. lib.* 13. *cap.* 8. *quæſt.* 1. Miranda *de ſacr. Monial. quæſt.* 3. *ar.* 6. Sanch. *in præcep. Decal. lib.* 6. *cap.* 5. *num.* 72. Bonac. *de Clauſur. q.* 1. *punct.* 8. *num.* 6. Barb. *de offic. & poteſt. Epiſc. alleg.* 102. *num.* 29.

QVÆSITVM II.

Superiores dantes egrediendi licentiam, & egreſſas Moniales comitantes, quibus pœnis afficiantur.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopi alijq. Superiores Monialium iniuſtè licentiam Monialibus egrediendi è Monaſterio concedentes, quibus pœnis afficiantur.*

2 *Moniales iniuſtè de Monaſterio egreſſas, Prælati omnes, aliæquè perſonæ comitantes, quibus pœnis plectantur.*

3 *Clericorum nomine in materia odioſa non veniunt Epiſcopi.*

4 *Moniales iniuſtè egreſſas comitantes rationabili de cauſa, dummodo egreſſui nõ cooperentur, nulla pœna affliguntur.*

5 *Dignitatum, officiorum, & adminiſtrationum nomine, quid intelligatur.*

1 EX eadem Conſtitutione Pij V. ſupradicta declaratur, Epiſcopum,
vel alium ſuperiorem, qui ſine iuſta cauſa
licentiam conceſsit Moniali è Monaſte-
rio egredi, pęnis ſupradictis in Bulla con-
2 tentis affici, & ſimiliter Epiſcopus, vel
quilibet ſuperior, & omnes Religioſi, aliæ-
què perſonæ in dignitate conſtitutæ co-
mitantes aũt recipientes Moniales iniuſtè
egreſſas, ſicut & omnes alij tàm Eccle-
ſiaſtici, quàm ſeculares, innodantur ijſdẽ
cenſuris & pœnis, & licet de Epiſcopis, &
Superioribus alijſq. perſonis Eccleſiaſti-
cis in dignitate conſtitutis non ita apertè
videatur in dicta Conſtitutione Pium V.
3 mentionem facere; Et nomine Clerico-
rum in materia odioſa non compræhen-
dantur Epiſcopi, nec alij in dignitate con-
ſtituti. Abbas *in rubr. de vit. & honeſt. cler. n.* 4.

n. 4. ſicut non videntur compræhendi regulares, quia in omnibus his peculiaris qualitas in Clericis communibus non exiſtens, reperitur, nihilominus cum in principio Bullæ Epiſcopum, & Superiorem, aliaſque perſonas in dignitate conſtitutas nominet, intelligi debent, Epiſcopum, Superiorem, & alios Eccleſiaſticos compræhenſos fuiſſe in dicta Bulla, Bonacin. *de clauſ. q.* 1. *punct.* 4. *num.* 4. Sanch. *in decal. lib.* 6. *cap.* 15. *num.* 75.

4 Non autem compræhenduntur in prædicta Conſtitutione comitantes Moniales iniuſtè egreſſas, qui non cooperantur egreſſui, vel perſeuerantiæ in egreſſu, ſed eam recipiunt, aut comitantur poſt egreſſum, vt eius honori, & caſtitati conſulant, vel vrbanitatis gratia, amicitiæ, aut honoris, vel Conſanguinitatis, & quatenus tali delicto nullo modo foueant, quia tantum abeſt, vt dictæ perſonæ ſint alicuius delicti reæ, vt potius actum meritorium exerceant, vt affirmant Sanch. *loco cit. num.* 72. Bonacin. *loc. cit: num.* 5. Liam. *in method. curat. in apend. in fine* §. 10. Graſſius *par.* 1. *deciſ. lib.* 4. *cap.* 23. *n.* 17. Azor. *par.* 1. *inſtit. moral. lib.* 13. *cap.* 8. *q.* 1. Zerol. *in Prax. Epiſcop. par.* 1. *verb. Moniales ad* 16: *quæſ. dub.* 7. Lelius Zechius *de repub. Eccleſiaſt. tit. de regul. cap.* 3. *num.* 15. Et Emanuel. Roderic. *tom.* 1. *qq. regular. q.* 49. *ar. vlt.* ſubdit, (ſed minus benè) ſe non audere excuſare ab his pœnis cognatos, qui nulla neceſſitate ducti, ſed ſola cauſa vitandi opprobrium, vel inurbanitatem, vel cauſa amicitiæ, aut cognationis id efficerent; quod & videtur ſentire Nauar. *in cap. ſtatuimus num.* 51. & Mirād. *de Monial. q.* 3. *ar.* 7. qui ſupradictis Doctoribus ſe ſubſcribere nō audent.

In eadem Conſtitutione Pij V. ſtatuitur duplex pœna. Prima eſt Excommunicatio reſeruata Papæ cōtra Moniales egreſſas. Secunda priuatio dignitatum, adminiſtrationum, officiorum obtentorum, & inhabilitas ad illa, & ad alia impoſterum obtinenda, & hæc poſterior pœna non eſt ita generalis ſicut prior, ita notat Sanch. *loco cit. num.* 63. vbi confutat Eman. Roderic. *loc. cit.* dicentem, Moniales egreſſas è Monaſterio incurrere Excōmunicationem latam in Concil. Trid. *ſeſſ.* 25. *cap.* 5. *de Regul.* cum in tali decreto, ſicut neque in alio eiuſdem Concilij reperiatur talis Excommunicatio, ſed in ſolos ingredientes Monaſteria Monialium abſque legitima cauſa.

5 Quid verò intelligatur nomine Dignitatum, & adminiſtrationum, ac officiorum, quorum priuatio indicitur in dicta Conſtitutione, non ſatis conſtat, ideo Sanch. *loc. cit. num.* 66. hoc nobis manifeſtat dicendo, intelligi dignitates, & officia, ac adminiſtrationes, aliaque munera habentia coniūctam ſuperioritatem quandam, vt ver. gr. Generalatus, Prouincialatus, Commiſſariatus Generalis, Viſitoratus, Vicariatus, Monachorum, ſeu Monialium ſuperior localis, ſiue ſit Abbas, vel Prior Conuentualis, officium Abbatiſſæ, & Prioriſſæ, & ſimilia, non autem alia officia, qualia ſunt eſſe Concionatorē, Confeſſorem, Lectorem Sacræ Theologiæ, Præfectum pharmacopolæ, Sacriſtiæ, & ſimilium officiorum; quod probat, ex eo quod Sixtus V. in ſuo Motu proprio contra Regulares illegitimè natos, eos dignitatibus, gradibus, & officijs priuauit, & tamen in alia conſtitutione, quam in declarationem ſupradicti Motus proprij edidit; ſic ea verba explicuit; qđ etiā probant alijs rationibus Sorb. *in comp. priuil. Mendic. verbo ingreſſus in annotat. num.* 8. & Bonac. *loco cit: num.* 6. vbi citat Filiuc. & alios DD. idem ſentientes. Hæc tamen ratio non placet Lezanæ *tom.* 1. *ſum. cap.* 10. *num.* 302. qui vult per officia, dignitates, Adminiſtrationes, &c. de quibus in Bullis, & decretis Summorum Pontificium, & Sacræ Congregationis fit ſermo, intelligi debere ea omnia, quibus propriè, & ſecundum communem vſum, & æſtimationē talia vocabula accommodantur; ratio, quia verba legis ſecundum communem vſum, & ſignificationem vſurpari debent.

QVÆSITVM III.

Vtrum ſupradictæ pœnæ ipſo facto incur-

incurrantur ante Iudicis ſententiam.

SVMMARIVM.

1 *Pœnæ, quæ contra transgreſſores in Bullis Pontificijs continentur, obligant in foro interiori, & exteriori; ſed amplia, vt num. 2.*

3 *Pœnæ priuationis vocis actiuæ, & paſſiuæ, & adminiſtrationum officiorum non obligant in conſcientia ante Iudicis ſententiam.*

4 *Pœnæ in Bullis Summorum Pontificum, & decretorum poſitæ, quando incurrantur abſq. Iudicis declaratione.*

5 *Reus non tenetur exequi in ſe pœnam ſui delicti.*

6 *Pœnæ, vt incurrantur exigitur Iudicis ſententia.*

1 ANimaduertendum eſt, pœnas, in Bullis Summorum Pontificum, & decretis ſacrarum Congregationum Cardinalium apponi conſuetas contra tranſgreſſores, vt ver. gr. in præſenti, pœna Excommunicationis impoſita *ipſo facto ſeu ipſo iure* aut *eo ipſo*, obligare in foro interiori, & exteriori, ita vt tranſgreſſores ante Iudicis ſententiam teneantur illas ſubire. Ita videtur obſeruatum à praxi communi Eccleſiæ, tum etiam, & ſupponi à Concilio Trident *ſeſſ.* 24. *cap.* 6. dum enim concedit facultatem abſoluendi à caſibus reſeruatis, & delictis occultis, ſine dubio ſupponit incurri in illos, etiam ſi non ſint deducti ad forum exterius; ex Soto 1. *de iuſt. q.* 3. *ar.* 6. Si verò pœnæ huiuſmodi nõ
2 imponantur infligendæ *ipſo facto*, & dicatur in Bullis, & decretis *ſub pœna Excommunicationis, vel excommunicabitur, vel excommunicetur*, tunc non incurruntur dictæ pœnæ, donec per Iudicem feratur ſententia declaratoria, vt bene docet Alphonſus à Caſtro *lib.* 2. *de leg. pœnali c.* 1.

3 Pœnæ autem, quæ in Bullis, & decretis apponuntur pro tranſgreſſionibus, nempè *priuationis vocis actiuæ, & paſſiuæ, ſeu priuationis officiorum, adminiſtrationum ad prædicta, vel alia quæuis obtinenda, ipſo facto, vel ipſo iure, &c.* infligendæ, non obligant in conſcientia ante iudicis ſententiã, quia talis eſt praxis apud viros doctos; tũ quia hoc eſt conforme naturæ legis humanę, quæ debet accommodari fragilitati humanæ, cui eſſet durum, & rigidum, quod pœnæ incurrantur ante Iudicis ſententiam. Ita tradunt Molina *tom.* 1. *de iuſt. diſp.* 69. & Sot. *loco cit. quæſt.* 6. *ar.* 6. *ad* 4.

4 Quod ſi pœnę non ſolum ponantur ſub terminis *ipſo facto, ipſo iure, aut eo ipſo &c.* incurrendæ, ſed inſuper addantur huiuſmodi dictiones, ſcilicet *abſq. vlla declaratione, ante omnem declarationem, abſquè vllo Superioris decreto, aut miniſterio, aut ſen entia, &c.* tunc incurruntur tales pœnæ, & in conſcientia obligant ante omnem declarationem, quia nihil aliud videntur intendere Bullę Summorum Pontificum, & decreta ſacrarum Congregationum Cardin. niſi, quod nulla expectetur ſententia ad hoc, vt pœnę incurrantur in vtroquè foro, alioquin fruſtra adderentur illæ dictiones, ex Vaſquez 1. 2. *diſp.* 170. & Suarez *lib.* 5. *de legib. cap.* 8. & Lezana *tom.* 1. *ſumm. cap.* 10. *num.* 31. vbi notat, quod aliqui oppoſitum tenent, dicentes, per illas dictiones *abſq. declaratione, abſq. ſententia, &c.* ſolum denotari, non requiri ad hoc, quod tales pœnæ incurrantur, etiam in conſcientia, ſententiam Iudicis declaratoriam, ſed ante illam incurri; non verò denotari, non requiri ſentẽtiam, aut delicti declarationem, quia dicunt hanc ſemper neceſſariam eſſe, & hoc non videtur improbabile, quia ſic temperatur rigor iſtarum legum, nempe,
5 quod non teneatur reus in ſe exequi pœnam ſui delicti, & fatetur idem Lezana, ita conſuluiſſe Pœnitentiarios Eccleſiæ Sancti Petri Romæ, & addit maximè hoc verum eſſe loquendo de pœnis, non quidem purè priuatiuis, in quibus exequendis non exigitur aliqua actio hominis, vt sũt inhabilitas, &c. ſed de alijs, in quibus talis actio exigitur, quod etiam affirmat Bonacin. *de clauſ. punct.* 4. *nu.* 7.

At dicendum videtur, cum Nauar. *in expoſ. Bull. de dat. & perm. num.* 44. & Sanchez *loc. cit. num.* 65. & Molin. *citat. diſp.* 96. *col.* 2. *verſ. duo obſerua*, exigi ſententiã Iudi-

Iudicis, vt pœnæ incurrantur, quod maximè procedit in priuatione officij, & adminiſtrationis, & dignitatis, cum ea ſit pœna egens ad ſui exequtionem aliqua humana actione; idem videtur ſentire Soſſa *in explic.Bull.Clem.* 8. *Clem.* 8. *de largit.muner.*per ea,quæ tradit *num.*102. quare Suar. *lib.*5. *de legib.cap.*8.*num.* 16. & Merolla *tom.*1.*diſput.*1.*theol.moral.cap.*2.*diſſic.* 10. cum alijs Doctoribus docent Religioſum in ſimilem culpam lapſum nō debere dimittere vſum ſui Officij, ſi infamiam timeat, ſed quærere debere modo occulto, & ſecreto diſpēſationem, & propter inhabilitatem contractam non poſſe noui officij onus ſuſcipere; Nouiſſimè tamen Naldus *in ſum.verb. Monaſteriū n.*1. citans Nauar. & Molinam,conatur oſtendere declarationem delicti ſemper eſſe neceſſariam, aliàs Reus in conſcientia non tenetur exequi contra ſe ipſum.

QVÆSITVM IV.

De Caſibus, in quibus dubitari poteſt, Moniales egreſſu Clauſuram violare.

SVMMARIVM CASVVM dubiorum.

Caſus I. Monialis ambabus pedibus Ianuam Clauſuræ limites terminātem, ſe trāſferens,An d. Clauſurām frangat.

Caſus II. Monialis, quæ iuſta de cauſa egreditur è Monaſterio,abſq.expreſſa Superioris Licentia, An pœnis contra violantes Clauſuram latis,afficiatur.

Caſus III. Monialis accedens ad domos contiguas Monaſterij, An cēſeatur excōmunicata propter tranſgreſſionem ram Clauſuræ.

Caſus IV. Monialis aſcendens ſuper tegulas Tecti,An intelligatur egreſſa Clauſu- Monaſterij.

Caſus V. Monialis Rotam ingrediens, illamque reuoluens, An Clauſurę limites tranſgrediatur.

Caſus VI. Moniales degētes in domibus Monaſterio contiguis pro ęleemoſyna petēda,An ex illis egredientes, etiam ad inhoneſta patranda, Clauſuram frangant.

Caſus VII. Monialis, quæ virili more, quaſi equitans inſideat muros Monaſterij, An Clauſuram rumpere cenſeatur.

Caſus VIII. Monialis grauibus moleſtijs vexata, An Superiorē adire queat, abſque eo,quod pœnis violātium Clauſuram,vinciatur.

Caſus IX. Monialis, quæ in aliquibus domibus detinetur, quando egreſſa fuit è Monaſterio,An intelligatur Clauſurā violare,ſi ex illis egrediatur.

Caſus X. Monialis exiſtens in oſtio aperto Monaſterij,An Clauſuræ leges ſit trāſgreſſa,ſi per iocum compellatur à Socia extra illud.

Caſus XI. Monialis fręnetica, An exiens è Monaſterio ligetur pœnis contra frāgantes Clauſuram,latis.

Caſus XII. Monialis ex vi illata gerens vterum,exiens ad fœtum edendum, An afficiatur excommunicatione.

Caſus XIII. Monialis, An exire poſſit ſine Clauſurę leſione è monaſterio, vt curam nepotum deſtitutarum gerat.

Caſus XIV. Abbatiſſa, nùm exiens ad inuiſendum ædificium ſuæ Eccleſiæ, vel Monaſterij, Clauſuram tranſgredi, cenſeatur.

AD I. Caſum;Reſpondeo affirmatiuè; etiam ſi receperit ſe ad aliud ſpatiū, quod iacet intra clauſam Portam Monaſterij, & aliam Ianuam, quæ ſæcularibus patet;ita tenent Eman. Roder. *loc.cit. quæſt.*49. *ar.*3.Ioan.de la Cruz *de ſtat.Relig.lib.* 1. *cap.* 5. *dub.* 3. Sanch. *loco citat. num.*67.Bonac.*loc. cit. q.*1.*pun.*4.*num.* 2. At Naldus, & Graffius *verb. Clauſura nu.* 1.contrarium ſentiunt cum Merolla *diſſic.* 7.*num.*502.ſed intellige, ſi Monialis toto corpore nō egrediatur,& maiore corporis parte intra ſepta remanente,pede, aut pedibus exeat, quia vetitam actionem non abſoluit, & non eſt perfecta actio tranſgreſſionis, Et hoc etiam verum eſt, ſi vno, vel altero palmo recipiat ſe ambobus pedibus extra Clauſuræ Ianuam

V etiam

etiam ad breue tempus, & ſtatim redeat, quia in tali caſu non prætenditur paruam eſſe huius rei materiam.

Ad II. Reſpondeo negatiuè, ſi finita egreſſus cauſa iuſta, ſtatim reuertatur ad Clauſtrum, vt docent Sanchez *loc. citato n.*70. & Soſſa *loc. cit.* per ea, quæ tradit *nu.* 100. quidquid dicant Lelius Zech. *de repub. Eccleſ. tit. de Regul. c.* 3. *n.* 15. & Liam. *loco citato* §. 10. ratio eſt, quia Motus proprius Pij V. ſolas Moniales iniuſtè egredientes è Monaſterio, illis pœnis afficit, non autem egredientes iuſta de cauſa, vt ſupponimus.

Ad III. Reſpōdeo, ſi Monialis accederet ad domos inhabitatas à fœminis ſeruitricibus Monaſterio contiguas, eſſet excommunicata, cū ad illas ſæculariū pateat acceſſus, & quia hæc nō ſunt Monaſterium, ſed extra illius clauſuram, ex Nauar. *com.* 4. *de Regul. num.* 56. & Sanchez *loco cit. num.* 71.

Idem dicendum eſt de Moniali accedente ad propriam Eccleſiam exteriorem, & ad omnem locum, ad quem, vt diximus ſæculariū pateat acceſſus, ex Bon. *loc. cit. punct.* 1. *num.* 4.

Ad IV. Reſpondeo, quod Monialis, ſi intra partem, quæ Monaſterium reſpicit, & ad illud pertinet, contineatur, Clauſuram non frangit; ſecùs ſi progrederetur ad alienam partem Tecti, quia cū prior pars ad Monaſterium pertineat, eſt intra Clauſuram, non verò poſterior, quæ ſpectat ad domum alienam, ita Sanch. *loco citato num.* 7.

Ad V. Reſpōdeo, quod ſi Monialis ingrediatur Rotā, & illam, ad partem, quæ ſęcularibus patet, verteret, quamdiu non egrediatur ex illa, Clauſuram non frangit, vt exiſtimant aliqui, & per conſequens nō erit excommunicata, quia perfectè non violat Clauſuræ leges; peccat tamen grauitèr ratione periculi, quidquid dicat Com. *diſp.* 3. *lib.* 6. *reſp. moral.*

Ad VI. Reſpōdeo negatiuè, quia tales domus nō ſunt regulares, neque ad Clauſuram ſpectantes, ita Sanch. *loco cit. num.* 55. Poterunt enim Moniales illæ ſeruitrices, ſeu Conuerſæ, exire, ſed cum moderamine, & forma cōtenta in Conſtitutione ſupradicta Pij V. Verum quidem eſt, quod ceſsāte neceſſitate Monaſterij propter quam ſtipem, & ęleemoſynas quærunt, debent illæ profeſſæ recludi intra Monaſterium, & ad Clauſuram cum cæteris Monialibus aſtringi, & in caſu, quo non emiſerint profeſſionem, debent profiteri, aut habitum dimittere, vt conſtat ex dicta Bulla.

Ad VII. Reſpōdeo, ſi inſideat muro Monaſterij, qui hortum claudit, aut Monaſterium à loco nō ſacro diuidit, non frangit Clauſuram, ex Suar. *tom.* 4. *de Relig. lib.* 1. *cap.* 10. *num.* 7.

Ad VIII. Reſpōdeo, cū Victor. *de orig. & Clauſ. Monial.* §. *quæ Sanctimoniales pag.* 23. quod Monialis grauibus moleſtijs, & vexationibus torta, ſi Epiſcopum, vel Superiorem ad Monaſterium, opem ſibi ab eo ſperās accerſit; recuſat ſæpius vocatus; hæc eum adit, violatam ab ea Clauſuram exiſtimo; hæc enim cauſa exeundi non extat in Pij V. literis, & ab illis differt, quę ibi recenſentur. Excipe, ſi euidēs vitæ periculum fuiſſet in mora. Si ex aliqua iuſta cauſa exeundi facultatem petat, & non aſſequatur; poterit ne è ſeptis exire? Non poterit; niſi neceſſitas euitandi imminens vitæ periculum vrgeat; Eccleſiæ enim lex de Clauſura cum Vitæ periculo non obligat. Hec Victorellus. Si autem Monialis egrediatur è Monaſterio inconſulto Epiſcopo, ſiue Superiore, vrgente exeundi neceſſitate, & Epiſcopo, ſeu Superiore abſentibus, ad quos ſine graui periculo adiri non poteſt, non ligatur excommunicatione, vt tenent Silueſt. *verb. Religio* 6. *q.* 16. Peirin. *tom.* 2. *pag.* 106. Dominicus *in cap. Periculoſo de ſtat. Regul. in* 6. Sanch. *loco citato num.* 62. Liam. *loc. cit. in apend.* §. 10. Eman. Roder. *loco cit. q.* 44. *artic.* 2. Lelius Zech. *loco cit. cap.* 3. *num.* 15. vbi ſubdit, teneri Monialem illam poſtea Epiſcopo, vel Superiori ſignificare ſuum egreſsū; Sāchez verò affirmat, teneri, cum conditione, ſcilicet, ſi poterit, durante egreſſu, quia cum adhuc egreſſus duret, poteſt emendari à Superiore, ſi cauſam non approbet, ſi verò iam ceſſauit, quia

quia Monialis ad Clauſuram reuerſa eſt, non tenetur Superiorem admonere.

Ad VIIII. Monialis, dū in aliquibus domibus detinetur, quādo egreſſa fuit è Monaſterio non dicitur frangere Clauſurā, ſi ex illis egrediatur, cum tales Domus non ſint Monaſterium, nec pars aliqua Clauſuræ, ex Nauarr. *com.4. de Regul. num.* 44. *not.*4. Sanch. *loc. cit. num.* 9. Victorell. *ſimiliter loc. cit. verſ. Monialis profeſſa.*

Ad X. Reſpondeo, dū Monialis exiſtit in aperto oſtio Monaſterij non violat Clauſuram, dummodò perfectè non ſit egreſſa, vt notat Laurent. Portell. *in dub. regul. verb. Clauſura Monialium num.* 25. ſicut nec ſi impulſu bracchiorū, & per iocum inuita extra ſepta Monaſterij cōpellatur; vt affirmat Nald. *in ſumma verb. Clauſura num.* 1.

Ad XI. frænetica exiēs è Monaſterio nō ligatur ſupradicta excommunicatione; ex Victorell. *loc. cit.*

Ad XII. Reſpōdeo affirmatiuè, niſi id faceret, ad vitādū imminens ex veneno, aut vulnere vitæ periculum, & niſi ante egreſſum Epiſcopum conſulere potuiſſet; ratio eſt; quia lex humana non tollit ius naturale ſeruandæ vitæ. Ita Victorell. *loc. cit. §. quæ ſanctimoniales.*

Ad XIII. Reſpondeo, nō poſſe Monialē abſq. Clauſuræ violatione exire, vt curā Nepotum gerat, etiam ſi deſtitutæ ſint omnibus alijs propinquis; ex ſpeciali præcepto S. Congregat. Card. apud Armēd. *in addit. ad recopilat. leg. Nauar. lib.* 2. *tit.* 18. *leg.* 17. *de Regular.* & Barboſ. *loc. cit. num.* 27. idem dicendum eſt de Moniali reſpectu conſanguineorum infirmorum, ad quos inuiſendos ei ex Monaſterio egredi, permitti non debet; ex Bonac. *loc. cit. punct.* 9. *num.* 5. quod etiam elicitur *ex præcitata Conſtit. Pij V.* vt notat Bonacin. *ibid.*

Ad XIV. Reſpōdeo, quod Abbatiſſa nequaquam poteſt abſq. eo, quod Clauſurā frangat, exire de Monaſterio, vt viſitet ædificium Eccleſiæ, ſeù Monaſterij, vt tenent communiter Doctores, & præſertim Sanch. *loc. cit. num.* 52. Barboſ. *de iure Eccleſ. cit. num.* 88. ratio eſt, quia per alios hoc munus præſtare poteſt, & ſine egreſſu poteſt ſuam innoteſcere voluntatem Magiſtro Cæmentariorum, qua forma cupiat ædificium conſtrui.

QVÆSITVM V.

Quis poſſit à prædicta Excommunicatione abſoluere, & ad Officia, ac Dignitates habilitare.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicatio lata contra violantes Clauſurā per egreſſum reſeruatur Summo Pontifici.*

2 *Prælati Regulares gaudent priuilegio Epiſcoporū abſoluendi ſuos ſubditos à Cenſuris occultis.*

3 *Regulares, an poſſint abſoluere ab excommunicatione lata contra Clauſuram per egreſſum violantes, ſi delictum ſit publicum.*

4 *Priuilegium habentes à Summo Pontifice abſoluendi à cenſuris in conſcientia, an poſſint ab illis abſoluere, ſi deductæ ſint ad forum contentioſum.*

5 *Priuilegium ſine vlla reſtrictione conceſſū à nobis limitandum non eſt.*

6 *Ab officiorum, dignitatum, adminiſtrationum priuatione, quis poſſit abſoluere; & ad eadem habilitare.*

7 *Epiſcopus diſpenſare poteſt ſuper inhabilitate ob delictum occultum incurſa cū ſuis ſubditis.*

8 *Prælati regulares an poſſint diſpenſare cum ſuis ſubditis ſuper inhabilitate ad dignitates, &c.*

1 DIcendum eſt, Summum Pontificem, vel habentem ab eo auctoritatem, poſſe à dicta excommunicatione abſoluere, dum excommunicatio publica eſt, quia Pontifex eam ſibi reſeruat; ſi verò eſſet occulta poſſet Epiſcopus, vel habens ab Epiſcopo facultatem, ex Concilio Tridentino *ſeſſ.* 24. *cap.* 6. vbi omnes caſus occulti ſibi conceduntur. Ita probat Bonac. *loc. cit. punct.* 5. *num.* 1. & Sanchez *loc. cit. num.* 76. quicquid dicant Lęlius Zechius

de caſibus reſeru. caſu 10.*nu*.1. & Zerola *in praxi Epiſcop. verb. Moniales ad q.* 8.

2 Et quod dicitur de Epiſcopo, intelligi etiã debet de Abbatibus, & Prælatis Regularibus habẽtibus iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem, quia Pius V. in ſua extrauagant. quæ incipit *Romani Pontificis* conceſſit Generalibus, & Prouincialibus, & Superioribus Ordinis S. Dominici, vt gaudeant eo Priuilegio in foro conſcientiæ, erga ſubditos, quo gaudent Epiſcopi, erga ſuos, virtute Concil. Trident. *ſeſſ.* 24. *de regular.* apud Eman. Roder. *qq. regul. tom.* 1. *quæſt.* 61. *num.* 9. quod priuilegium loquitur etiam de ſuperioribus localibus, & iure optimo, quia hi quoquè iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem in ſuos ſubditos habent; At nequeunt hi Superiores Religionis hanc facultatem delegare, vt docent Eman. Roder. *in expoſ. Motus proprij Pij V. contra fœminas num.* 36. de qua re diffusè egi *in* 2. *tom. de iur. Abbat. q. de Cenſuris* Sanch. *loc. cit. nu.* 78.

3 Poterunt etiam à prædicta excommunicatione abſoluere Regulares habentes Priuilegium abſoluendi à Cenſuris Summo Pontifici reſeruatis, etiamſi delictum ad forum contentioſum deductum ſit, vt affirmat Bonac. *loco cit. num.* 2. de qua re longum ſermonem feci *tom.* 2. *de Iur. Abbat. loc. cit.*

4 Idem fatendum eſt de habentibus priuilegium abſolutè à Summo Pontifice abſoluendi in conſcientia, etiam ſi delictũ ſit publicum, & ad forum contentioſum deductum, ex eodem Bonac. *loc. cit.* videatur Sanch. *loc. cit. in præcept. decal. lib.* 6. *cap.* 17. *num.* 43. Peirin. *tom.* 2. *Priuileg. ſui ord. Conſt.* 6. *Iulij II. num.* 31. vbi poſtquã dixit, poſſe Cõfeſſarios Regulares ab Ordinarijs approbatos abſoluere ab excommunicatione occulta Pontifici reſeruata per Priuilegium Pauli III. conceſſum venerabili Soc. Ieſu, & ſuo Ordini Minimorum, ait, ſi excommunicatio ad forum contentioſum deducta ſit, poſſe Cõfeſſarios Regulares ab ordinario approbatos de ſuorum Superiorum licentia, abſoluere, quoad culpam, nõ quoad pœnam ex dicto Priuilegio Pauli III. in quo conceditur abſolutè facultas abſoluendi à cẽſuris ſine vlla reſtrictione, aut limitatione,

5 Priuilegium autem ſine reſtrictione conceſſum, à nobis limitandum non eſt; & ſubdit, quod non obſtat Congregatio facta de mente Clementis VIII. die 9. Ianuar. 1601. de qua *in tom.* 1. *Religioſi ſubditi pag.* 682. quia ait ille, quod Priuilegium Pauli III. erat in vſu ante dictam declarationem, & non eſt reuocatum vllis Apoſtolicis Conſtitutionibus; ita Peirinus, quẽ refero, non autem ſequor.

6 Quis verò in pœnis priuationis officiorum, & dignitatum, & inhabilitatis, (vt fertur in Conſtit. Pij V.) diſpenſare poſſit, dico ſimiliter, quod in publico delicto ſolus Summus Pontifex poteſt diſpenſare, in occulto verò Epiſcopi ex Concilio Tridentino *loco cit. cap.* 6. & virtute Priuilegiorum Abbates, & Prælati regulares habentes iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem, & etiam Superiores locales, vt benè docent Eman. Roder. *tom.* 1. *qq. Regul. q.* 24. *num.* 17. Sorbus *verbo ingreſſus in Monaſt. num.* 11. & nouiſſimè Bonac. *loco citato num.* 5.

At Sanch. *loc. cit. num.* 78. exiſtimat, nec Epiſcopis, nec Superioribus prædictis integrum eſſe, in tali inhabilitate, & priuatione à Pontifice inducta, diſpenſare, cũ non poſſit dari caſus, in quo res ſit occulta, quando tenemus, hanc pœnam nõ incurri abſquè Iudicis ſententia, ſi autem teneremus incurri abſq. alia ſententia Iudicis, tunc exiſtente facto occulto, poſſent quidem Superiores ſupradicti diſpẽſare,

7 quia in inhabilitate contracta ob delictum occultum poteſt Epiſcopus diſpẽſare cum ſuis ſubditis; vt dictum eſt. Sorbus *loc. cit. verſicul. dicitur* 3. & Emanuel Roder. *in expoſitione dictæ Conſtitut. Pij V. nu.* 35. qui dicunt, per ampliſſimam conceſſionem Eugen. IV. fratribus Minoribus factam, poſſe eos à ſuis Confeſſoribus per Prælatos deputatos, ab hac dicta, & ſimilibus inhabilitatibus, abſolui ſemel in vita: dummodo Anno integro recitent qualibet hebdomada Pſalmos Pœnitentiales, cum ſuis Litanijs, de qua re videatur Campan. *priuil. mend.*

verbo

verbo abſolutio extraordin. quo ad fratres §. 3. & 4.

DISPVTATIO XX.

De licito Monialiũ egreſſu è Monaſterio de licentia ſuorum Superiorum.

Quæſitum I. De Caſibus, quibus licitus eſt Monialibus egreſſus è Monaſterio ſecundum Conſtitutionẽ Pij V. *Decori, & honeſtati.*

Quæſitum II. De Caſibus conſimilibus illis, qui in Bulla Pij V. exprimuntur, in quibus licitus eſt Monialibus egreſſus.

Quæſitum III. An Monialis poſſit egredi de Monaſterio cauſa medẽdi morbo ita periculoſo, vt deſperaretur eius ſalus, illa non egreſſa.

Quæſitum IV. Si Monaſterium ſit in loco deſerto, ad quod Medici nõ poſſint ita frequenter accedere, & Morbus alicuius Monialis petat Medicorum frequentiam, An poſſit in tali caſu infirma è Monaſterio exire.

Quæſitum V. Moniales quorum conſenſu, & licentia egredi è Clauſura queant.

Quæſitum VI. Sub qua forma licentia egrediẽdi ſit Monialibus concedenda.

Quæſitum VII. Moniales licitè egredientes è Monaſterio, quando ad illud reuertere teneantur.

QVÆSITVM I.

De Caſibus, quibus licitus eſt Monialibus egreſſus è Monaſterio, ſecundum Conſtitut. Pij V. *Decori, & honeſtati.*

SVMMARIVM.

1 *Moniales nullatenus exire poſſunt è Monaſterio, niſi ex legitima cauſa ab Epiſcopo approbanda.*

2 *Moniales quibus caſibus licitè egredi poſſint è Monaſterio.*

3 *Incendij cauſa, quando Moniales egredi valeant è Clauſura.*

4 *Lepræ cauſa, quando Monialibus licitus ſit egreſſus.*

5 *Epidimiæ cauſa, quando Moniales exire valeant è Monaſterio.*

6 *Epidimiæ nomine, qui nam morbi intelligantur.*

7 *Caſus in Bulla Pij V. contenti extendunduntur ad ſimiles, ſed non benigniores.*

8 *Egredi è Monaſterio iuſta de cauſa poſſunt Moniales, quando alia ratione conſuli nequeunt.*

1 Aliquos appoſuit Caſus Concilium Vernenſe can. 6. ſub anno Chriſti 755. vt habetur, *in tom. 2. Conciliorum antiquorum Galliæ*, in quibus licitus erat Abbatiſſæ, & Monialibus egreſſus per ſequens decretum.

Conſtituimus, vt nulla Abbatiſſa duo Monaſteria præſumat habere, nec extra Monaſterium licentiã habeat exire, niſi hoſtilitate cogẽte. ſed Domnus Rex quãdo aliquam de ipſis Abbatiſſis ad ſe venire iuſſerit, ſemel in anno, per conſenſum Epiſcopi in cuius Parochia eſt. vt tunc ad eum aliqua veniat ex ſua iuſſione, ſi neceſſitas fuerit, & alibi omninò non debeat, nec per villas, nec per alia loca demorari, niſi tantùm quàm celeriùs potuerit ambulare, & reuerti. Et ante non moueat de ſuo Monaſterio, quàm ſuum miſſum ad domnum Regem tranſmittat: & ſi iuſſerit Rex venire, veniat; ſin autem, in Monaſterio permaneat. Interim quod inantea hoc plenius ſecundum canones emendauerit. Similiter nec illæ Moniales extra Monaſteriũ exire debeant. Quòd ſi aliqua in aliquem lapſum

ceciderit, infra Monaſterium per conſiliũ Epiſcopi pœnitentiam agat. Et ſi neceſſe eſt de earum neceſſitate ad domnum Regẽ, vel ad Synodum aliquid ſuggerere, earum Præpoſiti, vel Miſſi, hoc debeant facere, & qualia munera ad Palatium dare voluerint, per Miſſos ſuos ea dirigant. Et ſi aliqua Monaſteria ſunt, quæ earum ordine propter paupertatem adimplere nõ poſſunt, hoc ille Epiſcopus de veritate præuideat, & hoc domno Regi innoteſcat, vt in ſua eleemoſyna hoc emendare faciat. Et ſi tales fœminæ velatæ ad præſens ibi congregatæ inueniuntur, quæ regulariter viuere non velint, nec ad hoc dignæ ſunt, vt cũ illis alijs habitent, Epiſcopus, & Abbatiſſa præuideant locum aptum, vbi ſeparatim cum cuſtodia in Pulſatorio habitare debeant, vel operari manibus, quod ipſa Abbatiſſa eis iuſſerit, interim quòd probatæ dignæ ſint, vt in Congregatione recipiantur. Alia ſtatuta ſimilia habentur in dictis Concilijs Galliæ, quæ breuitatis gratia omittuntur.

Bonifacius VIII. in ſua extrauag. quæ incipit, *Periculoſo. de ſtatu regul. in 6.* ſtatuit inter alia, vt Moniales à Monaſterio non egrediantur, niſi conſtet eas laborare tali morbo euidenti, vt non valeant cum alijs abſque graui periculo, & ſine ſcandalo commorari; & Concilium Tridentinũ *ſeſſ. 25. de regul. cap. 5.* decreuit, quòd *Nemini Monialium liceat poſt profeſſionem exire de Monaſterio, etiam ad breue tempus quocumque prætextu, niſi ex aliqua legitima, cauſa ab Epiſcopo approbanda*. Et Pius V. corroborans prædictas ſanctiones in duabus ſuis Conſtitutionibus, prima quæ incipit, *Circa Paſtoralis*;

2 poſterior *Decori, & honeſtati*, exprimit caſus, in quibus Moniales licitè egredi poſſunt è Monaſterio, & præſertim in ſecunda Conſtit. per illæ verba, *niſi ex cauſa magni incendij, vel infirmitatis lepræ, aut epidimiæ*; circa quos tres caſus multa animaduerſione digna annotantur à Doctoribus.

3 Quod ad primum caſum, ſcilicet, magni incendij, aduertendum eſt, intelligi de incendio adeò magno, vt ſi Moniales è Monaſterio non exeant; ſint morituræ, vel coſumendæ, & lædendæ in magna ignis exuſtione.

4 Quo verò ad ſecundum, dicendum eſt, intelligi de lepra, ita contagioſa, vt ſi illius radix è Monaſterio non eijciatur, nimirũ ſi Moniales infectæ tali morbo non egrediantur, omnes aliæ citò periculo euidenti ſubijciãtur, & talis debet eſſe huiuſmodi infirmitas, ſi perſona ſæcularis hoc morbo laboraret, extraheretur à Populo, & à propria domo, & cõſtitueretur in ſegregato loco, *Lazaretto* vulgariter nuncupato.

5 Quoad tertium caſum, dicendum eſt, Doctores vniuerſalitèr intelligere morbũ Epidimię, non ſolum, quando eſt ita con-

6 tagioſus, vt popularitèr graſſetur in gentibus, maiorem partem ægrotorum, & infectorum interimendo; ſed vt latiùs ſumitur nomẽ epidimiæ pro quolibet morbo communi ita contagioſo, vt ab vno facilè ad alios diffundatur, ſi cum illo cõmunicent; qui caſus ſic explicati ſunt à communi Doctorum ſententia, & præſertim à Nauar. *commen. 4. de Regul. numer.* 48. Eman. Roder. *qq. regul. tom. 1. q. 39. ar. 4.* Suarez *in ſumm. par. 1. tract. 35. diſficul. 4.* Sanch. *tom. 4. de relig. cap. 9. dub. 1. num. 3. in fine.* Miranda *de ſacris Monial. lib. q. 3. ar. 5.* Portell. *in dub. regul. verb. Clauſura num. 18.* Ioan. de la Cruz *de ſtat. relig. lib. 1. cap. 5. dub. 4.* vbi ait non eſſe reſtringendam dictam legem Pij V. ad ſolam epidimiam peſtilentem, & mortiferã, quia Sanctiſſimus Pater cõſiderauit, quod ſi dicta epidimia, etiam abſque pernicie, & morte ex vna in alias Moniales trãſeat, & per Monaſterium graſſetur, difficilimè Clauſura ſeruaretur. Hieron. verò Roder. *in comp. qq. regul. reſol. 98. nu. 19.* ait, quod propter omnes alias infirmitates peſtilẽtiæ conſimiles, ſed benigniores, etiam ſi nomine Epidimiæ nuncupantur, non poſſe Moniales egredi de Monaſterio, quia in dicta Bulla Pij V. nomine Epidimię intelligitur vera, & realis peſtilentia, quod fuit declaratum à Sacra Congregatione Cardinal. ex eodem Hieron. *cit.* At anno 1609. vt refert Anton. Diana *in reſolut. moral. tract. 1. miſcellan. reſol. 23.* eadem

Sacra

Sacra Congregatio Cardinal. conſulta, an Morbus Gallicus includatur ſub nomine Epidimiæ, Strumæ, & Cancros, dum alij Medici affirmarent, Ludouicus dela Valle Medicus Regius negaret, ita reſpōdit; opinionum varietate, ſingulorumque rationibus diligentèr perpenſis, declinauit in ſententiam D. Ludouici dela Valle, cuius in reſponſo a ſe edito, zelum, & prudentiam in aſſequenda Sanctæ mem. Pij V. mente, plurimum in Domino commēdauit, eiuſdem Pij V. Conſtitutionem de Clauſura Monialium loquentem, nomine Epidimiæ eam tantùm intelligere Epidimiam, quæ eſt vera, & realis peſtilentia; ita vt ob alias infirmitates ſimiles, ſed benigniores, etiam ſi Epidimiæ nuncupentur, nullo pacto Monialibus profeſſis è Monaſterio exire liceat, quod decretum ab omnibus inuiolabiliter obſeruari mandauit eadem Sacra Congregatio.

7 Ideo hìc locum adhùc habet ſententia Sanchez *lib. 6. in decal. cap. 15. num.* 43. vbi ait, licētiam iuſtè egrediendi concedi ob ſimilem morbum Contagioſum, etiā ſi ex expreſſis in Motu proprio Pij V. nō ſit; vt ſunt morbus Gallicus, & diui Lazzari, & ignis S. Antonij, &c. quando moraliter loquendo intrà ſepta Monaſterij non poteſt illi medicina adhiberi, abſque graui contagionis aliarum Monialium periculo; quia in his quoquè inuenitur eadem conſulenda bono communi ratio, & ideo ſunt ſimiles lepræ expreſſæ *in dicto Motu proprio*; ita Sanchez: licita eſt enim extenſio ad caſus ſimiles, quia dictio taxatiua non excludit caſus ſimiles; & in quibus eadem ratio, aut vrgentior militat; vt dicunt Euerardus *in topicis Regalibus loco à natura dictionum taxatiuarum num.* 4. Padilla *auth. res quæ num.* 81. *cap. communia delegat.*, Anton. Gomez *tom. 1 variarum cap.* 11. *num.* 12. quod probatur ex Gloſ. *l. ob æs alienum* 12. *C. de prædijs, & alijs rebus*; ibi enim deciditur ob ſolùm ęs alienum poſſe prædia minorum diſtrahi, & tamen Gloſ. *ibid. verbo alienum* cōmuniter recepta, tradit, id quoq. poſſe ob ſimiles alias cauſas, ergo à ſimili dicendū eſt de prædictis caſibus.

8 Aduertendum eſt cum ferè omnibus præcitatis Doctoribus, ad hoc vt ſupradictæ cauſæ iuſtæ cenſeantur, opus eſſe, vt attentè perſpiciatur, an talis ſit infirmitas Monialis, vt niſi è Monaſterio exiret, domus forſan tota corrumperetur, & valde excidens, ac notabile diſpendium Monaſterio proueniret, & vt exiſtentibus Monialibus in Monaſterio, alia ratione conſuli nequeant, niſi exeundo, quod ſi Moniales infectæ poſſint in Monaſterio curari abſquè aliarum infectione, ſicut etiam, ſi incendium Monaſterij in vna parte illius euitari poſſit abſquè vitæ periculo, tunc è Monaſterio exire nequeunt, cum ceſſet iuſta exeundi cauſa.

QVÆSITVM II.

De caſibus conſimilibus illis, qui in Bulla Pij V. exprimuntur, in quibus licitus eſt Monialibus egreſſus.

SVMMARIVM.

1 *Egredi poſſunt Moniales è Monaſterio tempore Belli.*

2 *Militum impietas, & immanitas.*

3 *Exire poſſunt Moniales è Monaſterio, propter impetum magni torrentis, vel ruinam ędificij.*

4 *Monaſterium ſi transferatur de vno in alium locum, tunc licitus erit exitus Monialium de illo in aliud.*

5 *Abbatiſſa propter iuramentum fidelitatis Domino præſtandum, quando licitè egredi poſſit è Monaſterio.*

6 *Conuerſæ propter eleemoſynam petendam, quando egredi poſſint è Monaſterio.*

7 *Monialis cauſa fundandi, ſeu reformandi Monaſterium, an licitè egredi poſſit è proprio Monaſterio.*

8 *Monialis completo ædificio Monaſterij, propter quod egreſſa erat, ad priſtinum redire poteſt, etiam renuente ſocia.*

9 *Monialis ad hoc, vt licitè exeat è Monaſterio, ſemper indiget licentia Sedis Apoſtolicæ.*

10 *Moniales Sanctæ Claræ in ſex caſibus,*

ex vi

ex vi propriæ Regulæ poſsunt egredi de Monaſterio.

IN alijs caſibus cõſimilibus ſupradictis, & vrgentibus detrimenta afferentibus Communitati Conuentus, Moniales exire poſſunt de Monaſterio, quia non eſt alia cauſa, nec ſimilis propriè, ſed eadem. Suarez *tom.* 4. *de relig. cap.* 9. *num.* 4. & Nauar. *loc. cit. num.* 48. Liamas *in Method. curat. in append.* §. 10. Eman. Roder. *loc. cit. q.* 33. *ar.* 3. Vgolin. *de offic. Epiſc. cap.* 21. §. 2. *num.* 3. Diana *loc. cit. reſol.* 23. Sanchez *in præcept. decal. lib.* 6. *cap.* 15. *nu.* 37. Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſc. loc. cit. alleg.* 102 *num.* 16. Ioann. de la Cruz *de ſtatu relig. cit. cap.* 5. *dub.* 4. Azor. *inſt. moral. par.* 1. *lib.* 12. *cap.* 8. *quæſ.* 1. Bonac. *loc. cit. q.* 1. *punct.* 9. *num.* 6. contra Fuſcum *de viſit. lib.* 2. *c.* 18. *num.* 17. Guttier. *canon. lib.* 1. *cap.* 14. Zerol. *in prax. Epiſc. par.* 1. *verb. Moniales.* §. 16. Aloyſ. Ricc. *in prax. deciſ.* 545. Mirandã *cit. q.* 3. *num.* 4. exiſtimantes, caſus exceptos in Bulla Pij V. non extendi ad caſus ſimiles, vel vrgentiores à Doctoribus primæ ſententiæ, cui adhæreo, approbatos, quorum.

1 Prim s eſt, tempore Belli Moniales de Monaſterio egredi poſsũt, vt in locum tutum ſe recipiant, dum contra hæreticos, vel infideles bellũ agitur, & graue periculũ ſupereſt Monialibus, niſi exeant; nam in tali caſu licita eſt egreſſio. Nauar. *cit. nu.* 48. Sanch. *cit. num.* 44. Azor. *cit. lib.* 13. *c.* 8. *quæſ.* 1. Bonac. *cit. pun.* 9. *num.* 7. & Peirinus *tom.* 2. *priu. ſui ord. conſt.* 6. *Pij V. num.* 25. qui videtur commendare Azorium ſine limitatione concedẽtem Monialibus

2 egreſſum, quia ait Peirinus; Omnes milites ſunt, & de omnibus extat illud carmen *Nulla fides, pietaſq. viris, qui caſtra ſequuntur*; & de omnibus intelliguntur illa verba ab eodem relata, *Locus, & ludus ſunt in militia, domos diripere, ſama ſpoliare, virgines rapere, ſolidas vrbes, atq. Oppida incendere; hæc ſunt militum decora, profuiſſe nemini, nocuiſſe quamplurimis, nullo reſpectu, aut recordatione præſidentis Mundo Dei.*

3 Secundus caſus; impetus magni torrẽtis, vel fluminis, aut imminens alicuius ædificij ruina compellens Moniales ad exitum; in tali caſu poſſunt licite exire, vt docet Scortia *in ſelect. Conſt. Pontific. theor.* 228.

4 Tertius caſus, ſi Monaſterium in alium locum de Epiſcopi conſenſu transfertur, iuxta præceptum Concil. Trident. *ſeſſ.* 25. *c.* 5. vbi de Monaſterio extra ciuitatẽ, vel oppidum reducendo intra mœnia ciuitatis vel Oppidi, poterunt Moniales exire, ex Emanuel Roderic. *cit. q.* 49. *ar.* 5. Sorbo *in compend. verb. Clauſura caſu* 6. Sanch. *cit. numer.* 52.

5 Quartus; ſi Abbatiſſa egrediatur è Monaſterio propter iuramentum fidelitatis præſtandum Domino ſæculari cauſa feudi ſui Monaſterij, tunc licita eſt egreſſio, ſi iuramentum per Procuratorem præſtare nequeat; in quo caſu deberet cum decenti, & honeſta ſocietate exire, & peracto iuramento inde reuerti; *ex cap.* 1. §. *vtrum de ſtat. regul. in* 6. Sanch. *cit. numer.* 51. Barboſ. *de Iur. Eccleſiaſt. lib.* 1. *cap.* 44. *nu.* 79. ratio eſt, quia in tali caſu agitur de cõmuni bono Monaſterij; poſſet enim contingere, vt feudum amittatur nullo peracto iuramento in quo caſu petẽda eſt licentia à Superiore, qui ſi illam deneget abſque cauſa, hoc conſtito, poterit Abbatiſſa auctoritate Iuris egredi, & ſi dubitet, an iuſtè, vel iniuſtè ſibi denegetur licentia, debet iudicio Superioris acquieſcere, quia in facto Superioris non præſumitur delictum, ex Sylueſt. *verb. Religio* 7. *quæſt.* 16. Sanch. *cit. num.* 52.

6 Quintus caſus eſt, quando Conuerſæ egrediuntur ad æleemoſynas petendas Conuentui neceſſarias, ſi commodè per alias perſonas petere non poſſint, qui caſus hodie raro contingere poteſt, ex Bonac. *cit. num.* 13. cum alibi prouiſum ſit Monialibus per Conſtitutionem. Gregorij XIII. quæ incipit *Deo ſacris.* atque ita affirmant Nauar. *de ſtat. Monac. conſil.* 8. *num.* 2. & Sanch. *cit. nu.* 56.

7 Sextus caſus, licita eſt Monialium egreſſio cauſa fundandi, vel reformandi Monaſterium eiuſdem Ordinis, vel vt ibi conſtituatur Abbatiſſa, vel Ianuæ, ſiue Rotę Prę-

8 fecta, aut Magiſtra Nouitiarum. Et completo

pleto officio poteſt, ſi velit, reuertere de conſenſu vtriuſquè Monaſterij, etiam ſi ſocia, quam ſecũ ſumpſit, redire renuat, ex Eman. Roder. *cit. art.* 5. Mirand. *loc. cit. q.* 3. *ar.* 2. Nauar. *comment.* 4. *de regul. not.* 4. *num.* 48. Sanch. *loc. cit. num.* 45. Barboſ. *de offic. & pot. Epiſc. alleg.* 102. *num.* 25. & Peirinus *loc. cit. num.* 26. vbi ait, quod caſus egrediendi cauſa fundãdi Monaſterium, expreſſus eſt in regula Monialium ſui ordinis *num.* 33. Bonacin. tamen *loco cit. num.* 70. ait, quod tutius eſt in his caſibus Sedem Apoſtolicam conſulere, niſi periculum ſit in mora. Et hoc declaraſſe Sacram Congregationẽ Cardin. affirmat Polac. 2. *par. vacat. Epid. cap.* 6. *concl.* 4. dicens, de ſententia Gauanti, & Barb. eãdem Sacram Congreg. decreuiſſe, non poſſe Monialem ſine licentia Sedis Apoſtolicæ è Monaſterio egredi pro inſtauratione alterius noui Monaſterij; Villalbos autem *tract.* 35. *diffi.* 45. *num.* 9. dicit, quod non eſt neceſſaria noua licentia Papæ, vel Nuncij, vt peracto officio Abbatiſſa cum ſuis ſocijs ad Monaſterium reuertatur; quia id conſequens eſt ad primam licentiam, quod etiam affirmat Sanch. *loc. cit.*

10 Præter hos caſus, alij ſex aſſignantur ab Vrbano IV. in Regula, quam Monialibus S. Claræ tradidit; ex Mirand. *cit. q.* 3. *art.* 2. & Com. Priuil. *verb. Clauſura Monialium* §. 5. quorum primus eſt, ineuitabilis, & periculoſa neceſſitas, vt incendij, incurſus hoſtilis, ſeu, alicuius conſimilis; ſecundus, quando Moniales mittuntur à Superiore ad ædificandum, ſeu reformandum Monaſterium ſui ordinis; Iulius enim ſecundus conceſſit Monialibus primæ regulæ S. Claræ, vt poſſint de Monaſterio egredi pro cõſtructione alterius; ex Hier. Roder. *cit. reſol.* 26. *num.* 38. Tertius, cauſa regiminis, quando Monialis mittitur, vt diximus, vt Abbatiſſæ munus gerat in alio Monaſterio, quartus, cauſa correctionis, quando Monialis tutò corrigi nõ poteſt in ſuo Monaſterio ob timorem cognatorum, de quo caſu infra *diſput. ſequẽti*, vbi de tranſitu Monialium. Quintus caſus eſt cauſa alicuius valdè euidentis, & grauis diſpendij euitandi, vt ſi Monialis in infirmitate contagioſa conſtituta ſit, & immineat magnum periculũ in alias, vt dictum eſt. Sextus caſus eſt, quando de mandato Superioris totus Conuentus ad aliud Monaſterium ſe transfert, de quo ſupra: qui omnes videntur coincidere cum ſuperioribus.

QVÆSITVM III.

An Monialis poſſit egredi de Monaſterio cauſa medendi morbo ita periculoſo, vt deſperaretur eius ſalus, illa non egreſſa.

SVMMARIVM.

1 *Exeundi è Monaſterio caſus in Bulla Pij V.* decori, & honeſtati *expreſſi, extenduntur ad ſimiles, non autem ad minus vrgentes, & diſſimiles.*
2 *Bonum particulare Monialis non præbet ſufficientem cauſam egreſſus.*
3 *Leges Eccleſiaſticæ non obligant cum tanto morali periculo mortis, vel grauis infirmitatis.*
4 *Vitæ propria nemini tollenda eſt defenſio.*
5 *Moniales votum nõ emittunt potius mori, quàm ob infirmitatem non egredi è Monaſterio.*
6 *Statuta Regularium non ſunt ita rigoroſè interpretanda, vt ſeruentur apices Iuris.*
7 *Vita hominis æſtimari non poteſt, & ad eã conſeruandã iure naturæ, tenemur.*

In hoc caſu duplex inuenio Doctorum placitum. Primum eſt Eman. Roder. *loco cit. q.* 49. *art.* 3. Mirand. *loco cit. q.* 4. *art.* 4. Bonacin. *loco cit. punct.* 9. *q.* 1. *num.* 18. Sanch. *d. cap.* 15. *num.* 39. Hier. Roder. *loco cit. reſol.* 26. *nu.* 50. Cenedo *ad ſextum collect.* 31. *num.* 2. Zerol. *in d. prax. Epiſc. par.* 2. *verb. Moniales.* Barboſ. *loco cit. de offic. & Poteſt. Epiſc. allegat.* 102. *num.* 21. Sorb. *verb. clauſura caſ.* 5. *in fine.* Guttier. *quæſt. canon. cap.* 14. Corduba *in addit. ad compend. ſub fine*, & aliorum quamplurimorũ Salmãticæ Doctorum, apud prædictos

ctos dicentium, non poſſe licentiam concedi Moniali clauſtro egrediendi cauſa medendi morbo ita periculoſo, vt deſperetur eius ſalus ea non egreſſa, niſi morbus adeò contagioſus eſſet, vt in reliquas Moniales ſerperet, & hoc nituntur probare infraſcriptis rationibus, & auctoritate Sacræ Cōgregationis Cardinalium, propter quam huic ſententię modo adhæreo, licèt anteà ſecunda ſententia mihi probabilior videbatur propter pietatem vitam conſeruandi.

1 Prima ratio; tres caſus, in quibus licitus eſt Monialibus egreſſus, expreſſi in ſupradicta Bulla Pij V. extendi poſſunt ad alios ſimiles, in quibus eadem, ac vrgētior cauſa eſt, & ratio; non autem ad diſſimiles, & minus vrgentes, at caſus præſens eſt valdè diſſimilis, & longè minus vrgens, ergo, &c. Probatur minor, quia in illis commune bonum Monialium ſpectatur, at præſens caſus ſolam peculiarem Monialis laborantis morbum periculoſum, vtilitatem reſpicit.

Secunda; Magnum ſequeretur clauſuræ detrimentum, cum enim periculoſi morbi frequentèr contingant, & ardens ſit Monialium auiditas egrediendi, ſæpius cō fingerentur cauſæ egrediendi, præſertim cum Medici faciles ſint ad iudicium, & atteſtationē faciendam in morbi grauitate.

2 Tertia, Textus *in cap. Periculoſo, in principio de ſtatu regul. in* 6. commendatur à Concilio Tridentino, & Conſtitutione Pij V. *Circa Paſtoralis*, & in eo omnia contēta confirmantur, ob ſolam communis boni Monialium rationem, ergo caſus ſolam, & ad priuatā Monialis vtilitatem reſpiciēs non probat ſufficientem cauſam egreſſus. Cōfirmatur; quia ſicut probabile eſt, Carthuſianos, ob commune bonum Religionis in abſtinentia à carnibus conſiſtens, obligari poſſe ad dictam abſtinentiam à carnibus, etiam ſi Medici illarum eſum ad tuendam vitam naturalem, neceſſarium eſſe, iudicauerint; Ita Moniales ob commune ipſarū bonum in clauſura conſiſtens ad clauſuram obligātur tempore infirmitatis non contagioſæ, etiam ſi è Monaſterio exitus alioquin neceſſarius ad corporis ſalutem, cenſeatur.

Nec obſtat, quod ſi, quidam Monialem inuaderet, ipſam interfecturus, & ad vitā tuendam eſſet opus egreſſus, & Moniali integrū eſſet egredi, licèt in hoc caſu agatur de priuata Monialis vtilitate. Quia diuerſa eſt ratio; nam periculum illud Mortis violentæ eſt certiſſimum, & a principio extrinſeco prouenit; at periculum ex morbo conſurgēns, & ab intrinſeco morbo proueniens, nec egreſſu vitatur; ſed Monialē ipſam comitatur Sanch. *loc. cit. n.* 39.

Tum quia, dum mors inferenda eſt ab extrinſeco, Monialis habet duplicem cauſam egreſſus, prima, vt euitet peccatū volentis ſibi mortem inferre; ſecunda, vt vitam propriam tueatur; in infirmitate verò naturali ſecūda tantum ſubeſt euadendi cauſa.

Additur, hoc fuiſſe deciſum à Sacra Cō gregatione Cardinalium teſte *Zerola* apud Hieron. Roder. *in ſum. qq. regul. reſol.* 26. *num.* 50.

Secundum placitum eſt Azorij *loc. cit. lib.* 13. *cap.* 8. *quæſ.* 1. Suar. *de relig. tom.* 4. *lib.* 1. *cap.* 9. *num.* 9. Nauar. *comment.* 4. *cit. num.* 48. *& in cap ſtatuimus numer.* 4. Liamas *in append. meth. cur. §.* o. Ioannes de la Cruz *de ſtat. relig. lib.* 1. *cap.* 5. *dub.* 4. *in fin.* Penna *in leg.* 1. *C. de commeatu lib.* 12. Peirin. *tom.* 3. *priuil. in addit. ad conſtit. Pij V. cap.* 6. *not.* 3. & aliorum dicentiū, poſſe Moniali licentiam concedi clauſtro egrediendi cauſa morbo ita periculoſo medendi, vt deſperaretur ſalus, ea non egreſſa; ratio eſt, quia credendum non eſt Summos Pontifices, cum tanto diſpēdio voluiſſe Moniales obligare ad Clau-

3 ſuram; tum quia Leges Eccleſiaſticæ cum tanto periculo morali mortis, aut grauis, & diuturnæ infirmitatis, non obligant; tum etiam, quod pro charitate inuentum eſt

4 contra illam torqueri non debet; & tandē, vt lex naturalis clamat, nemini tollenda eſt defenſio naturalis propriæ vitæ. Imo nec Votum perpetuæ Clauſuræ emiſſum à Monialibus fit ab eiſdem; cum hoc rigore moriendi potiùs, quam exeundi à Monaſterio, nec in earum Regula hoc poſtulatur.

Nihi-

Nihilominùs Moniales hortari libeat præ oculis habere maximæ conſtantiæ in Clauſura quarumdam Monialium, exemplum, quod refertur à Petro venerabili Abbate Cluniacēſe viro grauiſſimo *lib. 1. de miraculis cap. 22.* apud Eminentiſſimũ Cardinalem Baronium *in Annal. tom. 11. ſub anno* 1094. ſub ſequenti tenore. In Marcianicenſi Monaſterio Moniales multæ nobiles, & regio natæ genere, diuitijs, honoribuſq. contemptis, ſuperbiam calcabant, luxuriam ſubigebant; Chriſtique pauperiem ſequentes, mundum, ejuſquè principem ſuperabant. Hæ Clauſtro ſalutari concluſæ (ait Petrus) &(vt ſic dicam) vitali obrutæ ſepultura, potius mori quàm egredi, ante occumbere, quàm limen deſignati oſtij tranſgredi, elegerũt. Comburebatur Monaſterium, Moniales inde nolebant exire; tunc, forte, eo in loco erat Hugo venerabilis Archiepiſcopus Lugdunenſis, omnium fermè Galliarum Legatus Apoſtolicæ Sedis ab Vrbano II. creatus, magna probitate, & religione clarus: ad eum homines confugientes, conſilium petebant, rogaruntque, vt ſanctis Mulieribus incluſis ſuaderet egreſſum; adijt ille clauſtrum, ſummaquè celeritate omnes ad ſe vocatas, vt periculum effugerent, hortatus eſt: Cum illæ renuerent, & prius ſe mori, quàm propoſitum infringere, conſtantèr affirmarent; dixit Archiepiſcopus. *Auctoritate B. Petri, & Domini Papæ, cuius vice fungor, atque ex Abbatis veſtri obedientia, vobis præcipio; vt ad præſens hinc exeatis, neque vos cum habitaculis veſtris hic incendio incremari, ſinatis.* Ad hæc quædam maximæ nobilitatis, & conuerſationis, Giſla nomine, quam & ipſe (ait Petrus) multoties vidi, ſpiritu, & fide ſuccenſa, reſpondet. *Nos, Pater, timor Dei, & præceptum Abbatis noſtri, vt ignem æternum euadere poſſemus, infra hos, quos cernis limites, vſque ad mortem permanſuras, incluſit. Vnde nullo pacto fieri poteſt, vt abſque neceſſitate, præfixos nobis pœnitentiæ terminos, ſaltem pedis paſſu, tranſgrediamur; niſi ab illo, qui nos in hoc incluſit loco, ſoluamur. Noli ergo Domine, ſi placet hoc iniungere, quod nobis agere non licet: ſed ſicut nos ignem præcipis fugere; ita magis igni, vt à nobis fugiat, virtute Chriſti Domini noſtri armatus iniunge.* Ad quam mulieris fidem ſtupefactus Archiepiſcopus, ac ſubito & ipſe fide repletus, foras exijt, & coram cunctis, qui aderant, flammas intuens, ac lachrymis ora perfuſus, ait. *In Nomine Domini, & per meritum huius, quæ nunc locuta eſt Mulieris, Recede Ignis peſtilifer ab Ancillarum Dei habitaculis, nec damna aliqua vltra inferre, præſumas.* His à Pontifice verbis prolatis, (ſicut mihi teſtificati ſunt, qui viderũt) repente immenſitas flammarum inuiſibili virtute repreſſa, velut ferreo muro obſtante, vltra procedere non potuit; & abſque aliquo humano ſubſidio, abſque aliqua pluuiæ gutta, incredibili celeritate ſeipſum extinxit. Sic magnifico, & inſperato miraculo, ſanctum propoſitum mulierũ ſibi bene acceptum eſſe, Diuina Pietas cõprobauit. Hec Petrus Venerab.

6 Confirmatur ſupradictum Placitum ſecũdum, ex ſequẽti doctrina Bald. *in rub. C. de Conſtit. priu.* & aliorum Iuriſtarum communitèr aſſerentium, Statuta regularium non eſſe ita rigorosè interpretanda, vt apices Iuris ſeruentur, ſed debent ampliari ex bono & æquo, ideſt ſecundum æquitatem naturalem, licèt non ad libitũ, ſed prudentèr ſecundum terminos Iuris naturalis, & gentium; quod maximè debet verificari in caſu propoſito, vbi agitur de periculo vitæ, aut grauis, & diuturnæ

7 infirmitatis; cum vita hominis æſtimari non poſſit *leg. penultima in fine ff. de donatio.* & ad eam conſeruandam iure naturæ, teneamur. Imo ait Penna, quod eo caſu poſſet Monialis inuita extra clauſtra trahi; & Diana *loc. cit. tract. 2. de dubijs Regul. reſol.* 105. ait, quod pro firmitate huius ſententiæ inuenies pulchram allegationem Ioan. Mariæ Nouarij, apud Riccium *in praxi tom. 4. reſol. 193. nu. 3.*

QVÆSITVM IV.

Si Monaſterium ſit in loco deſerto, ad quod Medici non poſſint ita fre-

frequenter accedere, & Morbus alicuius Monialis petat Medicorũ frequentiam, An poſſit in tali caſu infirma è Monaſterio exire.

SVMMARIVM.

1 *Naturalis ratio dictat praualere Ius naturale conſeruandæ vitæ, præcepto poſitiuo Clauſuræ.*

2 *Summi Pontifices Clauſuram indicentes ſemper intendunt prouidere bono Communitatis, & non Monialis particularis.*

ETſi præſens quæſitum reſolutum maneat ex dictis in antecedenti; nihilominùs ſententias Doctorum in hac re ſpeciali in medium proferam; Emanuel. Roder. *tom.* 1. *qq. regul. q.* 49. *artic.* 2. & Hieron. Roder. *in ſum. qq. regul. reſol.* 26. *num.* 51. reſpondent affirmatiuè, addẽdo, ſi Monialis illa ex voto ad Clauſuram non teneatur, nec illam tale Monaſterium ante Concilium Tridentinum ſeruauerat, & Monialis ſit anus, & non vulgaris auctoritatis, quia fuit Abbatiſſa, vel Prioriſſa, &c. his enim concurrentibus, exiſtimant illi ſufficientem cauſam, vt egrediatur de Monaſterio de licẽtia Superioris; Nõ obſtãte Conſtitutione Pij V. quam ſic limitãt neque, quod in hoc egreſſu attendatur ſola illius Monialis vtilitas, quia ex alio capite vna cum lege naturali vitandi periculum ineuitabile Mortis, verſantur tot ac tales circumſtantiæ concurrentes in hoc caſu, quæ præponderare cenſentur illi Clauſuræ rigori in d. Conſtitutione deſcripto. Huic ſententiæ videtur adhærere Villalb. *loco cit. diffic.* 45. *n.* 7. vbi *n.* 6. *antecedenti docèt*, ſententiam Nauarri poſſe ſequi in Monaſterijs, vbi Clauſura ex ſolo præcepto, & non ex voto ſeruatur; quia licita egreſſus cauſa eſt, aliquod vrgens pericu-
1 lum vitæ, in quo ratio naturalis dictat præualere Ius naturale conſeruãdæ vitæ præcepto poſitiuo Clauſuræ.

Cõtra quos DD. diſputant Sanch. *d. c.* 15. *n.* 39. & Miranda *de ſac. Monial. q.* 3. *ar.* 2. *concluſ.* 2. negantes, eſſe licitum egreſſum Monialis ad aliud Monaſterium eiuſdem Ordinis, cuius aer, ſitus, temperies, & alia huiuſmodi ſalubriora, commodioraq. iudicantur à peritis Medicis ad vitandum periculum ſuæ infirmitatis; dicunt enim, quod in hoc caſu commune Monaſterij bonum talem egreſſum non petit; quorum quidem ſententia hodie in praxis ſeruatur; imo propter eandem rationem Mirãd. *loc. cit. concl.* 2. & Portell. *verb. clauſ. n.* 23. dicũt, qđ, ſi Medicus aſſerat Monialẽ morituram, niſi ad balnea pergat extra Conuentum, non poſſe Superiorem dare licentiam illam egrediendi. At Peirinus *tom.* 3. *Priuileg. ſui ordin. in addit. ad Cõſt. Pij V. cap.* 6. *num.* 8. proponit hoc dubiũ, ſcilicet; Si Medicus dicat, Monialis hæc in Monaſterio curari non poteſt, nec mortem euadere valet, & tamẽ Superior licentiã renuit concedere exeundi, licebit ne huic Moniali petita licentia, & non obtenta, exire? Et reſpondet affirmatiuè, cum Penna *in l.* 1. *C. de Comeatu lib.* 12. & dicit, hoc eſſe valde rationi cõſentaneum. Nihilominus ſtando in reſolutione antecedentis quæſiti, partem negatiuam ſuſti-
2 neo hac ratione ductus, quod Summi Põtifices Clauſuram Monialibus indicentes, ſemper intendunt prouidere Cõmunitati, & non Monialibus in particulari. Collector Priuil. & Corduba, apud Eman. Roder. *loc. cit.*

QVÆSITVM V.

Moniales quorum conſenſu, & licentia egredi è Clauſura queant.

SVMMARIVM.

1 *Licentia exeundi è Monaſterio ſemper à Superioribus eſt petenda, niſi periculum ſit in mora.*

2 *Moniales egreſſæ è Monaſterio rationabili de cauſa, in locum honeſtum ſe recipiant, & clauſæ morentur, quouſquè eis de Monaſterio prouideatur.*

3 *Neceſſitas lege caret.*

4 *Moniales egreſſæ è Monaſterio ex vrgenti neceſſitate, tenentur admonere Superiorem*

riorem quandiù extra Monaſterium exiſtant.

5 *Epiſcopi, vel eius Vicarij generalis conſenſus, & licentia requiritur, vt Moniales Epiſcopo ſubiectæ egredi poſsint è Monaſterio.*

6 *Moniales exemptæ, quorum cōſenſu exire debeant è Monaſterio.*

7 *Lex Eccleſiaſtica non pendet ex acceptatione, nec ſua vi deſtituitur, niſi poſt lõgiſſimam præſcriptionem.*

8 *Epiſcopo facultas concesſa à Concilio Tridentino, intelligitur etiam conceſſa ſuo Vicario generali.*

9 *Licentiæ concedendæ Monialibus è Monaſterio exeundi facultas, ad quos Vicarios extendatur.*

10 *Licentia pro Monialibus Sedi Apoſtolicæ ſubiectis exeundi de Monaſterio, à quo ſit concedenda.*

11 *Moniales Regularibus ſubiectæ è Monaſterio egredientes de ſola licentia ſuorum Prælatorum, an ſint puniendæ.*

1 SVpponendum eſt, in omnibus, & ſingulis caſibus ſupradictis, petendam eſſe Superioris licentiam, niſi periculum ſit in mora, quia tunc Moniales de præſumpta Superioris licentia, exire poterunt, dummodò ſe ad honeſtum locum transferant, in quo quantum commodè fieri poteſt, clauſæ morentur, quouſquè
2 eis de alio Monaſterio prouideatur. Dixi niſi periculum ſit in mora, quia ſi Superior ob diſtantiam conſuli nequeat, tunc excuſantur Moniales exeuntes in tali periculo, non ſolum à Cenſura, verùm etiã ab omni peccato; ratio eſt, quia hic caſus
3 per Epichæiam exceptus videtur, cum neceſſitas lege careat, nec prçſumatur Superiorẽ velle in tali caſu, & periculo Moniales ad Clauſuram obligare, ex Eman. Roder. *loc. cit. quæſt.* 49. *art.* 1. *&* 2. *Sorbo verb. Clauſura Monialium caſu* 1. *verſ. circa hunc caſum.* Lelio Zecchio *de republ. Eccleſiaſt. titul. de regul. cap.* 3 *num.* 15. Sãchez *loc. cit. num.* 38. *&* 62. & Bonacin. *de clauſ. quæſ.* 1. *punct.* 8. *num.* 6. vbi dicit, Mo-
4 niales prædictas, quæ vrgente neceſſitate exeunt, non obſtante licentia, teneri poſt egreſſum admonere Superiorẽ, ſi poſſunt, quamdiu extra Monaſterium exiſtũt, quia cognitio cauſæ pertinet ad Superiorem; vnde fieri poteſt, vt cauſa, quç Monialibus legitima videbatur, à Superiore non approbetur, & conſequentèr Moniales ad Clauſuram ſtatim redire cogantur; quod ſi ceſſauerit cauſa egreſſus, & Moniales redeant ad Monaſterium, non tenentur ex vi Clauſuræ præcisè ſuum egreſſum ſignificare Superiori, quia illius facultate, & approbatione non indigent; ex eodem Zechio, & Sanch. *citatis*.

5 Quibus ſic explicatis, deueniendum eſt ad auctoritatem Epiſcopi, & Superioris dictam licentiam exeundi concedentis; & aduertendum eſt, quod Moniales Epiſcopo, vel Sedi Apoſtolicæ ſubiectæ exire non poſſunt, niſi adſit conſenſus, & licentia Epiſcõpi, vel eius Vicarij genera-
6 lis. In Monaſterijs verò exemptis, quæ Regularibus ſubduntur, facultas exeundi cõcedenda eſt à Superiore Ordinis, vel ab alio Prælato immediato, & præterea ab Epiſcopo, vel illius Vicario, vt habetur in Concilio Tridentino *ſeſſ.* 25. *capitul.* 5. *&* in Bulla Pij V. quæ incipit *Decori, & honeſtati* ſub his verbis; *quæ tamen præter alios ordinum Superiores, quibus cura Monaſteriorum incumberet, etiam per Epiſcopum, ſeu alium loci ordinarium, etiam ſi prædicta Monaſteria ab Epiſcoporum, & ordinariorum iuriſdictione exempta eſſe, reperiantur, cognita, & expreſsè in ſcriptis approbata ſit*, quicquid dicant in contrarium Eman. Roder. *qq. regul. to.* 1. *q.* 49. *ar.* 6. Mirand. *de ſac. Monialibus q.* 3. *art.* 6. dicentes, quod in Hiſpania dicta Conſtitutio Pij V. neq. recepta fuit, neque ad vſum redacta. Contra quos diſputat præcipuè Suarez *de Re-*
7 *lig. tom.* 4. *lib.* 1. *cap.* 9. dicens, legem Eccleſiaſticam non pendere ex acceptatione, neque ſua ui deſtitui, niſi poſt longiſſimam præſcriptionem; ideoquè noſtram ſententiam Conſtitutioni Pij V. conformem ſequuntur, prçter Suarez *loc. citato*, Nauar. *com.* 4. *de regul. num.* 60. Sanchez *tom.* 1. *in decal. lib.* 6. *cap.* 15. *nu.* 26. Azor. *tom.* 1. *inſtit. moral. lib.* 13. *cap.* 8. Bonac.

de Clauſura q.1.punct.8. num 1. Victorell. *de orig. & clauſ. Monial. §. An ſolus Epi-*
8 *ſcopus pag.26.* Dixi eius Vicario generali, quia facultas, quæ Epiſcopo conceditur in Tridentino, cenſetur etiam conceſſa ipſius Vicario generali, niſi Vicarius excipiatur, aut niſi res aliena ſit à Vicario; ex Bonac. *loc.cit. num. 3.* Sanchez *lib. 3. de Matrim.diſp.29. num.16.* maximè cum Vicarius generalis vocetur loci Ordinarius, ex eodem Sanchez *loc.cit.num. 3.* & Iacobo Sbrozia *de Vicario Epiſcop.lib. 2. quæſt.55. n.9.* Et Barboſ. *de offic. & poteſt.*
9 *Epiſcop.par.3. alleg.102. num.28.* Extendit illam ad Vicarium capitularem Sede Vacante, extendi præterea poterit (vt exiſtimo) ad Vicarios generales aliorum Prelatorum, tàm regularium, quàm ſæcularium Monialium Præfectorum, vt colligitur ex Sanch. *in decal.lib.6.cap. 15. num. 30.* &
10 Victorell. *cit.pag. 31.* Si Monaſteriũ ſãctæ Sedi Apoſtolicæ immediatè ſit ſubiectum, Vicarius Epiſcopi non poterit appellari huius Monaſterij Ordinarius Vicarius, quia Epiſcopus cenſetur delegatus Sedi Apoſtolicæ circa illud Monaſterium, ac per conſequens Vicarius non poterit approbare, & concedere pro tali Monaſterio licentiam egrediendi in caſibus prædictis. Ita Merolla *tom. 1. diſput. Theolog. mor.diſp. 1.cap. 2.different.4. num. 488.*
11 Quod ſi petas, An ſi Moniales regularibus ſubiectæ egrediantur è Monaſterio in dictis caſibus de ſola Superiorum licentia ſint puniendæ; Reſpondent Barboſ. *de offic. & pot. Epiſcop. cit.num.28.* & Campan. *in diuerſ.iuris canon.rubr.12. cap.26. num. 22.* quod in tali caſu debent Moniales, & Superiores per cenſuras Eccleſiaſticas, & alia iuris remedia ab eodem Ordinario puniri, Nauar.tamen *conſ. 615. in cap. An generalis num.6. de ſtat. Monac.* & Eman. Roder. *loc. cit. art. 6.* dicunt, Moniales in dictis caſibus exire poſſe de Monaſterio abſque ſcrupulo conſcientiæ cum ſola licentia ſuorum Superiorum; Quæ ſententiæ forſitan conciliari poſſunt inter ſe, ſi attendatur vſus, & receptio prædictæ Bullæ Pij V. vt videtur docere Bonacin. *loco citato*, maximè ſi in hac re attendatur ineuitabilis neceſſitas, quæ lege caret.

QVÆSITVM VI.

Sub qua forma licentia egrediendi ſit Monialibus concedenda.

SVMMARIVM.

1 *Licentia pro Monialibus exeuntibus à Monaſterio debet eſſe ex cauſa cognita, & in ſcriptis expreſſa, non autem ſolum oretenus.*
2 *Actus celebratus ſine forma non ſubſiſtit.*
3 *Moniales egredi à Monaſterio grauius eſt, quàm ſæculares in illud ingredi.*

1 DAto, quod Monialis egredi debeat è Monaſterio in aliquo ex prædictis caſibus, Licentia pro tali egreſſu debet eſſe ex cauſa cognita, & in ſcriptis expreſſa, ex ſupradicta Bulla Pij V. vnde ſi tãtùm verbo concedatur non tenet, ex Bonac. *q. 1.de clauſ.punct. 4.* Sanch. *loc. cit. cap. 15. num.28.* Mirand. *cit.q.3.art.6.concluſ. 2.* Victorell. *loc.cit.§. An ad euitandam culpam pag.26.* quia in Bulla legitur, *Aliter autem, quam, vt præfertur egredientes, &c.* tum quia ſcriptura in hoc caſu vide-
2 tur de forma, actus autem celebratus ſine forma non ſubſiſtit; Vnde colligit Suarez *tom.4.de relig.lib.1. cap.9.* omnes conditiones in dicta Bulla poſitas ad peccatum, & ad cenſuram euitãdam neceſſarias eſſe, & quãuis attento decreto Cõcilij Tridẽtini *ſeſſ.25.de regul.cap. 5.* dubitari poſſit an dicta licentia egrediendi Monialibus conceſſa, eſſet in ſcriptis neceſſariò danda, quia Concilium *loc.cit.* loquitur de ingreſſu, non autem de egreſſu, ac decernit licentiam, quoad talem ingreſſum debere eſſe in ſcriptis; imò loquens de licẽtia, quoad egreſſum, non meminit huius conditionis, quæ videbatur vrgentior, & neceſſaria ad exitum, cum grauius ſit, Mo-
3 nialẽ è Monaſterio egredi, quam ſæculares in illud ingredi. Tamẽ hanc difficultatẽ ſubſtulit Pius V. in Conſtitut. quæ incipit *Decori, & honeſtati*, vbi hanc quoque licen-

licentiam exitus in ſcriptis exigit per hæc verba, *& expreſsè in ſcriptis approbata ſit è Monaſterijs præfatis exire, &c.* vt benè aduertunt Nauar. *com.4.num.60. verſic. ſecundo reſpondeo de regular.* & Sanchez *loco cit.num.29.*

QVÆSITVM VII.

Moniales licitè egredientes è Monaſterio, quando ad illud reuertere teneantur.

SVMMARIVM.

1 *Egredientes Moniales è Monaſterio iuſta de cauſa, finita huiuſmodi cauſa, tenentur ſtatim redire.*

2 *Cauſa diſpenſationis ceſsante ceſſat effectus.*

3 *Monialis egreſſa quo temporis ſpatio poſſit ſuum reditum differre.*

1 MOniales, obtenta licentia egrediendi in dictis caſibus è Monaſterio, & de facto egreſſæ, tenentur ſub mortali ſtatim expleta cauſa egreſſus, ſe ad Monaſterium recipere *ex cap. periculoſo §. Verũ*
2 *quando de ſtatu regul. in ſexto*, quia ceſſante cauſa diſpenſationis, ceſſat effectus; dixi *ſtatim*, quod puto intelligendum eſſe moraliter, non methaphyſicè, vt benè notãt Mirand. *loc.cit.art.5.* & Barboſ. *de off. & pot.cit.num.58.*

3 Hinc eſt, quod Sanch. *loco cit.num.60.* fateatur, Monialem ſanitati donatam, ingreſſum ſuum in Monaſterium differentẽ, per breue ſpatium, ideſt per vnum, vel duos dies, non peccare mortaliter; Videatur Andreas Victorell. *loco cit. §. An Monialis è Cœnobio pag.* 24. vbi ait, quod cum pręceptum ſit morale, breuis mora ei non repugnat, & ſic videtur approbare dictam opinionem Sanch. *loc. cit.*

Monialis paritèr egreſſa reformandi gratia, non peccat, ſi aliquantulum immoretur, & à recto tramite viginti, aut 25. millibus deuiaret ad aliquam Eccleſiam colendam, ſeu ad conſanguineos viſitandos, quia hoc non fit in fraudem Clauſuræ. Ita Guttierez *lib.1.cit.cap.14.* & Bonac. *cit.num.24.*

DISPVTATIO XXI.

De Tranſitu Monialium de vno ad aliud Monaſterium.

Quæſitum I. An liceat Monialibus de vno ad aliud Monaſteriũ tranſire.

Quæſitum II. Licentia Tranſitus Monialium ab vno ad aliud Monaſterium, à quo ſit concedenda.

Quæſitum III. Vtrum Monialis poſſit ab vno ad aliud Monaſterium transferri ſub ſpe correctionis.

Quæſitum IV. Vtrum Monialis incorrigibilis poſſit de Monaſterio ad aliud trásferri, vel omninò expelli.

Quæſitum V. Vtrum Moniales de vno ad aliud Monaſterium tranſlatæ, fugam arripientes, Apoſtatæ cenſeantur.

Quæſitum VI. De conditionibus in translatione Monialiũ obſeruãdis.

Quæſitum VII. Vtrum Monialis ad aliud Monaſterium delata, ferat ſecum dotem, & hæreditatem, omniaquè bona, quæ priori contulit Monaſterio.

Quæſitum VIII. Vtrum vſusfructus bonorum Monialis, quæ tranſit ad aliud Monaſterium, pertineant ad ſecundum Monaſterium, vbi Monialis alenda eſt.

Quæſitum IX. Vtrum Monialis alicuius Monaſterij deſtructi tranſlata ad aliud, recuperet ſuam dotem, aliaquè bona pro ſecundo Monaſterio.

Quæſitum X. De Tranſlatione omnium Monialium de vno ad aliud Monaſterium nouitèr habitandũ.

Quæſitum XI. Vtrum Moniales de vno ad aliud Monaſterium tranſlatæ debeant in illo Nouitiatum agere, deinde Profeſſionem emittere.

QVÆSITVM I.

An liceat Monialibus de vno ad aliud Monaſterium tranſire.

SVMMARIVM.

1 *Tranſitus de vna religione ad aliam tunc eſt licitus, quando non fit temeritate, leuitate, vel alia animi perturbatione, ſed ſtudio perfectioris vitæ.*

2 *Tranſitus quibus de cauſis laudabilis cenſeatur.*

3 *Moniales ratione ſtrictioris, & perfectioris Religionis, tranſire poſſunt de vno ad aliud Monaſterium.*

4 *Tranſitus de vna ad aliam Religionem plurimum confert bono communi Religionis, & perfectioni Monialium.*

5 *Tranſire volens ſi recedit antequam ſibi conſtet Religionem ad eum recipiendũ, paratam eſſe, Apoſtata eſt.*

6 *Tranſire poteſt Monialis ad aliam Religionem perfectiorem, ſeruata forma decreti Sacræ Congregationis Concilij Tridentini.*

7 *Iuris diſpoſitio, quæ loquitur de Monachis locum habet, etiam in Monialibus; dummodo non repugnet qualitas ſexus.*

8 *Iura nulla prohibent tranſitum Monialibus de vno ad aliud Monaſterium & num. 10.*

9 *Tranſitus Monialis ad laxiorẽ Religionem ex iuxta cauſa concedi poteſt.*

11 *Monialis, quæ trãsfertur de vno ad aliud monaſterium, quomodo ſit recipienda.*

1 QVamuis Apoſtoli Pauli 1. *Cor.* 7. cõſilium ſit, quemq. in ſua vocatione, qua vocatus eſt permanere, tamen Tranſitus de vna Religione ad aliam eſt licitus, quando non temeritate, leuitate, odio, ira, contemptu, vel alia qualibet animi perturbatione, ſed ſtudio perfectioris vitæ, fit ſecundũ Mirand. *q.* 31. *art.* 6. *concluſ.* 1. Sãch.
2 *in decal. lib.* 6. *cap.* 7. *nu.* 11. Eſtquè laudabilis tranſitus, quando zelo perfectioris vitæ traducendæ fit, vel quando à ſuo Inſtituto propria Religio declinat, vel deniquè, quando ob debilitatem, vel aliam iuſtam cauſam propria Religio tolerari nequit. Ita docet S.Thom. 2.2. *q.* 189. *ar.* 8.
3 Ideo Moniales ratione ſtrictioris Religionis, & arctioris diſciplinæ poſſe de vno Monaſterio ad aliud tranſire, ratio ſuadet,
4 quia huiuſmodi Tranſitus plurimùm confert bono communi Religionis, & Monialium perfectioni, aliàs Spiritui ſancto excitanti ad arctiorem vitam ducendam, & ad chariſmata meliora Moniales; daretur manifeſta repulſa, & Religioſæ perfectioni aditus occluderetur; ita habetur in Concilio Tribulienſi c. 20. q. 4. vbi dicitur. *Virgines Sacræ ſi pro lucro animimæ ſuæ propter diſtrictiorem vitam ad aliud Monaſterium pergere diſpoſuerint; Synodus concedit.* & Gloſſa *cap.* 1. *in princip. verb. perpetua de ſtat. regul. in* 6. & ibi Ancharan. *num.* 1. Geminianus *num.* 11. quod etiam affirmant D. Thom. 2.2. *quæſt.* 188. *ar.* 8. Abbas *in cap. finali de ſtat. monach. nu.* 2. Franch. *in cap.* 1. *de religioſis domibus nu.* 2. Franc. March. *deciſ.* 963. *par.* 1. *num.* 4. Soocin. *conſ.* 27. *lib.* 2. Sylueſt. *verb. Religio* 4. *q.* 16. Carolus Tapia *in Authent. ingreſſi verbo ingreſſi cap.* 9. *num.* 37. *Cod. de ſacroſanct. Eccleſ.* Gregor. Lopez *lib.* 9. *verbo religioſis par.* 1. *tit.* 7. Decian. *lib.* 1. *reſpõſ.* 20. *num.* 13. qui omnes admittunt abſolutè tranſitum Monialium de vno ad aliud Monaſterium in illis caſibus, in quibus permittitur Religioſis tranſitus ad aliam religionem petita licentia.

Et quod Moniales poſſint maximè cauſa aſperioris, durioris, ſtrictioris, & perfectioris Religionis ad aliud Monaſterium tranſire, fortior, & manifeſtior ratio probat; idque tenent communiter Doctores, præſertim *in cap. licet de regul.* & Emanuel Roder. *qq. regular. tom.* 3. *q.* 52. *ar.* 6. Barboſ.

boſ. *in collect. ad cap. licet.* 16. *num.* 3. *de regul.* Praxis Epiſcopalis *par.* 1. *verbo Monialis in fine.* Sāch. *in decal. lib.* 6. *cap.* 7. *nu.* 6. Barthol. à S. Fauſto *in theſau. relig. quæſt.* 327. & omnes alij ſuperiùs citati.

Præterea Sacra Congregat. Cardinal. Concilij Tridentini Interpretum *ſub die* 21. *Septemb.* 1624. *Statuit, vt de cætero nullus permittatur ad arctiorem Religionem tranſire, niſi prius ſuperiori legitimè conſtiterit, eam Religionem paratam eſſe illum recipere, qui licentiam petit, tumquè Regularis rectà ſe transferat ad arctiorem, quod vt re ipſa impleatur, idem ſuperior omni ſtudio, ac diligentia inuigilet.*

5 Vnde ſi antequam ſibi conſtet Religionem eſſe paratam ad recipiendum volentem tranſire, recedat, apoſtata eſt, cum
6 ſub nullius obedientia ſit. Moniales ergo ad aliam Religionem perfectiorem hodiè trāſire poſſunt ſeruata forma dicti decreti, quia rationes in eo traditę ad honeſtatem huius Trāſitus ſuadendam, procedūt ęquè in Monialibus, per ea, quę tradit Mādoſ. *in ſignat. grat. verb. licentia col.* 9. *verſ. quæ dicta ſunt*, & Tapia *in Authent. ingreſſi loc. cit.* Zerola *in praxi Epiſc. part.* 1. *verb. Moniales in fine* Barboſ. *d. iure Eccleſ. lib.* 1. *cap.* 42. *num.* 45. Nouarius *in ſumm. Bullar. de Apoſtatis, & eiectis*, & alij ſupra citati, qui eadem ratione hunc trāſitum probant, qua Religioſorum Tranſi-
7 tum ad ſtrictiorem Religionem; diſpoſitio enim, quæ loquitur de Monachis, locum etiam habet in Monialibus, dummodò non repugnet qualitas ſexus; *ex cap. finali de ſtat. Monach. & d. cap. Licet §. cū etiam Romanus de regul.* & Hoſtienſ. *ibidem col.* 4. *verſic. quia ex quo* Bartolus *in leg.* 4. *num.* 16. *C. de colleg. illic.* Cardin. *in Clement.* 1. *q.* 7. *de regul.* Mandoſ. *loc. citato verſ. quæ vero*; at Monachi tranſire poſſunt ad ſtrictiorem Religionem ſeruatis ſeruandis, vt ſatis conſtat, ergo etiam Moniales, nō enim repugnat qualitas ſexus; Tū quia conſtituta a iure pro fratribus, pro Monialibus etiā proportionabilitèr diſpoſita cenſentur, ex ſententia Canoniſtarum.

Neque aliquam affert difficultatem Tex. *in d. cap. licet de regul.* vbi hic Tranſitus permittitur quidem, ſed in viris Religioſis, nō verò in fœminis. Neque obſtat, quod Monialibus tam ſtrictè præcepta ſit Clauſuram *in cap. vnico de ſtat. reg. in* 6. *in principio.* & in Concilio Tridentin. *ſeſſ.* 25. *de regul. cap.* 5. & *in Motu* Pij V. qui incipit *Decori & honeſtati*; quia huiuſmodi
8 iura loquuntur de Clauſura Monialium, non excludendo tranſitum ſupra explicatum; cum ad maiorem perfectionem tendat; Imo prędicta iura, & ſāctiones prohibent egreſſum Monialium à Monaſterio, non verò Tranſitum, vt Monialibus vagādi ocaſionem occludant, & in ſecuro continentiæ ſtatu retineant, quod habetur *in d. cap. licet, & in cap. ſanè, cap. ſignificatum de regul. & cap. recolentes de ſtat. monachor.* & Nauar. *in cap. ſtatuimus not.* 4. *q.* 93. *num.* 48. Eman. Roder. *loc. cit. q.* 52. *ar.* 6. Sanch. *loco cit. cap.* 7. *num.* 6. & Ricciullus *in tract. de iure perſonarum extra grem. Eccleſ. vagant. lib.* 3. *cap.* 5. *num.* 4. affirmans pluries hoc approbaſſe Sacram Congregat. Cardinal. & ſignantèr *in vna Nanneten.* 16. *Ianuar.* 1615. & *in vna Redonen.* 31. *Ianuar.* 1617.

9 Imo extendit idem Ricciull. *num.* 5. tranſitum Monialium ad laxiorem Religionem ex iuxta cauſa, citans Decianum *loc. cit. reſp.* 20. & affirmat idipſum cenſuiſſe dictam Sacram Congregationem *in eadem Nanneten.*

10 Nec paritèr obſtat *d. cap. vnico §. Confirmatos in fine, de relig. domib. in* 6. in quo decernitur, *vt nullus Ordo ad alium, vel Conuentus ad Conuentum ſe, ac loca ſua totalitèr transferat, abſq. licentia Sedis Apoſtolicæ*; quia in tali textu ſermo eſt de locali translatione non perſonali, ex Eman. Roder. *loc. cit.*

11 Benè tamen aduertēdum eſt, quod Monialis tranſiens debet in aliud Monaſteriū recipi, vt Nouitia, & quia profeſſa in vno Monaſterio, vt poſſit profiteri in alio, requiritur licentia Superioris primi Monaſterij; quia Monialis translata à primo Monaſterio, ſecundi non poteſt fieri Monialis, niſi in eo profeſſionem emiſerit; Rota *deciſ.* 109. *nu.* 2. & *ſeq. in recent.* dum-

modò Summus Pontifex non indulgeret, illam ſecundum regulã ſecũdi Monaſterij viuere poſſe, præſertim, quando ſecundũ Monaſterium illius indigeret, vt melius ad Clauſurã reduci poſſet. *infra quæſ.* 11.

Si verò Monialis ſit translata cauſa pœnitentiæ, tunc ali debet per Monaſterium, à quo transfertur, vt dicit Rota *loc. citat.* Idẽ dicẽdum eſt de Conuerſis, & Oblatis, ex Tapia *loc. cit. cap.* 9. *num.* 39. *& capit.* 16. *num.* 57. Eman. Roder. *tom.* 3. *q.* 21. *art.* 2. Sanch. *loc. cit. num.* 9. Nouar. *in ſum. de Apoſt. & eiectis num.* 10.

QVÆSITVM II.

Licẽtia Tranſitus Monialium ab vno ad aliud Monaſterium, à quo ſit concedenda.

SVMMARIVM.

1 *Licentia ſemper in Tranſitu de vna ad aliam Religionem, eſt petenda, ne bonũ Obedientiæ contemni videatur.*
2 *Licẽtia petenda eſt à Prælato ante Tranſitum, expectando debito tempore reſponſum.*
3 *Licentiam tranſeundi ſatis eſt petere, & ea iniuſtè denegata, licet tranſire.*
4 *Subditus licẽtiam petens tenetur Superiori interroganti de cauſa ad tranſitum inducente, exprimere.*
5 *Prælatus immediatus Monaſterij poteſt licentiam tranſeundi ad arctiorem Religionem concedere.*
6 *Licentia pro Moniali tranſeundi ad aliud Monaſterium, An ab Abbatiſſa ſit concedenda.*
7 *Tranſire non poteſt Monialis de vno ad aliud Monaſterium, inconſulta Sede Apoſtolica.*
8 *Licentia tranſeundi de vno ad aliud Monaſteriũ, quibus de cauſis ſit concedẽda.*
9 *Superior denegans iniuſtè licentiam Moniali tranſeundi ad ſtrictiorem Religionẽ, vel Monaſteriũ, peccat mortaliter.*
10 *Licentia Tranſitus ad aliam Religionem non debet dari indefinitè.*

1 Religioſus, quando nulla petita à Superiore licentia, tranſiuit ab vno ad ad aliud Monaſterium, in eo præſupponitur malus animus, vt apertè colligitur *ex eod. cap. licèt. verſ. quo circa*, vbi deciditur, petendam eſſe ad hunc tranſitum licentiam, ne bonum Obedientiæ contemni videatur; quæ cum principem in Religione locum teneat, non poteſt inſtinctus Spiritus ſancti, nec bonus zelus pręſumi in eo, qui ex non petita licentia tranſiuit. Ita Lapus *alleg.* 135. *num.* 2. Hoſtienſ. *in d. c. licèt. num.* 15. *verſ. bonum obedientiæ* Abbas *ibi num.* 10. & Sanch. *in decal. cap.* 7. *num.* 13.

2 Ideo Licentia tranſeundi ad ſtrictiorẽ Religionem neceſſariò petenda eſt à Prælato ante Tranſitum, expectando debito tempore reſpõſum Superioris, per Azor. *lib.* 12. *cap.* 14. & Sanch. *in decal. loc. cit. n.* 33. & conſtat *ex d. cap. licet verſ. quo circa*, vbi verbum *debet* neceſſitatem importat; & conſilium, vel licentiam petere iuſſus, eòdem iure cogitur debito tempore reſpõnſum expectare, *ex cap. cum in veteri ad fin. de elect.* Abbas *in cap. licet num.* 8. & Cardinal. *numer.* 2. *oppoſit.* 3. Roſell. *verb. relig.* 4 *num.* 4. Syluest. *eod. verb. q.* 1. *notab.* 2. & Angel. *verb. religioſus numer.* 35.

3 Verum quidem eſt, quod ſatis eſt illam petere, licèt non obtineatur à Superiore, & ea iniuſtè denegata, licet tranſire.

4 Tenetur ſubditus licentiam petens Superiori interroganti de cauſa ad tranſitum inducente, exprimere; ratio eſt, quia Tranſitus permittitur cum ex maioris perfectionis ardore proficiſcitur, ergo opus eſt de tali ardore Superiorem eſſe certioratum, vt num licentiam concedere iure teneatur, inſpiciat. Ita Innocent. *d. c. licet num.* 1. *&* 2. Sanch. *loc. cit. nu.* 36.

5 A quo verò licentia ſit concedenda, dico, Prælatum immediatum ipſius Conuentus, & Monaſterij poſſe licentiam trãſeundi ad arctiorem Religionem cõcedere; ita Azor. *lib.* 12. *inſtit. moral. cap.* 14. *q.* 7. Bonacin. *loco citato q.* 2. *punct.* 9. *propoſ.* 2. ducor, quia *d. cap. licet verſ. quo circa* indiſtinctè ait, petendam eſſe licentiam

à Præ-

à Prælato Religionis, ne videatur bonum Religionis contemni, at hi ſunt verè Prælati, ergo, &c.

6 Ad Tranſitum Monialium ad ſtrictiorẽ Religionem, non credo ſufficere peti licẽtiam ab Abbatiſſa, ſed exiſtimo, petendam eſſe à Prælato cui ſubsũt, ſiue is ſit Epiſcopus, vt pro Monialibus ſibi ſubditis, ſiue ſit alius Prælatus regularis. Ita Eman. Roder. *qq. regular. tom.* 3. *q.* 52. *art.* 6. Sanch. *loc. cit. num.* 6. nam ea licentia à Prælato poſtulanda eſt, at Abbatiſſa non eſt propriè Prælata; Tum quia eſt res grauiſſima, Monialem è Monaſterio egredi, cum ei tã arctè ſit præcepta Clauſura, & ideò non debet committi iudicio mulieris. Tum quia agitur de egreſſu à Monaſterio, ad quem Abbatiſſa nequit licentiam concedere. Tum quia Superior, & Prælatus licentiam conceſſurus debet diiudicare de cauſa Tranſitus, & an ſit inſtinctus Spiritus ſancti, & ardor maioris perfectionis, an potius leuitas quædam, aut temeritas, quod diiudicare non eſt mulieribus conceſſum; ex Sanchez *loc. cit. nu.* 61.

7 Aduertendum tamen eſt cum Barboſ. *de iur. Eccleſ. lib.* 1. *cap.* 44. *num.* 76. quod licèt Monialium tranſlatio fieri poſſit auctoritate Epiſcopi, aut Superioris Monaſterij, vt etiam tenent Eman. Roder. *loco cit. q.* 52. & Sanch. *loc. cit. num.* 6. tamen Sacra Congregatio Cardin. cenſuit, in tali negotio ad eam eſſe recurrendum *in eiſdem Nanneten. & Redonen. & in vna Barchinonen.* 10. *Aprilis* 1615. Et Cocchier *de iuriſdiction. ordinar. in exemp. part.* 4. *q.* 12. aduertit, quod hodiè quiſquis ille ſit, qui ad ſtrictiorem Monaſticæ vitæ normam tranſire ſatagit, laudabilitèr faciet, ſi auctorante Summo Pontifice, aut Sacra Congregatione Cardinalium, id moliatur, tùm quod gratiùs, tùm quod tutiùs.

8 Aduertendum præterea, quod tranſlatio de vno ad aliud Monaſterium, tàm ex cauſa arctioris, quã latioris diſciplinæ, nõ debet concedi, nec permitti, niſi quatenus petatur à Moniali melioris vitæ feruore ducta, vel ex cauſa legitimæ infirmitatis, & tũc Superior negans licẽtiã abſq.

9 cauſa legitima Moniali, tranſeundi ad ſtrictiorem Religionem, vel Monaſterium, maximè ſi conſtiterit de forma tradita à Sacra Congregatione ſupradicta, peccat mortalitèr, & meritò puniri debet, ex Mirand. *q.* 31. *art.* 7. *concluſ.* 1. Barthol. à S. Fauſto *in theſ. relig. lib.* 5. *q.* 342. & Nouar. *in ſum. de Apoſt. & eiect. num.* 12.

10 Licẽtia tamen in tranſitu concedi ſolita, non debet dari indefinitè, ſed ad certum tẽpus; vt ea quis vti poſſit intra ſex mẽſes, vel annum, & non ad vlterius ſuffragetur; ex Ricciull. *cit. nu.* 8. & 9. aliquando tamẽ à Sacra Congreg. indefinitè exhibita fuit licentia tranſeundi ad aliud Monaſterium, rationabili de cauſa.

QVÆSITVM III.

Vtrum Monialis poſſit ab vno ad aliud Monaſterium transferri ſub ſpe correctionis.

SVMMARIVM.

1 *Monialis, quæ in proprio Monaſterio corrigi non poteſt, an ad aliud transferenda ſit, vt ibi corrigatur.*

2 *Religionis totius bonum concernit, vt Monialis corrigatur abſq. ſtrepitu.*

3 *Simoniacus ille ſit, qui recipit aliquem in Monaſterio ex pretio.*

4 *Tranſmitti non poteſt Monialis ex vno ad aliud Monaſterium ab ordinario loci, vel alio Superiori, etiam cauſa criminis perpetrati.*

1 IN Concilio Vernenſe can. 6. ſub anno 575. *in tom.* 2. *Conciliorum Galliæ* ſtatuitur, quod ſi Monacha in aliquem lapsũ ceciderit, infra Monaſterium per conſilium Epiſcopi pœnitentiam agat.

Si verò in proprio Monaſterio aliqua de cauſa commodè corrigi non poteſt, ad aliud Monaſteriũ poſſe transferri, vt ibi corrigatur, docent Eman. Roder. *loc. cit. q.* 46. *art.* 5. Mirand. *de ſacr. Monial. q.* 3. *ar.* 2. & Barboſ. *loc. ci. n.* 77. & *q.* 44. *art.* 1. refert ſtatutum Vrbani III. approbantis huiuſmodi translationem, quod non fuit reuocatum per Concilium Tridentinum,

neque

neque per Conſtitutionem Pij V. ex eodem Miranda *loc.cit.art.*2. & ſic, quando Monialis in proprio Monaſterio timore cognatorũ, aut alia cauſa corrigi commodè non poteſt, ad aliud transfertur, quia bonum totius Religionis concernit Moniales corrigi abſque ſtrepitu, Ita Nauarr.
2 Collector, *verb. Clauſura Monial. caſu* 4. & Eman. Roder. *tom.*1. *q.*49. *art.*5. Sanch. *loco cit. cap.* 15. *num.*47. tum quia in iure cautum eſt, vt recipiens aliquam in Mona-
3 ſterium pretio, ſit ſimoniacus, & tàm recipiens, quàm recepta eijciantur è Monaſterio, vt in arctiori perpetuam pœnitẽtiam agant; ita habetur *in cap. quoniam de ſimonia.* Qui textus nullibi reuocatus reperitur per Bonac. *q.* 1. *punct.*9. *num.* 12.
4 His tamen opponitur decretum Sacrę Cõgregationis relatũ à Barboſ. *in collect. Bullar. verb. Monialium translatio* ſub his verbis *Monialẽ nullam ſibi ſubiectam ex vno Monaſterio ad aliud transmittere poſſunt locorum Ordinarij, vel Superiores regulares etiam ex cauſa ſeditionis, vel incorrigibilitatis, aut criminis perpetrati.* ſub die 17. Maij 1603.

QVÆSITVM IV.

Vtrum Monialis incorrigibilis poſſit de Monaſterio ad aliud transferri, vel omninò expelli.

SVMMARIVM.

1 *Incorrigibilis verè quiſquam cenſeatur.*
2 *Incorrigibilis Monialis non poteſt eijci de Monaſterio, ne ex proprio delicto commodum recipiat.*
3 *Incorrigibiles inconſulta Sede Apoſtolica eijci non poſſunt, neque transferri.*
4 *Moniales rebelles, & ſuperbæ, an poſſint expelli.*
5 *Incorrigibilis Monialis detrudi debet in carcere Monaſterij, ne alijs offendiculo ſit.*

1 PRo dilucidatione huius quæſiti afferam decretum Sacræ Congregationis Cardinal. Concilij Tridentini interpretum ſupra citatum *de Apoſtatis, & eiectis*, in quo ſanciuit, quod quis Regularis verè incorrigibilis minimè cẽſeatur, niſi nõ ſolũ in eo cõcurrant omnia, prout de iure communi requiruntur, verum etiam probetur vnius anni ſpatio in ieiunio, & pœnitentia, & carceribus; quo anno elapſo, ſi non reſipuerit, imò pertinacitèr animo indurato in ſua peruicacia perſeuerauerit, ne contagione peſtifera plurimos perdat, tanquam pecus morbida, ac membrum putre, eijci tandem poſſit ab ipſo Generali de conſilio, & aſſenſu ſex Patrũ ex grauioribus Religionis eligendis in ſingulis capitulis, & tunc nõ niſi conſtructo, ſecundum eorum ſtylum, & Conſtitutiones, proceſſu, & plenè probatis cauſis expulſionis ad Sacrorum Canonum præſcriptum.

Quæ autem requirantur in diſpoſitione iuris communis ad hoc, vt quis dicatur incorrigibilis, ſcias, quando Regularis ter à ſuo Superiore reprehenſus, & monitus non ſe emendat, & deſiſtit à delictis; *cap. contingit il* 4. *de ſentent. excommunicat.* Butrius, & Felin. *in cap. cum non ab homine de iudic.* Geminian. *in cap. neminem* 45. *diſt.* Decian. *in tract. crimin. par.* 1. *lib.*4. *c.* 9. *num.* 130. Vgo *conſ.*65. *num.* 2. vel differt iniunctam pœnitentiam facere, aut fugam capit, occultando ſe ea nõ peracta. Diez *in praxi cap.*142. *num.*1. *&* 2. & ex *tex. in cap. vt famæ de ſent. excom.* Decian. *ibidem num.* 130. Aut correctionis ſuæ, & melioris vitæ nullam ſpem reliquit; Decian. *in cap. cum non ab homine num.* 17. *de iudic.* vnde omnes paruipendentes, & contemnentes pœnas impoſitas, & mandata ſuorum Speriorum, & deliberatè, illis reclamantibus volunt delinquere, verè, & propriè incorrigibiles cenſentur. Gloſſa, & omnes Doctores *in cap. Metropolitanum* 2. *q.*7. Benè tamen verum eſt, Religioſum non dici verè incorrigibilem, niſi concludentèr probetur, delicta talia commiſiſſe; imò Foller. *in prax. crim. verbo audiantur excuſatores num.*40. vult, requiri ſententiam declaratoriam incorrigibilitatis, antequã è Religione eijciatur.
2 Quibus poſitis; Bonacina *de Clauſura*

q. 1.

q.1.punct.9. num. 14. nullam Monialem abſolutè propter incorrigibilitatem eijci poſſe de Monaſterio, quia id vſu nunquã receptum eſt, & inde magnum Clauſuræ detrimentum ſequeretur. Tum quia non conuenit etiam, vt ex proprio delicto Monialis incorrigibilis commodum recipiat, vagando hinc inde. Tum quia Sacra Congregat. Epiſc. & regul. die 27. Maij 1603. vt refert Gauant. *in Man. Epiſc. verb. Monialium Clauſura num.* 23. & Lezana *to. 1. ſum. cap.* 29. *num.* 17. declarauit *Incorri-*
3 *gibiles eijci non poſſunt, neq. transferri inconſulta Sede Apoſtolica*, & Ricciull. *loco cit. num.* 8. affirmat hoc idem fuiſſe deciſum *in d. Redonen.* & Bonacina confirmat ſuam ſententiam *per vnam Vliſbonen. Monaſterij* 19. *Nouembr.* 1623. *coram Coccino*, quæ habebitur in fine huius operis.
4 Hieron. Roder. verò *in comp. qq. regul. reſol.* 57. *num.* 3. notat, quod Moniales ſuperbæ, & rebelles poſſunt per Prælatos à Religione expelli, ex Conſtitutione ſingulari Innocentij III. ad inſtantiam Monachorum Ciſtercienſium, facta. Sanchez tamen *loco citato cap.* 9. *nu.* 6. ait quod in hoc dubium verſatur in eo, quod praxis hucuſquè nõ recepit, Monialem expelli tam quam incorrigibilem è Monaſterio, & ideo fatetur, nullum inueniſſe Doctorem hanc expulſionem afferẽtem, ſicut nec aliquam hiſtoriam, Monialem eiectam fuiſſe docentem, concludit tamẽ, quod in rigore eijci poteſt; quia omnes rationes ſuadentes licitam virorum Regularium, probant etiam eiectionem Monialium; nullatenùs verò audet conſulere Prælato alicui, vt id inconſulto Romano Pontifice, aut eius Nuntio efficiat; quia eſſet res noua, & inuſitata, & magnum cõtuleret ſcandalum: Idem ſentit Hier. Roder. *loco cit.* dicens, quod præter ſcandalum, talis eiectio afferret anſam Monialibus multis fingendi ſe incorrigibiles, vt à Monaſterio expellerentur.

5 Quare potius bono communi conſulendum eſt, & Monialis incorrigibilis includenda eſt in Monaſterij carcere, ne alijs offendiculo ſit, quàm eijcienda cum tanto ſcandalo, & periculo boni commumunis aliorum. Ita Sanchez *loc. cit.*

QVÆSITVM V.

Vtrum Moniales de vno ad aliud Monaſterium tranſlatæ, fugam arripientes, apoſtatæ cenſeantur.

SVMMARIVM.

1 *Apoſtata à Religione quis ſit.*
2 *Moniales profeſſæ exeuntes de proprio Monaſterio animo non accedendi ad aliud, ſunt Apoſtatæ.*
3 *Apoſtatæ Moniales cogendæ ſunt, vt ad ſuum Monaſterium redeant.*
4 *Tertiariæ exeuntes de Religione, an dicantur Apoſtatæ.*
5 *Mulieres collegialiter viuentes, extra Clauſuram habitum dimittentes, non dicuntur Apoſtatæ.*
6 *Pinzocheræ, Cordellatæ, & Mantellatæ dimittentes habitũ non ſunt Apoſtatæ.*

1 SVppono internum, & externum Apoſtatam à Religione, dici profeſſum, qui animo ſemel à religione receſſit, ad illam ampliùs non reuerſurum, nec aliam ingreſſurum; quo ſuppoſito.
2 Certum eſt Moniales profeſſas exeuntes è ſuo Monaſterio, etiam de licentia Superiorum animo nõ accedẽdi ad aliud;
3 eſſe Apoſtatas, & ad inſtarum aliorum religioſorum Apoſtatarum cogendæ erunt, vt ad Monaſterium redeant, ſicut colligitur per ea, quę habetur *in cap. Peruenit ad nos* 27. *q.* 1. & quæ tradit Farinac. *in tract. de hæreſi q.* 183. *num.* 68. vbi ex Deciano,
4 Menochio, & alijs, ait, quod Moniales tertij Ordinis Sanctorum Dominici, & Franciſci, cum non emittant votum ſolemne, ſed ſimplex, licèt peccẽt mortalitèr exeundo è Religione, quam vouerunt, non tamẽ per hoc dicuntur Apoſtatæ; Idem docet Leonard. Manicalcea in Bullam Cœnæ *lib.* 2. *can.* 1. *q.* 17. *num.* 25. & 26.
5 Mulieres etiam Religioſæ, quæ collegialitèr viuunt, ſed non ſub perpetua Clau-

Clauſura, habitum dimittentes, non dicũtur veræ Apoſtatæ, quia huiuſmodi religioſæ non ſunt veræ Moniales; & tanto minus, viuentes in proprijs domibus, vt ſunt Pinzocheræ; ex Graff. *lib.3, caſ. reſer. cap.2. num.*10. & Monicalcea *loco citat. q.*
6 16. *num.* 8. Idem dicendum erit de alijs mulieribus, quæ Cordellatæ, vel Mantellatæ, ſeu Oblatę nuncupantur.

QVÆSITVM VI.

De conditionibus in Tranſlatione Monialium obſeruandis.

SVMMARIVM.

1 *Monialis antequam ad aliud Monaſterium tranſeat, debet illud habere paratum, vt eam recipiat.*
2 *Dotem ſecum debet ferre Monialis, ſi ad aliud Monaſterium tranſeat.*
3 *Monialis ad aliud Monaſterium tranſlata, nullam debet ſpem habere ad primum amplius redeundi.*
4 *Translatio Monialis de vno ad aliud Monaſterium, quo comitatu, & quo modo ſit agenda.*
5 *In Monaſteria nouiter erecta non poſſunt introduci Moniales, niſi prius conſliterit, illa condita fuiſſe auctoritate Sedis Apoſtolicæ.*

Barboſa *loc. cit. de iur. Eccleſ. numer.* 149. dicit, fuiſſe deciſum in vna Barchinonen. 10. *Aprilis* 1615. in trãslatione Monialium ſequentes conditiones debere obſeruari.

1 Prima, vt antequam Monialis à primo Monaſterio egrediatur, ſecundum ſit paratum, in quo beneuolas habeat receptrices, quæ per vota ſecreta eam capitularitèr recipiant.

2 Secunda, vt dotem à cæteris Monialibus præſtari ſolitam, perſoluat.

3 Tertia, vt ſpes illi auferatur, ad primum Monaſterium redeundi; quæ conditiones non ſunt requirendæ in Monialibus egredientibus è Monaſterio cauſa fundandi, & ædificãdi nouum Monaſterium, vel vt pręſint Monialibus alterius Monaſterij in officio Abbatiſſæ, ſeu Magiſtrę Nouitiarum vel alterius officij, ad introducendam regularem diſciplinam, vel reformationem.

4 Quarta conditio, vt tranſlatio fiat comitantibus Matronis conſanguineis, grauibuſq. fœminis, ab vno ad aliud Monaſterium, recta via, abſq. diuerticulo proficiſcentibus, & nullibi pernoctari debent, niſi in caſu hoſpitij, & tunc apud honeſtas perſonas.

5 Non poſſunt Moniales tamẽ transferri in Monaſteria nouitèr erecta, niſi illa auctoritate Apoſtolica extructa fuiſſe, prius conſtiterit, ipſaq. præuia viſitatione earundem Monialium capacia, atq. ita abſoluta, & accommodata fuerint reperta, ne cœmentarijs, alijſq. fabris, ædificandi cauſa, intra eadem Monaſteria, ingredi neceſſitas relinquatur, vt deciſum fuiſſe *in vna Vlisbonen.* 17. *Iulij* 1615. affirmat Barboſ. *loc. cit.*

QVÆSITVM VII.

Vtrum Monialis ad aliud Monaſterium delata, ferat ſecum dotem, & hæreditatem, omniaquè bona, quæ priori cõtulit Monaſterio.

SVMMARIVM.

1 *Monachus ad aliud Monaſterium licitè translatus, non poteſt ſecum deſerre bona, per eius profeſſionem Priori Monaſterio acquiſita.*
2 *Monialis auctoritate Papæ translata voluntariè ad aliud Monaſterium, non poteſt ſecum dotem deſerre, nec alia bona per profeſſionem quæſita priori Monaſterio.*
3 *Monaſterio traduntur bona Religioſorũ ſub hac conditione, ſi profiteantur, non verò ſi in Monaſterio manſerint.*
4 *Monaſterium, ſi cogatur ad recipiendam Monialem, debet etiam illius dotem recipere.*
5 *Dos, quæ traditur Monaſterio, traditur abſolutè, & in perpetuum; ſecùs ſi tradatur marito.*
6 *Hæreditas Religioſorum de vno ad alium Mona-*

Monaſterium tranſeuntium, acquiritur Priori Monaſterio.

7 *Moniali quicquid obuenerit poſt ſecundam profeſſionem in alio Monaſterio, eidem acquiritur.*

8 *Monialis adhuc Nouitia trãſiẽs ad aliud Monaſterium, omnia bona ſecum transfert.*

9 *Donatio cauſa mortis facta, quando ſortiatur effectum ſuum.*

10 *Legatum Moniali relictum ſub conditione, quæ adimpleta eſt tempore ſecundæ profeſſionis, tranſit ad ſecundum Monaſterium.*

PAnormitanus, & Cardinalis *in capit. Quod ad te, de cler. coniug.* talem ex-
1 citant dubitationem, ſcilicet, An cum Monacho tranſlato ad aliud Monaſterium, tranſeant quoq. bona ipſius, vel quæſita per illum; & videntur affirmare, Monacho profeſſo valide in vnó Monaſterio, tranſeunte ad aliud voluntariè, & licitè, & validè, omnia bona ſua poſt profeſſionem primam, vſque ad ſecundam, & etiam, quę habebat tempore primæ profeſſiouis, remanere priori Monaſterio, ſiuè bona quæ habuit ante profeſſionem, donaſſet expreſſè Priori Monaſterio, ſiuè tacitè; quæſita verò poſt ſecundam profeſſionem eſſe ſecundi Monaſterij. Idem videntur ſentire Petrus de Perusio relatus à Panormitano, & Cardinali *loc. citato*, & Eman. Roder. *qq. reg. q. 79. ar. 2.* vbi ait à ſimili Monialem auctoritatẽ Papæ tranſlatam ad aliud
2 Monaſterium voluntariè ad ſuam inſtantiam, vel ad inſtantiam ſecũdi Monaſterij, non delaturam ſecum dotem, nec bona poſt profeſſionem illi quæſita, & addit, quod ſi Papa aliud iuberet, & non ſubeſſet cauſa ſupplicandi, parendum eſt ei iuxtà notata in ſacris Canonibus, idem docent Couar. *in cap. 1. de teſtam. in fine*, & Nauar. *in com. 4. de regul. num. 24.* Hieron. Roder. *in comp. qq. regul. reſolut. 53. num. 7. & reſol. 98. num. 10.*

Et ratio quare Monialis non poſſit ſecum fere dotem, & omnia bona, dum trãſit ad ſecundum Monaſterium eſt, quia dos, & alia bona non fuerunt illi tradita
3 ſub conditione, ſi in eo Monaſterio manſerit; ſed ſolum ſub conditione, ſi profiteatur, cum verò profeſſionem in dicto Monaſterio emiſerit, ſequitur prius Monaſterium eſſe abſolutè dominum prædictorum bonorum. Tum quia poſterius Monaſterium hoc incommodum ſibi imputare debet, cum volens admittat Monialem, quæ nihil habet proprij, cum ipſius dos Priori Monaſterio acquiſita fuerit, vt benè notat Sanch. *lib. 7. c. 32. n. 12.* Nauar. *comment. 4. de regul. num. 24.* Roder. *tom. 2. qq. regul. q. 79. art. 2. verſ. ex quibus*, quos etiam ſequitur Bonacin. *de clauſura q. 2. punct. 9. §. 4. diffic. 3. prop. 2. nu. 6.* & Barthol. à S. Fauſto *in Theſ. Relig. lib. 5. quæſt. 375.*

4 Dixi ad *ſuam inſtantiam, vel ad inſtãtiam ſecundi Monaſterij*, quia ſi ſecundum Monaſterium coactum fuit illam admittere dos etiam illi ſoluenda erit. Quia Moniales non ſolent abſque dote admitti, niſi Monaſterium voluntariè dotem admittat; Tum quia par non eſt, vt poſterius Monaſterium, quod inuoluntariè recepit hanc Monialem, vltra hoc, patiatur etiam alimentorum iacturam; Tum etiam; quia hoc elicitur, per ea quæ habentur *in cap. de lapſis 16. q. 6. & cap. ſi quis rapuerit 27. q. 1. & Auth. de Sanctiſſimis Epiſ. §. penult.* & Bonac. *loc. cit. num. 2.* de qua re *in quæſito ſequenti.*

Si dicas dos tradita Monaſterio vicem gerit doti traditæ marito ad ſuſtentanda onera Matrimonij. Sed dos tradita Marito, eo mortuo reſtituitur, nam dos ibi eſſe debet, vbi ſunt onera Matrimonij *l. is qui ff. de iur. dot.* & dos traditur ſub conditione, vt ſoluto Matrimonio reſtituatur, ergo pari ratione ſoluta prima profeſſione in prima Religione, per aliam profeſſionem in ſecunda Religione dos Monia-
5 lis reſtituenda eſt. Ad quod reſpondeo dos, quæ traditur Monaſterio, traditur abſolutè, & in perpetuum, quæ verò traditur Marito, traditur tantùm ad tempus, ideſt durante matrimonij vinculo.

An autem hæreditas, quæ competit Religioſo, pertineat ad prius Monaſteriũ, vel ad ſecundum, dum hæreditas delata

fuit

fuit antequam Religioſus profeſſionem emitteret in ſecunda Religione, etiam ſi hæreditas adita non fuit tunc temporis.

6 Reſpondeo hanc hæreditatem pertinere ad primum Monaſterium; Quia bona à Religioſo acquiſita ante profeſſionem in ſecunda Religione emiſſam, pertinent ad primam Religionem, ſed hæreditas fuit acquiſita ante profeſſionem in ſecunda Religione factam; Nam vt cognoſcatur, quandonam hæreditas Monaſterio acquiſita eſt, non eſt inſpiciendum tempus aditionis hæreditatis, ſed tempus delationis. Cum ergo tempore delationis, hic eſſet Religioſus primæ Religionis, ſequitur hæreditatem pertinere ad prius Monaſterium, non verò ad ſecundum, vt tradunt Panormitan. *cap. in præſentia num.* 77. *de prob.* Leſſius *lib.* 2. *de iuſt. cap.* 41. *dub.* 11. *num.* 87. *&* 88. Couarr. *de teſtam. cap.* 1. *num.* 21. Sanch. *loco citato num.* 18. Bonacin. ſimiliter *loco cit. num.* 7. & alij contra Bald. *in l. ſi quis mihi §. ſeruus ff. de acquirend. hæred.*

7 Poſt verò ſecundam profeſſionem in alio Monaſterio factam, quicquid Moniali obuenerit, ſecundo Monaſterio acquiri, affirmant Nauar. *in cap. non dicatis* 12. *q.* 2. *num.* 31. Emanuel Roder. *qq. regular. to.* 2. *q.* 78. *ar.* 2. Azor. *prima parte Inſtit. moral. lib.* 12. *cap.* 15. *q.* 3. Molin. *de iuſt. tract.* 2. *diſp.* 140. Cardinal. Tuſc. *tom.* 5. *lit. M. concl.* 322. Benedict. Aegidius *in repet. l. Titiæ p.* 1. *num.* 50. *ff. de Condition.* Cald. Pereita *in l. ſi curatorem verbo hũc correctum num.* 31. Suar. *tom.* 4. *de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 13. Mirand. *tom.* 1. *manual. Prælat. q.* 31. *art.* 14. Villalb. *par.* 2. *ſum. tract.* 35. *diffic.* 14. Hieronym. Roder. *in comp. qq. regul. reſol.* 123. *num.* 82.

8 Quod ſi Monialis ante profeſſionem, & adhuc Nouitia tranſeat ad ſecundum Monaſterium, certum eſt, omnia bona deberi ſecundo Monaſterio, vt benè probãt Hieron. Roder. cum Panormitan. *loc. cit.* qui etiam reſoluunt, donationem omnium bonorum factam Monaſterio in ingreſſu Religionis ab eo, qui ante profeſſionem ad aliud Monaſterium trãſit, reuocari, ſequuta profeſſione in hoc poſteriori Monaſterio, quia cum tali profitente tranſeunt omnia bona, cum, non ſecuta profeſſione in primo Monaſterio, tacitè cenſeatur reuocaſſe eam donationem, ad inſtar dona-

9 tionis cauſa mortis, quæ non conſequitur ſuum effectum vſque ad mortẽ, ſecùs dicẽdum eſt, ſi partem aliquam bonorum tantùm donauit, quia non cenſetur tunc donaſſe intuitu ingreſſus, ex Sylueſt. *verb. Relig.* 4. *q.* 10. *num.* 10. & Hieron. Roder. *loc. cit.*

10 Legatum verò relictum Moniali ſub cõditione, quæ impleta eſt tempore ſecundę profeſſionis, ad ſecundum Monaſterium tranſit, ex Sanchez *in dict. lib.* 7. *decal. c.* 31. *num.* 41. idq. affirmant multi Doctores, quos ipſe citat, & ſequitur *eod. loc.*

QVÆSITVM VIII.

Vtrum vſusfructus bonorum Monialis, quæ tranſit ad aliud Monaſterium, pertineant ad ſecundum Monaſterium, vbi Monialis alenda eſt.

SVMMARIVM.

1 *Vſusfructus bonorum Religioſi tranſeuntis ad ſecundum Monaſterium, debentur priori Monaſterio, ſed amplia, vt num.* 3.

2 *Profitentis Religioſi bona Monaſterio dedicantur, vbi profeſſio emittitur.*

3 *Monaſterium ſi cogatur ad recipiendam Monialem alterius Monaſterij, debetur ei vſusfructus bonorum acquiſitorũ priori Monaſterio per profeſſionem illius Monialis.*

1 PRima ſententia docet, bona omnia Religioſi tranſeuntis ad aliud Monaſterium, remanere, quò ad eorum proprietatem priori Monaſterio, quò verò ad vſũfructum pertinere ad poſteriùs, quod elicitur, *ex cap. de lapſis* 16. *q.* 6. *& cap. ſi quis rapuerit* 27. *q.* 3. *& auctentic. de Sanctiſſ. Epiſcop. §. penult.* Ex quibus canonibus videtur probari, vſumfructum bonorum poſteriori Monaſterio, ratione alimẽ-

torum

torum elargiendum eſſe, & ita affirmant Hoſtien. *in ſum. tit. de Cleric. coniug. paulò ante finem, verſic. ſi cum licentia*, Mandoſ. *in praxi ſignat. grat.* 55. *tranſlationes colum. penult. verſ. ſed quæro*, Rebuff. *de nominationibus rubr. de Regia ad Prælatorum nominatione facienda, verbo conceſſa, verſic. quod ſi Monachus*, S. Antonin. 3. *p. tit.* 16. *cap.* 24. §. 5. Calderin. *conſ.* 23. *num. vnic. poſt principium de Regularibus* Barthol. Socin. *conſ.* 52. *num.* 18. *vol.* 4. Ananias *cap. quo à te in fin. de Cleric. coniug.*

1 Secunda ſententia negat huiuſmodi vsũfructum pertinere ad ſecundum Monaſterium, dum vniuerſa bona religioſi tranſeuntis ad primum Monaſterium omninò pertinere fateatur, & hoc habetur *in autbent. de Monachis* §. *ſi verò relinquens, & in authent. ingreſſi C. de ſacroſanct. Eccleſ.* atq. ita docent Ioan. Andr. *cap. final. num.* 3. *de Regul.* & ibi Card. *numer.* 2. *quæſ.* 3. Aretinus *l. ſi quis mihi* 25. §. *ſeruus num.* 2. *ff. de acquirend. hæred.* Imola *in Clement. final. num.* 8. *quæſt.* 7. *de elect.* Euerardus *in ſuis topicis loco à ſeruo ad Monachum num.* 5. Lapus *alleg.* 61. Henric. *in cap. cũ olim el.* 2. *num.* 7. *de priuileg.* Petrus de Peruſ. *tract. de mutat. ſtat. Eccleſ. cap.* 1. *nu.* 3. Rodoan. *de ſpol. Eccleſ. quæſ.* 8. *in prin. n.* 79. Bellamera *in cap. quanto num.* 11. *de offic. ordin.* Tabiena *verbo Religio q.* 27. *n.* 28. Sylu. *eod. verbo* 4. *q.* 10. Nauar. *com.* 4. *num.* 24. *conſ.* 11. *de Regularibus* Aluerad. *de coniectura mente teſtat. lib.* 2. *cap.* 3. *in princ. nu.* 7. Anaſtaſius Germonius, *de ſacror. immunit. lib.* 3. *cap.* 4. *num.* 37. Surdus *de aliment. tit.* 9. *q.* 27. *num.* 8. Molina *t.* 1. *de inſtit. diſp.* 140. *col.* 15. *verſic. quando religioſus* Eman. Sà *in ſum. verbo religio num.* 35. Azor. *p.* 1. *inſtit. moral. lib.* 12. *cap.* 15. *q.* 3. cui ſententiæ tamquam probabiliori adhereo; quia omnia iura

2 ſuſtinent, quod per profeſſionem omnia bona profitentis dedicantur Monaſterio; vbi profeſſio emittitur. Vnde ad Canones primæ ſententię Reſpondeo, non loqui de Religioſo, qui transfertur, vt ſit verus illius Religioſus, ſed vt in criminis pœnam ibi detineatur, gratia agendæ pœnitentiæ, ex Sanch. *in decal. lib.* 7. *cap.* 32. *num.* 16.

3 Similiter debebitur vſusfructus ſecundo Monaſterio, ſi illud coactum fuerit ad recipiendam Monialem, vt diximus *anteced. quæſ. num.* 4. quia iniuſtum eſſet, vt poſterius Monaſterium, quod inuoluntariè recepit tranſlatam Monialem, patiatur alimentorũ iacturam. Et huiuſmodi vſuſfructus debet eſſe in ea quantitate, quæ arbitrio prudentis ſufficiat ad congruam illius Monialis ſubſtentationem, quamdiù in eo Monaſterio manet; niſi fortè poſteriori Monaſterio inſeruiat, eique adeò vtilis ſit, vt ipſius obſequia pretium alimentorum adæquent, in quo caſu non debẽtur vſusfructus ſupradicti poſteriori, ſed priori Monaſterio; ex Tabiena *verbo Religio quæſ.* 27. Azor. 1. *p. Inſtit. moral. lib.* 12. *cap.* 15. *quæſt.* 3. Eman. Roder. *tom.* 3. *qq. regul. q.* 5. *art.* 5. Syluеſ. *verbo Religio q.* 10. Sanchez *lot. cit. lib.* 7. *cap.* 32. *num.* 46. Barboſ. *in Collectan. Doctorum in cap. licet de regul. num.* 29. vnde ſi ſecundum Monaſterium ſentit incommodum alimentorũ, ſentiat etiam commodum obſequiorum, vt benè notat Bonac. *loc. cit. num.* 2. *verſic. reſpondeo primo.*

QVÆSITVM IX.

Vtrum Monialis alicuius Monaſterij dextructi tranſlata ad aliud, recuperet ſuam dotem, aliaq. bona pro ſecundo Monaſterio.

SVMMARIVM.

1 *Monaſteria Monialium poſt Concilium Tridentinum poſſident bona in cõmuni.*
2 *Monaſterij dextructi Monialis trãſiens ad aliud, eidem acquirit omnia ſua.*
3 *Moniales Monaſterij dextructi, ſi in pluribus Monaſterijs collocẽtur; cui ſint earum Dotes, & bona applicanda?*
6 *Religio, ſi à Summo Põtifice extinguatur, illius bona cui acquirantur.*

1 SI loquamur in pręſenti de Monaſterijs, quæ habent bona in communi, ſicuti

loqui debemus, cum hodie omnes Moniales poſt Concilium Tridentinum bona in communi poſſideant, certum eſt, quod omnia bona acquirit Monialis Monaſterio, cui trāsfertur, priori dextructo, per ea quæ tradit Ioan. Andreas *in cap. recolētes de ſtat. Monac.* dicens, quod ſi Religioſus
2 tranſit ad ſecundum Monaſterium, recuperat, quod primo Monaſterio dedit, ſed de bonis illius ipſe nihil habebit, cum Monachus paupertatis votum emittat; idem affirmat Hoſtienſ. *in d. cap.* dicens, quod bona illa non poſſunt remanere in dominiū primi Monaſterij, cum iam ſit dextructum: & ne Monialis translata fiat ſecundo Monaſterio oneroſa, debet dotem ſuā, & alia bona ſecundo Monaſterio acquirere, quod adeò verum eſt, vt etiam hæreditatem recuperet Monialis, quamuis ratione profeſſionis illa primo Monaſterio obuenerat, vt diximus *in anteced. quæſito.*
3 Quod ſi eſſet magna Monialium quantitas Monaſterij dextructi, & Epiſcopus vnam partē Monialium transferat ad vnū Monaſteriū, aliam partem ad aliud, vtriſq. Monaſterijs acquiruntur prædicta bona, iuxta quantitatem Monialium; atq. ita elicitur ex his, quę tradit Emanuel Roder. *tom. 3. qq. regul. q. 5. art. 4. & 6.* quod ſi
4 Religio confirmata per Summum Pontificem extinguatur, bona ipſius ad aliam Religionem, ad quam eius Religioſi transferuntur, debent tranſportari, quia res quę in locum ſuccedit alterius, ſapit naturam eius, in cuius locum ſubrogatur, *ex cap. Eccleſia verſ. lite pendente.*

QVÆSITVM X.

De Tranſlatione omnium Monialiū de vno ad aliūd Monaſterium nouitèr habitandum.

SVMMARIVM.

1 *Monaſteria Monialium extra Vrbes, & oppida exiſtentia intra ſunt reducēda.*
2 *Monaſteria cur antiquitùs in ſolitudinibus conſtruebantur.*
3 *Monaſteria Monialium, quibus locis bodie ſint ædificanda.*
4 *Tranſlatio omnium Monialium debet fieri ad Monaſterium eiuſdem Ordinis, cum introitibus, quos prius habebāt.*
5 *Tranſlatio Monialium debet fieri in aurora, cum comitatu perſonarum boneſtarum, & propinquorum.*
6 *Tranſlatio Monialium non debet fieri à Prælatis inconſulta Sede Apoſtolica.*
7 *Monaſteria, niſi prius conſtiterit auctoritate Apoſtolica eſſe erecta, in ea Moniales non ſunt transferendæ.*

1 DEbent Moniales trāſferri de Monaſterijs extra Ciuiates, & Oppida exiſtētibus ad Monaſteria intra conſtructa, ex decreto Concilij Tridentini *ſeſſ. 25. de regul. cap. 5.* per hæc verba.

Et quia Monaſteria Sanctimonialium extra mænia Vrbis, vel Oppidi conſtituta, malorum hominū prædæ, & alijs facinoribus ſine vlla ſæpe cuſtodia ſunt expoſita, curent Epiſcopi, & alij Superiores, ſi ita videbitur expedire, vt Sanctimoniales ex eis ad noua, vel antiqua Monaſteria intra Vrbes vel Oppida frequentia reducantur, inuocato etiam auxilio, ſi opus fuerit, bracchij ſæcularis; impedientes verò, vel non obedientes, per cenſuras Eccleſiaſticas parere compellant.

2 Ante Concilium Tridentinum, imò antiquitùs, Monaſteria in ſolitudine conſtruebantur; ne populari frequentia deuotio regularis impediretur, & monaſtica quies turbaretur, *ex cap. luminoſo. 18. q. 2.* Hodiè verò contrarium à Concilio Tridentino ſancitur, propter rationem ab illo allatam, vt virginum Chriſti, decori, & pudicitiæ conſeruandæ remedium adhi-
3 beatur; Ideo Sac. Congreg. Cardinal. 13. *Septembr.* 1583. ex Barboſ. *de iure Eccleſ. lib. 2. cap. 12. num. 10.* cenſuit, Monaſteria Monialium non eſſe erigenda, niſi Ordinarijs locorum conſentientibus, & niſi in ijs dumtaxàt locis, quæ muro munita ſunt, & in quibus adeſt præsbiterorum ſæcularium, vel regularium copia ad audiendas earum Confeſſiones, niſi in facultatibus haberent Moniales, vt Confeſſarium aliūdè aſcitum ſuſtentare, valerent.

4 Cum

4 Cum ergo ex dicto præcepto Concilij Tridentini translatio Monaſteriorum extra Vrbẽ,& Oppida ſit facienda ad Monaſteria intra exiſtentia; aduertendum eſt, talem translationem faciendam eſſe ad Monaſteria eiuſdem Ordinis, & hoc quãdo imminet ſcandalum, vel propter ſupereminentis aeris peſtilentis cauſam, & tũc Monaſterij translatio fieri debet cum introitibus, & redditibus, quos illud habebat,ex Vgolin. *de offic.Epiſc. cap.* 21. *in prin.num.* 1. Leym. *in exam. Epiſcop. lib.* 6. *cap.*21.*num.* 13. Zerol. *in prax. Epiſc. p.* 1. *verbo Monialis* §. 17. vbi aſſerit hoc deciſum fuiſſe à Sac.Congregatione.

5 Hæc tamen translatio omnium Monialium de vno ad aliud Monaſterium fieri debet in aurora, vt à paucis Moniales cõſpici poſſint; atque à perſonis grauibus, modeſtis, & conſanguineis proximioribus coniunctis deducantur, vt referunt deciſum Armend. *in addit. ad recopil. leg. Nauar.lib.*2.*tit.*18. *l.*7.*tit.de relig.n.*100. & Barboſ. *de offic. & poteſt.Epiſ.p.*3. *alleg.* 102.*num.*26.

6 Non transferant tamen Moniales de vno Monaſterio, locorum Ordinarij, aut Superiores Regulares,in Monaſteria recenter erecta pro Nouitiarum in eo introducendarum inſtitutione, niſi obtenta à Sede Apoſtolica, vel à Sacra Congreg. facultate, quia vt refert Barboſ.*in Collect. Bullar. verb. Monialium tranſlatio* in vna Barchinonen. 10.April.1615.Monialium translatio inconſulta Sede Apoſtoli-
7 ca minimè fieri poteſt,imò niſi priùs Monaſteria auctoritate Apoſtolica extructa fuiſſe cõ ſtiterit,in ea Moniales trãferri nõ poſſunt, ex decreto eiuſdem Sac.Cõgregat. *in vna Vlisbonen.*17. *Iulij* 1615. ex eod.Barboſ. *loc. citat.*

Ex quibus ſatis cõpertum eſt,in Tranſlatione Monialium quocunquè modo facienda,ea,quæ hactenus diximus à Sacra Congregatione ſancita, obſeruanda eſſe; cum in facto non poſſit hic caſus deſcribi de translatione vniuerſali; in qua re puto expectandam eſſe ſpecialem Sedis Apoſtolicæ inſtructionem.

QVÆSITVM XI.

Vtrum Moniales de vno ad aliud Monaſterium tranſlatę debeant in illo Nouitiatum agere, deinde Profeſſionem emittere.

SVMMARIVM.

1 *Regulares tranſeuntes ad aliam Religionem,tenentur anno integro illam experiri,vt validè in illa profiteantur, ſed amplia vt num.*2.

3 *Monialis de vno ad aliud Monaſterium tranſlata,an teneatur in poſterùm ad vota prioris Monaſterij.*

1 SOrbus *in Compend. Priuileg.mendican. verbo Nouitius*,& Corduba *in ſum. Caſuum q.*58. negatiuam partem ſuſtinẽt, in quodam Priuilegio Leonis X. fundati, in quo conceditur tranſeuntibus de vna ad aliam Religionem, vt profiteri poſſint de conſilio diſcretorum Monaſterij ante Nouitiatus Annum;idem videtur affirmare Henriq. *lib.*13.*de Excom.cap.*40. *num.* 2. vbi ait, qnod ſi aliquis tranſeat ad Religionem ſtrictiorem, non indiget nouo probationis Anno, quia iam in priori Religione expertus eſt Regulæ aſperitates.

Sententiam affirmatiuam docent Emanuel Roder. *qq.reg. to.* 3.*q.*17. *art.* 8. Nauar. *conſil.*61. *num.*4.*& conſ.* 62. *num.* 5. *de Regular.* Roder.à Chuna *in com. ad c.* 1.*nu.* 21. *diſt.*54. Rebuff.*in tract.Nomin. q.* 114. *num.*115. Leſſius *de Iuſt. & iur. lib.*2.*cap.*4.*dub.*13.Azor.*pri.par .Inſt.mor. lib.*12.*cap.* 14.*q.* 13. Mirand. *tom.*1. *manual. Prælat.q.*31.*art.*2. Barthol.à S. Fauſto *in Theſauro Relig.lib.*5.*q.* 371. *num.* 2. Eman. Sà *in Aphor. verbo Religio nu.* 35. & Barboſ. *de iure Eccleſ.lib.*1.*cap.* 42. *nu.* 84.qui omnes manifeſtè probant,Religioſos omnes tranſeuntes ad aliam Religionẽ, teneri anno integro illam experiri, vt validè in ea profiteantur;ratio deſumitur ex Concilio Tridentino *ſeſſ.* 25. *de regular. c.* 15. vbi generaliter ponitur; ad validam

profeſſionem præmitti annum integrum Nouitiatus, & poſtea profiteri.

2 Hac de cauſa Rota apud Farinac. *deciſ.* 115. *par.* 2. *num.* 7. cenſuit, quod Monialis vnius Monaſterij, vbi ad aliud transfertur, ſi non emittit profeſſionem in ſecundo Monaſterio, non fit Monialis illius; At *num.* 8. tenet, ſufficere profeſſionem emiſſam in primo Monaſterio, quando fit trāſlatio de vno monaſterio ad aliud eiuſdem Regulæ, vel ſi huiuſmodi tranſlatio fiat auctoritate Papæ. Ideo S. Congregatio Cardin. die 12. Ianuarij 1619. prout refert Barboſ. *loc. cit. num.* 86. cenſuit, Regulares diſcalceatos Ordin. Sāctiſſimę Trinitatis, de licentia Sedis Apoſtolicæ ad Laxiorem Calceatorum tranſeuntes, debere facere Annum probationis, non autem emittere profeſſionem.

Ex quibus reconciliari poſſunt ſupradictæ ſētētiæ, quod tranſeuntes ad eandem Religionem, ſeù ad Laxiorem, vel ad quamcumq. auctoritate Papæ, non teneri annum Nouitiatus peragere, & profeſſionem de nouo emittere; cæterùm Regulares omnes vtriuſque ſexus tranſeuntes ad aliam Religionem, ad Annūm Nouitiatus integrum, & ad profeſſionem iterùm emittendam, obnoxios eſſe. In hac tamē re de Monialibus loquendo, tutiùs dicerem, expectandam eſſe cum licentia Sedis Apoſtolicæ, inſtructionem ſimul, eamquè adamuſſim exſequendam.

3 Hinc reſoluitur dubitatio, an Monialis de vno ad aliud Monaſterium tranſlata teneatur ad illa ſpecialia Vota, & obſeruātias, quibus tenebatur in priori monaſterio; Dicendum eſt, non teneri, quia illa annexa ſunt priori profeſſioni, & obligationi primi Monaſterij, quæ obligatio per legitimum tranſitum iam ceſſauit, ita colligitur, ex Suar. *tom.* 2. *de Relig. tractat. de Voto lib.* 6. *cap.* 3. *num.* 7. Sanchez *in decal. libro* 6. *cap.* 7. *num.* 87. Barboſ. *loc. cit. num.* 90.

DISPVTATIO XXII.
De Clauſura Monialium quoad ingreſſum.

Quæſitum I. De Cenſuris, & pœnis contra Clauſuram Monialium ingreſſu violantes, & quomodo incurrantur.

Quæſitum II. Vtrum ingredi facientes, vel permittentes intra Clauſuram Monialium, incurrant Excōmunicationem.

Quęſit. III. De dubijs circa Clauſuræ ingreſsum ſępiùs contingentibus.

Quæſitum IV. Vtrum Moniales infantes ingredi facientes intra ſepta Monaſterij, incidant in Excommunicationem ſupradictam.

Quæſitum V. Quid ſi fatuos, & amentes intra Clauſuram admitterent.

QVÆSITVM I.
De Cenſuris, & pœnis contra Clauſuram Monialium ingreſſu violantes, & quomodo incurrantur.

SVMMARIVM.

1 *Ingreſſus in Monaſteria Monialium ab antiquo tempore fuit prohibitus.*
2 *Ingreſſus intra Monaſteria Monialium, quando ſub cenſuris fuerit interdictus.*
3 *Excommunicatio lata in Concilio Tridētino nō videtur reſeruata, & n.* 8. *&* 9.
4 *Præſumentes ingredi intra Monaſteria Monialium prætextu facultatum obtentarum, etiam in caſibus neceſſarijs, ſunt excommunicati. & nu.* 13.
5 *Abbates, Abbatiſſæ, alijq. Superiores Monaſteriorum, quas pœnas incurrāt permittendo ingreſſum in Monaſteria, ſub quocunque prætextu licentiarum, & num.* 6.

7 Ex-

7 *Excommunicatio lata contra ingredientes Clauſuram Monialium per Gregorium XIII. non incurritur niſi per præſumptionem, & dolum.*

10 *In Materia pœnali non debet fieri extenſio vltra propriam ſignificationem verborum.*

12 *Licentia ingrediendi Clauſuram Monialium ceſſante, an ingrediens obtenta licentia ligetur excommunicatione.*

1 INgreſſus in Monaſteria Monialium extat prohibitus, licèt ſine Cenſuris ab antiquo tempore, vt apparet in capitularibus Leonis Papæ III. capit. 5. *in tom. 2. Conciliorum antiquorum Galliæ ſub anno Chriſti* 804. ſub his verbis.

Vt nullus in Monaſterio puellarum; vel ancillarum Dei intrare præſumat, nec præsbiter, nec Diaconus, nec ſubdiaconus, vel Clericus, aut Laicus, niſi tantum præsbyter ad Miſſam celebrandam tempore opportuno ingrediatur, ſalua neceſſitate Monaſterij ſecundum Canonicam inſtitutionem, & iuxta, quod Epiſcopus ipſius Parochiæ ibidem ordinauerit. Præsbyter autem Miſſa celebrata ſtatim exeat. Similiter in Cõcilio Turonenſe III. can. 29. *in eodem tom. 2. Concil. Galliæ* eadem prohibitio confirmatur, dum ſtatuitur; *Præsbyteris Diaconibus, cæteriſq. Clericis infra Monaſteriorũ puellarum non ſit conceſſum habitare. Neq. enim intrent Monaſteria, niſi tempore, quo Miſſarum ſolemnia celebranda ſunt, vel alia quælibet Eccleſiaſtica officia peragenda, quibus peractis, ſtatim egrediantur, ne ibi poſtea aliquam moram faciant; ſimiliter, & alijs hominibus eadem Monaſteria importunè frequentare cupientibus, omnis aditus præcludatur.*

2 Gregorius IX. & Eugenius IV. excommunicationem ipſo facto incurrendam promulgarunt aduerſus eos, qui Monaſteria S. Claræ ingredi præſumunt. Bonifacius VIII. *in cap. periculoſo de ſtat. regular. in 6.* prohibuit omnibus, & ſingulis intra Monaſterium Monialium ingreſſum, ſine manifeſta, & rationabili cauſa, & de licentia illius, ad quem pertinet, illam concedere, & Bonifacius IX. excommunicationem protulit aduerſus eos, qui ingredi præſumunt Monaſteria Monialium Ordinis Prædicatorum, & contra Moniales, quæ inde exire quoquo modo audent; & Iulius II. in regula Monialium Cõceptionis excommunicationem ponit contra ingredientes Monaſteria earumdem, vt docet Eman. *tom. 3. qq. regul. q. 47. ar.* 1. & Bonacin. *de Clauſura q. 4. punct.* 5.

Concilium verò Tridentiuum *ſeſſ.* 25. *de regul. c.* 5. ſic ſanciuit *Ingredi autem intra ſepta Monaſterij nemini liceat cuiuſcumq. generis, aut conditionis, ſexus, vel ætatis fuerit, ſine Epiſcopi, vel Superioris licentia in ſcriptis obtenta, ſub excommunicationis pœna ipſo facto incurrenda.*

3 Quam excommunicationem iure communi non eſſe reſeruatam, Doctores infra citandi aduertũt, cum nulla fiat ibi reſeruationis mentio, dummodò ingreſſus non ſit ob malum finem, quia violatio Clauſuræ ob malum finem eſt Caſus reſeruatus Summo Pontifici, vt patet ex declaratione Sacræ Congregat. apud Bonacinam *de clauſ. q. 4. punct. 5. num. 2.*

Et Pius V. in Bulla, quæ incipit, *Circa Paſtoralis* idipſum inhibuit.

4 Contra præſumentes autem ingredi Monaſteria Monialium prætextu facultatũm à Summo Pontifice, vel à Legatis, ſeu ab alijs conceſſarum, Gregorius XIII. innouans ſupradicta decreta, & reuocans omnes, & qualcumq. licentias ingrediendi Monaſteria Monialium, præter excommunicationem ipſo facto incurrendam, & Summo Pontifici reſeruatam, impoſuit etiã pro Abbatibus, & Abbatiſſis, alijſq. Monaſteriorum vtriuſq. ſexus Superioribus, & perſonis, priuationem dignitatum, beneficiorum, & officiorum, & inhabilitatem ad illa impoſterùm obtinenda per Bullam ſequentis tenoris.

Gregorius Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei.
Ad futuram rei memoriam.

V*Bi gratiæ, & indulta ab hac Sede cõceſſa ſucceſſu temporis incommodũ afferre noſcuntur: expedit illa ſalubri præſidentis conſilio ſubmoueri. Proinde ſanctimo-*

nialium quieti, & tranquillitati conſulere, ac omnia, quæ illas ſpiritualium rerum cogitatione, & exercitio auocant, impedimẽta tollere, periculaq. & ſcandala ab eis remouere cupientes, auctoritate præſentium reuocamus, & abolemus omnes, & quaſcũq. licentias, ac facultates ingrediendi Monaſteria, Domos, & loca Monialium, ac etiã Virorum quorumuis Ordinum, quibuſuis etiam Comitiſſis, Marchioniſſis, Duciſſis, & alijs cuiuſcunq. ſtatus, & conditionis mulieribus, ac etiam omnes, & quaſcunq. licentias ingrediendi Monaſteria, Domos, & loca ipſarum Sanctimonialium, quibuſcũq. Viris, etiam eiuſdem ſtatus, & dignitatis, tàm à prædeceſſoribus noſtris, quàm etiam à nobis, & Sedis Apoſtolicæ Legatis, aut alijs ex quibuſuis quantumcunq. vrgentibus cauſis, ſub quibuſcunque tenoribus, & etiam derogatoriarum derogatorijs, reuocatoriarum reuocatorijs, alijſq. efficacioribus clauſulis irritantibuſq. & alijs decretis, etiã Motu proprio, & ex certa ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, atque ad Imperatoris, Regum, Reginarum; aliorũue Principum contemplationem, vel ſupplicationem conceſſas, confirmitas, ac etiam iteratis vicibus renouatas: Caſſamuſq. & annullamus litteras deſuper confectas, & proceſſus habitos per eaſdem. Inhibentes eiſdem, qui illas obtinuerunt, ſub excommunicationis pœna ipſo facto incurrenda, ſuper qua à nemine, niſi à Romano Pontifice (præterquã in mortis articulo) abſolutionis beneficium poſſit impertiri, ne ipſarum licentiarum prætextu Monaſteria huiuſmodi quouis modo ingredi audeant. Abbatiſſis verò, nec nõ Abbatibus, Conuentibus, ac alijs Monaſteriorũ vtriuſq. ſexus Superioribus, & perſonis quocunq. nomine vocentur, diſtrictè præcipimus ſub eadem excommunicationis pœna, necnon priuationis Dignitatum, Beneficiorum, & officiorum ſuorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda, ne in Monaſteria, Domos, & loca ſua quemquam prætextu huiuſmodi licentiarum, & facultatum ingredi faciant, vel permittãt. Quin etiam ſub eiſdem pœnis, ipſo facto incurrendis, prohibemus, atque interdicimus omnibus, & quibuſcunq. perſonis Eccleſiaſticis, & ſæcularibus, ac etiam Ordinũ quorumcunq. etiam Mendicantium Regularibus, ne prætextu licentiarum ab Epiſcopis, vel Superioribus, quibus illas concedendi in caſibus neceſſarijs tantùm, ex decreto Concilij Tridentini tribuitur, ne Monaſteria ipſa Monialium pro libito, ſed neceſſitatibus vrgentibus dũtaxat ingredi, neuè Moniales ſub eiſdem pœnis illos aliter admittere præſumant. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, Monaſteriorumq. & Ordinum prædictorum, iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate aliàs roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, exemptionibus, & indultis Apoſtolicis illis, eorumq. Superioribus prædictis, ac alijs quibuſcunq. per quoſcunq. Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & dictam Sedem, ſub quibuſcunq. tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis conceſſis, confirmatis, ac etiam iteratis vicibus innouatis: quibus omnibus eorum tenores, perinde, ac ſi ad verbum infererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceterijſq. cõtrarijs quibuſcunq. Quoniam autẽ difficile eſſet præſentes ad omnia loca perferri, volumus earum exemplis, etiam impreſſis manu Notarij publici, & ſigillo perſonæ in Dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eandem fidem in iudicio, & extra illud vbiq. locorum adhiberi, quæ adhiberetur præſentibus, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominũ liceat hanc paginam noſtræ reuocationis, abolitionis, caſſationis, annullationis, inhibitionis, præcepti, prohibitionis, interdicti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorũ eius ſe nouerit incurſurũ. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum. Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingẽteſimo ſeptuageſimo quinto, Idibus Iunij, Pontificatus noſtri anno quarto.

Circa quam Conſtitutionem aliqua ſcitũ neceſſaria obſeruant Doctores.

Primò

Primò, qui prætextu facultatum dictarum in caſibus neceſſarijs conceſſarũ, præſumunt ingredi in caſibus non neceſſarijs; incurrunt prædictam Excommunicationem, & priuationem Beneficiorum, Dignitatum, & inhabilitatem ad illa impoſterùm obtinenda.

6 Secundò, Abbatiſſæ Conuentus, & Superiores facientes, vel permittẽtes aliquam perſonam ingredi ſua Monaſteria, prætextu dictarum facultatum ante Bullã Gregorij XIII. ſupradicti conceſſarum, incurrunt ſimiliter dictã Excommunicationem, & priuationem, &c. Idipſum habetur ex Bulla Pauli V. quæ incipit *Monialium ſtatui*, infra *quæſito ſequenti*, quę promulgata fuit contra Abbatiſſas, & Superiores, aliquam fœminam ingredi intra Monaſteria permittentes, aut introducentes prætextu dictarum facultatum.

7 Ad excommunicationem ſupradictam incurrendam requiritur præſumptio, & dolus; ſi quis enim ingrederetur Clauſurã, putans ſe habere legitimam cauſam, & licentiam; quamuis nec licentiam, nec cauſam habeat, non ligatur ſupradicta Excommunicatione, ſicut nec Monialis illum admittens; quod probatur ex ſupradicta Conſtitutione, in qua excommunicantur admittentes cum præſumptione, & dolo pretextu licentiæ Superioris, citra vrgentem neceſſitatem, vt benè notant Eman. Roder. *loco cit. q.* 47. *ar.* 1. Suarez *de cenſuris diſp.* 22. *ſect.* 6. *num.* 14. Nauar. *in Manual. c.* 27. Fuſc. *de iuſtit. lib.* 2. *cap.* 18. Azor. *pr. par. inſt. moral. lib.* 13. *cap.* 8. *q.* 6. Ludouicus Beia *reſpon. caſ. conſcient. par.* 1. *caſu* 30. Campanil. *in diuerſ. iur. can. rubr.* 12.. *cap.* 16. Armend. *in addit. ad recopil. leg. Nauar. lib.* 2. *tit.* 18. *l.* 7. *de religionibus num.* 106. Vgolin. *de offic. Epiſcop. cap.* 21. §. 3.

8 Intrantes verò Clauſuram ſine præſumpta facultate, incurrunt cenſuram comminatam *in d. cap.* 5. Concil. Tridentini, quæ vt diximus, non eſt reſeruata, ex Emanuel Roder. *loc. cit. ar.* 2. Barb. *de offic. & poteſtat. Epiſc. alleg.* 102. *nu.* 49.

Similiter intrantes, ſeu ingredi permittentes Clauſurã Monialium, abſq. licentia, non tamen prætextu facultatis alicuius, nõ non ligantur excommunicatione ſupradicta Papæ reſeruata, quia in materia pœnali non debet fieri extẽſio vltra propriã ſignificationem verborum; & in dicta Bulla Gregorij XIII. verba ſignificant tatùm præſumentes ingredi prætextu licentiarum, affici excommunicatione; ita Sayrus *de cenſ. lib.* 3. *cap.* 31. *num.* 10. Suar. *loc. cit. ſect.* 6. *num.* 11. Mirand. *de ſacr. Monial. q.* 2. *art.* 10. *concl.* 1. Eman. Roder. *loco cit. art.* 1. Sanchez *in decal. lib.* 6. *cap.* 16. *nu.*
9 79. ſed vt aduertit Portell. *de dub. regul. verb. Abbatiſſa admitten. num.* 1. *in fine* incurrunt Excommunicationem poſitã à Concil. Trident. idẽ ait Barboſ. *loc. citato num.* 3. quicquid dicant Beia *p.* 1. *reſponſ. mor. caſu* 30. *fol.* 48. & Azor. *tom.* 1. *ſum. lib.* 15. *cap.* 8. *q.* 10.

10 Ex quibus colligitur, Primò, quod qui facultatem habet ingrediendi Monaſteria Monialium, & non ingreditur prætextu facultatum ſupradictarum, ſed ingreditur, ac ſi vllas non haberet, non afficitur dicta Excommunicatione, quia non vtitur tali facultate, nec ingreditur virtute illius, quod eſt maximè notandum. Ita Nauarr. *in comment.* 4. *de regul. num.* 62. *not.* 4. Sãchez *loco citat.*

11 Secundò, quod Ingrediens prætextu facultatum inualidè obtentarum, quatenus facultates illæ ſubreptitiæ ſint, non afficitur Excommunicatione ſupradicta Gregor. XIII. quia ipſe loquitur in ſua Bulla de ingredientibus prętextu facultatum, quas ipſe reuocat; reuocatio etenim non cadit ſupra licentias inualidas, & hæc eſt optima ratio, aliàs fruſtra reuocaret illas. Bonac. *loc. cit. nu.* 6.

12 Tertiò, quod ſi quis obtenta ab Epiſcopo licentia ingrederetur Monaſteria Monialium, dum cauſa ingrediendi ceſſauit, afficeretur prædictis cenſuris, & pęnis, quia ingrederetur ſine vrgenti neceſſitate, etiam ſi tempore conceſſionis licẽtiæ, cauſa concedendi adeſſet, quia Summus Pontifex vult, illam ſubeſſe tempore ingreſſus; ſi verò ex oppoſito, tempore ingreſſus adeſſet cauſa, quæ tempore cõceſſionis non aderat, puto poſſe ingredi,

abſquè

abſque excommunicatione, dummodo ſine fraude factum ſit.

Quartò colligitur, pœnas ſupradictas, & Cenſuras incurri, etiam ſi delictum eſſet occultum; quod probatur ex Concilio Tridentino *ſeſſ. 24. cap. 6. de reform.* vbi conceditur Epiſcopis, poſſe abſoluere à Cenſuris prouenientibus ex delicto occulto, ita docent Sayr. *de cenſ. lib. 6. cap. 2. num. 19.* Couar. *in Clement. ſi curioſus 2. p. §. 3. num.* 4. Cordub. *in quæſt. lib. 1. quæſt. 35.*

QVÆSITVM II.

Vtrum ingredi facientes, vel permittentes intra Clauſuram Monialium, incurrant Excommunicationem.

SVMMARIVM.

1 *Ingredi facientes, vel permittentes Clauſuram Monialium, pœnis, & Cenſuris in Bulla Gregorij XIII. relatis, afficiuntur.*

2 *Ingredi faciens, vel permittens, quiſnam dicatur.*

3 *Ingredi permittens intra Clauſuram afficitur pœnis, & Cenſuris, ſi ex officio ei incumbat impedire Ingredientes.*

1 OMnes & ſinguli vniuerſalitèr loquēdo, qui viros, vel fœminas in Monaſteria Monialium ingredi faciunt, vel permittunt prætextu facultatum, excommunicantur, & prædictis pœnis afficiuntur per Bullam Gregorij XIII. ſuprapoſitam, in qua excommunicatione, & pœnis comprænhenduntur non ſolum Abbatiſſæ, & Superiores ingredi facientes, vel permittentes, verùm etiam inferiores, & omnes perſonæ quouis nomine nuncupatæ. Et Paulus V. ſimili Conſtitutione reuocauit omnes licentias, Mulieribus cuiuſcunque ſtatus, & conditionis ab ipſo, & ab alijs Summis Pōtificibus conceſſas ingrediendi Monaſteria Monialium, aut cū Monialibus conuerſandi; & ipſorum Monaſteriorum Abbatiſſis, ſeu Prioriſſis, ac Superioribus inhibuit ſub excommunicatione, & priuatione officiorum præſentiū, & inhabilitate ad illa obtinēda ipſo facto, ne eas introducere, ſeu admittere præſumant; huiuſmodi tenoris.

PAVLVS PAPA V.
Ad futuram rei memoriam.

MOnialium ſtatui, quæ ſecularia deſideria abnegantes, Dei obſequio ſeſe addixerunt, paſtorali ſollicitudine conſulere cupientes, ad ea remouenda, quæ religioſam earum quietem, & regularem obſeruātiam perturbare dignoſcuntur, curam noſtram libenter intendimus, prout in Domino cōſpicimus ſalubriter expedire. Quoniam itaq; ſicut accepimus, experientia compertum eſt, non leuia incommoda licētias ingredi Monaſteria Monialium Mulieribus ſæcularibus conceſſas dictis Monialibus inferre: Nos malis huiuſmodi opportuno remedio prouidere volentes; Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes, & ſingulas licentias ingrediendi Monaſteria Monialium vbiquè locorum exiſtentia, ac cum Monialibus conuerſandi, & refectionem ſumendi corporalem mulieribus cuiuſcunq. ſtatus, gradus, & conditionis exiſtētibus, etiam Marchionali, & Ducali dignitate fulgentibus, ſub quibuſcumque verborum formis, & tenoribus, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſq. fortioribus, & efficacioribus, ac inſolitis clauſulis, necnon irritantibus decretis ad tempus, vel in perpetuum à Prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, & etiā à Nobis conceſſas, quarum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus haberi volumus pro expreſſis, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium reuocamus, caſſamus, & irritamus, ac reuocatas, caſſas, & irritas eſſe decernimus. Inhibentes mulieribus prædictis licentias huiuſmodi habentibus ſub excommunicationis latæ ſētentiæ pœna, à qua non niſi à Nobis, ſeu Romano Pontifice pro tempore exiſtente, præterquàm in mortis articulo, abſolui poſſint, ne Monaſteria prædicta prætextu licentiarum

rum

rum huiuſmodi ingredi audeant, ſeu præſumant; ipſorum verò Monaſteriorum Abbatiſſis, ſeu Prioriſſis, ac Superioribus, ſub eadem, ac priuationis ſuorum officiorum, quæ obtinent, & inhabilitatis ad illa in poſterum obtinenda, ipſo facto ſine alia declaratione incurrendis pœnis, ne eas introducere, ſeu admittere, vel admiſſas quoquomodo retinere audeant, ſeu præſumant. Quocirca dilectis filijs noſtris, & Apoſtolicæ Sedis pro tempore exiſtentibus Nuncijs, ac Locorum Ordinarijs, necnon dictorum Monaſteriorum Prælatis, & Superioribus præcipimus, & mandamus, quatenus præſentes literas publicari, & præmiſſa omnia obſeruari faciant; Contradictores quoſlibet, ac præmiſſis non parentes per prædictas, & alias ſententias, Cenſuras, & pœnas, aliaq. iuris, & facti remedia opportuna, appellatione poſtpoſita compeſcendo: inuocato etiam, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis. Nõ obſtãt. præmiſſis, ac quibuſuis Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſq. contrarijs quibuſcunq. Quia verò difficile foret, has literas ad omnia loca deferri. Volumus, quod earum tranſumptis etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadẽ prorſus fides adhibeatur, ac ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Dat. Romæ, apud Sanctũ Marcum ſub Annulo Piſcatoris die 10. Iulij. MDCXII. Pontif. Noſtri Anno Octauo.

2 Sed quæres, quis dicatur ille, qui ingredi facit. Reſpondeo, quod dicitur quilibet, qui poſitiua actione eſt in cauſa, cur aliquis intra Clauſuram ingrediatur, iubẽdo, vel conſulendo ingreſſum, ianuam ingreſſuro aperiendo, & actualitèr introducendo: permittere verò ingredi, eſt, quando aliquis reperitur in actione negatiua, vt ſi quis ſit in cauſa, vt aliquis Clauſuram frangat, & non impediat ingreſſum, quatenùs hoc facere queat; ex Sãch. *loc. cit. n.* 84. attamen non quilibet permittens ingredi afficitur dictis Cenſuris, & pœnis, ſed tantùm ille, qui ex officio impedire tenetur, & nõ impedit, quia tunc cenſetur cauſa indirecta illius ingreſſus.

QVÆSITVM III.

De dubijs circa Clauſuræ ingreſſum ſæpiùs contingentibus.

SVMMARIVM dubiorum.

I An Moniales, quæ cum perſona illicitè iã ingreſſa confabulantur, illamquè comitantur, dictis Cenſuris, & pœnis ligentur.

II Vtrum Monialis, quæ ex inaduertentia, obliuione, vel negligentia admitteret illicitè ingredientes, afficiatur Excõmunicatione, & pœnis.

III. An Monialis, quæ ex officio tenetur impedire ingredientes, & non impedit, incidat in Excommunicationem, & pœnas.

IIII. An Monialis priuata, quæ alteri mãdat, vel conſulit, vt ingredi faciat aliquem, vel permittat, comprehẽdatur in Excommunicatione, & pœnis prædictis.

V. An Monialis ianuam Monaſterij ingredienti aperiens, ſiue illũ manu trahẽs, aut conſulens, vel aliquam actionẽ poſitiuam præſtans, ſi Excommunicata.

VI. Vtrum Monialis admittens ingredientem illicitè, vt illũ abſcondat ad hoſtibus, ne occidatur, ſeu in ſatellitibus, ne capiatur, eidem anathemati ſubijciatur.

VII. An Abbatiſſa permittẽs ingredi Monialem alterius Monaſterij, licèt eiuſdẽ Ordinis, & habitus, ligetur Excommunicatione, & pœnis ſupradictis.

AD primum, Reſpõdeo negatiuè, quia non dicuntur introducere, nec admittere, cum iam perſona illa ſit ingreſſa, & Moniales comitãtes, & confabulantes, quatenùs eis ex officio non incumbat expellere ingredientes, nõ ſint cauſa per comitatum, & confabulationem, quod ingredientes immorentur diutiùs in Monaſterio; ex Sanchez *in decal. lib. 6. cap. 16. num. 95.*

Ad ſecundum, Reſpondeo negatiuè; quia verba Bullæ Gregorij XIII. *admittere præſumant*, auſum temerarium denotãt; Eman. Roder. *tom. 1. q. 42. art. 2.* Nauar.

com-

*comment.4.num.62.notab.6.de regul.*Suarez *tom.5 .in 3.par.D.Thom.diſput.* 22. *tit.* 6.*num.* 14.Sanchez *num.96.*

Ad tertium, Reſpondeo affirmatiuè, quia videtur indirectè cooperari ingreſſui; cum teneatur ex officio impedire, & non impediat, potens; ſecùs dicendum eſt de priuatis Monialibus ingrediẽti nõ obſtantibus, dummodò ipſe non inuitent, aut conſulant, quia vt diximus, non tenẽtur ex officio, ac per conſequens nec directè, vel indirectè cooperantur. Sanchez *loc.cit.num.*94.

Ad quartum, Reſpondeo negatiuè, remotè enim cooperatur ingreſſui; ſi verò inuitaret, aut conſilium præſtaret ingredienti, incurreret excommunicationem, quia tunc immediatè cooperaretur ingreſſui: tum quia hæc eſt regula generalis, quod Cenſuræ latæ in facientes non ligãt mandantes, vel conſulentes, niſi exprimãtur. Bonac. *loc. cit.num.*26.

Ad quintum, Reſpondeo affirmatiuè, quatenùs illa actionem poſitiuam præſtat, qua mediante quis ingreditur, nam tunc directè cooperatur ingreſſui, ex Bonac. *nu.* 24. Præterea, & Concilium Prouinciale ſextum ſtatuit, quod tribus menſibus carceri mancipetur Monialis, quæ introduxerit marem, vel fœminam ſine licentia, & ſingulis ſextis ferijs panis, & aqua tantum illi dentur, & ad annum Velo priuetur; eandem pœnam luentur, quæ Rotę, & ianuæ præficiuntur.

Ad ſextum, Reſpondeo negatiuè, quicquid dicat Bonac.*loc. cit. num.*29. quatenus ad tuendam vitam, ſeu immunitatem Eccleſiaſticam hoc officium charitatis bona fide præſtaret Monialis, ſed in hac re nil certum ſtatuendum eſt, cum talis caſus attendi debeat in facti contingentia.

Ad ſeptimum, Reſpondet Georg. Polac.*par.2.vacat. Epidim.de Clauſ.Monialium cap.6.num.6.*negatiuè, quia Monialis illa non cenſetur extranea, & conſequẽtèr poterit Abbatiſſa illã recipere, abſquè alia Superioris licentia; ſecùs dicendum eſt, (vt dicit ille) de Moniali alterius Ordinis, & habitus; cui ſententiæ fauet Bonacina *de Clauſ.q.4.punct.* 1. *num.* 3. ego tamen non ſubſcribo.

QVÆSITVM IV.

Vtrum Moniales infantes ingredi facientes intra ſepta Monaſterij, incidant in excommunicationem ſupradictam.

SVMMARIVM.

1 *Infantes vſu carentes non ligantur cenſuris, & pœnis.*
2 *Infantes vſu rationis carentes ſi admittãtur à Monialibus intra Clauſurã, nõ ligantur Excommunicatione, & nu.6.*
3 *Puellæ ſi ſex annos excedant, non poſſunt admitti in Monaſteria Monialium.*
4 *Infantes ſeptennes præſumuntur habere vſum rationis.*
5 *Puellæ habitum Regularem ſuſcepturæ, an ſepta Monaſterij admitti poſſint.*

1 Extra controuerſiam eſt, infantes diſcretione carentes non includi in Excommunicatione lata à Concilio Tridentino, alijſq. pœnis in Conſtitutionibus Pontificijs, contra ingrediẽtes cõminatis, quia infantes, qui rationis vſum nondùm nacti ſunt, non ſunt capaces præcepti, ex Bonac. *de legibus quæſ.* 1. *punct.6.* atque ita docent Henriq. *in ſumm.lib.*13. *capit.* 42.§. 3. *in com. litera* S.Nauarr. *dict.com.* 4. *num.*59. Aloyſ.Riccius *in ſua praxi deciſ.* 648. Azor. *inſtit. mor. lib.*13. *cap.* 8. *quæſ.*5. Miranda *loc.cit.q.2. ar.* 1.*concluſ.* 1. Eman. Roder. *loc.cit. q.46.art.* 1. Suarez *dict. tom.4.de relig.lib.*1.*cap.*10. *num.* 2. Lezana *tom.*1.*ſumm.cap.* 25. *num.* 24. qui omnes Doctores fatentur Concilium Tridentinum, dum excludit omnes cuiuſcumquè ætatis, loqui de habentibus vſum rationis, & de illis, qui ad peccandum
2 Moniales mouere poſſunt; Vnde prædictos infantes diſcretione carentes admitti poſſe ad Clauſuram Monialium, nec Moniales eos admittentes incurrere aliquam Excommunicationem, reſoluunt Corduba *in ſum.q.69.* Barboſ. *de offic. & poteſt. Epiſc.*

*Epiſc. alleg.*102.*num.*32. Gambara *de caſibus reſer.cap.*15 *caſ.6.numer.* 37. Sorbo *verbo ingreſſus num.*2.Liamas *in meth.curat.in append.*§.8. Nauarr.*d.com.* 4. *de regul. num.*59.Mirand. *loco citato.*Emanuel *loc. cit.*Sanch. *lib. 6.cap.* 16.*num.* 5. Bonac. *loco cit.q.*4.*punct.* 1. *nu.*5.quia non videntur reæ maioris culpę; quàm ipſi infantes ingredientes,maximè cum finem legis non violent, qui eſt,ne pax Monialiũ perturbetur,incitenturq.ad peccandũ.

3 Vnde quidam ex his Doctoribus cenſent, non licere ingreſſum puellarùm ſex annos excedentium,cum vſu rationis iam potiri præſumantur, ac proindè compręhendi ſub hac prohibitione; ſecùs dicendum eſt ſi nondum ſeptennes ſint, aut nõ

4 excedant, nec habeant rationis vſum. Ratio eſt,quia vſus rationis communitèr ſeptennio completo accidit, & in dubio ante eam ętatem non præſumitur.Ita Ema.Roder. *in Motu Proprio Pij V. nu.*12.Sanch. *loc.cit.nu.* 7.Bonac.*d.punct.* 1.*n.6.*vbi citat Cordubã, & Eman.Sà,qui videtur aduerſari ſententiæ Pauli Comituli *reſp. moral. lib.6. q.*19.*num.6.* aſſerentis, Moniales puerum, puellamuè infantem intra Monaſterij ſepta recipientes, excommunicatas eſſe, & refert, quod de hac difficultate conſultus Eminentiſſimus Cardinalis S. Seuerinæ Summus Pœnitẽtiarius ab Epiſcopo Peruſino Neapolione Comitulo, Reſpondit, recipientes, ſeu intromittentes pueros, & puellas,Cenſuras incurrere; & ait, quod idipſum affirmauit Clemens VIII. Eundem ſequitur Scortia *in ſelect. conſtit. theor.*336. vbi quibuſdam rationibus hanc ſententiam nititur probare, & præſertim ex Sacra Congregatione Card.ſub die 12. Februarij 1585.

5 Quod pueri, & puellæ cuiuſuis ætatis nõ poſſunt admitti intra ſupra Monialiũ.

6 Vbi verò viget conſuetudo introducẽdi puellas habitum ibi ſuſcepturas, vt per biduum,aut triduũ ſint ibidem,tolleretur, ex Sacra Congregat. Cardinal. 12. Iunij 1594.apud Gauant. *in man.Epiſcop. verbo Monialium Clauſura num.*32.

QVÆSITVM V.

Quid ſi Fatuos, & amentes intra eandem Clauſuram admitterent?

SVMMARIVM.

1 *Amentes ſunt in duplici differentia.*

2 *Amentes lucida interualla habentes, an excommunicationem ſubeant, ſi ingrediantur Cænobia Monialium.*

1 AZorius *p.*1.*Inſtit. moral.lib.*3. *cap.*8. *q.*5.diſtinguendo ait,ſi ſermo ſit de amentibus nunquam vſu rationis vtentibus,idem iuris videtur dicendum de illis, ac de infantibus, quia vtrique,nec peccati, nec excommunicationis participes eſſe poſſunt.

2 Si verò loquamur de amentibus lucida interualla habentibus, qui peccare poſſunt, & excommunicationi ſubijci;dicendum eſt, incurrere excommunicationem ſupradictam, quatenus ingrediantur Clauſuram Monialium, & pubertatẽ nacti ſint, & quamuis ſint culpæ incapaces; tamen,qui eorum ingreſſus cauſa eſt, excommunicationem incurrit, quia tali prohibitioni contrauenit; Idem tenent Eman;Roder *tom.* 1.*qq.regul.q.*46.*art.*1. Liamas *in meth. curat. in append. in fine* §.8. Nauar. *comment.* 4.*num.*155. Zerola *in praxi Epiſcop.verbo Monialis ad quæſ.* 8.& Sanch. *lib. 6. in decal. cap.* 16. *num.* 8. vbi rationem aſſignans ait, quia amẽtes ad peccatum incitare, & occaſionem peccandi alijs præbere queunt, dum tumultum excitant, Moniales perturbant, turpitèr iocantur, iocoſa, & vana,aliaquè Religionis honeſtati, & decentiæ valdè diſſona loquuntur.Idipſum docent Suarez *tom.*4.*de Relig. lib.*1.*cap.*10. *num.*5.Barboſ. *de offic.& poteſt. Episcop.par.*3. *alleg.* 102. *num.* 32. Bonacina *de Clauſ.quæſt.*4. *punct.*1.*num.*7.

DISPVTATIO XXIII.

De Licentia ingrediendi Monaſteria Monialium.

Quæſitum I. Cuius ſit licentiam ad ingreſſum in Monaſteria Monialium tradere.

Quæſitum II. Vtrum Vicarij Epiſcoporum, aliorumquè Monialium Superiorum, poſſint licentiam ingrediendi impertiri.

Quæſitum III. An Abbatiſſa poſſit licentiam ingrediendi Clauſuram concedere.

Quæſitum IV. Licentia ingrediendi Monaſteria S. Claræ, & Conceptionis, à quo ſit præbenda.

Quæſitum V. De conditionibus licentię ingrediendi intra ſepta Monialium.

Quæſitum VI. Vtrum in aliquo caſu poſſit concedi licentia ingrediendi Clauſuram, abſquè prædictis cōditionibus.

QVÆSITVM I.

Cuius ſit licentiam ad ingreſſum in Monaſteria Monialium tradere.

SVMMARIVM.

1 *Ingredi ſepta Monaſterij Monialium nemo poteſt ſine Superioris licentia.*
2 *Superioris nomine, quid intelligatur.*
3 *Epiſcopus, ſeu Vicarius eius Generalis poteſt concedere licentiam pro ingreſſu in Monaſteria Monialium, ſibi, & Sedi Apoſtolicæ ſubiecta.*
4 *Licentia ingrediendi Clauſuram Monialium Regularibus ſubiectarum, concedi debet à Superioribus Regularibus.*
5 *Licentiam pro ingreſſu intra Clauſuram Monialium ille debet concedere, cuius eſt Clauſuram indicere.*
6 *Prælatorum Regularium munus eſt ſuis Monialibus Clauſuram indicere.*
7 *Superior immediatus Monaſterij debet licentiam concedere pro ingreſſu intra Clauſuram Monialium.*
8 *Superioris Conuentualis auctoritas erga Moniales ſibi ſubiectas; Et an poſſit à Generali, vel Prouinciali variari.*

1 CVm multoties dictum ſit ex auctoritate Concil. Trident. *ſeſſ.* 25. *de Regular. cap.* 5. & aliorum Sacrorum Canonum, quod nullus ingredi audeat ſine
2 Epiſcopi, vel Superioris licētia, ſepta Monaſterij Monialium; meritò dubitare licebit, quid nomine Epiſcopi, vel Superioris talem licentiam dantis intelligatur.

Lælius Zechius *de repub. Eccleſ. tit. de Relig. cap.* 3. *num.* 15. licèt affirmare videatur, etiam in Monaſterijs rectis per Regulares, ſolos Epiſcopos licentiam ingrediendi concedere poſſe; tamen ſe remittit, & fatetur Veronæ Regulares pro Monaſterijs prędictis iillam concedere, ſe audiuiſſe.

Thomas Zerola *in Prax. Epiſcop. in* 2. *edit. p.* 1. *verbo Moniales* 8. *quæſ.* dicit, ſe vidiſſe Neapoli obſeruari, quod in Monaſteria, etiam Regularibus ſubiecta, Epiſcopus licentlam ingrediendi concedat, quod omninò falſum eſt, vt praxis illius Ciuitates teſtatur.

3 Dicendum eſt ergo, Epiſcopum, & eius Vicarium Generalem ſpeciale mandatum habentem, in Monaſteria ſibi, ordinaria; in alia verò Summo Pontifici ſubiecta, delegata auctoritate, poſſe licentiam ingrediendi concedere in caſibus neceſſitatis, & ſic deciſum fuiſſe à Sac. Congreg. Cardinal. referunt Armend. *in addit. ad recopil. leg. Nauar. lib.* 2. *tit.* 18. *l.* 7. *de Relig. num.* 109: Barboſ. *de offic. & poteſt. Epiſ. alleg.* 102. *num.* 38. atquè ita tradunt Sanchez *loc. cit. cap.* 16. Bonac. ſimiliter *loco citato q.* 4. *p.* 2. *num.* 2. Suar. *to.* 4. *de Relig. cap.* 10 *num.* 11. & communitèr Doctores.

4 Facultatem verò ingrediendi Monaſteria Monialium Regularibus ſubiectarum

ad ca-

ad earum Prælatos Superiores ſpectat cō cedere,non autem ad Epiſcopum,vel eius Vicarium, cum dictorum Prælatorum ſit, Monialibus ſibi ſubditis Clauſuram indicere,& conſequentèr ad Clauſuræ ingreſſum licentiam concedere,ex Nauar. *com. 4.de Regul.num.*60.Liamas *in method. curat. in appendice* §.3:Azor.*dict.lib.*13.*cap.* 8.*q.*7. Eman.Roder.*t.* 1.*qq.regul.q.*46.*ar.* 2.Campanil. *in diuerſorio Iuris Canonici rubr.* 12.*cap.*16. *num.*31.*dict.q.*2. Sanch. *loc.cit.* ex Suar.*ſimiliter loco cit. num.* 12. Laurent. de Peirinus *in Priuileg.ſui ordin. t.*2. *Conſt.*6 *Pij V. num.*29. Barboſ. *d. alleg.* 102. *num.*41. Bonac.*loc. cit. num.* 3. & nouiſſimè Andreas Victorel.*de orig. & Clauſur.Monial.pag.mihi* 31. Rationem huius facultatis, quam habent Prælati ſupradictam licentiam concedendi, oſtendunt Ioannes Monachus *in cap. periculoſo de ſtat. Regul.num.*6. & Franchus *ibid.nu.*
5 5. & Dominicus *num.* 10. dicentes, eius eſt hanc licentiam dare, cuius eſt Clauſu-
6 ram Monialibus indicere. At Prælatorū Regularium eſt ſuis Monialibus indicere Clauſuram, vt diximus ſupra,ergo ad illos pertinet concedere licentiam ingrediē di; non verò ad Epiſcopum, vt conſtat ex Sacræ Congregationis decreto Romæ Typis demandato huius tenoris.

Sacra Congregatio Cardin. Concilij Trident.interpretum cenſuit,licentias ingrediē di intra ſepta monialium ex vera tantùm neceſſitate concedendas quoad monaſteria regularibus ſubiecta,pertinere tantum ad ipſos Superiores Regulares.

Et quod dicitur de Superioribus Regularibus reſpectu Monialium eis ſubiectarum, affirmari debet de quolibet Prælato habente ſubditas Moniales, ſiuè ſit Viſitator,ſiuè ſimplex Sacerdos,qui Cœnobijs Monialium auctoritate Epiſcopali ex priuilegio Pontificio præſit;ex Victor. *loc.cit.* referente tres Sacerdotes Monaſterio Monialium S. Suſannæ in Vrbe, & in Gallijs tres Theologos S.Thereſię Monaſterijs præſidere.

7 Idem dicendum eſt de Prælato Conuentuali ſi alicui Monaſterio præſit,nec ei ablata ſit à Superioribus immediatis, ſeù à Conſtitutionibus facultas concedendi licentiam Monialium Clauſuram ingredi, vt contra Confectium docet Sanchez *loc.*
8 *cit.num.* 16. vbi *num.* 17. deducit, quod ſi Monaſterium Monialium cuidam Prælato Conuentuali Apoſtolica auctoritate ſubiectum eſſet, non poſſet Generalis, vel Prouincialis, licentiam ingreſſus in illud Monaſterium concedere, quia nulla erga illud iuriſdictione potiuntur; Sed tota facultas pertinet ad dictum Prælatum Conuentualem; Non negat tamen Sanch. poſſe Generalem,ſeù Prouincialem, dum viſitant, inquirere, an Prælatus iuſtè vſus fuerit hac facultate, examinando, an cauſæ conceſſionis ingreſſus fuerint legitimę, quia ſic in Monaſterium Monialium nullā exercent iuriſdictionem, ſed in Religiosū illis ſubiectum, & à fortiori requirere valent de alijs criminibus eiuſdem Prælati Conuentualis. Idem ait Emanuel. *loc.cit. numer.*3.

Et quod dicitur de Prælato Conuentuali affirmari debet de Prælato ſæculari, ſiuè Sacerdoti, aut Clerico Epiſcopo ſubiectis, ſi eadem auctoritate Apoſtolica Monaſterium Monialium illis ſubiectum eſſet, ex eodem Sanch.*loc. cit.* quod ſi in Prælatis Conuētualibus, ſeù ſæcularibus, vel Sacerdotibus,ſeù Clericis Monialium Superioribus, cauſæ ingreſſus non fuerint iuſtificatæ, regulariter naufragium illos pati, præſumitur, ait Eman. Roder. *loc. cit. in fin. articul.* videatur Bonacin, *ſimiliter loc. cit. num.* 4. idem ſentiens. quidquid dicat Suar.*loc.cit.nu.* 13.

QVÆSITVM II.

Vtrum Vicarij Epiſcoporum, aliorumquè Monialium Superiorum poſſint licentiam ingrediendi,impertiri.

SVMMARIVM.

1 *Vicarius Generalis Epiſcopi ſpeciale Mādatum habens poteſt licentiam ingrediendi Clauſuram Monialium concedere; Idem dicendum de Prouiſore à*

Capitulo nominato.

2 *Capitulum ſuccedit Epiſcopo Sede vacante.*

3 *Vicarij Generales Prælatorum, tàm ſæcularium, quàm regularium poſſunt pro ingreſſu intra Monaſteria Monialium licentiam impertiri.*

4 *Vicarius Capitularis ſede vacante, an licentiam largiri queat pro ingreſſu in Cœnobia Monialium, Sedi Apoſtolicæ ſubiectum.*

1 VIcarius Generalis Epiſcopi mandatum ſpeciale habens, in Monaſterijs eidem Epiſcopo ſubiectis, poſſe hanc licentiam concedere, affirmant Armend. *loc. cit. num.* 109. Barboſ. *d. allegat.* 102. *num.* 38. Bonac. *loco cit. num.* 2. & Nauar. *lib.* 3. *conſ. de ſtat. Monach. conſ.* 6. *num.* 2.

Idem dico de Prouiſore à Capitulo nominato, qui ſub nomine Superioris Monialium venit, ex eodem Barboſ. *loc. citato* Ioan. de la Cruz *de ſtatu relig. c.* 5. *dub.* 2. *cōcl.* 3. *not.* 1. qui dicit, quod Prouiſor à Capitulo nominatus, eſt Superior ad concedendam licentiam dictam reſpectu Monialium Epiſcopo ſubiectarum, quia capitu-
2 lum ſuccedit Epiſcopo in ſede vacante; ex Silueſt. *verb. Capitulum num.* 14.

3 Et quę de Vicario Generali dicta sũt, intelligi debēt de Vicarijs Generalibus omnium Prælatorum iuriſdictionem Epiſcopalem, vel quaſi Epiſcopalem habentium; ex Victorel. *loc. cit. pag.* 31. idipſum affirmo de Vicarijs Generalibus, Ordinum Militarium, ex Sanch. *loc. cit. cap.* 15. *num.* 30. & de Generalibus Vicarijs Capituli ſede Vacante, quos omnes Ordinarios eſſe, & nomine Ordinarij nuncupari, & cō prehendi, probat, *lib.* 3. *de matrim. diſput.* 29. *num.* 45. Reſpectu Monialium regularibus ſubditarum, mortuis Generali, vel Prouinciali, eorum Vicarij, qui iſtis ſuccedũt, habent omnem eorum auctoritatem, etiam circa Moniales, per priuilegium conceſſum à Iulio II. & habetur in Conſtit. Prædicatorum *diſt.* 2. *cap.* 3. vt refert Ioan. Cruz. *loc. cit.*

4 Supereſt tamen difficultas de eodem Vicario Generali Capituli ſede vacante reſpectu Monaſteriorum Monialium Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubiectarum, & ratio difficultatis eſt, quia dictum Capitulũ non ſuccedit in facultatem delegatam Epiſcopi, tamquam Sedis Apoſtolicæ delegati, vt benè probat Sanch. *de matrimon. loc. cit. lib.* 8. *diſp.* 2. *num.* 10.

Liamas *loc. cit. §.* 5. affirmat Vicarios Capituli ſede vacante poſſe huiuſmodi licentiã dare, etiam, quo ad Monaſteria immediatè Sedi Apoſtolicę ſubiecta, quia nõ eſt credibile, mentē Sũmorum Pontificũ tanto zelo Clauſuram Monialium commendantium fuiſſe, vt Monaſteria poſſint aliquando eſſe ſine Prælato, vel Superiore, ad quem confugiant; idem docet Sanchez *loc. cit. in Præcep. decal. cap.* 15. *num.* 30. vbi ait, quod ideò præcipit Trident. *ſeſſ.* 25. *de regul. cap.* 9. eas Moniales fore ſub Epiſcopi gubernatione, tamquam Sedis Apoſtolicæ delegati: & *in cap. Periculoſo de ſtat. Regul. in* 6. necnon in Motu proprio Pij V. habetur, quod Epiſcopi, tamquam Sedis Apoſtolicæ delegati cogant ad Clauſuram, & de cauſis egreſſus noſcant; quæ neceſſitas etiam militat in Capitulo ſede vacante, quæ ſæpe diù vacat, & frequentes ſe offerunt occaſiones huius generis.

QVÆSITVM III.

Abbatiſſa, an poſſit licentiam ingrediendi Clauſuram concedere.

SVMMARIVM.

1 *Abbatiſſa verè eſt ſui Monaſterij Superior.*

2 *Abbatiſſa non poteſt licentiam præbere ad ingrediendum Monaſterium ſuarũ Monialium.*

3 *Abbatiſſæ non eſt Clauſuram indicere.*

4 *Abbatiſſæ poteſt delegari facultas ab Epiſcopo, vel alio Superiore concedendi licentiam ingreſſus intra Clauſuram Monialium.*

1 NAuarr. *in ſum. cap.* 28. *addit.* 2. *ad nu.* 143. ſibi contradicens, aſſerit, Abba-

Abbatiſſam poſſe licentiam dare ingrediendi Clauſuram Monialium, hac forſan, ratione ſuffultus, quia *in cap. periculoſo de ſtat. regul. in 6.* & alijs ſanctionibus pro ſtatu Monialium habetur, Superioris eſſe,
1 hanc licentiam tradere, at Abbatiſſa verè eſt ſui Monaſterij Superior, *ex cap. dilecta de exceſſibus Prælat.* & *cap. Attendentes §. ſtatuimus de ſtat. Monach.*

2 Dicendum tamen eſt, Abbatiſſam non poſſe facultatem ingrediendi Monaſteriũ concedere, quia is poteſt concedere facultatem ingrediendi Monaſterium, ad quem pertinet Clauſuram Monialibus indicere, vt diximus; ad Abbatiſſam autem non ſpectat Clauſuram indicere, cum etiã
8 ipſa onere Clauſuræ teneatur, ergo nec Abbatiſſæ erit dare licentiam. Similiter cũ ſacra Synodus dictione excluſiua vtatur, quod hanc ingrediendi licentiam debeat dare tantùm Epiſcopus, vel Superior, nequè alius vllo modo, his verbis excluditur Monialium Præfecta, Abbatiſſa ſcilicet, ſeu Prioriſſa, cui hanc licentiam præbere non licet, ſed huiuſmodi conceſſio ſpectat tantùm ad Epiſcopum, vel Monialium Superiorem: Dictio enim excluſiua ſignificat, quod hoc poteſt Epiſcopus, vel Superior, & nemo alius. Ita tenent Nauar. *commen. 4. num. 59. verſ. 3. de regular.* Dominicus Archidiaconus, & Ioannes Andreas, quos citat, & ſequitur Eman. Roder. *qq. regular. tom. 1. q. 46. art. 2. verſ. obſerua tamen.* Azor. *par. 1. lib. 13. cap. 8. quæſ. 6.* Sanch. *lib. 6. cap. 16. num. 22.* Bonac. *q. 4. punct. 2. num. 5.* Confect. *in Priuil. mendicant. titul. 20. cap. 6.* Monach. *in cap. periculoſo in princip. num. 1. & 2. de ſtat regul. in 6.* Suarez *tom. 4. de relig. tractat. 8. lib. 1. capit. 10. num. 14.*

4 Hoc tamen intelligendum eſt, niſi Epiſcopus, aliuſuè legitimus Superior hanc facultatem Abbatiſſæ delegauerit, cum enim Moniales aliorum opera ſępiſſimè indigeãt, nec facilis ad Epiſcopum aditus pateat, iure merito Epiſcopus, vel alius legitimus Monialium Superior poteſt hãc facultatem Abbatiſſæ, vel Cõfeſſarijs delegare in caſibus ſæpè contingentibus; ſi ita expedire iudicauerit; Roder. *q. 46. art. 2. ſub finem verſ. dic quod.* Nauar. *d. comment. 4. num. 6. ver. 4.* Sanch. *loc. cit. num. 23.* Graff. *1. p. lib. 4. capit. 22. numer. 6.* Ad canones initio citatos patet reſponſio ex dictis, tum etiam reſponderi poteſt, quod non eſt cuiuſcumq. Superioris huiuſmodi licentiam concedere, ſed ſolius Epiſcopi, vel alterius Superioris habentis iuriſdictionem Epiſcopalem, vel quaſi.

QVÆSITVM IV.

Licentia ingrediendi Monaſteria S. Claræ & Conceptionis, à quo ſit concedenda.

SVMMARIVM.

1 *Licentia ingrediendi Monaſteria Monialium S. Claræ nullus concedere poteſt, niſi Summus Pontifex.*

2 *Superiores Monialium S. Claræ, & Conceptionis, an aliquibus poſſint licentiam præbere ingrediendi earum Clauſurã.*

3 *Licentia ingrediendi Monaſteria Monialium S. Claræ, & Conceptionis attendenda eſt ſecundum conſuetudinem legitimè introductam.*

1 AD ingreſſum Clauſuræ Monialium S. Claræ non ſufficit licentia Epiſcopi, vel Superioris, ſed requiritur licẽtia Sũmi Pontificis; præter quã in caſibus in Regula dictarum Monialiũ exceptis, nã Iulius II. *in cap. 9. Regulæ S. Claræ* omnibus interdicit ingreſſum in d. Monaſteria, exceptis Viſitatoribus, Confeſſarijs, Medicis, & artificibus pro ſuis officijs, tempore neceſſitatis exercendis; & addit, ſi verò alitèr ingrediantur, tàm ingredientes, quàm admittentes excommunicationis ſententiam incurrant; Ita refert Eman. Roder. *loc. cit. q. 46. ar. 3.* vbi tamen fatetur,
2 Superiores Monialium S. Claræ, & Conceptionis ingrediendi licentiam indulgere poſſe ijs tantùm, quibus ex conceſſione Regulæ ingredi fas eſt; & ait, quod ad eam licentiam vlterioribus perſonis concedendam, nullam habent auctoritatem, & hæc aſſerit affirmaſſe quendam doctiſ-

ſimum ſuæ Religionis virum, quoad Monaſteria S. Claræ, & Conceptionis, & *ar. 6. in fin.* ſubdit, quod Concilium Tridentinum *ſeſſ.* 25. *de regul. cap.* 22. amouere non intendit ſtrictam Clauſuram Monaſteriorum S. Claræ, & Conceptionis per illa verba; *ſi qui vero regulares, tàm viri, quàm mulieres ſunt, qui ſub arctiori regula, vel ſtatutis viuunt, eos ab eorum inſtituto, & obſeruantia Sancta Synodus amouere non intendit.*

Ex quibus verbis cogitur Eman. Roder. *loc. cit.* reſpondere, Prælatos concedentes licentiam ingreſſus in caſibus ſupradictis, non propria auctoritate niti, ſed ſpeciali cõceſſa in decreto Conc. Trident. *d. ſeſſ. cap.* 6. vbi conceditur, poſſe Prę latos licentiam ingreſſus in Monialium Monaſteria impertiri, nec Moniales aliquas, neq. earum Monaſteria excipit; Quæ reſponſio non placet Sanch. *loc. cit. cap.* 16. *num.* 20. dicenti, quod conceſſio Tridentini in *d. cap.* 5. explicatur *in cap.* 22. vt non deſeruiat relaxandæ ſtrictiori Clauſuræ per aliquarum Monialium regulas indictæ, & ſic non concedit vllam Prælatis facultatem, vt ſtrictam hanc Clauſurã indigentem licentia Summi Pontificis, relaxari, per facultatem ingrediendi ab ipſis Prælatis concedendam, & concludit, ſtã-
3 dum eſſe conſuetudini legitimæ introductæ per fratres Minores, vel aliquibus priuilegijs nouioribus, ſi quæ ad hũc ingreſſum teneant. Idem videntur aſſerere Mirand. *de ſac. Monial. q.* 2. *art.* 3. Compendiator Priuil. Mendicant. *verb. Ingredi Monaſteria num.* 2. *& ſequentibus*, vbi hoc probat multis Summorum Pontificũ Conſtitutionibus, Bonac. *quæſt.* 4. *punct.* 2. *num.* 6.

QVÆSITVM V.

De conditionibus licentię ingrediendi intra ſepta Monialium.

SVMMARIVM

1 *Licentia ingrediendi Clauſuram Monialium debet eſſe in ſcriptis, & ſpecialis.*

2 *Licentia pro ingreſſu Clauſuræ Monialiũ non debet eſſe tacita, ſed expreſſa.*

3 *Licentia pro ingreſſu Monaſterij Monialium ſi omittatur, quin in ſcriptis tradatur, an incurratur pœna aliqua.*

4 *Licentia ingreſſus in Cœnobia Monialiũ non debet eſſe oretenùs, nequè ex tolerantia, aut patientia Superioris tacentis elicita.*

5 *Licentia ingrediendi ſepta Monialium prima vice intelligitur adimpleta.*

1 CONcilium Tridentinum *ſeſſ.* 25. *de regul. cap.* 5. innouans Conſtitutionẽ Bonifacij VIII. ſtatuit licentiam ingrediẽdi Monaſteria Monialium *in ſcriptis* obtinendã eſſe; debet inſuper huiuſmodi licentia eſſe *ſpecialis*, ideſt ſpecialitèr obtenta, ita vt in ſpecie contineat facultatem ingrediendi Clauſuram Monialium, nec ſufficit generalis, *ex cap. Periculoſo, de ſtat. regul. in* 6. & ibi Archidiac. *num.* 2. Anchar. *nu.* 3. *not.* 4. Dominicus *num.* 5. Franchus *num.* 5. affirmantes, non eſſe neceſſarium in licentia ſpecialem alicuius perſonæ mẽtionem fieri, ſed ſatis eſſe generalẽ licentiã à Superiore cõceſsã, vt Operarij, Medici, Chirurgi, & ſimiles ingrediantur, quippè hæc ſpecialis dicitur, quia ad ingreſſum ſpecialitèr conceditur, etiam ſi non ſit, ſpecialis, quoad perſonam ſingularem in ea nominatam. Ita Azor. *tom.* 1. *Inſtit. moral. lib.* 13. *cap.* 8. *quæſ.* 8. Sanch. *in præcep. decal. lib.* 6. *cap.* 16. *num.* 28. Mirand. *de ſac. monial. q.* 2. *ar.* 2.

2 Dixi, *in ſcriptis* obtinendam eſſe, vt denotetur non ſufficere licentiam tacitam, quod, præter Concilium Tridentinum *loco citat.* decernitur à Pio V. in Bulla, quæ incipit, *Decori, & boneſtati*, niſi periculum ſit in mora, quia tunc oretenùs dari poteſt, imò abſquè licentia ingredi licebit, vt dictum eſt ſupra, & ex Bonacin. *loc. cit. q.* 4. *punct.* 3. *num.* 1. vnde Sanchez *in decal. lib.* 6. *cap.* 16. *num.* 30. meritò quærit, An hæc ſolemnitas licentię, vt in ſcriptis ſit tradenda, obliget ad culpam lethalem, nec nè; & *num.* 31. reſoluit, eſſe peccatum mortale, incurriquè pœnas à Concilio, & à Pio V. cominatas, ſi omittatur licen-

licentia, vt ſupponimus, in ſcriptis tradenda, niſi quis ingrediatur ſimul, cum Epiſcopo, vel Superiore, vt cēſuit Conciliū Mediolan. 6. Ratio eſt, quia quicunq. prudens longè maturiori conſilio, ſcripto tradenda perpendit, rariùſq. concedit, quàm quę ſolo verbo; quod etiam affirmant Confect. *in Priuil. Mend. tit.* 20. *cap.* 6. Bonacina *d. punct.* 3. *de Clauſ. Mon. num.* 2. quicquid dicat Nauar. *in cap. Statuimus num.* 60. & Mirand. *loc. cit. q.* 21. *art.* 2. *concl.* 2. & hoc verum eſſe arbitratur Bonacina, non ſolùm in foro externo, verùm etiam in foro conſcientiæ; vnde ſequitur in
4 hoc foro non ſufficere licentiam oretenùs conceſſam, nec multò minus patientiam, & tollerantiam ſuperioris tacentis, & non contradicentis, quia taciturnitas per ſe non ſufficit ad præſtandum conſenſum, quod etiam ſi ſufficeret, tamen hic conſenſus non eſt ſcriptura expreſſus, & conſequenter non ſufficit ad ingreſſum,
5 Conceſſio, & licentia facta alicui ingrediendi ſepta Monialium intelligenda eſt, pro prima vice, adeò quod, ſi vigore illius facultatis ſemel ingreſſus fuerit, amplius accedere non poſſit. Ita iudicatum fuiſſe dicunt Riccius *in praxi fori Eccleſ. dec.* 649. *in prima edit.* & Barb. *de poteſt. Epiſc. alleg.* 102.

QVÆSITVM VI.

Vtrum in aliquo caſu poſſit concedi licentia abſquè prædictis conditionibus.

SVMMARIVM.

1 *Licentia ingrediendi Clauſuram Monialium, in quibus caſibus ſine ſcripto licitè poſſit concedi.*
2 *Licentiam generalem ingreſſus in Monaſteria Monialium, quomodo Superior Abbatiſſæ, vel Confeſſario aliquando committere poſſit.*
3 *Diſpenſatio Superioris non requiritur, quādo cauſa non ſeruandi legem, eſt euidēs.*
4 *Licentia pro ingreſſu intra Clauſuram Monialium, ſi neceſſitas patiatur, verbo eſt petenda.*

1 Non nego, quod pro caſibus cōmunitèr occurrentibus, vt pro ingreſſu Medici, Confeſſarij, Viſitatoris, artificis, & aliorum, quorum repentina paſſim ſuperuenit neceſſitas, quæ aditum ad Superiorem non permittit, non ſit licitum Monaſteria ingredi, ſine licentia in ſcriptis
2 obtenta, Sed poteſt Superior generalem licentiam in ſcriptis committere Prioriſſis, vel Confeſſoribus Monialium, vt ipſi licentiam concedant, quia hic caſus per Epicheiam exceptus videtur, alioquin repentinæ neceſſitati conſultum non eſſet. Nauar. *conſ.* 4. *de Regul. num.* 60. Azor. *loc. cit. cap.* 8. *quæſt.* 8. Eman. Roder. *loc. cit. q.* 46. *art.* 2. Sanch. *loc. cit. num.* 34. Ioan. Cruz *de Stat. Religioſ. lib.* 1. *cap.* 5. *dub.* 2. *concluſione* 3. *not.* 3. Bonacina *loco citato numer.* 2. vbi addit, quod in caſu repentinæ neceſſitatis, quæ aditum ad Superiorem non permittit pro obtinenda vllo modo licentia, ab Abbatiſſa petenda eſt, vt inferius dicemus. Idem dicendum eſt, ſi periculum morę non patiatur, licentiam oretenùs peti, quia in illo caſu non eſt neceſſè, illam verbo poſtulare; cum in vtroque euentu eadem militet ratio, iuxta
3 D. Thom 2. 2. *q.* 147. *ar.* 4. qui ait, non requiri Superioris diſpenſationem, quando cauſa non ſeruandi legem, eſt euidens, aut Superior adiri non poteſt; ſecùs dicendum eſt, ſi neceſſitas patiatur, licentiam verbo peti; tunc enim verbo expetenda eſt, quia iura præſcribunt licentiam concedi ſub tali forma; ſi igitur neceſſitas cogat, non ad omittendum licentiam ſimplicitèr, ſed talem formam, nempe ſcripturā, ſufficiet licentia oretenùs obtenta. Sanch. *loc. citat. num.* 34. Graff. *par.* 1. *deciſ. lib.* 4. *cap.* 23. *num.* 6. Nauar. *loc. cit.* Eman. Roder. *cit.*

DISPVTATIO XXIV.

Quibus perſonis ſit præbenda licentia ingrediendi Monaſteria Monialium.

Quæſitum I. Quibus de cauſis concedi debeat ingreſſus intra ſepta Monialium.

Quæſitum II. An Confeſſarius poſſit ingredi Monaſteria Monialium pro Sacramentis adminiſtrandis.

Quæſitum III. An Confeſſarius ingrediens ſepta Monialium debeat ſecum ſocium adhibere.

Quæſitum IV. Vtrum Confeſſarius, vel Exorciſta ſæcularis, ſiue Regularis admitti debeat intra Clauſurã pro exorcizanda Moniali Energumena.

Quęſitum V. An Confeſſarius ingredi valeat Clauſuram ad Exequias Monialium peragendas.

Quæſitum VI. An Medici, Chirurgi, Operarij, & his ſimiles, poſſint ingredi monialium Clauſuram.

Quæſitum VII. An Iudices ingredi queant monaſteria monialium ad expellendos malefactores ibi commorantes.

Quæſitum VIII. Vtrum Epiſcopus, & Superior monialium ingredi poſſint eorum monaſteria aliqua de Cauſa.

Quæſitum IX. Vtrum S.R.E. Cardinales, & Epiſcopi Ordinarij locorum ingredi poſſint Clauſtra monialiũ non ſibi ſubiectarum in eorum Diœceſi ſub aliquo prætextu, etiam viſitandę Clauſuræ.

Quæſitum X. Quo comitatu ingredi debeant Epiſcopi, & Prælati intra monaſteria monialium ſibi ſubiectarum.

Quæſitum XI. Vtrum Epiſcopus, & Superiores monialium ſine iuſta cauſa, & comitatu ingredientes monaſteria monialium ſibi ſubiectarum, aliqua pœna plectantur.

Quæſitum XII. De mora facienda ab ingredientibus monaſteria monialium.

Quæſitum XIII. Vtrum fratres minores ab Eccleſiarum Epiſcopis, aliiſquè Superioribus monialium inuitati, ingredi poſſint intra Clauſuram.

Quæſitum XIV. Vtrum mulieres cõiugatæ, & Viduæ aliquando ingredi valeant monaſteria monialium.

Quæſitum XV. Vtrum moniali ex legitima licentia egreſſæ à ſuo monaſterio, ſit interdictus in aliud monaſterium ingreſſus.

Quæſitum XVI. Vtrum famulæ, ſeu Ancillæ admitti debeant intra monaſteria monialium.

Quæſitum XVII. An matribus, ſeu ſororibus monialium permitti debeat ingreſſus intra Clauſtrum monaſterij in aliquo caſu.

Quæſitum XVIII. Vtrum mulieres ingredi poſſint ſepta monialium.

Quæſitum XIX. Vtrum Mulieres habentes licentiam à Sede Apoſtolica ingrediendi Monaſteria Monialium, poſſint nullo expectato conſenſu ingredi.

Quæſitum XX. Vtrum Imperatores, Impe-

Imperatrices, Reges, & Reginæ poſſint ingredi monaſteria monialium.

QVÆSITVM I.

Quibus de cauſis concedi debeat ingreſſus intra ſepta monialium.

SVMMARIVM.

1 *Ingrediendi cauſa Monaſteria Monialium debet eſſe non ſolum neceſſaria, & vrgens, verùm etiam rationabilis, & manifeſta.*

2 *Ingrediendi ſepta Monialium cauſa debet eſſe moralis neceſſaria, non verò logica, aut methaphyſica.*

3 *Ingreſſus intra Clauſuram Monialium, quando permitti debeat.*

4 *Præcepta Eccleſiaſtica benignè ſunt accipienda.*

5 *Ingredi poteſt clauſtra Monialium obſtetrix ad adiuuandum mulierem parturientem in Monaſterio.*

6 *Ingreſſus in Monaſteria Monialium cauſa manifeſta, qualis ſit.*

1 AD Virginum cuſtodiam, & Religioſos mores non minùs neceſſarium eſt, vt ipſæ indè non egrediantur, quàm vt ſæculares, vel extranei intra earum clauſtra non ingrediãtur, & ideo ſacri Canones non minùs hoc, quàm illud prohibuerunt; nam ſub Anno Chriſti 517. In Concilio Epaonenſe can. 30. relato à Iacobo Sirmondo *in tom. 1. Cõciliorum antiquorum Galliæ*; legitur, *Monaſteria Puellarum, non niſi probatæ vitæ, & ætatis prouectæ ad quaſcumq. earum neceſſitates, vel miniſtrationes permittantur intrare; ad faciẽdas verò Miſſas, qui ingreſſi fuerint, ſtatim exacto miniſterio, regredi feſtinabunt. Aliàs autem nec Clericus, nec monachus iuuenis vllum ad Puellarum Congregationem habeat acceſſum, niſi hoc, aut paterna, aut germana neceſſitudo probent admittere. Et in capit. periculoſo de ſtat. regul. in 6.* habetur, facultatem ingrediendi Monaſteria Monialium concedendam non eſſe, *niſi rationabilis, & manifeſta cauſa exiſtat.* & in Concilio Tridentino *ſeſſ. 25. de regul. cap. 5. in caſibus neceſſarijs*, & in Bulla Gregorij XIII. quæ incipit *Vbi gratiæ*; *in caſibus vrgentibus*.

Ex quibus decretis, & Conſtitutionibus Doctores inferunt, cauſam ingrediendi Monaſteria Monialium, debere quidem neceſſariam eſſe, & vrgentem, ſed etiam rationabilem, & manifeſtam; vnde Hiero. Roder. *in compen. qq. regul. reſol. 26. num.*
2 8. docet, quod ad licitè ingrediendum Monaſteria Monialium requiritur cauſa moralis neceſſaria regulanda arbitrio Prælati, non verò logica, vel methaphyſica; idem docent Bonac. *de Clauſ. q. 4. punct. 4. nu. 1.* & communitèr Doctores.

3 Huiuſmodi neceſſitas moralis hoc importat, quod dum aliquid in Monaſterio per Moniales fieri non poteſt abſquè extraneorum ingreſſu, tunc permittatur ingreſſus; ſiue neceſſitas ſit ex parte Monaſterij, ſiue Monialium; ita vt alitèr commodè occurri non poſſit; præcepta nam-
4 què Eccleſiaſtica benignè ſunt accipienda, & eorum neceſſitas ab ipſorum impletione, regularitèr loquendo, excuſat; ex Eman. Roder. *tom. 1. qq. regul. q. 46. ar. 4.* Sanch. *in decal. lib. 6. cap. 16. num. 14.* Barboſ. *de offic. & poteſt. Epiſc. allegat. 102. num. 48.* Campan. *in diuerſ. iur. canon. rubr. 12. cap. 16. num. 25.* Liamas *in meth. cur. in append. §. 6.* Mirand. *de ſac. monialibus q. 2. art. 4. concl. 2.* Confectius *in compend. priuileg. tit. 22. cap. 7.* Peirin. *cõſtit. 6. Pij V. tom. 2. priuil. ſui ordin. nu. 3.*

5 Vnde ver. gr. ſi fortè matrona coniugata, & prægnans Monaſterium cum licentia intrauit, vt ibi maneret, tempore partus poteſt obſtetrix intrare ad illam iuuãdam in partu. Ita Portell. *de dub. reg. verb. Clauſura monial. num. vlt.*

6 Dixi *ex manifeſta cauſa*, quia vt ait Bonac. *loc. cit. num. 3.* tunc erit cauſa manifeſta, quando non ſolùm toto populo, ſed etiam Prælato licentiam ingrediendi conceſſuro, nota ſit; & tunc ſatis eſt, vt idem Prælatus illam cauſam iuſtam, & ſufficientem eſſe, probabilitèr opinetur, licèt omninò certa non eſſet, & euidens.

QVAE-

QVÆSITVM II.

An Confeſſarius poſſit ingredi Monaſteria Monialium pro Sacramentis adminiſtrandis.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſarius, quando præſumatur iuſtam cauſam habere ingrediendi ſepta Monialium.*

2 *Confeſſarius quouis tempore in caſu neceſſitatis ingredi poteſt Clauſurã monialium.*

3 *Confeſſarius dum excipit in cella ægrotæ monialis Confeſſionẽ, ianua aperta ſit.*

4 *Confeſſarius adminiſtrans Sacramenta Moniali ægrotanti intra Clauſuram, recta via incedat, redeatquè.*

5 *Corpus Chriſti ſacratiſſimum retinere non poſſunt Moniales intra Clauſuram; ſicut nec Reliquiæ.*

6 *Confeſſarius poſtquam extremæ Vnctionis Sacramentum ægrotæ Moniali adminiſtrauit, an illã relinquere debeat.*

7 *Moniali infirmæ in monaſterio an deferri poſſit ab aliquo Sacerdote inſignis Reliquia adoranda.*

1 Confeſſarius habens iuſtam cauſam confitendi Monialem, ex præcepto Eccleſiæ, vel Regulæ, aut deuotione, præſupponitur tenere licentiã à ſuo Superiore, ſicut, & in ſequentibus caſibus, ingrediẽdi Clauſuram, quatenus ad ſolitam feneſtellam Monialis accedere nequit, ex aliquo iuſto impedimento; ſecùs ſi poſſet accedere ad ſedem Confeſſionalem, vt refert deciſum Gauant. *in man. Epiſcop. verb. monial. clauſ. num.* 39. Quod ſi Monialis ægrota ſit, poterit Confeſſarius initio ægritudinis ingredi ad excipiendam
2 eius Confeſſionem, vnde Sacra Congregatio *in vna Ferrarien. anno* 1593. decreuit, quod Confeſſarij quouis tempore, etiam pulſata Aue Maria, in caſu neceſſitatis, intra ſepta Monaſterij Monialium ingredi poſſint, teſte Barboſa *de Iure Eccleſ. cit. num.* 129.

Non autẽ ad aſpergendam domum in Sabbato Sancto, neque alia die per decretum dictæ Sacræ Congregat. Cardinal. ſub die 4. Septembr. 1596. vt refert Gauant. *in manual. loc. cit. num.* 37. vbi *num.* 38. affirmat, ex eadem Sacra Congregat. ſub die 13. Septembr. 1583. non poſſe Confeſſarium etiam ingredi Clauſuram, vt comitetur Medicos, aut Operarios.

3 Similiter *Confeſſario Monialis infirmæ Confeſſionem audiente, Cellæ Ianua aperta remaneat, & ambæ Comitatrices ad eiuſdem Cellæ Ianuã morentur, ita vt, & Confeſſarius ab eiſdem commodè cerni poſſit,* ex Sacra Congreg. Epiſcoporum, & Regul. 13. Septembr. 1583. apud Barboſ. *in Collect. Bull. verbo Confeſſarius monialium II. Et eod. loc.* apud eundem Barboſ. habetur, quod eadem Sacra Congregat. de-
4 creuit, *Vt Confeſſarius monialiũ ingreſſus ad adminiſtranda Sacramẽta, recta via, & abſq. diuerticulo eat, redeatq. nec in alia monaſterij parte diuagetur, etiam occaſione viſitandi alias infirmas, quibus Sacramentorum adminiſtratio non eſt neceſſaria.*
5 Et Moniales Chriſti Corpus Sanctiſſimum intra Chorum, vel ſepta Monaſterij retinere non poſſunt, non obſtante quocumque priuilegio, vt probant Viualdus *in Candelab. au. eo de Conf. ſſ. num.* 51. Zerola *in praxi Epiſcopor. verbo moniales ad* 7. *dub.* Lezana *tom.* 1. *Summ. cap.* 25. *nu.* 4. ſicut nec etiam Reliquiæ. Sacra Cõgregatio in Fauentina 7. Martij 1612. ex Barboſa *in Collect. Bull. verbo Moniales*, qui etiam refert Sacram Congregationem Concilij cenſuiſſe, non committi Monialibus clauem cuſtodiæ Sanctiſſimi Sacramẽti, ſed penès eum Sacerdotem ſemper eſſe debet, ad quem ſpectat cura illud adminiſtrandi.

Et poſtmodum ad prębendum Moniali infirmæ ſanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum Confeſſarius ingredi poteſt, vt nouiſſimè docet Andreas Victorell. *de orig. & Clauſ. monialium §. an Confeſſor ſe-*
6 *ptus pag.* 48. & 49. vbi etiã nõ admittit ſententiam Gauanti, qui *in man. Epiſcopor. verbo monialium Clauſura num.* 43. vult adminiſtrato extremæ Vnctionis Sacramento,

mẽto, relinquatur Monialis ægrota ad benè moriendũ alijs Monialibus; & Confeſſarius egrediatur de Monaſterio ; quod hodie non eſt vſu receptum ; imò Moniales, vſque ad vltimum extremum, Confeſſarium aſsiſtentem ipſis morientibus sũmoperè deſiderant, vt eas confirmet in fide, & adiuuet ad benè moriendum, ex Sanch. *in decal.lib.6. cap. 16. numer.* 48.
7 Liam. *in app.metbod. cur.§.6.*& Peirin. *to. 2.priu. ſui ordin.Conſtit.6.Pij V.n.* 30.vbi addit, quod infirmæ Moniali poteſt deferri per Sacerdotem etiam non Confeſſarium aliqua inſignis Reliquia, & quam Monialis ægrotans ſolet in magnam habere venerationem, & hoc frequentèr contingit Genuæ, vbi in maxima extat deuotione caputium S. Franciſci de Paula, & ſic huiuſmodi deuotio erit cauſa iuſta ingreſſus, preſertim, quia talis Reliquia ex ſtrictiſſimo præcepto Religionis ſuę Minimorum, nulli perſonę cuiuſcumq. dignitatis, & auctoritatis ſit, preter fratres dicti ordinis, non eſt confidenda; in qua re ſingulari, quid dicam, ignoro.

QVÆSITVM III.

An Confeſſarius ingrediens ſepta Monialium debeat ſecum ſocium adhibere.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſarius ingrediens Clauſuram Monialium miniſtraturus Sacramenta Euchariſtiæ, & Extremæ Vnctionis, poteſt ſecum ſocium ſibi miniſtrantem adhibere.*

2 *Fœminæ nequaquam debẽt Sacramentorum adminiſtrationi deſeruire.*

3 *Socius deſeruiens Sacerdoti adminiſtranti Sacramenta intra clauſtra Monialium non indiget noua licentia.*

4 *Confeſſarius ingrediens Monaſteriũ Monialium ad excipiendas Confeſſiones, an ſecum ſocium ducere debeat.*

5 *Confeſſarius regularis Monialiũ, ac eius ſocius Confeſſionis extra caſus adminiſtrationis Sacramentorum, Moniales alloqui non poſſunt.*

6 *Confeſſarius Monialium S. Benedicti, & S.Claræ cum ſocio earum Monaſteria ſemper ingredi debet.*

1 SAnchez *in præcept.decal.lib. 6. capit. 16.num.*46. docet, Sacerdotem regularem, ſiue ſæcularem, Euchariſtiam, aut Extremam Vnctionem adminiſtraturum, poſſe cum ſocio ingredi, qui Sacramenti miniſterio inſeruiat, quando eſt celebraturus in Sacello valetudinario, cum
2 hæc iuſta ſit cauſa ingreſſus; & indecens ſit, & ab Eccleſiaſtico more alienum, fœminas Sacramentorum adminiſtrationi deſeruire; videatur Eman. Roder. *lot. cit.* Miranda *de ſacris Monial.q.2.art.*18.*concluſ.* 26. Barboſa *de poteſt. Epiſc. allegat.*
3 102.*num.*50. & tunc pro ſocio non requiritur ſpecialis licentia, quia in illo caſu compræhenditur ſocius in priuilegio Cõfeſſarij ob eam connexionem actionis, ne priuilegium innane reddatur, & ſic ſufficiet licentia ſoli Confeſſario exhibita.
4 At Bonacina *loc.cit.num.*4. nititur probare, non requiri exiſtentiam ſocij, dum ad Confeſſiones excipiendas ingreditur Confeſſarius, ſed tantum in illis caſibus, in quibus indiget illius ope, & miniſterio; ratio eſt, quia non videtur expediens, & decori conſonum, ſocium ad ianuam Monialis ægrotantis aſſiſtere, dum illam Confeſſarius auſcultat in cubiculo. Sacra tamen Congregatio Epiſcop. & Regular. *in vna Nolana* 21.*Febr.*1617.teſte Barboſ. *in collect.Bullar. verbo Confeſſarius Monialium* 2.decreuit, quod Confeſſarius ex antiqua conſuetudine abſquè ſocio Monaſterij ſepta Monialium egrotantium Confeſſionum audiendarum gratia, ingredi nõ poſſit, ſed debet ei aſſignari ſocius, qui ipſi iuxta decretum Sacræ Congregationis aſſiſtat, ſitq. ætatis vltra 50. annorum, vitæquè exemplaris.
5 Imò ex eadem Sacra Congreg. *in d.Nolana* Confeſſarius regularis Monialium, eiuſquè ſocius Confeſſionis, ac Sacramentorum adminiſtrationis, caſibus exceptis, eaſdem Moniales abſquè Sacræ Cõgregationis licentia, alloqui nõ poſsũt.

Et

6 Et Monachi Caſſinenſes in Conſtitutionibus ſuis *par. 2.c.5.de monial.* decernunt, vt Confeſſor ingrediens ad Sacramenta miniſtranda ſocium ſecum habeat, & alter alterum pro amborum cuſtodia ſemper inſpiciat.

Pro Monialibus verò S. Claræ Vrbanus IV. decreuit *in cap. 7. ſecundæ Regulæ.* Quod *Confeſſarius exhibiturus Sacramenta Monialibus ingrediatur Monaſterium alba, ſtola, & manipulo, & cum duobus idoneis, & Religioſis ſocijs, vel vnus ad minus alba, vel ſaltem ſuperpelliceo ingrediatur, & morentur induti, nec moram ibi faciant longiorem; caueant autem, & quãdiù intra Monaſterium fuerint, nullatenus ab inuicem ſeparentur, quin ſemper mutuò poſſint ſe videre.*

QVÆSITVM IV.

Vtrum Confeſſarius, vel Exorciſta ſęcularis, ſiue regularis admitti debeat intra Clauſuram ad exorcizandam monialem Energumenam.

SVMMARIVM.

1 *Monialis Energumena intra ſepta Monaſterij non debet exorcizari, ſed in Eccleſia exteriori.*

2 *In Tranſlatione Monialis Energumenæ de Monaſterio ad Eccleſiam exteriorem, ſicut, & in actu exorcizandi, quæ nam perſonæ requirantur, eamque comitentur*

3 *Exorciſta ad actum exorcizandi debet eſſe ab Ordinario approbatus.*

ALdanus *in compend. canon. reſol. lib. 2. tit. 10. numer. 26.* reſoluit præſens quæſitum, dum ait, Sacram Congre-
1 gationem Cardinalium decidiſſe, Monialem nullam energumenam intra Monaſterij ſecta à quocunq. Præsbitero ſæculari, vel Regulari, etiam Cõfeſſario, exorcizandam eſſe, ſed ad Eccleſiam exteriorem eiuſdem Monaſterij obtenta prius à Sacra Congregatione licentia, ea de cauſa deducatur, vel transferatur; In tranſlatione autem huiuſmodi, ſicut & in actu
2 exorcizationis honeſtæ perſonæ conſanguineę, vel aliæ Mulieres prouectę ętatis, ac probę conuerſationis, Monialem energumenam comitentur; Exorciſta ſit ad
3 actum huiuſmodi ab Ordinario loci approbatus, exorcizatio minori, quo fieri poteſt, fiat ſtrepitu; Eccleſiæ ianua eo vſquè occluſa remaneat, quouſquè exorcizatione completa, ad Monaſterium Monialis energumena educatur; cœterùm tàm in reditu, quàm in acceſſu ad Eccleſiam, & Monaſterium reſpectiuè, rectè, & ſine diuerticulo tendeatur; idem decretũ Sacræ Congregationis Cardin. refert Barboſa *in Collect. Bullar. verbo Monialium Clauſura circa egreſſum 4.*

QVÆSITVM V.

An Confeſſarius ingredi valeat Clauſuram ad exequias Monialium peragendas.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſarius ingredi non poteſt Clauſuram monialium ad exequias peragendas, ſi corpus demortuæ monialis extra ſit tumulandum, ſecùs ſi intra.*

2 *Confeſſarius ingredi poteſt aliqua monaſteria monialium S. Claræ pro exequijs monialium defunctarum.*

3 *Confeſſarius ſi ingrediatur aliquam Clauſuram ad ſepelliendam monialem, quos ſocios, & quem amictum habere debeat.*

4 *Ingredi Clauſuram monialium, an poſſint ſæculares, & Religioſi, quando cadauer nobilis viri ſepelliendum ſit intra dictam Clauſuram.*

1 LOquendo de Confeſſario reſpectu Exequiarum pro Monialibus agendarum; dicendum eſt, quando Monialis è viuis egreſſæ Exequias celebrat Cõfeſſarius, ingredi non poteſt Clauſuram, ſi cadauer extra Cænobium tumulandum ſit, quia abeſt moralis neceſſitas; ſi verò cadauer

dauer demortuæ Monialis in cæmeterio, vel Eccleſia interiori ſepelliendum ſit, cõſuetudo, & Superioris conceſſio tunc inſpiciatur, & ſeruetur. Portell. *de dub. regul. verbo Clauſura monialium num.* 11. ait tamen Gauant. *in man. Epiſc. verbo monial. Clauſura num.* 40. quod Sacra Congregatio Cardinal. ſub die 13. Septembr. 1583. decreuit, quod Cõfeſſarius pretextu ſepelliendæ Monialis, aut officium funerale peragendi, Clauſuram non ingrediatur. Quædam Monaſteria S. Claræ, in
2 quibus ſepulturam habent Moniales, cõfeſſor exequias obiturus, ingreditur, non tamen omnia, vt refert Andr. Victorell. *loc. cit.* §. *An Confeſſor ad exequias pag.* 49. imò idem Vrbanus IV. *in dicto cap.* 7. *dict.* 2. *Regulæ S. Claræ* ſic decernit, *Ad exequias circa ſepulchrum agendas, Sacerdos non ingrediatur Clauſuram, ſed exteriùs in cappella, quod ad officium pertinet, exe-*
3 *quatur; tamen ſi Abbatiſſæ, & Conuentui viſum fuerit, quod ad exequias debeat introire, modo ſupradicto cum ſocijs intret indutus alba, ſtola, & manipulo; ſocij duo Religioſi, vel vnus ad minus alba, vel ſaltem ſuperpelliceo indutus, & ſepulta mortua cum eis exeat ſine mora.*

In Gallijs Confeſſor exequias Monialium celebraturus, cum nonnullis ſacerdotibus intra ſepta Monaſterij ingreditur, ex eodem Victorell. *loco cit.* Et in quodam Capitulo Prouinciali in Portugallia refert Portell. *loco citato*, quendam Generalẽ decreuiſſe, hac occaſione intrare poſſe ſex fratres, includendo Confeſſorẽ, Cappellanos, & alios.

4 Si verò ſæcularis vir, aut fœmina iubeat ſepelliri ſe intra Clauſuram Monialium, & à ſæcularibus nobilibus deportetur corpus defunctum vſque ad Ianuã Clauſuræ, an ijdem ſæculares ingredi debeant Clauſuram fratribus excluſis, an verò extra manere, & fratribus tradere, vt intrent, & ad ſepulturam deferant.

Credit Portell. *loc. cit.* ſæculares non poſſe intrare, ſed fratres deputati, vt etiã videtur inclinare Eman. Roder. *tom.* 1. *q.* 46. *art.* 4. §. *& aduertendum*: & ratio eſt, quia plus requiritur ad ingreſſum ſæcularium, quàm fratrum, cum Confeſſore aliàs deputatorum; ſæculares enim in caſu particulari indigent licentia in ſcriptis. Et prætereà, quia tradere corpus ſepulturæ in Eccleſijs fratrum pertinet ad ipſos fratres, vt habet praxis; quando enim portitores defuncti hodie portant defunctum ad Eccleſias fratrum, ſæculares deponunt corpus in Eccleſia, & tunc fratres ſuis manibus tradunt ſepulturæ.

Tandem tunc hi fratres deputati obſequio iſti, æquè bene, imò, & meliùs hoc poſſunt facere, quàm ſæculares. Ita Portell. de hac re iterum habebitur ſermo *infra diſp.* 34. *q.* 1.

QVÆSITVM VI.

An Medici, Chirurgi Operarij, & his ſimiles poſſint ingredi monialium Clauſuram.

SVMMARIVM.

1 *Medici, Chirurgi, & alij pro Monialibus medendis legitimè deputati à Superiore, ingredi poſſunt Clauſuram Monialium.*
2 *Monialis dubitans de ſua valetudine poteſt iubere, Medicum ad lectum acceſſire, vt pulſum tangat.*
3 *Medicus, & Chirurgus, quo comitatu ingredi debeant ad Moniales infirmas.*
4 *Medicus ingredi poteſt clauſtra moniali ũ ſeruatis ſeruandis, etiam ſi non ſit in medicina licentiatus.*
5 *Pharmacopola poteſt ingredi ſepta monialium, vt eas doceat ad pharmaca componenda, non autem ad præbendã medicinam.*
6 *Operarij ingredi poſſunt ad Moniales pro opere exercendo, quod extra monaſterium commodè fieri non poteſt.*
7 *Fratres laici deputati monaſterijs monialium, illa ingredi poſſunt ad exhibendum ordinem in opere faciendo; & etiã ſi ſint artifices.*
8 *Baiuli poſſunt ſepta monialium intrare; quatenùs opus ab eis præſtandũ à monialibus commodè fieri nequit.*

9 *Su-*

9 *Sutores calceorum, & veſtium non poſſunt ingredi Clauſuram monialium.*

LIcèt in Concilio Cabilonenſe II. canon. 63. decretũ fuerit, quod *Nullus vaſſus Abbatiſſæ, nec miniſter aliquis, nec Clericus, nec laicus, clauſtra ancillarum Dei ingrediatur, niſi quando fortè neceſſitas operandi incumbit.* Tamen

1 Medici, Chirurgi, barbitonſores, & alij pro Monialibus medendis legitimè deputati à Superiore, poſſunt ingredi

2 Clauſuram. Imò Monialis dubitans de ſua valetudine poteſt iubere Medicum ad lectum accerſiri, vt pulſum tangat, licèt potuiſſet ſine magno ſuæ ſalutis detrimẽto ad ianuam accedere, quod minimè fecit propter erubeſcentiam, ex Sanchez *loc. cit. num.* 56. Barboſ. *de iur. Eccleſ. lib.* 1. *cap.* 44. *num.* 140. vbi addit, debere Medicum ingredi cum duobus ſocijs de familia Monaſterij, qui ſimul progredientes cum Medico, nullatenùs ab inuicem ſepararetur. Idem dicendum eſt de Chirurgo, Barbitonſore, & alijs ſimilibus ingredientibus Clauſuram, vt patet ex Gloſſ. *in cap. vnico verbo cauſa*, vbi explicans caſus neceſſarios pro ingreſſu huiuſmodi, ait, ſicut in Medicis, Barbitonſoribus, & ſimilibus; dummodò ante Medicus ſanguinis emiſſionem determinauerit expedire, & neceſſarium eſſe. Mirãd. *loc. cit. q.* 2. *ar.* 7. *in cõcl.* Barboſ. *de offic. & poteſt. Epiſc. d. allegat.* 102. *num.* 52. quod probat ex Conſtitutione Vrbani IV. in 2. regulam S. Claræ *cap.* 18.

3 Sed Sixtus Quartus loco prædictorum duorum familiarium ordinauit, quod duæ vel tres Moniales ſeniores ſupradictos Medicos, & ſimiles perſonas ingredientes comitentur. Ita refert collector Priuil. *verbo ingredi Monaſteria. Not.* 1. vbi aduertit, non poſſe Medicum habere ſociũ, vel alios Medicos, niſi adſit grauis Monialis infirmitas; idem affirmat Barboſ. *cit.* vbi docet, quod ad hoc, vt Medici ingredi poſſint Clauſuram, non requiritur neceſſariò, vt ſint Doctores, vel graduati, quia Medicus dicitur à medendo, nõ à dignitate; ex Bartolo *in leg. ſciendum ff. de delict.* & Silueſt. *verb. medicus num.* 1. & Mirand. *cit. num.* 7.

4 Licet quoquè Oeconomo Monaſterij ingredi Clauſuram Monialium ad quærẽda Inſtrumenta in Archiuio intra Monaſterium exiſtente, quando ad aliquod negócium neceſſarium eſt illa inſpicere, nec per Moniales quæri poſſunt; ſic Liamas *in meth. curat. in append.* §. 6. & Sanch. *in decal. lib.* 6. *cap.* 16. *num.* 55.

5 Pharmacopola ingredi poteſt Monaſteria Monialium, ex eadem licentia, vt doceat, & inſtruat Moniales ad pharmaca componenda, quia hic eſt caſus, & cauſa neceſſaria, ſecùs dicendum eſt, quoad præbendam medicinã, & ad alia ſimilia exercitia, quæ ab ipſiſmet Monialibus præſtari poſſunt; ex Sanch. & Bonac. *loc. cit.*

6 Operarijs poteſt concedi licentia, vt ingrediantur Monaſteria Monialium pro opere exercendo, quod commodè extra Monaſterium fieri non poteſt, vt fabrilignarij, Mulitores, Putearij, Potatores, Fa-

7 bricatores, hortulani, & ſimiles artifices; ſimilitèr fratres deputati ad ſeruitiũ Monialium, nempè laici, ingredi poſſunt ad exibendum ordinem in opere faciendo; quod ſi fuerint fratres laici artifices idonei, poterunt loco prædictorum artificum ingredi, etiam ſi inueniantur ſæculares artifices, dummodo abſit, dolus; ita Emanuel. Roder. *tom.* 1. *q.* 47. *art.* 4. Portellus *de dubijs regular. verb. Clauſura monialiũ num.* 13. ſecùs dicendum de fratribus non deputatis, vt ſupra, etiam ſi ſint artifices, quia non habetur licentia ſpecialis pro illis, vt ſupponitur; ex Mirand. *loc. cit. q.* 2. *ar.* 17. *in concl. verſ. ſeptimus caſus.* Sed aduertendum eſt, quod licentia pro Medicis, Chirurgis, operarijs, & alijs ſupradictis concedi ſolita, ſingulis quibuſquè trimeſtribus renouari debet, vt deciſum fuiſſe à S. Congregat. Regul. *in vna Camarinen.* 27. *Martij* 1588. refert Sellius *in ſelect. canon. cap.* 18 *num.* 28.

8 Baiuli iuſtam cauſam habentes, ad deferendum aliquod onus, poſſunt Monaſterium Monialium intrare, quatenùs id commodè à Monialibus fieri nequeat, Sanchez *cit. cap.* 16. *num.* 16, Barboſ. *de*

Iur.

*Iur.Eccleſ.cit.num.*40.Bonac.*cit. num.* 8. vbi dicit,hoc limitandum eſſe, dummodò portent aliquid in vtilitatem Monaſterij, quia ad illius vtilitatem permittitur ingreſſus.

9 Ex quibus ſatis conſtat,ſutores calceorum,& veſtium, ſeu ſartores, alioſquè ſimiles operarios,non poſſe ingredi Monaſteria Monialium, quia nulla adeſt neceſſitas moralis in eorum opere, quod cõplere poſſunt ſine ingreſſu Clauſuræ; ita Liam.*in meth.curat. in append.§.6.*Mirãd. *loc. cit.q.2.art.4.*Bonac. *lot. cit. num.* 11. vbi diſputat contra Sanch.& Nauarr.

Notandum,habẽtes licentiam pro vno ſeruitio ingrediendi intra ſepta Monialiũ, ſi ingrediantur pro alio præſtando, ligantur ſupradicta excommunicatione. Similiter,quando in licentia conceditur facultas ingrediendi v. gr. Fabro lignario,operarius tunc non poteſt ingredi, ſine ipſo fabro lignario,aliàs excommunicatione vinciretur; ſicut etiam ſi baiuli loco aliquis famulus, qui non ſit baiulus, portet aliquid intra Monaſterium, tunc remanet excommunicatus;deniquè famulus Monaſterij ordinarius ingrediens ſine cauſa indifferentèr in Monaſterium,in excommunicationem incidit. Ita Barchius *in ſpeculo Religioſo pro Monial.cap.* 18.*& Polacc.*2. *par.vacat.epidim.cap.* 6.*num.* 13. *verſic. licèt hic.*

QVÆSITVM VII.

An Iudices ingredi queant Monaſteria Monialium ad expellendos malefactores ibi commorantes.

SVMMARIVM.

1 *Iudicibus debetur licentia ingrediendi clauſtra Monialium, ad expellendum malefactorem.*

2 *Malefactor dum hoſtes inſequentes fugit, ingrediens Monaſteriũ Monialium, ceſſante periculo non poteſt in Monaſterio commorari.*

3 *Prælati Regulares,quoſcunquè inuenerint in Monaſterijs Monialium ſibi ſubditarum, poſſunt punire iuxta delicti formam.*

4 *Malefactor repertus in monaſterio Monialiũ,an ibi à Iudice examinari poſſit.*

1 IVdicibus,alijſq.viris debetur licentia ingrediẽdi Monaſteria ad expellendũ malefactorem, qui non vult inde exire; Eman. Roder. *loc. cit.q.*47.*num.*4.& Sanchez *ſimiliter loc.cit.num.* 6. Barboſ. *de iur.Eccleſ.cit.num.*145. & Bonac. *loc. cit. num.* 13.addens, quod etſi fieri poſſit, vt

2 malefactor ingrediendo non peccet, dum hoſtes,vel ſatellites inſequẽtes fugit,tamẽ ceſsãte tali periculo,nõ poteſt in Monaſterio cõmorari,& ſic Iudices ſupradicti poterunt ingredi ad illum expellendũ, quoties Abbatiſſa cum Monialibus illum eijcere nequeãt, ex Sanch. & Barboſ.*loc.cit.*

3 Notat Ioan. Cruz *de ſtat. Relig. lib.* 1. *cap.*5. *dub.*2.*concl.* 2. quod Prælati regulares poſſunt per ſe, & per alios capere & incarcerare,& ſecundum arbitrium ſuũ, & delicti quantitatem punire quoſcunquè repererint intra Clauſuram Monialium ſibi ſubditarum. Ita conceſſit Bonifac. IX. Prædicatoribus,vt habetur in eorum cõſtit.*diſt.* 2.*c.* 17. *in gloſ.*

4 Sed aduertendum eſt, quod ſi malefactor gaudeat immunitate Eccleſiæ,examinari non poteſt, neque in carcerem trudi,cũ ſit in loco ſacro,& immuni,ſi verò nõ conſtet, eum gaudere immunitate, poterit extra Monaſterium duci,& vt decet,puniri.

Aduertendum præterea,quod in duobus caſibus licentia, non videtur neceſſariò expetenda; primò quando periculum eſt in mora; ſecundò ſi iniuſtè denegetur licentia; Vnde in caſu, quod ſuperior eſſet abſens,ſufficit conſenſus Abbatiſſæ, & ſenium Monialium.

QVÆSITVM VIII.

Vtrum Epiſcopus, & Superior monialium ingredi poſſint eorum Monaſteria aliqua de Cauſa.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopi, & alij Superiores poſſunt ingredi Monaſteria Monialium ſibi ſubiectarum Viſitationis gratia.*

2 *Epiſcopi, & Superiores Monialium, an in alijs caſibus neceſſarijs ingredi queãt Clauſuram Monialium ſibi ſubiectarum.*

3 *Confirmationis Sacramentum ad feneſtellam Monialibus eſt conferendum.*

1 EPiſcopi, & Prælati Monialium Viſitationis gratia, ſeu alterius rei neceſſariæ ingredi poſſunt Clauſuram Monialium ſibi ſubiectarum, quia debent illis Edicta prop onere, denũciare Viſitationẽ, exhortationem ad eas habere, quæ omnia fieri debent ſecretò, & excluſis Nouitijs, & Conuerſis, ad quod ſecretum nullus alius locus aptior eſt Capitulo cõuentuali, quo Moniales conueniunt ad occultas Monaſterij res pertractandas.

Similitèr poſſunt ingredi, vt viſitẽt officinas, Dormitorium, Cellas, ſuppellectilem, vel ad ędificium conſtruendum, aut ruinam minans, & ſimilia. Et finita Viſitatione ad capitulum conuentuale redire debent, vbi viſitationem, & culpas inde reſultantes publicẽt, & ad hæc omnia ſecum Notarium debent inducere ad viſitationem iudicialem faciendã, & vt actus iudiciales faciãt; quia in his caſibus mani-
2 feſta neceſſitas concurrit. Poterunt etiã ingredi in alijs caſibus neceſſarijs, & vrgẽtibus, quia cum ipſi poſſint in his diſpenſare cum alijs, poterunt etiam cum ſeipſis. Mirand. *loc. cit q. 2. art. 14. concl. 1.* vbi hoc fatetur de communi; idem habetur ex S. Thoma *p. 2. q. 96. art. 5.* & Caetano *ibidẽ* Cordub. *lib. 5. qq. q. 31.* Sanch. *loc. cit. num. 54.* Bonac. *ſimiliter loco citato numer. 26.* Barboſ. *de offic. & poteſt. Epiſc. loco citato num. 6.* & *de Iur. Eccleſ. ſimiliter cit. nu. 50.* vbi admonet prædictos Monialium Superiores, vt quando ingrediuntur Monaſteriã Monialium, hoc faciant pro tam vrgenti neceſſitate, pro quanta ipſi ad intrandum alijs licẽtiam dare poſſunt. idem docent Nauarr. *conſ. 9. de ſtat. monachor.* Sanch. *loc. cit. num. 25.* & Mirand. *d. quæſt. 2. art. 14. concl. 1.* & colligitur ex Bulla Gregor. XIII. quæ incipit, *dubijs quæ, infra quæſ. 12.*

Poterunt etiam Epiſcopi, & alij Superiores Monialium Clauſuram ingredi propter electionem Abbatiſſæ, quoties magna ſubornationis ſuſpicio haberetur, aut Moniales maximè inquietæ eſſent, vel niſi alias huiuſmodi electio canonicè fieri nõ poſſet, niſi per talem ingreſſum Epiſcopi, vel Superiorũ. Nauar. *cõment. 4. de Regul. num. 59.* Sanch. *loc. citato num. 50. & 51.* Suarez *tom. 4. de Relig. lib. 1. cap. 10. num. 25.* Barboſ. *de offic. & poteſt. Epiſcop. loco cit. num. 46.* Mirand. *d. q. 2. art. 15. concl. 3.* Bonac. *loco cit. num. 7.* Ceſſante autem tali cauſa ſubornationis electionis, ingredi non poterunt, ex Barboſ. *de iur. Eccleſ. cit. num 171.* vbi fatetur Sacram Congregationem Cardinalium *die 13. Nouembris* 1583. decreuiſſe, non poſſe ingredi Superiores Monaſteria Monialium, ſibi ſubiectarum prætextu dandi habitum Nouitijs, vel Nouitias ad profeſſionem recipiendi, aut Abbatiſſas conſecrandi, vel ſolemnitèr velum concedendi Monialibus, nec etiam prætextu interueniẽdi electioni Abbatiſſæ, aut Moniales examinandi, cũ hæc ad Monaſterij Crates peragi queant.
3 Ex quibus deducit Sanch. *num. 52.* non eſſe integrum Epiſcopis, Clauſuram Monialium ingredi ad Sacramentum Confirmationis alicui Moniali miniſtrandum, niſi in periculo mortis, in quo non poteſt ad feneſtellam confirmanda accedere, & periculum imineret decedendi abſque tali Sacramento; quia extra hunc caſum poteſt per feneſtellam miniſtrari, per quã Moniales Euchariſtiam ſuſcipiunt.

QVÆSITVM IX.

Vtrum S.R.E. Cardinales, & Epiſcopi Ordinarij locorum ingredi poſſint Clauſtra Monialium non ſibi ſubiectarum in eorum Dięceſi, ſub aliquo prætextu, etiam viſitandę Clauſuræ.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Cardinales, Epiſcopi, alijq. Prælati nulla exiſtente cauſa, ingredi nequeunt Monaſteria Monialium non ſibi ſubiectarum.*

2 *Vicelegatus ingredi nõ poteſt Clauſuram Monialium ſine Epiſcopi licentia.*

3 *Magiſtratus, & deputati ad curam Monialium, ingredi non poſſunt intra earum ſepta cũ Epiſcopo niſi eos elegerit.*

4 *Clauſuram Monialium non ſibi ſubiectarum, an & quando ingredi poſſit Epiſcopus loci Ordinarius.*

5 *Epiſcopi nullam habent facultatem indicendi Clauſuram Monialibus exẽptis.*

1 EX dictis colligitur ſolutio huius quęſiti, quod ſcilicet S.R.E. Cardinales, aut Epiſcopi, ſiuè alij Prælati, ingredi non poſſunt Monaſteria Monialium, quæ eorum iuriſdictioni minimè ſubſunt, quod probatur *ex cap. periculoſo de ſtat. Regul. in 6.* & ex Concilio Tridentin. *ſeſſ.* 25. *de reformat. cap.* 5. & ex Motu Pij V. qui incipit *Circa Paſtoralis*, & ex Bullis Gregorij XIII. quæ incipiunt *Vbi gratiæ*, & *Sanctimonialium*. atque ita probat Mirand. *de ſac. mon. q.* 2. *art.* 13.

Et ſignantèr de Epiſcopis reſoluunt Nauarr. *comment.* 4. *de regul. in cap. ſtatuimus* 19. *q.* 3. *num.* 39. *verſ. quartus*. Stephanus Gratianus *diſceptat. forenſ. cap.* 393. *n.* 5. *&* 20. & Barboſ. *de offic. & poteſt. Epiſc. alleg.* 102. *num.* 42. dicentes, ſub decreto Concilij Trident. *loc. cit.* includi Epiſcopos ingredientes Monaſteria Monialium ſibi non ſubditarum ſine licentia Superioris in ſcriptis; & Aldan. *in compend. can. reſol. lib.* 3. *tit.* 25. *num.* 8. teſtatur ſic reſolutum in vna Ianuen. 10. Maij 1631.

Si dicas, quod S. R. E. Cardinales ingredi poſſunt Monaſteria Sanctæ Claræ, vt habetur *in compend. priuil. mend. verb. ingredi Monaſteria Monialium*, ex Regula ab Vrbano IV. edita ſub his verbis. *Si quis de S. R. E. Cardinalibus ad aliquod Monaſterium huiuſmodi Religionis aliquando venerit, & intra Clauſtrum voluerit ingredi, cum reuerentia quidem, & deuotione ſuſcipiatur, ſed rogetur, vt vno, vel duobus honeſtioribus quidem ſocijs debeat introire.* Ex quibus verbis clarè infertur, Cardinales habere generalem licentiam, quia ſi ingredi poſſunt Monaſteria S. Claræ, quæ præ alijs ſtrictiorem habent Clauſuram, ergo à fortiori eis licebit ingredi alia Monialium Monaſteria.

Miranda *loco citato* credit, hoc priuilegium reuocatum eſſe à Concilio Tridentino, & dictis Conſtitutionibus ſupra citatis, & ideò non poſſe ingredi ſine ſpeciali Sedis Apoſtolicæ licentia, aut niſi Monaſteria ſint ipſis aliqua ratione ſubie-
2 cta, & in caſibus neceſſarijs. Nec etiam Vicelegatus ingredi poterit Clauſuram Monialium ſine Epiſcopi licentia; ex decreto Sacræ Congregat. Cardin. 9. Martij 1604. vt refert Gauant. *in man. Epiſc. verb. Monialium Clauſura num.* 29. vbi
3 *num.* 30. ſubdit, quod Magiſtratus, & deputati ad curam Monialium non debeat ingredi cum Epiſcopo, niſi eos elegerit, ex eadem Sacra Congreg. Cardinal. prim. Martij 1581. *& num.* 62. ait, quod neque permittat Epiſcopus deputari à ciuitatibus aliquos, qui comitentur Viſitatores Monialium regularibus etiam ſubiectarũ, prout decreuit eadem Sacra Congregatio 12. Ianuarij 1616.

4 An autem ſupradicti S.R.E. Cardinales Epiſcopi Ordinarij locorum ingredi poſſint clauſtra Monialium non ſibi ſubiectarum in ſua diœceſi ſub prætextu Clauſuræ viſitandæ, non modica extat controuerſia inter Doctores. In qua re, pręter ea, quæ ſuperius diximus *diſput.* 14. *quæſ.* 3. non mihi videtur immorandum, cum difficultas omninò tollatur à peritiſſimo viro Andrea Victorello, cuius prudentiæ, probitati, & ſapientiæ his temporibus in hac Alma Vrbe Monialium omnium cura à Sanctiſſimo D.N. Vrbano VIII. demandata eſt; Ille etenim *de orig. & clauſ. Monialium verſus finem §. An Epiſcopus Superioris licentia pag.* 33. ſupradictam difficultatem euacuat ſub his præciſis verbis.

Si non conſtet, Clauſuram eſſe violatã in exempto Monaſterio, Epiſcopus ſine

licētia Summi Pontificis, aut Legati Apoſtolici poteſtate dandi licentiam ab eo inſtructi, non poteſt ingredi: at ſi violatā fuiſſe Clauſuram, publicè conſtet, ingredi poterit, ſi tamen ſemel, & iterum ordinariū exempti Monaſterij Prælatum de hac re prius monuerit. Ita cenſet Miranda *loc. cit. q. 2. art. 14. concl. 3.* probatq. *ex cap. vnico de ſtat. Regul. in 6.* vbi Bonifacius VIII. Epiſcopis præcipit, vt in Monaſterijs ordinario iure ſibi ſubiectis, in ſpectantibus verò immediatè ad Romanam Eccleſiam, Apoſtolicæ Sedis auctoritate: Abbates verò, alioſque Prælatos Monaſteriorum, & Ordinum quorumcumque in Monaſterijs ſibi ſubiectis de Clauſura conuenienti, vbi non eſt, Monaſteriorum ipſorum expenſis; fideliumquè eleemoſynis faciēda, & de ipſis Monialibus includendis, quā primum commodè poterunt, prouidere procurent: innouat ait, Miranda Bonifacij legem Conciliū Tridentinum *ſeſſ. 25. c. 5. de Regul.* at per Bonifacium Regularibus Prælatis licebat Moniales ſibi ſubiectas claudere, ergo, & modò. Bonifacius loquitur de Clauſura, quæ non erat, extruenda, & de Monialibus in ea claudēdis: at Concilium de Clauſura violata reſtituēda, & de inuiolata conſeruanda, ſi Prælati Regulares moniti, violatā in ſuis monaſterijs Clauſuram non reſtituant, & inuiolatam conſeruare, negligant, poſſunt Epiſcopi, Apoſtolica auctoritate à Tridentina Synodo tradita, id facere, inobedienteſq. & contradictores Eccleſiaſticis cenſuris, alijſque pœnis compeſcere; præterea intrare earum clauſtra, ſi ad hoc ingreſſus ſit moraliter neceſſarius: de ingreſſu neceſſario ſancta Synodus nihil expreſsè; at tacitè, & implicitè illum permittit, dum præcipit id, quod ſine illo effici nequit; cui licet, quod eſt plus, licet vtique, quod eſt minus. *de Regul. iur. lib. 6.* Sanctus Carolus ſingulas Moniales monaſterij, non ei ſubiecti ab Epiſcopo de Clauſuræ obſeruatione interrogari poſſe, cenſuit, Conc. Prouinc. Med. V. c. *Quæ ad moniales pertinent*; & Naldus *in ſumma v. Clauſura num. 2.* vbi etiam cum Lælio Zecchio, *in Rep. Eccleſ.* exiſtimat, Epiſcopum à Regularibus impediri non poſſe, quin, ratione Clauſuræ eis ſubiecta monialium Cœnobia viſitet, quoties putauerit expedire.

Hæc Victorellus. Idem affirmāt Gallett. *marg. caſuum conſcient. verbo Clauſura 1.* Armend. *in addit. ad recopil. leg. Nauar. lib. 1. tit. 17. l. 7. de Epiſc. nu. 44.* Barb. *de offic. & poteſt. Epiſc. par. 3. alleg. 102. num. 7. & 8.* Zerol. *in praxi Epiſc. par. 1. verb. Moniales q. 4. & 8. verſ. 4.* & Gauāt. *in man. Epiſc. verb. Monialium Clauſura num. 56. & 57.* deciſum fuiſſe à Sacra Congreg. Cardinal. 25. Iunij 1590. imò referunt Barboſa *loc. cit. num. 6.* & Gallet. *loc. citat. verb. monialis 4.* & Gauant. *num. 58.* quod moniales in Ciuitate ſituatæ, ſed alieno Epiſcopo ſubiectę, viſitātur ab Epiſcopo Diœceſis, ſicut aliæ Moniales ſubiectæ regularibus, ex decreto eiuſdem Sacræ Congregationis.

5 Cæterùm dicendum eſt cum Sanchez *lib. 6. in præcept. decal. cap. 15. num. 21.* nullam Epiſcopis concedi facultatem indicendæ Clauſuræ Monialibus exemptis, quæ regularibus ſubiectæ ſunt, ſed id eſſe Superiorum regularium: nam mens Cōcilij Tridentini eſt vt, Epiſcopi Moniales ſibi, & Sedi Apoſtolicæ ſubditas ordinaria, vel auctoritate Apoſtolica ad Clauſuram cogant, non tamen exemptas, & alijs Prælatis exemptis ſubditas; quod apertè probatur *ex cap. periculoſo §. vltimo de ſtat. regul. in 6.* cui decreto Concilium Tridentinum non derogat, imo ſe illud innouare proteſtatur; & hæc in præſenti materia reperi, quæ omnia praxi hodiernæ Sacræ Congreg. Cardin. ſubijcio. Videantur, quæ inferius dicenda ſunt *diſput. 25. quæſ. 2.*

QVÆSITVM X.

Quo comitatu ingredi debeant Epiſcopi, & Prælati intra Monaſteria Monialium ſibi ſubiectarum.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopi, & alij Superiores Clauſuram Monialium ſibi ſubiectarum ingredientes, paucos viros, ſeniores, & religioſos comites habere debent, & nu. 3.*

2 *Prælatus ſepta Monialium, cum decenti comitatu, non autem exceſſiuo, ingredi debet.*

4 *Religioſi comites Prælatorum ingredientium clauſtra Monialium non intelliguntur tantùm viri trium votorum obligatione obſtricti.*

5 *Religio eſt virtus præſtantior moralibus virtutibus, & debitum famulatum in ijs, quæ peculialitèr ad diuinum cultũ ſpectant, Deo exibens.*

6 *Operarij ingredientes cum Superiore Monialium intra earum ſepta, non comprabenduntur ſub numero comitum dicti Superioris.*

7 *Fœminas comites, an habere poſſint Prælati ingredientes Clauſuram Moniali ũ.*

1 Mirand. *loc.cit.q.2. ar.15.* docet, Miniſtrũ Generalem ſui Ordinis poſſe etiam ingredi Monaſteria Monialium S. Claræ præſertim, quando celebrare voluerit, vel proponere ſororibus verbum Dei cum quatuor, vel quinque fratribus ſui Ordinis quod etiam habetur *in Monumen. Ordin. impreſſi fol.* 288. Idipſum affirmat idem Mirand. de Prouincialibus ſui Ordinis, illos, poſſe ingredi prædicta Monaſteria Sanctæ Claræ, nec non aliarum monialium ſibi ſubiectarum, quatenùs comitētur à duobus, vel tribus honeſtis fratribus; idem tenet Cordub. *in additionib. ad comped.* Priuileg. *verbo ingredi monaſt. Monialium* §.6. An autem hodiè in praxi ſupradicti Miniſter Generalis, & Prouincialis hanc facultatem ingrediendi exerceant, dubitat Barboſ. *de poteſt. Epiſ. alleg.* 102. *num.* 44.

Gregorius XIII. in ſua Conſtitutione edita anno 1581. 22. Decembris, quæ incipit *Dubijs quæ* inter alia decreuit, Epiſcopum, & Prælatos Monialium à paucis, ijſque ſenioribus, ac Religioſis perſonis comitatos ingredì poſſe Clauſuram Monialium in caſibus ſuperiùs conceſſis, & quoad numerum perſonarum comitantiũ, nullum verbum facit, ſed ad paucos ſeniores, & Religioſos indefinitum numerum ſtatuit, vt patet in dicta Bulla *in ſequenti quæſito*, Et Innocentius IV. in inſtitutione Clariſſarũ prima apud Vualdingũ *in annal. ſub anno* 1219. *numer.* 46. præcipit, *Prælatùs, cui aliquando fortè intrare licuerit, vno tantum religioſo, atquè honeſto ſocio ſit contentus. Quod ſi fortè pro benedictione Abbatiſſæ, vel pro aliqua ſorore cõſecranda in Monialem, vel alio etiam modo conceſſum alicui Epiſcopo fuerit Miſſam interius aliquando celebrare, quàm paucioribus poterit contentus ſit ſocijs, & miniſtris, & hoc quoquè ipſum rariùs alicui concedatur.*

Et Vrbanus IV. (teſte Mirand. *loc.cit.q.2.ar.15.*) loquens in quadam conſtitutione de Miniſtro Generali fratrum Minorum, quando ingreditur Monaſteria Monialium ſibi ſubiectarum, ait, quod ingredi debet cum duobus vel tribus Religioſis, & honeſtis ſocijs, vbi non aliquod apponit præceptum, imò videtur reliquere prudentiæ, & arbitrio Prælati intrantis,

2 quod non ſolus, nec verò cum pluribus, & exceſſiuis ſocijs, ſed cum honeſto, & decenti comitatu, debet intr oire; quod autem ſocij futuri ſint tantùm duo, vel etiam tres, non eſt res tam magni momenti, quę obligare poſſit ad peccatum mortale, & ad excommunicationis pęnam, idq. maximè in his, qui bona fide, atq. ſine dolo, & malitia cum ſuis Superioribus intrant. Hæc Miranda *loc.cit.concl.*2.

3 Ex quibus deduci poteſt, quot, & quales homines ſecum ducere debeant prædicti Prælati Monialium; nam Summus Pontifex in dicta Bulla paucos debere eſſe comites, ſtatuit *à paucis, ijſq. ſenioribus, ac religioſis perſonis comitati*, & Mirand. *loco citato* tuta conſcientla tres ſocios admittit, & Andreas Victorell. *de orig. & Clauſura monial. loco citato*, & etiam Bonacin. *loco cit.* quatuor vel quinque Socios Seniores, & Religioſos Comites admittunt.

4 Aduertit Victorell. *pag.* 39. quod per ly *Religioſos* non intelliguntur homines

trium ſolemnium votorum obligatione aſtricti (quos tamen non excludit) ſed qui religioſis moribus, & christiana pie-
5 tate decorantur; religio enim eſt virtus moralibus virtutibus præſtantior, debitumque famulatum in ijs, quæ peculiariter ad diuinum cultum ſpectãt, Deo exibens, ex S. Thom. 2.2.*q*.81.*art*.6.

6 Aduertit etiam, quod ſi ratione edificij conſtruendi cum Epiſcopo, vel alio Superiore Monialium architectus, vel alius operarius ingrediatur, dictis tamẽ ſenioribus, & religioſis comitibus vti debebũt Epiſcopi, vel Superiores, quia Architectus, vel alius operarius non ingrediuntur tanquã comites, ſed vt artifices.

7 Dices, honeſtatis ne gratia, poſſunt Epiſcopi, vel Superiores cum ex iuſtis cauſis intra ſepta Moniliũ ingrediuntur, ſecum ducere matronas ſeniores, Chriſtianis virtutibus inſignes? nã per verba *perſonis comitati* non videntur excluſę fœminæ, cum nomen *perſonæ*, etiam fœminas complectatur.

Reſpondeo, quod hoc vſu alicubi receptũ ſit neſcio, vt matronæ ſeniores etiam virtutibus, & Sanctimonia claræ, à Prælatis intra ſepta Monialium adeuntibus, quaſi comites adhibeantur; ex eodem Victorello *loc. cit.*

QVÆSITVM XI.

Vtrum Epiſcopi, & Superiores monialium ſine iuſta cauſa, & comitatu ingredientes monaſteria monialium ſibi ſubiectarum, aliqua pœna plectantur.

SVMMARIVM.

1 *Prælati ſæculares Pontificali dignitate præditi intrantes ſine cauſa Clauſurã Monialium, quibus pœnis afficiãtur.*

2 *Prælati regulares ingredientes extra neceſſitatem Monaſteria Monialium excommunicatione ligantur, & omnibus officijs & dignitatibus priuantur.*

3 *Vicarij Generales, & alij Prælati iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem habentes, nõ afficiuntur pœnis cominatis contra Prælatos præditos dignitate Pontificali.*

4 *Prælati Regulares ingredientes Cœnobia Monialium ſibi ſubiectarum extra caſus licitos, an tàm prima, quàm ſecunda vice pœnis afficiantur.*

5 *Excommunicatio lata contra ingredientes Clauſurã Monialium à Gregorio XIII. in Bulla, quæ incipit,* dubijs quæ *non eſt reſeruata Papæ.*

6 *Prælati ingredictes ſepta ſuarum Monialium in caſibus neceſſarijs abſq. comitatu, & abſquè perſonis non religioſis, & ſenioribus, & cum pluribus, quàm quinquè, non innodantur excommunicatione.*

1 Gregorius XIII. in Conſtitutione in fine huius quæſiti apponenda, ſtatuit, quod vniuerſi & ſinguli Epiſcopali, ſeu maiori dignitate præditi ingredientes extra caſum neceſſitatis, incurrũt interdictum ab ingreſſu Eccleſiæ pro prima vice; pro ſecunda verò cõtrahunt ſuſpenſionem à Pontificali munere, & à Diuinis; pro tertia verò vice, & deinceps excommunicatione ipſo facto afficiuntur.

2 Prælati vero Regulares excommunicatione ligantur, & priuatione omnium officiorum, & adminiſtrationum.

3 Vnde infert Bonac. *loc. cit. num.* 11. differentiam inter Prælatos ſæculares dignitate Pontificali præditos, & alios Pontificalem dignitatem non habentes, quod licèt nulli poſſint licitè ingredi Monaſteria Monialium ſibi ſubiectarum, vltra caſus neceſſitatis, ſoli tamen Prælati Pontificali dignitatẽ fulgentes afficiuntur prædictis pœnis, quia de his Prælatis tantùm fit mentio in Bulla; vnde Vicarij Generales Epiſcoporum, & quicumquè Abbates, & Prælati ſęculares iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem habentes, his pœnis non ſubijciuntur, cum careant dignitate Pontificali, vt ſuponimus. Sanch. *loc. cit. cap.* 16. *num.* 99.

4 Prælati verò Regulares ingredientes Monaſteria Monialium ſibi ſubiectarum vltra

vltra dictos caſus neceſſitatis, afficiuntur excommunicatione,& priuatione officiorum, non ſolum dum tertia vice, & deinceps ingrediuntur, verùm etiam prima, & ſecunda vice. Ita Sanchez *loc. cit.num.* 102.& Bonacin. *cit. num.* 11.*verſ.ſecundo patet*, vbi probabilem putat opinionē Liamas *in meth. curat.in append.*exiſtimātis,Prælatos regulares pœnis excommunicationis, & priuationis ſubijci tantummodò pro tertia vice, & ſequentibus,quia in pœnis mitior pars eſt eligenda; Tum quia hoc pacto ſeruatur proportio inter pœnas Epiſcopis, & Prælatis regularibus indictas, & ideò probabiliter ſuſtineri poteſt,Prælatos Regulares prima vice interdictos eſſe ab ingreſſu Eccleſiæ,ſecunda vice ſuſpenſos à diuinis,tertia vice, & deinceps affici excommunicatione, & priua-
5 tione officiorum;Huiuſmodi autem excōmunicatio non eſt reſeruata, vt legenti d. Conſtitutionem appoſitam infra clarum eſt; ac per conſequens à quolibet Confeſſario approbato eius abſolutio impendi poterit *cap. nuper de ſent.excommunicat.* & Bonac.*loco citato num.*13.& hæc quoad Epiſcopum, & Prælatos ingredientes Clauſuram Monialium ſibi ſubiectarum citra caſus neceſſitatis dicta ſufficiant.

6 Quo verò ad Comitatum, dicendum eſt, quod prædicti Prælati ingredientes in Caſibus neceſſitatis dicta Monaſteria, nō afficiuntur excommunicatione, etiam ſi ſoli ingrediātur, vel etiam ſecum ducant perſonas non religioſas, nec ſenes,& plures,quàm quinque. Quia pœnæ huius Bullæ extenduntur ſolum ad ingredientes in caſibus non neceſſitatis.

GREGORIVS EPISCOPVS
ſeruus ſeruorum Dei.

Ad futuram rei memoriam.

DVbijs, quæ emergunt, declarationis remedium expedit adhibere. Cum igitur ſuper eo quod optima primùm ratione Concilium ſanxit Tridentinum, deinde in Conſtitutiōne fæl. rec. Pij Papæ V. prædeceſſoris noſtri nonis Iulij, Pontificatus ſui anno tertio, atque item noſtra idibus Iunij, Pontificatus noſtri anno quarto editis, fuit prouiſum,ne cui in poſterùm,niſi in caſibus neceſſarijs ſepta Monaſteriorum Monialium ingrediendi concederetur licentia, à nonnullis dubitatum fuiſſe ſciamus circa perſonas, quæ alterius ad id licentia non indigent,ſed ſui auctoritate officij nituntur,an liceat eis pro libito ſuæ voluntatis huiuſmodi ſepta ingredi, vel potius ſeruare debeant ipſi quoque regulam à Concilio præſcriptā. Nos omnem hæſitationis materiam tollere, & viam ſcandalis præcidere, ac ſanctimonialium quieti cōſulere volentes, harum tenore auctoritate Apoſtolica declaramus, Prælatos omnes,tàm ſæculares,quàm regulares,quibus cura,& regimen Monaſteriorum Monialium quouis modo incumbit,facultate ſibi ex officio attributa ingrediendi Monaſteria prædicta ita demum vti poſſe, ſi id faciant in caſibus neceſſarijs,& à paucis, iiſque ſenioribus, ac religioſis perſonis comitati. Quocirca vniuerſos, & ſingulos Epiſcopali, ſeu maiori, ac etiam Cardinalatus dignitate præditos, necnon quorumuis ordinum Abbates, Præpoſitos, Priores, Miniſtros, & alios quoſcunque Superiores regulares ſeriò monemus, vt facultate huiuſmodi, qui eam habent, præter quam in caſibus, vt præfertur, neceſſarijs, neutiquàm vtantur. Quod ſi contrafecerint,eadem auctoritate Apoſtolica ſtatuimus, atque decernimus,qui Pontificalis dignitatis fuerint;eos pro prima vice qua cōtrafecerint, ab ingreſſu Eccleſiæ interdictos,pro ſecunda à munere Pontificali,& à diuinis ſuſpenſos,ac deinceps ipſo facto abſque alia declaratione excōmunicatos exiſtere. Regulares vero omni officio,ac miniſterio priuatos, & excommunicationi ſimiliter ſubiacere. Non obſtātibus Apoſtolicis,ac in Generalibus,& Prouincialibus Cōciliis editis Generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus,priuilegijs quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſuis.Eccleſijs, earumue Prælatis,aut Ordinibus in genere,vel in ſpecie ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarū derogatorijs, alijſque fortioribus, efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritan-

tibus,

tibus, decretis, quouis modo conceſſis, approbatis, & innouatis, etiam ſi illis caueretur expreſsè, quòd nemo interdici, ſuſpendi, vel excommunicari poſſet per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam de indulto huiuſmodi mentionem, quibus, eorũquè totis tenoribus, perinde ac ſi de verbo ad verbum insererentur præſentibus, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque cõtrarijs quibuſcunquè. Quoniam verò difficile eſſet præſentes ad ſingula loca perferri, volumus earum exemplis etiam impreſſis, manuquè Notarij publici, ac ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eandem fidem in iudicio, & extra illud vbique locorum haberi, quæ haberetur ipſis præſentibus, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub annulo Piſcatoris, Die vigeſimatertia Decembris. Milleſimo quingenteſimo octuageſimo primo, Pontificatus noſtri Anno decimo.

QVÆSITVM. XII.

De mora facienda ab ingredientibus Monaſteria Monialium.

SVMMARIVM.

1 *Ingredientes Monaſteria Monialium completo opere, quo mediante ingreſſi ſunt, egredi tenentur.*

2 *Ingredientes clauſtra Monialium cum debita licentia, ſi breuem moram habeãt ad inuiſendas officinas, &c. ex curioſitate, excuſantur ab omni peccato.*

3 *Ingredientes clauſtra Monialium etiam iuſtè, poſſunt grauiter peccare ratione alicuius circumſtantiæ.*

1 OMnes ſupradicti ingredientes Monaſteria Monialium tenentur finito opere, & negocio, quo mediante ingreſſi fuere, de Monaſterio egredi, aliàs grauitèr peccarent contra obligationem Clauſuræ, maximè cum licentia ingrediendi haud concedatur, niſi propter miniſteria neceſſaria; Aduertunt tamen Doctores, quod paruitas materiæ excuſat à peccato læthali, vnde Molfeſ. *in ſumm. tract.* 1. *cap.* 10. *num.* 42. Sanch. *loc. cit. num.* 69. Emanuel. Roder. *tom.* 1. *qq. regul. q.* 47. *art.* 11.

2 Mirand. *loc. cit. q.* 2. *art.* 20. excuſant à peccato mortali, & etiam à veniali breuitèr immorantes, exempli gratia, vt videãt officinas, clauſtra, & ſimilia ex nimia curioſitate, quia vt ait Bonac. *loc. cit. n.* 22. ſic vſu receptum eſt; tum quia cũ hoc pręceptum morali modo intelligatur, nec venialitèr in ipſum delinquitur, ſi mora breuis ſit; illa autem paruitas moræ intelligitur tempus quadrantis horæ; ex Villalb. *in ſumm. tom.* 1. *tract.* 35. *diffic.* 29. *num.* 1. & Diana *in reſolut. moralibus tract. de dub. regul. reſol.* 51.

3 Fateor poſſe grauitèr peccare etiam in breui mora, ratione ſcilicèt alicuius circumſtantiæ, vt ſi turpè, & inhoneſtè in Moniales aliquid operarentur; imo probabile putat Bonac. *loco citato* illos in tali caſu affici excommunicatione Papæ reſeruata, tanquam violatores Clauſurę ob malum finem. Sanch. verò *loc. cit.* exiſtimat, licèt mora ſit diutina, & corrupta intẽtione, ingredientem eſſe à cenſuris liberum, quia re vera hic nõ dicitur ingreſſus abſquè licentia, & cenſuræ contra hũc ſolum latæ ſunt, & illi fauet Zerola *in praxi Epiſcop. in* 2. *edit. par.* 1. *verb. Moniales ad quæſ.* 8. *verſ.* 4. vbi ait, non incurrere cenſuras ex cauſa iuſta, & legitima licentia ingredientem, ſi cum Moniali intra Monaſterium fornicetur.

QVÆSITVM XIII.

Vtrum fratres minores ab Eccleſiarum Epiſcopis, alijſuè Superioribus monialium inuitati, ingredi poſſint intra Clauſuram.

SVMMARIVM.

1 *Fratres Minores inuitati à Superioribus Monialium intra Clauſuram cum illis ingredi*

ingredi poſſunt; ſecus non inuitati.

2 *Cardinales, vel Epiſcopi habentes licentiam ingrediendi Monaſterium Monialium cum ſocijs, non poſſunt ſibi aſſumere fratres minores.*

1 FRatres minores ingredi poſſunt Monaſteria Monialium, quatenùs rogentur ab Eccleſiarũ Epiſcopis, ſeu alijs Superioribus Monialium; ex Mirand. *de ſac. monial. q. 2. art. 3. concl. 1.* quod per priuilegiũ eiſdem fratribus conceſſum fuit à Leone X. & habetur *in compend. Priuil. verb. ingredi Monaſteria Monial.* ſecùs dicendum eſt, ſi ab iiſdem fratribus, vel Epiſcopis, alijſq. Superioribus non inuitentur, propter ſtrictiorem obligationem Regulę quam habent ſignantèr fratres minores, non ingrediendi Monaſteria Monialium S. Clarę, & aliarum Monialium ſine ſpeciali Sedis Apoſtolicę licentia. Portell. *de dub. reg. verbo Clauſura monialium num. 17.* Mirand. *loc. cit.* & Sanchez *loc. cit. cap. 16. num. 17.* vbi ait, quod fratribus minoribus interdictus eſt ingreſſus intra monaſteria monialium à propria regula ſub his verbis, *Præcipio firmiter fratribus vniuerſis, ne ingrediantur monaſteria monialium, præter illos, quibus à Sede Apoſtolica conceſſa eſt licentia ſpecialis*; Hanc regulam declarauit Gregorius IX. vt habetur apud Collect. Priuil. Mend. *verb. ingreſſus monaſter. num. 1.* vbi ait, dictum Gregorium IX. intellexiſſe de omnibus Monialium Cœnobijs.

Si dicas, quod Alexander IV. & Innocentius IV. in declaratione eiuſdem regulæ ſpecificant ingreſſum in ſola Monaſteria Monialium incluſarum Ordinis S. Dominici, ſeu S. Claræ, ex Collect. Priuil. *loco cit. num. 5.* Reſpondeo, quod huiuſmodi ſpecificatio, & conceſſio Alexandri, & Innocentij IV. reuocata eſt. Videãtur Sanchez *loco cit.* & Collect. *loco citato num. 9. & 10.*

2 Ex quibus deducitur, Cardinali, vel Epiſcopo habenti poteſtatem legitimam ingrediendi cum aliquibus ſocijs in aliquod Monialium monaſterium, non eſſe integrũ, fratres minores in ſocios ſibi aſſumere: Eman. Roder. *loco citato quæſt. 46. art. 3.* ratio eſt, quia Cardinalis, & Epiſcopus (vt ſupponitur) monialium ſuperiores non ſunt.

QVÆSITVM XIV.

Vtrum mulieres coniugatæ, & Viduæ aliquando ingredi valeant Monaſteria Monialium.

SVMMARIVM.

1 *Fœminæ coniugatæ timentes ſæuitiam mariti, ſi innocentes ſint, & in Monaſterijs Monialium, tollerandæ ſunt; impoſterùm tamen recipi non poſſunt.*

2 *Mulier in ſuſpicionem veniens marito, an poſſit in Monaſterium Monialium ingredi, quatenùs timeat, ne ei aliqua vis inferatur.*

3 *Viduæ in monaſterijs monialium impoſterùm recipi non poſſunt, niſi moniales effici velint; etiam ſi toto tempore ibi morari promittant.*

1 FOeminæ coniugatæ, quæ ſunt in diſcordia, cum maritis, & eorum ſæuitiam timent, ſi extra culpam ſint, debent, ſi in Monaſterijs morantur, tollerari. Nauar. *lib. 4. conſ. 5. de diuortio num. 2.* Barboſ. *de offic. & pot. Epiſc. loc. cit. num. 66.* Impoſterùm tamen huiuſmodi mulieres non poſſunt recipi, etiam cum licentia Epiſcopi; Ita referunt deciſum fuiſſe; Praxis Epiſcop. *par. 1. verb. monialis §. 12.* & Barboſ. *cit. num. 66.* Campanil. *in diuerſ. iur. canon. rubr. 12. cap. 16. num. 30.* Emanuel Roder. *in collect. priuileg. tom. 2. pag. 521.* Bonac. *loc. cit. q. 4 punct. 3. num. 17.* Ioan. Cruz *de ſtat. relig. lib. 1. cap. 5. dub. 2. concl. 3.* & Mirand. *de ſacr. monial. cit. ar. 8.* vbi refert, reiectam fuiſſe petitionem à Sacra Congreg. Cardin. cuiuſdam Comitiſſæ, quæ propter quandam infirmitatem à ſuo marito ſeparari cupiebat, & cum tribus filiabus ingredi quoddam Monaſterium Monialium.

2 Si Mulier in ſuſpicionem venerit marito, timeatq. ne ab eo aliqua vis ei inferatur,

tur, permitti debet, vt Monaſterium Monialium ingrediatur, dummodò Conſtitutiones Monaſterij non repugnent,& accedat conſenſus ſuperiorum, Abbatiſſæ, & Monialium; & ceſſante poſtea cauſa ingreſſus, debet inde exire: quod ſi ſemel exierit, nunquam poterit idem Monaſterium ingredi; dum autem non exit, & intra clauſtra moratur, tenetur, ſicut, & aliæ Moniales ad Clauſuram obſeruandã; Ita referunt deciſum Zerola *in prax. Epiſcop. verb. monialis §. 12.* & Ioan. de la Cruz *de ſtat. Relig. d. c. 5. dub. 2. concl. 3.* Campanil. *loc. cit. num. 31.*

3 Viduæ, quæ honeſtatis cauſa ſe in Monaſteria Monialium contulerunt, modo ſint bonæ exiſtimationis, tollerari debent, quatenùs legibus Monialium pareant; de cætero tamen non ſunt recipiendæ, niſi Moniales effici velint; ita referunt decisũ à S. Congregatione, Mirand. *loc. cit. art. 69. in concl.* & Barboſ. *de offic. & poteſt. Epiſc. loc. cit. num. 67.* & Homo bonus de Bonis *in examin. Eccleſiaſt. tract. 9. q. 31.* Campan. *loco cit. num. 30.* reſoluentes etiã, non poſſe Epiſcopum dare licentiam Viduæ ingredi volenti, & in habitu laicali permanere, etiam ſi toto tempore vitę ſuę illic degere, nec amplius inde exire, vellet.

QVÆSITVM XV.

Vtrum Moniali ex legitima licentia egreſſæ à ſuo Monaſterio, ſit interdictus in aliud Monaſterium ingreſſus.

SVMMARIVM.

1 *Monialis eiuſdem Ordinis iter agens in hoſpitium admittenda eſt.*

2 *Abbatiſſa abſq. alia licentia admittere poteſt monialem eiuſdem Ordinis iter agẽtem in monaſterio.*

3 *Monialis exiſtens in aliqua domo ad ſanitatem recuperãdam recreationis gratia ingredi poteſt monaſterium monialium eiuſdem Ordinis ibidem exiſtens.*

4 *Monialis iter agens, quando ingredi poſſit Cœnobium monialium alterius Ordinis, & habitus: & qua licentia.*

5 *Monialis cauſa animi recreandi, vel cognatæ inuiſendæ, ingredi non poteſt monaſterium monialium diuerſi Ordinis.*

1 IN hac re diſtinguit quadruplicem caſum Sanch. *loc. cit. lib. 6. cap. 16. num. 10.* Primus caſus eſt, quando Monialis eiuſdem Ordinis, & habitus iter agens accederet, in hoſpitium admittenda eſt, & tunc exiſtimat veram eſſe ſententiam Liamas *in meth. curat. in append. in fine §. 11.* dicentis, licitum eſſe hanc Monialem ad-
2 mittere; & nulla alia de cauſa, & poteſt etiam Abbatiſſa hanc Monialem admittere abſque licentia Superioris, quia non cenſetur extranea, cum ſit eiuſdem Ordinis, & habitus. Atq. adeò prohibitio ingreſſus perſonarum extranearum in Monialium Monaſteria non compręhendit huiuſmodi Monialem.

3 Secundus caſus eſt, quando in aliqua peculiari domo eſſet, atq. ſanitatem recuperaret, velletquè cauſa animi recreandi, aut Moniales inuiſendi, ingredi aliud Monaſterium eiuſdem Ordinis, vel habitus, quod in eo loco eſſet. Et tunc idem credit, quod in caſu præcedenti, propter ra-
4 tionem in eo traditam. Tertius eſt, quando iter agendo, non eſſet Monaſterium eiuſdẽ Ordinis, vel habitus in eo loco, vel ſi eſſet, Moniales nollent eam admittere, nec reperiretur domus, in qua commodè noctem ducere poſſet. Et tunc exiſtimat, legitimam eſſe cauſam, vt ex Prælati Superioris illius Monaſterij licentia (quod diuerſi Ordinis, aut habitus eſt) poſſit intra illud in hoſpitiũ admitti, quia Religioſa Charitas, quam inter perſonas Religioſas maximè decet, & honeſtas ſtatus monialis illius, id petit. At abſq. prædicta licentia id non liceret, quia cum diuerſi Ordinis monialis ſit, eſt re vera reſpectu illius
5 monaſterij extranea. Vltimus caſus eſt, quando ſolũ animi recreandi, aut monialis cognatę inuiſandę gratia, vellet diuerſi Ordinis, aut habitus monaſterium ingredi, & tunc non exiſtimat eſſe iuſtam ingreſſus cauſam, nec ſuperiorem poſſe, ex hac

hac ſola cauſa licentiam concedere, quod re vera ſit reſpectu illius Monaſterij extranea. Quare ſicut reſpectu aliarum perſonarum extranearum hæc non eſt iuſta cauſa, ita nec reſpectu huius Monialis, eo vel maximè, quod per cancellorum feneſtellam, aut Crates Monaſterij poteſt cognatam inuiſere, & alloqui, ita Sanchez *loc. cit.*

At Bonacina *loco cit. q. 4. p. 1. num. 3.* dicit, quod Monialis alterius Ordinis, & habitus non potitur iure ingrediendi ad inſtar aliarum fœminarum, & ideo ſi ingrediatur, non excuſabitur à peccato, & à cenſuris, niſi ratione bonæ fidei; quæ ſententia videtur ſatis rigoroſa, quod Monialis alterius habitus cenſeatur tanquam extranea, maximè in caſu ſaluandæ continentiæ, & honeſtatis: ideo ſententiæ Liaman, & Sanchez potiùs adhæreo, maximè ſi in loco non reperiatur Domus, in qua noctem ducere poſſit, vt præſupponit Sāchez *in 3. caſu*.

QVÆSITVM XVI.

Vtrum famulæ, ſeu Ancillæ admitti debeant intra monaſteria monialium.

SVMMARIVM.

1 *Famulæ introducendæ ſunt intra clauſtra Monialium pro illarum obſequijs, dūmodò non adſint Conuerſæ.*

2 *Famulæ ex Priuilegijs Apoſtolicis poſsūt quibuſdam conditionibus in aliqua Monaſteria introduci.*

3 *Famulæ Monialium obſequio deputatæ Clauſuræ legibus vinciuntur.*

4 *Famulæ, an pro obſequio particularis Monialis introduci poſſint in Monaſteria.*

1 IN primis fatendum eſt, poſſe in Monaſterijs Monialium introduci de licentia ſuperiorum, fœminas ſæculares in obſequium totius Monaſterij, & Monialium, quatenùs ſint honeſtæ vitæ, & in Monaſterio non adſint Conuerſæ profeſſæ deſeruientes, quia Moniales, quæ ſunt Choro deputatæ, habitum regularem ſuſceperunt, non vt Monialium famulatui, ſed diuinis officijs vacarent; vnde iuſta erit, & ſufficiens cauſa, & moralitèr neceſſaria, introducere ancillas in ſeruitium Monialium ad hoc, vt vilioribus exercitijs mancipentur; vt docet Eman. Roder. *qq. regul. tom. 1. q. 46. art. 7.* & etiam, vt monialibus infirmis, & ſenectute laborantibus, alijſq. ad earum ſtatum, decentiam, & reuerentiam deſeruiant; & non ſolùm introduci debent in Monaſterijs, quæ Clauſuram non promiſerunt, & ad illam ſeruandam voto, vel præcepto non ſe obligarunt, verùm etiam in alijs Clauſuræ legibus ſubiectis, licèt S. Claræ, vbi non adeſſent Conuerſæ, ſed hoc de licentia potentium illam concedere.

2 Paulus III. anno 1536. conceſſit Monialibus omnibus, etiam S. Claræ Prouinciæ Caſtellæ, vt certum famularum numerum poſſint habere, & Pius V. anno 1569. indulſit Commiſſario fratrum minorum in Curia Romana exiſtenti, vt in quolibet Monaſterio ſui Ordinis poſſint Moniales habere tres, vel quatuor ancillas pro ſeruitio communi Monaſterij, ſi cōmodè eas ſuſtentare poſſint, & dummodò ſint ſanctæ vitæ, & è conuentu non egrediantur; ex Mirand. *loc. cit. q. 2. ar. 5. concluſ. 1. & 2.* Lezana *tom. 1. cap. 25. num. 32.*

3 Ideò non poterunt pro libito ſuo ingredi, & egredi, quia legibus Clauſuræ ſubiectæ cenſentur; ſic decreuit Sacra Congregatio Cardin. in vna Abulenſ. cui ſub his verbis ſupplicauit Reuerendiſſimus Epiſcopus Abulenſis; *Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi Domini. Abbatiſſa, & Moniales Monaſterij Sanctæ Annæ Ordinis Sancti Bernardi propè, & extra muros Ciuitatis Abulenſis, quæ Epiſcopo Abulenſi immediatè ſubiectæ ſunt, prætendunt, quod intra Clauſtra Monaſterij pro ſeruitio Monialiū poſſint habere, & retinere quaſdam Ancillas in habitu, & vita ſæculari degentes, quibus Clauſtra intrare, & exire, etiam quandoquè libuerit, & alias de nouo poſſe recipere, teſtantur; Quod ſit contra decreta Conc. Trident. & Apoſtolicas Conſtitutiones, Reueren.*

uerendiſſimus Dominus Epiſcopus Abulen. Monialibus prohibuit, ne intra Clauſtra dicti Monaſterij prædictas Ancillas ſæculares vlteriùs de nouo perciperent; ſed Abbatiſſa, & Moniales prædictæ contra præceptum dicti Epiſcopi inſurgunt, ex eo quod aſſerunt habere conſuetudinē recipiendi, & retinendi dictas Ancillas; Quare Reuerendiſſimus Epiſcopus Abulen. Illuſtriſſimis, & Reuerendiſſimis Dominationibus Veſtris ſupplicat, dignentur illi reſcribere, quid in hoc Sacra Congregatio faciēdum fore, dignum iudicabit. In Congregatione autem confirmatum, & approbatum fuit quidquid per Reuerendiſſimum Epiſcopum prouiſum fuit, vt ſupra, ac executioni demādari: &c. Ita refert Campanil. *in diuerſ. iur. canon. rubr. 6. n. 38.* & Barboſ. *de offic. & poteſt. Epiſc. cit. num. 61.* & Eman. Roder. *loc. cit. q. 46, art. 7.* & Mirand. *loc. cit. concluſ. 2.* Ex quibus infertur cum Sanch. *loc. cit. cap. 16. num. 66.* nimis ſtrictè locutum fuiſſe Liaman. *in meth. cur. in apdend. §. 11. in fine*, vbi non admittit huiuſmodi ancillas, niſi in caſu quaſi extremæ neceſſi-
4 tatis; Verum quidem eſt, quod pro priuatæ Monialis miniſterio in Monaſterijs Monialium non ſunt admittendæ, niſi quando ſpecialis ratio magnæ nobilitatis hoc poſtularet.

Nec obſtat Conſtitutio Gregor. XIII. quæ incipit *Deo ſacris*; nam poſt dictam Conſtitutionem, aliam edidit ſequentis tenoris.

Dilecte fili ſalutē, & Apoſtolicam benedictionē. Significaſti nobis, te in omnibus ferè Monialiū Hiſpaniæ Monaſterijs, quæ curæ, & regimini fratrum tui Ordinis ſubſunt, eum inueniſſe morem, vt Coquinæ, Refectorio, Horto, & alijs eiuſmodi adhibeātur ancillæ, quia talibus rebus Moniales nolunt ſe immiſcere; quæ tamen ancillæ, dum ibi operantur, Clauſuram egredi ſolitæ non ſunt: & cum incertum ſit, vera ne conceſſione, vel potiùs conſuetudine, ſed abuſu, hæc inualuerint, ſupplicaſti etiam, vt aliqua opportuna ineatur ratio, qua ipſarum monialium conſcientiæ ſecuritati melius cōſulatur. Nos igitur huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, tibi, vt in quibuſuis Monaſterijs, hoc neceſſarium eſſe duxeris, & donec conuerſas apud ſe receperint, denis Monialibus, ſingulas haberi ancillas indulgeas, quæ ancillæ ſicut moniales Clauſuræ legem ſeruent, & ibi perpetuò durante ipſarum vita, maneant, & conuerſarum loco ſint, ſed tamen infirmitate incurabili, vel perpetua ingruenti, aut ob corruptos mores inde educi ſuperiorum iudicio poſſint, ita, vt in eiſdē monaſterijs, aut alijs ampliùs non recipiātur, auctoritate Apoſtolica tenore præſentiū facultatem tribuimus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque in contrarium facientibus quibuſcunq. Dat. Rom. &c. Eandem Conſtitutionem referens Peirinus *tom. 2. priuilegiorum ſui ordinis Conſtit. 6. Pij V. nu. 31.* putat idem procedere in ſuo ordine, nempè pro Monialibus curæ fratrum minimorū ſubiectis, licèt prædictæ Moniales, vt ipſe ait, ſtrictiſſimam ſeruent Clauſuram, ita vt nulla perſona abſque licentia Papæ in eorum Monaſteria ingredi poſſit.

QVÆSITVM XVII.

An matribus, ſeu ſororibus monialium permitti debeat ingreſſus intra Clauſtrum monaſterij in aliquo caſu.

SVMMARIVM.

1. *Matribus, ſeu ſororibus monialium non permittitur ingreſſus intra Clauſuram, vt eas ægrotantes viſitent.*
2. *Matres, & ſorores monialium ingredi nō poſſunt earum Clauſtra, quando habitum ſuſcipiunt, vel profeſſionem emittunt.*

1 Emanuel Roder. *loc. cit. art. 11.* negatiuam partem ſuſtinet, quia huiuſmodi ingreſſus non eſt neceſſarius neceſſitate morali, ver. gr. ſi mater, vel ſoror ingrederetur, vt mederetur ægritudini ſuæ Monialis, vel vt illi in extremis laboranti aſſiſteret; imò præſentia matris, ſeu ſororis

ſororis morientem maiori afficit triſtitia, & potius diſtrahit Monialem infirmam, ab intenſione amoris, & charitatis, quam erga Deum, maximè eo caſu habere debet, quia dicit ille, qđ dominus Moniali ſpōſus eā *docebit ſcientiam, & intelligere faciet per claram viſionem, ſi fuerit ablactata à lacte, & auulſa ab vberibus*; imo aſſerit, hoc declaratum fuiſſe à Sacra Congregatione Cardinal. his præciſis verbis; *Non licet Epiſcopo licentiam dare matri, ſororibus, & conſanguineis Monaſterium ingrediendi, cauſa viſitandi filiam, vel ſorores, quæ graui aliqua infirmitate detinentur, etiam ſi ſint in mortis periculo, & minus quando filia, aut aliæ profeſſionem*
2 *emittunt, vel habitum ſuſcipiunt religionis*. Idem referunt deciſum, Zerola *in praxi Epiſcop. par. 1. verb. moniales §. 8.* Quaranta *in ſumm. Bull. verb. monaſteria monialium verſ. ſed an liceat* Ioan. de la Cruz *de ſtat. Relig. cap. 5. dub. 2. concluſ. 3. not. 3.* Mirand. *loco cit. q. 2. art. 8.* Barboſ. *de offic. & poteſt. Epiſc. alleg. 102. num. 68.* Sanchez *loc. cit. num. 67.* Cuccus *lib. 3. inſtit. maiorum tom. 2. num. 12.* Nouarius *in ſumm. Bull. verb. Clauſura num. 3.* Lezana *tom. 1. cap. 25. num. 30.*

QVÆSITVM XVIII.

Vtrum mulieres ingredi poſſint ſepta monialium.

SVMMARIVM.

1 *Ingreſſus intra clauſtra Monialium non ſolum viris, verùm etiam Mulieribus interdicitur.*
2 *Fœminæ ingredi Clauſuram Monialium ſine licentia, etiam prætextu ſumendi habitum regularem, prohibentur ſub cenſuris.*
3 *Mulier, ſecluſa bona fide, & zelo, & timore, ne ingreſſus eius à parentibus impediatur ingrediens Clauſuram Monialium, incurrit excommunicationem.*
4 *Abbatibus, & Abbatiſſis prohibetur, ne quemquam intra ſepta Monaſterij ingredi permittant.*
5 *In pœnalibus maſculinum, an includat fœmininum.*
6 *Fœminæ abutentes licentijs pro ingreſſu Cœnobij Monialium cenſuris ligantur.*

1 NOn ſolū viris, verùm etiam Fœminis interdictus eſt Monaſteria Monialiū ingreſſus, vt Superioribus quæſitis multoties dictū eſt, & probatū, præſertim *ex cap. periculoſo de ſtat. regul. in 6.* & ex Conſtitutione Pij V. quæ incipit *Circa Paſtoralis* relata ſupra *diſp. 18. quæſit. 3.* & ex Concil. Tridentino *ſeſſ. 25. de regul. c. 5.* & Bulla Gregorij XIII. quę incipit *Vbi gratiæ*, quæ habetur *ſupra in diſp. 22. quæſ. 1.* In quibus ſanctionibus fœminæ non ſim-
2 pliciter prohibentur ingredi ſepta Monialium, imò etiam pœnis plectuntur, vt diximus locis citatis, etiam ſi fœmina ingrederetur, vt Monialium habitum ſumeret, quia talis ingreſſus ſine licentia, etiam ſi ingrediens iuſtam haberet cauſam ingrediendi, prohibitus eſt omnibus perſonis cuiuſcumquè generis, aut conditionis, vel ſexus fuerint, poſtquam ad eam ætatem peruenerint, quæ ad rationis vſum requiritur, vt docet Sanchez *in decal. lib. 6. cap. 16. num. 74.* & Riccius *reſol. 544. part. 1. num. 4.*

3 Vndè mulier ingrediens Monaſterium Monialium, ſecluſa bona fide, & zelo religionis, & timore, ne ingreſſus à conſanguineis impediatur, ſubijt excommunicationem, & pœnas ſupradictas, quia ad eā vitandam vltra cauſam iuſtam, deſideratur licētia Superioris. Ex quo infertur fœminam nobilem, & generoſam exempli gratia Marchioniſſam, vel Duciſſam admitti nō poſſe intra clauſtra Monialium ob aliquam commoditatem, quia in hoc nulla eſt neceſſitas; tum quia hoc prohibitum extat à Sacra Congregatione Cardinal. vt referunt Barboſ. *de offic. & poteſt. Epiſcop. alleg. 102. num. 67.* Lezana *tom. 1. ſum. cap. 25. num. 30.* & Mirand. *de ſacr. Monial. q. 2. art. 7.*

4 Et præcipitur in ſupracitata Bulla *Vbi gratiæ* Abbatiſſis, Abbatibus, & alijs Superio-

perioribus, & perſonis vtriuſque ſexus quocumquè nominè vocentur, *Ne in Monaſteria, domos, & loca ſua quemquam prætextu huiuſmodi licentiarum, & facultatũ ingredi faciant, vel permittant*, per quæ verba fœminæ non tantùm ingredi non poſſunt prætextu facultatum, imò prohibetur ſuperioribus, & Abbatiſſis, ne illas ingredi permittant.

5 Si dicas, quod in textu habetur verbũ *quemquam*, non autem *quamcunquè*, ergo in dicta Bulla prohibetur Abbatiſſis, & Superioribus, ne viros, non autem fœminas, ingredi permittant, maximè cum in pœnalibus maſculinum non includat fœmininum, vt probat Anton. Gabr. *in comm. opin. tit. de verb. ſignif.*

Reſpondeo includi etiam per illud verbum *quemquam* fęminas, vt benè probat Emanuel Roder. *tom.* 1. *qq. regul. q.* 47. *ar.* 3. eo quod maſculinum etiam fœmininũ ſepè includit, ex Tiraquell. *tract. conſang.* §. 1. *gloſſ.* 9. *num.* 121. Decio *volum.* 3. *cõſ.* 413. & Menoch. de *adipiſc. poſſeſſ. remed.* 4. *num.* 61. & conſtat *ex l.* 1. vbi Bartol. *ff. de verb. ſignif. l. ſi quis maior C. de tranſ. Gloſs. final. in l. ſi quis in tantam. cap. vnde vi.*

Probatur inſuper ex Bulla Pauli V. quę incipit *Monialium ſtatui* ſupra poſita *diſp.* 22. *quæſ.* 2. vbi Abbatiſſæ, & Prioriſſę fęminas recipientes intra ſæpta Monaſterij incurrunt cenſuras.

Deniquè Sacra Congregatio Concilij in vna Bononien. 31. Ianuar. 1617. ſtatuit, quod *Monialium ſepta non licet mulieribus ſæcularibus in neceſſitatis articulo ingredi, etiam permittente Epiſcopo, cum id illi prohibitum ſit.*

6 Quod ſi prædictæ fęminæ in hac re abuterentur, (quod abſit) licentijs ingrediendi Monaſteria Monialium, incurrerẽt cenſuras in ſequenti eiuſdem Pauli Quinti Bulla, contentas.

PAVLVS PAPA V.
Ad futuram rei memoriam.

Facultatum plura Monaſteria Monialium ingrediendi abuſus tollere volentes; Tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus, quod nulla perſona cuiuſcumque gradus, ſtatus, & conditionis, & præeminentiæ exiſtat, etiam Ducali, & Marchionali, aut alia dignitate præfulgat, vigore licentiarum plura Monaſteria, Domos, & loca Monialium pluribus vicibus ingrediendi, etiam abſque cauſa (in totum, ſeù in vniuerſa, non autem in eorum aliqua, vel ſingula) à Nobis, vel prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus ſub quouis tenore, vel forma, etiam Motu proprio conceſſarum, & expeditarum, aut in poſterum forsã concedendarum, & expediẽdarum aliqua, vel ſingula Monaſteria pluribus vicibus ingredi poſſit, ſed licentiæ huiuſmodi reſpectu vniuerſorũ, non autem aliquorum, vel ſingulorum Monaſteriorum ſuffragentur; itaut cui bis in Anno, ſeù amplius plura Monaſteria ingredi conceditur, bis, vel amplius tantum vniuerſa, non autem eorum aliqua, vel ſingula ingredi liceat, etiam ſi prædicta Monaſteria in diuerſis Ciuitatibus, Terris, Diœceſibus, & locis exiſtant.

Iiſdemq. mulieribus aliter quàm, vt præſertur, eaſdẽ licentias interpretari, aut illis vti, ſub cenſuris, & pœnis à Conc. Trid. & Apoſtolicis Conſtitutionibus intra ſepta Monaſteriorum Monialium abſq. licentia ingredientibus inſtictis, ipſo facto incurrenrendis, eadem auctoritate prohibemus; Præmiſſis, & alijs quomodolibet in contrarium quibuſcumq. non obſtantibus.

Volumus autem, vt harum literarum exemplis, etiam impreſſis, & manu Notarij publici ſubſcriptis, ac ſigilli alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſiſmet præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Dat. Romæ, &c. Anno 1608. *Pontificat. ſui quarto, die prima Septembris* Ex Laertio Cherubino *in tom.* 3. *Bullar. Conſtitut.* 52. *eiuſdem Pauli V.*

QVÆSITVM XIX.

Vtrum Mulieres habentes licentiam à Sede Apoſtolica ingrediendi Monaſteria Monialium, poſſint nullo expectato conſenſu ingredi.

SVMMARIVM.

1 *Mulieres licentiam ingrediendi ſepta Monialium habentes expectare debent cõſenſum Monialium.*

2 *Monialium conſenſus pro licentia mulierum ingredientium ſepta Monaſterij qualis eſſe debeat.*

1 SI aliquibus Mulieribus ſæcularibus Sũmus Pontifex licentiam conceſſerit ingrediendi Monaſteria Monialium, ingredi poterunt, habito tamen priùs, & expectato conſenſu Monialium capitularitèr præſtito per ſuffragia ſecreta, iuxta Bullam Vrbani VIII. nunc fœlicitèr regnãtis, tenoris ſequentis.

VRBANVS EPISCOPVS ſeruus ſeruorum Dei.

Ad futuram rei memoriam.

SAcroſanctum Apoſtolatus miniſteriũ, quod ineffabilis diuinæ ſapientiæ prouidentia humilitati noſtræ, nullo licèt meritorum ſuffragio, credidit, iugitèr poſtulat, vt inter multiplices paſtoralis officij curas, illam ſedulò amplectamur, qua Sanctimonialium quieti opportunè conſulitur. Cum itaque plures licentiæ Monaſteria Monialium ingrediendi, diuerſis mulieribus ſecularibus, ſub certis modo, & forma tunc expreſſis, à Nobis, & à diuerſis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris conceſſæ fuerint, eædemq. mulieres in vim licentiarum prædictarum Monaſteria huiuſmodi, nonniſi de expreſſo earundem Monialium, & illorum Superiorum conſenſu, ingredi poſſint, ſeu debeant. Nos omnem dubitandi materiam, quæ ſuper modo conſenſum huiuſmodi præſtandi, forſan oriri poſſet, è medio tollere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, harum ſerie decernimus, atque declaramus, conſenſum dictarum monialium, de cætero per eaſdem moniales Capitulariter, & per ſecreta ſuffragia præſtandum eſſe, & præſtari debere, aliàs licentiæ huiuſmodi mulieribus, quibus conceſſæ fuerunt, nullatenùs ſuffragentur, & quæ Sanctimonialium monaſteria vigore licentiarum prædictarum, abſque conſenſu Capitulariter, vt præfertur præſtito, ingredi præſumpſerint, ſententias, cenſuras, & pœnas contra Clauſuras monaſteriorũ monialium violantes inflictas, ſe nouerint incurſuras; ſicq. & non aliter per quoſcunque Iudices ordinarios, & Delegatos, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorũ cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere, ac irritũ, & inane, ſi ſecus ſuper his à quoquam quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, in contrarium facien. Nõ obſtantibus quibuſcunque. Volumus autem, vt præſentium tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Tuſculi ſub Annulo Piſcatoris, die xxvij. Octobris MDCXXIV. Pontificatus Noſtri Anno Secundo.

Ex prædicta Conſtitutione enodantur
2 quinquè difficultates, quas proponit Peirinus *in formulario ſub lit. M. cap. 3. num. 5.* Prima; An poſito tale Priuilegio poſſint dictæ mulieres ingredi Monaſterium abſque cõſenſu Monialium. Secunda; An poſito, quod conſenſus requiratur, ſufficiat conſenſus Abatiſſæ, an verò omnium monialium. Tertia: An dato, quod requiratur conſenſus monialium, is debeat præſtari ab illis Capitularitèr congregatis, an verò ſufficiat præſtari ab ijs ſingillatim. Quarta, poſito quod debeat præſtari à monialibus Capitularitèr con-

gregatis, an per vota ſecreta, vel publica præſtari debeat. Quinta, An conſenſus Superiorum monialium requiratur.

Præter has difficultates poteſt adhùc dubitari, An prædictus conſenſus debeat ab omnibus monialibus præſtari, ita vt deficiente vna non valeat, an verò ſufficiat, ſi præſtetur à maiori parte. Cui dubitationi Reſpondeo ſufficere, quod conſenſus ſit à maiori parte monialium Capitularitèr congregatarum præſtitus iuxta ea, quæ traduntur in cap. 1. *de his, quæ fiunt à maiori par. capit.* cum enim Summus Pontifex huiuſmodi punctum non determinet, cenſendum eſt, illud reliquiſſe diſpoſitioni iuris communis. *l. commodiſſimè ff. de lib. & poſthum.*

QVÆSITVM XIII.

Vtrum Imperatores, Imperatrices, Reges, & Reginæ poſſint ingredi monaſteria monialium.

SVMMARIVM.

1 *Imperatores, Imperatrices, Reges, & Reginæ non comprehenduntur in decretis Apoſtolicis prohibentibus ingreſſū monaſteriorum monialium.*

2 *Imperatrices, & Reginæ, quo comitatu ingredi queant Clauſtra monialium.*

ALiqui Doctores; inter quos Bonac. *loc. cit. num.* 4. docent, probabilitèr ſuſtineri poſſe, Imperatores, Imperatrices, Reges, & Reginas, aliaſquè cuiuſcunquè dignitatis perſonas, non valere ingredi monaſteria monialium; quia caput *periculoſo de ſtat. regul. in. 6.* & Conciliū Tridentin. *ſeſſ.* 25. *cap.* 5. generalitèr, & abſolutè loquuntur de perſonis cuiuſcunquè generis, & conditionis.

1 At Sanchez *loco cit. lib. 6. cap.* 16. *nu.* 3. ait, non comprehendi in dd. decretis Bonifacij VIII. d. cap. *Periculoſo.* & Conc. Trident. Imperatores, Imperatrices, Reges, & Reginas, filios, & filias eorum, quia Gregorius XIII. in Bulla, quæ incipit, *Vbi gratiæ* poſtquā dixit perſonas cuiuſcunq. conditionis ea prohibitione cōprehendi, addit, id eſſe verū, licèt illæ perſonę Comitiſſę, Marchioniſſę, & Duciſſę ſint; quo loquēdi modo ſatis indicat, nō prohiberi Imperatores, & Imperatrices, Reges, & Reginas, filios, & filias, ingredi prædicta monaſteria, cū ſint perſonę altioris, & eminētioris dignitatis & gradus; atquè ita affirmat Ema. Roder. *loc. cit. q.* 48. *ar.* 1. imò Bonac. non damnat ſententiam Sanch. & Eman. Roder. ſed eam probabilem arbitratur.

2 Nō tantùm prædictæ ingredi poſſunt d. monaſteria, verùm etiam fœminæ, quæ eas comitari ſolent; cum non ſit credendum, mentem Pontificis eſſe, has perſonas ingredi alitèr quàm earum dignitatem decet; quod tamen videtur cum Sanchez *in decal. lib. 6. cap.* 17. *num.* 6. meliùs limitandum, vt ingrediantur comitatæ paucis fœminis, ſenioribuſque, & bonę famę, iuxta ſtatutum Gregorij XIII. pro ingreſſu Prælatorum in caſu neceſſitatis; quicquid dicat Bonac. *loc. cit.*

DISPVTATIO XXV.

De Acceſſu ad Monaſteria Monialium.

Quæſitum I. Acceſſus ad Monaſteria Monialium, quibus ſit prohibitus.

Quæſitum II. Vtrum Epiſcopi, alijq. Prælati extra ſuam Diœceſim poſſint accedere ad Monaſteria Monialium, illaſquè alloqui ſine licētia earundem Ordinarij, vel Superioris.

Quæſitum III. Vtrum aliquibus Regularibus ex vi propriæ Regulæ prohibeatur acceſſus ad Monaſteria monialium.

Quæſitum IIII. Regulares accedentes

ad

ad monaſteria Monialium, quibus pœnis plectantur.

Quæſitum V. Regulares colloquentes Moniales ſine licentia, quo peccato afficiantur.

Quæſitum VI. de pœnis contra Laicos, & Clericos monaſteria monialium frequentantes.

Quæſitum VII. An Excommunicatio ab Epiſcopo lata contra accedentes ad monaſteria Monialium incurratur ab accedentibus ad monaſteria exempta.

Quæſitum VIII. De quibuſdam reſolutionibus circa acceſſum, & colloquutionem cum monialibus.

Quæſitum IX. Vtrum Regulares, & exempti afficiantur ceſuris, & pœnis, contra accedentes, vel colloquentes cum Monialibus, ab Epiſcopo inflictis.

Quæſitum X. Vtrum prohibitum ſit ſcribere, & mittere epiſtolas Monialibus.

QVÆSITVM I.

Acceſſus ad monaſteria monialium, quibus ſit prohibitus.

SVMMARIVM.

1 *Acceſſus ad Monaſteria Monialium ſine rationabili cauſa eſt omnibus prohibitus.*

2 *Clerici, & Laici quibus pœnis afficiantur, accedentes ad Monaſteria Monialiũ ſine licentia, & rationabili cauſa.*

3 *Regulares in materia odioſa non veniunt ſub nomine Clericorum.*

4 *Monaſteria Monialium longe à Monaſterijs Monachorum collocanda ſunt.*

5 *Acceſſus ad Cœnobia Monialium Regularibus omnibus interdictus eſt.*

6 *Loquendi in Parlatorio Monialium, quibus temporibus ſit prohibitum.*

1 DE iure communi omnibus videtur prohibitus acceſſus ad Monaſteria Monialium ſine rationabili cauſa *in cap. Monaſteria de vit. & honeſtat. Clericor.* in
2 quo capite ſignantèr habetur prohibitio pro laicis, & clericis, & eſt textus Alexandri III. in Concilio Lateranen. vbi hæc adnotantur verba; *Monaſteria Sanctimonialium, ſi quis Clericus ſine manifeſta, & rationabili cauſa frequentare præſumpſerit, per Epiſcopum arceatur, & ſi non deſtiterit, ab officio Eccleſiaſtico reddatur immunis; & ſi laici, Excommunicationi ſubdantur, & à cœtu fidelium fiant penitùs alieni.* Et in c. *Periculoſo. de ſtat. regul. in 6.* ſimilitèr habetur; *Ne quis abſq. ſpeciali facultate, & ſine rationabili, & manifeſta cauſa ingrediatur, vel accedat ad Monaſteria Monialium.*

Et in Concilio Matiſconenſe 1. *ſub anno Chriſti* 581. *can.* 2. habetur.

Vt nullus Epiſcopus, Presbyter, Diaconus, Clericus, vel quicunq. ſecularis in monaſterijs Puellarum, niſi probatæ vitæ, & ætatis prouectæ, præter vtilitatem, aut quãcumq: reparationem Monaſterij, ad quaſcumq. earum neceſſitates habitare, aut ſecretas collocutiones habere præſumant: nec extra ſalutatorium, aut Oratorium vlteriùs ingredi permittantur. Præcipuè Iudæi, non quorumcumq. negociorum occaſione, Puellis intra Monaſterium Deo dicatis aliquid ſecretiùs colloqui, aut familiaritatem, vel moras ibi habere præſumãt. Idem pro Hebreis ſtatuit Sac. Cong. Card. ſub die 18. Nouembr. 1594. apud Gauant. *in man. Epiſcop. verb. Hebræi num.* 22. In quibus
3 canonibus non comprehenduntur Regulares, quia ſub nomine Clericornm in materia pęnali, & odioſa non veniunt; ex Panorm. *de vit. & honeſtat. cleric. num.* 14. Sanch. *in decal. lib. 6. cap.* 16. *num.* 106. quicquid dicat Hieron. Roder. *in compẽd. qq. regular. reſol.* 26. *num.* 45. Et in Concilio Agathenſe *ſub anno Chriſti* 506. *canone* 28. habentur hæc verba; *Monaſteria Puellarum longiùs à monaſterijs Monachorum*

chorum, aut propter inſidias diaboli, aut propter oblocutiones hominum, collocentur. ex Iacobo Sirmondo *in 1. tom. Concil. antiq. Galliæ loc. cit.*

5 Regularibus verò prohibetur acceſſus ad Monaſteria Monialium *in cap. definimus* 18. q. 2. vbi habetur, quod *ſi contigerit monachum, aliquam ſuam propinquam videre velle, vt in præſentia Abbatiſſæ huic confabuletur per modica, & compendioſa verba, & in breui ab ea diſcedat.* Et in Cõcilio Hiſpalen. 2. *cap.* 11. ſtatuitur, quod *circa monachos talis cautela ſeruetur, vt remoti, Monialium familiaritate, neque vſque ad veſtibulum habeant accedendi familiarem permiſſum; ſed neque Abbatem, nec eum, qui præficitur extra eam, quæ præeſt, loqui Virginibus Chriſti aliquid, quod ad inſtitutionem, vel adminiſtrationẽ earum pertinet, liceat, nec cum ea ſola, quæ præeſt, frequenter eos loqui oportet, ſed ſub teſtimonio duarum, vel trium ſororum; ita ut rara ſit acceſſio, & breuis omninò locutio.*

6 Et in Concilio Cabilonenſe II. canon. 56. ſancitur, *A Veſpera vſquè ad primam, neque Abbatiſſa, neque aliqua Sanctimonialium cum quibuſlibet maſculis nullum colloquium habeant, niſi fortè talis fuerit occaſio, quam euitare non poſſint, & ſi neceſſitas incubuerit, id coram teſtibus facere debebunt; In to. 2. Concil. antiq. Galliæ ſub anno* 813. Et in Regula S. Claræ cap. 5. decernitur, *Nulla ante ſolis ortum, vel poſt ſolis occaſum loqui ad Cratem ullatenùs debet; In quadrageſima S. Martini, & quadrageſima maiori nulla loquatur ad locutorium, niſi Sacerdoti cauſa Confeſſionis, vel alterius manifeſtæ neceſſitatis; quod reſeruetur in prudentia Abbatiſſæ, vel eius Vicariæ.* Eandem ferè prohibitionem habent omnes Moniales in decretis Synodalibus Epiſcoporum, & ſuorum Superiorum.

In Concilio Pariſienſe 6. *cap.* 46. *in tomo 2. Conciliorum antiquorum Galliæ* ſub anno Chriſti 829. paritèr inhibetur ſimilis acceſſus per verba ſequentis tenoris.

Comperimus quoſdam canonicos, & monachos, poſthabito Religionis ſuæ pudore, monaſteria Sanctimonialium, tàm monacharum, quã canonicarum, inconſulto Epiſcopo ſuo, impudenter, atq. irreuerenter adire. Qui obtendere ſolent, ſe non ob aliud illùc accedere, niſi aut propinquitatis, aut familiaritatis, aut certè neſcio cuius collocutionis gratia. Quod factum, quia nec canonico, nec monaſtico congruit propoſito, prorſus interdicimus: niſi fortè cauſa prædicationis aut certè ineuitabilis neceſſitas id facere coegerit, & hoc nullatenus ſine licentia Epiſcopi, aut illius, qui vice illius fungitur fieri præſumatur. Quòd ſi ſermo prædicationis faciendus eſt, congruo in loco coram omnibus fiat. Si verò colloquendum cum aliqua Sanctimonialium ratio expoſtulat, id non alicubi, niſi in conſtituto loco, ideſt in auditorio, ſub teſtimonio virorum religioſorum & religioſarum, fœminarum fiat. Quando verò à Sacerdotibus in Monaſterijs puellaribus Miſſarum celebrationes faciendæ ſunt, cum miniſtris ſibi deputatis ingrediantur; quibus ritè peractis, non ad ſecretas collocutiones Sanctimonialium ſe vllo modo diuertant, ſed cum miniſtris ſuis illicò egrediantur. Porrò ſi Sacerdotibus Sanctimoniales peccata ſua confiteri voluerint, id non niſi in Eccleſia, coram Sancto altari, adſtantibus haud procul teſtibus faciant. Si autem infirmitas præpedierit, vt in Eccleſia eadẽ confeſſio fieri nequeat in quacumquelibet domo facienda eſt, non niſi teſtibus ſimiliter haud procul adſtantibus, fiat. Nullo modo quippe videtur nobis conuenire, vt monachus, relicto monaſterio ſuo, idcirco Sanctimonialium monaſteria adeat, vt confitentibus peccata ſua modum pœnitentiæ imponat. Nec etiam illud videtur nobis congruũ, vt Clerici, & Laici, Epiſcoporum, & Preſbyterorum, Canonicorum iudicia declinãtes, Monaſteria Monachorum expetant, vt ibi monachis ſacerdotibus confeſſionem peccatorum ſuorum faciant: præſertim cùm eiſdem Sacerdotibus Monachis id facere fas non ſit, exceptis his dumtaxàt, qui ſub Monaſtico Ordine ſecum in Monaſterijs degunt. Illis namq. eſt confeſſio peccatorum facienda, à quibus ſubinde, & modus pœnitentiæ, & conſilium ſalutis capiatur, & à quibus poſt tempora pœnitentiæ peracta, ſecundum canonicam inſtitutionem, ſi Epiſcopus iuſſerit reconciliatio mereatur. Pœnitentia-

tentia porrò non in multitudine annorum, ſed potiùs in contritione cordis, & corporis eſt æſtimanda. Epiſcopis ſanè idcirco ſummoperè prouidendum eſt, ne canonicorum, aut monachorum acceſſus indiſcretus in Monaſterijs puellaribus paſſim fiat, quia perſæpè hac occaſione multos vtriuſque Ordinis, canonici videlicet, & Monaſtici, viros muſcipulam diaboli incurriſſe, cognouimus. Cùm igitur canonicis illicitus ſit ſupra memoratæ rei gratia, Monaſteria puellarũ adire, vndè tantæ tranſgreſſionis mos inoleuit, vt monachi hanc ſibimet licentiam faciendi vſurpare tentauerint, cùm canonica auctoritas doceat, Monachos quietem debere diligere, & intentos eſſe tantummodò ieiunio, & orationi in locis, quibus renunciauerunt ſæculo, permanentes, vt nec Eccleſiaſticis, nec ſæcularibus negotijs communinicent, nec in aliquo ſint moleſti, propria monaſteria deſerentes, niſi forte eis præcipiatur propter opus neceſſarium ab Epiſcopo Ciuitatis? His ita ex Canonica auctoritate præmiſſis, oportet, vt canonici, & monachi ſe ab hoc illicito facto cohibeant, nè conſignat eos canonica cenſura percelli, quæ dicitur; Tranſgredientem vero hanc definitionem noſtram excommunicatum eſſe decreuimus, ne nomen Domini blaſphemetur. Qualiter autem collocutiones fœminarum his, qui ſacris officijs mancipati ſunt, vitandæ ſint, vita B. Auguſtini, & Beati Ambroſij, & dicta SS. Cypriani, atq. Hieronymi, & aliorum plurimorum apertè oſtendunt.

In iure autem nouo extat decretum Sacræ Congregationis Cardin. iuſſu Sixti V. editum, de quo infra *quæſ.* 4.

QVÆSITVM II.

Vtrum Epiſcopi, alijq. Prælati extra ſuam Diœceſim poſſint accedere ad Monaſteria monialium, illaſque alloqui ſine licentia illarum Ordinarij, vel Superioris.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus extra ſuam diœceſim eſt perſona priuata.*

2 *Epiſcopi, alijq. Prælati compræhenduntur in Conſtitutionibus Apoſtolicis prohibentibus ingreſſum, & acceſſum ad monaſteria Monialium.*

3 *Vicarius Epiſcopi non poteſt accedere ad Monaſteria Monialium extra diœceſim exiſtentia.*

4 *Epiſcopus accedens, ſeu ingrediens Monaſteria monialium nõ ſibi ſubiectarum, qua pœna ſit plectendus.*

1 STephanus Gratianus *tom. 2. diſputationum foren. cap. 392. num. 1.* reſpondit negatiuè, quia ſtatim, quod Epiſcopus eſt extra ſuam, diœceſim dicitur perſona priuata; quod etiam confirmat exemplo Præſidis extra ſuam Prouinciam, & Archiepiſcopi committentis crimen in Parrochia alterius Archiepiſcopi, vel Epiſcopi ſuffraganei: poterit enim tunc iudicari ab illo Archiepiſcopo, ſeu Epiſcopo *argumento cap. duo 68. diſtinct.* quaſi ratione delicti, tàm Præſes, quàm Archiepiſcopus efficiantur minores, & priuatæ perſonæ; ità Innoc. *in cap. cum inferior de maioritate, & obedientia.*

2 Quapropter idem Gratianus infert, quod conſtitutio Bonifacij VIII. relata *in cap. periculoſo de ſtatu regular. in 6.* & innouata per Concil. Trident. *ſeſſ. 25. c. 5. de regularibus*, & per Pium V. & Gregor. XIII. vt ſæpè diximus, includit etiam Epiſcopos ingredientes Monaſteria Monialiũ non ſibi ſubiectarum ſine licentia Superioris in ſcriptis obtenta, vt in ſpecie concludit Nauar. *de regular. comment. 4. quæſt. 14. num. 39. ad med. verſ. 4.* Cum etiam neque poſſet Epiſcopus intrare Monaſteria ſibi ſubiecta ſine licentia Superioris, niſi pro tam vrgenti neceſſitate, & iuſta cauſa, pro quanta poſſet dare alteri facultatem illa ingrediendi, prout latè declarat idem Nauar. *conſil. 9. num. 2. de ſtat. monachor. lib. 3.*

3 Confirmatur inſuper, quia ſi Epiſcopus extra ſuam Diœceſim poſſet ſine licẽ

tia

tia Diœceſani, ſeù alterius Superioris accedere ad Monaſteria Monialium, poſſet etiam eius Vicarius, qui vnam, & eandem iuriſdictionem habet cum ipſo, cum faciant idem tribunal *cap. 2. de conſuetud. in 6.* prout ita in ſimili de Monialibus arguit Nauarr. *conſ. 9. num. 2. in fin. verſ. 4. quod his uidetur de ſtat. monachorum.*

4 Vnde inferendum eſt cum Abb. *in cap. monaſteria num. 3.* quod ad hoc, vt Epiſcopo permittatur allocutio, cum Monialibus, & acceſſus ad earum Monaſteria, debere adeſſe legitimam cauſam, cum non ſufficiat occaſio conſanguinitatis, ità vt frequentatio dirigatur pro duabus vicibus; Vnde cauſa talis acceſſus Epiſcopi ad Monaſteria Monialium non ſibi ſubiectarum cognoſcenda erit per Ordinarium, & Superiorem loci Diœceſis, aliàs Epiſcopus, qui vt præfertur accederet, vel ingrederetur Monaſteria ſupradicta, incideret in pœnas comminatas à Concilio Tridentino *d. ſeſſ. 25. cap. 5. de regularibus*; Quod confirmatur ex Sacra Congregatione Eminentiſſ. Cardinalium, quæ reſcribens Archiepiſcopo Baren. vt refert Antonius Nouarius *in ſumma Bullar. verb. Clauſura, & Acceſſus num. 10.* hæc habuit præciſa verba.

Perilluſtris, ac Reuerendiſſime Domine, vti frater. Nomine Amplitudinis tuæ petitum fuit ab Illuſtriſſimis Patribus Concilij Tridentini decreta interpretantibus, declarari, An Prior Eccleſiæ Collegiatæ S. Nicolai Baren. quamuis Epiſcopus, poſſit pro tuitione Iuriſdictionis Archiepiſcopalis in caſibus à Sacro Rotæ Romanæ auditorio reſolutis, ſeruatis ſeruandis, excommunicari, & An eidem Priori permiſſum ſit ad monaſteria monialium, illius Ciuitatis accedere abſq. Amplitudinis tuæ licētia, & abſque eo, quod incurrat in cenſuras in edicto deſuper publicato, contentas.

Sacra Congregatio, licèt cenſeret, Amplitudini tuæ licere Dominum Priorem Baren. excommunicare auctoritate tua ordinaria, illumq. edicto contrauenientem pœnis in eo contentis ſubiacere, attamen tutius eſſe putauit, etiam S. D. N. annuente, vt Amplitudo tua tamquam Sedis Apoſtolicæ delegata contra dictum Priorem in caſibus ſupra expreſſis ad Cenſuras, & pœnas reſpectiuè procedat. Hæc Amplitudini Tuæ ſignificare volui, vt ſciat quomodo ſe gerere debeat; cui ſalutē, & proſperitatem à Domino precor. Romæ 20. Martij 1626.

Amplitudinis Tuæ perilluſtris, & Reuerendiſſimæ,

vti frater ſtudioſiſſimus

Coſmus Cardinalis de Torres.

QVÆSITVM III.

Vtrum aliquibus Regularibus, ex vi proprię Regulę prohibeatur acceſſus ad monaſteria monialium.

SVMMARIVM.

1 *Fratribus Minorum prohibetur acceſſus ad Monaſteria Monialium non ex vi Regulæ, ſed Conſtitutionum Apoſtolicarum, & ſub qua pœna.*

2 *Monaſterij Monialium nomine ad quod prohibetur acceſſus pro fratribus Ordinis minorum, quid intelligatur.*

1 FRatribus Ordinis Minorum prohibetur acceſſus ad Monaſteria Monialiū nō ex vi Regulę, vt falsò exiſtimarunt aliqui Doctores, ſed ex præcepto Apoſtolico; ex Hier. Roder. *num. 4. cit. reſ. 26.* vbi ait, quod tale præceptum obligat fratres minores ad culpam venialem, ſi fiat ſine cauſa, & abſq. licentia Prælati, niſi adſit huius præcepti inuincibilis ignorantia, qualem ferè omnes habent, videntibus, & diſſimulantibus Prælatis; tunc enim omninò à peccato excuſantur.

Dixi *ex præcepto Apoſtolico, non autem ex vi Regulæ Religionis Franciſcanæ*, cum conſtet multoties ab illa prohibitum fuiſſe acceſſum huiuſmodi in proprijs conſtitutionibus, & præſertim in capitulo generali Toletanò, vt refert idem Hieron. Roder. *d. reſol. 45. art. 2.*

2 Aduerte tamen Gregorium IX. declaraſſe, nomine Monaſterij Monialium ad quod prædicti fratres accedere prohibentur,

tur, intelligi clauſtrum, domos, & officinas interiores, & conſequenter omnem Clauſuram, non autem loca exteriora, ad quæ ſæculares accedunt, ad eadem enim loca licitus eſt fratrum acceſſus propter eleemoſynam petendam, vel Miſſæ, aut Prædicationis munus exercendum, &c. Sanchez latè *in decal. lib. 6. cap. 16. nu. 12.*

Prohibetur etiam acceſſus prędictis fratribus ad Monaſteria Monialium Sanctæ Claræ à Gregorio IX. Innocentio IV. Alexandro IV. Nicolao III. & Benedicto XII. ſpecialibus, & rigoroſis Conſtitutionibus, quæ per Sixtum IV. annullatæ, & reuocatæ videntur, & ad terminos iuris communis deinde à Sixto V. in decreto in ſequenti quæſito appoſito; & poſtremò ab alijs Summis Pōtificibus ad ius nouum redactæ. Videatur Mirand. *de ſacr. monial. q. 4. ar. 2. concl. 1. & 2.*

QVÆSITVM IV.

Regulares accedentes ad monaſterio monialium, quibus pœnis plectantur.

SVMMARIVM.

1 *Vocis actiuæ, & paſſiuæ priuationis poena impoſita eſt contra Regulares accedentes ad Monaſteria Monialium.*

2 *Epiſcopi, an habeãt facultatem concedendi licentias Regularibus alloquendi Moniales.*

3 *Regulares omnes etiam Milites Hieroſolymitani ſine licentia Sacræ Congregationis prohibentur accedere ad Monaſteria Monialium, licèt ſui Ordinis, & num.* 8.

4 *Regulares accedentes ad Monaſteria Monialium, an alias poenas incurrãt præter contentas in decreto Sacræ Congregationis.*

5 *Regulares literas mittentes monialibus nō afficiuntur poenis latis contra accedentes ad earum monaſteria.*

6 *Regulares inuitati, alloquentes moniales abſq. licentia ab Epiſcopo poſſunt pœna carceris puniri.*

7 *Vicarius fratrum alloquens moniales ſine licentia, an pœnas aliquas incurrat.*

1 Contra Regulares omnes accedentes ad Monaſteria Monialium impoſita eſt pœna priuationis officiorū, vocis actiuæ, & paſſiuę ipſo facto incurrenda, ex decreto Sacræ Congreg. iuſſu Sixti V. edito ſub his verbis;

Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi Cardinales Sacræ Regularium Congregationis Præfecti, ad occurrendum ſcandalis, quæ cōtingere poſſunt, alijſq. iuſtis, & rationabilibus cauſis animum piè mouentibus; de ſpeciali, & expreſsò mandato S. D. N. D. Sixti diuina prouidentia Papæ V. viuę vocis oraculo eis facto; decreuerunt, & mandauerunt, nulli poſtac Religioſo cuiuſcunque Ordinis, gradus, qualitatis, dignitatis exiſtat (Superiore, cui Monaſterij, ſeù Domus cura incumbit, Viſitatore, vel Viſitatoribus, Confeſſarioq. ordinario, & extraordinario cū ad tempus deputabitur dumtaxàt exceptis) licere abſque licentia expreſſa eiuſdem Sacræ Congregationis accedere ad Monaſteria, ſeu Domos quarumcumque Monialium, vel ſororum, ſiuè ſui, ſiuè alterius cuiuſuis Ordinis ad colloquendum, ſeu tractandum, cum eis. Quod ſi aliquando mandato ſui Superioris aliquos Religioſos ad prædicādum verbum Dei, vel ad celebrandas Miſſas, in ipſarum Monialium, ſeu Sororum Eccleſijs, ſiue Oratorijs exterioribus, ſiue extra clauſtra exiſtentibus, mitti contigerit, prohibuerunt, ne dicti Religioſi vllo quæſito colore, Moniales, ſorores, aut quamlibet aliam perſonam intra clauſtra degentes, alloqui poſſint, Confeſſarijs autem ſimiliter interdixerunt, ne in ædibus monaſterij ſeu Domus, vel monaſterio, ſeu Domui monialium, aut ſororum contiguis, pernoctent, aut alios pernoctare faciant, vel alios ſecum retineant, neuè extra tempora generalium confeſſionum, quibus ſoli tantum Confeſſario refectionem diurnam recipere vix permittitur, & tunc demum videlicet, cum ſua habitatio, aut virorum Domus, vel monaſterium, in quo degit, à monialium, ſeu ſororum mona-

monaſterio, vel Domo nimium diſtat (niſi tamen, & eo caſu contrarium ſpecialiter conſtitutum ſit) ibi nullo modo comedãt, reficiantur, aut cibum ſumant. Quæ omnia, & ſingula ſub pœna priuationis officiorum, ac vocis actiuæ, & paſſiuæ ipſo facto incurrendis, alijſq. eiuſdem Congregationis arbitrio præceperunt inuiolabilitèr obſeruari: iniungentes cunctis R.R. Patribus Generalibus, Prouincialibus, & alijs quorumuis monaſticorum, & mendicantium, ac non mendicantium Ordinum, & Congregationum Superioribus, ad quos ſpectat, quatenus infra terminum vnius menſis à die, quo præſens decretum ipſis notificatum fuerit, computandi, debeant eiuſdem decreti copiam, cum huiuſmodi præcepto omnibus ſuorũ Ordinum, & Religionum monaſterijs, domibus, & Conuentibus intimare, & notificare, & intimaſſe, & notificaſſe, ne vllam aliquando deſuper ignorantiam, in futurũ allegare, aut prætendere quoquomodo poſſint. Romæ nonis Maij 1590.

Frater Michael Bonellus Cardinalis Alexandrinus.

2 Ex quo decreto conſtat auferre Epiſcopis, & alijs Superioribus facultatem concedendi licentias Regularibus pro acceſſu ad monaſteria monialium, & cum eis alloquendi, & talis facultas fuit reſeruata Sacræ Congregationi Cardinalium, vt notat Sorb. *in compend. mend. verb. ingredi Monaſteria Monialium*. Et poſtmodùm ab eadem Sacra Congregatione de mãdato Sanctiſſimi D.N. Vrbani Papæ VIII. conceſſum fuit Epiſcopis, vt licentiam dare valeant Religioſis alloquendi moniales ſeruatis certis regulis, *vt infra quæſ.* 10.

3 Inſuper refert Sellius *in ſelect. canon. c.* 18. *num.* 40. fuiſſe deciſum à Sacra Congreg. ſub die 22. Auguſti, & 7. Septembris 1605. quod Regulares cuiuſcunque Ordinis, Militiæ, Societatis, vel Congregationis, ad monaſteria monialium, etiam ſui Ordinis ad colloquendum, ſiue tractandum cum eis, ſine Sacræ Congregationis licẽtia, particulari deſuper edito decreto, accedere prohibentur; cui prohibitioni etiam ſubiacent milites regulares Ordinis S. Ioannis Hieroſolymitani, & iure optimo, quia ſunt verè religioſi, vouentes tria ſubſtantialia Vota, Caſtitatis, Paupertatis, & Obedientiæ, iuxta tradita per Nauar. *conſ.* 2. *num.* 2. *conuerſ. coniug. & conſ.* 12. *de regul. in nouis*, & deciſum fuit in vna Parmen. Bonorũ 18. Iunij 1631. quę *in fine operis* habetur, & gaudẽt huiuſmodi Milites priuilegio Clericali, nempe canonis, & fori immunitatis; ex Eman. Roder. *loco citat. tom.* 1. *q.* 1. *ar.* 7. vbi ait, quod prædicti Milites habent ex priuilegio Põtificio, vt non compræhendantur ſub iure aliquo religioſorum, quantum ad odia, & rigores; Idem habetur apud Petrum de Aragona 2.2. *q.* 98. *ar.* 11. & Abbat. *in rubrica de regul.*

Si dicas, ergo ſupradicti Milites ex dictis non compræhenduntur in citato decreto, cum per priuilegium Pontificium, vt præfertur, non conueniant ſub iure aliquo religioſorum, quantum ad odia, quæ in decreto Sacræ Congregationis expreſſè continentur.

Reſpondeo, huiuſmodi decretum Sacræ Congregationis, licèt ſit pœnale, tamen quo ad prædictos milites dici poteſt fauorabile, quia quando agitur de euitando animæ periculo, etiam in pœnalibus, & odioſis admittitur extenſio, per Panor. *in cap. ex genere num.* 6. *qui filij ſint legit.* Crauetta *de antiquit. temporum par.* 4. Sacra Rota Romana *in diuer. vol.* 2. *dec.* 29. *num.* 10.

4 Et præter pœnas in prædicto decreto contentas, Regulares incurrunt etiam peccatum mortale de quo *quæſ. ſeq.* & ab huiuſmodi pœnis non poſſunt abſolui, nec rehabilitari ab alijs, præter quàm à Sede Apoſtolica, aut à Sacra Congregatione.

5 Non tamen compræhenduntur ſupradicto decreto Regulares accedentes ad Monaſteria puellis, vel mulieribus ſęcularibus inibi degentibus loquendi cauſa, ſicut nec Epiſtolas ad Moniales mittentes, quamuis, tàm huiuſmodi Religioſi, quàm Moniales ſint debitè corrigendi, ac puniendi à ſuperioribus, quibus in delinquentes huiuſ-

iuſmodi competit iuriſdictio. Ita Sell. *loc. cit.cap.*18 *num.* 40. refert fuiſſe deciſum. Non comprehenduntur paritèr ſub dicto decreto Cappuccini Galliæ, vt cenſuit Sacra Congregatio Cardin. *In vna Lugdunen.* 23.*Iunij* 1593.Nec denique comprehenduntur Prouinciales, aut miniſtri Prouinciarum,nec alij Superiores,pro ijs Monaſterijs Monialium dumtaxat, quæ eorũ curæ ſunt ſubiecta, ex eadem Sacra Congregatione *in vna Mediolan. anno* 1593. teſte Barboſ. *de iure Eccleſiaſtico lib.* 1. *c.* 44. *num.* 165. vbi ſubdit quod dictum decretum locum non habet in Gallia, vbi Moniales Clauſuram non obſeruant, ideò fratres alloquentes in eo Regno Moniales extra clauſtra pœnas non incurrunt, vt declarauit eadem Sacra Congregat. die 15.Martij 1594.

6 Idem Sellius *loc. cit. num.* 41. ſubdit, quod eadem Sacra Congregatio Card. *in vna Fauent.*7. *Martij* 1617.decreuit, quod Regulares cuiuſcunque Ordinis exiſtant,quotieſcunquè abſquè Sacræ Congregationis licentia, alloqui Moniales reperti fuerint,carcerentur,eorumquè Superioribus iuxta Sacri Concilij decretum puniendi conſignentur; qui ſuperiores deindè Sacram Congregationem, ac Ordinarium de exequutione certiores reddant. Idem cenſuit eadem Sacra Congregatio poſtremò ſub Vrbano VIII.nunc fęlicitèr regnante de anno 1624. vt refert Lauretus de Franchis *par.* 1. *controuerſ. inter Epiſc.& regul.pag.*230. *ad* 2.*&* 3.& Nouar. *in ſum.verb.Clauſura,& acceſſ. n.* 8.ſub hac verborũ forma, Dubitatur, An Regularis abſquè legitima licentia accedens ad Monaſterium Monialium Regularibus ſubiectarum,ibiquè in loco colloquij deſtinato, cum Moniali colloquens,à Diœceſano Epiſcopo,tãquam Sedis Apoſtolicæ delegato coerceri,& puniri poſſit. *Sacra Congregatio Cardinalium Concilij interpretum cenſuit,poſſe;quam Congregationis ſententiam S. D. N. Vrbanus VIII. ad ſe relatam,approbauit.*

Coſmus Card.de Torres.

Et *num.*43 refert idem Sellius *loc. cit.* Sacram Congregationem die 1.Septebr. 1617. decreuiſſe, quod Vicarius fratrum, abſquè Apoſtolicæ Sedis licentia, Moniales alloquens,in pęnas in decreto generali contentas,incidit, dummodò idem Vicarius in Prioris abſentia eiuſdem Prioris munus non obeat.Et *num.* 51. atteſtatur dictam Sacram Congregationem *in vna Hipporegien.* 13.*Maij* 1628. ſtatuiſſe, quod Subcollector abſq. Ordinarij licentia alloquens Moniales,poteſt excommunicari.

QVÆSITVM V.

Regulares colloquentes Moniales ſine licentia,quo peccato afficiantur.

SVMMARIVM.

1 *Regulares accedẽtes ad Monaſteria Monialium contra formam decreti Sacræ Congregationis, an peccent lęthalitèr, & num.*3.
2 *Regulares alloquentes moniales aliquod verbum vrbanitatis gratia, ſiue per modum exhortationis, vel ſermonis,an peccent mortalitèr.*
3 *Lex pœnalis grauem pœnam imponens obligat ſub lœthali.*
4 *Clericis nulla iure prohibita illos obligant ſub culpa lœthali, ſecluſis circumſtantijs extrinſecis.*
5 *Regulares in fauorabilibus veniunt ſub nomine Clericorum.*

DVardus *in Bullam cœnæ lib.* 3.§. 8. *q.*2.*num.*45. Salas *de legibus par.* 2. *diſp.*15.*ſect.*1.*concl.*2.*num.*16. dicunt, decretum ſuprapoſitum Sacræ Congregationis contra Religioſos accedentes ad Monaſteria Monialium,vbi eſt in vſu,obligare, præter pœnas in dicto decreto, ad peccatum mortale.

Diana *in reſol. moral.tract.*10.*de legibus reſol.*22.aſſerit,nõ defuiſſe contrariũ probabilitèr ſentientes, nempè cum dictum decretum ſit pœnale,non obligare ad culpam mortalem; vnde hic caſus propoſitus fuit aliquando dubius,ex Laurent.Peirin.

rin.*tom.* 2.*Priuil. Minim.Conſt.* 6. *Pij.V.* §.10. *num.* 36.

1 At hodiè certum, & clarum eſt, Regulares accedentes ad Monaſteria Monialium cótra formam decreti ſupradicti peccare lęthaliter, vt declarauit eadem Sacra Congregatio anno 1606. die 1. Iulij ſub his verbis; *Attentis narratis, ac dubio præfato maturè diſcuſſo, & examinato, cenſuit Sacra Congregatio, ac declarauit, Regulares accedentes ad monaſteria monialium contra formam decreti, quo huiuſmodi acceſſus per Sacram Congregationem prohibetur, vltra pœnas priuationis officiorum, ac vocis actiuæ, & paſſiuæ, incurrere*
2 *etiam pœna peccati mortalis*. Hanc declarationem referunt Duard. & Peirin. *locis citatis*, & Diana *d. reſol.* 22. qui *tract.* 2.*de dubijs regularium reſol.* 104.notat cũ Coriolano *de Caſibus reſeru. par.* 2. *caſ.* 3. *num.*29.& Laur.Peirin.*loco cit.* quod non incurritur peccatum mortale propter aliquod verbum, cauſa vrbanitatis dictum, dummodò limites non tranſcendantur (in qua re boni viri iudicio ſtandum eſt) quia paruitas rei in qualibet materia excuſat à peccato. Nec etiam incurritur, ſi quis ver. gr. declaret aliquem caſum conſciẽtiæ Moniali, cum talis allocutio ſpeciem habeat ſermonis, & exhortationis; nequè incurrit prædictum peccatum Regularis, qui per interpoſitam perſonam loquitur, quia odia ſint reſtringenda.

3 Quod autem incurrant Regulares Moniales alloquentes peccatum mortale, probatur, quia lex pęnalis grauem poenam imponens obligat ſub mortali; ex communi Doctorum ſententia, vt ait Bonac. *loc. cit. q.* 1. *punct.* 7. *num.*26.ſed talis eſt lex prohibens Regularibus acceſſum, & locutionem cum Monialibus, ergo incurrunt peccatum mortale; atquè ita tenent Nauarr. *in man. cap.* 23. *num.* 57. Campan. *in diuerſ. iur. canon. rubr.* 12.*de regul.cap.* 16.*num.*43. Barchius *in ſpecul. monial. c.* 8.Sayrus *in Claui regia lib.*3.*cap.* 7. *num.* 34.Bonac.*loc.cit.q.*3.*puncto* 4.*num.*4. Barboſ.*de iure Eccleſiaſt. lib.*1.*cap.*44.*nu.*156. Coriol.*de caſ.reſeru. par.*2.*caſ.*3. *loc. cita.* Peirin. & Diana *loco citato* Naldus *in ſumma verb.monialis num.*17.

Sanchez tamen *loc. cit. cap.* 16. *num.* 120.Caietan.*in ſumm. verb. Clericorum peccata*, videntur contrarium ſentire, ex-
4 cluſis ſcandali, & mali finis circumſtantijs; & rationem aſſignant, quia nulla clericis iure prohibita obligant illos ex vi prohibitionis, ſecluſis circumſtantijs extrinſecis, ſub culpa lęthali, donec contumacia
5 adſit, non obediendo monitioni; ſub nomine autẽ Clericorũ certũ eſt venire Regulares in fauorabilibus; quod etiã videtur ſentire Hier.Roder.*loc.cit.*vbi loquens de fratribus minoribus, vt ſuperius diximus, ait, præceptum non accedendi ad Monaſteria Monialium, obligare tantum ad culpam venialem; idem docet Merol.*in diſp. Theol.t.*1.*diſt.*1.*c.*2. *diff.*7.*num.*614.

Addit præterea Sanch.rariſſimè, attentis circumſtantijs extrinſecis, frequentantes excuſari à mortali, quia rariſſimè non inde ſcandalũ conſurget, & rariſſimè deficiet finis aliquis turpis; ſi tamen eæ circũſtantiæ concurrerent, vt hæc deficeret, erit ſola culpa venialis.

QVÆSITVM VI.

De pœnis contra Clericos, & Laicos Monaſteria Monialium frequentantes.

SVMMARIVM.

1 *Acceſſus ad Moniales cauſa docendi ſonũ cymbali, vel Muſicam, eſt probibitus.*
2 *Clericorum frequentantium, ſine rationabili cauſa Monaſteria Monialium; poenæ.*
3 *Laici frequentantes ſine cauſa Monialiũ Monaſteria, quibus pœnis afficiantur.*
4 *Epiſcopi alijq. Superiores Monialium, poſſunt laicos ſibi ſubditos loquentes cũ Monialibus, Cenſuris ligare.*

NOtandum cum Suarez *tom.* 4. *de Religione tract.*8.*lib.*1. *cap.*10. *num.* 27. quod loqui cum Monialibus furtiuè, ideſt, ſine licentia Abbatiſſæ, vel eius, ad quem

quem ſpectat illam dare, regulariter eſt peccatum mortale, quia eſt contra ius Abbatiſſæ, vel Superioris Monialium, ſicut inter ſæculares loqui furtiuè, cum Virgine ſub cura parentum exiſtente. Lezan.*tom.*1.*ſumm.cap.*28.*num.*34.

1 Quare prætextus multi, qui fingi ſolent, vt rationabilis redderetur acceſſus, tollẽdi ſunt, nam Sacra Congregatio Cardinalium prohibet acceſſum ad Moniales, ſub prætextu docendi ſonum Cymbalorum, aut alterius Inſtrumenti, aut Muſicam, cantumuè ad Crates. Sunt etiam aliquę poenę ſpecialitèr indictæ cõtra Clericos, & Laicos frequentantes Monaſteria Monialiũ, ſine manifeſta, & rationabili cauſa.

Et quoad Clericos, dicendũ eſt, qđ Clerici, etiam ſæculares frequentantes acceſſum, vel ſæpiùs alloquentes Monialem, vix excuſari poſſunt à culpa læthali; maximè pręmiſſa Epiſcopi admonitione. *ex cap. Monaſteria de vita, & honeſt. cleric.* quod ſi propter frequentiam corrigi noluerint, poterint ab Epiſcopo ſuſpendi, imo etiam excommunicari, & deponi, *ex cap. vt clericorum, & cap. Monaſteria de vit. & honeſt. cler.* Videatur Hoſtienſ. *in d. cap. Monaſteria num.*2. Imola, & Ancharan. *ibidem.*

2 Quo verò ad Laicos, poſſunt excommunicari excommunicatione cominatoria, quam ſolo frequenti acceſſu non incurrunt, niſi ab Epiſcopo moniti, vt deſiſtant, nolint deſiſtere; *ex d. cap. Monaſteria de vit. & honeſt. cler.* vbi habentur hæc verba. *Si laici, excommunicationi ſubdantur, & à cœtu fidelium fiant pœnitùs alieni,* ideſt ſi poſt monitionem accedant, excommunicatio contra ipſos feratur, & excommunicati declarentur. Ita Barboſ. *de offic. & poteſt. Epiſc. alleg.* 102. *num.* 71. Bobadil. *in ſua politica, lib.* 2. *cap.* 17. *num.* 50. Bonac. *cit. q.* 3. *punct.* 4. *num.* 1.

3 Poterunt etiam Epiſcopi, & Superiores alijs cenſuris ligare laicos ſibi ſubditos, non ſolum propter frequentem acceſſum, verùm etiam propter alloquutionem cum Monialibus, ſicut docet praxis hodierna, cum multis in locis, & in multis Synodis Epiſcopalibus extet excommunicatio contra laicos loquentes cum Monialibus.

QVÆSITVM VII.

An Excommunicatio ab Epiſcopo lata contra accedentes ad Monaſteria Monialium, incurratur ab accedentibus ad Monaſteria exempta.

SVMMARIVM.

1 *Paria ſunt, locum eſſe extra diœceſim, & eſſe exemptum.*

2 *Monaſteria Monialium, an quo ad rationem Clauſuræ, intelligantur exempta ab Epiſcopi iuriſdictione.*

3 *Exemptio cum ſit priuilegium, non operatur vltra expreſſam intentionem priuilegiantis.*

4 *Exempti an obligentur ſtatutis ſuorum Superiorum extra loca exempta.*

Exiſtimant aliqui, prædictam Excommunicationem non includere accedentes, vel alloquentes Moniales exemptas à iuriſdictione Epiſcopi, hac ratione, quia paria ſunt, locum eſſe extra dioece-
1 ſim, & eſſe exemptum, ex Gloſſ. communiter recepta *in cap. vt Animarum, & Gloſſ. final. de conſt. in* 6. quam commendat Panormitan. *in cap. final. de priuileg.* Decius, & Iaſon, & alij *in l. territorium ff. de iuriſdictione omnium Iudic.* & Rota diuerſ. *in deciſ.* 207. *par.* 2. vnde cum excommunicatio non liget non ſubditos *cap. à nobis cum ſimilibus de ſent. Excommunicat.* Abbaſ. Felin. ac alij *in cap. quod te de pœniten.* & Gloſſ. *in cap. nouit de offic. legati,* ſequitur Excommunicationem latam ab Epiſcopo contra accedentes, vel alloquẽtes Moniales, non afficere accedentes, vel alloquentes Moniales exemptas à iuriſdictione Epiſcopi.

2 At Salas *de legibus q.*96. *tractat.* 14. *nu.* 85. ait, quod per loca exempta non ſunt intelligenda Monaſteria Monialium, quia

Cc con-

cõſuetudo ita interprætatur; & vadè probabilem exiſtimat ſententiam Federici, & Marſilij, qui dicunt, ſtatuta Epiſcopi obligare in loco exempto contento intra territorium ſtatuentis, & textus, qui pro cõmuni opinione afferuntur, ait, quod ſolùm probant, Epiſcopos, in his locis non poſſe exercere quoſdam peculiares actus iuriſdictionis continentes contentioſam, & ſolemnem iuriſdictionem cum auctoritate, & ſtrepitu iudicij; exemptio autem cum ſit priuilegium quoddam, non opera-
3 tur vltra expreſſam intentionem priuilegiãtis; vnde ſi Clerici, vel Laici accedãt ad Monaſteria exempta, cum adhùc ibi ſint obligati ſtatutis Epiſcopalibus, non minùs, quàm in alijs locis territorij; per conſequens afficiuntur excommunicatione lata ab Epiſcopo contra accedentes ad dicta Monaſteria; ratio eſt, nam ſtatuta Epiſcopi fruſtrarentur, ſi tàm facilè quis poſſet ab eorum obligatione ſe eximere, ingrediendo locum exemptum, quem propè ſe haberet.

4 Imò eadem ratione dicendum eſſet cũ eodem Salas *loco citato* de habitantibus loca exempta, qui non obligarentur extra illa ſtatutis, & præceptis ſuorum Prælatorum, quod eſt abſurdum, maximè ſi per loca exempta intelligerentur, ſicut de facto intelligo, Monaſteria non ſubiecta Ordinario, quod etiam probatur, quia delictum committitur non ſolum in loco exempto, verùm etiam in non exempto, nimirum, cum accedunt, & antequam perueniant ad locum exemptum. Tum quia in tali caſu delicta manerent impunita.

Secùs dicendum eſt de alloquentibus cum Monialibus, quia locutio conſumatur in loco exempto totaliter, ad quem Epiſcopus nullam habet iuriſdictionem, atquè ita affirmant Campanil. *in diuerſ. iur. canon. rubr.* 12. *cap.* 16. *num.* 45. Rolandus à Valle *tom.* 3. *conſ.* 35. *num.* 32. Barb. *loc. cit. num.* 75. & Gratianus *tom.* 2. *diſceptat. foren. cap.* 393. *num.* 24. vbi ait, quod ad Epiſcopum ſpectat prouidere circa acceſſum ad Monaſteria, nulla facta diſtinctione, an ſint exempta, nec ne *cap. monaſteria, de vit. & honeſt. clericor.* & ità in ſpecie concludit Gemin. *in cap.* 1. *§. & quoniam n.* 8. *de ſtat. regular. in* 6. Vbi ait quod erit excommunicatus tàm ſubditus, quàm non ſubditus, ſi vadat ad illud per ſuam Diœceſim, aliàs non, dummodò nõ ignoret probabilitèr illud ſtatutum. Nam ex quo Epiſcopus imponit pœnam eunti ad Monaſterium, iſtud ire eſt delinquere, & ſic delictum eſt factum in loco non excẽpto, licèt ſit conſummatum in loco exempto, vnde Ordinarius poterit eum punire: & ſequitur Iaſ. *conſ.* 83. in caſu præſenti *col.* 2. *ad med. verſ. circa ſecundũ dubium num.* 3. *lib.* 3. & multis ſimilibus comprobat Roland. *conſ.* 33. *num.* 16. *lib.* 3. vbi requirit, quod ſtatutum exprimat, ne quis accedat ad Monaſteria exempta. Syluestr. *in verb. excommunicatio* 2. *nu.* 3. Henric. de Gott. *de ſynod. Epiſcop. part.* 3. *art.* 1. *concluſ.* 13. *num.* 40. & ita ſeruari teſtatur Prax. Archiepiſcop. *cap.* 33. *num.* 1. *in fin.* vbi etiã dicitur, quod Congreg. Conc. admittit talem conſuetudinem. Quamuis contrarium ſequantur. Felin. *in cap. vltim. colum.* 7. *in fin. verſ. item per iſtam concluſionem num.* 56. *de foro cõpetent.* poſt Calder. *conſil.* 13. *eodem titul.* Imò animaduertunt aliqui, quod Epiſcopus facit dictam excommunicationem, tamquam Sedis Apoſtolicæ delegatus, virtute Concilij Tridentin. *loc. cit.* & Conſtitut. Bonifacij VIII. *in capit. Periculoſo de ſtat. Regular. in* 6. ita Nauar. *in cap. ſtatuimus numer.* 55. & ante illum Geminianus, & Franchus *in cap.* 1. *de ſtat. Regular. cit.* Syluestr. *verb. excommunicatio* 2. *numer.* 3. Angelus *verbo ſtatutum* 3. Henricus de Gottis *de Synod. Epiſcop. parte* 3. *loco citato.*

QVÆSITVM VIII.

De quibuſdam reſolutionibus circa acceſſum, & colloquutionem cum Monialibus.

SVM-

SVMMARIVM DVBIORVM.

I. An Excommunicatio lata contra accedentes ad colloquendum Moniales, afficiat illum, qui de domo ſua propè Monaſterium cum Monialibus intra Clauſurã exiſtentibus, loquitur.

II. An loquens cum Moniali audiente, ſed nõ reſpondente, ligetur Excommunicatione lata contra alloquentes Moniales.

III. An per nutus, & ſigna Moniales alloquẽs incurrat dictam Excommunicationem.

IV. An loquens per interpretem cum Moniali, lingua, quam ipſa nõ intelligat, ſed aliquis aſſiſtens ſenſum Moniali explicat, incurrat Excõmunicationem prædictam.

V. Loquens cum Abbatiſſis an, incidat in Excommunicationem latam contra alloquentes cum Monialibus.

VI. Si Epiſcopus prohibeat ſub pęna Excommunicationis, ne quis Monialibus ſcribat, An ligetur tali Excommunicatione ſcribens Epiſtolam, quæ caſualitèr non peruenit ad Monialem.

VII. Vtrum loquens cum Monialibus de rebus indifferẽtibus per breue ſpatiũ ſit excommunicatus; ſtante ſupradicta prohibitione.

VIII. An pueri, & puellę ante annum decimum quartum completum loquentes Moniales, incurrant Excommunicationem contra accedentes, indictam.

IX. An Moniales alloquentes cum Regularibus licentiam legitimam non habentibus, incurrant pęnas, & cenſuras ab Ordinarijs appoſitas.

AD primum Reſpond. negatiuè, quia Excommunicatio cum ſit pęna, ſtrictè debet interpretari; Vnde cum ſit lata contra accedentes, non debet extendi ad colloquentes de propria domo; Ita Henriquez *lib.* 13. *cap.* 26. *num.* 2. Antonin. Diana *in reſolut. moral. tract.* 2. *de dubijs regul. reſol.* 48. quicquid dicat Graff. *tom.* 1. *conſ.* 22. *de ſent. excommun. num.* 23.

Ad ſecundum Reſpondeo affirmatiuè, cum Graffio *loc. cit. num.* 5. non erit tamẽ excommunicata Monialis, quæ audit, & tacet, quia verba legis pęnalis, vt diximus, non ſunt extendenda.

Ad tertium Reſpond. affirmatiuè Graff. *de caſibus reſeru. lib.* 2. *cap.* 5. *num.* 33. addens, idem eſſe dicendum de illo, qui per interpoſitam perſonam loquitur in præſentia Monialis audientis, & per eandem reſpondentis. Contrarium tamen ſentit Diana *loc. cit.* affirmans, hoc in praxi à viris timoratis obſeruatum eſſe, quia re vera non loquitur cum Moniali, & conſequẽtèr (addit) non incurrit Excommnnicationem ſupradictam, qui Moniali abſenti mittit nuncium, vel epiſtolam.

Ad quartum. Diana *loc. cit.* negat cõtra Graffium, dicens, quod iſte talis verè non loquitur cum Moniali.

Ad quintum, Reſpondeo negatiuè, quia ſicut nomine Monachorum nõ venit Abbas in odioſis; Gloſſ. *in cap. finali de Simonia*, & Panormit. *ibidem num.* 2. ita nomine Monialium non venit Abbatiſſa; quod etiam docent Diana *loc. cit.* Graff. *d. lib.* 2. *de caſibus reſeru. cap.* 5. *num.* 31. & ideo Abbatiſſa non obligabitur d. excommunicationi. Idem dico de Nouitia, & de loquente cum illa; ex eodẽ Dian. *loc. cit.* quia Nouitia non eſt Monialis.

Ad ſextum Nauar. *de ſent. excommun. conſ.* 19. reſpondet negatiuè, ex illo communi axiomate, verba cum effectu intelligenda ſunt; *leg.* 1. *§. hæc autem verba. ff. quod quiſquè iuris*; atquè ita docent Sanchez *loco cit. num.* 117. Eman. Roder. *loc. cit. q.* 45. *art.* 3. Mirand. *loco cit. q.* 4. *ar.* 5. Bonac. *de clauſ. q.* 3. *punct.* 2. *num.* 6. Barboſ. *de iure Eccleſ. loc. cit. num.* 71. vbi cum ſuo Roder. à Chuna docet, idem fore eſſe dicendum, etiam ſi præfata epiſtola ſaltem ex relatione perſonarum fide dignarum peruenit ad Monialem, quia relatio non eſt vnum, & idem, quod traditio Epiſtolæ; & effectus, ſtante dicta relatione, non eſſet completus.

Ad ſeptimum, Reſpondeo negatiuè, ſi per ſpatium vnius *Miſerere*, & aliquid amplius

plius loqueretur, vt ſupponitur, & hoc ratione paruitatis materiæ, vt docet Diana *loc. citato reſol.* 48. imò ratione paruitatis materiæ excuſatur, etiam accedens ad Monaſterium, ſtante prohibitione dicta, vna, vel altera vice, quia iſte talis non dicitur propriè frequentare. Tum quia iura ſimplicem acceſſum non prohibent, ſed frequentem; ſic tenent Sanch. *de Matrimonio lib. 7. diſt.* 33. *num.* 119. Eman. Roder. *loco cit. q.* 45. *ar.* 4. Bonac. *loc. cit. punct.* 3. *num.* 1.

Ex quo collige, frequentem acceſſum illum eſſe, quando quis exempli gratia ter tribus diebus continuis Monialem alloquitur, vel duabus vicibus vna die, aut duobus diebus continuis, ſed hoc arbitrio prudentis viri relinquendum eſſe, putat Hieron. Roder. *in compend. qq. regul. reſol.* 26. *num.* 44.

Ad octauum Bonac. *de cenſ. diſput.* 1. *q.* 1. *punc.* 4. *num.* 7. negat, ratio eſt, quia in in pueris, & puellis huiuſmodi præſupponitur, nullas reperiri cauſas, propter quas Epiſcopus prohibuit ſub pœna excommunicationis, loqui cum Monialibus.

Ad nonum, Reſpondeo affirmatiuè, nã Sacra Congreg. Concilij in vna Verulen. 29. Ianuar. 1633. vt habetur apud Barboſam *in collect. Bullar. verb. Moniales*, ſic decreuit: *Moniales Regularibus ſubiectæ, alloquentes cum Regularibus, etiam eiuſdẽ Ordinis, licentiam legitimam non habentibus, incurrunt pœnas, & cenſuras à Concilijs Prouincialibus, vel edictis Epiſcopalibus in ſimilibus, appoſitas.* Et à fortiori poteſt dici, eiſdem pœnis affici omnes alias Moniales mediatè, vel immediatè Epiſcopis ſubiectas, cum Regularibus loquentes.

QVÆSITVM IX.

Vtrum Regulares, & exempti afficiantur cẽſuris, & pęnis, contra accedentes, vel colloquentes cum Monialibus, ab Epiſcopo inflictis.

SVMMARIVM.

1 *Regulares priuilegiati, & exempti non poſſunt ab Epiſcopo excommunicari.*

2 *Epiſcopi poſſunt punire Regulares repertos ad colloquendum cum Monialibus, tàm in Monaſterijs exẽptis, quàm in non exemptis.*

3 *Regulares vnico acceſſu ad Monaſtria Monialium ſine licẽtia afficiuntur pœnis in decreto contentis.*

4 *Regulares accedentes ad Monaſteria Monialium, ſi actualitèr nõ puniantur ab Epiſcopo, an teneantur pœnas ſpontè ante Iudicis ſententiam ſubire.*

NEgatiuam partem tuentur Sanchez *loc. cit. de Matrim. lib. 7. diſt.* 33. *n.* 23. Henriquez *in ſum. lib. 7. cap.* 25. §. 7. *litera* K. Emanuel Roder. *loc. cit. q.* 45. *art.* 2. Barboſ. *de offic. & poteſt. Epiſcop. loc. cit. num.* 73. hocquè deciſum fuiſſe dicunt à Sac. Congreg. Cardinal. 9. April. 1585. prout etiam refert Stephanus Quaranta *verb. Monaſteria Monialium*; ſub his ver-
1 bis; *Regulares adeuntes Monaſteria Monialium ſine licentia Epiſcopi incidunt in pœnam excommunicationis, quam Epiſcopus ſuo edicto propoſuit, niſi Regulares illi haberent ex priuilegio, quod non poſſent excommunicari, & tunc deberent puniri à ſuis Superioribus alia pœna. Qui Regulares ſic excommunicati, non poſſunt abſolui à ſuis Superioribus, ſed ab Epiſcopo, qui ſibi hanc abſolutionem reſeruauit*; clarum eſt enim, & indubitatum, quod nullus à non ſuo iudice ligari poteſt, nec ſolui, *ex cap. cum inferior de maiorit. & obedientia* & paria ſunt, locum eſſe extra diœceſim, & eſſe exemptum. Gloſſ. *in cap. vt animarum de conſtit. in* 6. Panormit. *in cap. fin. de priuil.* Rota *diuerſ. par.* 2. *deciſion.* 207. ſecùs Dicendum eſt de non exemptis accedẽtibus ad Monaſteria exempta, & Regularibus ſubiecta, vt ſuperius diximus, & præter Doctores ibi citatos, adſunt Geminiàn. *in c.* 1. §. & *quoniam. nu.* 8. *de ſtat. regul.* Gratian. *diſcept. forenſ. d. cap.* 309. *num.* 23. etiam ſi non exempti Epiſopo ſubiecti non eſſent, quia delictum committi-

tur

tur in loco non eſſempto, licèt ſit conſumatum in loco exempto. Barb. *loc. cit. de offic. & poteſt. Epiſc num.* 75. ſed dum non eſt expreſsè vetitus acceſſus ab Epiſcopo ad Monaſteria exempta, generica prohibitio non afficit euntes ad Monaſteria exempta; Silueſt. *verbo excommunicatio* 2. *num.* 32. Campan. *loc. cit. cap.* 16. *num.* 45. & Doctores *in cap. final. de for. compet.* & Nouarius *in ſumma Bullarum verb. de Clauſura, & acceſſu nu.* 15.

2 Quo verò ad pœnas ab Epiſcopo infligendas contra Regulares, & exemptos accedentes, & alloquentes Moniales ſine licentia, tàm in exemptis, quàm in non exẽptis Monaſterijs; dico Regulares poſſe puniri ab Epiſcopo, & Ordinario loci, vt habetur in Bulla Gregorij XV. de exemptorum priuilegijs, & in eius declaratione, de quibus ſuperius *diſp.* 16. *quæſ.* 3.

3 Et eſt aduertendum, quod Regulares vnico acceſſu afficiũtur pęnis in d. decreto Sacræ Congregationis iuſſu Sixti V. edito, contentis, cum loquatur de accedẽtibus ſine licentia, non autem de frequentantibus. Vnde non poteſt idem ſtatui iudiciũ in hoc de Regularibus, ſicut de clericis, & laicis, imò in ſententia aliquorum

4 deberent Regulares in hoc caſu, quatenùs delinquant, & non puniantur ab Epiſcopo, ſpontè in conſcientia ante Iudicis ſententiam, pœnas in d. decreto contentas ſubire, quod ego non approbo cum Molina *tom.* 1. *diſput.* 96. Nauar. *de datis, & promiſſ. num.* 44. & Sanch. *loc. cit. num.* 65. qui fatentur, ſententiam criminis declaratoriam requiri, non ſolùm ad pęnas, quæ ad ſui exequtionem hominis actionẽ requirunt, ſed etiam ad pęnas priuatiuas, quæ ad ſui exequutionem nulla indigent actione, Et Barboſ. *de Iure Eccleſ. loc. citat. num.* 166. aſſerit cum Coriolano, Soto, Cordub. & alijs, non teneri quempiam ſe prodere in foro contentioſo, ſi delictũ eſt occultum; ſed procurare rehabilitationem ſecreto modo, nec debere ſtatim officium ſuum relinquere cum tantâ iactura ſuæ famæ, & honoris, quicquid dicant Suarez *de legibus cap.* 9. *nu.* 5. & Portell. *in dub. regul. verb. electio. num.* 17.

Licen-

QVÆSITVM X.

Vtrum prohibitum ſit ſcribere, & mittere epiſtolas Monialibus.

SVMMARIVM.

1 *Epiſtolæ ſcribendæ Monialibus, ſolent ab Epiſcopis, & Superioribus prohiberi.*

2 *Epiſtolas ſcribere Monialibus, non eſt ex ſe peccatum, ceſſante ſcandalo, vel mala circumſtantia.*

3 *Epiſtolas monialibus ſcribentes, non incidunt in Excommunicationem latam ab Epiſcopo, aduerſus euntes monaſteria monialium.*

4 *Epiſtolas, quibus perſonis moniales ſcribere poſſint; quibus verò prohibeantur, & ſub quibus pœnis.*

1 DEcretũ vniuerſale prohibẽs ſcribere, ſeu mittere Epiſtolas ad Moniales, nõdum inueni, quia Edictũ, quod Nauarr. *comment.* 4. *de regul. num.* 61. refert Romæ à Vicario Pontificis, de eius commiſſione promulgatum, ne quis vir, vel fęmina loquatur, vel ſcribat alicui Moniali, vel Prælatæ, vel Puellæ in Monaſterio quacunque de cauſa incluſæ, abſquè Vicarij Pontificis, aut Protectoris Ordinis licẽtia, &c. non videtur extẽdi ad omnes Prouincias in vniuerſum, vt aiunt idem Nauarr. ibi, & Eman. Roder. *tom.* 1. *qq. regul. art.* 3. cuius rei ſignum eſt, exigi licentiam Vicarij Papæ, aut Protectoris Ordinis, qui Romæ, vt plurimum commorantur. Sanchez *in decal. lib.* 6. *cap.* 16. *num.* 116. Gregorius etiam XIII. præcepit quibuſdã Regularibus ſub Excommunicatione latæ ſententiæ, ne ſcriberent Monialibus ſui Ordinis; quod illos obligat, & non alios, vt docet Nauar. *conſ.* 19. *de ſent. excommun.* Barboſ. *de offic. & poteſt. Epiſc.* Bonac. *de clauſ. q.* 3. *punct.* 3. *num.* 5. Vnde ſcribere

2 Epiſtolas ad Moniales non eſt ex ſe peccatum, cum nulla lex ſit communis hoc prohibens, & ceſſante ſcandalo, aut mala aliqua circumſtantia talium Epiſtolarũ, non erit peccatum illas ſcribere. Suarez

tom.4.de de relig. lib. 1. tract. 3. capit. 10. num. vltim.

Non nego autem, quod ab Epiſcopis, ſeu alijs Superioribus non poſſit huiuſmodi literarum ſcriptio, vel miſſio prohiberi decreto, etiam ſub aliqua cenſura.

3 An autem ſcribens, vel mittens literas incidat in excommunicationem cominatam ab Epiſcopo aduerſus euntes ad Monaſteria Monialium: negant Riccius *in prax. reſol. 65.* Barboſ. *d. alleg.* 102. *num.* 81. & Homobonus de Bonis *loc. cit. trac.* 11. *cap. 3. quæſ. 3. ſuppoſ. 2.* & Roderic. à Cuna *in comment. ad cap. reatum 33. ſub nu.* 8. *diſt.* 81. vbi etiam differit, an incurrat dictam excommunicationem, qui ſub illius pęna prohibitus eſt, ne ad monialem ſcribat, ſi ſcribendo, Epiſtola non peruenit ad Monialem; quod reſolutum fuit ſupra *quæſito* 8.

4 Quo verò ad Moniales, S. Carolus in Concilio Mediol. 1. vt refert Gauant. *in man. Epiſc. verb monialium communes leges à num.* 19. prohibuit Monialibus, *ne ſcribant literas, niſi ad Superiorem, & Epiſcopum ſine licentia Præfectæ, nequè ad ſe miſſas aperiant, niſi Præfecta prius eas aperuerit, legerituè ſub pœna ſcribenti, vel recipienti, ne per duos menſes exeat è Cella, & ieiunet in ſextis ferijs in pane, & aqua, ſi literæ ſuſpicionem criminis habent eaq. præterea priuatur facultate loquendi cum exteris per ſex menſes, & velo; idcircò non habeant priuatim atramentum, nec calamum.*

DISPVTATIO XXVI.

De Licentia accedendi ad Monaſteria Monialium.

Quæſitum I. De conditionibus licentiæ legitimè accedendi ad Monaſteria Monialium.

Quæſitum II. Licentia accedendi ad Monaſteria Monialium, à quo ſit concedenda.

Quæſitum III. Licentia pro Regularibus accedendi ad Monaſteria Monialium, à quo, & quibus conditionibus, ac vicibus ſit concedenda.

Quęſitum IV. Concionatores, & Cappellani, pro Monialibus deſtinati, an poſſint abſquè alia licentia cũ illis loqui.

QVÆSITVM I.

De conditionibus licentiæ legitimè accedendi ad Monaſteria Monialium.

SVMMARIVM.

1 *Licentia accedendi ad Monaſteria Monialium debet eſſe rationabilis, & manifeſta, & in ſcriptis, vel oretenùs tradita.*

2 *Licentia accedendi ad Monaſteria Monialium, quanto tempore duret.*

3 *Acceſſus furtiuus ad Monaſteria Monialium eſt peccaminoſus.*

4 *Patres, & Matres, & Filij Monialium eas alloqui poſſunt ſine licentia.*

1 Licentia accedendi ad Monaſteria Monialium debet eſſe rationabilis, & manifeſta, & in ſcriptis, vel oretenùs cõcedenda.

Dixi *rationabilis, & manifeſta*, quia non ſatis eſt, cauſam iuſtam eſſe, niſi de ipſius iuſtitia rationabilitèr, & manifeſtè conſtet, vt concedatur talis licentia; *ex c. periculoſo de ſtat. regul. in 6.*

Dixi *in ſcriptis, vel oretenùs*, ad differẽtiam licentiæ ingreſſus, vt diximus ſupra, quæ in ſcriptis tantùm, non autem oretenùs præſtanda eſt; imo licentia accedendi ſufficiet, ſi tacita eſſet, vel aliquo ſigno à Superiore exprimeretur, vt docent Sanch. *loco citat. cap.* 16. *num.* 114. Eman. Roder. *loc. cit. q.* 45. *art.* 4. Bonac. *de clauſ. loc. cit. q.* 3. *punc.* 5. *n.* 5. vbi *n.* 6. ait non ſufficere licentiam ſubreptitiam, quæ iuribus licentiæ legitimæ caret.

2 Si petas, quanto tempore duret ſupradicta licentia; Reſpondeo, quod ſi indefinitè concedatur, & abſquè temporis præfinitione, extinguitur per primam collocutionem. Azor. *inſtit. moral. par.* 1. *libr.* 5. *c.* 23. *quæſ.* 3. Salas *de legib. diſput.* 17. *ſect.* 13. *num.* 62. Iacobus Sbrotius *de Vicar. Epiſc. lib.* 2. *q.* 211. Barboſ. *loco cit. de off. & poteſt. Epiſc. alleg.* 102. *num.* 59. Maſtril. *dec.* 97. Riccius *par.* 3. *collect.* 587. Diana *loco citato tract.* 2. *de dub. regul. reſol.* 38. Vgolin. *de offic. Epiſc. part.* 1. *cap.* 21. *§.* 3. *num.* 3.

Sed Bonacina *loc. cit. num.* 8. contrarium nititur ſuſtinere, & optima quidem ratione ſatis mihi probabili, nempè, quod priuilegium in odioſis, litigioſis, & pœnalibus vnica actione finitur, in fauorabilibus verò extendi poteſt ad iteratos actus, vt in præſenti contingit, quatenùs alitèr de mente concedentis non colligatur, & citat pro ſua ſententia quoſdam auctores.

3 Ex quibus conſtat primò, acceſsũ omnẽ furtiuum ad Monaſteria Monialium eſſe peccaminoſum, per Suarez *tom.* 4. *de relig. lib.* 1. *cap.* 20. *nu.* 27. furtiuus autem acceſſus ille eſt, qui fit ſine licentia Abbatiſſæ, vel eius, ad quem pertinet illam dare. An autem talis acceſſus ſit peccaminoſus ſub peccato veniali, vel mortali, non poteſt determinari ſine circumſtantijs mali finis, vel ſcandali, & ſimilium, quæ maximè attendendæ ſunt.

4 Conſtat etiã, Patres, & Matres Monialium poſſe eas alloqui ſine licẽtia, non tamen in diebus prohibitis; ex Sacra Congregatione Cardinal. 15. Ianuarij 1616. apud Gauant. *in man. Epiſcop. verb. monialium collocutio n.* 7. Et *nu.* 8. ſubdit, quod eadem Sacra Congregatio 15. Martij 1616. idem decreuit de filijs Monialium, qui proprias Matres alloqui poſſunt ſine licentia.

QVÆSITVM II.

Licentia accedendi ad monaſteria monialium, à quo ſit concedenda.

SVMMARIVM.

1 *Licentia accedendi ad Monaſteria Monialium Epiſcopo ſubiectarum concedi debet ab Epiſcopo, ſiuè ab eius Vicario.*

2 *Licentia accedendi ad Moniales Regularibus, vel ſæcularibus Prælatis ſubiectas, à quo ſit concedenda.*

3 *Licentia loquendi Monialibus concedi debet, non ſolum ab Epiſcopo, vel Superiore, verùm etiam ab Abbatiſſa.*

1 Si loquamur de Monaſterijs Epiſcopo ſubiectis, nulli dubium eſt, ad illum, ſiue ad eius Vicarium generalem pertinere, hanc elargiri licentiam; tota difficultas verſatur circa acceſſum ad Monaſteria Monialium Prælatis regularibus, vel ſæcularibus ſubiectarum.

2 Sacra Congregatio Cardinal. teſte Barboſ. *de offic. & poteſt. Epiſc. loc. citat. nu.* 76. decreuit, conſuetudinem in hac re eſſe oſſeruandam. Idem docet Quarant. *verb. Monaſteria Monialium*.

3 In quibuſdam tamen locis ab Epiſcopo tantùm, vel ab Epiſcopo, & Superiore regulari coniunctim huiuſmodi licentiæ concedi ſolent, vt docent Piaceſ. *in praxi Epiſcop. par.* 2. *cap.* 3. *num.* 54. Armend. *in addit. ad recopil. l. Nauar. lib.* 2. *titul.* 18. *leg.* 7.

leg.7. de relig.num.99. Campanil. *in diuerſ. iuris canon. rubr.12. cap.16.num.45.* Barboſ. *de poteſt Epiſc. alleg.102.num.76.citato,* Homobon. de Bonis *in exam. Eccleſiaſt. tract.11. cap.2.quæſ.1.* qui omnes ſimiliter affirmant facultatem concedendi dictam licentiam ſpectare ad ipſos Prælatos regulares, niſi eſſet conſuetudo legitimè præſcripta, vt huiuſmodi licentia ab Epiſcopo tantùm, vel ab Epiſcopo, & Superiore regulari, vt diximus, coniunctim concedatur, quod videtur probari ex decreto Sacræ eiuſdem Congregationis iuſſu S.D.N. Vrbani VIII. edito 15. Decẽb. 1623. *quæſ.ſeq.* per extenſum apponendo, in quo hæc præciſa habentur verba; *Prædicta licentia obtenta ab Ordinario, & ab alio, ad quem ſpectat eam concedere*; Vnde tale decretum eſt maximè attendendum cum ſimilibus decretis editis ab eadem Sacra Congregatione Cardinalium 15. Februarij 1595. apud Gauantum *in manual. Epiſcop. verb. monialium collocutio num.2. & 3.* & 21. & apud Sellium *in ſelect. canon. cap.31. num.14.* in quibus aſſeritur, licentiam prædictam alloquendi Moniales Regularibus ſubiectas, concedẽdam eſſe ab Epiſcopo, ſiue eius Vicario generali, & à Superiore Regulari, cui Moniales ipſæ ſubiectæ ſunt, coniunctim, ita ut Epiſcopus, ſeu eius Vicarius primo loco ſubſcribat.

Requiritur præterea licentia propriæ Abbatiſſæ iuxta regularem obſeruantiam, & decretũ Concilij Aquileienſis primi, vt refertur *tom.4.par.2.Conciliorum general. Seuerini Binij §.de Monialibus,* ſub his verbis; *ſi quis Monialem alloqui velit, licentiã ab Epiſcopo obtineat; hic tamen non permittatur alloqui ſine licentia Abbatiſſæ, ſeu Prioriſſæ.*

Et in Regula S.Claræ *cap.5.* apud Vualdin. *in Annal. ſub anno 1224. num. 1.* ſic præcipitur; *Non liceat ſororibus loqui ad locutorium, vel ad cratem ſine licentia Abbatiſſæ, vel eius Vicariæ, & licẽtiatæ ad locutorium loqui non audeant, niſi præſentibus, & audientibus duabus ſororibus; ad cratem verò non præſumant accedere, niſi præſentibus ad minus tribus per Abbatiſſã, vel eius Vicariam aſſignatis, de illis diſcretis, quæ ſunt electæ ab omnibus ſororibus pro conſilio Abbatiſſæ; Hanc formam teneantur pro poſſe Abbatiſſa, & eius Vicaria obſeruare; & hoc de crate rariſſimè; ad portam verò nullatenus fiat.*

QVÆSITVM III.

Licentia pro regularibus accedendi ad monaſteria monialium, à quo, & quibus conditionibus, ac vicibus ſit concedenda.

SVMMARIVM.

1 *Regulares accedere poſſunt ad Monaſteria Monialium loquendi gratia cum Monialibus ſibi in primo, & ſecundo gradu aſſinibus, præmiſſa Epiſcopi licentia, & alijs quibuſdam circumſtantijs.*

2 *Licentia Regularibus concedenda, vt ad Moniales conſanguineas accedant; an extendatur ad ſocios.*

1 Tota materia huius Quęſiti pendet ex decreto Sacræ Cõgregationis Cardinalium, quo conceditur, & præſcribitur facultas Ordinarijs locorum circa acceſſum Regularium ad Monaſteria Monialiũ,
2 in quo pariter conditiones licentię, & quibus vicibus in anno concedendæ, nec non ſtatuta tempora, præſcribuntur, cuius tenor eſt.

CVm aliàs de anno 1590. per Sacram Cardinalium negocijs Regulariũ præfectorum Congregationem de mandato fel. rec. Sixti V. circa acceſſum Regularium cuiuſcumq. Ordinis ad Monialium Monaſteria fuerit decretum; Quod nulli Religioſo cuiuſcumq. Ordinis, gradus, qualitatis, & dignitatis exiſtat (Superiore, cui Monaſterij, ſeù Domus cura incumbit, Viſitatore, vel Viſitatoribus, Confeſſarioq. ordinario, & extraordinario, cum ad tempus deputabitur dumtaxàt exceptis) liceat abſque licentia expreſſa eiuſdem Sac. Congreg. accedere

dere ad Monaſteria, ſeù Domos quarumcumq. Monialium, vel Sororum, ſiue ſui, ſiue alterius cuiuſuis Ordinis ad colloquendum, ſiue tractandum cum eis. Quod ſi aliquando mandato ſui Superioris aliquos Religioſos ad prædicandum Verbum Dei, vel ad celebrandas Miſſas in ipſarum monialiũ ſeù ſororum Eccleſijs, ſiue Oratorijs exterioribus, ſiue extra Clauſtra exiſtentibus, mitti contigerit, ne dicti Religioſi vllo quæſito colore moniales, Sorores, aut quamlibet aliam perſonam intra Clauſuram degentes alloqui poſſint, ſub pœnis priuationis officiorum, ac vocis actiuæ, & paſſiuæ ipſo facto incurren. alijſq. eiuſdem Sac. Congr. arbitrio, fueritquè poſtmodum declaratum etiam Equites Sãcti Ioannis Hieroſolymitani ſub eodem Decreto comprehendi, & quoſcumq. contrafacientes ab alio, quàm ab Apoſtolica Sede, aut à Sac. Congreg. abſolui, & rehabilitari non poſſe; Ampliſſimi eiuſdem Sac. Congreg. Patres, Decreta huiuſmodi innouanda, & inuiolabiliter obſeruãda, ſtatuerunt. Verùm quia experientia compertum eſt, interdum ob pias, & rationabiles cauſas, eaſq. ita ferente caſu, repentinas, vt ab eadem Sac. Cõgreg. licentiam expectari ſummè incommodum, vel inutile ſit Regularibus ſupradictis colloquendi cum monialibus ſibi attinentibus, neceſſitatem obuenire; facto verbo cum Sactiſſ. D. N. Vrbano VIII. & de Sanctitatis ſuæ expreſſo ordine, & mandato, facultatem tribuerunt in poſterum locorũ Ordinarijs, vt quatenus ſibi viſum fuerit in Domino expedire, licentiam concedere poſſint per quatuor vices ad ſummum, quolibet anno cuicumq. Regulari, vt moniales ſibi in primo, & ſecundo tantùm conſanguinitatis gradu coniunctas, conuenire, & alloqui poſſint. Id verò non aliter, quã ſeruata ad vnguem forma infraſcripta. Vt id nullo modo liceat diebus feſtiuis, aut in Aduentu, Quadrageſima, feria ſexta, ſabbatho, & Vigilijs; prædictaque licentia obtenta ab Ordinario, & ab alio, ad quem ſpectat eam concedere, conſignetur Confeſſario ordinario monaſterij, qui penès ſe retinere debeat, iſq. aſſociet, & præſens ſit, & Auſcultatrices de more, non autem aliæ aſſiſtant, prædictaquè licentia pro die, & hora certa, & in ſcriptis concedatur, in libriſq. Cancellariæ eiuſdem Ordinarij annotetur; Quòd ſi prædicti locorũ Ordinarij per plures vices; vel in vlteriori gradu coniunctis, aut aliter, quàm ſeruata forma ſupradicta, licentias conceſſerint, vel permiſerint, ſciant, ſe intentionis Sanctiſſ. D. N. & Sac. Congreg. Tranſgreſſores, iudiciũquè reformident. Regulares autẽ in pœnis in ſupradicto Decreto contentis, ac ſi nullam licentiã obtinuiſſent, eo ipſo ſe nouerint eſſe addictos, & arbitrio Sacræ Congreg. ſeueriùs puniendos. Romæ xiij. Kal. Decembris. MDCXXIII.

2 Si quæras, An licentia prædicta extendatur ad ſocios prędictorum Regularium, Reſpõdeo affirmatiuè: Ita elicitur ex Emanuel. Roder. *tom. 2. qq. regul. q. 6. ar. 1.* Riccio *par. 1. praxis dec.* 745. ratio eſt, quia de connexis idem eſt iudicium *cap. tranſlato de conſt.* idem affirmat Peirin. *tom. 3. priuil. ſui ordinis additam. ad Conſt. Pij V. cap. 6. num.* 1. vbi ait, quod licentia Papæ viſitandi Sacroſanctum Domini ſepulchrum Hieroſolymis alicui conceſſa, extenditur ad ſocium à Superiore aſſignandum.

QVÆSITVM IV.

Concionatores, & Cappellani, pro monialibus deſtinati, an poſſint abſque alia licentia cum illis loqui.

SVMMARIVM.

1 *Concionatores, & Cappellani Monialium ſub quouis prætextu, vel quæſito colore, non poſſunt cum Monialibus loqui ſub pœna priuationis vocis actiuæ, & paſſiuæ, & officiorum.*

2 *Concionatores accedere non poſſunt ad monaſteria monialium fratrum minorũ, niſi fuerint ab earum Prælatis approbati.*

EX ſuprapoſito Decreto Sac. Congregationis expreſsè habetur, etiã huius Quęſiti reſolutio; in illo namquè præcipitur, ſicut & in alio eiuſdem Sacræ Congrega-

gregationis decreto ſub anno 1590. *Quod ſi aliquando mandato ſui Superioris aliquos Religioſos ad prædicandum Verbum Dei, vel ad celebrandas Miſſas in ipſarum Monialium, ſeu Sororum Eccleſijs, ſiue Oratorijs exterioribus, ſiue extra clauſtra exiſtē-*
1 *tibus, mitti contigerit, ne dicti Religioſi ullo quæſito colore, Moniales ſorores, aut quā libet aliam perſonam intra Clauſtra degē-tes, alloqui poſſint ſub pœnis priuationis officiorum, ac vocis actiuæ, & paſſiuæ ipſo facto incurren. alijſq. Sacræ Congregationis arbitrio.*

2 Preterea Cōcil. Prouinciale Mediol. primum prohibet Cappellanis, ne loquantur cum Monialibus ſeparatim ſine licentia in ſcriptis, niſi cum ijs, quæ Sacriſtiæ præſunt. Inſuper Clemens VIII. in Conſtitutione, quæ incipit *Cum ſicut accepimus*, apud Eman. Roder. *in Bullar. tom. 2. Conſtitut. XVI. eiuſdem Pontif.* interdicit, ne aliquis concionaturus accedat ad Monaſteria Monialium exiſtentium ſub cura fratrum S. Franciſci de obſeruantia, niſi ſit à dicti Ordinis Superioribus probatus, & miſſus, & annullat omnes licentias antea quomodolibet contra illius tenorem obtentas, ſtatuitq. pœnas, tranſgreſſoribus infligendas, vt ex ſequenti Bulla apparet.

CLEMENS PAPA VIII.
Ad futuram rei memoriam.

Cum ſicut accepimus ex rationabilibus cauſis, pro Monialium Ordinis S. Frāciſci de Obſeruantia Regnorum Portugalliæ, quæ curæ, & gubernio fratrum eiuſdē Ordinis ſunt ſubiectæ, quiete, & Regulari Obſeruātia, maximè expediat, ne dictæ Moniales abſquè ſuorum Superiorum, & illorū ad quos ſpectat, licentia, quoſcumq. Prædicatores, qui ex dicto Ordine non fuerint, ad cōcionandum in earum Eccleſijs inuitare, aut acceptare poſſint; Nos in præmiſſis quantū cum Domino poſſumus, opportunè prouidere volentes, ex voto Venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardin. ſuper Cōſultationibus, & negocijs Epiſcoporum, & Regularium præpoſitorum, quibuſcumq. d. Ordinis Superioribus in virtute ſanctæ Obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ, alijſq. arbitrio noſtro incurrendis pœnis, per præſentes mādamus, vt ipſi opportunè prouideant, ne poſtac ad Monaſteria Monialium Concionatores ab ipſis non probati, & miſſi, accedant, idquè ſub Cenſuris, & pœnis ipſis benè viſis prohibeant, ſuper quo plenam, & amplam illis facultatem tribuimus, decernē tes, omnes, & quaſcumq. licentias, etiam à Nobis, aut à Sede Apoſtolica quomodolibet contra præſentium tenorem obtentas, nullas & inualidas omninò fore, & eſſe, viribuſq. & effectu carere debere, ſicquè, & non alitèr per omnes ipſius Ordinis Prælatos, & Superiores, Abbatiſſas, Prioriſſas, & Moniales nunc, & pro tempore exiſtentes, ac alias quaſcunq. perſonas obſeruari, & adimpleri, debere; irritum, & inane quicquid ſecùs ſuper his ab ipſis, aut à quocumquè quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus, &c. Datum Romæ, &c.

DISPVTATIO XXVII.

De Velatione, Benedictione, & Conſecratione Monialium.

Quæſitum I. Conſuetudo velandi Virgines, quando in Dei Eccleſia inceperit.
Quæſitum II. De ſpeciebus Velaminum Monialium.
Quæſitum III. Vtrum omnes Moniales ādmittendæ ſint ad Velum Conſecrationis
Quæſitum IV. De caſibus dubijs circa Virginitatis integritatem in ordine ad Conſecrationem.
Quæſitum V. Velare, Benedicere, & Conſecrare Virgines, cuius ſit munus.

Quæſitum VI. Quo tempore, & loco habenda ſit Virginum Benedictio, & Conſecratio,

Quæſitum VII. De modo, & forma ſolemnitèr Benedicendi, & Conſecrandi Virgines.

Quęſitum VIII. Vtrum Conſecratio Virginum reiterari poſſit.

QVÆSITVM I.

Conſuetudo velandi Virgines, quando in Deî Eccleſia inceperit.

SVMMARIVM.

1 *Conſecratio Virginum antiquiſſima eſt in Dei Eccleſia.*

2 *Virgines multæ Conſecratæ, & Velatæ fuerunt à Sanctis Apoſtolis, & poſtmodùm aliæ à Sanctis Patribus.*

1 CONſuetudo Velandi, vel Deo Conſecrandi Moniales, antiquiſſima in Eccleſia fuit, ac tẽporibus Apoſtolorũ coe-
2 uæ; Iphigenia enim virgo regia à S. Mattheo Apoſtolo Baptiſmo donata, & in Fide Catholica edocta, ſacro Velo, cum alijs multis Virginibus ſummo ſponſo Deo cõſecrata fuit ab eodem Apoſtolo, vt refert Abdias Claudius *de continentia lib. 4. cap.* 9. & habetur in Martyrologio Romano, *ſub die* 21. *Septembris*; Similiter S. Tecla ab Apoſtolo Paulo, & S. Petronilla ab Principe Apoſtolorum Petro velatæ, & conſecratæ fuere, ex Suarez *tom. 3. de relig. lib. 3. cap. 3. nu.* 12. & S. Flauiã Domitillam à S. Clemente I. conſecratam fuiſſe, legitur in eius vita.

Eadem conſuetudo poſtmodùm, & pro ceſſu temporis habita fuit, & frequentata à Sanctis Patribus, nam Marcellina S. Ambroſij Mediolanen. Epiſcopi ſoror à Liberio Sũmo Põtifice Velũ accepit, ſimul cũ Euſtochia, Principia, Demetria, & alijs virginibus, vt legitur in earum vita à d. S. Ambroſio conſcripta: quod etiam habetur *in lib. 1. de Virginibus ad Marcellinam Sororem*, & Sother. Papa *in cap. Sacratas 23. diſt.* ſtatuit, *vt Moniales ſemper Velum geſtarent.*

Et in Concilio Compẽdienſe can. 11. habetur. *In qualicumq; modo mulier Velum acceperit, in eo permaneat, nec dimittat.* Videatur S. Auguſtinus *lib. 30. contra Fauſtum*, & Euſebius *lib. 2. Vitæ cap.* 28. Palladius *lib. 7. cap.* 137. S. Hieronymus *in Epiſt. ad Sabinianum Diaconum* præſertim *Epiſt.* 48. qui omnes huius antiquiſſimæ velationis, & conſeruationis Virginum exempla tradunt.

QVÆSITVM II.

De ſpeciebus Velaminum pro Monialibus.

SVMMARIVM.
Dubiorum.

I. Quotuplicia ſint Velamina Monialium.

II. Quid ſit Velum Probationis, vel Receptionis.

III. Profeſſionis Velum, quid, & quale ſit, ac quando conferatur.

IV. De Velo Conſecrationis, & Benedictionis, eiuſquè vſu, & in qua ętate Virgines velentur.

V. De Velo Ordinationis in Diaconiſſas, & quem hodiè habeat vſum.

VI. An Monialis per ſuſceptionem Veli Ordinationis acquirat aliquem Ordinem, ſiue characterem.

VII. Velum Prælationis, quid ſit, quibuſq. Monialibus, & qua ętate conferatur.

VIII. De Velo Continentiæ, & Obſeruationis, & quibus imponatur.

IX. De Velo Pœnitentiæ.

AD primum Reſpondeo, quod Conſecrationis, ſeu Velationis Monialiũ hæc aſſignari ſolent Velamina; nimirum Probationis, vel Receptionis, Profeſſionis, Conſecrationis, Ordinationis, Prælationis,

nis, & Continentiæ, ex S. Thom. *in 4. diſt. 38. q. 1. art. 5.* Palud. *ibidem q. 5. art. 3. nu. 16.* S. Antonin. 3. *par. tit. 2. §. 2.* Nauar. *lib. 3. conſ. 4. num. 4. de regul.* Sanch. *in decal. lib. 5. cap. 5. num. 22.* Eman. Roder. *tom. 1. qq. regul. q. 46. ar. 1.* Hieron. Roder. *in compend. qq. regul. reſol. 32. num. 1.* Mirand. *de ſac. monial. q. 7. ar. 8.*

Ad ſecundum Reſpondeo, quod Velamē Probationis, vel Receptionis eſt Velū album, quod in prima tonſione, & receptione habitus regularis ante profeſſionem Moniali imponitur; & communitèr hoc Velum ſolet eſſe album, quod etiā admittitur à Barboſa *de iure Eccleſ. lib. 1. cap. 44. num. 15.* & Benedicto Bōmatthęio *in tract. de Conſecr. virg. cap. 3. num. 8.* Suarez *de relig. tom. 4. cit. cap. 11. num. 3.*

Ad tertium Reſpondeo, quod Velum Profeſſionis eſt nigrum, & olim purpurei coloris fieri poterat, ex Concilio Toletano 10. de quo S. Hieron. *Epiſt. 8. ad Demetriadem*, dicit, *ſcio, quod ad imprecationem Pontificis flāmeum virginale ſanctum operuit caput.* & Epiſt. 48. *ad Sabinian.* loquens de Moniali ait, *Chriſti flammeo conſecrata eſt, & ſe in Monaſterio victuram ſpoponderat*; quod Velum hodie datur Monialibus poſt completum ſextum decimū ætatis annum, ex decreto Concilij Tridētini *ſeſſ. 25. de regul. cap. 15.* quando Profeſſionem emittunt, *ex dicto cap. Puella* 20. *q. 3.* & datur omnibus Monialibus Profeſſionem emittentibus, poſtquam per annū continuum in probatione perſtiterint, ſiuè Virgines ſint, ſiuè non; *ex cap. viduas, de regul.* Et aliquādo eſt albi coloris apud nonnullas Moniales ex antiquiſſima conſuetudine, prout refert Bommattheius *loc. cit.* In cuius ſuſceptione capilli abſcinduntur iuxta ritum Eccleſiæ, *& cap. omnes fœminæ 27. q. 1. & cap. ſi quis non dicā 38. q. 1.* cuius conſuetudinis S. Hieron. *d. Epiſt. 48. ad Sabinianum* mentionem faciens ait. *Moris eſt Egypti, & Syriæ Monaſterijs, vt tàm Virgo, quàm Vidua, quæ ſe Deo vouerint, & ſæculo renunciantes omnes delicias ſæculi conculcarint, crinē Monaſteriorum matribus offerant deſecandum, non intecto poſtea contra Apoſtoli voluntatem inceſſuræ capite, ſed ligato paritèr, ac velato.*

Hoc ſuſcepto Velo à Muliere, ſi in fornicationem ceciderit, grauiſſimæ ſubdenda eſt pœnitentiæ, Velum tamen huiuſmodi nunquam dimittere, *ex eodem cap. omnes fœminæ, & cap. ſi quis Epiſcopus.*

Ad quartum, Reſpondeo Velum Conſecrationis, ſeu Benedictionis illud eſſe, quod à Prælato in pompa ſolemni deſcripta in Pontificali Romano à pag. 186. ſolis Virginibus voluntatem, & ſanctum propoſitum ſeruandæ Virginitatis habentibus confertur; Quæ conſecratio pompa ſolemni, & Pontificia, vt notat Barboſa *de iure Eccleſ. cap. 44. lib. 1. num. 21.* non eſt in vſu: eam tamen ſeruandam eſſe, ſi alicubi adhuc vigeret, reſcripſit Sacra Cōgregatio Cardinal. Patriarchæ Veneto *ſub die 5. Decembris* 1597. ſed Monialibus Ordinum mendicantium, cum ſacrari non conſueuerint, huiuſmodi conſecratio minimè concedatur; ex eadem Sacra Congregat. Concil. apud Barboſ. *loco cit. in Collect. Bullar. verb. Moniales* 1.

Sed aduertendum, quòd Conſecratio differt à Profeſſione in multis; nam Velū Profeſſionis datur etiam (vt diximus) non Virginibus, Velum autem Cōſecrationis, Virginibus tantum. Tum quia ab Epiſcopo poſſunt de iure communi conſecrari Virgines, & à quibuſdam Abbatibus ex ſpecialibus priuilegijs, vt dixi *in tom. 1. de iure Abbat. diſput. 22. quæſ. 6.* Profeſſio verò fieri poteſt etiam in manibus ſimplicis Sacerdotis, ex *cap. finali* 20. *q. 1.* non autē in manu mulieris, quāuis ſit Abbatiſſa, *ex c. Puella in fine, & ſequentibus q. 2.* nō enim poteſt Abbatiſſa Velū imponere, imò potiùs poterit mulier Velum Profeſſionis ſuſceptura, de Altari ſibi ſumere, quàm à fœmina recipere; *ex cap. Viduas 27. q. 1.* Differunt prætereà, quia Monialis corrupta, quamuis violentèr, & ſine propria culpa, vt dicemus *infra quæſ. 4.* non eſt conſecranda, & tamen ad Profeſſionem poteſt admitti; Tum quia non omnes Moniales conſecrari poſſunt ea ſolemnitate, cuius forma habetur in Pontificali Romano *part. 1. pag.* 186. cum Mo-

niales

niales ſubiectæ Ordini Mendicantium nō poſſint hac cæremonia conſecrari, vt diximus, accipiendo coronam, annulum, & alia huiuſmodi deſcripta in eodem Pōtificali:nec etiam Prælati Mendicantes talem functionem præſtare queunt, niſi hoc habeant ex Priuilegio Apoſtolico, vt docēt Mirand.*loc.cit. ar.2. &* S.Hieron.Roder. *loc.cit. num.* 2. Sylueſt. *verb. Conſecratio Virgin.q.* 1.Sotus *in 4.diſt.25. q.* 2. *art.*2.Eman.Roder. *loc. cit. art.* 2.

Collatio huiuſmodi Veli Cōſecrationis, quoad ætatem, magnam in Eccleſia habuit varietatem; nam in Concilio Romano ſub Syluestro *c.*10.ſignificatur,non eſſe ſacrandam Virginem, vſquè ad ætatem ſeptuaginta duorum annorum, in quibus ſuam caſtitatem probauerit. S. Gregorius autem *lib.3.Epiſt.* 11. ſexagenariam voluit eſſe Virginem conſecrandam;In Concilio Carthaginen.III. *canon.*4. ſolum poſtulatur ætas 25.annorum; *in cap.Iuuēculas cum ſeqq.20.q.2.*& elicitur *ex cap.Placuit 20.q.* 1. vbi dicitur, *Placuit, vt ante 25.annum ætatis, nequè Diaconi ordinentur, nec Virgines conſecrentur.* Et idem placuit in capitulis Stephani Papæ IV.in Concil.Aquiſgranēſi can.46.*in to.2.Conc. antiq. Galliæ* ſub anno 816.ſub his verbis.

*Nè verò puellæ indiſcretè velentur, placuit nobis etiam de Sacris canonibus qualitèr obſeruandum ſit hìc inſerre. De tempore velandarum Puellarum in Africano Concilio cap.16. continetur, vt non ante 25. annos conſecrentur.*Idem in eodem Concilio cap. 46.de Virginibus velandis, ità continetur: *Item placuit, vt quicumq. Epiſcoporum, neceſſitate periclitantis pudicitiæ Virginalis, cùm vel petitor potens, vel raptor aliquis formidatur, vel ſi etiam aliquo mortis periculoſo ſcrupulo compuncta fuerit, ne non Velata moriatur;aut exigentibus parentibus, aut his ad quorum curā pertinet velauerit Virginem, ſi velauit ante 25. annos ætatis, non ei obſit Concilium, quod de iſto annorū numero conſtitutū eſt.Vndè colligitur, quia iuxta priorē ſāctionē Virgines 25. ætatis ſuæ anno ritè Conſecrandæ ſint. Quod ſi præmiſſæ neceſſitates ante id fieri compellant, nullum poſſit Epiſcopo afferre præiudicium Conſecratio.*Quod etiam docet Suarez *tom.4. de relig.tract. 9.lib.* 11. *cap.*11.*num.*14.

Ex quibus oritur dubitatio,an Virgines conſecrari poſſint ſi attingant 25. annum. Georg. Polac. 2.*par.vacat.epidim. cap.*5. *num.*4. ſic reſpondit; licèt ſecundum Sacros canones non poſſint conſecrari Virgines, niſi attigerint 25. annum, *ex cap. placuit,& cap.Virgines 20.q.* 1. nihilominùs de vniuerſali conſuetudine poſſunt conſecrari ante 25. annum,prout ex Syluestro,& Antonino colligit Marcus Antonius *variar, reſol.lib.*1 *:reſol.vlt.caſ.*14. vbi affirmant, dictam conſuetudinem in toto ſtatu Mediolani notoriam eſſe; Vnde ſatis eſt eam allegare. Ita Pollac. Sed fallitur,vt ipſemet teſtatur *loc. citat.* dicens: ſed poſtea legi ipſius Pontificalis Romani nouiſſimè impreſſi verba, & vidi ibi caueri,Moniales Conſecrandas interrogandas eſſe, an expleuerint 25.annum.

Hodiè ergo non confertur niſi completo 25. ætatis anno;ex decreto Sac. Cōgregat. Cardinal.prout refert Barboſ. *loc. ci.n.*19. qđ etiā habetur in Pōtificali *in rubrica de Conſecratione Virginū*, vbi Pontifex interrogare tenetur Virgines ſacrādas an .ſ.expleuerint an.25.Idē legitur in praxiCęrem.Andr.Piſcarę *li.2.ſect.2.c.5.n.*1.

Ad Quintum Reſpondeo, quod Velum Ordinationis eſt, quo Monialis in Diaconiſſam ordinanda, decoratur, & olim nō dabatur ante annum quadrageſimum, *ex cap.diaconiſſam 27. q.*1. Sed hodiè non videtur ampliùs in vſu, & Moniales eodē die communi conſuetudine accipiunt Velum Ordinationis, & Officium Diaconiſſæ, cum Velo Conſecrationis, iuxta formam in Pontificali Romano *loc.cit.*deſcriptam;eſt enim hic Diaconatus non qualis in Sacro Ordine maſculorum, ſed genus nudi officij, quod per benedictionem, & Breuiarij traditionem, Monialis in Choro Officiū inchoat, vel Homelias legit,& nōaliter ei liceret Officiū Diaconiſſę exercere. Ita Maiol.*de Irregul.lib.* 1.*cap.29.n.3.*

Idem Officium Diaconiſſæ ſuſcipitur à Moniali etiam ſine Veli impoſitione, quatenùs Matrimonium non fuerit experta;

tunc enim difficile concederetur ſupradictum munus. Ex Concilio Conſtantinopolitano 6.*cap.*48.

Ad ſextum Reſpondeo. Velo Ordinationis Moniales non acquirere Ordinem Eccleſiaſticum; ſuppono enim tanquam certum, Mulieres non poſſe ad vllũ Ordinem Eccleſiaſticum vocari, neque ad Clericatum, vt docet S. Thom. *in* 4.*ſent.diſt.* 25.*q.* 2.*art.* 1. & priùs ſtatutum fuit apud Clementem Romanum *lib.* 8. *conſtitut. Apoſtolicarum cap.* 3. & ſic damnata fuit opinio Caphamaitarum, dicentium, Mulieres ad Sacros Ordines Eccleſiæ promoueri poſſe, ſicut etiam reprobatur ſententia Gloſſæ *in cap.*23. *Diaconiſſam* 27.*q.*1. vbi habetur, Monialem ſi ordinaretur, recipere characterem; licèt enim admittatur, Moniales poſſe conſecrari, non tamẽ conceditur, illas ordinari, nec miniſteriũ Altaris habere, vt conſtat in Conſtitutionibus Apoſtolicis apud dictum Clementẽ *cap.*6.*&* 9. & hoc naturę, decoriquè conueniens fuit, ne qui ſacris intendunt, earũ præſentia transferentes animũ à Dei ſeruitio, in illas concupiſcentia illicita tangãtur. Hinc S. Cyrill. Hieroſol. *in procatechesi* ait; *In arca Noe, quæ erat vna, erant Noe, & filij eius cum vxoribus, hoc concluſam Eccleſiam ſignificat, & nos omnes intus; hæc tamen ſeparemur, vt ſint cum viris viri, & mulieres cum mulieribus, ne ſtudium ſalutis ſit perditionis.* Et in capitulis Zachariæ Papæ ſub anno 747. *in tom.*2. *Concil. antiq. Galliæ can.*5. legitur.

De Monachis, id eſt Ancillis Dei, de quibus flagitatum, ſi liceat eas ad Miſſarum ſolemnia, aut Sabbato Sancto publicè lectiones legere, & ad Miſſas pſallere, aut Alleluia, vel reſponſorium: de his in libro decretorum Beati Gelaſij Papæ cap. 26. *deſtinatum eſt, quod nefas ſit, fæminas Sacris Altaribus miniſtrare, vel aliquid ex his, quæ virorum ſunt Officijs deputata præſumere. Nihilominùs impatienter audiuimus, tantũ Sacrarum rerum ſubijſſe deſpectum, vt fæminæ Sacris Altaribus miniſtrare ferãtur, & cuncta, quæ non niſi viros famulatui deputata ſunt, ſexum cui non competit exhibere, niſi quod omniũ delictorũ, quæ ſingillatim perſtrinximus, noxiorum reatus omnis, & crimen eos reſpicit Sacerdotes, qui vel iſta committũt, vel committentes minimè publicando, prauis exceſſibus ſe fauere ſignificãt.* Et Virgilius, *tertio Georgic.* ait,

Carpit enim vires paulatim, vritq. vidẽdo Fœmina.

Et Propertius *lib.*3.*Eleg.* ait,

Qui videt, is peccat, qui nõ te viderit, ergo
Nõ cupiet, fati crimina lumen habet.

Et Petrus Gregorius *lib.* 1. *Iuris Pontif. tit.* 21. *cap.*4. *in ſcholio ſub litera E.* damnat conſuetudinem cuiuſdam Cœnobij Monialium, vbi narrat, ſe vidiſſe Puellas, ac ipſas Moniales Sacerdoti Miſſam agenti iuxta Altare, inſeruire, & aquam, aliaq. ei neceſſaria miniſtrare in modum Clerici. Inhibetur etiã Monialibus eadem de cauſa, ne ſacra vaſa, & ſacratas Pallas tangant, & incenſum circa Altaria deferant; *ex cap. ſacratas* 21.*diſt.*

Ad ſeptimum Reſpondeo. Velum Prælationis eſſe, quod ob antiquam Profeſſionem, & laudabilem, ac diuturnam conuerſionem, rerumq. Monaſterialium vſum, quaſi prudentioribus Abbatiſſis ſexageſimo ætatis ſuæ anno conferebatur *ex cap. Iuuenculas* 20.*q.*1. Et fortè de hoc fit mẽtio in Concilio Agathenſe ſub anno 506. anno 19. dum ſtatuitur, *Sanctimoniales, quamlibèt Vita earũ, & mores probati ſint, ante annum ætatis ſuæ quadrageſimum, nõ velentur.* in tom. 1. Concil. Antiq. Galliæ: non quod re vera hoc tribuatur ſpeciale Velum, illudq. imponatur, ſed ſimplex Prælati datur Benedictio, *ex cap. Indemnitatibus verſ. ſanè de electione in* 6. & ſic inſtituitur Abbatiſſa; quod etiam habetur in Gloſſ. *in d.cap. indemnitatibus*, ſed à Cõcilio Tridentino fuit præſcripta forma huius Veli, de qua *in diſput. ſequent.*

Ad octauum Reſpondeo, Velum Cõtinẽtiæ, & obſeruationis eſſe, quod Viduis tantùm imponitur, præter illud, quod habuerunt, quando Religionem ingreſſæ ſunt; *ex cap. Vidua* 27.*q.*1. vbi probatur in vidua hæc duo Vela exiſtere, & hoc ſecundum Velum etiam Virginibus dari poteſt, non verò è conuerſo; quia Virginale, & Conſecrationis concedi non poteſt Vi-

duis

duis, *cap. de uotis* 20. *q.* 1. vbi habetur; *Viduas autem Velare, Pontificum nullus attentet*; & in ſuſceptione habitus regularis imponitur. Suarez *de relig. tom.* 4. *cit. cap.* 11. *num.* 5.

Ad nonum Reſpondeo, quod Velum Pœnitentiæ additum à Maiolo *loc. cit.* eſt, quod datur Pœnitentibus Monialibus, quas Conuertitas appellamus; de quibus Concilium Tridentinum *ſeſſ.* 5. *de regul. cap.* 18. *in fine*, & nos ſuperius *diſput.* 7. *quæſ.* 6.

QVÆSITVM III.

Vtrum omnes Moniales admittendæ ſint ad Velum Conſecrationis.

SVMMARIVM.

1 *Moniales conſecrandæ à quibus vitijs ſe abſtinere debeant.*
2 *Moniales quales ſint conſecrandæ.*
3 *Viduæ, quæ virum cognouerunt, non sũt conſecrandæ.*
4 *Vidua, quænam dicatur, & quæ Conſecrari poſſit.*
5 *Mulier corrupta, non debet admitti ad Conſecrationem.*
6 *Viduæ, aliæq. Mulieres corruptæ poſſunt benedici etiam inter Virgines.*

1 Moniales non ſunt de facili conſecrandæ, niſi quæ à vitijs, & criminibus ſequẽtibus ſe abſtineant, ſcilicet, à iure iurando, à maledicendo, à ſuſſurrãdo, ab immodeſto riſu, ab obedientia procaci, ab indiſcreto clamore, à murmuratione in defectu rerum neceſſariarum, à reſiſtentia aduerſus iuſſa, & præcepta, ab exquiſitiori ornatu, à prauo geſtu, ab omiſſione diuinorum pro extraneis locutionibus, à contumaci reſponſione, & ab alijs vitijs, & criminibus, pro quibus iniungit pœnas particulares S. Baſilius *in lib. Animaduerſionum circa Canonicas.*

2 Debent ergo ex Archidiacono Virgines Moniales conſecrari, quarum laudabilis eſt conuerſatio, & præclara, quatenùs in Religione approbata profeſſæ ſint tria vota ſubſtantialia. Ita etiam Tabiena *in verb. Virginis Conſecratio*, S. Antonin. *loco cit.* & Sylueſt. *verb. Conſecratio virgin.* Maiolus *loc. cita. num.* 17. vbi loquens de Monialibus criminoſis, ait, quia per has culpas imprudentiæ notatæ ſunt, & repræhenſione dignæ, alijs præfici non poſſunt, & ſic non debent fieri Abbatiſſæ, vel Priotiſſæ, vel Vicariæ *ex cap. Authent. Quomodo oport. Epiſc. §. Tanta.* Addit Bommatthæus *cap.* 2. quod Virgo conſecranda Sacramento Confirmationis inſignita eſſe debet; nam Confirmatione Chriſtianus magis in fide roboratur; vnde S. Thom. 3. *par. q.* 65. *ar.* 4. *& in* 4. *ſent. diſt.* 7. *q.* 1. *ar.* 1. dixit, Confirmationem quodãmodò perficere Baptiſmum; præter quàm quod omnis fidelis, vt vult Vrbanus Papa *in cap. omnes de conſecr. diſt.* 5. confirmari debet, vt plenè Chriſtianus inueniatur; à fortiori hoc præſtare debent, quæ ſponſo Chriſto conſecrari, & deſponſari debent; ſed fatetur hoc non inueniſſe determinatum ex præcepto, at Epiſcopos regularitèr ante Conſecrationem confirmare Virgines nõ confirmatas, videre.

3 Viduæ quæ virum cognouerunt, & nõ ſunt Virgines, conſecrari nequeunt *cap. Vidua* 20. *q.* 1. & *cap. de Viduis* 27. *q.* 1. ratio eſt, quia Conſecratio ſpectat ad carnis integritatẽ, ex S. Th. *in* 4. *loc. cit. diſt.* 38. de eiſdem viduis *loco citando* habetur.

De Viduis ſi poſſint in proprijs habitaculis ſuis ſaluare animas; item ex eodem libro c. 21 *ita continetur. Vt viduæ non velentur à Pontificibus, & ſi profeſſam continentiã propoſito mutato calcauerint, ipſæ pro ſe rationẽ Deo pro ſuis ſint actibus redditure. Nã de viduis ſub nulla benedictione velandis, ſuperius latiùs duximus differendum, quæ propria voluntate profeſſam coniugij caſtitatem mutabiliter calcauerint, periculi earum intererit, quali Deum debeant ſatiſfactione placare. Sicut enim ſi ſe forſitan continere non poterant, ſecundum Apoſtolũ nullatenus nubere vetabantur: ſic habita ſecum deliberatione permiſſam Deo pudicitiæ fidem debuerunt cuſtodire. Non autem nullum talibus laqueum debere inijcere, ſed*

ſolā adhortationē præmij ſēpiterni, pœnaſq. proponere diuini iudicij, vt noſtra ſit abſoluta conſcientia, & illarum, pro ſe rationem Deo reddat intentio. Ex Capitulis Zaccharīæ Papæ ſub anno 747. in tom. 1. Conciliorum antiquorum Galliæ, *Can. 6.*

4 Si dicas *in d. cap. Vidua,* haberi, Viduas Sacro Velo velari, ergo etiam Viduæ ad Conſecrationem admittendę ſunt. Reſpōdeo, ibi Sacrum Velū ſumi pro Velo Profeſſionis, & Continentiæ, quod Vidua de ſe ſumebat ab Altari; *ex eodem cap. Vidua,* & Sylueſt. *loco citato.* Vnde S. Thom. *loc. cit.* ait, *Viduis datur aliquod Velum, non tamen cum illa ſolemnitate, cum qua datur Virginibus.*

Quæres, An Vidua dicatur, quæ nupta eſt viro, qui ante copulam moritur, vel antequàm ſimul comiſceantur, ingreditur Religionem, & profeſſionem emittit, & conſequentèr, An poſſit conſecrari. Reſpondeo, dici quidem Viduam, ſed quia Virginitatem non amiſit, vt ſupponitur, conſecrari poterit: nam Virgo eſt; *cap. Valentino diſt.* 34. & *cap. debitum de Bigamia.*

5 Mulier corrupta ſimiliter nō debet admitti ad Conſecrationem; loquor de corruptione corporis, per quam Virginitas fit irreparabiliter deperdita, & meritò coronari non poteſt *ex cap. ſi Paulus* 22. *q.* 5. & *cap. ſi quis non iratus,* vbi Gloſſ. 15. *q.* 1. & Gloſſ. *in cap. illæ autem q.* 35. Mirand. *loc. cit. q.* 7. *art.* 8. *concl.* 2.

6 Poterunt tamen corruptæ, & Viduæ benedici benedictione Viduali, etiam inter Virgines, ex Nauar. *lib.* 3. *conſ. de reg. conſ.* 4. & Gugliel. *in Ration. diuin. offic. lib.* 2. *cap.* 2. *num.* 48. & Mirand. *loc. cit. q.* 7. *art.* 8. *concl.* 2. vbi addit modum benedicendi Viduas, dicens, ſi benedicenda, & Conſecranda publicè Vidua eſt, quę in facie Eccleſiæ viro nupſit, & poſtmodum eo mortuo Monialis eſt effecta, in tali caſu benedicenda eſt Benedictione Viduali publicè, de qua benedictione non habetur ſpecialis rubrica in Pontificali Romano, ſed illa, qua benedicūtur Virgines adaptatur illi, mutatis nominibus ſignificantibus Virginitatem in nomina ſignificantia Viduitatem, & caſtitatem, poſtquam, hōc publicè apud omnes conſtat. Idem dicendum eſt de Muliere corrupta, quæ nunquam viro nupſit, iudicialiter tamē habetur, eam fuiſſe corruptam, nec id ipſa negat, quin verò fatetur; & hæc debet etiā benedici publicè benedictione Viduali.

QVÆSITVM IV.

De caſibus dubijs circa Virginitatis integritatem in ordine ad Conſecrationem.

SVMMARIVM Dubiorum.

I. Quibus modis amittatur Virginitas.
II. An Monialis, quæ per aliqua ſigna exteriora animum denotantia, corrupta videtur, debeat Conſecrationis Velo ornari.
III. An Puella, quæ ante annos diſcretionis aliquid delectabile, circa opera Carnis commiſit, ſit conſecranda.
IV. An Monialis, quæ ſanguinis fluxum patitur, poſſit Cōnſecratione potiri.
V. An Virgines in ebrietate, vel ſomno ſtupratæ, etiam ſi mente priùs corruptæ non fuerint, & per conſequens Virginitatem non perdiderint, debeant ad Conſecrationem admitti.
VI. An Virgines per vim corruptæ, mentē tamen incorruptam retinentes, poſſint Velum Conſecrationis accipere.
VII. An Moniales in publica fama, & poſſeſſione Virginitatis, occultè à viro corruptæ, poſſint conſecrari.
VIII. An Moniali, cui per medicinæ artem Clauſtrum Virginale fractum fuit ad ſanitatem tuendam, Conſecrationis Velum conferri queat.
IX. An Monialis polluta per effuſionem ſeminis voluntariam, integro remanente Clauſtro Virginali, ſit à Conſecratione expellenda.

Ad

AD primũ; Vt enodẽtur multæ dubitationes, quæ circa Velationem, ſiue Conſecrationem, vel Benedictionem Virginum accidere ſolent; Videndum eſt in primis, & ante omnia quot, & quibus modis perdatur Virginitas; Cui dubitationi, multis prętermiſſis opinionibus, breuiter Reſpondeo primo, quod Virtus Virginitatis amittitur omnibus illis modis, quibus amittitur Caſtitas, cum realiter nõ diſtinguatur ab hac, ſed ſolùm ratione, & connotato, quia Virginitas, vt eſt virtus, nihil aliud eſt, quàm Caſtitas perfecta, integritati, & puritati carnis coniuncta; & ideò etiam deſiderijs turpibus perditur; Confirmatur ex S. Auguſtino *lib.* 1. *de ciuit. Dei cap.* 18. vbi docet, etiam corporis Sanctitatem amitti per conſenſum in opus turpe; Idem dicendum eſt de moroſa delectatione; & de voluntate, etiam nubẽdi, cum ipſa virtus Virginitatis in propoſito, etiam à conceſſa voluptate perpetuò abſtinendi, conſiſtat; licèt vulgò Virginitas amitti non dicatur, quia manet corporis integritas, atquè ipſe ſtatus, qui communiter nominatur Virginitas.

Secundo Virginitas non amittitur per carnis violationem, quãdo hæc nullo modo voluntaria eſt; vt communitèr docent Doctores, & præſertim S. Auguſtinus *vbi ſupra*, dum ait, *Quis ſana mente putauerit, ſe perdere pudicitiam, ſi fortè in appræhenſa, vel oppreſſa carne ſua exerceatur, & expleatur libido non ſua. Si enim hoc modo pudicitia perit, profectò pudicitia virtus animi non erit, nec pertinebit ad ea bona, quibus rectè viuitur, ſed in bonis corporis numerabitur, qualia ſunt vires, pulchritudo, &c. Si autem animi bonum eſt, etiã oppreſſo corpore non amittitur*; & infra. *Et ideo cum non cadere inconcuſſa intentione perſiſtit, nec de ipſo corpore perit Caſtitas, quia eo ſanctè vtendi perſeuerat voluntas, & quantum in ipſo eſt, etiam facultas.*

Tertiò; ſi violatio integritatis, vel puritatis carnis eſt voluntaria, amittitur irreparabilitèr Virginitas; & eſt cõmunis Doctorum ſententia, S. Thomæ 2.2. *q.* 152. *art.* 3. *ad* 3. Caiet. *ibidem*; & colligitur ex S. Hieron. *Epiſt.* 22. *ad Euſtoch. de cuſtodia Virginitatis* vbi ait *Audenter loquar, cum omnia poſſit Deus, ſuſcitare Virginem non poteſt poſt ruinam.* Et S. Baſilius *lib. de vera Virginitate* inquit; *Si hoc amittas patrimonium integerrimæ caſtitatis, quãuis illa omnia facias, quæ dixi, Cœlumq. ac Terras, maria, & abyſſos, immẽſumq. aerẽ peruagata fueris, nulla omninò ratione hoc recuperare iam poteris. Quo enim pacto, quod corruptum ſemel incorruptũ fiet? qua ratione, quæ cognouit virũ, quaſi non agnoueris, exiſtimabitur?* & infra. *Pœnitentia quidem peccatum relaxari certum eſt, verùm, quæ corrupta eſt, quaſi inuiolata perſtiterit, redintegrari omninò non valens, dũ viuit lugebit.*

Ratio eſt, quia ſicut Innocẽtia denotat, animam, numquã peccato mortifero fuiſſe contaminatam; ita Virginitas connotat carnem nunquam voluntariè eſſe violatã, aut libidine pollutam; vnde ſicut vno peccato mortifero irrecuperabilitèr perit Innocentia; ita Virginitas vno actu libidinis; quia verò Innocentia, & Virginitas negationem connotant, quæ ſemel ablata nequit reſtitui, recuperari nequeunt, cum ad actum præteritum, quo ablata eſt, tollendum, non ſit vlla potentia; qui enim ſemel ruit, fieri nequit, vt nunquam ruerit.

Notandum, quod Virginitas ita amittitur, vt non poſſit abſolutè recuperari; Primò ex parte viri per copulam carnalem, ex parte fœminæ per voluntariam clauſtri Virginalis violationem; ſiue in matrimonio, ſiue extra, ſiue per copulam, ſiue per aliã turpitudinem; & hic modus eſt maximè notus, vt etiam vulgò ſciatur, hac ratione Virginitatem in perpetuum amitti.

Secundò per voluntariam pollutionẽ, etiam ſi fiat abſque copula; hac enim Virginitatem, abſque ſpe eam recuperandi perire, affirmant plurimi Doctores, & præſertim S. Thom. *loco citat. ar.* 1. *ad* 4. Caietan. *ibidem*, & Leſſius *de iuſt. & iure lib.* 4. *c.* 2. *dub.* 16. *num.* 119. Ratio eſt, quia præcipua voluptas carnalis in hac conſiſtit, & omnes alij actus, nec non copula, & violatio clauſtri, ob illius voluptatem fiunt, ergo ſi illo actu amittitur, maximè iſto, qui eſt cæterorum finis; & ad hoc non requi-

rirur alius actus exterior, quo hic excitetur, quia alioquin, qui ſola imaginatione fœditatẽ huiuſmodi ſponte in ſe procuraret, etiam ſi millies id feciſſet, eſſet virgo, & habiturus eſſet Virginitatis Laureolam poſt Pœnitentiam, quod eſt falſum; etſi enim non ſit coninquinatus cum mulieribus, non minus tamen fœdè imò turpiùs, & magis contra Caſtitatis virtutem.

Tertiò per turpes cõtactus animo libidinoſo factos, nempe ſi tales ſint, & eo modo fiant, vt in ſana natura neceſſario pollutionem excitarent, quamuis re ipſa in tali homine ob debilitatem naturæ, vel morbum id non faciant, quia hoc eſt per accidens. Tum quia non videtur dubium, quin per ſodomiam amittatur illa puritas carnis, quam Virginitas poſtulat etiam ſi pollutio non adſit, quia ille actus fit ob eam cauſam, & eſt ſufficiens ex ſe ad hoc in tali ætate, atq. ita affirmant Roſella *verb. Virginitas*, & Caiet. *loc. cit. art.* 1. *verſ. finem ad* 5. Leſſius *loco cit. num.* 121.

Ad ſecundum Reſpondet Maiol. *loc. cit. num.* 13. qui tenet, quod ſi Monialis per aliqua ſigna animum denotantia, corrupta coram Eccleſia videatur, etiam ſi ſit abſq. corporis commixtione, non debet conſecrari tamquam Virgo, & hoc probat ex S. Cipriano *Epiſt.* 11. *lib.* 1. & S. Auguſtin. *Epiſt.* 9. ad monachas, *& ex c. nec ſolo* 32. *q.* 5. ſed ſi corruptio animi ita occulta eſſet, vt omninò neſciretur, & per pœnitentiam magnam animo perditam Viginitatẽ, recuperaret, poſſet tacitè Epiſcopus; vel Superior arbitrari, an debeat conſecrari.

At Mirand. *loc. cit. q.* 7. *art.* 8. mitiorem ſequitur ſententiam, dicendo, duplicem eſſe Virginitatem, nempè mentalem, quæ eſt animæ tantùm, & materialem, quæ eſt animæ ſimul, & Corporis, cui corruptio dupliciter contingere poteſt; primò cum aperitione clauſtri Virginalis; Secundò ſine tali aperitioni, ſed cum ſola voluntaria ſeminis reſolutione; quam diſtinctionem deſumpſit à S. Thom. *in* 4. *diſt.* 38. *ar.* 5. *ad* 5. Quo ſuppoſito, dicit, corruptionẽ materialem impedire Monialem ad Conſecrationem, non verò mentalem, licèt enim integritas mentis, & animæ deperdatur, quotieſcumque in aliquod peccatũ carnis incidit, etiam ſi ſit mente conceptũ abſq. aliquo actu, & pollutione corporis, tamen Virginitas huiuſmodi recuperabilis eſt per pœnitentiam, ſed ſi ſit ſequuta pollutio voluntaria, ſiue publicè, ſiue ſecretò non recuperatur, ex Lauorio *in var. lugubrat. tit.* 4. *cap.* 4. *num.* 14. completa ergo dicta pęnitentia à Virgine abſq. alio arbitrio Epiſcopi vel Superioris, poterit conſecrari; ſecùs dicendum eſt de corruptione materiali, & corporali ex S. Thom. *loco citato*, & Mirand. *ſimiliter loc. cit.*

Ad tertium Reſpondeo affirmatiuè, ratio eſt, quia cum nulla adfuerit deliberatio, non dicitur Virginitatem tunc amiſiſſe, & ideo ſuo tẽmpore conſecrari poterit, imò ob teneram ætatem probabile eſt, nullum delectationis imperum inualuiſſe Maiol. *loco citato. num.* 31. Piſanella *d. verb. Virginitas.*

Præterea in puella nullo actu turpi Virginitatem ex parte corporis amitti ſentit Roſella *verb. Virginitas*, quia in ea ratione ætatis deeſt poteſtas ſeminandi, & Leſſius *de iuſt. & iur. lib.* 4. *cap.* 2. *dub.* 16. *numer.* 121.

Ad quartum Reſpondeo, quod Puella Monialis, quæ fluxum ſanguinis patitur, Conſecrationis munus participare poteſt, ex eodem Maiolo *loc. cit.*

Ad quintum Reſpondeo Virgines huiuſmodi ſtupratas non eſſe conſecrandas. Ita Maiol. *loc. cit.* Armilla *verb. Virginis cõſecratio* §. 1. & Silueſt. *loc. cit.*

Ad ſextum Reſpondeo, quod Virgines corruptæ per vim, licèt non deſinat eſſe Virgines, tamen ad Conſecrationem cum alijs admittendæ non ſunt, quod probatur *ex cap. Acutius* 26. *diſt.* Iohan. Bachon. *in* 4. *diſtint.* 25. *quæſt.* 3. *artic.* 4. &ex S. Leone Papa *in capit. illæ autem famulæ* 32. *q.* 5. & habetur *in Epiſt.* 85. *ad Epiſcopos Africanos cap.* 5. in his verbis. *Illæ autẽ famulæ Dei, quæ integritatem pudoris oppreſſione barbarica perdidere, laudabiliores erunt in humilitate, ac verecundia ſua, ſi ſe incontaminatis non audeant comparari Virginibus, quamuis enim omne peccatum ex voluntate naſcatur, & potuerit*

tuerit corruptione carnis mens inuita non pollui, minùs tamen hoc eidem oberit, ſi quod potuerunt animo non amittere, doleant ſe vel corpore perdidiſſe.

Quod exponens D. Thom. *loco cit. ad* 4. dicit, quamuis Virgines, quæ per violentiã corrumpuntur, ſi nullo modo conſentiãt, Virginitatis gloriam non perdant, quia tamen valdè difficile eſt, quod in tali delectatione aliquis complacentiæ motus non inſurgat, ideò Eccleſia, quæ de interioribus non iudicat, huiuſmodi ſic corrupta inter Virgines non velat.

Præterea huiuſmodi corruptio eſt veluti quædam irregularitas, quæ licèt ſine peccato contrahatur, impedit talem conſecrationem, ideò S. Auguſtin. *lib. de Bono coniugal. cap.* 18. habet hæc verba; *etiam ſi violenta corruptio Virginis baptiſmum antecedat, non poſſe etiam poſt Baptiſmum inter Dei Virgines conſecrari.* Fateor Sanctum Auguſtinum ſimplicitèr loqui de fœmina, quæ Cathecumena fuit vitiata, & non addere expreſsè, etiam ſi violentèr ſit vitiata; loquitur tamẽ de Cathecumena vitiata ſine culpa; Ratio eſt, quia in cõſecratione Virginum non attenditur, an culpa præceſſerit, ſed an Virginitas corporalis, ſeu materialis ſubſiſtat, quia per conſecrationem ipſam ſignificatur, & ſpeciali honore afficitur, & per illam integritas Eccleſiæ triumphantis non habentis maculam repræſentatur; ex Gloſſa *in cap. Acutius* 16. *diſt.*

Si verò talis Virgo eſt certa ſe nullo modo delectationi illi conſenſiſſe, & res eſt occulta, videtur poſſe conſecrari, nam vt ait D. Thom. *art.* 1. *ad* 3. ſi contingat præter animi propoſitum, aliquo caſu mẽbri integritatem corrũpi, non magis præiudicat Virginitati, quàm ſi manus, vel pes corrumpatur, vnde talis poteſt dicere ſe incorruptam, nimirum corruptione voluntaria. Confirmatur ex S. Auguſtino *de ciuit. Dei cap.* 18. vbi dicit tali Virgini *nihil de corporis ſanctitate perijſſe*, eamquè pareus facit illi, *cuius integritatem obſtetrix ex iuſta cauſa manu velut explorans, cuius dum inſpicit, perdidit*, ſed hæc poteſt velari, ergo, & illa. Ita Leſſius *de Iuſt. & iur. lib.* 4. *cap.* 2. *dub.* 16. *num.* 115.

Ad ſeptimum; S. Thom. *in* 4. *diſt.* 38. *q.* 1. *art.* 5. *ad* 5. negat abſolutè; quia inquit propter vitandum ſcandalum non debent Eccleſiæ Sacramenta, vel ſacramentalia variari, & ſubdit, quærendum tamen eſſe remedium ad dictum ſcandalum vitandũ; quale eſt, vt accidentalibus, & publicis ſolemnitatibus retentis, quæ ſunt de ſubſtãtia Conſecrationis, mutentur; quam mutationem cenſet fieri ſufficientèr, Virginitatis nomine mutato in nomen Caſtitatis, & illius ratio eſſe videtur, quia aliàs forma huiuſmodi Conſecrationis contineret mendacium. Idem docent Angelus *verb. Conſecratio Virgin. num.* 3. Sylu. *eodem verbo num.* 2. Sed cõtra Paludanus *in* 4. *diſt.* 38. *q.* 5. *art.* 3. *concl.* 7. & S. Antonin. 3. *p. tit.* 2. *cap.* 2. quia illa fictio mendacium cõtinet in ipſo facto, quod non minus eſt clarum, quam in verbo. At hoc non multum vrget, cum non ſit mendacium formale, ſed potius quædam materialis diſſimulatio, vel occultatio; & alia falſa ſignificatio, quæ ab alijs concipi poteſt, non eſt intenta, & ideo non adeſt mendacium.

Sed poteſt dubitari, an tale remedium ſit ſufficiens, vel neceſſarium; nam eo ipſo, quod Virginitatis nomen in nomen Caſtitatis mutatur, ſuſpicionem, & ſcandalum, apud audientes generabit, maximè ſi mediocritèr ſint intelligentes; qui licèt regulariter ſint pauci, infamia tamen apud ipſos maioris eſt momenti, & ideo non videtur ſufficiens; Non videtur paritèr neceſſarium ſupradictum remedium, quia licet nominetur Virginitas, non videtur eſſe mẽdacium, nam verba legitimum ſenſum habere poſſunt, cum vnuſquiſq. cenſeatur in eo foro loqui, in quo operatur; ſic enim reus ſine mendacio negat occultum delictum, quod verè commiſit, & Iudex verè declarat innocentem eum, quem occultè ſcit nocentem, per ſententiã, ſi in iudicio non probetur; ergo ſimiliter ſine mendacio Virgo appellari poteſt, quæ in communi exiſtimatione talis eſt, non obſtante ſciẽtia contraria occulta, quia omnes intelligunt, humanum ſermonem eſſe in ſcientia humana, & exiſtimatione, & non ſemper

per ex ſe ipſa; Ita Suarez *tom.* 4. *de Relig. tract.*9.*lib.*1.*cap.*11,*num.*9.

Confirmari poteſt, nam preces, & cætera, quæ in Virginum Conſecratione adhibentur, ſolum habent vim, per modũ deprecationis factæ in perſona Eccleſiæ, & tota ſignificatio illarum cęremoniarum pendet ab Eccleſiaſtica inſtitutione; quapropter in poteſtate Eccleſiæ erit Conſecrationis formam, quando periculum grauiſſimum incommodi ita poſtulat, etiam illis accommodare, quæ publicè Virgines habentur; nam illæ quoquè ſuo modo poſſunt eſſe æterni ſponſi ſponſæ, & ſunt capaces gratiarum omnium; atquè ita affirmat Leſſius *de iuſt. & iure lib.* 4. *cap.* 2. *dubit.*16.*num.*118.

Declarat autem Suarez ſupradictam ſuam rationem *num.*10. dum ait, quod duplex obligatio ex hoc defectu occulto poteſt oriri, vel in Epiſcopo, aut Abbate ad non conſecrandam fœminam, aut in ipſa fœmina, vt non ſe ingerat Conſecrationi. Quoad primum; ſi Epiſcopus, vel Abbas ſolùm habeat notitiam lapſus per Confeſſionem ſacramentalem, certum eſt, non debere, imò nec poſſe negare Conſecrationem fœminæ petēti, quia violaret ſigillum confeſſionis; ſi autem ſciat extra Confeſſionem ſacramentalem, per ſecretã nimirum reuelationem ipſius fœminæ, ſimilitèr non tenetur ad expellendam illam (cenſet ipſe), & denegandam ei conſecrationem; Idem affirmant ſumma Confeſſorum, & Sylueſt. quos refert Suarez *loc. cit.* vbi non approbat, Epiſcopum diſpenſare poſſe in tali delicto occulto, quia non eſt neceſſaria diſpenſatio, ex eo quod ius cõmune non obliget Epiſcopum ad iudicandum de re occulta, vel ad operandum ex ſcientia adeò priuata, & occulta, præſertim cum periculo ſcandali, maximè cùm talis perſona non obſtante præcedenti lapſu, poſſit eſſe capax in ordine ad perpetuam continentiam futuram; Sed minus benè ait Suarez *loc. cit.* dũ dicit, quod nõ videtur teneri Epiſcopũ ad conſecrandã huiuſmodi fœminam, quia poteſt ſe excuſare ab illo munere, vel alio colore illam non admittere ad profeſſionem; quia vbi facienda eſt talis Conſecratio, & Monialis admittenda ad profeſſionem, niſi ex alio capite manifeſto reddatur indigna, expelli nõ debet à Conſecratione, & à Profeſſione. Loquendo verò ex parte fœminę, dicit Suarez *loc. cit.* non teneri ad petendũ talem ſtatum, etiam ſi ipſa ſola norit delictum, ſicut tenetur regularis non petere ordines, etiam ſi ſolus ſciat, ſuam irregularitatem: & Syluest. & Raymund. *loc. cit.* addunt, quod licèt Virgo conſecrata ſit, ſi poſtea occultiſſimè labatur, tenetur abſtinere ab actibus, qui ſecundum conſuetudinem Monaſterij ſolent per ſolas Virgines conſecratas exerceri; quod non approbo cum Suarez *ſupra*, quia eſt onus intollerabile, ac proinde incredibile; præſertim cum nec poſſit ſatis oſtendi præceptum expreſſum, nec ſit res tam neceſſaria, vt propter illam vitandam obliganda fuerit fœmina ad ſe infamandum; imò quamuis occultus lapſus profeſſionem hanc præcedat, non cenſeo cum eodem Suarez obligandam fœminam ad ſe priuandum illo ſtatu, non ſolum quando ſine infamia id vitare non poteſt, ſed etiam ſi abſq. infamia poſſit alium ſtatum viuendi accipere; Probatur prima pars ab eodem Suarez; quia etiam cenſuram occultam non tenetur homo ſeruare, quando non poteſt id facere ſine graui infamia; ſecunda verò pars patet ex eo, quia non tenetur quis ſe priuare tanto bono ſpirituali, quantum eſt ſtatus perfectionis, propter crimẽ occultum. Ratio autem à poſteriori eſt, quia iura non imponunt hoc impedimentum, tanquam pœnam, vel irregularitatẽ incurrendam ipſo iure, ſed præcipiunt Prę latis, ne conſecrent fœminam corruptã, ergo quando res occulta eſt, non tenetur fœmina corrupta ſe abſtinere, ſed poteſt in exteriori foro, ita ſe genere, ſicut in cõmuni opinione habetur, vt ſupponunt S. Thom. & alij, qui dicunt conſecrari poſſe, mutato nomine Virginitatis, in nomen Caſtitatis.

Ad octauum, Reſpondeo cum S. Tho. *loc. cit. q.*152. quod poterit conſecrari, cũ nullũ cenſeatur præiudicium illatũ Virginitati fuiſſe. Idẽ docet Maiol. *loc. cit. n.*35.

Ad

Ad nonum Reſpondent Caietanus *in ſum verb. virginum conſecratio*. Fumus *eodem verb. num.* 3. Syluest. *verb. Conſecratio virginum num.* 2. Eman. Sà *verb. cõſecratio num.* 6. Lezan. *tom.* 1. *cap.* 25. *num.* 10. Leſſius *de iuſt. & iur. lib.* 4. *cap.* 2. *dub.* 16. *num.* 120. puellam, quæ hoc modo, vel etiam accedente contactu externo pollu ta fuit, ſi carnis integritatẽ retineret, poſſe velari. Ratio eſt, quia re vera adhuc Virgo eſt, cum retineat integrum Clauſtrum. Tum quia, etſi coram Deo non ſit Virgo, nec Laureolam habitura, apud homines tamen Virgo cenſetur; omnes enim vocant Virginem, quæ clauſtrum virginale retinet illæſum, etiam ſi ſæpiùs intra ſe ſpermatis effuſione ſit contaminata; quãuis enim non ſit Virgo virtute, eſt tamen Virgo ſtatu, vt inquit Caietanus; Vnde Eccleſia, quæ vtitur nominibus, vt pluries, idem per nomen *virgo, & virginitatis* intelligit, quod vulgo intelligi ſolet: cuius ſignum eſt, quod in Pontificali Romano, vbi de hac conſecratione agitur, non dicatur interroganda de aliqua contaminatione, ſed *de vita, cõſcientia, & carnis integritate*, vt notat Caietanus; Itaque Eccleſia non, niſi carnis integritatem requirit.

Alij tamẽ dicunt, quod ſi Monialis per vehementem cogitationem (excitante calore naturale) voluntariè ſemen effuderit, remanente Clauſtro pudoris integro, carnis integritatem, & Virginitatem amittit, meritò tãquam corrupta (etiam ſi occultè) à Conſecratione eſt reicienda. Ita S. Thom. *loc. cit.* nam certum eſt, quod nõ maneat Virgo & neq. præmium, nec Coronam mereri debet; per carnis enim corruptionem, ſiuè à maſculo, ſiuè à fœmina, ſeù ſponte, vel ab aliquo extraneo mouẽte corpus, violatio facta ſit, indignam ſacro Velo reddit Monialem, ex eodem S. Thom 2.2. *q.* 152. *art.* 1. *ad* 4. & Maiol. *loc. cit. num.* 31. & Piſanella *verb. virginis Conſecratio* & dicunt, quod adeò verũ eſt, vt ſi ſcandalum naſceretur ex eo, quod cõſecratio negatur, tamen erit omninò neganda, & ſcandalum permittendũ, ex eodem S. Tho. *in* 4. *diſt.* 38. *q.* 1. *ar.* 5. Mirand. *loc. cit. ar.* 8. *conc.* 1. Aluar. Pelag. *de plan. Eccleſ. cap.* 48. Soto *in* 4. *diſt.* 38. Nauarr. *lib.* 3. *conſ.* 4. *de regul. conſ.* 4.

Aduertunt inſuper, ne ſcandalum oriatur, poſſe Prælatum deludere Monialem ſic corruptam, quæ conſecrari cupit, & poſtulat, ommittendo ſubſtantialia verba, dum exercet externa Cæremonialia, Maiol. *loc. cit.* vbi citat, & ſequitur Albericum Hoſtiẽſem, Syluestrum, Goffredum, & Piſanellam; idem tenent Mirand. *loc. cit. conſ.* 1. *in fin.* & Barboſ. *de iur. Eccleſ. lib.* 1. *cap.* 44. *num.* 16. & Hieron. Roder. *in cõpend. qq. regul. reſol.* 32. *num.* 3. qui ait, quod ſi Epiſcopus, vel Prælatus ſciat ſub ſigillo Confeſſionis Monialem eſſe corruptam, ne peccatum extra Confeſſionem aperiatur, & publicetur, debet in Conſecratione, & functione illa accipere in mẽte verbum Virginitatis, pro verbo Caſtitatis, vel Caſtitatem ſignificante, ad ſcandalum, & mendacium euitandum: idem docet Nauarr. *libr.* 3. *conſil. titul. de ſtat. monac. conſ.* 5. Leſſius *de iuſtit. loc. citato* Nald. *in ſum. verb. Monialis num.* 6. & Syluest. *verb. mendacium*, & Hieron. Roder. *loco citato*, qui dicunt, quod non Virgo, etiam ſi Virginitatem animæ non amiſerit, nec Laureolam; non eſt conſecrãda; imò Monialis etiam ſi occultiſſimè integritatem perdiderit per quandam fortè vehementem pollutionem voluntariam, peccat grauiſſimè petendo Velum Conſecrationis: non tenetur tamen in tali caſu ſe diffamare extra Confeſſionem, ſed poteſt in exteriori foro, ita ſe gerere, ſicut in communi opinione habetur, vt diximus. Lezan. *in ſum. tom.* 1. *capit.* 25. *num.* 10. Idem dicendum eſt de Moniali corrupta, quæ perceptura eſt Velum Prælationis; quia naturali inſtinctu non debet ſe infamare; poterit verò ſe excuſare, recuſando officium Abbatiſſatus acceptare, allegando rationes, & cauſas; quibus honori ſuo conſulatur, ex Lauorio *loco citato num.* 15. & Luca Caſtellino *in tract. de elect. cap.* 17. *num.* 36.

QVAE-

QVÆSITVM V.

Velare, Benedicere, & Conſecrare Virgines, cuius ſit munus.

SVMMARIVM.

1 *Conſecratio Virginum Epiſcopo ex officio conuenit.*
2 *Conſecratio Virginum eſt quædam ſpiritualis deſponſatio cum Chriſto.*
3 *Epiſcopus conſecrat Virgines, tamquam Paranymphus, & Amicus Chriſti.*
4 *Conſecrationis Virginum munus delegare non poteſt Epiſcopus non habenti Ordinem Epiſcopalem.*
5 *Vicarius Epiſcopi non poteſt Conſacrationem exercere, niſi ſit Epiſcopus.*
6 *Summus Pontifex ſimplici Sacerdoti poteſt demandare munus conferendi Velum Conſecrationis Virginum.*
7 *Abbates aliqui ex Priuilegio Moniales ſibi ſubditas conſecrant, etiam cum pompa ſolemni.*
8 *Vallis Vmbroſæ Abbas Generalis Moniales ſibi ſubditas ab immemorabili tempore conſecrat.*
9 *In Conſecratione virginum Regularibus ſubiectarum, earum Prælati debet Cæremonijs vti, quæ ab Epiſcopo faciendæ præſcribuntur.*
10 *Abbatiſſæ, & Sanctimoniales non poſſunt velare virginem, vel viduam.*

1 EPiſcopo competere ex officio Conſecrationem Virginum, docuerunt Gelaſius *cap. deuotis* 20. *q.* 1. quod communiter ad hoc allegatur, vt patet ex Paludano, Syluest. & alijs. S. Iſidorus *in cap. perlectis* 25. *diſt* & S. Leo *in cap. quamuis* 68. *dict. & cap. Iuuenculas* 20. *num.* 1. idq. affirmant Sbroz. *de Vicar. Epiſcop. lib.* 2. *quæſt.* 8. *num.* 1. Azor. *inſtit. moral. par.* 1. *lib.* 12. *cap.* 20. *quæſt.* 6. Hieron. Roder. *in compend. qq. regul. reſol.* 32. *numer.* 2. Barboſ. *de officio, & poteſtat. Epiſc. alleg.* 27. *num.* 51. *&* 55. Benedictus Bommatthæius *de modo conſecrandi virgines cap.* 4. *numer.* 1. & Suarez *tom.* 4. *de relig. tract.* 9. *cap.* 11. *num.* 12. vbi aduertit, quod *in dict. cap. deuotis* non dicitur expreſsè, ſed indefinitè, ſeù paſſiuè, ſcilicet, vt Virgines non Velentur niſi intra quædam tempora; deinde adduntur, hæc verba *viduas autem velare Pontificum nullus attentet*; quæ intelliguntur de Velo Conſecrationis, ergo ſupponit illa prohibitio, adæquatum miniſtrum huius Velationis eſſe Epiſcopum. Tum quia in alijs decretis, vbicunquè fit mentio miniſtri huiuſmodi Conſecrationis, ſolus Epiſcopus nominatur. Tum quia in Pontificali Romano de Cõſecratione Virginum, Epiſcopus huius Conſecrationis miniſter ſupponitur; & rationem rationis aſſignat S. Thom. *in* 4. *diſtinct.* 38. *quæſt.* 1. *art.* 5.
2 *in corp.* quia Conſecratio eſt ſpiritualis quædam deſponſatio cùm Chriſto, per quam repræſentatur deſponſatio ipſius Chriſti cum Eccleſia quoad illius incorruptionem, & ideo ſolus Epiſcopus, cui cura Eccleſiæ committitur, Virgines de-
3 ſponſat Velando non ibi, ſed Chriſto, quaſi ſponſi Paranymphus, & Amicus. Poteſt aſſignari alia conſimilis ratio; nam ſi Reginæ, quæ deſponſantur Regibus tẽporalibus benedicuntur ab aliquo Cardinali Epiſcopo, vel magno Prælato; meritò Virgines, quæ æterno Regi copulantur, debent ab Epiſcopo, ſiue alio ſimili Prælato magno benedici.

Quapropter ſub nomine Epiſcopi hic compræhenduntur quatuor gradus Ordinis Epiſcopalis, nempe Epiſcopi, Archiepiſcopi, Primates, & Patriarchę, *ex cap. Cleros.* 21. *diſtinct.* & Gloſſ. *ibidem*, qui omnes compræhenduntur in Pontificali Romano ſub hoc verbo *Pontifex*, vt aduertit Bommatth. *loc. cit. nu.* 2.

Dixi competere hoc munus Conſecrationis Epiſcopo *ex officio*, quia aliqui Doctores aſſerunt huiuſmodi Conſecrationem non eſſe Ordinis Epiſcopalis, cum multi non ſolum Archipresbyteri, Præpoſiti, & Abbates, alijquè ſub alio titulo nũcupati, Regulares, vel ſæculares perpetui vtentes Mitra, & baculo; verùm etiam Abbates, & Priores ad tempus electi, nõ

benedicti

benedicti, nec mitrati, cōtinuò hoc munus Conſecrationis, ſiue Velationis erga Virgines eorum iuriſdictioni ſubiectas, cum eadem ferè ſolemnitate exercēt, excepto tamē vſu Pontificalium. Ita Bommath. *loc. cit.* & Polacc. 2. *part. vacatio. epid. c.* 5. *num.* 5.

4 Verùm mihi videtur dicendum cum communi Theologorum ſententia, non poſſe ab Epiſcopo huiuſmodi Conſecrationis munus delegari non habenti Ordinem Epiſcopalem, quia eſt actus Ordinis; non tantùm Iuriſdictionis; ita vt neque Epiſcopus electus, & confirmatus, nondum tamē conſecratus, poſſit talem Conſecrationem exercere, & per conſequens nec Prouinciales Religionum, alijq. ſimiles Prælati habentes iuriſdictionem Epiſcopalem, vt colligitur *ex cap. aqua de Conſecratione Eccleſ.* vbi Gregor. III. vult, Epiſcopum non habere poteſtatem delegandi hoc munus presbytero, quia ei non valet impertiri actus Ordinis Pontificalis; & in Concilio Pariſienſe ſub Gregorio IV. cap. 41. ſic ſtatuitur;

Quorumdam relatu didicimus, quaſdam Presbyteros ſuæ menſuræ immemores, imò Canonicæ auctoritati reſultantes, in tantam audaciam prorupiſſe, vt ſacrarum Virginum conſecratores exiſterent. Et hoc ad negligentiam Epiſcoporum pertinere dubium non eſt. Quod quia canonicæ auctoritati minimè cōtendat, ne vlterius quiſpiam Presbyterorum id facere præſumat, prorſus inhibemus. Quod ſi fortè, quod non optamus, aliquis Presbyterorum id facere præſumpſerit, vtpotè canonicæ auctoritatis transgreſſor, irrectabiliter feriatur. Idem habetur *in d. capitulo perlectis* 25. *& dicto cap. ſi iubet* 26. *quæſt.* 6. *& c. Presbyter* 26. *q.* 6. & Gloſſ. *in cap. omni tempore de conſecr. diſt.* 4. quod docent etiā Sbroz. *de Offic. vicar. lib.* 2. *q.* 8. *nu.* 2. & Barboſ. *de offic. & poteſt. Epiſcopi par.* 3. *allegat.*

5 27. *num.* 55. dicentes, etiam Vicarium Epiſcopi Conſecrationē huiuſmodi exercere non poſſe, niſi eſſet Epiſcopus.

6 Summus Pontifex verò poteſt hoc benedictionis, ſeù Conſecrationis officium ſimplici Sacerdoti demandare, *ex cap. peruenit diſt.* 95. vbi Gloſſ. & Maiol. *loc. cit.*

7 *numer.* 38. ac per conſequens Abbatibus, alijſquè Prælatis per ſpecialia Priuilegia idem munus impertiri, ſicut de facto conceſſit multis Abbatibus, vt Moniales ſibi ſubditas velent, & Conſecrent, etiam cum Pompa ſolemni, (vbi viget cōſuetudo,) iuxta laudabilem Cæremoniam in Pontific. Romano *loc. cit.* deſcriptam.

8 In mea Congregat. Vallumbroſana, vt retuli *to.* 1. *de Iur. Abbat. diſp.* 22. *q.* 6. Abbas Generalis Moniales ſibi ſubiectas ab immemorabili tempore conſecrat; Et in cōgregatione Camaldulenſi idipſum à Generali obſeruatur, quod à Sede Apoſtolica ſæpè approbatum fuit, & à Sacris Cardinalium Congregationibus, & ſignantèr Rituum ſub die 1. Iulij 1601. teſte Barboſ. *in Collect. Bullar. verb. Monialis.* 1. in vna Camaldulen. ſub his verbis, *Moniales Conſecrare, ſi ſpectet ex priuilegio ad Superiores Regulares, debent ſeruari in earum Conſecratione omnes Cæremoniæ, quæ in Conſecratione virginum ab Epiſcopo facienda præſcribuntur.* Et hoc eſt maximè ab Abbatibus animaduertendum, vt in re tanti momenti ſint vniformes.

9 Ex quibus infertur, non poſſe Abbatiſſam Moniales Virgines, vel Viduas Velare, vt in decretis Eutychiani Papæ, quæ referuntur in *tom.* 1. *part.* 1. *Conciliorum Generalium à Seuerino Bino collectorum* ſub anno Chriſti 275. ſancitur, *Nihilominus etiam in quibuſdam locis inolitum inuenimus vſum ſtultitiæ plenum, & Eccleſiaſticæ auctoritati contrarium, eo quod videlicèt nōnullæ Abbatiſſæ, & aliquæ ex Sanctimonialibus, viduis, & puellis virginibus contra fas velum imponere præſumant, & ideo nonnullæ iniuſtè velatæ putant ſe liberiùs ſuis carnalibus deſiderijs poſſe ſeruire, & ſuas voluptates explere. Quapropter ſtatuimus, vt ſi Abbatiſſa, aut quælibet Sanctimonialis, poſt hanc diffinitionē in tantam audaciam proruperit, vt aut viduam, aut puellam virginem velare præſumat, iudicio canonico vſquè ad ſatisfactionem ſubdatur.*

Item in Concilio Pariſienſe ſexto ſub Gregorio IV. *can.* 49. ſic ſancitur. *Inter cætera,*

cætera, quæ contra Religionem Chriſtianã in Eccleſia Chriſti fieri cognouimus, non minus emendatione, & congrua correctione dignum inuenimus, quod quædam Abbatiſſæ, & cæteræ Moniales, non ſolùm viduas, ſed etiam Virgines puellas velare ſolitæ ſint, quod quantum ſexui fœmineo illicitum, & à Religione Chriſtiana, ſit alienum, omnis, qui ſanum ſapit, facile aduertit. Penè igitur in omnibus Monaſterijs puellaribus huiuſcemodi velatas inuenies. Idcirco etenim huiuſmodi hoc modo potiùs, quàm à Sacerdote velari volunt, quia clãculò ſe corrumpunt, nihil ſibi obeſſe ad peccandum tale velamentum putant. Ita ergo idem illicitum, & temerarium factum habetur in vſu, vt vix, aut viduæ velari à presbyteris, aut puellæ virgines conſecrari expectant à Pontificibus. Nulli quippe dubium eſt, quin hoc factum ex toto à diuina abhorreat auctoritate, & ad negligentiam quorumdam pertineat Sacerdotum: verùm ne deinceps fieri præſumatur, omnes in commune inhibendum decreuimus. Ac ſi fortè, aut Abbatiſſa, aut alia quælibet ſanctimonialis poſt hãc definitionem in tantam audaciam proruperit, aut viduam, aut puellã virginem velare præſumat, congrua ab Epiſcopo ſuo correctione coerceatur, & pœnitentiæ canonicæ vſque ad ſatisfactionem ſubdatur. Et tandem in Concilio Aquiſgranenſe ſub anno 789. *can.* 76. Epiſcopis, & Abbatibus ſic præcipitur. *Auditum eſt, aliquas Abbatiſſas contra morem Sanctæ Dei Eccleſiæ, benedictiones, cum manus impoſitione, & ſignaculo Sanctæ Crucis, ſuper capita virorum dare, nec non, & velare virgines, cum benedictione Sacerdotali, quod omnino à vobis Sanctiſſimi Patres in veſtris Parrochijs illis interdicendum eſſe ſcitote.*

QVÆSITVM VI.

Quo tempore, & loco habenda ſit Virginum Benedictio, & Conſecratio,

SVMMARIVM.

1 *Conſecratio Virginum debet fieri ſtatutis temporibus.*

2 *Conſecratio Virginum fieri debet in Epiphania Domini, in Albis Paſchalibus, & Natalitijs Apoſtolorum, ac in diebus Dominicis.*

3 *Conſecratio Virginum imminente aliqua neceſſitate haberi poteſt quolibet tempore.*

4 *Conſecratio Virginum in Eccleſia exteriori eſt habenda, aliquando verò in interiori iuxta locorum conſuetudinem.*

1 QVoad primam partem, ſciendum eſt, Velum Conſecrationis Virginibus dari non poſſe niſi ſtatutis temporibus à iure definitis, vt habetur *in cap. deuotis cit. & cap. virgines 20. quæſt. 1.* vbi
2 prohibentur Virgines conſecrari, niſi in die Epiphaniæ Domini, aut in Albis Paſchalibus, ideſt intra hebdomadam Paſchę Reſurrectionis, vt Gloſſa exponit; licèt alia litera habeat; in Sabbato Paſchę; vel etiam in Natalitijs Apoſtolorum. In Cõcilio verò Lateranen. ſub Alexandro III. prout habetur *in cap. 1. de tempor. ordin.* conceſſum eſt, vt omnibus Dominicis diebus liceat Conſecrare Virgines; & conſuetudo hoc extendit ad alias ſolemnes feſtiuitates, vt aduertit Turrecremat. *in d. cap. deuotis q. 4.* & ita in hoc conſulẽda eſt, & ſeruanda conſuetudo.
3 In neceſſitate tamen, & imminente aliquo languore quocunque die velari poſſunt, vt ibidem dicitur. Videantur Salzed. ad Bernard. *in pract. cap. 26. verſ. virginũ.* Suarez *tom. 4. de Relig. tract. 9. cap. 11. num. 13.* Bommatth. *loc. cit. cap. 6.* Pollac. *loc. cit. cap. 5. in fine.* Barboſ. de iure Eccleſ. cap. 44. num. 17.

Piſcara *in praxi Cæremon. lib. 2. cap. 7. num. 1.* ait, Virginum benedictionem, non niſi in die Dominico, & intra Miſſarum ſolemnia fieri debere, vt elicitur ex Pontific. Roman. *loc. cit.*

4 Si verò de loco ſermo ſit, dico S. Congreg.

greg. Rituum *in vna Hieracen.* 27. *Iulij* 1627.ex eod. Barboſa *loc.cit.* decreuiſſe, Cōſecrationem fieri poſſe in Eccleſia exteriori. Idem probat Bommatth. *loc. cit. capitul.* 7. referens in aliquibus locis ex iuſtis, & rationabilibus cauſis introductum fuiſſe,ex Sacræ Congreg. Cardinal. reſcripto,quod Moniales conſecrandæ,nō egrediantur de Clauſura,& in Eccleſia interiori conſecrentur à Prælato exiſtente ad feneſtellas.

QVÆSITVM VII.

De modo,& forma ſolemnitèr Benedicendi,& Conſecrandi Virgines.

SVMMARIVM.

1 *Præparanda pro Virginum benedictione.*
2 *Ordo procedendi ad Miſſam.*
3 *Virgines benedicendæ, quomodo ad Epiſcopum duci debeant.*
4 *Quomodo ab Epiſcopo vocandæ.*
5 *Quomodo interrogandæ.*
6 *Litaniæ quomodo dicendæ.*
7 *Virgines veſtibus, coronis, & annulis benedictis ornatæ, ad Epiſcopum quomodo accedant.*
8 *Cantanda ſuper Virgines in veli impoſitione.*
9 *Virgines deſponſantur, eiſque annulus imponitur.*
10 *Ab Epiſcopo vocatæ; quomodo coronentur.*
11 *Anathema pronunciandum*; *oblatio, & Miſſa proſequenda.*
12 *Virgines communicantur.*
13 *Facultas virginibus danda.*
14 *Virgines à Pōtifice Abbatiſſæ præſentādæ.*

1 PRæparentur pro Virginibus benedicendis, & conſecrandis veſtes,vela, annuli, & coronæ ſingulis tradendæ. Deputentur Matronæ,quæ Virgines aſſociare debeant. Ordinetur in ipſa Eccleſia, præter alia Altaris ornamenta, Credentia cum paramentis Pontificalibus, & reliqua neceſſaria pro Epiſcopo celebraturo;item pro ipſis Virginibus conſecrandis papilio, ſiue alius locus congruus, ad quem Virgines ipſæ conuenire debent, & ſuo tempore veſtibus benedictis indui.

2 Hora congrua Epiſcopus ad Eccleſiam conueniens,Pontificalibus indutus,procedet ad Miſſam, quæ erit de die cum Collecta pro Virginibus ſub vno *Per Dominū noſtrum,&c.*

3 Dicto Graduali, Epiſcopo ſedente in Faldiſtorio ante medium Altaris, Virgines in veſtibus,quibus in Monaſterio vti conſueuerant,ſine mantellis,& ſine cucullis, è Monaſterio egreſſæ, ſingulæ aſſociatæ à duabus Matronis ſenioribus è propinquis,Eccleſiā ingrediuntur. Archipresbyter ſuperpelliceo,& Pluuiali indutus, cantat Antiphonam *Prudentes virgines*, tunc ipſæ accendunt cereos ſuos,& progrediūtur binę,& præcedente Archipresbytero, procedunt ad Altare maius extra Chorū, ita tamen,vt Epiſcopum ſedentem ad Altare à longe poſſint videre, ibique genuflectunt; deinde Archipresbyter petens ab Epiſcopo, vt illas benedicat,& Epiſcopo dicenti, *ſcis illas eſſe dignas?* reſpondet, prout in Pontificali *pag.* 188.

4 Vbi Epiſcopus dixerit circumſtantibus *Auxiliante Domino*, &c. vocat Virgines in cantu dicens *venite*, cui Virgines reſpōdent *Et nunc ſequimur*, & ſtatim ſurgentes ſeriatim accedunt vſque ad introitum Chori,exterius tamen genuflectentes;poſtea Epiſcopus ſecundò eas vocans in cantu altius dicit *Venite*, & ipſæ reſpondent, *Et nunc ſequimur in toto corde*, & procedentes ad medium Chori genuflectuntur: tertiò tādem altiori tono eas vocat dicēs, *Venite filiæ, audite me, timorem Domini docebo vos*, & ipſæ ſurgentes reſpondent; *& nunc ſequimur*, &c.& magis appropinquantes aſcendunt Presbyterium,vbi omnes ante Pontificem genuflectunt,& capita profundè vſque ad terram inclinant: deinde ſingulæ ſucceſſiuè caput aliquantū erigentes,cantant *ſuſcipe me*,&c. prout in Pontificali *pag.* 190.Quibus Verſis cantatis,ſingulæ ſurgentes à Matronis coram Epiſcopo ordinantur ad modum coronæ.

5 Quibus peractis, Epiſcopus communiter eas interrogat *Vultis in ſanctæ Virginitatis*

nitatis propoſito perſeueraret & ſingulæ reſpondent *Volumus*;& deinde quælibet ante Pontificem genuflexa, manibus iunctis inter ambas manus Pontificis interrogata ab eo, *Promittis te Virginitatem perpetuò ſeruare?* reſpondet, *Promitto*; & Epiſcopus dicit *Deo gratias*: & illa oſculata manu Pontificis,recedens genuflectit in loco ſui Ordinis, & ſic per Ordinem, omnes genuflexæ interrogatæ, *Vultis benedici?* reſpondent *Volumus*.

6 Epiſcopo ante Altare in Faldiſtorio procumbente, miniſtris hinc inde genuflexis, & Virginibus ad modum coronæ poſt Pōtificem ſuper tapeta proſtratis; dicuntur à Cantoribus Litaniæ, in quibus poſt Verſ. *Vt omnibus fidelibus defunctis*, &c. dicitur Verſus, *Vt has præſentes ancillas tuas*, &c. Interim Epiſcopus ſurgens cum Mitra;Baculum ſiniſtra tenens,eas benedicit, deinde iterum procumbens proſequitur Litanias,vſque in finem;ipſiſque completis pariter genuflexus ante Altare ſine Mitra, inchoat Hymnum *Veni Creator Spiritus*.

7 Poſt Hymnum Virgines recedunt ad locum congruum pro eis paratum, & interim Epiſcopus benedicit earū veſtes, Vela, Annulos, & Coronas, prout in Pont. *pag.* 192. Quibus ad ipſas delatis, demiſſis quotidianis veſtibus, induuntur; deinde binæ,& binæ redeunt ad Pontificem, cantantes Reſponſorium *Regnum mundi*, &c. & ante Altare coram Pontifice ad modum coronæ genuflectunt; Epiſcopus verò ſurgens depoſita Mitra,cōuerſus ad Virgines dicit Orationem *Reſpice Domine*, &c. ſubdens extenſis manibus Præfationem, prout in Pontificali *pag.* 196.

8 Completa Præfatione Pontifex accepta Mitra inchoat Reſpōſorium *Veni electa mea*,&c. vt in Pontif. pag. 209 & dum cantatur, ſedet cum Mitra.Dicto Reſponſorio ſurgunt Virgines, & duæ primæ ex eis coram Pontifice genuflexæ cantant Antiphonam *Ancilla Chriſti ſum*, &c. qua dicta, Pontifex tertiò interrogat eas de propoſito Virginitatis, illis reſpondentibus *Volumus*;& tunc imponitur Velum ſuper caput cuiuſlibet, quod dependeat ſuper ſcapulas; & ſuper pectus, & vſque ad oculos ſingulis, dicens *Accipe*, &c. & ipſę cantant Antiphonam *Poſuit ſignum*, deinde à Matronis ductæ redeunt ad loca ſui ordinis. Omnibus velatis Pontifex depoſita Mitra ſurgens conuerſus ad eas dicit ℣. *Dominus vobiſcum*,cum Oratione *Famulas tuas*,&c prout in Pont. *pag.* 211.

9 Completa Oratione Pontifex accepta Mitra ſedēs,vocat Virgines incipiens Antiphonam *Deſponſari*,&c.qua completa, binæ à Matronis deducuntur ante Pontificem, qui accipiens annulum dextera manu ſua, & dexteram Virginis cum ſua ſiniſtra,mittit annulum digito annulari cuiuſlibet, dicens, *Deſponſo te*, &c. quo facto ambæ ſimul genuflexæ cantāt Antiphonā *Ipſi ſum deſponſata*, & redeunt cum Matronis ad loca ſua; vbi genuflexæ,ſimul leuantes in altum, & oſtendentes dexteras manus,cantant Antiphonam *Annulo ſuo*, &c. Deinde Pontifex cum Mitra ſurgens illas benedicit dicens: *Benedicat vos*, &c. prout in Pont. *pag.* 213.

10 Pontifex ſtans. cum Mitra vocat Virgines cum cantu, dicens Antiphonam *Veni ſponſa Chriſti accipe*, &c. quæ dum cantatur, Pontifex ſedet cum Mitra. Et ipſæ binæ à Matronis ductæ coram Pontifice genuflexæ,accipiūt ſingulæ ſuam Coronam, quam cum imponit,Pontifex dicit *Accipe Coronam*,&c. deinde ambæ ſimul decantant Antiphonam *Induit me Dominus*, &c. qua cantata reducuntur à Matronis ad loca ſua. Omnibus coronatis,& ad loca ſua reductis, ac ſtantibus Pontifex, depoſita Mitra, ſurgens ad ipſas conuerſus dicit Verſ. *Dominus vobiſcum*, cum Oratione *Da quæſumus*, &c. poſtea omnibus genuflectentibus Pontifex ſtans, vt prius ſubdit orationem *te inuocamus*, &c. qua completa Virgines ſurgentes cantant Antiphonam *Ecce quod concupiui*, &c. Pontifex iunctis ante pectus manibus dicit ſuper Virgines ſtantes, & humiliter inclinātes benedictionem *Deus plaſmator*,&c. & poſtea illis genuflectentibus, ipſe accepta Mitra ſtans ſubdit aliam benedictionem *Benedicat vos*, &c.prout in Pont.

11 Poſt benedictionem Pontifex ſedens cum Mitra pronunciat anathema; ne quis

eas

eas à diuino ſeruitio abducat, dicens: *Auctoritate Omnipotentis Dei*, &c. prout in Pont *pag.* 219. ac deinde manentibus ipſis in ordine ſuo, proſequitur Miſſam, vſquè ad Offertorium incluſiuè, Deinde quælibet ante Epiſcopum ſedentem in faldiſtorio accedens, genuflexa offert cereum accenſum, & Epiſcopus proſequitur Miſſam, in qua conſecrantur Hoſtiæ pro Virginibus, & dicitur pro ipſis Oratio, cum Oratione diei ſub vno *Per Dominum, noſtrum* &c.

12 Communicato Pontifice, & ipſæ binæ accedentes ante eum genuflexæ ſacram communionem ſumunt, deinde cantant ſimul omnes Antiphonam *Mel & lac*, &c. prout in Pontif. Perficitur deinde Miſſa, in qua dicitur Poſtcommunio pro Virginibus cum Oratione diei ſub vno *Per Dominum*, &c. & in fine Pontifex dat ſolemnem benedictionem.

13 Data benedictione, ſi viſum fuerit, vbi eſt conſuetudo, poterit Pontifex dare facultatem Virginibus benedictis incipiendi Horas Canonicas, & legendi Officium in Eccleſia dicens ſuper ipſas Orationem *Exaudi*, &c. Deinde accepta Mitra tradit illis Breuiarium, quibus ambabus manibus ipſum tenentibus dicet *Accipite*, &c. Poſtmodùm ſurgens Mitra depoſita, & conuerſus ad Altare inchoabit Hymnum *Te Deum laudamus*: quo completo dicitur Verſ. *Confirma*, & ſtans in cornu Epiſtolæ ex libro ſuper Altari repoſito, dicit Orationem *Actiones*, &c. prout in Pontif.

14 Virgines conſecratæ ad portam Monaſterij genuflexæ præſentantur Abbatiſſæ à Pontifice dicente *Vide*, &c. prout in Pontificali: tandem Pontifex ad Eccleſiam reuerſus deponit ſacras veſtes, & recedit in pace.

Obſeruandum tamen hoc loco eſt circa praxim huius cæremoniæ, quod in Neapolitana Ciuitate, quæ pluribus eſt Sanctimonialium locis referta, nequaquam, cum Moniales ipſæ velantur, ac benedicuntur, ſepta Monaſterij egrediuntur, ſed in loco, quo ſacra Communione refici ſolent, omnia ante Epiſcopum ritè perficiuntur, atque ibidem, videlicet in ipſa interiori Eccleſia eriguntur papiliones, nec à Matronis, ſed à Sanctimonialibus eiuſdem Monaſterij benedicendæ ante Epiſcopum ducuntur; ſtrictiſſimum clauſuræ ius Sacri Tridentini Concilij, ac Summorum Pontificum decretis firmatum in ſuo vigore, ac robore conſeruantes. Hæc Piſcara.

QVÆSITVM VIII.

Vtrum Conſecratio Virginum reiterari poſſit.

SVMMARIVM.

1 *Conſecratio Virginum non eſt iteranda.*
2 *Abbates ſemel benedicti, ſi ad aliam Abbatiam eligantur non ſunt iterùm benedicendi.*
3 *Benedici non ſolent coniuges ſemel benedicti.*

1 MIranda *de ſacris Monialibus q.7.artic. 7. in concluſ. verſ. ſecundo probatur*, ait, Conſecrationem non eſſe iterandam, quod affirmat ex communi opinione, quam refert, & ſequitur Gloſſ. *in Clementin. Attendentes §. ſtatuimus de*
2 *ſtat. Monachor.* & ratio eſt, quia Abbates ſemel benedicti, ſi deinde ad aliam Abbatiam eligantur, non ſunt iterùm benedicendi, ex Nauarr. *conſil. 2. de ſacramen. non iterand.* Emanuel Roder. *qq. regular. tom. 1. q. 12. articul. 3.* Azor. *prima part. inſtitut. Moral. lib. 12. cap. 20. quæſit. 4. & lib. 13. cap. 10. quæſ. 4.* Paulus Laiman *in canon. quæſt. de Prælat. electiona. quæſt. 215.* Barboſ. *in collect. in dicta Clementin. Attendentes num. 10.* & Piaſec. *in prax. Epiſc. par. 1. cap. 2. num. 3.* de qua re egi *tom. 1. de Iur. Abbat. diſput. 11. quæſ. 6.*

3 Tum quia coniuges denuò benedici non ſolent; ſi ſemel benedictionem nuptialem acceperunt *cap. 1. & 2. de ſecundis nuptijs*; ergo à ſimili Virginum Conſecratio non erit iteranda.

DISPVTATIO XXVIII.

De Electione Abbatiſſarum.

Quæſitum I. Ad quem ſpectet Abbatiſſæ, ſeu Prioriſſæ electio.

Quæſitum II. De qualitatibus Monialis eligendæ in Abbatiſſam.

Quæſitum III. De modo, forma, & cęremonia eligendi Abbatiſſam.

Quæſitum IV. Abbatiſſæ electio an fieri debeat per vota ſecreta.

Quæſitum V. Vtrum in electione Abbatiſſæ omnes Moniales concurrant.

Quæſitum VI. Vtrum Epiſcopi, & alij Superiores Monialium aliquod ius ſibi vendicent in electione Abbatiſſæ.

Quæſitnm VII. de Excommunicatione contra eos, qui vocati ad dirigendas Moniales in electionibus, non abſtinent ſe ab ijs, ex quibus diſcordię oriri, vel ortæ nutriri poſſunt circa electiones.

Quæſitum VIII. An Electio Abbatiſſę poſſit à Monialibus compromitti.

Quæſitum IX. Quot ſuffragia requirantur ad canonicam Abbatiſſæ electionem.

Quæſitum X. Electio Abbatiſſæ quomodo ſit publicanda.

Quæſitum XI. Vtrum Monialis illegitima poſſit eligi in Abbatiſſam.

Quæſitum XII. Vtrum Vidua, aliauè Mulier non virgo eligi poſſit in Abbatiſſam.

Quæſitum XIII. An Monialis bigama poſſit eligi in Abbatiſſam.

Quæſitum XIV. Moniales deſcendẽtes ex maculato genere, An poſſint eligi in Abbatiſſas.

Quæſitum V. Vtrum mulieres infames eligi poſſint in Abbatiſſas.

Quæſitum XVI. De quibuſdam alijs impedimentis excludentibus Monialem ab officio Abbatiſſatus.

QVÆSITVM I.

Ad quem ſpectet Abbatiſſæ, ſeu Prioriſſæ electio.

SVMMARIVM.

1 *Electionis Ius in propriam Abbatiſſam, ſeu Prioriſſam habent Moniales.*

2 *Electio Abbatiſſæ, ſeu Prioriſſæ ſpectat ad Monaſterium Monialium.*

3 *In electione Abbatiſſæ ſeruandæ ſunt Conſtitutiones ſingulorum Ordinum, & Monaſteriorum.*

1 CVm Moniales habeant ius eligendi earum Superiorem, ſiue Abbatiſſa, ſiue Prioriſſa vocetur, *ex capitul. idemnitatibus de election. in 6.* & ibi commu-
2 nitèr Doctores; dicendum eſt, cum Mirand. *de ſacris Monial. q. 7. art. 1. concl. 1.* & Lauorio *variarum Lugubrat. titul. 4. cap. 23. num. 2.* Abbatiſſæ, ſeu Prioriſſæ electionem ſpectare ad Monaſterium, & Conuentum; & hoc primo probant de Abbatiſſis Monialium Sanctæ Claræ *ex cap. 4.* ſuæ Regulæ, & ex Innocentio IV. & Bonifacio IV. qui tale Monialibus priuilegium conceſſerunt, tàm primæ, quàm ſecundæ regulæ. Videatur Compendiat. Priuilegiorum mendic. *verb. Abbatiſſa* §. 1. & Monum. Ordin. *prima impreſſ. fol. 32.* & Lucas Vualdingus *in annal. minorum ſub anno* 1246. *in fine*: de alijs verò Monialibus in vniuerſum, quod ſcilicèt earum Abbatiſſæ, & Præfectæ eligantur à Conuentu, habetur *ex cap. Idemnitatibus de election. in 6.* Et nouiſſimè in

vna

vna deciſio.Sac.Rotæ Illerden. electionis Prioriſſæ die 2. Iunij 1636. coram Royas, quæ habebitur in fine operis. Et ratio ſuadet, vt nimirum ipſum Monaſterium in Superiore ſibi eligenda conſentiat, vt & ipſa electa à ſuis ſubditis publicum habeat ſuę ſufficientiæ, & dignitatis teſtimonium; & ita cum maiori amore, & fiducia à toto Monaſterio ſuſcipiatur.

3 Sed in hoc valdè immorari non oportet, cum hodiè attẽdatur Conc. Tridentinum *ſeſſ.* 25. *de regul. cap.* 7. vbi præcipit, quod ſeruentur ſingulorum Ordinum, & Monaſteriorum Conſtitutiones.

QVÆSITVM II.

De qualitatibus Monialis eligendę in Abbatiſſam.

SVMMARIVM.

1 *Monialis in Abbatiſſam eligenda eſt, quæ ſe, & ſubditum gregem nouerit cuſtodire.*

2 *Monialis eligenda in Abbatiſſam debet eſſe profeſſa expreſſè illius Monaſterij, cui præficitur.*

3 *Monialis eligens Abbatiſſam ſufficit, vt ſit tacitè profeſſa.*

4 *Abbatiſſæ eligendæ ætas.*

5 *Monialis eligenda in Abbatiſſam ex quo Monaſterio ſit aſſumenda, & num.* 12.

6 *Diſpenſare non poteſt Epiſcopus, vel alius Superior ſuper ætate Monialis eligendæ in Abbatiſſam.*

7 *Electio Abbatiſſæ, quando reddatur nulla ex parte ætatis.*

8 *Vbi verba dant formam, actus non ſeruata illa forma factus, eſt nullus.*

9 *In Moniali, quæ alios regere debet, requiruntur grauitas morum, ætas, & experientia Religionis.*

10 *Abbatiſſa eſt velut Præſidens, & vocatur Præsbitera.*

11 *Monialis, quæ non habet requiſita, vt eligatur in Abbatiſſam, an ſaltem in Vicariam eligi queat.*

1 IN primis, & ante omnia in Moniali in Abbatiſſam eligenda deſiderantur cõditiones, & qualitates, quæ in Concilio Cabilonenſe II. *can.* 52. ſub his verbis referuntur; *Puellarum Monaſterijs tales præeſſe debent fœminæ, & Abbatiſſæ creari, quæ, & ſe, & ſubditum gregem, cũ magna religione, & ſanctitate norint cuſtodire, & his quibus præſunt, prodeſſe non deſinant, ſed, & ſe, & illas ita obſeruent, vtpotè vaſa ſancta in miniſterio Domini præparata, talem enim ſe debet Abbatiſſa ſubditis exhibere in habitu, in veſte, in omni conuictu, vt eis ad cœleſtia regna pergentibus, ducatum præbeat; ſciat etiam ſe pro his, quas in regimine accepit, in conſpectu Domini rationem reddituram.*

Et S. Cęſarius à Concilio Aquiſgranenſe *lib.* 2. *can.* 7. relatus pleniſſimè docens, quales eſſe debeant Abbatiſſæ ductrices animarum Monialium, hæc habet illa aurea verba, Abbatiſſarum omnium cordibus exaranda. *Audi ergo me*, &c. quæ habentur *in formulario titul.* 2. *formula* 1.

His ergo ſuppoſitis, & tanquam fundamentis veræ Prælationis præiactis; deueniendum eſt ad alias conditiones.

2 Et primò ex Concilio Trident. *loco cit.* conſtat, Abbatiſſam debere eſſe profeſſam expreſſè, non verò tacitè illius Monaſterij, cui proficitur, & quę per aliquot annorum ſpatium ibi laudabilitèr vixerit; quod etiã habetur *in. cap. Indemnitatibus de electione in ſexto*, & in Regula Sanctæ Claræ *cap.* 4.

3 Secùs verò dicendum erit de Moniali ad hoc vt poſſit eligere, quia tunc ſufficit profeſſio tacita. Geminian. *in cap. nullus num.* 1. *&* 6. *de elect. in* 6. Franc. *in cap. ex eo num.* 1. *eod. tit. in* 6. Suarez *de Relig. t.* 4. *tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 4. *num.* 2. *&* 8. Seraph. *dec.* 647. *num.* 1. & Lauor. *loc. cit. num.* 8.

4 Cica verò ætatem varia decreta diuerſis temporibus emanarunt, nam Leo primus *in capit. nemo.* 78. *diſtinct.* quadraginta annos poſtulat in tali electione, & *in cap. iuuenculas* 38. *q.* 1. Gregorius primus ſexaginta, & *in d. c. indemnitatibus.* Innocẽtius quartus triginta completos;

& Iuſtinianus *in Auth. quomodo oportet Epiſcop. §. 4.* quinquaginta præfigit, At poſtremò in iure nouo eligendæ in Abbatiſſam
4 præſcribitur ætas à Concilio Tridentino *ſeſſ. 25. de regul. cap. 7.* ſub his verbis. *Abbatiſſa, & Prioriſſa, & quocunquè alio nomine Præfecta, vel Præpoſita appelletur, eligatur non minor annis quadraginta, & quæ octo annis poſt expreſſam profeſſionem*
5 *laudabilitèr vixerit. Quod ſi his qualitatibus nō reperiatur in eodem Monaſterio, ex alio eiuſdem Ordinis eligi poſſit. Si hoc etiā incommodum Superiori, qui electioni præeſt, videatur, ex ijs, quæ in eodem Monaſterio annum trigeſimum exceſſerint, & quinque ſaltem annis poſt profeſſionem rectè vixerint, Epiſcopo, vel Superiore conſentiente,*
6 *eligatur.* In qua ætate certum eſt, non poſſe Epiſcopum, vel alium Superiorem diſpenſare, vt docent Armend. *in addit. ad recopil. leg. Nauar. l. 1. tit. 18. lib. 7. de Epiſcop. num. 101.* Nicolaus Garzias *de benef. par. 7. cap. 4. num. 72.* Azor. *inſt. mor. par. 2. lib. 6. cap. 5. quæſit. 9.* Aloyſ. Riccius *in deciſ. cur. Archiepiſc. Neapol. 309. par. 4. num. 9.* Sigiſmundus à Bononia *de elect. dub. 61. num. 6.* Mirand. *loco citat. art. 4.* Barboſ. *de Iur. Eccl. lib. 1. cap. 43. num. 19.* Quarè Regula fratrū Minimorū ſtatuēs, quod Correctrix Monialium poſſit eligi, quæ per biennium fuerit profeſſa, & 25. annum attigerit, videtur abrogata in hoc à Concilio Tridentino.

7 Et Abbatiſſa, quæ quadraginta annorū ætatem non attingit, ſi eligatur, & in Monaſterio non deſint aliæ Moniales quadragenariæ, & habiles, licèt non adeò idoneæ, ſicut Abbatiſſa electa, tunc talis electio nulla erit, vt declarauit Sacra Congregatio 16. Maij 1623. teſte Barboſ. *loc.*
8 *cit.* Et ratio eſt, quia in d. Cōcilio datur forma, & vbi verba dant formam, ſi actus fiat non ſeruata illa forma, actus eſt nullus ipſo iure. Bart. *in l. Gallus ff. de liber. & poſthum.* & Gom. *in cap. finali §. ſi verò de Iudic. lib. 6. num. 19.*

Præterea ſi in aliquo Monaſterio, vt ait Lauor. *loc. cit. num. 6.* ſint plures Moniales, quæ requiſitam ætatem habeant, & octo annos profeſſionis, & vna, quæ nō habeat dicta requiſita, ſed aliquem menſem minus circa ætatem, & profeſſionem, videaturquè Monialibus magis habilis, & idonea pro gubernio Monaſterij, cæteris habentibus quadraginta annos, & octo profeſſionis; non propterea poſsūt Moniales hanc eligere, omiſſis alijs, quia tunc electio eſſet nulla, & eligentes priuarentur iure eligendi; & requireretur diſpenſatio Romani Pontificis ad hoc, vt iterùm poſſent eligere, & ſic electa non nō poſſet admitti ad nouam electionem, dum careat ætate, prout declarauit Sacra Congregatio *in vna Viterbien. Sanctæ Roſæ ſub* 25. Martij 1623. prout refert Lauo
9 rius *loc. cit.* & hoc fundatur in ratione, quia in perſona, quę vult regere alias, duo requiruntur, grauitas morū, atque ætas, & experientia Religionis, & hanc parturit Profeſſio *argum.* eorum, quæ dicit Sacrum Concilium Tridentin. *ſeſſ. 23. cap. 2. & capit. 14. de reform.* & *in d. cap. Iuuenculas 20. q. 1.* & ratio rationis eſt, quia
10 Abbatiſſa eſt velut præſidens, & vocatur Præsbytera à ſacris canonibus *cap. Mulieres 23. d.* vt ait ſub præciſis verbis Laure tus de Franchis *in ſuis cōtrouerſ. inter Epiſcop. & Regul. q. de Abbatiſſ. q. 2. nu. 9.*

Dices, ſi in Monaſterio non adſit, niſi Monialis vna, quæ habeat requiſita à Cōcilio Tridentino, cum Moniales non poſſint aliam eligere, quam iſtam; dicetur ne electio reſtricta, ſeu per vim, dum non adeſt plena libertas in electione? Reſpondeo, quod hęc dicitur reſtrictio, ſeu prouiſio iuris, non hominis, & reſtrictio ad qualitates requiſitas tanquam ſubſtantiales ipſius actus electionis, non autem ad perſonam; ideò non dicitur coarctata, ex Abb. *in cap. cum terra num. 1. de elect.*

Si verò in Monaſterio, aut in alio eiuſdem Ordinis non reperiantur Moniales, quæ habeant quadraginta annos ætatis & octo profeſſionis expreſsæ, Concilium Tridentinum *loc. cit.* reliquit arbitrio eius, qui præeſt electioni, vt poſſit eligere Monacham ex eodem Conuentu excedentem annum trigeſimum ætatis, & quinque ſaltē Religionis poſt emiſſam profeſſionem.

11 Si dicas ſi non poteſt eligi in Abbatiſſam

ſam in capite regiminis, Monialis, quæ attigerit 40. annũ, quia non habet requiſita à Concilio, ad minus eligatur in Vicariã, cum ſufficiat adimplere per æquipollens illud, quod per propriam formam compleri non poteſt?

Reſpondeo, quando in aliquo actu data eſt forma, non ſufficit illam adimplere per æquipollens, ſed debet adunguem obſeruari, vt docet Alexand. *in l. 1. d. ff. de liber. & poſthum.* & Gomezius *in cap. 1. num. 18. de conſtit. lib. 6.* vbi multos citat authores.

12 Vnde ſi nõ inueniretur in Monaſterio talis, recurrendum eſt ad prædicta remedia Concilij, vt vel aliundè, vel aliàs: at ſi in vno Monaſterio Abbatiſſa eligatur ex alio eiuſdem Ordinis, vt poſſit exire è ſuo Monaſterio, non eſt neceſſaria licentia Papæ, ſed ſufficit Epiſcopi, vt notat Stephan. Quaranta *in Sum. Bullar. verb. Abbatiſſa.*

QVÆSITVM III.

De modo, forma, & Cæremonia eligendi Abbatiſſam.

SVMMARIVM.

1 *Electioni Abbatiſſarum Præſidens quid agere debeat ante ipſam electionem.*
2 *Electioni Abbatiſſæ præmitti ſolet abſolutio generalis.*
3 *Electionis forma voti, qua vtuntur Moniales electrices.*
4 *Vota excipiendi, & electionem faciendi modus.*

1 REm hanc apprimè tractat Valerianus Rainerius Vallombroſanus in Rituali Monaſt. *ritu octauo rubr. 1. cæremon.* vbi ait, opportuno tempore procedat Præſidens electioni Abbatiſſæ, ſaltem cum Notario, vel Cancellario ad Feneſtellam Sanctiſſimæ Communionis, ad quam ex parte interiori conuocari faciet more ſolito ad ſonum campanulæ capitularis omnes Moniales, ipſaſquè ſic congregatas, & coadunatas alloquatur, huiuſmodi euocationis certiores reddat, & ad digniorem perſonam, quam in conſcientia iudicauerint, in Abbatiſſam eligendam hortetur; quo facto Cancellarius nomina omnium Monialium ibi congregatarum accipiet, quod vt faciliùs, & citiùs præſtare poſſit, paginam cum nominibus omnium Monialium vocalium ſibi antea procurabit, quam manibus tenens, & iuxta Feneſtellam ſe diſponens, ſingulis Monialibus ibi præſentibus ordinatim ad Feneſtellã pro facienda Præſidenti reuerentia accedentibus, ſuumquè nomen, & cognomen dicentibus, ipſum in pagina deſcriptum obſignabit; omnibuſquè tandem acceſſis, ac notatis, præſentibus, ac in ſufficienti numero congregatis, procedatur ad electionem.

2 Vnde Abbatiſſa Officio cedens genuflexa manibus ante pectus iunctis coram Præſidente ad Feneſtellam ſedente, pro commiſſis negligentijs, & erroribus in adminiſtratione ſui Officij, & pro cæteris Monialibus, omnibus paritèr genuflectentibus, dicet culpam, & faciet generalem Confeſſionem dicendo, *Confiteor, &c.* qua completa, ipſam, & cæteras omnes Præſidens ad effectum electionem validè celebrandi, à Cenſuris, & poſtea etiam à negligentijs more ſolito generalitèr abſoluet, ac poſtmodùm, Monialibus proſequentibus incipiet Hymnum. *Veni Creator Spiritus*, ipſoquè completo ſtans ſubdet verſum, & Orationem de Spiritu Sancto; deindè ſedebit Monialibus etiam interiùs ſuis locis remotiùs à Feneſtella quàm poſſit, ſedentibus: Ipſe verò tenens præ manibus paginam, in qua Cancellarius nomina, & cognomina omnium Monialium vocalium ibi præſentium in principio deſcripſerat, ipſas omnes proprijs nominibus ordinatè vnam poſt aliam, incipiendo à ſenioribus ad Feneſtellam vocabit, ſingulaſquè accedentes interrogabit, quamnam Monialem eligant in Abbatiſſam; ipſarum verò quælibet reſpondeat. *Eleggo per Badeſſa di queſto Mona-*
3 *ſterio la Madre D. N. de tali*; Huiuſmodi tamen votum præſtabit ſubmiſſa voce, ita

ita vt à cœteris Monialibus interiùs nequaquàm, benè tamen à Præſidente, & Cancellario exteriùs audiri poſſit; antea, & poſtea Præſidenti exhibita reuerentia.

4 Pro quibus votis recipiendis Præſidens, & Cancellarius quiſquè de ſe in quadam pagina deſcribat nomina, & cognomina Monialium in Abbatiſſam ſucceſſiuè petitarum, & ab vnoquoquè nomine, vſque ad paginæ extremitatem lineam rectam ducat, quam tot vicibus paruis apiculis interſecabit, quot Monialis illius nominis in Abbatiſſam nominata fuerit; vnde qui huiuſmodi vota excipere, & adnotare debent, intentas aures habeant, Monialiumquè vota iuxta quod ab ipſis prolata fuerint, fidelitèr notent, apiculos formando; Et tandem per omnes Moniales præſtito ſuffragio, ſuæ quiſquè paginæ apiculos votorum enumerabit, & ſi ſibi inuicem, & Monialium congregatarum numero correſpondere repererint, electionem habebunt canonicam; secùs autem, ſi deficientes, vel excedentes; in quo caſu repetenda eſſet electio; Poſtmodùm obſeruabunt vota, & quam plura vltra medietatem, vel duas ex tribus partibus habuiſſe videbunt, illam Præſidens, vti legitimè, & canonicè electam, Abbatiſſam per triennium promulgabit, ſtatimquè ad ſe accedenti huiuſmodi munus commendabit; ad quod acceptandum ipſam ſe ſe ſubtrahentem coget, niſi iuſtas admodùm, & rationabiles cauſas ſuæ renitentiæ deduceret, tunc enim eius renuntiationem admittere deberet, & ad alterius electionem deuenire; Si verò officium acceptauerit, completa erit electio, pro qua tunc pulſari debent omnes campanę ſolemni, & lætabundo modulo.

Præſidens verò Epiſcopū vel eius Vicariū, aut alium deputatum, ſi electioni interfuerit, mox diſcedentem, vt decet, comitabitur, ac poſtmodùm tunc, vel alio opportuniori tempore ad confirmandam Abbatiſſam, & benedicendam reuertetur. Qui quidem modus eligendi Abbatiſſam valdè congruit diſpoſitioni Concilij Trid. cum admodùm tutus, ſecretuſquè ſit, & ab antiquo in noſtra Congregatione ſeruatur; Præſidens tamen, & Cancellarius vel quicumquè alius vota recipiens, completa electione, ſupradictas paginas apiculatas in fruſta ſcindant, ignique tradant. Formam autem deſcribendi nomina, lineas, apiculoſquè in dicta pagina ducendi ex hoc exemplo comprehendere poteris.

D. N. de talibus —|—|—|—|————

D. N. de talibus —|—|—|————

Qui modus etſi pro Monialibus meæ Congregationis Vallis Vmbroſæ diligentèr fuerit deſcriptus à ſupradicto Rainerio, alijs nihilominus Monialibus facillimè adaptatur.

QVÆSITVM IV.

Abbatiſsæ electio an fieri debeat per vota ſecreta.

SVMMARIVM.

1 *Electio Abbatiſſæ debet fieri per vota ſecreta: amplia vt nu. 3.*

2 *Electio Abbatiſſæ ſi fieret per vota non ſecreta, eſt inualida.*

4 *Epiſcopus cum ſuo Vicario poteſt vota Monialium eligentium Abbatiſſam, oretenùs expreſſa, audire.*

5 *In electione Abbatiſſæ, an poſſit Epiſcopus in caſu diſcordiæ dare votum.*

6 *In electione Abbatiſſæ Epiſcopus vel ſuperior ad Cancellos, & Feneſtellam vota Monialium recipere debet.*

7 *Electio Abbatiſſæ facta ſine forma præſcripta à Concilio Tridentino, eſt nulla.*

8 *Electio Abbatiſſarum S. Claræ quomodo ſit facienda.*

1 VT Abbatiſſæ electio canonica cenſeatur, debet fieri per vota ſecreta ex eodem Concilio Tridentino *ſeſſ. 25. de regul. cap. 6.* per hæc verba. *In electione quorumcumquè Superiorum, Abbatum temporalium, & aliorum officialium, ac Generalium, & Abbatiſſarum, atquè aliarum Præpoſitarum, quò omnia rectè, & ſine vlla fraude fiant, in primis Sancta Synodus diſtrictè præcipit, omnes ſupradictos eligi debere, per vota ſecreta, ita vt ſingu-*

ſingulorum eligentium nominanunquam
2 *publicentur*. Vnde ſi electio Abbatiſſæ non fiat per vota ſecreta ex ignorantia d. Concilij, non valet, nec Epiſcopus poteſt diſpenſare, vt valeat, ſicut decreuit Sacra Congreg. Concilij Trid. referente Riccio *loc. cit. par.4. dec.197.nu.7.*
3 Et Barboſa *de Iur. eccleſ.cap.45.n.31.*ait, quod electio Abbatiſſarum per vota, ſeù ſuffragia vocetenùs expreſſa, quatenùs ſecretò audiantur,facta,dicitur ſecreta, & bona,idem docent Eman.Roder.*in addit. tom. 3. cap. 3. nu. 12.* Hieron. Roderic. *loc.cit. reſol.2. num.22.* & Zerola *in Prax.*
4 *Epiſc. par.1. verb. Abbatiſſa.* §. 6. Vnde Sac. Congreg. Card. decreuit, in electione Abbatiſſarum poſſe Epiſcopum cum ſuo Vicario, ſeù Secretario, vel alio ab ipſo aſſumpto,vota ſingularum Monialium oretenùs expreſſa, audire: ita refert Nicol. Garc. *de Benefic. par.5. c.4.n.190.* Addens, ea vota oretenùs accipi poſſe à ſuis Superioribus,licèt quatuor, vel quinque ea ſciant;*cap. quia propter de elect.in 6.* ſi eſt iuxta formam Statutorũ Religionis;
5 Nõ tamen poterit Superior in caſu diſcordiæ inter Moniales, dare votũ in electione; ex Sacra Cong. Card.23. Maij 1621. & 15. Martij 1619. relata per Caſtellin. *loc. cit. nu. 28.*
6 Ex quibus ſatis conſtat, formam à Cõcil. Trid. deſcriptam in electionibus Abbatiſſarum, quoad vota ſecreta, ſpecialiter obſeruandam eſſe, & licèt de iure antiquo electio fieri poterat alijs modis, prout habetur, *in cap. quia propter cit.de elect.* & etiam docent Armill. *verb. Abbatiſſa nu.* 8. Sylueſt. *verb. elect. 3. nu.7.* Concilium tamen admittit ſolummodò electionem per modum ſcrutinij, & inſpirationis per illa verba. *Is vero, qui electioni præeſt Epiſcopus, ſiue alius ſuperior, Clauſtra monaſterij non ingrediatur, ſed ante Cancellorum Feneſtellam vota ſingularum audiat, vel accipiat.* Videantur ea quæ retuli *in 1. tom. de Iur. Abb.*
7 *diſp.5. q. 16. & ſequent.* pro nunc dixiſſe ſufficiat, electionem Abbatiſſarum factam ſine tali forma, nullam eſſe, vt deciſum fuit in vna Tarraconen. Abbatiæ die lunæ 14. Ianuarij 1630. coram Durano, quæ in ſuis deciſ. habetur, & Sacram Congregationem. Card. declaraſſe, Prouincialem quendam Carmilitam, qui vnanimi conſenſu, & vnica voce acclamatus fuit ab eligentibus, Prouincialis Terræ laboris, non eſſe verè electum, irritamquè fuiſſe eius electionem, tamquam per vota ſecreta non factam, & loco illius fuit alter electus. Ita refert Lauretus de Franchis *loc. cit.* §.5.
8 Electio Abbatiſſarum S. Claræ per ſchedulas, & vota ſecreta celebrari debet; ſecus facta, omninò irrita eſt, ex præcepto Sixti V. vt refert Barboſ. *loc.cit.*

QVÆSITVM V.

Vtrum in electione Abbatiſſæ omnes Moniales concurrant.

SVMMARIVM.

1 *In electione Abbatiſſarum quænam Moniales de iure communi ſuffragium habeant, & an Conuerſæ concurrant ad hanc electionem.*
2 *In electione Abbatiſſarum Monialis votum habens, debet eſſe profeſſa tacitè, vel expreſsè.*
3 *Electioni Abbatiſſarum S. Claræ, & Ordinis Prædicatorum Moniales interesſentes, quot annos habitus, & profeſſionis habere debeant.*
4 *Moniales vocem habentes in electione Abbatiſſæ debent prius habere notitiam meritorum, & qualitatum illius, aliàs peccarent moralitèr.*
5 *In electione Abbatiſſæ Monialis illa præferenda eſt, cuius vita, & mores noti, & probati ſunt.*
6 *Electionis forma deſcripta* in cap. quia propter de elect. in 6. *obſeruatur etiã in electione Abbatiſſarum.*
7 *Abbatiſſatus poſſeſſio, quando reddatur nulla.*
8 *Electionis formam Moniales non obſeruantes, an ſint priuandæ eligendi poteſtate.*
9 *Electio, tàm Prælatorum, quàm Abbatiſ-*

ſarum

ſarum in Ordine Fratrum Prædicatorum, quando ſit pertractanda ab electoribus.

1 De iure communi Moniales illæ habent vocem actiuam in electione Abbatiſſarum, quæ ad minus duodecimum ætatis annum attingunt, & ſunt velatæ, tacitè, vel expreſsè profeſſæ; *ex cap. indemnitatibus de elect. in 6.* & gloſſ. *ibidem verb. duodecimum*, & Silueſt. *verbo electio 3. q. 7.* Lezana *tom. 1. ſum. cap. 25. nu. 2.*

Conuerſæ tamen licèt eſſent profeſſę & de iure communi eis non prohibeatur habere ſuffragium in electione Abbatiſſarum, ex conſuetudine tamen, & ſpecialibus legibus Religionum ad dictam electionem non admittuntur, ex Suar. *to. 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 6. nu. 18.* & Lezana *loc. cit.*

2 Sed hic occurrit dubium, nam *in d. cap. Indemnitatibus* habetur, quod dans ſuffragium debet eſſe duodecim annorum, & hodie per Concilium Tridentinum, *ſeſſ. 25. de regul. cap. 15.* Monialis non poteſt eſſe profeſſa, nec tacitè, nec expreſsè, niſi poſt ſexdecim annos completos, ergo ex dicto capite non benè infertur, Monialem votum in electione præſtãtem, debere eſſe ſaltem duodecim annorum.

Reſpondeo, per Concilium Tridentinum *loc. cit.* correctum fuiſſe ius commune in hoc, quod Monialis poſt ſexdecim annos completos, & non prius profeſſionem emittat; ſi verò Monialis exceſſerit ſexdecim annos, & perſeuerauerit per annum in Religione, & non emiſerit profeſſionem expreſſam, cum iam cenſeatur profeſſa tacitè, *ex cap. periculoſo de ſtatut. regul.* tunc poterit dare votum, quia Concilium Tridentinum non derogauit iuri antiquo; idem à fortiori dicendum eſt, ſi emiſerit profeſsionem expreſſam.

3 Laurent. Portell. *in dub. regul. verb. Abbatiſſa nu. 5.* ait, in electione Abbatiſſæ non poſſe dare votum niſi Monialem, quæ habuerit trés annos habitus, vel circa; quod probat *ex comp. Priuil. verb. Abbatiſſa* §. 3. & dicit, quod ibi ſermo eſt tantum de Abbatiſſa Sanctæ Claræ, & cum hoc non ſit ſtatutum Ordinis, ſed Bulla Papæ, in hoc non poterit diſpenſare, niſi qui poteſt diſpenſare in Bullis Põtificijs, & ſubdit, quod per ſtatuta generalia Frãciſcana Romæ edita anno 1612. non poteſt ſuffragiũ dare in electione Abbatiſſæ, niſi quæ habuerit quatuor annos profeſſionis, & Caſtellin. *de elect. cap. 17. nu. 15.* ait, quod in Ordine Prædicatorum Moniales non habent vocem actiuam in electione Prioriſſæ, niſi poſt annos 12. à Profeſſione.

4 Moniales ergo ſuffragium habentes in electione Abbatiſſarum debent notitiam habere ante omnia meritorum, & qualitatum Monialis eligendæ in Abbatiſſam, aliàs peccarent mortalitèr, ſi ſaltem per alias Moniales talem notitiam non haberent; ita probatur ex rationibus, quas referunt Ioann. Andr. & Panorm. *in cap. Romæ 2. de poſtul. Prælator. & in cap. ſcriptam de elect.* & Armilla *tit. elect. n. 22.*

5 Ideò Sacra Congregatio Cardin. prout refert Rota, *par. 1. in recentioribus deciſ. 537. nu. 14.* declarauit, eſſe præferẽdam in electione illam, cuius mores noti, probatique ſunt, & cuius vita non ignoratur. Idem dictum fuit ab eadem ſacra Rota, *in vna Fauent. Parochialis 28. Iunij 1613. & 13. Ianuar. 1614. coram Pirouano* teſte Beldramino *in annotat. ad*

6 *deciſ. 11. Gregorij XV.* Et licèt loquantur de viris, non autem de fœminis, nihilominùs adaptari poſſunt etiam Monialibus, quæ tenentur obſeruare formam electionis deſcriptã *in cap. quia propter de elect. in 6.* vt dicitur in vna Leodien. Abbatiſſatus 4. Ianuarij 1615. Coram Card. Sacrato, quæ in fine operis habetur, qua

7 non obſeruata, electio redditur nulla, ſicut & poſſeſſio Abbatiſſatus, prout reſoluit Rota in eadem Leodien. Abbatiſſatus. 24. Ianuar. 1614. coram eodem Cardinali Sacrato quæ in fine operis legitur.

8 Hinc obitèr dubitari poteſt. An Moniales, quæ elegerunt Abbatiſſam non ſeruata forma *d. cap. Quia propter*, ſint priuandæ eligendi poteſtate. Cui dubitationi negatiuè reſpondetur, quia ignorantia

rantia Iuris excuſat mulieres, *leg. regula ff. de iur. & fact. ignor.* & Menoch. *conſ. 67. nu. 27.*

9 Supradictis ſic explicatis addi poteſt cum Caſtellino *loc. cit. nu. 27.* quod in Ordine Prædicatorum diſponitur, & ordinatur ſub pœna grauioris culpæ, tàm fratribus, quàm ſororibus in aliqua electione vocem habentibus, ne de illa ante diem vnam naturalem loqui, ſiue tractare poſſint, reliquis verò in ipſa electione vocem non habẽtibus reſpectiuè, nec verbo, aut ſcripto per ſe, vel per alios quoquomodo ſe intromittere audeant, & Prælatis eiuſdem Ordinis in virtute Spiritus Sancti, & ſanctæ obedientiæ, & ſub pœna abſolutionis à ſuis officijs, iniungitur, vt præfatam pœnam contrafacientibus infligere debeant.

QVÆSITVM VI.

Vtrum Epiſcopi, & alij ſuperiores Monialium aliquod ius ſibi vendicent in electione Abbatiſſarum.

SVMMARIVM.

1 *In electione Abbatiſſæ non poſſunt deuenire Moniales, abſquè præſentia Epiſcopi, & Superioris, qui vota Monialiũ ad Feneſtellam recipere, coram duobus ſaltem teſtibus debet.*

2 *Ordinarius loci ſimul cum ſuperiore Monialium debet præſidere electioni Abbatiſſæ, ſine tamen expenſis Monaſterij, vel per ſe, vel per alium.*

3 *Delegari poteſt omnis actus iuridicus, niſi contrarium in iure caueatur.*

4 *Electionis Abbatiſſæ diem tenentur Prælati Regulares, alijquè exempti Epiſcopo ſignificare & illũ expectare, aliàs poſſet Epiſcopus in illos animaduertere.*

5 *In electione Abbatiſſæ ſi Moniales diſcordes fuerint, Epiſcopus, & Superiores poſſunt vnam nominare.*

6 *Epiſcopus, vel alius ſuperior nullatenus poſſunt in electione Abbatiſſæ ſuffragium dare, etiam in caſu diſcordiæ.*

1 PRemitto quod Moniales ad electionem Abbatiſſæ non poſſunt deuenire, ſine præſentia Epiſcopi, & ſui Superioris, qui vti Ordinarius earum Prælatus, habet ius huiuſmodi electioni præſidendi, & Monialium vota recipiẽdi ad Feneſtellam; ex Concilio Tridentino *ſeſſ. 25. de regul. cap. 7.* & tunc ad minus duos teſtes diſquiſitorum munus exercentes habere apud ſe debent, aliàs electio facta nulla redderetur; *ex d. cap. quapropter de elect.* tales autem diſquiſitores, ſeu teſtes debent eſſe in loco patenti, ita vt, ſi commodè fieri poſſit, ab omnibus videantur; non erit tamen neceſſe, vt audiantur à Monialibus vocalibus in Capitulo congregatis.

2 Ideò hodiè præter Superiorem Monialem, & exquiſitiones poterit Ordinarius loci per ſe, vel per alium intereſſe, vt electioni Abbatiſſæ præſideat, abſque tamen vlla Monaſterij impenſa, ex conſtitutione Gregorij XV. *de exemptorum priuilegijs*, & iuxta declarationem Sacræ Congregat. Card. & regulam vniuerſalem canoniſtarum, quæ habet, omnem actũ iuridicum poſſe alteri delegari, niſi ſecus in iure expreſsè caueatur. *leg. 19. vſus ff.*

4 *de curat.* ac ideo tenentur Regulares diem electionis Abbatiſſæ Epiſcopo; ſeu Ordinario ſignificare, illumque vſque ad tempus præfinitum expectare, ſi antea ipſe declarauerit expreſsè ſe velle vti facultate, hac in re ſibi attributa; poſt verò hanc declarationem, licebit Epiſcopo animaduertere in Regulares, qui ante ſignificatum tempus, aut diem electionis illi non prenunciatæ ad electionem procedunt, vt declarauit Sacra Congregatio Cardin. annò 1626. ex declarationibus eiuſdem Bullæ *in reſponſ. ad dub. octauum.*

5 Si in electione accideret, quod Moniales diſcordes exiſterent, Epiſcopus, & alij Superiores, habent ius vnam nominandi, quam magis idoneam iudicauerint. Ita reſcripſit Sacra Congregatio Cardinalium Epiſcopo Aſſiſij, *die 20. Nouembris*

bris 1595. apud Piaſec. *in Praxi Epiſcopali par. 2. cap. 3. nu.* 57. & in tali caſu debet Epiſcopus, ſeù Superior priuſquàm deputet illam, ſic electam in Abbatiſſam, tempus competens Monialibus ad ſe accordandum aſſignare, quo elapſo, ad deputationem poterit deuenire; ex eadem Sacra Congreg. in vna Cremonen. 12. Octob. 1592. apud Piaſec. *loc. cit.*

6 Nullatenùs tamen Epiſcopus, vel alius Monialium ſuperior poterit votum dare in electione Abbatiſſæ, vbi diſcordia inter Moniales orta fuerit; ex decreto Sacræ Congregationis Card. apud Lauorium *var. lugub. tit.* 4. *cap.* 24. *nu.* 42. & apud Caſtellinum *loc. cit. nu.* 27. vbi ait, quod in electione Abbatiſſarum, ſiue Prioriſſarum Monialiũ, præſuppoſito etiã caſu veræ, & realis diſſenſionis inter electrices, hoc prohibitũ eſt per ſubſequens decretum Sac. Congreg. Eminentiſſimorum, & Reu. Cardinalium Concilij Tridentini interpretum, Superioribus, Confeſſoribus, atque ſcrutatoribus quarumcumque Monialium, etiam Regularibus ſubiectarum, ne votum emittant in earundem Prioriſſarum, & Abbatiſſarum Electionibus.

Die 5. Martij 1619. ab eiſdem Illuſtriſſimis, & Reuerendiſſimis Dominis Cardinalibus Sac. Cong. ſuper negocijs Epiſcoporum, & Regularium deputatis, fuit reſolutum idem, quoad ſubſtantiam, in caſu particulari electionis cuiuſdam Prioriſſæ, ſequutę ex vi voti vnius ſcrutatorum, in Monaſterio Sanctæ Mariæ de Viſitatione, vulgaritèr dicto delle Creti Ciuitatis Licienſis in Apulia. Idem pariter fuit reſolutum ab eadem Sacra Cong. die, & occaſione, quibus infra immediatè.

Die 23. *Maij* 1621.

A gl'Illuſtriſs. & Reuerendiſs. Sig. Cardinali della Sacra Congregatione del Concilio, per l'elettione delle Priore, ò Badeſſe de' Monaſterij.

Illuſtriſs. e Reuerendiſs. Sig.

SI deſidera ſapere dalle Signorie voſtre Illuſtriſſime, & Reuerendiſſime, ſe nell'elettione delle Priore, ò Badeſſe de' Monaſterij di Monache, maſsime in caſo di diuiſione tra le Monache, alle quali compete l'eleggere la Priora, ò Badeſſa, poſſino i Superiori di quelle, e gli Scrutatori dare il voto loro in ſimile elettione, *pro bono pacis* del Monaſterio: & in caſo paſsi in elettione alcuna di quelle Madri, in virtù delli voti dati dal Superiore, ò ſcrutatori, ſe l'elettione ſia buona, e legitima sì, ò nò. Che il tutto ſi riceuerà per gratia particolare dalle Signorie Voſtre Illuſtriſſime. *Quas Deus, &c.*

Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini interpretum cenſuit: Nequaquam licere Monialium Superioribus, aut Scrutatoribus dare votum in electione Abbatiſſæ; atque electionem in vim huiuſmodi voti celebratam, vires aliquas non obtinere.

R. Cardinalis Vbaldinus.

Laurentius verò Portellus *in dub. regul. verb. Abbatiſſa nu.* 9. ait, quod in electione Abbatiſſæ ſuffragium dare poteſt Prælatus ordinarius præſes electionis, vt Prouincialis, & ſimiles ſuperiores, quia ſunt capita illius communitatis, & cum Monialibus faciunt vnum corpus morale ad eligendum; probat ex praxi multorum Epiſcoporum ſuffraganṫium in electionibus ſuarum Abbatiſſarum, & ait, quod ſcit in Regno Portugallię, & etiam in Ordine Fratrum Minorum hoc fuiſſe experientiæ ab Epiſcopis, & Generalibus demandatum, dixit *Prælatus ordinarius*, quia ſi præſes electionis ſit delegatus, vel commiſſarius, tale ſuffragium non habet; cuius ſententia non videtur ſubſiſtere, propter declarationes ſupra citatas.

QVÆSITVM VII.

De Excommunicatione contra eos, qui vocati ad dirigendas Moniales in electionibus, non abſtinent ſe ab ijs, ex quibus diſcordiæ oriri, vel exortæ nutriri poſſunt circa electiones.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Electioni Monialium vocati, ſi aliquid faciunt, ex quo oriri poſſit diſcordia inter Moniales, Excommunicatione afficiuntur, & num. 3.*

2 *Prælati, alijq. Superiores electioni Monialium intereſſentes Excommunicatione innodantur, ſi aliquid agant, quod ſit cauſa diſcordiæ.*

4 *Excommunicatio lata* in cap. ſolemnitatibus *locum habet in electione, quæ fit inter Moniales verè Religioſas.*

1 IN capite *indemnitatibus de electione, & electi poteſt.* habetur dicta Cenſura, circa quam aduertendum eſt cum Caietan. *verbo excommunicatio cap.* 38. Nauarr. *c.* 27. *num.* 124. Sayro *lib.* 3. *cap.* 37. *num.* 3. vbi citat, & ſequitur Silueſtrum, Angelũ, Paludanum, Tabienam, & alios, huic cenſuræ ſubijci omnes, & ſingulos, qui vocati, vt interſint electionibus Monialium, aliquid faciunt, ex quo oriri poteſt diſcordia inter Moniales; ſeu nutriri, ſuper ipſis
2 electionibus faciendis. Vndè Prælati, qui interſunt dictis electionibus, tanquam ſuperiores, vel tãquam à ſuperioribus miſſi, afficiuntur excommunicatione; ſi aliquid agant, propter quod diſcordia oriri, vel exorta nutriri poſſit, vt communitèr affirmant Doctores, ex Bonacina *tom.* 3. *de cenſuris diſput.* 2. *q.* 2. *punct.* 5. *num.* 4. vbi affirmat hoc verum eſſe, non ſolùm ſi vo-
3 cati ſint viri Religioſi, aut Clerici, verùm etiam ſi laici, aut fœminæ: ſimilitèr ait, hoc eſſe verum, ſi vocati ſint ad Moniales dirigendas per conſilium, Concionem, & hortationem, aut ſi vocatus fuerit Confeſſarius, Concionator, Aduocatus, Doctor, Abbatiſſa, aut Monialis, vel alia fœmina magnæ prudentiæ; Non autem ſubijcitur prædictæ cenſuræ, qui intereſt electioni præfatæ, & non fuerit vocatus ad dirigendas Moniales, quia huiuſmodi cenſura complectitur tantùm vocatos ad dirigendas Moniales in electionibus: ita Sayrus *loco citat.* & Bonacina *ſimiliter loc. cit. num.* 5.

4 Excommunicatio iſta locum habet in electionibus, quæ fiunt inter Moniales, quæ ſunt propriè, & verè Religioſæ, non autem in electionibus, quæ fiunt in Congregationibus fœminarum, quæ non ſunt verè religioſæ, vt ſunt Congregationes quædam Sanctæ Vrſulæ, quæ profeſſionẽ non emittunt, licèt in communi viuant; ità Filiuccius *tract.* 14. *capit.* 4. *quæſit.* 5. *numero* 57.

QVÆSITVM VIII.

An Electio Abbatiſſę poſſit à Monialibus compromitti.

SVMMARIVM.

1 *Electio Abbatiſſæ, poteſt compromitti à Monialibus in Maſculum, & in Confirmatorem.*

2 *Epiſcopo, ſi data eſſet poteſtas à Monialibus eligendi Abbatiſſam, ſi malam elegerit, aliam eligere nequit.*

1 MOniales vnanimi conſenſu poſſe compromittere electionem Abbatiſſæ idoneæ, ſeu Prioriſſæ in Epiſcopum, vel alium Prælatum, conſtat *ex cap. cauſam de electione* & ex Panormit. *ibidem num.* 3. & talis poteſtas compromitti etiã poteſt in Confirmatorem, ex eodem Panorm. *loc. cit.* & Lauorio *in varijs lugubr.*
2 *tit.* 4. *cap.* 24. *num.* 59. vbi *nu.* 60. ait, quod ſi Epiſcopo data ſit poteſtas à Monialibus eligendi Abbatiſſam iuxta *d. c. cauſam*, non poterit Epiſcopus, ſi elegerit malam, aliam eligere, quia functus eſt officio ſuo, ſiue malè, ſiue benè *c. in cauſis c. innotuit de elect.*

Dices *in cap. cum omnia de electione* videtur dicendum contrarium, qui enim optauit acetum, poteſt iterum optare vinum *leg.* 2. *ff. de opt. leg.* tum quia, reproba electio nulla eſt *cap. factus* 7. *q.* 1. tum quia, ſi quis iurauerit alitèr, quàm ei delatum eſt, iterùm iurare debet; *leg. qui per ſalutem ff. de iure iurando.*

Reſpondeo in caſu noſtro diſparem eſſe rationem, quia dum Prælatus fun-

ctus eſt officio ſuo, non poteſt ampliùs ſe intromittere, ſiue benè, ſiuè malè elegerit, *ex cap. in litteris de offic. delegati leg. Paulus ff. de iudic.*

QVÆSITVM IX.

Quot ſuffragia requirantur ad canonicam Abbatiſſæ electionem.

SVMMARIVM.

1 *Ad validitatẽ electionis, an ſufficiat maior pars ſuffragiorum, & num. 3.*

2 *In electione Abbatiſſæ, an requiratur maior pars votorum reſpectu totius corporis capituli.*

4 *In electione Abbatiſſæ non requiritur collatio zeli ad zelum, nec meriti ad meritum, ſed numeri ad numerum.*

Barboſa *de iur. Eccleſ. loc. cit. nu.* 27. ait, quod ex tripartito Monialium numero, duæ partes concurrere debent in electione Abbatiſſæ, niſi alia fuerit loci
1 conſuetudo. Sed Mirand. *loc. cit. artic.* 4. *in concl.* tenet, quod ad validitatem electionis cuiuslibet in omnibus Monaſterijs Monialium, ſufficiat habere maiorem ſuffragiorũ numerum, dũmodò ipſa ſint legitima, & habetur in decreto Nicolai V. *infra diſput.* 30. *quæſ.* 1. nec neceſſariò requiritur, quod electa habeat duas partes. Ita habetur *in cap. quia propter, & cap. dudum,* cum alijs pluribus *de elect. in 6. & in cap. cum in cunctis, de his quæ fiunt à maiori parte capituli, & in Apoſtolica* 56. *diſt.* imò ipſe Miranda aſſerit de communi, &
2 addit, quod ad hoc, vt prædicta electio ſit canonica, non ſufficit habere maiorem partem ſuffragiorum reſpectu minoris, ſed requiritur, vt ſit maior pars reſpectu totius corporis capituli, ex Gloſſ. *in d. cap. Indemnitatibus, in principio.* Neque contrarium inſinuatur *in eod. cap. indemnitatibus,* quia ibi ſolummodò ſtatuitur, vt ſi ad electionem per formam ſcrutinij procedatur, & votis in diuerſa diuiſis, electiones perplures in diſcordia celebrari contingat, ea quæ duabus partibus numero fuerit celebrata (exceptione, ſeu contradictione, aut appellatione quacunque partis alterius non obſtante) per ſuperiorem confirmetur, factis prius quibuſdam diligentijs, quas ipſi ex officio ſuo in huiuſmodi rebus facere tenentur, de qua re videatur nouiſſimè Rota in vna Illerden. electionis Prioriſſæ, 2. Iunij 1636. coram Reyas, quæ eſt in fine operis; non tamen, per id tollitur, quod ſi nulli vnquam acceſſerint duæ partes, nullatenùs ſit confirmanda, quin verò cõtrarium ibidem omninò præcipitur *in §. ſi verò,* vt ſcilicet confirmetur, factis prius ſine ſtrepitu, & figura iudicij aliquibus diligentijs, quæ ibidem fieri præcipiuntur. Hæc ille. Eandẽ ſententiam tenent Antonius Cuccus *lib.* 4. *maiorum inſtit. tit.* 1. *de elect. num.* 19. Azor. *inſtit. moral. par.* 1. *lib.* 13. *cap.* 10. *quæſ.* 2. Abbas *in dicta cap. quia propter num.* 7. Franciſcus Marchus *deciſ.* 992. Syluest. *verb. electio quæſt.* 1.

3 At ſententiæ Barboſæ *loc. cit.* adhærere mihi videtur, quod nimirum, Numerus votorum neceſſarius, & ſufficiens ad electionem Abbatiſſæ, ſit duarum partiũ ex tribus, niſi ex cõſuetudine loci, ſufficeret medietas; *ex d. c. Indemnitatibus de elect. in 6.* & ita reſcripſit Sacra Congreg. Epiſcop. & Regul. Epiſcopo Aſſiſienſi 20. Nouembr. 1585. apud Paulinum Bertum *in praxi crimin. titul.* 4. *capit.* 30. *numer.* 5.
4 qua ſtante collatione votorum, per modũ ſcrutinij, non requiritur, vt fiat collatio zeli ad zelum, nec meriti ad meritum, ſed ſolùm numeri ad numerum, *ex d. cap. indẽnitatibus,* & etiam elicitur ex Concil. Tridentin *ſeſſ.* 25. *de regul. cap.* 6. non obſtãte *d. cap. quia propter de elect.* quia fallit regula in electione Abbatiſſæ, ex Lauor. *cit. num.* 45.

Quæres ſi Epiſcopus, vel alius Superior, qui præeſt electioni Abbatiſſæ recipiat omnes ſchedulas, & poſtea inueniat vnam ſciſſam, vel ſignatam, aut inueniat plures, vel minores, quid agere debeat. Reſpondeo cum Nauarr. *conſ.* 32. *de regul.* & Eman.

&Eman. Rod. *loc. cit.*& Veneto *in exam. Epiſcop. lib. 6. cap.* 28.*num.* 4. quod tunc elector debet omnes cedulas rumpere, & inde vrere, & facere de nouo aliam electionem maiori circumſpectione, & denique aduertit Paulus Layman.*in quæſt.canon. de Prælat. elect. cap. vlt. quæſt.* 232. *in fine*, quod ſi conſuetudo permittat, vt ante electionis decretum liceat variare, & illi perſonæ ſuffragia palàm addere, in quam plures conſenſerunt; tum Monialis quoque intelligens ſe electam à medietate ſuffragantium, ipſa quoquè ſi ius eligendi in Monaſterio habeat, in electionē ſuam conſentire, ac veluti coeligere poterit.

QVÆSITVM X.

Electio Abbatiſſæ quomodo ſit publicanda.

SVMMARIVM.

1 *Electio Abbatiſſæ debet à diſquiſitoribus publicari ſub propria forma.*
2 *In electæ Abbatiſſæ publicatione obſeruari debent ſingulorum Ordinum, & Monaſteriorum conſuetudines.*
3 *In electione Abbatiſſæ ſi diſſentio ſit inter Prælatū, & electrices, quid ſit agendū.*

1 PRæſidens electioni Abbatiſſæ finita electione, & cum prædictis diſquiſitoribus canonica reperta, debet eam Monialibus notificare, & ſub infraſcripta forma publicare. *Hæc eſt electio canonica N. facta in hoc conuentu N. tali die, Menſe, & anno, in qua N. habuit tot ſuffragia, & N. tot ſuffragia*; incipiatur tamē ſemper à paucioribus, & quando ſecretarius venerit ad ad pronunciandam electionem illius, quæ canonicè electa eſt in Abbatiſſam, dicat; *In nomine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti. Amen. Ego N. nomine meo, & omnium veſtrum, quæ mecum conſenſiſtis, eligo in Abbatiſſam huius conuentus N. cum tot ſuffragijs, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus ſancti. Amen.* Quem modum, &
2 formam docet Mirand. *loc. cit. q.* 7. *artic.* 3.*concl.* 4. cui addi poteſt omnis alia bona conſuetudo, quæ in alijs Monaſterijs ſolet obſeruari, cum Concilium Tridentinum *loc. cit.* apertè dicat, quod in reliquis ſeruentur ſingulorum Ordinum, vel Mo-
3 naſteriorum conſuetudines. Facta Abbatiſſæ publicatione, ſi ſtatim Moniales aſſerant, elegiſſe in Abbatiſſam vnam, Prælatus verò, qui præfuit dicat aliam, videtur, quod neminj ſtandum ſit, ſed iterùm audiendæ Moniales omnes ſunt per perſonā non ſuſpectam, vt obſeruatum fuit à Sacra Congregatione Cardinal. annis elapſis in electione cuiuſdam Abbatiſſæ in Ciuitate Licij, vt refert Lauor. *loc. cit. num.* 56.

QVÆSITVM XI.

Vtrum Monialis illegitima poſſit eligi in Abbatiſſam.

SVMMARIVM.

1 *Prælati Regulares cum Monialibus ſibi ſubditis poſſunt ad dignitates diſpenſare ſecluſis Religionum priuilegijs.*
2 *Fœminæ in odioſis non veniunt ſub nomine maſculorum.*

1 PArtem negatiuam tenent Archidiac. in Gloſſ. *in d. c. indemnitatibus §. ſanè verbo canonica de elect. in* 6. Ioannes Andreas *ibid. n.* 6. & Dominicus *num.* 7. *in fine* Ancaranus, *num.* 5. *notab.* 6. & Frāchus *in d. Gloſſ. in princ. num.* 4. Abbas *in cap. cum in cunctis in fin. de elect.* Decius *ibid. in fin.* & Bellamer. *num.* 36. Felinus *in capit. meminimus de accuſat. num.* 4, Mandoſius *de ſign. Gratiæ tit. de diſpenſ. ſuper defectu Natal. in fin.* Maiol. *loc. cit. num.* 10. Sayrus *in Theſaur. Caſuum tit.* 1. *lib.* 6. *cap.* 11. *num* 3. Viuald. *in candelab. ſacram. p.* 3. *cap.* 5. *num.* 10. Suar *t.* 5. *de Cenſur. diſp.* 50. *ſect.* 5. *num.* 15. Nald. *in ſumma verb. Abbatiſſa num.* 2. Sanctarellus *variarum reſolut. q.* 40. *numer.* 67. Flaminius Pariſ. *de reſignat. Benefic. lib.* 3. *quæſt.* 12. Paulus Laym. *in quæſtionibus canonic. de Prælat.*

*elect.cap.vlt.reſp.*2.Barboſ. *in Collect.ad c.*
1 1.*de filijs Presbyt.num.* 3.qui omnes affirmãt(ſecluſis Religionũ Priuilegijs) abſq. diſpẽſatione Apoſtolica illegitimam Monialem non eſſe in Abbatiſſam eligẽdam, cum Abbatiſſa quandam quaſi Prælationem inter Moniales obtineat, quàm natalium defectus obſcurat, niſi aliæ dotes inſignes cohoneſtent.Dixi *ſecluſis Religionũ Priuilegijs*, quia aliàs poſſunt Prælati Regulares cũ Monialibus ſibi ſubditis ad dignitates per ſe ſolos diſpenſare, etiam ſtãdo in rigore Bullæ Greg.XIII.contra illegitimos; Laur. Peirin.*tom.*2.*de Prælato q.* 2.*cap.*6. *num.* 143. *&* 152.licèt Roder. *tom*,1.*qq.regul.q.*13. *art*: 21. cenſeat Moniales dicta diſpenſatione non indigere.

Alij Doctores, nempè Portellus *in dubijs Regul. verbo Abbatiſſa nũm.*6. & Miranda *loc. cit. q.*6.*art*, 3. Hieron. Roder. *loc. cit. reſol.*2. *num.*21. dicunt Monialem illegitimam poſſe eligi in Abbatiſſã, quia nullus canon habetur, qui Monialem illegitimè natam promouêri vetet; tum quia *in cap. de filijs presbyterorum* nullum verbum inuenitur de fœminis,ſed tantum
2 dè maſculis,at fœminæ in odioſis non veniunt ſub nomine maſculorum. Quapropter in Bulla Sixti V.edita contra illegitimos,nulla fœminarum fit mentio, ſed tãtum maſculorum, & Iulius Lauorius in *ſuis lugubrat. tit.*4.*cap.* 24.*num.*38.refert Sacram Congregationem Cardin. die 4. Octobr. 1594. declaraſſe, Moniales ex illegitimo thoro procreatas in dicta Conſtitutione Sixti V. non compræhendi,quò minùs ad officium,& dignitatem Abbatiſſæ, vel Prioriſſæ, aliauè Monaſterij munia, eligi poſſint.

QVÆSITVM XII.

Vtrum Vidua,aliauè Mulier non Virgo eligi poſſit in Abbatiſſam.

SVMMARIVM.

1 *Diſpenſare,quis valeat, vt non virgo eligatur in Abbatiſſam.*

2 *Pœnitentieriæ ſtylus in abſolutione mulierum ob corruptionem,qualis ſit.*

3 *Conſecratio eſt de eſſentia Epiſcopi reſpectu ſui, non aliorum.*

4 *Abbatiſſa iam electa, ſi corruptio Carnis ſuperueniat; qua pœna ſit plectenda.*

SEntentia negatiua fundatur *in cap. Iuuenculas* 20. *q.*1. & in Gloſſ. *in capit. Quomodo* 31.*q.* 1. & *in cap. Indemnitatibus* §. *ſane in* 6. & ideo Archidiac. *num.* 3.Turrecrem. *num.* 1.& Gloſſ.*in clement. Attendentes* §. *ſtatuimus verb.rationabilis* & *ibi* Cardinal.*q.*10.*num.* 4. Imola *num.* 16.& Abb.*col. finali, verb.corrupta*,& Vital. *in* §. *ſi qui verò num.* 4.*de ſtat.Monachor.*Calderin. *conſ.* 3.*de offic. Vicarij* Decian.*cap. cauſa matrimonij num.*17.Selua de benefic. *par.* 4. *q.* 7. *nu.*7. Mand. *de ſignat.grat.loc.cit.tit.diſpenſatio pro corrupta.* Burgaſ. *de irregular.& diſpenſat. p.*4. *n.* 40. Maiol. *loc. cit. nu.* 13. Viuald. *cit. par.*3.*cap.*5.*num.*13.Eman. Roder. *loc.cit. tom.*2.*q.* 54. *ar.*3. idem ſentiunt, qui probant ſuam ſententiam hac ratione,& conuenientia, quia Abbatiſſa conſecrari debet, quæ ſi virgo non ſit, à conſecratione arcenda eſt,& vt diximus.Tũ quia ſi virgo non eſſet, liberè non poſſet adhortari, & corrigere moniales ſibi ſubditas, maximè in ijs,quę ſpectant ad Virginitatem, & cõtinentiam ſeruandam; Tum etiam, quia indecens videretur,vt virginibus præeſſet non virgo.

1 Aliqui tamen ex citatis Doctoribus volunt ſolùm Summum Pontificem poſſe diſpenſare, vt non virgo eligatur in Abbatiſſam, ita Cardinal. *in clementin. Attendentes loc. cit. q.* 11. *num.* 5. & Imola *loc. cit.* Felinus *in cap. Meminimus de accuſat. num.*4. & eſt contra ius, & nullibi conceſſa eſt Epiſcopo talis diſpenſatio; At Archidiac.*in c. Acutius n.*3. *diſt.*26. dicit, quod ſi corruptio non ſit notoria, poterit Epiſcopus diſpenſare, ſecùs ſi notoria; Paulus Lay-

Layman *in quæſtionib. canonic. de electio. Prælatorum.cap.vlt.q:129.reſp.3.*

Idem tenent Præpoſitus *num.5.*& Geminian. *ibidem num.5.*

Ad huius rei propoſitum mihi viſum eſt apponere deciſionem quandam Cappellæ Tholoſanæ; apud Caſtellinũ *loc. cit: num.30.ſub his verbis.*

Item fuit quæſitum, An aliqua promouenda in Abbatiſſam debeat eſſe Virgo? Concluſum fuit, quod ſic, vt expreſsè tenet Ioan.Andr.*in clem.Attẽdentes,de ſtatu Regular.ſuper verb.rationabilis,& *Archidiac. *in cap.indemnitatibus de electiõn. in 6.*

Quod intellige verum de Iure communi,diſpenſatiuè tamen poterit in Abbatiſſam corrupta promoueri. Sed an quis habeat in hoc caſu facultatẽ diſpenſandi?Io. *in allegato c.idemnitatibus*,tenet,quod ſolus Papa. Contrarium vult Archid. *ibid.* dicens, quòd etiam Epiſcopus poterit diſpenſare; ſed tamen tùnc non conſecrabitur, neq. benedicetur; & hoc tenet Paul. *in alleg.lect. clementin. attendentes.*Item & in eadem ſententia videtur reſidere Lapus.Verumtamen Franc.de Zaba,& Ioan. de Imola dicunt tutius eſſe tenendum, quòd alius à Papa non poſſit diſpenſare, quia contra ius eſt,quod corrupta ſit Abbatiſſa 20.*q.1.iuuẽculas*, cõtra quòd ſolus Papa diſpẽſat,niſi inueniatur alteri cõceſſum, *in cap. dilectus, de tempor. Ordin.* ex Caſtellino *tract.de elect.cap.17.num.30.*

Sed Mirand. *tom.1. Manual.Prælat. q. 7.art.6.* Homobonus *de ſtatut. relig. par. 5.cap.24.* Lauorius *loc.cit. tit.4.capit.24. nu.10.* Lucas Caſtellinus *d.tract. de elect. cap.17.num.14* dicunt,declaraſſe Sacram Cõgregationem Cardinal.15.Iulij 1616. *quod ſi Vidua Monaſticum habitum aſſumat, ad Abbatiſſæ, aut Prioriſſæ munus obeũdum, abſquè Sedis Apoſtolicæ diſpenſatione,eligi non poteſt.*

2 Imò ſi ex ſtylo Pœnitentieriæ concedatur abſolutio ob corruptionem, limitatur, vt non propterea eligi poſſit in Abbatiſsã, & ſi eligatur, non poſſit conſecrari,etiam ſi ſciat per viam ſecretam.Rota *deciſ. 9.de probat.aliàs 151.coram Creſcentio* Tuſc.*cõcluſ.39. verſ.Abbatiſſa.*

Si obijcias, quod Epiſcopus, qui habuit vxorem poteſt conſecrari, ergo etiã mulier corrupta.

3 Reſpondeo non valere conſequentiam, quia conſecratio eſt de eſſentia Epiſcopi reſpectu ſui,& aliorum,non autem Abbatiſſæ, *ex cap. Acutius 26. diſt.* ibi Gloſſ. *verb.conſecrari*, Abbas *in cap. Vidua de regularibus num.3.* Lauor. *loc. cit. numer.*

4 12. vbi *num.13.* addit,quod ſi corruptio ſuperueniat poſtquã Abbatiſſa eſt electa, ſi probetur,debet deponi, vt fuit deciſum *in d.deciſ. 9.coram Creſcentio*; quod etiam conſtat per ea, quæ tradunt Abbas, & Felinus *in cap. Ac ſi Clerici de iudic.* imò debet in ergaſtulo includi, & à cætu Monialium eliminari; *ex cap.peruenit 27.q.1.*

Sanchez tamen *loc.cit.num.22.*& Portell.*cit.num.10.*ſententiam affirmatiuam tuentur,exiſtimantes,ad officium Abbatiſſæ non deſiderari virginitatem, niſi vbi eſſet conſuetudo impertiendi Abbatiſſæ benedictionem, & Conſecrationem Virginibus propriam; Idem docet Hieron. Roder. *loc.cit.reſol.2.num.26.*vbi ait,huic ſententiæ ſubſcripſiſſe Suarez,dum adhuc viueret;quia (inquit) neque eſt de iure diuino,nec naturali,neque Eccleſiaſtico, vt Abbatiſſa debeat eſſe virgo, & concludit, quod dato, & non conceſſo, vt eſſet aliqua lex canonica prohibens viduam fieri Abbatiſſam, talis lex iam per contrarium vſum eſſet abrogata multis ab hinc ſæculis; eandem ſententiam ſequuntur S. Antonin, *3.par.tit.17.cap.22.§.1.* Palud. *in 4.diſt.21.q.3.art.3.num.60.*

Quæ omnes ſententiæ poterunt ſimul conciliari per ea quæ tradit Sanch. *loc.cit.* dicens, non deſiderari virginitatem in Abbatiſſis, niſi vbi eſſet mos impertiendi illis benedictionem, & conſecrationem Virginibus propriam, quia in Regnis Caſtellæ, & Portugalliæ, & in prouincia S. Iacobi (teſte Portello *loco citato*) aſſumũtur Viduæ aliæq.mulieres non Virgines in Abbatiſſas.

In noſtra tamen Italia numquam audiui, non Virginem Præfectam eſſe Virginibus & ideo prima ſententia mihi magis

probatur, quia iuribus moralibus conſona videtur, & ſacris canonibus conformior.

QVÆSITVM XIII.

An Monialis bigama poſſit eligi in Abbatiſſam.

SVMMARIVM.

1 *Bigamæ mulieris nomine quid intelligatur.*

2 *Bigamiæ irregularitas indicta eſt à iure ad arcendum Bigamos à ſuſceptione ſacrorum Ordinum.*

3 *Fœminæ, an ſint capaces Bigamiæ.*

MAiol. *loc. cit. nu.* 4. Et Viuald. ſimiliter *cit. cap.* 5. *nu.* 8. Sanch. *cit. num.* 23. negant Monialem bigamam eligi poſſe in Abbatiſſam, & iiſdem rationibus, quibus ſupra de muliere non virgine, idipſum probant; tum quia, ſicut viri bigami ſunt Prælationum incapaces, ita & mulieres bigamæ: quid autem intelligatur nomine Bigamæ, dico cum Sanch. *loc. cit.* quod intelligitur mulier, quæ etiam poſt caſtitatis votum præuaricata eſt, quatenùs ſermo ſit de Muliere tranſeunte ad nuptias poſt ſolemne votum Caſtitatis. Idem affirmat Barb. *de Iure Eccleſ. loc. cit. nu.* 21. vbi ait, *nu.* 22. Hieronymū Rod. *d. reſol.* 2. *nu.* 23. hanc ſententiā non approbare, quia lex pœnalis loquens de viris, nō extenditur ad fœminas *cap. generali de elect. in* 6. Tum quia Bigamiæ irregularitas indicta eſt à iure ad arcendum bigamos à ſuſceptione Ordinū ſacrorum primò, & directè; vnde ex vi huius prohibitionis illi indirectè tātùm incapaces videntur prælationum, & dignitatum, quatenus ſcilicèt illis eſt annexa iuriſdictio, & poteſtas clauium; cum ergo fœminæ ſint incapaces ſacrorum Ordinum; conſequenter ſiunt incapaces bigamiæ, & huiuſmodi inhabilitatis, ac proinde illis non videtur repugnare habere officium Abbatiſſatus; quatenùs eſt adminiſtratio quædam ſine iuriſdictione ſpirituali, & ſine poteſtate clauium, quæ adminiſtratio earum ſtatui non repugnat; ſed in hac re idem puto eſſe dicendum, quod de muliere non virgine, nimirum quod huiuſmodi conſuetudo, vt bigama eligatur in Abbatiſſam apud Italos nequaquàm vigeat; ſi apud alias Prouincias etiam bigamæ eligantur, ignoro.

QVÆSITVM XIV.

Moniales deſcendentes ex maculato genere, An poſsint eligi in Abbatiſſas.

SVMMARIVM.

1 *Deſcendentes ex maculato Genere in aliquibus Religionibus excluduntur à Prælaturis, & dignitatibus, imò à ſuſceptione habitus.*

2 *Monialis deſcendens ex maculato genere (ſi cætera ei non deſint) eligi poteſt in Abbatiſſam.*

3 *Bullæ Summorum Pontificum excludentes à Prælaturis, & dignitatibus Viros Regulares, non extenduntur ad Moniales.*

4 *Abbatiſſatus, & Prioriſſatus non ſunt Prælationes iuriſdictionem ordinariam habentes.*

1 DEſcendentes ex maculato Genere in multis Religionibus excluduntur à Prælaturis, & dignitatibus; in Ordine Fratrum Minorum S. Franciſci de Obſeruantia deſcendentes ex Iudæis, Saracenis, ſiuè Hæreticis intra quartum gradū, & generationem, non ſolùm ad Prælaturas non admittuntur, verùm etiam, nec ad habitum Regularem; ex Miran. *in manual. Prælat. q.* 1. *art.* 1. quod probat ex Conſtitutionibus Pauli Quarti, Clemen. Septimi, & aliorum Summorum Pontificum: ſimilis Conſtitutio Alexandri Sexti habetur pro Fratribus Ordinis S. Hieronymi pro Neophytis deſcendentibus intra quartum gradum à Iudaiſmo, de qua re Eman. Roder. *loc. cit. to.* 1. *quæſt.* 14. *art.* 14. ſed re vera, vt dicit idem Mirand. *de S. Monialib. quæſt.* 6. *art.* 21 *in concluſ.* tales Conſtitutiones non ſibi locum vendicant

2 dicant in Monialibus; Vnde ex hac parte
(cætera ſi adſint) nihil obſtat quò minùs
Moniales deſcendentes ex maculato Ge-
nere eligi,& præfici poſſint in Abbatiſſas,
ratio eſt, quia in dictis Conſtitutionibus
nulla fit mentio de feminis, ſed tantùm
de maſculis;lex autem (vt diximus) quæ
loquitur de viris in odioſis, non extendi-
tur ad feminas, vt tenet communis ſcho-
la iuriſperitorum, ac proinde Bullæ Pon-
3 tificię loquentes de Fratribus Religioſis,
non debet extendi ad fœminas moniales.
Quod etiam elicitur *ex quadam Conſtitu-
tione Pij Quarti*, in qua excluduntur à
Religione Diui Hieronymi deſcendentes
ex maculato genere fratres,& tamen hu-
iuſmodi Bulla non extenditur ad Monia-
les, ſicut declarat idem Summus Ponti-
fex *in eadem Bulla edita anno* 1564. *Ka-
lend. Auguſt.* prout habetur *in Compend.
Priuileg. Ordin. D. Hieron. verbo ſtatu-
tum pag.* 317. & apud Mirand. *loc. cit.* &
Hieron. Roder. ſimiliter *loc. cit. nu.* 8. vbi
addit, quod Moniales deſcendentes ex
maculato genere,etiam pęna combuſtio-
nis olim punito, eligi poſſunt in Abbatiſ-
ſam; idem docet Ema.Roder. *loc.cit.to.*1.
*quæſt.*14. *art.* 13. vbi aliam rationem ad-
4 ducit, nempe quia Abbatiſſatus, & Prio-
riſſatus non ſunt Prælationes habentes
iuriſdictionem ordinariam; ſicut ſunt of-
ficia Generalatus, Commiſſariatus, Pro-
uincialatus, quę in dictis Conſtitutioni-
bus Pauli Quarti, & Clementis Septimi
denegantur deſcendentibus ex maculato
genere.

QVÆSITVM XV.

Vtrum mulieres infames eligi poſ- ſint in Abbatiſſas.

SVMMARIVM.

1 *Infamia iuris, & facti quid ſit.*
2 *Infames quales nam dicantur.*
3 *Infames, tàm iuris, quàm facti, non poſ-
ſunt eligi ad dignitates, & honores.*
4 *Infamis Monialis non poteſt eligi in
Abbatiſſam.*

1 PRæmitto duplicem eſſe infamiam,iu-
ris ſcilicet, & facti; infamia iuris eſt
illa, quando aliquis committit delictum,
cui impoſita eſt infamia à iure Ciuili, vel
Canonico; omnis namque infamia, quæ
per ius Ciuile inducitur,regulariter intel-
ligenda eſt de iure Canonico, niſi expreſ-
sè ius Canonicum talem infamiam tollat.
cap. infames 6. q. 1. Auila *de Cenſur. par.*7.
*cap.*11. *d.* 5. *conc.* 1. Azor. *Inſtitut. mo-
ral. par.* 2. *lib.* 6. *cap.* 7. *quæſt.* 3. Nicol.
Garcia *de Beneſ. par.*7. *cap.*8. *nu.*11. Hen-
riq. *in Sum. lib.*14. *cap.*5. §. 4. *in Comm.
lit. T.* & Barboſ. *de Offic. & Poteſt. Epiſc.
par.* 3. *alleg.* 43. *nu.* 1. vbi *nu.* 2. *& ſeqq.*
exemplificans de his infamibus ait, quod
huiuſmodi ſunt vſurarij, Apoſtatantes à
2 Religione Chriſtiana, Cynędi,Lœnones,
Hiſtriones, Iaculatores, Ludentes in ſce-
nis, & Buffones; Alcatores; Infamia ve-
rò facti eſt cum quis notatur de aliquo
crimine apud bonos, & graues, ex Hen-
riq. *loc. cit.* §. 3. Viuald. *in append. ad Can-
del. aur. cap.*10. *nu.*4. Garc. *loc. cit. nu.* 12.
Sigiſmun. à Bonon. *de elect. dub.* 36. *nu.*4.
dicens, quod delictum debet eſſe publi-
cum, ſiuè notorium; quibus ſic explicatis
& præmiſſis.
3 Dicendum eſt, infames, tàm infamia
iuris, quàm facti non poſſe eligi ad di-
gnitates, & honores *cap. illi qui, & cap.
infames 6. quæſt.* 1. *can. qui in aliquo dicit.*
5. 1. *& c. infamibus*, vbi Gloſ. *de reg. iur.
in* 6. Card. Tuſc. *lit. I. conſ.* 114. *num.* 6.
Suar. *tom.* 5. *diſp.* 48. *ſect.* 1. *nu.* 12. Garc.
loc. cit. nu. 64. & Sigiſmund. *loc. cit. nu.* 5.
& quod Monialis infamis ſpecialiter non
4 poſsit eligi in Abbatiſſam,docent Sanch.
loc. cit. nu. 24. Maiol. ſimiliter *loc. cit. n.* 12.
Viuald. *loc. cit. cap.* 5. *nu.* 11. Nauar. *com.* 2.
de Regul. nu. 60. Barboſ. *de iur. Eccleſ. loc.
cit. nu.* 23. qui eadem ratione, ſicut de
Bigama probant, Monialem infamem non
poſſe eligi in Abbatiſſam: idipſum do-
cet Portell. *in dub. Reg. verb. Abbatiſſa
num.* 1.

QVAE-

QVÆSITVM XVI.

De quibuſdam alijs impedimentis excludentibus Monialem ab officio Abbatiſſatus.

SVMMARIVM.

1 *Monialis, quæ per vim aliquo modo Virginem ad Religionem induxerit, præter Excommunicationem, redditur etiam inhabilis, vt eligatur in Abbatiſſam.*

2 *Regulæ inobſeruatio indignam reddit Monialem, vt in Abbatiſſam eligatur.*

3 *Abbatiſſa electa impediri poteſt, vt permaneat in officio, ſi ſit ſuperba, indiſcreta, non caſta, immiſericors, & non ſobria.*

4 *Monialis inhoneſta Monaſterio præeſſe non debet.*

1 MOnialis, quæ per vim aliquam Virginem ad Religionem admiſerit, vel auctoritatem pręſtiterit cogenti, vel adiumentum, ſeù præſentiam, ſiuè conſenſum, conſilium, vel fauorem, incurrit Excommunicationem ipſo facto, & conſequentèr fit inhabilis ad officium Abbatiſſatus, quatenus ſcientèr præſtiterit; ita Majol. *de irregular. lib.* 1. *cap.* 29. *nu.* 20. quod probat *ex Concil. Trid. ſeſſ.* 25. *cap.* 20. *de Regul.* quæ cenſura non incurritur (vt ille dicit) in coactione à iure permiſſa; quãdo mulier aliqua cogitur, vt Monialis in pœnam ſuorum criminum fiat *cap. impudicas* 27. *q.* 1.

2 Inobſeruatio propriæ Regulæ indignã reddit Monialem, vt in Abbatiſſam eligatur, ſicut & tranſgreſſio Conſtitutionum, & ſtatutorum Monaſterij, quod ſi fortaſſe electa eſſet Monialis inobſeruatrix Regulæ, & Conſtitutionum, tũc tenetur illas obſeruare, quod ſi contrafecerit ſcienter, contumax efficitur; *ex cap. ſi quis Abbas* 18. q. 2. & Maiol. *loc. cit.* qui *num.* 21. ait

3 quod Abbatiſſa electa impediri poteſt, vt non permaneat, ſi ſit ſuperba, indiſcreta, non Caſta, immiſericors, inſobria, propter enim huiuſmodi crimina deponi poteſt *ex d. c. ſi quis Abbas cum gloſſ.* & licèt ibid. ſermo ſit de Abbate, tamen idem omnino ſentiendum eſt de Abbatiſſa, ex eod. Ma-

4 iol. *loc. citato* Inhoneſta ſimiliter Monaſterio præeſſe non debet. ex Feder. de Sen. *conſ.* 95. Abb. *in cap. Monachi num.* 6. *de ſtat. monach.*

DISPVTATIO XXIX.

De Confirmatione, & Benedictione Abbatiſſarum.

Quæſitum I. Abbatiſſa electa à quo ſit confirmanda.

Quæſitum II. Vtrum Prælatus examinata electione, & Abbatiſſa, ſtatim conformare debeat.

Quæſitum III. Vtrum Abbatiſſa nondum confirmata aliquam habeat auctoritatem.

Quæſitum IV. Vtrum Abbatiſſæ benedicantur.

Quæſitum V. De modo, & forma benedicendi Abbatiſſas.

Quæſitum VI. Vtrum Benedictio Abbatiſſæ poſſit iterari.

QVÆSITVM I.

Abbatiſſa electa à quo ſit confirmanda.

SVMMARIVM.

1 *Confirmari debet Abbatiſſa à ſuo Superiore, & Prælato immediato.*

2 *Confirmandi Abbatiſſas non fuit Ius attributum Epiſcopis per Bullam Gregorij XV. de exemptorum Priuilegijs.*

3 *Confirmationis, an aliqua ſit forma præſcripta, & determinata.*

4 *Confirmanda eſt ibi Abbatiſſa, vbi fuit electa & publicata.*

Abba-

1 ABbatiſſa electa debet Confirmationem accipere, nam *in clemen. Attẽdentes de ſtatu Monach.* videtur tanquam certum poni, eam confirmari ſolitam, cũ dicitur, Abbatiſſam benedici debere intra annum à ſuæ confirmationis tempore cõputandum, ex Azor. *par.* 1. *inſt. Moral. lib.* 13. *cap.* 10. *quæſ.* 3. quàm Confirmationem Concilium Tridentinum *ſeſſ.* 25. *cap.* 20. non determinat à quibus debeat fieri, ſed relinquit diſpoſitioni *d. cap. indemnitatibus.* Debebit tamen confirmari ab Ordinario loci ſi Monaſterium illi ſubdatur; ſi verò immediatè Sedi Apoſtolicæ ſubijciatur, confirmatio à Summo Põtifice, quod intellige per Procuratorẽ, vel ab illius Prouinciæ Legato, peti debet, per ea, quæ habentur *in cap. ſi Abbatem de elect. in* 6. Sylueſt. *verb. Abbatiſſa num.* 4. §. 1. Angelus *verb. Confirmatio* §. 4. electio verò Abbatiſſæ Monaſterij Regularibus ſibiecti à ſuo Prælato Regulari confirmanda eſt; colligitur, *ex cap. Monachi, & cap. ad Monaſterium de ſtat. Monach.* & ibi Panormitan. *num.* 10. Cucchus *inſt. lib.* 4. *tit. de confirmat. & confir. poteſtate nu.* 1. Paulus Layman. *in q. canon. de Prælat. elect. q.* 233. ex Azor. *inſtitut. moral. loco citato cap.* 10. *q.* 3. & Barboſ. *in collect. in Clement. Attendentes de ſtat. Monach. num.* 4. nam per

2 Confirmationem iuriſdictio confertur, ergo exẽpta ab Epiſcopo confirmari nequit. Vnde Sacra Congregatio Concilij Trid. declarauit, Conſtitutionem Gregorij XV. de exemptorum Priuilegijs per illa verba; *Poſſit Epiſcopus vna cum Superioribus regularibus quarumcumquè Abbatiſſarum, Prioriſſarum, &c. Electionibus per ſe, vel per alium intereſſe, ac præſidere,* iuſta cõfirmandi Abbatiſſas minime fuiſſe Epiſcopis per ſupradictam conſtitutionem attributũ; ita refert Caſtellin. *de elect. cap.* 17. *nu.* 3. Silueſt. *verb. confirmatio q.* 1. Mirand. *tom.* 2. *q.* 23. *art.* 32. *concl.* 2. Azor. *par.* 2. *lib.* 6. *cap.* 16. *q.* 7.

3 Nec etiam determinatur in dicto Concilio forma Confirmationis, cùm illa non requiratur, quia ſufficit, quod confirmatio fiat per quodcumq. dictum, vel factũ, aut ſcriptum, quo Prælatus declaret ſuam voluntatem. Oltrad. *conſ.* 146. *num.* 6. & Rota *dec.* 16. *de conceſſ. prabend. in nouis, & deciſ.* 261. *coram Mantica.*

4 Debebit tamen Prælatus Monialium Confirmationem facere, non in camera, ſed in Eccleſia, & in loco, vbi habita fuit, & publicata electio; Vnde extra ſuam diœceſim, aut iuriſdictionem Confirmare nequaquam poteſt; *ex cap. qua fronte de Appellat.* Lauor. *in var. lugubr. tit.* 4. *cap.* 25. *num.* 64.

QVÆSITVM II.

Vtrum Prælatus examinata electione, & Abbatiſſa ſtatim confirmare debeat.

SVMMARIVM.

1 *Electio Abbatiſſæ, per ſcrutinium facta, quando ſit confirmanda.*

2 *Monialis contra Abbatiſſam electam per modum denunciationis, vel accuſationis poteſt aliquid proponere.*

3 *Prælatus confirmare poteſt electionem Abbatiſſæ, ſi nemo ſe opponat.*

4 *Prælatus ſi in confirmatione Abbatiſſæ allegetur ſuſpectus, quid ſit agendum.*

1 REſpondeo, quod ſi ad Abbatiſſę electionem per ſcrutinium procedatur, & votis in diuerſa diuiſis electiones per plures in diſcordia celebrari cõtingat, ea, quę à duabus partibus numero fuerit celebrata (exceptione, ſeù contradictione, aut appellatione quacunq. partis alterius non obſtante) per Prælatum confirmari debet *ex dict. cap. Idemnitatibus* §. *ſanè* niſi tamen opponatur aliquod votum fuiſſe nullum, & ſic non remanerent duę partes, *argum. cap. ſi quando de elect. in* 6. vt verbi gratia, quod eligentes Moniales non fuerint profeſſæ, vel quod fuerint puberes, tales etiam exceptiones ſunt admittendæ,

2 *ex cap. ex parte* 2. *de offic. deleg.* Quod ſi electio non fuerit celebrata à duabus partibus, tunc licèt ſit publicatũ ſcrutinium, poſſunt Moniales eligentes, quæ vota ſua,

iam

iam dederunt, ſtatim, & vnico contextu accedere ad illam, quæ à maiori parte eſt electa nullo actu contrario interpoſito, & ceſſante omni prauitate, & ſimonia, & ſi per talem acceſſum deuenitur ad duas partes, computatis ijs quæ antea conſenſerunt, tunc Abbatiſſa confirmanda erit, ac ſi habuiſſet duas partes ab initio, *ex d.cap. Indemni atibus*, vnde immiſſio electæ in poſſeſſionem ſuccedit in locum confirmationis in caſu deciſionis, vt reſoluit Rota in vna Illerden. electionis Prioriſſæ 5. Decembris 1636. coram Royas, quæ in fine operis erit, quod tamen gloſſ. *in verbo proceſſum* dicit eſſe contra diſpoſitionem *cap. publicato de elect.* ſed eſt ſpeciale in hoc caſu, quod publicato ſcrutinio variari poſſit antequam tamē ad actus extraneos diuertant; cuius ratio aſſignatur à gloſſ. *in verbo diuertant*; Non autem poteſt fieri acceſſus ad illam, quæ minorem ſuffragiorū partē habuerit cū hoc ipſo, quod à minore parte facta eſt, nullū ius acquirere poteſt, & neque talis electio per aliarum acceſſum poſtea conualeſcere poterit, cum à primordio nullas vires habuerit. Ita Lauor. *d.cap.24.num.*50. vbi *num.*52. addit,

2 quod quando aliqua velit ex Monialibus eligentibus per modum exceptionis, aliquid proponere contra electam, & confirmatam, etiam ſi adepta ſit poſſeſſionem, poteſt, *ex dict. gloſ. verb. facultas*, & *cap. poſt electionem de conceſſ.præbend.* & ſic datur actio vbi denegatur exceptio contra *l. inuitus §. cui damus ff. de regul.iuris*, quod eſt ſpeciale in hoc, vt probat gloſſ. *in cap. ad agendum de regul.iur.lib.6.*

3 Si verò noluerint accedere ad Abbatiſſam electam à maiori parte, vel ſi accedant, non faciant duas partes, tunc Prælatus confirmans, ſi nemo ſe opponit, confirmabit *ex cap.finali de elect.* ſi verò maior pars opponat ſe, tunc Prælatus prius, antequā cōfirmetur, vel infirmetur electio inquiret ſumariè ſuper obiectionibus, interim tamē electa adminiſtret in temporalibus, & ſpiritualibus, dūmodò nihil de Eccleſia alienet, & Moniales non recipiat, & præter quā ſi opponentiū pars duplo maior exiſtat; tūc enim litis euentū expectare tenetur. *ex d.cap.Indemnitatibus §. verum*, & Paul. Laymart. *in q.can.de election. præl.regul. cap. vlt. q.* 132. & Lauor. *loc. cit. num.*52. vt decidit Sacra Rota Romana in vna Illerden. electionis Prioriſſæ 2. Iunij 1636. quæ eſt in fine operis.

4 Sed hìc oritur dubium, ſi Prælatus allegetur ſuſpectus, dum vult ſummariè ſuper dictis inquiſitionibus inquirere, ait Lauor. *loc. cit.* plura diſcuſſa fuiſſe corā Eminentiſſimo Cardinali Muto in cauſa Cæſarauguſtana 4. Auguſti 1625. eidem commiſſa; In Monaſterio namquè Ciuitatis Calataymbij Sancti Sepulchri Cæſarauguſtan. habetur Cōſtitutio particularis, quod duæ ex tribus partibus Monialium in electione Abbatiſſæ concurrant, & in euentu nō concurſus, Prælatus illius Monaſterij debet de cauſis, & rationibus inquirere; & cum eſſet electa ſoror N. cum minori numero, Prælatus illius Monaſterij noluit eā confirmare, ſed de prædictis cauſis inquirere volebat; dicta N. appellauit ad Nuntium Hiſpaniarum, qui mandauit Prælato, vt confirmaret electam, ſeu intra quindecim dies inquireret de prædictis cauſis, & ad ipſum Nuntium proceſſum tranſmitteret, & quia d. Prælatus fuit allegatus ſuſpectus, ex eo quod electam noluit confirmare, plura exinde fuerunt orta dubia.

Primò, an poterat dari ſuſpectus; Secundo, an eſſent citandæ, & audiēdæ aliæ Moniales, & Abbatiſſa electa ſuper inquiſitione facienda per dictum Prælatum. Tertio, an eſſet ſtandum depoſitionibus minoris partis accedere nolentis; Quarto, An ſtante appellatione poſſit Prælatus dici Iudex ſuſpectus vigore *d. capit. Idemnitatibus §. ſi verò*; Quinto, quid agēdum, quando iudex non vult confirmare, & allegatur ſuſpectus. Sexto An requiratur examen teſtium *ex eodem §. ſi verò*; & demùm quomodo intelligatur iudicium fieri ſine ſtrepitu, & figura iudicij iuxta *d. §. ſi verò*; videbatur enim, quod clauſula *ſummariè ſine ſtrepitu, & figura iudicij*, non tollat probationem, neque citationē, & per hanc clauſulam iudicium non debet omitti, ſine quo idem iudicium expediri nequit; ſemper enim intelligitur, exceptiones

tiones legitimas debere admitti, ſed illud vult prætermitti, ſine quo poteſt expeditio negotij prorogari,& illa quæ ſunt cauſæ non tolluntur,licèt tollantur illa, quæ ſunt iudicij; actiones,& cætera, factum reſpicientia dicuntur acta litis: citationes verò dicuntur acta iudicij, quare ſic mandans non intendit tollere, quæ ſunt cauſæ, ſiue litis, ſiue iudicij,ſed illa,per quæ iudicium ordinatur, & ſemper fertur ſententia.Ita Lauor.*loc.cit.num.*53.*&* 54.videatur Archidiac.*in d.cap. Indemnitatibus*,& gloſſ. *in cap. ſtatuta verb.figura de hæret. lib.6.* & Rota Bonon. *dec.* 30. *num.*2.Bartol.*in extrau.ad reprimendum verb.ſummariè* Oſach. *dec.* 1.*Pedemont.*Marcheſet. *par.*1.*cap.*8.*num.*50.Tuſcus *concluſ.* 491. *verb.ſummariè* Gabr.*concl.* 33.*num.*1. *&* 3. Soccin. Iun.*conſ.*7.*nu.*11. *&* 14. *vol.*1. Rota Marcheſ.*dec.*68.Marth.*de clauſ.p.*1. *clauſ.*180.Veſtr.*in prax.lib.*5.*cap.*1. *num.* 7.Marant. *in prax.par.* 4. *dicto* 9. *nu.* 8. & tandem concludit, quod dubia ſupradicta fuerunt reſoluta,& euacuata in puncto iuris, vt in dicta cauſa penès illum agitata, apparet, quæ ex breuitate ab illo prætermiſſa ſunt.

QVÆSITVM III.

Vtrum Abbatiſſa nondum confirmata,aliquam habeat auctoritatem.

SVMMARIVM.

1 *Abbatiſſa electa, & non confirmata,nullam habet auctoritatem,niſi iuſta ſubſit cauſa illam non confirmandi.*

2 *Electio dat habitum, confirmatio exercitium.*

3 *Prælatus ſi cogat Moniales, vt in electione Abbatiſſæ mutent ſuffragia, nolens electam confirmare,grauiter peccat,& poſterior electio erit irrita.*

4 *Abbatiſſa in quibus caſibus ante cõfirmationem adminiſtrare poſſit.*

1 ABbatiſſa canonicè electa,& nondùm confirmata nullam habebit auctoritatem, & ideo ab exercitio omninò abſtinebit. *ex cap.noſti cap.qualiter de electione cap.iam dudùm de præbend. & cap. auaritiæ de elect.in* 6. & communiter Doctores apud Mareſc.*lib.*2. *var.reſol.cap.*35. *num.*
2 44.quia electio dat habitum,Confirmatio exercitium:Gloſſa *in cap.quanto d.*63. niſi iuſta,& rationabilis ſubſit cauſa illam non confirmandi, quod ſi ſuperior noluerit eã
3 confirmare, aliamquè eligens, coegerit Moniales per metum, vt mutent ſuffragia, grauiter peccabit,& poſterior electio erit irrita; ex Hier. Roder.*loc. cit. num.* 11. & Nauar.*lib.*1.*conſil.tit.de elect.conſ.*5. ac per conſequens Abbatiſſa ante confirmationẽ prohibetur ſuum officium adminiſtrare. *ex cap. Qualiter, & cap.noſtri de electio.*
4 Vnde quicquid interim ante confirmationem ab Abbatiſſa ageretur, irritum eſſet; *ex dd.capitibus*,quod docent etiam communitèr Doctores, per Maiolum *loco cit. num.*24.vbi aduertit,quod in aliquibus caſibus ante confirmationem permiſſa eſt adminiſtratio,primò ſi à confirmante tàm longè diſtat, vt non ſine periculo differri poſſit adminiſtratio, tunc enim poterit adminiſtrare ante confirmationem *ex c.nihil §.finali de elect.* ſecundò in conſeruatione rerum quæ tempore conſeruari non poſſunt;licèt cautius agat abſtinendo, ſi aliæ Moniales poſſint adminiſtrare,tertiò quãdo à maiori parte eſt electa,& pendet cognitio obiectorum contra ipſam,tunc impunè poterit adminiſtrare *ex d.cap. Indemnitatibus verſ.ſi verò.* quartò quando per compromiſſum eſt electa, ſi opponentes non fuerint duplo maiori numero,quàm conſentientes; *ex eodem in cap. Indemnitatibus verſ.cæterum*,& Piſanella *verb.electio §.finali.*

QVÆSITVM IV.

Vtrum Abbatiſſæ benedicantur.

SVMMARIVM.

1 *Abbatiſſæ, quæ benedici ſolent, ſi intra annum*

annum à confirmatione benedictionis munus non ſuſcipiant, à ſuo iure cadunt.

2 *Benedici non ſolent Abbatiſſæ, niſi perpetuæ, & ſi quæ aliæ ſint ſolitæ benedici.*

3 *Abbatiſſæ triennales non ſunt ſolitæ benedici.*

1 IN Clementina *Attendentes §. ſtatuimus de ſtat. Monach.* habetur, quod Abbatiſſæ, quæ ſolent benedici intra annum à ſuæ confirmationis tempore computandum, Munus benedictionis ſuſcipiant, alioquin à iure ſuo (niſi ſubſit cauſa rationabilis) prorſus ſe nouerint cecidiſſe, per illos, ad quos id pertinet prouiſio de Abbatiſſis, Monaſterijs ipſis canonicè facienda; atque ita affirmant Panor. Felin. & alij. *in cap. meminimus 13. in princ. 13. de accuſat.* & Zabarel. *in d. cap. ſtatuimus in principio, & q. 12. in fine.*

2 Dicit tamen tex. ſupra cit. d. Clem. *in quibus Abbatiſſæ ſunt ſolitæ benedici*, ad hoc vt intelligatur, quod non omnes Abbatiſſę poſſunt, aut debent benedici, ſed ſolummodò illæ, quæ ſunt perpetuæ, & ſi quæ aliæ forſan ſolitæ ſunt benedici, vt per Nauar. *conſ. 2. an Abbatiſſa à nu. 1. de ſtat. Monach.* Azor *inſtit. moral. par. 1. lib. 13. cap. 10. quæſ. 4.* & Mirandam *de ſacris Monial. q. 7. art. 7.* vbi aduertit

3 cum gloſſ. *in d. cap. attendentes*, quod licèt Abbatiſſæ interdum benedicantur, nõ tamen omnes, quapropter inſpiciendum eſſe ait, morem Monaſterij; itẽ affirmat, & addit cum Nauar. *loco cit.* quod in nullis Monaſterijs, Abbatiſſæ triennales ſolitæ ſunt benedici, & rationem reddit, quia à pauco tempore Abbatiſſæ cæperunt eſſe triennales, & concludit, quod ex eo vt Abbatiſſæ perpetuæ conſueuerunt benedici, non ſequitur conſuetudinem eſſe, vt Abbatiſſę etiam triennales benedicantur. Idem affirmant Cardinalis, Imol. & Bonif. *in d. Clem.* quos refert, & ſequitur Nauar. *vbi ſupra cap. nulla 13. q. 2.* & Barboſa *in dicta Clemen. attendentes cap. 3.*

QVÆSITVM V.

De modo, & forma benedicendi Abbatiſſas.

SVMMARIVM.

1 *Obſeruanda pro benedictione Aabatiſſæ.*

2 *Locus electæ in principio Miſſæ.*

3 *Abbatiſſa electa, quomodo ante Epiſcopum iuramentum præſtet.*

4 *Litaniæ cum alijs Præcibus dicendæ.*

5 *Regula Abbatiſſæ tradenda.*

6 *Ad Miſſam, & Offertorium, quomodo procedendum.*

7 *Abbatiſſa, Communione ſumpta, dum benedicitur inthronizatur.*

8 *Abbatiſſa ſtatim benedicta, reuertitur ad Monaſterium, & quomodo.*

9 *Benedictio datur in fine Cæremoniæ Benedictionis Abbatiſſæ.*

1 IN benedictione Abbatiſſæ, (quę non niſi die Dominico fieri debet) eadem obſeruari oportet, quæ obſeruantur in benedictione Virginum, quò ad ornamenta Eccleſiæ, & Miſſam ſolemnem, quæ erit de die cum collecta pro electa, dicenda cum Oratione diei ſub vno. *Per Dominum, &c.*

2 Electa in choro in ſuo habitu exiſtente, proceditur ad Miſſam vſque ad Alleluia, ſi dicitur, vel vſque ad vltimum verſum Tractus, vel ſequentiæ excluſiuè.

3 Electa à Matronis aſſociata, è Monaſterio egrediens, Pontifici præſentatur, & in manibus habens Cedulam ſcriptam, & ſuo pendenti ſigillo ſigillatam, genuflectit ante Epiſcopum ſedentem in Faldiſtorio ante medium Altaris; præſtat ei iuramentum fidelitatis; & inde tradit ei Cedulam.

4 A ſiniſtris Epiſcopi procumbit ad Litanias, in quibus dicto, *Vt omnibus fidelibus defunctis*, Epiſcopus ſurgens cum Baculo, dicit; *Vt hanc præſentem electam, &c.* bis ipſam benedicens, ac deinde iterum proſequuntur Litaniæ, quibus completis, electa adhuc proſtrata manente,

te, Pontifex ſtans verſus illam dicit, *Pater noſter*, *&c.* Verſus, & Orationes, prout in Pontificali; quibus completis electa ſurgens, ante Pontificem, genuflectit, & ipſe proſequitur Præfationẽ, in qua dicẽs, *Propitius infunde*, *&c.* manus imponit ſuper caput electæ, donec dicat, *Separetur indigna*, nam tunc ammouens, proſequitur Præfationem, cum quatuor ſequentibus Orationibus.

5 Poſt orationes, Pontifex ſedet accepta mitra, & tradens Regulam in manibus Abbatiſſæ coram ſe genuflexæ, dicit, *Accipe Regulam*, *&c.* & ſi antea non fuit velata, benedicitur, & imponitur illi Velum.

6 Pontifex deinde procedit ad Miſſam, cui Abbatiſſa aſſiſtit in loco ad partem ſibi parato: & dicto Offertorio, præcedentibus duobus familiis cum intortitijs accenſis, ipſa aſſociata à duabus Matronis, coram Pontifice ſedente in Faldiſtorio, ante medium Altaris genuflexa, offert ei duo intortitia, & Pontificis ea recipientis manum oſculatur, & reuertitur ad locum ſuum; Pontifex lotis, ac terſis manibus proſequitur Miſſam, in qua dicitur ſecreta pro electa cum ſecreta de die ſub vno *Per Dominum*, *&c.*

7 Pontifex poſtquam ſe communicauerit, Abbatiſſam communicat, & proſequendo Miſſam, dicit poſtcommunionem diei, cum alia pro electa ſub vno *Per Dominum*, ac dicto *Ite miſſa eſt*, vel *Benedicamus Domino*, accepta Mitra, inthronizzat Abbatiſſam in ſede, tùm à dextris eius depoſita Mitra, conuerſus ad Altare, incipit Hymnum *Te Deum*, quem Chorus proſequitur.

8 Interim Pontifice manente ſine Mitra apud ſedem; Abbatiſſa aſſociata à Matronis reuertitur ad Monaſterium, & à ſenioribus excepta ante Portam, ad Chorum perducitur, vbi Moniales omnes faciunt ei reuerentiam, & ab ea benignè ad oſculum recipiuntur.

9 Completo Hymno, Pontifex ſtans ſine Mitra, Abbatiſſa ſedente in Choro in ſua ſede, dicit verſum, & Orationem, prout in Pontif. & in fine accepta Mitra, dat ſolemnem benedictionem: depoſitiſque ſacris veſtibus, omnes recedunt.

QVÆSITVM VI.

Vtrum Benedictio Abbatiſſæ poſſit iterari.

SVMMARIVM.

1 *Benedictio Abbatis, & Abbatiſſæ iterari non debet.*

2 *Benedictio Abbatis, & Abbatiſſæ fit ad ſimilitudinem Conſecrationis Epiſcopalis.*

3 *Abbates ſemel benedicti, ſi ad aliam Abbatiam eligantur, non ſunt iterum benedicendi.*

4 *Benedictio Abbatiſſæ non eſt iteranda, niſi Curia contrarium ſeruet.*

5 *Benedictio Abbatiſſæ eſt ſimplex.*

6 *Benedictio Abbatiſſæ poteſt fieri quolibet die.*

7 *Pro Benedictione Abbatiſſæ nullum debetur pretium.*

1 SEntentiam negatiuam, tenuit Hugo apud Azor. *par.* 1. *inſtitut. moral. lib.* 13. *cap.* 10. *quæſ.* 3. Ratio eius eſt, quia Benedictio Abbatiſſæ eſt veluti quædam conſecratio. ita etiam Barb. *de Offic. & Poteſt. Epiſc. par.* 2. *alleg.* 27. *nu.* 51. Layman *in q. canon. de Prælat. elect. cap.* 17.
2 *q.* 215. ratio eſt quia Benedictio Abbatis quæ fit ad ſimilitudinẽ cõſecrationis Epiſcopalis; iterari nõ poteſt; ergo à ſimili nec
3 Benedictio Abbatiſſæ. Tum etiam probatur à ſimili de Abbatibus, quod ſemel benedicti, ſi ad aliam Abbatiam eligantur, non ſunt iterum benedicendi, vt fuſiùs tradidi *de Iur. Abbat. tom.* 1. *diſp.* 11. *quæſ.* 6. Tum ſimiliter quia, vt ait Azorius *loco cit.* ſi quis dixerit eſſe repetendam, cum Abbatiſſa ſecundo Monaſterio præficiatur, cuius Abbatiſſæ de more benedicuntur: dicam ego ſufficere, ſi cum eſt in primo Monaſterio ad Præfecturam electa, benedictionem acceperit, vbi eſt quoque vſu recepta Abbatiſſarum benedictio.

Idem tenent Nauar. *conſ. 2. de Sacram. non iterand.* Eman. Roderic. *tom. 1. qq. regul. q. 11. art. 3.* Azor. *loco cit.* & Barb. *loco cit. nu. 10.*

4 Gloſſa verò ait, quæri debere, quid in hac re Curiæ Romanæ vſus habeat. Tum
5 quia ait, Benedictio Abbatiſſæ eſt ſimplex, & non qualis eſt benedictio Abbatis, qui per benedictionem habet ius conferendi primam tonſuram, & minores ordines, ac ritu ſolemni Mona-
6 chos benedicendi, quorum neutrum conuenit Benedictioni Abbatiſſæ. Et item poteſt quolibet die Abbatiſſa Benedictio-
7 nem ſuſcipere; nec pretium commodumuè temporarium pro huiuſmodi benedictione abſque ſimoniæ labe datur, vel accipitur *ex cap. ſicut. de Simonia.*

DISPVTATIO XXX.

De Duratione Abbatiſſarum in Officio.

Quæſitum I. Abbatiſſa quanto tempore in Officio Abbatiſſatus durare debeat.

Quæſitum II. An aliquæ Abbatiſſæ poſſint perdurare vltra triennium in Officio Abbatiſſatus.

Quæſitum III. Vtrum Abbatiſſę liceat (expleto triennio ſui Abbatiſſatus) Officium Præſidentis in Monaſterio obtinere, donec Abbatiſſa noua eligatur.

Quæſitum IV. Vtrum Moniales Officiales Monaſterij compræhendantur in d. Conſt. Greg. XIII. itaut completo triennio, non poſſint ampliùs perſeuerare in earum Officijs.

QVÆSITVM I.

Abbatiſſa quanto tempore in Officio Abbatiſſatus durare debeat.

SVMMARIVM.

1 *Electionis forma, & durationis tempus Abbatiſſarum S. Claræ, ex Conſtitutione Nicolai V.*

2 *Abbatiſſæ in vniuerſa Italia iuxta Conſtitutionem Gregorij XIII. in officio per triennium tantùm durare debent, & num. 3.*

4 *Abbatiſſa electa vltra triennium non poteſt exercere ſuum officium.*

5 *Electio ad annum facienda, ſi fiat ad plures, nec etiam per annum valida cenſenda eſt.*

6 *Locatio de bonis Eccleſiaſticis facta vltra triennium non valet etiam per triennium.*

7 *Monaſterium non tenetur recipere Abbatiſſam vltra triennium.*

8 *Officialem creatum à Barone vltra annum, vniuerſitas non tenetur recipere.*

9 *Eligi non poteſt Abbatiſſa à Monialibus ad beneplacitum.*

10 *Abbatiſſæ quin ſingulis annis mutari poſſint, nulla extat prohibitio.*

11 *Abbatiſſæ omnes etiam ordinum Militarium per triennium in officio durare debent, quo completo illud renunciare.*

12 *Abbatiſſa extra Italiam, completo triennio, iterùm eligi poſſunt.*

13 *Abbatiſſæ Ordinis Minorum, completo triennio, non poſſunt iterùm eligi, niſi vacent per aliud triennium.*

14 *Abbatiſſæ Ordinis Prædicatorum, completo officio triennali, debent ad minus per quatuor annos vacare.*

15 *Abbatiſſæ S. Claræ in Regno Portugalliæ debent per ſexennium vacare.*

1 Abbatiſſa electa, & confirmata, vt ſupra dictum eſt, non poteſt in officio Abbatiſſatus eſſe perpetua, nam Nicolaus V. ſtatuit, & ordinauit, vt habetur *in*

in Monum. Ord. Minorum, quod Abbatiſſarum, ſeu Prępoſitarum dignitates, & officia per annum tantùm durent in partibus Italiæ, & in fine huiuſmodi anni à die electionis computandi, tenentur ſub excommunicationis pœna ipſo facto, quo contrafecerint incurrenda renunciare regimini, & adminiſtrationi Monaſteriorum, ac ſigillum, & claues officinarum reſtituere in manibus Prouincialium, ſiuè Viſitatorum, vel aliorum ab eis poteſtatem habentium; Et tempore illo decurſo, etiam ſi iuſtas renunciationes non fecerint, dicta officia ſtatim vacent, ac vacare cenſeantur. Refertur etiam hoc decretum *in Compen. verb. Abbatiſſa* §. 6. cuius tenor eſt.

NICOLAVS EPISCOPVS,
Seruus ſeruorum Dei,

Ad perpetuam rei memoriam.

Digna reddimur attentione ſolliciti, vt admittendis earum votis beneuolū impartiamur aſſenſum, quæ illecebris mundanis, ac mortalis viri thoro propulſis: in illius, qui ſpecioſus eſt præ filijs hominum beneplacitis ſub regulari obſeruantia laudabiliter conuerſantur. Hinc eſt, quod Nos cupientes, vt vniuerſa, & ſingula Monaſteria, & loca Monialium, ſeù ſororum Ordinis Sanctæ Claræ, ſeù Sancti Damiani, vel Minoriſſarum, illarumquè perſonæ, quæ ſub cura, & regimine fratrum Ordinis Minorum de obſeruantia nuncupatorum degunt, atque illorum perſonæ, quæ in ipſis monaſterijs, & locis, quæ ſicut accepimus ſub regulari obſeruantia dicti Ordinis S. Claræ Altiſſimo iugitèr famulantur, eo feruentiùs, & deuotiùs diuinis obſequijs ſe coaptent quo ſemper Nos, & Sedem Apoſtolicam ſpecialibus gratijs munitas fore conſpexerint: dilecti filij Iacobi de Primadicis profeſſoris, & generalis Vicarij domorum ordinis, & obſeruantiæ eorundem in Citramontanis partibus conſiſtentium ſupplicationibus inclinati, authoritate Apoſtolica preſenti, perpetua, & irrefragabili conſtitutione ſtatuimus, & ordinamus, quod in ante perpetuis futuris temporibus omnia, & ſingula Monaſteria, domus, & loca Ordinis Sanctæ Claræ prædicta per Abbatiſſam, ſeù Matres Monialium, quarum videlicet ſingulorum Monaſteriorum, domorum, & locorū prædictorum ſingularium Abbatiſſarum, ſeù Matrum Monialium, electiones, quæ ſi à maiori parte earum numero dumtaxat factæ fuerint, canonicè cenſeantur: ad ipſorum Monaſteriorum, ſiuè locorum Moniales, aut ſorores ordinem ipſum profeſſas, & quæ per trienniam, vel circa in prædictis Monaſteriis morā traxerint ſpectet, & pertineant; ac prædictarum Abbatiſſarum; ſeù Matrum Monialium dignitates, vel officia huiuſmodi per annum tantùm durent, temporeque illo decurſo, etiam ſi iuſtas renunciationes non fecerint vacent, atque vacare cenſeantur, regantur & gubernentur, ac regi, & gubernari debeant. Nec non omnes, & ſingulæ nunc preſentes, & futuræ Abbatiſſæ, ſeù Matres Monialium Monaſteriorum, domorum, & locorum earum preſentes videlicet in fine anni à datis preſentium, futuræ verò à die electionis earum computandi regimini, & adminiſtrationi Monaſteriorum, domorum, & locorum ſuorum in vicariorum, prouincialium prouinciarum eiuſdem Ordinis Fratrum Minorum de obſeruantia, in quibus Monaſteria, & loca ipſa conſiſtunt, vel ſaltem viſitatorum Monaſterij, domorum, ſeù locorum prædictorum per eoſdem vicarios in congregatione fratrum deputandorum, & ad id ab eiſdem vicarijs poteſtatem habentium manibus, ac in præſentia ſororum, ſeù Monialium Monaſteriorum, ſeù locorum huiuſmodi ad id ſpecialiter vocatarum, ſub excommunicationis pœna, quam ſecùs facientes incurrant ipſo facto, renunciare cætera, literas quoque, ſigillum, & claues Monaſteriorum, & officinarum reſtituere teneantur, & ſint aſtrictæ. Quodque Moniales, & ſorores prædictæ, niſi de Vicarij, vel Viſitatoris huiuſmodi expreſſa licentia aliquā ad religionem, vel profeſſionem admittere. Et niſi à præfato Vicario, ſeù Viſitatore pro idoneo reputatus fuerit in earum Cappellanum,

pellanum, aliquem recipere, ſeù receptum retinere, præſumant. Præterea omnibus, & ſingulis mulieribus dictis Monialibus, ſeù ſororibus ſeruientibus, aut pro eis eleemoſinas quærentibus, præſentibus, & futuris, quod quotieſcumque pro parte Abbatiſſarum huiuſmodi requiſitæ fuerint, earum Monaſteria cum conſilio diſcretarum intrare nonnumquam etiam in præcipuis feſtiuitatibus pro ipſarum conſolatione (licentia tamen prius per eas deſuper à Vicario prouinciæ obtenta) cum ipſis monialibus, vel ſororibus comedere. Quodquè Confeſſor Monialium, ſeù ſororum huiuſmodi, vel alius frater eiuſdem ordinis ad hoc per Vicarium prouinciæ huiuſmodi pro tempore deputatus in omnibus, & per omnia iuxta formam, & tenorem priuilegiorum, ac conceſſionum eiſdem Monialibus vel ſororibus eis quo ad ipſarum perſonas deſuper à ſede prædicta, ſeù alias quomodolibet conceſſorum in omnibus præterquàm dictæ ſedi caſibus reſeruatis, quoties fuerit opportunum ipſarum ſeruientium confeſſionibus, diligenter auditis, eis pro commiſſis exceſſibus, criminibus, & delictis debitam abſolutionem impendere, & iniungere pœnitentiam ſalutarem, nec non ipſas ſeruientes, ſi id humiliter petierint, à quibuſcumque excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijſq. cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis (quibus pro tempore innodatæ fuerint) in forma Eccleſiæ conſueta iniunctis, ſibi pro modo culpæ pœnitentia, & alijs, quæ tunc fuerint iniungēda, abſoluere: eiſque Eucharistiæ, ſeù Extremæ vnctionis ſacramēta Eccleſiaſtica miniſtrare liberè, & licitè valeant, diœceſanorum locorum, ac rectorum parochialium Eccleſiarum, & cuiuſcumquè alterius licentia ſuper hoc nullatenùs requiſita, authoritate Apoſtolica tenore præſentium indulgemus. Non obſtantibus fælicis recordationis Clementis Papæ Quinti prædeceſſoris noſtri, & quibuſcumque alijs Apoſtolicis conſtitutionibus, nec non Monaſteriorum, & Ordinis Sanctæ Claræ prædictorum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijſq. & indulgentijs, ac literis Apoſtolicis ipſi Ordini Sanctæ Claræ, & Monaſterijs, ſub quibuſcumque verborum formis, ac ſpecie, ſeù genere per eandem ſedem aliàs quomodolibet conceſſis, quibus omnibus eorum etiam ſi illorum totis tenoribus de verbo, ad verbum præſentibus habenda foret mentio ſpecialis, illis aliàs in ſuo robore permanentibus, quo ad præmiſſa derogare intendimus, & expreſſè derogamus per præſentes: Cæteriſquè contrarijs quibuſcumque. Nulli ergo hominum, &c. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo quadrageſimoſeptimo, Nonis Martij. Pontificatus noſtri anno 1. Ex Bullario Eman. Roderic. *Bulla prima eiuſdem Pontificis tom. 1.*

Habetur quoque confirmatum à Leone X. §.9. vbi ſtatuit, & mandauit, vt dum annis ſingulis Abbatiſſæ, & illorum Monaſteria à Prouincialibus, ſiuè Viſitatoribus circa ipſarum officium, viſitantur; Abbatiſſæ iuxta Vrbani Quarti conſtitutionem in Regula, abſolutionem ſui Miniſterij, & officij à dictis Viſitatoribus petere teneantur, & quod ſi iiſdem Viſitatoribus videbitur, & ipſa neceſſitas, ac Monaſterij exegerit reformatio, acceptare illam cum effectu debeant, & quod huiuſmodi Abbatiſſa officium in ipſius Viſitatoris manibus dimittere teneatur, ita quod mera, & libera eidem Viſitatori remaneat facultas eiſdem ſororibus, ſeù Monialibus ſub excommunicationis ſententia, & alijs ſibi viſis ſententijs, cenſuris, & pœnis, præcipiendi, vt circa alterius Abbatiſſæ electionem intendere debeant, aut aliàs iuxta ipſius prædictæ Cōſtitutionis verba, & tenorem procedendi; & Monialem, quæ Abbatiſſæ miniſterium huiuſmodi geſſit, iuxta exceſſus exigentium corrigendi, & caſtigandi, ac cenſuras, & pœnas huiuſmodi iteratis vicibus aggrauandi, & alia in præmiſſis neceſſaria, ſeu quomodolibet oportuna faciendi, & exequendi.

2 At Gregorius XIII. ſtatuit, quod nullæ Abbatiſſæ, aliæuè Præfectæ Monaſteriorum Monialium in vniuerſa Italia, & præſertim in vtriuſque Regnis Siciliæ exiſtentium vltra triennium in ſuo officio, & mini-

Monaſterio durare poſſint; vt patet ex ſequenti Bulla.

EXpoſcit debitum Paſtoralis officij, quod diſponente Domino gerimus, vt ad ea ſollicitè intendamus, per quæ Monaſteria, & alia religioſa loca, præſertim Deo dicatarum Sanctimonialium, ſecundum regularis diſciplinæ normam regantur, & gubernentur. Perpendentes igitur varia, & multiplicia damna, quibus plerumquè afficiuntur Monaſteria Monialium, quæ per Abbatiſſas, vel alias Præfectas perpetuas reguntur, è contra verò Abbatiſſas, & alias Præfectas triennales ſcientes ſe lapſo triennio ſuæ adminiſtrationis rationem eſſe reddituras, ac ſperantes de bene geſtis laudem promereri, pœnam verò, ſi malè geſſerint, metuentes, maiori ſtudio, ac diligentia regimen, & adminiſtrationem Monaſteriorum ſibi commiſſorum gerere. His, & alijs rationabilibus cauſis adducti, hac noſtra perpetuò valitura conſtitutione ſtatuimus, & ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus in omnibus, & ſingulis Monaſterijs Monialium Sancti Benedicti, Ciſtercien. Carthuſien. & aliorum quorumcumq. Ordinum in vniuerſa Italia, & præſertim in vtriuſque Siciliæ Regnis conſiſtentibus, quæ nunc per Abbatiſſas, vel alias Præfectas perpetuas reguntur, & gubernantur, cùm primùm Abbatiſſæ, aut aliæ Præfectæ huiuſmodi regimini, & adminiſtrationi ipſorum Monaſteriorum ceſſerint, etiam apud Sedem Apoſtolicam, vel deceſſerint, earum Abbatiſſatus, ſeu Præfecturas vacare contigerit, Abbatiſſæ, aut aliæ Præfectæ non amplius perpetuæ, ſeu ad vitam (quarum nomen, ac titulum, ex nunc prout ex tunc Apoſtolica auctoritate ex certa noſtra ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, tenore præſentium perpetuò extinguimus, & abolemus) ſed triennales tantùm à Conuentu vniuſcuiuſque Monaſterij, & aliàs iuxta decreta ſacri Concilij Tridentini, & regularia ſuorum Ordinum inſtituta eligantur, & præficiantur: quæ poſtmodum elapſo triennio, ſuis officijs perfunctæ, præeſſe deſinant, omnique prorſus careant auctoritate, ac à regimine, & adminiſtratione Monaſterij per triennium à die finitæ adminiſtrationis incohandum abſtineant: quo elapſo, ſeruata eadem forma Concilij Tridentini, iterum, & pluries eligi poſſint. Diſtrictius inhibentes omnibus, & ſingulis dictorum Monaſteriorum Conuentibus, Superioribus, & perſonis, aliquam Abbatiſſam, aut aliam Præfectam perpetuam, ſeu ad vitam, ſed triennalem tantùm eligere, & præficere vllo modo audeant, vel præſumant. Quod ſi ſecus à quoquam quauis auctoritate fuerit attentatum; Electionem, & Præfectionem huiuſmodi, ac omnia, & ſingula, quæ inde ſequentur, irrita, nulla, & inania, nulliuſque roboris, vel momenti fore: Sicquè per quoſcumque Iudices ordinarios, & delegatos quauis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, in quauis cauſa, & inſtantia iudicari, & diffiniri debere decernimus. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac dictorum Monaſteriorum, & Ordinum iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate aliàs roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Monaſterijs, eorumque Superioribus, & perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis clauſulis, & decretis in genere, vel in ſpecie, ac aliàs in contrarium quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, & ſingulis, eorum tenores, ac ſi ad verbum infererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxàt ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunq. Cæterùm, quia difficile foret præſentes noſtras ad ſingula quæque loca, vbi neceſſarium fuerit, deferre, volumus quod illarum tranſumptis manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ præsẽtibus adhiberetur, ſi forent

exhibitæ, vel oſtenſæ. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris die prima Ianuarij 1583. *Pontificatus noſtri Anno Vndecimo.*

3 Ex qua Conſtitutione colligitur primo, Abbatiſſam eligendam eſſe per triennium tantùm, non autem ad vitam, aliàs electio nullius roboris erit, vt tenent Nauarr. *conſ. 3. de regul.* & Nouarius *in ſum. Bullar. verbo Abbatiſſa num.* 1. vbi alios DD. citat.

4 Colligitur ſecundò, ſi Abbatiſſa fuerit electa contra formam dictæ Conſtitutionis, & vltra triennium, non poterit exercere officium Abbatiſſatus, nec etiam per triennium iuxta conſil. Roman. 66. dicen-
5 tis, quod ſi electio facienda ſit per annum, & fiat per plures, nec per annum valida cenſebitur: idem affirmat Capic. *dec.* 49. & Cabed. *dec.* 84. *num.* 7. ratio eſt, quia Cõſtitutio Pontificia dat formam electionis, propter quam redditur actus indiuiduus; & ſic ſequeretur, regula vtile per inutile vitiari. *cap. vtile de regul. iuris in 6. cap. non debet eodem lib.* & Tuſc. *concl.* 373. *num.* 1. & Mantic. *de tac. & ambig. conuenct. tom.* 2. *lib.* 16. *tit.* 36. *num.* 3.

6 Et Confirmatur à ſimili, nam locatio facta vltra triennium de bonis Eccleſiaſticis non valet etiam per triẽnium. Farinac.
7 *deciſ.* 30. *par.* 1. *tom.* 1. ideo Monaſterium non tenetur recipere Abbatiſſam vltra
8 triennium; à ſimili de officiali creato à Barone vltra annum, quem vniuerſitas non tenetur recipere. Maſtrill *de magiſt. lib.* 1. *q.* 27. *num.* 55.

9 Colligitur tertiò, quod ſi Abbatiſſa electa fuerit ad beneplacitum Monialium non cenſetur benè electa, quia officiales non poſſunt eligi ad beneplacitum, aliàs dicerentur perpetui, quæ perpetuitas ab hac Bulla ſuprapoſita reprobatur, ex Boerio *deciſ.* 149. Franc. Marc. *dec.* 192. *par.* 1. Tapia *in pragmat.* 5. *Caroli V. fol.* 107. *nu.* 1. Maſtril. *dec.* 188. *num.* 7.

10 Non tamen prohibetur, quin ſingulis annis mutari poſſint Abbatiſſæ, ſicut declarauit Sacra Congregatio Cardinalium *in vna Ariminen.* 18. *Nouemb.* 1595. prout refert Lauor. *loc. cit. tit.* 4. *c.* 24. *n.* 65.

11 Et hæc obſeruanda ſunt reſpectu omnium Monialium quorumcunq. Monaſteriorum, & Militiarum, etiam Sancti Ioannis Hieroſolymitani, vt declarauit S. Congreg. Card. annuente Clem. VIII. *die* 22. *Maij* 1604. teſte Lauorio *loc. cit. nu.* 64. Quo triennio completo poterat de iure confirmari Abbatiſſa, ſed propter ſupradictam Bullam nõ poteſt ſine licentia Summi Pontificis, & ideo tenentur Abbatiſſæ renunciare, & tunc in eius Iuriſdictione ſubintrat Monialis Profeſſione maior, vti Vicaria, niſi aliàs ſit conſuetudo, vſque ad electionem nouæ Abbatiſſę, ex Rainerio Vallumbroſano *in Ritual. Monaſt.*
12 *rit.* 8. *rub.* 1. *numer.* 7. At extra Italiam poſſunt finito triennio, iterùm eligi, vt docent Eman. Roder. *qq. regul. tom.* 1. *q.* 16. *art.* 2. Mirand. *loc. cit. q.* 7. *art.* 9. Barboſ. *de Iur. Eccleſ. cit. num.* 35.

13 Et pro Monialibus ſubiectis fratribus minoribus extat Conſtitutio Sixti V. quæ incipit, *Et communis cura paſtoralis* edita 27. Iulij 1587. quę prohibet ſimiliter Abbatiſſis ordini minorum ſubiectis, vt vltra triennium in officio Abbatiſſatus non perdurent, & per alium triennium debent vacare. In ordine verò Prędicatorũ per quatuor annos ad minus, niſi eſſet Monaſterium nouum, vel nouitèr reformatum. Sed in Portugallia Abbatiſſæ S. Claræ, præſertim in Prouincia Algarbiarum non poſſunt reeligi intra triennium, ex ſpeciali Conſtit. Pauli V. vt refert Portell. *loc. cit. verbo Abbatiſſa num.* 4.

QVÆSITVM II.

An aliquæ Abbatiſſę poſſint perdurare vltra triennium in officio Abbatiſſatus.

SVMMARIVM.

1 *Abbatiſſæ, quæ fiunt per præſentationem, & inſtitutionem ſunt perpetuæ.*

2 *Abbatiſſa prima fundatrix Ordinis Sanctæ Claræ poteſt per viginti annos in officio continuare.*

3 *Mulieres oblatæ, aliæuè non emittentes tria vota ſubſtantialia, non comprahẽduntur in Bulla Gregorij XIII. de duratione officij Abbatiſſatus.*

4 *Pa-*

4 *Patronus conſtitutus à Papa ad præſentã-dum Abbatiſſam, an poſſit eandem perpetuò inſtituere.*

1 Abbatiſſa non poteſt eſſe perpetua propter Conſtit. Greg. XIII. & Sixti V. quę tñ nõ habēt locum in Abbatiſſis, quæ fiunt per præſentationem, & inſtitutionem, quia talis inſtitutio, & confirma-
2 tio eſt perpetua; ita Portell. *loc. cit. numer.* 10. vbi etiam ſubdit primam fundatricem alicuius Conuentus Sanctę Claræ poſſe continuare in officio Abbatiſſæ per viginti annos in vim ſtatutorum eiuſdem Ordinis; quod affirmat Hieron. Roder. *loco cit. num.* 7. vbi reſoluit, poſt expletos 20. annos Abbatiſſatus, poſſe præfatam fundatricem iterum eligi in Abbatiſſam: hoc idem ſentit Barboſ. *loc. cit. numer.* 37. & Mirand. *in expoſit. regulæ S. Claræ fol.* 90.
3 Si quæras Collegium, ſiue vniuerſitas Mulierum oblatarum an eligere teneatur ſuam Præfectam ad triennium.

Reſpondeo cum Eman. Roder. *tom.* 2. *q.* 54. *art.* 6. negatiuè, quia in Conſtitutione Gregorij XIII. de duratione Abbatiſſarum ſupra *quæſ. antecedenti* poſita, ſermo eſt de Monialibus, & Abbatiſſis verè Religioſis, tria vota eſſentialia, ſecundum regulam à Sede Apoſtolica approbatam, profitentibus, non autem de alijs mulieribus, non verè regularibus ſub aliquo habitu Eccleſiaſtico degentibus.

Tum quia conſtitutio canonica, vt ait idem Roder. *loc. cit.* quatenùs ſtatuit aliqua noua, & à iure communi exorbitantia de Monialibus, ſolùm intelligenda eſt de veris Monialibus, & non de alijs quantumcumq. religioſè, & collegialiter viuētibus, niſi expreſſa de illis mentio fiat; at Gregor. XIII. prodijt legem illarum Abbatiſſarum, & Præpoſitarum, quæ ſeruāt normam, & regularem diſciplinam, & nõ extendit expreſsè ad alias; atque ita affirmant Nauarr. *conſ.* 82. *de regularibus lib.* 3. *in antiquis*, & Portell. *loc. cit.* Caſtellin. *de elect. cap.* 5. *num.* 33. Nauarr. *loc. cit. in ſum. num.* 8.

4 Si obijcias ſecundo, vtrum Patronus conſtitutus à Summo Pontifice ſuper Monaſterium Monialium ad præſentandum Abbatiſſam, poſſit eandem perpetuò inſtituere.

Reſpondet Eman. Roder. *loc. cit. num.* 5. quod Patrono, & Monaſterio volentibus, quod Abbatiſſa per Patronum præſentata confirmetur pro perpetua, vel triennali, eis ius poſſeſſorij competere, quia ab annis ſeptuaginta, vt præſupponitur, ſunt in poſſeſſione, iuxta gloſſ. *in clem.* 1. *de cauſ. poſſeſſ.* Vnde nullatenùs permittere debent, vt agatur, & litigetur ſuper petitorio, & proprietate Iuris, donec poſſeſſorium finiatur, & reponatur in pacifica poſſeſſione iuris pręſentandi, & prętendendi confirmationem perpetuam, vt benè docet Nauar. 3. *conſil. titul. de cauſ. poſſeſſ.* de qua re videatur idē Eman. Roder. *loc. cit.*

Idem puto dicendum de Abbatiſſis, quę fiunt per nominationem, cuius rei exemplum reperio in Concilio Turonenſe II. *in tom.* 1. *Cõcil. antiq. Galliæ* ſub anno Chriſti 567. vbi S. Redegundis Monaſterij Puellarum in Pictaua vrbe à ſe conſtructi, domnam, & ſororem ſuam Agnetem Abbatiſſam inſtituendam nominat.

QVÆSITVM III.

Vtrum Abbatiſſæ liceat (completo triennio ſui Abbatiſſatus) officium Pręſidentis obtinere, donec Abbatiſſa noua eligatur.

SVMMARIVM.

1 *Abbatiſſa completo triennio ſui officij poteſt ad breue tempus in Præſidentem Monaſterij aſſumi, donec Abbatiſſa eligatur.*
2 *Moniales prohibētur in officijs perpetuari.*
3 *Vicariæ Moniales Ordinis Minorum nõ poſſunt expleto officio Vicariatus immediatè in Abbatiſſas aſſumi; ſecùs de alijs.*

1 Miranda *de monial. q.* 7. *art.* 9. *concl.* 2. partem affirmatiuam probabilem putat, dicens, hoc pertinere ad bonum

num regimen Monaſterij, vt ſcilicet pro paruo tempore eadem Abbatiſſa, non verò alia Monialis, Præſidens conſtituatur ad euitanda innumera mala, damna, atquè incommoda, quæ ex contrario facto, vt plurimum oriuntur, aut ſaltem poſſent euenire.

Si dicas, quod Sixtus V. in ſupradicta Conſtitut. præcipit, quod poſt tranſactũ triennium, nullum Abbatiſſatus, ſeù Præfecturæ Monaſteriorum, aut aliud officiũ, nec aliquam poteſtatem, vel auctoritatem in eiſdem poſſunt obtinere, & exercere:

2 Reſpondet Miranda, quod in dicta Bulla prohibentur tantummodò Abbatiſſæ prædictæ, expleto ſuo triennio, habere in dictis Monaſterijs aliud officium, quocumq. nomine nuncupetur, per trienniũ, ſicut eſt officium Vicariæ, ſeù alicuius ſimilis; hoc enim eſt in officijs perpetuari, quod à Sixto V. in dicta Conſtit. prohibetur: non verò Abbatiſſam eſſe Præſidentem finito ſuo Abbatiſſatu pro paruo tempore, donec alia eligatur Abbatiſſa. Idem videtur ſentire Lauor. *in ſuis Elucubr. tit.*4. *cap.*25. *num.*68.

Imò Mirand. *loc. cit.* in fine addit, quod multò minùs prædicto decreto Sixti V. prohibentur, quin perfunctæ officio Vicariæ, eligi poſſint in Abbatiſſas: quod etiã à quibuſdam fuit dubitatum, & difficultate eidem Mirandæ propoſita affirmatiuè reſpondit, dicens, quod ita obſeruat communis praxis. Ex quibus ſatis conſtat, quid
3 dicendum ſit de alijs Monialibus Fratribus Ordin. Min. non ſubiectis, quæ cùm non ligentur dicta Conſtit. Sixti V. non habebunt locum dubitationes allatę; ſicut nec etiam ligantur hoc ſtatuto, quod Moniales S. Claræ, & Tertij Ord. S. Franciſci, expleto Vicariatus tempore, ad Abbatiſſatum immediatè non aſſumantur, ſed tãtùm Moniales prædictæ, vt in ſequenti ſtatuto inſpicitur.

Hieronymus Matthæius S. R. E. Presbyter Cardinalis Tituli S. Pancratij Ord. Min. Regular. Obſeruantiæ Gubernator, Protector, & Corrector.

E Lectionibus Abbatiſſarum, ſeu Miniſtrarum quorumcunq. Monaſteriorum, tàm S. Claræ, quàm Tertij Ordinis S. Franciſci, curæ, & Protectioni noſtræ ſubditarum, quantùm in Domino poſſumus, prouidere volentes, vt omninò liberè fiant, iuxta Sac. Concil. Trident. ſummorumq. Pontificum ſanctiones: Huius noſtri decreti vigore decernimus, Vicarias omnes dictorum Monaſteriorum in poſterum expleto Vicariatus officij tempore, ad Abbatiſſatus, aut Miniſteriatus officium immediatè aſſumi non poſſe, nec debere; ſed dicto Vicariatus tempore completo, ſaltem per biennium integrum vacare teneantur: quo biennio elapſo, liberum erit Monialibus eas quoque in Abbatiſſas, vel Miniſtras, eligere. Et ſi aliqua electio contra huius noſtri decreti diſpoſitionem fieri, aut attentari contingerit, irritam, & inanẽ omnino eſſe volumus, prout ex nunc irritamus, & annullamus; præcipientes omnibus Prouincialibus, Miniſtris, alijſq. dicti Ordinis Prælatis ſub pœna priuationis ſuorum officiorum, quod dictum noſtrum decretum inuiolabiliter obſeruent, & obſeruare faciãt. Datum Romæ in Palatio noſtræ ſolitæ reſidentiæ die xiiij. Iunij. MDXCII.

QVÆSITVM IV.

Vtrum Moniales, Officiales Monaſterij comprehendantur in dicta Conſtitutione Gregorij XIII. ita vt abſoluto triennio, non poſſint amplius perſeuerare in earum Officijs.

SVMMARIVM.

1 *Moniales à Capitulo Monaſterij in Officiales electæ, perſeuerare poſſunt ad libitum Superiorum.*

2 *Mo-*

2 *Monialibus Monaſterij Officialibus non currit triennium, ſicut Abbatiſſis.*

3 *Vallis Vmbroſæ Moniales eliguntur in Officiales Monaſterij ſecundum Profeſſionem.*

1 IN dicta Conſtitut. Gregor. XIII. nihil omninò de hac re diſponitur, ſicut nec etiam Concil. Trident. ſed Sacra Congregatio Cardinal. (prout refert) Lauret. de Franch. *in Controu. inter Epiſ. & Regular. quæſt. de Abbatiſſa pag.* 160. §. 12. præſenti dubitationi ſic reſpondit; *Moniales, quæ à Capitulo ſui Monaſterij electæ ſunt in Officiales, vt bona illius Monaſterij adminiſtrent, poſſunt in huiuſmodi officio perſeuerare, quamdiù* Superioribus *Monaſterij viſum fuerit.*

2 Ex qua declaratione, & dilucidatione Sac. Congregatio Cardin. infert d. Lauret. non currere triennium dictis Monialibus Monaſterij Officialibus, neq. illis Confirmationem Superioris eſſe neceſſariam, nec circumſtantias, quæ requiruntur in Abbatiſſis eligendis: & in fine ſubdit, quod in quibuſdam locis fiunt iſtæ Offi-

3 ciales poſt gradum Profeſſionis. Et hoc à Monialibus meæ Congregationis Vallis Vmbroſæ iuxta noſtras Conſtitutiones hodiè obſeruatur, ſed per vnicum tantum Annum, niſi legitimo impedimento detineantur.

DISPVTATIO XXXI.

De Renunciatione, & reſignatione Abbatiſſatus.

Quæſitum I. Vtrum Abbatiſſa poſſit renunciare electionem Abbatiſſatus in ſe canonicè factam.

Quæſitum II. An Abbatiſſa poſſit renunciare Abbatiſſatum ad fauorem alicuius Monialis.

QVÆSITVM I.

Vtrum Abbatiſſa poſſit renunciare electionem Abbatiſſatus in ſe canonicè factam.

SVMMARIVM.

1 *Electioni non poteſt quis renunciare, quatenùs ad munus obeundum ſit habilis, & damnum Reipublicæ ſequatur, ſub pœna peccati mortalis, & num.* 3.

2 *Ambitio in electione damnatur.*

4 *Electus ante confirmationem, an poſſit renunciare in manibus eligentium.*

5 *Ius omne per electionem acquiſitum, per ſpontaneam renunciationem videtur amiſſum.*

1 DIco, habilem, & dignum ad aliquod officium obeundum electum, non poſſe renunciare electionem ſub pœna peccati mortalis, ſi talem ſe exiſtimet, & recuſatio verteret in damnum Cõmunitatis, ſed tenetur ſibi iniunctum munus acceptare exemplo SS. Gregorij Magni, & Nicolai Epiſcopi Myrenſis; ex Archid. *in cap. ſi electio. de elect. in 6.* & licèt in

2 electione damnetur ambitio, nihilominus vbi vitium tale ceſſat, & renunciatio damnoſa exiſtit, charitas poſtulat, vt Eccleſiæ vtilitas, ſimul & populi non negligatur;

3 ſed hoc intelligitur, quando alius deeſt, cũ non debeat quis de facili ſe dignum putare, ex gloſſ. *in c. in ſcripturis verb. minimè* 8. *q.* 1. & Lauor. *in varijs elugubr. tit.* 4. *c.* 18. *num.* 31. Qui *num.* 32. quærens, An electus, poſt conſenſum præſtitum, ante tamen confirmationem, poſſit renunciare in manibus eligentium abſq. licentia Superioris; Reſpondet, quod ſic, ſi renunciatio non vergat in præiudicium ſuperioris, cuius eſt confirmare; gloſſ. *in cap. ſi electio verb. renunciat.* & Sigiſmundus à Bononia *de elect. Prælat. dub.* 41.

4 Si verò renunciatio ſpontanea electionis facta ſit, ampliùs non eſt audiendus, qui renunciat, quia omne ius per electionem acquiſitum videtur ammiſſum per ſpontaneam

neam renunciationem. Ita tenent Innocētius *in cap. quod in dubijs de renunciat.* & Abbas *in cap. præſentiæ de elect.*

QVÆSITVM II.

An Abbatiſſa poſſit renunciare Abbatiſſatum ad fauorem alicuius Monialis.

SVMMARIVM.

1 *Abbatiſſa habens dignitatem Abbatiſſatus in titulum, vel adminiſtrationem à Summo Pontifice, poteſt renunciare.*

1 RESpondeo affirmatiuè, quando nimirùm Abbatiſſa renuncians habet dignitatem Abbatiſſatus in titulū, vel adminiſtrationem à Summo Pontifice, vt benè probat Creſcentius *deciſ.* 173. *lib.* 1. *in manuſcript.* & in impreſſis *dec.* 2. *de renunciat.* vbi fœmina reſignauit Abbatiſſatum ad fauorem cuiuſdam Monialis, reſeruata ſibi penſione; atquè ita docent Flaminius Pariſius *de reſignat. lib.* 3. *q.* 16. *num.* 18. & Lauor. *d. tit.* 4. *cap.* 24. *nu.* 70.

DISPVTATIO XXXII.

De Poteſtate Abbatiſſæ.

Quæſitum I. Vtrum Abbatiſſa habeat aliquam poteſtatem, & Iurisdictionem ad inſtar Prælatorum.

Quæſitum II. Vtrùm Abbatiſſa ſit capax poteſtatis Ordinis, & ſpiritualis Iuriſdictionis.

Quæſitum III. An Abbatiſſis poſſit delegari facultas leges ſpirituales ferendi.

Quæſitum IV. An Summus Pontifex poſſit Abbatiſſæ poteſtatem ſpiritualem delegare.

Quæſitum V. Vtrum Abbatiſſa de Iure communi poſſit excommunicare, ſuſpendere, & interdicere.

Quæſitum VI. Vtrum Abbatiſſa poſſit Vota Monialium irritare.

Quæſitum VII. An Abbatiſſa Monialium ſuarum valeat vota commutare, atq. in illis diſpenſare.

Quæſitum VIII. Vtrum Abbatiſſa poſſit cum ſuis Monialibus in ieiunijs Regulæ, & in eſu carnium, ſeu lacticiniorum diſpenſare.

Quæſitum IX. An Abbatiſſa poſſit Monialium ſuarum Confeſſiones excipere.

Quæſitum X. Vtrum Abbatiſſa publicè euangelizare, & prædicare valeat.

Quæſitum XI. Vtrum Abbatiſſa poſſit Moniales ſibi ſubditas benedicere.

Quæſitum XII. An Abbatiſſa poſſit Beneficia conferre, & Clericos inſtituere.

Quæſitum XIII. Quam poteſtatem habeat Abbatiſſa erga adminiſtrationem rerum temporalium ſui Monaſterij.

QVÆSITVM I.

Vtrum Abbatiſſa habeat aliquam poteſtatem, & Iuriſdionem ad inſtar Prælatorum.

SVMMARIVM.

1 *Dignitati Prælatitiæ annexa eſt poteſtas Clauium.*

2 *Abbatiſſa non eſt verè Prælata, nec habet Iuriſdictionem ad inſtar aliorum Prælatorum.*

3 *Abba-*

3 *Abbatiſſa habet poteſtatem domeſticam ad inſtar Matrisfamilias in filios, & Magiſtratus in Ciues.*
4 *Abbatiſſæ præcepta obligant iuxta qualitatem rei, quæ præcipitur.*
5 *Poteſtas domeſtica non conſtituit Abbatiſſam in proprio eſſe Prælaturæ.*
6 *Abbatiſſa virtute domeſticæ poteſtatis poteſt impropriè appellari Prælata.*

1 SVppono iuriſdictionem ſpiritualem, & poteſtatem Eccleſiaſticam clauium dignitati Prælatitiæ annexam eſſe, ex qua poſtea emanat ordinaria iuriſdictio, qua cùm careat Abbatiſſa, vt dicunt S. Tho. *in 4. diſt. 19. q. 1. art. 1. quæſtiunc. 3. ad 4.* Durand. *ibid. q. 1. ad vltim.* Syluest. *verb. Abbatiſſa initio.* Tabiena *eodem verb. n. 5.* Armill. *eodem verb. num. 1.* Suar. *tom. 1. in*
2 *3. p. D. Thom. diſp. 2. ſect. 2. num. 3.* nec erit verè Prælata, nec habebit iuriſdictionem ad inſtar Prælatorum, dicunt enim ſupracit. Doctores, habere Iuriſdictionem ex commiſſione.

3 Non negamus Abbatiſſam habere poteſtatem quandam maternam, domeſticam, & ciuilem, qualem habet Mater familias in filios, & Magiſtratus in ciues, vt diximus ſupra *in diſp. 12. quæſit. 5.* ac proinde poteſt ſuis Monialibus præcipere, & eius
4 præcepta obligabunt illas iuxta qualitatẽ rei, quæ ſi grauis, obligabit ſub mortali, ſi ſit leuis, ſub veniali; Ita præter cit. Soto *in quarto diſt. 20. q. 1. ar. 4.* Ledeſma *2. p. q. 20. art. 4.* Angles *in floribus 2. par. q. vnica de clauibus diffic. 5. concl. 3.* Victoria de *poteſt. Eccleſiaſt. q. 2. num. 4.* Henriquez *lib. 6. de pœnit. cap. 2. num. 3. & 4.* Eman. Roder. *qq. regular. tom. 1. q. 12. ar. 2.* Ludouic. Lopez *2. p. inſtruct. cap. 1. de clauib.*
5 Hier. Roder. *in comp. qq. regul. reſol. 2. nu. 2. & 16.* & talis poteſtas domeſtica præcipiendi non conſtituit in proprio eſſe Prælaturæ Abbatiſſam. Dixi *in proprio eſſe*,
6 quia ſub latiori ſignificatione, & impropriè poteſt appellari Prælata in virtute dictæ Poteſtatis domeſticæ, non verò iuriſdictionis ſpiritualis, vel poteſtatis Ordinis, quæ propriè, & formalitèr veram Prælaturam inſtituunt.

QVÆSITVM II.

Vtrum Abbatiſſa ſit capax poteſtatis Ordinis, & ſpiritualis Iuriſdictionis.

SVMMARIVM.

1 *Abbatiſſa non eſt capax poteſtatis Ordinis.*
2 *Clericos inſtituere, & Beneficia conferre non denotant Iuriſdictionem ſpiritualem.*
3 *Poteſtas Clauium fundatur in Sacerdotio.*
4 *Religioſi laici nequeunt habere Iuriſdictionem ſpiritualem.*
5 *Abbatiſſa tanquam fœmina non poteſt habere ſcientiam ſpiritualem.*
6 *Poteſtas Iuriſdictionis ordinatur immediatè ad poteſtatem Clauium.*

1 THeologi omnes conueniunt *in 4. diſtinct. 19. & 25.* & interpretes iuris canonici *in cap. dilecta de maior. & obed.* Abbatiſſam non eſſe capacem poteſtatis Ordinis; nam fœminæ ordinari non poſſunt, quia nuſquam legitur Chriſtum alios miniſtros inſtituiſſe, quam viros. Tum quia fœminis in Eccleſia loqui non licet, Apoſtol. *1. ad Timoth. 2.* multò minus licebit Sacramenta miniſtrare, quod eſt quid maius, quam in Eccleſia loqui; quare Mulieres ordinari non poſſe tenent Felin. *in d. cap. dilecta num. 4. & 5. de maior. & obedient.* S. Thom. *in 4. diſt. 25. q. 1. & 2.* Vaſquez *diſput. 245. num. 12. c. 2. verſ. ego verò.* Suar. *de cenſ. diſp. 51. ſect. 2. in princip.* S. Thom *in addit. ad 3. par. q. 39. ar. 1.* Angles *in floribus theolog. quæſt. de clauibus ar. 1. diffic. 5.* Egid. *de ſacrament. & cenſur. diſp. 20. dub. 10. num. 94.* Bonac. *de ſacrament. diſp. 8. q. vnica punct. 5. num. 5.* Valent. *tom. 4. diſput. 9. q. 4. punct. 1. ad finem.* Henriq. *in ſum. lib. 14. cap. 8. num. 6.* notantes, fœminas ipſo iure diuino incapaces eſſe eorum, quæ ſunt Ordinis, & per conſequens non ſunt irregulares ratione ſexus, vel etiam ob quamcumque

caufam

cauſam ſuperuenientem, quæ eſſet ſufficiens in viris ad irregularitatem contrahendam; eſt enim irregularitas impedimentum canonicum, ideſt legis canonicę, & dicuntur irregulares, quia excipiuntur à regulā, ſecundum quam, omnes, qui capaces erant, attenta lege diuina, poterant promoueri; at verò ſexus fœmineus ipſa lege diuina impeditur, & incapax eſt ſuſcipiendi ordines, & per conſequens in eum irregularitas non cadit, vt aduertit Sotus *de iuſt. lib.* 4. *q.* 7. *art.* 2. Suarez *tom.* 5. *diſput.* 40.

Aduerte cum Viualdo *in candelab. aur. par.* 3. *cap.* 3. quod licèt in fœminis propriè non detur irregularitas, ſed magis incapacitas ex ipſa lege diuina ex dictis; reſpectu tamen Religionis ſuſceptæ, vel ſuſcipiendæ, multa poſſunt conſiderari impedimenta, propter quæ aliquæ mulieres inhabiles fiant ad aliqua officia Religionis vel ad Religionem ipſam, quæ diligenter proſequitur Viuald. *d. par.* 3. *cap.* 4. *à n.* 4. Quæ omnia confirmantur ex auctoritate Geneſ. 1. *c.* 3. ibi, *Sub viri poteſtate eris*, quæ ſatis oſtenditur ſtatim ab initio generis humani fuiſſe ſexum fœmineum virili ſubiectum, ſubindeque neque etiam profana munera, in aliqua Republica benè gubernata fœminis fuiſſe demandata, probat *l.* 2. *ff. de regulis iuris*, vbi notant ſcribentes omnes, & multi, quos latè refert Duen. *regul.* 308. & ex Philoſophis, atque bonis auctoribus multa latè cumulat Iuſtus Lipſius *politicorum lib.* 2. *cap.* 3. Facit etiam, quia minimè decebat pulchritudinem Eccleſiaſticæ hierarchiæ, fœminas admitti ad Eccleſiaſticos gradus, & Eccleſiæ regimen, ex ratione, quæ colligitur ex Paul. 1. *ad Corinth.* 11. ibi *Chriſtus caput eſt viri, & vir caput eſt mulieris*, quia non vir ex femina primò, ſed femina ex viro ſumpta eſt. Facit etiam ratio *tex. in l.* 1. §. *ſexum ff. de poſtulando*, & quæ DD. communiter ibi notant ex adductis à Duen. *regul.* 311. Ad varia autem loca, quibus probatur Mulieres prophetaſſe *Exod.* 15. *Iudith.* 4. *&* 4. *Regum cap.* 22. *Act.* 21. Reſpondetur nullum eſſe inconueniens mulieres prophetare, neque nobiſcum pugnat huiuſmodi argumentũ: prophetia enim donum Dei eſt, ſeu gratia gratis data, quod fęminis, atque laicis poteſt pariter cõuenire; non ita poteſtas ſpiritualis, vt ex ſupra poſitis rationibus, reſoluit poſt Sot. Cardinal. Bellarm. *tom.* 2. *de Sacramentis in genere lib.* 1. *cap.* 25. *verſ. ad loca illa pro fœmina*, & multi alij reſpondentes textui *in cap. Diaconiſſam* 27. *q.* 1. *& in cap. Mulieres* 32. *diſt.* vbi habetur mulieres presbyteras, & Diaconiſſas prohiberi ordinari ante quadrageſimũ ætatis annum, eſſe intelligẽdos de Diaconiſſis non verè initiatis ordine Diaconatus, ſed deſtinatis ad quædam obſequia diuina in inſtruendis mulieribus Cathecumenis ad Baptiſmum, ac per conſequens de presbyteris illis, nõn quidem inſignitis ſacro presbyteratus Ordine, ſed habentibus curam quarundam rerum Eccleſiæ; vel meliùs forſan intelligendos de Diaconiſſis, & presbyteris vxoribus Diaconorũ, & presbyterorum, vt alij reſpondent, & omnium latiſſimè Fr. Baſil. Ponc. *de impedimentis matrim. cap.* 10. *per totum*.

Eodẽ etiam modo mulieres incapaces eſſe beneficiorum, tenent Lambert. *de iure patron. lib.* 2. *par.* 1. *q.* 7. *nu.* 1. *cum ſeqq.* Hoieda *de incompatibil. benefic. p.* 1. *cap.* 24. *num.* 73. Rebuff. *de pacif. poſſeſſ. numer.* 260. Gonzales *de regul.* 8. *Cancell. gloſ.* 4. *n.* 200. Poſſunt tamẽ eſſe canonicę ex eodem Lambert. *de iure patron. loc. cit. nu.* 4. Gonzales *ad regul.* 8. *Cancell. gloſ.* 22. *num.* 16. Viuian. *in praxi iuriſpatr. par.* 2. *lib.* 6. *cap.* 3. *num.* 4. Azor. *inſtit. moral. par.* 1. *lib.* 13. *q.* 5. Petrus Gregor. *Syntag. Iuris lib.* 15. *cap.* 19. *num.* 9. & ex vna, ſeu nullius iuriſdictionis 27. Nouembr. 1624. & in alia Tullen. ſeu nullius præbẽdarum 26. Febr. 1625. coram Buratto. Præbendæ verò huiuſmodi Canonicarum, vſq. adeò merè temporales ſunt, vt cuiuſcumq. ſimoniæ expertes ſint. Verall. *dec.* 356. *nu.* 6. *par.* 2.

An autem ſit capax poteſtatis ſpiritualis, dubiæ eſt quæſtionis. S. Thom. *loc. cit.* & Paludan. *in* 4. *diſt.* 19. *q.* 2. *art.* 1. Syluest. *loc. cit. num.* 1. Sot. *loc. cit.* Victoria *loc. cit.* & ferè omnes negant Abbatiſſam eſſe capacem

pacem ſpiritualis iuriſdictionis ordinariæ, licèt Panormit. *in cap. dilecta cit.* affirmet contrarium dicens, quod in textu *d. cap.* habetur, quandã Abbatiſſam Clericos ſibi
2 ſubiectos à Benificio, & officio ſuſpendiſſe; & inſuper ait, haberi in Gloſſ. *d. cap. dilecta*, Abbatiſſam poſſe Eccleſias, & beneficia ſuo Monaſterio ſubiecta, conferre, quę denotant ſpiritualem, & ordinariam iuriſdictionem. Quibus obiectionibus reſpondent Doctores cit. & nos infra quæſ. 12. quod dum fœmina ratione dignitatis, vel muneris ſit capax iuriſdictionis ciuilis, quando v. g. creatur Regina, Duciſſa, vel Comitiſſa, ita etiam Abbatiſſa ratione publici muneris erit capax iuriſdictionis ciuilis, & domeſticæ, vt diximus, ratione cuius poterit inſtituere Clericos in Eccleſijs, & beneficia conferre ſuo Monaſterio ſubiecta, ac per conſequens tale ius inſtituendi Clericos & conferendi beneficia modo prædicto non denotabit Iuriſdictionem ſpiritualem ordinariam, qua caret Abbatiſſa ex ſequentibus rationibus à ſupracit. Doctoribus adductis, nempe, quia Abbatiſſa eſt incapax clauium, ergo iuriſdi-
3 ctionis ſpiritualis, antecedens eſt clarum, quia poteſtas clauium fundatur in Sacerdotio, & licèt apud Ethnicos mulieres fungerentur officio Sacerdotum, vt refert Plat. *lib. 6. de legibus, & donis* Halicar-
4 neus *in 2. antiq. Roman.* tamen in lege gratiæ poteſtas Clauium non cadit in ſexum fęmineum. Tum quia non ſunt deterioris cõditionis Religioſi profeſſi laici, quàm Religioſæ fęminæ, ſed illi nequeunt habere iuriſdictionem ſpiritualem, ergo nec fęminæ; Tum quia qui iuriſdictionem ſpiritualem habet extra forum poenitentiæ, poterit etiam excommunicare, & abſoluere ab excommunicatione, quod non
5 poteſt Abbatiſſa. Tum etiam quia Abbatiſſa, tanquam fęmina habere non poteſt ſcientiam ſpiritualem, vt communitèr dicunt Doctores, & per conſequens eſſet periculoſum, ſi Abbatiſſæ haberent poteſtatem ſpiritualem ordinariam, ideo huiuſmodi poteſtas iuriſdictionis, tàm clauium, quàm ſpiritualis Abbatiſſæ propriè tradita nõ fuit; ſed ſolum commiſſio quorumdam actuum in ordine ad correctionem, & diſciplinam domeſticam ſubditorum, & conſequentèr non poteſt ſub mortali præcipere id, cuius tranſgreſſio non eſſet alioquin ex ſe peccatum mortale; ita cum Soto, Sayrus *de cenſ. lib. 1. cap. 5. num. 16. & 17.* Bonac. *de cenſur. q. 1. punct. 2. num. 4.* Eman. Roder. *tom. 2. qq. reg. q. 107. ar. 1.* Gonzal. *ad reg. Cancell. gloſ 22. num. 19.* Valentia *tom. 4. diſp. 7. q. 16. punct. 3. verſus finem*.

Si dicas, quod poteſtas iuriſdictionis, cum non ſit immediatè poteſtas clauium, non ſequitur, quod Abbatiſſæ carentes poteſtate clauium, careant etiam poteſtate ſpirituali.

6 Reſpondeo licèt poteſtas iuriſdictionis immediatè non ſit poteſtas clauium, ordinatur tamen ad illam, imò ex illa ortũ habet; vnde cum mulier non poſſit habere poteſtatem ordinis, non poterit etiam habere poteſtatem ſpiritualem, vt colligitur, *ex cap. Noua de pœnit. & remiſſione* & S. Thom. *loco cit. diſt. 25. q. 1. art. 1.* Emanuel Roder. *loc. cit. ar. 1.*

QVÆSITVM III.

An Abbatiſſis poſſit delegari facultas leges ſpirituales ferendi.

SVMMARIVM.

1 *Poteſtas ferendi leges ſpirituales ordinatur ad gubernationem populi.*
2 *Mulieres in Eccleſia taceant, nec eis permittatur loqui.*
3 *Mulieri non permittitur dominari in virum.*
4 *Mulier quamuis docta, & Sancta viros in Conuentu docere non præſumat.*
5 *Mulier debet eſſe ſubdita viro: non poteſt eſſe teſtis, nec fidem dare.*

PAnormitanus *in cap. dilecta cit.* & Victoria *loc. cit. num. 3.* Sot. *cit. §. ſed de de fœminis*, vbi multos citat, & ſequitur Doctores. Suar. *de legib. diſp. 9. ſect. 1.* Emanuel Roder. *cit. ar. 2.* & alij docent, pote-

ſtatem

ſtatem ferendi leges ſpirituales, & Eccleſiaſticas mulieri delegari non poſſe; & ratio eſt, quia talis poteſtas à iure diuino ortā, ordinatur ad gubernationem populi & directionem in finem ſpiritualem: directio autem huiuſmodi interdicta eſt ipſo iure mulieribus 1. *Cor.* 14. per illa verba,
2 *Mulieres in Eccleſijs taceant, non enim permittitur eis loqui, ſed ſubditas eſſe, ſic lex dicit; ſi quid autem volunt diſcere, domi Viros ſuos interrogent, turpe eſt enim mulieri loqui in Eccleſia*, & hoc eſſe præceptum Dei, ſatis indicat Appoſtolus in his verbis; *ſi quis videtur Propheta eſſe, aut ſpiritualis, cognoſcat, quæ ſcribo, quoniam Domini ſunt mandata*, & in Epiſtol. 1. ad
3 Thimot. 2. *Mulier in ſilentio diſcat, cum omni ſubiectione, docere autem mulieri non permitto, neque dominari in Virum, ſed eſſe in ſilentio.*

Probatur etiam ex Concilio Carthagin. 4. *cap.* 49. relato *in cap. Mulier* 23. *diſt. & de conſecr. diſt.* 4. in quo ſancitum
4 fuit, ne mulier, quamuis docta, & ſancta Viros in conuentu docere præſumat. Idē ferè habetur ex D. Auguſt. *lib. quæſtion. vet. teſt.* relato *in cap. eſt ordo* 33. *q.* 5. vbi inquit, mulierem conſtare, ſubiectam
5 eſſe dominio Viri, & nullam authoritatem habere, nec docere poſſe, nec teſtem eſſe, aut fidem dare, nec iudicare.

QVÆSITVM IV.

An ſummus Pontifex poſſit Abbatiſſæ poteſtatem ſpiritualem delegare.

SVMMARIVM.

1 *Papa delegare poteſt fœminis poteſtatem ſpiritualem ad leges ferendas, etiam quæ à iure diuino emanant.*
2 *Excommunicandi poteſtatem habenti iuriſdictionem Eccleſiaſticam committi poſſe (licet non habeat Claues) non videtur prohibitum.*
3 *Prælatus Monialium non poteſt Abbatiſſæ committere, vt in graui neceſſitate præcepta ſpiritualia imponat.*

1 QVamplures Theologi, & Iuriſperiti dicunt, Summum Pontificem delegare poſſe ſpiritualem poteſtatem Abbatiſſis, alijſquè fœminis ad ferendas leges, etiam quæ à iure diuino emanant; quod probatur *ex d. cap. dilecta*, vbi Honorius III. videtur definire, Abbatiſſam habere ſpiritualem hanc iuriſdictionem præcipiendi, & leges in Clericos condendi, eoſque puniendi, propter inobedientiam; & eorum culpas; talis autem poteſtas ſpiritualis, & Eccleſiaſtica eſt, vt obſeruat Decius *reg.* 2. *de regul. iuris in* 6. *nu.* 41. Tum quia nullo iure diuino pro-
2 hibitum videtur, vt ſummus Pontifex pro ſua ſuprema poteſtate poſſit mulieri delegare poteſtatem ferendi leges, ſicut non videtur prohibitū poſſe cōmitti poteſtatē excommunicandi habenti iuriſdictionem Eccleſiaſticam, licèt non habeat claues, ex gloſſ. *in cap. Prætor diſt.* 32. & Villalb. *par.* 1. *ſummæ tract.* 16. *diff. nu.* 11. Eman. Roder. *loc. cit. tom.* 2. *q.* 101. *ar.* 1. Imò ex S. Gregorio *lib.* 2. *Epiſtolarum* 45. habetur, laico delegari poſſe facultatem ſuſpēdendi, excommunicandi, &c. & hæc dicta ſint propter amplitudinem poteſtatis ſummi Pontificis; quod, & videntur affirmare Paludan. *loc. cit.* Nauar. *lib.* 5. *Conſil. tit. de ſent. excommunic. conſ.* 73. Vgolinus, quem refert, & ſequitur Suarez *loc. cit. diſp.* 2. *ſect.* 3. *nu.* 7. Salas *de leg. q.* 95. *diſp.* 8. *tract.* 14. *ſect.* 19. *nu.* 94. vbi hoc ex profeſſo tractat.

3 Ex quibus habetur non poſſe ſubſiſtere, quod docent Eman. Roder. *loc. cit. q.* 15. *art.* 1. Lopez 2. *par. inſtruct. Confeſſ. de clauibus cap.* 1. *cit.* & Paulus Layman. *in quæſt. canonic. de Prælat. elect. q.* 234. Prælatum Monaſterij poſſe Abbatiſſæ committere, vt in graui neceſſitate præcepta ſpiritualia imponat; Ita Barthol. à S. Fauſt. *in theſaur. Religioſ. lib.* 6. *q.* 91. Panor. *in d. cap. dilecta*, & ferè omnes iuris conſulti cum gloſſ. *ibidem*, & Lauretus de Franchis *in controu. inter Epiſcop. & regul. quæſtion. de Abbatiſſis quæſt.* 14.

QVAE-

QVÆSITVM V.

Vtrum Abbatiſſa de iure communi poſſit excommunicare, ſuſpendere, & Interdicere.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicare non poteſt Abbatiſſa de iure communi ſuas Moniales, nec illas ab excommunicatione abſoluere.*
2 *Abbatiſſa poteſt in ſententia aliquorum, ſuis Presbyteris præcipere, vt Moniales delinquentes excommunicent, illaſq. abſoluant.*
3 *Suſpendere, vel interdicere nequeunt Abbatiſſæ; & quid de ſuſpenſione Clericorum, quò ad Officium, vel Beneficium.*
4 *Inobedientia notabilis inducit peccatum mortale.*
5 *Papa poteſt fœminis facultatem ſuſpendendi concedere.*
6 *Papa præeſt iuri humano.*

1 EX dictis deducitur, Abbatiſſam non poſſe de iure communi ſuas Moniales excommunicare; *ex d. cap. dilecta de maior. & obedient.* Panor. *ibidem nu.* 3. Nauar. *conſ.* 73. *de ſent. excom.* Couar. *in cap. Alma mater. par.* 1. §. 11. *num.* 2. Vgolinus *de cenſ. tab.* 1. *cap.* 2. §. 7. *nu.* 7. & per conſequens, nec illas ab excommunicatione abſoluere *cap. de Monialib. de ſent. excommunic.* & ibi Abbas, & Decius *nu.* 41. Nauar. *d. lib* 5. *conſil. de ſent. excom. conſ.* 1. *nu.* 1. Henriquez *lib.* 13. *cit. de pœnit. cap.* 2. §. 3. Suarez *d. tom.* 5. *de cenſ. par.* 2. *ſect.* 3. *nu.* 5.

2 Poterit tamen ſecundùm aliquos præcipere ſuis Presbyteris, vt excommunicent Moniales delinquẽtes, & vt illas abſoluant; qui tenentur obedire, ſi hoc habeant ex conceſsione ſpeciali, aut generali Summi Pontificis, vel Epiſcopi, aut Superioris.

3 Nec etiam poteſt Abbatiſſa ſuſpendere, aut interdicere per Glоſſ. *in d. cap. dilecta, & gloſſ. magnam,* & Armillam *verb. interdictum n.* 24. & Abbatem *in d. cap. dilecta nu.* 6. ſed dicunt aliqui, quod poterit ſtante conſuetudine, ſuſpendere à Beneficio, quia cum Beneficium conferre poſsit, vt inferiùs dicetur, iure merito ab eodem ſuſpendere valebit. Non poterit autem Clericos ſuſpendere ab Officio, vel interdicere, quia hoc ſub nomine cenſuræ continetur; Et quod poſsit ſuſpendere à Beneficio, probatur, non ſolùm *ex d. c. dilecta*, verùm etiam ex multis doctoribus, & præſertim ex Sylueſt. *d. verb. Abbatiſſa q.* 2. *nu.* 5. & Mirand. *cit. concl.* 4.

At Innocentius in d. Gloſ *in cap. dilecta* conſtanter affirmat, Abbatiſſam poſſe ſuſpendere ab Officio, & Beneficio ſimul Clericos Eccleſiarum ſibi ſubditarum quia (dicit ille) *in d. cap. dilecta*, Summus Pontifex iubet ſuſpenſionem ſeruari, qua Abbatiſſa ſuos Clericos à Beneficio, & Officio ſuſpendit, & amouet.

Nihilominus ſtandum exiſtimo communi, & recenti ſententię Doctorum, quam ſequuntur Gloſſa *in d. cap. dilecta* & Panormit. *ibidem.* Alphonſus, & Viualdus *in candelabro aureo tract. de ſuſpenſ. nu.* 151. Sayr. *in theſ. caſ. conſc. lib.* 4. *c.* 2. *nu.* 9. Abbatiſſam non habere ius ſuſpenſionis propriè acceptæ, ſiuè à Beneficio, aut ab Officio, itaut poſsit ſuos Clericos ſuſpendere, qui ita ſuſpenſi diuina Myſteria, & Officia præſtantes, irregularitatem contrahant, quia Abbatiſſa, ex defectu ſexus non eſt capax iuriſdictionis Eccleſiaſticæ. Quapropter ſuſpenſio illa, quæ habetur *in d. cap. dilecta* erit impropriè, & latè ſuſpenſio, quatenùs eſt præceptio quædam, qua mediante quis ſuo munere, & officio fungi prohibetur, vnde quando Gloſſa *ſup. cit.* negat, Abbatiſſam ab Officio ſuſpendendi ius habere, intelligenda 1
eſt de ſuſpenſione propriè accepta, & ſic nouiſsimè docet Lauretus de Franchis *loc. cit. q.* 14. & hoc eſt idem, quod tradit Panormit. *in d. cap. dilecta loc. cit.* dicens quod Abbatiſſa poteſt in lata ſignificatione ſuſpendere, nimirùm ſubtrahendo prębendas, & pręcipiendo Clericis ſubiectis ſuo Monaſterio, ne celebrent, donec

ſatisfecerint. Quod ſi fortaſſè celebrarẽt, & præcepto Abbatiſſę non obtemperarent, licèt irregulares non fiant, vt diximus, tamen peccarent mortalitèr celebrando, quia omnis notabilis inobedientia inducit peccatum mortale, vt benè notant Eman. Roder. *loc.cit.tom.3.q.66. art.* 5. Syluest. *d. verb. Abbatiſſa num. 6.* Armilla *eodem verb.nu.*4. Maiol.*de irreg. lib.3.cap. 29. n.* 12. & S.Anton.*in 3.par. tit.* 27. *cap.* 4. Scalenſis *de cenſuris tit. de ſuſpenſ.cap.*2.

4 (margin)

5 Poteſt tamen Papa etiam fęminis facultatem ſuſpendendi concedere, vt volũt Palud. *in* 4.*diſt.*18. *q.*2. *art.*3. Vgolin. *de*
6 *cenſ.Eccleſiaſt.cap.*2.§.7.*n.*5. cum hoc ſit ſolùm de iure humano illis prohibitum, cui Papa prępeſt *capitulo propoſuit de conceſſione prabend.*

QVÆSITVM VI.

Vtrum Abbatiſſa poſſit vota Monialium irritare.

SVMMARIVM.

1 *Vota Monialium ſuarum irritare poteſt Abbatiſſa.*
2 *Poteſtas dominatiua, maior eſt in Abbatiſſa, reſpectu ſuarum Monialium, quàm in Patre, reſpectu filiorum.*
3 *Vota, quæ irritantur ab Abbatiſſa non amplius reuiuiſcunt.*
4 *Irritandi vota Monialium habet poteſtatem abſolutam Abbatiſſa, ſicut habent Prælati Religionum.*
5 *Abbatiſſa, quando ſine cauſa poſſit irritare vota ſuarum Monialium.*

1 Fateor Abbatiſſam poteſtatem habere ſuarum Monialium vota irritandi, eo modo, quo Pater vota à Filio emiſſa irritare poteſt, ſicut & Maritus vota
2 ſuæ vxoris, ratio eſt, quia omnes iſti poteſtatem dominatiuam habent, imo Abbatiſſa, maiorem auctoritatem habet dominatiuam in ſuas Moniales, quàm Pater, & Maritus ſuper filium, & vxorem; ita Emanuel. Roder. *tom.* 1. *qq. reg. q.* 25. *art.*7. Petrus de Ledeſ. *tom.* 2. *Sum.tract.* 10. *cap.* 7. Angles *in floribus* 2.*par.quæſt. vnic. de voto art.* 7. *diffic.* 7. Ouandus *in* 4. *diſt.* 38. *diſp. vnic. propoſ.* 19. Viuald. *in Candelab. Sacram.*3.*par.cap.*14.*nu.*93. Leſſius *lib.*2. *de Iuſtit. & Iur.cap.*40.*dub.* 13. *nu.*107. Suar. *de Religion. tract. de voto lib.*6. *cap.*7. *num. vlt.* Sayr. *in Claui Regia lib.*6.*cap.*10.*nu.*7. Sotus *lib.*7. *de iuſt. & iure q.*5. *art.*1. Nauar.*in man.c.*12. *à num.* 63. Lezana *tom.* 1. *ſum. cap.* 26. *nu.*15. Vaſquez 1.2.*q.*96.*art.*4.*diſp.*175. *cap.* 4. *nu.* 26. quorum Doctorum, aliqui dicũt, preſertim Ledeſ.& Ouandus *loc.cit.* eadem ratione competere Abbatiſſis poteſtatem irritandi vota, qua competit Pręlatis Religionum, quod verum eſt, etiam ſi vouendi Abbatiſſa licentiam dederit; Irritatio autem ſic ab Abbatiſſa præſtita, propria dicenda eſt, & directa,
3 ita vt vota irritata, nõ ampliùs reuiuiſcant; ex Suar. *loc.cit.* Ex quibus ſatis colligitur, quid ſit reſpondendum Azor. *par.* 1. *Inſtit. moral. lib.* 11. *cap.* 17. *q.* 3. dicenti, quod ſatis eſt, vt poteſtas irritandi vota reſideat apud Conuentus Prælatos, ad quos gubernatio ſpectat.

In hac re, Eman. Roder. non videtur ſibi conſtans; nam *loc. cit.* abſolutè affirmat Abbatiſſam poteſtatem habere vota ſuarum Monialium irritandi, & *tom.* 2. *Sum. cap.*89. *nu.* 9. loquitur cum limitatione dicendo, Abbatiſſas irritare poſſe vota emiſſa de operibus ſupererogationis, & liberis. At nos dicimus habere
4 poteſtatem abſolutam irritandi vota, ſicut habent Prælati Religionum, ita Barthol. à S. Fauſt. *in Theſaur. Relig. lib.*2. *q.*155.

5 Hinc aduertendum eſt, quod quando Moniales vouent vota ſupererogationis, ſine cõſenſu Abbatiſſæ, non peccare Abbatiſſã illa irritãdo, etiam ſine cauſa, ſicut nec peccant ſubditæ Moniales irritationem abſque cauſa petendo, ratio eſt, quia promiſerunt Deo ſub tacita conditione, ſi earum Abbatiſſæ dicta promiſſa non irritauerint, ex Eman. Roder. *dicto tom.* 1. *q.*25. *art.*7. *propè finem.*

QVÆSITVM VII.

An Abbatiſſa Monialium ſuarum valeat vota commutare, atque in illis diſpenſare.

SVMMARIVM.

1 *Commutatio, ſeu diſpenſatio votorum pertinet ad ſpiritualem iuriſdictionem.*

2 *Commutare non poteſt Abbatiſſa vota ſuarum Monialium, neque in illis diſpenſare, niſi ex ſpeciali Summi Pontificis priuilegio.*

3 *Prælatorum Monialium erit commutare vota illarum, & in illis diſpenſare.*

4 *Commutandi vota ſubditorum poteſtas eſt ordinaria in Prælatis, illiſque perpetuò annexa.*

1 CVm votorum commutatio, ſeù diſpenſatio pertineat ad ſpiritualem iuriſdictionem ex Soto *in 4. diſt. 20. q. 1. art. 4.* Couar. *in cap. Alma mater 1. par.*
2 *§. 11. nu. 2.* Leſſiò *loc. cit. dub.* 18. Eman. Roder. *d. tom. 1. q. 25. art. 7.* Lezana *to. 1. ſumm. cap. 26. nu.* 15. Sayr. *loc. cit. cap. 11. nu.* 94. Barthol. à S. Fauſto *ſimiliter loco cit. lib. 3. q. 24.* & communiter, meritò aſſerendum eſt, Abbatiſſam Monialium ſuarum vota commutare non poſſe, neque in illis diſpenſare, cum illa ſit incapax huiuſmodi poteſtatis, & iuriſdictionis ſpiritualis, niſi ex ſpeciali ſummi Pontificis priuilegio, hæc iuriſdictio ei concederetur; ex Sanch. *in præcep. Decal. lib. 4. cap. 39. nu. 7.*

3 Ad ſuperiores, & Prælatos Monialium ſpectabit dicta ſpiritualis iuriſdictio: ex vi enim eorum muneris inſtituuntur, vt plenam ſpiritualem ſubditorum curam habeant, cum ſufficienti iuriſdictione ad idē munus obeundum, ita vt potiantur Prælati poteſtate Epiſcopali, vel quaſi Epiſcopali erga ſubditos, & ſint illis loco Epiſcoporum, eo quia ab Epiſcopis, priuilegio Pontificio eximuntur. Vnde ne Regulares, tàm viri, quàm mulieres, Prælatis dictis ſubiecti, fiant peioris conditionis aliorum Epiſcopis ſubditorum, poterunt eorum vota ab eis commutari, & diſpenſari, vt docent Syluest. *verbo votum 4. q. 3. dicto 4.* Soto *lib. 7. de iuſt. q. 4. nu. 3.* Riccard. *in 4. diſt. 38. art. 9. q. 1.* Angelus *verbo votum 4. nu. 6.* Palacius *in 4. diſt. 38. diſp. 3. col. 36.* Valent. *2. 2. diſp. 6. q. 6. punct. 7.* Leſſius *loco citato cap. 40. dub. 13. nu. 107.* Nauar. *in Sum. cap. 12. nu. 75.* Lopez *par. 1 Inſtruct. mor. cap. 49. col. 1.* Tolet. *lib. 4. Sum. cap. 18.* Sayr. *in dicta Claui Reg. lib. 6 cap. 11. nu. 88.* Ioannes Benedictus *in Sum. de peccatis lib. 1. cap. 9.* Suar. *tom. 2. de Religion. tract. de voto lib. 6. cap. 10. nu. 14.*
4 Sanch. *loc. cit. cap. 39. nu. 3.* vbi *nu. 4.* ait, quod hæc poteſtas eſt ordinaria, & competit dictis Prælatis ex vi muneris, & eſt eis perpetuò annexa; idem docent Azor. *lib. 11. Inſtit. moral. par. 1. cap. 18. q. 4.* Aragon. *2. 2. quæſt. 89. art. 6.* Barthol. à S. Fauſto *loc. cit. q. 21.*

QVÆSITVM VIII.

Vtrum Abbatiſſa poſſit cum ſuis Monialibus in ieiunijs Regulæ, & in eſu Carnium, ſeù lacticinorum diſpenſare.

SVMMARIVM.

1 *Diſpenſatio in eſu Carnium, & Lacticinorum, ſpectat ad poteſtatem ſpiritualem.*

2 *Abbatiſſæ Monialium S. Claræ de obſeruantia, quando poſſint ex priuilegio Papæ, diſpenſare cum ſuis Monialibus circa ieiunium ſuæ Regulæ, & circa eſum Carnium, & Lacticinorum.*

3 *Abbatiſſæ S. Claræ diſpenſantes in ieiunijs, & eſu Carnium, vel Lacticinorum, an propriè dicantur diſpenſare.*

HEnriquez *lib. 6. de Pœnis cap. 2. n. 3.* & Barthol. à S. Fauſto *in d. Theſaur. Relig. lib. 6. q. 44.* Sanchez *lib. 6. in*

1 *decalog. cap.* 1. *nu.* 24. ſententiam negatiuam ſuſtinent, dicentes, quod diſpenſatio huiuſmodi pertinet ad poteſtatem ſpiritualem, ſicut diſpenſare in legibus ciuilibus ad poteſtatem temporalem; vnde cum Abbatiſſa tali poteſtate ſpirituali careat, non poterit in eorum ſententia, diſpenſare in ieiunijs, & eſu carnium, ſeu lacticiniorum.

2 Verum tamen eſt, Paulum Tertium conceſſiſſe Commiſſario, tunc temporis Romanæ Curię Ordinis Minorum, vt Abbatiſſa Monialium Sanctę Clarę de Obſeruantia poſſit diſpenſare cum ſuis Monialibus circa ieiunium ſuæ Regulæ, & circa eſum carnium, & lacticinorum, ſeù ouorum, quando viderit ipſas Moniales propter debilitatem, talia ieiunia, vel obſeruantias non poſſe commodè obſeruare, & non ſolùm exprimit propter debilitatem, ſed addit, *vel ob aliam legitimam cauſam*; ita habetur *in Collet. Bull.* Eman. Roder. *fol. mihi* 820. *nu.* 8.

3 Circa quam Conſtitutionem Laurent. Portell. *loc. cit. verb. Abbatiſſa nu.* 3. duo notat, primùm hanc non eſſe propriè diſpenſationem manantem à iuriſdictione Eccleſiaſtica, cuius fęmina eſt incapax, ſed eſſe tantùm declarationem Abbatiſſæ, cui ſtandum eſſe Papa permittit: ſecundùm notat, ſummum Pontificem non exprimere cauſam morbi, vel aptitudinis manifeſtæ, quia hæc non indiget diſpenſatione, ſed ad vitandos ſcrupulos exprimit debilitatem, vel aliam cauſam legitimam; idem docet Barboſ. *de Iur. Eccleſ. lib.* 1. *c.* 45. *nu.* 39.

QVÆSITVM IX.

An Abbatiſſa poſſit Monialium ſuarum Confeſſiones excipere.

SVMMARIVM.

1 *Abbatiſſa nullam habet facultatem circa Claues Eccleſiæ.*

2 *Confeſſiones Monialium Abbatiſſa audire non poteſt.*

3 *Beata Virgo Maria, licèt dignior fuerit omnibus Apoſtolis, tamen iſtis Dominus, & non illi, Claues Regni Cœlorum commiſit.*

4 *Pœnitentias ſalutares non poteſt Abbatiſsa ſuis Monialibus iniungere, nec illas à nexibus peccatorum abſoluere.*

5 *Sacramentales actus non poteſt Abbatiſſa circa Moniales ſuas exercere.*

1 PRopoſita dubitatio reſoluitur *in cap. noua de pœnit. & remiſſione*, nam cum Abbatiſſa nullam habeat facultatem circa Eccleſię Claues, & iuriſdictionem ſpiritualem, ſequitur apertè non poſſe
2 audire Confeſſiones ſuarum Monialium; ita Syl. *verb. Abbatiſſa quæſt.* 3. *num.* 8. Mirand. *loco cit. de Sac. Monialibus q.* 6. *art.* 5. *conc.* 1. & Sebaſtian. Salas *de legibus quæſt.* 95. *tract.* 14. *diſp.* 8. *ſect.* 19. *num.* 91. vbi refert Innocentium III. *in dicto capitulo noua de pœnitentia, & remiſſione*, deteſtaſſe quarundam Abbatiſſarum audaciam, & temeritatem, quæ in criminibus Monialium, Confeſſiones audiebant, & legentes Euangelium, publicè prædicabant: quod ne deinceps fiat,
3 reddit rationem, nimirum, *licèt Beatiſſima Virgo Maria dignior, & excellentior fuerit Apoſtolis vniuerſis, non tamen illi, ſed iſtis Dominus Claues Regni Cœlorum commiſit*, ac per conſequens non poterit Abbatiſſa ſuis Monialibus pęnitentias ſaluta-
4 res imponere, nec illas à nexibus peccatorum abſoluere. Abb. *in cap. de Monial. de ſent. excom.* & Decius *in l. fæminæ ff.*
5 *de regul. Iur. nu.* 41. neque aliquem actum Sacramentalem circà illas exercere, cùm hæc omnia ad Clauium poteſtatem pertineant.

QVÆSITVM X.

Vtrum Abbatiſſa publicè euangelizare, & prædicare valeat.

SVMMARIVM.

1 *Fæminis prohibita eſt prædicatio, & euãgelizatio Verbi Dei.*

2 Præ-

2 *Prælatus Papa inferior, non poteſt diſpenſare, vt mulier prædicet Verbum Dei, & num. 4.*
3 *Papæ quanta ſit poteſtas, & auctoritas.*
5 *S. Catherina Senenſis in Conſiſtorio apud Summum Pontificem, & S.R.E. Cardinales, non ſemel ſermonem habuit.*

1 SAcroſancta euangelizandi, & prædicandi functio videtur prohibita fœminis ab Apoſtolo *in Epiſt. 1. Corinth. 14.* & *in 1. ad Timoth. 2.* & in Cõcil. Cartagin. *4. cap. 49. relat. in cap. mulier 23. diſt.* & *de Conſec. diſt. 4.* Vnde Abbas *in cap. de-*
2 *cernimus de iudic.* ait, quod in hoc non poteſt mulier diſpenſari ab vllo Prælato, Summo Pontifici inferiore, nàm tanta
3 eſt Papæ poteſtas, vt aliqua poſſit contra Apoſtolum *cap. ſacroſanctæ 22. diſt.* & Archid. *in cap. ſi ſubdiaconus diſt. 34.* Syluester *verb. excommunicatio 5.* Rota *in Antiq. 447.* Vndè Salmeron *1. Corinth. 14. diſput. 32.* aſſeuerat, non adeo turpe eſſe mulierẽ publice docere, vt iure diuino
4 ſimpliciter ſit ei interdictum, quin potius exiſtimat poſſe Summum Pontificẽ, vt diximus, in eo diſpenſare, vt mulier publicè doceat, ſi ſanctitate, & ſcientia polleat, & dono reuelationis ſit inſignita, vt
5 fuit S. Catherina Senenſis, quæ in Conſiſtorio apud Summum Pontificem, & Cardinales non ſemel ſermonem habuit.

Poterit tamen Abbatiſſa (circumſcripta iuriſdictione Papali) in matutinis Euangelium, non autem in Miſſa, legere, & ſubditas ſibi Moniales monere, & exortari in Capitulo, vel in Clauſtro *ex Gloſſ. in dicto cap. noua*, & Mirand. *loc. cit. conc. 2.*

QVÆSITVM XI.

Vtrum Abbatiſſa poſſit Moniales ſibi ſubditas benedicere.

SVMMARIVM.

1 *Abbatiſſa non poteſt ſuas Moniales publicè benedicere, ſed tantùm priuatè ad modum, quo parentes ſuos filios benedicunt, & num. 3.*
2 *Benedictionis munus oritur à poteſtate Clauium.*

1 EX dictis infertur, Abbatiſſam nõ poſſe ſuas Moniales benedicere, cùm bedictionis munus ortum habeat à ſupra-
2 dicta Clauium poteſtate; vnde ex vi ſui muneris, & officij non poterit prædictas Moniales publicè benedicere, ſed tantùm priuatè ad modum, quo Parentes filios
3 ſuos benedicere ſolent, ac per cõſequens, nec aquam, vel res ſimiles benedicere valebit, ex dic. Syl. *verb. Abbatiſſa 3. num. 8.* & Mirand. *dict. art. 5. conc. 2.*

QVÆSITVM XII.

An Abbatiſſa poſſit Beneficia conferre, & Clericos inſtituere.

SVMMARIVM.

1 *Abbatiſſa in Eccleſijs ſuis poteſt Clericos inſtituere, & Beneficia, ac Cappellas conferre ad inſtar Prælatorum, de conſenſu tamen ſui Capituli. Sed limita, vt num. 2.*
3 *Abbatiſſæ poſſunt habere Clericos ſæculares ſibi ſubditos.*

1 SI Monaſteria Monialium habeant Beneficium curatum vnitum, Abbatiſſa poteſt de conſenſu ſui Capituli Clericos inſtituere, & Beneficia, ac Cappellas cõferre, ad inſtar aliorum Prælatorum præſentando, ſcilicet Epiſcopo Vicarium perpetuum, vel amouibilem, iuxta tradita *in cap. noſtra*, & *cap. noſcit de his, quæ fiunt à Prælatis*, & *cap. dilecta*, & *in Gloſ. ibid.* & Panormit. *de maiorit. & obed.* & Quaranta *verb. Vicarius perpetuus*. Poteſt enim fœmina, ratione dignitatis habere Beneficiorum collationem; Felin. *in d. cap. num. 1.* Tiraquel. *de primog. q. 10. num. 13.* Rebuff. *tract. nominat. q. 8. num. 9.* Gonzal. *ad Regul. 8. Cancell. gloſ. 22. num. 12.* Marc. Anton. *var. lib. 1. reſol. 63. num. 5.* Flores de

la Mena *var. quæſt. lib. 1. q. 10. num. 4.* Boerius *dec. 32. num. 10.* Rota *deciſ. de conceſſ. præb. in antiquis; &* in dictis Beneficijs inſtituit ea inſtitutione, quę dat poſſeſſionē, & titulum, non autem inſtitutione auctorizabili, per quam datur poteſtas exercēdi curam Animarum, ligandi atque ſoluendi, Eman Roder. *tom. 1. qq. reg. q. 17. art. 12.* Mirand. de *Sacr. Monial. q. 6. ar. 5. concl. 1.*

Et portio, quæ debet aſſignari tali Vicario, non debet excedere cētum aureos, nec minus quadraginta; ex Bulla Pij V. ſub die 15. Nouembr. 1567. quæ incipit; *Ad exequendum*, & ſic Abbatiſſæ poterunt habere ius conferendi, & inſtituendi, & per conſequens habere ſub ſe Clericos, quatenùs habeant ſub ſe Cappellas ad eas pleno iure ſpectantes, quod
2 intelligi debet de inſtitutione, quæ dat poſſeſſionē, & titulū, non autem de inſtitutione auctorizabili, per quā traditur poteſtas, vt dictū eſt, curam Animarū exercendi, ligandi; atque ſoluendi, cùm talis iuriſdictio non cadat in fœminas, atque ita habetur *in cap. ea noſcitur de ijs, quæ fiunt à Prælatis,* & *Gloſ. in cap. Abbates de priuileg. in 6.* & tradunt Syluest. *in verb. Abbatiſſa q. 2. nu. 5.* & Hoſtienſ. & Panormitan. *in cap. dilecta de maiorit. & obed.* Emanuel Roder. *tom. 1. qq. reg. q. 18. ar. 12.* Miranda
3 *de ſacris Monial. q. 6. art. 5. concl. 4.* Vbi addit, quod Abbatiſſæ poſſunt habere de iure ſpeciali ſupradictos Clericos ſæculares, qui ex priuilegio, vel præſcriptione habeant Cappellas pleno iure ſpectantes ad Eccleſias ſuorum Monaſteriorum, & per conſequens dicti Clerici ſubijciuntur Abbatiſſis; quod etiam docent Sylueſt. *loc. cit.* & Marc. Antonius Cucc. *lib. 3. maior. inſtit. tit. 3. de Abbatiſſa.*

Qualis autem, & quanta ſit Abbatiſſarum, nec non Monialium in hac re poteſtas quoad collationem beneficiorum, præſentationem, & inſtitutionem, non ſolùm, quoad Cappellas, & beneficia ſimplicia, verū etiam, quoad Eccleſias parochiales, patet in deciſionibus Ianuen. Parochialis 13. Martij 1626. coram Durano; & in eadem die 19. Aprilis 1627. coram eodē, & in eadem coram eodem die 3. Aprilis 1618. quæ habentur inter nouitèr impreſſas eiuſdem.

QVÆSIVM XIII.

Quam poteſtatem habeat Abbatiſſa erga adminiſtrationem rerum temporalium ſui Monaſterij.

SVMMARIVM.

1 *Abbatiſſa habet liberam bonorum ſui Monaſterij adminiſtrationem.*

2 *Monaſterij Monialium bona diſponuntur per Abbatiſſam, & Moniales, non obſtante fœmineo ſexu.*

3 *Adminiſtratio bonorum Monaſterij, tàm ſpiritualis, quàm temporalis, pertinet ad Abbatiſſam, quo ad omnia, quorum fœmina eſt capax. Sed limita, vt numero 4.*

1 ABbatiſſa habet liberam bonorum ſui Monaſterij adminiſtrationem, ſicuti Abbas, & ideo pro ſuo Monaſterio poteſt eſſe Procuratrix; ex Duen. *Regul. 311. verſ. 3. fallit,* & Barboſ. *in Collect. doct. in lib. 2. decretal. de confirmat. tit. 30. cap. ad noſtram* Bald. *in feudis cap. 2. in princ. num. 16. de his, qui feudum dare poſſunt,* & ibi Iaſon *num. 6. Abbas cap. 2. nu. 4. de his quæ fiunt à Prælatis.* Decius *in Reg. fœmina num. 8. ff. de reg. iur. & in cap. cùm dilecta num. 26.* Cordub. *in ſum. q. 54.* Petrus Nauarr. *de reſtit. cap. 1. nu. 169.* Lopez *1. par. cap. 155.* Bathol. à S. Fauſto *in Theſaur. Relig. lib. 8. q. 221.* Imò Abbas *loc. cit.* ait, quod non obſtante fęmineo ſexu, diſponū
2 tur res Monaſterij per Abbatiſſam, & Moniales, ſicut per Abbatem, & ſuos Religioſos; idem tradunt Nauarr. *de Reg. com. 3. num. 4.* & Cardinal. *conſ. 13. numer. 25.* qui ferè omnes colligunt *ex cap. dilecta, iuxta gloſ. verbo iuriſdictioni de maiorit. & obed.* vniuerſalem, adminiſtrationem, tàm temporalem, quam ſpiritualem Mo- 3
naſterij

naſterij,pertinere ad Abbatiſſam, quò ad omnia, quorum fęmina eſt capax: idipſum approbant Sanch. *in præcept.decal. lib. 7. cap.19.num.44.* Cuccus *loc. cit.* Emanuel Roder. ſimiliter *loc.cit.* & nouiſſimè Dian.
5 *in reſolut. moral. tract. de paupert.Religioſ. reſol.* 22. Hodie tamen dicta adminiſtratio non videtur abſoluta, ſed ferè in omnibus Monaſterijs habet relationem ad alias Moniales,& in rebus magni momenti ad Epiſcopos, ſeu Superiores earum.

DISPVTATIO XXXIII.

De Conſtructione, ſeu Aedificatione Monaſteriorum Monialium?

Quæſitum I. De cuius auctoritate, Monaſteria noua Monialium ſint conſtruenda.

Quæſitum II. Monaſteria Monialium, quo loco ſint ædificanda.

Quæſitum III. Vtrum hodie conſtruenda ſint, ſeu permittenda, Monaſteria duplicia, Monialium, ſcilicet, & Monachorum.

Quæſitum IV. Vtrum Monaſteria Monialium ſint ſubiecta iuribus Parrochiæ, in qua conſtructa ſunt, teneanturq. à Parrocho ſacramēta ſuſcipere.

QVÆSITVM I.

De cuius auctoritate Monaſteria noua Monialium ſint conſtruenda.

SVMMARIVM.

1 *Monaſteria omnia de iure communi ſubiecta ſunt Epiſcopo, in cuius Diæceſi ſita ſunt, niſi probentur exempta.*

2 *Monaſteria noua, ſine Epiſcopi licentia ædificari non poſſunt.*

3 *Epiſcopus in tradenda licentia pro Conſtructione Monaſteriorum, quem modum debeat obſeruare.*

4 *Bulla Clem.VIII. quo ad Conſtructionem Monaſteriorum, habet locum etiam in ædificatione Monaſteriorum Monialium.*

5 *Ordinarijs locorum non licet licentiam ædificandi Monaſteria concedere, niſi priùs vocatis, & auditis Prælatis Conuentualibus.*

6 *Papæ auctoritas requiritur in ædificandis Monaſterijs, præter licentiam Epiſcopi Diœceſani.*

1 Svppono pro intelligentia propoſitæ dubitationis, omnia Monaſteria de iure communi ſubiecta eſſe Epiſcopo, in cuius Diœceſi ſita ſunt, vt colligitur *ex cap. qui vere 16.q.1. cap. monaſteria tit.1. 18.q.1.* & Gloſſ. *in verbo Prælati in capit. quantò de offic. Ordinar.* & Nauarr. *in cap. non dicatis 12.q.2. num. 63.* Calbed. *diuerſ.iur.argum.lib. 3. cap. 18.* Eman. Roder. *qq. regul.tom.3.quæſt.63. ar. 1.* Vnde omnia Monaſteria Epiſcopo cenſentur ſubiecta, niſi probentur exempta *cap. cum dilectus de Religioſ. domibus*; de qua re diffuſe egi *tom. 1. de iur. Abbat. diſput. 16. quæſ. 1.*

2 Ideo cum Monaſteria ſubiecta exiſtant de iure communi Epiſcopo, eodem etiam iure Monaſteria noua, ſine eius auctoritate ædificari, ſeù conſtrui, & erigi prohibētur; *ex cap. quidam cùm ſeq. 18.q.2.* Concilio Tridentino *ſeſſ. 25. de Regul. cap. 3.* de qua re videatur Miranda *in manual. Prælat.tom.q. 33.articul.1. conc. 3.* Eraſ. Cocchier. *de iuriſdict. Ordin. in exemp.p. 1.q.36.* Hier.Roder. *in Compen. qq.regul. reſolut.55. num. 3.* Barb. *de iur.Eccl. lib.2. cap.12.num.6.*

Vnde Vicarius Generalis non poterit, ſine ſpeciali mandato Epiſcopi, licentiam ædificādi noua Monaſteria in loco Diœceſis concedere, ex eo, quia eſt de maioribus. Sellius *in ſelect. canon, cap.90.nu.4.* vbi.

vbi refert deciſum fuiſſe ſub die 11. Iulij 1620. à Sacra Congregatione.

3 Quem autem modum debeat Epiſcopus obſeruare in tradenda licentia conſtruendi, ſeù erigendi dicta Monaſteria, tradit Clemens VIII. in ſequenti Cõſtitutione.

CLEMENS PAPA VIII.
Ad perpetuam rei memoriam.

QVoniam ad inſtitutam Regularium, locorum, & perſonarum reformationem promouendam, & conſeruandam, maximè pertinet, vt in quibuſcunque Domibus, & Monaſterijs, tantus numerus Religioſorum, qui commodè ibidem ali poſſit contineatur, ac eo pariter ſpectat, vt in quibuſcunque Ciuitatibus, & locis, nouæ domus, & Monaſteria, præſertim Mendicantium, non erigantur, niſi in eiſdem Ciuitatibus, & locis, aliorum Domorum, & Monaſteriorum, in eis exiſtentium, habita ratione commodè ſuſtentare poſſe dignoſcatur.

Hac igitur Nos conſideratione ducti, & & in præmiſſis pro noſtro paſtorali munere opportunè prouidere volentes; Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac matura deliberatione, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ex voto etiam Venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium ſuper conſultationibus, & negocijs Epiſcoporum, & Regularium præpoſitorum, harum ſerie declaramus, locorum Ordinarios nõ poſſe licentiam ad nouos Cõuentus cuiuſque Mendicantium Ordinis, in Ciuitatibus, & locis eorum Ordinariæ iuriſdictioni ſubiectis erigendos impertiri, niſi vocatis, & auditis aliorum in eiſdem Ciuitatibus, & locis exiſtentium Conuentuum Prioribus, ſeu Procuratoribus, & alijs intereſſe habentibus, & cauſa ſeruatis ſeruandis cognita conſtiterit, in eiſdem Ciuitatibus, & locis nouos huiuſmodi erigendos Conuentus, ſine aliorum detrimẽto commodè ſuſtentari poſſe.

Si verò ab eorum in huiuſmodi cauſis, ſententijs ad Nos, & Apoſtolicam Sedem prouocari, & appellari contigerit, ipſos Ordinario tamdiù erectionem nouorum Conuentuum ſuſpendere debere, quouſque à Nobis, & Apoſtolica Sede in eadem cauſa pronunciatum extiterit, initum nihilominus, & inanè decernentes, quicquid ſecùs ſuper his à quoquã, quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attẽtari. Quocirca Vniuerſis Venerabilibus Fratribus noſtris, Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & alijs locorum Ordinarijs, per præſentes in virtute Sanctæ Obedientiæ diſtrictè præcipiendo mandamus, vt præſentes noſtras literas obſeruent, & obſeruauari curent, & faciant. Non obſtantibus quibuſuis Apoſtolicis, ac in vniuerſalibus, Prouincialibus, & Synodalibus Concilijs editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus: & ordinationibus, ac quibuſcumq. ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam iuramẽto, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque, indultis, & literis Apoſtolicis in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis confirmatis, , & approbatis. Quibus omnibus, & ſingulis, eorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcunque, &c. ex tom. 3. Bullar. Laer. Cherub. conſt. 99.

Cum autem emanaſſent, quædam Cõſtitutiones in fauorem quarũdam Religionum tempore Pauli V. Sacra Cõgregatio Cardinaliũ negocijs Epiſcoporũ, & Regularium prępoſitorũ, Gregorio XV. approbante, edidit ſequens Decretum.

Decretum de nouis Religioſorum locis non erigendis, niſi iuxta præſcriptum præſentis Decreti.

CVm aliàs fælic. record. Clemens Papa VIII. decreuit Ordinarios locorũ licentiam ad nouos Conuentus, cuiuſcumque, præſertim Mendicantium Ordinis, in Ciuitatibus, & locis eorum Ordinariæ iuriſdictioni ſubiectis, erigendos impartiri non poſſe, niſi vocatis, & auditis aliorum in eiſdem Ciuitatibus, & locis exiſtentium Conuentuum Prioribus, ſeù Procuratoribus, & alijs intereſſe habentibus, & cauſa ſer-

ſeruatis ſeruandis cognita in eiſdem Ciuitatibus, & locis, nouos huiuſmodi erigendos Conuentus, ſine aliorum detrimento, commodè ſuſtentari poſſe conſtiterit. Si verò ab eorum ſententijs ad Sedem Apoſtolicam prouocari, & appellari contigerit, ipſos Ordinarios tandiù erectionem nouorum Conuentum ſuſpendere debere, quamdiù à dicta Sede in ea cauſa pronunciatum extiterit; ac aliàs prout in decreto huiuſmodi plenius continetur. Verùm per piæ mem. Paulum Papam V. accepto pleroſque ex Ordinarijs prædictis fauore, vel nimia expoſcentium importunitate ad nouos Conuentus, ſeù Domos, præter, & contra tenorem prædicti Decreti erigendos plerumque adduci, quo fit, vt non habita debita eleæmoſynarum, ſeù redditiuum cuiuſcumque Monaſterij, Conuentus, ſeù Domus ratione, Monachi, ſeu fratres, aut Religioſi ibi degentes, manuteneri nequeant, & ad taxam exiguum numerum reducantur, vt cultus diuinus in eorum Eccleſijs deſtituatur, ibique Regularis diſciplina, vt conuenit, conſeruari non valeat. Sacra Congregàtio Illuſtriſ. DD. Cardinalium negotijs Regularium præpoſitorum, ad quos idem Paulus Papa V. negotium huiuſmodi reiecerat, tot incommodis obuiam ire, eiſque aliquod opportunum remedium adhibere cupiens, Decreti huiuſmodi veriores, ac totos tenores præſentibus, ac ſi de verbo, ad verbum insererentur pro plenè, & ſufficienter expreſſis habens, viuæ vocis oraculo à S. D. N. Gregorio Papa XV. habito, Decretum prædictum, quatenus opus ſit innouat, & in vſum reducit. Volens, quòd de cætero Monaſterium, Conuentus, Domus, Congregatio, vel ſocietas Religioſorum, ſeù Regularium cuiuſcumqe, etiam Mendicantium Ordinis, ſocietatis, & inſtituti quocumque nomine nuncupentur, etiam ſi de illis particularis, expreſſa, & ſpecifica mentio habenda eſſet, in quacumque Ciuitate, vel oppido, ſeù quocumque alio loco, non erigantur, niſi in eo ſaltem duodecim fratres, aut Monachi, ſeu Religioſi inhabitare; ac ex redditibus, & ex conſuetis eleæmoſynis ſuſtentari valeant; ac Priores, ſeù Procuratores aliorum Monaſteriorum; Conuentuum, ſeù Domorum, aliarum Religionum, vel Congregationum, aut Societatum, ſeù Inſtitutorum huiuſmodi, non ſolùm in prædictis, ſed etiam in alijs per quatuor millia paſſuum circũuicinis locis, ad id vocati, & auditi fuerint, ac tali erectioni conſenſerint, vel aliàs Ordinarijs locorum conſtiterit, Religioſos Monaſterij, Conuentus, ſeù Domus Regularis, ſic erigendi, ſeù erigendæ, abſque detrimento Religioſorum in Monaſterijs, ſeù Domibus antea in Ciuitatibus, ſeù locis huiuſmodi erectis, degentium, ibi in numero duodecim commodè, & congruè manuteneri, & ali poſſe. Si verò noui Conuentus, Domus, Congregatio, vel ſocietas huiuſmodi inſtituendæ erunt, nullique alij Regulares inibi reperiantur. Ordinarij locorum nihilominùs diligenter inquirant, an locorum incolæ, & habitatores (quorum, & conſenſum requirant, ac adhibeant) huiuſmodi duodecim Religioſos in Conuentibus (vt permittitur) inſtituendis, commodè alere, & manutenere valeant. Si verò à Decreto, ſeù Decretis per Ordinarios pactos in cauſis huiuſmodi ferendis, legitimè appellari contigerit, ex nunc, prout ex ea die, quam appellatio interponetur, ea ad eandem Sacram Congregationem vna cum toto negotio principali deuoluta cenſeatur, appellationeque huiuſmodi pendente, nihil innouandum eſſe; irritumque, & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquã, quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari decernens; quibuſcumque in contrarium facientibus, nõ obſtantibus Romæ 17. Auguſti 1622. Ant. Card. Saulius, locus ✠ Sigilli. N. Zambeccarius Secr.

4 Supradicta Conſtitutio Clemẽtis Octaui, habe etiam locum circa Monaſteria Monialium conſtruenda; debent enim eædem ſolemnitates ſeruari in illis ædificandis, ſicut in Monaſterijs aliorum Regularium; vt declarauit Sac. Congreg. Card. 19. Decemb. 1620. Ita refert Barboſ. *de Iur. Eccleſ. loco citato*, vbi infert cum Portell. *in dub. Regul. verb. Monaſterium nu.* 2. & Sellio *loco citato*, Hier.

5 Roder. *loco citato*, non licere Ordinarijs licentiam dare ædificandi dicta Monaſteria,

ria, niſi vocatis priùs, & auditis Prælatis Conuentualibus locorum, vbi ædificanda ſunt, & alijs intereſſe habentibus.

6 Requiritur inſuper vltra Epiſcopi conſenſum in erigendis Monaſterijs, auctoritas Summi Pontificis, nec Conciliũ Trid. *loco citato* abrogauit diſpoſitionem iuris communis *cap. 1. de exceſſ. Prælat. & cap. vnic. de Relig. domib. in 6.* ſed præterea indixit, vt altera quoque adhiberetur Epiſcopi loci, vt cenſuit Sac. Congr. Cardin. ex Campanil. *in diuer. Iur. Canon. rub. 12. cap. 13. nu.* 80.

Nouiſſimè S. D. N. Vrbanus Octauus Conſtit. 25. quæ incip. Rom. Pontifex ſub dat. apud Sanctam Mariam Maiorem ſub annulo Piſcatoris die 28. Auguſti 1624. *Motu proprio idipſum corroborans reuocauit, caſſauit, abrogauit, & annullauit omnes, & quaſcumque licentias, ac facultates, à nonnullis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus ſuis conceſſas etiam motu proprio, vel aliàs obtentas fundandi, erigendi, & inſtituendi vbique locorum Monaſteria, Domos, Collegia, Conuentus, & alia loca Regularia quouis nomine nuncupata, ſeruata dumtaxàt Sacrorum Canonum, & Concilij Tridentini decretorum forma de ſola Ordinarij licentia, ſeù etiam non ſeruata forma, & abſque licentia huiuſmodi, & hæc quoad erectiones, fundationes, & inſtitutiones Monaſteriorum, Collegiorum, Domorum, Conuentuum, & aliorum Regularium locorum huiuſmodi, quæ ſuum nondum ſortitæ ſunt effectum. Præcipitquè, ac interdicit Ordinum etiam Mendicantium, Congregationum, ſocietatum, & aliorum inſtitutorum Regularium ſuperioribus quocumque nomine nuncupatis, cæteriſque perſonis, ad quos ſpectat, in virtute Sanctæ Obedientiæ, ac ſub priuationis vocis actiuæ, & paſſiuæ, necnon officiorum quorumcumque, ac inhabilitatis ad illa, & ad alia in futurum obtinenda, nec non etiam excommunicationis ipſo facto incurrendis pœnis, ne licentiarum, ſeù facultatum huiuſmodi reuocatarum, & annullatarum; ſiuè alio quouis prætextu, vel cauſa etiam quantumuis priuilegiata, noua Monaſteria, Collegia, Domos, Conuentus, & alia loca Regularia huiuſmodi, niſi de expreſſa Ordinariorũ licentia, ac ſeruata in omnibus, & per omnia Sacrorum Canonum, & Conc. Trid. nec non Conſtitutionibus fel. rec. Clementis VIII. quæ incipit.* Quoniam ad inſtitutam, *ſub datum Romæ apud Sanctum Marcum ſub annulo Piſcatoris die 23. Iulij 1603. ac decretorum de mãdato d. Clementis, nec non Gregorij XV. forma, recipere, erigere, fundare, ſeù alia quomodolibet inſtituere, ſeù incæpta finire, & abſoluere audeant, ſeù præſumant.*

QVÆSITVM II.

Monaſteria Monialium, quo loco ſint ædificanda.

SVMMARIVM.

1 *Monaſteria Religioſorum vtriuſque ſexus quare antiquitùs in ſolitudinibus conſtruebantur.*

2 *Monaſteria Monialium cur hodie extra Vrbes, & Oppida ædificari prohibeantur.*

3 *Monaſteria Monialium non ſunt ædificanda, niſi conſentiente Epiſcopo, & in locis muro munitis.*

1 IN ſolitudinibus olim Monaſteria religioſorum vtriuſque ſexus condebãtur, ne populari acceſſu illorum deuotio impediretur, imo ſi aliquando in Ciuitatibus erigebantur, Epiſcopi in Eccleſijs dictarum Monaſteriorum Miſſas ſolemnes celebrare non debebant, ne propter concurſum, & multitudinem populi religioſa quies turbaretur, ex ſpeciali decreto ſancti Gregorij Papæ *ex cap. in capite luminoſo 18. q. 2.*

At hodie Monaſteria Monialium extra Ciuitates conſtrui prohibentur, & quæ extra mœnia conſiſtunt, in Ciuitatem, vel Oppidum reuocantur, ex præcepto Concilij Tridentini *ſeſſ. 15. de regular. cap. 5.* vbi hæc præciſa ad rem noſtram referuntur verba; *Et quia Monaſteria ſanctimonialium extra mœnia Vrbis, vel Oppidi con-*

conſtituta malorum hominum prædæ, & alijs facinoribus ſine vlla ſæpè cuſtodia ſunt expoſita, curent Epiſcopi, & alij ſuperiores, ſi ita videbitur expedire, vt Sanctimoniales ex eis ad noua, vel antiqua Monaſteria intra Vrbes, vel oppida frequentia reducantur, inuocato etiam auxilio, ſi opus fuerit, bracchij ſæcularis; Impedientes verò, vel non obedientes per cenſuras Eccleſiaſticas parere compellant; de qua re videatur Vgolinus *de Poteſt. Epiſc. cap. 21. in principio nu.* 1. Hieron. Venero *in exam. Epiſc. lib. 6. cap. 21. nu. 13.* Barb. *de Iure Eccleſ. cap. 12. nu. 10.* Vbi
3 refert Sacram Congreg. Card. die 13. Septemb. 1583. cenſuiſſe, Monaſteria Monialium non eſſe erigenda, niſi Ordinarijs locorum conſentientibus, & niſi in ijs dumtaxat locis, quæ muro munita ſunt.

QVÆSITVM III.

Vtrum hodie conſtruenda ſint, ſeù permittenda Monaſteria Duplicia, Monialium ſcilicet, & Monachorum.

SVMMARIVM.

1 *Moniales vnà cum Canonicis, & Monachis in Eccleſia, & in Choro conuenire non debent.*

2 *Monaſteria duplicia virorum, & Mulierum prohibita ſunt.*

3 *Monachus cum Monialibus habitare, & pernoctare non poteſt.*

4 *Mulierum incauta familiaritas, & Clericorum ſuſpecta eſt.*

1 IN Concilio Romano ſub Innocentio III. *in cap. 27.* cautum eſt, nè Moniales vnà cum Canonicis, & Monachis conueniant in Eccleſia, & in Choro, ad pſallendum, qui Canon relatus eſt *in cap. pernicioſam 25. q. 2.* Et eadem ratio-
2 ne prohibita fuerunt Monaſteria duplicia, in quibus ſub eodem tecto habitarent Monachi, & Moniales: idem ſancitum fuit in Nicena Synodo 2. *cap. 20.* & in Nouella 123. *de Sanctiſſimis Epiſcopis can. 36. §. in omnibus autem, & in l. Græca, nunc inſerta Codici Iuſtiniano in l. ſanctiſſimarum 44. de Epiſcop. & Cleric. C.* & in Nouella 133. *can. 3. §. non ingrediantur.*

Ex quibus ſatis conſtat, Monaſteria duplicia virorum, & mulierum conſtrui non poſſe, quia id ſcandalum multis elicitut, *ex capitulo deffinimus cum ſeq. 18. q. 2.* vbi præſertim habetur per conſtitutionem S. Baſilij, quod Monachis cum
3 Monialibus habitare non licet, neque Monachus pernoctare, ſeu cubare poteſt in Monialium Monaſterio, neque ſingu-
4 lariter cum Monacha conuiuari; incauta enim, & inconſulta familiaritas mulierum, & Clericorum ſuſpecta, & periculoſa eſt, *ex cap. peruenit 18. q. 2.* Vnde hac de cauſa legitur Templum ſuperſtitioſum Veſtę, & Virginum apud Ethnicos non fuiſſe conſecratum, nè illùc Senatus accederet, ita refert Petr. Gregor. *lib. 7. cap. 17. Syntag. Iur. nu. 15.*

QVÆSITVM IV.

Vtrum Monaſteria Monialium ſint ſubiecta iuribus Parrochiæ, in qua condita ſunt, teneanturq; à Parrocho Sacramenta ſuſcipere.

SVMMARIVM.

1 *Eccleſiæ omnes, Parrochia, & Monaſteria, aliaque loca pia, & religioſa, conſtituta ſunt de iure communi ſub poteſtate Epiſcopi, in cuius diœceſi ſunt ſita.*

2 *Monaſteria monialium de iure communi ſunt Parrocho ſubiecta, ſecùs iure exemptionis, & conſuetudinis vſu præſcripta.*

3 *Moniales omnes Ordinibus Mendicantium, & non Mendicantium, aliſque*

Prælatis exemptis, imo etiam Epiſcopo ſubiectæ, non ſubduntur Parocho, nec eius iuribus.

1 SVppono Eccleſias omnes, & Parrochias, Monaſteria, Hoſpitalia, & omnia loca pia, ac religioſa, conſtituta eſſe ſub poteſtate Epiſcopi, in cuius Diœceſi ſita ſunt, ex *cap. regen.* 10. ac per conſequens omnia Monaſteria Monialium, quo ad ſacramentorũ ſuſceptionem, aliorumq. iurium Parocchialium, ſubdita erunt Parrochis, in quorum Parrochijs condita ſunt, tanquam Epiſcoporum Vicarijs, ſeù Locumtenentibus.

2 Ideo Panormit. *in cap. dilectus de ſtat. Monac. n.* 17. docet, Cænobia Monialium eſſe communi iure Parrocho ſubiecta, ſicut olim Monachorum omnium Cænobia ſubijciebantur Epiſcopo, in cuius Diœceſi erant conſtituta, vt diximus. Verùm hæc procedunt, quatenus ex aliqua conſuetudine vſu recepta, & præſcripta, vel priuilegiò exemptiónis; alitèr non ſit determinatum, vt contingit de facto in Monialibus Ordinibus Mendicantium, & non Mẽdicantium, alijſq. Prælatis exemptis, ſubiectis; imò addit Panormit. *loc. cit.* paſſim vſu receptum eſſe, vt Epiſcopus Sanctimonialibus ſibi proximè ſubiectis Presbyterum det, qui ipſis ſacramenta ſubminiſtret, quem Cappellanum appellant. idem docet Azor. 1. *par. inſtit. moral. lib.* 13. *cap.* 9. *q* 4. ac per conſequens Moniales omnes ab omni iure Parrochiæ erunt hodiè immunes.

DISPVTATIO XXXIV.

De Sepultura Monialium.

Quæſitum I. Moniales, quo in loco, & qua pompa funerali ſint ſepelliendæ.

Quæſitum II. Mulieres incluſæ, aliæq. carceratæ, quo loco ſint ſepelliendæ.

Quæſitum III. De Sepultura Tertiariarum.

Quæſitum IV. Quibus expenſis ſint Moniales ſepelliendæ.

QVÆSITVM I.

Moniales, quo in loco, & qua pompa funerali ſint ſepelliendæ.

SVMMARIVM.

1 *Sepelliri debent Moniales in proprio Monaſterio, & num.* 3.

2 *Laicorum corpora, tàm virorum, quàm Mulierum non debent tumulari in ſepulchro Monialium.*

4 *Moniales ſi moriantur extra Monaſterium, quo loco ſint ſepeliendæ.*

5 *Moniales, qua cæremonia, & pompa funerali ſint ſepelliendæ.*

6 *Vallis Vmbroſæ Moniales, quo ritu tumulentur.*

1 MOniales morientes, tàm dominæ, quàm ſeruientes, quæ profeſſæ fuerint, debent in proprijs Monaſterijs ſepelliri, non tamen extra clauſtra, vt etiam habetur in regula pro Abbatiſſis, & Monialibus incluſis S. Damiani ab Innocentio IIII. tradita apud Vualdingum *tom.* 1. *Annal. ſub anno* 1219. *num.* 46. & non eſt prohibitum, vt Moniales ſepelliantur in earum Eccleſia exteriori, quod probat ex auctoritate eiuſdem Sacrę Cõgregationis Cardinal. *in vna Generalis Ordinis Car-*
2 *melitarum* 21. *Septembris* 1594. & in earum ſepulchris tumulari non debent corpora Laicorum, etiam Mulierum nobiliũ, quæ in proprijs teſtamentis legatum relinquentes, mandauerint ſepelliri in ſepulturam Monialium; ita declarauit Sacra Congregatio Cardinalium *in vna Florẽtina* 1. *Martij* 1585. *& in vna Raguſina* 16. *Iunij eiuſdem anni*, vt refert Lauorius *in varijs elucubration. tit.* 2. *cap.* 11. *nu.* 97.

Sed

Sed prædicta intelligenda ſunt, niſi remotæ à ſuis Monaſterijs Moniales decederent,& ad ea commodè adſportari nequirent, exempli gratia, ſi habita licentia curandæ infirmitatis reperirentur in balneis, vel alibi, ibiq. è viuis egrederentur *cap. Religioſi de ſepult. in 6.* in quo caſu ſepelliendæ eſſent in Monaſterio ſui Ordinis, ſi ibi adeſſet, vel in Eccleſia Parocchiali ipſius loci; ita Dominicus in figuratione caſus *d. cap. Religioſi*, vbi teſtatur, hanc eſſe communem opinionem Doctorum. Si petas cui acquirantur Monialis extra clauſtra decedentis bona; Reſpondeo, hoc dubium tangi in vna Ciuitatis caſtelli ſupplementi legitimæ 30. Aprilis 1632. coram Pirouano, quæ erit in fine Operis. Idem dicendum eſt de omnibus Monialibus, alijſque fœminis ſub habitu Eccleſiaſtico degentibus, præter Mulieres incluſas, & Pinzocharas, ſeu Tertiarias, de quibus in ſequentibus quæſitis.

Si in aliquo Monaſterio ſit conſuetu-
4 do, vt in die obitus alicuius Monialis, ad eam ſepelliendam celebretur Miſſa cantata in Clauſtro, Choro, vel aliqua Cappella dictarum Monialiũ, illis præſentibus, ſi talis conſuetudo competat Monaſterio ab immemorabili, & non fuerit ſublata poſt publicationem Concilij, vel aliquod Breue particulare, ſeruanda eſt; per Nouarium *in ſumm. Bullar. verb. Clauſura ſuper Bullam Gregor. XIII. num.* 3. vbi citat Rotam in vna Maceraten. coram Penia, & Hieron. Venero *in exam. Epiſc. lib. 6. cap. 22. num.* 4. mouet dubium; quomodo in Monaſterijs vbi non eſt dicta conſuetudo, Moniales ſint ſepelliendæ, & quis numerus clericorum, & miniſtrorum debet intrare ad eaſdem ſepelliendas; & Reſpondit ex deciſione Sacræ Congregat. Card. quod corpus defunctarum debet poni in Choro, vel in Capitulo, vel in Cappella publica, & ſi fuerit manè, Sacerdos in Eccleſia celebret Miſſam de *Requiem*, & Officium Defunctorum; ſi fuerit Veſpere, Sacerdos indutus cappa dicat in Eccleſia officia pro defunctis, & poſtea proceſſionalitèr, cum Cruce, & duobus luminaribus, comitatus à ſex, vel octo clericis, cum hominibus, qui habent officium ſepelliendi mortuos intret Clauſtra Monialium, & ſic præcedentibus Monialibus, cum ſua Cruce, & ſequentibus Sacerdote (cum dictis Clericis) omnes ſimul accedãt ad locum, vbi adeſt corpus Monialis defunctæ, & illud portent ad ſepulturam, vbi erit Altare præparatum; factaq. benedictione ſepulturæ, & incenſato corpore, aſperſo aqua benedicta, omnes cantantes Reſponſorium; defuncta ſepelliatur, & cooperto ſepulchro, omnes ſimul proceſſionaliter reuertantur ad portam Monaſterij, & ſubdit;

Supradicti Clerici intrantes ad ſepelliẽdam defunctam Monialem debẽt has habere qualitates, nempè eſſe bonæ vitæ, & famæ, & ætate matura, & electio clericorum, tàm in numero, quam in perſona relinquitur arbitrio Epiſcopi, vel Superioris Monaſterij, quia certa regula dari non poteſt; prout determinauit Rota in vna Seguntiua coram Litta, apud Nauar. *loc. cit.*

5 Moniales meæ Congregationis Vallis Vmbroſæ, quando è viuis decedunt, earũ corpora ad exteriorem Eccleſiam deferuntur à Monachis proceſſionaliter, ibique proprio habitu iam decenterquè ornata floribus, alijſq. ſignis indicãtibus Virginitatem, manu dextera tenent Crucifixum, ſiniſtra Regulam Sanctiſſimi Patriarchæ noſtri Benedicti, decantatur à dictis Monachis Officium Mortuorum, & ſi inmane Miſſa pro defunctis, deinde ſolita pompa funerali, & cæremonia, qua vtuntur Monachi ſub Regula Sancti Benedicti militãtes, deſcripta in Breuiario Monaſtico, & terminato Officio Exequiarum, à Monachis in ſepulchro in dicta Eccleſia exteriori exiſtenti, tumulantur.

QVÆSIVM II.

Mulieres incluſæ aliàs carceratæ, vbi ſint ſepelliendæ,

SVMMARIVM.

1 *Mulieres incluſæ ſepelliebantur in Parochia, intra quam earum Cellula conſiſtebat.*

1 OLim fuerunt aliquæ Mulieres, quæ ſe recludi faciebant in certa domo, ſeu cellula, vt perfectum Domino famulatum præſtarent, & per quandam feneſtram à tranſeuntibus ælemoſynam recipiebant; tales Mulieres decedentes ſepeliebantur in Parochia, intra quam domus illa, ſeu cellula aderat; quaſi vellent ibi domicilium habere, in quo continuè reſiderent; *ex cap. cum quis de ſepult.* & Lauor. *it. num.* 98. An autem hodiè huiuſmodi Mulieres, ſic recluſæ in Dei Eccleſia poſt tot laudabiles Conſtitutiones Summorum Pontificum perfectam Clauſuram cernentes, reperiantur, ignoro.

QVÆSITVM III.

De Sepultura Tertiariarum.

SVMMARIVM.

1 *Tertiarij Ordinis S. Franciſci ex decreto Concilij Lateranen. quo in loco iam ſepelliebantur.*

2 *Tertiarij omnes vtriuſq. ſexus decedentes ſine electione ſepulturæ, vbi hodie ſint ſepeliendi ex decreto Sacræ Congregat.*

1 TErtiarij Ordinis S. Franciſci, Continentes, ſeu de Pœnitentia, aut Mantellati nuncupati habitantes in proprijs domibus, poſſunt in quacunq. Eccleſia, etiam aliorum ordinum ſepulturam eligere, ex Concilio Lateranen. *ſeſſ.* 11. quod ſi decedant, non electa ſepultura, ſepelliuntur in Parochia; ſeu in ſepulchro ſuorum Maiorum, quia non ſunt profeſſi, & non deſinunt per conſequens eſſe Parochiani *cap. vt priuilegia §. de Confratribus de Priuileg.*

2 At Sacra Congregatio Cardinalium die [illegible] ij. & 23. *Nouembr.* 1582. Epiſcopo Geruden & 1567. Epiſcopo Siracuſano, & Ceſenaten. ſtatuit, quod Tertiarij, & Tertiariæ domi habitantes non ſepelliantur in Eccleſijs Regularium, niſi ibi elegerint ſepulturam, etiam quod habitũ geſtent, & mercedem relinquãt fratribus, niſi eorum volũtatem declarauerint, aliàs ſepelliendi ſunt vbi de iure debebant ſepelliri abſque habitu; pro qua re nouiſſimè extat ſequens decretum.

CVm inter Fratres Reformatos Ordinis Minoris Obſeruãtię S. Franciſci, necnon pro tempore exiſtentem Archipresbyterum, ſeu Parochum Luci Fiani Nepeſin. Diœceſis in ſepelliendis eiuſdẽ Ordinis Tertiarijs, diuerſæ, vt plurimùm orirentur controuerſiæ; ſupplicatum fuit nomine Patris Cuſtodis eorum Fratrum Prouinciæ Romanæ, ab hac Sacra Congregatione Cardinalium negocijs Regularium Prępoſitorum infraſcriptas reſolui petitiones.

I. An Tertiariorum ſui Ordinis cadauera in Eccleſijs pariter ſuæ Religionis ſint ſepelienda?

II. An in ijſdem etiam Eccleſijs ſepellienda ſint cadauera eorum, qui dicti Ordinis habitu induti, ex hac vita migrarunt?

III. Num & illi, qui coram teſtibus dumtaxàt, licèt abſque ſcriptura in ijſdem Eccleſijs ſepulturam ſibi elegerint, ibidem ſint ſepeliendi?

IV. An tàm ſupradictorum, quàm aliorum quorumcunq. cadauera in alterius Parochia exiſtentia, & in Eccleſijs eorundem Fratrum ſepelienda, prius ad Eccleſiam Parochialem ad benedictionem, ac vltimum vale à Parocho recipiendum deferri debeant. Num verò ab ædibus defunctorum ad dictas Fratrum Eccleſias recto tramite ſint tranſportanda.

Illuſtriſſimi eiuſdem Sacræ Congregationis Patres, Illuſtriſſimo de Aracęli referente, patribuſque auditis, reſponderũt in hunc, qui reperitur modum

Ad primum, Tertiarios huiuſmodi, ſi qualitatibus in Bulla Felic. recor. Leonis Papæ X. præſcriptis ſint præditi, videlicèt, ſi viri collegialitèr, aut clauſtraliter viuant; Mulieres verò virginalem, vel cælibem,

aut

aut caſtam, vidualem ſub expreſſo voto, & Tertiariorum habitu vitam ducant, poſſe, & debere, etiam inuito, ac minimè requiſito Parocho, in ſupradictis Fratrum Eccleſijs ſepeliri, ſecùs verò, ſi ſupradictis qualitatibus careant, ac niſi ſubſequentis ſecundi capitis diſpoſitione comprehendantur.

Ad ſecundum, ſi conditiones in Bulla aurea ſel. rec. Pij Papæ IV. contentas in ipſis adimpletas eſſe conſtiterit, videlicèt, quod à Guardiano Domus loci, in quo tales decedere contigerit, aut ab alio ſuperiore, vel ab altero, cui id Superior committendum duxerit, habitum receperint, ac prædicti Guardianus, vel alius Superior habitum huiuſmodi recipientes, præmonuerit, eorum cadauera propter habitus conceſſionem, ac receptionem penès ipſos Fratres, quorum habitum geſtant, eſſe ſepelienda, eo caſu cum habitu Religionis decedentes in Eccleſijs pariter eiuſdem Religionis Eccleſiaſticæ ſepulturæ eſſe tradendos.

Ad tertium; in ſupradictis Eccleſijs eſſe ſepeliendos, ſine præiudicio tamen iurium Parochialium.

Ad quartum, cadauera huiuſmodi ad prædictorum Fratrum Eccleſias recto tramite deferre poſſe, ab iiſdem tamē Fratribus monendum eſſe priùs, & requirendum, ac expectandum proprium defunctorum Parochum, quo requiſito, expreſsè venire recuſante, licere iiſdem Fratribus, etiam ipſo inuito, ſupradicta cadauera ad eaſdem Eccleſias tranſportare. Romæ xj. Menſis Decembris 1615.

Ant. Mar. Card. Gallus.

locus ✠ Sigilli. V. Theatin. Secr.

Hanc declarationem, vt ſuperius recēſitam; refert Lauorius *loc. cit. tit. 2. cap. 11. num. 102.*

QVÆSITVM IV.

Quibus expenſis ſint Moniales ſepeliendæ.

SVMMARIVM

1 *Moniales expenſis proprij Monaſterij ſunt ſepeliendæ.*

1 CVm regulares profeſſi ſepeliãtur expenſis Monaſterij, & ſi extra Monaſterium decedant, vt habetur *cap. vnica de cleric. ægrotant. cap. Religioſi de ſepult. lib. 6.* ita etiam Moniales profeſſæ, quæ in re tam pia, & iuſta, & fauorabili ſub nomine regularium veniunt, vt ſæpius diximus; quod & praxis hodierna obſeruat.

ADDITIO

Ad Quæſitum X. Diſput. VIII.

Statutum excluſiuum fœminarum à ſucceſſione, an liget etiam fœminas forenſes.

SVMMARIVM.

1 *Fœmina forenſis comprehenditur in ſtatuto excludente fœminas à ſucceſſione, quando bona ſunt ſita in territorio ſtatuentium.*

2 *In iudicando ratio attendi debet.*

3 *Statuentes prohibere poſſunt, ne forenſis acquirat bona in eorum territorio. Amplia, vt tale ſtatutum habeat locum, etiam in hæredis inſtitutione: & in Clerico, & num. 4. & 5.*

6 *Statutum infligens pœnam delinquentibus, ligat forenſes.*

7 *Statuta excludentia forenſes à ſucceſſione, etiam ſecundùm ius commune, ſunt valida.*

8 *Statutum vbi deficit, attendendum eſt ius commune.*

9 *Romæ ius commune, ideſt ciuile, pendet ab auctoritate Papæ.*

10 *In Italia Duces iura Imperij habentes, tãtam poteſtatem in ſuo Ducatu habent, quantam Imperator in toto Imperio.*

11 *Statuta Vrbis dicuntur Papalia; & ligant perſonas, & bona Clericorum.*

12 *Statutum poteſt ſecum beneficium imper-*

tiri forenſibus, reſpectu rerum ſitarum in ſuo territorio.

13 *Ducum eſt contendere de poteſtate, vbi cõſtat de expreſſa voluntate.*

14 *Statutum confirmatum à Papa, comprahendit etiam Clericos.*

15 *Statutum excludẽs fœminas à ſucceſſione, habet pro cauſa finali conſeruationem agnationis.*

16 *Agnati dicuntur ex ſanguinis coniunctione.*

17 *Principes intereſt ſuos ciues eſſe locupletes.*

18 *Principis vtilitas maximè verſatur in repletione Ciuitatum.*

19 *Statutum excludens fœminas forẽſes à ſucceſſione, eſt fauorabile.*

20 *Defunctus præſumitur voluiſſe decedere teſtatus iuxta ſtatutum loci, in quo bona ſunt ſita, & num. 25.*

21 *Declaratur deciſio Rotæ* 295, num. 3. p. 1. diuerſor. & num. 24.

22 *Bartoli diſtinctio in materia ſtatutorum in perſonam, & in rem, eſt communiter reprobata.*

23 *Diſpoſitio ceſſat, ceſſante ſuppoſito, ſuper qua fit.*

26 *Subiectio contrahitur, etiam ex incolatu.*

27 *Sententia lata in materia filiationis parẽtelæ, &c. prodeſt, vel obeſt alijs, & facit ius reſpectu omnium.*

28 *Forum ſortiri, & ſtatutis ligari, à pari procedunt.*

29 *Statutum non porrigit vires ſuas extra territorium.*

30 *Hæreditas ſine bonis eſſe poteſt.*

31 *Accidens non mutat ſubſtantiam rei.*

32 *Hæred. in pluribus bonis exiſtentibus in territorijs diuerſis, competit actio petitionis hæreditatis, & alia remedia, ſicuti hæredi inſtituto ex teſtamento in vno loco.*

33 *Poteſtas ſtatuendi inter ſubditos, non limitatur territorio.*

34 *Statuta patriæ illius, qui vocatur ab inteſtato, & loci vbi ſita ſunt bona, ſi ambo fœminas excludunt, ſunt coniungẽda ad fœminarum excluſionem, & nu. 40. Contrarium num. 35.*

36 *Iuriſdictio non poteſt ſtare in abſtracto ſine territorio, reſpectu cauſæ materialis.*

37 *Materia ſublata, tollitur materiatum.*

38 *Singula, quæ nõ proſunt; in quo caſu ſimul iuncta iuuent.*

39 *Singularitas cumulatiua, non autem obſtatiua, inducit coniunctionem.*

41 *Declaratur deciſio Ludouiſij 255. num. 4.*

1 PErtractato dicto *Quæſito X. Diſput. VIII.* nimirùm, An Moniales ſtatutis Laicorum conditis ante profeſſionem in materia ſucceſſionum ligentur; operè pretium eſſe duxi enucleare, An fœminæ forenſes per ſtatutum excluſiuum fœminarum ob maſculos excludantur à ſucceſſionibus; Quod quidẽ quęſitum à Typographo caſu omiſſum, hic appẽdicis loco appono, vt præclariſſimi Iuriſconſulti, cui plurimùm me debere fateor, doctus, hic labor publicę vtilitati lucem aſpiciat.

Pro clariori igitur materiæ intelligentia ſunt plures caſus conſiderandi.

Primus eſt, quando agitur de bonis ſitis in territorio ſtatuti excluſiui, & fœmina excludenda eſt forenſis, contineri forẽſes huiuſmodi ſtatuto, DD. ferè vnanimiter ſentiunt, vel eſt magis communis opinio Odd. *conſ.* 59. *num.* 26. teſtans ita iudicatum in Rota Florentina Theſ. *deciſ.* 106. *num.* 5. referens ita iudicatum in Senatu Pedemontano Cæuallos communes contra communes *quæſt.* 724. *num.* 1. & *ſeqq.* Surd. *conſ.* 343. *nu.* 18. Gaſp. Theſaur. *q.* 4. *num.* 3. 12. & 13. *lib.* 2. Alba *conſil.* 50. *num.* 5. Cephal. *conſil.* 307. *num.* 75. & 76. Mangil. *de imput. quæſt.* 81. *num.* 73. & *ſequen.* Contrariam ſententiam amplexa eſt Sacra Rota Romana *dec.* 417. *num.* 39. *par.* 5. *diuerſor.* quæ eſt eadem cũ *dec.* 118. *verſ. attamen*; Andreas apud Fenzonium *ſuper Stat. Vrb.* vbi alias citat deciſiones concordantes. Tametſi autem ſit multum deferendum auctoritati iſtius ſupremi Tribunalis, cui omninò meam opinionẽ humillimè ſubijcio, attamen diſputandi gratia, liceat ponderare rationes allatas illius concluſionis, cùm ratio in iudicando ſit attendenda, Nico-
2 laus Gizzarellius *deciſ.* 1. *num.* 18. 19. Cagnol. *ad rubr. num.* 26. *ff. de reg. iur.* Duæ

ratio

rationes in deciſione videntur conſideratę, videlicet defectus poteſtatis, & defectus volũtatis. Quoad poteſtatẽ ſtatuentium, licet videatur quod exteri abſolutè ſumpti, non ſint ſubiecti ſtatuto alterius 2 loci; nihilominus ſumpti reſpectiuè ad territorium ſtatuto ſubiectũ, ſubditi ſunt, indubitati iuris eſt; quod poſſit ſtatuens
3 prohibere, ne forenſes acquirant bona in ſuo territorio, Cæphal. *conſ.* 53. *num.* 7. Fab. Turretta *conſ.* 17. *num.* 1. *lib.* 1.

Hoc ſtatutum fauorabile reputatur, & extendendum. Vnde cenſetur prohibita
4 hæredis inſtitutio de perſona forenſi, Cæphal. *ibi nu.* 11. 12. 13. Turrell. *ibi nu.* 4. Intantum vt Clericus tali ſtatuto compræ
5 hendatur, Neuizan. *conſ.* 39. *nu.* 14. Non conſideratur perſona forenſis, neque Clerici, ſed in effectu prohibitio eſt realis, proinde ad Clericos porrigitur, Cæphal. *d. conſ.* 53. *nu.* 44. 45. & 46. propter ſubiectum, de quo ſtatutum diſponit videtur habere poteſtatem, Emin. Tuſc. *in verb. ſtatutum concluſ.* 544. *nu.* 8. & 24. conſequenter ſecundùm quid forenſis eſt ſtatuto ſubiectus, vt refert, & ſequitur Maſcard. *de ſtat. concl.* 6. *nu.* 47. *ad* 50. & latius *nu.* 180. & *nu.* 203. ſtatutum
6 pœnam delinquentibus infligens forenſes ligat, Bald *conſ.* 238. *nu.* 4. *lib.* 2. ſtatutum etiam ſancire valet, ne forenſis ſuccedat, etiam ſecundùm ius cõmune, vt cautũ
7 eſt in Hiſpanijs, & Gallijs, Gaſp. Theſaur. *q.* 4. *nu.* 14. *lib.* 2. Alba *conſ.* 218. *nu.* 20. ergo eſt ſubditus.

8 Rurſus aduertendum eſt, quod deficiente ſtatuto in materia ſucceſſionis attendendum eſſe ius commune indubitati iuris eſt; vt in puncto fuit deciſum per Sac. Rot. *d. dec.* 108. *in princ.* Verùm Romæ ius commune, ideſt ciuile pendet
9 ab auctoritate Papę, in quem omnis poteſtas in ſtatu temporali fuit translata per Conſtantinum, Burſatt. *conſ.* 124. *per tot. lib.* 2. Io. Baptiſta Fenzon. *in ſtat. vrb. ad rubr. incipit ſtatutorum Almæ Vrbis nu.* 32. 33. & adhuc talis omnimoda poteſtas eſt acquiſita ex præſcriptione 800. annorum, & amplius *ibi nu.* 34. In alijs
10 autem Terris Italiæ ſubiectis Principibus ſęcularibus, ius ciuile pendet ab auctoritate Ducum in illis dominantium. qui iura Imperij habent, & tantam poteſtatem in ſuo Ducatu, quantam Imperator in toto Imperio tenet. Menoch. *conſ.* 1. *nu.* 159. & 168. Surd. *conſ.* 210. *nu.* 22. 23. Quapropter confitendum eſt quod forenſes cum debeant ſuccedere, & conſequi hæreditates ſecundum ius ciuile ſubiecti ſint prædictis Principibus, quorum legibus ligantur. Statuta autem condita ſub talibus Principibus, ſi confirmata ſint ab illis non in forma communi, ſed in forma ſpecifica, ſortiuntur denominationem, & poteſtatem ab ipſis Principibus; ſic ſtatuta Vrbis
11 Papalia dicuntur ſtatuta, & verè talia ſunt, idem Fenzon. ibi latiſſimè *nu.* 37. *cum ſeqq.* adeò vt ligent perſonas, & bona Clericorum ibi *nu.* 54 & *ſeqq.* & ratio eſt, quia ſubnituntur auctoritate Papæ *ibi nu.* 58. His conſequens eſt, vt ſtatuta excluſiua fœminarum habeant poteſtatem, etiam contra forenſes, qui verè ſubditi ſunt iuri ciuili, & ei qui dominatur huic iuri. & hęc noua, & indubitata ratio ponit gladium ad radicem circa defectum poteſtatis in ſtatutis huiuſmodi.

12 Præterea non eſt dubitandum, quin ſtatutum poſſit ſuum beneficium forenſibus dare reſpectu rerum ſitarum in ſuo territorio, Alex. *conſ.* 111. *nu.* 5. *lib.* 7. Lapus *Alleg.* 101. & durum eſt contendere
13 de poteſtate, vbi conſtat de expreſſa voluntate; Alex. *conſ.* 128. *nu.* 6. *lib.* 1. Pereg *conſ.* 90. *nu.* 17.

Vnde hęc ratio parum ſtringit, & ad praxim reduci nequit, vbi Princeps quid in contrarium velit obſeruari in ſuo territorio, vbi res ſitæ ſunt.

Ad rationem igitur aliam deueniamus, videlicet ad defectum voluntatis. Inprimis eſt aduertendum huiuſmodi ſtatuta fœminarum excluſiua, minimè loqui de qualitate perſonarum, ſed ſolùm fœminas excludit ob exiſtentiam maſculorum: cùm igitur generaliter, & indiſtinctè loquatur de forenſibus, & ciuibus, pariformiter ſunt intelligenda, adeo vt etiam Cle
14 rici contineantur in ſtatuto confirmato à Papa, Fenzon. *ad d. rubr. nu.* 67. *cum plur. ſeqq.*

ſeqq. vbi latiſsimè. Secundò dicendum communi omnium ſuffragio cenſeri cauſam finalem huiuſmodi ſtatuti eſſe,vt agna
15 tio conſeruetur. Burſatt. *conſ.93. num.*8. Corn. *conſ.*305.*num.*5. *lib.*4. Socc. Iun. *conſ.*1.*nu.*38.*lib.*1. Alex. Raudenſ. *reſp.*4. *n.*40.& 78.id autem reſpicit, tàm Ciues, quàm aduenas,qui tali nomine ex ſangui-
16 nis coniunctione continentur. Menoch. *conſ.*106. *nu.*238. Alex.Raud. *de analogis cap.6. nu.*13.*lib.*1. Nulla ratio differentiæ inter forenſes, & Ciues aſſignari poteſt, & cum poſſet, nec lex eſſet diſtinguenda ſecundum opinionem aliquorum Doctorum. Fenzon. *vbi ſupra nu.69.*

Si dicatur duplex Principis ſtatuentis intereſſe conſiderari poſſe, vnum, ne diuitiæ patiantur diminutionem,vbi foren-
17 ſes ſuccedant,aliud vt prouideat ciuibus, quos eſſe locupletes Principis intereſt, vt ſic poſſint ſoluere onera, & ſuis diuitijs Ciuitatem illuſtrare *l. cum ratio ff. de bonis damnatorum.* Gaſpar *d.quæſt.4.n.*12. Vnica ratione reſpondeo,quod argumentum procederet,ſi ageretur de excludendis fœminis ciuibus ob maſculos forenſes, ſed nos ſupponimus fœminas eſſe forenſes,& ſic parum refert,vtrum fœmina,vel maſculus ſuccedat, quilibet enim diuitias foris extrahere poterit;quinimò Principis intereſt, vt maſculi fœminas foreſes excludant cũ facilius maſculi transferant domiciliũ in exteras regiones,qui ita alli-
18 ciuntur ad replendas Ciuitates, in quo maxima Principis vertitur vtilitas. Gaſp. Theſaur. *d. quæſt.* 4. *nu.* 14. ſaltem hoc pendet à futuro euentu;intereſt adhuc totius Reipublicæ Chriſtianæ, vt agnationes conſeruentur eadem ratione, qua intereſt vnuſcuiuſque Principis; ſumpto argumento de parte ad totum. Rot. *in recent. dec.*174. *nu.* 5.*par.*1. de quo generali intereſſe præſumitur Princeps Chriſtianus habere rationẽ ceſſante,præſertim proprio, prout contingit, quando verſamur inter forenſes.

19 Tertiò huiuſmodi ſtatutum eſt fauorabile, & ſic latè interpretandum,cum ſublato iure Iuſtinianeo quaſi à poſt liminio reuocet ius diuinum,& antiquum duodecim tabularum Rot. *d. deciſ.*177. *nu.* 8.

Secundus principalis caſus eſt,quod in proximo propoſito caſu adhuc defunctus de cuius hereditate agitur, eſt ciuis, vel
20 incola, & quia præſumitur defunctus voluiſſe decedere teſtatum iuxta ſtatutum loci, fœminæ cenſentur excluſæ. Puteus *dec.*31. *num.*9. *& per tot. latiſsimè lib.* 2. Alex. *conſ.*19. *nu.*8.*lib.* Gozadin. *conſ.*49. *num.*13. 18. & Gaſp. Theſau. *d. quæſt.* 4. *nu.* 23. Surd. *conſ.* 553. *num.* 20.

Non obſtat Rot. diuerſ. *dec.* 295. *nu.*3. *par.* 1. vbi vult,quod fœmina non exclu-
21 datur,quia mens ſtatuentium non eſt ſtatuere in commodum illorum, quibus incommodum, & damnum præſtare non poſſunt, ad quam rationem comprobandam citat Nattan. *conſ.* 148. *nu.* 1. quia ibi perfunctoriè Rota loquitur,& Natt. in loco citato concludit in contrarium in materia ſucceſſionis ab inteſtato, ex quo in tali materia agitur de re ſuppoſita ſtatuentibus, & vt ibi *verſ. ſed in caſu noſtro* proinde dicit, quod poteſt ſtatutum afficere res ſitas in ſuo territorio quomodocumque vult *ibi nu.* 2. ratio allata per Rotam procedit,quãdo ſtatuta loquuntur ſolum de perſonis, vt puta ſi ſtatutum diſponat quod Villa teneatur emendare damnum, quod ſtatutum non prodeſt forenſibus,vt in principio explicat *ibi nu.* 1. Natt. Alex. *conſ.*100.*nu.*2.*lib.*3.citatus *in dec.*ſimpliciter videtur dicere totum contrarium eius,ad quod allegatur,nam aſſerit maritum debere ſentire commodum ſtatutorum, quia ſoluebat onera, vt *ibi nu.* 2. *verſ. tertio cum in Ciuitate*, & ſic quoniam ille eſt incola,ſubit onera, debet gaudere beneficio ſtatuti.

Idem Alex. *conſ.*44. *nu.*15. *lib.* 5. citatur vbi tenuit, quod non ſit habenda ratio perſonæ,cui ſucceditur, ſed doctrina Alex. eſt falſa, & contrarium firmauit *in conſ.*19. *nu.*78. *lib.*6. ſupra allato; fundatur ſiquidem in diſtinctione Bart. nem-
22 pe,an ſtatutum loquatur in perſonam, vel in rem;quæ quidem diſtinctio eſt reprobata Socc. Iun. *conſ.*25. *nu.* 13. *lib.* 3. Rot. *in recent. d. dec.* 177. *nu.* 13. *&* 22. *cum ſeqq. par.*4.

Sup-

Suppoſita vera dicta diſtinctione, ſentit Alexan. quod quia in ſuo caſu ſtatutum loquebatur in perſonam, requirebatur ſubiectio ſuccedentis, & non ſufficiebat ſubiectio defuncti, & quidem benè ſentiebat, quandoquidem ſtatutum requirebat ſuccedentem, quem non poterat ligare, cum eſſet forenſis, & non ſubditus; corruit opinio Alex. ſublata diſtinctione, ceſ-
23 ſat enim diſpoſitio, ſuppoſito ſuper qua fit ceſſante in puncto. Rot. *d. deciſ.* 177. *nu.* 20. citatur adhuc Pariſ. *conſ.* 12. *num.* 26. *lib.* 3. hic loquitur dubitatiuè, & non figit pedem, vt declarat *nu.* 44. præterea ſupponit diſtinctionem Bart. veram, & quod lex Hiſpaniæ loquatur in perſonam *ibi nu.* 28. citatur Ruin. *conſ.* 48. *num.* 4. *lib.* 3. iſte etiam ſe fundat in diſtinctione Bart. & ait requiri ſubiectionem ſuccedentis, quando ſtatutum loquitur in perſonam, ſecùs ſi loqueretur in rem; citatur Socc. Iun. *conſ.* 25. *num.* 13. *verſ. præterea lib.* 3. qui *in d. verſ.* refert opin. Corn. aſſerentis, quod forenſis maſculus non dicitur vocatur ad excluſionem fœminæ ſecundum opinionem Ruini, & hoc non facit ad propoſitam concluſionem.

24 Secundò Rota non firmat eſſe veram huiuſmodi concluſionem, & illam euitat aſſerendo in caſu propoſito, quod defunctus de cuius hæreditate agebatur, non erat ſubditus ſtatuto, vt *ibi num.* 15. *verſ. & quod in caſu Putei*. Vlterius in dicta deciſione nihil fuit determinatum, & fuit dilata reſolutio; deinde *in deciſione* 304. *numero* 8. *eodem libro* fuit apertius excluſus caſus deciſus in dicta deciſione Putei.

Tertio non obſtat, quod excludens, & excluſa ſint forenſes, & ſufficit, quod defunctus de cuius hæreditate agitur ſit
25 ſubditus, quia præſumitur voluiſſe decedere ſecundum ſtatuta loci, in quo bona ſita ſunt, vt docet Put. *d. deciſ.* 31. *num.* 9. ſicuti ſupra retuli, qua ratione ſtante, non refert videre, an ſtatuta ligent, vel non forenſes.

Quarto cum ſit indubitata iuris concluſio ſtatutum de ſucceſſionibus ligare forenſes in bonis ſitis in territorio ſtatuentium, vt firmaui in reſolutione primi caſus, ſequitur, quod ſubiectio perſonarum, quæ ſuccedere debet non exigatur.

Non ſubſiſtit allegare dictam deciſionem Putei fuiſſe Votum particularis Auditoris, & ab eo receſſum in alijs deciſionibus, vt ait Rot. coram Gregorio XV. *deciſ.* 255. *in fin.* Gratian. *diſceptationum forenſ. cap.* 431. *num.* 29 quia ex deductis in ſecundo fundamento conſtat de contrario, cum ex diuerſitate caſus fuerit euitata deciſio, & non fuit eliſa, quinimò tacitè videtur approbata de mente Rotæ *in dd. deciſionibus* 295. *&* 304. *numero* 8.

Præterea ſtante ſubiectione defuncti, de cuius hæreditate agitur, quæ ſubiectio
26 etiam ex incolatu contrahitur. Pariſ. *conſ.* 12. *num.* 20. *lib.* 3. Burſatt. *conſ.* 8. *numer.* 36. ſequitur, quod omnes agnati illius, qui ad hæreditatem aſpirare poſſunt, ſint etiã
27 ſubiecti, quoad ius agnationis, & familię, ſententia proculdubio lata in materia filiationis parentelæ ſucceſſionis prodeſt, vel obeſt alijs, & facit ius reſpectu omnium. Pereg. *de fideicom. artic.* 53. *num.* 44. *&* 46. Coſt. *in tract. iuris, & facti ſcientiam centuria* 1. *diſtinct.* 64. *num.* 4. ſic forenſis
28 agnatus ſententia ligatur; Ergo eſt ſubditus ſtatuenti, cum a pari procedit ſortiri forum, & ſtatutis ligari. Peregrin. *conſ.* 90. *num.* 8. Natt. *conſ.* 149. *num.* 8. 20. Camillus Borell. *conſ.* 58. *num.* 20.

Tertius eſt caſus, quando agitur de bonis ſitis in territorio extero, & ſtatutũ patriæ ab inteſtato ſuccedentium eſt fœminarum excluſiuum. In hac quæſtione maxima inter ſcribentes vertitur contro-
29 uerſia, ſed crebriori calculo D.D. videtur firmatum, quod ſtatutum non porrigat vires extra territorium. Gaſp. Theſ. *quæſt.* 5. *numer.* 4. Beltram. *ad Gregor. XV. deciſ.* 255. *num.* 7. Rota *dicta dec.* 108. *verſ. nec ſuffragatur* id vbi videntur exploſæ omnes rationes allatæ pro contraria ſententia, quod in primis magis particulariter fecit Alex. *conſ.* 128. *numer.* 2. 3. 4. *lib.* 1.

Verùm ego conſidero, quod ſtatutum minimè de bonis principaliter diſponit

rit, in quo ſtat ratio prædictæ concluſio-
nis. Rota *dicta deciſione* 177. *numero* 22.
quoniam hæreditas ſine bonis eſſe
poteſt *l. hæreditatis appellatio ff. de verbo-*
30 *rum ſignificatione*,& ibi DD.; acceſſoriè,
& accidentaliter bona ſtant in hereditate,
quia remoueri poſſunt citra ſubiecti cor-
ruptionem: Anton. de Butr. *in cap. inter
corporalia num.* 25. *de tranſlatione Præla-
torum*, conſequenter bona exiſtentia in
diuerſis territorijs non poſſunt conſtitue-
re diuerſas hæreditates, cùm quis eſt hæ-
res vno loco, erit hæres vbique gentium,
nec alterari, ſeu diuidi poteſt ex bonis
ſpectātibus ad hæreditatem,quia accidens
31 naturam ſubſtantiæ non mutat *l. qui habet
ff. de tutelis*, nec facit variare diſpoſitio-
nem. Butr. *in dicto cap. inter corporalia*
32 *num.*29. & ibi Abb.*num.* 17. huic hære-
di competit actio petitionis hæreditatis,
& alia remedia prodita ad conſequendum
bona, & iura hæreditaria vbiq.exiſtentia,
ſicuti hæredi inſtituto, ex teſtamento in
vno loco,vt optimè dicit Salyc. *in l. cun-
ctos populos num.*14.*C.de ſumma Trinitate
&c.*cui non bene videtur reſponſum, per
Alex. *d.conſ.*128.*num.*2.*verſ.ſecundo alle-
gabat Salyc.* dum dicit,quod in caſu teſta-
ti hæres vtitur iure communi, quod vbiq.
militat.

Sed in caſu ſucceſſionis ab inteſtato,hę-
res vtitur conſuetudine, ſeu ſtatuto; quo-
niam ſaltem in caſu noſtro ſtatutum eſt ius
ciuile, & cōmune,cùm ſit conditū à Prin-
cipe habēte iura Imperij ex iuribus ſuprà
33 citatis. Et poteſtas ſtatuēdi inter ſubditos
non limitatur territorio *tex. in l. mercato-
res*,& ibi *DD.C.de commercijs, & mercat.
& in l.Romanæ gentis C. de eunuchis* Ro-
land.à Valle *conſ.*80.*nu.*32.*lib.*4.

Quartus eſt caſus, quando ſtatuta pa-
triæ eorum, qui ab inteſtato vocantur,
34 & loci vbi bona ſita ſunt, fęminas exclu-
dunt, & agitur de forenſibus,& tunc con-
iungenda eſſe ſtatuta ad fœminarum ex-
cluſionem,ſentiunt Alex. *conſ.*44.*num.* 6.
*lib.*5.Socc.Sen.*conſ.* 288. *num.*2. *verſ. &
ſecundum lib.*2.Cephal. *conſ.*303. *nu.* 43.
Surd.*conſ.* 343.*num.*20. & *conſ.* 553. *nu.*
13.Bellon.Iun. *conſ.* 74. *num.* 100. Gaſp.
Theſ.*d.q.*5.*nu.*50. Mangil. *de imput. q.*81.
*nu.*83.& 91.contrarium tenet Sac. Rota
35 coram ſancta mem.Greg.XV.*dec.*255.*n.*
4. & *d.dec.*177.*num.*42.& 43.

Ratio Rotalis concluſionis eſt, quod
vnumquodque ſtatutum de per ſe pror-
ſus inutile reputatur ex defectu poteſta-
tis,& voluntatis. Verùm iam ſuperius oſtē
ſum fuit,vnumquodq. eſſe vtile,vel ad mi-
nus ſunt quęſtiones ſatis dubitabiles,ergo.

Præterea ſi conſideramus naturam
poteſtatis ſtatuentium, neceſsè erit ſta-
tuta coniungere, cùm enim ſtatuentes
habeāt iura Imperij in eorum territorijs,
non poterit dari tertia poteſtas, quæ ab
36 alio Principe dependeat, Iuriſdicti
non poteſt ſtare in abſtracto ſine territo
37 rio,reſpectu cauſæ materialis. Natt. *conſ.*
149.*nu.*19.*lib.* 1. ſublata materia tollitur
materiatum Socc.Sen.150.*num.* 5. *lib.*1.
Argelus *de acquir.poſſ.q.*1.*nu.*172.ſic re-
mota tertia poteſtate, conſequens eſt, vt
conditores ſtatutorum ſoli iuriſdictionem
exerceant,ius conſtituant in ſuis reſpecti-
ue territorijs.

Voluntas autem eſt vnienda, quia am-
bo ſtatuentes, fœminas excludunt, & ad
hunc finem vnicum tendunt,quo caſu ſin-
gula, quæ non proſunt ſimul iuncta
iuuant.Gabr. *de prob.concl.*1.*per tot.* Ca-
38 ball.*conſ* 105.*num.*25.& *conſ.*131.*n.* 15.
confert, quod ſingularitas cumulatiua,
39 non autem obſtatiua inducit coniunctio-
nem. Farinac.*q.*64.*num.* 5.6. obſtata mi-
litaſſent,ſi ſtatuta viciſſim pugnarēt vnum
includendo, aliud excludendo fœminas,
nec dicatur quod ius commune bonis ſi-
tis in territorio vocat fęminas forenſes,
quoniam illud ius ciuile pertinet ad ſtatuē
tem, & ab eius poteſtate dependet,ſi ta-
le ius ciuile volumus terminari cum ter-
ritorio, deficit poteſtas vocandi fęminas
forenſes, ſi volumus excedere territoriū,
ſtatutum patriæ, quod eſt ius ciuile, illas
excludit. Vnde fęminæ ſunt in omni caſu
excluſæ.Prædictę duæ concluſiones de
40 coniunctione facienda proueniunt à iure
ciuili antiquo auctoritati Imperiali ſub-
nixo, quo etiam ſancitum eſt,vt à ſimili li-
ceat arguere *l. de quibus*, & ibi DD.de le-

gibus.

gibus; Euerard.in loco à ſimili; concurrit igitur, eo tertia poteſtas, vt fiat coniunctio ſtatutorum, ergo nihil repugnat.

41 Concluſio Rotalis forſan procedere poſſet in ſtatutis non confirmatis ex certa ſcientia à Principibus ſupremis quo caſu additur tantum robur ſtatuto Rot. *dicta deciſ.*177. *num.*51.ſiue in ſtatutis non cõfirmatis, ex certa ſcientia à Principibus non habentibus Iura Imperij, tunc enim ſtatutum, vbi res ſita eſt, vim legis generalis non obtinet, & iuri ciuili militanti eodem loco non eſt per ſtatutum patriæ ſuccedentium ab inteſtato derogatum, niſi iuxta ſtatuentis poteſtatem. Hæc diſtinctio benè colligitur ex traditis per Bal. *in d. l. vniuerſos populos num.*96.*verſ.aut diſponit.*

Et ita iuris eſſe cenſeo in omnibus caſibus ſalua reuerentia tantorum patrum, & ſaniori,ac veriori ſententia.

Et hæc à me hactenùs dicta,& dicenda, correctioni S. Matris Eccleſiæ libenter ſubmitto, & peritiorum iudicio. Ad Laudem Omnipotentis Dei, & Beatiſſimæ Virginis, Congregationis Vallis Vmbroſę Patronæ, ac Sanctiſſimi Patris Ioannis Gualberti Abbatis eiuſdem Congregationis Inſtitutoris, & omnium Beatorum ſpirituum.

DECISIONES SACRAE ROTAE ROMANAE

Ad Tractatum de iure Abbatiſſarum, & Monialium ſpectantes.

DECISIO PRIMA.

R. D. COCCINO DECANO.

In cauſa Romana Tutelæ.

Veneris 25. Februarij 1636.

Ad diſputat. 1. quæſit. 1.

ARGVMENTVM.

Educatio puellarum, quando in conſanguineis & tutoribus poteſt oriri ſuſpicio voti captandæ mortis, debet fieri in Monaſterijs.

SVMMARIVM.

1 *Auus maternus de iure habet ius educandi nepotes, etiamſi mater ad ſecundas nuptias tranſiuerit. Nec indiget vt nominetur. & num. 2.*

3 *In educatione, vel tutela pupillorum habetur in conſideratione ſuſpicio voti captandæ mortis.*

4 *Subſtitutus excluditur ab educatione, ob malignam ſuſpicionem; etiamſi concurrat voluntas patris. & num. 6.*

5 *Declaratio textus in l. 1. §. 1. verſ. denique, ff. vbi pupill. educ. deb. & in l. fin. C. eod. tit.*

7 *Educatio Puellarum in Monaſterijs Monialium approbatur à Sacra Rota Romana.*

ORta eſt controuerſia inter Antonium Guerram Auum maternum iſtarum puellarum, & Franciſcum Balzanettum Patruũ, apud quem iſtæ puellæ deberent educari. In quo articulo di-
1 ctus Auus maternus habet de iure intentionem fundatam, etiamſi Mater ad ſecundas nuptias conuolauerit. Pariſ. *conſil.* 56. *num.* 21. *lib.* 1. Menoch. *de Arbitr. caſu* 168. *num.* 4. Card. Seraph.
2 *deciſ.* 1357. Nec indiget quod nominetur. Bald. *in conſil.* 423. *lib.* 2. Gabr. *conſil.* 27. *num.* 13. & eſt doctrina Bartoli *in l. ſi quis ſub conditione, num.* 32. *ff. de teſtamentar. tutel.* qui quidem Auus poſuit dictas puellas in Monaſterio Vrbis educandas.

Ex aduerſo Franciſcus Balzanettus prætendebat educationem, ex quo erat patruus, & relictus à Patre dictarum puellarum coadiutor Matris in tutela; & dictus Auus maternus habitat cum filia, quæ tranſiuit ad ſecundas nuptias; & Vitricus per obitum dictarum puellarum eſſet conſequuturus ex perſona vxoris legitimam in Bonis dictarũ puellarum: & ideo non ceſſat ſuſpicio, quæ
3 conſideratur in iſtis terminis. Alberic. *in l.* 1. *C. vbi pupill. educari deb.* Surd. *de alim. tit.* 4. *quæſt.* 13. *num.* 15. Maſtrill. *deciſ.* 230. Viu. *deciſ.* 16. *num.* 3. Molfeſius *ad conſuetud. Neapolitan. par.* 3. *quæſt.* 11. & eo magis hæc ſunt conſideranda, cum Auus maternus ſit iam decrepitæ ætatis.

Cæterùm dicebant Domini, quod ſi hæc conſideranda ſint, non tamen educatio decernenda eſt Franciſco Balzanetto patruo, quia Teſtator illum ſub-

ſtituit

ſtituit dictis filiabus, & propterea non
4 admittitur ad hãc educationem ob malignam ſuſpicionem, iuxta Text. *in l. 1. §. 1. verſ. denique, ff. vbi pupill. educ.*
5 *debet, l. fin. C. eodem tit.* qui textus habet locum in Patruo, & quocumque alio conſanguineo, Bald. *conſil. 487. lib. 8. in princ.* Maſtrill. *dicta deciſ. 230. num. 20. & ſeqq.* quæ concluſio procedit etiam ſi concurrat voluntas Patris,
6 quæ tamen non concurrit in caſu iſto, quia fuit ſolum relictus coadiutor matris; & in omnẽ caſum ſtantibus ſupradictis, Iudex deberet recedere à iudicio paterno. Menoch. *conſ. 62. per tot.* Surd. *de aliment. tit. 4. dicta quæſt. 13. alleg. num. 15. & 30.* Maſtrill. *dicta dec. 230. num. 24.* & fuit dictum in Tudertina educationis 13. Ianuarij 1634. coram R. P. D. Meo Pirouano.

7 Quibus conſideratis placuit Dominis dictas puellas eſſe educandas in Monaſterio Vrbis, in quo reperiuntur. Et friuola viſa fuit prætenſio Ioſephi Cruciani, ad quem neque ex diſpoſitione iuris, neque ex voluntate Teſtatoris iſta educatio ſpectat, cum & ipſe fuerit ſolum relictus coadiutor matris quo ad Tutelam, vt fuit dictum de Baltaſſerro.

Et ita concluſum vtraque parte Informante.

DECISIO II,

EMINENTISS. VBALDO,

Meteñ Profeſſionis,

13. Februarij 1617.

Ad diſput. 3. quæſ. 1.

ARGVMENTVM.

Profeſſio tacita, licèt diuturni temporis, an poſſit tolli per præſumptiones contrarias.

SVMMARIVM.

1 *Profeſſio tacita, reſultans ex delatione habitus, & lapſu temporis, tollitur per contrarias præſumptiones; & multò magis per expreſſam animi declarationem.*

2 *Metus cenſetur purgatus per lapſum multorum menſium. Fallit, vt nu. 3.*

4 *Actus ad probandum, metum fuiſſe purgatum, debent eſſe tales, vt non poſſint referri ad aliam cauſam, quàm eiuſdem purgationis metus. & num. 5.*

6 *Clauſulæ inſolitæ, & non neceſſariæ, appoſitæ in inſtrumentis, inducunt ſuſpicionem defectus libertatis.*

POſt duas deciſiones in hac cauſa factas 18. Aprilis 1614. & 23. Maij 1615. in quibus fuit concluſum non cõſtare de profeſſione, quæ obſtet D. Renatæ; fuit vtriq; parti conceſſa remiſſoria. Vnde vtroq; proceſſu remiſſoriali ad Curiam tranſmiſſo, dubitaui, an eſſet a prædictis deciſionibus recedẽdum. Et Dñi negatiuè reſponderunt. Veriſſimã enim cenſebant eſſe concluſionem in vtraque
1 deciſione firmatam, quod tacita profeſſio reſultans ex delatione habitus, & lapſu temporis iuxta diſpoſitionem iuris communis, & ſtylum Monaſterij, & de qua tacita ſolum in præſenti agitur, cum de expreſſa non conſtet, tollitur per cõtrarias præſũptiones, & multo magis per expreſſam animi declarationem. Innocent. & alii communiter *in cap. 1. de eo, quod met. cauſ.* Barbat. *conſil. 59. col. 2. lib. 2.* Decian. *conſ. 18. num. 5. & ſeqq. lib. 3.* Suarez *de regular. tit. 3. quæſt. 7. art. 5. in prin.* & ſenſit Rot. *deciſ. 216. num. 21. par. 2. diuerſ. & in Neapolitana profeſſionis 26. Iunij 1599. coram Gypſio.*

[1] De prædicta vero animi declaratione Renatæ, viſum eſt ſatis conſtare ex ipſius teſtibus; de quorum examinis validitate hodie nõ dubitatur, & fuerunt ponderati in aliis deciſionibus, & nunc de nouo ponderabantur per Dominos, quod percuterent tria tempora; primum, ante ſuſce-

ſuſceptionem habitus & veli, in ipſa ſuſceptione, & poſt ſuſceptionem; prout in ſimili materia diſtinguit Rebuff. *cõſ. 69 num.* 1. Ante ſuſceptionem deponit ſecundus teſtis ſuper quarto articulo, qui erat confeſſarius D. Renatæ, & ad rogitum Abbatiſſæ interrogauit Renatam bis coram teſtibus per eum nominatis: quæ reſpondit ſe nullam habere voluntatem emittendi votum, nec profeſſionem. Et quintus ſuper ſecundo deponit de frequenti proteſtatione Renatæ, quòd ſi ipſa ſuſcipiebat velum, id erat propter eius Auiam, & ad ſatisfaciendum eius voluntati: & de eodem tempore deponunt primus, octauus, & decimusſextus teſtes dati in Summario Renatæ *num.* 2.

In actu verò ſuſceptionis veli deponit xj. & alij teſtes remiſſoriales ſuper articulo. Póſt ſuſceptum vero velum, & habitum, & intra quinquennium de pluribus & iteratis proteſtationibus Renatæ. Et quod nolebat habere domum in Monaſterio, vt aliæ profeſſæ habebant, quia nolebat eſſe, nec reputari Religioſa, deponũt ſecundus, tertius, quartus, & quintus teſtes ſuper quinto articulo, & alij, de quibus in dicto proceſſu remiſſoriali.

Neque obſtat quod iſtæ reclamationes emanauerint ante mortem Auiæ, cuius metu Renata dicebat ſe ingreſſam fuiſſe in Monaſterium, & nunc conſtet de morte Auiæ de menſe Februar. 1608 & quod Renata habuerit illius mortis notitiam, patet ex teſtibus inductis pro Aduerſarijs vigore remiſſoriæ Rotalis: & nihilominus Renata permanſit in eodem

2 Monaſterio per multos menſes: quo caſu cenſetur purgatus metus. *cap.* 1. *verſ. qui verò de regular. lib.* 1. cum alleg. per Informantes: præſertim cum poſt Auiæ obitum Renata dicatur nunquam reclamaſſe ante motam hanc litem. Quia vltra quod deciſiones in cauſa factæ non fundantur principaliter in metu Renatæ erga Auiam, ſed eo vtuntur tantum pro adminiculo; fuit etiam reſponſum ceſſare obiectum ex facto. Nam quod immo

3 Renata reclamauerit etiam poſt obitum Auiæ, & ſemper vſque ad litem motam, diſertè deponunt ipſius teſtes 4. 5. 14. & 16. ſuper 4. articulo dati in ſummario Renatæ *num.* 2. *&* 5. qui etiam teſtes deponunt ſuper prædictis formiter de publica voce & fama per verbum fuit, & eſt. Seraph. *deciſ.* 1231 *num.* 1. *&* 2. & ſic parum facit quod Renata permanſerit in Monaſterio poſt mortem Auię, ſtantibus dictis proteſtationibus, & reclamationibus, vt fuit conſideratum in *Toletana Profeſsionis* 25. *Maij* 1615. *coram me*.

Nec obſtare etiam videbantur actus capitulares nouiter exhibiti, in quibus Renata poſt Auiæ obitum interueniſſe dicitur cũ alijs Monialibus profeſſis: ex quibus prætenditur probata ſufficienter purgatio metus. Quia vltra quod dicebatur ſemper verum eſſe quod conſtat de expreſſa voluntate Renatæ in contrarium, ex dictis proteſtationibus vt ſupra probatis; & dato quod nullitas profeſſionis prætenderetur ex cauſa metus, quod non eſt verum, nec in eo præcipuè fundantur deciſiones, vt dixi; neceſſe eſ-

4 ſet, vt iſti actus non poſsent referri ad aliam cauſam, quam ad cauſam prædictę purgationis metus. Aretin. *conſil.* 14.

5 *num.* 18. Aliàs quando poteſt ſumi alia coniectura, quàm purgationis metus, illa ſumitur. Rolan. *conſ.* 2. *nu.* 91. *& ſeq. lib.* 1. Olaſch. *deciſ. Pedemont.* 179. *ſub nu.* 11. vbi ſubdit in fine, prædicta eſſe intelligenda, ceſſante cauſa metus. In propoſito autem conſiderabatur, quod iſti actus omnes emanauerint à die 28. *Ian.* 1610 & deinceps, vt in ſummario Annæ, & Franciſcæ, & ſic poſtquam Renata conſtituerat procuratorem ad litem ſuper profeſſionis nullitate, quod fuit die 1. Ianuarij eiuſdem anno 1610. cum illa, vltra proteſtationes, & reclamationes cõtinuatas vſque ad tempus litis profeſſioni contrarias; quæ præsũptionẽ tacitę profeſsionis omnino ſubuertunt, ex ſup. allegatis; dederit etiam mandatũ ad illã annullañ, & ſẽper acerrimè litẽ fuit proſequuta; credendum eſt Renatam interueniſse illis actibus ex aduerſo relatis, & ob reuerẽtiã Abatiſsæ; cui illa cũ eſset

a 2 quoad

quoad formã exteriorẽ in ſtatu Monialis, & Profeſſæ ſubdita, contradicere nõ poterat, nec poteſt; præſertim ante ſententiam, & rem iudicatam ad ſui fauorem; quod etiam adminiculatur in dicto 18. teſtis; qui iuxta 17. dicit ſe vidiſſe Renatam interponentem ſe actibus capitularibus, & conuentualibus, ſicuti interueniebant cæteræ Religioſæ dicti Monaſterij: & quòd ab illo tempore, quo cœpit litigare, recuſabat interuenire dũ interfuit ſub metu, & imperio Abbatiſſæ.

Nec refragatur prætenſa confeſſio, ſeu declaratio Renatæ in inſtrumento donationis, celebrata diẽ vltima Decẽbris 1608. in qua dixit ſe ex bona voluntate, & affectione ſingulari ſe addixiſſe Ordini S. Benedicti. Quia fuit reſponſũ primo, exinde nõ inferri, quod ſe addixerit animo profitendi; Secundò, quòd negari non poteſt illud inſtrumentum fuiſſe celebratum in domo aduerſarii, & ſic in loco minus tuto; in quo fortè non poterat contradicere; cum tamen ad effectum de quo agitur, requiratur in declarante plena libertas, ex allegatis in vltima deciſione; & in omnem caſum videtur fuiſſe nimis affectata ab Aduerſariis, cum fuerit facta in inſtrumento donationis, ad cuius actus validitatem nõ
6 erat neceſſaria: & aliàs clauſulæ inſolitæ, & non neceſſariæ inducunt ſuſpicionem, ex traditis per Caſtrenſ. & Iaſ *in l. teſtamentum de teſtamen. cum alijs per* Menoch. *præſumpt.* 122. *num.* 67. *lib.* 3. Surd. *conſil.* 327. *num.* 4. *lib.* 3. quæ ſuſpicio augetur ex tot declarationibus contrariis ipſius Renatæ ſupra, & in dictis deciſionibus ponderatis: à quibus Domini ex præmiſsis non putarunt eſſe recedendum.

Et ita fuit concluſum, &c.

DECISIO III.

R.P.D. CARILLO.

Meten. Profeſſionis.

Lunæ 2. Iunij 1636.

Ad diſputat.3.quæſit.2.&ad diſp.6.quæſ.1.

ARGVMENTVM.

Profeſſio tacita Regularis ex quibus inducatur: & an tolli poſſit ex metu reuerentiali.

SVMMARIVM.

1 *Oblatio ſpontanea voluntatis Deo facta in manibus Superioris, more ſolito Regularium, facit profeſſionem validam.*

2 *Profeſſio, etiam ſi ipſius ſcriptura deficiat, probatur concludenter per teſtes; contra dictũ Gratiani diſcep.*640. *n.*4.

3 *Profeſſio tacita inducitur per delationem habitus Regularis in Monaſterio: & ex actibus proprijs profeſſorum, quibus quis ſe ſciens & prudens per multum tempus ingeſſerit. & num.* 4.

Neque poteſt elidi ex præſumptione ignorantiæ inualiditatis profeſsionis. & num. 14.

5 *Profeſſio tacita obligat Monialem Religioni, in qua fuit profeſſa.*

6 *Concilium Tridentinum nõ ſuſtulit profeſſiones tacitas; ſed eas in ſuo priſtino valore manere permiſit.*

7 *Præſumptio tacitæ profeſſionis dicitur iuris, & de iure: & non admittit probationem in contrarium.*

8 *Metus reuerentialis licèt non tollat profeſſionem expreſſam, tollit tamen profeſſionem tacitam. Intellige, ſi habet minas adiectas. & num.* 10.

9 *Metus reuerentialis debet probari concludenter ab eum allegante.*

11 *Profeſſio tacita excluditur ſolùm ex reclamationibus & proteſtationibus in contrarium factis.*

12 *Profeſſio tacita ratificatur ex pluribus actibus factis in Monaſterio, licèt profeſſus non habuerit ſcientiam indiuiduam nullitatis profeſſionis ab eo priùs emiſſæ; contra Caietanum, & alios.*

13 *Matrimonium non inualidatur per ignorantiam impedimenti dirimentis, ſi ſequatur actus, ex quo inducatur præſumptio matrimonij.*

15 *Ignorantia de reti Pontificij, quod tranſiuit in legem generalem, de iure non admittitur.*

Con-

16 *Concilium Tridentinum prohibet agere de nullitate profeſſionis poſt quinquennium: & quomodo iſtud quinquennium computetur.*

17 *Reclamans contra profeſſionem a ſe emiſſam, non auditur, non retento habitu Religionis.*

18 *Profeſſio emiſſa ante expletum decimum ſextum annum, eſt nulla. Sed hæc qualitas debet probari concludenter: aliàs præſumitur pro validitate profeſſionis. & num. 19.*

DE anno 1606. Soror Pepina ſuſcepit habitum Regularem in Monaſterio S. Mariæ Magdalenæ, Ordinis S. Auguſtini in Ciuitate Metenſi: & poſt geſtationem habitus Monialis per ſpacium quatuor annorum, emiſit ſuam profeſſionem in manibus eiuſdem Magni Vicarij. Cùm autem permanſerit in Monaſterio eodem per decem & octo annos, & per totum id tempus portauerit habitum ſuſceptum, & ab alijs Monialibus geſtari ſolitum; egit coram dicto Magno Vicario de nullitate ſuæ profeſſionis, vti per vim & iuſtum metum factæ. A quo ſententia fauorabili obtenta, pendenteque appellatione in Rota, coram R. P. D. Vrgellenſi; reliquit Monaſterium, conuolando ad ſæculum; & contraxit matrimonium, ex eoque liberos habuit. Qua rerum ſerie ſtante, ſubrogatus in locum D. Vrgellenſis, Dubitaui An conſtet de valida profeſſione Pepinæ. Et Domini affirmatiuè reſponderunt.

Conſtat enim, quod fuerit valida
1 profeſſio, tum ex deliberatione & oblatione ſpontanea voluntatis Deo, facta in manibus Vicarij more ſolito, *cap. vnic. de voto in 6. & cap. 2. de regul. eodem lib.* Sanchez *in præcept. Decalog. lib. 5. cap. 2. num. 1. & cap. 4. q. 2. nu. 74.* Quæ oblatio & profeſſio probatur per depoſitionem ipſius Vicarii, & aliorum
2 teſtium: quibus ſtandum eſt, etiamſi deficiat ſcriptura profeſſionis. *cap. nuper 51.* vbi gloſſ. *in verb. ordinis, de teſtibus*; & ibi Abbas *colum. 1. verſ. nota quòd per profeſſionem*; Felin. *in princ. num. 1. verſ. ex quo.* gloſſa *verb. ſcriptis, in cap. vidua, 20. quæſt. 1.* Rota *coram Gregorio XV. deciſ. 385. num. 1. & 2.* Riccius *in praxi deciſ. 437. nu 3.* Franch. *deciſ. 364. num. 2.* Nam cùm ſcriptura non ſit de ſubſtantia Voti, vel habitus, ſed ad bene eſſe, & ad probationem facti, ſi reuocetur in dubium ob defectum alterius probationis, non poteſt requiri tanquam neceſſaria, ſtante probatione teſtium, quæ fortior eſt, cùm fiat per viuam vocem: gloſſ. *in cap. 3. verb. loco, de probat.* Bald. *in rubr. C. eod. tit. num. 5.* Alexand. *conſ. 3 num. 5. volum. 3.* Et ita tolluntur in contrarium adducta per Gratianum *diſceptat. 640. num. 4.* quòd ad probandam profeſſionem ſcriptura ſit neceſſaria. Contra quem etiam facit bonus textus *in cap. prouectum, 13. de regul. in 6.* vbi valida fuit profeſſio ſine ſcriptura.

Tum etiam quia Pepina in dicto Monaſterio permanſit per decem & octo annos poſt emiſſam profeſſionem, & habitum ſuſceptum, ab alijſque Monialibus geſtari ſolitum portauit: ex quo
3 probatur tacita profeſſio, quæ inducitur per delationem habitus regularis in Monaſterio. *cap. vn. verſ. ſi verò*, ibi, *ſi per annum habitum geſtauerit, ex tunc religionem aſſumptam præſumitur veraciter eſſe profeſſus, de regul. in 6. clem. fin. eodem tit.* ibi, *habitum in aliqua Religione portauerit per annum, hoc ipſo Religionem illam decernimus eſſe profeſſum.* Sanchez *ſuper Decalog. d. cap. 3. num. 13.* Honded. *conſ. 78. num. 18. lib. 2.* qui plures cumulat. Gratian. *diſcept. 640. nu. 20.* Azor. *inſtit. moral. lib. 12. cap. 5. quæſt. 3. par. 1.* Rota *coram Gregorio XV. dec. 385. num. 6.* & fuit dictum *in Metenſi Profeſſionis, 23. Maij 1615. coram Vbaldo.* Cui habitus delationi accedit, quòd
4 ipſa per totum id tempus ſe ingeſſerit, actibus proprijs Monialium profeſſarum, ſciens & prudens illas eſſe profeſſas, *cap. vidua 4. de regul.* vbi ponderatur ad tacitam cuiuſdam feminæ profeſſionem,

eam inter Moniales profeſſas oblationem quandam obtuliſse, quia illa oblatio illius Religionis competebat ſolis profeſſis ex conſuetudine, Azor. *lib. 17. inſtitut. moral. cap 4. par. 2.* Sanchez *ſuper decalog. dicto cap. tertio, num. 15.*

Ex quibus profeſsio Pepinæ rema-
5 net valida, & probata. Licèt enim fuerit tacita, eſt tamen potens ad obligandam Monialem Religioni, in qua ſtetit profeſsa, etiam poſt Concilium Triden
6 tinum *ſeſſ. 25. cap. 15.* quod tacitas profeſsiones non ſuſtulit, ſed in ſuo priſtino valore manere permiſit. Nauar. *conſ. 28. num. 3. de regular.* Azor. *inſtit. moral. lib. 12. cap. 4. quæſt. 6. par. 1.* Emmanuel Rodriguez *tom. 3. quæſt. 17. art. 8.* Gratian. *d. cap. 640. num. 34.* Sanchez *dicto lib. 5. cap. 3. num. 35.* Honded. *dicto conſil. 78. num. 22.* Rota *deciſ. 579. num. 2. par. 1. recentior.* Quæ præſumptio tacitæ
7 profeſsionis dicitur Iuris, & de Iure; & non admittit probationem in contrariũ. Gloſs. *in cap. ex parte, in verb. per annum, de regular.* Monach. *in cap. 1. eod. tit. in 6. in verb. illa præſumitur; num. 4. & 5.* & alii, quos refert Hondedeus *d. conſ. 78. num. 15.* Rota *dicta deciſ. 579. num. 3. par. 1. recentior.*

Nec obſtat, quòd profeſsio tacita ex
8 delatione habitus tollitur ex metu reuerentiali illato per matrem; licet aliũde iſte metus non ſufficiat ad tollendam profeſsionem expreſsam. Put. *deciſ. 579. num. 5.* & fuit dictum *in vna Vlixbonenſi Parochialis, 20. Martij 1620. coram Vbaldo.* Quia vltra quod tollitur obiectum, cùm non conſtet concludenter
9 de huiuſmodi illatione metus, cuius probatio incumbit alleganti, Rota *coram Gregorio XV. deciſ. 120. num. 21.* dixe-
10 runt Domini, metum reuerentialem ſine minis non annullare profeſsionem, ſicuti nec matrimonium, *cap. cùm vnam, de regular.* Couar. *de ſponſal. cap. 3. par. 3. §. 6. num. 7. & 8.* Gutierez *de matrimon. cap. 44. num. 32.* Henriquez *in ſumma lib. 11. cap. 9. §. 5.* Sanchez *de matrim. lib. 4. diſput. 6. num. 18.* & in *Decal. lib. 4. cap. 3. num. 24. 25. & 26.* & in puncto matris, Riccius *in collectan. par. 4. deciſ. 1476.* Rota *deciſ. 175. num 5. par. 1. recentior.* & *coram* Gregorio XV. *deciſ. 326. num. 12. & 13.* Et quamuis Magnus Vicarius in ſua depoſitione dicat, ſe credidiſſe quòd Pepina profiteri volebat, vt rem gratam matri faceret, & propter ipſius timorem; hoc tamen non annullat tacitam profeſſionem: Pepina enim non fuit proteſtata, nec declarauit ſe non habere animum profite-
11 di: & tacita profeſsio excluditur ſolùm ex reclamationibus, & proteſtationibus in contrarium factis; de quibus non cõſtat. Rota *deciſ. 579. num. 3. par. 1. recentior.* Honded. *dicto conſil. 78. num. 25.* & ita procedit dicta Vlixbonenſis Parochialis ſupra allegata: immo potius conſtat ex pluribus actis factis per Pepinam in dicto Monaſterio, vti profeſſam, quibus profeſsionem ſuam ratificare cenſetur.

Nec etiam obſtat, quòd ad ratificandam profeſſionem tacitam deſumptam ex pluribus actis factis per Pepinam in dicto Monaſterio, requiritur quòd ipſa ſciuerit nullitatem profeſſionis præcedentis: aliter verò ex permanentia in Monaſterio non cenſetur inducta ratificatio profeſſionis, Caiet. *in 2. 2. q. 189. art. 5.* Nauar. *conſil. 28. num. 7. & conſil. 89. num. 3. de regul.* & *in Manuali cap. 12. num. 71.* Et in puncto de Moniali in Ciuitate Metenſi, quòd non cenſeatur ratificare profeſſionem ſine ſcientia dictæ nullitatis, Rota *deciſ. 179. num. 7.* & *deciſ. 397. num. 5. par. 4. recentior.* Quia prædictam doctrinam vti non tutam,
12 Sacra Congregatio Cardinalium non amplectitur; ſed potiùs contrarium pluries declarauit, veluti *die 13 Ianuarij 1583.* & *die 28. Auguſti 1621. in vna Romana Profeſſionis* cenſuit Io. Petrum eſſe tacitè profeſſum, & Religioni adſtrictum, etſi non probaretur ipſum habuiſſe ſcientiam indiuiduam nullitatis profeſſionis ab eo priùs emiſſæ. Quas declarationes Congregationis Sanctiſſimus D. N. Vrbanus Octauus obſerua-

ri

ri mandauit 1. *Februarij* 1631. *in vna Romana Nullitatis profeſſionis*.

Quæ opinio Sacræ Congregationis nititur auctoritate textus *in cap.* 1. *de regular. in* 6. in quo non obſtante nullitate profeſſionis præcedentis, diſponitur induci tacitam profeſſionem, abſque eo quòd requirat aliquam ſcientiam dictæ nullitatis: & confirmatur ſumpto argumento ex matrimonio carnali in quo
13 ignorantia impedimenti illud dirimentis non inualidat ipſum matrimonium, ſi ſequatur actus, ex quo inducatur præſumptio matrimonij; vt poſt Ancharanum, Sotum, & alios, tenet Sanchez *de matrimon lib.* 2. *diſput.* 26. *num.* 2. *verſ. quintò, & num.* 9.

Facit etiam, quia tacita profeſsio, & perſeuerantia in Religione cum habitu profeſſarum, & executio actuum inducentium eam præſumptionem iuris & de
14 iure, non poteſt elidi ex ſola præſumptione præſumptæ ignorantiæ. Ioann. Monach. *in d.cap.* 1. *in verſ. præſumitur, num.* 5. Archidiac. *in col.* 2. *verſ. videtur,* & ibidem Geminianus *in* §. *quod ſi, nu.* 4 Hoſtienſ. *num.* 6. Vitalin. poſt Cardin. *in clem.* 1. *num.* 38. *de regular.* Aliàs enim aperiretur via elidendi profeſſionem tacitam; cùm Religio vel non poſſet, vel nollet probare ignorantiam: tantò ma-
15 gis, cùm de Iure non admittatur ignorantia Decreti Pontificis, quod in legem generalem tranſiuit.

Quibus accedit decretum Concilij Tridentini *ſeſſ.* 25. *de regularib. cap.* 19. in quo prohibetur agere de nullitate profeſsionis poſt quinquennium, com-
16 putandum in expreſſa profeſsione à die, quo quis illam emiſit; in tacita verò, à die, quo Regularis fecerit actus, ex quibus inducitur tacita profeſsio, etiam in illo, qui tunc temporis habebat ignorantiam inualiditatis profeſsionis. Azor. *inſtit. moral. par.* 1. *lib.* 12. *cap.* 4. *nu.* 33. Sanchez *de matrimon. lib.* 7 *diſp.* 37. *nu.* 1 Miranda *in Manuali Prælat. regular. tom.* 1. *quæſt.* 30. *art.* 1. *concl. vn.* Bonacin. *de clauſur. & pœn. eam violant. quæſt.* 1. *punct.* 10. *differ.* 4. *num.* 1. 2. & 3. & alij quos refert Barboſa *in collectan. ad Concilium, num.* 6. & 7.

Quam doctrinam Sanctiſsimus Dominus Noſter Papa Vrbanus Octauus confirmauit nouiſsimè ad effrœnandam facilitatem conuolandi ad ſæculum; dum decreuit *ſub die* 18. *Decemb.* 1635. declarando Decreta ſanctæ mem. Clementis Octaui, vt Regulares contra eorundem formam profeſsi, allegantes propterea nullitatem profeſsionis, non poſsint poſt lapſum quinquennij à die profeſsionis ſuper huiuſmodi nullitate audiri. Quare dicta Pepina non potuit agere de nullitate: tantò magis, quia cùm propria auctoritate, pendente lite in Rota, habitum dimiſerit, & matrimonium contraxerit, vt conſtat ex eius ſummario *num.* 3. & ex reſolutis per Rotam
17 ſuper attentatis, eius reclamatio admittenda non eſt, non retento habitu, ex eodem Concilio Trident. *d. cap.* 19. ibi, *Quòd ſi antea habitum ſponte dimiſerit, nullatenus ad allegandum quæcunque admittatur; ſed ad Monaſterium redire cogatur*. Azor. *dicta par.* 1. *lib.* 12. *cap.* 4. *quæſt.* 12. Miranda *d. quæſt.* 30. *artic.* 6. *in princ. & concluſ.* 1. Nauarr. *conſ.* 4. *de regular. num.* 77. & 78.

Denique non obſtat, quòd attenta depoſitione teſtium in ſummario Pepinę *num.* 8. prætendatur eius profeſsionem emiſſam fuiſſe ante decimumſextum
18 annum completum; in quo caſu profeſsio remaneret nulla, iuxta Tridentin. *ſeſſ.* 25. *de regul. cap.* 15. Sanchez *d. lib.* 5. *cap.* 4. *num.* 9. Rot. *deciſ.* 175. *num.* 5. *par.* 1. *recent.* Quia vltra quod, vt ſupra dixi, profeſsiones tacitæ non ſunt ſublatæ per Concilium, ſed in ſuo robore permanſerunt. Nauarr. *conſil.* 35. *nu.* 5. *de regular. lib.* 3. Rota *deciſ.* 179. *num* 2. *par.* 1. *recent.* dixerunt Domini, id non eſſe
19 concludenter probatum; & ſemper præſumendum eſſe pro validitate profeſsionis: ita vt cùm Pepina reperiretur in Monaſterio tempore motæ litis cum habitu Monialium profeſſarum, & in quaſi profeſsione Monachatus, teneatur concludenter probare nullitatem, tan-

quam

quam fundamentum ſuæ intentionis; vt in puncto nullitatis Maſcardus *de proba tion. concl.* 1110. *num.* 1. *&* 2. Rota *coram Gregorio XV. deciſ.* 228. *num.* 3.

Et ita vtraque parte; &c.

DECISIO IIII.

R. P. D. PIROVANO.

Brixineñ Iuriſdictionis.

Lunæ 11. *Decembris* 1634.

Ad diſput. 4. quæſ. 1.

ARGVMENTVM.

Titulus, & poſſeſſio exemptionis, quando abſque quadragenaria præſcriptione ſit ſufficiens contra iuriſdictionem Ordinarij. Exemptio ſufficiens, per quos actus inducatur.

SVMMARIVM.

1 *Regularis eſt manutenendus aduersùs iuriſdictionem Ordinarij, quando exhibetur titulus, & probatur poſſeſſio.*

2 *Titulus exemptionis contra iuriſdictionem Ordinarij, ſi egeat probatione præſcriptionis quadragenariæ, & non ſit ex ſe ſufficiens, impedit manutentionem inferioris.*

Secus verò, ſi titulus ſit ex ſe aptus, & ſufficiens, & num. 3.

4 *Titulus exemptionis ſufficiens abſque poſſeſſione quadragenaria, deducitur ex Conſtitutionibus, & Priuilegijs Pontificum.*

5 *Religionum diuerſitas diſtinguitur ex diuerſo nomine, diuerſoque modo profitendi.*

6 *Religioſi habentes de neceſſitate eorum Regulæ certum habitum ſpecialem in colore, & forma, totam tangentem perſonam, ſunt verè Religioſi, nec poſſunt talem habitum transformare.*

7 *Fratres de Pœnitentia Tertij Ordinis, habent potius quendam viuendi modum approbatum à Papa, quàm Regulam.*

8 *Obedientia præſtita Superiori, quando nõ agitur de Religione expreſſe approbata, nec in manibus habentis facultatem incorporandi in Religionem, non importat exemptionem ab Ordinario.*

Intellige, ſi approbatio Papæ non concurrat, & num. 9.

10 *Inferior licèt aliquos actus exemptionis exercuerit, non tamen acquirit quaſi poſſeſſionem exemptionis, niſi docto de ſcientia, & acquieſcentia Epiſcopi.*

Fallit vt num. 11. *&* 12.

13 *Receptio Monachorum, & Monialium ſpectat de iure communi ad ipſos Regulares.*

14 *Receptio Monachorum, & Monialium, & Votorum emiſſio, ſi fiant abſque auctoritate Apoſtolica, ſunt actus indifferentes, & nõ ſunt apti ad acquirendam exemptionem.*

15 *Actus ſubiectionis indulti certæ Religioni per Pontificem, eximunt Sorores à iuriſdictione aliorum.*

CONcluſum fuit ſtandum eſſe in deciſis ſub die 9. Iunij prӕteriti; Quia Religio Seruorum docet de titulo exemptionis ab Ordinario ex Conſtitutionibus Summorum Pontificum; & poſſeſſionem probat ex actibus in Summario datis, cum quibus pendente iudicio ſuper exemptione, non debet priuari, aut turbari in eius poſſeſſione, ſecundum diſpoſitionem ſecundæ partis *cap. cum perſonæ de priuil. in* 6.

Non obſtat, quòd inhærendo etiam declarationi regulæ dicti *cap. cũ perſonæ*, ſi inferior ſit manutenendus aduerſus
1 Ordinarij iuriſdictionem, quando exhibetur titulus, & probatur poſſeſſio. *Seraphin. dec.* 1278. *in fin. Rota dec.* 491. *num.* 4. 685. *num.* 2. *par.* 1. *&* 382. *nu.* 5. *par.* 2. *recen. cum alijs alleg. in* 1. *deciſione*; attamen, quia pro parte Fratrum docetur de poſſeſſione, quæ tempus quadraginta annorum abſque controuerſia attin-

attingere non poteſt, ex quo erectio domus, de qua agitur, contigit de anno 1612. dicebatur ſemper deficere poſſeſſionem ex diſpoſitione eiuſdem capituli, *cum perſonæ*; & fundatam remanere intentionem Ordinarij in ſola iuris aſſiſtentia, data impoſſibilitate probationis quadragenariæ præſcriptionis; prout in conſimili caſu dicitur conſideratum *in Sutrina Iuriſpatronatus coram D. meo Decano, in eius impreſſis* 100.

1 Quia cum diſtinctione reſponderunt Domini, quòd aut inferior excipiendo contra exemptionem à iuriſdictione Ordinarij, exhibet titulum, & talem, qui egeat probatione præſcriptionis, & ſic poſſeſſione quadraginta annorum: & tunc ſi deſtituatur poſſibili probatione, quia remanet cum ſolo titulo colorato, & minus apto ad obtinendum in petitorio, difficultas eſt releuans. Aut

3 inferior exhibet titulum ex ſe aptum, & ſufficientem: & tunc poſſeſſio deſtituta poſſibili probatione quadragenariæ non impedit manutentionẽ inferioris; vt benè ſe declarat *textus cap. cum perſonæ* in vltimis verbis. Nam ſi ſufficit titulus, multo magis ſi concurrat poſſeſſio Religionis: in quibus terminis non diſsentit deciſio ſupra allegata *Sutrinæ Iuriſpatronatus*.

4 Titulum autem per Religionem exhibitum eſſe ſufficientem Domini exiſtimarunt: quandoquidem illum deducunt ex Conſtitutionibus, & priuilegijs Summorum Pontificum; vt in prima deciſione fuit firmatum; nempe Vrbani Sexti, & Innocentij Octaui: in quibus, & Fratres Seruitæ, & omnes Sorores Mãtellatæ, Pizochoræ Oblatæ, & Tertiariæ nuncupatæ, eximuntur à iuriſdictione Ordinarij, & ſubijciuntur Generali, & Superiori Ordinis, & immediatè ſub protectione Sedis Apoſtolicæ recipiuntur. Vnde cùm iſtæ mulieres ſint de genere Tertij Ordinis; ſiue ex vna ſpecie, quia Pizochoræ; ſiue ex alia, quia Mantellatæ; ſemper ſub ſuo genere Tertij Ordinis comprehenduntur, & ſic priuilegijs exemptionum gaudent, tanquam receptæ ſub protectione Sedis Apoſtolicæ *cap. ex parte il primo, de priu l. cap. ſi Papa eod tit. in 6. c. cum tempore de arbitr.* cum alijs in eadem deciſione allegatis.

Non obſtat, quod Mulieres huius Domus, non ſint de gremio Ordinis Seruitarum, ex quo non ſunt Mantellatæ, neque Pizochoræ, aut Oblatæ, nec Tertiariæ; ſed conſtituant tertiam ſpeciem, cùm vtantur diuerſo habitu, & viuant iuxta proprias Conſtitutiones à Paulo V. approbatas, habeant diuerſum nomen, atque diuerſum modum

5 profitendi; Ex quibus omnibus diſtinguitur diuerſitas Religionis. Geminian. *conſ.* 41. *num.* 1. Anchar. *conſ.* 321. *num.* 1 Nauarr. *conſ.* 6. *num.* 12. *verſ.* 4. *de ſtat. Monach.*

Quia Geminianus, & Ancharanus allegati, bene ſe explicant diſtinguen-

6 do ſpecies Regularium. Quidam enim ſunt vere Religioſi, & habent de neceſſitate, & diſpoſitione eorum Regulæ, certum habitum ſpecialem in colore, & forma, totam tangentem perſonam à capite vſque ad talos: & in his non licet alicui profeſso talem habitũ transformare, quia videtur quaſi de ſubſtantia ſuæ Religionis, ſecundum *gloſ. in verſ. vel habitus in clement.* 1. *de elect.*

7 Quidam autem vocantur Fratres de Pœnitentia Tertij Ordinis, qui potius quemdam modum viuendi à Papa approbatum dicuntur habere, quàm regulam: & iſti propter aliqua ſigna habitus, non recipiunt diuerſum nomen, aut diuerſam regulam à Tertiarijs, ſed tantummodo tenentur parere ſuo Superiori, & obſeruare contenta in eorum modo viuendi: & de iſtis propriè agitur, quæ obtinuerũt à Paulo Quinto approbari habitum, & modum viuendi. Et ad effectum quod intrent priuilegia, videndum eſt, an ſint ſubiectæ Superiori Generali Fratrum Seruitarum: quod viſum fuit non poſse dubitari, ex tenore Conſtitutionum, quæ ab eodem Paulo Quinto fuerunt approbatæ; quia veſtiuntur in Sacello, aut Oratorio domus;

domus; Patri Generali offeruntur; profeſſio emittitur in manibus Superiorum Fratrum Seruitarum; punitio incorrigibilium mandatur fieri aſſentientibus Generali, ſeu Vicario, & Subpriorisſa; & diſpẽſatio circa ieiunia, & abſtinentias remittitur Generali, ſeu Vicario, & Subpriorisſæ. Vnde cũ prædicta inferant ad ſubiectionem, & iuriſdictionem Seruitarum, ſemper intrant priuilegia exemptionum.

8 Non obſtat, quòd obedientia Superiori præſtita, vbi non agitur de Religione expreſsè approbata, nec in manibus habentis facultatem incorporandi in Religionem, non importet exemptionem ab Ordinario. Nauar. *conſ. 6. num. 22. de ſtat. Monach.* Sanchez *ſuper decalogo lib. 5. cap. 1. num. 19.*

9 Quia ſi approbatio Papæ non concurrat, quæ ſola poteſt eximere à iuriſdictione Ordinarii, Caſsad. *deciſ 6. de priuil.* Gabriel. *de iudic. concl. 4. nu. 31.* Gonzal. *ad reg de menſ. gloſ. 56. num. 18.* voluntaria promiſsio obebientiæ Superiori Seruitæ non eximeret à iuriſdictione. Cæterùm quia ſuperuenit, & modus earum viuendi ſubiectiuè ad Superiores Seruitas fuit approbatus, inde priuilegia exemptionis intrant: quibus ſi iuuantur Pizocoræ, & Oblatæ, quæ non emittunt profeſsionem ſolemnem, multò magis Mulieres huius Domus gaudere debent, quæ ſe obligant vouendo obedientiam, & caſtitatem, & in perfectiori ſtatu poſitæ ſunt.

Non obſtant quæ replicantur contra actus poſseſsorios in prima decisione ponderatos.

Quia quoad veritatem facti impugnari non poſsunt: nam ex actibus datis bene iuſtificantur Viſitationes, Ordinationes, Votorum emiſsiones in manibus Superiorum, & confirmationes Officialium.

10 Non obſtat, quòd etiamſi Fratres Seruitę, aliquos actus in iſta domo exercuerint, non tamen quaſi poſseſſionem exemptionis acquiſierunt, non docto de ſcientia, & acquieſcentia Epiſcopi, *l. 2. C. de ſeruit.* Rota *deciſ. 109. num. 11. par. 2. diuerſ. & 382. num. 3. par. 2. recentior*

11 Quia attenta approbatione Apoſtolica quoad modum viuendi, & vouendi, & ſubiectionis, cum qua intrant alia priuilegia Religionis, ex quibus deſumitur titulus; non requiritur neque ſcientia, neque acquieſcentia Epiſcopi. Caſtren. *in l. ſeruitutes, la grande, num. 9. ff. de ſeruit.* Couaruũ. *in cap. poſſeſſor. §. initium num. 8. verſ. ſecundus textus.*, Cepol *de ſeruit. Vrb præd. cap. 20. nu. 5.* & eo minus, prout in præſenti, vbi tra-

12 ctatur de ſummariiſsimo retinendæ, & agitur de nudo facto. Rota *deciſ. 17. nu. 7. par. 2. diu. & 685. num. 4. par. 1. recen. & coram ſa. me. Greg. XV. deciſ. 249. nu. 10. & 283. nu 8. per Adden.*

Demum non vrgent quæ dicuntur de admiſsione ad habitum ex receptione votorum, quaſi iſti actus non releuent ad acquirendam exemptionem, dum Epiſcopus non prætendat habere iuriſdictionem; ex quo nedum ex conſtitutionibus particularibus huius Do-

13 mus, ſed etiam de iure communi, receptio Monachorum, & Monialium ſpectat ad ipſos Regulares, & in eorum manibus vota emittuntur; quia poſsunt aggregare Religioni, *cap. fin. de reg. in 6.* Lapus *alleg. 31.* Sanchez *ſuper Decalogo lib. 5. cap. 4. num. 78.* Nauarr. *conſil. 6. num. 20. de ſtat. Monach.* diſtinguens actus Superioritatis ab actibus iuriſdictionis.

14 Quia etſi prædicti actus poſsent conſiderari indifferentes, quando emanaſſent ſine auctoritate Apoſtolica, & non apti ad acquirendam exemptionem; attamen vbi præcedit approbatio ſanctæ mem. Pauli V. circa habitum, & modum viuendi, cum ſubiectione Patri Generali Seruitarum, exinde intrant Conſtitutiones Vrbani, & Innocentii ſuper exemptione mulierum, ſororum, quocunque nomine nuncupen-

15 tur; & illi actus ſubiectionis per Papam certæ Religioni indulti, eximunt ſorores à iuriſdictione aliorum. *cap. ſi Dominus,*

nus,

minus, 11. *quæſt.* 3. *cap. quid culpatur*, 23. *quæſt.* 1. *cap. quiſquis præceptis*, §. *qui præcipitur*, 14. *quæſt.* 1.

Et ita fuit reſolutum, vtraque parte informante.

DECISIO V.

R. P. D. MERLINO.

Tulleñ Profeſſionis.

10. Aprilis 1630.

Ad diſput. 4. quæſ. 8.

ARGVMENTVM.

Metus quando reddat nullam Profeſſionem emiſſam. Actus lætitiæ, & iucunditatis, quo caſu non purgent metum, ad effectum validitatis Profeſſionis.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſoria in materia profana, conceditur, etiam abſque fumo.*
2 *Materia indicatur profana, quoties non agitur ſuper titulo Beneficij.*
3 *Metus legitimè probatus, reddit profeſſionem nullam.*
4 *Annus integer eſt neceſſarius ad validitatem Profeſſionis.*
5 *Releuantia vnius articuli, ſufficit ad hoc vt remiſſoria cõcedatur quoad omnes.*
6 *Metus quando non purgetur per actus lætitiæ, & iucunditatis.*
7 *Teſtes, etſi nulliter examinati, fumum inducunt ad effectum obtinendi remiſ-*

PRo remiſſoria reſolutum fuit. Verſamur enim in materia profana, in qua ſufficit articulos eſſe releuantes, ita
1 vt etiam abſque fumo remiſſoria non denegetur. Caſſad. *deciſ.* 3. *de dilat.* Caputaq. *deciſ.* 59. & 68. *par.* 3. Rota *coram San. me. Greg. XV. deciſ.* 124. *num.* 1. & *deciſ.* 403. *num.* 3. & indicatur profana
2 materia, quoties non agatur ſuper titulo beneficii. Caputaq. *deciſ.* 99. *par.* 7. Rota *coram San. me. Greg. d. deciſ.* 403 *nu.* 2. & ibi adden. Releuantia autem in caſu præſenti eſt patens, ſi quod articulatum probatum fuerit.

Primus enim articulus ponit Catherinam minis metuque illato ingreſſam fuiſſe Monaſterium, & eodem metu durante profeſſionem emiſiſſe, talemque metum incuſſum, vt ipſa abſque nota leuitatis timorem conciperet: qui qui-
3 dem metus legitimè probatus reddet profeſſionem nullam. *cap.* 1. *de ijs quæ vi met. cauſ. fiunt.* Pariſ. *conſ.* 65. *n.* 13. *lib.* 4. cum aliis.

Secũdus verò articulus habet Catherinam, nondum peracto integro anno Nouitiatus profeſſionem emiſiſſe: quæ
4 tamen integritas anni erat neceſſaria ad validitatem profeſſionis, iuxta diſpoſitionem Sacri Concilii Tridentini *ſeſſ.* 25. *cap.* 15. *de regular.* Rota *deciſ.* 175. *num.* 2. *par.* 1. & *deciſ.* 329. *num.* 2. *par.* 2. *recent.*

Alii quoque articuli continent materiam releuantem, vt per Informantes;
5 licet etiam ſufficiat releuãtia vnius articuli, vt remiſſoria detur quoad oẽs. Rot. *deciſ.* 677. *n.* 1. & *dec.* 661. *n.* 4 *par.* 2. *recen.*

Non obſtat videri calumnioſè peti remiſſoriam, eo quod in die profeſſionis à Catherina factum fuerit conuiuium Monialibus, duxeritque choreas ad indicandam lætitiam, quod ſponte Chriſto ſe mancipauerit. Quoniam dato duraſſe cauſam metus, formidinemque
6 vſque tunc fuiſſe illatam, quicunque actus lætitiæ, & iucunditatis metum non purgant. Alex. *conſ.* 99. *num.* 8. *lib.* 3. Sanchez *de matrim. lib.* 4. *diſput.* 8. *nu.* 7. Rota *coram San. mem. Gregor. deciſ.* 392. *num.* 3.

Minus obſtat examinatos fuiſſe in partibus plures teſtes ad probandum huiuſmodi metum. Quoniam cum à Iacobo obiiciatur nullitas examinis, & quod ipſo non citato peractum fuerit, iure nunc petitur alios teſtes examina-

ri

7 ri, vel eoſdem repeti, cum teſtes illi etiã nulliter examinati, ſumum inducant ad effectum obtinendi remiſſoriam. Caſſad. *deciſ.3.num.* 2. *de dilat.* Card. Seraphin. *deciſ.* 585. *nu.* 1. Rota *apud San.me. Gregor. XV. deciſ.* 263. *num.* 1. præſertim quia modò diſtinctius & dilucidius proponitur hæc materia in articulis, ita vt facilius debeat concedi ſecunda remiſſoria. Rota *coram Reuerendiſſimo Decano deciſ.* 23. *num.* 2.

Denique non obſtat denegandam eſſe audientiam, eo quod non fuerit paritum reſcripto Sanctiſsimi circa ingreſſum in Monaſterium, & reaſsumptionem habitus. Quoniam verba primæ Commiſsionis ſtant potius iuxta aſsertionem Iacobi, quàm conditionaliter, vt ex lectura apparet. In ſecunda verò Commiſſione nihil dicitur de hoc ingreſsu & reaſsumptione: atque veriſimiliter Papa non videtur id iuſsiſſe, tum quia facilè fuiſſet hoc exprimere, præſertim cum ibi in corpore inſerta fuerit prima; tum quia ſignanter in hac ſecunda narratur Catherinam egreſsam eſſe è Monaſterio, & ſtatum ſæcularem amplexam de licentia Prouincialis Religionis, & Epiſcopi Tulleñ: & hæc, quia Commiſsio de voto Sacræ Congregationis Regularium emanauit: & lis non agitur cum Monaſterio, ſed cum Iacobo conſanguineo, qui principaliter inſtat ſuper ſucceſsione bonorum.

Et Ita vtraque parte informante reſolutum fuit.

DECISIO VI.

R.P.D. DVNOZET.

Romana Renunciationis.

Mercurij, 7. *Iunij* 1634.

Ad diſput. 4. *quaſ.* 10.

ARGVMENTVM.

Renunciatio Monialis ad fauorem maſculorum de agnatione, verbis ampliſſimis licèt concepta, an euaneſcat, deficientibus maſculis.

SVMMARIVM.

1 *Verba, omnem & quamcumque hæreditatem & ſucceſſionem, appoſita in renunciationibus, includunt ſucceſſionem, & hæreditatem cuiuſcumque perſonæ.*

Intellige, vt num. 17.

2 *Verba renunciationis, Et alterius cuiuſcunque generis &c. extenduntur ad omnia genera ſucceſſionum, & ad omnes alias perſonas non ſpecificatas in renunciatione.*

3 *Verba, Etiam quæ ab inteſtato deuolui poſſet &c. & quouis iure, titulo &c. includunt quamcunque hæreditatem deuolutam ex cauſa de futuro. & nu.* 4.

5 *Renunciatio facta ex cauſa dotis, comprehendit omnem prætenſionem renunciantis.*

6 *Verba, In omnibus & per omnia, nihil penitus excepto, appoſita in renunciatione, demonſtrant animum renunciandi cuicunque ſucceſſioni.*

7 *Renunciatio emanata ob ingreſſum in Religionem, demonſtrat renunciantem ſe penitus ſpoliare voluiſſe omnibus, & quibuſcunque ſucceſſionibus, etiam non cogitatis.*

8 *Renunciatio licèt verbis ampliſſimis concepta, ſtrictiſſimam recipit interpretationem, & tantum capit, quantum in ea verbis expreſſis legitur.*

9 *Mens contrahentium attendi debet ad dignoſcendum quid fuerit in renunciatione comprehenſum.*

10 *Inueriſimilitudines ex parte vtriuſque contrahentis, excludentes latiſſimam interpretationem renunciationis contra renunciantem. & n.* 11. 12. *&* 13.

14 *Clauſulæ, cedens &c. conſtituens &c. ponens, &c. appoſitæ in ventre renunciationis, qualificant ipſam renunciationem.*

15 *Verba, Et hanc renunciationem &c.*

quia

Quia ſic de rebus ſuis &c. qualificant taliter renunciationem, vt in ea cenſeatur comprehenſum tantùm illud ius, quod renuncians habebat tempore renunciationis. & num. 17.

16 *Actus fruſtratorius non præſumitur.*

18 *Renunciatio hæreditati, vel iuri de futuro, intelligitur de illo iure, quod habuit cauſam de præterito, vel de præſenti; non autem ex cauſa de futuro nõ habente ſpem probabilem de præſenti.*

20 *Renunciatio ad fauorem fratris ſemper præſumitur facta in beneficium deſcẽdentium maſculorum de familia.*

21 *Renunciatio Monialis facta fratri non nocet illi, ſi nullus fratri ſuperuiuat, & ipſe de bonis donatis non diſpoſuerit.*

22 *Amplia, vt procedat etiam quando renuncians recipit dotem: Item quando renunciatur ex cauſa ingreſſus in* Religionem. *& num. 23.*

24 *Correſpectiuitas operatur vt vnus contractus alteri ineſſe dicatur, & eiuſdem naturæ, ac pro vnico contractu habeatur.*

25 Renunciatio *facta fauore maſculorũ de agnatione, illis deficiẽtibus euaneſcit.*

26 *Renunciatio pro fratribus & hæredibus, mortuis fratribus, durat ad fauorem hæredum.*

Intellige vt num. 27. & 28.

AScanius Perottus tres filias habẽs, duas videlicet Moniales, alteram infantem Vincentiam nuncupatam, vt bona ſua in familia Maſculina de Perottis conſeruarentur, illa donauit Petro, & Scipioni, eius ex germano fratre nepotibus, onere eis iniuncto, ſoluendi prædictæ Vincentiæ ſcut. 1000. pro dote, eamque alimentandi, donec nuberet, vel Monialis efficeretur.

Poſt Aſcanii obitum eadem Vincentia emiſit profeſſionem in Monaſterio S. Iacobi de Moratis, aſſumpto nomine ſororis Virginiæ: cui Petrus, & Scipio præfati ſcuta mille pro dote cum alijs neceſſarijs infra certum tempus ſoluere promiſerunt; verſaque vice ſoror Virginia ſub his verbis ad eorum fauorem renunciationem fecit: Igitur dicta Vincentia, &c. ſponte, &c. renunciauit, donauit, ceſſit, & refutauit, &c. ſupradictis Scipioni, & Petro præſentibus omnem, & quamcumque hæreditatem, & ſucceſſionem tàm Paternam, quàm Maternam, & auitam, & alterius cuiuſcumque generis, quæ ipſi Vincentiæ ex quouis teſtamento, ſeu teſtamentis, codicillis, legatis, donationibusque inter viuos, & cauſa mortis, & alijs quibuſcunque diſpoſitionibus etiam ab inteſtato deuolui, & obuenire poſſet quouis iure, titulo, & cauſa, etiam hic non expreſſis, & in corpore iurium clauſis, etiã ſi eſſet neceſſaria quæuis expreſſa, & ſpecialis mentio, in omnibus, & per omnia, nihil penitus excepto, ad haben. &c.

His peractis obijt primo loco Petrus ab inteſtato, ſuperſtite Scipione vniuerſali hærede: deinde deceſſit Scipio ſine filijs, ſuperſtitibus prædictis tribus monialibus in gradu proximioribus, quarum duæ ſunt moniales in Monaſterio Sancti Iacobi, quod propterea cœpit prætendere ex earum perſona ſuccedere in dicta hæreditate Scipionis pro duabus tertijs partibus. Sed quia pro parte Monaſterij Sanctæ Suſannæ, in quo altera eſt monialis, fuit oppoſitum de dicta renunciatione, vt ſupra facta à dicta ſorore Virginia; contigit dubitari, An ei dicta renunciatio obſtet. Cuius quidem dubij reſolutio ab eo videbatur pendere, An renunciatio comprehenderet hæreditatem Scipionis, ad cuius fauorem fuit renunciatum.

Pro comprehenſione multa deducebantur, pluraq renunciationis verba afferebantur, quæ ſingula videbantur apta hæreditatem hanc Scipionis comprehendere.

Primò enim allegabantur verba illa (omnem, & quamcumque hæredita-
1 tem, & ſucceſſionem) quæ includunt ſuccesſionem, & hæreditatem cuiuslibet perſonę, & ſic etiam Scipionis iuxta ponderata per Menoch *conſ.* 335. *nu.* 10 & 21. *vol*4. & *conſ.* 519. *nu.* 21. *vol.* 5.

Secundò ponderabantur verba ſubſequentia,

quentia, ibi (& alterius cuiuſcũq; generis, quæ ipſi tã ex teſtamento, quam ex alijs quibuſcunq; diſpoſitionibus ét ab inteſtato deuolui, & obuenire poſſet) ponderata generalitate verborũ ibi (cuiuſcũq; generis) quę proculdubio ſe extendit ad
2 omnia alia genera ſucceſſionum, & ad omnes alias perſonas in renunciatione nõ ſpecificatas, vt firmat idem Menoch. *d.conſ.* 335. *nu.* 15. Rot. *deciſ.* 714. *nu.* 5. *in fin. par.* 2. *recentior.*

Tertiò particulariter inſiſtebatur ſu-
3 per aliis verbis ibi, etiam ab inteſtato deuolui poſſet, quæ capiunt quamcunq; hæreditatem deuoluendam ex cauſa de futuro, vt aduertunt Soccin. ſen. *conſ.* 34. *nu.* 5. *lib.* 4. Ruin. *conſ.* 1. *ſub num.* 20. *lib.* 1. Pariſ. *conſ.* 16. *ſub n.* 44. *lib.* 3. Matth. Brun. *conſ.* 43. *ſub num.* 1. *lib.* 1. Surd. *conſ.* 267. *num.* 25 *&* 27. *vol.* 2. Rota *in Caſenaten. hæreditatis* 8. *Iulij* 1618. *coram Sacrato.*

Eoq; magis ob prægnantiã aliorũ verborum ibi (quouis iure, titulo, & cauſa ẽt non expreſſis, ẽt ſi eſſet neceſſaria quæuis expreſſa, & ſpecialis mentio, nihil pe-
4 nitus excepto) quæ verba non poſſent operari effectũ, niſi caperent omnes ſucceſſiones etiam futuras ab inteſtato deuoluendas. Dec *in l.* 1. *num.* 32. *verſ. ſed dubium, C. de pact. vbi* Bologn. *num.* 86. *ad fin. verſ. ſed ſi eſt.* Rot. *deciſ.* 714. *nu.* 6. *par.* 2. *recentior.*

Idq; fortius, cum verba prædicta (ẽt ſi ab inteſtato deuolui) in alia hæreditate verificari non poſſint, quã in hæreditate Scipionis, ex quo ſucceſſio aliarum ſororum Monialium profeſſarum nõ poterat ei ab inteſtato obuenire. *iuxt. auth. ingreſſi, C. de ſacroſ. Eccl.* Vnde per neceſſe dicendum comprehendere ſucceſſionem ab inteſtato Scipionis, de qua agitur, perindè ac ſi expreſse, & nominatim de illa mentio facta fuiſſet. Ruin. *conſil.* 152. *num.* 9. *lib.* 2. Gallerat. *de renunc. cap.* 2. *num.* 33. Menoch. *præſumption.* 115. *num.* 35. *&* 36. *lib.* 3. Rot. *deciſ.* 714. *nu.* 1. *in fin. par.* 2. *& deciſ.* 594. *num.* 2. *verſ. inde patet, par.* 2. *recent.*
5 Addebatur, quod iſta renũciatio facta fuit ex cauſa dotis ſibi promiſſę à Scipione, quę omnem prætenſionem Virginiæ comprehendit, perindè ac ſi in hæreditate Scipionis partem ſuam habuiſſet. Molphel. *in conſuetud. Neap. par.* 4. *tit. de renunc. q.* 2. *num.* 13. *&* 14. *& q.* 3. *nu.* 12. Rouit. *conſ.* 42. *nu.* 11. *verſ. quod ſi ea intentione, & conſ.* 44. *nu.* 14. Cucc il. *de donat. inter par. & fil. fact. contempl. matr. partic.* 6. *diſcuſ.* 3. *nu.* 127. *verſ. ex quo col.* 1. Marant. *de ſucceſſ. par.* 1. *q.* 14. *art.* 1. *nu.* 11. *& ſeqq* maximè cùm fuerit roborata verbis ampliſſimis ibi in omnibus, & per omnia, nihil penitus excepto)
6 quæ demonſtrant animum Virginiæ fuiſſe renunciandi cuicunque ſucceſſioni ſibi quauis ex cauſa impoſterum obuenienti, & nihil vlterius præter dotem conquęrẽdi, vt firmat idem Pauſ. *d. conſ.* 26. *nu.* 46. *circa med. & conſ.* 69. *nu.* 70. *lib.* 3. Surd. *d. conſ.* 244. *num* 14 Rot. *in Peruſina hæreditatis*, 7. *Februarij* 1628. *coram Virili.*

7 Quintò, & vltimò dicebatur renunciationem hanc emanaſſe ex cauſa ingreſſus Religionis, quæ pariter demonſtrat, renunciantem omnibus, & quibuſcunque ſucceſſionibus, etiam non cogitatis, ſe penitus ſpoliare voluiſſe. Dec. *conſil.* 31. *num.* 5. *verſ. vlt. non obſtat.* Vincent. de Franc. *deciſ.* 375 *num.* 2. Rot. *deciſ.* 587. *num.* 4. *& ſeq par.* .. *& deciſ.* 714. *ſub num.* .. *par.* .. *recent. & in d. Peruſina hæreditatis*, 7. *Februarij* 1628 *coram bo. me. Virili.*

Prædictis tamen non obſtantibus cõtrarium Domini cenſuerunt renunciationem ſcilicet non comprehendere hæreditatem Scipionis, ad cuius fauorem fuit renũciatũ: moti tũ ex qualitate materiæ, de qua agitur: tũ ex virtute verborum: tum ex pręſumpta mente vtriuſque contrahentis: tum denique ex inueriſimilitudine, & ineptitudine ſtipulationis.

Ex qualitate enim materiæ, quia renũciatio, licèt ampliſſimis verbis concepta
8 vti materia odioſa ſtrictiſſimã recipit interpretationem, tantumq; capit, quãtum in ea verbis expreſſis legitur, iux. tradit. per Purpur. *conſ.* 372. *n.* 4. Surd. *conſ.* 431. *nu.* 32.

*n.*32.*& ſeq.*Gratian.*diſcep.forenſ.c.*565.
*nu.*63.Rot.*deciſ.*782.*nu.*1.*& ſeqq.par.*1
recent. Quapropter cum in toto contex-
tu renunciationis nulla fuerit facta ex-
preſſa mentio hæreditatis Scipionis, ſe-
quitur illam non fuiſſe in renunciatione
comprehenſam ex proximè allegatis.
Idemq; dicendũ inſpecta mẽte vtriuſq;
9 contrahentis, quæ in propoſito maximè
venit attendenda ad cognoſcendũ quid
in renunciatione fuerit comprehenſum.
Gabr. *conſ.*90.*n.*4.*&* 16.*lib.*1.Surd.*con
ſil.*431.*n.*36.Rot.*dec.*700.*n.*7.*p.*2.*recent.*
10 Inane enim eſſet dicere, quod Virginia
in caſu obitus Scipionis ab inteſtato nul
lo ſuperexiſtente proximiore, voluerit
eius hæreditati renunciare. Cavaler. *de-
ciſ.*109.*nu.*10. prout ab omni ratione
11 alienũ videretur, quod Scipio voluerit,
vt ipſa Virginia, quæ illi renunciauerat,
deterioris coditionis eſſet, quam aliæ in
eodem gradu, ſexu, & ſtatu exiſtentes.
Crauet.*conſ.*32.*n* 1.*in fin.& nu.*2.& in-
12 gratitudinis notã nõ effugeret, ſi voluiſ-
ſet moniales illas, quæ illi non renuncia-
uerãt, admittere, & Virginiã, quæ illi do-
nauerat, & renunciauerat, ab eius hære-
ditate excludere, Cancer.*var.reſol.lib.*3
*c.*15.*à n.*50.*& ſeq.* vel ſaltẽ inuerisimile
13 eſſet, quod ſi eam excludere voluiſſet, id
expreſſis verbis non ſpecificaſſet, vt aliàs
hanc inuerisimilitudinem in materia re-
nunciationis admiſit Rota *in Romana
de Pinis* 10.*Feb* 1620.*verſ & eſt ſatis ve-
riſimile, coram Sacrato,* & coram Caual.
*dec.*340.*n.*5.Surd.*d.conſ.*431.*n.*15.*ad fi.*
Virtus quoq; verborũ ſuadet, hæredi-
tatem prædictam non fuiſſe in renuncia-
tione cõprehenſam. Nam ſi attendantur
verba procemialia ibi (ſed parẽ gratiã re-
ferendo, & erga eos gratitudinis demõ-
ſtrationẽ oſtẽdendo) nullo modo hære-
ditati Scipionis adaptari poſſũt; quia Vir
ginia renunciando d. hæreditati parẽ gra
tiã non retuliſſet, nec gratitudinẽ aliquã
erga Scipionem oſtendiſſet, cum abſque
ea poterat Scipio de ſua hæreditate ad
libitum diſponere, vt infra dicetur.
Si vero attendantur clauſulę in ventre
renunciationis appoſitę ibi (cedens, &c.
14 cõſtituens, &c. pdnens, &c.) quæ quali-
ficãt renunciationẽ, *iux.dec.Seraph.*570
nu. 2. nullã pariter poſſunt habere con-
gruentiam cũ hæreditate Scipionis; quia
ius, quod Virginia in d. hæreditate habe-
re poterat, de tẽpore renunciationis, nõ
erat in eſſe deductũ: quapropter, nec ce-
di, nec per conſtitutum transferri potuit
ex vul.reg. nõ entis nullæ ſunt qualitates
&c. *l. eius, qui in prouinciam ff ſi cert.pet.
l. decem, ff. de verb.oblig.* Alciat.*reſp.*314.
*n.*5.*Greg.*XV.*dec.*381.*n.*1.*& dec.*439.*n.*5.
15 Si denique cõſiderentur verba finalia
ibi (& hanc renunciationẽ fecit ob amo-
rem, & beneuolentiam, &c. ac denique
quia ſic de rebus, & bonis ſuis facere, &
diſponere placuit, & placet) non poſſunt
diuerſo iure cẽſeri, quia verba prædicta
vti prolata per viam rationis totam ca-
piunt renunciationem, eãq; taliter qua-
lificant, vt in ea cenſeatur comprehensũ
illud ius, quod renuncians habebat de
tempore renũciationis, non aũt ius ſuc-
cedẽdi ab inteſtato in hæreditate Scipio
nis, quod nõ habebat, nec habere ſpera-
bat, ad tradit. per Bart. *in l. qui Romæ, §.
duo fratres, q.*6.*ff. de verb.obli.* Ciriac.*cõ-
trou.*292.*n.*9. Dec.*cõſ.*379.*n.*11.*verſ. præ
terea illa renũc.*Pereg.*de fideic.ar.*53.*n.*5
Prout idem etiã colligitur, ex inepti-
tudine ſtipulationis, quia nulla vtilitas
reſultabat Scipioni, vt Virginia eius hæ-
reditati renunciaſſet, cum ad libitum de
16 ea diſponere poterat; vnde non eſt præ-
ſumendũ, quod cõprehendendo hãc hæ
reditatem actũ fruſtratoriũ agere voluiſ-
ſet, vt in his terminis firmat Modern.
Ciriac.*controu.foren.controu.*292. Dec.
conſ 95.*nu.*5. Surd.*d.conſ.*431. *nu.*27.
Vltra quod non poterat dari caſus,
quod Virginia habitura eſſet ius in hęre-
ditate Scipionis, niſi eo mortuo: quo ca-
ſu renũciatio dicti Iuris, vti collata poſt
mortem Scipionis, & ſic ad tempus, quo
eſſet incapax dictæ renunciationis, ina-
nis redderetur, vt aliàs firmauit Rota
in d. Romana de Pinis.
17 Ex quibus non obſtant ſupra in con-
trarium allegata. Et primo non releuant
verba renunciationis, ibi (omnem, &
b 2 quam

quamcumque hæreditatem, tam in teſtamento, quàm ex aliis quibuſcumq. diſpoſitionibus: quia referri debent ad perſonas ſupra ſpecificatas, videlicet ad hæreditatem Patris, Matris, & Auitæ: non autem poſſunt extendi ad hæreditatem Scipionis, de qua nulla fuit facta explicita mentio. Paril. *conſ.* 110. *n.* 97. *lib.* 1. Dec. *conſ.* 379. *n.* 11. *&* 12. *& conſ.* 27. *n.* 5. Natt. *conſ.* 546. *nu.* 18.

Prout non afficiunt alia verba (ab inteſtato deuolui poſſet quouis iure, titulo, & cauſa etiam non expreſſa) quia vl-
18 tra quod renunciato hæreditati, vel Iuri de futuro, in propoſito intelligi debet de illo iure, quod habuit, vel habuit cauſam de præterito, vel de præſenti, non autem ex cauſa de futuro non habente ſpē probabilem de præſenti, iuxta tradita per Ciriac. *lun. controuerſ.* 292. *num.* 8. Conſt. *de clauſ. conuent. clauſ.* 94. *num.* 2. Add. ad Greg. *dec.* 265. *n.* 6. Ideoq. non comprehendit ius ſuccedendi ab inteſtato in hac hæreditate Scipionis; quod dicebatur Ius de futuro ex cauſa de futuro ſine vlla ſpe probabili de præſenti. Bart. *in d. l. qui Romæ* 122. *§. duo fratres n.* 19 *in* 6. *q. ff. de verb. oblig.* Corn. *conſ.* 180. *ſub n.* 2. *lib.* 2. Caſtr. *conſ.* 394. *in fin. lib.* 1. cum alijs cumulatis per Ciriac. *d. contrau.* 292. *nu.* 9.

Fuit reſponſū, prædicta verba (omniaq. alia in cōtrariū ponderata, regulari, & reſtringi debere iuxta naturā renūciationis, quę ſtrictiſſimā recipit interpretationē, ac iuxta qualitatem, & virtutem clauſulam ibi (cedens &c. conſtituens &c. & verborum proemialium per viam rationis prolatorum ibi, & hā: renunciationem fecit gratitudinis cauſa, & quia ſic de rebus, & bonis ſuis facere placet, & placuit) quæ clauſulæ & verba totum renunciationis contextum qualificant, adeo vt in ea non
19 cenſeatur comprehenſum niſi illud Ius, quod renuncians de tempore contractus habebat, quod cedere, vel transferre, & per cuius renunciationem parem gratiā referre poterat, vt firmant, Bart. Ciriac. Dec. Peregr. ſupra relati.

Prædictaque omnia facilius DD. viſa fuerunt procedere ex eo, quia renuncia-
20 tio facta ad fauorem fratris, ſemper præſumitur facta in beneficium deſcendentium Maſculorum de familia, vt bona in eis conſeruentur, vel vt frater liberè de bonis renunciatis diſponere poſſit; tacitamque de iure habet in ſe conditionem, dummodo aliquis Maſculus, vel deſcendens fratri ſuperuiuat, vel ipſe de bonis renunciatis aliquo modo diſponat: alias ſi nullus fratri ſuperuiuat, & de bonis renunciatis non diſponat (prout euenit in
12 præſenti caſu) renunciatio non nocet, perinde ac ſi facta non fuiſſet, vt in terminis renunciationis factæ à Moniali ad fauorem fratris, tenet Io. Franciſcus à Pont. *conſ.* 39. *n.* 1. 2. *&* 3. vbi plures cumulās, contrarijs reſpondet; & hanc ſēntentiam veram communem, & iudicatā teſtatur, & latè defendit Iacob. Cancer. *var. reſolut. cap.* 15. *de renunciat. n.* 17. 24. *& ſeqq.* vbi dicit hanc concluſionem ſicuti æquam, ita veram: & *num.* 41. non eſſe ab ea recedendum in iudicando, & conſulendo. Io. Mar. Nouar. *quæſt. forenſ.* 67. *p.* 1. *fol.* 101. Paril. *conſ.* 3 *n.* 27. *vſq. ad fin. lib.* 2. Salicet. *in l. pactum quod dotali num.* 5. *verſ. aut paciſcitur filia, C. de pact.* cum aliis plena manu cumulatis à præfatis de Pont. & Cancer.

Et hanc concluſionē procedere nedū quando renuncians recipit dotē, tenent Cancer. *loco ſup. cit. n.* 28. Salicet. *in d. l. pactum n.* 5. Sāch. *in precept. decalog. lib.* 7 *cap.* 7. *num.* 25. Io. Franc. à Pont. *d. conſil.* 39. *num* 3. *verſ. quando ſoror dotata.*

Verū & quando renunciatur ex cauſa ingreſſus Religionis: dummodo tñ, prout hic nō adſit perſona, cui pręſumatur renuncians, & recipiens potius proſpicere voluiſſe, quā Monaſterio, vt tenet Sāch. *ſup. decal. lib.* 7. *c.* 7. *n.* 25. cū aliis ibi alleg.

Eoq; maximè in pręſenti caſu, quia vltra d. Iuris præſumptionem cōcurrit etiā verbalis declaratio facta in proemio renunciationis, per illa verba ibi, *Conſtituta Virginia aſſerens, quod Aſcanius eius Pater filios maſculos non habens, vt bona in familia conſeruarentur, donauit Scipioni Nepoti &c. qui ad exequendam volun-*

tatem

tatem d. Aſcanij ſe obligauit dare dotē, &c. cupiens propterea non ſolum quietantiam facere intuitu, & contemplatione, &c. dd. pecuniarum per ipſum ſoluendarum renunciare. &c. Hinc eſt, &c. ex quibus colligitur donationem Aſcanij, dotationē Scipionis, & renunciationem Virginiæ vti ſucceſſiue factas, vnam videlicet cōtemplatione, & in exequutionē alterius ad inuicem fuiſſe correſpectiuas. Socc. *conſ.* 273. *nu.* 4. *verſ. confirmat. lib.* 2. Menoch. *conſ.* 156. *n.* 14 Gratian. *diſcept. forenſ. cap.* 853. *n.* 3. Mantic. *deciſ.* 238. *n.* 5. taliter, quod ſicuti donatio fuit facta cōtemplatione Maſculorum de familia, ita quoque cenſeri debeat, facta renuncia-
24 tio Virginiæ virtute correſpectiuitatis, quæ operatur, vt vnus contractus alteri ineſſe dicatur, eiuſdemq. naturæ, & pro vnico contractu habeatur. Gratian. *diſceptat. forenſ. cap.* 914 *num.* 2. vbi plures concordantes recenſet.

Et propterea dum renunciatio tam attenta præſumptione Iuris, quàm virtute dd. verborum fuit facta contemplatione certarum perſonarum, videlicet
25 Maſculorum de Agnatione ſequitur, illis de medio ſublatis, renunciationem euaneſcère, nec renūcianti obſtare, quo minus in eorum hæreditatibus ſuccedere valeat, ad tradita per Gratian. *diſceptat. forenſ. c.* 568. *nu.* 8. Conſt. *de fact. & iur. ignor. diſtinct.* 4 *cent.* 2. *n.* 12. Oſaſch. *dec* 99. *n.* 11. Surd. *dec.* 252. *nu.* 4. Rot. *in Bonon. de Armis corā R. P. D. Merlino, poſt Modern. de legitim. deciſ.* 48. *nu.* 18.

Nec obſtat, quòd renunciatio ſtipu-
26 lata fuerit pro fratribus, & hæred. vnde mortuis fratribus renunciatio adhuc durat ad fauorem hæredū, iux. opin. Alex. *conſ.* 29. *nu.* 2. *& ſeqq & ſub num.* 5. *lib.* 3. Pariſ. *conſil.* 26. *num.* 27. *lib.* 3. Menoch. *conſ.* 6. *num.* 15. *verſ quinto accedit.* Burſat. *conſ.* 264. *n.* 6. Rouit *conſ.* 43. *nu.* 10. *& conſ.* 44. *n.* 8. *&* 13. *lib.* . Afflict. *dec.* 161 *n.* 3. & Rot. *dec.* 587. *n.* 1. *&* 7. *par.* 1. *recen.*

Placuit enim reſpōſio, iſtā concluſio-
27 nē procedere, quando recipiens renunciationē decedit teſtatus, inſtituto certo hærede, qui abſq. dubio renunciantē excluderet, vt firmant Marant. *in ſuis diſputat. diſput.* 10. *nu.* 14. *in fin.* d. Io. *Franc. à Pont.* cum alijs ſupra relatis.

Vel ſibi vendicare locum quando decedit inteſtatus, ſuperexiſtente tamen perſona, cuius contemplatione renunciatio expreſsè, vel tacitè recepta præſumi poſset. Secus verò quando nulla ſupereſt perſona (prout in præſēti caſu) cùm Moniales Sorores Virginiæ, nec expreſse nec tacite fuerint in renunciatione conſideratæ: vnde ſtipulatio pro hæredibus minime eis ſuffragari poteſt, quia in tantum capit venientes ab inteſtato, in quantum reperiuntur in renunciatione expreſse, vel tacite contemplati, vt videntur firmare DD. in contrarium allegati, nempe Rouit. *in allegato conſ.* 43. *num.* 11. & *conſ.* 44. *num.* 6. Pariſ. *eodem conſ.* 26. *nu.* 26. *in fin.* Alex. *eod. conſ.* 29. *num.* 3. *in fin. lib.* 3. Rot. *in alleg. dec.* 587. *ſub num.* 8 *par.* 1. *recent.* vbi poſt mortem fratrū ſine filijs ſuperuiuebat alia ſoror germana nupta, quæ conſeruabat agnationem, cuius cōtemplatione renunciatio recepta præſumebatur: idemq. firmant idem Io. Franc. à Ponte, Cancer. & Marant. *locis ſupra citat.* Crau. *conſ.* 42. *num.* 1. & 2. Gabr. *conſ.* 135. *num.* 4. & 34 *lib.* 2.

Et ita vtraque parte informante fuit reſolutum.

DECISIO VII.

R. P. D. ROJAS.

Bononieñ Fideicommiſſi de Blanchis.

Lunæ, 14. *Ianuarij* 1636.

Ad diſput. 4. *quæſ.* 10.

ARGVMENTVM.

Statuta laicorum confirmata à Pontifice in forma communi, an comprehendant perſonas, & cauſas Eccleſiaſticas.

SVMMARIVM.

1 *In iudicio ſummariiſſimo manutentionis, neque de iure Ciuili, neque de iure Canonico, datur appellatio ſuſpenſiua.*

2 *Attentata dici non poſſunt geſta in executionem ſententiæ, appellatione prohibita.*

3 *Statutum Bononienſe, diſponens quòd in quocunque poſſeſſorio ſemel liceat appellare, in quo caſu locum non habeat.*

Manutentio eſt quaſi quædam retentio: & faciliùs conceditur quàm immiſſio. & num. 5.

6 *Statutum laicale nullo modo comprehendit perſonas Eccleſiaſticas, nec cauſas illius fori.*

7 *Confirmatio Apoſtolica ſtatutorum, ſi ſit in forma communi, parum aut nihil operatur.*

8 *Inferior non poteſt diſponere contra Ius.*

9 *Confirmatio confirmat, non autem validat quod in ſe nullum eſt.*

10 *Statutum iuri communi contrarium, licèt à Papa confirmatum, poteſt à Cardinali Legato nedum declarari, ſed etiam reuocari.*

11 *Ordo iudiciarius ſeruari ſemper debet iuxta ſtylum & conſuetudinem fori, vbi cauſa fuit expedita.*

12 *Statutum ordinatorium non trahitur de foro ad forum.*

13 *Sententia lata per cedulam eſt appellabilis.*

14 *Intellige, ad effectum deuolutiuum duntaxat, non autem ſuſpenſiuum.*

15 *Iudicium non alteratur per ſolam cedulam.*

16 *Subſtantia & natura iudicij, non autem contextus verborum inſpici debet.*

17 *Iudex licèt dicat, Per hanc noſtram diffinitiuam ſententiam, non ex ea tamen ſententia dicitur diffinitiua, ſi de ſui natura eſt interlocutoria.*

SVper ſucceſſione & poſſeſſione bonorum Comitis Pyrrhi de Blanchis orta lite & controuerſia inter Moniales S.Mariæ nouæ dicti Pyrrhi hæredes, & Comites de Blanchis prædicta bona, tamquam ſubiecta fideicommiſſo Alexandri Senioris ad ſe ſpectare prætendentes, fuit per Auditorem generalem Legati Bononien. Dominis de Blanchis conceſſa immiſſio in præfatis bonis, & per Vicarium Archiepiſcopalem pronuntiatum, Comites in poſſeſſione anteriori dictorum bonorum fore manutenendos, & ad illorum fauorem ſequeſtra reuocanda; & aliàs, prout in ſententia; à qua interpoſita appellatione per Moniales, cauſa in Rota introducta mihi commiſſa, dubitaui, An geſta per Vicarium Archiepiſcopalem eſſent attentata. Et Domini negatiue reſponderunt, ex eo
1 præcipue, quòd in iudicio ſummariiſſimo manutentionis neq. de iure ciuili datur appellatio ſuſpenſiua *l. vnica. C. ſi de moment. poſſeſſione*, vbi communiter Doctores: neque de iure canonico *cap. fin. §. de poſſeſſione, 2. quæſt. 6.* latè Menoch. *de retinenda rem. vlt. nu 48. & ſequenti*, Scaccia *de appellat. quæſt. 17. lim. 6. membro ſecundo nu. 1.* Seraph. *deciſ.* 1245. *n. 1.* Caualer. *deciſ. 88. nu. 2.* Rota *deciſ.* 287. *nu. 7. p. 2. rec.* Et confirmatur ex Conſtitutione bo. me Card. Iuſtiniani olim Bononiæ Legati, quæ expreſſe prohibet ap-
2 pellationem à ſententiis in ſummariiſſimo poſſeſſorio latis. Vnde geſta in executionem ſententiæ Vicarii, prohibita appellatione, dici attentata non valent. Pariſ. *conſ.* 108. *nu. 21. lib. 3.* Rolan. *conſ. 77. nu. 20. lib. 2.* Lancellot. *de attent. cap. 12. limit. 25. à num. 1. vſque 10.* Cardin. Caualer. *deciſ. 41. num. 4.*

Non obſtat Statutum Bononieñ ſub rubrica de appellation. *§. præterea*, diſponens quod in quocunq. poſſeſſorio ſe-
3 mel liceat appellare. Etenim fuit reſponſum quod cum Comites fuerint immiſſi in poſſeſſionem bonorum, de quibus agitur, per Auditorem generalem Legati Bononieñ ex remedio *l. fin. C. de edict. diu. Adr. toll.* quo caſu prædicti ſtatuti diſpoſitio

ſpoſitio non ſuffragatur, ex traditis per Menoch. *de adip. rem.* 4. *nu.* 833. *& ſeqq.* Scaccia *de appellat. quæſtio.* 17. *lim.* 6. *memb* 4. *nu.* 23. & fuit reſolutum *in Bononien. fideicomm. de Manzolis* 6. *Aprilis* 1627. *coram Reuerendiſs. D. meo Decano, & in Bononien. bonorum de Barzellinis* 20. *Nouemb.* 1634. *coram R. P. D. meo Buccabella.* Minus poſſit
4 habere locum illius diſpoſitio in ſummariiſſimo Manutentionis, cum ſit quaſi quædam retentio. *l.* 1. *ff. vti poſſidetis.* §. *retinendæ inſtit. de interdictis*, quæ fa-
5 cilius datur quam Immiſſio, ex Surdo *conſ.* 253. *nu.* 22. Guidop. *deciſ.* 60. *nu.* 4. Rota *deciſ.* 295. *nu.* 1. *&* 2. *par.* 2. *diuerſ.*
6 Vlterius fuit reſponſum, dictum Statutum tamquam laicale nullo modo poſſe extendi, vt comprehendat perſonas Eccleſiaſticas, nec cauſas illus fori, ex defectu poteſtatis ſtatuentium. *cap. cum Eccleſia B Mariæ, vbi not. omnes, de Conſtitut.* Et licet opponatur quod ſit con-
7 firmatum à Sede Apoſtolica, cum tamen talis confirmatio ſit in forma communi, *vt fuit reſolutum in Bononien. Succeſſionis* 9. *Decembris* 1632. *coram bo. me. Vbaldo*, parum aut nil operatur, *cap. quia diuerſitatem*, vbi Abbas *num.* 9. *de conceſſ. prębendæ*, Caſſad. *deciſ. vnic. de confirm. vtil vel inutil.* Rota *in Ferrarien. de Taſſonis* 14. *Iunij* 1621. *coram Vbaldo Seniore.* Ideò cum dictum Statutum, tamquam à populo conditum Sedi Apoſtolicæ immediate ſubiecto, non poteſt ſubſiſtere, cum inferior non
8 poſſit contra Ius diſponere, *l. ille à quo* §. *tempeſtiuum ff. ad Trebell. l. nam magiſtratus ff. de arbitr.* Hinc eſt quod de illo non eſt curandũ, etiam quod ſit confirmatum in forma communi: quæ con-
9 firmatio non validat quod in ſe nullum eſt, Molina & ab eo citati, *lib.* 2. *de Hiſpanor. primogenijs cap.* 7. *num* 7.

Tandem fuit reſponſum, prædictum Statutum per poſteriorem Conſtitutionem Cardinalis Iuſtiniani fuiſſe ſublatum: cum Statutum Iuri communi contrarium, licet à Papa confirmatum, nedum per Cardinalē Legatum declarari
10 (quando tamen reducitur ad Ius commune) ſed etiam reuocari valeat. Felin. *in cap. quæ in Eccleſiarum num.* 5. *verſ. an declarationem, de Conſtit.* Iaſon. *in l. omnino nu.* 10. *C. de teſtamen.* Mareſcott. *var. cap.* 58. *num.* 4. *lib.* 2. Villadiego *de legatis quæſt.* 10. *num.* 13. Et in omnem caſum difficultatem tolli ex Statuto particulari Curiæ Archiepiſcopalis, quod datur in ſummario Comitis num 8. diſponente quod à decretis, ſeu ſententijs in ſummarijſſimo poſſeſſorio non admittatur appellatio; quod attendi debet, cum ſententia fuerit lata à Vicario Ar-
11 chiepiſcopi: ſemper enim ordo Iudiciarius eſt ſeruandus iuxta ſtylum, & conſuetudinem fori, vbi cauſa fuit expedita, iuxta doctrinam Bart. *in l. conſuetudinis num.* 39. *C. quæ ſit longa conſuetudo* Vant. *de nullit. ex defectu nu.* 57. Caualer. *deciſ.* 553. *num.* 5. Seraphin. *deciſ.* 1493. *num.* 3. Rota *poſt ſecundum volumen. conſ. Farinacc. deciſ.* 305. *ſub nu.* 8. Non autem Statutum laicorum deferens ap-
12 pellationi, quod cum ſit ordinatorium. Rota *deciſ.* 452. *nu.* 6. *par.* 1. *& deciſ.* 330. *ſub nu.* 4. *part.* 2. *diuerſ.* cum alijs in præallegata Bononien. de Manzolis, non trahitur de foro ad forum, *vt fuit dictum in dicta Bononien. de Barzellinis coram D. meo Buccabella*, & ſæpe in alijs.
13 Nec facit quod Sententia Vicarij lata ſit per cedulam, & ſic appellationi locus ſit. Rota *deciſ.* 183. *num.* 4. *& deciſ.* 187. *num.* 17. *part.* 2. *recent.* Quoniam vltra
14 quod in hoc iudicio nil refert, *per tex. in d. l. vnic.* ibi, *ſententia ſortitur effectum C. ſi de momen. poſſeſſ. cap. fin.* §. *ſi de poſſeſſione* 2. *quæſt.* 6. ibi, *lata ſententia ſortiatur effectum*: quoniam id intelligendum eſt ad effectum deuolutiuum dumtaxat, non autem ſuſpenſiuum; vt declarat Lancellot. *de attentat. part.* 2. *cap.* 12. *lim* 25. *nu.* 1. & firmauit Rota *apud Caualer. deciſ.* 42. & *in Aſſiſien. bonorum* 27. *Iunij* 1627. *coram Cardinali Virili*: Reſpon-
15 detur quod per ſolam cedulam non alteratur iudicium, nec ſententia ſit appellabilis, ex latè deductis coram R. P. D. meo Epiſcopo Vrgellẽſi *in Firmana penſionis*

ſionis 23. *Ianuarij* 1627. *regiſtrata apud Modern. de Iure patronatus dec.* 94. *ſub num.* 31. vbi quod ſubſtantia, & natura
16 Iudicii, non autem contextura verborum inſpici debet. & in propoſito bene *Felin. in cap. ſignif. num.* 6. *verſ. ſimiliter, de reſcriptis*. docet quod licet Iudex dicat, *Per hanc noſtram diffinitiuam ſenten-*
17 *tiam*, non ex eo dicitur ſententia diffinitiua, ſi ſui natura eſt interlocutoria: quę ſequuntur Crauett. *conſ.* 186. *nu.* 5. Magon. *deciſ. Lucen.* 18. *num.* 28. *& ſeq.* Satis enim eſt quod ex verbis ſententiæ non colligatur fuiſſe diffinitiue pronunciatum, & in petitorio ſeruata requiſita Iudicij Ordinarij; vt materiam diſtinguendo reſpondit Rota *apud* Benintend. *deciſ.* 79. per totam, & apud Seraph. *deciſ.* 1259. *num.* 3.

Ex quibus non conſtare de attentatis, vtraq; parte informante, cenſuerunt Domini.

DECISIO VIII.

R. P. D. CARRILLO.

Romana Donationis de Mongellinis.

Luna, 14. *Ianuarij* 1636.

Ad diſput. 4. *quaſ.* 10.

ARGVMENTVM.

Donatio facta ob ingreſſum Religionis, cùm pacto de non reuocando, & cum iuramento, an reuocari poſſit.

SVMMARIVM.

1 *Donatio facta ingreſſum Religionis dicitur donatio cauſa mortis.*
2 *Donatio cum conditione poteſtatiua pendente à mera voluntate donantis, poteſt reuocari.*
3 *Pactum de non reuocando operatur vt donatio cauſa mortis tranſeat in donationem irreuocabilem.*
4 *Intellige, ſi tale pactum ſit appoſitum in ſubſtantialibus donationis; ſecus verò in executiuis.*
5 *Neque locum habet quotieſcunque contractus ſeu donatio irreuocabilitatem non patitur; vt in caſu deciſionis.*
6 *Iuramentum in donatione cum pacto de non reuocando, non operatur irreuocabilitatem, quando donatio ex ſui natura eſt ineuocabilis: neque quando donatio eſt fraudulenta. & num.* 7.
8 *Minor non poteſt donare curatori.*
9 *Iuramentum continens turpitudinem & iniquitatem, ſeruari non debet.*
10 *Amplia vt locum habeat in donatione minoris facta Curatori, etiam non confirmato; vel cuilibet alteri adminiſtratori: etiamſi renunciauerint curæ vel adminiſtrationi ante donationem. & num.* 11.
12 *Donatio remuneratoria ad hoc vt ſuſtineatur inter perſonas probibitas, merita debent probari concludenter, & non tantùm per aſſertionem donantis.*
13 *Concilium Tridentin. ſeſſ.* 25. *cap* 16. *de regul. reprobat donationes, quæ fiunt ante ingreſſum Religionis, cum mentione expreſſa ipſius ingreſſus, ſeu cum conditione, quatenus donans profiteatur.*
Et de ratione num. 14.
15 *Donatio facta ab ingredi volente Religionem, nulla facta mẽtione ingreſſus, cenſetur facta in fraudem Concilij, quando donans paulo poſt factam donationem, Religionem ingreditur.*

DOminicus Mongellinus ingreſſurus Seraphicam Religionem Diui Franciſci de Obſeruantia, ſub die 24. Maij anni 1634. donauit Hieronymo Lucatello Auunculo, & Curatori, ſeu adminiſtratori ſuo, omnia bona præſentia, & futura, ea lege, & pacto quod donatio ita demum ſortiretur effectũ, ſi donator habitum Diui Franciſci, ſeu alterius

alterius Ordinis ſuſciperet,& profeſſionē emitteret, Deinde ſub die 23. Aprilis 1635. ingreſſus iam Religionem Diui Franciſci, intra duos menſes proximos ante profeſſionem, fecit aliam donationem de eiſdem bonis pro duabus tertiis partibus ad fauorem Angelæ, & Virginiæ de Mongellinis ſuarum ſororum, & pro alia tertia parte ad fauorem d. Auunculi,cum nonnullis pactis,& cōditionibus, de quibus in ipſa donatione. Orta autem lite inter partes ſuper validitate harum donationum; & propoſito per me dubio: Quæ donatio eſſet attendenda? Domini pro ſecunda donatione reſponderunt.

Et moti fuerunt; quia facta fuit cum omnibus ſolemnitatibus à Iure requiſitis,& iuxta formam præſcriptam à ſacro Concilio Tridentino *ſeſſione 25. cap.16. de Regul.*& ideo attēdi debet.Sanc.*ſuper Decal.lib.7.cap.5.quæſt.vltim. num.64. & ſeqq.* Guttier. *in cap.quamuis pactum de pact.lib.6. in verb. dum nuptui tradebatur num.2.*

1 Nec obſtat prima donatio: quia cum facta fuerit ob ingreſſum Religionis, dicitur donatio cauſa mortis, cum eius effectus pendeat à profeſſione,quæ dicitur mors ciuilis. Io. Andr. *in cap. ſtatuimus num.21. ad med. de Regul. vbi Hoſt. num.4.* Rota *in Romana de Melchiorijs 16. Martij 1620. & 10.Decembris 1621. coram bo. me. Buratto.* Vnde illa rectè potuit reuocari. *l. mortis cauſa 16. l. qui mortis 30 ff. de donat.cauſ.mort.* Guttier. *de iuram.confirm.cap.12. num. 1.& ſeqq.*

2 Præſertim cum dicta donatio fuerit facta ſub conditione poteſtatiua pendente à mera voluntate donantis, nempe quatenus vellet profiteri, & non aliter: in quo caſu potuit facilius reuocari. Menoch. *conſ. 208. num. 4.* Rota *deciſ. 539. num.7.par.4.recent.*

Nec releuat pactum de non reuocando, appoſitum in prima donatione;

3 quod operatur, vt donatio cauſa mortis tranſeat in donationem irreuocabilem inter viuos. *l. vbi ita donatur. ff. de donat. cauſ. mort.* Quia quicquid ſit, an

4 tale pactum fuerit in dicta donatione appoſitum in ſubſtantialibus, vel in executiuis, ita vt in primo caſu operetur irreuocabilitatem in ſecundò verò non, vt tradunt Guttierez *d. cap. 12. num.5. in med.* Ant. Gomes. 2 *.tom.tit.de donat.*

5 *num. 12.* Dixerunt Domini prædictum pactum non operari irreuocabilitatem, quotieſcunque contractus, ſeu donatio irreuocabilitatem non patitur; prout in caſu noſtro, in quo conſtat, quod ſi daretur irreuocabilitas, eſſet contra mentem donantis volentis donationem remanere reuocabilem, dum Religionem non ingrederetur, nec in ea profeſſionē emitteret: vt benè explicat Barboſ. *in l. quæ dotis 34. num.120. verſ. limita igitur, ff. ſolut. matrimon.* Gabriel. *conſil.96. num. 8. & 9. lib. 2.* Molin. *de Hiſpan. primogen. lib.4. cap.12. num.46. & 53.* vbi ita interpretatur text. *in d. l. vbi ita donatur.* Et in puncto Rota *in Giennen. Cappellaniæ, 23. Martij 1629 coram Eminentiſſimo Pamphilio.*

Nec facit quod dicta donatio fuerit confirmata iuramento: in quo caſu pactum de non reuocando operatur irreuocabilitatem, vt firmat Guttierez *d.cap.12. num.7.* Etenim obiectum tollitur Primo, quia iuramentum cenſetur appoſitum iuxta naturam donatio-

6 nis, quæ cum ſit reuocabilis ex ſupradictis, iuramentum pariter reuocabile cenſeri debet, quia ſequitur naturam actus, cui adhæret, vt benè firmatur *in d. Romana de Melchiorijs coram bon. mem. Buratto.* Secundo, tollitur quia cum donatio fuerit nulla, & fraudulenta

7 ex eo, quod minor non poteſt donare

8 Curatori, iuramentum non potuit confirmare donationem, cum illud tanquam

9 continens turpitudinem ex parte Curatoris recipientis, & iniquitatem ex parte minoris iurantis, ſeruari non debeat. Guttier. *de tutel. 2.p.c.5. n.60. & cap.15. num.23. & præcipuè num. 26. & ſeqq. & de iuram. confirm. par.1. cap.40. num.5. in*

10 *fin* Quæ doctrina procedit etiam in Curatore non confirmato, & in quolibet alio adminiſtratore. Rebuff. *ad conſtit.*

Regn.

Regn.tom.2.tit.de donat. Gloſ. 9. *nu.2. fol.363.* Guttier. *de iuram.confir.d.par.1. cap.40. num.5. verſ. limita, & conſ. 14.*
11 etiamſi Adminiſtrator renunciauerit curæ, vel adminiſtrationi ante donationem, vt prætenditur in hoc caſu: vel alias finita fuerit cura, dum Curator, ſeù adminiſtrator non petit alium Curatorem. *l. ſi autem §. ſi Tutor. ff. de adminiſtr. Tutel.* Guttier. *de Tutel. 2. par. cap. 19. num.15 16. & 18.*

12 Nec ſubſiſtit, quod prædicta donatio fuerit remuneratoria. Quia ad hoc vt donatio remuneratoria ſubſtineatur inter perſonas prohibitas, requiritur, vt merita concludenter probentur, non verò per aſſertionem donantis. Guttier. *de iuram.confirm.par.1.cap.5 num.16.* Rota *coram Seraphino* 181. *num.9. & deciſ.1170.num.5.coram eodem & dec.591. num.10.par.3.recent.*

Præterea dixerunt Domini dictam primam donationem fuiſſe nullam, quia facta fuit contra mentem Sacri Concilii
13 dicto cap. 16. quod comprehendit non ſolum donationes, & renunciationes factas à Nouitiis intrà duos menſes proximos ante profeſſionem, ſed etiam illas, quæ fiunt ante ingreſſum Religionis cum narratiua, & mentione expreſsa ipſius ingreſsus, ſeù cum conditione quatenus donans profiteatur; ex communi ſententia, de quâ latiſſime Sanc. licet ipſe eam non ſequatur, *d. lib. 7. cap.5.nu.3.* Nauarr. *conſ.7. & 8. in princ. tit.de Regul.lib.3.* Pariſ. *de reſignat.lib.3. quæſt.13.nu 9.* Azor. *inſtit. moral.lib.13. cap.9.q 2.* Molin. *de iuſt. & iur. 1.tom. diſp.49.col.7.* Emman. Rodr. *quæſt.regul. tom.2.quæſt.47.art.8.* Menoch. *cõſ.388. num.7.vol.4.* Spin *de teſtam.gloſ.1 .prin. num. 50.* Ceuall. *com.opin. quæſt. 11.5.* Campanil. *de Regul. rubric. 12.cap. 3.* Fr. Hieron. à Sorb. *in tract. de Priu.fratr. Minor. in verb. Nouitius. ſub tit. de diſp.bon. ipſ. nouit.* Et ſic cenſuit Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Interpretum, vt refert Pariſ. vbi ſupra. Et
14 ratio eſt, quia ſicut Concilium reprobauit donationes factas tempore Nouitiatus, niſi intrà duos Menſes proximos ante profeſſionem, ex eo, quod donatis bonis non remanebat Nouitijs libertas egrediendi, propter timorem non recuperandi bona donata; ita etiam eadem ratione cenſetur Concilium reprobaſse donationes factas ante ingreſsum Religionis, intuitu tamen ipſius ingreſſus; cum per illas auferatur ingredi volentibus libera facultas ingrediendi: nam cum ſe videant ſpoliatos bonis donatis, cogi videntur ad ingrediendum ipſam Religionem, vt ponderat Sanc. *d. cap. 3. num. 3.* Et Doctores contrarium tenentes, & adducentes etiam pro ſe declarationes Sacræ Congregationis, intelligi debent, quando facta eſt donatio ſimpliciter ſine mentione ingreſſus, nec intuitu ingrediendi Religionem; vt diſtinguit Campanil *vbi ſupra d.rubr.12.cap.3 num.17.*

15 Quæ eo faciliùs in propoſito caſu procedere videntur, cum paulo poſt factam donationem dictus Dominicus ingreſsus fuerit Religionem: quo caſu cenſeri factam in fraudem Concilij, etiam non facta mentione ingreſsus, tenent Guttier *in d. cap. quamuis pactum num.5.* & Emman. Rodrig. *quæſt. regul.tom.2.quæſt.47.art.8.* quem refert Sanc. *d.cap.5.num.2.*

Et ita deciſum vtraque Parte informante.

DECISIO IX.

R. P. D. Merlino.

Vlixbonen̄ Iuris conferendi habitum.

Lunæ 23. Iunij 1636.

Ad diſput.4. quæſ. 10.

ARGVMENTVM.

Receptio & collatio habitus Tertiariorum, ad quos ſpectet. Ordines

Ter-

Tertiariorum ſæcularium, & Regularium, quo tempore inſtituti, & approbati. Habitus Tertiariorum ſæcularium an ſemper collatus à Fratribus Minoribus.

SVMMARIVM.

1 *Receptio & collatio habitus, de iure communi ſpectat ad eos, qui connexionem, & ſuperioritatem, ſeu prælationem habent cum recipiendis. & nu. 7.*

2 *Tertiarij ſæculares non ſunt verè Religioſi, nec emittunt vota ſolemnia: ſed ſubſunt eorum Ordinarijs & Præſidibus laicis, dum collegialiter non viuunt. & num. 3.*

4 *Ordo S. Franciſci non habet iuriſdictionem in eos qui ſunt merè laici.*

5 *Tertiarij ſæculares à Diuo Franciſco deſcendunt.*

6 *Tertiarij ſæculares diriguntur in viam ſalutis à Fratribus Minoribus.*

8 *In Hiſpanijs Fratres Minores habent prælationem & ſuperioritatem ſuper Tertiarijs Regularibus.*

9 *Ordo Tertiariorum ſæcularium inſtitutus fuit à S. Franciſco: & approbatus à Nicolao Quarto. & num. 10.*

11 *Ordo Tertiariorum Regularium inſtitutus fuit, & approbatus multo tempore poſt S. Franciſci obitum.*

12 *Actus refertur ad principalem & mandantem, non autem ad executorem.*

13 *Fratres Minores ſemper habitum contulerunt Tertiarijs ſæcularibus, vſque de tempore D. Franciſci. & nu. 14. & 18.*

15 *Conſilia & hortamenta Papæ ſolent aliquando vim præcepti obtinere.*

16 *Fratres Minores poſſunt corrigere & viſitare Tertiarios ſæculares, illoſque etiam priuare habitu.*

17 *Collatio ad eum ſpectat, ad quem ſpectat priuatio.*

19 *Dominicani, Carmelitæ, Auguſtiniani, & Fratres Minimi, poſſunt ad inſtar Fratrum Minorum conferre habitum Tertiarijs ſæcularibus.*

20 *Priuilegiatus contra æquè priuilegiatum non gaudet priuilegio.*

21 *Priuilegiorum communicatio intelligitur ſine præiudicio illius, cuius priuilegia communicantur.*

22 *Tertiarij ſæculares in multis differunt à Tertiarijs Regularibus.*

23 *Pius V. ſuſtulit quamcunque ſuperioritatem, quã prætendere poſſent Tertiarij Regulares cum Tertiarijs ſæcularibus.*

24 *Tertiarij Regulares quomodo ſubſint Generali Minorum.*

CVm diſceptaretur inter Fratres Minores de Obſeruantia, & Fratres Tertiarios Regulares S. Franciſci, Cui nam iſtorum Ordini competeret Ius, & facultas recipiendi ſæculares ad habitum Tertij Ordinis de Pœnitentia, ſiue dictum habitum ſæcularibus conferendi; fuit per ſententiam Rotalem pronunciatum pro Fratribus Minoribus de Obſeruantia. Quam ſententiam hodie coram me confirmandam eſſe cenſuerunt Domini.

Quia Iuſtitia illius fulcitur, & principijs Iuris communis, & conſuetudine, & Conſtitutionibus Pontificijs, & demum communicatione priuilegiorum.

1 Principijs Iuris communis: ſi enim receptio, & collatio habitus ſpectat ad eos, qui connexionem, & ſuperioritatem, ſeu prælationem habent cum recipiendis, *cap. fin. de Reg. Iur. in 6.* Lap. *alleg. 31. nu. 1.* Felin. *in cap. quoniam, n. 1. de Simon.* Sanchez *ſuper decal. lib. 5 c. 4. num. 62. verſ. idem conſtat*. & fuit dictum *in Toletana habitus 6. April. 16 6. coram R. P. D. meo Pirouano*, verè hæc receptio debet ſpectare ad Fratres Minores: quia licet ipſi non habeant propriam, & coactiuam Iuriſdictionem in

2 Tertiarios Sæculares; iſti enim non ſunt verè Religioſi, nec emittunt vota ſolemnia, ſecundum *gloſ. in cap. cum ea, in verb. tertium, de ſent. excom.* *Diu. Thom. in 2. 2. quæſt. 187. artic. 4. ad tertium*, Calderin. *conſ. 7. de for. compet.* Nauarr. *conſ. 35. num. 1. & conſ. 54. de Regul. lib. 3.* Eugen. *conſ. 26. num. 15. lib. 1.* Laur. Port. *de dub. reg. verb. Tertiarij, nu. 4.* ſed ſub-

3 ſunt

ſunt eorum Ordinariis , & Præſidibus Laicis, dum Collegialiter non viuunt, vt per Mirand. *in Manual. Prælat. Reg. quæſt. 36. concl. 2. verſ. tantum ergo*, Roderic. *quæſt. Regul. tom. 3. quæſt. 72. art. 1. in prima concl.* Caſarub. *in Compend. Priuil. Mendicant. verb. Tertiarij, fol.* 524.
4 & repugnat puritati Ordinis S. Franciſci habere Iuriſdictionem in eos, qui ſunt meri Laici, vt monuerunt Roder. *quæſt. Regul. tom. 3. quæſt. 72. art. 1. verſ. vnde ſuper tales*. Mirand. *in Manual. Prælat. Regul. d. quæſt. 36. art. 6. concluſ. 2.*

Attamen iidem Tertiarii Sæculares habent aliquam dependentiam, & ſubiectionem erga Fratres Minores, atque ſub eorum protectione, & ſpirituali
5 Regimine viuunt, cum ab eodem fonte, nempè à Diuo Franciſco, omnes deſcendant, vt dixit Vitalin. *in Clem. cum ex eo, nu. 11. verſ. & ſic de ratio. de ſent. excomm.* & alii Canoniſtæ ibidem communiter, Mirand. *in expoſitione Regul. Tertiariorum, cap. 7.* & *in Manual. Regul. quæſt. 36. concl. 2.* Laur. Portel. *de dub. Regul. verb. Tertiarij, num. 6.* Et quamuis iſtorum cœtus non ſit Religio, eſt tamen Ordo, & quidam modus benè viuendi; & eoſdem Tertiarios Sæculares in viam Salutis dirigunt Fratres
6 Minores, imbuendo ſpiritualibus monitis, excipiendo eorum confeſſiones, frequentiùs conferendo illis, quam aliis fidelibus, Sacramentum auguſtiſſimæ Euchariſtiæ, communicando Indulgentias, & peccatorum remiſſiones, aliaſque ſalutares, prærogatiuas, & illos tractando tamquam eorum pietatis, & diſciplinæ Alumnos, vt tradunt Mirand. *d. quæſt. 36. concl. 2. §. tantum ergo habemus*, Roder. *d. quæſt. 72. §. vnde ſuper tales*, qui etiam infert ex his reſultare quandam mutuam obligationem. Vnde ſi mutua eſt obligatio, cõſequenter etiam datur connexio, ſuperioritas, & ſubiectio, ex quibus reſultat Ius, & facultas recipiendi, & conferendi habi-
7 tum in quocumque Ordine, ac Piorum, ſeù Religioſorum cœtu, ex trad. per Sanchez *ſuper Decal. lib. 4. cap. 16. nu. 52. & lib. 5. cap. 4. num. 71. verſ. tandem.*

Immò ſi in partibus Hiſpaniarum, & ſignanter in Luſitania, Fratres Minores
8 habent prælationem, & ſuperioritatem ſuper Tertiarijs Regularibus, qui viſitantur, puniuntur, & reguntur à Generali Minorum, vt teſtantur Mirand. *in Manual. Prælat. Reg. quæſt. 36. art. 6. in prima concluſ. in fin. verſ. quare quicquid ſit.* Roder. *quæſt. Regul. tom. 3. quæſt. 72. art. 1. in tertia concluſ. §. quæ conſtitutio*; abſurdum videtur, vt ipſi Tertiarii Regulares poſſint impedire Fratres Minores eorum Superiores, ne habitum cõferant Tertiariis Sæcularibus, & cum illis velint concurrere, iuxta Eſaiæ *dictum capitulo* 10. Numquid gloriabitur ſecuris contra eum, qui ſecat in ea? aut exaltabitur ſera contra illum, qui trahit eam? vt *in cap. inferior, 21. diſt.* & faciunt trad. *in cap. denique, cap. nunc autem, d. diſt. 21.* & per Abb. *in cap. cum inferior, num. 9. de maioritate, & obedientia*. Et decorum videtur, & multum conſentaneum, vt Tertiarij Sæculares recipiant habitum à Capite, prout eſt Generalis Minorum, & ab ipſis Minoribus potiùs, quam à Tertiariis Regularibus, qui ſunt quaſi membra ipſius Ordinis Minorum, iuxta concluſiones ſuperiùs allegatas.

Conſuetudo verò multò magis fauet Minoribus, & hæc euidenter probatur. Nam Seraphicus Pater S. Franciſcus poſtquàm inſtituerat ſuum Ordinem Fratrum Minorum, inſtituit etiam Ordinem, ſiue iſtum modum benè viuendi de Pœnitentia, cuius Profeſſores communiter appellantur Tertiarii: &
9 hæc inſtitutio facta fuit de anno 1221. vt teſtatur Diu. Antonin. *in Hiſt. tit. 24. §. 3.* & alii paſſim. Et licet non reperiatur Regula præſcripta à S. Franciſco circa Tertiarios, tamẽ omnes Chronologi admittunt S. Franciſcum inſtitutorem præſcripſiſſe etiam Regulas, & monita, quæ deinde in certam methodum redegit, ap-
10 probando hunc cœtum Tertiariorũ Sæcularium, Nicolaus Papa Quartus, qui fuit Minorita, vt apparet ex Bulla promul-

mulgata de anno 1289. 16. Kalend. Septembris: & de hoc tempore nondum erat inſtitutus Ordo Tertiariorum Regularium, qui ſolum inſtitutus fuit, & approbatus à Iulio Secundo, & à Leone Decimo anno 1521. Vnde longiſſimo hoc tercentorum annorum ſpatio Tertiarii ſęculares non potuerunt recipi ad habitum à Tertiariis Regularibus, qui non extabant, ſed recipiebantur à Minoribus, prout receptus fuit à D Frãciſco Bartholomæus Cumanus Aduocatus, vt tradit Diu. Antonin. *in hiſtor. d. tit.* 24. §. 3. qui Cumanus licet deinde receperit, & habitum contulerit aliis Tertiariis ſæcularibus ſuis commilitonibus, hæc tamen receptio referenda
12 eſt D. Franciſco, tamquàm principali, & demandanti; non autem Cumano, qui merus fuit exequutor eiuſdem Sancti Franciſci, *ad l. Item eorum*, §. *decuriones*, *ff quod cuiuſque vniuerſ. nom. l. vnum*, §. 1. *ff. de leg.* 2. *cap. ſuper literis*, *de reſcript* Surdus *deciſ.* 292. *num.* 9. Rota *coram ſanctæ memoriæ Gregor. XV.*
13 *deciſ.* 192. *num.* 9. & ſucceſſiuis temporibus Minores ſemper habitum contulerunt Tertiarijs ſæcularibus; prout vltra teſtes ſuper hoc formiter examinatos, de hac eadem antiquiſſima conſuetudine teſtantur Pater Gonzaga, qui poſtea fuit Epiſcopus Mantuanus *in hiſtor. famil. Franciſc. par. prima*, §. *cum autem*, & Mirand. *in manual. Prælat. reg. quæſt.* 6. *artic.* 7. & benè etiam deducitur ex ſtatutis editis, vſque de anno 1251. in Comitijs Generalibus Minorum habitis Barchinonæ ſuper qualitate habitus deferendi Tertiariis ſæcularibus, & ſuper conditione, & moribus recipiendorum ad dictum habitum: ſignum quod inconcuſſa penes eos erat facultas, & ius conferendi habitum, ſuper quo ſtatuebant, iuxta tradita per Capic. *deciſ.* 27. *num.* 30. Alba. *conſ.* 64. *num.* 9. & 10. Maſcard. *de probationib. concluſ.* 946. *num.* 23. Vnde dum Minores ſpatio 300. annorum contulerunt habitum, ſi poſtea ſuperuenit Religio Tertiariorum Regularium, nequaquam dicendum eſt ipſos inferre potuiſſe præiudicium Minoribus, quin iidem continuarent in hac receptione, & collatione habitus: nec vſque adhuc Tertiarii Regulares Bullam aliquam, ſeu conſuetudinem legitimam deduxerunt contra Patres Minores.

Nec dicatur, quod ſi Tertiarii Regulares non contuleretur habitum, nec receperunt, eo quia non extarent, non tamen inde ſequi quod Fratres Minores receperint, & habitum contulerint, cum hæc receptio, & habitus collatio peragi potuerit ab ipſiſmet Tertiarijs ſæcularibus; prout videmus in Confraternitatibus, in quibus antiquiores Confratres recipiunt Iuniores, & ad eorum cœtum admittunt, attentis præſertim verbis Bullæ Nicolai Quarti, quibus receptio indefinitè demandatur Miniſtris ad receptionem deputatis.

Quoniam ſat eſt Fratres Minores habere liberas ædes reſpectu Tertiariorum Regularium: & ſolum hoc ius poſſet competere ipſis Tertiariis ſæcularibus, qui non ſunt in lite, nec contradicunt Minoribus, ſed potius illorum cauſam fouent, ac tuentur.

At verè apparet receptionem Tertiariorum ſæcularium ab eorum exordio exercitam fuiſſe ab ipſis Minoribus, nempè à Sancto Franciſco, miniſterio
14 etiam Bartholomæi Cumani, & deinde proſequutam fuiſſe à ſucceſſiuis Superioribus Minoritarum: & Nicolaus IV. in eadem Bulla edita de anno 1289. *in cap.* 16. *Quia hic Ordo Tertiariorum ſæcularium inſtitutionem à Sancto Franciſco ſuſcepit, conſuluit, vt Viſitatores, & Reformatores de Fratrum Minorum Ordine aſſumerentur*: quod conſilium idem Nicolaus Quartus redegit poſtea in pręceptum in Bulla promulgata anno ſequenti ſexto idus Auguſti ibi, *Quoniam cupimus vehementer huiuſmodi noſtrum ſalubre conſilium adimpleri, &c. Impedientes quo minus adimpleant, quod ab huiuſmodi impedimento deſiſtant per*

locorum Ordinarios compeſci volumus, & mandamus: & ſic Papa non ſtetit in ſimplicibus terminis Conſilij, ſed ad
15 præceptum tranſiuit: quamuis etiam conſilia, & hortamenta Papæ vim ſoleant aliquando obtinere præcepti, vt monuit gloſ. & Archid. *in c. reuertimini, in verb. hortor. 16. quæſt. 1.* & *in Clement. 1. in verb. exortamur, de teſtibus*, cum aliis deductis per Tiraquell. *de pœnis temper. cauſ. 35. num. 4. & ſequentib.* nec eſt credibile Nicolaum Papam monuiſſe, ac præcepiſſe, vt aſſumerentur Viſitatores, & Reformatores ex Minoribus, & poſtea alterius cœtus eſſent receptores, ac collatores habitus.

Pontificiæ etiam Conſtitutiones vigent pro Minoribus circa hanc receptionem: quoniam ſi ipſi Minores ex Bulla Sixti Quarti, *quæ eſt in compend. Bullar. Ordin. Sancti Franciſci fol. 92. conceſſ. 201.* & eſt relata per Mirand. *in manual. Prælat. reg. quæſt. 36. artic. 6.* & trad. etiam Laurent. Portell. *de dub.*
16 *Regul. verb. Tertiarij num.* 10. poſſunt corrigere, punire, & viſitare Tertiarios ſæculares, ſique exceſſus aliquis expoſtulet, etiam priuare habitu; ergo ad
17 quem ſpectat priuatio habitus, ad eumdem debet ſpectare collatio eiuſdem habitus, atque receptio, argumento *l. ſolet, ff. de offic. proconſ. l. eius eſt, & l. nihil tam naturale*, vbi Cagnol. *nu. 4. ff. de reg. iur. cap. prudentia, §. cæterum, de offic. delegat.* & benè tradit Stephan. Federic. *de interpret. iur. par. 1. num. 73.*
18 quæ habitus collatio clarius etiam per eundem Sixtum Quartum demandata fuit Fratribus Minoribus in Bulla edita de anno 1471. quæ eſt in collectione Bullarum Ordin. Sancti Franciſci compilata per Roder. *fol.* 144. & relata per eumdem Roder. *quæſt. Reg. tom. 3. quæſt. 72. artic. 1. verſ. 2. concluſio ibi ſimiliter ſtatuit, quod prædicti Prælati Ordinis Minorum poſſint recipere volentes aggregari huiuſmodi Tertio Ordini, ac etiam poſſint eiſdem Tertiarijs deputare Viſitatorem, ſeu Confeſſorem prædicti Ord. Minorum de Obſeruantia:* quæ verba videntur omnem tollere controuerſiam.

Dum verò Mirand. *d. quæſt. 36. art. 7.* aſſeruit quod Fratres Minores non habent Bullam, ſeu Breue aliquod expreſſum ſuper iure conferendi habitum Tertiarijs ſæcularibus, ſed ſolum antiquiſſimam vſque ab Ordinis Minorum exordio introductam conſuetudinem; ad primam dumtaxat, non autem ad ſecundam hanc Bullam Sixti Quarti reſpexiſſe videtur.

Demum ex abundanti aliqui ex Dominis addebant, ſuffragari Minoribus etiam communicationem Priuilegio-
19 rum: quia certum eſt Fratres Sancti Dominici, Carmelitas, Auguſtinianos, & Fratres Sancti Franciſci de Paula ad inſtar Fratrum Minorum poſſe recipere, & conferre habitum Tertiarijs ſæcularibus, prout cautum eſt ex Bullis Eugenij IV. Martini V. & Iulij Secundi, relatis per Roder. *quæſt. Regul. tom. 3. quæſt. 72. artic. 3. per totum*; in quibus Bullis etiam inſeruntur facultates ipſorum Patrum Minoritarum. Porrò Sixtus IV. Alexander VI. Leo X. & Clemens VII. communicarunt Fratribus Minoribus quaſcumque prærogatiuas, & facultates conceſſas Dominicanis, Carmelitis, & aliis Mendicantibus, quas communicationes refert Mirand. *in manual. Prælat.* Regular. *quæſt* 46. *artic.* 1. Vnde iiſdem Minoribus fauet facultas admittendi, & recipiendi ad habitum Tertiarios ſæculares, quemadmodum & competit Dominicanis, atque aliis Mendicantibus: ratione cuius communicationis reſpondit etiam Sacra Congregatio Eminentiſſimorum Dominorum Cardinalium Sacri Concilii Tridentini Interpretum, Superioribus Regularibus licere recipere, ac habitum Tertiariorum conferre: quod decretum per extenſum habetur apud Ioan. Anton. Nouar. *in ſumma. Bull. tit. de Tert. num. 4. §. Superior. Regular.*

Nec

Nec officit, ſi diceretur Tertiarios, etiam Regulares, habere hanc communicationem priuilegiorum, & ideo ſaltem cumulatiuè ipſos Tertiarios Regulares poſſe recipere ſæculares ad habitum &c. Quoniam vltra quod non exhibetur priuilegium communicationis ipſorum Tertiariorum Regularium, ſi produceretur, illud non poſſet retorqueri,
20 & opponi contra Fratres Minores, cum Regulariter priuilegiatus contra æquè priuilegiatum non gaudeat priuilegio. *l. ſed milites, ff. de adminiſtrat. Tutor. l. aſſiduis, C. qui pot. in pign. hab.* Surd. *de alim tit. 8. priuil. 18. num. 5. & priuil. 61 num. 11.* Rota *coram ſan. mem. Greg. XV. deciſ. 473. num. 13.* & cum Tertiarij Regulares ſint poſteriores inſtituto, & origine, non poſſunt priuare, ac ſpoliare Minores eorum iure & poſſeſſione per 300. annos exercita ante ortum ipſorum Tertiariorum Regularium: dumq; vt in principio dictum fuit, iſti Tertiarij Regulares in Luſitania, & in alijs Prouincijs Hiſpaniarum ſubſunt Minoribus, communicatio non poteſt ſuffragari illis con-
21 tra Minores, à quibus habent dependentiam & à quibus quodammodo hoc priuilegium in eos deriuatur, vt in his terminis communicationes priuilegiorum benè explicant Cordub. *in annot. ad comp. priuil. Fratr. Minor. verb. communicatio in fine*. Mirand. *in manual. Prælat. reg. q. 46. art. 9. verſ. aduertit.* Cocher. *de iuriſd. exempt. par. 1. quæſt. 17.*
22 *nu. 19. & 20.* ſicq; communicatio priuilegiorum debet intelligi ſine præiudicio illius, cuius priuilegia communicantur, iuxta trad. per Rot. *deciſ. 55. par. 2. diuerſ. & deciſ. 214. num. 5. par. 2. recentior.* itaut Tertiarij Regulares; non valeant falcem immittere in meſſem Minorum: & quemadmodum Fratres Minores vigore communicationis non poſſunt conferre habitum Tertiariorum Sancti Dominici, nec Ordinis Carmelitani, ita viciſſim, nec Tertiarij Regulares debent conferre habitum Tertiarijs Minorum, cum hoc ius, & facultatem ipſi Minores habuerint in ortu Tertiariorum ſæcularium; & Sanctus Franciſcus ab initio hunc habitum contulerit, & ſucceſſores continuauerint in receptione, & collatione habitus.

Nec obſtat, quod ex Tertiariis Regularibus, & ſæcularibus conſletur vnum corpus, & propterea indecorum ſit, vt Tertiarij ſæculares recipiantur ab extraneis, quales ſunt Minores, & ab hoc iure recipiendi excludantur Tertiarij Regulares, qui ſunt de eodem corpore cum Tertiarijs ſæcularibus. Quoniam negatur aſſumptum, quòd Tertiarij Regulares ſint de eodem corpore cum Tertiarijs ſæcularibus: toto enim diſtant Cælo: origine, ſcilicet, quia Sanctus Franciſcus inſtituit Tertiarios ſæculares de anno 1221. Regulares verò inſtituti fuerunt à Leone Decimo de anno 1521. Tertiarij Regulares emittunt vota ſolemnia Religionis: ſæculares verò non emittunt vota ſolemnia. Tertiarij Regulares habent particularem habitum, degunt in Clauſtris, mancipantur multis præceptis, & legibus, quibus etiam obligantur ſub culpa lethali; E contrà verò Tertiarij ſæculares verſantur in foro, pugnant in Caſtris, publiciſque incumbunt negocijs: & licet aliquibus legibus, ſeu monitis ſe ligauerint, non tamen obligantur ad aliquam culpam mortalem, vt in verbis dixit Nicolaus Papa Quartus in Bulla eorum approbationis *cap.* 20. Et quamcumque ſuperioritatem, ac dependentiam, quam
23 poſſent Tertiarij Regulares prætendere cum Tertiarijs ſæcularibus, ſuſtuliſſe videtur ſanct. mem. Pius Papa Quintus in eius Bulla ſub datum 5. nonas Iulij anno 1568. impreſſ. apud Roder. inter Bullas Ordinis S. Franciſci fol. 445. vt fuit conſideratum *in ſecunda deciſione R. P. D. mei Pirouani*. Immò ipſos Tertiarios Regulares expreſsè ſubiecit Generali Minorum: quam ſubiectionem, antea etiam præceperant Sixtus VI. & Leo X. vt te-

ſtatur Roder. *quæſt. regul. tom.* 3. *q.* 72. *artic.* 1. *concluſ.* 3. & Laur. Portell. *de dub. Regul. verb. Tertiarÿ in addit. nu.* 3. Et quatenus etiam adeſſet aliqua connexio inter iſtos Tertiarios, & ex his vnum corpus efficeretur, ſemper tamen vrgeret motiuum ſupra conſideratum, quod in Luſitania, & aliis Prouincijs Hiſpaniarum Generalis Minorum eſt Superior Tertiariorum Regularium, cui etiam ſubijciuntur, & parent.

Nec admitti poteſt illa interpretatio, quod eidem Generali Minorum ſubſint, & pareant Tertiarij Regulares, non tamquam Generali Minorum, ſed tamquam
24 Superiori eorumdem Tertiariorum Regularium; ad inſtar Regis Catholici, qui conſideratur tamquam Rex Caſtellæ, & Aragoniæ, ac ſub alijs formalitatibus, iuxta tradita per Gonzal. *ſuper regul.* 8. *gloſ.* 5. §. 7. *num.* 123. & ſic Generalis Minorum conſideretur reduplicatiuè.

Quoniam recipi poſſet iſta interpretatio, ſi eſſent omninò diuerſi, & nulla connexione iungerentur iſti Ordines Minorum, & Tertiariorum Regularium: ſed cum ipſi Tèrtiarij ſint nati ex latere Minorum, eumdem agnoſcant Parentē, & Ducem, nempe Diuum Franciſcum ſimillimaq; veſte, & cingulo vtantur, & in Proceſſionibus, etiam ſub eodem Vexillo nullo diſcrimine, nulloue interiecto medio, poſt Minores incedāt; tamquam membrum, & pars dicti Ordinis Minorum; non congruit exemplum Regis Catholici, quia illius Regna nullam habent inter ſe communionem, niſi reſpectu ipſius Regis, qui inſimul his Regnis imperat, neque Regna ipſa ſunt ſub alternata, nec vnum ab alio pendet.

Et ita ex his, & alijs latè deductis in duabus deciſionibus coram R. P. D. meo Pirouano emanatis, reſolutum fuit, Fratribus Minoribus de Obſeruantia tantum informantibus.

DECISIO X.

R.P.D. PIROVANO.

Ciuitatis Caſtelli Supplementi legitimæ.

Veneris, 30. Aprilis 1632.

Ad diſput. 4. quæſ. 13. & diſp. 28. q. 2.

ARGVMENTVM.

Monialis an habeat facultatem teſtandi: poſſitue eſſe Abbatiſſa ante profeſſionis emiſſionem.

SVMMARIVM.

1 *Legitimus contradictor ad impediendum fideicommiſſarium agentem ad immiſſionem, quis dici non poſſit, etiam quod ſe opponat pro legitima.*

2 *Legitima non priùs debetur, quàm deducto ære alieno.*

3 *Legitima eſt quota bonorum, non autem hæreditatis.*

4 *Filius, aut habens cauſam ab eo, non poteſt agere ad conſecutionem legitimæ, niſi facta prius liquidatione.*

5 *Per mortem vſufructuarÿ, poſſeſſio naturalis remanet conſolidata cum ciuili.*

6 *Clauſula, ſine præiudicio iurium vtriuſque partis, appoſita in poſſeſſione, quid operetur.*

7 *Legitima non debetur ante liquidationem.*

8 *Liquidatione pendente, impediri non poteſt immiſſio fideicommiſſario.*

9 *Monialis profeſſa caret facultate teſtandi.*

10 *Monialis non poteſt eſſe Abbatiſſa, niſi poſt emiſſionem profeſſionis expreſſam.*

11 *Oblatæ non adſtringuntur ad profeſſionem, neque ad clauſuram.*

12 *Fun-*

12 *Fundans intentionem ſuam, debet illius fundamentum probare etiamſi ſit reus in ſua exceptione.*

13 *Exceptio æquiuoca in gradu probationis nihil concludit.*

RESolutum fuit ſtandum eſſe in deciſis, etiam reſpectu legitimæ Bea-
1 tricis. Quia cùm D. Iulius non ſit hæres Angelæ, neque immediatè, neque mediatè ex perſona eiuſdem Beatricis eius filiæ, nec poſſideat, nec titulum habeat, non poteſt dici legitimus contradictor ad impediendum fideicommiſſarium agentem ad immiſſionem, etiam quòd ille ſe opponat pro legitima, & multò minùs pro eius ſupplemento. Bar. *in l. finali num. 21. verſic. Si probat titulum & poſſeſſionem, C. de edict. Diu Adr. tollen.* & ex ſolo titulo legitimæ, quatenus de eo doceretur, non poteſt impedire immiſſionem per fideicommiſſarium petitam; quia legitima non prius
2 debetur, quàm deducto ære alieno. *l. Papinianus, §. 3. ff. de inoffic. teſt.* & cùm
3 ſit quota bonorum, non autem hæreditatis. Dec. *in l. hæres inſtituta num. 5. C. de impub. & alijs ſubſtit.* Franc. *deciſ. 127. in principio.* Maſtrill. *deciſ. 64.* ideò ſemper expectatur liquidatio, vt ſciri poſſit quantum debeatur ab hærede: nec filius
4 aut habens cauſam ab eo poteſt non facta liquidatione agere. Alex. *conſil. 134. num 1. lib. 4.* Picus *in l. quartam nu. 17. ff. ad l. falcid.* Surd. *plenè in conſ. 248. num. 17. & 24.* Maſtrill. *eadem deciſ. 64.* Franc. *deciſ. 127. num. 1.*

Neque obſtat quòd D. Iulius ſit hæres Beatricis, & poſſideat bona hæreditaria Angelæ matris Beatricis, vt ideò dicatur legitimus contradictor ad impediendam immiſſionem, ſecundum terminos allegatæ doctrinæ Bart.

Quia cùm hæc poſſeſſio, quæ allegatur per D. Iulium, poſſit deſumi ex perſona Iulij ſenioris fratris Beatricis, vel ex perſona Clementis filij dicti Iulij, ac demum ex perſona Beatricis, & ipſius D. Iulij.

De poſſeſsione Iulii ſenioris non eſt agendum, quia nunquam fuit hæres Angelæ matris, ſed vſufructuarius, & eo mortuo ceſſauit vſusfructus; & naturalis
5 poſſeſsio cum ciuili remanſit conſolidata. *§ primo inſtit. quib. mod. vſufr. finiatur* Menoch. *conſ. 139. num. 15.* Honded. *conſ. 18. num. 7. lib. 2.*

Similiter neque ratio haberi poteſt de poſſeſsione Clementis filii Iulii, & patrui D. Iulii Iunioris, qui Clemens fuit & ipſe hæres Beatricis pro medietate; quaſi ex ea iuuari poſſit, tanquam habita auctore Prætore per Theſaurarium generalem Cameræ Apoſtolicæ, per *l. iuſtè poſſidet ff. de acquiren. poſſeſſ.* Mohed. *deciſ. 4. de reſtit. ſpoliat.*

Quia vltra reſponſionem datam in deciſione cauſę 23. Ianuarii 1630. quòd ſcilicet poſſeſsio illa emanauerit cũ clauſula præſeruatiua, ſine præiudicio Iurium vtriuſq; partis tàm in poſſeſſorio quàm in petitorio, & per conſequens remanſe
6 rit conditionalis, & operatur vt immiſſus non habeatur pro poſſeſſore ad præiudicium hęredis de ſuo iure probantis. Put. *deciſ. 32. lib. 2.* Surd. *deciſ. 33. n. 10.* Peregr *de fideicommiſſ. art. 47. num. 29. cum alijs in dicta deciſione allegatis*; adhuc poſſeſsio non eſſet releuans quoad legitimam Beatricis, ex quo de tempore habitæ dictæ poſſeſsionis Beatrix viuebat, & in Clementem iura hæreditaria eiuſdem Beatricis tunc non erant translata; nam decretum Theſaurarii emanauit 16. Ianuarii 1601. & de menſe Februarii 1601. Beatrix obiit.

Demum nullum poteſt conſtitui fundamentum in poſſeſsione Beatricis, vel D. Iulii ex perſona illius; quia non probatur quod illa vnquam poſſederit hæreditaria bona Angelæ matris, & quòd magis eſt, ſi reperirentur propria auctoritate occupata, vel apprehenſa per eandem Beatricem, vel D. Iulium, aut alios hæredes; adhuc talis poſſeſsio non releuaret ad conſtituendum legitimum contradictorem, tanquam de poſſeſsione incerta ratione loci, & quotæ, cum an
7 te liquidationem legitima non debeatur. Bart. *in l. 2. num. 4. C. quando & quib.*

quarta pars lib. 10. Alexand. *conſ.* 34. *num.* 1. *lib.* 4. ponens caſum in hærede filio, cui debetur legitima, Iaſ *in l.* 3. §. *incertam num.* 10. *ff. de acquir. poſſeſſ.* Decius *conſ.* 236. *num.* 15. Menoch. *de adipiſc. remed.* 4. *num.* 643. Picus *in. l. in quartam num.* 159. *ff. ad l. falcid.* Craſs. *in* §. *legitima quæſt.* 16. *num.* 4. & plenè comprobant Modern. *de legitimo contrad. quæſt.* 13. *art.* 1. *num.* 9. *&* 10. difficilius poſset ipſe D. Iulius releuari ex propria poſseſſione incerta, cum tam Clemens patruus, quàm ipſe D. Iulius nepos habuerint ex bonis Angelæ loca montium 62. æſtimata ſcut. 6225. Itaut non de integra legitima, ſed de ſupplemento eſset agendum: quo caſu ſemper expectanda erit liquidatio: & interim
8 Immiſſio non poteſt impediri fideicommiſsario, quia neſcitur quanta ſit portio illius, vel tertia, vel quarta, vel milleſima, vt dicit idem Bart. *in dicta l.* 2. *nu.* 4. *verſic. Item ratione quotæ*, & Rota idem ponderauit *in Peruſina fideicommiſſi de Cincijs* 19. *Aprilis* 1630. *coram D. meo Dunozetto.*

Quo verò ad titulum ex teſtamento Beatricis allegatum, circumſcripta poſſeſſione inualida, non etiam ille poteſt allegari ad impediendam immiſsionem per fideicommiſsarium petitam: quia ſemper obſtat defectus liquidationis, & certitudinis quotæ partis legitimæ: & nihilominus non etiam de eo ſufficienter conſtare viſum fuit.

Nam etſi doceatur de Teſtamento Beatricis, in quo de anno 1601. menſis Octobris, ſuos hæredes fecit Clementem ex fratre nepotem pro medietate, & pro altera medietate Iulium, & Alexandrum filios Alexandri Mariæ;

9 Attamen, quia cum eadem Beatrix fuerit Monialis profeſsa, ſemper caruit facultate teſtandi, auth. *ingreſſi C. de Sacroſ. Eccleſ. cap. quia ingredientibus* 19. *quæſt.* 3. *cap.* 2. *de teſtam.* Dec. *in cap. in præſentia* 78. *de probat.* Sanchez *ſuper Decalog. lib.* 7. *cap.* 8. *num.* 2.

Neque dubitarunt Domini, quod eadem Beatrix fuerit Monialis & profeſsa: nam ingreſsa de anno 1540. Monaſterium Omnium Sanctorum nuncupatũ del Sacco Ciuitatis Caſtelli, & adhuc intra annum probationis exiſtens, Alexander illius pater Monialibus ſoluit ad computum dotis, & ſeu elemoſinæ ſcuta ducenta, & poſtmodum Angela eius mater de anno 1555. reſiduum dotis, quod erat ſcut. 500. eiſdem Monialibus numerauit: ad quorum receptionem neque Moniales acceſſiſſent, neque Angela adſtringi potuiſset ante profeſsionem emanatam, ex quo elemoſina erogatur pro ſuſtentatione perpetui oneris ex parte Monaſterii alendi ſororem profeſsam; non autem ad tempus in Clauſtro permanſuram; eidemq. Beatrici Cardinalis Vitellotius frater moriens de anno 1566. reliquit legatum ſcutorum 25. vita durante: pro cuius conſequutione cum diu nomine Monaſterii coram diuerſis iudicibus agitatum fuiſset, tandem de anno 1580. menſe Octobris Moniales omnes profeſsæ, & eadem Beatrix inter eas vti Abbatiſsa tranſegerunt cum hæredibus
10 Cardinalis: quo munere Abbatiſsæ fungi non potuiſset, niſi expreſsam ante profeſsionem emiſset. *cap nullus. cap. indemnitatibus de elect. in* 6. & in *Tridentino* idem ſancitum fuit *de Regular. cap.* 7. *ſeſſ.* 25. & in eum modum per Viſitatorem Apoſtolicum de anno 1571. per conſtitutiones particulares cautum fuit, ipſis Monialibus omnibus congregatis acceptantibus, & obſeruare promittentibus.

Non obſtant literę Epiſcopi Ciuitatis Caſtelli reſponſiuæ literis ſacræ Congregationis, nempè Abbatiſſam Monaſterij del Sacco dixiſſe iam excedere annum trigeſimum, in quo ipſa reperitur Monialis; & quod aliqua ex Monialibus non emiſit profeſſionem; nec Viſitatorem tractaſſe cum illis de profeſſione, ſed de clauſura.

Quia conuincitur reſponſionem fuiſſe artificioſam, ex quo inſtrumenta dotis, & legati, exercitium dignitatis Abbatiſſatus, Conſtitutiones Viſitatoris, & Mo-

Monialium confeſſiones bene determinant fuiſſe, & eſſe Monaſterium profeſſarum, non autem Oblatarum Congregationem; propter formam profeſſionis, & clauſuræ indictam, & obſeruatam,
11 ad quæ Oblatæ nō adſtringuntur. Boer. *deciſ.* 20. *num.* 6. & latiſſimè diſtinguit Mirand. *in manual. Prælat. regular. de ſacris Monial. quæſt.* 1. *art.* 6.

Nec contradicit deciſio bon. mem. Cardin. Lancellotti, 15. Martij 1604. quamuis in ea aſſeratur non conſtare de profeſſione Beatricis. Quia quod tūc non conſtabat, hodie ex prædictis indubitanter probatum apparet.

Demum non obſtat, quod Beatrix deceſſerit extra Clauſtra, & propterea omnia eius iura, & bona ex Conſtitutione Gregorij XIII. in nouo Bullario 43. tranſierint in Cameram Apoſtolicam, cuius eſt ceſſionarius Dominus Iulius.

Quia, etſi probetur Beatricem condidiſſe teſtamentum extra Clauſtra 9. Octobris 1601. & obijſſe prima Februarij 1602. attamen quia verba conſtitutionis prædictæ non auferunt ius ante egreſſum Monaſterijs quæſitum, ſed tantūmodò deferunt Cameræ Apoſtolicæ, quod acquiritur per Religioſum de tempore, quo viuit extra Clauſtra, etiam ex cauſa teſtatæ, vel inteſtatæ ſucceſſionis; non ſufficit D. Iulio, ſi probauerit obitum Beatricis extra Clauſtra, niſi etiam inſimul iuſtificauerit delatum fuiſſe ius legitimæ Cameræ Apoſtolicæ in tempore excluſiuo Monaſte-
12 rij, cum hoc pertineat ad fundamentum eius intentionis, quod tenetur probare etiam ſi ſit reus in ſua exceptione. Bart. *in l. prima, per illum textum, ff. de except.* Corn. *conſ.* 223. *num.* 7. *vol.* 2. Pariſ. *conſ.* 45. *in princ. volum. primo.* Aegid. *deciſ.* 563. Gaill. *lib.* 2. *obſeru.* 13. *num.* 3. Surd. *conſ.* 248. *num.* 3. *lib.* 1. aliàs hæc exceptio iurium Cameræ ſemper erit æquiuoca, quod ſcilicet legitima Beatricis pertineat, vel non pertineat ad iu-
13 ra Cameræ, quæ in gradu probationis nihil ſolet concludere. *cap. in præſentia de probat. l. non hoc, C. vnd. legitim.* Surd. *conſ.* 151. *num.* 47. *volum.* 2.

Et ita.

DECISIO XI.

R. P. D. MERLINO.

Romana Dotis.

Mercurij, 14. *Martij* 1635.

Ad diſputat. 5. quæſt. 4.

ARGVMENTVM.

Dos Moniali quomodo, & in qua quantitate ſit conſtituenda. Declaratur Conſtitutio Pij V. contra Illegitimos.

SVMMARIVM.

1 *Patruus non tenetur dotare fratris filiam in ſubſidium. Contrarium verius, num.* 2. *&* 7.

3 *Frater tenetur alere fratrem naturalem, ac etiam ſpurium.*

Amplia etiam in filijs dicti fratris. num. 4.

5 *Dos ſuccedit loco alimentorum, præſertim in filiabus naturalibus.*

6 *Mulier ſine dote allicitur plerumque turpiſſimo vitæ inſtituto.*

8 *Proauus tàm paternus, quàm maternus tenetur aſſignare dotem pronepti, etiam ſpuriæ.*

Amplia, vt num. 9.

10 *Obligationis vinculum ex perſona ſucceſſoris non immutatur.*

11 *Bona fideicommiſſi diſtrahi poſſunt in ſubſidium, pro conſtituenda dote Moniali, licèt ſpuriæ. & num.* 12.

13 *Amplia, etiamſi fideicommittens id expreſſè prohibuerit.*

14 *Dos conſtituenda filiæ naturali, regulatur iuxta menſuram alimentorum. Intellige vt num.* 15.

16 *Ali-*

16 *Alimenta miſerationis cauſa, præſtanda ſunt ſecundum ſtatus dignitatem & decentiam.*

Quod tamen dependet à Iudicis arbitrio. & num 17.

18 *In alimentis decernendis mos & conſuetudo potiſſimum penſari debet.*

19 *Dos pro Moniali conſtitui ſolet ſecundùm conſuetudinem Monaſterij, & in minori quantitate, quàm pro matrimonio carnali,*

20 *Acconcium & regalia neceſſaria pro ingreſſu Monaſterij, reputantur appendices dotium: cum differentia tamen, vt num. 21.*

22 *Lex xij. tabularum ita caſtitatem coluit, vt omnem pietatem abiecerit.*

23 *Alimentorum nomine omnia ad vitam neceſſaria comprehenduntur.*

24 *Ius Canonicum corrigens Ius Ciuile in præſtatione alimentorum illegitimo, ſeruatur etiam vbi vigent tantùm Leges Ciuiles, & in terris Imperij.*

25 *Ius Ciuile, etiam vbi ſeruari præcipiatur à Statuto, non ſeruatur quando expreſſè reperitur correctum à Iure Canonico.*

26 *Conſtitutio Pij Quinti contra illegitimos non derogauit capitulo, cùm haberet, de eo qui duxit in vx.*

Neque habet locum in bonis merè laicalibus. & num. 28.

27 *Dos filię ſpuriæ debetur tam ex bonis patrimonialibus, quàm ex redditibus Eccleſiaſticis.*

29 *Illegitimi creduntur imitatores paternæ incontinentiæ.*

30 *Illegitimitatis macula penitus abſtergitur per ingreſſum in Religionem.*

31 *In conſtituenda dote illegitimæ, habenda eſt ratio filiorum legitimorum.*

POſt emanatam in hac cauſa reſolutionem, quod ſatis conſtet Margaritam eſſe filiam bon. mem. Io. Baptiſtæ Victorij fratris Domini Marci Antonij; Dubitaui, an per eundem Dominum Marcum Antonium patruum Margaritæ dos debeatur, & ad quam ſummam. Et Domini reſponderunt deberi iuxta quã-titatem, & modum infra exprimendum.

Quamuis enim anceps ſit quæſtio, An patruus teneatur dotare fratris filiam in ſubſidium, dum illa non habeat,
1 quo poſſit dotari: in qua negatiuam ſententiam tuentur Odofr. *in l. 2. C. de lib. alen.* eo quia id nullo iure cautum reperitur: & ſequuti ſunt Imola *in l. 1. num. 17.* Alexand. *num. 20.* Barboſ. *in 4. par. num. 142. ff. ſolut. matrim.* Silua. *conſil. 33. num. 12.* Cardin. Mant. *de tacit. lib. 12. tit. 16. num 35.* Riminal. Iun. *conſil. 642. num. 56. & conſil. 681. num. 28.* Coſta *de remed. ſubſid. remed. 64. num. 2. & remed. 66. num. 4.* Maſtrill. *deciſ. 85. num. 29* Giurb. *ad conſuetud. Meſſan. cap. 3. gloſ. 3. num. 64.*
2 Pro affirmatiua autem, quod patruus teneatur dotare filiam fratris inopem, non deficiente quodam naturalis rationis dictamine, ſcripſerunt Bald. *in l. 1. num. 4. ff. ſolut matrim.* Affl. *deciſ. 371. num. 3.* ſecundum quam opinionem iudicatum fuiſſe in ſupremo Caſtellæ Conuentu teſtatur Molina *de primogen. Hiſpan. lib. 1. cap. 5. nu. 67.* & in hanc videtur inclinaſſe Surd. *de aliment. tit. 1. quæſt. 28. num 7. & 11. in fin.* vbi quod facile eſſet hanc opinionem in puncto
3 iuris ſuſtinere: quia cum frater ne dum teneatur alere fratrem etiam naturalem, imò ſpurium, §. *ſi quis igitur in Auth. quib. mod. nat. efficiuntur ſui.* Surd. *de aliment. tit. 1. quæſt. 15. num. 28.* & firmauit Rota *in Romana alimentorum 21. Iunij 1627. coram Reuerendiſſimo Domino Vrgellen.* ſed etiam filios fratris, qui ſubingrediuntur locum patris in com-
4 modo recipiendi alimenta, ex latè deductis per Surd *de aliment. d. tit. 1. quæſt. 28. per tot.* & *in Romana Alimentorum 3. Iunii 1613. coram bon. mem. Patr. Manzanedo,* hinc ſequi videtur teneri etiam ad dotem præſtandam filiabus: hæc enim
5 ſuccedit in locum alimentorum, præſertim in filijs naturalibus *l. aſſiduis, C. qui potio. in pigno. habeantur:* & comprehenditur omnino ſub lege Pontificia in *cap. cum haberet extra de eo, qui duxit in vxorem quam polluit per adult.* qua ſancitur

citur naturalibus liberis neceſſaria eſſe ſubminiſtranda: & dos quidem maximè neceſſaria exiſtimatur, vtporè ſine qua mulier plerumque turpiſſimo vitæ inſti-
6 tuto ac illecebris allicitur, vt poſt Bald. *in conſil.*456.*nu* 10.*lib.*5.diſertè diſſerit Card. Paleott. olim noſtri ordinis collega, *de noth. & ſpurijs quæſt.* 49. *per tot.* conciliando controuerſias Iuriſconſultorum, & antinomias, & ſequutus fuit Peregrin. *de iure fiſci lib.*3. *tit.* 18. *nu.* 56. Surd. *de aliment. tit.*4. *quæſt.* 23. *num.* 5. *& tit.* 9. *quæſt.* 1. *num.* 14. Et hanc ſen-
7 tentiam, quòd Patruus in ſubſidium teneatur dotare filiam fratris, ſumpto argumēto ab alimentis ad dotem, ſequuta fuit Rota *in Romana Alimentorum* 3. *Iunij* 1613. *coram bo. me. Pat. Manzanedo.*

Nihilominus ex alio capite D. Marcus Antonius ab hoc munere dotandi Margaritam ſe ſubtrahere nullo modo poteſt. Quemadmodum enim Bernar-
8 dino Proauo, ex obligatione iuris incumbebat hoc onus dotem aſſignandi deſcendenti pronepti, etiam ſpuriæ. *arg. legis, dedit dotem, ff. de collat. bonorum.* Ripa *in l.*1.*nu.*74. *&* 81. *ff. ſolut. matrim.* Menoch. *conſ.*331.*nu.*18. Mareſcott. *var. reſol. lib.*2.*cap.*83. *nu.* 39. Coſta *de remed ſubſid. remed.*64. *nu.*1. *& remed.* 65. *nu.*3. cum alijs cumulatis per Giurbam *ad conſuetud. Meſſan. cap.*3. *gloſ.*3. *nu.*22. vbi id firmat tā in auo paterno, quam materno, & cenſuit Rota *apud Cardinalem Seraphin. deciſ.* 58. *num.* 6. *& in recentior. deciſ.* 233. *num.* 1. *par.* 2. tam ſi matrimo-
9 nium in ſæculo contrahere voluerit, quam ſi per ingreſſum Monaſterii ſpiritualiter nubere, Bald. *in l fin. C. de dot. promiſſ.* Felin. *in cap. Eccleſia S. Mariæ nu.*79. *de conſtit.* Boer. *deciſ.* 126. *nu.* 12. Menoch. *præſump.* 189. *num.* 91. *lib.* 4. Sanch. *de matr. lib.*4. *diſput.* 16. *num.* 7. Giurb. *d. cap* 3. *gloſ.* 3. *num.* 24. *& gloſ.* 4. *num.*15. Ita eadem prorſus ratione tenetur D. Marcus Antonius hæres, & ſucceſſor proaui, in quem bona tranſiuerunt hoc onere affecta, nec obligationis
10 vinculum ex ſucceſſoris perſona fuit immutatum. Bald. *in l. fin. C. de dot. promiſſ.* Abb. *conſil.* 115. *ante num.* 1. *lib.* 2. benè Cardinalis Mant. *de tacit. lib.* 12. *tit.* 16. *num.* 26. *& tit.* 18. *num.* 14. Honded. *conſil.* 50. *num.* 17. *&* 18. *lib.* 2. Theſaur. *deciſ.* 211. *num.* 8. & dixit Rota *deciſ.* 224. *num.* 1. *par. ſecunda recent.* & *in Bononien. Alimentorum* 28. *Mart.* 1594. *coram Penia, quæ eſt impreſſa in dec.*746. *par. quarta, & deciſ.* 82. *par. quinta diuerſorum.*

Nec prætextu fideicommiſſi ab hoc neceſſario dotandi munere ſe valet eximere, quia ex diſpoſitione Auth. *res quæ, C. commu. de leg.* bona arctiſsimo
11 cuique ſubiecta fideicommiſſo poſſunt diſtrahi in ſubſidium, ad effectum conſtituendi dotem moniali pro ſpiritualibus nuptijs, vt docuerunt Bart. *in dicta Auth. res quæ num.* 7. Bald. *num.* 13. latè Peregr. *de fideicomm. art.* 42 *num.* 57. Menoch. *præſumptio.* 189. *num.* 89. *&* 90. *lib.*4. Fuſar. *de ſubſtit. quæſt.* 531. *num.* 28. Gratian. *diſcept.* 533. *num.* 22. Sanchez *de matrim. lib* 1. *diſput.* 33. *num.* 29. *& lib.*4. *diſput.* 26. *num.* 7. & fuit deductum in alia deciſione iſtius cauſæ, etiam pro
12 dote ſpuriæ: in quam cauſam rectè itidem fideicommiſſa alienantur. Peregrin. *de fideicommiſſ. dicto art.* 42. *nu.*38. *& conſil.*115. *num.*4. *lib.* 5. Molin. *de Primog. Hiſpan. lib.*4. *cap.* 6. *num.* 14. Giurb. *ad conſuetud. Meſſan. dicto cap.* 3. *gloſ.* 3. *num.*15. quamuis fideicommittens expreſſe id prohibuiſſet, qui non poteſt iuris obligationem bonis ſuis infixam pro bono publico matrimonij contrahendi, & alendi liberos, reiicere, & facere, vt leges non habeant locum in ſua diſpoſitione; prout latè fuit comprobatum in illa Spoletana fideicommiſſi 4. Decembris proximè præteriti coram me, & in his terminis tradunt Bald. *in l. id, quod pauperib. num.* 39. *C. de Epiſcop. & Cleric.* Cardinalis Paleott. *de noth. & ſpur. cap.*47. *num.*6. Theſaur. *deciſ.* 211. *num.*3. Vrſill. *ad Afflict. dec.* 99. *num.*5. Giurb. *dicto cap.*3. *num.* 15. & fuit dictum in præallegata *Bononien. Alimentorum coram Penia.* Vnde tanto magis recipiendum hoc videtur, dum nedum præ-

præſumptum ex diſpoſitione iuris, ſed & expreſſum in verbis habemus in hoc teſtatoris votum, mandantis, vt deſcendentes congrue, & iuxta vires patrimonij dotentur, prout legitur in eius teſtamento, & declarauit Rota *ſuper eodem teſtamento in Romana fideicommiſſi de Victorijs ſecunda* Iunij 1627. *coram me*.

Quo vero ad quantitatem, Domini cum præſuppoſito, quod Margarita in Monaſterio Deiparæ Virginis in Campo Martio, in quo hucvſque degit educanda, velit ſuſceptum virginitatis propoſitum habitu, & ſacro velo firmare, decreuerunt præſtandum eſſe dotem ſolitam dari in illo Monaſterio, cum ſolitis etiam acconcijs, & regalijs, moderatè tamen arbitrio Rotæ, necnon ſcuta tria quolibet menſe ad vitam Margaritæ.

14 Quoniam licet vbi agitur de præſtanda dote naturali filiæ, ad menſuram alimentorum regulari ſoleat, vt conſuluerunt Bald. *conſil.* 457. *nu.* 1. *ad fin. lib.* 5. Abb. *conſil.* 115. *num.* 1. *&* 2. *lib.* 2. Capic. *deciſ.* 181. *num.* 1. Peregrin. *de iure fiſci lib.* 3. *tit.* 18. *num.* 78. Benintend. *deciſ.* 12. *num.* 8. Rota *deciſ.* 249. *num.* 1. *par. ſecunda recentior.* vel etiam vltra alimento-
15 rum modum, ſi dignitas natalium, mulieris conditio, & mos patriæ id expoſcant, ſecundum Decium *conſil.* 211. qui trium millium, & quingentorum aureorum dotem pro ſpuria congruam eſſe reſpondit: quæ quantitas, attento illo tempore, notabilis erat. Aret. *conſil.* 17. *num.* 10 & ita ſentit Cardinalis Paleott. *de noth. & ſpur. cap.* 50. *num.* 20. Surd. *de Aliment. tit. primo, quæſt.* 10. *num.* 19. *&* 20. Peregrin. *de iure fiſci, lib.* 3. *tit.* 18. *num.* 78. *verſic. Vel quatenus*. Alimenta autem, etiam dum præſtantur miſerationis cauſa, ex æquitate canonica, non
16 iuxtà neceſſitatem victus tantum, ſed ſecundum ſtatus dignitatem, & decentiam ſint decernenda, vt cenſuit gloſ. *in l. nepos Proculo, ff. de verb. ſignific.* Molin. *de Primogen. Hiſpan. lib.* 2. *cap.* 15. *num.* 55. Peregrin. *de iure fiſci titul.* 18. *num.* 22. *verſic. Contra tamen.* Theſaur. *deciſ.* 211. *num.* 22. Gratian. *diſceptat.* 112. *nu.* 6. & *cap.* 562. *num.* 35. *&* 613. *nu.* 14. *&* 15 Sanchez *reſponſ. Moral. lib.* 4. *c.* 3. *dub.* 24. *nu.* 2: & fuit dictum *in Romana reſciſſionis contract.* 22. *Aprilis* 1613. *coram Reuerendiſſimo D. meo Decano.*

17 Tamen cum ferè id totum ab æqui iudicis pendeat arbitrio, qui neque rigidam, & ſolam naturæ indigentiam, ſuper qua ex diuerſis facti circumſtantiis inſtetit Rota *apud Cardinalem Caualerium deciſ.* 245. *&* 298. *repetitis inter recentior. deciſ.* 581. *par.* 1. *& deciſ.* 249. *par. ſecunda*: nec etiam lautos, & nimis ſplendidos ſæculi mores reſpicere debet, vt monuerunt Couarruu. *de ſponſal. cap.* 8. *par. ſecunda*, §. 6. *num.* 8. Peregrin. *de iure fiſci lib.* 3. *tit.* 8. *num* 32. *in fin.* Benintend. *deciſ.* 43. *num ſecundo*, Molin. *de primogenit. Hiſpan. lib.* 2. *c.* 15. *num.* 55. Gratian. *diſceptat. forenſ. c.* 112. *num.* 13. *&* 14. *& cap.* 613. *num.* 1. *&* 2. Rota *in deciſ.* 395. *num* 2. *par.* 2. *recentior.* & *in dicta Bononien alimentorum coram Penia*, & *in Romana taxationis dotis* 28. *Maij* 1631. *coram R. P. D meo Dunozetto.* Rationabilis viſa fuit Dominis taxatio iuxtà ſolitum: quia mos, & conſuetudo
18 in hac materia potiſſimum penſari debet, ex ſupra deductis, & late Gratian. *diſceptat. forenſ. cap.* 551. *num.* 8. Et ſignanter in conſtituenda dote pro Monialibus nubentibus Sponſo cæleſti, ſer-
19 uandam eſſe moderatam Monaſterii conſuetudinem, & in minori quantitate, quàm vbi mulieres nubunt terreſti Sponſo, obſeruarunt Anna *ſingul.* 11. Riminal. iun. *conſil.* 85. *nu.* 22. *& conſ.* 466. *num* 2. Vrſill. *ad Afflict. deciſ.* 136. *nu.* 3. Franch. *deciſ.* 44. *num.* 2. Giurb. *ad conſuetud. Meſſan cap.* 3. *gloſ.* 3. *nu.* 25. Franciſcus Antonius Coſta *conſil.* 25. *nu.* 31. Rota *deciſ.* 249. *num.* 5. *par.* 2. *recentior.*

Ex eadem prorſus ratione deſumptum fuit, præſtandum eſſe ſolitum acconcium, & regalia neceſſaria pro ingreſſu in Monaſterium: quæ dotis ap-
20 pendices reputantur. Theſaur. *dec.* 195. *num.* 5 Gratian. *diſceptat forenſ. cap.* 498. *num.* 5. Rota *deciſ.* 556. *num.* 2. *par.* 1. *diuerſ.*

uerſ. & *coram ſan. mem Gregor. XV. deciſ.* 80. *num.* 7. vbi Add. *num.* 11. cum modificatione tamen, & adhibita differen-
21 tia, quæ de iure conſtituitur circa ſolemnitates, nuptiarum pompas, & apparatus inter filias illegitimè natas, atque ipſas filias legitimas, iuxta deducta per Lup. *de illegitimis comment.* 2. §. 1. *num.* 46. Menoch. *conſ.* 162. *num.* 1.

Et demū iiſdem rationum, & æquitatis nixi motiuis Domini arbitrati ſunt præſtanda eſſe ſcuta tria quolibet menſe ad vitam Margaritæ quia cum abrogato, legis Ciuilis ſumptæ ex l. 12. tabu. rigore, quo filiis illegitimis contra naturalem omnium animantium inſtinctum alimenta denegabantur; ſic enim caſtitatem
22 iſtud ius antiquum coluit, vt pietatem omnem abiecerit, teſte Bald. *conſil.* 456. *num.* 10. *lib.* 5. Hodie lege Pontificia *in cap. cum haberet, extra de eo, qui duxit in vxorem,* Iuris diuini, ac naturalis veſtigiis inſiſtente, clementiſſimè quibuſcumque natis proſpectum fuerit, vt neceſſaria vitæ ſubſidia ſuppeditentur; vtique moniali præſtatio huiuſmodi ſingulis menſibus omnino neceſſaria videtur pro veſtitu, & aliis comparandis, quibus tuendi, curandique corporis noſtri gratia vtimur, & quibus pauperes moniales deſtituuntur, nec ex præſtationibus communibus Monaſterii ſuppetunt: & hic reditus tamquam pars dotis, & alimentorum pro monialibus computari ſolet: & quidem omnia,
23 quæ ad vitam conſeruandam neceſſaria ſunt, comprehendi nomine alimentorum, non eſt dubii iuris, *vt in l. legatis, ff. de aliment. & cib. leg. l. verbo victus. ff. de verb. ſignif.* & in his terminis eleganter diſſerit Cardinalis Paleott. *de noth. & ſpur. cap.* 47. *num.* 7.

Nec releuat, quod cum in Vrbe ſit ſeruandum Ius ciuile ex ſtatuto *cap.* 42. *lib. quinto,* ideo deneganda ſint alimenta, & dos Margaritæ, iuxta *diſpoſit. Auth. ex amplexu, C. de inceſt. nupt.* Quoniam canonica æquitas, & Sanctio Cæleſtini III. in *cap. cum haberet,* qua durities Iuris ciuilis emollitur, pietaſque à natura inſita erga liberos imbuitur, ſeruan-
24 da eſt etiā vbi tantum vigent leges Ciuiles, & etiam in terris, & in iuriſdictione Imperii, vt plenè comprobat Cardinalis Paleott. *de noth. & ſpur. cap.* 47. *per totum.* Roland. *conſil.* 85. *num.* 7. *lib.* 3. & *conſil.* 74. *num.* 35. *lib. primo.* Menoch. *præſumption.* 189. *num.* 25. *lib.* 4. Capic. *deciſ.* 54. *num. primo.* Gratian. *diſceptat. forenſ. cap.* 60. *num.* 31. *& cap.* 154. *nu.* 16. Mareſcott. *variar. reſolut. lib. ſecundo cap.* 83. *num.* 33. & fuit dictum *in Romana liquidationis dotis* 15. *Decemb.* 1600. *coram Litta, & in alia Romana dotis* 5. *Aprilis* 1604. *coram eodem,* & *in Romana alimentorum* 3. *Iunij* 1613. *coram bon. mem. Pat. Manzanedo,* & diſpoſitio d. Statuti cap. 42. lib. 5. non habet locum,
25 quando Ius ciuile expreſsè reperitur correctum per Ius canonicum, vt in caſu iſto; tunc enim Ius canonicum, non autem ciuile, quod ſublatum fuit, etiam inter Vrbis incolas ſeruandum eſt: prout diſtinguendo in terminis dicti Statuti declarauit Rota *in Peruſina bonorum* 20. *Aprilis* 1592. *coram Penia.*

Minus obſtat Conſtitutio ſan. mem. Pii Quinti contra filios illegitimos. Quoniam per eam non fuit ſublata con-
26 ſtitutio canonica dicti capituli, *cum haberet,* pietatis, æquitatis, & rationis plena, tribuens filiis quod ſanguinis, quod charitatis, quod naturæ ius poſtulat, hoc eſt alimenta, vt docuerunt Burſatt. *conſil.* 255. *num.* 13. *lib.* 3. Nauarr. *de ſpol. Cleric.* §. 19 *num.* 10. *&* 11. Azor. *inſtitut. moral. par. ſecunda, lib.* 2. *cap.* 4. *in* 7. *quæſt.* Mareſcott. *variar. reſolut. lib.* 2. *cap.* 83. Gratian. *diſceptat. forenſ. cap.* 586. *num.* 28. doctè Surd. *conſ.* 509. *per tot.* & cenſuit Rota *in Bononien. alimentorum* 28. *Martij* 1594. *coram Penia,*
27 quæ eſt etiam impreſſa poſt Giouag. *conſil.* 37. *lib. ſecundo:* vbi quod tàm ex bonis patrimonialibus, quam ex redditibus Eccleſiaſticis Clericorum, aut laicorum debentur dotes filiæ ſpuriæ, non obſtante dicta Conſtitutione ſanctæ mem. Pii Quinti, quæ non derogauit diſpoſitioni. *cap. cum haberet.* Neque Mar-

Margarita hodie agit de ſuccedendo parenti in redditibus Eccleſiaſticis, ſeu bonis ab Eccleſia receptis, quæ tamquam peculium Chriſti, & profecta ab Eccleſia, quæ eſt ſpeculum pudicitiæ, auferenda eſſe ab illegitimus, quos habere ſucceſſores ſcandalum, & noxium videtur ordini Clericali, ſanxit Pius Pontifex: ſed de conſequenda dote à laico ex bonis mere laicalibus, & nullam habentibus mixturam cum Eccleſiaſticis,
28 & in quibus propterea non procedit Bulla ſanctæ mem. Pij Quinti, vt reſpondit. Rota *in deciſ.* 214. *par. ſecunda diuerſ.* & in dicta *Bononien. alimentorum coram Penia.* Ceſſatque etiam in caſu præſenti ſuſpicio incontinentiæ, ex qua illegitimi ſolent eſſe odio legibus, vti excitantes memoriam impudicæ origi-
29 nis, & creduntur imitatores paternæ impuritatis, *ex cap. ſi gens Anglorum* 56. *diſtinct. cap. mulier.* 15. *quæſt.* 1. *cap. litteras cap. cum decorem de filijs Presbyt.* Margarita enim vult in miniſterio templi permanere, caſtaſque cum Agno cœleſti inire nuptias, adeò vt omnem à Parente hauſtam impuritatis notam penitus abſterſerit: & quidem per ingreſ-
30 ſum Monaſterij, & profeſſionem in Religione, macula omnis illegitimitatis aboletur, Auth. *de Monach. in princ.* Marſil. *ſing.* 278 *num.* 9. Cardinalis Paleott. *de noth. & ſpur. cap.* 4: *num quinto* Anch *qq. famil. lib.* 3. *cap.* 36. *num.* 13. *&* 14.

In quam ſententiam, quod Dominus Marcus Antonius teneatur præſtare dotem prædictam, eo etiam facilius Domini tranſiuerunt, quia Dominus Marcus Antonius ſatis opibus affluit, & nullam habet legitimam ſobolem, ita vt præſtatio dotis facienda Margaritæ iuxta ſolitum illius Monaſterij, nullum poſſit afferre detrimentum filiis legitimis,
31 quorum fauorem multum ponderant iura, & Doctores, *vt in l.* 2. *C. de nat. lib.* & animaduertit Rota *in deciſ.* 249. *nu.* 3. *par.* 2 *recent.*

Et ita vtraque parte informante, reſolutum fuit.

DECISIO XII.

R.P.D. MOTMANNO.

Vlixbonen. Ingreſſus.

Veneris 8. *Nouembris* 1630.

Ad diſput al. 5. *quæſit.* 7.

ARGVMENTVM.

De Nouitia ſemel electa & admiſſa pro vno loco determinato vacaturo; an poſſit ad libitum reijci; vel ſaltem recipi pro alio loco poſteriori.

SVMMARIVM.

1 *Moniales, ex Iure Canonico habent facultatem liberam eligendi.*
2 *Nouitia ſemel electa & admiſſa, non poteſt deinde abſque cauſa legitima ad libitum reijci.*
3 *Moniales, tanquam ſubditæ tenentur parere mandatis Vicarij generalis, & aliorum Superiorum.*
4 *Pater reuocare non poteſt quod promiſit filiæ nomine dotis, quamuis matrimonium deinde non ſequatur.*
5 *Amplia in ingreſſu in Religionem.*
6 *Matrimonium ſpirituale eſt fauorabilius coniugio.*
7 *Promiſſio de vno loco vacaturo, v.g. de tertio, eſt apta comprehendere quæ de tempore eiuſdem promiſſionis erant actu vacantia.*

Domini cenſuerunt Abbatiſſam & Conuentum Monaſterii ſanctæ Claræ teneri recipere Innocentiam ad locum, de quo agitur. Quia poſtquam ei maiorem ſuffragiorum partem dederunt pro ingreſſu in tertium locum, Vi-

Vicarius Generalis Ordinis non modo
huiuſmodi electionem confirmauit, ſed
etiam mandauit electam recipi, & ad-
mitti in nouitiam ſtatim atq; tertius lo-
cus vacans exiſteret: quæ electio ſubſi-
1 ſtit, cum Moniales liberam haberent eli-
gendi poteſtatem, tam inſpecto iure Cō-
muni *c. ſciant*, & ibi gloſ. *in verb. ſpe-
ctat.* & Doct. communiter *de elect. in 6.*
quam etiam attenta regulę diſpoſitione,
in qua habetur, quod nouitia obtinens
maiorem partem ſuffragiorum, habeatur
2 pro recepta: ac proinde ſemel electam,
& admiſſam non potuerunt poſtea abſ-
que legitima cauſa ad libitum reiicere,
ſecundum Rotæ intellectum; de quo
*Reuerendiſſimus Dominus meus De-
canus in deciſ. inter impreſſ. 215. num. 15.*
minuſque licuit eis contrauenire de-
creto diffinitorio facto de ordine Com-
miſſarij generalis Religionis, per quod
illis expreſſe mandatum fuit, vt litteras
ſuper dicta electione iam expeditas quo
ad ingreſſum prædictæ Innocentiæ in
3 Monaſterium exequerentur: cui man-
dato ipſæ Moniales, tamquam ſubditæ
tenentur obedire, iuxta tex. *in cap. cum
ad Monaſterium, §. Abbas*; & ibi gloſ.
in verbo in omnibus, de ſtatu Monach.
& faciunt latè tradita per Leſſ. *de iu-
ſtit. & iur. lib. 2. cap. 46. dub. 3. num. 229.
& ſeq.*

Non obſtat quod poſt ſequutam
vacationem tertij loci, Pater dictæ In-
nocentiæ, dum ipſe acquieuit recuſatio-
ni Monialium, petendo ſalaria ſibi tam-
quam medico Monaſterij debita, ac fi-
liæ ex dicta electione acquiſito præiu-
4 dicauerit. Quia ſicut Pater quod nomi-
ne dotis filiæ nupturæ in ſæculo promi-
ſit, quamuis matrimonium deinde non
ſequatur, reuocare non poteſt: *l. ſi ex-
traneus in fine*: & ibi Iaſ. *num. 16. ff. de
condict. cauſ. dot.* Alexand. *in l. ſi cum
doct. num. 7. verſ. quinto nota, ff. ſo-
luto matrimon. l. Pomponius Philadel-
phus*, vbi Bart. *ff. famil. erciſcend.* Ita
ac multo minus facto ipſius patris po-
teſt auferri dos promiſſa, vel tradita fi-
5 liç pro ingreſſu in Religionem, & ſic pro
6 matrimonio ſpirituali, quod eſt fauora-
bilius coniugio, ad tex. *in l. ſunt perſonæ,
ff. de Religioſis, & ſumpt. funer. c. inter
Corporalia* vbi Abbas *num. 31. de tranſ-
lat. Epiſc.* Salic. *in auth. ſed quauis nu. 4.
C. de rei vx. act.* Anchar. *conſ. 108. in fi.*
Socc. *conſ. 222. num. 3. poſt med. lib. 2.*
Gul. Bened. *in repet. cap. Raynutius, verſ.
dotem, quam ei dederat, num. 6. de te-
ſtam.* Euerard. *in loco à matr. carn. ad
ſpir. num. 4.* cum alijs cumulatis per San-
chez *de matr. lib. 4. diſp. 26. num. 7.* Rota
coram bo. me. Greg. XV. deciſ. 6. num. 6.

Minus obſtat quod quatenus Monia-
les teneantur dictam Innocentiam reci-
pere non debeatur ei locus petitus tam-
quam tertius, ex eo quod reſpectu duo-
rum, quæ de tempore electionis erant
vacantia, non poſſit dici talis. Fuit enim
reſponſum, quod electio facta pro tertio
loco, qui exciturus eſſet, debet ſortiri ef-
fectum eo ipſo, quod poſt duo loca tunc
7 vacantia vacauit illius locus: cuius pro-
miſſio quamuis deberet adimpleri in ter
tio tunc vacaturo, tamen apta fuit com-
prehendere, quæ de tempore eiuſdem
promiſſionis erant actu vacantia, ad not.
per Gonzal. *ſuper regul. 8. in proem. §. 5.
num. 66. & in gloſſ. 11. num. 50. & ſeqq.*
quod etiam probauit Rota *coram bo. me.
Card. Caualer. deciſ. 566. num. 1.*

Et ita vna tantum parte, fuit reſolutū.

DECISIO XIII.

R. P. D. MERLINO.

Vlixbonen. Profeſſionis.

10. *Decembris* 1621.

Ad diſput. 6. quæſ. 2.

ARGVMENTVM.

De Profeſſione tacita Regularium, & de tempore ad reclamandum contra expreſſam, poſt notitiam nulli-

tatis ipſius. Multa de Conſtitutionibus Sixti Quinti ſuper Profeſſione Regularium.

SVMMARIVM.

1 *Reſtitutio in integrum non datur ſine læſione.*

2 *Læſio non datur vbi deficit nullitas, vel iniuſtitia.*

2 *Nullitas ex quibus excludatur.*

4 *Reſtitutio in integrum eſt remedium extraordinarium.*

5 *Profeſſi, etiamſi omiſſa ſit perquiſitio & informatio requiſita in Conſtitutionibus Sixti Quinti, ſunt verè Religioſi.*

6 *Omiſſio requiſitorum in Conſtitutionibus Sixti Quinti de profeſſione Regularium, eſt omnino, & ſufficienter probanda.*

7 *Profeſſio tacita ex quibus inducatur. & num. 10. 12. 13.*

8 *Concilium Tridentinum non prohibet Profeſſiones tacitas Regularium.*

9 *Regularis non poteſt, ex Concilio Trid. ſeſſ. 25. & 19. de regular. reclamare poſt quinquennium contra Profeſſionē. Contrarium ſecundum aliquos. numero 11.*

14 *Tempus quinquennij ad reclamandum contra profeſſionem poſt innoteſcentiam nullitatis ipſius, quomodo computetur.*

LATA ſententia à R P.D. meo Pamphilio, in qua fuerat pronunciatum ritè ac validè Fr. Franciſcum profeſſum fuiſſe in Religione S. Franciſci, cum illa tranſitum feciſſet in iudicatum, cauſa coram me introducta, dubitaui an conſtaret de cauſis reſtitutionis in integrum: & Domini vnanimiter reſponderunt negatiuè.

Fundamentum autem, cui nitebantur, illud erat potiſſimum, quoniam reſti-
1 tutio ipſa in integrum non datur ſine læſione. Rot. *deciſ.* 34. *nu.* 1. *par.* 2. *diuerſ.*
2 Card. Seraph. *deciſ.* 635. *num.* 1. & læſio non datur vbi iniuſtitia, vel nullitas deficit. Put. *deciſ.* 16. *de reſtit. ſpoliat.* Card. Seraph. *deciſ.* 1238. *nu.* 4. alios congeſſit R. P.D. meus Vbaldus *in Pacen. Canonicatus ſub die* 17. *Iunij* 1615. *quæ eſt deciſio* 731. *num.* 1. *par.* 2. *in recent.* & conſequenter cum nec iniuſtitia, nec alia nullitas prætenſæ ſententiæ aduerſaretur, non erat locus reſtitutioni in integrum.

Quo enim ad nullitatem, ex reuolutione ipſa proceſſus conſtat de iuriſdictione Iudicis, mandato Procuratoris, citationibus Fr. Franciſci, & alijs, quibus
3 excluditur nullitas, & probatur ipſius validitas, vt per Verall. *deciſ.* 160. *par.* 2. & ſequitur Rot. *dec.* 589. *nu.* 1. *in recē. p.* 1.
4 Et quatenus nullitas extitiſſet, via ordinaria non autem per reſtitutionem in integrum, quod eſt remedium extraordinarium, Fr. Frāciſcus debuiſſet procedere, vt fuit dictum *in eadem Pacen. coram D. meo Vbaldo.*

Iuſtitia autem ſententiæ eiuſdem R.P.D. mei *Pamphilij deciſ. in hac eadem cauſa fact. ſub die* 2. *Iunij* 1617. clarè emergebat.

Neq; enim viſum fuit obſtare, in profeſſione Fr. Franciſci omiſſam fuiſſe accuratam illam, ac diligentem perquiſitionem morum, Natalium, Parentum profitentis, & aliorum, de quibus in Conſtitutionibus fel. record. Sixti V. prima edita 6. Kal. Decembris 1587. altera autem 12. Kal. Nouembris 1588. Quoniam omiſſo quod grauiſſimi Theologi
5 ac Iuriſconſulti crediderunt, Profeſſos ſine illa perquiſitione, ac informatione, quam Pontifex expoſtulat, eſſe vere Religioſos, nec abſque labe apoſtaſiæ poſſe à Religione recedere, niſi aliquo ex ibi expreſſis defectuum ſuerint irretiti, quemadmodum atteſtatur, & latè comprobat Rodric. Luſitan. *quæſt. Canon. regul. tom.* 3. *q.* 54. *art.* 5. & 6.

Putarunt DD. non fuiſſe concludenter probatam omiſſionem dictæ infor-
6 mationis, & inquiſitionis, prout omninò erat probandum, vt præter alios, qui poſſunt allegari in his terminis, firmauit Rot. *deciſ.* 226. *num* 17. *par.* 2. *diuerſ.* Teſtes enim pro Fratre examinati patiuntur plures defectus, nec ſufficienter dictā negati-

negatiuam, ſiue omiſſionem informatio-
num probant, vt benè fuit deductum
dicta deciſione, cum qua Domini tran-
ſierunt.

Vlterius animaduertebant, aduerſus
Fr. Franciſcum vrgere nedum profeſſio-
nem expreſse emanatam de anno 1593.
ſed etiam cum per 15. annos in Religio-
ne cum habitu profeſſorum commora-
tus fuerit, Apoſtolici Oratoris munus
egregie obierit, alioſque actus publice
veram profeſſionem indicantes exer-
7 cuerit inſurgere aliam tacitã profeſsio-
nem, *ad c. 1. de regular. in 6.* Panorm. &
alii *in cap. ex parte de regul.* Nauarr. *in
cap. ſtatuimus eod. tit. num.* 37. Menoch.
de præſump. lib. 6. c. 85. *nu.* 50. *& ſeqq.* Ro-
deric. *d. tom.* 3. *q. Canonic. regular. q.* 12.
artic. 1.

Huic autem tacitę profeſsioni nedum
8 non obſtat Conc. Trid. prout non obſta-
re ex receptiſsima omnium ſententia
tradunt Nauarr. *conſil.* 35. *num.* 2. *lib.* 3.
tit. de regular. Sanchez *de matrim. lib.* 7.
diſput 37. *num.* 2, Roderic. *in alleg q.* 17
art. 1. *verſ. nec hæc tacita*, & Mirand. *in
manual. Prælat. regular. quæſt.* 24. *art.* 12
ſed etiam plurimum fauet, cum *in
ſeſſ.* 25. *cap.* 19. *de regularibus*, expreſſè
9 ſit ſancitum, non poſſe Religioſum poſt
quinquennium contra profeſsionem
10 reclamare: ex lapſu autem nedum quin-
quennij, ſed 15. annorum videtur indu-
cta, vel noua profeſsio tacita, ſecundum
Roder. *d. q* 17. *artic.* 17. *in fin.* vel ratifi-
catio antecedentis profeſsionis expreſ-
ſę, iuxta Sanchez opinionem *in tract. de
matrim. lib.* 7. *diſput.* 37. *num.* 6.

Nec prædictis videtur obſtare con-
ſtitutio illa ſecunda Sixti, dum in verſ.
ſed cum eadem ratio, reuocat, & in-
fringit quaſcunque tacitas profeſsiones,
niſi et in ipſis fuerit adhibita forma in-
quiſitionis, & informationis ab eo Pon-
tifice præſcripta: ob quam conſtitutio-
11 nem, etiam poſt quinquennium poſſe
profeſſum reclamare aduerſus ſuam pro
feſſionem abſque dictis informationibus
emiſſam, & terminum quinquennij à
Concilio præfixum tali caſu non obſta-
re, firmat Roderic. *in toties citata q.* 17
art. 12. *verſ. aduerten.* vbi & à Senatu ita
fuiſſe iudicatum atteſtantur, etiã Sanch.
de matrim. d. diſput. 37. *num.* 34. *in princ.*
& hanc Bullam ad terminos iuris com-
munis redegerit, *vt in §.* 3. *in fin.* & poſt
hanc Clem. VIII. Bullam Fr. Franciſcus
perſeuerauerit in Religione per ſepten-
nium, exercendo actus ad vere profeſſos
12 tantummodo ſpectantes; videtur denuo
tacitam profeſsionem emiſiſſe: & ſubla-
to obſtaculo cõſtitutionis Sixti Quinti,
nihil erat quod huiuſmodi profeſſionem
tacitam impediret, iuxta diſpoſitionem
iuris communis, ad tradita per Caſſad.
deciſ. 8. *nu.* 6. Caputaq. *deciſ.* 214. *nu.* 5.
& ſeqq. lib. 2. & maximè accedẽte quod
idem Fr. Franciſcus non ignorabat hoc
impedimentum reſultans ex omiſsio-
ne diligentiarum in eius profeſſione,
cum petierit pluries ſecundam emittere
profeſsionem, vt in ſummario *ſub num.* 5
Vnde data ſcientia impedimenti, & eo
impedimento ſublato à Clemente VIII.
exercitiſq; poſtea actibus profeſſorum,
& Religionis geſtato habitu, à Fratre
Franciſco inducta fuit ipſa tacita pro-
13 feſſio, ſiue profeſsionis ratificatio; con-
tra quam profeſsionem non potuit re-
clamare, vt bene in propoſito animad-
uertit Sanchez *de matr. lib.* 7. *diſput.* 37.
num. 26. *verſ. quia exiſtente*.

Nec poſt innoteſcentiam nullitatis
profeſſionis requirebatur integrum quin
14 quennium, quia ad hunc effectum: tem-
pus etiam anteactum coniungitur, &
ſufficit aliquod ſpatium temporis poſt
innoteſcentiam reclamandi; vt idem
Sanchez *d. loco* obſeruat. *& num.* 23. &
melius *num.* 34. *verſ. at dubitabis*. Quod
quidem tempus licèt non fuerit quatuor
annorum, vt deponunt teſtes ad inſtan-
tiam Fratris Franciſci examinati, videtur
omnino ſufficiens, intra quod potuerit
conqueri de propria profeſſione.

Et ita deciſum, Informante vna tan-
tum parte.

DECISIO XIV.

R. P. D. GHISLERIO.

Nouarieñ Legitimæ.

Veneris 11. Maij 1629.

Ad diſputat.6.quæſit.3. & ad diſp.8.q.4.

ARGVMENTVM.

Mater, an per tranſitum ad ſecundas nuptias excludatur à Legitima filij in Religione profeſſi.

SVMMARIVM.

1 *Matri debetur Legitima à die profeſſionis filij.*
2 *Regularis profeſſus in Religione capaci bonorum, retinet iura ſanguinis, vt Monaſterium poſſit ex eius perſona ſuccedere.*
Intellige vt num. 3.
4 *Monaſterio capaci ex perſona filiorum profeſſorum acquiritur proprietas debita filijs.*
5 *Ius filij acquirendi proprietatem matri ablatam in pœnam tranſitus ad ſecunda vota, eſt perſonale: nec cedi poteſt, nec tranſit ad hæredes, & num. 6.*
7 *Dictio, ſolus, alios omnes excludit, præter expreſſum.*
8 *Pœna excluſionis a legitima filij impoſita matri ſecundò nubenti, habet locum tantum extantibus filijs.*

PLacuit DD. D.Paulæ deberi legitimam in bonis filiorum profeſſorum in Ven. Religione Congregationis Clericorum Regularium S. Pauli, non obſtante tranſitu ad ſecunda vota poſt emanatam profeſſionem; & ſic confirmare deciſiones coram me factas 15. Decembris 1628. & 24. Aprilis anni currentis. Cũ ſit verior opinio de iure canonico,
1 quòd Matri debeatur legitima à die profeſſionis filij, ex tex. *in c. cum ſimus in fide regul.* & benè probat Hond. *conſ.* 60. *lib.* 2. *per tot.* & tenuit Rot. *in Trident. legitima* 31. *Ianuar.* 1607. *coram bon. me. Ortembergo, & in deciſionibus in hac cauſa factis*; quia filij à die profeſſionis emiſſæ habentur pro mortuis, cum mors ciuilis ad effectum de quo agitur, operetur eoſdem effectus, quos naturalis.
2 Et quamuis filij profeſſi in Religione capaci bonorum retineant iura ſanguinis, & ſucceſſionis, vt ex eorum perſona Monaſterium poſſit capere ſucceſſionẽ, *auth. ingreſſi, C. de Epiſc. & cler.* Molin. *de primog. lib.* 1. *cap.* 13. *num.* 71. Surd.
3 *conſil.* 557. *num.* 14. Id tamen procedit in bonis obueniendis filijs ex ſucceſſione ab alijs proueniente; vel in illis, quæ erant filiorum de tempore profeſſionis: non autem vbi agitur de reuocanda legitima, iam ab ipſis abdicata per mortem ciuilem in hoc naturali æquiparatam; cum impoſſibile ſit, quod Religio per fictionem repræſentet viuam illam perſonam, quæ à lege morte non expectata fingitur mortua in tribuenda legitima Matri de iure debita, eique iam quæſita de tempore dictæ mortis ciuilis filiorum. Aliàs ijdem filij Religioſi cenſerentur mortui, & viui: Mortui, vt mater ſuccederet; Viui, vt ipſi retinerent proprietatem: ſed habentur pro mortuis ad effectum, vt mater illis ſuccedat: ergo etiam pro mortuis debent haberi, vt mater liberè plenam habeat proprietatem. & propterea ſequitur, vt aliquod ius apud ipſos filios non remaneat reſpectu illius legitimæ, cuius intuitu ipſi mortui reputantur, & eis mater non ſolum non debet, ſed nec poteſt proprietatem reſeruare, quia poſt mortem non poſſunt poſſidere, cum mors omnia ſoluat, *vt in auth. de nupt. §. deinceps* & notatur *in l. eius, qui in prouincia, ff ſi cert. pet.* Caſtr. *conſ.* 454. *in princ. lib.* 1. vbi latè.
4 Non obſtat quod Monaſterio capaci ex perſona filiorũ profeſſorum acquiratur proprietas debita filijs, *ex diſpoſitione l. fœmina, C. de ſecund. nup.* quia ſiue conſidere.

ſideretur vt pęna,ſicut verè cenſuerunt DD. eſſe reſpectu ipſius matris tranſeuntis ad ſecunda vota, vt probat tex. *in auth. de nupt. §. ſi vero expectet, & §. ſeq.* Azo. *in ſumma C. de ſecund. nup. num. 68.* Ang *in auth. de non eligen. ſecundo nuben. num. 7.* Rip. *in repet. l. fœminæ, C. eod.* Modern. Forol. *de legit. lib. 4. tit. 2. q. 1. nu. 2.* Sanch. *de matrim. lib. 7. diſp. 87. nu. 3. & ſeqq.* vbi numerat pœnas ſecundo nubentium, & proſequitur in diſputatione: ſiue etiam vt fauor filiorum eſt; Sem-
5 per ius ideo perſonale eſt, Bal. *in auth. ex teſtamento num. 6. & 8. C. de ſecund. nupt. l. fœminæ, C. eod tit.* Alexan. *conſ. 63. num. 2. & 3. lib. 5.* Sanch. *de matrim. lib. 7. diſp. 89. num. 37. vbi latè rationibus, & auctoritatibus comprobat.* Ceual. *comm. opin. q. 611. per tot.* Rim. Iun. *conſ. 305. nu. 105. & ſeqq.* Rot. *dec. 619. num. 1. par. 1. recent.* vt nec cedi poſſint, nec tranſeat
6 ad hæredes, cum illius reſeruatio inducta ſit ſpeciali fauore ipſorummet filiorum, *vt in §. quoniam in auth. de nupt. ibi, quibus videlicet, ſolis, & in d. l. fœminæ §. illud, C. de ſecund. nupt. ibi, quibus ſolis hoc ſeruauimus.* Vnde cum de tempore, quo mater ad ſecundas nuptias tranſiuit, filij eſſent mortui ſaltem ciuiliter per ingreſſũ Religionis, ſequitur quod mater potuerit tranſire ad ſecunda vota abſque eo, quod remaneret priuata proprietate legitimæ; cum verbum illud ſu-
7 pra relatum, *ſolis*, ita præcisè reſtringat fauorem filiorum, vt alios omnes excludat. *l. his ſolis, C. de reuoc. don.* Quare ſi filijs poſt profeſſionem ex perſona propria, actio hæc non competit, & actio ex ſupradictis ſit merè perſonalis; Monaſterium, ſiue vti hæres ex teſtamento, ſiue ex generali ſucceſſione ingreſſorum, ius iſtud proſequi non poterit, vt concludit Bellon. *conſ. 60. nu. 50. & ſeqq.* Ita quod ſiue ſit pœna, ſiue ſit prouiſio legis, quod mater tranſiens ad ſecunda vota amittat proprietatem, vtroq; caſu ceſſat obiectum de ſecundis nuptijs,
8 quia habet locum extantibus filijs, & non ijs mortuis, ex quo hoc ius tanquam perſonale cum ipſa perſona extinguitur, nec vllo modo tranſmittitur ad Monaſterium.

Neque releuant inſtantiæ datæ pro parte Congregationis, vt querela inofficioſi teſtamenti, & aliæ ſucceſſiones poſt profeſſionem contingentes, cum ſint tranſmiſſibiles ad hæredes: quia contrarium, procedit in iure perſonali; vt eſt id, de quo quæritur, quod fuit cum perſona extinctum.

Ex quibus, & alijs deductis in ſupradictis duabus deciſionibus, DD. dixerunt D. Paulæ matri pertinere, & ſpectare iure legitimæ tertiam partem bonorum filiorum, non obſtantibus ex aduerſo deductis, quæ non releuare, vtraq; parte informante, fuit reſolutum.

DECISIO XV.

R. P. D. DVNOZETTO.

Tulleñ Reformationis.

Veneris 30. Martij 1629.

Ad diſput. 6. & 13.

ARGVMENTVM.

Reformatio in aliquo Ordine quando cenſeatur introducta de conſenſu Generalis. Multa de Ordine Præmonſtratenſi.

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumentum publicum facit probationem probatam.*
2 *Capitula generalia habent à Concilio Tridentino omnimodam poteſtatem quoad obſeruantiam Regularum.*
3 *Pontificis narratiuæ ſtandum eſt.*

CVm moderni Abbates, & Conuentus Sanctæ Mariæ Maioris nuncupatæ Oppidi Muſſiponti, Iuſti-

montis, ac Salinæ vallis Meten. & Tullen. Dioc. reſpectiuè Præmonſtraten. Ordinis, Reformationem antiquæ eiuſdem Ordinis auſteritati conformem ſuſcepiſſent, & dubitarent ne huiuſmodi Reformationis negotium deſtitueretur, cum à Capitulorum generalium eiuſdem Ordinis nutu totaliter penderet, & vix ſtare poſſe exiſtimarent, niſi Sedis Apoſtolicæ auctoritate muniretur; à fel. recor. Paulo Quinto Bullam Confirmatoriam huiuſmodi negocii obtinuerunt. Et quia cum poſt profeſſionem dicti Abbates, & Conuentus nonnullas leges, & Conſtitutiones & Ordinationes ad conſeruationem dictæ Reformationis tuliſſent, dubitabant pariter, ne huiuſmodi Conſtitutiones eiuſdem Capituli generalis cenſuris ſubiacerent; eaſdem à ſan. me. Gregorio XV. obtinuerunt confirmari. Sed quia Abbas, & Capitulum generale Premonſtraten. dictas Bullas impugnabant, vti nulliter, & ſubreptitiè obtentas; Dubitaui, An dictæ Bullæ eſſent iuſtificatæ? & Domini vnanimi conſenſu reſponderunt pro illarum iuſtificatione.

Et primo quoad Bullam Pauli Quinti, ea viſa fuit in omnibus iuſtificata. In ea enim primo narrabatur, quod Abbas & Conuentus, Oratores, ante aliquot annos Reformationem antiquæ eiuſdem Ordinis auſteritati Conformem, de conſenſu tunc exiſtentis Abbatis Generalis eiuſdem Ordinis ſuſceperunt. Secundo, quod iam Abbates, & Conuentus pro illius reformationis obſeruantia Statuta, & ordinationes condiderunt. Tertio, quod iidem in ipſa Reformatione illucuſque cum conſenſu, & approbatione moderni Abbatis Generalis dicti Ordinis perſeuerarunt. Quarto & vltimò, quod Reformatio huiuſmodi ſine Sedis Apoſtolicæ auctoritate vix ſtare poſſit, cum à dicto Capituli generalis nutu penderet eam deſtruere. Quæ omnia viſa fuerunt bene iuſtificari.

Nam quoad primum, nempè quod Abbas, & Conuentus Oratores ante aliquot annos hanc Reformationem de conſenſu tunc exiſtentis Abbatis generalis eiuſdem Ordinis amplexi fuerint, illud abundè iuſtificatur ex approbatione Conſtitutionis dictæ Reformationis Communitatis antiqui rigoris, facta de anno 1611. ab Abbate generali tunc temporis, in qua enunciatur tam Inſtitutio dictæ Reformationis, quam etiam conformitas primæuo Ordinis inſtituto, vt ex Inſtrumento publico dato in
1 Summario Communitatis Num. 4. ex quo, cum faciat probationem probatam, *l. cum precibus*, *C. de prob.* Rot. *deciſ.* 60. *num.* 1. *& deciſ.* 590. *num.* 1. *par.* 1. *recent.* bene remanet iuſtificata narratiua, quod Reformatio fuerit introducta de conſenſu Abbatis Generalis; & ſecunda, quod fuerint condita Statuta, & Conſtitutiones.

Quoad tertiam verò narratiuam, etiã ea benè iuſtificatur, quia D. Petrus Groſſetus modernus Abbas Generalis dicti Ordinis de anno 1616. Conſtitutiones dictæ Reformationis examinauit, & approbauit; necnon cenſuit illius profeſſores ad earum obſeruantiam eſſe hortandos, vt in Inſtrumento approbationis, quod datur in eodem Summario Num. 5. ex quo benè remanet iuſtificata dicta tertia narratiua. Rot. *dec.* 17. *nu.* 7 *par.* 2. *recent.*

Quoad quartam & vltimam narratiuam, nempe quod huiuſmodi reformatio abſque Sedis Apoſtolicæ auctoritate ſecurè ſubſtinere non poſſet, non indiget alia Iuſtificatione, cum hoc ſit ſatis notum, ex quo dicta Reformatio totaliter pendebat à nutu Capituli generalis, cui etiam Sacrum Concil. Trident.
2 quoad obſeruantiam Regulæ dedit omnimodam poteſtatem, *cap.* 1. *ſeſſ.* 25. *de regul.*

Quo verò ad Iuſtificationem Bullæ Greg. XV. in qua pariter tria, aut quatuor narrantur, ea viſa fuit clara.

Si quidem in eo primo narratur, quod literæ Pauli Quinti propter nonnulla impedimenta ſuum ſortiri effectum non potuerunt. Secundo, quod diſciplinæ ve-

veteris rigor à Capitulis generalibus antea approbatus, & ſingulis Religioſis, & integris Monaſterijs primùm permiſſus, deinde curæ Abbatis generalis traditus fuerit. Tertio, quod idem Abbas generalis in viſitatione quaſdam Leges, & Ordinationes edidit ſub beneplacito Sedis Apoſtolicæ; quæ Ordinationes per extenſum in dictis literis ſunt inſertæ. Quarto & vltimo narratur votum Congregationis Regularium ſuper dictis Ordinationibus.

Quoad primum, quod dictæ literæ non fuerint exequutioni demandatæ, non indiget alia Iuſtificatione, quia in hoc principalis intentio non conſiſtit, & ſufficit, quod de facto verificetur. Rota *deciſ.* 410. *num.* 4. *par.* 1. *recent.* & hoc inter partes non controuertitur.

Secunda narratiua iuſtificatur, quia de anno 1618. Capitulum generale approbauit eaſdem Conſtitutiones Reformationis, & conceſſit facultatem omnibus Religioſis, & Monaſteriis integris eiuſdem Ordinis amplectendi reformationem, vt conſtat ex Inſtrumento dictæ Conceſſionis in eodem Summario, *num.* 8. ex quo benè iuſtificatur narratiua facta in his literis Gregor. quòd diſciplinæ veteris rigor à Capitulo generali antea fuerit approbatus, & permiſſus.

Tertia narratiua, quod Abbas Generalis ex viſitatione Monaſteriorum Communitatis ediderit quaſdam leges pro regimine, & manutentione Reformationis, probatur etiam ex publico Inſtrumento, quod datur in Summario, *num.* 6. necnon ex quo dictæ Leges, ſeu Conſtitutiones, fuerunt inſertæ in litteris Apoſtolicis: vnde apparet Papam de illis habuiſſe plenam informationem. Soccin. *conſil.* 166. *num.* 27. *verſiculo confirmatur*, *lib.* 2. Alexand. *conſil.* 15. *num.* 2. *lib.* 5.

Vltima denique narratiua de approbatione articulorum, & ordinationum Reformationis facta à Sacra Congregatione, non eget aliqua probatione, cum
3 ſit narratiua ipſius Pontificis, cui aſſertioni eſt ſtandum Rota *deciſ.* 361. *num.* 1 *deciſ.* 612. *num.* 3. *in fin. par.* 2. *recent.* Et ita vtraque.

DECISIO XVI.

Coram Eodem in Eadem.

Luna, 18. *Iunij* 1629.

Ad diſput. 6. *&* 13.

ARGVMENTVM.

Aſſertioni Epiſcopi, licet careat teſtibus, quando ſit adhibenda fides. Gratia quibus in caſibus præſumatur obtenta ab eo, cuius nomine cantat.

SVMMARIVM.

1 *Approbatio & reuiſio Statutorum, præſupponit eorundem præexiſtentiam.*
2 *Informationi Epiſcopi eſt danda fides, etiam ſi careat teſtibus, quando Epiſcopus atteſtatur de actu ſibi extraiudicialiter commiſſo à Congregatione. Intellig: vt num.* 4.
3 *Subſcribens ſe mandato acceptat omnia & ſingula in mandato contenta.*
5 *Facilior eſt reditus ad Ius antiquum.*
6 *Conſenſus quando cenſeatur præſtitus conuentualiter.*
7 *Probatio per ſcripturas in concurſu cum teſtibus, debet præualere dictis teſtium.*
8 *Gratia quando præſumitur obtenta ab eo, cuius nomine cantat. & num.* 9.
10 *Monachus profeſſus in aliquo Monaſterio, poteſt de licentia ſui Superioris ad aliud Monaſterium transferri.*

Litteras Reformationis fæl. record. Pauli Papæ Quinti, & Gregorij XV iuſtificatas eſſe, Domini ſub die 30. Martij preteriti, & hodie repropoſito dubio ſuper eiſdem, vnanimiter reſponderunt per

per rationes ponderatas in pręcedenti deciſione, non obſtantibus vltimo loco deductis pro parte Abbatis, & Capituli non acquieſcentium deciſioni prædictæ.

Non obſtat, quod narratiua ſuſceptę Reformationis de conſenſu Abbatis nõ poſſit iuſtificari ex Inſtrumento confecto de anno 1611. in Summario Communitatis in alia poſitione dato *num.* 4. cum Statuta videantur condita de anno 1616. Quia obiectum ceſſat ex facto, ex quo re vera Statuta emanauerunt de anno 1611, quo tempore Abbas Reformationi conſenſit. De anno verò 1616. illa reuiſa, & approbata fuerunt à Generali:
1 quæ approbatio, & reuiſio præſupponit eorumdem Statutorum præexiſtentiam, cum alias non potuerint approbari nec augeri. *l.nam & ſi, ff. de iniuſt. rupt.teſt. c.ad diſſoluendum, ibi not.de ſponſ. in cap.* 1. *&* 2. *de confirm. vtil. vel inutil. & in c. ex parte de conſt.* Guidop. *deciſ.* 619. *num.* 2. *verſ quia quod non eſt.*

Non obſtat, quod ſcriptura, in qua nititur deciſio, quæ reuidetur pro iuſtificatione primæ narratiuæ, non ſit in forma probanti, tanquam extracta à Notario de illa non rogato. Quia hodie datur originalis Informatio Epiſcopi Virduneñ capta de ordine Congregationis Epiſcoporum, & Regularium, in qua eſt inſerta de verbo ad verbum dicta Scriptura, quæ prætenditur informis: cui originali informationi Epiſcopi fides eſt adhibenda, etiamſi teſtibus careret,
2 cum Epiſcopus atteſtetur de actu extrajudicialiter ſibi commiſſo à Congregatione. Bero. *conſil.* 88. *num.* 21. *lib.* 1. Neuizan. *conſil. vlt. num.* 3. *&* 10. Menoch. *conſil.* 114. *num.* 10. Præſertim quia extracta fuit à Notario ſolito extrahere Inſtrumenta, etiam producta pro Abbate, & Capitulo, itaut illius legalitas cenſeatur à partibus approbata. Cardin. Caualer. *deciſ.* 640. *num.* 10. Quæ informatio Epiſcopi præſumitur integra, donec per Abbatem, & Capitulum contrarium probetur. Rot. *dec.* 64 *num.* 1. *par.* 1. *diuerſ.* Cardin. Caualer. *deciſ.* 335. *num.* 1. *& deciſ.* 572. *num.* 7. Gregor. XV. *deciſ.* 59. *num.* 1. *& ibi Adden.*

Narratiua, quod Abbas, & Conuentus Iuſtimontis, & Saliuævallis ſuſceperint Statuta, probatur ex eadem informatione Epiſcopi. Item ex mandato procuræ facto Fratri Aegidio Martino nomine Conuentus Iuſtimontis, ad acceptandam huiuſmodi Reformationem: cuius vigore poſtmodum per modernum Abbatem generalem prædictus Conuentus fuit adiunctus prædictæ Cõmunitati, & Reformationi: cui adiunctioni etiam dictus Abbas Iuſtimontis conſenſit, & cum omnibus Religioſis eiuſdem Conuentus ſe ſubſcripſit, vt ex Iuribus in Summario Communitatis in
3 hac poſitione dato *nu.* 4. *&* 5 per quam ſubſcriptionem vtique acceptarunt omnia, & ſingula contenta in mandato. Gabriel. *concluſ.* 3. *num.* 1. *de præſumpt.* Seraph. *deciſ.* 973. *num.* 1.

Non obſtat, quod quamplura ex his quæ fuerunt ſtatuta, non ſint conformia antiquo rigori, & non fuerint obſeruata. Quia contrarium apparet ex dicta
4 relatione Epiſcopi Virduneñ, cui eſt deferendum, niſi contrarium probetur, quamuis conſiſtat in negatiua. Alexand. *conſil.* 37. *num.* 13. *lib.* 2. Rot. *deciſ.* 362. *num.* 2. *par.* 1. *in recentior.* Caualer. *deciſ.* 315. *num.* 5.

Non obſtat, quod ſi dicti Summi Pontifices ſciuiſsent, prout ipſis fuit tacitum, Statuta antiqua fuiſse modificata per Iulium Secundum, quoad eſum carnium, vtique dictam Reformationem non confirmaſsent. Quia imo à dicta confirmatione non ſe retraxiſsent, cum
5 facilior ſit reditus ad Ius antiquum gloſ. *in c. ſtatutum, in verb. numerandum de præben in* 6. Sacr. Concil. Trid. *ſeſſ.* 25. *c.* 1. *de regul.* in illis verbis *(vbi collapſa eſt vetus, & regularis diſciplina, inſtauretur.)*

Non obſtat, quod non doceatur de conſenſibus conuentualiter præſtitis à Conuentibus Saliuæ vallis, & Iuſtimontis. Quia contrarium apparet ex iuribus

datis

datis in Summario Communitatis *nu.* 5. in quo legitur, quod Abbates, & Conuentus prædicti dederunt mandatum procuræ ad obtinen̄ à Sede Apoſtolica Confirmationem dictæ Reformationis, in quo mandato ſunt ſubſcripti dicti Abbates, Priores, & omnes alij Fratres dd. Conuentuum. Qui conſenſus propterea cenſentur præſtiti, non ſolum vti
6 ſinguli, ſed etiam Conuentualiter. Gabr. *concl.* 1. *nu.* 3. & 9. *de cuiuſq; vniuerſ. nom.*

Neque obſtant teſtes in Curia nuper examinati pro parte Abbatis, & Capituli, ad proban̄ non interueniſſe conſenſum Abbatum, & Conuentuum. Quia magis eſt ſtandum ſcripturis quam teſtibus, & præſertim magis eſt creden. dictæ Informationi datæ per Epiſcopum Virdunen. de ordine Congregationis; prout magis eſt ſtandum Confirmationi Statutorum factæ per Abbatem Generalem: & hæc probatio per ſcripturas
7 in concurſu cum teſtibus debet præualere. *l. Cenſus, ff. de probat.* Crauett. *conſ.* 54. *num.* 15. Rota *deciſ.* 582. *num.* 6. *par.* 1. *recent.*

Non obſtat quod obiicitur contra litteras Gregorii, non probari Abbatem dediſſe mandatum ad ſupplican̄. Quia cum expeditio non potuerit fieri abſque
8 expenſa, & ſine Abbatis conſenſu gratia eſſet difficilis Conceſſionis, iſtis concurrentibus gratia præſumitur obtenta ab eo, cuius nomine cantat, iuxta deciſiones relatas ab Add. *ad deciſ. Greg.* 331. *num.* 19. ſtante maxime exequutione dd. litterarum ſubſecuta in partibus ad inſtantiam dicti Abbatis,
9 qui hoc modo eaſdem litteras approbauit, & ſe fuiſſe Oratorem faſſus fuit, *l. filius familias, ff. ad Maced.* Bart. *in l. cum tabernam, §. idem quæſiuit in fine ff. de pign.* Caual. *deciſ.* 26. *ſub nu.* 4.

Denique non obſtat quod non poſſit iuſtificari narratiua, quod Petrus, Claudius, & alii eſſent Monachi S. Pauli, & Saliuæ vallis, cum doceatur iſtos emiſiſſe profeſſionem in aliis Monaſteriis. Quia Monachus in aliquo Monaſterio
10 profeſſus, poteſt de licentia Superioris ad aliud Monaſterium transferri. *cap. licet quibuſdam de Regul.* & ſic ceſſat impotentia ex aduerſo allegata.

Et ita vtraque.

DECISIO XVII.

Coram Eodem in Eadem.

***Mercurij* 4. *Iulij* 1629.**

Ad diſput. 6. & 13.

ARGVMENTVM.

Remiſſoria multis in caſibus non conceditur, vt in deciſione.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſoria non conceditur ad probandum per teſtes id quod poteſt probare per ſcripturas: vel quod iam fuit probatum per publica Inſtrumenta. & nu.* 2.

3 *Probatio per Inſtrumenta præualet probationi factæ per teſtes.*

4 *Remiſſoria non datur reſpectu articulorum, qui tendunt ad probandam obſeruantiam contrariam verbis Litterarum Apoſtolicarum, & interpretationi Rotali.*

5 *Decretum irritans, omnem obſeruantiam contrariam irritat.*

6 *Remiſſoria non conceditur in articulis continentibus materiam obiectiuam, niſi adſit magnus fumus. Et hic fumus debet eſſe talis, vt faciat ſemiplenam probationem. & num.* 7.

Cenſuerunt Domini non eſſe dandam remiſſoriam Abbati, & Capitulo Generali Præmonſtraten̄. Nam licet ex 17. articulis per illos exhibitis, quinque primi videantur releuantes, tamen non viſi fuerunt tales, vt eorum reſpectu poſſit concedi remiſſoria: quia materia in illis articulata poteſt probari

ri per Scripturas : quo caſu intrat Re-
1 gula, quod non datur remiſſoria ad pro-
bandū per teſtes, id quod poteſt proba-
ri per ſcripturas; Rota *deciſ.46. de teſtib. in antiq.& deciſ.*314.*num.*1.*par.*1.*& deciſ.*45.*num.*2.*par.*2.*recent. Greg. XV. deciſ.*253.*num.*2. & quia per multa inſtrumenta publica producta pro parte Communitatis antiqui rigoris contrarium apparet eius quod fuit articulatum: vnde intrat aſſa regula, quod non ſolet concedi remiſſoria ad probandum
2 per teſtes id quod per publica Inſtrumenta fuit iam probatum. Seraph. *deciſ.* 1460 *num.* 5. Cum probatio per Inſtrumenta præualeat probationi factæ
3 per teſtes.*l.Cenſus, ff.de probat.*Innoc.*in c.cum Ioannes num.6.de fid.inſtrum.*Crauett. *conſ.* 54. *num.*15. Rota *deciſ.* 91. *num.*9.*& deciſ.*198. *num.*6.*par.*1.*recent.*

Quod autem reſpectu dictorum articulorum remiſſoria non poſſit concedi, patet.

Nam quantum ad primum, quod tendit ad probandam poſſeſſionem Abbatis, & Capituli generalis viſitandi omnes Conuentus eiuſdem Ordinis, non eſt opus remiſſoria; cum pro parte Communitatis non controuertatur Iuriſdictio Abbatis, & Capituli generalis in iis, quæ non repugnant litteris Apoſtolicis, iuxta alias deciſa; & offerat ſe paratam admittere ad viſitandum Abbatem generalem, iuxtà formam Capitulorum Reformationis.

Quò verò ad ſecundum, in quo articulatur, Abbates, & Conuentus Iuſtimontis, & Saliuæ vallis Ordinis pariter Præmonſtratēſ repræſentatos per ſolos Canonicos ibi affiliatos non dediſſe mandatum procuræ ad ſupplican. fel. recor. Paulo V. pro Reformatione, non viſa fuit poſſe dari remiſſoria: quia conſtat de Inſtrumento mandati procuræ, quod datur in Summario Num. 1. & quod hæc narratiua fuerit iuſtificata, fuit dictum in duabus deciſionibus in hac cauſa factis.

Ad tertium articulum continentem, Generalem præmortuum non conſenſiſſe Reformationi, & eius Capitulis non poteſt concedi remiſſoria eius reſpectu, quia contrarium probatur pro parte Communitatis, ex Inſtrumento Informationis Epiſcopi Virdunēſ dato in Summario Num. 2. & ex Inſtrumento approbationis factæ per eumdem Abbatem canonizato in dictis duabus deciſionibus, & dato in hodierno Summario Num. 3.

Quartus continens, quod primæuæ, atque antiquæ Inſtitutioni Ordinis Præmonſtratēſ repugnat, quod viſitatio in aliquo Conuentu non poſſit fieri per Viſitatorem Capituli generalis ſine adiuncto ipſi dando ab iis qui viſitantur, non viſus fuit eſſe talis, vt propter illum poſſit concedi remiſſoria, cum poſſit probari per ſcripturas, & intret ſupradicta regula, quod quando articulus poteſt probari per ſcripturas, non ſolet concedi remiſſoria.

Quo denique ad quintum, in quo articulatur Capitulum generale celebratum de anno 1618. contradixiſſe Reformationi, & ordinaſſe Abbati Seruatio, vt renunciaret litteris Apoſtolicis; illius etiam reſpectu non poteſt dari remiſſoria, quia poteſt probari per ſcripturas, cum acta Capituli Generalis in ſcriptis redigantur.

Quo verò ad alios articulos non viſum fuit Dominis eorum reſpectu poſſe dari remiſſoriam: tum quia poſſent probari per ſcripturas, vt dictum eſt ſupra: Tùm quia tendunt ad probandam
4 obſeruantiam contrariam verbis litterarum Apoſtolicarum, & interpretationi alias datæ à Rota. Rot. *deciſ.* 212. *nu.* 1. *par.*1.*recent.*Greg.XV.*deciſ.*211.*num* 6.
5 maximè cum litteræ ſint munitæ decreto irritanti, per quod irritatur omnis obſeruantia contraria. *c. ſi eo tempore, de elect.in 6.*Caſſad.*deciſ.*1.*num.* 7. *de reſtit. ſpol.*Gonzal.*gloſ.*67.*num.*11.*& ſeq.* Rot. *deciſ.*41.*num.*9.*par.*1.*recent.*Tum etiam,
6 quia continent materiam obiectiuam, quo caſu non ſolet dari remiſſoria, niſi adſit magnus fumus. Caputaq. *dec.* 62. *nu.* 3. & fuit dictum *in Leodien. Abbatiſſatus*

ſtitut prima Iulij 1615. coram bo. mem. Cardinali Sacrato: qui fumus debet eſſe talis, vt faciat ſemiplenam probationem, vt fuit dictum *in Carthaginen. Archidiaconatus 3. Martij 1592. coram Platto*, & *in Conchen. Archipresbyteratus 30. Octobris 1592. coram Penia*: qui hic omninò deficit.

Et ita vtraque parte, &c.

DECISIO XVIII.

Coram Eodem In Eadem.

22. *Aprilis* 1630.

Ad diſput. 6. & 13.

ARGVMENTVM.

De tribus votis ſubſtantialibus Religionis: & an ſtabilitas in loco concernat ipſorum votorum eſſentiam.

SVMMARIVM.

1 *Religioſi Profeſſi eſſentia conſiſtit in tribus votis ſubſtantialibus, paupertatis, caſtitatis, & obedientiæ.*
2 *Stabilitas in loco non concernit ſubſtantiã trium votorum à Religioſis emittendorum.*
3 *Stabilitas in loco in Ordine Præmonſtratenſi non eſt de eſſentia Profeſſionis.*
4 *Clauſula, non obſtantibus Conſtitutionibus quibuſcunque, & ſpeciali ſtabilitate &c. derogat ſtabilitati in loco.*
5 *Diſpoſitio non intelligitur circa illa, de quibus in contrarium in ipſa diſpoſitione diſponitur.*
6 *Reformatio ex quibus actis cenſeatur ſufficienter acceptata & approbata.*

CVm per duas deciſiones conformes fuiſset firmatum; Bullas fel. rec. Pauli V. & Gregorij XV. obtentas à Communitate antiqui rigoris Præmonſtraten̄ ſuper Reformatione, eſſe iuſtificatas; nihilominus, quia dum pro parte ipſius Communitatis peteretur huiuſmodi Iuſtificationem canonizari per ſententiam, nonnulla motiua fuerunt in memorialibus pro retardanda expeditione pro parte Capituli, & Abbatis generalis datis excitata; Placuit Dominis prò tertia vice ipſis Capitulo, & Abbati concedere audientiam ſuper iſtis motiuis. Vnde propoſito à me dubio, An capita deducta in dictis memorialibus, quæ ad duo præcipuè reducebantur, obſtarent, quominus ad dictam expeditionem deueniri poſset? Domini negatiuè reſponderunt.

Nam quoad primum, nempè quod formula profeſſionis Reformatorum nō ſit conformis primitiuæ regulæ, & antiquo rigori, prout requiritur in dictis Bullis, & fuit etiam deciſum à Sacra Congregatione Regularium, cum inter alia, quæ præcipiuntur Religioſis per dictam primitiuam regulam, præcipiatur ipſis, vt affilientur illi Eccleſiæ, à qua recipiuntur, & promittant ſtabilitatem in illo loco: quod non præſtant moderni Reformati, ſed genericam ſolum ſtabilitatem promittunt in vniuerſa Communitate.

Quoniam cum non differat in votis ſubſtantialibus, paupertatis, videlicet, caſtitatis, & obedientiæ, quæ emittere debent Reformati, iuxta Bullam Iulij II.
1 in quibus tribus votis conſiſtit eſsentia Religioſi profeſſi, *c. cum ad Monaſterium de ſtat. Monach.* & docet S. Thō. 2.2. *q.* 186. *art.* 9. Sanch. *ſuper Decalog. lib.* 5. *c.* 1. *nu.* 16 *& lib.* 6. *c.* 4. *nu* 9. Null
2 poteſt dici adeſse diſcrepantia; nec ſtabilitas in loco concernit ſubſtantiam trium votorum à Religioſis emittendorum. Sanch. *ſuper Decalog. loco ſupra citato.* Quod tanto magis ſuadetur in præſenti Religione Præmonſtratenſi, nedum ex d. Bulla, cuius vigore conceditur facultas Ordini Præmonſtratenſi totaliter mutandi Statuta; ſed etiam ex conceſſione ipſiuſmet Capituli generalis de anno 1618. quod ſinguli Religioſi

giosi poſſint tranſire ad Monaſteria Reformata; quemadmodum re vera multi translati fuerunt: quod etiam firmatum fuit à Rota *in deciſione ſub die* 18. *Iunij* 1629. ſignum euidens, quod di-
3 cta ſtabilitas in hoc Ordine non eſt de eſſentia profeſſionis.

Et ceſſat omnis difficultas, dum in literis ſan. me. Gregorij XV. derogatur dictæ ſtabilitati in loco, & expreſsè diſponitur per hæc verba, quod Religioſi Communitatis antiqui rigoris ſint ita Communes, vt nullus magis huius, quam illius Monaſterij dicatur, & ha-
4 beatur profeſſus, cum clauſula non obſtantibus Conſtitutionibus quibuſcūq. & ſpeciali ſtabilitate promiſsa in profeſſione, ex quibus ſatis cenſetur derogatum dictæ ſtabilitati in loco. Bero. *conſ.*147.*nu.*28.*lib.*3.Mart. *de clauſ. con*; *cl.*5.*nu.*12.Gonz.*gloſ.* 36. *num.* 23. Rot. *deciſ.*506.*num.*5.*par.*1.*recen.*

Non obſtant verba appoſita in litteris Gregorij XV. ibi: *ſeruetur formula ſolita cum additione antiqui rigoris.* Quia illa debent intelligi præterquam de illis, quæ in contrarium expreſsè in ipſis
5 diſponuntur. Oldr.*conſ.*330, *in fin.* Pariſ.*conſ.*70.*num.*12. *lib.*1. Mart. *de clauſ. par.* 3. *clauſ.* 157. *num.* 3.Put.*deciſ.*183. *lib.* 3.

Quo verò ad ſecundum caput circa approbationem Reformationis, & eius acceptationem factam à Capitulo, & Conuentibus, de qua non dicitur conſtare, niſi ex inſtrumento conceſsionis Reformationis factæ per Abbatem generalem de anno 1618. quod prætenditur non eſse in forma probanti, ſed eſse ſimplicem copiam ſuſpectam de falſo, eo quia confecta fuit ſuper folio albo ſubſcripto ab Abbate, ſine vero eius ſigillo; illud etiam non releuare Domini dixerunt.

Nam viſum fuit ſufficienter conſtare de prædicta acceptatione, & approbatione, ne dum ex dicta atteſtatione Abbatis, ſed etiam ex alia fide Secretarij Capituli, & ex pluribus actibus Capitularibus datis in Sum. Num. 4. & 6.
6 iuncta obſeruantia Statutorum Reformationis, ſcientibus, & patientibus Abbate, & Capitulo generali vſque ad annum 1628. de quo tempore fuit mota lis. *l. ſemper qui non prohibet*, *ff. de reg. iur.* Soccin.Iun.*conſ.*139.*num.* 14. *lib.* 3. Surd.*conſ.*28.*num.*22.

Neque obſtat, quod imò appareat de expreſsa contradictione Capituli, & Abbatis generalis vſque de anno 1618. vt in Summ. Capituli Num. 2. 3. & 4. Quoniam contradictio Capituli in eo verſabatur, ne ſcilicet per Reformationem obtentam in litteris Pauli V. conſtitueretur vnum Caput ſpeciale præter Abbatem generalem, & recederetur ab vnitate, & Iuriſdictione Ordinarij: ad quod euitandum fuit decretum, vt Abbas S. Mariæ Muſſipontanæ renunciare deberet huiuſmodi prætenſioni, & ſe ſubmitteret Capitulo generali, prout renunciauit: & proinde ceſſante huiuſmodi ſuſpicione diminutionis authoritatis Abbatis generalis, & defectionis ab vnitate, & Iuriſdictione Ordinarii, vtique ceſſarunt etiam contradictiones ſupradictæ, & emanarunt ſecundæ litteræ Gregorii XV. ſuperioritatem, & Iuriſdictionem Abbati generali reſeruantes.

Non obſtant alia deducta in dictis memorialibus, quia illis viſum fuit Dominis ſufficienter ſatisfactum ex reſponſionibus datis in primis deciſionibus, cum quibus tranſierunt.

Et ita vtraque, &c.

DECISIO XIX.

Coram Eodem In Eadem.

Veneris 10. *Ianuarij* 1631.

Ad diſput. 6. *&* 13.

ARGVMENTVM.

Profeſſionis Regularis tres ſpecies recenſentur & explicantur. Reformati

ti Præmonſtratenſes antiqui rigoris, ſub quanam Profeſſionis ſpecie comprehendantur.

SVMMARIVM.

1 *Profeſſio Religionis in genere generaliſſimo, eſt quando quis vouet in manibus Superioris obſeruantiam Caſtitatis, Paupertatis & Obedientiæ.*

2 *Profeſſio Religionis in ſpecie, ſeu in genere ſubalterno, eſt promiſſio obſeruantiæ certæ alicuius Regulæ.*

3 *Profeſſio in indiuiduo emittitur, quando quis vltra profeſſionem certæ Regulæ, ſe adſtringit ad eam obſeruandam in certo Monaſterio.*

4 *Reformati Præmonſtratenſes antiqui rigoris comprehenduntur ſub profeſſione Religionis in ſpecie, ſeu in genere ſubalterno.*

5 *Verba intelligenda ſunt iuxta ſubiectam materiam.*

6 *Stabilitas in loco facit vt Monachus aſcribatur vni præciſo Monaſterio priuatiuè quoad aliud.*

7 *Papa non præſumitur voluiſſe incontinenti ſe corrigere.*

Domini ſteterũt in vltimo loco decisis; licèt enim Informantes pro Abbate, & Capitulo generali obiiceret profeſſionem emittẽdam per Reformatos Communitatis antiqui rigoris diſcrepare à primo Inſtituto Præmonſtratenſium, qui antiquitus vouebant ſtabilitatem in loco, & proinde etiam repugnare Bullæ ſan. me. Gregorii XV. in qua inhærendo decreto Sacræ Congregationis Regularium, idem Pontifex adiecit clauſulam: Dummodo in Iuramento per Religioſos in eorum profeſsione præſtando, ſeruetur formula ſolita, cum additione antiqui rigoris, ſeù primitiuæ Regulæ.

Tamen obiectum viſum eſt DD. facilè remoueri, præmiſſa diſtinctione Calder. *conſ. 23. verſ. ad quod probandum, cum ſeq. de Regular.* qui triplicem modum profeſſionis recenſet.

1 Primus, quo aliquis Deo vouet in manibus Epiſcopi, aut alterius Superioris, ſe obſeruaturum Religionem quoad tria ſubſtantialia vota Caſtitatis, Paupertatis, & Obedientiæ: & ſic profitetur Religionem (vt inquit Calder. vbi ſupra) in genere generaliſſimo; de quibus videtur loqui Text. *in cap. ſuper eo, & in cap. conſulti, de regul.*

Secunda ſpecies profeſsionis eſt illa, per quam quis profitetur non quidem in genere, & in abſtracto, prout faciunt

2 profeſsi primo modo, ſed in ſpecie, promittendo, & vouendo ſe ſeruaturum certam aliquam regulam, Prædicatorum nimirum, Monachorum, aut Ciſtercienſium: & hi dicuntur profeſsi in ſpecie, ſeù in genere ſubalterno; qui debent perpetuò in eo Ordine Deo famulari.

3 Tertio verò modo alij profitentur in indiuiduo, ideſt certam Regulam, & certum Monaſterium: vt ſi quis profiteretur Regulam S. Benedicti in Monaſterio S. Proculi: quo caſu eius profeſſio implicaret ſtabilitatem in illo præciſo Monaſterio, cui religioſus aſcribitur in limine profeſsionis; quæ diſtinctio deſumitur ex *c. in ſingulis, & c. ea, quæ de ſtat. Monac. & c. cum deportati de iudic. c. cum plantare de priuil. & clement. attendentes, de ſtat. Monac.* prout pulchrè declarat idem Calder. *dicto conſ. 23. de regular. verſ. Profeſſi in genere, cum ſeq.* Butr. *in c. in præſentia nu. 64. verſ. puto tamen.* vbi Abb. *num. 65. de probat.*

Suppoſita autem hac diſtinctione, clarum eſt Reformatos Communitatis antiqui rigoris comprehendi ſub ſecundo

4 membro diſtinctionis. Non enim profitentur Religionem in genere generaliſsimo, prout faciunt profeſsi primo modo, neque profitentur ſe ſeruaturos Regulam Ordinis Præmonſtratenſis in certo aliquo Monaſterio, in qua conſiſtit formalitas ſtabilitatis in loco, prout faciunt profeſsi tertio modo: ſed profitentur Regulam Præmonſtratensẽ ſimpliciter in manibus ſui Superioris. Vnde meritò dici poſſunt profeſsi in ſpecie, ſeù

ſeù in genere ſubalterno; iuxta ſecundum membrum diſtinctionis Calder. Vnde quatenus ex diſpoſitione Conſtitutionis Gregorij XV. debeant ſeruare ſtabilitatem, hæc quidem non eſt intelligenda in ordine ad aliquod certum & indiuiduum Monaſterium, quæ diceretur ſtabilitas in loco; ſed de ſtabilitate in ſpecie, quatenus importat permanentiam in eadem Religione, quam

5 profitentur, cum verba intelligi debeant iuxta naturam materiæ ſubiectæ, *ad l. inſulam, ff. qui pot. in pign. hab. l. ſi ſtipulatus, ff. de vſur.* Decia. *conſ.* 45. *in 2. vol. num.* 37.

Quod quidem clarius elucèſcit ponderando tenorem dd. litterarum Gregorii; in quibus Papa, nedum ſtatuit, quod Religioſi Communitatis antiqui rigoris non ſint magis vnius Monaſterii quam alterius; quæ verba repugnant

6 ſtabilitati in loco, cuius vigore Monachus aſcribitur vni præciſo Monaſterio priuatiuè quoad aliud, vt colligitur ex Calder. *præfat. conſ.* 3. *verſ. alij ſunt qui profitentur.*

Verum etiam ad remouendum omnem ſcrupulum, adiecit clauſulam *Non obſtantibus Conſtitutionibus quibuſcumq; & ſpeciali ſtabilitate promiſſa in profeſſione:* per quæ verba fuit expreſsè derogatum ſtabilitati in loco, ex pregnantia, & efficacia derogatoriarum, *cap.* 1. *de conſtit. in* 6. *Clement. eos in fine de ſepult.* Rota *deciſ.* 506. *num.* 5. *par.* 1 *recent.*

Neque obſtat, quod Papa voluerit ſeruari formulam ſolitam cum additione antiqui rigoris. Nam vltra quod hoc debet intelligi, vt fuit deductum in aliis deciſionibus, in ſubſtantialibus, non autem in accidentalibus; ceſsat etiam difficultas, quia hoc intelligitur in omnibus, præterquam in iis, quorum contrarium fuit ſpecificè diſpoſitum. Pariſ. *conſ.* 70. *num.* 12. *lib.* 2. Put. *deciſ.* 183.

7 *lib.* 3. alias enim Papa voluiſset incontinenti ſe corrigere quod non eſt dicendum, *l. præcipimus, C. de appellat. l. non ad ea,* vbi gloſ. & Doctores, *ff. de cond. & demonſtr.* Surd. *conſ.* 33. *n.* 107. Et ita vtraque, &c.

DECISIO XX.

R.P.D. MOTMANNO.

Tullen. Reformationis.

Veneris 6. February 1632.

Ad diſput. 6. & 13.

ARGVMENTVM.

Confirmatio Ordinationum Regularium quando impugnari non poſſint de defectu intentionis Principis. Stabilitas in loco, quæ promittitur in emiſſione Profeſſionis, quomodo intelligatur.

SVMMARIVM.

1 *Defectus intentionis Pontificis concedentis opponi non poteſt in confirmatione Ordinationum Regularium, quando ipſæ ſunt inſertæ in ſupplicatione.*

2 *Derogatio non ampliat gratiam, neque ſupplet defectum intentionis, ſed declarat voluntatem, & intentionem Principis.*

3 *Formula ſolita Profeſſionis, vltra tria vota continet promiſſionem ſtabilitatis in loco.*

4 *Stabilitas requirit perpetuam permanentiam.*

5 *Promiſſio ſtabilitatis, quæ fit in Profeſſione, intelligitur de ſtabilitate in Congregatione Communitatis.*

6 *Profeſſionum diuerſitas in Ordinibus parit ſciſſuram: & quo remedio illi occurratur, & num.* 7.

8 *Carthuſiani non promittunt ſtabilitatem in loco certo & indiuiduo, ſed clauſurã.*

9 *Obedientia magis exercetur, quo pluribus ſucceſſiuè Superioribus in diuerſis locis Religioſi coguntur obedire.*

10 *Scripturæ teſtibus præualere debent.*

Re-

RESolutum fuit, ſententiam Rotalem latam pro obſeruatione literarum Apoſtolicarum, de quibus agitur, eſſe confirmandam. Quia nihil eſt, quod obijci poſſit aduerſus illius validitatem, & iuſtitia comprobatur ex pluribus deciſionibus in priori inſtanti coram R. P. D meo Dunozetto emanatis, in quibus firmatum fuit literas confirmationis tàm à fel. rec. Paulo V. quàm etiam à Gregorio XV. illius Succeſsore conceſsas, eſse iuſtificatas.

Cui reſolutioni non obſtat, quod poſteriores literæ ſunt ſubreptitiæ, vel ſaltem poſſint redargui de defectu intentionis Pontificis concedentis, cum poſt narratiuam, in quo colligitur, quòd nouæ ordinationes Communitatis antiqui rigoris tendebant ad inſtaurationem veteris diſciplinæ, omiſſa fuerit expreſſio, quod illæ non erant conformes inſtitutis à primordio dictæ Religionis obſeruatis. Quia fuit reſponſum, ad euitandam ſubreptionem, ſufficere, quod ſtante inſertione ipſarum Ordinationum in ſupplicatione, Pontifex, ſaltem in genere, potuerit
1 cogitare Ordinationes huiuſmodi non eſse dictis inſtitutis conformes: quandoquidem adhoc, vt tanquam illis conformes obſeruarētur non erat opus confirmatione, *l. qui iure*, *ff. de milit. teſtamen*. Corn. *conſil.* 20 *num.* 14 *lib.* 2. Caſsad. *deciſ.* 1. *de priuileg.* Intentio autem confirmandi huiuſmodi Ordinationes, etiam non conformes dictis inſtitutis, arguitur ex clauſula derogante omnibus, ac in ſpecie promiſsæ ſtabilitati, quatenus dictis Ordinationibus non ſint correſpondentes; cum ea ſit proprietas derogationis, vt licet non ampliet gratiam, neque ſup-
2 pleat defectum intentionis, attamen declaret voluntatem, & intentionem Principis confirmantis, ſeu concedentis. Bald. *in l eum quem num.* 38. *C. de fideicommiſſ.* Felin. *in cap. nonnulli num.* 27. *de reſcript.* Rebuff. *ad concord. in form. mand. Apoſt. gloſ. in verbo non obſtantibus, verſ. & nota.* Surd. *in conſil.* 303. *num.* 9. & 10. *lib.* 3. Rota *deciſ.* 532. *ſub. num.* 6. *par.* 1. *diuerſ* & fuit dictum in *Romana pecuniaria* 26. *Martij* 1627. *coram Eminentiſſ. D. Card. Virili, impreſſa poſt tract. Moderni de Iurepatr.*

Neque in eo verſatur defectus intentionis Papæ, quod inter alia confirmauerit ordinationem, quæ habet, quod omnes Religioſi dictæ Communitatis ſint communes, & nullus eorum dicatur, vel habeatur profeſsus magis vnius, quam alterius Monaſterij dicti Ordinis; ſed legitima auctoritate tranſmiſſus ad aliud quodcumque Monaſterium eiuſdem Communitatis, ijſdem iuribus gaudeat, ac ſi inibi expreſsè emiſiſſet profeſſionem: & deinde ſubiunxerit illa verba, Dummodo ſeruetur formula ſolita profeſſionis; cum addi-
3 tione antiqui rigoris, quæ vltra tria vota continet promiſſionem ſtabilitatis in loco, vt in formula deſcripta per Specul. *tit de regul. in princ.* & *per Trull. de Canon. regul. lib* 1. *cap.* 17. *in*
4 *fin.* cui ſtabilitati, cum requirat perpetuam permanentiam. *cap.* 1. & 2. 19. *quæſt.* 3 maximè repugnat tranſmiſſio profeſsorum de vno ad aliud Monaſterium. Quia cum immediate poſt dictam clauſulam, Dummodo ſeruetur formula ſolita, ſequantur verba, quatenùs in aliis, quàm vt præfertur antiquis dicti Ordinis inſtitutis non repugnent; & nulla ratio poſſit aſſignari, per quam Papa voluerit in eadem diſpoſitione excipere ſtabilitatem in loco indiuiduo, & ſimul admittere contrariam ordinationem tranſmiſsionis religioſorum de vno loco ad alium; vtique ne à ſapientibus redargui poſsunt verba hæc confirmationis, iuxta *l. Saluius Ariſto. ff. de leg. præſt.* & *l. ex facto, ff. de vulg. & pupill.* dicendum eſt tàm Ordinationes, quàm dictam formulam cum additione fuiſse limitatam ad antiqua inſtituta, præterquam in expreſſis, in quibus tanquàm non exceptuatis ſecundum naturam exceptionis firma remanet confirmatio, *l. quæſitum*, *§. denique*, vbi Bart. *ff. de fund. inſtruct.*

Dyn. *in rubr. num. 16. de reg. iur.* & declaratur intentio Principis volentis propoſitas Ordinationes in expreſsis, licet primæuo inſtituto repugnantes, ad not. Dec. *in l. 1. num. 25. ff. de reg. iur.* Alex. *conſ. 217. num. 29. lib. 2.* Greg. *deciſ. 509. num. 3.* Itaut promiſſio ſtabilitatis iuxtà prædictas Ordinationes intelligi debeat de ſtabilitate in Congregatione Com-
5 munitatis, iuxtà ſecundum caput diſtinctionis Calder. *in conſ. 23. de regul.* & deciſionem in hac cauſa factam 10. Ianuarij anni preteriti.

Præterea non obſtat, quod per prædictas ordinationes non conformes primæuo inſtituto præiudicetur Ordini, qui admiſſa diuerſitate profeſſionum, pati-
6 tur ſciſſuram, cui malo ſit tempeſtiuè occurrendum, iuxtà tex. *in cap. licet de vitanda, de elect.* Quia huic malo ſufficientem cautelam in eiſdem Ordinationibus adhibitam eſſe conſtat ex eo, quod ſtatutum fuit, vt ab omnibus dictæ Communitatis Monaſterijs reuerenter agnoſcatur Abbas generalis, vti caput ſpeciale, à quo Vicarius eiuſdem Communitatis, ſuæ electionis tenetur petere confirmationem, & cui Abbati generali omnes Religioſi eiuſdem Cōmunitatis tenentur promittere in profeſſione obedientiam, vt in litteris; quod procul dubio tendit ad conſer-
7 uationem vnitatis, & excluſionem ſciſſuræ, quæ illi eſt contraria, *cap. loquitur Dominus, & ibi gloſ. 24. quæſt. 1.* quod etiam in deciſione huius cauſæ 22. Aprilis 1630. fuit comprobatum.

Minus obſtat, quod ex profeſſione cum dictis Ordinationibus compatibili inducatur relaxatio diſciplinæ, quæ alias potius retinetur à Religioſis obſeruantibus ſtabilitatem in loco tanquam perpetuum carcerem, quemadmodum de Chartuſianis dicitur, quam ab aliis habentibus occaſiones vagandi in tranſitu de vno ad aliud Monaſterium. Quia huiuſmodi tranſitus non temere, ſed ex obedientia à Superiore iniuncta, ſecundum eiuſdem Ordinis Conſtitu-
8 tiones, variis de cauſis, & pleriſque caſibus eſt præmiſsus ipſis Præmonſtratenſibus, ac etiam Chartuſianis, qui non promittunt ſtabilitatem in loco, ſed clauſuram obſeruant. Nauarr. *de Regular. comm. 4. num. 30. cum ſeq.* quinimo eiuſmodi debet recenſeri inter officia promptæ obedientiæ, quibus tanto magis exercentur Religioſi, quo pluribus
9 ſucceſſiuè Superioribus in diuerſis locis coguntur obedire, per ea, quæ tradit Azor. *inſtit. moral. lib. 11. cap. 11. q. 3. in p.*

Denique non obſtant allegati defectus conſenſus Abbatis Generalis, & Conuentuum, qui pro oratoribus fuerunt in precibus Papæ porrectis nominati; & quòd ex teſtibus conſtat de contrario; quodquè reſpectu Religioſorum nominatorum non iuſtificetur eos eſſe profeſſos in Monaſteriis ibi enunciatis.
10 Quia huiuſmodi obiecta fuerunt quoq; ſublata in dictis deciſionibus R. P. D. mei Dunozetti ex ſcripturis, quę teſtibus præualere debent, Seraph. *dec. 339. n. 7.* Et ita vtraque, &c.

DECISIO XXI.

R. P. D. VEROSPIO.

Tulleñ Reformationis.

Veneris 14. Maij 1632.

Ad diſput. 6. & 13.

ARGVMENTVM.

De Remiſſoria. Multi caſus, in quibus non admittitur.

SVMMARIVM.

1 *Remiſſoria fruſtra petitur, quando id quod probandum eſt, poteſt probari per ſcripturas.*

2 *Articuli non admittuntur, quando continent contrarium eius quod probatum eſt in ſcripturis.*

3 *Articuli quando dicantur irreleuantes. & num. 4.*

5 *Remiſſoria denegatur ex capite inueriſimilitudinis.*

6 *Ar-*

6 *Articulus continens negatiuam non reſtrictam loco aut tempore, vt improbabilis non admittitur.*

IN tertia Inſtantia, in qua pendebat coram me hæc cauſa, petebant Abbas & Capitulum generale Præmonſtraten̄ remiſsoriam, vt probarent tam ſubreptionem, quam obreptionem litterarum Reformationis, quas primum ſub Paulo V. & deinde ſub Gregorio XV. impetrauerat Communitas antiqui rigoris, & quas in alijs omnibus Inſtantijs ſemper dixerunt Domini fuiſſe iuſtificatas. Cùm verò dubium ſuper illius conceſſione hodie propoſuerim, Reſponderunt Domini denegandam eſſe dictam Remiſsoriam, ex eiſdem fermè rationibus, quas vel conſiderarunt in aliis inſtantiis pro iuſtificatione earumdem litterarum, vel etiam ſub particulari dubio, & in deciſione R.P.D. mei Dunozetti, 4. Iulii 1629. cum coram eo eadem remiſsoria peteretur.

Etenim decem dati fuerunt articuli, & primi tres reſpiciebant Superioritatem Capituli generalis in omnes huius Ordinis Religioſos, etiam in ipſum Patrem Abbatem generalem; & contradictionem, ac oppoſitionem, quam idem Capitulum fecerat primùm Congregationi erectæ ſub nomine Sanctæ Mariæ Maioris Muſſipontanæ, ac deinde huic Communitati, quæ dicitur antiqui rigoris. Sed primo, & ſecundo articulo Reſpondit deciſio, quòd poterant
1 probari per ſcripturas, quo caſu fruſtra petitur remiſsoria. Felin. *in c.* 1. *de appellat.* Aegid. *decif.9. in princ. & deciſ.*46. Rota *deciſ.46. de teſt. in antiq & deciſ.* 10. *in fin. de offic. deleg. in nou. deciſ.*314. *num.*1 *par.*1. *& deciſ.*45. *num.*2. *par.* 2. *recent.* & vtriuſque huius articuli irreleuantia ex eo apparebat, quia non impugnabatur Iuriſdictio, & ſuprema Capituli auctoritas in vniuerſum hunc Ordinem: Immo in alia deciſione, quæ facta fuit coram eodem R. P. D. Dunozetto 29. Nouēbris eiuſdem anni 1629. hanc eamdem auctoritatem & Iuriſdictionem Capituli generalis oſtenſum fuit, ſublatam non fuiſse per litteras Reformationis. Ea verò contradictio, quam fecerat Capitulum in erectione Congregationis Muſſipontanæ, neque poterat releuare, cùm illa oppoſitio orta fuerit occaſione litterarum Pauli V. quæ per poſteriores litteras Greg. XV. fuerunt reformatæ, & habuerunt etiam exequutionem, vt hoc pariter animaduerſum fuit in alia deciſione facta 22. Aprilis 1630. Tertius demum articulus, in quo dicebatur vt hæc Communitas non ſolùm vnquam fuerit approbata, ſed reprobata ab eodem Capitulo generali, vbi primò habuit notitiam illius erectionis; neque poterat admitti, non ſolum quia hæc contradictio poterat probari per ſcripturas, & acta Capitularia, ſed quia contrarium etiam probabatur ex eiſdem actis Capitularibus, & publicis ſcripturis, quas in eadem deciſione anni 1630. Rota conſiderauit & dixit ſatis ex illis conſtare de approbatione Capituli poſteriorum litterarum Gregorii XV. & conſenſu eiuſdem Capituli pro erectione huius Communitatis: & ita, vt non deberet ſuper hoc articulo concedi remiſsoria, non ſolum id ſuadebat ea probatio, quæ poterat haberi ex ſcripturis, ſed etiam quicquid aſserebatur in eiſdem ſcripturis, cùm
2 contrarium continerent eius, quod proponebatur in ipſis articulis. Card. Seraphin. *deciſ.* 1460. *num.* 3. Rot. *deciſ.*45. *nu.* 2. *& deciſ.* 589. *num.* 1. *in fin. par.* 2. *recent. in Lucana Iuriſpatronatus* 31. *Martij* 1631. & *in Cæſarauguſtana Præeminentiarum* 19. *Ianuarij* 1629. *coram Reuerendiſſ. D. meo Decano.*

In quarto articulo continebantur prima huius Ordinis inſtituta, & rigor antiquæ diſciplinæ: & in quinto deducebatur, quod hæc Communitatis, licet ab antiquo rigore nomen ſumpſerit, non tamen ſeruabat ea, quæ idem primus rigor præcipiebat. Sed neque hi duo articuli poterant dici releuantes, cùm primus, qui poterat etiam probari per ſcri-

pturas; præſertim dum Statutorum, & antiquarum Conſtitutionum fiebat mẽtio in eodem articulo, vt præter deciſionem factam in hac cauſa 4. Iulij 1629. conſideratum fuit in *Aquitanien. Commendæ 18. Aprilis 1622. coram bo. me. Vbaldo, & apud Bellamer. deciſ.* 384. non poſſet ad rem pertinere, quia eorum ſolum Inſtitutorum Ordinis poterat ratio
3 haberi, quæ non apparebant ſublata per literas Reformationis, propter illam clauſulam poſitam in eiſdem litteris, *quatenus in alijs, quam, vt præfertur, antiquis dicti Ordinis Inſtitutis non repugnent*; ex qua inducta fuit derogatio aliorum, quæ erant contraria litteris Reformationis, vt conſideratum fuit fere in omnibus deciſionibus factis in hac cauſa, & in ſpecie in dicta deciſione 12. Aprilis anni 1630. & in alia 10. Ianuarij 1631. coram eodem R. P. D. meo Dunozetto, & 6. Februarii proximè præteriti, coram R. P. D. meo Motmanno: ex quo deducebatur etiam irreleuantia quinti articuli; quia aut id, quod
4 in eodem articulo dicebatur, vt Religioſi antiqui rigoris non ſeruarent prima Ordinis inſtituta, intelligi debebat, quòd contrauenirent antiquis Conſtitutionibus in iis, quibus litteræ Reformationis erant eiſdem Conſtitutionibus contrariæ, & nihil profutura erat hæc probatio, ſi ſolum haberi debebat ratio eorum, quæ mandabant ſeruari eædem litteræ. Aut hæc eorumdem Religioſorum negligentia in ſeruandis, cuſtodiendiſque antiquis legibus intelligi debebat etiam de iis, de quibus nihil dictum fuerat in litteris Reformationis: & neque aliqua ad hoc opus erat probatione, cùm non ideo poſſent notari litteræ Reformationis vitio ſubreptionis, & pro earumdem Conſtitutionum obſeruatione agere poſſet tam Capitulum generale, quàm Abbas; imò conceſſum eiſdem fuerit mandatum de manutenendo ad hunc effectum, vt poſſent cogere reformatos, vt eiſdem legibus, & Conſtitutionibus obtemperarent, in deciſione facta coram R. P. D. meo Dunozetto 10. Aprilis anni 1628.

Sextus, & ſeptimus articulus continebant, quòd Cœnobium Virdunen. Sancti Pauli, & Monaſterium Saluæ vallis nunquam acceptauerint leges huius Reformationis, & quod ii Canonici Præmonſtratenſes, qui in litteris Gregorii nominantur Oratores, eſſent profeſſi in Monaſterio Muſſipontano, Et ex vtroque articulo deducebatur nullitas gratiæ & litterarum Reformationis, quæ fundabantur in expreſſo conſenſu eorumdem Monaſteriorum, Sed hi articuli vel poterant probari per ſcripturas, vt ſeptimus, cum in eodem articulo eſſet ſermo de profeſſione ſolemniter emiſſa in manibus proprii Abbatis cum certa, & expreſſa promiſſione ſtabilitatis in loco, cuius probatio poterat haberi ex inſtrumento eiuſdem profeſſionis, ſecundùm formam traditam per Specul. *in tit. de reg. §. 1. num.* 2. Vel non poterat contra eos articulos, & in ſpecie contra ſextum, admitti hæc probatio, quia vt vtrumque Monaſterium Saluæ vallis, & Sancti Pauli acceptauerint non ſolum, ſed ſeruauerint litteras Gregorii ab anno 1621. quo tempore impetratæ fuerunt, vſque in præſentem diem, deductum, & probatum fuit in omnibus Inſtantiis, vt apparet ex deciſione R. P. D. mei Dunozetti 18. Iunii, & 4. Iulii 1629. & R. P. D. mei Motmanni 6. Februarii 1631. & datum etiam hodie fuit Inſtrumentum, in quo per Abbates, & Cœnobitas eorumdem Monaſteriorum conſtitutus fuit Procurator Pater Claudius Morizet pro defenſione huius cauſæ, & litterarum Reformationis.

Contra tres alios articulos, qui ſupererant, plura opponebantur. Cum enim in illis aſſereretur, vt Abbas Generalis, dum primas leges huius Communitatis ſua ſubſcriptione approbauit, eſſet vltimæ vir ſenectutis, illiſque ſe ſubſcripſerit, quamuis non legiſſet earum tenorem, aut ſciuiſſet, quid in eis contineretur, & ideo reuocauerit eandem ſuam ſubſcriptionem, cùm primum cognouit

ſe

ſe dolo circumuentum, & quod nunquam poſtea aliquod mandatum dederit, aut approbauerit quouis modo vllam perſonam, quæ ſuo nomine impetraret à Sede Apoſtolica confirmationem earumdem Conſtitutionum: Primum viſum fuit non conuenire, vt hæc per Religioſos viros proponerentur de perſona ſui Abbatis: cuius prudentia, & conſilio regebatur vniuerſa Religio. Deinde probationes contrariæ huic facto; quod proponebatur, adductę fuerunt in iam dictis deciſionibus 4. Iunij 1629. coram R. P. D. meo Dunozetto, & 6. Februarij 1632. coram R. P. D. meo Motmanno, cùm præter eam ſubſcriptionem aliis pluribus ſcripturis, & inſtrumentis conſtaret approbatam fuiſſe ab eodem Abbate hanc reformationē; & quod coram Epiſcopo Tullenſi executore litterarum Apoſtolicarum, in quibus confirmabatur erectio huius Cōmunitatis, inſteterit pro executione earumdem litterarum: ex quibus materia primi articuli, vel oſtendebatur minus vera, vel ſaltem maxime inuerìſimilis; cùm ſi primi ſui facti & ſubſcriptionis Abbatē pœnituiſſet, non petiiſſet eiuſdē reformationis, & litterarum Apoſtolica-
5 rum executionem: ex quo etiam capite inuerìſimilitudinis denegari ſolet remiſſoria; *cap. quia veriſimile de præſumpt.* Specul. *in tit. de probat. §. nunc dicendum num.* 1. Rota *deciſ.* 23. *de teſt. in antiq. & deciſ.* 91. *num.* 1. *&* 3. *par.* 4. *diuerſ.* Demum decimus, & vltimus articulus, vt idem Abbas nunquam elegerit, nominauerit, aut approbauerit perſonam aliquam pro obtinenda à Sede Apoſtolica confirmatione eiuſdem Reformationis; quando contra ipſum non etiam poſſet deduci contraria probatio, ex ſcripturis poterat videri omnino improba-
6 bilis, tanquam continens negatiuam non reſtrictam loco aut tempore; ſuper qua impoſſibile erat, vt teſtes deponerent, ſecundum *gloſ. in cap. bonæ memoriæ* 2. *in verb. per rerum naturam, de elect.* & ibi Abb. *num.* 13. Dec. *in cap. quoniam contra num.* 3. *&* 4. *de probat.* Bald. *in cap. tertio loco num.* 3. *eodem titulo.* Alex. *conſ.* 65. *num.* 5. *lib.* 1. Rota *deciſ.* 315. *num.* 9. *coram Gregorio.*

Et ita, &c.

DECISIO XXII.

Coram Eodem In Eadem.

Lunæ 5. Iulij 1632.

Ad diſput. 6. *&* 13.

ARGVMENTVM.

De Reformatione Ordinis Præmonſtratenſis. An vt illius confirmationę derogatum fuerit voto ſtabilitatis in loco.

SVMMARIVM.

1 *Clauſula reſtrictiua habet vim conditionis ſuſpenſiua.*
2 *Derogatio ſufficienter probatur ex repugnantia, quem res deroganda habet cum ipſamet diſpoſitione derogante.*
3 *Præmonſtratenſes Reformati antiqui rigoris ſubſunt Generali totius Ordinis, & penes eum remanet ius aggregandi tales Reformatos vniuerſo Ordini.*
4 *Poſitio facta nomine Abbatis, cenſetur facta nomine totius Monaſterij.*
Amplia, vt onus probandi contrarium ſpectare debeat ad ipſos Monachos. & num. 6.
5 *Abbas habet mandatum præſumptum à Monaſterio, cui præeſt.*

Repropoſui hodie dubium ſuper confirmatione ſententiarum Rotalium, poſtquam denegata fuit Remiſſoria in hac cauſa, quam petebant Abbas, & Capitulum generale Præmonſtratenſe ad oſtendendam ſubreptionem litterarum Reformationis, quas iuſtificatas eſſe dixerunt eædem ſententię: Et

pro

pro confirmatione earundem ſententiarum conſiderarunt Domini eadem fere, quæ in alijs diſputationibus, & propoſitionibus huius cauſæ deducta fuerunt coram RR. PP. DD. meis Dunozetto, & Motmanno. Primum enim, ac præcipuum fundamentum, quod adducebatur contra eaſdem literas ex diuerſitate formæ Profeſſionis, quam emittere debebant Reformati in noua hac Communitate, & Congregatione, quæ fuit approbata, & confirmata in dictis literis, ſublatum fuerat tàm in deciſione R. P. D. mei Dunozetti 10. Ianuarii 163 . In qua latè probatum fuit, quòd voto ſtabilitatis, ſuper quo dicebatur conſiſtere hæc diuerſitas formæ vtriuſque Profeſſionis, fuerat derogatum: quàm in deciſ. 6. Februarij 1632. coram R.P.D. meo Motmanno, in qua oſtenſa fuit neceſſitas eidem voto derogandi. Nam quòd remiſſa fuerit eadem ſtabilitas, legebatur in ipſis literis Reformationis, in quibus poſt approbationem, & confirmationem factam omnium legum, & conſtitutionum, quæ conditæ fuerant in inſtitutione, & erectione nouæ huius Communitatis ſub ea conditione, dummodo in iuramento, quod ab his Religioſis præſtari deberet in eorum Profeſſione, ſeruaretur ſolita Profeſſionis formula, addita fuit eidem conditioni hæc exceptio, *Quatenus non repugnaret inſtitutis eiuſdem Ordinis ab alijs, quàm inſuperius expreſſis*; & magis in ſpecie eidem voto fuit etiam poſtea derogatum per clauſulam, non obſtantibus, poſitam in fine earumdem literarum, ſub qua facta fuit præcipua, ac particularis mentio huius voti ſtabilitatis; Ex hac enim vltima derogatione ceſſare poterat omnis dubitatio, quæ fiebat ex ſuperiori clauſula (dummodo) An ſcilicet per eam intelligi deberet reſtricta tota gratia, iuxta ea quæ notat Mandoſ. *ad regul. de non tollen. iur. quæſit. quæſt. 2. num. 3.* Rebuff. *in prax. tit. de Signat. Grat. num. 23. & ſuper 1. par. Signat. num. 35. & ſuper 3. par. in verb. quod obſtantia oratoris* *num. 13. & 14.* Rota *deciſ. 208. num. 2. par. 2. recent. & coràm Reuerendiſſimo D. meo Decano deciſ. 361. num. 5.* quia non ſolum eadem clauſula, & reſtrictio intelligi debebat, in alijs, quàm in iis, quæ expreſſa fuerunt, quæque ſi per

1 eam clauſulam, quæ vim dicitur habere conditionis ſuſpenſiuæ, ſublata cenſerentur, inanis eſſet gratia, iuxta *conſil. Oldrad. 230. in fine*, quod ſequuta fuit deciſio facta in hac cauſa 22. Aprilis 1630. & tradit Sarnen. *ad regul. de iur. quæſit. quæſt. 1. num. 41.* Put. *dec. 133. num. 1. lib. 3.* Præſertim dum ea expreſſio facta fuit in ipſa reſtrictione. Sed cùm hic eadem expreſſio, & derogatio, quæ præcisè, & expreſsis verbis facta fuerat eidem ſtabilitati, poſita etiam legeretur in eiſdem literis poſt illam clauſulam, dummodo, ſiue conditionem, in qua præſeruata fuerunt veteris Ordinis inſtituta; tamquam poſterior potius interpretari debebat præcedentem illam conditionem, quàm ab illa declarationem recipere, Mohed. *deciſ. 17. de præben.* Caſſad. *deciſ. 5. num. 3 eodem tit.* Put. *deciſ. 208. lib. 1.* Et fuit præterea eidem voto derogatum, quatenus conceſſum fuit Monachis ius tranſeundi ad Monaſteria reformata, & inter eadem Monaſteria conceſſa fuit rerum omnium communio; itaut (ſicut dicitur in eiſdem litteris) omnes reformati non magis vnius, quàm alterius Monaſterii Monachi dici deberent. Ex quibus ſatis dici poteſt conſtare de ea Pontificis mente

2 te derogandi eidem ſtabilitati, propter repugnantiam, quam habere hæc omnia videbantur cum ipſo voto ſtabilitatis; vt in ſimilibus fere terminis arguit Card. Zabarel. *conſil. 136. num. 11. & 12.* Ancharan. *conſil. 168. num. 6.* Olalch. *deciſ. Pedemon. 141. num. 5.* Ruin. *conſ. 76. num. 4. lib. 5.*

Ex his deduci poterat etiam neceſſitas derogandi eidem voto: quia cùm non omnia Cœnobia, & Abbates huic Reformationi ſe ſubijcerent, ſed ſolum aliqui, qui inſtabant pro reformatione, & qui in deciſionibus factis canonizati

fuerunt

fuerunt pro oratoribus; ſicut in alijs Monaſterijs non potuiſſet induci hæc reformatio, diſſentientibus eorum Abbatibus, ita vſu huius gratiæ Reformationis priuari non debebant, ſi qui Monachi in dictis Monaſterijs vellent huic Reformationi nomen dare: & propterea huius Congregationis conſtitutus fuit caput Abbas generalis vniuerſi Ordinis Præmonſtratenſis, vt non ſolum eſſet, ſicut dicitur in dictis literis Reformationis, is, quem omnes Reformati agnoſcere tenerentur tamquam præcipuum, ac peculiare caput totius Communitatis; ſed cùm etiam eſſe deberet Caput vniuerſale totius Ordinis, vt intelligeretur hoc ius amplectendi Reformationem datum fuiſſe vniuerſæ Religioni; Vnde etiam in dictis litteris ſæpius idem Abbas appellatur non ſolum Caput totius Ordinis, ſed Reformator generalis; & tàm in literis Pauli V. quàm in Conſtitutionibus factis in Capitulo generali, data fuit etiam hæc facultas omnibus eiuſdem Ordinis Profeſſoribus, vt dictam Reformationem amplecti, & ſequi poſſent, vt latè deductum fuit, & probatum in prima deciſione huius cauſæ coram R.P,D meo Dunozetto 30 Martij 1629. et in hoc ſenſu poſſet etiam dici, quod ſicut hæc Communitas antiqui rigoris, quamuis plura ſub ſe continere deberet Monaſteria, tamen tamquam vnicum Corpus conſiderari debebat, dum vni capiti ſubijciebatur; Ita penes Abbatem Generalem, qui futurus erat caput eiuſdem Communitatis, eſſe debebat ius, ac poteſtas aggre-
3 gandi ſic profitentem vniuerſo Ordini, iuxta not. *in cap. porrect. de Regular. vbi Innocen. nu* 14. Abb. *num. 6. & 12.* Io. Andr. *num.* 4. Anchar. *num. 9.* Bero. *in cap. in præſen. de probat. num.* 546. Card. Zabar. *conſ.* 106. Roderic. *quæſt. Regul. tom.* 3. *quæſt.* 17. *artic.* 11. *&* 12. Itaut retenta fuerit eadem ſtabilitas, ſaltem in ordine ad ipſam Congregationem, & intrare deberent ea, quæ de ſecunda profeſſionis ſpecie conſiderauit deciſio R.P. D. mei Dunozetti dicta die 10. Ianuarij 1631 *ex conſ.* Calder. 23. *de Regular.* cuius conſilij diſtinctionem reaſſumunt Abb *in c. in præſent. nu.* 65. Butr. *num.* 64. Bero *nu.* 543. *de probat.*

Altera, eaque præcipua obiectio, quę fiebat contra literas Reformationis, erat, quòd falsò expreſſum fuerit, & ſuppoſitum in eiſdem literis, vt pro ea reformatione ſupplicauerint Monaſterium Sancti Pauli Ciuitatis Virdunenſis, ac Monaſterium Saliuævallis; dum qui enunciabantur Monachi eiuſdem Monaſterii, per profeſſionem emiſſam ſecundum veterem formulam in Monaſterio Muſſipontano, non poterant eſſe filij niſi eiuſdem Monaſterij. Verum licèt hęc exceptio viſa fuerit releuans, dum propoſita fuit in Dubio ſuper conceſſione remiſſoriæ, ac propterea dictum fuerit quòd ea qualitas profeſſionis, & affiliationis in certo, ac peculiari Monaſterio poterat probari per ſcripturas eiuſdem Monaſterii, in quo dicebantur ipſi Monachi profeſſionem emiſiſſe; hodie tamen ex probationibus, quæ datæ fuerunt in diſputatione huius Dubij pro parte Communitatis, viſa fuit eadem exceptio penitus, & omninò tolli. Nam quantum ad Monaſterium Saliuævallis, nomine eiuſdem Monaſterij dicitur hanc Reformationem petijſſe etiam Ioannes Gomberuaux illius Abbas: & ita nihil referre poteſt, an qui poſtea enunciantur Monachi eiuſdem Monaſterij, videlicet, Claudius Moriſet, Petrus Thienuil, & Ioannes Collart, fuerint Monachi in eodem Monaſterio; cùm ſatis ſit, vt ſuſtineatur ea petitio tamquam facta nomine Abba-
4 tis, vt nomine totius Conuentus etiam
5 facta cenſeatur, propter mandatum prę-ſumptum, quod habet à ſuo Monaſterio, cui præeſt. *cap. 2. de donat. c. edoceri,* cum ibi notat *de reſcript.* Abb. *in cap. ea noſcitur de ijs quæ fiunt à Prælatis ſine conſenſu Capituli, num.* 8. Nauar. *conſ.* 1. *eod. tit.* Aufrer. *ad Cappell. Toloſ. dec.* 79.
6 Ita onus contrarium probandi, quod id factum fuerit à ſolo Abbate ſine conſenſu ſuorum Monachorum, ad ipſos Monachos

nachos ſpectare debeat; *cap. ea noſcitur*, & ibi gloſ. *de ijs quæ fiunt à Prælatis ſine conſenſu Capituli*. Innocent. *num.* 2. Ioan. Andr. *num.* 7. Compoſtellan. *in cap. cum dilectus, de conſuetud.* Federic. de Sen. *conſ.* 259. *num.* 2. Quo verò ad Monaſterium Sancti Pauli, conſtat in eo non ſolum fuiſſe inſtitutum, & inductum vſum Reformationis ab Abbate generali anno 1620. atque ita per annum ante confirmationem factam eiuſdem Reformationis in literis Gregorii, ſed acceptatam fuiſſe eamdem Reformationem à Philippo de Pelue eiuſdem Monaſterij Abbate Commendatario, primum per Inſtrumentum mandati procuræ facti in perſonam Petri de Sbanz, qui enunciatur in literis Monachus eiuſdem Monaſterii; quique propter officiũ Prioris, quod in eodem Monaſterio exercebat, gerebat ibi vices Abbatis ad conſentiendum dictæ Reformationi eodem anno 1620. ac deinde anno 1628. in alio mandato dato P. Claudio Morizet Procuratori Communitatis Reformationis, ad tuendam, & defendendam hanc cauſam Reformationis. Ex quibus facti circumſtantiis ſublata viſa fuit hæc exceptio, præter alias reſponſiones, quæ datæ fuerunt in deciſionibus R. P. D. mei Dunozetti 18. Iunii 1629. & 22. Aprilis anni 1630. vt potuerint Monachi, quorum nomine petita fuit reformatio, per translationem fieri filii alterius Monaſterii ab eo, in quo profeſſionem emiſerant, propter ſupremam auctoritatem Capituli generalis, à quo non ſolum fieri potuit, ſed facta etiam fuit eadem translatio.

Et ita, &c.

DECISIO XXIII.

Coram Eodem In Eadem.

Lunæ 20. *Decembris* 1632.

Ad diſput. 6. & 13.

ARGVMENTVM.

Eadem materia hic tractatur, quæ in ſupra poſita deciſione.

SVMMARIVM.

1 *Monachus profeſſus in vno loco, poteſt ex auctoritate Superioris fieri filius alterius Monaſterij.*

2 *Iura Monaſterij per ceſſionem auctoritate Superioris confirmatam, transferuntur in ceſſionarios.*

3 *Actus non contradicendi, licèt factum poſitiuum non contineat, pars tamen ratihabitionis reputatur.* & *num.* 5. *Fallit, vt num.* 4.

In deciſione quæ facta fuit in hac cauſa 5. Iunij proxime preteriti, cùm ageretur de iuſtificatione gratiæ, & literarum reformationis, quas ex conceſſione Gregorij XV. obtinuerant aliqua Monaſteria Ordinis Præmonſtratenſis, ex duobus potiſſimum fundamentis viſa fuerunt Dominis eædem literæ iuſtificatæ, reſpondendo duabus præcipuis obiectionibus, & capitibus ſubreptionis, quæ contra eaſdem literas tunc proponebantur pro parte Abbatis, & Capituli Generalis. Primum fuit fundamentum, quòd obeſſe non poterant ea, quæ tunc dicebantur ſuper diuerſitate formæ inter vtramque profeſſionẽ, eam ſcilicet, quam præſcribebant antiqua inſtituta Ordinis; & eam, quam in noua hac Communitate, & Congregatione emittere debebant Reformati, dum voto ſtabilitatis in loco (quod ſolum votum ſecundùm nouam formam profeſſionis non promittebatur) nominatim, & in ſpecie derogatum fuerat in eiſdem literis. Alterum fuit fundamentum, quòd probaretur conſenſus duorum Monaſteriorum, quorum nomine dicebatur petita in eiſdem literis hæc

Refor-

Reformatio; cum nomine Monaſterij Saluæ vallis pro eadem Reformatione ſupplicaſſe legeretur Ioannes illius Abbas (quod ſatis erat, vt diceretur probatus conſenſus Monachorum eiuſdem Monaſterij, cùm mandatum Iura præſumerent in Abbate:) reſpectu verò Monaſterij Virdunenſis Sancti Pauli, conſtaret de mandato dato à Monachis eiuſdem Monaſterij tam ante impetratam gratiã confirmationis dictæ Reformationis, cùm primum eadem Reformatio induci cœpit in aliquibus Monaſterijs auctoritate Abbatis Generalis, quàm poſt dictas literas, & gratiam Gregorij, in quibus conceſſa fuit confirmatio eiuſdem Reformationis.

Omiſſo primo fundamento, ſuper quo poſt dictam deciſionem nihil ex parte Abbatis, & Capituli generalis deductum fuit (cùm conſtaret de derogatione eius voti, & promiſſæ ſtabilitatis, non ſolùm in genere, quatenus inter alias leges, & Conſtitutiones, quę in dictis literis confirmatæ fuerunt, vna erat, vt qui hanc Reformationem inpoſterum ſecuturi eſſent, cenſeri deberent, non magis Monachi vallis, quàm alterius Monaſterij; ſed nominatim, & in ſpecie: quod etiam deductum fuit in deciſione coràm R. P. D. meo Dunozetto 22. Aprilis anni 1630.) Impugnatus fuit in propoſitione hodie facta huius Dubij, ſolus conſenſus eorum duorum Monaſteriorum; quia cùm admitteret deciſio facta coram me, vt ea præſumptio, quæ videbatur eſſe pro Abbate Saluæ vallis, vt à ſuo Monaſterio mãdatum habuerit, poſſet contraria probatione tolli, pro hac probatione facienda petita fuit compulſoria ad probandum, quòd tam ij, qui in dicto Monaſterio tunc erant, cùm Ioannes eiuſdem Monaſterij Abbas petijt confirmationem huius Reformationis, quàm alij Monachi Monaſterii Virdunenſis, non eſſent profeſſi in dictis Monaſterlis.

Verùm cùm hæc exceptio propoſita aliàs fuiſſet coram R. P. D. meo Dunozetto, fuit illi reſponſum in deciſione ſub die 18. Iunii anni 1629. quòd licèt, qui
enunciabantur Monachi in Monaſterio
Sancti Pauli, & Saluævallis, probarentur in aliis Monaſteriis profeſſionem emi
1 ſiſſe; tamen potuerunt per translationem legitime factam, ex auctoritate Superioris fieri filii eorumdem Monaſteriorum. Quæ reſponſio ſicut nullam poteſt habere in Iure dubitationem, vt ex *cap. licet quibuſdam, de regular.* probat eadem deciſio, & notant ſuper eodem capitulo Innoc. Hoſtien. & gloſ. *& in cap. ſane, de regular.* ita hodie ex facto viſa fuit pleniſſime iuſtificari. Hæc enim Reformatio inducta fuerat authoritate Abbatis Generalis in aliquibus Monaſteriis, longe antequam illius Confirmatio peteretur à Sede Apoſtolica: & hoc
2 expreſſe narratum fuit in confirmatione eiuſdem Reformationis conceſſa à ſan. mem. Paulo Quinto, & deductum in deciſione 30. Martii 1629. corã R. P. D. meo Dunozetto, & hodie etiam iuſtificatum ex Conſtitutionibus eiuſdem Reformationis, & earumdem Conſtitutionum approbatione facta per Abbatem Generalem anno 1620. Cum verò inter alia Monaſteria, quæ eandem Reformationem primum acceptarunt, fuerint hæc duo, Monaſterium ſcilicet Virdunenſe, & Saluævallis, & præterea Monaſterium Muſſipontanum Sanctæ Mariæ Maioris; & ex ijs Monachis, qui in dictis Monaſterijs tunc degebant, nõ omnes Conſtitutiones huius Reformationis amplexi fuerint; poſiti fuerũt in eiſdẽ Monaſterijs, authoritate Abbatis Generalis, eorum loco, qui recuſarunt reformationem ſequi, alij, qui ſub noua hac Communitate, quæ dicta fuit antiqui rigoris, viuere ſtatuerunt, quique in literis Gregorij nominati fuerunt prò Oratoribus. Et id comprobatum fuit primùm ex duobus Inſtrumentis ceſſionis factæ cum auctoritate dicti Abbatis ab ijs Religioſis, qui antea in illis duobus Monaſterijs degebant. Secundò ex duobus alijs Inſtrumentis poſſeſſionis captæ eorumdem Monaſteriorum per Reformatos: Et demum ex actis Capi-

tuli,

tuli, quod factum fuit anno 1620. & in quo ijdem Reformati interuenerunt nomine, & tanquam filij eorumdem Monaſteriorum. Ex hoc facto, quod ita ex publicis Inſtrumentis comprobatum fuit, viſa fuit Dominis ſatis iuſtificata ea qualitas narrata in litteris Gregorij, quæ ſequenti anno 1621. conceſſæ fuerunt: vt ſcilicet nomine eorum Monaſteriorum confirmatio Reformationis petita fuerit. Vel enim tunc, cùm pro eadem confirmatione ſupplicatum fuit, non aderant in dictis Monaſterijs quàm Reformati: & non potuit haberi ratio aliorum, qui præſentes non erant, non ſolum ex hoc capite, quòd abſentes eſſent, vt habetur in *l. reſcriptum* 11, *ff. de pact.* & not. Archid. *in cap. præſentium de teſtib. lib.6. argumento l. Nerratius* 85. *ff. de verbor. ſignific. & cap.* 1. vbi Bald. *num.* 3. Innoc. *num.* 1. *de elect.* verùm etiam, quia per eam ceſſionem, quæ fuit Superioris auctoritate confirmata, amiſerant
2 iura, quæ habebant in dictis Monaſteriis, eademque iura acquiſita fuerant Reformatis poſt illorum translationem etiam factam auctoritate Superioris. *§. ſi quis autem, & §. ſi vero relinquens Monaſterium. Auth. de Monach.* Caſtr. *in l. inter antiquam, C. de vſufr.* Lap. *allegat.* 61. *num.* 6. Speculat. *in tit. de ſtat. Monach. verſ. ſexto quæritur num.* 11. Vel aderant etiam in dictis Monaſteriis alii Monachi præter Reformatos: & cùm confirmationi, quæ petebatur dictæ Reformationis, non contradixerint, non poteſt dici vt contra eorum voluntatem eadem reformatio petito fuerit, cùm idem actus non contradicendi videretur eſſe loco ratihabitionis, ſiue tacitæ approbationis, licet factum aliquod poſiti-
3 uum non contineret, vt docet gloſ. *in l. quo enim, ff rem rat. hab. & in l. quoties* 2 *ff. ad municip. cap.* 2. *de accuſat. lib.* 6. *gloſ. in Clementina ſæpè, §. quoniam de verb. ſignific.* & conſtituitur pro regula *in cap. qui tacet* 43 *de regul. iur. lib.* 6. Et licet in his, quæ præiudicio eſſe poſ-
4 ſunt ita conſentienti, aut operari effectum alicuius obligationis, non ſatis eſſe ſoleat hæc præſumptio conſenſus, quæ ſequitur ex eo facto negatiuo non contradicendi; propter rationem, quam ex *capitulo ſeq. in reg. Is qui tacet*, colligunt Doctores, vt ſcilicet ea taciturnitas non magis ad conſenſum, quàm ad diſſenſum trahi poſſit, adeo vt materiam Broccardicam eſſe dixerit Cyn. *in l. inuitus num.* 6. Salicetus *num.* 4. *C. de procurat.* Abb. *in cap. nonne num.* 1. *circa medium*, Felin. *num.* 5. *de præſumpt.* & in terminis, in quibus agatur de obligatione inducenda ex hoc ſolum, quòd quis præſens non contradixerit, voluerunt Dyn. *in dicta reg. Is qui tacet, num.* 3. *per text. in l. filiusfam. §. inuitus, vbi gloſ. in verb. non probatur, ff. de procurat.* Bart. *in l. quæ dotis, num.* 22. *ff. ſolut. matrimon.*
5 Capra *reg.* 56. *num.* 51. in terminis verò quod idem actus ſit ita conſentienti præiudicialis, tenuerunt Dyn. *ſuper eadem reg. num.* 4. Felin. *dicto cap. nonne nu.* 11. *& in cap. cum M. Ferrarien. num.* 34. *de conſtitut.* Bellam. *in cap. qualiter de pact.* & videtur colligi ex text. *in l. qui vas, §. vetare, vbi gloſ. in verb. ignorat. & ex l.*
Titio 35. *§. Lucia, ff. de leg.* 2. Ceſſabat 3
tamen hæc difficultas in caſu propoſito: quia cùm tacitus ille Monachorum conſenſus, qui forte præſentes fuerunt, ſolum deducatur ad eum effectum, vt valere debeat gratia confirmationis huius Reformationis reſpectu eorum, qui conſenſerunt, non autem vt leges, & conſtitutiones eiuſdem Reformationis ſequi teneantur alii Monachi ex hoc ſolum, quòd non contradixerunt petitioni factæ ab iis, qui pro dicta confirmatione ſupplicarunt; non poterat impugnari eadem gratia ex hoc capite, quòd ſatis eſſe non potuerit tacitus ille conſenſus, dum propter eumdem conſenſum ad nihil ipſi Monachi obligantur. Quamquam neque res dici poterat eſſe in ſolis terminis actus merè negatiui, cùm ex dicto ceſſionis inſtrumento conſtaret, quòd iidē Monachi, qui in dictis Monaſteriis profeſſionem emiſerunt, quique Reformationem ſequi recuſarunt, explicitè conſenſerunt, vt illa in dictis Monaſteriis induce-

induceretur. Et ita tollebatur ex facto nō ſolū hæc difficultas, ſed propter eūdē dd. Monachorū cōſenſū ceſſabat ēt quodcunq. illorū præiudiciū, ꝙ forte conſiderari potuiſſet.

DECISIO

DECISIO XXIV.

Coram Eodem, In Eadem.

Lunæ 2. Maij 1633.

Ad diſput. 6. & 13.

ARGVMENTVM.

Continet Argumentum ſuperioris deciſionis.

SVMMARIVM.

1 *Gratia vt non ſit ſubreptitia, debet fieri mentio Priuilegiorum & Conſtitutionum, quas Papa probabiliter ignorare poteſt.*

2 *Diſpoſitiua ſolùm declarat quid verè conceſſum fuerit, licèt verbum fiat, ex quo Gratia perficitur, referatur ad omnia.*

3 *Diſpoſitiua vocatur à Practicis diſpoſitio.*

4 *Clauſula quorum tenores, ex ſtylo Palatij continet pleniſſimam derogationem, etiam illarum Gratiarum, quæ propter derogatoriarum derogatorias requiruntur particularem mentionem.*

5 *Noua profeſſio in quo caſu ſit repetenda.*

6 *Monachus de Iure communi non poteſt retinere & habere iura in duobus Monaſterijs. & num. 9.*

7 *Actus ex ſe validus, & omnino ab alio ſeparabilis, non poteſt per actum inutilem vitiari.*

8 *Amplia regulam, vt locum habeat etiam in rebus ſpiritualibus.*

10 *Reformationis nomen indicat, rem ad ſuum primum principium reſtitutam eſſe.*

Agebatur in hoc dubio de confirmatione Sententiarum Rotalium: & in tertia propoſitione hodie facta eiuſdem Dubii, non ſolùm repetitæ fuerunt eædem duæ obiectiones, quæ fuerunt ſublatæ in aliis duabus diſputationibus ſub die 5. Iulii, & 20. Decembris anni 1632. quòd ſcilicet non fuiſſet in literis Reformationis derogatum voto Stabilitatis; & quòd non couſtaret de conſenſu Monaſteriorum, à quibus dicebatur petita eadem Reformatio: verum etiam addita fuit tertia obiectio contra validitatem earumdem litterarum, & gratiam dictæ Reformationis, propter mentionem in ea non factàm iuris Capituli generalis, quod ſcilicet illius diſpoſitioni eſſet reſeruata facultas derogandi, aut immutandi, quidquid antiqua Ordinis inſtituta iuberent, tam ex eiuſdem Ordinis Conſtitutionibus, quàm ex priuilegiis Apoſtolicis illis conceſſis; vt propterea fuerit neceſſaria illam mentio ad excuſandam gratiam à vitio ſubreptionis dum eas Conſtitutiones, & Priuilegia potuit Papa, qui Gratiam dictæ Reformationis conceſſit, probabiliter ignorare tamquam Conſtitutiones particulares, ex notatis in *cap. vltimo de offic. Archid. cap. 1. de Conſtitut. lib. 6. cap. ſuper literis*, & ibi Felin. *num. 8. de reſcript. in 3. reg.* & fuit dictum in hac eadem cauſa, occaſione alterius iuris competentis Capitulo generali in deciſione facta coram R. P. D. meo Dunozetto, 29. Nouembris 1629.

Ex his tamen obiectionibus non putarunt Domini oſtendi iniuſtitiam dictarum Sententiarum, vt ſingulis ſatisfaciendo, tertiò demum in hoc Cauſa reſponderunt. Quòd enim eidem voto derogatum fuerit, non vno in loco legebatur in gratia Reformationis. Immo, vt in eadem deciſione dicebatur, neceſſaria fuit derogatio eiuſdem voti, tamdum iu dicta gratia conceſſa fuit facultas quibuſcumque Religioſis huius Ordinis Præmonſtratenſis, vt Reformationem amplecti poſſent: quod in neceſſarium antecedens videbatur ſupponere, vt qui eidem Reformationi ſe ſubiicere volebant, poſſent deſerere

antiqua Monaſteria, in quibus erant affiliati (cùm non omnia Monaſteria, pro eadem Reformatione inſtarent, ſed ſolum Monaſteria Sanctæ Mariæ Maioris Muſſiponti, Sancti Pauli Virdunenſe, & Saliuæ vallis) quàm dum fuit in iiſdem litteris Abbas Generalis vniuerſi Ordinis Præmonſtratenſis conſtitutus Caput huius nouæ Communitatis, & conceſſum Monachis in eadem Communitate victuris, vt non eſſe deberent magis Monachi vnius quàm alterius Monaſterii; & demum dum inducta fuit inter Monaſteria Reformata rerum omnium communio; cùm hæc omnia, tamquam ea, quæ ſimul eſſe non poterant cum voto Stabilitatis, neceſſariò concluderent eiuſdem voti derogationem, vt ipſa gratia inanis non eſſet; & fuit latè deductum, tam in dicta deciſione facta coram me, quàm in deciſione 22. Aprilis anni 1630. coram R.P. D. meo Dunozetto.

Neque ad hunc effectum viſa fuerunt obeſſe ea, quæ ex parte Abbatis, & Capituli fuerunt ſæpius conſiderata; quòd ſcilicet tota hæc gratia reſtringeretur ab vnica clauſula & conditione, in qua pro forma requirebatur, vt in Iuramento, quod in poſterum contingeret præſtari ab his Reformatis, ſeruari deberet antiqua forma Profeſſionis. Quod quidem fundamentum hodie confirmabatur ex originali ipſius ſupplicationis; in qua eamdem clauſulam non ſolum apparebat poſitam fuiſſe in parte diſpoſitiua; quod potuiſſet ſatis eſſe ad hoc, vt
2 per eam dici deberet reſtricta tota gratia, cum eadem pars ſola declaret quod verè conceſſum fuerit, licet verbum, fiat, ex quo ipſa gratia perficitur ad omnia referatur, vt ſcribit Rebuff. *in praxi tit. de Signatura Grat. in 3. par. ſignat. in verb. quod obſtantia Oratoris num.* 13. Rot. *deciſ.* 642. *num.* 3. *par.* 1. *& dec.* 208. *num.* 2. *par.* 2. *recent.* vt propterea eadem
3 pars vocetur etiam à Practicis diſpoſitio, vt obſeruauit Rota *coram* Reuerendiſſ. *D. meo Decano in vna Romana* S. *Thomæ* 27. *Iunij* 1607. *inter alias impreſſas deciſ.* 361. *num.* 5 verum legebatur eadem clauſula ante perfectam orationem, & ante ipſum nomen confirmationis; ex quo approbata fuerunt Statuta huius Communitatis, itaut regerentur ab vna, & eadem diſpoſitione, tam ipſa prima, ac principalis diſpoſitio; quàm hæc illius conditio, & reſtrictio inducta ex eadem clauſula. Sed huic fundamento fuit etiam reſponſum in eadem prima deciſione, quòd poſt dictam conditionem & clauſulam, poſita fuit noua declaratio eiuſdem conditionis, quatenus ſcilicet eadem forma antiquæ Profeſsionis non repugnaret cum inſtitutis huius Ordinis præter quam in expreſſis quod idem perinde erat ac ſi dictum fuiſſet, vt ea reſtrictio intelligi ita deberet, vt non pugnaret cum ijs, quæ ſuperius conceſſa fuerunt, & eſt de natura reſeruationis, vt poſt Oldrad. *conſ.* 210 *in fin.* trad. Sarnen. *ad reg. de iure quæſit. non toll. q.* 1. *num.* 41. Put. *deciſ.* 133 *num.* 5. *lib.* 3. Et præterea derogatum apparebat eidem voto ex clauſula, nõ obſtantibus, poſita in fine earumdem litterarum, vt fuit in ſpecie conſideratum in deciſione facta coram R.P.D. meo Dunezetto 10 Ianuarii 1631. quia cum in eadem clauſula facta legeretur particularis, & præcipua expreſſio eiuſdem voti Stabilitatis in loco, quæ ſtabilitas ſolum promittebatur ſecundum antiquam formam Profeſſionis, ceſſabat, omnis difficultas, quæ fieri poterat ex eadem conditione, cùm etiam ſatis eſſe po-
4 tuiſſet, vt aliquo modo conſtaret de voluntate Papæ derogandi eidem voto ex clauſula, quorum tenores, quæ ex ſtylo Palatij continet pleniſſimam derogationem ad alias gratias, quamuis eædem gratiæ propter clauſulas derogatorias derogatoriarum requirerent etiam ipſe particularem, & expreſſam mentionem in derogatione, quæ de illis fieret, vt de hoc ſtylo poſt Butrium *in conſil.* 2. & Caſſador. *in deciſ.* 2. *ſuper regul. atteſtantur.* Felin. *in cap. nonnulli num.* 7.

num.7.de reſcr. Gabr.*de clauſ. concluſ. 9. num.11.* Gonz.*ad reg.8. Cancell. gloſ.36 num.29.* & fuit reſolutum coram Greg. *deciſ.109.num.10. & in deciſ.666.nu.2. par.1.recent. & in Cæſarauguſtana diſmembrationis 29. Nouembris 1627. coràm R.P.D. meo Pirouano.*

Altera obiectio erat ſuper defectu conſenſus duorum Monaſteriorum, à quibus petita dicebatur confirmatio huius Reformationis, Monaſterii ſcilicet Virdunenſis Sancti Pauli, & Monaſterii Sanctæ Mariæ Maioris Saliuæuallis. Et hæc obiectio duplici modo in hoc Dubio proponebatur, cùm & negaretur, vt ii, quorum nomine data fuit ſupplicatio, eſsent Monachi in Monaſteriis, & daretur expreſsa contradictio illorum Monachorum. Verùm ea, ex quibus dicebatur probari eadem contradictio, non viſa fuerunt Dominis aliquam fidem facere, non ſolùm quia ſcriptura ad hunc effectum data, erat ſcriptura penitùs informis; ſed quia nihil officere poterant, quæ in eadem ſcriptura continebantur, cum eſset ſolum ſupplex libellus datus nomine Reformatorum Abbati Generali contra quoſdam Monachos, qui licèt tunc non eſsent in Monaſterio Saliuæuallis, ſed reſiderent in ſuis beneficiis, quorum Curæ præerant, iuxta diſpoſitionem *cap. quod Dei timore, de ſtat. Monachorum*, tamen aſserebant ſe filios eiuſdem Monaſterii, & de facto interuertere tentarunt poſseſsionem, quam illius Monaſterii obtinuerant Abbas Gomberuaux, & alii Monachi Reformati. Quod factum cùm aliunde non iuſtificaretur, quàm ex eo libello, in quo hæ prætenſiones dictorum Monachorum impugnatiuè narratæ fuerunt, viſum fuit prætereà pendere ab inſpectione alterius articuli, in quo dicetur de validitate ceſsionis dicti Monaſterii factæ à Monachis, qui tempore eiuſdem ceſsionis verè in eo erant.

Quantum verò attinet ad perſonas Monachorum, qui ſe inſcripſerunt, & fecerunt Monachos eorum duorum Monaſteriorum, viſa fuit obiectio in hac parte tolli ex his quæ fuerunt conſiderata in ſecunda deciſione facta coram me 20. Decembris præteriti: quòd ſcilicet tunc cùm petita fuit ea gratia, & confirmatio, verè probaretur, vt quorum nomine porrectæ fuerunt pro eadem gratia obtinenda, eſsent Monachi in eiſdem Monaſteriis, licet ante eſsent filii Monaſterii Muſſipontani, propter profeſsionem in eo emiſsam.

Neque contra hoc fundamentum, quod in eadem deciſione conſtitutum fuit, obſtare poterant ea, quæ dicebantur tam contra dictam ceſsionem, ex qua poſsidere cœperunt Monachi hæc duo Monaſteria, quàm contra validitatem translationis factæ in vim eiuſdem ceſsionis. Quia licet, vt ea translatio, & ceſsio valere potuiſsent, plura requirerentur tam ex particularibus Conſtitutionibus huius Ordinis Præmonſtratenſis, quàm etiam ex diſpoſitione Iuris communis; ea tamen omnia, vel apparebant ſeruata fuiſse, vel ſi fuerunt omiſsa, non potuerunt nullam reddere ipſam translationem: quia cùm eædem Conſtitutiones loquerentur in ſtatu, in quo ante Reformationem vigebat votum ſtabilitatis in loco, non poterant dici neceſsaria, etiam ſecundum Statuta Reformationis, in qua eadem ſtabilitas non ampliùs in certo Monaſterio, ſed in vniuerſa Religione promittebatur, cùm ſemper quælibet diſpoſitio intelligi debeat, dum antiquus rerum ſtatus mutatus non ſit. Et examinatis in ſpecie omnibus, quæ dicebantur opus fuiſse ad validitatem dictæ translationis, quatuor illa erant, videlicet, quòd Monachi ad nouum Monaſterium tranſituri, dimiſsi fuiſsent à tota Congregatione eius Monaſterii, quod deſerebant; quod obtinuiſsent abſolutionem ab obedientia, quam in primo Monaſterio promiſerant proprio Abbati; quod reciperentur in filios ab

Abbate, & maiori parte Monachorum eius Monaſterii, ad quod fieri debebat hic tranſitus: & demum quòd in eodem Monaſterio inſtauraretur profeſſio, & votum obedientiæ promiſſæ primo Abbati. Quæ omnia, excepta noua profeſſione, quæ tamen repetita fuit, cùm id fieri debuiſset etiam
5 ex diſpoſitione iuris communis, vt habetur in *cap. Abbatem de verbor. ſignific.* & ex eo notant Abb. *num.* 5. *& in conſil.* 96. *num.* 4. *in fin.* Dec. *in cap. præterea num.* 6. *de præbend.* non potuerunt in hac translatione ſeruari. Cùm enim antequam impetraretur à Sede Apoſtolica confirmatio huius Reformationis, inducta fuiſset eadem Reformatio tam in Monaſterio Muſſipontano, cui per profeſſionem dicebantur fuiſse affiliati Petrus de Sbans, Claudius Morizet, & Petrus Thienuille, quàm etiam in Monaſteriis Virdunenſi & Saliuævallis, pro quibus iidem Monachi dictam confirmationem petierunt: & leges eiuſdem Reformationis induxiſſent, non ſolum communionem inter omnia Monaſteria reformata; verùm etiam iuberent vt obedientia præſtaretur Abbati Generali, qui licet eſset caput vniuerſæ Religionis, erat tamen etiam præcipuum, ac peculiare caput huius Communitatis; hinc patet quod vt ea translatio valere poſsit, non requirebat niſi eiuſdem Abbatis Generalis auctoritatem, cùm ipſe eſset Abbas vtriuſque Monaſterii; ſicut etiam inde ſequitur, quod ea quæ dicuntur tam de licentia Abbatis primi Monaſterii, quàm de acceptatione alterius Abbatis in ſecundo Monaſterio, non poterant conuenire in hoc ſtatu Reformationis, in quo non dabatur hæc diſtinctio inter Monaſteria reformata. Et faciunt ad horum, quæ dicta ſunt confirmationem, quod hæc omnia potuit intelligere ſanctæ memoriæ Gregor. XV. qui confirmationem dictæ Reformationis conceſsit, tàm ex eo quòd narratum fuit in literis hoc genus viuendi ſub obedientia Abbatis Generalis, quod ſeruabatur ex forma Conſtitutionum; quàm ex quo confirmatio earumdem Conſtitutionum petita fuit; cùm hoc nomen confirmationis ſupponeret exiſtentiam, & obſeruantiam dictarum Conſtitutionum.

Nec dicatur, vt valere non potuerit eadem translatio, eo quia illi, qui erant filii eorum duorum Monaſteriorum, non ceſserint liberè iura, quæ habebant in dictis Monaſteriis, ſed aſsignatis ſibi certis penſionibus; præſertim cum in Monaſterio Saliuævallis aliqui ex Monachis, qui dictam ceſsionem fecerunt, reſeruauerint ſibi vtramque vocem tam actiuam, quàm paſſiuam in futuris electionibus; quod repugnabat tam Conſtitutionibus Ordinis, quam diſpoſitioni iuris Communis, ex quo prohibitum 6
eſt, vt Monachus poſſit retinere, & habere iura in duobus Monaſteriis. *cap. ſi quis translatus* 22. *quæſt.* 1. *cap. vlt. de Relig. domib. gloſ in cap. conſtitutus in verb. vocem, de elect.* Quia præter ea quæ in ſatisfactionem huius obiecti adducta fuerunt in poſtrema deciſione ſub die 5. Iunii anni præteriti, vt tempore, quo petita fuit confirmatio Reformationis, non eſsent præſentes in iis duobus Monaſteriis alii Monachi, præter eos, à quibus eadem confirmatio obtenta fuit; & quod conſtaret de expreſso conſenſu aliorum Monachorum, qui erant in eiſdem Monaſteriis, vt in illis hæc Reformatio induceretur; pluribus modis crediderunt Domini poſse in hoc Dubio euitari dictam obiectionem: & quia ſatis erat, quòd tam ceſsio eorum qui prius inibi erãt, quàm translatio ad eadem Monaſteria aliorum Monachorum, proceſserint ex auctoritate Abbatis; ne poſsent ea quæ poſtea ſibi inuicem promiſerunt iidem Monachi, irritam facere dictam trans-
7 lationem; tamquam actus, qui, cum eſset ex ſe validus, & non ſolum à dicta reſeruatione ſeparabilis, ſed omnino diſtinctus, non poterat per actum inuti-

inutilem vitiari, argumento *l. 1. §. ſed ſi mihi, ff. de verb. oblig. l. 1. §. Item quæritur, & §. Trebatius, ff. de aqu. quotid. & æſtiu. c. vtile 37. de reg. iur. lib. 6.* quam
8 regulam diffundi per omnes humanas actiones, & habere locum etiam in rebus ſpiritualibus, aduertit Petr. Peck. *in expoſitione eiuſdem c. vtile in 6.* ex Innoc. *in cap. cum ex officijs, de præſcript.* & quia neque omnes reſeruarunt ſibi ea-
9 dem iura, ſed duo ſolum Monachi in dicto Monaſterio Saliuæ vallis. Immo quatenus conuenerunt ij duo Monachi, vt vſum vtriuſque vocis habere poſſent ſimul cum reformatis, & hoc iure prohibitum erat; non potuit idem pactum irritam facere dictam ceſſionem, & translationem, ſed potius ipſum vitiabatur. §. *neque illud, Auth. de non alienan.* & ex eo text. voluerunt Bald. *in Auth. ſi quas ruinas, num. 3. C. de ſacroſ. eccleſ.* Caſtr. *in Auth. qui rem, num. 7. C. eodem tit.* Felin. *in cap. cum ordinem, num. 2. de reſcr.* & in terminis reſeruationis factæ à Monacho, Imol. *in cap. cum M. Ferrarien. num. 41. de conſtitut.* Iaſ. *in l. non ſolum, §. morte, num. 20. ff. de nou. oper. nunc. & Auth. ingreſſi, nu. 30. & 37. C. de ſacroſ. Eccl.* Et demum, quia hæc gratia, & confirmatio Reformationis, ante quam expediretur, fuit ſæpius examinata in Congregatione Regularium, & de ordine eiuſdem Congregationis ab Epiſcopo Virdunen.; vt fuit conſideratũ in deciſione 18. Iunij 1629. coram R. P. D. meo Dunozetto: in qua in ſpecie ponderatum fuit, quòd iuſtificabatur conſenſus Abbatis Iuſtimontis, qui erat Pater Abbas Monaſterij Saliuæ vallis, & ipſiuſmet Abbatis eiuſdem Monaſterij Saliuæ vallis, cuius conſenſus defectus adducebatur hodie ex parte Abbatis, & Capituli generalis, tanquam præcipuum fundamentum ad probandam negatiuam, quod non interueniſſet idem conſenſus. Et ex his viſæ fuerunt Dominis ceſſare hæ duæ præcipuæ obiectiones, quæ ſemper, & in omnibus diſputationibus repetitæ fuerunt.

Ad tertiam verò obiectionem, de qua nunquam actum fuit, vt hæc noua Statuta, & mutatio in Religione fieri non potuerit, niſi de conſenſu Capituli generalis, propter priuilegia eiuſdem Capituli, ne antiquis Ordinis Inſtitutis derogari poſſet ſine illius conſenſu; Reſponderunt Domini, quòd ex Reformatione in dictis tribus Monaſteriis ſuſcepta, nulla ſucceſſit mutatio in Religione, neque quidquam ex cauſa eiuſdem Reformationis factum fuit contra Ordinis Inſtituta, ſed ſolum reſtitutus rigor antiquæ diſciplinæ, cum id concludat ipſum nomen Reformationis, ex
10 qua res ad ſuum primum principium cenſetur reſtituta, *cap. ab exordio 35. diſt.* & notat Sanch. *ſuper præcept. Decalog. lib. 6. cap. 2. num. 27.* Et ſola mutatio voti Stabilitatis, quæ ante Reformationem promittebatur in certo Monaſterio, ſecundum verò Reformationem promitti debebat in vniuerſa Congregatione, non poterat dici contra Conſtitutiones Ordinis, ſi omnia Monaſteria reformata vnam Congregationem, & Communitatem conſtituere debebant, prout vnum caput eidem Communitati fuit præpoſitus, nempe Abbas generalis vniuerſi Ordinis Præmonſtratenſis, vt latè deductum fuit in prima deciſione factam coram me 5. Iulii præteriti.

Et ita vtraque, &c.

DECISIO XXV.

R. P. D. PIROVANO.

Brixinen. Iuriſdictionis.

Veneris, 9. Iunij 1634.

Ad diſputat. 7. quæſit. 3. & ad diſp. 17. q. 3.

ARGVMENTVM.

Exemptio Regularium à Iuriſdictio-

ne Ordinarij,& illorum poſſeſsio, ex quibus probetur.

SVMMARIVM.

1 *Ordinarius habet fundatam intentionem de iure communi in iuriſdictione omnium Monaſteriorum Regularium ſuæ Diœceſeos.*

Declara, vt non procedat, quando concurrit titulus exemptionis, vel priuilegiũ, & poſſeſsio. & num. 3.

Fallit declaratio, quando ex parte Ordinarij concurrunt, etiam actus poſſeſſorij, & num. 9.

2 *Ordinario ex ſola aſſiſtentia iuris, non denegatur manutentio in iuriſdictionalibus.*

4 *Fratres Seruitæ ex priuilegijs Pontificijs eximuntur non ſolùm ipſi à iuriſdictione Ordinariorum, ſed omnes ſorores Mantellatæ &c. ſubijciuntur Generali Ordinis.*

5 *Protectio ſpecialis Sedis Apoſtolicæ eximit priuilegiatos à iure Ordinariorũ.*

6 *Ordinationes concernentes vtrumque ſtatum, temporalem & ſpiritualem, inferunt exercitium iuriſdictionis.*

7 *Admiſſiones ad habitum, & Votorum emiſſiones in manibus Superiorum, probant iuriſdictionem.*

8 *Confirmatio electionis Officialium, eſt actus dependens à iuriſdictione Superiorum ordinaria, vel delegata à Sede Apoſtolica.*

10 *Poſſeſſio non acquiritur validè ex actibus, quæ fuerint expreſſè contradicti, & dederint cauſam liti.*

11 *Commiſſario Viſitæ non datur plena fides abſque teſtimonio Notarij de actibus Viſitæ rogati.*

Domino Epiſcopo Brixinen. petente manutentionem in quaſi poſſeſſione exercendi iuriſdictionem Epiſcopalem ſuper Domo regulari, eiuſque RR. Mulieribus, de quibus agitur; Reſponſum fuit non eſſe dandam. Quia Patres Seruitæ exhibent titulum, & docent de poſſeſſione eorum iuriſdictionis ſuper prædicta Domo Regulari.

Nam, & ſi vera ſit concluſio, quod Ordinarii habent fundatam intentio-
1 nem de iure communi in iuriſdictionem omnium Monaſteriorum Regularium intra ſuam Diœceſim exiſtentium. *cap. pen. de relig. dom.* Gloſ. *in cap. conquerente in verb. iuriſdictionem, de offic. Ordin.* Dec. *in cap. fin. num 6. in 4. notab. de*
2 *confir. vtil. vel inutil.* & etiam ex ſola iuris aſſiſtentia in iuriſdictionalibus non ſoleat denegari manutentio Ordinariis. *cap. cum perſonæ in fine, de priuileg. in 6.* Capic. *deciſ.* 189. *num.* 7. Seraphin. *deciſ.* 1449. *num.* 1. *& in recent. par.* 2. *deciſ.* 382. *&* 493. *cum alijs allegatis.*

3 Attamen vera etiam eſt declaratio, quando allegatur titulus exemptionis, vel priuilegium, & exhibetur, ac de poſſeſſione docetur; tunc Regulares, dum cognoſcitur de releuantia titulorum, in eorum libertatis, vel exemptionis legitima poſſeſſione turbari non poſſunt; vt admittitur in ſecunda parte eiuſdem capituli, *cum perſona, de priuil. in 6.* & comprobant Anchar. *ibidem num.* 2. Gemin. *in §. fin. num.* 3. *&* 4. Franc. *nu.* 2. & Rota hanc declarationem ſemper eſt ſequuta, vtroque concurrente, nempè titulo, & poſſeſſione, *deciſ.* 491. *num.* 4. *&* 5. *&* 685. *num.* 2. *par.* 1. *&* 682. *nu.* 5. *par.* 2. *recent.* Seraph. *deciſ.* 1278. *in fine, &* 595. *num.* 3. *&* 4. Idem fuit dictum *in Aprutina Iuriſdictionis* 9. *Iunij* 1606. *coram D. Cardinali Pamphilio: in Conſtantien. Iuriſdictionis* 16. *Nouembris* 1607. *coram Epiſcopo Atrebaten. & in Lauretana iuriſdictionis* 2. *Maij* 1631. *coram D. Durano Epiſcopo Vrgellen.*

Titulus autem ad hunc effectum per Religionẽ exhibitus, viſus fuit ſufficiens, cum deducatur ex conſtitutionibus ſummorum Pontificum Vrbani Sexti, Innocentii Octaui, & aliorum, in quibus ne-
4 dum Fratres Seruitæ eximuntur à iuriſdictione Ordinariorum, & immediatè ſub protectione ſedis Apoſtolicæ recipiuntur, ſed & omnes ſorores Mantellatæ, Pizochoræ, ac Tertiariæ nuncupatæ ſubiiciuntur Generali, & Superiori

Ordi-

Ordinis,cum derogatione Concilij gene-
5 ralis: quæ ſpecialis protectio, ſemper eximit priuilegiatos à iuriſdictione Ordinariorum. *cap. ex parte il 1. ibi* priuilegium Nobis Apoſtolicum oſtenderunt, *de priuil. cap ſi Papa eod. tit. in 6. cap. 2. de in integr. reſtit. cap. cum tempore de arbitr.* Dec. *conſ.* 152. *nu.* 2. Put. *deciſ.* 115. *in fine lib.* 3. Seraph. *deciſ.* 1025. *num.* 5. *& ſeq.* Præterea deſumitur idem titulus ex Conſtitutionibus huius Domus regularis à Sede Apoſtolica confirmatis, in quibus præſupponitur exemptio, & obedientia, & iuriſdictio debita Generali Ordinis, & eius Vicario & alijs Superioribus aſſignata.

Non obſtat, quod ſorores huius domus Regularis non comprehendantur in dictis priuilegiis, aut conſtitutionibus. Quia dum cognoſcitur de comprehenſione, non debent Seruitæ priuari eorum legitima poſſeſſione, ſecundum terminos eiuſdem Capituli, *cum perſonæ de priuil. in 6.*

Quo verò ad poſſeſſionem, bene probatur ex actibus poſitiuis, qui dantur, nempè ex viſitatione facta per Vicarium Generalem Ordinis ſub die 20. Iunij 1627. ſumm. Religionis nu. 16. in quo quamplures ordinationes factæ fuerunt,
6 concernentes vtrumque ſtatum temporalem, & ſpiritualem, quæ proculdubio inferunt iuriſdictionis exercitium *cap. conquerente de offic. Ordin.* Socin. *de viſit. nu.* 4. *verſ. decimo quæro.* Rot. *dec.* 196. *nu.* 2. *par.* 2. *diuerſ.* Dantur præterea ad-
7 miſsiones ad habitum, & Votorum emiſſiones in manibus Superiorum Religionis, quæ propter obedientiam promiſſam, & ſubiectionem Patri Generali, probant iuriſdictionem, Iſernia, Aluarottus, & alii *in cap.* 1. *qualiter Vaſſallus præſtare debeat Domino fidelitatem.* Natt. *conſ.* 636. *nu.* 65. *lib.* 4. ac demum dantur confirmationes factæ per Vicarios Generales Ordinis quoad ſorores, quæ in eadem domo ſolent officia exercere: qui actus confirmandi officiales
8 electos ſemper pendent à iuriſdictione ordinaria ſuperiorum, vel Delegata à Sede Apoſtolica per priuilegia, ac conſtitutiones Summorum Pontificum.

Non obſtat, quod Ordinarijs denegetur manutentio contra allegantem titulum, & poſſeſſionem, ſolùmodò quando nituntur ſola iuris aſſiſtentia: ſed quādo ex parte eorundem concurrunt etiam
9 etiam actus poſſeſſorij, vt in præſenti præſupponitur, tunc non eſſe denegandam, manutentionem in quaſi poſſeſſione iuriſdictionis. Bald. *in cap. querelam nu.* 23. *in fin. de elect.* dicens per actum minimum conſeruari totum: & idem videtur firmatum in *Theatina Iuriſdictionis, quæ eſt* 382. *par.* 2. *recent.*

10 Quia cum actus dati pro Domino Epiſcopo fuerint expreſſe contradicti, vel pro parte ſororum, vel pro parte Religionis, & cauſam liti dederint; nulla potuit ex eis acquiri valida poſſeſſio. Rot. *dec.* 165. *nu.* 1. *par.* 4. *diuerſ. &* 30. *num.* 1. *par.* 2. *recent. Afflict. dec.* 395. *num.* 7.

Nam viſitationi anni 1628. 13. Ianuarij fuit contradictum, & ſeu potius diſſentientibus Prioriſſa, & alijs ſororibus, fuit admiſſa, & de ea non conſtat, niſi ex relatione Commiſſariorum: qui-
11 bus abſquè teſtimonio Notarij de actibus Viſitæ rogati, non ſolet plena fides adhiberi. Annibal Rochus *de viſitat. in verbo, cerare poſſit, fol.* 304. Lucas Antonius Reſta *in direct. viſitat cap.* 5.

Litteræ pariter Archiducis Leopoldi non conferunt ad probationem actus poſſeſſorij. Quia vigore illarum Ordinarius iuriſdictionem in domo prædicta non exercuit, nec exercere poterat, ex quo in eiſdem reſeruatus fuit articulus iuriſdictionis inter eundem Ordinarium, & Seruitas per Sedem Apoſtolicam decidendus: cum qua reſeruatione ceſſabat facultas ex litteris prætenſa.

Et ita vtraque, &c.

DECISIO XXVI.

R.P.D. PIROVANO.

Vlixbonen̄ Iuris conferendi.

Lunæ 17. Decembris 1635.

Ad diſput. 7. quæſ. 3.

ARGVMENTVM.

De Tertiarijs Ordinis S. Franciſci, tàm ſæcularibus, quàm Regularibus, Ius conferendi illis habitum, ad quos ſpectet.

SVMMARIVM.

1 *S. Franciſcus multis habitum contulit Tertiariorum.*
2 *Iuriſdictio acquiritur per conſuetudinē.*
3 *Ordo Tertiariorum fuit inſtitutus à Sancto Franciſco, omnino diſtinctus ab Ordine Minorum.*
4 *Ius conferendi habitum de iure communi non competit ijs, qui non ſunt* Superio*res eiuſdem Ordinis.*
Intellige, niſi in contrarium exiſtat conſuetudo. & num. 5.
6 *Electus non dicitur habere ius ab eligente, ſed ab eo, qui dedit poteſtatem illum eligendi.*
7 *Princeps committens iuriſdictionem alicuius, cenſetur eandem ſibi reſeruare.*
8 *Iuriſdictio Tertiariorum diſtincta & ſeparata ab Ordine Fratrum de Obſeruantia, ex quibus probetur.*
9 *Ius ſemper ſuſtineri debet, etiam in modico, in quo poteſt operari.*
10 *Conſtitutio localis non admittit extenſionem.*
11 *Conſtitutio in forma commiſſaria debet probari iuſtificata in narratis, & effectuata per obſeruantiam ſubſecutam.*
12 *Illatio non valet de iuriſdictione locali ad Ciuitates, & loca vniuerſa.*
13 *Species viſitandi non infert ad aliam ſpeciem dandi habitum, deficiente cauſa vniuerſali, & alio exiſtente in poſſeſſione.*
14 *Conuenientia non allegatur ſufficienter, vbi agitur de priuatione iuris tertio competentis.*
15 *Iuriſdictio non datur per conuenientiam, ſed acquiritur priuilegio, vel conſuetudine.*
16 *Collatio habitus, de iure, admiſſa ſuperioritate, non ſpectat ad alium, quàm ad Prælatum ſuperiorem.*
17 *Derogatio recipit ſtrictam interpretationem.*
18 *Priuilegiatus per communicationem non poteſt vti communicatione priuilegiorum contra eos, à quibus communicationem deſumit.*

CAuſa repropoſita, concluſum fuit, ſtandum eſſe in deciſis 25. Maij præteriti.

Quoniam verum eſt, Fratres de Obſeruantia ab initio, & origine Ordinis, viuente Seraphico Patre, & poſt eius glorioſum obitum, contuliſſe Tertiarijs habitum, & in hac conſuetudine fundare intentionem contra Regulares Tertiarios: nam deciſio, quæ reuidetur, ponit trinum Ordinem à Seraphico Patre emanatum ab anno 1208. ſcilicet Fratrum, Mulierum, & Tertium de Pœnitentia nuncupatum, certis regulis Fratribus, & Mulieribus præſcriptis, & inde ab Honorio Tertio confirmatis. Tertiarijs verò, non Religionem, ſed certum viuendi modum, & veſtiendi honeſtum præſcripſit, qui à Nicolao IV. ſub alijs Regulis diſtinctus fuit, & approbatus; ac demùm ducentis annis, & vltrà elapſis, ſub Leone X. Regularis Ordo Tertiarius fuit erectus, & confirmatus.

Pro Tertiarijs, ſecundùm diſtinctionem trium temporum ab eiſdem præmiſſam, idem in primo tempore narratur ab Origine vſque ad Nicolaum Quartum, qui regulam per modum, & tenorem per Sanctum præſcriptam confirmauit, & in eo,

& in eo, quod dicitur, Seraphicum Patrem ſuo tempore multis habitum contuliſſe, teſtantur Sacri Ordinis Chronicæ, nempè Epiſcopus Portuen. *in parte 2. Chronicarum Minorum lib. 2. cap. 33. fol. 216. & lib. 9. cap. 1.* Epiſcopus Mantuanus Gonzaga *in ſua Chronica part. 1. ℣. cum autem fol. 3.* Miranda *ſuper Regula Tertiariorum cap. 13. vſque ad cap. vlt.* & fuerunt, qui habitum ab eodem Sancto receperunt, vt aliqui inter cæteros recenſentur, vltrà integrum Populum de Carniero, de quo *in prima par. Chronica Portuen lib. 1. fol.* 217. necnon alios relatos à Miranda *ſuper Regula Tertiariorum cap. 13. pag.* 170. *&* 73. & ex eiſdem hiſtorijs ab anno 1222. vſque ad annum 1531. B. Bona, Bartholomæus Cumanus Aduocatus, Mathæus Rubius Cætanus, qui fuit Pater Nicolai Tertij, omiſſis alijs: & anno 1531. à Miniſtris fratribus habitum ſuſceperunt Eliſabeth Vngariæ Regina, B. Emiliana, & aliæ perſonæ in eiſdem Chronicis relatæ; non tamen eſt verum quod pro Tertiario Ordine aſſeritur, eundem Seraphicum deputaſſe in caput, & ſupremum Superiorem Tertiariorum Bartholomæum Cumanum ab ipſo Sancto receptum, & cum omnimoda poteſtate, & auctoritate alios ad Ordinem recipiendi in æternum ei, & ſucceſſoribus data; nam & ſi de d. Bartholomæo loquatur Chronica, quæ datur in ſummario num. 1. quam ſcripſit Frater Marcus Vlixboneñ *in prima parte lib. 2. fol.* 217. dicatur inter alios fuiſſe huius Ordinis Tertiarij quendam nuncupatum Bartholomæum litium procuratorem, qui ad eam vitæ ſanctitatem, & cum Sancto familiaritatem peruenit, vt illi daret facultatem recipiendi Viros, & Mulieres ad Ordinem Tertiarium, ſubdendo *(in luogo ſuo per ſemper)* & informantes pro Tertiarijs addunt alia verba, nempè cum omnimoda poteſtate, & auctoritate alios ad Ordinem recipiendi in æternum ſibi, & ſucceſſoribus; attamen vnde Chroniſta deſumpſerit hanc partem, *ponitur in margine dicti fol. 217.* nempe *ex antiqua Chronica Sancti Antonini, qui fuit Archiepiſcopus Florentinus, in qua talia non leguntur in ſua tertia parte hiſtoriali tit. 24. cap. 7. §. 3. verſ. anno Domini 1223. fol.* 135. ſed tantummodò habentur ſequentia verba: *Anno Domini 1223. fuit quidam in Italia Bartholomæus nomine, qui audita fama B. Franciſci, ad eius prædicationem aduocationem ſuam deſerens, ſub honeſto habitu, & tertia Regula dignos pœnitentiæ fructus facere ſatagebat, & tantam cum B. Franciſco familiaritatem contraxerat, quòd Sanctus recipiendi Fratres ei conceſſerat facultatem*, Sed de tempore, aut de perpetua ſucceſſione nullum verbum.

De ſecundo autem tempore à Nicolao IV. vſq; ad Nicolaum V. Fratres de Obſeruantia non diſcordant cum Tertiarijs, quin Regula Nicolai IV. ab vniuerſo Cœtu Tertiariorum obſeruata fuerit quò ad omnes, tam ſub Obſeruantia, & in communi viuentes, quam quoad coniugatos, virgines, & alios in cælibatu viuentes, ac modum viuendi, & reſpectiuè veſtiendi, & opera charitatis exercendi.

Tertium tempus à Nicolao Quinto vſque ad Tertiarios in Regulares formales erectos ſub Leone Decimo, cùm & illud cum actibus ſubſequutis in tempore illo intermedio pertineat ad vniuerſum cœtum cuiuſcunque generis perſonarum Tertiariorum, nec Tertiarios Regulares tangere poſſit, cùm adhuc non eſſent in rerum natura; nihil obſtare poterit veritati facti, quòd Seraphicus Pater, & ſucceſſores contulerint habitum ingredientibus Tertium Ordinem, neque diſpoſitioni iuris, quòd ex hac conſuetudine Ordini Minorum primordialiter erecto iuriſdictio conferendi habitum quæſita fuerit, *per cap. conqueſtus 9. quæſt. 3. c. irrefragabilis §. 1. c. dilectus in princ. de off. Ordin. c. cum contingat de foro compet.* Abb. Felyn. Io Andr. & alij per Surd. *conſil.* 465. *num.* 15. *lib.* 4. qui in prima deciſione fuerunt allegati, quibus accedunt plenè hanc concluſionem firmantes Bellam. *conſil.* 40. *num.* 21. Alberic.

beric.*conſ.*197.*num.*15.Menoch. *tracta. de imper.& iuriſdict.lib.*2. *cap.*2. *num.* 2. Bald.*conſil.* 338. *num.* 5. *lib.* 1. Sanchez *ſuper Decalogo lib.* 5. *cap.* 2. *num.* 64. & idem fuit firmatum *in Sabinen. Montis Rotundi, verſ. neque obſtare dicebatur* 25.*Iunij* 1617 *coram D. meo Decano.* & hanc eandem conſuetudinem conferendi habitum ponderat Miranda *in Manual.part.*1.*quæſt.*36. *art.* 7. *in princ.*dicens: *Licet non reperiatur aliquod Breue, ſeu Bulla conceſſa Fratribus Minoribus, vt poſſint recipere aliquos Fratres, vel Sorores, qui vocentur Tertiarij, ſiue de Pœnitentia, & in proprijs domibus habitent; nihilominus ſufficit antiqua conſuetudo, quæ ab initio Ordinis ſemper fuit in praxi.* Quæ verba & veritatem facti conſueti, & iuris diſpoſitionem in præſuppoſito deductam benè comprobant. Vnde, niſi Regulares Tertiarij aliunde doceant ius conferendi habitum ad ipſos ſpectare, vel deuolutum fuiſſe, aut denique ex alijs Summorum Pontificum Conſtitutionibus, & Bullis conceſſum, fruſtrà de proprietate iuris conferendi habitum Tertiariis ſecularibus, contendunt.

Non igitur conſtat ad ipſos ſpectare ius conferendi ante Bullã Nicolai Quarti, neque ex diſpoſitione eiuſdem, quæ emanauit de anno 1289. & eſt ſecunda in nouo Bullario, & impreſſa reperitur in libr. intitulato, *Firmamentum trium Ordinum*, ad quam ſemper recurritur, dum agitur de Tertio Ordine; nam & ſi ille fuerit ab ipſo Beato inſtitutus, vt in ipſa Bulla præſupponitur in decimoſexto capitulo Regulæ; attamen Gonzaga Epiſcopus Mantuanus *in ſua Chronica par.*1.*verſ. cùm autem, pag.* 5. *&* Roderic.*qq.regul.tom.*3. *quæſt.*72. *art.* 1. *in princ.* dicunt, quod Regula à B. Patre tradita non inuenitur, ſed tantummodò illa, quæ enuntiatur, & approbatur à Nicolao Quarto, in qua de pertinentia ad regulares Tertiarios non eſt agendum, dum adhuc Ordo illorum ad formalem Regulam non eſt erectus.

3 Neque ad rem facit, ſi dicatur, Seraphicum Patrem ab Origine inſtituiſſe Originem Tertiariorum omninò diſtinctum ab Ordine Minorum, & probari ex verbis gloſ. *in Clemen ex eo, de ſent. excomm.& prima, verb.obedientiam de Relig.domib.* Calderin. *conſ.*7.*num.*2. *de for. compet.* & indè ſumendam eſſe conſequentiam neceſſariam, ius confe-
4 rendi habitum de iure communi non competere Minoribus de obſeruantia, cum non ſint Superiores eiuſdem Ordinis, *c fin.de reg.in* 6.Lap.*alleg.* 31.*nu.* 1. Oldr.*ad conſ.*91.*nu.*1.

Quia obiectum omninò ceſſat, propter ius quæſitum ex conſuetudine conferendi habitum vniuerſo cœtui Tertiariorum, vt ſuprà oſtenſum fuit.

Quæ iuriſdictio non poteſt dici ſublata ex eo, quod Beatus non dederit hanc facultatem Miniſtris Ordinis Fratrum Minorum, ſed ipſe ſolus ab initio Tertia-
5 rios receperit, & poſtmodum eandem facultatem dederit Bartholomæo Cumario à ſe recepto, & cum clauſula, *in æternum*, quæ exindè dicitur tranſmiſſa ad ſucceſſores in approbatione Regulæ per Nicolaum Quartum, dum voluit *in cap.* 2. *&* 16. quod Miniſtri de ſe ipſis Tertiariis eligerentur, & ab ipſis habitus daretur.

Nam ſi Chronicis huius Sacræ Religionis eſt ſtandum, prout non eſt dubitandum, iam concludenter ex ſupradictis patet, quòd Sanctus Franciſcus ab origine inſtituti Ordinis, dum vixit, habitum ingredientibus dedit, & poſt eius glorioſum obitum idem fecerunt Miniſtri Generales, & alii Miniſtri particulares; & quod dicitur de Bartholomæo, illi ſimpliciter data fuit facultas recipiendi ſeculares ad habitum ab ipſo Seraphicò Patre, non autem ſucceſſoribus in perpetuum, vt dicunt Tertiarii Regulares; quod abundè ſuprà fuit oſtenſum; vt proptereà quidquid actum fuit ab ipſo Bartholomæo, mandante B. Franciſco, non iure proprio, quaſi ſit effectus proprietarius iuris conferendi habitum,
6 ſed ab ipſo Patre, à quo facultatem receperat, factum reputetur, per text. *in l. vnum ex familia*, §. *falcidia ff. de leg.* 2.

vbi

vbi non dicitur quis habere ius ab eligente, ſed ab eo, qui dedit poteſtatem eligendi, & per illum text. ibidem infert. Bart. ſi adunantia generalis eligit illum, quam Priores nominarunt, ille dicitur electus ab adunantia habente proprietatem facultatis eligendi, non autem a Prioribus; idem comprobant. Cuman.& Florian. *in dicto* §. *ſi falcidia*, Didacus à Segura *ibid.num.* 182. *cum ſeq* & Crauett.*conſil.*275. *num.*3.dicens idem in mandante, penes quem eſt poteſtas mandandi, ab eo deducendum eſſe actum electionis, non autem ab ipſo eligente, & cùm facultas prædicta data fuerit Bartholomæo biennio poſt à die Ordinis Tertiarij inſtituti, nempè de anno 1223. vt dicunt Chroniſtæ ſuprà allegati, & tempore quo infiniti propè habitum receperant ab ipſo Beato, clarum eſt, quod tanta iuriſdictio non ſit translata in Bartholomæum, quin maior apud ſuperiorem remanſerit, *cap. dudum* 4.*de præb.in* 6. *l.fin. C. de iuriſd. omn.iud.l.*1.*C.de off. præfect* V*rbis*,Bald. *conſil.*326.*incip.Rex* R*omanorum, in fin. num.*16. dicit, quando Princeps com-
7 mittit iuriſdictionem, alicui cenſetur eandem ſibi reſeruare, Caputaq. *deciſ.* 337. *num* 8. *part.* 1. Menoch. *præſumpt.*18.*num.*1.*lib.*2.Felyn *comprobans in c.paſtoralis, nu.*2. *de off. ordin.& plenius* Surd.*conſil.*56.*num.*22. Gonzal. *ad reg.* 8. *in proœm.* §. 2. *num.* 2. *& ſeqq.* & cùm agatur de terminata facultate Bartholomæi, Bulla Nicolai Quarti nihil diſpoſuit de ſucceſſoribus illius, ſed de iure conferendi indulto Miniſtris eiuſdem Ordinis cuiuſcunque qualitatis, & ſexus, quod nihil commune habet cum facultate Bartholomæi.

Secundo principaliter non probatur, huiuſmodi facultatem conferendi habitum, quæ ex conſuetudine præſcripta erat penes Fratres de Obſeruantia, ad Regulares Tertiarios fuiſſe deuolutã, aut inter ipſos tanquam de cœtu vniuerſali conſeruatam, quàmuis poſt ſecula in Regularem Ordinem erectos; nam etſi opponatur ceſſare iuriſdictionem Minorum de Obſeruantia ex vi Regulæ per Nicolaum Quartum confirmatæ de anno 1289. dum in fine Bullæ idem Pontifex voluit, quòd huiuſmodi Fratres habere debeant Miniſtros de ſe ipſis, *& in capit.*2. *Regulæ approbatæ* determinetur, quòd Miniſtri deputati recipiant fratres, & ſorores habitum ſuſcipere volentes, *& in capit.* 16.indulta ſit facultas eligendi in Viſitatorem Virum religioſum ex aliqua Religione appro-
8 batum; quæ omnia inferre videntur iuriſdictionem, & quidem diſtinctam, & ſeparatam ab Ordine Fratrum de Obſeruantia, Bart. *in l.nam & poſteriores,ff. de legib. cum alijs alleg.per* Menoch. *præſumpt.*38.*num.*8.*libr.* 6. attamen eadem prima deciſio reſpondet, quòd Ius conferendi habitum à Miniſtris electis à ſe ipſis reſpicit Ordinem Tertiariorum in vniuerſum, qui cùm vt vniuerſales, neque vt ſingulæ Congregationes ſint in cauſa pro definitione propriæ exemptionis, ſed tantummodò Regularis Ordo Tertiarius, & Fratres Minores ad inuicem contendentes de Iure tertij, Congregationes illæ inauditæ non ſunt ſpoliandæ ſuis facultatibus per Nicolaum Quartum indultis ex vi Regulæ approbatæ, & ita intrare non poteſt conſequentia deuolutionis huiuſmodi Iuris ad Ordinem Regularem Tertiarium, qui de tempore Regulæ Nicolai non extabat, ſed poſt ducentos ferè annos ſuperuenit; & interim ſunt conſeruandi Minores Obſeruantes in eorum Iure conferendi in ſuis caſibus, quando Congregationes non deputant Miniſtros, vel antequam illæ non ſint erectæ in Ciuitatibus vel locis Orbis vniuerſi,
9 quod ſemper ſuſtinetur etiam in modico, in quo poteſt operari, Menoch. *ead. præſumption* 38. *num.* 14. *& ſeqq. lib.*6.

Neque obſtat, quòd Ordo Regularis Tertiarius cum ipſe vniuerſali Ordine fuerit ſemper idem, & independens cõſeruatus à quacunque Religione, etiam Minorum, tàm antè erectionem huius in formalem Regulam, quàm poſt Ordinis prædicti erectionem, & probari dice-

cebatur ex cõſtitutione Eugenij Quarti de anno 1442. menſe Februarij, eius Pontificatus anno duodecimo,& ex alia Nicolai Quinti de anno 1459. menſe Maij, eius Pontificatus anno quarto, apud Syllam *de priuileg. Tertij Ordinis pag.30.& 40.*

Quoniam ex illa Eugenij quidquid datum eſt Fratribus in commune viuentibus reſpectu Viſitatoris & Iuriſdictionibus in Fratres prædictos nihil pertinet ad Fratres, & Sorores ſeparatim in eorum domibus viuentes, de quibus toto tenore Bullæ ponderato, non agitur; & quod magis eſt emanauit pro certis Regnis Caſtellæ, & Legionis, à quibus ad vniuerſas Ciuitates, & mundi loca non licet inferre, neque de vna ſpecie iuriſdictionis viſitandi ad aliam ſpeciem conferendi habitum extendi poteſt, vt infrà dicetur.

Ex Conſtitutione autem Nicolai V. quæ emanauit pro Leodienſi Diœceſi, & in forma commiſſaria, plura determinantur pro Fratribus tantùm in communi, & ſub Obſeruantia tunc viuentibus, & de prædictis non eſt quæſtio in hac diſputatione, in qua agitur de ſecularibus, non autem de regularibus, vel tunc in communion ſub Obſeruantia viuentibus; plura etiam pro Fratribus ſæcularibus in proprijs domibus degentibus
10 ſtatuuntur, quæ omnia ſi ponderentur, clarè conſtabit conſtitutionem eſſe localem pro Diœceſi Leodienſi, quæ non admittit extenſionem, & in forma
11 commiſſaria datam, quæ debet probari in narratis iuſtificata, & effectuata per obſeruationem ſubſequutam, nec aduerſari Regulæ Nicolai Quarti, niſi in Miniſtro, & ſeu Viſitatore generali, & ſuperioritate illius, ac in eo, quod eſſe debeat de Fratribus in communi, & Obſeruantia viuentibus; in cæteris verò firmà remanet regula, quòd in toto Orbe ad Miniſtros de ſe ipſis electos ſpectet ius dandi habitum; Vndè non eſt difficultas, an viuentes in communi, & ſub Obſeruantia, tàm antè erectos in regulares, quàm poſt fuerit ſemper idem ordo independens conſeruatus, & vnũ corpus cum aliis; ſed cùm contendant contra obſeruantes minores habentes fundatam intentionem in iuriſdictione per conſuetudinem acquiſitam, vt ſuprà fuit firmatum, docere debent quam iuriſdictionem tunc habuerint, vel nunc habeant dandi habitum Laicis ſeparatim viuentibus, ſcilicet coniugatis, viduis, virginibus, aut aliis in cælibatu degentibus, quorum Fratrum, & Sororum Iuriſdictioni, Ciuitatis, vel loci cuiuslibet non legitur derogatum, & nihilominus de illorum ſeparatione ab vniuerſo O dine conſtat ex Conſtitutione Leonis X menſe Ianuarii 1521. Pontificatus eiuſdem anno octauo, quæ ponitur per Syllam *de priuileg. Tertij Ordinis fol. 66.* in qua expreſsè leguntur ſeparati, ibi, *Nos iuxta Domini voluntatem pretioſum à vili ſeparantes, eandem Tertiam Regulam, in modum quod ſequitur diſtinctum, de nouo confirmamus, & approbamus;* per quam ſeparationem, neque directè cœtus Fratrum,& Sororum Laicorum priuatus fuit proprio iure indulto per Nicolaum Quartum, vt in prima deciſione fuit firmatum, neque in conſequentiam; ex quo non benè in-
12 fertur de iuriſdictione locali ad Ciuitates, & loca vniuerſa, neque de vna
13 ſpecie viſitandi ad aliam ſpeciem dandi habitum, deficiente cauſa vniuerſali, & alio exiſtente in poſſeſſione. Innoc. *in cap. dilectus ſuper verbo poſſeſſionem, in fin. de cappel. Monac.*& plenè comprobat *Roman. conſil.* 368.*num.*8. Felin. *in cap. auditis, num.* 18. *& ſeqq. de præſcript.* Surd.*conſil.*429.*num.* 45. *vol.* 3. neque vbi agitur de priuatione iuris tertio competentis ſufficit allegare conueniẽtiam, quòd magis illis debeatur, qui habent in denominatione, & viuendi modo ſimilitudinem, quam Minoribus Obſeruantibus ratione Ordinis omninò diſtincti. Tiraq. *de leg. connub. lib.* *nu.*20. Surd.*conſil.* 140. *num.* 31. cum aliis allegatis; Quoniam iuriſdictio, ſicuti non datur per conuenientiam; ſed acquiritur priuilegio, vel conſuetudine, Abb.

in

in c.cùm contingat, num. 5. *de for. compet.* Surd. *conſil.* 465. *num.* 5. *volum.* 3. ita nec eodem modo priuari poteſt Dominus, aut poſseſs or, niſi per habentem facultatem, & ſuperioritatem priuandi.

Tertiò denique non probatur, Tertiarios Regulares conceſſionem habere conferendi habitum ſecularibus, neque priuatiuè, neque cumulatiuè quò ad Minores de Obſeruantia, neque quò ad vniuerſum Ordinem Laicorum, & ſeù Congregationis, cum derogatione Regulæ Conſtitutionis Nicolai Quarti.

Nam ex conſtitutionibus ſupradictis de hac conceſſione nullum verbum; ex vltima autem, quæ allegatur à Clemente Septimo de anno 1526. menſe Martij, eius Pontificatus anno quarto, regiſtrata apud Syllam *fol.* 69. *& ſeqq.* ſi benè, & diſtinctè attendatur, dum de Regularibus, tàm Virorum, quàm Mulierum loquitur in narratiua, & in diſpoſitiua eiuſdem, nihil ad præſentem diſputationem pertinet, in qua de Superiore Ordinis Tertiarii non eſt quæſtio, ſed de iure conferendi habitum ſecularibus contenditur.

Prò Laicis autem non obſtant verba eiuſdem Bullæ Clementis Septimi, in quibus pro Tertiariis conſtituitur fundamentum, apud Syllam *pag.* 76., ibi, *Viſitator generalis vniuerſo Ordini, illiuſque domibus, Monaſterijs, ac vtriuſque ſexus perſonis, & in Hiſpaniarum, & Portugalliæ* Regnis, *ac partibus, & Prouincia prædictis exiſtentibus, præſit: & Fratres, Moniales, & Sorores, ac aliæ vtriuſque ſexus, & in ſeculo exiſtentes perſonæ ipſi Antonio, & pro tempore exiſtenti generali* Viſitatori *dicti Ordinis de Pœnitentia in omnibus, & ſingulis ipſum Ordinem concernentibus obediant*; Ex quibus verbis *præſit, & obediant*, dicebatur, & vnum corpus eſse conſeruatum, & iuriſdictionem conceſsam dandi habitum ſæcularibus; ex quo de Iure, admiſsa ſuperioritate, conferre habitum
16 ad alium non ſpectat, quàm ad Superiorem Prælatum, *cap. fin. de regular.* Lap. *allegat.* 51. *num.* 1. Oldrad. *conſil.* 91. *n.* 1. Felyn *in cap. quoniam, num.* 1. *de maior. & obed.*

Quoniàm vbi agitur de ſeparata iuriſdictione, nempè particularis Viſitatoris, & Superioris, & de Miniſtris eligendis pro recipiendis ſecularibus ad habitum Laicis præſcriptum, prout hæc duo diſtincta in Regula per Nicolaum Quartum confirmata ponuntur, vna ſpecie derogata non tollitur altera, nec inter
17 ſe confunduntur propter naturam derogationis, quæ recipit ſtrictam interpretationem, *Clem.* 1. *de præb.* Achill. *deciſ.* 3. *num.* 4. *qui filij ſint legit.* Rota *deciſ.* 159. *num.* 7. *coram PP Gregor. XV.* 103. *num.* 5. 214. *num.* 5. 229. *num.* 2. *part.* 2. *recent.* Prætereà hæc ipſa Clementis Septimi Bullam per Pium Quintum de anno 15 8. anno eius Pontificatus tertio per Syllam *fol.* 85. in totum fuit ſublata, antiquata, & extincta, ibi, *Officia, Magiſtratus, &* V*iſitatoris Generalis dicti Ordinis perpetuò extinguimus, & abolemus, ac Miniſtrorum* V*iſitatorem, ac* V*icarium Generalem eiuſdem Ordinis officio, vſu & exercitio omnimodè interdicimus*: & ſubmittuntur Generali, & Prouincialibus Ordinis Minorum. Vnde benè retorquetur argumentatio: Si conferre habitum ſpectat ad Prælatum Superiorem, ceſsante ſuperioritate per extinctionem officii Viſitatoris, ceſsabit ius per Regulares Tertiarios prætenſum dandi habitum Laicis in ſeparatis domibus degentibus.

Non obſtat, quod ſuperioritas Miniſtri Generalis Minorum ſit ab eo exercenda reduplicatiuè, non tanquam quod abſolute ſit Superior, ſed tanquam Prælatus Ordinis Tertiarii; & eo caſu non poſſit deputare perſonas Miniſtros ad dandum habitum Laicis ex proprio Ordine Minorum, ſed ſeruare debeat ſtatuta, & ordinationes, ac priuilegia Ordinis Tertiarii, ſecundùm exempla, quæ ponuntur per Gonzal. *ad reg.* 8. *gloſ.* 5. §. 7. *num.* 123. de Rege Catholico, qui in diuerſis Regnis imperat ſecundùm leges eorundem.

Quia Minores obſeruantes non ve-

 niunt

niunt ex iure deuoluto per priuationem: ſed reſpondendo Bullæ Clementis Septimi, dicunt, ſuperioritatem Viſitatoris Ordinis Tertiarii eſſe extinctam, & ipſos vti poſſe iure ſuo in conferendo habitum Laicis priuatiuè quò ad Tertiarios Regulares, ex conſuetudine vſque ab initio naſcentis Ordinis acquiſita.

Denique nullius ponderis viſum fuit Dominis fundamentum communicationis priuilegiorum Fratrum Minorum, quæ legitur facta per Pium Quintum in eadem Bulla extinctionis Viſitatoris Generalis Ordinis Tertiarii.

18 Quia non poſſunt vti communicatione contra eos, à quibus deſumunt communicationem; quidquid ſit, ſi ab aliis haberent priuilegia independenter ab ipſis Fratribus Minoribus, *Franc. in c. ſicut. num. 1. de verb. ſignif. in 6.* Caſarub. *in addit. ad compend. priuil. medicantium verb. communicatio*, Eraſmus Chochier. *de Iuriſd. Ordin. in exemptos, par. 1. q. 17 num. 19.* Quod ſi ſecus eſſet, ageretur de noua ſuperioritate communicanda, implicando contradictionem in eadem Pij Quinti Bulla prohibitam, ibi, *quæcunque ſint, præſentibus tamen non repugnantia:* quod non eſt dicendum.

Et ita vtraque, &c.

DECISIO XXVII.

R. P. D. PIROVANO.

Veneris 25. Maij 1635.

Ad diſput. 7. queſ. 3.

ARGVMENTVM.

Ius conferendi habitum Laicis Tertiji Ordinis S. Franciſci, cuinam competat.

SVMMARIVM.

1 *Tertij Ordinis S. Franciſci ſunt capaces omnes cuiuſcunque qualitatis, ſexus & ſtatus.*

2 *Ordo Regularis Tertij Ordinis S. Franciſci fuit primo confirmatus à Iulio Secundo.*

3 *Facultas conferendi habitum Fratribus & Sororibus laicis Tertij Ordinis, prouenit ex vi Regulæ Minorum approbatæ à* Nicolao *Quarto.*

4 *Ius conferendi habitum Religionis deſumitur ex Regula approbata auctoritate Apoſtolica.*

5 *Facultas conferendi habitum Tertij Ordinis, potuit dari Ordini Fratrum Minorum, vltra conceſſiones Apoſtolicas, à conſuetudine legitimè præſcripta.*

6 *Conſuetudo & priuilegium inducere poſſunt iuriſdictionem. Declara vt nu. 8. & 10.*

7 *Subiectio & iuriſdictio reſpectiuè, inducitur per officium Viſitatoris.*

9 *Vnus, vel duo, Vniuerſitatem aut* Con*uentum facere non poſſunt, licet in vno aut duobus poſſit conſeruari.*

11 *Generi per ſpeciem nunquam derogatur, niſi quando contraria determinantur per Principem, legem &c.*

12 *Eccleſia filialis erecta intra fines Matricis, in ſeparatione non priuat Matricem ſuo iure percipiendi decimas, &c. niſi ab habente facultatem id ſancitum fuerit.*

13 *Ad acquiſitionem iuris priuatiui non ſufficit probare non ius tertij, niſi etiam probetur ius proprium.*

14 *Poſſeſſio poſterior in concurſu anterioris, non habetur in conſideratione.*

QVæſitum fuit, omiſſa diſputatione ſuper poſſeſſorio ſummariiſſimo retinendæ, an conſtet de bono iure in caſu de quo agitur; quod eò tendit, ad quem pertineat dare habitum Tertij Ordinis Sancti Franciſci, vel Fratribus Tertiariis, vel Minoribus de Obſeruantia. Et conſtare de bono iure Fratrum de Obſeruantia, fuit reſponſum.

Fundamentum huius reſolutionis deſumitur ex primordiali exiſtentia Ordinis

dinis fratrum Minorum de Obſeruantia; quia tempore naſcentis religionis Seraphici Patris, tres ab eo emanarunt diſtincti Ordines Fratrum, ſcilicet Minorum, quem anno Domini 1208. & ſuæ ætatis 27. Conuerſionis verò 2. Sanctus inſtituit. Secundum pro Mulieribus de anno 1212. ſub Vexillo Sanctæ Claræ. Tertium Pœnitentium de anno 1221. & hic poſtremus cœptus eſt nuncupari Tertius Ordo; cu-
1 ius omnes cuiuſcunque qualitatis, ſexus, & ſtatus capaces ſunt, Clerici, Laici, Coniugati, Virgines, Viduæ, & Coniugatæ extra Clauſtra degentes, & in proprijs domibus habitantes, & Ordinem ingredi, & profiteri poſſunt. Gloſſ. in Clemen. *Cum ex eo*, vbi Vitalin. *num.* 3. *&* Imol. *num.* 4. *de ſenten. excommun.* Calder. *conſil.* 7. *de for. compet.* Federic. de Senis *conſil.* 150. *num.* 2. Gemin. *conſil.* 41 *num.* 2. Soccin. Sen. *conſil.* 245. *num.* 1. *volum.* 2. ab eodemque Sancto præſcriptæ fuerunt Trino Ordini certæ regulæ quarum prima, & ſecunda Minorum, & mulierum ab Honorio Tertio fuerunt confirmatæ; vltima verò pro Tertiarijs non prius à Sede Apoſtolica quàm de anno 1290. ſub Nicolao Quarto apparet confirmata; ſæculis poſtmodum elapſis ab erectione Tertij Ordinis, & interim auctis, gratijs, & priuilegijs ſpiritualibus tanquam ab hoc genere, & cœtu vniuerſali emanauit Regularis Ordo Tertii Ordinis, in ſua ſpecie magis perfectus, quoad habitum, ac viuendi modum, & votorum ſolemnem emiſſionem: cuius confirmatio contigit pri-
2 mò de anno 1507. ſub Iulio Secundo, & poſtmodum de anno 1521. Leonis Decimi Pontificatus anno octauo. Ex quibus tanquam in facto non controuerſis plura ſequuntur. Primò, quod facultas conferendi habitum fratribus, & ſororibus laicis ex vi regulæ à Nicolao Quarto approbatæ, non autem alio iure, pertinere dignoſcitur. Secundò, antequam hæc ſpecies Tertii Ordinis regularis à ſuo genere eſſet deſumpta, vel ab eodem producta, huiuſmodi facultas conferendi habitum in ſuſpenſo eſſe non potuit, nec fuit, nec per alios, quam Miniſtros Minorum fratrum in ſuis caſibus exerceri potuit. Tertio, quod hæc ſpecies viuendi in maiori perfectione, tanquam producta à ſuo genere, ex ſe non eſt apta aſſumere priuatiuè omnes qualitates generi adhærentes, niſi ab habente facultatem fuerint conceſſæ.

3 Prima Propoſitio euidenter probatur; Quia Canones, & antiqui Doctores de Ordine ipſo Tertio Regulari mentionem non faciunt, ſed tantummodo de Tertiariis in ſæculo degentibus, vt videre licet ex ſupradicta Clemen. *cum ex eo*, & ponunt Vitalin. *&* Imol. *Cald.* & alii ſupra allegati, & idem dicunt Bald. *in l. placet*, *num.* 13. C. *de Sacroſan. Eccleſ.* Ang. *conſil.* 218. *num.* 1. *& ſeqq.* Vndè ſemper ad cognitionem pertinentiæ iſtius iuris confe-
4 rendi, recurrendum eſt ad regulam auctoritate Apoſtolica confirmatam, tanquam ad ius certum, & caſum legis, *L. Ancilla* C. *de furt.* Dec. *conſil.* 563. *num.* 12. & in terminis de Bulla ponunt Nauarr. *in tractat. de ſpol. Cleric.* §. 6. *cu.* 36. Caualcan. *dec.* 44. *num.* 3. Surd. *conſ.* 333. *num.* 12.

Secunda pariter conſequentia concludenter iuſtificatur; Nam quod facultas tradendi habitum nunquam in ſuſpenſio eſſe potuerit, aut fuerit, patet; quia Sanctus à die Conſtitutionis iſtius Ordinis cœpit conferre multis habitum, & ſucceſſiuè idem fecerunt Miniſtri ſucceſſores vſque ad confirmationem Regulæ ſub Nicolao IV. de anno 1290. quandoquidem de eo tempore non vigebat Regularis Ordo Tertii Ordinis, neque fratres, aut ſorores ante confirmationem erant certi ex vi Regulæ, an poſſent eligere à ſe ipſis, & de ſe ipſis miniſtros, ad quos ſpectabat dare habitum ingredi volentibus: ſed tunc fuit determinatum, & per modum conſilii ab eodem Nicolao IV. in confirmatione regulæ, vt Miniſtros de ſe

ipſis

ipſis eligerent, & deinde antequam hæc ſecunda proles fœcundaret, ſtatim Conuentum facere non potuerunt in omnibus reſpectiuè Orbis vniuerſi Ciuitatibus, Caſtellis, & locis pro deputatis Miniſtris iuxtà formam Regulæ *c.2. & 16.* ſed erat expectandum incrementum ſufficiens pro Conuentu faciendo in Eccleſijs, vel alijs locis Religioſis: & interim certum eſt, quod ab alijs quam Miniſtris Minorum de Obſeruantia habitus conferri non poterat, & tamen infinitos habitus Tertij Ordinis recepiſſe vſque ad annum 1390. teſtantur omnes Chroniſtæ huius Sacræ Religionis. Marcus Vlixbonen. *part.1.Chronica minorum lib.1. cap.33. & lib.9. cap.9.* Pater Gonzaga *in ſua chronica cap. 1. §. Cum autem pag. 3.* Miranda *in ſuo manuali Prælatorum in expoſitione 3. Regulæ cap. 1. num. 9. ſeq.* cum aliis, quæ poſ-
5 ſent allegari. Quæ facultas, & ſeù iuriſdictio vltra prætenſas bullas, & priuilegia apoſtolica, ſi quæ ſunt, illam tamen potuit dare conſuetudo legitimè per tot ſecula præſcripta. *1. cap. conqueſtus 9. quæſt. 3. cap. irrefragabili §. 1. & cap. dilectus in princ. de offic. ordin. & cap. cum contingat de for. compet. vbi* Io. Andr. dicit, quod hoc alibi nō reperitur, quod
6 conſuetudo tribuat iuriſdictionem. & Abb. *ibidem num. 5.* reaſſumit dicens, duo eſſe, quæ poſſunt dare iuriſdictionem, priuilegium, & conſuetudo & pluribus ibidem comprobat Felyn. & plenius Surd. *conſil. 465. nu. 1. & ſeq. lib. 4.*

Neque obſtat, quod hæc ipſa conſuetudo ceſſauerit ſuperueniente Bulla confirmationis Regulæ de anno 1390. ſub Nicolao Quarto, in qua expreſsè determinatur, quod fratres habere debeant Miniſtros ex ſe ipſis: Regula autem capitul. 2. tribuit iuriſdictionem conferendi habitum Miniſtris, non autem fratribus Minoribus: & quod plus eſt in capitul. 16. eiuſdem Regulæ confirmatæ, poſtquam ſancitum eſt, quod Miniſtri, & Fratres, ac Sorores Ciuitatis, & loci cuiuſlibet ad viſitationem communem in aliquo loco Religioſo, vel Eccleſia conueniant; ſubditur: Et viſitatorem habeant Sacerdotem, qui alicuius approbatæ Religionis exiſtat, nec quiuis alius poſſit eis huiuſmodi officium viſitationis exhibere. Vndè dicebatur: ſi officium Viſitatoris non eſt conceſſum Minoribus de Obſeruantia, ſed Sacerdotibus indiſtinctè, approbatæ Religionis, per quod & ſubie-
7 ctio, ac iuriſdictio reſpectiuè indicitur. *Cap. conquerente de offic. ordin.* Soccin. *de viſitation. num. 4. verſ. decimo quæro,* Rota *deciſ. 196. num. 2. part. 2. diuerſor.* & facultas dandi habitum eſt penes Miniſtros ab ipſo cœtu Fratrum, & Sororum electos; non autem Minores, Fratres, & hoc pariter ſit de iuriſdictione. *cap. noſtri. cap. tranſmiſſæ de elect.* Lap. allegat. 89. *num.* 12. conſuetudo ipſa
8 tanquam pugnans, & incompatibilis cum Apoſtolica conceſſione, ceſſare debebit. Bartol. *in l. nam. & poſteriores de legib.* Abb. *conſil. 51. lib. 1.* & per conſequens Minores neque priuilegium, neque conſuetudinem conferendi habitum habere dici potuerunt. Alexan. *conſil. 108. column. vlt. libr. 3.* Menoch. plenè comprobans *præſump. 38. num. 8. lib. 6.*

Quia aduerterunt Domini, quod hodiè non ſunt in cauſa Fratres, & Sorores vniuerſi, vti vniuerſi, neque particulares ex ſingulis Ciuitatibus, & locis ex toto Orbe, qui contendant ſe exemptos à iuriſdictionem Fratrum Minorum, vel per viſitationem, vel per facultatem conferendi habitum à propriis Miniſtris; ſed tantum modo Regularis Ordo Tertiarius, & Minores de Obſeruantia ſuper iure conferendi habitum Laicis Fratribus, & Sororibus Tertii Ordinis in ſuis caſibus, nempè quando prædicti non habent Miniſtros, vel Viſitatores in Ciuitatibus, & locis, in quibus contingit fidelibus habitum petere; vel quando non ſint apti habere Miniſtros,
9 vel Viſitatores, vt in vno, vel duobus, qui vniuerſitatem, aut conuentum facere non poſſunt, quamuis in vno, aut

aut duobus poſſit conſeruari. *L. Neratius* 85.*ff.verb.ſignif.cap.*1.*cum gloſſ.in verb.duo de elect.*& tunc conſuetudo acquiſita ſemper in ſuis caſibus conſeruat iuriſdictionem, nec per legem ſuperuenientem abrogatur, aut tollitur, modo conſuetudo, quæ vim legis habet in aliquo etiam modico poteſt operari: ità plenè huic Regulæ declarationes quatuor ſubnectit idem Menoch.*præſump.* 38.*num.*14.*& ſeq.lib.*6.

Tertia, & vltima illatio minorem continet difficultatem, quia ſpecies Ordinis Regularis Tertij Ordinis deſumptæ ex genere vniuerſalis Ordinis omnibus indiſtinctè competentis, non eſt apta de per ſe aſſumere in ſe omnes qualitates vniuerſalis Ordinis, priuando illum facultate deputandi Miniſtros, & de proprio cœtu eligendos, & Sacerdotes & pro viſitatione, & correctione deputandos, & in ſe aſſumere eandem facultatem, & ſeù facultates conferendi habitum priuatiuè quoad vniuerſitatem; quia generi nunquam per ſpeciem derogatur, niſi quando contraria de-
11 terminantur, per Principem, Legem Statutum, Conſuetudinem, aut præſcriptionem, vel ab habentibus facultatem contraria generi diſponendi. Dec. *in l. in toto Iure num.* 11. vbi Cagnol. *num.*9. *in fin.ff. de reg. iur.* Menoch. *conſil.* 141. *num.* 37. *& in præſumpt.* 38. *num.*14 *lib.*6.Surd.*conſil.*352.*num.* 13. *vol.* 3. Et bene conuenit exemplum de Eccleſia filiali erecta intrà fines Matricis, quæ in ſeparatione non priuat Ma-
12 tricem ſuo iure percipiendi decimas, nec gaudendi iuribus parochialibus, niſi ab habente facultatem id ſancitum fuerit. *Cap. ad audientiam de Eccleſ. ædific.vbi* Abb. & alii Canoniſtæ, & idem ſancitum eſt per Tridentinum *cap.* 4. *ſeſſ.* 21. & nouiſſimè in Rota fuit reſolutum ſequendo antiquas deciſiones, in cam *Nouarien. Decimarum die* 18. *Iunij* 1635.*coram D. meo Veroſpio.*

Erit igitur de intentione Regularis Ordinis Tertiarii probare acquiſitionem iuris conferendi habitum, vt indè appareat de eius bono Iure excluſiuo Ordinis fratrum de Obſeruantia, quod quidem adhuc probatum, nec iuſtificatum viſum fuit.

Non enim iuuari poteſt ex eo, quod Ordo Minorum non doceat de aliqua carta, in qua hoc ius ſcriptum reperiatur, & hanc negatiuam admittit P. Miranda eiuſdem Ordinis Minorum profeſſus in ſuo Manuali Prælatorum. *Tom.*1.*quæſt.*36.*art.* 7. dicens ex priuilegiorum collectore non reperiri aliquod breue ſeù Bullam conceſſam fratribus Minoribus circa hanc materiam recipiendi Fratres, aut Sorores ad habitum Tertii Ordinis.

Nam ſuperius ſublata eſt huiuſmodi difficultas, quia nedum priuilegio, ſed & conſuetudine acquiritur iuriſdictio,
13 propterea ad acquiſitionem iuris priuatiui non ſufficit probare non ius tertii, niſi etiam probetur proprium ipſius Ordinis Tertiarii. Menoch.*de adip.rem.* 1.*num.*68.Theſaur.*dec.*4.*in princ.*

Neque ad caſum controuerſum pertinet, quod ab origine Seraphicus Pater inſtituerit Ordinem Tertium omninò ſeparatum, & independentem ab aliis & ſeparatas regulas præſcripſerit, & dum Sanctus viuebat iuſſit Bartholomæum Cumanum Tertiarium profeſſum pluribus aliis habitum conferre, & dum Tertiarii non erant Regulares ſibi ad inuicem habitum conferebant, allegando Chronicam Religionis in 1. *part.lib.*1.*pag.* 78.*num.* 4.

Quoniam & hoc præſupponitur per fratres de Obſeruantia, quod ante confirmationem Regulæ de Tertiariis vſque ad Nicolaum IV. infiniti receperint habitum, tàm à Patre Seraphico, quàm à ſucceſſoribus Miniſtris, vel ipſis mandantibus, quod idem eſt, & poſt Regulæ confirmationem ex vi eiuſdem Miniſtri Tertii Ordinis ex ſe ipſis electi habitum darent ingredi petentibus.

Sed in conſequentia conſiſtit, error, ſi dicatur, ergo ius conferendi, quod non

ſpectat ad Minores de Obſeruantia, ad Tertiarios Regulares pertinere debet, quia quod eſt conceſsum Tertiariis ab ipſa Regula, ipſi quidem fratres Minores non poſſunt mutare, & ſibi ipſis appropriare, nempè deputare Miniſtros ex ſe ipſis, & eligere Viſitatorem, de quibus hodie non eſt agendum, quia vt dictum ſupra fuit, non ſunt in cauſa Tertii laici, & ſæculares, ſed tantummodo Regulares Tertiarii, & Minores de Obſeruantia, vt propterea non ſequitur, quod in aliis caſibus in Regula non comprehenſis non potuerint iuriſdictionem acquirere; Nam aſſerentibus ad ipſos tale Ius fuiſſe deuolutum incumbit onus probandi.

Secundo principaliter non obſtat ius poſitiuum pro Tertiariis allegatum. ex Bullis Summ. Pontificum, & innumeris vt dicitur Conſtitutionibus Apoſtolicis Eugenij IV. Nicolai V. Leonis X. Clementis VII. Pij V. Ponderando præcipuè illam Clementis VII. 1526. 15. Martij anno 4. In qua dicebatur confirmari conſtitutiones Eugenii IV. Nicolai V. Sixti V. Iulii II. Leonis X. & de nouo concedi, quoad habitum, quod ipſe ſolus Viſitator, & non alius in Hiſpania conferre poſſit.

Quia ex tenore ſupradictarum Bullarum, & Conſtitutionum non legitur prouiſum, quod Iuriſdictio dandi habitum Miniſtris ab ipſo Cætu confratrum, & ſororum reſpectiuè electis de ſe ipſis à Nicolao IV. conceſſa, pertineat, aut pertinere debeat Regulari Ordini fratrum Tertij Ordinis, aut deuoluta intelligi debeat, neque minus in caſibus, in quibus non eſſent electi Miniſtri de ſe ipſis, aut nominati Viſitatores, quod ius conferendi habitum ſpectat ad Regulares Tertiarios; qui eſt propriè caſus controuerſus, ex quo deputatis iam Miniſtris ſecundum formam Regulæ per Nicolaum IV. approbatæ, neque Minores, neque Tertiarii poſſunt priuare Congregationes ſuo iure ipſis non auditis, & in cauſa non exiſtentibus, & ſignanter Bulla prædicta Clemen. VII. quæ in corpore refert alias prædeceſſorum Pontificum Bullas, & confirmat nihil de Regula Nicolai IV. mutauit, aut deſtraxit, ſed tantummodo quoad Regulares Tertii Ordinis plura ſancita ſunt, de quibus hodie non eſt quæſtio cum Minoribus de Obſeruantia, ſed quis ipſorum habeat Ius conferendi habitum in ſæculo, & in propriis Domibus degentibus, atque ità de iure Tertii quæſito eſt controuerſia, non autem de ſubiectione Tertii Ordinis Regularis.

Et eò minus videntur releuare ſententiæ in ſummario datæ cum litteris executorialibus.

Quia vltra quod adhùc non ſunt de actis, ex earum lectura patet, eas continere facultatem viſitandi perſonas, & loca Religioſorum, & Monialium Tertii Ordinis, ſiuè Tertiæ Regulæ Sancti Franciſci, atque ità ad Regulares Tertii Ordinis; non autem ad Laicos extra Clauſtra, & Congregationes viuentes, qui non dicuntur propriè Religioſi, prout dicuntur Regulares iuxtà declarationem per Leonem X. factam vltima Auguſti 1517. ſui Pontificatus anno quinto, quæ ponitur per Sillam *Collectorem in part. 2. pag. 6.*

Demum nec poteſt in obſeruantia, aut poſſeſſione conſtitui fundamentum; Quia attenta anteriori, & indubitata poſſeſſione fratrum Minorum, & cum tempore ſufficienti ad acquirendum titulum in iure conferendi habitum, vt ſupra fuit firmatum de hac poſteriori quatenus eſſet probata, non eſſet in concurſu habendâ ratio. *Cap. licet cauſam de probat.* Rota *deciſ. 595. num. 2. part. 1. diuerſ.* Theſaur. *deciſ. 206. in fin.* Menoch. *de retin. remed. 3. num. 733.* cum aliis alleg. per Gratian. *diſcept. 402. num. 1. & 2.*

Et ità vtraque parte, &c.

DECI-

DECISIO XXVIII.

R.P.D. MOTMANNO.

Tuſculana Donationis.

19. *Ianuarij* 1633.

Ad diſput 8. quæſ.8.

ARGVMENTVM.

Statutum Vrbis cap.151. lib.1. quando non habeat locum in contractibus factis cum Eccleſia, vel Monaſterio.

SVMMARIVM.

1 *Pactum alimentorum in donationibus, quando cenſeatur adiectum, vt cauſa impulſiua, non autem finalis.*

2 *Donatio facta cenſetur abſolutè ad fauorem Loci pij, quando cauſa finalis illius fuit ſalus animarum.*

3 *Statutum Vrbis lib.1.c. 151. habet locum etiam in contractibus factis cum Eccleſia, vel Monaſterio.*

Fallit tamen in muliere offerente ſe, & bona ſua Eccleſiæ, & num.4.

5 *Ratificatio fit non modo verbis, ſed etiã factis, & num 10.*

6 *Monachi vti perſonæ ſingulares nihil poſſident*

7 *Abbas poteſt pro libitu donationem ſuo Monaſterio factam ratificare, vel irritam reddere.*

8 *Ratificatio donationis, in quo caſu cenſeatur remiſſa.*

9 *Alimenta in donationibus conuenta, quando præſumantur fuiſſe quotidie percepta.*

11 *Donatio facta Monaſterio, impugnari non poteſt ex defectu expreſſæ ratificationis capitularis, quando donanti nullum fuit exinde illatum damnum.*

12 *Regula, Par eſt virtus tacitè, ac expreſſe non habet locum in alienatione rei Eccleſiæ, neque in delictis.*

13 *Superuiuentia in ætate ſeptuagenaria, computatur ad annos quinque.*

DVbitaui an ſubſtineatur Donatio omnium bonorum à Coniugibus in ſenili ætate conſtitutis communiter facta Monaſterio, præuia deliberatione inſeruiendi Deo, ac ſe ſe dedicandi Beato Petro Monachorũ Cæleſtinorum fundatori, illiuſq. Religioni, & cũ pacto, mutua hinc inde ſtipulatione vallato, quod Abbas, & Monachi ipſis Coniugibus neceſſaria alimenta; victum, ſcilicet veſtitum, & habitationem eidem Monaſterio contiguam præſtare tenerentur, ac cum Monachi Procuratoris promiſſione ratificationis capitulariter faciendo, & de beneplacito Apoſtolico obtinendo. Quamuis autem ex parte hæredum mulieris opponeretur de præmiſſæ præſtationis alimentorum, ac de beneplaciti Apoſtolici defectu, nec non de omiſſa ſolemnitate Statuti Vrbis requirentis cõiunctorum proximiorum interuentum in contractibus Mulierum; nihilominus his non obſtantibus Domini reſponderunt donationem ſubſtineri.

Ratio autem reſolutionis fuit, quia donatores principaliter ſe ipſos, ac bona omnia Dei ſeruitio, & Religioni B.Petri dedicarunt, addentes velle ſe rerum terrenarum curis abdicare; & propterea in huiuſmodi deliberationis executionem bonorum ſuorum temporalium donationem facere; vnde patet eos primò loco ſancti Spiritus afflatu ductos, ſuarum animarum ſalutem, quæſiuiſſe. Pactum vero, & conuentionem alimentorum
1 addidiſſe tamquam modum, & cauſam impulſiuam, non autem finalem, vt per textum in *l. Meuia. ff. de manumiſſ. teſtam.* tradunt Couarr. *var. reſol lib.1. cap.14. num.6.* Card. Mantic. *de tacit. & ambig. lib.13. tit.44 num.10.* Marc. Anton. Gemin. *in pract. Eccleſ. quæſt. 29.* Ita vt in huiuſmodi donatione finis principalis dicatur ſalus animarum; onus verò alimen-

2 mentorum ſecundarium, quo caſu videri abſolutè donatum Monaſterio, concludit Leſſ. *de Iuſt.& iur. lib.* 2. *caſ.* 18, *dub.* 16. *num.*127.

Neque hæc donatio dici pôteſt minus valida propter defectum præſentiæ duorum proximiorum mulieris, iuxta Statutum Vrbis de contractibus ſine certa ſolemnitate non valituris, *cap.* 151. *lib.*1. cuius diſpoſitio procedit in donatione quarumcumque mulierum, obligatque propter Summi Pontificis confirmationem, etiam perſonas Eccleſiaſticas; ita vt ſeruari debeat ſolemnitas, quando ſub-
3 ditus contrahit cum Eccleſia, vel Monaſterio tamquam cum priuato, vt firmauit Rota in Romana de Comitibus; in qua agebatur de hæreditate, & *deciſ.*452. *inter impreſſ. diuerſ. par.*1. & in *Romana Cenſus, ſeu Reconuentionis. coram Litta*, *in Peruſina Donationis coram* Cardinali *Caualerio*, & ſimilibus, in quibus nulla habetur mentio cauſæ Religionis, ſeu pie-
4 tatis; ſecus verò, quando vt in præſenti caſu contrahentes principaliter, & expreſsè opus pietatis exercent erga Eccleſiam, ad quam propter priuilegiũ piæ cauſæ ipſum Deum reſpiciens diſpoſitio Statuti extendi non poteſt. Abb. *in cap. Eccleſia Sanctæ Mariæ num.* 38. *de conſtit.* qui idem in ſpecie Statuti requirentis in contractu Mulierum præſentiã duorum agnatorum repetit in *cap. relatum, num.* 3. *de teſtam.* Bald. *in l generali, num.* 7 *C. de ſacroſanct. Eccleſ.* Anchar. *in conſ.*61. *in princip.* vbi dicit quæſtionẽ hanc parum eſſe dubiam, & opinionem fauentem Eccleſijs, ac perſonis Eccleſiaſticis eſſe communem teſtatur Corneus *conſil.*145 *num.*4. *volum.* 4. Tiraq. *de priuileg. piæ cauſæ, priuil.* 164. addens, quod vbi agitur de ſalute animæ minime attendenɑ ſunt apices iuris. Quibus, ac aliorum Doctorum, quos allegat Gratian. *diſcept.*782 *in fin.* auctoritatibus firmatur dictam concluſionem procedere non obſtañ quod Statutum à Sede Apoſtolica fuerit confirmatum eo quod priuilegium Salutis animarum ſpeciali indigeat expreſſione; & comprobatur per Picum ad hoc Statut. *gloſſ.*7. *num.* 220. & *ſeqq.* vbi ſingulariter notatur illius diſpoſitionem non habere locum in muliere offerente ſe, & ſua bona Eccleſiæ ea ratione, quod ex actu elemoſynæ tamquã ſaluti corpori, & animæ proficuæ mulier lædi non poſſit; & hanc eamdem diſtinctionem pluribus argumentis, ac Doctorum auctoritatibus, præſertim Abb. *in cap. quod clericis, num.*29. & Butr. *ibid.*, *in* 7 *col. de for. compet.* latè proſequitur Roderic. Suar. *in l.*13. *tit. de las deudas*, *à num.* 1. *vſque ad* 7. & poſt eum la cob. Cancer. *variar. reſolut. lib.*2. *cap.* 1. *n.*114 *cum ſeq.* & ita fuit quoque reſolutum in *Romana Nullitatis contractus* 13. *Nouembris* 1628. *coram Reuerendiſſimo D. Coccino Decano*.

Non obſtat defectus ratihabitionis Capituli facien. Quia probatum fuit, quod poſt traditionem de bonis donatis factã non reclamantibus Abbate, & Monaſterio vineæ in donatione cõprehenſæ fuerunt côiugibus alimenta præſtita, ac alijs actus geſti per Monachos ex quibus tanquam negotijs tangentibus Monaſteriũ reſultat illius tacita ratificatio, quæ æquè
5 operatur, ac expreſſa, cùm nõ modo verbis, ſed etiam factis fiat ratificatio, *l. Paulus reſpondit. ff. rem rat. hab.* Dec. *in l. ſemper qui non, num.*8. *de reg. iur.* & cum a-
6 lioquin Monachi vti perſonæ ſingulares nihil poſſideant, *cap. non dicatur*, 12. *q.*1.
7 ac Abbati liceret huiuſmodi donationẽ pro libito ratificare, vel irritam reddere, vt inquit Leſſ. *de Iuſt.& iur. lib.*2. *cap.*17 *dubit.*8. *num* 62. *in fin.* poſt Nauar quem allegat in *Commentar. de reg. iur. num.*3. Vnde poſtquam ex parte Monaſterij per adimplementum realis præſtationis alimentorum, aliosque actus fuit approbatus contractus donationis, & donatores, quorum cauſa conſtat interpoſitam fuiſſe promiſſionem ratificationis vſque ad diem obitus eam non petiuerunt, vtique
8 illa cenſetur remiſſa. Aym. *conſil.* 106. *num.* 2. & 3. Rot. *deciſ.* 577. *num.* 10. *par.* 1. *recen.* & in *Romana Societatis officij* 31. *Ianuarij* 1620. *coram R.P.D. meo Pirouano*.

Actus

Actus autem præſtationis alimentorũ probantur per teſtes, vltra quod præſumuntur à die donationis, vſque ad diem obitus continuati ex rei euidentia, dum ipſi teſtes deponunt ſe vidiſſe donatores habitare in domo contigua Monaſterio, vbi deinde diem vitæ clauſerunt extremum: & cum non conſtet eos aliunde
9 percepiſſe alimenta, locus eſt dictæ præſumptioni, quod illa quotidie perceperint à Monaſterio, vt per textum in *l.* 2. *C. de alimen pupil. præſtan.* reſpõdit Nat. *conſil.* 547. *num.* 20. quam promiſſionem auget promiſſio ex parte Monachorum, vt ſupra ratificata, & dictorum coniugum propter ſenium inhabilitatẽ ad alimenta ſibi comparañ, vt conſiderat idem Nat. in præalleg. *conſ.* 547. *num.* 31.

Neque obſtat, quod promiſsioni de rato, ratificarique facieñ donationem capitulariter, & infra octo dies proximos non potuerit alio modo, quàm per actũ capitularem ſatisfieri, ad tradita per Beroum *in conſ.* 38. *num.* 48. *lib.* 1. Quia con
10 trariam ſententiam, quod ſcilicet quando ratificatio ad alium finem non requiritur, quàm vt conſtare poſſit de acceptatione cuius vigore quis obligatur, tunc promiſſioni plenè ſatisfit per ratificationem facti, ita vt alia non requiratur, tamquam veriorem probauit Rota *in Cremoneñ Pecuniaria*, 26. *Ianuarij* 1587. *coram Cardinali Platto*, per text. *in l. mater*, vbi Doct. communiter, *C. de inſtit. & ſubſtit.* Vnde ſtante conſequu-
11 tione alimentorum, & quod per defectum expreſſæ ratificationis capitularis nullum donatoribus damnum fuit illatũ, dicta donatio ex hoc capite non adimplementi impugnari non poteſt. Bald. *in conſil.* 127. *lib.* 1. Surd. *deciſ.* 265. *num.* 39. Gregor. XV. *deciſ.* 347. *num.* 11. Neque refragantur Doctores allegati in Tiburtina Locationis, impreſſa per Marcheſauũ de Commiſſionibus *par.* 1. *pag.* 106. cum loquãtur in terminis alienatione rei Eccleſiæ, vel in delictis, in quibus propter expreſſam iuris prohibitionem tacita ratificatio non eſt ſufficiens: quo caſu locũ
12 non habet regula, quod par ſit virtus taciti, ac expreſſi, vt per Euerardum in *loc. ab expreſſ. num.* 13.

Minus obſtat, quod alimenta huiuſmodi à contrahentibus fuerint taxata ad annuam ſummam ſcutorum 65. bona verò donata non excederent valorem ſcut. 300. vel circa; & ſic habita ratione impenſarum recollectionis fructuum, quæ minuunt valorem, donatio eſſet damnoſa Monaſterio, cuius propterea requirebatur præciſa ratificatio. Quia nihilominus attenta ætate ſeptuagenaria dictorũ
13 Coniugum, quæ iuxta *l. hæreditatum, ff. ad l. falcid.* computatur ad annos quinque ſuperuiuentiæ, quodque ipſi bona donarunt de præſenti, vt alimenta annuatim reciperent, tanto vtilius res ea geſta fuit pro Monaſterio, quo citius, hoc eſt intra annum à tempore factæ donationis, ambo donatores deceſſerunt.

Denique non obſtat, quod nõ fuerit obtentum, & expeditum beneplacitum Apoſtolicum, iuxta eamdem promiſſionem. Tum quia propter clauſulam, Quatenus opus eſſet, obiectum ceſſat, ex eo quod attentis præmiſſis, illius impetratio non fuit neceſſaria; tum etiam, quia tali caſu Eccleſiæ electio eſt, an ſtare velit contractui, vel potius ab illo diſcedere. *cap. ſi qua*, 12. *quæſt.* 2. *gloſ. in cap.* 1. *in verbo Sede vacante, vti omnes ne ſede vacañ.*

Et ita deciſum fuit, vtraque parte informante.

DECISIO XXIX.

Reuerendiſſimo D.
COCCINO DECANO.

Montis Faliſci Fideicommiſſi.

16. *Decembris* 1619.

Ad diſput 8. quæſ. 10.

ARGVMENTVM.

Statutum excludens feminas à ſucceſ-

ceſſionibus, &c. an liget Moniales.

SVMMARIVM.

1 *Filia non habet ius dicendi teſtamentum nullum.*

2 *Statutum excludens feminas propter maſculos ab hæreditate patris, & matris, non habet locum in bonis fraternis.*

Intellige, ſi non procedat vlterius, & n.3.

4 *Statutum excludens feminas, &c. non ligat Moniales.*

Contrarium, & de magis communi, nu.5.

NIcolaus Biſentius deceſſit relictis tribus filijs maſculis, videlicet, Troilo, Camillo, & Cæſarino, & quatuor filijs feminis. Deceſſerunt Troilus, & Cæſarinus, Camillo ſuperſtite, qui plura bona alienauit, cuius filij egerunt ad recuperationem, & obtinuerunt ceſſionẽ à dictis feminis, ex qua egerunt contra dictos poſſeſſores bonorum. Vnde cum opponeretur de Statuto excluſiuo feminarum, firmata prius illius exiſtentia die 15. Aprilis 16 5. Dubitaui an dictum Statutum obſtaret filijs Camilli agentibus ex prædicta ceſſione? Quod dubium eſt diſputaſi quoad bona paterna, & quo ad bona Troili, & Cæſarini fratrum.

Et quo ad bona paterna, res videtur clara ex Statuto, quod datur in Summario nu. 1. cuius exiſtentiam firmauit Rota, in quo expreſse diſponitur, quod ad conſeruandam ſtirpem antiquam Domus, & bona anteceſſorum, & lineam maſculinam, quod in bonis, & hæreditate inteſtati nulla mulier ſuccedere poſſit; ſed tantummodo habeat, & habere debeat iure naturæ, &. eius legitimæ dotẽ ſibi conſtituendam ex ipſis, vel alijs bonis, ſecundum qualitatem ponderis, & hæreditatis inteſtati defuncti; & plus petere non poſsit; immo ſemper in bonis, & hæreditate inteſtati ſuccedat, & ſuccedere debeat proximior in gradu conſanguinitatis in bonis paternis, & maternis, ita quod ſemper antiqua ſtirps anteceſſorum manuteneatur, & augeatur per lineam maſculinam digniorem feminina. Stante hoc Statuto, certum eſt filias feminas non poſſe ſuccedere; quod licet loquatur quando Pater moritur ab inteſtato, & frater, vel maſculus eſt paratus congruenter dotare ex bonis patris, vel alijs, ſecundum qualitatem inteſtati; tamen iſtud Statutum operatur etiã facto teſtamento, quando pater ipſe dotauit;
1 quia cum filia non poſsit ſuccedere ab inteſtato, nec habeat ius dicendi teſtamentum nullum, vt eſt communis opinio, de qua Affli. *in deciſ.* 158. *num.* 6. Bart. *in l. fin. num.* 5. *ff. ad Tertull.* Alex. *in l. Gallus, §. & quid ſi tamen, num.* 16. & 17. & Iaſ. *num.* 18. *ff. de lib. & poſthum.* Tiraquel. *in tract. de iur. primogen. quæſtione* 53. *num.* 12. & 22. & fuit dictum in cauſa Romana Supplementi legitimæ, 8. Februarij 1593. coram bo. me. Card. Arigonio.

Et iſtud Statutum non poteſt ſuffraga
2 ri quoad bona fraterna, cũ non procedat vlterius, ſed ſolũ excludat ab hæreditate patris, & matris. Bald *in l.* 1. *num.* 4. *C. de legit. hæreditate.* latè Theſaur. *de* 1*ſ* 62. *num.* 1. & fuit dictum coram me in cauſa Romana Vineæ de Corbinellis 15. Martij præteriti.

Quo verò ad bona fraterna, adeſt aliud Statutum, de cuius exiſtentia erit particulariter videndum, in quo diſponitur, quod filia, vel neptis dotata, vel dotandã à patre, matre, ſeu fratre carnali de bonis maternis, ſeu paternis, &c nec eidem patri, auo, & auiæ, vel fratri carnali, vel alicui ipſorum ſuccedere poſsit. Vnde cum
3 iſtud Statutum procedat vlterius, non ſolum excludit ab hæreditate dotantis; ſed etiam aliorum nominatorum in Statuto. Brunus *de Statut. excluſ. femin. artic.* 8 *quæſt.* 16. *num.* 65. *& ſeqq.* Theſaur. *deciſ.* 63. *num.* 3. Put. *deciſ.* 277. *lib.* 1. *in nou.* & fuit reſolutum in cauſa Balneoregienſ. Terrarum 16. Maij 1594. coram bo. me. Card. Pamphilio. & in cauſa Romana Hæreditatis del Sellis 1. Iulij 1598. coram bo. me. Card. Seraphino, & in eadem 16. Ianuarij 1608. coram Reuerendiſsimo Atrebateñ, & dixit Rota in

in præcitata cauſa Romana Vineæ de Corbinellis 1619. coram me.

Adeſt etiam difficultas non modica, de qua erit particulariter agendum, an prædicta Statuta ligent prædictas feminas, cum ſint Moniales, & eſſent tales antequàm fuiſſet factus locus ſucceſſioni; vnde cum de tempore ſucceſſionis
4 eſſent Moniales, Statutum ex defectu poteſtatis, non poterat illas afficere. Salicet. *in auth. caſſa, num.* 24. vbi, quod ita vidit determinari per valentiſſimos Doctores, *C. de ſacroſanct. Eccleſ.* & latiſſimè Cephal. plures huius ſententiæ allegans in *conſil.* 95. *num.* 14. *& ſeqq. lib.* 1. Ruin. *conſil.* 200. *volum.* 1. qui etiam alios refert, prout etiam Riminal. ſen. *in conſil.* 246. *num.* 26. *lib.* 2. & nouiſſime, hanc ſentētiam tuetur validiſsime Modernus *de iuriſd. par.* 4. *centur.* 1. *caſu* 4. *per tot. & caſ.* 5. vbi reſpondet omnibus contrarijs.

5 Et licèt reſpondeatur, quod magis cō munis opinio, videatur in contratium, ex allegatis per Hondedeum *in conſil.* 11. *num.* 17. *lib.* 2. & per Craſſ. *de effect. clericat. effect.* 2. *num.* 169. & pro iſta opinione videatur deciſ. Putei 99. *num.* 3. *in antiq. lib.* 3. quæ opinio fundatur in eo, quod Statutum non loquitur de Monialibus, ſed iniecit vinculum ab initio, & in natiuitate feminas ligauit, eaſque tempore quo erant in ſæculo, iuriſdictio Statuentium inhabiles fecit ad ſuccedendū cum maſculis, & cum hoc vinculo inhabilitatis tranſiuerunt in Monaſterium.

At tamen replicabatur, quod in ſententia Rotæ non poteſt fieri fundamentum: quia prædicta deciſio Putei eſt mēdoſa, nec reperitur in nouiter impreſſ. excerptis ex ipſo originali manu propria Putei conſcripto. Quo verò ad magis communem opinionem, fuit dictū, quod Doctores, & eorum rationes ſunt ponderandæ: & ideo pro nunc, nihil fuit firmatum, ſed relicta vtraque opinio in ſuo eſſe, & reſeruatum, vt de eo particulariter videatur.

Quo verò ad bona ſita extra Territorium Montis Faliſci, videndum erit, an adſint Statuta, quæ obſtent.

DECISIO XXX.

R. P. D. VEROSPIO.

Ruremunden. Abbatiſſatus.

Lunæ 3. Decembris 1629.

Ad diſputat. 13. quæſt. 2. num. 5.

ARGVMENTVM.

Decretum Concilij Tridentini ſuper Viſitatione, & correctione morum an habeat locum in correctione exceſſum continente. Viſitator an poſſit Monialibus, contra prima Ordinis Inſtituta præſcribere, ipſis inuitis, arctiorem vitæ regulā.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio anterior eſt manutenibilis: & ex quibus probetur reſpectu Monialium.*

2 *Priuatio eſſe non poteſt ſine anteriori poſſeſſione.*

3 *Confeſſio pluries repetita, plenè probat poſſeſſionem in præiudicium confitentis: etiam ad effectum manutentionis. & num. 4.*

5 *Poſſeſſio eſt quid facti, & non poteſt auferri ſine facto Iudicis.*

6 *Executio ſententiæ, ſpecta inhibitione Iudicis ad quem, eſt nulla & attentata, & non præiudicat poſſidenti in ſua poſſeſſione.*

7 *Poſſeſſioni ciuili, & ſolo animo retentæ, competit manutentio.*

8 *Appellatio in cauſis Viſitationis, & correctionis morum, ex Decreto Concilij Tridentini ſeſſ. 13. & 29. de reformat. vel non admittitur ante diffinitiuam; vel ſi admittatur poſt diffinitiuam, non impedit ipſius ſententiæ executionem.*

ne, nemi. & num. 9.

10 *Limita, vt non cenſeatur prohibita appellatio, vbicunque correctio contineret exceſſum.*

11 *Viſitator non poteſt Monialibus, ipſis inuitis, arctiorem vitæ rationem præſcribere.*

12 *Pœna priuationis, & depoſitionis, excedit omnem modum correctionis, nec incurritur niſi in caſibus à Iure expreſſis.*

CVm Annam Abbatiſſam, & Moniales Cœnobij in Ciuitate Ruremunden. Nobilis, & perantiqui, ſub inuocatione Beatæ Mariæ Virginis in Munſter, Laurentius Beuer Abbas Campi Veteris priuaſſet Abbatiſſatu, & poſſeſsione Monaſterij, ſub eo prætextu, quod recuſaſſent parere articulis à ſe datis in viſitatione ſuper correctione morum; præſcripto, tam eidem Abbatiſſæ, quam reliquis ſacris Virginibus, breui termino, vt ab eodem Monaſterio recederent ſpatio vigintiquatuor horarum; cauſa appellationis ex parte Monialium, in vim reſcripti Apoſtolici commiſſa Officiali Colonienſi, decreuit ille contra Abbatem Laurentium primum citationem cum inhibitione, ac deinde mandatum reuocationis attentatorum, eò quod idem Abbas, neglecta inhibitione, & baculi vſum Abbatiſſæ interdixerit, & impetratis literis à Sereniſsima Belgii Principiſſa in eo Monaſterio alias introduxerit. Vnde cum ab hoc vltimo Officialis decreto Abbas appellauerit cauſa in Rota mihi commiſſa. Dubitaui, an eidem Annæ, & Monialibus concedendum eſſet mandatum de manutenendo. Quod Dubium hodie Domini affirmatiuè decideruntt, propter
1 anteriorem poſſeſsionem, quæ viſa fuit probari reſpectu aliarum Monialium de ipſius Monaſterii ſede, & domicilio; reſpectu verò Annæ, de eiuſdem Monaſterii Præfectura, ex notat. in §. *hodie, &* §. *retinendæ, Inſtit. de interdict.* & per DD. *in l. naturaliter,* §. *nihil commune, ff. de acquiren. poſſeſſ.* Bar. *in l. 1. §. vlt. ff. vti poſſidetis*. Conſtat enim vel ex ipſa Abbatis confeſsione, tam curam bonorum Monaſterii, & Antiſtitæ dignitatem fuiſſe penes Annam; quam ab ea vna cum ſuis Monialibus idem Monaſterium inhabitatum fuiſse, cùm eorumdem bonorum adminiſtratione ipſi Annæ interdicta, illam ſuæ dignitatis inſignibus ſpoliatam, & quibus ipſa præerat ex eodē Monaſterio ſecedere iuſsiſſet, earum loco aliis de facto immiſsis. Ex quibus rectè
2 inferre licebat ad anteriorem poſſeſsionem, ſine qua priuatio eſſe non poterat, *arg. text. in l. manumiſsiones, ff. de Iuſt. & iur.* tradit Bart. *in l. decem, num 1. & 6. ff. de verbor. oblig. & in l. Titio, §. ff. de condit & demonſtrationib.* & fuit dictum in Bergomen. Cappellaniæ 22. Aprilis 1611. coram R.P.D. meo Pirouano. Et confeſsio ipſius Abbatis ſuper eadem poſſeſsionem, quæ pluries apparebat re-
3 petita, plene illam probare poterat in præiudicium ipſius confitentis. ad notat. *in l. cum te, C. de tranſact.* & tenuit Rota coram Verallo *dec. 107. par. 3. & in deciſ 91. par. 2. diuer.* Etiam adhunc effe-
4 ctum manutentionis, vt per Aym. *in conſil. 150. num. 5.* Ruin. *conſ. 115. num. 16. lib. 5.* & fuit dictum in *deciſ. 802. num. 1. par. 1. diuerſ. & deciſ. 652. num. 6. par. 2. recent. & coram Gregorio deciſ. 200. & deciſ. 458. num. 5.*

Neque hac poſſeſsione ſpoliatas fuiſſe Annam, & Moniales dicendum erat ex ſententia priuationis, lata ab Abbate: Quia primum eiuſdem Abbatis decretum, quo declarata Annæ, & reliquarum inobedientia, illis diſceſſum à Monaſterio imperauit, non priuauit eaſdem Moniales, & Abbatiſſam ſuæ poſſeſsionis, cùm non fuerit exequutioni demandatū:
5 & ipſa poſſeſsio tanquam quid facti non potuit ſine facto ipſius Iudicis ab ijs auferri, vt probatur in *l. 1. ff. de acquir. poſſeſſ.* & notat ibi Bart. *num. 25.* Angel. *in l. qui vniuerſas,* § *item cum Prętor. ff. eod. tit.* Caſsad. *deciſ. 7. de cauſ. poſſeſſ. & propriet. num. 10.* Rota *deciſ. 3. num. 7. de reſtitut. ſpoliat. in nouis.* Eiuſdem verò ſententiæ executio, qua Abbas neglecta inhibitione

hibitione Iudicis ad quem, & appellatione à Monialibus interpoſita, Monaſterium aliis inhabitandum conceſſit, eisque loco Annæ aliam etiam præfecit, tamquam nulla; & attentata; neque in ſua poſſeſſione ipſis Monialibus præiudicauit, ad notata in *l.4.§.condemnatum, ff. de re iudic.* Angel. *in l. clam poſſidere, §. qui ad nundinas, num. 2. ff. de acquiren. poſſeſs.* Rota *deciſ.* 159. *num.* 4. *par.* 2. *&* *deciſ.* 661. *num.* 3. *par.* 1. *recent.* Sed ratione ciuilis poſſeſſionis, quam animo retinuerunt, debebatur eiſdem Annæ, & ſociis manutentio, vt notat Iaſ in *dicta l. clam poſſidere, §. qui ad nundinas, num.* 61. *ff. de acquiren. poſſeſſ.* Menochius *de retinenda poſſeſſ. remed.* 3. *n.*22. Rota *deciſ.* 660. *num.*4. *par.* 1. *& dec.*319. *num.* 1. *par.* 2. *recentior.*

6

7

Et quamuis, dum idem Abbas hæc omnia in viſitatione geſſit, nulla viderentur, dici poſſet ab eo commiſſa attentata, cùm ex Decreto Sacri Concilii Tridentini, *ſeſſ.* 13. *de reformat. cap.* 1. *& ſeſſ.* 24. *de reformatione, cap.* 10. in cauſis Viſitationis, & correctionis morum, appellatio, vel non admittatur ante diffinitiuam, vel admiſſa poſt diffinitiuam, non ſuſpendat ipſius ſententiæ executionem: quod etiam antea conſtitutum fuerat in *c. irrefragabilis, de offic. ordin. & cap. ad noſtram, de appellation.* vt latè proſequitur Lancellottus *de attentat. par.* 2. *cap.* 12. *limitat.* 18. *num.*6. Non potuit tamen ratio, quæ fauore Eccleſiæ, & Diuini cultus viam dilationibus præcludit, & cuius ratione ex diſpoſitione Sacri Concilii, in decretis factis in Viſitatione prohibetur appellatio, impedimẽto eſſe hoc caſu deuolutioni cauſæ, etiam ad effectum ſuſpenſiuum, cùm hæc duo poſitiuè, & Iura, & Concilium requirant, Ne Viſitator excedat officium, & munus Viſitatoris, vt ideò ſi proceſſum fuerit in forma Iudicii, non cenſeatur denegata appellatio; vt reſoluit Sacra Congregatio Eminentiſſimorum Cardinalium Interpretum 16. Octobris anno 1600. & poſt eam, Rota in Carpentoractenſi Prioratus 15. Iunii 1601.

8

9

coram Corduba. Et quæ idem Viſitator in Viſitatione conſtituit, vt corruptis moribus, & ad reſtitutionem ſolitæ diſciplinæ conducant. Ex quo, neque cenſetur prohibita appellatio, vbicumque correctio exceſſum contineret, vt tradit Franch. in *cap. ad noſtram, num.* 2. *&* 3. *& in cap. de priore, ſub num.* 2. *in gloſſ.* 1. *de appellat.* Speculat. *eodem titulo. §. in quibus autem caſibus, num.* 14. Marant. *in ſpecul. par.* 6. *ſub rubrica & quandoque appellatur, num.* 333. Nauarr. *in rubr. de Iudicio num.* 83. *& conſil.* 2. *eodem tit. de appellat.* Et optimis rationibus probat Gonzal. Mendez *lib.* 1 *diuerſ. iuris argumentorum cap.* 19. *nu.*9. exponendo hoc idem Decretum Sacri Concilii ex interpretatione Sacræ Congregationis. Hæc verò ſeruata non fuiſſe ex eo apparebat: quia Abbas proceſſit citata parte, atque adhibita cauſæ cognitione, neque particulari, ſiue aliquarum, ſiue omnium culpæ occurrere voluit: ſed noua viuendi lege indicta arctiorem vitæ rationem, ac normam eiſdem Monialibus præſcripſit contra prima ordinis inſtituta. Ex quibus ſatis deduci poterat grauamen, cum non licuiſſet id Abbati ipſis Monialibus inuitis, ſecundum Gloſſ. in *cap. geſta, in verb. creſcere.* & tradit Decius in *cap. ad noſtram, num.* 18. *& ſequen. de appellat.* Oldrad. *conſil.* 96. Nauar. *conſil.* 9. *& conſil.* 81. *num.* 3. *de regularib.* Et ipſa pœna priuationis, & depoſitionis, hoc idem oſtendere poterat, tamquam ea, quæ omnem modum correctionis excedit, & numquam incurritur, niſi in caſibus à iure expreſſis, vt tradit Abbas in *cap. vltimo de iure patronat.* & in *cap. at ſi clerici, num.* 33. *de iudic.* Surd. *deciſ.* 188. *nu.*7. *& deciſ.*200. *num.*1. Et tenuit Rota apud Creſcentium *deciſ.* 9 *de probat. & in deciſ.*489. *num.* 2. *par.*2. *recent.*

10

11

12

Et omnis difficultas ſublata videri poterat: quia neque pendet hodie cauſa appellationis Monaſterii, quam & Papa admiſit, & ex decreto Officialis Colonienſis Iudicis ad quẽ, interpoſita ſuper reuocatione attentatorum, conſtat

fuiſſe conſumptam, ſed, ab hoc vltimo decreto eiuſdem Officialis ad inſtantiam ipſius Abbatis appellatum fuit. Vnde pendente interim cauſa,&donec cognoſcatur de iuribus huius vltimæ appellationis, non poteſt denegari Monialibus, & Abbatiſſæ manutentio, quæ debetur in qualibet inſtantia, & in quacumque parte Iudicii, vt in *deciſ.* 4. *de cauſ.poſſeſſ.& propriet.* apud Cæſar. de Graſſis *& in deciſ.* 350. *par.*1. *diuerſ. & in deciſ.* 111. *num.*8.*par.*1.*recentior.*

Et ita vtraque, &c.

DECISIO XXXI.

Eminentiſsimo CARD. VEROSPIO.

Bonónieñ Exemptionis.

Veneris, 25. *Maij* 1618.

*Ad diſput.*17. *queſ.*1. *&* 5.

De communicatione priuilegiorum Regulariũ in materia exemptionis.

SVMMARIVM.

1 *Exemptio competit Regularibus ex diſpoſitione Iuris communis.*

2 *Communicatio priuilegiorum inter Regulares, idem operatur ac ſi in ſpecie fuiſſent talia priuilegia conceſſa ijs, quibus communicantur. Stantibus præſertim clauſulis ampliſſimis appoſitis in communicatione. & num.* 3.

4 *Communicatio priuilegiorum Regularium fuit pluries canonizata in Rota.*

5 *Exemptio pleniſſima quoad onera, collectas, & impoſitiones, inducitur per verba ampliatiua, & generaliſſima, vt hic.*

6 *Generalis mentio in materia exemptionis, ſufficit ad inducendam exemptionem ab oneribus realibus.*

*Fallit in ſolutione decimarum. & num.*7.

Lite coram me inter nonnullos Regulares, & Regimen Bononienſe ſuper exemptionibus introducta, ad inſtantiam Canonicorum Regularium Lateranenſium,& S.Saluatoris; Dubitaui, circumſcriptis pro nunc eorum laboratoribus, Colonis, & Emptoribus, necnon ſubſidio triennali: An ipſi ſint ab aliis datiis, gabellis, vectigalibus, & oneribus tam realibus, quam perſonalibus exempti. Et Rotæ viſum fuit affirma-
1 tiuè reſpondendum, cùm iſtis Regularibus tam ex iuris communis diſpoſitione competat hæc exemptio, *cap.quamquam, de cenſibus in ſexto. cap.* 1. *de immunitate Eccleſ. in ſexto.* Clement. *præſente, eodem titulo, cap.* 1. *de Decim. cap. non minus, & cap. aduerſus, de immunitate Eccleſ.* Cardinal. *in dicto cap. non minus, eodem titulo.* Abbas *in cap. inuocamus, de cenſibus, num.* 4. *& conſil.* 13. *par.* 2. Baldus *in l.* 1. *num.* 9. *C. de contrahend.emption.* Bertazzol. *de Gabel.ſeu vectigal.* §. 7. *princip. num.* 10. &fuit dictum in Corregienſi Gabellæ coram bon. mem. Iuſto 27. Nouembris 1602. & in Valentina Gabellæ 4. Decembris 1595. coram Cardinali Pamphilio, & in Brunduſina Gabellæ 13.Februarii 1604. coram Penia.

Quam vigore Priuilegii ab Eugenio Quarto, ſub datum Florentiæ 7. Kaleud.Martii 1434.motu proprio conceſſi Monachis Caſſinenſibus, & per Sixtum Quartum Congregationi Lateranenſi, necnon per Iulium Secundum Congregationi Sancti Saluatoris com-
2 municati, quæ communicatio idem operatur, ac ſi dd. Congregationibus fuiſſet in ſpecie talis exemptio conceſſa. Oldr. *conſil.* 300.*num.*8.*& verſ. præſertim in facto.*Bertrand.*conſil.*149 *Illud eſt generale,num.*2.*lib.*1.*in antiq.* Pariſ. *conſ.*22. *num.*5.*lib.*4. Doct communiter *in l.*1 *ff. de leg.* vbi Ioannes Crot.*num.*13.*verſ. vltima concluſio.*Iacob.de Nigr. *num.* 5. *& 6.in fin.*Roman.*conſ.*383.*poſt num.* 2. Natt.*conſ.*432.*nu.*9.*&* 15.*lib* 1.Creſcen. *deciſ.*9.*num.*5.*verſ.ſecundo quia,de priu.* Rota *deciſ.*8.*num.*5.*par.*2. *diuerſ.*

Stans

3 Stantibus præſertim clauſulis ampliſſimis in eadem communicatione appoſitis. Aym. *conſ.* 294. *nu.* 1. Rolan. *conſ.* 60. *num.* 2. *& ſeq.* Io. Crot. *vbi ſupra num.* 13. Iacob. de Nig. *ibidem num.* 15.

4 Vnde pluries dicta Cõmunicatio fuit in Rota canonizata, videlicet in Burgeñ Iuriſdictionis S. Ioannis 20. Dec. 1596. coram Orano. & in Burgeñ Procurationum, 9. Martii 1598. coram eodem.

Nec poteſt controuerti Priuilegiũ huiuſmodi eſſe ampliſſimum vti conceptũ per verba ampliatiua, & generaliſſima, nimirum ab omnibus gabellis, taliis, & datiis, Collectis, impoſitionibus, & oneribus, etiam ad Pontium refectionem, & viarum reparationem, aut ab alio quocumque grauamine quouis nomine cen-

5 ſeatur. Quæ verba ſunt apta pleniſſimam exemptionem quoad onerum, Collectarum, & impoſitionum ſpecies importare. Io. Andr. *in cap. Epiſcoporum, ſub num.* 7. vbi Geminian. & Archidiac. *de priuil. in* 6.

Nec valet dicere communicationem ſuffragari non poſſe tanquam expreſsè non facta mentione de exemptionibus

6 ab oneribus realibus. Nam ſatis fuit generalis mentio, cum ſimus in materia fauorabili. Pariſ. *conſ.* 12. *nu.* 5. *& ſeq. lib.* 4. Dec. *conſ.* 113. *n.* 4. *&* 5. cũ aliis ſup. alleg.

Tãto magis, quia fuerunt appoſitæ clauſulæ. In omnibus, & per omnia, &c. & abſque vlla prorſus differẽtia, &c. Ripa *in l.* 1 *n.* 1. *de leg.* 1. & ibi Scrib. Rota *dec.* 8. *n.* 5. *par.* 2. *diuerſ.* Creſc. *dec.* 9 *n.* 5. *de priuileg.*

Non obſtat deciſio allegata *in Valentina Decimarum* 28. *Nouembris* 1603. *coram Illuſtriſſimo Lancellotto*. Ibi enim de exemptione tractabatur à ſolutione

7 decimarum, quæ tanquam exorbitans à iure communi ſub generalitate verborum comprehendi non valebat; quod ſecus accidit in caſu noſtro ex alleg.

Verùm quia non obſtantibus dictis Exemptionibus pro parte Ciuitatis, & Regiminis Bononienſis prætendebatur iſtos Regulares in aliquibus caſibus debere contribuere; Domini voluerunt hoc particulari Dubio eſſe diſcutiendum.

DECISIO XXXII.

REVERENDISS. D. COCCINO Decano.

Cordubeñ Decimarum.

Lunæ 30. *Aprilis* 1635.

Ad diſput. 17. *quæſ.* 5.

ARGVMENTVM.

Solutiones quando non conſtituant in quaſi poſſeſſione exigendi.

SVMMARIVM.

1 *Diſpoſitio cap. cùm perſonæ, de priuil. in* 6. *habet locum in iuriſdictionalibus.*

2 *Manutentio in poſſeſſione exigendi Decimas non datur ex aſſiſtentia iuris communis.*

3 *Solutiones cum proteſtatione metus cenſurarum non conſtituunt in quaſi poſſeſſione exigendi.*

4 *Soluens metu cenſurarum, & non aliàs, non dicitur ſoluere animo acquirendi ius aduerſario; vel obediendi* Superiori. *& num.* 5.

6 *Confeſſiones de recepto, abſente parte, non ſuffragantur ad effectũ manutentionis.*

CVm Patres Societatis Ieſu haberent ampliſſima priuilegia fel. rec. Pauli Tertii, Pij Quarti, & Gregorij Decimitertii, non ſoluendi decmas, placuit Leoni Vndecimi, quo ad bona exiſtentia in Regnis Caſtellæ, & Legionis, quod decimæ ſoluerentur quoad bona acquirenda, quæ propriis manibus, vel per proprios Colonos excolunt, & loco decimæ voluit ſolui vigeſimam; Et licet felic. recordationis Gregorius Decimus quintus exemerit hæc eadem bona vltimo loco relata; tamen Sanctiſſimus Dominus Noſter reduxit omnia, iuxta ter-

minos Breuis Leonis, qui voluit de prædictorum omnium bonorum fructibus modo prædicto decimam ſolui; aliarumque rerum, & ſpecierum, de quibus de Iure, vel conſuetudine, circumſcriptis priuilegiis, decimæ ſolui deberent.

Hoc ſtante dubitaui, An Dominis Epiſcopo, & Capitulo Cordubenſi eſſet dando mandatum de manutenendo in quaſi poſſeſſione exigendi decimas contra Patres Ieſuitas. Et Domini negatiuè reſponderunt. Quia Epiſcopus, & Capitulum non probant talem poſſeſſionem, quæ eis ſuffragetur. Nam aut nituntur aſſiſtentia Iuris communis, de qua in *c. cum perſona de priuileg. in 6.* ex qua datur manutentio : & concluſio non
1 applicatur, quia ille textus loquitur in Iuriſdictionalibus, & ita loquitur Caputaquen. *in deciſ. 129. lib. 1.* & deciſio in cauſa Veronenſi Iuriſdictionis 18. Iunii 1596. coram bonæ memoriæ Hieronymo Cardinali Pamphilio. & in Montis Regalis Iuriſdictionis, 25. Octobris 1596. coram bonæ memoriæ Penia. & in Vlixbonenſi Iuriſdictionis 27. Nouembris eiuſdem anni coram bon. mem. Litta. Mantica *deciſ. 323. num. 1. & ſequen.* Et in puncto, quod ex aſſiſtentia
2 iuris communis non detur manutentio in poſſeſſione exigendi Decimas, fuit reſolutum in cauſa Reatina Decimarum, 17. Maii 1604. coram bonæ memoriæ Iuſto. Et licet contrarium videatur reſolutum in cauſa Taurinenſi Decimarum 30. Aprilis 1604. coram bonæ memoriæ Cardinali Seraphino, quæ eſt *deciſio 1497. in impreſſis*; tamen cauſa deinde ſæpius propoſita coram bon. mem Franciſco Penia, dicta deciſio non fuit approbata: & propterea ſub die 30. Iunii 1606. omiſſo articulo poſſeſſorio, fuit deuentum ad petitorium, vt refert Mareſcottus *variarum reſolut. lib. 1. cap. 11. num. 13.* qui licet conetur defendere deciſionem Seraphini, ſat eſt, quod Rota noluerit illam deciſionem approbare: imò expreſsè contrarium tenuit coram bon. mem. Iuſto, vt dictum eſt.

Aut verò nituntur poſſeſſione exigendi poſt Breue Leonis Vndecimi:
3 & cum Patres Ieſuitæ ſoluerint, cum proteſtatione, quod ſoluebant metu cenſurarum, illae ſolutiones non conſtituerunt in quaſi poſſeſſione exigendi. Abbas *in cap. olim, il terzo num. 9. & 10. de reſtitutione ſpoliator.* Verallus *deciſ. 731. par. 2.* Acchill. de Graſſ. *dec. 11. de penſionibus.* Card. Seraph. *deciſ. 1017.*
4 *num. 6.* Et ratio eſt, quia, qui ſoluit metu cenſurarum, & non alias, non dicitur ſoluere animo acquirendi ius aduerſario. Verallus *deciſ. 330. par. 2.* Hoc e-
5 nim caſu ſoluens, dicitur potius ſoluere timore cenſurarum, quam animo obediendi Superiori. Puteus *deciſ. 273. lib. 2. in correctis.*

Neque obſtat, quod videantur adeſſe plures ſolutiones ſine proteſtatione. Nam fuit reſponſum ex duplici capite ceſſare obiectum. Altero, & primo, quòd ſolutiones ex aduerſo datæ pro Clero, & Capitulo in Summario num. 7.
6 omnes leguntur eſſe confeſsiones de recepto, abſente parte; quæ non ſuffragantur ad effectum manutentionis. *l. Lucius, §. tutelæ, ff. de adminiſtr. & peric. tutor.* Natta *conſil. 543. num. 13. lib. 3.* Seraph. *deciſ. 302. num 2.* & fuit dictum in cauſa *Lunen. Sarzanen. penſionis 26. Februarij 1616. coram bonæ memoriæ Buratto*: eo præſertim, quod in vna ex ipſis, quæ facta legitur præſente Procuratore Collegii, expreſſa legitur interceſſiſſe proteſtatio; vt in Summario Collegii numero 3. ſub 5. mandato: quam cum Clerus non impugnauerit, illi acquieuiſſe cenſetur. Altero, & ſecundo, quod omnes ſolutiones, quotquot ſint, emanaſſe apparent præuiis mandatis executiuis, ſeriatim datis in eodem *Summario numero tertio*; & in illorum executionem ſingulæ ſolutiones ex aduerſo allegatæ inde ſeriatim ſubſecutæ: & id ipſum comprobant teſtes ex aduerſo examinati eodem *ſummario num. 3.*

Vnde omnes, tanquàm ex præuiis mandatis executiuis, & in illorum executionem emanatè non voluntariæ, ſed

coactè

coactè cenſentur; idque indubitanter, ſtantibus tot, & tantis proteſtationib s pro Collegio, in ipſo actu intimationis dictorum mandatorum, de ipſo metu cenſurarum, & mandatorum etiam in vltima intimatione eorum mandatorum die 18. Maii 1623. dicto eodem *Summ. num.*3. Vnde ſicuti à principio vſque ad finem anni 1623. perſeueranter præceſſit continuata relaxatio mandatorum relaxatorum in ſingulis annis; ita etiam, & legitima proteſtandi cauſa perſeueraſse dicitur. Quæ cum operetur quod durante cauſa metus, proteſtatio repetita cenſeatur; vtiq. multo magis dicen. venit, operari debere vbi proteſtatio expreſse, & in ſingulis mandatis repetita legitur, & in ſolutione in qua procurator Collegii præſens fuit, id ipſum in ſpecie, & viua voce in ſcriptis explicatum.

Vlterius aliqui ex Dominis non recedendo à prædictis, conſiderabant quod Patres expreſse docent in intimationibus mandatorum, & ſignanter in vltimis, fuiſse factas dictas proteſtationes: cùm quibus concurrente illa facta parte præſente, Clerus acceptando ſolutiones videtur perdidiſse poſseſſionem, ſi quã acquiſiuiſset ex ſolutionibus ſimpliciter factis. Hoc tamen fuit dictum ex abundanti, cum omnes Domini circa primas reſponſiones conuenirent.

Et ita concluſum vtraque parte informante.

DECISIO XXXIII.

Eodem. Cordubeñ Decimarum de Lucena.

Mercurij 10. *Maij* 1635.

Ad diſputa. 17. quæſit. 5.

ARGVMENTVM.

De priuilegijs Societatis Ieſu circa exemptionem à ſolutione Decimarum.

SVMMARIVM.

1 *Manutentio non datur, non conſtito de poſſeſſione tempore litis motæ.*

2 *In poſſeſſione continuanda metiendum eſt ius ex parte poſſeſſoris.*

3 *Poſſeſſio contra anteceſſores non iuuat contra ſucceſſores, niſi contra eos etiam probetur: & multò magis contra priuilegiatos. & num.* 4.

5 *Sententiæ licèt in alia cauſa, ſi ſint latæ ſuper ſtatu in contradictorio Iudicio, faciunt ius quoad omnes.*

6 *Exceptio priuilegij impedit manutentionem. Intellige vt num.* 7.

8 *Superior non poteſt renunciare priuilegijs conceſſis fauore ſuæ Religionis.*

9 *Clericus non poteſt renunciare priuilegijs fori.*

FVit per Dominos reſolutum, Excellentiſſimo D. Duci de Cardona non eſse dandum mandatum de manutenendo in poſseſſione exigendi decimas ex bonis, quæ Patres Ieſuitæ poſſident, cùm de eius poſseſsione non
1 conſtet de tempore litis motæ, ſed potius de quaſi poſseſsione dictorum Patrum non ſoluendi. *§. hodie, Inſtit. de interdict.* Verall. *deciſ.* 99 *par.* 2. Rota *deciſ.* 390. *in princ. p.* 1. *diuerſ.*

Neque obſtat quod dictus Excellentiſsimus D. Dux eſset in poſseſsione exigeñ Decimas ſuper iſtis bonis. antequam Patres Ieſuitæ illa habuerint: &
2 in continuanda poſseſsione, metiamur ius ex parte poſseſsoris, iuxta *deciſ.* 629. Guid. pape. Quia huic fundamento dupliciter fuit reſponſum: & primo, quòd cum Dominus Dux non probet eſse in poſseſsione exigendi contra Patres Ieſuitas, reſultat ipſos eſse in quaſi poſ-
3 ſeſsione exemptionis: & ſic poſseſsio contra anteceſsores, non iuuat contra Patres. Cardinalis *in cap. nuper in primo*

 notab.

notab. de Decimis: & facit deciſ. Putei 301. *libr. 2. in correct.* & Abb. *in cap. cum in tua nu.6. ad finem verſ. & intellige.* Anan. Anchar. & Collect. omnes *ſub nu.3. de Decimis.*

Secundo fuit reſponſum, quòd Excellentiſſimus D. Dux non probat poſſeſſionem ſuam contra priuilegiatos, quales ſunt Patres Ieſuitæ ex priuilegijs Pauli III. Pij IV. & Gregorii XIII. &
4 ideò poſſeſſio contra priuilegiatos, ei non poteſt ſuffragari, Put. *dicta dec.* 301. *lib. 2.* & facit Butr. *in cap. ſignificante, ſub num.* 11. *de appellat.* Nec in hoc caſu poteſt dici, quod priuilegia reſpiciant petitorium; cum fuerint canonizata per plures deciſiones, *in cauſa Carthaginen. Decimarum* 20. *Februarij*, & 10. *Decembris* 1578. & 16. *Ianuarij* 1579. *coram Bubalo*, quæ habentur penes Leonium *in Theſaur. fori Eccleſiaſtici par. 2. cap. 17. nu. 71. & ſeqq. & in cauſa Ciuit. Caſtelli Decimarum* 25. *Iunij* 1629. *coram R.P.D. M. Ghislerio.* Et fuit etiam dicta exemptio Patrum canonizata per tres conformes latas per tres Auditores inſignes, videlicet Bubalum, Seraphinum, & Blanchetum: quæ ſententiæ & deciſiones, licet emanauerint in alia cauſa, tamen cum fuerint latæ quodam-
5 modo ſuper ſtatu in contradictorio iudicio, faciunt ius quoad omnes, *l. ingenuum, vbi gloſ.* Bart. & *DD. ff. de ſtat hominum.* & in terminis horum priuilegiorum fuit dictum *in dicta cauſa Ciuit. Caſtelli coram RP.D. meo Ghislerio.*

Et prædicta eo magis procedunt, cum dicta priuilegia contineant exemptionem pro bonis acquiſitis, & acquirendis, cum ſpecifica derogatione *cap. nuper de Decimis*, & cum clauſula ſublata, & decreto irritanti, quod inficit titulum & poſſeſſionem; & cum clauſula, quod de ſubreptione, & obreptione, aliiſque clauſulis ampliſſimis: quæ operantur, vt non poſſit aliter iudicari, & ſi conſtet de poſſeſſione contraria, ea irritetur. Quod quidem decretum irritans, licet antequam iuſtificetur, non tollat inſiſtentiam facti, attamen in hac facti ſpecie ex dd. deciſionibus, & ſententiis ſatis videtur iuſtificatum: & hæc omnia optimè fuerunt conſiderata in præcitata cauſa Ciuitatis Caſtelli Decimarum, & prius, agendo de priuilegiis Carthuſianorum, *in cauſa Adrien. Decimarum* 14. *Decembris* 1607. *coram bo. mem. Patriarcha Manzanedo.*

6 Et eo amplius prædicta debent admitti, quia exceptio priuilegii impedit manutentionem. Guid op. *deciſ.* 107. & licet iſta deciſio debeat intelligi, quando mandatum de manutenendo dependet à negocio principali, quia
7 tunc eſt diſcutiendum negotium principale, Capic. *deciſ* 72. Lancell. *de attent. cap. 29. quæſt. 19. num. 4.* Attamen idem eſt in caſu iſto, cum Dominus Dux prætendat ſe habere *immemorabilem*, *Patres verò oſtendant priuilegia*; *cum manutentio dependeat ab ipſa immemorabili, illa prius diſcutienda eſt, an ſuffragetur aduerſus dicta priuilegia.*

Nec obſtat, quod Prouincialis ſe concordauerit cum Excellentiſſimo D. Duce, & renunciauerit priuilegiis Religionis: quia iſta fuit mera ſimplicitas, quam Superiores maiores nullatenus debent ſufferre, cum dictus Prouincia-
8 lis non poſset renunciare dictis priuilegiis, quæ ſunt conceſsa fauore Religionis, non autem perſonæ particularis. Ex
9 qua ratione, nec clericus poteſt renunciare priuilegiis fori, ex allegatis per Craſsum *de effectibus clericatus effectu primo num. 43.*

Denique non obſtant moderationes priuilegiorum factæ per S. me. Leonem Vndecimum, & S. D. N. quia ſunt ad fauorem eccleſiaſticorum, non autem laicorum, vnde non faciunt ad punctum.

Ex quibus concluſum fuit, Excellentiſſimo D. Duci non eſse dandum mandatum de manutenendo.

DECI-

DECISIO XXXIV.

Coram Eodem, In Eadem.

Veneris 15. Iunÿ 1635.

Ad diſput. 17. quaeſ. 5.

ARGVMENTVM.

Immemorabilis quomodo ſit probanda, ad effectum percipiendi Decimas.

SVMMARIVM.

1 *Sola probatio immemorabilis percipiendi decimas, non ſufficit, ſed debet concurrere fama priuilegij Apoſtolici.*

2 *Teſtes deponentes de immemorabili, debent deponere de viſu per quadraginta annos: nec poſſunt eſſe minoris ætatis quinquagintaquatuor annorum.*

3 *Immemorabilis probatur per depoſitionem de viſu per quadraginta annos, & de auditu à maioribus, & quòd nihil in contrarium ſit auditum; & de publica voce & fama, per verbum, fuit, & eſt.*

Neque eſt neceſſaria depoſitio de auditu maiorum ab alijs maioribus. & nu. 4.

5 *Depoſitio de viſu per quadraginta annos citra, abſque copula &, poteſt verificari in minori tempore.*

Declara vt num. 6.

7 *Teſtes in Regnis Hiſpaniarum, de ſtylo non ſolent deponere per copulam &, licèt deponant per tempus continuatum.*

8 *Fama priuilegij, quæ requiritur cum immemorabili, ſufficit ſi deponatur quod ſit diuturna: & ſufficit Priuilegium in genere & num. 9.*

10 *Immemorabilis ceſſat, quando conſtat de initio. Intellige vt num. 14.*

11 *Actus contrarius factus ante centum annos non obeſt immemorabili.*

12 *Præſcriptio immemorabilis interrumpitur, ſi probetur à centum annis citra contrarium actum fuiſſe.*

Declara vt num. 13.

DVbitaui, an conſtet de immemorabili conſuetudine percipiendi decimas, quæ ſuffragetur Excellentiſſimo Domino Duci de Cardona. Et Domini omiſſa ſecunda parte Dubij, quæ pendet à priuilegijs Venerabilis Societatis Ieſu, de quibus erit particulariter agendum, circa probationẽ ipſius immemorabilis. Difficultatem reſtrinxerũt ad duo capita. Primo, vt videatur, an teſtes probent dictam immemorabilem. Secundo, quatenus ſic, an conuincantur ex eo, quod videatur conſtare de initio. Et quantum attinet ad primum, firmandum eſt, quod
1 non ſufficit ſola probatio immemorabilis, ſed debet concurrere fama priuilegij, cum poſt Concil. Lateran. *cap.* 14. *in fine, de quo in cap. prohibemur de decimis, celebratum ſub Alexand. III. de anno* 1179. requiritur probatio immemorabilis vna cum fama priuilegij Apoſtolici. Io. Andr. & alij *in cap. cum Apoſtolica de ijs, quæ fiunt à Prælatis*. Felin. *in cap. cauſam num.* 3. *de præſcriptionibus, & in cap. cum contingat num.* 4. *verſ. ſi tamen de foro compet.* Rebuff. *de decimis, q.* 13. *num.* 69. *& ſeqq.* vbi declarat. Balb. *de præſcript. par.* 1. *ſecundæ partis principalis, quæſt.* 7. *num.* 19. *verſ.* 1. *cum ſeqq.* Guidobonus *deciſ.* 6. & 61. & millies in Rota fuit reſolutum: & duo requiſita huius primi capitis ſatis concurrunt: omnes enim teſtes excedunt ætatem quinquaginta annorum; quod tempus requiritur
2 in teſtibus, vt immemorabilẽ poſſint probare, cum debeãt deponere de viſu per quadraginta annos: quod non poſſunt rectè facere, niſi quadraginta annis addantur alii quatuordecim; quia illa ætas eſt ſufficiens, vt teſtis rectè poſſit deponere de viſu per dictum tempus. Franch. *in cap.* 1. *nu.* 16. *de præſcript.* Gabr. *de præſcript. concluſ.* 1. *nu.* 83. ſan. mem. Gregor. *deciſ.* 298. *num.* 1. & ibi addentes. Seraph. *dec.* 1179. *num.* 1. *& dec.* 1102. *num.* 5. Couarru. poſt alios, qui ſolum firmat, quod teſtes debent

bent eſſe legitimæ ætatis, *in regula, poſſeſſor, par.2.§.3. num.8. verſ. teſtes verò, de regulis iuris in 6.*

Et quantum attinet ad immemorabilem, in Summar. *num.*8. datur copia ɔ̃cto teſtium, quorum tres ſunt Presbyteri examinati in Oppido de Lucena, & duo ſunt examinati in Ciuitate Cordubenſi, & tres in Oppido de Benauiſi, & alii, qui habentur in proceſſu; qui deponunt de
3 viſu per ſpatium quadraginta annorum, quod Excellentiſſimus Dominus Dux, & eius anteceſſores percipiant decimas; & deponunt etiam de auditu à maioribus, & quod maiores ita viderunt, & nihil in contrariũ audiuerunt; & de publica voce, & fama per verbum Fuit, & eſt; ex quibus ſatis dicitur probata immemorabilis, vt per Gloſs. *in cap. 1. in verbo memoria, de præſcript. in 6.* vbi notat Lapus, Geminianus, & Franchus. Pariſius *conſil. 27. num. 31. & ſeqq. lib. 1.* & alii, quos allegat Couarruuias, & communem dicit loco modò allegato; & paſſim Rota reſoluit, & præſertim in Nepeſina Iuriſpatronatus 16. Februarii 596. coram bo. mem. Cardinali Blanchetto. & in Tullen. Iuriſdictionis 22. Mart. 1596 coram bo. mem. Hieronymo Cardinali Pamphilio. Mohedanus *deciſ. 3. de iurepatronatus.* Verall *deciſ.* 283. *lib.* 1. *in manuſcript. & deciſ. 71. par. 2. in impreſſis*, & aliàs ſæpiſſime: & iſti teſtes coadiuuantur ex aliis teſtibus in alia cauſa examinatis, qui etiam optime deponunt, vt in copia, quæ data fuit in Summario *num. 4. & 5.*

Neque obſtat, quod iſti teſtes non deponant, maiores audiuiſſe ab aliis ma-
4 ioribus: quod requiſitum videtur Rotam admiſiſſe in *deciſ. 196. ſanct. memoriæ Gregorii*, & colligi ex mente Gloſſ. licet non habeatur in verbis, dicit Couarruias *dicto num.* 8. Quia fuit reſponſum, quod in caſu deciſionis ſanctæ memoriæ Gregorii, illud requiſitum erat probatum; & ideo fuit enumeratum inter alia; non autem fuit firmatum, quod per neceſſe requireretur. Vnde cum ex communi ſententia non ſit neceſſarium, de ea non eſt habenda ratio, vt per Couarru. *dicto num* 8. *verſ. teſtes verò.* Marcus Salon *de pace cõſil. 16. num.* 15. Azeuedo *ad l. 1. tit 7. lib. 5. recopilationum quæ eſt lex 41. Tauri num. 27.* & hunc ſenſum habuit Rota in cauſa Conchenſi Decimarum de Gauenna 31. Maii 1617. coram bon. mem. Patriarcha Marzicedo, & in Cauſa Illerden. Decimarum 15. Martii 1630. coram R. P. D. meo Pirouano, & notant addentes ad dictam deciſionem 196. ſan. mem. Gregorij.

5 Nec etiam obſtat, quod dum teſtes deponũt de viſu per quadraginta annos, non dicunt & citra, ſed ſolum quadraginta annos citra, abſque copula; & ſic non videntur concludere per totum tẽpus, cum illæ depoſitiones poſſint verificari in minori tempore. Bart. *in l. Celſus ff de vſucap.* Balb. *de præſcript. in vltim. par. num.* 14. Seraphin. *deciſ.* 1102. *nu.* 3. Nam huic obiectioni fuit reſponſum,
6 quod cum aliqui teſtes deponant per dictionem Semper, Perpetuo, & Toto dicto tempore, ſatis probant per totum tempus quadraginta annorum. Cenedus *in iuis ſingularibus in verbo, perpetuo*; & in puncto per iſtam rationem, Seraphin. *deciſ.* 798. & fuit dictum in cauſa Caualliceenſis Feudi 17. Decembris 1612. coram R. P. D. meo Pirouano, quæ eſt in *recentiorib. par. 1. deciſ.* 445. *num. 3. &* 12. vbi quod ſufficiant etiam verba æquipollentia. & in cauſa Toletana Decimarum 11. Ianuarii 1616. coram bon. mem. Andrea, quæ eſt deciſio 702 *n.*4. *eadem p. 1. recentior.* quod præſertim procedit in teſtibus examinatis in Hiſpania; quia de ſtilo non ſolent deponere cũ co
7 pula, & quãuis deponant per tempus cõtinuatum. Molina *de Primogen. Hiſpaniar. lib. 1. cap. 6. nu.* 34. *ad finem* Mareſcottus *variarum lib. 2 cap.* 100. *num* 9. Rota *d. deciſ.* 702. *eodem nu.* 4. *ad medium verſ & licet.*

Quantum attinet ad famam priuilegij de ea quoque deponunt dicti teſtes: &
8 quamuis non deponant de immemorabili,

bili, ſatis eſt, quod deponant de fama diuturna, vt ſuffragentur ad hunc effectum. Felin. *in c. cauſa nu. 3. de præſcript.* & fuit reſolutum in Cauſa Tolet. iuris decimandi coram Orano, quam reaſſumit Mareſcottus *variar. lib. 1. cap. 17. num. 1. & ſeqq* vbi reſpondet contrarijs. & fuit dictum in allegata *deciſ. 702. nu. 2.*

9 Nec refert, quod d. teſtes non deponant de aliquo certo priuilegio Apoſtolico, ſed de priuilegio Apoſtolico in genere: quia hoc ſufficit, vt admiſit Rota in *d. deciſ. 702. num. 3* in qua approbauit teſtes dicentes, eſſe famam quod laicus habebat bullas Apoſtolicas: & fuit dictum in allegata cauſa Ilerdeñ coram R.P.D. meo Pirouano.

Neque obſtat, quod aliqui teſtes dati in ſumm. Venerab. Societatis deponant neſcire, nec audiuiſſe, quod Excell. D. Dux habeat priuilegium Apoſtolicum; & alij neſcire, an habeat priuilegiũ Apoſtolicum; vel Imperatoris: quia D. Dux non vtitur depoſitionibus iſtorum teſtium, ſed aliorum, qui clarè deponunt, & depoſitio iſtorum teſtium uon eliditur ex iſtis teſtibus datis per Societatem, quia ſtat ſimul, quod adſit publica vox, & fama Apoſtolici priuilegij, & quod ab aliquibus ignoretur; & propterea ignorantia iſtorum teſtium non elidit probationem aliorum ſuper iſta fama priuilegij, quod non ſit probatio concludens, ex qua coarctetur negatiua *c. in præſentia de probationibus.*

Circa ſecundam inſpectionem principalem, in qua conſiſtit cardo huius difficultatis, pro parte Veñ Societatis dicebatur, quod agitur de decimis oppidi Lucenæ: ſed conſtat, quod illud oppidum de anno 1380. peruenit ad Eleonoram auctricem, & ſic poſt Concilium Lateranenſe, vt patet ex ſupra deductis, & peruenit tit. permutationis habitæ à tunc Epiſcopo Cordubeñ, qui loco bonorum receptorum ceſſit, & tráſtulit in præd. Eleonoram præfatum oppidum Lucenæ cum ſuis pertinentijs, & decimis Eccleſiæ. Quare cum conſtet

10 de initio acquiſitionis ipſarum decimarum, ceſſat immemorabilis. Molina *de primog. Hiſpan. lib. 2. cap. 6. num. 64. verſ. in 2. ſpecie vſque ad nu. 66.* P. Molina Ieſuita *de Iuſt. & Iure tract. 2. diſp. 76. nu. 1.* Valenzuela Velaſquez *conſ. 93. num. 17.* Auendan. *ad l. 41.* Tauri *num. 16.* Rota *deciſ. 14. nu. 2. p. 1. recent. ſ. m. Gregor. deciſ. 467. num. 6.* Huic tamen fundamento reſpondebatur, quod cum iſte titulus denotet actum contrarium ante centum annos, propterea non obeſt immemorabili, quia actus contrarius factus

11 ante centum annos non obeſt ipſi immemorabili. Molina *de Primogen. Hiſpan. d. l. 2. cap. 6. nu. 61. verſ. Si verò factum.* Innoc. *in cap. veniens num. 2. de verbor ſignif. in 6.* vbi inquit, quod præſcriptio immemorabilis interrumpitur, ſi

12 probetur à centum annis citrà, contrarium actum fuiſse: ſecus autem ſi probetur vltra centum annos, vel à ducentis annis citra id actum eſſe. Speculator *in tit. de probation. §. 1. num. 28.* Butr. *in cap. quid per noual. de verb. ſignif.* Io. Andr. qui ſe refert ad Innoc. & Speculat. *in d. c. veniens col. 1.* vbi etiam Geminian. *col. 2.* Couarruu. *in d regula Poſſeſſor 2. p. §. 3. num. 7. verſ. hinc falſum eſſe apparet*, & alij, quos allegat Molina vbi ſupra, & Caldas Pereira *lib. 1. recept. ſenten. q. 23. nu. 110. addentes ad dec. ſ. m. Gregorij 51. nu. 7. & deciſ. 208. num. 13. verſ. aduertendum tamen eſt.* Rota *diuerſ. deciſ. 214. lib. 2. p. 3. & deciſ. 243. eadem p. 3. lib. 3.* & fuit dictum in cauſa Caualliceñ feudi 26. Aprilis 1613. coram R. P. D. meo Pirouano, quæ eſt deciſio 491. *parte 1. in poſthumis.*

Hæc reſpõſio nullatenus placuit Dominis in caſu, de quo agitur: quia ſi eſſet attendendus iſte titulus, ex eo conſtat de initio præſcriptionis, cum Eleonoræ fuerit conceſſum caſtrum vna cum decimis ad Eccleſiam ſpectãtibus. Aliud enim eſt, quod probetur actus contrarius ante centum annos, in quibus terminis loquuntur prædicti DD. Aliud vero quod doceatur de initio præſcriptionis ante centum annos. Quando enim vltra centum annos oſtenditur cõtra-

trarium actum fuiſse non ex eo conſtat de origine præſcriptionis, ſiquidem potuit eſse, quod poſt illum actum, vel ante decimæ ſpectarent ad Excellentiſſimum D. Ducem, quod præſcriptio immemorabilis præſupponit. Ideo quamuis teſtes recordarentur, contrarium actum fuiſse non tamen recordantur de huiuſmodi præſcriptionis initio, ſeu origine, quod ad eſse immemorabilis præſcriptionis requiritur ſcilicet quod non conſtet de initio, & propterea quando vltra centum annos datur verum, atque indubitatum præſcriptionis initium iam ceſsat ſubſtantia immemorabilis præſcriptionis, quæ ex hoc præſertim pendet, vt de eius origine non conſtet, ideoque non mirum ſi in hoc non ſit facienda detractio, an initium detur à centum annis:
13 citrà vel vltra prout ſunt verba formalia Molinæ *de primogen. Hiſp. d. lib. 2. cap. 6. nu. 65. verſ. nec obſtat vſq. ad nu* 73. vbi ita declarat per dictam concluſionem, & benè etiam declarat Caldas Pereira ſequendo d. diſtinctionem Molinæ *d. q. 23. nu.* 10. *verſ. ſin autem factum recenſ.* P. Molina Ieſuita *de Iuſtitia, & Iure diſputatione* 75. *verſ. Aduertit vero Molina ibi hanc tamen doctrinam*. Rodericus *de annuis reditib. lib. primo quæſ.* 17. *nu.* 8. *& ſeqq.* Guttierres *pract. lib.* 1. *q.* 16. Gonzales *ad regulam Gloſſ.* 18. *num.* 48. *&* 49 Garzias *de beneſ. p.* 5. *cap.* 9. *nu.* 131. *qui alios allegant, & facit* Caſsador. *deciſ. vlt. nu.* 7. *in princip. ibi licet ſubſequatur de Procuratoribus.*
14 Secundo reſpondebatur (& hæc reſponſio placuit Dominis) quod Excell. Dominus Dux non produxit hunc titulum, ſed ipſa Ven. Societas, & ideo iſta productio facta per aduerſarium non poteſt nocere ipſi Domino Duci, cum non nitatur ex iſto titulo, ſed ex immemorabili. Caſsador. *d. deciſ. vlt. num.* 7. *poſt medium*, ibi, *vel ſi oſtenſus inualidus, de Procurat.* Creſcent. *deciſ* 21. *nu.* 4. *de probat.* Rota *deciſ.* 731 *num.* 19. *&* 20. *p.* 1. *diuerſ.* & fuit dictum in Cauſa Cæſarauguſtana Parochialis de Maella 8. Nouembris 1599. coram non ſatis laudan. mem. Hieronymo Card. Pamphilio: & eſt deciſio 467. *num.* 7. *&* 8. ſanctæ mem. Gregorii, quæ loquitur in fortioribus terminis, ſcilicet quando productio tituli fuit facta ab ipſamet parte ad alium effectum non autem vt niteretur ex illo tit. & loquitur in terminis immemorabilis; ſecus autem eſset ſi Excellentiſſimus D. Dux produxiſset illum titulum, vt eo niteretur. Verall. *deciſ.* 83. *nu.* 3. *p.* 1 Rota *d. deciſ.* 731. *nu.* 18. *& ſeq. ſ. m. Gregorius deciſ.* 331. & latè addentes *ad deciſ. eiuſd.* 353. *num.* 19. qui alios cumulant, & fuit dictum in Cauſa Romana de Aroniis 20. Iunii 1614. coram b. m. Franc. Vbald. & in Ianueñ Abb. 14. Maii 1624 coram b. m. Buratto.

Et ita concluſum vtraque parte informante.

DECISIO XXXV.

R.P.D. ROJAS.

Illerdeñ Electionis Prioriſſæ.

Lunæ 2. Iunij 1636.

Ad diſput. 28. quæſ. 1. & 9.

ARGVMENTVM.

Electio à maiori parte, in dubio an præferatur electioni poſteriori.

SVMMARIVM.

1 *Electa à maiori parte, ſi oriatur controuerſia ſuper validitate electionis, electa adminiſtrat.*
2 *Poſseſſio capta conſentientibus omnibus Monialibus Conuentus, & cum præſtationibus obedientiæ, in dubio præfertur poſſeſſioni poſteriori.*
3 *Poſſeſſio capta lite pendente, & poſt appellationem interpoſitam, & in hibitionem Rotalem, eſt omnino attentata, & nulla.*
4 *Sententia ex defectu citationis eſt nulla.*
5 *Iudex iniuſtè & nulliter procedens non priuat quam ſua poſſeſſione.*
6 *Electio, de Iure communis ſpectat ad totum Conuentum.*

Ele-

Electa Prioriſſa Domina Franciſca Moliner per maiorem partem votorum Monialium Monaſterij Beatę Mariæ de Xixena Ordinis Sancti Ioannis Hieroſolymitani die 30. menſis Martij 1634. Congregato Capitulo, & aſſiſtentia Fratis D. Gulielmi Rocafull Equitis Ordinis eiuſdem, vti procuratoris legitimi Illuſtriſſimi Domini Fratris Ludouici de Moncada dicti Ordinis Hieroſolymitani Caſtellani de Anpoſta, & tandem ſequutis omnibus ſolemnitatibus in huiuſmodi electionibus conſuetis, & nece lariis dicti Prioratus poſſeſſionem ſuſcepit dicta Franciſca.

Domina vero Iſabella de Pomar, quæ tantum habuit in electione ſeptem ſuffragia prætendens illa fuiſſe data à Monialibus antiquioribus nuncupatis del Sguart, ad eaſque non ad totum Conuentum ſpectare electionem Prioriſſæ cauſam ſuper nullitate dictæ electionis introduxit coram Nuncio Apoſtolico, qui viſo Inſtrumento electionis, & poſſeſſionis dictæ D. Franciſcæ, eidem mandatum de manutenendo ſine præiudicio Iurium in petitorio conceſſit. Et licet dicta Iſabella à dicto mandato appellaſſet ad Sanctiſſimum, de ſuo iure diffidens, acceſſit ad Magnum Magiſtrum Hieroſolymitanum, qui de facto, nec vocata nec citata D. Franciſca Prioriſſa declarauit illius electionem nullam exiſtere, iuſque eligendi fuiſſe ad ipſum deuolutum.

Qua deuolutione prætenſa elegit in Prioriſsa dictam Iſabellam, quæ (licet violenter) in Sede priorali fuit collocata, & manu Commiſſariorum Magni Magiſtri in poſſeſſionem miſsa.

Nunc pro parte dictæ Franciſcæ in Rota cauſa introducta, fuit dubitatũ cuinam ex illis eſſet dandum mandatum de manutenendo, & fuit reſolutum ad fauorem D. Franciſcæ.

Quia conſtat de illius electione, & poſſeſſione poſtea ſubſequuta: quæ poſſeſsio habet etiam fomentum à iure, ex *c. indemnitatibus, §. ſane, verſ interim, de*
1 *elect. in 6.* vbi electio à maiori parte facta, tunc ſi oriatur controuerſia ſuper validitate electionis, electa adminiſtrat. gloſsa ibidem. Io. And. & alii cõmuniter, & fuit decisũ corã Illuſtriſs. D. meo Decano in Cæſarauguſtana Abbatiſsatus, 1. Martii 1613. Alter text in *c. cum nobis 19. in fine de elect.* ibi, *liberam adminiſtrationem ei, tam in ſpiritualibus, quàm in temporalibus.* Lancel *de attent appel. pendente: limit. 5.* In caſu autem noſtro cõſtat de electione facta nedum à maiori parte, ſed à duabus tertiis partibus, quia Moniales erant viginti & octo, ad Scrutiniũ ſolum interuenerunt viginti & quinque; & dicta Franciſca habuit, vt probatum eſt, decem & ſeptem Suffragia.

Tum etiam, quia poſſeſſio dictæ Franciſcæ fuit capta conſentientibus, & approbantibus omnibus Monialibus totius Conuentus, præſtando illi obedien-
2 tiam, & ſtante dicto conſenſu, titulo; eo magis eſt attendenda poſſeſſio. Caſſad. *dec. 8. de cauſ poſ. & propr.* (quamuis in iſto manutentionis iudicio non attendatur, neque requiratur titulus.) Felin. in *c. licet cauſam, n. 9 de probat.* Caputaq. *dec. 336. par. 2.* Rota in Oueteñ. Iuriſdictionis 8. Aprilis 1612. coram Vbaldo.

Non obſtat poſſeſſio Iſabellæ, quia tãquam poſterior præſumitur clandeſtina, & ſic non eſt manutenibilis, & tamquã capta in vim ſententiæ M. Magiſtri lite
3 pendente coram Nũcio, & poſt appellationem interpoſitam à dicta ſentẽtia, & exequutam inhibitionem Rotalem eſt omnino attentata, & nulla, *c. non ſolũ, de appel. in 6.* Rota *deciſ. 10. de appel. in nou. Gregor. deciſ. 251. nu. 2. & dec. 305. nu. 1. & deciſ. 336. num. 6.* vbi plura inuenies.

4 Vltra quod ſententia M. Magiſtri eſt nulla ex defectu citationis D. Franciſcæ *Clem. Paſtoralis de re iud.* Cæſ. de Graſs. *dec. 11. n. 2. eod. tit.* Caualer. *dec. 376. n. 1.*
5 & Iudex nulliter & iniuſtè procedens non priuat ſua poſſeſsione. Greg. *dec. 46. nu. 5. & dec. 458. nu. 9. & dec. 555. nu. 6.* & ita ex his & aliis reſponderunt DD.
6 d. Franciſcam eſſe manutenendã in poſſeſsione ſiue electio ſpectet ad totũ Cõuẽtũ prout eſt de iure in *d. c. indẽnitatib.*

ſiue

ſiue ſpectet ad tredecim Moniales nuncupatas del Sguart, vt pars D. Iſabellæ prætendit: quia hoc reſpicit altiorem indaginem in petitorio quo pendente datur manutentio clamante toto titulo *vti poſſidetis, ita poſſideatis.*

Vna tantum parte, &c.

DECISIO XXXVI.

CARD. SACRATO.

Leodień Abbatiſſatus.

Mercurij, 4. Ianuarij 1615.

Ad diſputat. 28. quæſit. 5.

ARGVMENTVM.

Poſſeſſio an inficiatur ex decreto irritanti generali, & ſuper incerta re. Diſpoſitio cap. fin. de elect. in 6. an ħabeat locum in Monialibus: poſſitnè tolli per conſuetudinem contrariam: & an ſit ſublata per priuilegium Clementis Octaui.

SVMMARIVM.

1 *Citationis defectus ſuppletur per præſentiam citandi.*

2 *Decretum irritans quando non eſt ſuper certo corpore, non inficit poſſeſſionem.*

Fallit ſi decretum irritans eſt clauſum in corpore iuris; & quando ex actis certum eſt illud intrare. & num. 3. & 4.

5 *Geſta pendente termino ad appellandum, ſunt attentata.*

6 *Confirmatio electionis inualidæ, eſt appellabilis.*

7 *Diſpoſitio cap fin. de elect. in 6. comprehendit etiam Moniales.*

8 *Lex generaliter loquens, generaliter debet intelligi.*

9 *Conſuetudo, etiamſi ſit probata, non releuat aduerſus Conſtitutionem habentem decretum irritans.*

10 *Requiſita in Conſtitutione habente decretum irritans, dicuntur eſſe de forma.*

11 *Monialis poteſt ſe opponere Abbatiſſæ intruſæ, licèt non doceat de intereſſe.*

12 *Parochianus poteſt ſe opponere Parocho intruſo.*

FVit tentum pro deciſ. coram me in hac cauſa facta ſub die 24. Ian 1614 reſeruauerunt tamen Domini vt videretur, an obſtet coelectio Catharinæ: ſi enim adeſſet coelectio d. Catharinæ, dubitabant an fuerit citandus alius quã Catharina, per tex. *in cap fin. de elect. in 6* in illis verbis, ibi nominati: vbi eſt illã
1 fuiſſe præſentẽ: quod ſolet ſupplere defectum citationis. Cæſ. de Graſsĩ. *deciſ. 2. in fin. de reb. Eccleſ. non alienan. cum concor.* Rot. *deciſ. 311. n. 2. p. 2. diuerſ.* Verum quia non fuit iuſtificata in facto d. coelectio, ideo placuit DD. capere reſolutionem ſuper reliquis. Nam quod primo opponitur, poſſeſſionem Annæ non
2 poſſe remanere infectam ex decreto irritanti, de quo in *d. cap. fin.* cum non ſit ſuper certo corpore, ad Put. *dec. 94. nu. 2. lib. 1. in vlt. impreſſ.* fuit reſponſum, quod quando decretum eſt clauſum in corpo-
3 re Iuris, itaut non poſſit dubitari de validitate diſpoſitionis de qua cõtrouertitur, & quando ex actis eſt certũ illud intrare, prout eſt in hoc caſu ex ipſomet actu traditionis poſſeſſionis, qui excludit poſſibilitatem ſeruato *d. cap. fin.* vt in alia deciſ. ponderatum eſt, d. decretum irritans (licet generale, & ſuper incerta re) vitiat nedum titulum, ſed etiã poſſeſſionem, vt fuit dictum *in cauſa Beneuentana bonorum 3. Iunij 1606. coram Reuerendiſs. Attrebateń*, & in iſtis terminis eſt *deciſ.* Vrgellen. *Seraphini* 1920. *nu.* 6. *alias alleg.* & *Cuſentina Capellæ 23. Aprilis 1602. coram Illuſtriſſ. Card. Millino*, ac in decreto irritanti ap-
4 poſito in diſpoſitione generali, loquitur Caſſad. *deciſ. 1. n. 3. de reſtit. ſpol.* Creſc. *deciſ. 4. num. fin. de priuil.* cum aliis per Moder. *ſuper reg. 8. gloſſ. 31. nu. 7.* vltra
5 quod adeſt nullitas attentatorum propter pendentiam terminis ad appelland. *ad cap. non ſolum de appell. in 6. cum concord.* videbatur quod à confirmatione daretur appellatio, ex traditis per Innoc.

noc. in *cap. conſtitutiones coll. in 6. de appel.* vbi Butr. *num.* 16. & 17.

Quod ille tex. non procedit in Monialibus, nullo Iure probatur, & cum loquatur generaliter, & indiſtinctè, & allegat rationem, quæ deſeruit, ſiue electus, ſit maſculus, ſiue femina, nempe, quia Superiores aliquando in confirmãdo ſunt minus celeres, & propriæ cupiditati indulgendo, ſupplantant illos, qui aliàs vellent ſe opponere; ideo textus generaliter, &
8 indiſtinctè eſt intelligendus, ad not. in *c. homin. 1. q 1. c. 1. 19. diſtin. l. de pretio public. l. ſi ſeruitus, ff. de ſeruit. vrb. præd.*

Prætenſa Conſuetudo non ſeruandi
9 diſpoſita in illo textu non probatur, & forſan probata, non releuaret aduerſus decretum irritans, de quo in illo tex. Verall. *dec. 204. par. 3. in impreſſ. & dec.* 84. *lib. 2. in manuſcript. incip. Innoc.* Rot. *deciſ. 3. de priuil. in antiq.*

Quod Priuilegium Clem. VIII. PP. per illud ſolum tollitur diſpoſitis. *c. quapropter, de elect.* non autem *d. c. fin. de elect. in 6.* quod eſt poſterius.

Inquiſitio, & indignatio facta per Abbatem ante electionem, non ſupplet diſpoſita in *d. c. fin.* quæ propter decretum
10 irritans, dicuntur de forma, *gloſ. in Clem. plures, in verbo plures, de iurepatr.* Felin. *in cap. cum acceſſiſſent, num. 8. verſ. facit.* Gloſſ. *de cõſti.* Gabr. *de clauſ. concl. 3. n. 33* Rota in Vlixbonẽ Parochialis 23. Iunii 1586. coram bo. me. Gipſio; vltra quod procedens inquiſitionem poteſt ſupplere intereſſe ſe opponere volẽ poſt electionem, & qui fortè dabant de defectu in modo eligendi; quod non potuit prouidere Abbas per ſuam precedentem inquiſitionem.

Conſenſus Catharinæ poſt electionẽ non probatur, nec illa nominatur inter Moniales, quæ præſtiterunt obedientiam Annæ tamquam Abbatiſſæ, non proptera per neceſſe concluditur Catharina; quia verbum ſingulas, poteſt verificari ad differentiam actus capitulariter facti, non quod omnes, nulla excepta, præſtiterunt dictam obedientiam.

Minus obſtare viſum fuit, quod Catharina, niſi doceat de intereſſe, non poteſt audiri pro reuocatione attentatorum;
11 quia ſatis viſum fuit conſtare de illa in quo eſt de Monaſterio. Cum tua interſit non habere Abbatiſſam intruſam. Speculat *de elect.* §. 1. *n.* 52. & in ſimili de
12 Parochiano, quod poſsit ſe opponere Parocho intruſo. Federic. de Senis *conſil.* 103. & fuit coram me deciſum in cauſa Gerunden. Vnionis 20. Martii 1600.

DECISIO XXXVII.

R. P. D. ROJAS.

Illerdeñ Electionis Prioriſſæ.

Veneris 5. Decembris 1636.

Ad diſput. 29. quæſ. 3.

ARGVMENTVM.

Intellectus ad cap. fin. de elect. in 6. Electio non confirmata, an dicatur irrita.

SVMMARIVM.

1 *Electio non confirmata nõ irritatur, quando fuit facta concorditer.*

2 *Immiſsio electæ in poſſeſſionem, ſuccedit in locum confirmationis in caſu deciſionis per conceſsionem Magni Magiſtri Hieroſolymitani.*

3 *Facti exiſtentia ſola ſufficit ad effectum manutentionis.*

4 *Proteſtans de nullitate electionis, ſi deinde abſque repetitione proteſtationis iuret ad fauorem electæ, præſtetque illi obedientiam, cenſetur, à priori proteſtatione receſſiſſe.*

Reſolutum fuit coram me die 2. Iunii proximi præteriti D. Franciſcæ Moliner dandum eſſe mandatum de manutenendo in poſſeſsionem Prioratus Conuentus Monialium de Sixena; quia à maiori parte Capituli fuit electa ſecundum diſpoſitionem text. in *c. indemnitatibus, §. ſane, de elect in 6.* & rationibus tunc ponderatis. Hodie iterum cauſa propoſita in deciſis Domini perſiſterũt,

non obſtantibus in contrarium adductis.

Primo, non releuat obiectum oppoſitum quod electio fuerit facta contra Statuta, & conſuetudines Religionis, & diſpoſitionem tex. *in cap. final. de elect. in 6.* irritantis electionem non confirmatam, vt fuit dictum coram *Eminentiſſ. Card. Sacrato in Leodien. Abbatiſſatus die 24. Ianuarij 1614. & die 9. Ianuarij* 1615. Quia ſubtiliter reſponſum fuit

1 Nos non verſari in terminis partis primę *dicti cap. final.* ſed in ſecunda parte ſecundæ partis ibi. *Quæ etiam ſi electio in concordia celebrata ſit, volumus obſeruari.* Et intellectus Pontificis, vt dicit ibi gloſ. eſt quod in confirmatione non veniat vocandus coelectus quando electio concorditer fuerit facta, ſcilicet quandò à duabus tertijs partibus eſt celebrata, vt in noſtro caſu. Secundo, quod quamuis non ſeruetur forma *dicti cap. final.* non irritatur electio, ſed tantum ipſa confirmatio, vt ſunt verba clara tex. & dicit Franch. *ibi in fine.* vndè cum agatur, ad effectum manutentionis cum electio ſuſtineatur, non eſt agendum de confirmatione, ſed de nuda poſſeſsione.

Tertio, quia in hoc Caſu nullatenus apparet confirmationem eſſe neceſſariam Superioris, ſed tantum aſsiſtentiam Caſtellani de Amposta ſiue illius Procuratoris, qui electam per maiorem partem in poſſeſsionem mittat, quæ immiſsio ſuccedit in locum confirmationis

2 ſine alia circumſtantia per conceſsionem Magni Magiſtri in vim concordiæ factam prout patet executam in alijs electionibus, vbi ſtatim facta electione plenum, & perfectum Ius acquiritur electæ ſine confirmatione aliqua.

Quarto, quia decretum irritans *dicti cap. final.* in præſenti effectum ſortiri non poteſt, dum certum non eſt, An illi locus eſſe poſsit, cum ante iuſtificationem nequeat tollere facti exiſtentiam, quæ ſola ſufficit ad effectum manutentionis, vt in *Cæſaraugustana Abbatiſſatus coram Reuerendiſs. D. meo Decano deciſ. 124. num. 2.* & *in Salamantina Iuriſdictionis 14. Ianuarij 1633. coram* R. P. *D. meo Motmano.* Caualer. *deciſ.* 8. *nu.* 3. Put. *deciſ.* 1. *lib.* 1. *& deciſ.* 486. *num.* 2. *lib.* 2. Seraph *deciſ.* 1471. *nu.* 5.

Secundo non releuat, appoſitū, quod D. Iſabella de Pomar Aduerſaria, ante poſſeſsionem proteſtata fuerit de nullitate electionis, quia cum poſtea dictæ Franciſcæ fuerit tradita poſſeſsio, per omnes Moniales, & ſignanter per D. Iſa

4 bellam iurando de parendo illi vtique per obedientiam, & conſenſum pręſtitū abſque repetitione proteſtationis cenſetur Iſabella à priori proteſtatione receſſiſſe. Surd. *conſ.* 8. *nu.* 28. *lib.* 1. Cephal. *conſ.* 221. *nu.* 14. Caualer. *deciſ.* 349. *n.* 3. Gregor. *deciſ.* 291. & ibi Adden. *num.* 4. Put. *deciſ.* 370. *nu.* 3. *lib.* 1. Rota in Placentina Voti 27. Nouembris 1615. coram Eminentiſs. Card. Veroſpio.

Tertio, minus obſtat electionem D. Franciſcæ nō eſſe factam ſolum per Moniales del Sguart; quia in deciſione, quæ remidetur, Domini dixerunt hoc expectare altiorem indaginem (ſicut, & alia plura, quæ allegantur) cum etiam, quia fuit facta à maiori parte Capituli. *d. cap. indemnitatibus,* §. *ſanè vltra quod interuentus alicuius non habentis ius eligendi, electionem non vitiat. cap. cum Eccleſia Sutrina de cauſ. poſſeſſ. & propriet.* Cæſar. de Graſs. *deciſ.* 1. *nu.* 4. *& deciſ.* 2. *in fine de Iurepatr.*

Et ita vtraque parte informante &c.

FINIS.

SERIES DECISIONVM

SACRAE ROTAE ROMANAE

Alphabetico ordine deſcripta.

Veroſpio	Bononieñ Exemptionis. 25. Maij 1618. deciſ.xxxj: Ad diſputat. 17.quæſit. 1.& 5.	fol.86
Rojas	Bononieñ Fideicommiſſi de Blanchis. 14.Ianuarij 1636. deciſ. vij. Ad diſput.4.quęſit.10	17
Pirouano	Brixineñ Iuriſdictionis. 11. Decembris 1634. deciſ.14.Ad diſput. 4. quæſit. 1.	8
Pirouano	Brxinen.Iuriſdictionis. 9. Iunij 1634.deciſ.xxv. Ad diſp.7. quæſ.3.& ad diſp.17.quæſ.3.	65
Pirouano	Ciuitatis Caſtelli Supplementi legitimæ 30. Aprilis 1632. deciſ.x. Ad diſput. 4. quæſ.13.& diſp.28.quæſ.2.	28
Coccino	Corduben Decimarum. 30. Aprilis 1635. deciſ.xxxij. Ad diſput. 17.quæſ.5.	83
Coccino	Corduben Decimarum de Lucena 10. Maij 1635. deciſ. xxxiij. Ad diſput. 17. quæſ. 5.	89
Coccino	Corduben Decimarum de Lucena 15. Iulij 1635. deciſ. xxxiiij. Ad diſp.17.quæſ. 5.	91
Rojas	Illerdeñ Electionis Prioriſſæ. 2. Iunij 1636. deciſ.xxxv. Ad diſput. 28. quæſ. 1.& 9.	94
Rojas	Illerdeñ Electionis Prioriſſæ. 5. Decembris 1636. deciſ. xxxvij. Ad diſput. 29. quæſ. 3.	97
Sacrato	Leodieñ Abbatiſſatus 4. Ianuarij 1615. deciſ.xxxvj. Ad diſput. 28 quæſ. 5.	96
Vbaldo	Meteñ Profeſſionis 13. Februarij 1613. deciſ. ij. Ad diſp.3. quæſ. 1.	2
Carillo	Meteñ Profeſſionis. 2. Iunij 1636. deciſ. iij. Ad diſput. 3. quæſ. 2. & ad diſput. 6. quæſ. 1.	4
Coccino	Montis Faliſci Fideicommiſſi. 16. Decembris 1629. deciſ. xxix. ad diſput. 8. quæſ. 10.	81
Ghiſlerio	Nouarieñ Legitimæ. 11. Maij 1629. deciſ. xiiij. ad diſp. 6. quæſ. 3. & diſp. 8. quæſ. 4.	40
Carillo	Romana Donationis de Mongellinis. 14. Ianuarij 1636. deciſ. viij. ad diſput. 4. quæſ. 10.	20
Merlino	Romana Dotis. 14. Martij 1635. deciſio xj. ad diſput. 5. quæſit. 5.	31

Dunozet Romana Renunciationis. 7. Iunij 1634. deciſ. v. ad diſputat. 4. quæſ. 10. 12
Coccino Romana Tutelæ, 25. Februarij 1636. deciſio j. ad diſp. 1. quæſit. 1. 1
Veroſpio Ruremundeñ Abbatiſſatus 3. Decembris 1629. deciſ. xxx. ad diſput. 13. quæſ. 2. n. 5. 83
Merlino Tulleñ Profeſſionis. 10. Aprilis 1630. deciſ. v. ad diſp. 4. quæſit. 8. 11
Duunzet Tulleñ Reformationis. 30. Martij 1629: deciſ. xv. ad diſput. 6. & 13. 41
Dunozet Tulleñ Reformationis. 18. Iunij 1629. deciſ. xvj. ad diſput. 6. & 13. 43
Dunozet Tulleñ Reformationis 4. Iulij 1629. deciſ. xvij. ad diſputat. 6. & 13. 45
Dunozet Tulleñ Reformationis 22. Aprilis 1630. deciſ. xviij. ad diſput. 6. & 13, 47
Dunozet Tulleñ Reformationis 10. Ianuarij 1631. deciſ. xviiij. ad diſput. 6, & 13. 48
Motmãno Tulleñ Reformationis. 6. Februarij 1632. deciſ. xx. ad diſput. 6. & 13. 50
Veroſpio Tulleñ Reformationis 14. Maij 1632. deciſ. xxj. ad diſput. 6. & 13- 52
Veroſpio Tulleñ Reformationis. 5. Iulij 1632. deciſ. xxij. ad diſputat. 6. & 13. 55
Veroſpio Tulleñ Reformationis. 20. Decembris 1632. deciſ. xxiij. ad diſputat. 6. & 13. 58
Veroſpio Tulleñ Reformationis. 2. Maij 1633. deciſ. xxiiij. ad diſputat. 6. & 13. 61
Motmãno Tuſculana Donationis 19. Ianuarij 1633. deciſ. xxviij. ad diſputat. 8. quæſ. 8. 69
Motmãno Vlixboneñ Ingreſſus. 8. Nouembris 1630. deciſ. xij. ad diſputat. 5. quæſ. 7. 36
Merlino Vlixboneñ Iuris conferendi habitum. 23. Iunij 1636. deciſ. ix. ad diſputat. 4. quæſ. 10. 22
Merlino Vlixboneñ Profeſſionis. 10. Decembris 1621. deciſ. xiij. ad diſputat. 6. quæſ. 2. 37
Pirouano Vlixboneñ Iuris conferendi 17. Decembris 1635. deciſio xxvj. ad diſput. 7. quæſ. 3. 68
Pirouano Vlixboneñ Iuris conferendi habitum. 25. Maij 1635. deciſ. xxvij. ad diſput. 7. quæſ. 3. 64

INDEX

INDEX
RERVM NOTABILIVM, ET VERBORVM,

Quæ in Deciſionibus Sac. Rotæ Romanæ continentur.

Prior numerus Numerum; Secundus paginam ſignat.

ABbas habet mandatum præſumptum à Monaſterio, cui præeſt. n. 5. 56
Abbas poteſt pro libitu donationem ſuo Monaſterio factam ratificare, vel irritam reddere. nu. 7 81
Actus fruſtratorius non præſumitur. n. 16 55
Actus refertur ad principalem & mandantem, non autem ad executorem. n. 12 25
Actus ſubiectionis inducti certæ Religioni per Pontificem, eximunt Sorores à iuriſdictione aliorum. n. 15 10
Actus non contradicendi, licèt factum poſitiuum non contineat, pars tamen ratihabitionis reputatur. n. 3 60
Actus ex ſe validus, & omnino ab alio ſeparabilis, non poteſt per actum inutilem vitiari. nu. 7 64
Actus ad probandum, metum fuiſſe purgatum, debent eſſe tales, vt non poſsint referri ad aliam cauſam, quàm eiuſdem purgationis metus. n. 4 3
Actus contrarius factus ante centum annos non obeſt immemorabili.
Admiſsiones ad habitum, & Votorum emiſsiones in manibus Superiorum probant iuriſdictionem. n. 7 67
Alimenta miſerationis cauſa, præſtanda ſunt ſecundum ſtatus dignitatem & decentiam. nu. 16 34
Alimenta in donationibus conuenta, quando præſumātur fuiſſe quotidie percepta n. 8 82
in Alimentis decernendis mos & conſuetudo potiſſimum penſari debet. n. 18 34
Annus integer eſt neceſſarius ad validitatem Profeſsionis. n. 4 11
Appellatio in cauſis Viſitationis, & correctionis morum, ex Decreto Concilij Tridentini ſeſſ. 13. & 19. de reformat, quomodo admittitur. n. 8 86
Approbatio & reuiſio Statutorum, præſupponit eorum præexiſtentiam. n. 1 44
Articuli non admittuntur, quando continent contrarium eius, quod probatum eſt in ſcripturis. n. 2 53
Articuli quando dicantur irreleuantes. num. 3. & 4. 54
Articulus continens negatiuam non reſtrictam loco aut tempore, vt improbabilis non admittitur. n. 6 54
Attentata dici non poſſunt geſta in executionem ſententiæ, appellatione prohibita. nu. 2 18
Auus maternus de iure habet ius educandi nepotes, etiamſi mater ad ſecundas nuptias tranſiuerit. n. 1 11

B

BOna fideicommiſſi diſtrahi poſſunt in ſubſidium, pro conſtituenda dote Moniali, licèt ſpuriæ. n. 1 33

C

CApitula generalia habent à Concilio Tridentino omnimodam poteſtatem quoad obſeruantiam Regularum. n. 2 4
Carthuſiani non promittunt ſtabilitatem in loco certo & indiuiduo, ſed Clauſuram nu. 8 52
Citationis defectus ſuppletur per præſentiam citandi. n. 1 66
Clauſula reſtrictiua habet vim conditionis ſuſpenſiuæ. n. 1 56
Clauſula, non obſtantibus Conſtitutionibus quibuſcunque, & ſpeciali ſtabilitate &c. derogat ſtabilitati in loco. n. 4 48
Clauſula quorum tenores, ex ſtylo Palatij continet pleniſſimam derogationem, etiam illarum Gratiarum, quæ propter derogatoriarum derogatorias requirunt particularem mentionem. n. 4 63
Clauſula, ſine præiudicio iurium vtriuſque partis, appoſita in poſſeſſione, quid operetur. nu. 6 29
Clauſulæ, cedens &c. conſtituens &c. ponens

&c. appoſitæ in ventre renunciationis, qualificant ipſam renunciationem. n. 14 15
Clauſulæ inſolitæ, & non neceſſariæ, appoſitæ in inſtrumentis, inducunt ſuſpicionem defectus libertatis. n. 6 4
Clericus non poteſt renunciare priuilegio fori. n. 9 89
Collatio habitus de iure, admiſſa ſuperioritate, non ſpectat ad alium, quàm ad Prælatum ſuperiorem. n. 16 74
Collatio ad eum ſpectat, ad quem ſpectat priuatio. n. 17 26
Commiſſario Viſitæ non datur plena fides abſque teſtimonio Notarij de actibus Viſitæ rogati. n. 11 68
Communicatio priuilegiorum inter Regulares idem operatur, ac ſi in ſpecie fuiſſent talia priuilegia conceſſa ijs, quibus communicantur. n. 2 86
Communicatio priuilegiorum Regularium fuit pluries canonizata in Rota. n. 4 86
Concilium Tridentinum prohibet agere de nullitate profeſſionis poſt quinquennium. n. 16 7
Concilium Tridentinum non prohibet Profeſſiones tacitas Regularium. n. 8. 39
Confeſſio pluries repetita, plenè probat poſſeſſionem in præiudicium confitentis. n. 3. 84
Confirmatio electionis inualidæ, eſt appellabilis. n. 6 96
Confirmatio electionis Officialium, eſt actus dependens à iuriſdictione ſuperiorum ordinaria, vel delegata à Sede Apoſtolica. n. 8 67
Confirmatio Apoſtolica ſtatutorum, ſi ſit in forma communi, parum aut nihil operatur. n. 7 19
Confirmatio confirmat, nõ autem validat quod in ſe nullum eſt. num. 9. 19
Correſpectiuitas operatur, vt vnus contractus alteri ineſſe dicatur, & eiuſdem naturæ, ac pro vnico contractu habeatur. n. 54 17
Conſenſus quando cenſeatur præſtitus conuentualiter. num. 6. 45
Conſilia & hortamenta Papæ ſolent aliquando vim præcepti obtinere. num. 10 26
Conſtitutio localis non admittit extenſionem. num. 10 72
Conſtitutio in forma commiſſaria debet probari iuſtificata in narratis, & effectuata per obſeruantiam ſubſecutam. n. 11 72
Conſtitutio Pij Quinti contra illegitimos non derogauit capitulo, cùm haberet, de eo qui duxit in vx. n. 26. 35
Conſuetudo, & priuilegium inducere poſſunt iuriſdictionem. n. 6 86
Conuenientia non allegatur ſufficienter, vbi agitur de priuatione iuris tertio competentis n. 14. 73
Conſuetudo, etiamſi ſit probata, non releuat aduerſus Conſtitutionem habentem decretum irritans. n. 9 96

D

Declaratio textus in l. 1. §. 1. verſ. denique, ff. vbi pupill. educ deb. & in l. fin. C. eod. tit. n. 5 2
Decretum irritans, omnem obſeruantiam contrariam irritat. n. 5 46
Decretum irritans quando non eſt ſuper certo corpore, non inficit poſſeſſionem. n. 2 96
Defectus intentionis Pontificis Concedentis opponi non poteſt in Confirmationem Ordinationum Regularium, quando ipſæ ſunt inſertæ in ſupplicatione. n. 1 51
Depoſitio de viſu per quadraginta annos citra, abſque copula, & poteſt verificari in minori tempore. n. 5 92
Derogatio ſufficienter probatur ex repugnantia, quem res deroganda habet cum ipſamet diſpoſitione derogante. n. 2 56
Derogatio recipit ſtrictam interpretationem. nu. 17. 74
Derogatio non ampliat gratiam, neque ſupplet defectum intentionis, ſed declarat voluntatem, & intentionem Principis. n. 2 51
Dictio, ſolus, alios omnes excludit, præter expreſſum. n. 7 41
Diſpoſitiua vocatur à Practicis diſpoſitio nu. 3 62
Diſpoſitiua ſolùm declarat quid verè conceſſum fuerit, licèt verbum fiat, ex quo Gratia perficitur, referatur ad omnia. n. 2 62
Diſpoſitio non intelligitur circa illa, de quibus in contrarium in ipſa diſpoſitione diſponitur. n. 5 48
Diſpoſitio cap. fin. de elect. in 6. comprehendit etiam Moniales. n. 7 96
Dominicani, Carmelitæ, Auguſtiniani, & Fratres Minimi, poſſunt ad inſtar Fratrum Minorum conferre habitum Tertiarijs ſæcularibus. n. 19 26
Donatio facta ob ingreſſum Religionis dicitur donatio cauſa mortis. n. 1 21
Donatio cum conditione poteſtatiua pendente à mera voluntate donantis, poteſt reuocari. n. 3 21
Donatio remuneratoria ad hoc vt ſuſtineatur inter perſonas prohibitas, merita debent probari concludenter, & non tantùm per aſſertionem donantis. n. 12 22
Donatio facta ab ingredi volente Religionem, nulla facta mentione ingreſſus, quando cenſetur facta in fraudem Concilij. n. 15 22
Minor non poteſt donare curatori. num. 8. 21

Dona-

Donatio facta Monaſterio, impugnari non poteſt ex defectu expreſſæ ratificationis capitularis, quando donanti nullum fuit exinde illatum damnum. n. 11 82

Donatio facta cenſetur abſolutè ad fauorem Loci Pij, quando cauſa finalis illius fuit ſalus animarum. n. 2 80

Dos filiæ ſpuriæ debetur tàm ex bonis patrimonialibus, quàm ex redditibus Eccleſiaſticis. n. 27 35

Dos ſuccedit loco alimentorum. n. 5 32

Dos pro Moniali conſtitui ſolet ſecundùm conſuetudinem Monaſterij, & in minori quantitate, quàm pro matrimonio carnali. nu. 19 34

Acconcium, & regalia neceſſaria pro ingreſſu Monaſterij, reputantur appendices dotium. nu. 20 34

Dos conſtituenda filiæ naturali, regulatur iuxta menſuram alimentorum. n. 14 34

E

ECcleſia filialis erecta intra fines Matricis, in ſeparatione non priuat Matricem ſuo iure percipiendi decimas, &c. n. 12 87

Educatio Puellarum in Monaſterijs Monialium approbatur à Sacra Rota Romana. nu. 7 2

Electus non dicitur habere ius ab eligente, ſed ab eo, qui dedit poteſtatem illum eligendi. n. 6 70

Electa à maiori parte, ſi oriatur Controuerſia, ſupra validitate Electionis, electa adminiſtret. n. 1 95

Electio de iure Communi ſpectat ad totum Conuentum. n. 6 95

Electio non confirmata, non irritatur quando

Electio non confirmata non euitatur, quando electio fuit facta concorditer. n. 1 110

Exceptio æquiuoca in gradu probationis nihil concludit. n. 13 34

Exceptio priuilegij impedit manutentionem. nu. 6 89

Executio ſententiæ, ſpreta inhibitione Iudicis ad quem, eſt nulla & attentata, & non præiudicat poſſidenti in ſua poſſeſſione. n. 6. 85

Exemptio pleniſsima quoad onera, collectas, & impoſitiones, inducitur per verba ampliatiua, & generaliſsima, vt hic. n. 5 86

Exemptio competit Regularibus ex diſpoſitione Iuris communis. n. 1 86

F

FAcultas conferendi habitum Fratribus, & Sororibus laicis Tertij Ordinis, prouenit ex vi Regulæ Minorum. n. 3 85

Facultas conferendi habitum Tertij Ordinis, legitimè præſcripta. n. 5 86

Fama priuilegij, quæ requiritur cum immemorabile, ſufficit ſi deponatur quod ſit diuturna: & ſufficit Priuilegium in genere. nu. 8 92

Filia non habet ius dicendi teſtamentum nullum. n. 1 82

Formula ſolita Profeſsionis vltra tria Vota continet promiſsionem ſtabilitatis in loco quæ quidem ſtabilitas requirit perpetuam permanentiam. n. 4 51

S. Franciſci ſunt capaces Tertii Ordinis omnes cuiuſcunque qualitatis, ſexus, & ſtatus. num. 1 85

S. Franciſcus multis habitum contulit Tertiariorum. num. 1 68

Fratres Seruitæ ex priuilegiis Pontificiis eximuntur non ſolùm ipſi à iuriſdictione Ordinariorum, ſed omnes ſorores Mantellatæ. num. 4 66

Fratres Minores ſemper habitum contulerunt Tertiariis ſæcularibus, vſque de tempore D. Franciſci. num. 13 85

Fratres Minores poſſunt corrigere & viſitare Tertiarios ſæculares, illoſque etiam priuare habitu. num. 19. 16

Fratres de Pœnitentia Tertii Ordinis, habent potius quendam viuendi modum approbatum à Papa, quàm Regulam. num. 7 9

Frater tenetur alere fratrem naturalem, ac etiam ſpurium. num. 3 32

G

GEneralis mentio in materia exemptionis, ſufficit ad inducendam exemptionem ab oneribus realibus. num. 6. 36

Gratia vt non ſit ſubreptitia, debet fieri mentio Priuilegiorum & Conſtitutionum, quas Papa probabiliter ignorare poteſt. n. 1 62

Gratia quando præſumitur obtenta ab eo, cuius nomine cantat. num. 8 45

I

IGnorantia decreti Pontificii, quod tranſiuit in legem generalem, de iure non admittitur. num. 15 71

Illatio non valet de iuriſdictione locali ad ciuitates, & loca vniuerſa. num. 12 72

Illegitimi creduntur imitatores paternæ incontinentiæ. num. 29 96

Illegitimitatis macula penitus abſtergitur per ingreſſum in Religionem. num. 30 36

Immemorabilis probatur per depoſitionem de viſu per quadraginta annos, & de auditu à maioribus, & quòd nihil in contrarium ſit auditum, & de publica voce & fama, per verbum fuit, & eſt. num. 3 92

Immemorabilis ceſsat, quando conſtat de initio. num. 10 92

In

In conſtituenda dote illegitimæ, habenda eſt ratio filiorum legitimorum. num. 31 36
In educatione, vel tutela pupillorum habetur in conſideratione ſuſpicio voti captandæ mortis. num. 3 1
Iudicium non alteratur per ſolam cedulam.
In iudicio ſummariiſsimo manutentionis, neque de iure ciuili, neque de iure Canonico, datur appellatio ſuſpenſiua. num. 1 19
Iudex iniuſtè, & nulliter procedens non priuat quem ſua poſſeſſione. num. 5 95
Inſtrumentum publicum facit probationem probatam. num. 1 42
Iuriſdictio acquiritur per conſuetudinem. num. 2 78
Iuriſdictio non datur per conuenientiam, ſed acquiritur priuilegio, vel conſuetudine. num. 15 73
Inferior non poteſt diſponere contra Ius. num. 8 19
Inferior licèt aliquos actus exemptionis exercuerit, non tamen acquirit quaſi poſſeſsionem exemptionis, niſi docto de ſcientia, & acquieſcentia Epiſcopi. num. 10 10
Informationi Epiſcopi eſt danda fides, etiam ſi careat teſtibus, quando Epiſcopus atteſtatur de actu ſibi extraiudicialiter commiſſo à Congregatione. num. 2 44
Iudex licèt dicat, Per hanc noſtram diffinitiuam ſententiam, non ex eo tamen ſententia dicitur diffinitiua, ſi de ſui natura eſt interlocutoria. num. 17 20
Iura Monaſterii per ceſſionem auctoritate Superioris confirmatam, transferuntur in ceſſionarios. num. 2 60
Iuramentum in donatione cum pacto de non reuocando, quando operetur irreuocabilitatem, num. 6 21
Iuramentum continens turpitudinem & iniquitatem, ſeruari non debet. num. 9 21
Iuriſdictio Tertiariorum diſtincta & ſeparata ab Ordine Fratrum de Obſeruantia, ex quibus probetur. num. 8 71
Ius Canonicum corrigens Ius Ciuile in præſtatione alimentorum illegitimo, ſeruatur etiam vbi vigent tantùm Leges Ciuiles, & in terris Imperii, num. 24 35
Ius Ciuile, etiam vbi ſeruari præcipiatur à Statuto, non ſeruatur quando expreſsè reperitur correctum à Iure Canonico. n. 25 35
Ius filii acquirendi proprietatem matri ablatam in pœnam tranſitus ad ſecunda vota, eſt perſonale: nec cedi poteſt, nec tranſit ad hæredes. num. 5 41
Ius ſemper ſuſtineri debet, etiam in modico, in quo poteſt operari, num. 9 71
Ius conferendi habitum Religionis deſumitur ex Regula approbata auctoritate Apoſtolica. num. 4 85
Ius conferendi habitum de iure communi non competit iis, qui non ſunt Superiores eiuſdem Ordinis. num. 4. 69

L

Legitima non debetur ante liquidationem. num. 7 29
Legitimus contradictor ad impediendum fidei. commiſſarium agentem ad immiſſionem, quis dici non poſſit, etiam quod ſe opponat pro legitima. num. 1 29
Legitima non prius debetur, quàm deducto ære alieno. num. 2 29
Legitima eſt quota bonorum, non autem hæreditatis. num. 3 29
Filius, aut habens cauſam ab eo, non poteſt agere ad conſecutionem legitimæ, niſi facta prius liquidatione. num. 4 29
Læſio non datur vbi deficit nullitas, vel iniuſtitia. num. 2 38
Lex xij. tabularum ita caſtitatem coluit, vt omnem pietatem abiecerit. num. 22 35
Liquidatione pendente, impediri non poteſt immiſsio fideicommiſſario. num. 8 30

M

Manutentio eſt quaſi quædam retentio: & faciliùs conceditur quàm immiſsio. num. 4 19
Materia iudicatur profana, quoties non agitur ſuper titulo Beneficij. num. 2 11
Manutentio non datur, non conſtito de poſſeſſione tempore litis motæ. num. 1 89
Matri debetur Legitima à die profeſsionis filij num. 1 40
Matrimonium ſpirituale eſt fauorabilius coniugio num. 6 37
Matrimonium quando nõ inualidatur per ignorantiam impedimenti dirimentis. n. 13 7
Metus cenſetur purgatus per lapſum multorum menſium. num. 2 3
Metus reuerentialis debet probari concludenter ab eum allegante. num. 9 6
Metus reuerentialis quando tollat profeſsionem expreſſam, vel tacitam. num. 8 6
Metus legitimè probatus, reddit profeſsionem nullam. num. 3 13
Moniales, ex Iure Canonico habent facultatem liberam eligendi. num. 37 1
Monialis non poteſt eſſe Abbatiſſa, niſi poſt emiſſionem profeſſionis expreſſam. n. 30 10
Moniales, tanquam ſubditæ tenentur parere mandatis Vicarij generalis, & aliorum Superiorum. num. 37 3
Monialis profeſſa caret facultate teſtandi. num. 9 30
Monachus profeſſus in vno loco, poteſt ex auctori-

ctoritate Superioris fieri filius alterius Monaſterij. num. 1 59
Monachus profeſſus in aliquo Monaſterio, poteſt de licentia ſui Superioris ad aliud Monaſterium transferri. n. 10 45
Monachi vti perſonæ ſingulares nihil poſſident. nu. 6 80
Monachus de Iure communi non poteſt retinere & habere iura in duobus Monaſterijs. nu. 6 64
Monaſterio capaci ex perſona filiorum profeſſorum acquiritur proprietas debita filijs. nu. 4 40
Per mortem vſufructuarij, poſſeſſio naturalis remanet conſolidata cum ciuili. n. 5 29
Mulier ſine dote allicitur plerumque turpiſſimo vitæ inſtituto. n. 6 29

N

NOua profeſſio in quo caſu ſit repetenda. nu. 5 64
Nouitia ſemel electa & admiſſa, non poteſt deinde abſque cauſa legitima ad libitum reijci. nu. 2 34

O

OBligationis vinculum ex perſona ſucceſſoris non immutatur. n. 10 33
Obedientia præſtita Superiori, quando non agitur de Religione expreſſe approbata, nec in manibus habentis facultatem incorporandi in Religionem, non importat exemptionem ab Ordinario. n. 8 10
Obedientia magis exercetur, quò pluribus ſucceſſiuè Superioribus, in diuerſis locis Religioſi tenentur obedire. n. 9 52
Oblatio ſpontanea voluntatis Deo facta in manibus Superioris, more ſolito Regularium, facit profeſſionem validam. n. 1 5
Oblatæ non adſtringuntur ad profeſſionem, neque ad clauſuram. n. 11 31
Ordo S. Franciſci non habet iuriſdictionem in eos qui ſunt merè laici. n. 4 24
Ordo iudiciarius ſeruari ſemper debet iuxta ſtylum & conſuetudinem fori, vbi cauſa fuit expedita. n. 11 19
Ordo Tertiariorum fuit inſtitutus à Sancto Franciſco, omninò diſtinctus ab Ordine Minorum. n. 3 69
Ordinarius habet fundatum iuriſdictionem de iure communi in iuriſdictione omnium Monaſteriorum Regularium ſuæ Diœceſis. nu. 1 66
Ordinario ex ſola aſſiſtentia iuris, non denegatur manutentio in iuriſdictionalibus. n. 2. 66
Ordinationes concernentes vtrumque ſtatum, temporalem & ſpiritualem, inferunt exercitium iuriſdictionis. n. 6 67

P

PApa non præſumitur voluiſſe incontinenti ſe corrigere. num. 7 50
Pater reuocare non poteſt quod promiſit filiæ nomine dotis, quamuis matrimonium deinde non ſequatur. num. 4 37
Patruus an teneatur dotare fratris filiam in ſubſidium num. 1 32
Pactum alimentorum in donationibus, quando cenſeatur adiectum, vt cauſa impulſiua, non autem finalis. num. 1 79
Pœna excluſionis à legitima filii impoſita matri ſecundò nubenti, habet locum tantum extantibus filijs. num. 8 41
Pœna priuationis, & depoſitionis, excedit omnem modum correctionis, nec incurritur, niſi in caſibus à iure expreſſis. num. 12 86
Pontificis narratiuæ ſtandum eſt. num. 31 45
Poſſeſſio non acquiritur validè ex actibus, quæ fuerint expreſsè contradicti, & dederint cauſam liti. num. 10 68
Poſſeſſio anterior eſt manutenibilis: & ex quibus probetur reſpectu Monialium. n. 1 84
Poſſeſſio eſt quid facti, & non poteſt auferri ſine facto Iudicis. num. 5 84
Poſſeſſio poſterior in concurſu anterioris, non habetur in conſideratione. num. 14 87
Poſſeſſioni ciuili, & ſolo animo retentæ, competit manutentio. num. 7 85
Poſſeſſio contra anteceſſores non iuuat contra ſucceſſores, niſi contra eos etiam probetur & multò magis contra priuilegiatos. n. 5 89
Poſſeſſio capta conſentientibus omnibus Monialibus Conuentus, & cum præſtatione obedientiæ, in dubio præfertur poſſeſſioni poſteriori. num. 2 95
Poſſeſſio capta lite pendente, & poſt appellationem interpoſitam &c. eſt omnino attentata, & nulla. num. 3 97
Præmonſtratenſes Reformati antiqui rigoris ſubſunt Generali totius Ordinis. num. 3 56
Præſumptio tacitæ profeſſionis dicitur iuris, & de iure: & non admittit probationem in contrarium. num. 7 6
Princeps committens iuriſdictionem alicuius, cenſetur eandem ſibi reſeruare. num. 7 71
Priuatio eſſe non poteſt ſine anteriori poſſeſſione. n. 2 84
Priuilegiatus contra æquè priuilegiatum non gaudet priuilegio. n. 20 27
Priuilegiatus per communicationem non poteſt vti communicatione priuilegiorum contra

tra

tra eos, à quibus communicationem deſumit. n. 18 74
Priuilegiorum communicatio intelligitur ſine præiudicio illius, cuius priuilegia communicantur. n. 21 27
Proauus tam paternus, quàm maternus tenetur aſsignare dotem pronepti, etiam ſpuriæ. num. 8 33
Probatio per ſcripturas in concurſu cum teſtibus, debet præualere dictis teſtium n. 7. 45
Probatio per Inſtrumenta præualet probationi factæ per teſtes. n. 3 46
Profeſsi, etiamſi omiſſa ſit perquiſitio & informatio requiſita in Conſtitutionibus Sixti Quinti, ſunt verè Religioſi. n. 5 28
Profeſsio Religionis in genere generaliſsimo, eſt quando quis vouet in manibus Superioris obſeruantiam Caſtitatis, Paupertatis & Obedientiæ. n. 1 49
Profeſsio Religionis in ſpecie, ſeu in genere ſubalterno, eſt promiſsio obſeruantiæ certæ alicuius Regulæ. n. 2 49
Profeſsio in indiuiduo emittitur, quando quis vltra profeſsionem certæ Regulæ ſe adſtringit ad eam obſeruandam in certo Monaſterio. n. 3 49
Profeſsio tacita, reſultans ex delatione habitus, & lapſu temporis, tollitur per contrarias præſumptiones. n. 1 2
Profeſsio tacita ex quibus inducatur. n. 7 39
Profeſsio tacita excluditur ſolùm ex reclamationibus & proteſtationibus in contrarium factis. n. 11 6
Profeſsio tacita ratificatur ex pluribus actibus factis in Monaſterio, licèt profeſſus non habuerit ſcientiam indiuiduam nullitatis profeſsionis. n. 12 6
Profeſsio tacita obligat Monialem Religioni, in qua fuit profeſſa. n. 5 6
Concilium Tridentinum non ſuſtulit profeſsiones tacitas. n. 6 6
Profeſsio, etiam ſi ipſius ſcriptura deficiat, probatur concludenter per teſtes. n. 2 5
Profeſsio tacita inducitur per delationem habitus Regularis in Monaſterio: & ex actibus proprijs profeſſorum. num. 3 5
Reclamans contra Profeſſionem à ſe emiſſam, non auditur, non retento habitu Religionis. num. 7 17
Profeſſionum diuerſitas in Ordinibus parit ſciſſuram. num. 6 52
Promiſſio ſtabilitatis, quæ fit in Profeſſione intelligitur de ſtabilitate in Congregatione Communitatis. num. 5 52
Promiſsio de vno loco vacaturo, v. g. de tertio, eſt apta comprehendere quæ de tempore eiuſdem promiſſionis erant actu vacantia num. 7 37
Protectio ſpecialis Sedis Apoſtolicæ eximit priuilegiatos à iure Ordinariorum. num. 5 67
Proteſtans de nullitate electionis, ſi deinde abſque repetitione proteſtationis iuret ad fauorem electæ, præſtetque illi obedientiam, cenſetur à priori proteſtatione receſſiſſe. n. 4 98

R

Ratificatio fit non modo verbis, ſed etiam factis. num. 5 80
Ratificatio donationis, in quo caſu cenſeatur remiſſa. num. 8 82
Receptio Monachorum, & Monialium ſpectat de iure cõmuni ad ipſos Regulares. n. 13 10
Receptio Monachorum, & Monialium, & Votorum emiſſio, ſi fiant abſque auctoritate Apoſtolica, ſunt actus indifferentes, & non ſunt apti ad acquirendam exemptionem. num. 14 10
Receptio & collatio habitus, de iure communi ſpectat ad eos, qui connexionem, & ſuperioritatem, ſeu prælationem habent cum recipiendis. num. 1 23
Reformationis nomen indicat, rem ad ſuum primum principium reſtitutam eſſe. num. 10 65
Reformatio ex quibus actis cenſeatur ſufficienter acceptata & approbata. num. 6 48
Reformati Præmonſtratenſes antiqui rigoris comprehenduntur ſub profeſſione Religionis in ſpecie, ſeu in genere ſubalterno. 4. 49
Regularis quando ſit manutenendus aduerſus iuriſdictionem Ordinarij. num. 1 19
Regularis non poteſt ex Concilio Trid. ſeſſ. 25. & 19. de regular. reclamare poſt quinquennium contra Profeſsionem. num. 9 39
Regularis profeſſus in Religione capaci bonorum, retinet iura ſanguinis, vt Monaſterium poſſit ex eius perſona ſuccedere. n. 2. 40
Releuantia vnius articuli, ſufficit ad hoc vt remiſſoria concedatur quoad omnes. n. 5 11
Religioſi Profeſſi eſſentia conſiſtit in tribus votis ſubſtantialibus, paupertatis, caſtitatis, & obedientiæ. num. 1 47
Religioſi habentes de neceſſitate eorum Regulæ certum habitum ſpecialem in colore, & forma, totam tangentem perſonam, ſunt verè Religioſi. num. 6 9
Religionum diuerſitas diſtinguitur ex diuerſo nomine, diuerſoque modo profitendi. n. 5 9
Remiſſoria fruſtra petitur, quando id quod probandum eſt, poteſt probari per ſcripturas. num. 1 53
Remiſſoria non datur reſpectu articulorum, qui

qui tendunt ad probandam obſeruantiam contrariam verbis Litterarum Apoſtolicarum, & interpretationi Rotali. n. 4 46
Remiſſoria in materia profana, conceditur etiam abſque fumo. n. 1 11
Remiſſoria non conceditur ad probandum per teſtes id quod poteſt probari per ſcripturas: vel quod iam fuit probatum per publica Inſtrumenta. n. 1 46
Remiſſoria non conceditur in articulis continentibus materiam obiectiuam, niſi adſit magnus fumus. n. 6 46
Remiſſoria denegatur ex capite inueriſimilitudinis. n. 5 54
Renunciatio hæreditati, vel iuri de futuro, intelligitur de illo iure, quod habuit cauſam de præterito, vel de præſenti. n. 8 16
Renunciatio ad fauorem fratris ſemper præſumitur facta in beneficium deſcendentium maſculorum de familia. n. 20 16
Renunciatio Monialis facta fratri non nocet illi, ſi nullus fratri ſuperuiuat, & ipſe de bonis donatis non diſpoſuerit. n. 21 16
Renunciatio facta ex cauſa dotis comprehendit omnem prætenſionem renunciantis. num. 5 14
Renunciatio facta fauore maſculorum de agnatione, illis deficientibus euaneſcit. n. 25 17
Renunciatio pro fratribus & hæredibus, mortuis fratribus, durat ad fauorem hæredum, num. 26 17
Renunciatio emanata ob ingreſſum in Religionem demonſtrat renunciantem ſe penitus ſpoliare voluiſſe omnibus, & quibuſcunque ſucceſſoribus, etiam non cogitatis. n. 7 14
Renunciatio licèt verbis ampliſſimis concepta, ſtrictiſſimam recipit interpretationem. num. 8 14
Reſtitutio in integrum eſt remedium extraordinarium. n. 5 38
Reſtitutio in integrum non datur ſine læſione. num. 1 38

S

Scripturę Teſtibus prævalere debent. num. o 52
Sententia lata per cedulam eſt appellabilis. num. 13 19
Sententia ex defectu citationis eſt nulla. num. 4 95
Sententiæ licèt in alia cauſa, ſi ſint latæ ſuper ſtatu in contradictorio Iudicio faciunt ius quoad omnes. n. 6 89
Specie viſitandi non infert ad aliam ſpeciem dandi habitum. deficiente cauſa vniuerſali, & alio exiſtente in poſſeſſione. n. 13 72
Stabilitas in loco facit. vt Monachus aſcribatur vni præciſo Monaſterio priuatiuè quoad aliud n. 6 50
Stabilitas in loco non concernit ſubſtantiam trium votorum à Religioſis emittendorum. num. 2 47
Stabilitas in loco in Ordine Præmonſtratenſi non eſt de eſſentia Profeſſionis. n. 3 48
Stabilitas requirit perpetuam permanentiam. num. 4 51
Statutum Bononienſe, diſponens quòd in quocunque poſſeſſorio ſemel liceat appellare, in quo caſu locum non habeat. n. 3 18
Statutum excludens feminas propter maſculos ab hæreditate patris, & matris, non habet locum in bonis fraternis. num. 2 81
Statutum excludens feminas, &c. non ligat Moniales. num. 4 82
Statutum iuri communi contrarium, licèt à Papa confirmatum, poteſt à Cardinali Legato nedum declarari, ſed etiam reuocari. num. 10 19
Statutum laicale nullo modo comprehendit perſonas Eccleſiaſticas, nec cauſas illius fori. num. 6 19
Statutum ordinatorium non trahitur de foro ad forum. num. 12 19
Statutum Vrbis lib. 1. cap. 151. habet locum etiam in contractibus factis cum Eccleſia, vel Monaſterio. num. 3 80
Subiectio & iuriſdictio reſpectiuè, inducitur per officium Viſitatoris. num. 7 86
Subſcribens ſe mandato acceptat omnia & ſingula in mandato contenta. num. 3 44
Subſtantia & natura iudicii, non autem contextus verborum inſpici debet. num. 16 20
Subſtitutus excluditur ab educatione, ob malignam ſuſpicionem; etiamſi concurrat voluntas patris. num. 4 42
Superior non poteſt renunciare priuilegiis conceſſis fauore ſuæ Religionis. num. 8 89

T

Tempus quinquennii ad reclamandum contra profeſſionem poſt innoteſcentiam nullitatis ipſius, quomodo computetur. num. 14 39
Tertiarii ſæculares in multis differunt à Tertiariis Regularibus. num. 22 27
Teſtes, etſi nulliter examinati, fumum inducunt ad effectum obtinendi remiſsionem. num. 7 12
Teſtes deponentes de immemorabile, debent deponere de viſu per quadraginta annos, nec poſſunt eſſe minoris ætatis quinquagintaquatuor annorum. num. 2 90

Pius Quintus ſuſtulit quamcumque ſuperioritatem, quam prætendere poſſent Tertiarii Regulares cum Tertiariis ſæcularibus. num. 23 27

Tertiarii Regulares quomodo ſubſint Generali Minorum. num. 24 28

Tertiarii ſæculares à Diuo Franciſco deſcendunt. num. 5 24

Tertiarii ſæculares diriguntur in viam ſalutis à Fratribus Minoribus. num. 6 24

In Hiſpaniis Fratres Minores habent prælationem & ſuperioritatem ſuper Tertiariis Regularibus. num. 8 24

Tertiariorum ſæcularium Ordo inſtitutus fuit à S. Franciſco: & approbatus à Nicolao IV. num. 9 24

Tertiariorum Regularium Ordo inſtitutus fuit, & approbatus multo tempore poſt S. Franciſci obitum. num. 11 25

Tertiarii ſæculares non ſunt verè Religioſi, nec emittunt vota ſolemnia: ſed ſubſunt eorum Ordinariis & Præſidibus laicis, dum collegialiter non viuunt. num. 2 23

Titulus exemptionis contra iuriſdictionem Ordinarii, ſi egeat probatione præſcriptionis quadragenariæ, & non ſit ex ſe ſufficiens, impedit manutentionem inferioris. num. 2 9

Titulus exemptionis ſufficiens abſque poſſeſſione quadragenaria, deducitur ex Conſtitutionibus, & Priuilegiis Pontificum. n. 4. 8

V

Verba, Et hanc renunciationem, &c. Quia ſic de rebus ſuis, &c. qualificant taliter renunciationem, vt in ea cenſeatur comprehenſum tantùm illud ius, quod renuncians habeat tempore renunciationis. num. 15 15

Verba, Etiam quæ ab inteſtato deuolui poſſet &c. & quouis iure titulo &c. includunt quãcumque hæreditatem deuoluendam ex cauſa de futuro. num. 3 14

Verba, In omnibus & per omnia, nihil penitus excepto, appoſita in renunciatione demonſtrant animum renunciandi cuicunque ſucceſſioni. num. 6 14

Verba intelligenda ſunt iuxta ſubiectam materiam. num. 5 50

Verba, Omnem & quamcumque hæreditatem & ſucceſſionem, appoſita in renunciationibus, includunt ſucceſſionem, & hæreditatem cuiuſcunque perſonæ. num. 1 13

Verba renunciationis. Et alterius cuiuſcunque generis, &c. extenduntur ad omnia genera ſucceſſionem, & ad omnes alias perſonas nõ ſpecificatas in renunciatione. num. 2 14

Viſitator non poteſt Monialibus, ipſis inuitis, arctiorem vitæ rationem præſcribere. num. 11 86

Vnus, vel duo, Vniuerſitatem, aut Conuentum facere non poſſunt, licèt in vno, aut duobus poſſit conſeruari. num. 9 86

FINIS.

FORMVLARIVM EPISTOLARVM PASTORALIVM, SACRARVM INSTITVTIONVM, ORDINATIONVM, REFORMATIONVM, ALIORVMQ. AGENDORVM;

In vnum breuitèr, ſatiſq; congruentèr congeſtum:

Abbatiſſarum, & Monialium Regimini, ac Gubernationi, tàm ſpirituali, quàm temporali, ab Epiſcopis, & alijs Superioribus apprimè adaptandum.

TITVLVS I.

De Epiſtolis Paſtoralibus ex Sanctis Patribus collectis, quibus Abbatiſſa, & Moniales ſanctis documentis, ac virtutum indumentis exornari docentur.

FORMVLA I.

Ex Epiſtola Sancti Hieronymi ad Euſtochium.

A*VDI filia, & vide, & inclina aurem tuam, & obliuiſcere Populum tuum, & domum Patris tui, & concupiſcet Rex decorem tuum.* In quadrageſimoquarto pſalmo Deus ad Animam loquitur humanam, vt ſecundum exemplum Abrahæ exiens de terra ſua, & de cognatione ſua, relinquat Chaldæos, qui quaſi dæmonia interpretantur, & habitet in regione viuentium, quam alibi Propheta ſuſpirat, dicens. *Credo videre bona Domini in terra viuentium. ITEM IBI.* Non expedit apprehenſo aratro reſpicere poſt tergum, nec de agro reuerti Domum, nec poſt Chriſti tunicam ad tollendum aliud veſtimentum tecta deſcendere. Grande miraculum, Pater filiam cohortatur, ne meminerit Patris, *Vos de Patre Diabolo eſtis, & deſideria Patris veſtri vultis facere,* dicitur ad Iudæos, & alibi. *Qui facit peccatum ex Diabolo eſt.* Tali primum Parente generati nigri ſumus, & poſt pænitentiam, nec dum culmine virtutis aſcenſo dicimus. *Nigra ſum, ſed formoſa filia Ieruſalem.* Exiui de domo Infantiæ meæ, oblitus ſum patris, renaſcor in Chriſto, quid pro hoc mercedis accipio? ſequitur, *& concupiſcet Rex decorem tuum.* Hoc ergo illud magnum eſt Sacramentum; propter hoc relinquet homo Patrem, & Matrem, & adhærebit vxori ſuæ, & erunt duo in carne vna, iam non vt ibi in vna Carne, ſed in vno Spiritu. Non eſt Sponſus tuus arrogans, non ſuperbus Aethiopiſſam duxit vxorem, ſtatim vt volueris ſapientiam veri audire Salamonis, & ad eum veneris, confitebitur tibi cuncta, quæ nouit, & inducet te Rex in cubiculum ſuum, & mirum in modum colore mutato, ſermo tibi ille conueniet, *quæ eſt iſta, quæ aſcendit dealbata? IDEM IBI.* Nolo tibi venire ſuperbiam de propoſito, ſed timorem, onuſta incedis auro, latro vitandus eſt, ſtadium eſt hæc vita mortalibus, hic contendimus, vt alibi coronemur: nemo inter Serpentes, &

Scorpiones ſecurus ingreditur, *& inebriatus eſt*, inquit Dominus, *gladius meus*, in Cælo, & tu pacem arbitraris in terra, quæ tribulos generat, & ſpinas, quam ſerpens comedit. Non eſt nobis colluctatio aduerſus carnem, & ſanguinem, ſed aduerſus Principatus, & poteſtates tenebrarum harum aduerſus ſpiritalia nequitia in cæleſtibus. Magnis inimicorum circumdamur agminibus, hoſtium plena ſunt omnia, caro fragilis, & cinis futura poſt modicum pugnat ſola cum pluribus, cum autem fuerit diſſoluta, & venerit Princeps Mundi iſtius, & inuenerit in ea nihil, tunc ſecura audiet per Prophetam. *Non timebis à timore nocturno, & à ſagitta volante per diem, & à negotio perambulante in tenebris, ab incurſu, & Demonio meridiano. Cadent à latere tuo mille, & decem millia à dextris tuis, ad te autem non appropinquabunt*: Quod ſi eorum te multitudo turbauerit; & ad ſingula incitamenta vitiorum cæperit æſtuare, & dixerit tibi cognatio tua; quid faciemus? Reſpondebit tibi Eliſeus. *Noli timere, quoniam plures nobiſcum ſunt, quàm cum illis*. *SEQVITVR IN EADEM*. Quamdiù hoc fragili corpuſculo detinemur, quamdiù habemus Theſaurum iſtum in vaſis fictilibus, & concupiſcit ſpiritus aduerſus carnem, & caro aduerſus ſpiritum, nulla eſt certa victoria. Aduerſarius noſter Diabolus, tanquam leo rugiens, aliquem deuorare cupiens, circuit. Non quærit Diabolus homines infideles, non eos qui foris ſunt, & quorum carnes Rex Aſſirius in olla ſuccendit, ſed de Eccleſia Chriſti rapere feſtinat. Non venit Saluator pacem mittere ſuper terram, ſed gladium. *ITEM POST PAVCA*. Si poſt nuditatem, ieiunia, famē, carcerem, flagella, ſupplicia in ſemet reuerſus Apoſtolus exclamat. *Infelix ego homo, quis me liberabit de carcere mortis huius*. Tu te putas ſecurum eſſe debere. Caue quæſo, ne quando de te dicat Deus. *Virgo Iſrael cecedit, & non eſt, qui ſuſcitet eam*. Audenter loquar, cum omnia poſſit Deus, ſuſcitare Virginem non poteſt poſt ruinam; valet quidem liberare de pænis, ſed non vult coronare corruptam. Timeamus illam prophetiam, ne in nobis etiam compleatur. *Virgines bonæ deficient*. Obſeruat quid dicit, *& virgines bonæ deficient*, quia ſunt, & virgines malæ. *Qui viderit*, inquit, *mulierem ad concupiſcendam eam, iam mæchatus eſt eam in corde ſuo*. Perit ergo, & mente virginitas, iſtæ ſunt virgines malæ, virgines carne, non ſpiritu, virgines ſtultæ, quæ oleum non habentes excluduntur à ſponſo: ſi autem & illæ, quæ virgines ſunt, ob alias tamen culpas virginitate corporum non ſaluantur, quid fiet illis, quæ proſtituerunt membra Chriſti, & mutauerunt Templum Sancti Spiritus in Lupanar? Illicò audient. *Deſcende, ſede in terra, virgo filia Babylonis, ſede in terra, non eſt thronus filiæ Chaldeorum; non vocaberis vltra mollis, & delicata*. Rectiùs fuerat ſubijſſe coniugium, ambulaſſe per plana, quàm ad altiora tendentem in profundum inferni cadere. *ITEM POST PAVCA*. Non ſoluatur faſcia pectoralis, ſed ſtatim, vt libido titillauerit ſenſum, & blandum voluptatis incendium dulci nos calore perfuderit, erumpamus in vocem, Dominus auxiliator meus, non timebo quid faciet mihi caro, & cum paululum interior homo inter vitia, atque virtutes cæperit fluctuare, dicito; quare triſtis es anima mea, & quare conturbas me? Spera in Deo, quia confitebor illi ſalutare vultus mei, & Deus meus. Nolo ſinas cogitationem creſcere, nihil in te Babylonium, nihil confuſionis adoleſcat. Dum paruus eſt hoſtis interfice, nequitia, ne zizania creſcant elidatur in ſemine. Audi Pſalmiſtam loquentem. *Filia Babylonis miſera, Beatus, qui retribuet tibi retributionem tuam, quam retribuiſti nobis. Beatus, qui tenebit, & allidet paruulos tuos ad petram*. Quia enim impoſſibile eſt in ſenſum hominis non irruere innatum medullarum calorem, ille laudatur, ille prædicatur Beatus, qui ſtatim vt cæperit cogitare ſordida, ſtatim interficit cogitatus, & elidit eos ad Petram. Petra autem

erat Chriſtus. *ITEM IBI.* Si autem hæc ſuſtinent illi, qui exeſo corpore ſolis cogitationibus oppugnantur, quid patitur puella, quæ delicijs fruitur? nempe illud Apoſtoli, *viuens mortua eſt*. Si quid itaquè in me poteſt eſſe conſilij, ſi experto creditur, hoc primùm moneo, hoc obteſtor, vt ſponſa Chriſti vinum fugiat pro veneno. Hęc aduerſùs adoleſcentiam prima arma ſunt Demonum. Nec ſic auaritia quatit, inflat ſuperbia, delectat ambitio, facilè alijs caremus vitijs, hic hoſtis intus incluſus eſt, quocumque pergimus nobiſcum portamus inimicum. Vinum, & adoleſcentia duplex incendium voluptatis. Quid oleum flammæ adijcimus? quid ardenti corpuſculo fomenta ignium miniſtramus? Paulus ad Timotheum: *Iam noli*, inquit, *aquam bibere, ſed vino modico vtere propter ſtomachum, & frequentes tuas infirmitates.* Vide; quibus cauſis vini potio concedatur; vt ex hoc ſtomachi dolor, & frequens medeatur infirmitas, & ne nobis forſitan de ægrotationibus blandiremur; modicum præcepit eſſe ſumendum; Medici potiùs conſilio, quam Apoſtoli: Alioquin idem Apoſtolus alibi ſe dixiſſe meminerat. *Et vinum, in quo eſt luxuria, & bonum eſt homini vinum non bibere, & carnem non manducare.* Noe vinum bibit, & inebriatus eſt, rudi adhuc ſæculo, & tunc primo plantata vinea inebriare forſitan vinum neſciebat, & vt intelligas ſcripturæ in omnibus ſacramentum (margaritum quippe eſt ſermo Dei; & ex omni parte forari poteſt) poſt ebrietatem nudatio femorum ſubſecuta eſt, libido iuncta luxuriæ, prius enim venter extenditur, & ſic cætera membra concitantur. Manducauit enim Populus, & bibit, & ſurrexerunt ludere, Loth amicus Dei in monte ſaluatur, & de tot millibus populi, ſolus iuſtus inuentus inebriatur à filiabus ſuis, & licèt illæ putarent genus humanum defeciſſe, & hoc facerent liberorum magis deſiderio, quàm libidinis, tamen ſciebant virum iuſtum, hoc, niſi ebrium non eſſe facturum. Denique quid fecerit, ignorauit; & quamquam voluntas non ſit in crimine, error in culpa eſt. *ITEM IN EADEM.* Innummerabilia ſunt in ſcripturis reſponſa diuina, quæ gulam damnent, & ſimplices cibos præbeant. Verùm quia nunc non eſt propoſitum de ieiunijs diſputare, & vniuerſa exequi ſui eſt tituli, & voluminis. Hæc ſufficiant pauca de pluribus. Alioquin ad exemplum horum poteris tibi ipſa colligere, quomodo, & primus de Paradiſo homo ventri magis obediens, quàm Deo; in hanc lachrymarum deiectus eſt vallem, & ipſum Dominum fame Sathanas tentauerit in deſerto, & Apoſtolus clamitat. *Eſca ventri, & venter eſcis, Deus autem, & hunc, & illas deſtruet*, & de luxurioſis, *quorum Deus venter eſt*. Id enim colit vnuſquiſque, quod diligit, ex quo ſollicitè prouidendum eſt; vt quos ſaturitas de Paradiſo expulit, reducat eſuries, quod ſi volueris reſpondere, te nobili ſtirpe generatam, ſemper in delicijs, ſemper in plumis, non poſſe à vino, & exculentioribus cibis abſtinere, nec his legibus viuere diſtrictius; Reſpondebo, viue ergo lege tua, quæ Dei non potes. Non quod Deus vniuerſitatis creator, & Dominus inteſtinorum noſtrorum rugitu, & inanitate ventris, pulmonumquè delectetur ardore, ſed quod aliter pudicitia tuta eſſe non poſſit. Iob Deo carus, & teſtimonio ipſius immaculatus, & ſimplex audi quid de Diabolo ſuſpicetur. *Virtus eius in lumbis, & poteſtas eius in vmbilico.* Omnis igitur aduerſus viros Diaboli virtus in lumbis eſt, omnis contra fæminas in vmbilico fortitudo. Vis ſcire ita eſſe vt dicimus? arripe exempla. Sampſon leone fortior, & ſaxo durior, & qui vnus, & nudus mille perſecutus eſt armatos, in Dalidę molleſcit amplexibus, *SEQVITVR POST PAVCA.* Piget dicere, quot quotidie virgines ruant, quantas de ſuo gremio Mater perdat Eccleſia, ſuper quot ſydera ſuperbus inimicus ponat thronum ſuum, quot petras excauet, & habitet coluber in foraminibus earum. Videas pleraſq; viduas antequam nuptas

infelicem conſcientiam mentitam tantum verte protegere, quas niſi tumor vteri, & infantum prodierit vagitus ſanctas, & caſtas ſe eſſe gloriantur, & erecta ceruice, & iudentibus pedibus incedunt. Aliæ verò ſterelitatem præbibunt, & nec dum ſati hominis homicidium faciunt. Nonnullæ, cum ſe ſenſerint concepiſſe de ſcelere, obortij venena meditantur, & frequenter etiam ipſæ commortuæ trium criminum reæ ad inferos perducuntur, homicidæ ſui, Chriſti adulturæ nec dum nati filij parricidæ. Iſtæ ſunt, quæ ſolent dicere, omnia munda mundis, ſufficit mihi conſcientia mea. Cor mundum deſiderat Deus, cur me abſtineam à cibis, quos creauit Deus ad vtendum? & ſi quando lepidè, & feſtiuè volunt viuere, vbi ſe mero ingurgitauerint, ebrietati ſacrilegium copulantes, aiunt. Abſit, vt ego à Chriſti ſanguine me abſtineam. Hæ ſunt, quæ per publicum notabiliter incedunt, & furtiuis oculorum nutibus adoleſcentium greges poſt ſe trahunt, quæ ſemper audiunt per Prophetam: *Facies meretricis facta eſt tibi*. Nolo habeas conſortium Matronarum, nolo ad nobilium Domos accedas, nolo te frequenter videre, quod contemnens virgo eſſe voluiſti. Neque verò earum tantum te cupio declinare congreſſus, quæ maritorum inflantur honoribus, quas eunuchorum greges ſepiunt, & in quarum veſtibus attenuata in illum auri metalla texuntur: ſed etiam eas fuge, quas viduas neceſſitas fecit. Sint tibi ſociæ, quas ieiunia tenuant, quibus pallor in facie eſt, quas ætas probauit, & vita, quæ quotidie in cordibus ſuis canunt. Vbi paſcis, vbi cubas in moudie? quæ ex affectu dicunt, cupio diſſolui, & eſſe cum Chriſto, ſit itaque tibi moderatus cibus, & numquam venter expletus, plures quippe ſunt, quæ cum vino ſint ſobriæ ciborum largitate ſunt ebriæ. Ad orationem tibi nocte ſurgenti non indigeſtio ructum faciat, ſed inanitas. Crebrius lege, diſce quamplurima. Tenenti Codicem ſomnus obrepat, & cadentem faciem pagina ſancta ſuſcipiat. Sint tibi quotidiana ieiunia, & refectio ſatietatem fugiens. Nihil prodeſt biduo triduoque tranſmiſſo vacuum portare ventrem, ſi pariter obruatur, ſi compenſetur ſaturitate ieiunium. Illico mens repleta torpeſcit, & irrigata humus ſpinas libidinum germinat. Si quando ſenſeris exteriorem hominem florem adoleſcentiæ ſuſpirare, & accepto cibo, cum te in lectulo compoſitam dulcis libidinum pompa conceſſerit, arripe ſcutum fidei, in quo ignitæ Diaboli extinguuntur ſagittæ, omnes adulterantes quaſi clibanus corda eorum. *SEQVITVR IN EADEM*. Difficile eſt humanam animam aliquid non amare, & neceſſe eſt vt in quocumque mens noſtra trahatur affectus, carnis amor, ſpiritus amore ſuperetur. Deſideriũ deſiderio reſtinguitur, quicquid vide minuitur, hic creſcit. Quẽ potiùs ſemper ingemina. *Super lectulum meum in noctibus quæſiui, quem dilexit omnia mea*. *Mortificate igitur*, ait Apoſtolus, *membra veſtra, quæ ſunt ſuper terram*. Vnde, & ipſe confidenter aiebat. *Viuo autem iam non ego, viuit verò in me Chriſtus*. Eſto cicada noctium, laua per ſingulas noctes lectum tuum, lachrymis ſtratum tuum riga. Vigila, & fias ſicut paſſer in ſolitudine Pſalle ſpiritu, pſalle & ſenſu; Benedic anima Domino, & ne obliuiſcaris omnes retributiones eius, qui propitiatur cunctis iniquitatibus tuis, qui ſanat omnes infirmitates tuas, & redimit ex corruptione vitam tuam. Illud quoque tibi vitandum eſt cautius, ne vanæ gloriæ ardore capiaris. *Quomodo*, inquit Ieſus, *poteſtis credere gloriam ab hominibus accipientes*. Vide quale malum ſit, quod qui habuerit, non poteſt credere: Nos verò licamus; *Quoniam gloriatio mea tu es, & qui gloriatur in Domino glorietur*; *& ſi adhuc hominibus placerem, Chriſtus ſeruus non eſſem*. *Et mihi autem abſit gloriari, niſi in Cruce Domini Noſtri Ieſu Chriſti, per quem mihi mundus Crucifixus*

fixus eſt, & ego Mundo, & illud. *In te laudabimur tota die; In Domino laudabitur anima mea.* Cum facis eleæmoſynam Deus ſolus videat, cum ieiunas læta ſit facies tua, Veſtis nec ſatis munda, nec ſordida, *ET MOX*. Nec ſatis religioſa velis videri, nec plus humilis, quam neceſſe eſt, ne gloriam fugiendi quæras, plures enim paupertatis, miſericordiæ, atque ieiunij arbitros declinantes hoc ipſo cupiunt placere, quod placere cōtemnunt, & mirum in modum laus dum vitatur, appetitur. Sunt quippæ nonnullæ, exterminantes facies ſuas vt hominibus appareant ieiunantes, quæ ſtatim, vt aliquem viderint ingemiſcunt, demittūt ſupercilium, & operta facie, vix vnum oculum liberant ad videndum. Veſtis pulla, Cingulum ſacceum, & ſordidis manibus, pedibuſque, venter ſolus, quia videri non poteſt, æſtuat cibo. His quotidie Pſalmus ille canitur, *Dominus diſſipabit oſſa hominum ſibi placentium*. *ITEM IBI*. Poſt hæc quamquam Apoſtolus ſemper orare nos iubeat, & ſanctis etiam ipſe ſomnus oratio ſit, tamen diuerſas orandi horas debemus habere, vt ſi forte aliquo fuerimus opere detenti, ipſum nos ad officium tempus admoneat. Horam tertiam, ſextam, nonam, diluculum quoque, & Veſperam, nemo eſt qui neſciat. Nec cibi ſumantur, niſi oratione præmiſſa, nec recedatur à menſa, niſi referatur Creatori gratia. Noctibus bis, terque ſurgendum, reuoluenda quæ de ſcripturis memoriter retinemus. Ad omnem actum, ad omnem inceſſum manus pingat crucem. Nulli detrahas, nec aduerſus filium matris tuæ ponas ſcandalum. Nec ſi biduo ieiunaueris putes te non ieiunantibus eſſe meliorem. Tu ieiunas, & iraſceris, ille comedit, & fronte blanditur. Tu vexationem mentis, & ventris eſuriem rixando digeris, ille moderatius alitur & Deo gratias agit. Vnde quotidie clamat Iſaias. *Non tale ieiunium elegi*, dicit Dominus. *In diebus ieiunorum veſtrorum inueniuntur voluntates veſtræ*. Nec illatum tibi exempla proponas, quæ carnis curam facientes poſſeſſionum redditus, & quotidianas domus impenſas ſupputant. Nec dicas, illa, & illa ſuis rebus fruitur, honoratur ab hominibus, fratres ad eam conueniunt, & ſorores. Numquid ideo Virgo eſſe deſijt? primū dubium eſt, an Virgo ſit talis. Non enim quomodo videt homo videt Deus, homo videt in facie, Deus autē in corde. Dehinc, etiamſi corpore virgo eſt, an ſpiritu Virgo ſit, neſcio, Apoſtolus autem ita Virginem definiuit, *Vt ſi ſancta corpore, & ſpiritu*. Hæc omnia, quæ digeſſimus dura videbuntur ei, quę non amat Chriſtum. Qui autem omnem ſæculi pompam pro purgamento habuerit, & vana duxerit vniuerſa ſub ſole, vt Chriſtum lucrifaciat, qui commortuus eſt Domino ſuo, & conſurrexit, & crucifixio carnem cum vitijs, & concupiſcentijs liberè proclamabit, quis nos ſeparabit à charitate Chriſti? An tribulatio? An anguſtia? an perſecutio? an fames? an nuditas? an periculum? an gladius? Et iterum, certus ſum, quia neque mors, neque vita, neque Angelus, nec Principatus, neque poteſtates, neque inſtantia, neque futura, neque fortitudo, neque excelſum, neque profundum, neque alia creatura poterit nos ſeparare à charitate Dei, quæ eſt in Chriſto Ieſu Domino noſtro. Habeto in mente quomodo in Apocalypſi in Virginitate permanentes laudantur. *Virgines*, inquit Ioannes, *permanſerunt*. *Hi ſunt, qui ſequuntur Agnum quocumq; vadit*. Quotieſcumque te vana ſæculi delectauerit ambitio, quoties in mundo aliquid videris glorioſum; ad Paradiſum mente transgredere, eſſe incipe, quod futura es, & audies à ſponſo tuo. *Pone me ſicut vmbraculum in corde tuo, ſicut ſignaculum in brachio tuo*, & opere pariter, ac mente munita, clamabis & dices. *Aquæ multæ non poterunt extinguere charitatem, & flumina non operient illam*.

FORMVLA II.

Ex Epiſtola Sancti Hieronymi ad Demetriadem.

VNum illud tibi, nata Deo, præque omnibus vnum prædicam, & repetens, iterumquè monebo, vt animum tuum Sacræ Lectionis amore occupes, nec in bona terra pectoris tui lolij, auenarumque ſementem ſuſcipias, ne dormiẽte Patrefamilias, inimicus homo zizania ſuperſeminet; ſed ſemper loquaris in noctibus quæſiui quem diligit anima mea. Adhæſit poſt te anima mea, me ſuſcepit dextera tua, quando eras in ſæculo, ea quæ erant ſæculi diligebas, nunc autem, quia ſæculum reliquiſti, & ſecundo poſt baptiſmum gradu inijſti pactum cum Aduerſario tuo dicens, renuntio tibi Diabole, & ſæculo tuo, & pompæ tuę, & operibus tuis, ſerua fœdus, quod pepigiſti, & eſto conſentiens, pactumque cuſtodiens cum aduerſario tuo, dum es in via huius ſæculi, ne forte tradat te Iudici, tradariſque Miniſtro, & non inde exeas, niſi ſoluas nouiſſimum quadrantem, ideſt minimum quodque delictum, quia pro otioſo verbo reddituri ſumus rationem in die iudicij. Hęc dicta ſint, non infauſto contra te vaticinio, ſed cauti, pauidique monitorijs officio ea quoque in te, quæ tuta ſunt formidantis. Si ſpiritus inquit poteſtatem habentis aſcenderit ſuper te locum tuum ne dimiſeris. Vult nos loco mouere hoſtis, & de gradu excedere, ſed ſolidanda ſunt veſtigia, & dicendum. Statuit ſupra petram pedes meos, &c. Si in cogitationes tuas coluber aſcenderit ſerua cor tuum, & cum Dauid canito. *Ab occultis meis munda me, & ab alienis parce ſeruo tuo*, claude cubiculum pectoris, & crebro ſignaculo Crucis munias frontem tuam, ne exterminator Egipti in te locum reperiat. Poſt cogitationum diligentiſſimam cautionem Ieiuniorum tibi arma ſumenda ſunt, & canendum cum Dauid. *Humiliaui in ieiunio animam meam, & cinerem tamquã panem manducaui, & cum moleſti eſſent mihi induebar cilicio*. Saluator Generis humani, qui virtutum, & conuerſationis ſuæ nobis reliquit exemplum, poſt baptiſmum ſtatim aſſumitur à ſpiritu, vt pugnet contra Diabolum, & oppreſſum eum, atque contritum tradidit diſcipulis conculcandum. Vnde, & Apoſtolus loquitur. *Deus autem conteret Satanam ſub pedibus veſtris velociter*; & tamen hoſtis antiquus poſt quadraginta dierũ, ieiunium per cibũ molitur inſidias, & dicit, *Si filius Dei es, dic vt lapides iſti panes fiant*. In Iob ſcriptum eſt de Dracone. *Virtus eius in lumbis eius, & fortitudo illius ſuper vmbilicum ventris eius*. Aduerſum iuuenes, & puellas ætatis ardore hoſtis noſter abutitur, & inflammat rotam natiuitatis, naſtræ, & implet illud Oſeæ, *omnes adulterãtes quaſi clibanus corda eorum*, quæ Dei miſericordia, & ieiuniorum frigore reſtinguntur. Hæc ſunt ignita Diaboli iacula, quæ ſimul vulnerant, & inflammant. Sic quoque debes ieiunare, vt fracto corporis appetitu, nec in lectione, nec in pſalmis, nec in vigilijs ſolito quid minus facias, Ieiunium non perfecta virtus, ſed cæterarum virtutum fundamentum eſt, & ſanctificatio, atque pudicitia, ſine qua nemo videbit Deum, gradus præbet ad ſumma ſcandentibus; legamus Euangeliũ prudentum, & ſtultarum Virginum, quarum aliquæ cubiculum ingrediuntur ſpõſi, aliæ bonorum operum oleum non habentes extinctis lampadibus excluduntur. Diſce quid boni operis habeat continentia, & quid è contrario mali ſaturitas, ſcurilitas, & laſciuia, te præſente nõ habeant locum. Nunquam verbum inhoneſtum audias, aut ſi audieris non ineſceris, perditæ mentis homines vno frequenter, leuique ſermone tentant clauſtra pudicitiæ, ridere, & rideri ſæcularibus derelinque, grauitas perſonam tuam decet. Superfluum reor te monere contra Auaritiam, cum Apoſtolus doceat auaritiam eſſe idolorum cultum, laudent te eſurientium viſcera, non ructantium opulenta conuiuia, Chriſtum

veſtire

veſtire in pauperibus, paſcere in eſurientibus, & præter pſalmorum, & orationis ordinem, quod tibi hora tertia, ſexta, nona, ad Veſperum, media nocte, & mane ſemper eſt exercendum, ſtatue quot horis Sacram Scripturam ediſcere debeas, quanto tempore legere, non ad laborem, ſed ad delectationem, & inſtructionem animæ. Cumque hæc finieris, ſpatia, & frequenter te adfigenda genua ſolicitudo animæ ſuſcitauerit; habeto lanam ſemper in manibus, vel ſtaminis pollice fila deducito, vel ad torquenda ſubtegmina in alueolis fuſa vertantur, aliarumque neta, aut in globum collige, aut texenda compone. Si tantis operum varietatibus fueris occcupata, nũquam tibi dies longi erunt. Hæc obſeruans, & te ipſam ſaluabis, & alias, & eris magiſtra ſanctæ conuerſationis, multarumque caſtitatem lucrum tuum facies, ſcriptura dicente, *In deſiderijs eſt anima omnis otioſi.* Ideo enim tibi cum omnibus laborandum eſt, vt per occaſionem operis nihil aliud cogites, niſi quod ad Domini pertinet ſeruitutem. Simpliciter loquar. Quãuis omnem cenſum tuum in pauperes diſtribuas, nihil apud Chriſtum erit prætioſius, niſi quod manibus tuis ipſa confeceris, vel in vſus proprios, vel in exemplum Virginum cæterarum. Bonum eſt igitur obedire maioribus, parere perfectis & poſt regulas ſcripturarum, vitæ ſuæ tramitem ab alijs diſcere, nec præceptore vti peſſimo, ſcilicet præſumptione ſua. Matronarum maritis ſæculo ſeruientium tibi conſortia declinantur, ne ſolicitetur animus, & audias quid vel maritus, vxori, vel vxor locuta ſit viro. Venenatæ ſunt huiuſmodi confabulationes, ſuper quarum damnatione ſæcularem verſum aſſumens Apoſtolus fecit Eccleſiaſticum. *Corrumpunt bonos mores confabulationes malæ.* Graues fæminæ tibi comites eligantur, quarum probana eſt conuerſatio, ſermo moderatus, ſancta verecundia. Fuge laſciuiam puellarum, quę ornant caput, crines à fronte dimittunt. Illa ſit tibi pulchra, illa amabilis, illa habenda inter ſocias, quæ ſe neſcit eſſe pulchram. Fælix illa conſcientia, & Beata Virginitas, in cuius corde, præter amorem Chriſti, qui eſt ſapientia, caſtitas, Patientia, atque Iuſtitia, cæteræque virtutes, nullus alius verſatur amor, nec ad recordationem hominis aliquando ſuſpirat, nec videre deſiderat, quem cum viderit, nolit dimittere. Sanctarum Virginum propoſitum, & cæleſtium conſimilem gloriam, quarũdam non ſe bene agentium nomen infamat. Finem iungo principio, nec ſemel monuiſſe contentus ſum. Ama Scripturas ſanctas, & amabit te ſapientia, & dilige eam, & ſeruabit te. Honora illam, & amplexabitur te. Hæc monilia in pectore, & in auribus tuis hæreant. Nihil aliud nouerit lingua niſi Chriſtum, nihil poſſit ſonare, niſi quod Sanctum eſt.

FORMVLA III.

Eiuſdem, ex Epiſtola ad Furiam.

ARripe quæſò occaſionem, & fac de neceſſitate virtutem. Non quæruntur in Chriſtianis initia, ſed finis. Paulus malè cæpit, ſed benè finiuit. Iudæ laudantur exordia, ſed finis proditionis damnatur. Meretrix illa in Euangelio baptizzata lachrimis ſuis, & crine, quo multos ante deceperat, pedes Domini tergens, ſaluata eſt. Non habuit criſpantes mitras, nec ſtridentes calceolos, nec orbes ſtibio fulginatos, tantò fœdior, quãto pulchrior. Vidua, quę marito placere deſiuit, & iuxta Apoſtolum verè vidua eſt, nihil habet neceſſarium, niſi perſeuerantiam. Ardentes Diaboli ſagittæ ieiuniorum, & vigiliarum rigore reſtringendę ſunt. Aut loquendum nobis eſt, vt veſtiti ſumus, aut veſtiendũ, vt loquimur; Quid aliud pollicemur, & aliud oſtendimus, lingua perſonat caſtitatem, & totum Corpus profert impudicitiam. Hoc quantum ad habitum pertinet, & ornatum. Cæterum vidua, *quæ in delicijs eſt* (nõ eſt meũ, ſed Apoſtoli) *viuẽs mortua eſt.* Quid ſibi vult hoc quod ait, viuens mortua eſt? viuere quidem videtur ignorantibus, & non eſſe peccato mortua, ſed Chriſto, quem ſecreta non fallunt

mortua

mortua eſt. Apoſtolus macerat corpus ſuum, & animæ ſubicit imperio, ne quod alijs præcipit, ipſe non ſeruet: & adoleſcētula feruente cibis corpore, de caſtitate ſecura eſt? Neque verò hæc dicens condemno cibos, quos Dominus creauit ad vtendum cum gratiarum actione, ſed iuuenibus, & puellis incentiua aſſero eſſe voluptatum. Non Aetnæi ignes, non Vulcania tellus, non Veſuuius, & olympus tantis ardoribus æſtuant, vt Iuueniles medullæ vino plenæ, & dapibus inflammatæ. Grandis ergo virtutis eſt, & ſollicitæ dil gentiæ, ſuperare quod nata ſis, in carne non carnaliter viuere, tecum pugnare quotidie, & incluſum hoſtem Argi, vt fabulæ ferunt, centum oculis obſeruare. Primum igitur; ſi ſtomachi firmitas patitur, donec puellares annos tranſeas, aquam in potu ſume, quę natura frigidiſſima eſt: aut ſi hoc imbecillitas prohibet, audi cum Timotheo: *Vino modico vtere propter ſtomachum, & frequentes tuas infirmitates*. Deinde in ipſis cibis calida quæque deuita. Non ſolum de carnibus loquor, ſuper quibus vas electionis profert ſententiam: *Bonum eſt non manducare carnem, & non bibere vinum:* Sed etiam in ipſis leguminibus inflantia quæque, & grauida declinanda ſunt. Nihil ſcias ita conducere Chriſtianis adoleſcentibus, vt eſum olerum; vnde, & in alio loco: *Qui infirmus eſt*, ait, *olera mãducet*: Ardorque corporum frigidioribus epulis temperandus eſt: Nihil ſic inflammat corpora, aut titillat membra genitalia, ſicut indigeſtus cibus, ructuſque conuulſus. Malo apud te, filia verecundia parumper, quam cauſa periclitari. Quicquid ſeminarium voluptatis eſt, venenum puta. Parcus cibus, & venter ſemper eſuriens, triduanis ieiunijs præferatur. Et multo melius eſt quotidie parum, quã rarò ſatis ſumere. Pluuia illa optima eſt, quæ ſenſim deſcendit in terram: ſubitus, & nimius imber, in præceps arua ſubuertit. Quando comedis, cogita quod ſtatim tibi orandum illico, & legendum ſic. De Scripturis Sanctis habeto fixum verſuum numerum. Iſtud ſenſum Domino tuo redde. Nec ante quieti membra concedas, quam calathum pectoris tui hoc ſub tegmine impleueris. Poſt Scripturas Sanctas, Doctorum hominum tractatus lege eorum dumtaxat, quorum fides nota eſt. Amorem monilium, atque gemmarum, ſericarumque veſtium transfer ad ſcientiam ſcripturarum. Fac tibi amicos de inimico mammona, qui te recipiant in ęterna Tabernacula. Iuuenum fuge conſortia: Comatulos, comptos, atque laſciuos, domus tuæ tecta non videant. Cantor pellatur vt noxius. Fidicinas, & Pſaltrias, & iſtiuſmodi chorum Diaboli, quaſi mortifera Sirenarum carmina proturba ex ædibus tuis. Noli in publicum ſubinde procedere. Peſſimæ conſuetudinis eſt, cum fragilis ſexus, & imbecilla ętas ſuo abutitur arbitrio, & putat licere, quod libet. Omnia quidem licent, ſed non omnia expediunt.

FORMVLA IV.

Excerpta ex Epiſtola Cæcilij, Cipriani, De habitu Virginum.

NVnc nobis, inquit, ad Virgines ſermo eſt, quarũ quo ſublimior gloria eſt, maior, & cura eſt. Flos eſt ille eccleſiaſtici germinis decus, atque ornamentum gratiæ ſpiritalis, læta indoles, laudis, & honoris opus integrum, & incorruptum, Dei imago reſpondens ad ſanctimoniam Domini, illuſtrior portio Gregis Chriſti. Gaudet per illas, atque in illis largiter floret Eccleſiæ matris glorioſa fœcunditas, quantoque plus copioſa Virginitas numero ſuo addit, tanto plus gaudium matris augeſcit. Ad has loquimur, has adhortamur affectione potius, quam poteſtate. Vt quæ ſe Chriſto dicauerint, & à carnali concupiſcentia recedentes, tam carne, quam mente ſe Deo vouerint, conſument opus ſuum magno præmio deſtinatum; nec ornari iam, aut placere cuiquã niſi Domino ſuo ſtudeant, à quo, & mercedem virginitatis expectant. *SEQVITVR*. Quod ſi Chriſtum continentia ſequitur; & regno Dei virginitas deſtinatur

ſtinatur, quid eſt illis cum tereno cultu, & cum ornamentis, quibus dum hominibus placere geſtiunt, Deum offendunt, non cogitantes eſſe prædictum. *Qui hominibus placent, confuſi ſunt, quoniam Deus nihil fecit illos?* & Paulum quoque glorioſè, & ſublimiter prædicaſſe: *Si hominibus placere vellem, Chriſti ſeruus non eſſem?* Continentia verò, & pudicitia non in ſola carnis integritate conſiſtit, ſed etiam in cultus, & ornatus honore pariter, ac pudore, vt ſecundum Apoſtolum, quæ inupta eſt, ſancta ſit corpore, & ſpiritu. *SEQVITVR*. Virgo non eſſe tantum, ſed & intelligi debet, & credi, vt nemo, cum virginem videt dubitet, an virgo ſit. Parem ſe integritas in omnibus præſtet, nec bonum corporis cultus infamet, quid ornata, quid compta procedit, quaſi maritum aut habeat, aut quærat? Timeat potius placere, ſi virgo eſt, nec periculum ſui appetat, quæ ad meliora, & diuina ſe ſeruat. Quæ virum non habent, cui placere ſe ſimulent, integræ, & puræ non tantum corpore, ſed etiam ſpiritu, perſeuerent. Neque enim fas eſt virginem ad ſpeciem formæ ſuæ comi, aut de carne, & de eius pulchritudine gloriari, cum nulla ſit illi magis, quã aduerſus carnem colluctatio, & vincendi corporis, ac domandi obſtinata certatio. *SEQVITVR*. Neminem Chriſtianum decet, & maximè virginem non decet claritatem vllam computare carnis & honorem, ſed ſolum appetere ſermonem Dei, bona in æternum manſura complecti. *SEQVITVR*. Scriptum eſt & legitur, & auditur, & in exemplum noſtri Eccleſiæ ore celebratur: *Qui dicit ſe in Chriſto manere, debet quomodo ille ambulauit, & ipſe ambulare*. Ambulandum eſt veſtigijs paribus, ęmula ingreſſione nitendum eſt. Tunc reſpondet ad fidem nominis ſectatio veritatis, & credenti præmium datur, ſi quod creditur, & geratur. Locupletem te dicis, & diuitem, ſed diuitijs tuis Paulus occurrit & ad cultum, atque ornatum tuum iuſto fine moderandum ſua voce præſcribit, *Sint*, inquit, *mulieres cum verecundia, & pudicitia componentes ſe, non intortis crinibus, neque auro, neque margaritis aut veſte pretioſa, ſed vt decet Mulieres promittentes caſtitatem, per bonam conuerſationem*. Item Petrus ad hæc eadem præcepta conſentit, & dicit. *Sit in muliere non exterior ornamenti, aut auri, aut veſtis cultus, ſed cultus cordis*. Quod ſi illi mulieres quoque admonent coercendas, & ad eccleſiaſticam diſciplinam religioſa obſeruatione moderandas, quæ excuſare cultus ſuos ſoleant per maritum, quanto id magis obſeruare Virginem fas eſt, cuj nulla ornatus ſui competat veniã, nec deriuari in alterum poſſit mendacium culpæ, ſed ſola ipſa remaneat in crimine? Locupletem te dicis, & diuitem; ſed non omne, quod poteſt, debet, & fieri, cum ſcriptum ſit. *Omnia licent, ſed non omnia expediunt, omnia licent, ſed non omnia ædificant*. Cæterùm ſi tu te ſumptuoſius comas, & per publicum notabiliter incedas, oculos in te iuuentutis illicias, ſuſpiria adoleſcentium poſt te trahas, concupiſcendi libidinem nutrias, ſperandi fomenta ſuccendas, vt etſi ipſa non pereas, alios tamen perdas, & velut gladium te, & venenum videntibus præbeas: excuſari non potes, quaſi mente caſta ſis, & pudica, redarguit te cultus improbus, & impudicus ornatus; nec computari iam poteris inter puellas, & virgines Chriſti, quæ ſic viuis, vt poſſis adamari. Ornamentorum, ac veſtium inſignia, & lenocinia formarum non niſi proſtitutis, & impudicis fęminis congruunt. Fugiant caſtæ virgines, & pudicæ inceſtarum cultus habitus impudicarum, lupanarium inſignia ornamenta meretricum. Hoc Deus culpat, hoc denotat. Sericum, & purpuram indutæ Chriſtum induere non poſſunt; auro, & margaritis, & monilibus adornatæ ornamenta cordis, ac pectoris perdiderunt. Virgines certè, quibus hic ſermo nunc conſulit, quæ ſe eiuſmodi artibus compſerint, inter Virgines ſe non putent debere numerari. Audite itaque Virgines, vt parentem; audite quæſo vos docentem, pariter, ac monentem; audite vtilitatibus, & commodis veſtris fideliter

ter conſulentem. Eſtote tales, quales vos Deus artifex fecit, eſtote tales, quales vos manus Patris inſtituit. Maneat in vobis facies incorrupta, ceruix pura, forma ſincera. Vince veſtem, quæ virgo es, quæ Deo ſeruis. Vince aurum, quæ carnem vincis, & ſæculum. Arcta & anguſta eſt via, quæ ducit ad vitam; durus, & arctus eſt limes, qui tendit ad gloriam. Lata, & ſpatioſa itinera vitæ læthalis, illic illecebræ, & mortiferæ voluptates, illic Diabolus blanditur, vt fallat; arridet, vt noceat, illicit, vt occidat. Seruate Virgines, ſeruate quod eſſe cæpiſtis, ſeruate quod eritis. Magna vos merces manet, præmium grande virtutis, munus maximũ caſtitatis. Quod futuri ſumus, iam vos eſſe cæpiſtis, vos reſurrectionis gloriam in iſto ſæculo iam tenetis, per ſęculum ſine ſæculi contagione tranſitis; cum caſtæ perſeueratis, & virgines, Angelis Dei eſtis æquales. Tantum maneat, & duret ſolida, & illæſa virginitas, & vt cæpit fortitèr, iugitèr perſeueret, nec monilium, aut veſtium quærat ornamenta, ſed morum. Deum ſpectet, & Cælum, neque oculos ad ſublime porrectos ad carnis, & Mundi concupiſcentiam deprimat, aut ad terrena deponat, &c. *Primus homo*, inquit, *de terræ limo; ſecundus homo de Cælo. Qualis ille de limo, tales, & qui de limo; & qualis cæleſtis, tales & cæleſtes; quomodo portauimus imaginem eius, qui de limo eſt, portemus, & imaginem eius, qui de cælo eſt.* Hanc imaginem Virginitas portat, portat integritas, ſanctitas portat, & veritas, portant diſciplinæ Dei memores iuſtitiam cum religione retinentes, ſtabiles in fide, humiles in timore, ad omnem tolerantiam fortes, ad ſuſtinendam iniuriam mites, ad faciendam miſericordiam faciles, fraterna pace vnanimes, atque concordes. Quæ vos ſingula (ò bonæ Virgines) obſeruare, diligere, implere debetis, quæ Deo, & Chriſto vacantes ad Dominum, cui vos dicatis, & maiore, & meliore parte præceditis. Prouectæ ætatis iunioribus facite magiſterium; minores natu præbete maioribus miniſterium, comparibus incitamentum. Hortamentis vos mutuis excitate, ęmulis de virtute documentis ad gloriam prouocate; durate fortitèr, ſpiritualitèr pergite, peruenite fælicitèr.

FORMVLA V.

Ex ſermone Sancti Cæſarij Epiſcopi Sanctimonialibus directo.

GAudete, & exultate in Domino, venerabiles filiæ, & gratias illi iugiter vberes agite, qui vos de tenebroſa ſęculi huius conuerſatione ad Portum quietis, & Religionis attrahere, & prouocare dignatus eſt. Cogitate iugiter vnde exiſtis, & vbi peruenire meruiſtis. Reliquiſtis fideliter mundi tenebras, contempſiſtis libidinis incendium, & ad caſtitatis refrigerium perueniſtis; reſpuiſtis gulam, & abſtinentiam eligiſtis. Reſpuiſtis auaritiam, atque luxuriam, *& caſtitatem, vel* miſericordiam tenuiſtis, & quamuis vobis vſque ad exitum vitæ non deſit pugna, tamen Deo donante ſecuri ſumus de veſtra victoria. Sed rogo vos venerabiles filiæ, vt quantò ſecuræ eſtis de præteritis, tantò ſitis ſollicitæ de futuris; omnia enim crimina, vel peccata citò ad nos reuertuntur, ſi non quotidiè bonis operibus expugnentur. Audite Apoſtolum Petrum dicentem. *Sobriæ eſtote, & vigilate, quia aduerſarius veſter Diabolus, tanquã leo rugiens aliquid deuorare quærens, circuit.* Quamdiù in hoc corpore viuimus, die noctequè Chriſto adiutore, vel duce contra Diabolum repugnemus. Sunt enim aliquæ, quod peius eſt, negligentes, & tepidæ, quæ de ſolo Chriſtianitatis vocabulo gloriantur, & putant, quod illis ſufficiat veſtem mutaſſe, & Religionis tantum habitum ſuſcepiſſe, neſcientes illud propheticum. *Fili accedens ad ſeruitutem Dei, ſta in Iuſtitia, & timore, & prepara animam tuam ad tentationem.* Nec ſententiam Pſalmiſtę conſiderantes. *Propter verba labiorum tuorum, cuſtodiui vias duras*, & illud quod Apoſtolus dixit. *Per multas tribulationes oportet nos intrare in Regnum Cælorum.* Veſtes enim ſæculares deponere, & religioſas aſſumere, vnius

horæ

horæ momento poſſumus, mores verò bonos iugiter retinere, vel contra malas, dulceſque voluptates ſæculi huius quamdiù viuimus, Chriſto adiutore laborare debemus, quia non qui cæperit, ſed qui perſeuerauerit vſque in finem, hic ſaluus erit. In primis ergo omnis anima, quæ religionem ſeruare deſiderat, guſæ concupiſcentiam vincere, ebrietatem vitare, tota fidei virtute contendat, & ita temperatum conuiuium, menſamque mediocrem habere ſtudeat vt caro illius, nec nimietate abſtinentiæ debilitetur, nec per deliciarum abundantiam ad luxuriam prouocetur. Deinde abiecta ſuperbia, cui Deus reſiſtit, profundæ humilitatis iaciat fundamentum, inuidiam velut Vipereum venenum deteſtetur, ac fugiat, linguam refrenet, detractionem, quaſi venenum reſpuat, verba otioſa nec ipſa proferat, nec ab alijs prolata auribus ſuis libenter admittat. Veſtimentorum habitum nec nimis abiectum, nec notabiliter pomposum, aut periculosè elegantem habere conſueſcat; lectionem, aut ipſa frequentiùs legat, aut legentis verba tota pectoris auiditate ſuſcipiat. De Diuinis Scripturarum fontibus iugiter aquam ſalutis hauriat; illam vtiquè de qua Dominus dicit. *Qui credit in me, flumina de ventre eius fluent aquæ viuæ*. De Paradiſi etiam floribus, hoc eſt Sanctarum Scripturarum ſenſibus anima ſancta ſe iugiter ornare contendat, ex ipſis prætioſas margaritas ſuis auribus indeſinenter appendat, & ex ipſis, anulos, & dextralia, dum exercet opera bona, ſibi componat, ibi vulnerum medicamenta, ibi caſtitatis aromata, ibi compunctionis holocauſta requirat. Quæ verò Religionem immaculato corde, & puro corpore conſeruare deſiderat, aut numquam in publicum, aut non niſi pro grandi, & ineuitabili neceſſitate procedat. Nolite quæsò vos, nolite quibuſcumque, aut occaſionem dare, aut familiaritatem tribuere. Quæ verò libidinem, Chriſto adiuuãte, ſuperare deſiderat, familiaritatem fugiat, & quę indignam familiaritatem non ſpreuerit, aut ſe, aut alium citò perdet; ſed fortè dicet aliqua. Ideo familiaritatem non fugio, quia volo habere, quod vincam, & aduerſarium meum cupio tenere captiuum. Vide ne contra te aduerſarius incipiat rebellare. Vide ne te ducat captiuitas iſta captiuam. Audi Apoſtolum dicentem, *fugite fornicationem*. Contra reliqua vitia oportet nos omni virtute reſiſtere, contra libidinem verò, fuga nobis neceſſaria eſt. Eſto ergo libidinis fugitiua, ſi vis eſſe caſtitatis pugnatrix; ſed quod dico diligenter attendite. Quando ſola aliqua libidinis ſtimulis incitatur, Chriſto adiuuante repugnet, quantum præualet contra ſe, quia non habet, quo poſſit fugere, quando verò per alterius ſodalitatem, opportunitatem voluptatis Diabolus ſubminiſtrat ipſam familiaritatem quantum præualet, vt diximus, anima ſancta refugiat, ſed vt hæc omnia ſeruare poſſimus, abſtinẽtiam rationabilem teneamus, quia vera eſt ſanctiſſimi illius viri ſententia. Prout continueris ventrem, ita & venenoſos motus eius; humilitatem etiam veram, quantum poſſumus conſeruemus, non enim diu carnis integritas ſeruatur, vbi animus ſuperbiæ tumore corrumpitur: præcipuè ſi iracundiæ flamma frequentiùs ſurgit, caſtitatis; & virginitatis flores citò conſumit. Caſta enim, & Deo deuota anima, non ſolum extraneorum, ſed etiam parentum ſuorum familiaritatem habere non debet, ſi enim vaſa, quæ Eccleſiæ offeruntur, vt in ſacroſanctis Altaribus ponantur, ſancta ab omnibus appellantur, & nefas eſt, vt de Eccleſia poſtmodum in domum laicam reuocentur, aut vſibus humanis aptentur; putas qualem dignitatem apud Deum habet anima ad eius imaginem procreata? Sicut ergo vaſa ſancta humanis vſibus ſeruitura, nec poſſunt, nec debent de Eccleſiá reuocari, ſic religioſam quampiam non oportet, nec decet, non expedit, parentum ſuorum multis obligationibus implicari, aut quorumcumque extraneorum pernicioſa familiaritate conſtringi. Illud ante omnia admoneo, vt æmulationis malum quaſi venenum vipereum fugiatis, & ita inter vos charitatis dulcedinem cõſeruetis,

tis, vt vobis inuicem per ſancta colloquia medicamenta ſpiritalia præparetis; Sunt enim, quod peius eſt, aliquæ, quæ quando ſe paritèr iungunt, magis ſibi detrahendo, vel contra præpoſitas murmurando, vulnera faciunt, quàm ſpiritalia medicamenta componunt. Vos verò Sanctæ, & Venerabiles filiæ, ſi aliquam videtis puſillanimem, conſolationem impendite, ſi ſuperbientem, humilitatis medicamentum apponite; ſi iracundam videritis, refrigerium patientię miniſtrate; ſi nobiles natæ eſtis, magis de religionis humilitate, quàm de ſęculi dignitate gaudete. Tenete ergo firmas manus in aratro, & nolite reſpicere retrò; Mementote vxoris Loth, quæ retrò reſpiciens verſa eſt in ſtatuam Salis, numquam iuramentum, numquam maledictum de virginis ore procedat. Non ſolum enim corpora, ſed etiam corda veſtra omni ſolicitudine cuſtodite propter illud, quod ſcriptum eſt, *omni cuſtodia ſerua cor tuum*, & illud, quod Dominus in Euangelio dixit, *de corde enim exeunt cogitationes malæ*. Si enim in corde nihil mali cogitatur, quicquid ſanctum eſt ex ore profertur, quia ſicut ſcriptum eſt, *ex abũdantia cordis os loquitur*. Hoc enim lingua proferre conſueuit, quod ex officina cordis conſcientia miniſtrauerit; & ideo ſi ex ore vultis bona proferre, ſemper in corde, quæ ſancta ſunt, cogitare; ſic lectioni, & orationi debetis incumbere, vt ante omnia, etiam manibus poſſitis aliquid exercere, ſecundum illud, quod Apoſtolus ait, *qui non operatur, nec manducet*. Meliorem quoque diei partem ſancto operi dedicate; lectioni vacare conſueſcite; oratio veſtra ita cum ſilentio procedat ex corde, vt vix audiatur in ore. Nam qui alta voce orare voluerit, & ſibi, & alteri multum nocet, dum per ſuam garrulitatem alterius mentem ab oratione ſancta, & ſecreta ſuſpendit. Pompoſa indumenta, quæ non vtilitati, ſed vanitati ſeruiunt, faſtidite, atque contemnite. Multæ enim quod in moribus diligunt, hoc etiam in operibus ſuis oſtẽdunt; præparant ſibi ornamenta ſæcularia ſæculum diligentes, & voluptati ſeruientes, vel luxuriæ. Vobis verò nihil ſit commune cum talibus, ſed omnia ornamenta, quibus ad luxuriam caro componitur, veluti inimica, & contraria à veſtro propoſito reſpuantur. Sunt enim, quod peius eſt, quæ pro vanitate ſæculi iſtius plus ſtudent terrenis cupiditatibus operam dare, quàm lectioni diuinæ iuſtitiæ, dum volunt ſtragula pulchra, & picta Tappetia plumaria etiam, & reliqua his ſimilia cum ingenti ſumptu, & ſuperflua expenſa ad oculorum libidinem præparare, neſcientes illud, quod Dominus per Ioannem Euangeliſtam clamat, & dicit: *Nolite diligere mundum, neque ea, quæ in Mundo ſunt, quoniam omne, quod in Mundo eſt, concupiſcentia carnis, & concupiſcentia oculorum, & ambitio ſæculi eſt*. Quid prodeſt virgini integritatem Corporis cuſtodire, ſi oculorum concupiſcentias noluerit euitare? Vos verò Sanctæ, & Deo dignæ animæ totum ſpiritualitèr agite, ſequimini Chriſtum tendendo perſeuerantèr, quod vouiſtis ardenter. Iterùm, atque iterùm ſanctæ, & Deo dicatæ animæ rogo, & cum omni humilitate pro conſeruando Virginitatis præmio conſilium do; vt familiaritatem incongruam à vobis, vel à veſtris animis totis viribus repellere laboretis. Nam ad conſeruandam Sanctæ Religionis dignitatem ſingularitas teſtis ſanctiſſima eſt. Familiaritas enim cuiuſlibet ſi frequens eſſe cæperit, non niſi corruptionem ſeminat, vitia pullulat, libidinem concipit, ignominiam parit, rabiem concitat, laſciuiam paſcit, petulantiam nutrit, caſus exaltat, ruinas ædificat, confuſionem mercatur, theſaurizat opprobrium, criminationes exaggerat, excuſationes inflammat, & cateruatim ſimul in faſcem conglomerat; nam ſi anima ſancta ſecretum ſuum cuſtodire voluerit, & aſſiduè familiaritatis malum tota animi virtute fugerit, ipſa ſancta ſingularitas munimen illi inuictum, eſt ſanctimonij; expugnatio fortis infamiæ; exercitium continentiæ, euacuatio luxuriæ, pax ſecura virtutum, & impugnatio inquieta bellorum,

rum, puritatis culmen,& libidinis carcer, honeſtatis portus, & ignominiæ naufragium, virginitatis mater & hoſtis immunditię,integritatis dignitas, & fornicationis abdicatio, voluntas bonorum operum, & afflictio vitiorum, refrigerium pudicitiæ, & pœna petulantiæ, adquiſitio Triumphorum, & facinorum detrimentum, requies ſalutis, & perditionis exilium, vita, ſpiritus, & carnis interitus.

Hæc omnia mala fortiter Deo adiuuāte repellentur, & illa, quæ diximus bona feliciter adquirentur, ſi ab animabus ſanctis familiaritas inordinata reſpuatur. Attendite vos, ò animæ ſanctæ, quia inter omnia certamina, quibus ſemper comes eſt Chriſtiana militia, ſola duriora ſunt prælia caſtitatis, vbi quotidiana pugna eſt, & rara victoria. Caſtitatis dura ſunt prælia, ſed maiora ſunt præmia. Caſtitatis palmam nemo ſecurus accipit, cui quantum duri ſunt exitus, tantum glorioſi ſunt fructus. Vt ergo caſtitatis prĕmia, & Virginitatis coronam fæliciter Deo remunerante poſſitis accipere, periculoſam familiaritatem à vobis ſemper excludite; Currite fideliter, vt poſſitis peruenire fæliciter, adiuuante Domino Noſtro Ieſu Christo, qui viuit, &c.

Quibus Epiſtolis Sanctorum Patrum addit Concilium Aquiſgranenſe apud Iacobum Sirmondum *in tom. 2. Conciliorum antiquorum Galliæ* in quo ad literam referuntur hæc ſequentis tenoris verba.

Ecce quibus ſaluberrimis documentis Sanctiſſimi, & eruditiſſimi viri Deo dicatas ad caſtimoniale propoſitum ſeruandum inſtituunt. Ecce quibus inſignium virtutum indumentis eas exornant, vt illius Sponſi cui ſe dicauerunt amplexibus dignæ fiant. Vnde ſolerter Sanctimonialibus vigilandum eſt, vt tantorū Patrum obedienter obtemperent monitis, ne ſcilicet his reſultando cum fatuis Virginibus reprobentur, ſed potiùs parendo, cum prudentibus Chriſti Thalamo admittantur. Diligenter itaque eorumdem Sanctorum Patrum ſententijs prælibatis, dignum, & neceſſarium iudicauimus per ſingula capita diſtinguere quid Pręlatis, quiduè ſubditis obſeruandum ſit, & quoniam ſubditarum vita Pręlatarum eſt exēplis informanda. Primum quales debeant Abbatiſſæ conſtitui, qualiter eis viuendum, qualiter ſubditas gubernādum, qualiterue in Monaſterijs reſidendum, & inſtanter Domino tota mentis, & corporis deuotione ſeruiendum. Dein quid ſubiectis ſpecialiter obſeruandum ſit ponendum cenſuimus; de quibus infra *titulo ſequenti*.

TITVLVS II.

De Inſtitutionibus, & Ordinationibus Abbatiſſarum, & Monialium, in quibus earumdem munera, officia, & obligationes in Ordine ad Regularem Obſeruantiam egregiè, ſatiſquè ſtudioſè in diuerſis Concilijs decernuntur.

FORMVLA I.

Quales in Monaſterijs puellaribus debeant eſſe Abbatiſſæ.

Ex lib. 2. Concilij Aquiſgranenſis can. 7. in tom. 2. Conciliorum antiquorum Galliæ.

1 TALES Abbatiſſæ regendarum animarum curam ſuſcipere debent, quæ ſubditis verbis, & exemplis ducatum præbeant Sanctæ Religionis: quæ non proprijs voluntatibus deſeruiant, ſed magis ſubditarum ſolertiſſimam curam gerant: quæ ſe etiam, illaſquè vtpotè vaſa ſancta, in quibus inſtanter incenſum orationis Deo dignè offerri poſſit, ab omni labe vitiorum cuſtodire norint, & ita eas ſecum in ſancto propoſito per vigiles reddant, vt vnà ad vitam tendentes æternam, ſocietate ſupernorum ciuium mere-

mereantur perfrui. Qua igitur auctoritate, aut quibus Sanctorum Patrum documentis ſibi attribuunt licentiam foras vagandi, aut per villas reſidendi, aut ſericas veſtes induendi, aut pompis vanis inſeruiẽdi? Sed quia hoc nulla auctoritate ſibi licitum facere poſſunt, prçſertim cùm à Sanctis Patribus, in ſuperioribus capitulis id pœnitùs ſanctimonialibus legatur inhibitum; reſtat vt ab hinc huiuſcemodi vſus ab his modis omnibus quantum Dominus poſſe dederit, caueatur. Quia quamuis in ſæculari dignitate poſitę multigenis delicijs, voluptuosè huiuſmodi ſoleant vti; in Monaſterijs tamen, in quibus Chriſti ſponſę ſumptibus Dominicis communitèr ſunt gubernandæ, prorſus eſt hoc cenſura æquitatis inhibendum. Noſſe etenim eas oportet, quia non ideò Prælatæ ſunt, vt ſe ſolummodo, ſed potiùs vt ſe, ſubditaſquè paſcant; carnaliter videlicet, & ſpiritualiter: nec vt præſint tantùm, ſed vt proſint, à Domino ſunt alijs prælatæ. Ergo neceſſe eſt, vt ſe, ſibique ſubditas in propoſito Sanctæ Religionis ſolertèr conſtringant. Et ſicut alias præcedunt prioratus honore, præcedant etiã piæ conuerſationis exemplo; & quę alijs facere prohibent, nullatenùs perpetrent. Rectè enim vt habet Beatus Gregorius aliorum errata corrigit, qui ea, quę repræhendit minimè agit. Sed quia paſtoris abſentia ouium ſolet fieri præda; neceſſe eſt, vt Abbatiſſæ in Monaſterijs conſiſtant aſſiduè, & ouium ſibi ſubditarum vigilantiſſimam curam gerant, ne illis abſentibus prædæ fiant ſubditæ inuiſibilis lupi. Quales etiã eſſe debeãt ductrices animarum, S. Cæſarius in Epiſtola, quam ad Oratoriã Abbatiſsã ſcripſit, pleniſſimè docet: ex qua quędã Capitula ob inſtructionẽ Abbatiſſarũ excerpere, & huic capitulo adnectere curauimus. Dicit enim ita.

Audi ergo me, dulciſsima ſoror, & filia, tu quantumcumque ſemper in ſtudijs ſpiritalibus occupari deſideras propter ſorores tamen aliquando etiam exteriora tibi erunt negotia dirimenda. Curandum ergo tibi ſummopere eſt, vt ſi temporalia, quaſi pro tempore agas; at ſemper tenaciùs in ſpiritali deuotione, & amore inhæreas: vt cùm temporalia citius diſpenſaueris, ad orationem illicò, vel lectionem, quaſi ad matris ſinum recurras. Optare quippe debes, vt abiecta ſolicitudine mundi, ſemper cogites de ſeruitio Chriſti, propter illud quod dicitur. *Nemo militans Deo implicat ſe negotijs ſæcularibus, &c.* In omnibus iuxta Apoſtolum temetipſam præbe exemplum bonorum operum, vitaquè tua velut pennatum animal ad alta ſemper per deſiderium euolet, per verbum reſonet, luceat per exemplum. Cum verò ad annuntiandum verbum Dei te ſororibus affectaueris, priùs cauta conſideratione penſa, vt quod ore promis, factis impleas, & quod alijs prædicas, operibus præbeas. Prior in Eccleſia inueniaris, poſtrema exeas. Par ſis in communi cibo, cum quibus pari vteris in menſa conſeſſu. Abſtinentiam, quam lingua prædicat, proximæ fauces, vel vicinus ſtomachus ſentiat; ne forſitan ſubditæ audientes, tacitis cogitationibus dicant. O quam pulcrè nobis abſtinentiam prædicat plenus venter? Et in his omnibus, cæteriſque hoc tibi noueris conuenire, vt anguſti callis itinera, per quæ ſocias admones gradiendum, prior ipſa gradiaris. Non ſis veſtibus ornatior cæteris, ſed moribus. Non quę tibi vultu, intuituquè placuerit, non quam tibi ad oculum cognoueris, vel cuius blandiori obſequio fueris delineata, ſed quam amor Chriſti, & religioſior demonſtrauerit vita, præponas. Oportet enim te propter quaſdam cultrum nonnumquam habere in gutture, cauterium in lingua geſtare, virgam tibi, & baculum in manu ferre: vt per cultrum deſeces vitia, per cauterium verò ad ſanitatem ſecta reducas, per virgæ diſciplinam corrigas; per baculum verò diſciplinatam ſuſtentes. Si quando verò cum ſęcularibus ad colloquendum fueris euocata, priùs arma frontem trophæo crucis, vexillo Chriſti pectus ingemina, vt cum ſua virguncula Chriſtus comitari dignetur. Confabulatio verò tua ſemper ſit mixta grauitate, atque dulcedine, & tantum loquaris, quantum opportunitas

tunitas flagitauerit rei, ac temporis. Si quid verò ab eis petitum fuerit, quod præſtare deliberas, cum vultu hilari præſta. Si quid verò præſtare non conuenit; petitionem illorum, ſaltim honeſtate ſermonis mollifica. Nomen tuum pluris nouerint; beneficia tua in quantum præuales plures ſentiant, vultum rari cognoſcant.

Si quando autem tibi pro neceſſitate Monaſterij ſeorſum fuerit colloquẽdum, cum duabus, vel certè cum tribus electis ſororibus facito. Quia opinio bonæ famæ, ſicut etiam perfectæ vitæ cuſtodia, tibi neceſſaria eſt: & tunc primum deſpicienda humana detractio, cum Chriſtus in cauſa eſt. Omnis quoque actio tua ſemper ſit propter Deum, ſemper de Deo cogitatio in Deum. Et exceptis vitijs, quibus non compaſſio, ſed rectitudo debetur, omnibus te cupio eſſe compaſſibilem, omnibus gratam, omnibus te perfectam, piã. Vt videlicet iuxta Paulum ſis ſanta corpore, & ſpiritu, ipſo ſponſo, & Domino tuo, mentem tuam regente, & vias tuas ſanctas diſponente, qui viuit, & regnat in ſæcula ſæculorum. Amen.

Alia formula ſimilis habetur in Opere.

Diſp. 28. quæſ. 2.

FORMVLA II.

Quæ curare debeat Abbatiſſa erga ſanctimoniales ſibi commiſſas;

Ex Concilio Cabilon. can. 54.

ABbatiſſa diligentem habeat curam de congregatione ſibi commiſſa; & prouideat vt in lectione, & in officio, & in pſalmorum modulatione ipſæ Moniales ſtrenuę ſint, & in omnibus operibus bonis illa eis ducatum præbeat, vtpotè pro animabus earum rationum in conſpectu Domini reddituraⸯ; & ſtipendia ſanctimonialibus præbeat neceſſaria, ne forte per indigentiam cibi, aut potus peccare compellantur.

Alia Formula; Quod Abbatiſſæ Virgines Velare non audeant, in Opere pag. 323.

Ex Concilio Pariſienſe 6.

Alia Formula de Officio Abbatiſſæ.

Ex Conc. Aquiſgr. cap. 2. can. 14.

SIcut ea, quæ ſuperiùs præmiſſa ſunt Abbatiſſis ob neceſſitates corporum impendenda ſunt ſanctimonialibus, ita neceſſe eſt, vt in agro mentium ſibi ſubditarum ſtudeant plantare documenta virtutum, ſequè in omnibus illis, vita, moribus, actu, habitu, ipſo etiam inceſſu irrepræhenſibiliter viuendo imitabiles exhibeant, ne per earum exempla peruerſitatum in lapſum occurrant voraginum. Doceant ergo eas, qualiter vitent ſuperbiam, quæ radix eſt omnium malorum, auaritiam, inuidiam, odium, detractionem, ſuſurationem, murmurationem, ſcurilitates, bilinguitates, diſſentiones, ſimulationes, vanas verborum confabulationes, & cætera his ſimilia, quæ ſuos ſectatores ad interitum pertrahunt. Curioſitates etiam nihilominùs vitent, quibus fœmineus ſexus potiſſimùm implicatur. Defleant propria, aliena curioſè non interrogent: adtendentes illud Hieronymi: ſufficit, inquit, vnicuique ſua plangere, non aliena carpere. Inſtruant etiam eas ad ſectandas bonorum operum virtutes, videlicet charitatem, humilitatem, patiẽtiam, caſtitatem, continentiam, ſobrietatem, benignitatem, obedientiam, manſuetudinem, & cæteras virtutes, quibus animus Chriſtianus ad æternam patriam tendens iugiter famulari debet; Prouideant etiam, vt otio vacare non poſſint, ſed potiùs aut orationi, aut lectioni, aut manuum operationi inſiſtant, aut certè diuinis lectionibus aurem accommodent, quatenus ſibi ſubditis hanc geminam paſtionem tribuentes, quæ cauenda ſunt vitare, quæuè facienda ſectari eas docentes, non de infideli, & negligenti adminiſtratione condemnari, ſed potiùs de fideli à Domino mereantur fæliciter remunerari. Meminiſſe itaque, & ante oculos ponere eas oportet, quod de

ſibi commiſſis, Domino proculdubio reddituræ ſunt rationes.

FORMVLA III.

De Officio Præfectæ.

Ex Concilio Mediolanen. I.

PRæfecta Monaſterij, tanquam communis omnium Monialium Mater, ipſarum, & corporis, & animæ ſaluti diligentiſsimè conſulat; eaſque ſtudioſè admoneat, vt puro corde ſint, vitæque integritatem ſeruent, & ad perfectionem virtutum omnium contendant; ſiquidem quæ religionem ſuſceperunt, niſi ad ſummum illum gradum pro viribus peruenire conentur, minùs ſanè efficiunt, quàm debent pro vitæ, & ordinis inſtituto, quod profitentur. Meminerit autem ſibi reddendam eſſe rationem iuſtiſsimo Iudici erratorum, quæcumque Moniales, eius negligentia, aut culpa, admiſerint.

In primis verò curet, vt pax, & concordia ſororum conſeruetur, ſublatis, quantùm ab ea fieri poterit, omnibus diſſidij, ac diſcordiæ cauſis, vt quemadmodum debent, vnum corpus, & vnus ſpiritus in earum ſponſo Ieſu Chriſto, perfecto charitatis vinculo colligetur.

Studeat etiam, vt ſingulæ ſuo munere rectè fungantur, neque vlla alterius officium occupet, niſi auxilij cauſa, idque ipſius iuſſu, & vt omnia ordine perficiantur, in primiſque vt ſilentium horis, ac locis præſcriptis ſeruetur. Si verò alicuius importunitas, aut re, aut verbo, ſororum pace perturbata, charitatem violârit; acerrimè ab ipſa Præfecta & ſi opus erit, à ſuperiore, etiam Monialium, puniatur, & eius animi elatio edometur.

Huic autem Præfectæ, eiuſuè Vicariæ, quæ illa abſente, eius vim, & locum obtinet, Moniales omnes omninò obedientiam, & obſeruantiam præſtent, quemadmodum earum votum poſtulat.

Quæ verò eius iuſſa neglexerit, neque pœnitentiam ſibi impoſitam adhibere voluerit, aut ſuperbè, & iniurioſè reſponderit, non habita eius dignitatis ratione, aut contumaciter defendendo, vel excuſando, eàm impedierit, quominus illas reprehendat, aut caſtiget, quæ aliquid commiſerint; vt ſuæ contumaciæ, & inſolentiæ graues pœnas pendat; apud ſuperiorem accuſetur ab ijs, quas diſcretas appellauimus; quæ niſi id fecerint, flagella, diſciplinæ nomine, ſibi ſemel adhibere, & humi cibum capere cogantur.

Singulis etiam hebdomadis Præfecta Monialium, Conuentum, ſiuè capitulum habeat, corrigendi cauſa Moniales pro erratis, quæ ipſæ publicè, vel in ſuorum officiorum munere admiſerit, quorum veniam ipſę ſponte, atque humiliter coram omnibus petant, eiſque pœnitentiam imponendi, aliaque adhibendi, quæ earum inſtitutis tradita ſunt ad pias in humilitate, & ſui contemptione continendas, atque ad virtutes omnes ſtudioſè ſectandas.

Caueant autem Moniales, nè pœnitentiam, ſibi à Præfecta impoſitam, pertinaciter recuſent; neue ſuperioris temporis delicta, ſibi inuicem iniquo animo obijciant. Quæ hoc comiſerit, ei hæc ſit pœna, vt ſtatim ad ſingularum Monialium pedes terram exoſculetur; ſibique flagella, nomine diſciplinæ adhibeat.

In negotijs paulò grauioribus *Præfectæ* nihil decernant; niſi ſcientibus, & conſentientibus maiori ex parte diſcretis, ſeù Matribus conſilij.

In ijs verò, quæ maioris ſunt deliberationis, Præfectæ vniuerſum Monialium Capitulum conuocent; idque ipſis ratum ſit, quod maiori Monialium parti placuerit.

In omnibus autem tacitis ſuffragijs caueant Moniales, ne ſuffragij pilas; vel calculos inter ſe tradant in manus. Ijs, quæ id commiſerint ea pœna ſit, vt priuatæ capitulo; neque eligere, neque eligi ſuffragio poſsint, arbitrio ſuperioris.

Ad ſuffragia autem de quacumque re ferenda non admittantur, niſi quæ triennium poſt emiſſam profeſſionem in Monaſterio fuerint commoratæ.

Præfecta, & Moniales bona Monaſterij alie-

rij alienare, permutare, locare, aut contrahere nullo modo poſsit: niſi ſciente, conſentiente, ac præſente rerum ſuperiore, aut eius Vicario: ſeruatis item cæteris, quæ iure ſeruari debent. Aliter contractus irritus, ac nullus ſit.

Neque item ædificare, niſi conſentientibus ſuperiore, ac ciuibus Monaſterij curatoribus. Qui operam dabunt, vt id quàm minimo ſumptu, commodè, ac decenter fiat.

Alia Formula; De ſolicitudine Abbatiſſæ erga Diuinum Officium perſoluendum; habetur in Opere diſp. 15. quæſ. 2. pag. 163.

Ex Concil. Aquileienſe 1.

FORMVLA IV.

Quales ſint Præpoſitæ conſtituendæ.

Ex Concilio Aquiſgranenſe can. 24.

QVia conſtat, Abbatiſſas exteriorum, & interiorum pondere grauatas, adeò vt præpediente ignorantia fragilitatis humanæ, multa neſciant, quæ in Monaſterijs negligenter fiunt; neceſſe eſt, vt tales ſub ſe conſtituant, cum quibus ſecuræ poſſint partiri onera regiminis. Quibus etiam talem conferent poteſtatem, vt vice ſua fungentes, & benè agentes in melius proficere dictis, & exemplis exhortentur, & delinquentium errata, diſtrictiſſima inueſtire corripiant: & quæ in Monaſterijs ab Abbatiſsis ob diuerſarum curarum occupationes, perfici minimè poſſunt, ab his digne, & vtiliter perficiantur.

Quibus etiam expedit, vt ſe imitabiles cæteris præbeant: quatenùs inrepræhenſibiliter viuendo, & ſanctarum virtutum exemplo præbendo, cætibus ſanctarum fœminarum mereantur adſciſci. Quod ſi negligenter vixerint, & his quibus benè viuendo prodeſſe debuerant, exemplo ſuæ peruerſitatis aliquam læſionis maculam ingeſſerint, iuxta modum præmiſſum iudicentur, & ſi inemendabiles extiterint, à Miniſterio amoueantur; aliæque in loca earum probabilis vitæ conſtituantur.

FORMVLA V.

Qui modus correptionis erga ſanctimoniales delinquentes adhibendus ſit.

Ex eodem Concil. can. 18.

STudendum vigilanter Abbatiſsis eſt, vt ſubditarum vitia nullatenùs diſsimulent, ſed mox vt oriri cæperint, ea radicitus euellant nè per earum ſcilicet deſidiam, atque incuriam, animæ illarum laqueis inretiantur diaboli. Quanto enim idem ſexus fragilior eſſe dignoſcitur, tantò neceſſe eſt maiorem erga eum cuſtodiam adhiberi. Modus verò correptionis circa delinquentes ſanctimoniales, omiſsis his, quarum latera, iuxta Salomonem, ne indureſcant, Virgis tundendæ ſunt, iſte obnixè ab Abbatiſsis teneatur. Si aliqua in Congregatione ſanctimonialium, horas Canonicas frequentare neglexerit, & opus Dei negligenter executa fuerit, ad collationem venire diſtulerit, obedientiam ſibi iniunctam agere recuſauerit, in diſcendis bonorum operum inſtrumentis iuxta vires operam non dederit, in dormitorio aliquid indecens, aut inhoneſtum, verbis, aut actibus perpetrauerit, alibi, quàm in dormitorio abſque cauſa ineuitabili dormire præſumpſerit, ſororibus charitatis officio ſeruire neglexerit; iræ, detractioni, ſuſurrationi, ſcurrilitati, bilinguitati, verboſitati, diſſentioni, ſimulationi, curioſitati, varijſque verborum confabulationibus inſeruierit; diſcordiam inter ſorores diſſeminauerit, huic inſtitutioni contumax, aut ſuperba, aut murmurans, ſeu in aliquo extiterit contraria, & cætera huiuſmodi agere tentauerit; Primò ſecundum Domini præceptum non ſolum ſemel, & ſecundo, ac tertio, quin etiam crebriùs admoneatur. Et ſi ijs admonitionibus non paruerit, pu-

blica obiurgatione corripiatur. Quod ſi, & huic reniſa fuerit, cæteris alimentis ſibi interdictis, pane tantùm, vſque ad dignam pœnitentiæ ſatisfactionem vtatur, & aqua. Si verò nec ſic ſe correxerit, ſeparetur à menſa, & à cæterarum ſanctimonialium in Choro pſallentium ſocietate, & ſeorſum in loco huiuſmodi negligentibus ab Abbatiſſis conſtituto, ſtare cogatur; Vt ſtatim rubore ſequeſtrationis emendetur. Si autem his modis admonita, atque caſtigata, incorrigibilis adhuc extiterit, congruet, ſi tamen ætas permiſerit, verberum adhibeatur caſtigatio. Verùm ſi talis fuerit, quam, aut ætas, aut qualitas perſonæ verberari non ſinuerit; hæc, & publica obiurgatione, & ieiuniorum continuatione, & ſequeſtrationis rubore tandiù corripiatur, donec digna pœnitentiæ ſatisfactione veniam conſequi poſſe videatur. Si igitur ea, quæ flagellatur, & eam, quam flagellari, aut ætas, aut qualitas perſonæ prohibet, incorrigibiles apparuerint; ſit locus intra clauſtra, quoad tempus retrudantur; & ſecundum modum culpæ caſtigentur. Quod ſi etiam aliqua in tantam inſaniam deuenerit, quæ poſt tot ſaluberrimas admonitiones, & caſtigationes, necdum ſe correxerit, deprecetur pro ea communi voto ab omni congregatione, vt ab illo, cui nihil eſt impoſſibile, ſanetur. Poſtremò ſi his omnibus exhibitis, inemendabilis, atq; incorrigibilis apparuerit, quia nullatenus huic ſeculum repetere fas eſt, aduocetur, ſi neceſſe eſt, Epiſcopus, & illius ſapientiſsimo, ac diſcretiſsimo iudicio, ità eiuſdem vita, quæ ſe tot vitijs fœdando, & in pertinacia permanendo, à collegio ſanctimonialium, quodammodo ſecreuit, intra ſepta Monaſterij moderetur, quatenus, & pœnitentiam ſibi ab eo iniunctam ſalubriter gerat, & cæteris nullius contagionis morbum inferre valeat. Quę autem criminale peccatum commiſerit, huic nullatenus differenda eſt correptionis vtilitas, quin aut ſpontè peccati ſui facinus pœnitendo abluat, aut ſi id agere renuerit, ab Epiſcopo, vt pręmiſſum eſt, iuxta modum taxatum ſententiam excōmunicationis, & modum pœnitentię excipiat. In caſtigandis namquè atque corrigendis delinquentibus, opem ferre non deſiſtant Abbatiſſis cæterę ſanctimoniales.

FORMVLA VI.

De congregandis in Monaſterijs ſanctimonialibus.

Ex eodem Concilio Aquiſgran. can. 8.

Studendum ſummoperè Abbatiſſis eſt, vt tot, taleſque in Monaſterijs admittant ſanctimoniales, quæ & morum probitate commendentur, & Eccleſiaſticis poſſint rationabiliter ſuſtentari ſtipendijs. Quæ verò adhuc carnalibus delectationibus inretiuntur, nequaquam ſunt in Monaſterijs admittendæ, quia ſatius eſt illis iuxta Paulum Apoſtolum foris nubere tantùm in Domino, quàm in Monaſterijs admitti, & ſub imagine ſimulatæ ſanctitatis diſſolutè viuere. Cùm igitur huiuſmodi religionis gratia Monaſteria expetiuerint, non eis facilis tribuatur ingreſſus, donec prius eis hæc legantur capitula: vt his perlectis nouerint, quid eis in caſtimoniali propoſito obſeruandum, quiduè vitandum ſit.

Quia poſtquam ſe Domino in hac militia deuinxerint, nequaquam ſibi licitum erit proprijs vti conſilijs, nec ſecularibus penitus implicari poſſe negotijs; nec frequentiam virorum, aut collocutionem familiarem abſque cauſa inevitabili habere debent. Proindè ſcrutentur prius arcana cordis ſui, ſimulquè ſuper adnotatas Sanctorum Patrum ſententias aſſidua meditatione perlegant, nè inconſultè, & minùs cautè vinculum continentiæ, & Virginitatis arripientes, redeant poſt Satan, & fiant ſicut canis reuerſus ad vomitum.

FORMVLA VII.

Qualiter his, quæ Monaſterium expetunt de rebus proprijs agendum ſit.

Ex eodem Concilio can. 9.

PRouidendum eſt his, quæ ob amorem Chriſti caſtimoniæ ſe dicauerint, & in Collegio Sanctimonialium ſe admitti poſtulauerint, vt res ſuas antequam Monaſterium ingrediantur; ità ſapienter, prudenterquè deliberent, atque diſponant, vt ad vitam tendentes æternam,nullam earum occaſione patiantur perturbationem. Proindè ſi aliqua ſanctimonialium res ſuas proprias Eccleſiæ ità contulerit, vt nihil ex his ſibi proprium vindicare, ſed tantum rebus ſuſtentari velit Eccleſiæ, huic ſufficienter in Congregatione ſtipendia largiantur neceſſaria. Si autem Eccleſię eas tradiderit, & vſufructuaria haberi voluerit, quæſtor Eccleſiæ eas, vtpotè Eccleſię defendat. Quod ſi eas Eccleſiæ conferre noluerit, Abbatiſſa & cæteris Sanctimonialibus conhibentiam adLibentibus committat eas per ſcriptum publicè roboratum. aut propinquo, aut alio cuilibet bonæ fidei amico, qui eas iure fori defendat. Secundum hanc igitur conſtitutionis formam, Sanctimoniales ſuas proprias res deliberent, & diſponant, & aut ſeruis, aut certè alijs, quibus illis libuerit, eas ad procurandum, ſibiquè fideliter earum fructus adminiſtrandum, commendent. Quoniam ante ingreſſum Monaſterij, cuncta, vt præmiſſum eſt, rationabiliter illis diſponenda ſunt,vt remota quarūlibet forenſium rerum occupatione, ſuum liberiùs,& quietiùs poſſint cuſtodire propoſitum. Sed, & de adoleſcentulis, & de his, quarum conuerſatione ſimultates, & diſſentiones plerumquè pati ſolent Monaſteria, cauendum Abbatiſſis eſt, nè incautè, & indiſcretè eas in Congregatione admittant; ne forte earum admiſsio aliquod in poſterum generet ſcandalum.

FORMVLA VIII.

De Magiſtra Nouitiarum.

Ex Concilio Mediol. 1.

NOuitiarum curam ſola Magiſtra electa, loco à cæteris Monialibus ſeparato, habeat: alia præterea nulla.

Hæc Nouitias in timore, & cultu Dei, & in obſeruatione Religionis erudiat: coneturquè, & vitæ exemplo, nullam habeat anſam repræhenſionis,aſſiduiſque admonitionibus ita eas inſtituere in ſpiritualibus, & ſanctæ vitæ ratione, vt progredientes, Deo adiutore, perfectę eius ancillæ poſsint euadere.

Quæ autem ſibi id temerè aſſumpſerit, vt aliquam ex nouitijs erudiat, ius ei ſuffragij adimatur; vt nequè eligere, nequè eligi poſſit, quandiù Superiori placuerit.

Alia Formula; De diligentia erga Nouitias adhibenda à Magiſtra Nouitiarum, habetur in Opere,diſp.4. quæſ.5. num.1.

Ex Concilio Aquiſgran. cap. 2. can. 22.

FORMVLA IX.

De puellis ad Religionem admittendis.

Ex eodem Concilio Mediolan. 1.

CVm primùm puellæ ad ſuſcipiendum ſacrum habitum offeruntur, Monialium Præfecta parentes, vel eos, quorum curæ commiſſæ ſunt, admoneat excommunicationis, quæ propoſita eſt à Sacro Tridentino Concilio, ijs, qui ſuas puellas, vel alienas inuitas cum cogunt ſuſci-

ſuſcipere, aut profiteri religionem. Idem ab earum ſuperiore fiat, cum eius conſenſus requiretur.

In ijs Monaſterijs, in quibus Moniales pauciores ſint quinquaginta, duæ tantum germanæ ſorores, aut tres, quæ ſint vnius generis, ac familiæ, recipi poſſint.

Vbi verò plures ſunt quinquaginta Monialibus, ibi tres tantummodò ſorores, aut quatuor eiuſdem familiæ recipi liceat; ſi ità Monialium Capitulo videatur.

Præfecta, & Moniales de puella, earum ſuffragijs ad ſuſcipiendam Religionem admittenda, quidquam polliceri, aut Capitulum cogere non audeant; priuſquam libero loco ab Epiſcopo, aut ab eo, cui ipſe id munus delegarit, puella ſecretò examinata, ac probata, facultatem ſuſcipiendi in eo Monaſterio religionem ſcripto conſecuta fuerit, conſentiente etiam illius Monaſterij Superiore.

Ab ijs autem omnibus priùs diligentèr inquiratur de moribus, vita, ætate, quæ maior ſit duodecim annis, ac de libera, & pia voluntate puellæ.

Quæ anno ſaltem antequam examinetur, & Monialium Capitulo admittenda proponatur; propoſitum Religionis ſuſcipiendæ in eo Monaſterio, & Epiſcopo, & Monialibus, earumquè ſuperiori patefecerit, vt interim huiuſmodi inquiſitio maturè fieri poſſit.

Quo etiam tempore ipſo Confeſſori illius Monaſterij, aut cui Epiſcopus eiuſmodi munus puellas has audiendi commiſerit, ſemèl ſingulis menſibus peccata ſua confiteatur, Sacroſanctamquè ſumat Euchariſtiam, ac perſæpe Moniales in locis collocutionum alloquatur, vt ab eis tum explorari accuratiùs, tùm admoneri melius poſſit de omnibus quæcumque illi agenda, & ferenda erunt Religionis cauſa intra ſepta Monaſteriorum, ne vllo vnquam tempore conqueri, & inſcitiam excuſare poſsit.

De puella admittenda ad ſuſcipiendam Religionem, ac mox etiam, Nouitia ad profeſsionem, ferantur tacita ſuffragia, vt ſingulę Moniales nullo affectu impeditæ, liberè ſuæ conſcientiæ poſsint ſatisfacere.

Nec verò huiuſmodi puellà ad Religionem, neuè Nouitia ad profeſſionem recipiatur: niſi duas, ex tribus partibus ſuffragiorum tulerit.

Puellæ ad Religionẽ admiſsio alitèr facta, quàm præſcriptũ ſit irrita ſit, & nulla.

Præfecta vero, cuius culpa, vel negligentia id factum fuerit, ab officij adminiſtratione ſubmota, velo etiam ad ſex menſes eo ipſo priuata eſſe intelligatur.

Præfecta autem ſtatim de ſuffragiorum exitu ſuperiorem admoneat: vt in librum, ad huiuſmodi vſum inſtitutum, eius nomen, quæ recepta ſit, ab eo referatur.

Cùm primum ſuffragijs Capituli aliqua recepta eſt, ſtatim omnes veſtium delitias, & inanem ornatum deponat: & nigro, vel fuſco veſtitu, aut albo, at non ſerico, induatur, ea modeſtia, & ſubmiſſione, vt omnes intelligant, eam mundo renunciaſſe: vt Deo religiosè inſeruiat, quo veſtitu ſemper vtatur, donèc in Monaſterium introeat, & interea à Choreis, & ſpectaculis inanibus abſtineat.

Quæ vero eo modo, quò diximus, recepta fuerit, Monialium veſtibus in Monaſterio indui non poſſit, niſi ſex menſibus, poſtquam recepta fuerit, idquè conceſſu Epiſcopi, & Monialium Superioris; quibus liberum ſit, vel producere, vel contrahere illud ſemeſtre tempus, quemadmodum eis expedire videbitur.

Tumultus autem euitandi cauſa deducatur, mane ad Monaſterium ab intimis propinquis mulieribus, nulla pompa, nulloque inuitatu aliorum, & ſola introducatur in Eccleſiam interiorem Monaſterij, miſſaquè audita, & ſumpta Communione, cæteriſque ſolemnibus cæremonijs adhibitis, coram reliquis Monialibus, à Superiore, aut à Monaſterij confeſſore veſtiatur, qui illam adeò grauem, ſacramquè actionem aliquo ipſo ſermone proſequatur. Quod etiàm in profeſſione ſeruetur.

Superior, ſiuè Confeſſor hanc cautionem

niem adhibeat, ne puellæ Nouitiæ nomen gentilium fœminarum imponat, ſed Sanctarum; quæ ab Eccleſia celebrantur.

Quæ puella poſtquam Monialium veſtem ſuſcepit, ampliùs è Monaſterij ſeptis exire non poſſit: niſi fortaſſe non dum profeſſam pæniteret in Monaſterium introiſſe. Si verò ſemel exierit, nulla illi in poſterum facultas redeundi concedatur.

Nouitiæ cauſa ante profeſſionem ex Decreto Tridentini Concilij nihil Monaſterio detur, præter id, quod neceſſarium ſit ad victum, & veſtitum, eius temporis, quo fuerit in nouitiatu, quod totum repræſentari volumus, antequam puella in Monaſterium ingrediatur.

Alia Formula; Quæ Virgines æducandæ ſint in Monaſterijs Monialium; habetur in Opere, diſp. 1. quæſt. 1. pag. 1.

Ex Concilio Aquiſgran. can. 6.

Alia Formula; De Virginibus, quæ ſe Deo dedicarunt, quam pœnam ſubire debeant, ſi deuiauerint, vel publicè numpſerint habetur in Opere pag. 117.

Ex Capitulis Zacchariæ Papæ.

Alia ſimilis Formula, in Opere pag. 121. diſp. 11. quæſ. 4.

Ex Concilio Turonenſe 11.

FORMVLA X.

De Nouitijs ad profeſsionem recipiendis.

Ex eodem Concilio Mediol. 1.

QVoniam ex Tridentini Concilij Decreto, profeſsio ante decimum ſextum annum explerum, & ante annum probationis poſt ſuſceptum habitum facta, nulla eſt; nullamque parit obligationem; Curent Epiſcopi, ne Nouitia vlla, ante illam ætatem, & tempus ad profeſsionem admittatur.

Præfecta autem Monaſterio, triginta ante diebus Epiſcopo ſignificet, quo tempore Nouitia profeſſura ſit; vt vel ipſe, vel ſi is abeſt, impeditur, alius, cui ille id negotij dederit, Nouitiæ voluntatem cognoſcat: perſpiciatque an eiuſmodi condictionibus ſit, quas Monaſterij illius, & Ordinis Regula poſtulat: an item Monaſterium idoneum; ei denique demonſtret, quàm grauis ea res ſit, quãuè multas res, tria illa Religionis vota requirant: vt ea, antequam ad profeſsionem recipiatur, vinculi vim intelligat, quo ſe obſtringi vult.

Si Præfecta id facere neglexerit, eiuſdem Tridentini Concilij decreto, ab eius Officio tamdiù amoueatur, quoad Epiſcopo videbitur.

Nouitia, ne examinetur intra ſepta Monaſterij; ſed extra in publica eius Monaſterij Eccleſia, vt liberè, & fidentèr, ſuam voluntatem exponere poſſit.

Nulla autem renunciatio bonis à Nouitia fiat; niſi quemadmodum à Concilio Tridentino iuſſum eſt, facultate ab Epiſcopo, vel eius Vicario permiſſa ad duos proximos menſes ante profeſsionem fiat.

Et quoniam, quæ Moniales, profeſſione facta, velum ſuſceperunt, quotidiè ſuæ Religionis Diuinum Officium dicere debent, nulla ad profeſsionem admittatur, quæ congruè legere, & Officium diſcere neſciat. Id autem experiri debebit is, cuius Officium eſt eas examinandi: qui, ſe præſente, eam legere iubebit.

Profeſſionis autem, & diei, & anni, quo facta eſt, in libro ad eum vſum confecto, memoria conſeruetur, manu eius Monialis, quæ ſcribo Officio fungitur: adhibita ſubſcriptione eius quæ profeſſæ ſit, ſi modò ſcribere ſciuerit; & Superioris, qui eam admiſerit.

Quo die puella profitetur, vel Monialem habitum induit in foreſterijs, ædibuſque Monialium, ab eius propinquis, & amicis conuiuia ne fiant, neuè bellaria dentur.

FOR-

FORMVLA XI.

De Præpoſitis ægrotantium.

Ex Concilio Mediol. 1.

QVæ propoſitæ ſunt curæ ægrotantipm, pias, & miſericordes ſe illis præbeant, quanta maxima poſſunt, & patientia, & diligentia: ac tales ſe illis præſtent, quales cæteras vellent, ſi ipſæ ægrotarent.

Aegrotis cibus, & Medicamenta opportuna à Præfecta, & ab electis ad id miniſtris ità adhibeantur, vt Monaſterij facultates tulerint.

Præfecta autem charitatis cauſa, eas quotidiè viſitet, vt & ſolatio ſit; & melius ab eis cognoſcat, ac curet, quæ ipſis ſint neceſſaria.

FORMVLA XII.

Qualis inſtituenda ſit Cellaria.

Ex Concilio Aquiſgranenſ. can. 25.

EXpedit Abbatiſſis, vt de Congregatione ſibi commiſſa tales eligant, quibus alimenta ſanctimonialium committant, quæ non ſint criminatrices, non vinolentæ, non prodigæ, & cæteris vitiorum illecebris mancipatæ, ſed magis, quæ vitæ ſint probabilis, & inuiolabiliter congregata conſeruent, & fidelitèr ea, atque humilitèr ſanctimonialibus adminiſtrent, vt de fideli adminiſtratione, à remuneratione omnium bonorum Deo fidelitèr remunerentur. Erga huiuſcemodi verò delinquentes, & inobedientes modus pręmiſſus obnixè tenendus eſt.

Alia Formula.

Ex Concilio Mediol. 1.

PRęfectæ, etiam ſi earum Officium ſit perpetuum, ſcribæ, ac reliquæ, quæ Monaſterij bona quocumque modo adminiſtrant, fideliter, & accuratè eorum rationem præſcriptam habeant.

Singuliſque tribus menſibus ad Capitulum ſummatim referant rationes accepti, & expenſi; vt omnes, quomodo ſe res Monaſterij habeant, intelligere poſſint. Verùm quotannis rationem rerum omnium, quas adminiſtrarint, ſeparatim Superiori reddant, aut eius Vicario, ac ſi fuerint, Monaſterij curatoribus deputatis. Quæ autem, aut ſibi vindicarint, aut perperàm perdiderint Monaſterij bona: Superioris arbitratu acerrimè puniãtur.

Vt autem nulla fraudis occaſio relinquatur; in ſingulis Monaſterijs ſingulæ capſæ conſtituantur ad hunc vſum, vt in illis communis pecunia collocetur: quæ duabus clauibus, ijs inter sè diuerſis, clauſæ ſint; quarum altera à Pręfecta Monaſterij, altera à maiori diſcreta aſſeruetur. Nec verò capſa aperiri, aut in ea poni pecunia, aut inde auferri poſſit; niſi, & Præfecta, & maior *diſcreta*, & ſcriba Monialis, quæ eius rationem ineat, interfuerint.

Duabus item clauibus, ijſque diuerſis, horrei, & eius loci, vbi farina aſſeruetur, oſtia concludantur: quæ ſingulę à ſingulis Matribus ei Officio Præpoſitis, cuſtodiantur. Ea autem ſemper adſit, cùm triticum, vel farina importatur, vel exportatur.

FORMVLA XIII.

Portaria qualis eligi debeat.

Ex Concilio Cabilonen. can. 64.

POrtaria non eligatur, niſi quæ ætatè matura ſit, & teſtimonium habeat bonum, & vitæ probabilis ſit.

Alia Formula; De Portaria Monaſterij conſtituenda.

Ex Concilio Aquiſgranenſ. can. 26.

OPortet ad Portam Monaſterij talis cõſtituatur ſanctimonialis, quę ætate, & morum probitate cæteris emineat: vt neque propter perſonarum acceptionem,

nem, neque propter alicuius adulationem, aut timorem; Porta Monaſterij horis ſtatutis reſeretur. Quia niſi talis ad Portam conſtituta fuerit, magnum proculdubio in Monaſterijs degentibus poterit prouenire periculum. Quod ſi alicuius gratia contra hanc inſtitutionem facere tentauerit, & admonita non ſe correxerit, digna inuectione correpta à Miniſterio amoueatur.

FORMVLA XIV.

Pro Moniali Organiſta.

Ex Concilio Mediol. 2.

FAcultas Concilio primò permiſſa, vt Monialis Organiſta; ſonandi artem Epiſcopi conceſſu docere poſſit, abrogata ſit, atque ita, vt nemini, nec viro, nec fœminæ, etiam cuiuſuis Superioris facultate, ad Monaſteriorum quoduis accedere fas ſit, eius rei cauſa: ſed quæ Monialis, vel Organo ſonandi, vel Muſicæ artis perita eſt, alias Moniales inſtruere poterit.

FORMVLA XV.

De Laborerijs.

Ex Concilio Mediolanen. 1.

HAc ad Rotam recipiant, quæ elaboranda ſunt; ijſque diſtribuant; quæ ad id opus faciendum ſunt idoneæ: quibus perfectis, ea ex eadem Rota reſtituant ijs, quorum ſunt, accepta mercede, ſemper ea præſente, quæ eſt Rotæ prępoſita.

Nulla præterea quidquam, quod elaborandum ſit, nè cognatorum quidem, aut affinium, accipiat; quæ contra fecerit, ſingulis vicibus ſibi flagella diſciplinæ nomine adhibeat eo loco, quo Moniales operibus elaborandis exercentur.

Si quæ, vel morbo, vel iuſta alia cauſa non impedita, pigritia, vel deſidia, aut pertinacia quadam ab huiuſmodi laboribus abſtinuerit; obſonio priuetur totum id tempus, quo labori non incubuerit.

In loco item, vbi Moniales in laboribus exercentur, lectio quotidiè adhibeatur; qua abſoluta, inter ſe conferant, quæ audierint, certatimquè eiectis vitijs ad virtutes conſequendas ſe ipſas cohortentur.

Curet laborum Magiſtra, ne ſermones, aut cantus profani, aut à Monialium conditione, & inſtituto abhorrentes, inferantur.

FORMVLA XVI.

De Conuerſis.

Ex eodem Concilio Mediolanen. 1.

COnuerſis, minimum quadraginta annos natis, & Superiori probatis facultas ſit exeundi ſeptis Monaſterij propter negotia Monaſterio neceſſaria, permittente tamen Præfecta, quotieſcumque exeundum fuerit.

Cui etiam liberum ſit, eas, ſi ità videbitur, intra ſepta ſemper retinere, quod vt faciat ſi modò poſsit, eam vehementer cohortamur.

Ad funera autem ne prodeant, niſi quæ ordinis ſint mendicantium.

Exeuntes verò binæ prodeant; neque longius diſcedant altera ab altera, quam vt ſe inuicem aſpicere, & audire poſſint.

Quibus ſi ex Vrbe egredi contigerit ſemper in eodem lecto ſanctimonialium capiant.

Caueantquè ne in cuiuſquam famoſæ perſonæ domum introeant, etiam ſi illa de Monaſterio benemerita fuerit.

Neuè in domicilijs, vbi alię honeſtæ mulieres non habitent, pernoctent.

Neuè literas, aut mandata clàm perferant.

Aut quidquam inanè Monialibus renuntient, quod foris viderint, aut audierint.

Dilinquentibus pœna ſit carcer, aut etiam grauior arbitratu Superioris.

FOR-

FORMVLA XVII.

Sanctimoniales in Monaſterio quid obſeruarę debeant.

Ex Concilio Cabilonen. 2. can. 59.

SAnctimoniales in Monaſterio conſtitutæ habeant ſtudium in legendo,& in cantando, in pſalmorum celebratione ſiue Oratione: & Horas canonicas, matutinam videlicet,Primam,Tertiam,Sextam, Nonam, Veſpertinam, Completoriam, pariter celebrent, & omnes, excepta,quam infirmitas tenet, in dormitorio dormiant, & omnibus diebus ad collationem veniant.

FORMVLA XVIII.

Vt ad Horas Canonicas celebrandas incunctantèr conueniant Sanctimoniales.

Ex Concilio Aquiſgran. can. 15.

OPortet, vt remoto totius excuſationis obſtaculo, expeditè,atque honeſtè Sanctimoniales Dei exequantur miniſterium: ſitquè earum vigilantiſſima cura, vt ad horas Canonicas, mox vt ſignum datum fuerit, impigrè occurrant, Eccleſiamquè cum Dei timore, & reuerentia ingredientes, Diuinæ potentiæ famulatui religioſiſsimè inſeruiant. Illudq; ſemper caueant, vt in Domo Dei nihil inhoneſtatis corde,aut lingua, vel opere perpetrẽt;ſed potius aut orent,aut legãt, aut audiant.Si verò fuerit aliqua,exceptis his,quæ aut quadã incõmoditate corporis,aut obedientia ſibi iniuncta detinẽtur, quæ præfatas horas Canonicas frequẽtare,diligenterquè cuſtodire,& in his,vt dignum eſt cæleſte neglexerit Officium perſoluere, digna inuectione corripiatur. Cuſtodes namque Eccleſiæ harum horarum ſpatia benè norint, vt ſcilicet ſigna certis temporibus pulſent, quibus etiam ſit ſtudij, vt nihil de ſibi commiſſis rebus Eccleſię pereat.

FORMVLA XIX.

De Inſtantia Orationis.

Ex eodem Concilio can. 16.

AD imploranda Diuinę pietatis ſolatia, hæc Domini verba petentium animum informant: *Petite*, inquit, *& dabitur vobis, quærite, & inuenietis, pulſate, & aperietur vobis*. Sed ſi nobis pulſantibus aperiri geſtimus,oportet, vt Domino ad nos venienti, & oſtium mentium noſtrarum pulſanti, aditum dignum pandamus, vt impleatur illud: *ſi quis aperuerit mihi, intrabo ad illum, & cænabo cum illo, & ipſe mecum*. Quia ergò conſtat aſsiduitate orationum, remiſsionem adipiſci poſſe peccatorum, ſi tamen labia cordi non diſcrepauerint; ſtudeant ſanctimoniales mentem noxi s cogitationibus mundare, & Deum iugiter orando placare: ſcientes quia tunc mens benè Deum orando contemplatur, quando nullis terrenarum rerum curis, aut vitiorum illecebris implicatur. Quoniam, vt ait Iſidorus. Neceſsè eſt, vt cum ad impetranda muneribus ſuffragia adſiſtitur,munda,ſimplexque, acies cordis ad Dominum dirigatur: quatenus illùc dirigatur deprecantis oratio, quo Propheta ſuam dirigi optabat dicens; *Dirigatur oratio mea, ſicut incenſum in conſpectu tuo Domine*. Oratio namquè vt ait B. Gregorius cordis debet eſſe non labiorum, quia nequaquam Deus verba deprecantis intendit, ſed orantis cor aſpicit.

FORMVLA XX.

Vt Completorium pariter Sanctimoniales celebrent.

Ex eodem Concilio can. 17.

VEſpertinis officijs deuotiſsimo obſequio celebratis, & collatione Diuinarum ſcripturarum ſollemniter habita,

bitâ, dato ſigno ad completorium celebrandum, ſanctimoniales pariter deuotiſsimè occurrant. Quo expleto non ad epulandum, & bibendum,& ſuperuacuis loquelis inſtandum ſe conuertant: ſed his poſtpoſitis honeſtè dormitorium petant. Caueatur etiam ab illis vt nihil inhoneſtum, aut indecens in dormitorio geratur: Nec aliqua aliquam inquietare præſumat, nec ad verba inutilia, & otioſa prorumpere cogat. Si qua verò id fecerit, ſeuerißima inuectione corripiatur; lucerna quoquè noctis tempore in eodem dormitorio iugitèr ardeat.

FORMVLA XXI.

Qualiter in Monaſterio Sanctimonialibus conuerſandum ſit.

Ex Concilio Aquiſgran. can. 10.

MEminiſſe debent, quæ ſe caſtimonialis nominis profeſſione Domino deuinxerunt, in Monaſterijs iugiter reſidere, & Domino tota mentis, & corporis intentione inſtanter deſeruire debere, nec ſolum velamentum corporis ſine ornamento mentis ſibi prodeſſe poſſe. Quoniam nihil prodeſt corpus velare, & mentem vitiorum portentis maculare. Quid enim prodeſt corpus velare, & animum habere venenatum? quid prodeſt nigris veſtibus indui, & à detractione linguam non cohiberi? cùm Apoſtolus dicat: *Si quis putat, ſe Religioſum eſſe, non refrænans linguam ſuam, ſed ſeducens cor ſuum, huius vana eſt Religio.* Nunquid enim velamentum corporis celare poteſt cupiditatem mentis? Quia igitur oculis Dei cuncta opera filiorum Adam nuda,& aperta ſunt,& humilitas veſtium nihil valet ſine humilitate mentium,& quia non niſi corde mundo Deus videri poteſt; neceſſe eſt, vt quod habitu demonſtrant; opere perficiant, & humilitas, quam in corpore geſtant, in mente potiſſimum reſplendeat. Nam ſi quemadmodum apud Salomonem legitur,in domo Patris poſitæ, inſtantèr ſunt monitis paternis erudiendæ,nexu coniugali deuinctæ, iuxtà Apoſtolum, debent viris eſſe ſubditæ: quanto magis in domo Dei, quæ ſe religiosè viuere deuouerunt diuinis ſunt erudiendæ diſciplinis, & ſponſo ſuo Chriſto Domino cum omni humilitate, & caſtitate ſubditæ eſſe? Illud namque quod in Domo Patris, & in vinculo coniugali conſtitutis prorſus fuit illicitum, qua auctoritate, immò qua dementia, in Monaſterijs poſitæ ſibi niſi ob ſuam perniciem, facere poterunt licitum? præſertim cum Beatus Hieronymus dicat, peſſimæ eſſe conſuetudinis, cum fragilis ſexus, & imbecillis ætas ſuo arbitrio abutitur, & putat licere, quod non licet. Quapropter oportet, vt ſibi inlicita nequaquam faciant licita; ſed earum voluntas Domini voluntati, immò ſeruituti ſuccumbat.In Monaſterijs quoquè poſitæ non otio torpeant, non detractionibus, & obſcenis confabulationibus incumbant: ſed aut pſalmorum modulationibus, aut manuum operationibus inſiſtant, aut certè Diuinis lectionibus aurem accomodent. Frequentias, & familiaritates,atque confabulationes virorum, ſicut à Sanctis Patribus inhibetur,modis omnibus caueāt. Omnes in dormitorio dormiant, ſingulæ ſcilicet in ſingulis lectis. In refectorio quotidie pariter reficiantur, niſi quam infirmitas, aut ætatis imbecillitas id facere prohibuerit. Omnes ſibi charitatis officio viciſſim ſeruiant. Illis namque in refectorio comedentibus, & religiosè ſilentium tenentibus, continuatim legatur lectio, & intenſiſſimè ab his audiatur. Ad conlationem quotidie veniant, & hanc inſtitutionem, ſiuè aliarum Diuinarum ſcripturarum lectiones perlegant,& de animæ ſuæ ſalute pertractent. Vbi etiam delinquentes iuxtà modum delicti corripiantur. Horas Canonicas cum omni deuotione cuſtodiant, & his Diuinum Officium honeſtè expleant. Honorem ſibi inuicem humiliter deferant. Minores natu eas, quæ prouectæ ſunt ætatis obſequio ſanctitatis venerentur. Prouectæ quoque annis, iuniores dictis, & exem-

& exemplis ad benè viuendum informent. Nobiles genere, nequaquam ignobilioribus ſe preferant, ſcientes quià perſonarum acceptor non eſt Deus. Neque enim quæ caſtitate, & cæterorum bonorum operum prerogatiuis, aut ſciẽtiæ doctrinis pollent, ſe cæteris præferant: ſed potiùs de muneribus ſibi diuinitùs collatis Deo, gratias agentes, cæterarum imbecillitatibus charitatis officio humilitèr condeſcendant: ſemper illud Apoſtoli perpendentes quod dicitur, *qui ſe putat ſtare videat ne cadat*; & illud Hieronymi timendum inquit, & cauendum eſt, ne veterem gloriam, & ſolidam firmitatem vnius horæ procella ſubuertat.

FORMVLA XXII.

Vt Sanctimoniales erga famulas ſibi ſeruientes peruigilem adhibeant cuſtodiam.

Ex Concilio Aquiſgran. can. 21.

QVia licitum ex Deo dicatis canonicè viuentibus, vernulas ſecum famulandi gratia in Monaſterijs habere, cauendum eſt illis, vt in eis animæ potiùs ſalutem, quàm commodum terrenum quærant. Solent enim huiuſcemodi effrænes, & impudicæ effectæ cultu meretricio ornatę, incedere, & turpia quæquè, & obſcena, quæ foris vagando viderint, aut audierint, auribus Dominarum ſuarum impudentèr ingerere, & animos earum à rigore Diuinæ ſeruitutis emollirę. Quapropter neceſſe eſt, vt in talibus congregandis modum adhibeant diſcretionis: vt non amplius, quàm neceſsitas exigit, ſibi ad ſeruiendum congregent, & erga congregatas curam adhibeant, ne illis quolibet peccato ruẽtibus, illarum ruinæ participes exiſtant. Si verò hæ famulæ, aut Abbatiſſarum, aut certè Sanctimonialium in clauſtris Monaſterij quippiam indecens admiſerint, & crebrò admonitæ atque correptæ, non ſe correxerint, extra clauſtra Monaſterij procul eijciendæ, atque eliminandæ ſunt.

FORMVLA XXIII.

Vt Sanctimoniales in vna ſocietate viuentes, æqualiter cibum, & potum accipiant.

Ex Concilio Aquiſgranenſe can. 12.

VSum reprehenſibilem, & emendatione dignum, in non nullis Monaſterijs Puellaribus eſſe comperimus, eò quod Sanctimoniales ſtipendia Eccleſiaſtica non æqualiter accipiant: cum vtiquè hoc ita fieri debere nuſquam ſancitum poſſit reperiri. Sed quia hoc nulla auctoritate fulcitur, ſed magis auaritiæ cauſa, aut perſonarum acceptione conſtat eſſe inolitum, neceſſe eſt, vt æquitatis cenſura ab eiſdem locis, in quibus ſit prorſus abdicetur, dignum namque, iuſtumque eſt coram Deo, & hominibus, vt omnes, quę ob amorem Chriſti in caſtimoniali propoſito, in vna videlicet ſocietate, ſe viuere propoſuerunt ſecluſa cauſa auaritię, & perſonarum acceptione, cibum, & potum æqualitèr accipiant.

FORMVLA XXIV.

Qualiter Sanctimoniales ſtipendia accipere debeant neceſſaria.

Ex Concilio Aquiſgranenſe can. 13.

QVia perſpicuè compertum eſt, nonnullas Abbatiſſas negligentèr, & tepidè ſubditis ſtipendia neceſſaria conferre opportuniſsimè, imò rationabiliter ſtatutum eſt; vt in omnibus Monaſterijs puellarum, in quibus canonicè viuitur, ſingulæ Sanctimoniales per dies ſingulos tres libras panis accipiant, & in his regionibus, quæ viniferæ ſunt, tres libras vini, ſi ſterilitas temporis non impedierit; ſi autem plenè eadem regio vini ferax non fuerit, duas libras vini, & duas

cerui-

ſiæ, & ſi minimè vini ferax fuerit tres libras ceruiſiæ, & ſi facultas permiſerit libram vini: in locis verò minoribus accipiant duas libras vini, & ſi eadem regio, vt præmiſſum eſt, vini ferax non fuerit duas libras ceruiciæ, & ſi facultas ſuppetit libram vini; licet enim in nonnullis prouincijs copiam deſit vini, abbundat tamen Sancta Dei Eccleſia Domino adtribuente aliarum rerum copijs, è quibus induſtria prefatarum ex alijs prouincijs vinum adipiſci ibiquè ſubditis iſta facultatem pocula conferre poſſunt. In locis igitur, vbi permodicæ ſunt res Eccleſiæ, aut fortè quorundam abſtractu valdè attenuatæ, tot, taleſque admittantur, quibus ſaltim premiſſa minor menſura potus ſine difficultate dari poſſit. In his itaquè locis, vbi fortè nonnullæ Prelatæ, piarum Prælatarum imitantes exemplum magis ſubditis dare ſolitę ſunt, nullatenus bonum, quod faciunt, omittant. Sed etſi cui ob æternam retributionem magis ſubditis ſupererogare libuerit, hilaritèr quod poterit tribuat: ſin autem, nullatenus menſuram prædictam eis ſubtrahat. Diebus verò fæſtis, & ſicut moris eſt Eccleſiæ, prout meliùs poſſunt, ſanctimonialibus ſtipendia adminiſtrent. In pulmentis namque eis dandis, nihilominus ſolertiſsimè vigilare debet Abbatiſſarum induſtria, & iuxtà poſſibilitatem eis carnem, piſces, legumina, & olera, ligna, & cætera neceſſaria adtribuant, vt his adminiculatæ, promptiores in Dei conſiſtaut ſeruitio. Nam, & talia eis debent conſtituere loca, in quibus aptiſſimè nutriant pecora, & horti olerum poſsint fieri, vnde pulmenta habeant, exceptis his, quę de villis Eccleſiæ, & de eleemoſynarum oblationibus accipiunt. Caueant ſiquidem, ne propter earum incuriam, & inſolertiam, aliquam in Monaſterijs patiantur inopiam: vt nec ſibi in peccatum, nec ſanctimonialibus proueniat in murmurationis lapſum. Sint quoquè eis in refectorio conuiuæ, quatenùs ſanctimonialibus alimenta vberiùs adminiſtrentur, & quæ fortè minus habentur æquiori animo communiter tolerentur. Quoniam ſi earum ſocietatem, curamque paruipendentes, lautiores ſibi cibos priuatim domi præparauerint (excepta cauſa infirmitatis, aut hoſpitium) proculdubio in detractionis, aut murmurationis noxam ſibi ſubditas coreuere cōpellent. Dent etiam eis annis ſingulis lanam, & linum, equibus ſibi conficiant neceſſaria indumenta, exceptis infirmis, & debilibus, quæ propter corporis incommoditatem, hec ſibi conficere nequeunt, & his quæ nihil proprium habere velint, quibus miſericorditer ſtudeant neceſſaria quæque præbere. Aelemoſynarum verò oblationes æqualiter accipiant.

FORMVLA XXV.

Quod Monaſteria puellarum vndiq. muniantur, & neceſſariæ habitationes interius præparentur.

Ex Concilio Aquiſgranenſ. can. 21.

SVmma intentione Abbatiſſis ſatagendum eſt vt Monaſteria Puellarum, ita vndique firmiſſimis circundent munitionibus vt nulli intrandi aut exeundi, niſi per portam pateat aditus: quatenus, nec viri quiddam, quod non decet in earum clauſtris agendi, nec ſanctimoniales foras vagandi habeant facultatem. Habeant itaque interius ſanctimoniales refectoria, cellaria, dormitoria, & cęteras ſuis vſibus habitationes neceſſarias pręparatas; vtique Domino deuouerunt poſt poſita homini excuſatione, inuiolabiliter cuſtodire valeant.

Alia Formula; De ædificandis Monaſterijs Monialium in loco diſtanti a Monaſterijs virorum, habetur in Opere diſp. 25. pag. 293.

Ex Concilio Agatenſi.

FORMVLA XXVI.

Abbatiſſa ſine Epiſcopi licentia non exeat, & cum foras pergit quid curare debeat.

Ex Concilio Cabilonen. 2. can. 57.

ABbatiſſa, quæ in Ciuitate Monaſterium habet, nequaquàm de Monaſterio egrediatur, niſi per licentiam Epiſcopi ſui, aut qui eius vicem obtinet, niſi fortè aut Imperialis iuſſio eam cogat, aut prolixitas itineris id facere minimè permittat. Et ſi quando foras pergit, de ſanctimonialibus, quas ſecum ducit, curam, & vigilantiam habeat, vt nulla eis detur peccandi licentia, ſiue occaſio. Sed & cum pergit, in Monaſterio talem vice ſua conſtituere debet, quæ de ſanctimonialium animabus curam, & vigilantiam habeat.

FORMVLA XXVII.

Presbyteri in Monaſterijs Puellarum, niſi ad Eccleſiaſtica officia non inmorentur.

Ex Concilio Cabil. 2. can. 60.

NOn debere presbyteros amplius in Monaſterio puellari immorari, niſi donec Miſſarum ſolemnia celebrent, aut aliquid ibi de Dei ſeruitio, & ſuo miniſterio expleant.

FORMVLA XXVIII.

Sanctimoniales, niſi Abbatiſſa mittente, non exeant, & negotia ſua ad mediam portam Monaſterij exerceant.

Ex Concilio Cabilon. 2. can. 62.

SAnctimoniales, niſi fortè Abbatiſſa ſua pro aliqua neceſsitate in cumbẽte illas mittente, nequaquam de Monaſterio egrediãtur. Hę verò quæ famulos, aut famulas non habent ad exercenda negotia, ad mediam portam Monaſterij perueniant, & ibi coram teſtibus negotium ſuum exerceant.

FORMVLA XXIX.

Vt non niſi ſtatuto tempore presbyteri, eorumq. miniſtri Monaſteria Puellarum ingrediantur.

Ex Concilio Aquiſgranenſ. can. 27.

PResbyteris, qui in Monaſterijs puellaribus Miſſarum ſolemnia celebrare debent, extra Monaſteriũ ſit locus, & Eccleſia, vbi cum Miniſtris ſuis habitent & Diuinæ ſeruitutis obſequium expleant: & non niſi ſtatuto tempore Monaſterium ingrediantur puellarum, & cum eis diaconus tantùm, & ſubdiaconus, qui ſcilicet, & vitę honeſtate clareſcant, & non ſe, ſed Chriſtum amare cupiant, nec ſua quærant, ſed quæ Ieſu Chriſti. Et non amplius ibi immorentur, niſi in Miſſarum celebrationibus ad ſanctimoniales publicè faciendis. Quibus ritè, *ac deuotè* celebratis, illicò foras egrediantur. Sanctimoniales namque velo antepoſito, vt moris eſt; horas canonicas, & Miſſarum ſolemnia celebrent, ſed, & hoc caueant, vt nulla illarum cum eiſdem presbyteris, eorumque Miniſtris aliquam ſermocinationem familiarem habeat. Sì qua igitur peccata ſua Sacerdoti confiteri voluerit, id in Eccleſia faciat, vt ab alijs videatur, ſicut in dictis Sanctorum Patrum continetur, exceptis infirmis, quibus in domibus id facere neceſſe eſt. Nàm presbyter Diaconum, & Subdiaconum, qui vtique boni ſint teſtimonij, ob detractionem vitandam, ſecum habeat, à quibus ſcilicet videatur, & ſuæ innocentiæ bonum teſtimonium exhibeatur.

FORMVLA XXX.

Abbatiſſa cum viris horis incompetentibus non loquatur.

Ex Concilio Cabilon. 2. can. 55.

ABbatiſſa cum viris, Clericis, ſiuè laicis, horis incompetentibus nõ loquatur, ſed quidquid cum maſculis, Clericis, ſiuè laicis, de rebus neceſſarijs peragere debet, à prima hora, vſque ad veſpertinam peragat. Et hoc non cum ſingulis, ſed coram pluribus.

FOR-

FORMVLA XXXI.

A Veſpera vſque ad primam cum viris nulla Sanctimonialium colloquatur.

Ex eodem Concilio Cabilon. can. 56.

A Veſpera vſque ad primam, neque Abbatiſſa, neq; aliqua ſanctimonialium, cum quibuslibet maſculis vllum colloquium habeant, niſi fortè talis fuerit occaſio, quàm euitare non poſſint: & ſi neceſsitas incubuerit, id coram teſtibus facere debebunt.

FORMVLA XXXII.

Vt Sanctimoniales cum maſculis, niſi in auditorio, non commedant, nec colloquantur.

Ex Concilio Cabilonen. 2. can. 61.

NOn debere Sanctimoniales in proprijs manctionibus cum aliquibus maſculis Clericis, ſiue Laicis, conſanguineis, ſiue extraneis, bibere, ſiue comedere: ſed ſi quando in agendum eſt, in auditorio agatur, & vbi auditorium de eſt, fiat, & cum nullo maſculo eis colloquium habere liceat, niſi in auditorio, & ibi coram teſtibus.

FORMVLA XXXIII.

Abbatiſſæ virorum frequentias vitent.

Ex Concilio Aquiſgran. can. 19.

SCripturaram ſanctarum doctrinis demonſtratur, quod ſubditarum vita Prælatarum ſit exemplis informanda. Et quia Sanctimoniales ſecundum Patrum documenta virorum debent vitare familiaritates, & ſermocinationes, decet, vt Abbatiſſæ, ſicut in cæteris, ita quoque, & in virorum confabulationibus, bonum ſibi ſubditis exemplum præbeant. Si quando autem eis ſermocinandi neceſsitas incubuerit, iuxta ſupra notatam ſententiam B. Cæſarei adhibitis ſecum ſanctimonialibus, quas, & ætas, & morum probitas, & vitæ innocentia commendant, id faciant, & quod deliberandum eſt prudenter deliberent, & quod diſponendum, vtilitèr diſponant quia ſi earum conſilio, & præſentia vſæ fuerint, & morſum detractionis vitabunt, & exemplum ſibi ſubditis ſalubriùs præbebunt, licet enim huiuſcemodi ſanctimoniales talium negotiorum experientiam non habeant, earum tamen præſentia capaces boni conſilij, caſtique factæ ſunt.

Alia Formula; De vitanda familiaritate Monialium à viris Religioſis habetur in Opere pag. 294.

Ex Concilio Hiſpalenſ. 2. Et in Concilio Pariſienſe ſexto.

Alia Formula; De prohibito ingreſſu intra clauſuram Monialium, relata in Opere diſp. 24. quæſ. 1. pag. 271. & 276.

Ex Concilio Epaonenſe can. 30.

Alia Formula; De prohibito acceſſu ad Monaſteria Monialium relata eſt in Operediſp. 25. quæſ. 1. pag. 393.

Ex Concilio Lateranen.

FORMVLA XXXIV.

Vt Sanctimoniales virorum caueant frequentias.

Ex Concilio Aquiſgran. can. 20.

QVia virorum frequētias Sanctimoniales iuxta ſuperiorum Patrum ſententias, penitùs vitare debeant, ſatis

liquidò patet: reſtat, vt imminente ineuitabili neceſsitate, qualiter id facere debeant, demonſtretur. Decet porrò, vt Abbatiſſæ, tres, aut quatuor ſanctimoniales vitæ probabilis conſtituant, coram quibus cæteræ ſanctimoniales, aut cum proprijs equis, aut cum proprijs ſeruis, res ſibi neceſſarias deferentibus, tẽpore competenti, in loco videlicet ad hoc negotium conſtituto, loquantur, & id, quod delatum fuerit, recipiant. Vt videlicet huiuſmodi confabulatio nullam poſſit in quòquam ſiniſtræ opinionis adferre ſuſpicionem. Sed, & tempore nouarum frugum, coram memoratis ſanctimonialibus, quidquid eis recipiendum, aut recondendum eſt, recipiant, & recondant. Similiter quoque quando eis in proprijs manſiunculis aliquid operis agendum eſt, quod non ſine virorum labore perfici poteſt, hæ ſanctimoniales coram ſint, vt nullus in his negotijs poſſit oriri, detrahendi, aut peccandi locus. Sed, & hoc Abbatiſſæ non ſolum præpoſitarum ſuarum cura, & memoratarum ſanctimonialium inſtantiſſima procuratione, verùm etiam ſuo ſtudio, immò ſæpiſſima inueſtigatione ſcrutari, atque ſolertèr inquirere debent; ne quid inhoneſtatis, in manſiunculis ſanctimonialium aut in earum Clauſtris, quiſpiam quolibet modo perpetrare, aut ab aliqua alicuius familiaritatis occaſione ſuſcipi, aut clanculò abſcondi poſſit. Tanta igitur ſanctimonialibus in confabulando cum viris pudicitiæ fiducia ineſſe debet, vt alijs adſpicientibus minimè erubeſcant. Vt enim B. Hieronymus dicit. Speculum mentis eſt facies, & taciti oculi cordis fatentur arcana. Vnde ait, & quidam: frons hominis propriæ mentis depromit amictũ; qualis vultus erit, talia corda gerit. Si qua verò inuenta fuerit his confabulationibus dedita, ità iuxta ſuperiorem modum corripiatur, vt & ipſa emendetur, & cæteræ timorem habentes nihil tale agere pertentent.

TITVLVS III.

De Reformationibus Abbatiſſarum, & Monialium à Sacra Eminentiſsimorum, & Reuerendiſsimorum S. R. E. Cardinalium Cõgregatione editis.

ORDINATIONES quædam per Illuſtriſsimos, & Reuerendiſsimos DD. Cardinales ſuper Congregatione Regularium deputatos, datę Reuer. Dominis Viſitatoribus Apoſtolicis Monaſteriorum Sanctimonialium Ciuitatum Neapol. & Salerni, ſub die 2. Iunij 1589. & per eoſdem Illuſtriſsimos DD. reformatæ, & modificatę ſub die 12. Iulij 1592. vt eas perpetuò obſeruari, & cuſtodiri mandent, & procurent. Quæ quidem reformationes à pluribus Doctoribus vniuerſo Monialium ſtatui adaptantur, & præſertim à Paulo Piaſecio, Stephano Quaranta, & Laurentio de Peirinis; qua formula viuendi Moniales inſpecta, & Deo ſibi adiutoriũ præbente, humilitèr ſuſcepta, & efficacitèr impleta, cum bonorum operum lampadibus venienti ſponſo occurrent, atq; eius thalamum ingredientur.

FORMVLA MISCELLANEA.

De varijs Reformationibus.

Ex Piaſecio *in Praxi Epiſcop. par.* 2. *cap.* 3. *num.* 57. Et Quarant. *in Summ. Bullar. verb. Monaſteria Monialium.*

1 IN quolibet Monaſterio non habeantur, nec permittantur plures crates ferreæ, ſeu feneſtræ collocutoriæ, quãm vna, aut ad ſummum duæ.

2 Hæ nullo modo in Eccleſijs ſint, ſed extra eas tantùm.

3 In Monaſterijs verò in quibus hactenùs laminarum vſus non eſt introductus, in feneſtris collocutorijs ponuntur binæ crates ferreæ introrsùs altera, altera extrorsùs, & diſtantes ab inuicem ſaltem

per

per ſpatium duorum palmorum, vel totius craſsitudinis muri, nec non ſpiſsè, ſeu ſtrictè adeò, vt nec puellæ manus per foramina tranſmitti poſſit: inquè exteriori crate figantur claui ferrei eminentes, & acuti, ita vt locuturi facies illi nequeant adhærere, & colloquentium verba exaudiri valeant.

4 In feneſtellis Confeſsionalibus configantur etiamlaminæ ferreæ ſcilicet cum minutis foraminibus, è quibus nec ipſæ Moniales cernere, vel ſpectare quępiam, nec à quopiam vllo modo cerni, aut ſpectari poſsint.

5 Feneſtella vnde Sanctiſsimæ Euchariſtiæ Sacramentum percipiunt, alta ſit dimidiato palmo, lata verò integro, quæ binis foriculis totidemque ſeris, & clauibus alteris intrinſecus, alteris forinſecus occludantur.

6 Tàm ingreſſu, ſeu in habitu regulari ſuſcipiendo, quàm in profeſſione emittenda, Velo ſuſcipiendo, vel conſecratione Monialium, in quibus Monaſterijs Ordinis, vel Regulæ S. Benedicti mos eſt, vt conſecrentur, fas ne ſit eis munera, xenia, dona, vel aliud quodlibet ſingularibus, vel particularibus Monialibus dare, vel erogare, ſed quidquid à Cognatis, vel affinibus donatur, vel offertur id vniuerſum tribuatur, & referatur in commune, nec lauta, aut ſumptuoſa, ſiue luculenta conuiuia fiant, aut permittantur: ſed ſobria tantum, quæ Sacras Virgines deceant ſpiritus corporiſquè recreatio concedatur.

7 In quouis Monaſterio eligatur quotannis Magiſtra Nouitiarum, cui vni curæ ſit illas inſtituere, nec eidem curæ, ſiue illis inſtituẽdis matertera, ſeu Amitæ, vel quæuis aliæ, etiam qualibet cognatione coniunctæ, ſe immiſceant vllo pacto.

8 Ad ianuam Monaſterij, veſtibulum ſit binis foribus munitum, in quod Moniales nunquam intrent, dum fores exteriores, vel apertè ſint, vel mox aperiendæ, ne inde vnquam Moniales ſpectare, aut ſpectari poſſint.

9 Collocutorium interius locus ſit ſeris occluſus, in quem nulla Monialium ingrediatur, niſi vocata, & à ſua ſuperiore venia ei data, ibique auſcultatrices huic munere deſignatæ ſemper interſint, & aſsiſtant. Quæ quidquid dicatur audire debeant, niſi futurus ſermo ſectetum expoſtularet, quo caſu de Abbatiſſæ, ſiue Prioriſſæ licentia propinquioribus, conſanguineis, remotis arbitris, permitti poſſet.

10 Non ſcribant literas iniuſſu ſuperioris, ſcilicet Abbatiſſæ, ſiue Prioriſſæ, neque dent, neque ad eas miſſas recipiant, niſi ante ab eiſdem fuerint perlectæ.

11 Præsbyteris Confeſſarijs ab Abbatiſſis, Prioriſsis, vel alijs præfectis Monaſteriorum ſtatuatur, æqua, & idonea, eleemoſyna, ſiue prouiſio, quæ ære communi Monaſterij perſoluatur. His autem viciſſitudo munerum, quantumuis exigui valoris, quæ ſibi cum Monialibus poſsint intercedere, omninò interdicta ſit, ſub pœna perpetuæ ſuſpenſionis ab audiendis, tàm illarum, quam quorumuis aliorum confeſsionibus, in quam ipſo facto incurrant.

12 Nulla Monialis, vel conuerſa; dona, munera, & pæcuniam, aut aliud quippiam, etiam charitatis, aut pietatis, vel eleemoſynæ nomine, ſiue intuitu, cuicumque perſonæ tribuat, donet, aut largiatur: ſed ſi ex aliqua iuſta, vel rationabili cauſa aliquid dandum, vel tribuendum viſum fuerit, id à Præfecta, ſeu ſuperiore Monaſterij, & ex re communi fiat.

13 Præſertim verò caueatur, ne qua Monialis, vel Conuerſa quidquam ex bonis Monaſterij det, aut donet, nec ex eis quidem, quę in vſum ſuum aſſignantur, niſi de licentia Abbatiſſæ.

14 Neque vllius generis bellaria, edulia, eſculenta, ientacula, offellas, confetiones, & ſirupata, vel alia ſimilia quæcumque conficiant, aut coquant, vt illa vendant, donent, aut largiantur, niſi de licentia Abbatiſſæ, & de rebus modicæ impenſæ, & in conſanguineos tantùm.

15 Moniales Officiales Monaſterij in ſuis muneribus obeundis, nihil niſi de re, & pecunia Monaſterij expendant.

16 De-

16 Denuncietur cunctis Sanctimonialibus cuiuſcumque Ordinis religioſas, profeſſas, quæ teſtamentum faciunt, vel de rebus ſibi in vſum aſſignatis diſponunt, mori, & decedere proprietarias, illaſque cenſuris, & pænis a Sacris Canonibus, Regulis, ac Ordinum, & Monaſteriorum Cõſtitutionibus,atq;alijs Ordinationibus contra proprietarios editis,& promulgatis,ſubiacere, ac obſtrictas eſſe; Itemque contractus,& inſtrumenta,in quibus Moniales ab eorum Monaſterio emunt annuos redditus, quo ad ipſæ vixerit, vel etiam vt poſt ipſarum obitum alia ſuccedat, & ſimilia, nullius ſint roboris, vel momenti, ſed irrita, & inania, ac proinde ijs defunctis,cuncta omninò Monaſterio incorporentur cui ſunt redditus huiuſmodi acquiſiti.

17 In quo vis Monaſterio ſit infirmaria comunis, & vbi non fuerit, à Superioribus extrui, vel fieri quàm primùm curetur, etiam ſi res poſtulat, ſub cenſuris, & pænis eis benæ viſis; in eam autem recipere teneantur, in virtute Sanctæ Obedientiæ omnes Moniales, & Conuerſas, tam Profeſſas, quàm Nouitias egrotas, quibus opus ſit Medico; nec Medicus quampiam ſecundò inuiſet, nec inuiſere permittatur à Pręfecta Monaſterij, neque medicinam præſcribat extra infirmariam,ſub pæna excommunicationis. Neque etiam extra illam Confeſſarij Monialium deputati, cuius vis audiant confeſſionem, ſub pœna ſuſpenſionis ab illarum, & aliorum quorumuis confeſſionibus audiendis, in quam ipſo facto incurrant. Si tamen aliqua Monaſteria ob anguſtiam loci, aut ob nimiam paupertatem, non poſſent ita ſtatim extruere infirmariam; Ordinarius, ſiue Superior viſitet Monaſterium, & illi præſcribat certum locum, & aſſignet ſpacium temporis intra quod omninò debeat exequi, & quo ad impenſam neceſſariam pro fabrica: videat item Ordinarius, vt per eleemoſynas, aut per alios ſibi bene viſos modos ei prouideatur, & quamprimùm de his quę egerint, Congregationem certiorem faciant.

18 Egrotantibus autem, & Infirmis infirmariam decumbentibus, ex ea pecunia, quæ in eam cauſam, vt infra, aſſignatur ſuppeditentur omnes ſumptus,& expenſę pro victu, alimentis, lectulis, & Medicinis, & alijs rebus neceſſarijs ad illarum morbos curandos, ac valetudinem conſequendam.

19 In ea verò nulla audeat aliunde particulares ſumptus ſibi facere, quocirca Viſitatores, & exinde Superiores in Monaſterijs, in quibus huiuſmodi Infirmariæ communi redditus ſufficientes, tam ex communi menſa Monaſterij, quam ex aſſignatis rebus, cenſibus, & bonis ad ſingularum, ſeu particularium Monialium vſum, ſiue ſuſtentationem pro ea rata tamen, quę eis videbitur huic negocio ſatis eſſe.

20 Eligatur autem Monialis, ſollicitudine, ſedulitate, & charitate præſtans, quæ ægrotantium ſororum cum omne ſtudio, & pietate curam gerat, fideliterque pæcuniam ſibi commiſſam adminiſtret, cuius rationem reddere teneatur.

21 Ei autem conſtituantur tot Moniales Conuerſæ auxiliatrices, quot videbuntur ei muneri ſatis eſſe.

22 Nulla audeat accedere ad infirmariam tanquam ægrotans, vel infirma, niſi febri, vel alio morbo laboret, quem ibi curare oporteat de conſilio Medici, qui ad reſtitutionem expenſarum in foro conſcientiæ teneatur, ſi cui huiuſmodi conſilium dederit, vbi opus non erit.

23 Omnes feneſtrę, vel foramina, quæ fuerint in Clauſtrorum parietibus, è quibus Moniales foras ſpectare poſſint, omninò occludantur, permiſſis ſolis feneſtris aliquibus ad lumen excipiendum neceſſarijs, quæ tamen talia ſint, ne inde vllo modo proſpici, aut proſpicere queant.

24 Monialibus, & earum Eccleſijs, non permittatur cantus figuratus, ſed tantum firmus, ac propterea, etiam ex omnibus Monaſterijs omnia inſtrumenta muſica (exceptis organis) quę in exteriore

re Eccleſia permittuntur, tollentur.

25 Solæ Moniales Officium Diuinum in ſuis Eccleſijs celebrent, ita vt nulla Regularis, vel ſæcularis, aut alia quælibet laica perſona, ad id quomodolibet ſe ingerat, ſed tantùm Sacerdotes, & Clerici deputati, vel deputandi ab Ordinario, ſiue Superiore, pro celebrandis Miſsis, in die ſolemnitatis Monaſterij, ad ea ſua munera obeunda, quæ ſint ex vſu neceſſario Eccleſiæ cuiuſmodi ſunt miſſæ celebratio, benedictiones, & his ſimilia, quæ per moniales expediri non poſſunt, accedant.

26 Nulla Monialis, vel Conuerſa, vel quæuis alia perſona, etiam quæ non ſit de Monaſterio, audeat alias priuatas ſibi Miſſas celebrari facere in Eccleſijs Monaſteriorum Monialium, præter eas, quæ à Cappellanis deputatis comunibus impenſis Monaſterij celebrandæ ſunt.

27 Quia verò in quibuſdam Monaſterijs quamplurimæ Miſſæ, quæ magnum Sacerdotum numerum requirunt, celebrari debent ex teſtamentis, vel relictis, & alijs diſpoſitionibus, & nihilominùs ob defectum Cappellanorum, aut Monaſteriorum paupertatem, vel alia de cauſa omittuntur, vel omitti oportet, mandatur Dominis Viſitatoribus, & ſucceſsiuè ordinarijs, & ſuperioribus, vt ei rei opportunè prouideant, iuxta Decreta ſacroſancti Concil. Tridentini, & Prouincialis Synodi Neapolitani, aut alia meliori ratione conſulentes, ac referant huic Sanctæ Sedi.

28 Nulla Monialis, vel Conuerſa cum aliquo Aduocato, Procuratore, Sollicitatore, Exactore, alioquè negotiorum Geſtore quodcumque negotium, cauſam; vel litem pertractet, niſi cum ſolis ijs, qui pro comunibus negotijs, cauſis, & litibus Monaſterij procurandis, & defendendis deputati ſunt, & de licentia Præfectæ eiuſdem Monaſterij.

29 Vectores, qui vinum pro vſu Monaſterij, vel etiam aquam Balneorum pro Infirmis conuehunt, Monaſterium ingredi, niſi interdiù nullatenus permittantur.

30 Ad conficiendum panem, vel etiam ad cernendam farinam, nemo in Monaſterium intret, quod ſi alia de cauſa neceſſaria, & vrgenti intrauerit, iſtiuſmodi operam ne præſtet.

31 Abijciantur è Monaſterijs omnes Catelli.

32 Collocutoria exteriora fores ne habeant, quæ poſsint occludi, ſed omnia pateant.

33 Ianitrices, & quæ Sacriſtiæ curam habent, & Comitatrices, quæ ingreſſos comitantur, quadraginta annos non pauciores natę ſint.

34 Comitatrices, Confeſſarios, Medicos, Chirurgos, & alios, quos ex neceſsitate intra Clauſtra pro tempore admitti oportet, vbi ingreſsi fuerint, ſemper comitentur.

35 Omninò aſsignetur Confeſſarius extraordinarius iuxta Decretum Sacri Generalis Concilij Tridentini, quem quæuis Monialis adire teneatur, cui tamen liberum ſit, illi ſua peccata confiteri, vel non confiteri.

36 Nec quidquam commodato accipiant pro ipſarum Eccleſijs, vel Oratorijs ornandi, ſed proprio ſint ornatu contentæ, quem nec alijs commodent.

37 Omnes Conuerſæ rei communi Monaſterij inſeruiant. Conuerſæ autem particulares nulli Monialium concedantur, & quæ iam conceſſæ ſunt in communitatem redigantur, ſed ſi aliqua, vel propter infirmitatem, morbum, aut ſenectutem, particulari miniſterio indigeat, Abbatiſſa, vel Præfecta Monaſterij, ex eiſdem Conuerſis communibus vnam pluresuè aſsignet, prout opus fuerit ad nutum tamen ipſius reuocabiles, & ex induſtria, aliam, vel alias viciſſim ad tempus ſubſtituat, vt neceſsitati vniuſcuique ſit conſultum, & priuato ſeruitio nequaquam illarum quæpiam addicta, ſeu aſsignata ſit, aut dici poſſit.

38 In Conuerſas non recipiantur in quoquo Monaſterio plures tertia parte aliarum Monialium, vel ad ſummum, non niſi duæ ad rationem quinque Monialium,

lium, vbi vero conſuetudo eſt, vt ea proportio non expleatur, ſed minor ſit numerus Conuerſarum, ea, vtpotè laudabilior obſeruetur.

39 Famulæ ſæculares, quę in Monaſterijs pro illorum ſeruitio, & miniſterio degunt, omninò dimittantur, nec habitum ſuſcipiant, niſi prius extra Monaſterium miſſæ ab Ordinarijs illarum voluntas fuerit explorata, iuxta prædicti Sacri Concilij Tridentini Decretum, quod tamen fiat omninò gratis, neque ſint ſupra numerum proximè definitum.

40 Tam Moniales, quàm Conuerſæ, ſuam quæque vllam habeat, nec in vnam plures commorentur, neque vna cum alia, ſed ſeorſum quelibet in ſuo lectulo dormiat, ſeu quieſcat.

41 Non recipiatur Monialis, vel Conuerſa in quoduis Monaſterium, niſi In eo ſingulæ, ſingulis Monialibus, & Conuerſis propriæ Cellæ, quæ ſiue ex muro, vel cemēto, ſiue ex tabulis, ſiue ex tela in cōmuni Dormitorio diſtinguātur, aſſignatæ ſint; & actu eas inhabitent, & vacua ſuperſit propria cella pro recipienda in Monialem, vel Conuerſam.

42 Viſitatores numerum Monialium, ac etiam Conuerſarum, iuxta ſupra dictam rationem in quolibet Monaſterio, certum definiant, ex facultatibus, & redditibus, quæ à Monaſterio in cōmuni poſſidentur, & ex conſuetis eleemoſynis ſtatuentes, in Monaſterijs Ciuitatis Neapolitanę pro ſingulis Monialibus annuatim quinquagentos ducatos, quadragenos autem pro ſingulis Conuerſis, quæ tamen præſcriptam portionem non excedant.

43 Verùm vbi Monaſterium aliquas in Moniales ſupra numerum definitum recipere voluerit, id quidem conceditur, ſi fuerit Cellæ pro eis; vel aliud ex prædictis non obſtiterit, & in dotem prætereа vel elemoſynam à ſingulis aſſignetur preſens pecunia, ex qua ſaltem poſſit emi annuus redditus ducatorum ſexaginta ſex illius monetæ in abſolutum Monaſterij commodum, & vtilitatem conuertendus, & inalienabilis, ac perpetuò retinendus; In Monaſterijs verò Salernitanæ Ciuitatis (obſeruatis conditionibus certis iam dictis) Domini Viſitatores taxent annuam quantitatem redditųum pro loci & perſonarum qualitate.

44 Nulla vnquam recipiatur in Monialem, niſi prius parentes, fratres, vel ij ad quod eius cura ſpectat, promptam habuerint vniuerſam pecuniam pro dote, vel elemoſyna conſuetam, ex qua puellæ nomine annuus redditus ematur accedēte Monaſterij conſenſu, cui huiuſmodi redditus alimentorum cauſa vſque ad profeſſionis diem cedat; ea verò ſequuta, ſucceſſionis iure integer acquiretur.

45 Cum verò regularis viuendi ratio, & optimi intituti, & tuta via, qua ad omnem perfectionis gradum aſcenditur, ſit vita communis, nihilque proprij prouidere, nec pecuniam tractare, ne eam quidem, quæ in vſum cuiuſque conceditur, diſtrictè præcipitur, & mandatur, vt ſi quæ Moniales huſuſmodi ſanctam, & regularem viueadi rationem elegerint, & omnia bona, redditusuè quouis modo ad vſum conceſſa, vel reſeruata à ſe abdicauerint, & Monaſterio ceſſerint, Abbatiſſa, Prioriſſa, vel aliæ Præfectæ Monaſteriorum renunciationem huiuſmodi recipere omninò teneantur, & ex Monaſterij bonis, & redditibus, ſeu introitibus in his, quæ ad victum, & veſtitum, & reliquam vitæ ſuſtentationem pertinent, illis præcipuè prouidere, & ita opportunè omnia ſubminiſtrare, & nulla re indigere permittatur. Si quis autem, vel ſi qua, intrà, vel extra Monaſterium talem pium viuendi vſum dicto, vel facto, nutu, vel ſigno exturbare, repræhendere, aut quouis modo impedire, maligno ſpiritu inſtigante, præſumpſerit, ſuperiores in eum, eamue maledictionem æteruam, & excommunicationis ſententiam, etiam ipſo facto incurrendam, comminari, & infligere poſſint. Quinimmò omnibus dictorum Monaſteriorum Superioribus, & Præfectis in Domino iniungatur, vt prædictarum Monialium piè, & religioſè viuentium ſingularem curam gerant, vtpote, quæ ſub

ſpeciali

ſpeciali protectione Sanctæ Sedis Apoſtolicæ, Noſtræ, & Congregationis exiſtunt, & vt hæc tuta viuendi ratio dante Domino, amplificetur, de cætero, in prędictis Monaſterijs, nulla ingreſſura Monaſterium, recipiatur, aut admittatur aliquo modo in Monialem, vel Conuerſam, niſi promiſerit communis vitæ inſtitutum prædictum amplecti, & iuxta illud perpetuò viuere; vbi verò ingreſſa fuerit, vnà cum alijs Monialibus eiuſdem inſtituti, & obſeruantiæ adiungatur, & cum eis viuat: Confeſſarij etiam ſedulò hortentur, ac moneant Moniales, vt prædictum comunis vitæ inſtitutum, & tutam Deo ſeruiendi viam, ſequantur.

46 In Monaſterijs, in quibus ſimiliter retinentur hactenùs prouiſiones, & ſubuentiones, & non omnia in communi conferuntur, concedatur licentia accipiendi aliquam ſubuentionem, de manibus tamen Abbatiſſæ, ſeu Præfectæ Monaſterij, ſiue Depoſitariæ ad nutum tamen Abbatiſſæ, ſiue Præfectæ prædictæ, pro ſuis Religioſis neceſſitatibus; quæ verò ſuperſunt, Abbatiſſa erogare teneatur in comunes vſus Monaſterij. Ac Ordinarij, ſiue Superiores Monaſterij, quotannis exigant rationem à Depoſitaria, & Abbatiſſa, ſeu Præfecta prædictis de huiuſmodi prouiſionibus, ſubuentionibus, & depoſitis, & in eas traſgredientes, grauitèr animaduertant.

47 Vt autem ad Dei Gloriam, & Monialium in Domino profectum, & animarum ſalutem ſupradictæ ordinationes debita deuotione, & reuerentia ſuſcipiantur, vniuerſis, & ſingulis Reuerendis Abbatiſſis, Prioriſſis, ac alijs Præfectis, & Superioribus Monaſteriorum, ac Monialibus, & Conuerſis, in virtute Sanctæ Obedientiæ, ac ſub priuationis officiorum, & perpetuæ inhabilitatis, ac vocis actiue, & paſsiue, atque alijs cenſuris Eccleſiaſticis, & pœnis etiam ipſo facto incurrendis reſpectiuè (in caſibus tantùm à Congregatione præſcribendis, quo ad cenſuras, ſcilicet) ac aliàs iuxta facultates dictis Dominis Viſitatoribus conceſſas diſtrictè præcipitur, & mandatur, vt omnia, & ſingula in eiſdem ordinationibus contenta, obſeruent, & exequantur, ac obſeruari, & exequi faciant.

48 Præterea Dominus Ordinarius Neapolitanus, eiuſque Vicarius, & Officiales in ſpiritualibus Generales, & prædicti Domini Viſitatores Apoſtolici, nec non alij Superiores Regulares, ad quos Monaſteriorum cura quomodolibet ſpectat, ſtudeant, vt hæc omnia inuiolabiliter obſeruentur. Tranſgredientes verò prædictis Cenſuris Eccleſiaſticis, & pœnis etiam inuocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſecularis, ac alijs prout eis videbitur, iuris, & facti remedijs opportunis exerceant, & caſtigent, cum facultate declarandi Abbatiſſas, Prioriſſas, & alias præfectas, culpabiles repertas, incurriſſe in pœnas etiam priuationis oficiorum, & inhabilitatis ad ea, atque illas ſic declaratas, deponendi, & puniendi, ac alias idoneas illarum locum ſubrogandi, & ſufficiendi, quæ regularis diſciplinæ zelo accenſa, huic reformationi inuigilare poſſint, & velint.

49 E Monaſterijs Sanctæ Mariæ Angelorum, Sanctæ Mariæ Conſolationis, Sancti Antonij de Padua, & Sanctæ Mariæ Magdalenæ Neapolitanę Ciuitatis emittantur omnes, & quæcumque puellæ, atque ſeculares Mulieres, quæ educationis, vel alia quauis cauſa in eis morantur. Non obſtantibus quibuſcumque.

50 In Monaſterio Sanctæ Mariæ Angelorum, Sanctæ Marię Conſolationis, & Sancti Antonij de Padua, nulla de cætero admittatur in Monialem, vel Conuerſam, nec Religionis habitu ſuſcipiat, ſub pœna priuationis ipſo facto officiorum, & vocis actiuæ, & paſſiuæ, tam per Abbatiſſam, quàm per Diſcretas, quæ huic rei authoritatem, vel aſſenſum præbent, incurrenda; ac inſuper illius receptio, & & profeſſio inde ſequuta, irrita ſit, & inanis, & nullius ſit roboris vel momenti; ſed & quæ de facto inpoſterum iam recepta fuerit, de Monaſterijs eijciatur.

51 Idem quoquè obſeruetur in Monaſterio Sanctæ Mariæ Magdalenæ, cum propter

propter loci inſalubritatem, & alias iuſtas, ac rationabiles cauſas, Dominis Viſitatoribus datum fuerit in mandatis, vt ipſi habita ratione reddituum, tam comunium, quam particularium, ſeu in proprios vſus aſſignatorum, tantum ex redditibus Conuentui, ſeu Menſę Monialium tribuatur, quantum videatur ſatis eſſe ad illarum congruam ſuſtentationem; quod autem supereſt futuro Monaſterio extruendo reſeruetur.

Datum Romæ in Sacra Congregatione ſuper Regularibus inſtitutis, habita in Domo Illuſtriſſimi, & Reuerendiſsimi Domini Cardinalis Sanctæ Seuerinæ, die 2. Menſis Iulij 1589.

F. Michael Bonellus Card. Alexan. Epiſc. Albanenſis.

Gregorius Palearius Secr.

Romæ, apud Paulum Bladium Impreſs. Cameralem 1592.

Declarationes quædam quorundam prædictorum capitum.

M. DC. Die 6. Maij: Facta relatione Sanctiſſimo D. N. Decreuit, ad Primum, & Secùndum, vt curet Illuſtriſſimus D. Cardinalis Archiepiſcopus, Decreta reformationis Apoſtolicæ, inuiolabilitèr ſeruari, & executioni mandari, preſertim, quæ de duplicibus cratis ferreis in cap. 2. & quæ de vita comuni, in 45. & 46. diſponuntur, hoc addito vt Moniales teneantur præſtationes omnes ipſis aſsignatas, ſuperioribus fidelitèr notificare, & conſignare in certo libro notandas, & per comunes Officiales Monaſterij exigendas, ad hoc, vt in vſum ipſarum Monialium pro ſingularum Religioſarum neceſsitatibus de mandato Abbatiſſe, ſeu alterius ſuperioris per miniſtros publicos, & comunes Monaſterij, in totum, vel pro parte, vt opus erit, quotannis erogentur.

Ad Tertium, prouiſum.

Ad Quartum, vnicuique Monaſterio vnicus tantum Confeſſarius Ordinarius aſſignetur, ſed per annum ter, aut quater alius extra ordinem ad præſcriptum Sacri Concilij Tridentini, offeratur.

Alexander Cardinalis Florent.

Locus ✠ Sigilli.

Bernardinus Epiſc. Auerſanus Sec.

Illuſtriſsimo, e Reuerendiſsimo Sig. mio Oſſeruandiſsimo.

NOSTRO Signore iſteſſo ha voluto vedere, & eſſaminare le ſcritture mandate da V.S. Illuſtriſſima, e date à nome delle Monache ſopra l'oſſeruanza de' Decreti della riforma de' Monaſterij di coteſta Città, & eſſendo aſſai chiari li Capitoli 45. *e* 46. *dell'ordinationi generali; Sua Santità vuole, che l'oſſeruino come cantano, nè ſi aggiunga obligo, doue non è. E circa la difficoltà, che conſiſte intorno l'vltimo Decreto, fatto alli* 6. *di Maggio* 1600. *come s'habbia da pratticare, Sua Beatitudine ha ordinato ſi dichiari à V.S. Illuſt. che ſia lecito all'Abbadeſſa, e Superiora, di ciaſcuno Monaſterio di permettere alle Monache, che poſſa ciaſcuna di eſſe ſpendere qualche coſa delle ſouentioni, che li vengono date, ſenza paſſare per le miniſtre communi de' Monaſterij, e ſenz'obligo d'hauerne à rendere altro conto, come ſaria à ragione di vn ſcudo il meſe per ſeruitij minuti, purche s'oſſerui nel reſto in Decreto come ſtà. E benche quanto alla vita cõmune non intende Sua Santità, che le Monache profeſſe prima del la riforma, le quali non eleggano volontariamente, ſiano aſtrette ad accettarla, come non le obliga meno il ſudetto Cap.* 45. *così cõmanda che non ſi riceuano nell'auuenire in modo alcuno Monache all'habito, ne alla profeſſione, ſe nõ ſotto la intiera riforma, & oſſeruanza della vita commune, e così in ciaſcuno de' ſudetti caſi V.S. Ill. ſi compiacerà ordinare, che ſia eſeguita la mente di Sua Beatitudine, e le bacio humilmente la mano. Di Roma il dì* 8. *di Marzo* 1602

D. V.S. Illuſt. e Reuerendiſs.

Il Cardinale di Fiorenza.

TITVLVS

TITVLVS IV.

De Formulis aliorum agendorum pro Gubernio ſpirituali, & temporali Abbatiſſarum, & Monialium.

FORMVLA I.

Facultatis Sacræ Congregationis Cardinalium, pro educandis Puellis in Monaſterijs Monialium.

Ex Typographia Reu.Cam.Apoſt.

MARTIVS S. ANGELI in Foro Piſcium Diac. S. R. E. Cardinalis Ginettus.

QVeſti Eminentiſſimi, e Reuerendiſſimi miei Signori Cardinali della Sacra Congregatione ſopra i negotij, & conſulte de' Veſcoui, e Regolari, concedono facoltà à N. . . . che in virtù della preſente, poſſa far riceuere nel Monaſterio di N. . . la N. ad effetto di educaruiſi, con l'infraſcritte conditioni, & non altrimenti. Che il detto Monaſterio ſia ſolito tener Zitelle per l'effetto ſudetto: Et che vi ſia luogo particolare, commodo, diſtinto, & ſeparato da quello, doue le Monache profeſſe, & anco le Nouitie ſogliono habitare, maſſime per il dormire, & lauorerio. Che le Monache ſi contentino d'accettarla, il che ſi faccia capitolarmente, & per voti ſegreti. Che ſia maggior di ſette anni, & minore di venticinque. Che non ſia ſopra il numero prefiſſo; Che per eſſa ſi dia idonea ſigurtà di pagare gli alimenti ſoliti, ogni ſemeſtre la rata, anticipatamente. Che entri ſola, modeſtamente veſtita, & oſſerui le leggi della Clauſura, & Parlatorio; come le Monache iſteſſe. Che vſcendo vna volta, non poſſa ſenza nuoua licenza, eſſer più riceuuta in quello, nè in altro Monaſterio, eccetto, per faruiſi Mònaca. E finalmente, che la preſente ſia conſegnata à quelli, a' quali è indrizzata per l'eſſecutione, e ſi regiſtri ne gli atti della loro Cancellaria; altrimenti ſia di neſſun valore. In quorum fidem, præſentes Secretarij manu roboratas, ſigilli noſtri impreſſione muniri iuſſimus. Datum Romæ Menſis

FORMVLA II.

Licentiæ Epiſcopi pro educatione Puellarum in Monaſterijs Monialium.

Ex Georgio Polacco vacat. Epidim. par. 2. c. 2.

COncediamo licenza à N. . . . che poſſa entrare nel Monaſtero N. . . . . per cauſa di ſtare in educatione in eſſo; pur che vi ſia il conſenſo della Madre Superiora, e dell'altre Monache; & s'oſſeruino tutti gli altri ordini fatti in tal propoſito. Auuertendo la ſodetta, che mentre ſtarà in Monaſtero, vogliamo, chè veſti poſitiuamente, ſenza ſeta, ornamenti d'oro, ò di gioie, & altre vanità da mondane; il che non facendo, dichiareremo nulla la preſente licenza, & procederemo ancora contra le Superiore, e contra quelle Monache, che ſono aſſegnate al gouerno delle figliuole à ſpeſe, ſe non procureranno, che queſto Ordine ſia eſequito, & non ci daranno parte di quelle, che transgrediſſero. In quorum fidem, &c.

ALIA FORMVLA.

Licentiæ concedendæ Monialibus recipiendi Puellam in Monaſterium cauſa educationis.

Ex Laur. de Peirinis in Formular. c. 7. lit. M.

NOs Don N. &c. . . . Reu. D. Abbatiſſæ, &c. . . . Tametſi cum pſalterio, cytharas, ſeculares videlicet

d fœmi-

fœminas, cum candidis Religioſi thalami ſponſis, poſt Chriſtum ſponſum die, ac nocte hymnos, & laudes perſonando curſitantibus, conſtet minimè conuenire, vbi tamen de proba fœminei ſexus educatione, inſtitutionequè agitur, vnde omnis vitæ conſequentis honeſtas, ac diſciplina emanat, incongruum nequaquàm videtur, ſi eas, ob Eccleſiæ Catholicæ commune bonum, domus vna, tectumquè, cùm ſint Monaſteria, & amæniſſimum veluti pratum, vbi tanquam lilia candent affectiones Caſtitatis, velut roſæ rubent Patientiæ, ac pietatis exercitamenta, vt Violæ redolent Humilitatis exempla, vbi diuinæ Spei laurus perpetuò virens, iucundum præſtat vmbraculum, vbi tandem Cæleſtis doctrinæ imber copioſiſſimè decidit, nihil ſanè ad laudatiſſimam illam Chriſtianæ vitę rationem in teneriori ſexu retinendam, maiorem vim habere dignoſcitur, quàm earundem ſæcularium perſonarum cum Sãctimonialibus in Clauſtro Societas, & contubernium. Quin verò, cum hæ ipſæ puellæ, ac fœminæ ſæculi pompas relinquant, eoquè veſtitu intromittantur, qui virginali pudori, modeſtiæquè conueniat; eandemquè ſeruent Clauſuræ legem, quam Moniales Religioſæ quodammodo cẽſentur, vt ſub eodem proinde Monaſterij iugo colla ſubdere valeat, meritò ſuſtineri. Cùm nobis itaquè puella N. educationis cauſa, vtquè iuuentutis florem illibatum Domino ſacret, atquè ab omnibus mundi contagijs ſeruetur immunis, in Sanctimonialium Monaſterio N. permanere exoptet, ac expoſcat. Nos attendentes quàntum ad rectam inſtitutionem maximè valeat ſocietas, ſi bona ſit, & quicquid extra Cœnobij paradiſum reperitur, ſollicitudinis, periculi, atque doloris plenum eſſe, harum ſerie, ac vi, tibi præfatæ Abbatiſſæ, nobilem puellam N. in eodem Monaſterio educandam modo in habitu Virginali pudori conueniente incedat, nullamquè ſecùm famulam adducat, eidemquè ſubſit Clauſuræ legi, cui cæteræ Moniales, earundem maioris partis accedente conſenſu, recipiendi facultatem concedimus, & impartimur. Decernentes, ſemel egreſſam, in præmemoratum Monaſterium reuerti ampliùs non poſſe, nec eam iterùm admittendi vllam vobis conceſſam intelligi facultatem. Mandantes præterea, vt, exactò ætatis anno vigeſimo quinto, eam vlteriùs retinere non poſſitis, ab eodem quinimmò Monaſterio ſtatim dimittatis. In quorum fidem, &c.

FORMVLA III.

Status, & Conditionis Puellæ in Monaſterio recipiendæ.

Ex Actibus Mediolan. Eccleſia ſub S. Carolo Borromæo.

DIe . . . Menſis . . . Anni . . . . N. filia N. Ciuitatis N. Parochiæ S. N. *ſi verò in Diæceſi ſit, loco Parochia, ponatur Plebis N. loci N.* Annorum . . . . . vt patet teſtimonio Parochi, ex libro Baptizatorum deſumpto, nondum Confirmata, *vel Confirmata*, vt conſtat ex teſtimonio Parochi ex libro Confirmatorum, ſemel ſingulis menſibus, aut etiam pluries, *prout re ipſa erit*, confeſſa eſt R. N. Confeſſario præſcripto à Reu. Vicario Monialium, tum etiam ſemel ſingulis menſibus, aut pluries, *item* ſanctiſſimam Euchariſtiam accepit, vt cõſtat teſtimonijs Confeſſarij . . . . examinata die . . . .

&c.

FORMVLA IV.

Explorationis voluntatis Puellæ Religionem ingrediendæ.

Ex Barboſa de offic. & poteſtate Epiſc. in Formul.

DE libera, & pia puellæ Religionis ingrediendæ voluntate?

An precibus, aut minis parentum, vel cuiuſuis alteriùs inducta fuerit?

Quamdiù cogitauerit de ingredienda Religione?

Qua

Qua potiſſimum de cauſa Monialis fieri velit?

An Religionis vim,& pondus intelligat?

An ſit conſcia Votorum, quæ in ea emittuntur?

An Regulas,& Cōſtitutiones norit,quæ propriæ ſunt illius Monaſterij,in quo Religionem profiteri cogitat,& an illarum obſeruationi totam ſe tradere omninò cupiat, & libentèr amplectatur?

Interrogatur etiam de doctrina Chriſtiana, an ſcilicet in ea rectè, ritèq. inſtituta ſit?

An ſciat legere? eamq. ſe præſente legere iubeat.

FORMVLA V.

Teſtimonij de examine Puellæ ad habitum, ſiue ad Profeſsionem admittendæ.

Ex actibus Mediolanen. Eccleſiæ.

SI fà fede alla Madre Abbadeſſa,ò Priora del Monaſterio di S. N. qualmente N. è ſtata eſaminata,& approuata à fine, che conforme à gli ordini preſenti poſſa eſſere admeſſa al Capitolo della Religione,ò all'habito, ò al Capitolo della Profeſſione, ouero alla Profeſſione.

FORMVLA VI.

Pro ſponſione dotis Monialium.

Ex actibus Mediolanenſis Eccleſiæ, ſub Diuo Carolo Borromeo.

IO N. figliuolo del q. N. Parochia di S. N. di Milano, per la preſente, quale voglio habbia forza di publico Inſtromento, con patti eſſecutiui,e giuramento, prometto con l'obligatione di me, e miei beni pegno alle Reuerende Madri, e Monaſterio di S. N. ſituato in Porta N. di Milano, che quando N. mia figliuola ſarà accettata in Capitolo alla Religione di dette Madri in detto Monaſterio farò vero, & reale depoſito di lire tremilla, dico lire 3000. in mano di perſona idonea, e confidente per le dette Monache, per la dote di detta mia figliuola, ad effetto di pagarle per impiegarle in beni ſtabili à benefizio di detto Monaſterio, e di più prometto, come ſopra, di pagare, e di laſciare, che ſia pagato dalli miei heredi, e ſucceſſori à dette Monache ogn'anno lire cinquanta imper. cioè la metà ogni ſei meſi, durando la vita di detta mia figliuola, e non più oltre, per compimento della ſua dote, ſecondo gli ordini ſopra ciò fatti, e tutto ciò, oltre la ſpeſa delli veſtimenti, vtenſilij, & onoranze ſolite à darſi à quelle ſi fanno Monache in detto Monaſtero, & oltre la ſpeſa della dozzina ſino che ſarà fatta profeſſa.

FORMVLA VII.

Inſtrumenti depoſitionis Dotis pro Moniali.

Ex dictis Actibus Mediolanen. Eccleſiæ.

IN Nomine Domini. Amen, &c. in mei,&c. N. fil. N. Portæ N. Parochiæ S. N. Mediolani, ſpontè,&c. pro dote ſpirituali, & ex cauſa dotis ſpiritualis N. eius filiæ in Monaſterio Monialium S. N. Mediolanen. Deo concedente, monachandæ, depoſuit, ac deponit realitèr, & cum effectu libras tresmille; *ſi in Ciuitate*, aut bis mille, & quingenta; *ſi in Diœceſ.* imper. penès N. fil. N. Por. N. Paroch. S. N. Mediolanen. qui ibidem præſens, & perſonaliter conſtitutus, dictas libras à dicto N. ibidem præſente, dante, exburſante, & deponente realiter, & cum effectu in tanta bona moneta habuit, & recepit ibidem præſentialitèr in purum, verum, & merum depoſitum, vt ſupra, ac ad ſe traxit, & promiſit, ac promittit dictas pecunias nomine auri, & meri, & realis, ac veri depoſiti penes ſe retinere, & conſeruare illas Reuerendis Monialibus dicti Monaſterij, ſiue earum legitimo ſoluere,

dare, relaxare, & conſignare ſtatim, poſtquam dicta N. profeſſionem in dicto Monaſterio emiſerit, tacitè, ſiuè expreſsè, vel ſaltèm habita licentia Profeſſionem emittendi, omniquè, & quacumquè exceptione remota. Suſcipiens propterea in ſe omne periculum, &c. obligando, prout obligauit ſeipſum, & eius hæredes, & bona quæcunquè in forma Cameræ Apoſtolicæ, ac depoſiti, cum clauſulis, & cautelis neceſſarijs, & opportunis, ac ſolitis, & conſuetis, & ita iurauit tactis ſcripturis, &c. & inſuper dictis N. ſpontè, vt ſupra conuenit, & promiſit, prout promittit dictis Reuerendis Monialibus dicti monaſterij, licèt abſentibus, me Notario publico infraſcripto ſtipulante, &c. durante Nouitiatu dictæ N. videlicet donec, & quouſquè emiſerit Profeſſionem, ſoluere alimenta, & ſolitam duodenam, necnon dare, & tradere conſueta veſtimenta, & honorantias iuxta ſolitum; & vlteriùs durante vita dictæ N. in dicto monaſterio ſoluere anno quolibet libras quinquaginta, ſi in Ciuitate, triginta ſi in Diœceſi, imperiales liberè, & abſque alia exceptione; quæ omnia attendere, & obſeruare de rato, grata, valida, & firma habere promiſit, & promittit, & non contrafacere, &c. ſub refectione omnium, & quorumcumquè damnorum, expenſarum, & intereſſe, &c. Pro quibus omnibus, & ſingulis, ſic vt ſupra obſeruandis, & adimplendis, dictus N. ſeipſum, ſuosq. hæredes, & ſucceſſores quoſcũquè, ac ſua, ſuorumquè hæredum, & ſucceſſorum bona omnia, & ſingula mobilia, & immobilia, præſentia, & futura vbilibèt exiſtentia in ampliori forma Cameræ Apoſtolicæ, cum ſolitis clauſulis, &c. obligauit, &c. & cuicunquè appellationi, &c. renunciauit, iurauit tactis ſcripturis, &c. & de prædictis, &c. petitum à me fuit, vt vnam, vel plura inſtrumenta conficerem, &c. Actum, &c.

FORMVLA VIII.

Inſtrumenti Conſignationis Dotis Monialium.

Ex Tiberio Saluſtio; in Formulario.

CVm ſit, prout aſſertum extitit, quod Domina A. filia N. in decimotertio ſuæ ætatis anno conſtituta, afflatu Spiritus ſancti inſpirata, propoſuerit, firmumquè propoſitum, & deliberationem fecerit, ſe in Venerabili Monaſterio Sancti N. monachari, & dictum ingredi monaſterium infra paucos dies; Sitquè etiam quod fuerit conuentum, & concordatum cum Venerabili Matre N. Abbatiſſa dicti Monaſterij, dari dicto monaſterio in dotem, & pro dote dictæ A. ſuæ filiæ ſcuta . . . . . & iocalia eidem neceſſaria; Propterea hac præſente die, &c. in mei, &c. domina B. mater dictæ A. ante crates ferreas Monaſterij perſonalitèr conſtituta coram Reuerenda, & Venerabili Domina N. matre, & Abbatiſſa dicti monaſterij, & venerabilibus Monialibus dicti monaſterij, quas dicta Abbatiſſa dixit, & aſſeruit eſſe infraſcripta N. N. & N. profeſſas, & velatas in dicto Monaſterio Capitularitèr ante dictas crates congregatas ad ſonum, &c. Aſſerentes eſſe maiorem partem, & vltra, in forma, ſponte, &c. ipſa B. mater dictæ A pro effectu, vt dicta ſua filia monachetur in dicto monaſterio, ſicut propoſuit in mei, &c. Exburſauit, & dedit dictæ Venerabili Matri Abbatiſſæ præſenti, & recipienti de conſenſu omnium Monialium pro dote præfatæ ſuæ filiæ præfata ſcuta . . . quæ ipſa Domina Abbatiſſa dicto nomine habuit, &c. & recepit in prompta, &c. de quibus, &c. quietauit, &c. promittens in forma, &c. pro quibus, &c. Actum, &c. præſentibus . . . . . teſtibus, &c.

FOR-

FORMVLA IX.

Facultatis habendi Capitulum pro Puella ad Religionem admittenda.

Ex actibus Mediolanen. Eccleſiæ.

SI concede licenza alla Madre N. del Monaſterio di S. N. che poſſa congregare le ſue Monache, & à loro proporre in Capitolo, per douer' eſſere admeſſa alla . . . . in detto Monaſtero N. la quale perciò è ſtata eſaminata, & approuata: auuertendo, che detto Capitolo ſi faccia per ballottationi ſecrete, e che ſi ſeruino tutti gli altri ordini, dandoci di più auuiſo del ſucceſſo di detto Capitolo. Dall'Arciueſcouado, &c.

FORMVLA X.

Facultatis ingrediendi pro habitu ante ſex menſes.

Ex d. actibus Mediolanen. Eccleſiæ.

COncediamo licenza alla Madre N. delle Monache del Monaſterio di S. N. che poſſa riceuere dentro al ſuo Monaſterio N. la qnale è ſtata admeſſa in Capitolo alla Religione in detto luogo, per poter poi à tempo debito, & ſeruato ciò che ſi deue, pigliar l'habito Religioſo in eſſo Monaſterio, ſenza più da quello vſcire, ſe non in caſo, che ella ſi pentiſſe, di voler eſſere Religioſa, tenendola però mentre ſtà in habito ſecolare, in luogo ſeparato dalle Monache; auuertendo ſi oſſeruino gl'altri ordini ſopra di ciò dati; aliàs, &c. Dall'Arciueſcouado, &c.

FORMVLA XI.

Facultatis recipiendi Puellam in Monaſterio ad habitum Religionis.

Ex Barboſa de offic. & poteſt. Epiſc. in Formul.

NOs N. . . . . &c. Cum voluntatem N. diligenter explorauerimus, eamq. liberam & piam eſſe, quantum humano iudicio exiſtimari poteſt, comperierimus, eandem quoque N. ætatem annorũ 16. expleuiſſe nouerimus, nihilq. habere ſciamus contra ſacra Decreta, & conditiones, ac requiſita, iuxta Monaſterij Ordinis S. N. inſtituta. Vidimus quoque fidem Inſtrumenti depoſiti, & obligationis dotis, ſeù eleemoſynæ Monaſterio debitæ, vbi Profeſſio legitimè emittatur, iuxta taxam annis ſuperioribus præſcriptam, licentiã, & facultatem concedimus, vt ea in Monaſterio S. N. ad Religionem admittatur, recipiatur què, & Profeſſionem emittere valeat, cuius tempus Præfecta nobis ante menſem denunciet, ſub pœna Concil. Trident. decreto expreſſa, & conſtitutum ex nunc fiat rurſus, & quæcunque alia, quæ in hoc genere decreta ſunt, obſeruentur. Datum, &c.

ALIA FORMVLA.

Dandi licentiam Abbatiſſæ recipiendi Puellam ad habitum Religionis.

Ex Laur. de Peirin. in Formulario cap. 6. litera M.

NOs Don N. . . . Ordinis, &c. Reu. Matri Abbatiſſæ, cæterisquè Monialibus Monaſterij N. ſalutem.

Paſtoralis ſollicitudo, ac cura, qua huic noſtræ Prouinciæ N. præſidemus, exigit, ac requirit, vt votis illis, per quæ animarũ Chriſti fidelium, præſertim puellarum, Chriſto Saluatori ſub Religionis iugo in caſtitatis holocauſto famulari cupientium

d 3 ſaluti

ſaluti conſulitur, paterno affectu, & charitate annuamus. Cum nobilis itaque Puella N. perfectioris vitæ zelo ducta, Religioſorum N. inſtitutũ ſuſcipere,Beatiq. P.N. Regulam quam maximè cupiat profiteri. Nos attendentes, eam in ætate legitima conſtitutam, ſufficientiq. dote, cæterisquè à ſacris Canonibus, & Regula noſtra requiſitis conditionibus minimè carere, ipſam proinde ad Religionis habitum recipiendi, & ad Profeſſionem tempore præſcripto admittendi (monito tamen priùs ante menſem per Matrem Abbatiſſam Epiſcopo,vt iuxta ſacri Tridentini Concilij Decretum, Puellæ mentem explorare valeat)licentiam vobis concedimus,& impertimur. In quorum fidem, &c.

FORMVLA XII.

Facultatis ingrediendi pro habitũ.

Ex actibus Mediolanenſ. Eccleſiæ, ſub Diuo Carolo Borromæo.

Concediamo licenza à N. che poſſa entrare nel Monaſtero di N. per cauſa di riceuere l'habito Religioſo in eſſo, atteſo che à ciò è ſtata già eſaminata, approuata, & admeſſa: auuertendo però, che ſi ſeruino i debiti ordini, & in particolare al Monaſterio ella non ſia accompagnata da N. N., nè eſſa ſia con pompe intorno, & al detto Monaſterio vadi la mattina per tempo, e ſentita la Meſſa, eſſa ſi communichi, altrimenti la licentia ſi dichiararà nulla, & inualida. Dall'Arciueſcouado, &c.

FORMVLA XIII.

Facultatis induendi habitũ Monachalẽ.

Ex actibus Mediolanen. Eccleſiæ.

Si concede licentia alla Madre N. delle Monache del Monaſterio di S.N. che ſtando il Superiore nella Chieſa eſteriore alla feneſtrella, doue ſi fà la ſantiſſima Communione, e ſeruandoſi gl'altri ordini, poſſa veſtire dell'habito da Monaca N. in detto ſuo Monaſterio N. la quale per ciò è ſtata eſaminata, & approuata: auuertendo ſi oſſeruino in ciò tutti gl'ordini dati. Dall'Arciueſcouado, &c.

FORMVLA XIV.

Licentię Sacræ Congregationis Cardinalium pro receptione Supernumerariæ in Monialem.

Ex Typographia Reu. Cam. Apoſt.

MARTIVS S. ANGELI in Foro Piſcium Diac. S.R.E. Cardinalis Ginettus:

Gli Eminentiſſimi, e Reuerendiſsimi Signori Cardinali della Sacra Congregatione ſopra Veſcoui, e Regolari, in virtù della preſente, concedono licenza à N. . . di poter far riceuere nel Monaſterio di N. . la N. . ad effetto di pigliarui l'habito Monacale, non oſtante che ſia ſopra il numero prefiſſo, con le ſeguenti conditioni però, & non altrimenti. Che il Monaſterio ne ſia capace, & le Monache ſi contentino d'accettarla,il che ſi faccia capitolarmente, & per voti ſegreti. Che oltre la ſolita ſuppelletile de mobili, porti, e dia al Monaſterio la limoſina dotale ordinaria dupplicata, la quale poſſa eſſere maggiore, mà non minore di quattrocento ſcudi; & prima d'eſſer' ella ammeſſa all'habito, ſi faccia depoſito reale della limoſina, appreſſo perſona idonea, ſotto eſpreſſa condition', e patto, che non ſi poſſa leuar' il depoſito, ſe non per impiegarla, dopò fatta la profeſſione, in Cenſi, Monti non vacabili, ò beni ſtabili, ſicuri, e di buon reddito, à commodo commune del Monaſterio, con ſaputa, e conſenſo di eſſo Ordinario; ancorche il Monaſterio foſſe ſottopoſto alla cura, e gouerno di Regolari, ò di qual ſi voglia altro, bẽche

che eſente: e facendoſi l'impiego in Cenſi, ſi ponga per patto eſpreſſo nell'inſtrumēto, che in caſo dell'eſtintione del Cenſo, ſi debba darne notitia all'Ordinario, à fine che di nuouo li danari s'habbino ad inueſtire à beneficio del Monaſterio, & ſin che la limoſina non ſia impiegata nel modo ſudetto, il depoſito s'intenda per patto eſpreſſo, da farſi nell'atto del medeſimo depoſito, reſtar ſempre in ſuo robore, & il Depoſitario pagandolo ſenza licenza dell'Ordinario, reſti nondimeno obligato: nō oſtante qualſiuoglia altro in contrario. Et facendoſi il depoſito in altra maniera, eſſa non poſſa eſſer'ammeſſa in modo alcuno alla Profeſſione, ſenza eſpreſſa licenza dell'Eminenze loro. Che in oltre, in lei concorrino li ſoliti requiſiti: & nel reſto oſſeruiſi la forma preſcritta da' ſacri Canoni, Concilio di Trento; & dalle Conſtitutioni de' Sommi Pontefici. Che quanto all'eſſer' accettata ſopra il numero non vi ſia ſpecial ordine, nè altra coſa rileuante in contrario. Che il ſudetto Monaſterio, mandando Monache, ò Conuerſe alla cerca, ò non oſſeruando la Clauſura in qualſiuoglia modo, non poſſa valerſi della preſente licenza, la quale in tali caſi ſia nulla, e riuocata. E finalmente, che la preſente ſia conſegnata à quelli, a' quali è indrizzata per l'eſſecutione, e ſi regiſtri ne gli atti della loro Cancellaria; altrimenti ſia di neſſun valore. In quorum fidem præſentes manu Secretarij eiuſdem Congregationis roboratas, Sigilli noſtri impreſſione muniri iuſſimus. Dat. Romæ die . . .

FORMVLA XV.

Inſtrumenti ingreſſus Puellæ ad Ordinem Monachatus.

Ex Tiberio Saluſtio in Formular.

IN Dei nomine. Amen, &c. in mei, &c. perſonaliter conſtitutæ venerabiles, & religioſæ mulieres DD. N. Abbatiſſa Monaſterij N. Soror M. & N. N. N. & M. Sorores, &c. Moniales dicti Monaſterij Capitulariter congregatæ in dicto Monaſterio ad ſonum campanellæ, vt moris eſt ipſarum, pro his, & alijs dicti Monaſterij pertractandis negotijs; præſente N. filia N. ætatis, vt ipſa N. vna cum N. eius patre ibidem præſente, aſſeruerunt 16. annorum completorum, petente, & ſupplicante, cum conſenſu, & auctoritate dicti N. patris ſui, & legitimi adminiſtratoris præſentis, & auctoritatem eidem præſtantis ad omnia, & ſingula infraſcripta, omnibus ſuaſione, & violentia ceſſantibus, receperunt ipſam N. in Monialem, & ſororem dicti eorum Monaſterij, eamquè cœtui aggregauerunt; quæ N. non vi, dolo malo, vel metu, aut ſuaſione aliqua ducta, ſeù circumuenta, ſed ſponte, &c eleuatis, iunctisq. manibus, dedicauit ſe Monaſterio ſupradicto, quam N. prędicta D. Abbatiſſa, cum conſenſu, & voluntate ſupradictarum Monialium, recepit ipſam N. ducendo ante Altare Eccleſiæ dicti Monaſterij, decantato hymno Sancti Spiritus, ſcilicet: *Veni Creator Spiritus*; & ipſius gratia humilitèr inuocata, dicta D. Abbatiſſa ipſam expoliauit veſtes ſeculares (quibus erat in[illegible]ucta) ſtantem genibus flexis ante dictum Altare, & induit eam veſtimenta Monachalia, & ſolitum habitum Monaſterij ſupradicti, promittens ei, cum conſenſu Monialium humilem victum, & veſtitum, dum ad ſeruitia, & in habitu Monachali perſeuerabit. Et è conuersò idem D. N. pater dictæ N. dedit, & exburſauit in proprijs manibus dictę Dominæ Abbatiſſæ, ibidem præſentis, & recipientis, cum conſenſu dictarum Monialium, pro eleemoſyna, & dote dicti Monaſterij, & ipſius N. ſummam ſcutorum N. quæ in mei Notarij, & teſtium infraſcriptorum pręſentia habuit, & recepit in prompta, & numerata pecunia, in tot paulis, & teſtonibus Papalibus, de quibus ſe benè contentam vocauit, exceptioni, &c. ad maiorem cautelam renunciauit, quietauitquè, &c. per pactum, &c. quæ omnia, &c. alias, &c. pro quibus, &c.

FOR-

FORMVLA XVI.

Inſtrumenti Renunciationis bonorum, cum decreto Iudicis à Puella Profeſsionem emiſſura, faciendę.

Ex Tiberio Saluſtio. in Formulario.

COram Magnifico, & Eximio I.V.D. Curiæ Capitolij, & in Rom. Cur. Iudice Ordinario ſedenti pro tribunali, ſuper quadam ſede lignea; quam ad actum infraſcriptum peragendum tantùm pro ſuis idoneis loco, & tribunali elegit, & deputauit, ac in mei, &c. præſentia perſonaliter conſtituta N. Nobilis, & honeſta puella domina N. filia bo. me. N. &c. quæ ſicut dicto D. Iudici expoſuit per organum mei Notarij, Sancti Spiritus inſpiratione ducta, vult, & intendit vitam ſanctimonialem ducere in Ven. Monaſterio S. N. & ibi profeſſionem emittere, & Altiſſimo perpetuò famulari, cum dote ſcutorum quingentorum monetæ de iulijs decem pro ſcuto, & cum acconcio, ſeù bonis mobilibus ſcutorum centum quinquaginta ſimilium, quæ dos eſt ex maioribus, quæ hucuſque dicto Monaſterio dari ſit ſolita. Volens, ante dictæ Religionis ingreſſum, de bonis, & iuribus, quæ ſibi quomodolibet obuenire poſſent, diſponere, vt humanarum rerum iuribus omninò libera, Deo Optimo Maximo feruentiori, & quietiori animo inſeruire valeat, ſpontè, &c. cum interuentu, præſentia, & cõſenſu Magnificorum DD. . . . . . eius . . . . . præſentiam, & auctorizantium, & cum iuramento tactis, &c. affirmantium, hic nullum habere intereſſe, & ea non tendere in pręiudicium ipſius Dominæ N. omnia, & ſingula bona auita, paterna, & materna, & alia quęcumque ad ipsã, etiam ratione ſupplementi Legitimæ, vel Trebellianicæ, & aliàs quomodolibet, & alio quouis titulo, cauſa, ratione, & ſucceſſione nunc, & pro tempore ſpectantia, & pertinentia, etiam ſi ſpeciali nota digna eſſent, & in generalitate minimè compręhenderentur, ac omnia, & ſingula iura, & actiones ſibi ſuper dictis bonis quomodolibet, & qualitercumque competentia, & competentes, competitura, & competituras, ceſſit, renunciauit, & refutauit; ac irreuocabiliter, & inter viuos donauit, & titulo puræ, & perfectæ donationis conceſſit, & tradidit;

Magnifico Domino N. eius germano fratri, cui Magnifici DD. N. N. N. cõmunes fratres pro agnationis conſeruatione, & nob. N. familiæ decore, omnia eorum bona irreuocabiliter donarunt, præſenti, & ſtipulanti pro ſe, & eius hæredibus, & ſucceſſoribus quibuſcumque ad habendum, &c. ponens, &c. nullo iure, &c. conſtituens, &c. dans licentiam, &c. donec, &c.

Et hanc ceſſionem, renunciationem, refutationem, & donationem, ac omnia, & ſingula in hoc inſtrumento contenta, dicta Domina N. cum dictis conſenſu, & auctoritate fecit, & facere declarauit, dicto D. N. vt ſupra præſenti, &c. quia dixit, & affirmauit, ſe à dicto D. N. eius fratre decenter, & competenter fuiſſe dotatam in dictis ſcutis quingentis, & pro acconcio, & bonis mobilibus in dictis ſcutis centum quinquaginta monetæ de iulijs decem pro ſcuto, & quia ſic ſibi de bonis, & iuribus prędictis liberè, & liberalitèr benefacere placuit, & placet. Promittens huiuſmodi ceſſionem, renunciationem, refutationem, & donationem tanquam bonas, & bene factas, perpetuò ſeruarę ratas, &c. & in nullo contrafacere, &c. eaſdem minimè reuocare, & reuocari facere quouis prætextu, & cauſa, etiam in corpore Iuris clauſa: renunciando deſuper cum iuramento, quod tactis, &c. præſtitit ad dicti D. Iudicis certiorationem beneficio *l. 11. l. fin. C. de reuoc. donat. ben. ſen. conſ. Vell. auth. ſi qua mul. L. Iuſ. de fun. dot.* Statutis Almæ Vrbis, & illorum nouis reformationibus, beneficio reſtitutionis in integrum, ex quouis capite reſultanti, & competenti, cæteriſquè, &c. Et pro maiori huius ceſſionis, & donationis roboris firmitate, eadem D. N. cum dictis conſenſu, & auctoritate, conſenſit illius inſinuationi corã quouis Rom. Cur. Iudice competente facienda, & ad illa inſinuan. & in actis publicis redigen. & redigi facien. Conſtituit eius procuratorem,

rem, vt in rem propriam D. . . . cum poteſtate ſubſtituen. & alijs facultatibus opportunis dicta D. N. cum dictis conſenſu, & auctoritate obligauit ſe, & bona, & iura in forma Cameræ Apoſtolicæ, cum Clauſulis, citra, &c. renunciando, &c. iurauit, &c. Et prædictus Magnificus D. Iudex, vt ſupra pro Tribunali ſedens, viſis, & intellectis prædictis, & cauſa cognita, & diligenter inſpecta, in, & ſuper eiſdẽ tamquam ritè, rectè, & legitimè geſtis, ſuã, & ſui officij, quo fungitur, auctoritatem ordinariam, & iudiciariam pariter, & decretum interponen. duxit, & ſolemnitèr interpoſuit, omni meliori modo, &c. ſuppletis, &c. ſuper quibus, &c. Actum Romæ in . . . præſentibus ibidem N. & N. qui vna cum dicta D. B. proprijs manibus ſubſcripſerunt teſtibus, &c.

FORMVLA XVII.

Facultatis Abbatiſſæ conceſſæ recipiendi profeſſionem Monialium.

Ex Georg. Polac. Vacat. Epidim. par. 2. cap. 4.

ESſendo noi N. &c. certificati per fede della Veneranda Madre . . . che ſuor . . . Nouitia nel ſuo Monaſtero, ha paſſato l'anno del ſuo Nouitiato con modeſtia religioſa, ſi nell'habito, come nel reſto, & eſſendo eſſa d'età di ſedici anni forniti, concediamo però licenza alla ſodetta Madre, che alla preſenza del ſuo Padre Confeſſore, ſtando egli nella Chieſa eſteriore al feneſtrino, doue ſi fà la ſantiſſima Communione, e ſeruandoſi tutti gl'ordini ſopra di ciò dati, poſſa riceuer la ſua Profeſſione eſpreſſa, e ſolenne, eſſendo di già ſtata eſaminata, & approuata facendoſi auuiſati con ſcrittura del giorno, & alla cui preſenza habbi fatta detta Profeſſione.

ALIA FORMVLA.

Facultatis recipiendæ Profeſſionis Monialium.

Ex Actibus Mediolanenſ. Eccleſ. ſua D. Carolo Borromeo.

SI concede licenza alla R. Madre N. che ſtando il Superiore nella Chieſa eſteriore alla feneſtrella della Santiſſima Communione, oſſeruando gl'altri ordini preſcritti poſſa riceuere l'eſpreſſa, e ſolenne profeſſione di N. già approbata, dandoci poi auuiſo con ſcrittura, la qual faccia fede del giorno, & alla preſenza di chi ella haura fatta la detta profeſſione. Dall'Arciueſcouado, &c.

FORMVLA XVIII.

Profeſſionis ſecundum conſuetudinem Monialium meæ Congregationis Vallis Vmbroſæ.

Ex Valeriano Rainerio Vallumbroſano in Ritual. Monaſt. Rit. 7. in principio ſacrarum precum ad emittendam profeſſionem.

IN Nomine Santiſſimæ Trinitatis. Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen. Ego ſoror N. promitto ſtabilitatem meam, & conuerſionem morum meorum, & obedientiam, & Virginitatem, ac Caſtiſtatem perpetuam, & ſine proprio viuere ſecundum Regulam Sancti Benedicti Abbatis, & Inſtitutum S. P. N. Ioannis Gualberti Abbatis coram Deo, & Sanctis eius. In hoc Monaſterio, quod eſt conſtructum ad honorem Dei, Beatæ Mariæ ſemper Virginis S. N. & omnium Sanctorum, & Sanctarum eius; ſub obedientia, & in præſentia Reuerendiſſ. in Chriſto Patris Domini N. Sancti Saluij Abbatis, ac totius Ordinis, & Cõgregationis Vallis Vmbroſæ

broſæ Præſidentis Generalis digniſſimi, *vel admodum, &c. dum non adſit Præſes Generalis*. Necnon admodum Reuerendæ in Chriſto Matris domnę N. huius Monaſterij Abbatiſſæ, eorumq. in officio ſucceſſorum. Anno Domini . . . Menſæ . . . . . die . . . . . In præfato Monaſterio S. N. . . . .

ALIA FORMVLA.

Profeſſionis pro Monialibus Sancti Auguſtini.

Ex Rituali Monialium S. Luciæ in Silice Romæ.

NEl nome del noſtro Signore Gieſu Chriſto. Amen. Nell'anno . . alli . . del Meſe . . . Io Sore N. chiamata nel ſecolo N. figliuola di N. faccio voto, profeſſione, e prometto à Dio Omnipotente, alla Beata Vergine Maria, al B. Padre Santo Agoſtino, & à tutti li Sãti, & à voi Padre in loco di Monſignor Illuſtriſſimo, e Reuerendiſſimo N. . . & à voi Madre Priora, & ad ogn'altra ſua legitima ſucceſſora, Obedienza, Pouertà, & Caſtità, & perpetua Clauſura ſotto la Regola del Beatiſſimo Padre Santo Agoſtino, ſecondo le Conſtitutioni del Monaſterio noſtro N. . . . . , Deo gatias. Amen.

ALIA FORMVLA.

Profeſſionis Tertiariarum Ordinis Carmelitarum.

EGo Soror N. facio meam profeſſionem, & promitto Obedientiam, & Caſtitatem Deo Omnipotenti, & B. Marię Virgini de Mõte Carmelo, & Reuerendiſſimo Patri Generali Ordinis eiuſdem Beatæ Mariæ Virginis de Monte Carmelo, ſuiſque ſucceſſoribus, ſecundum Regulam tertij eiuſdem Ordinis, vſque ad mortem.

ALIA FORMVLA.

Profeſſionis Monialium S. Claræ.

Ex Rituali Monialium Ordin. S. Claræ Prouinciæ Romanæ.

EGo Soror N. promitto Deo, & Beatę Mariæ ſemper Virgini, & Beato Franciſco, & Beatæ Claræ, & omnibus Sanctis, & tibi Dominæ Abbatiſſæ: viuere ſub Regula à Domino Vrbano Papa Quarto Ordini noſtro conceſſa, toto tempore vitæ meæ, in obedientia, ſine proprio, & in Caſtitate, & etiam (ſecundum, quod per eandem Regulam ordinatur) ſub Clauſura.

FORMVLA EADEM. in lingua Materna.

In eodem Rituali.

IO ſore N. prometto à Dio, & alla Beatiſſima Maria ſempre Vergine, & al B. Franciſco, & alla B. Chiara, & à *tutti gli* Santi, & à voi madre Badeſſa, viuere ſotto la Regola di Papa Vrbano Quarto all'Ordine noſtro conceſſa, tutto il tempo della vita mia in obedienza; ſenza proprio, & in Caſtità, & ancora ſecondo, che per eſſa medeſima Regola ſi ordina, ſotto clauſura, &c.

FORMVLA XIX.

Pro Confeſſore ordinario Monialium.

Ex Barboſa de Offic. & poteſt. Epiſc. in formular.

N. &c. licentiam concedimus tibi N. Præsbytero per examinatores noſtros

ſtros idoneo reperto, & per nos approbato, vt in Eccleſia, & Monaſterio S. N. Cōfeſſiones Monialium audire, & ſæcularium etiam, ſi quæ in eodem monaſterio erunt, eaſque abſoluere valeas præterquam à caſibus, & cenſuris nobis reſeruatis, à quibus abſoluendi facultatem cum opus erit tibi impartiemur. In clauſuſam monaſterij non ingredieris, niſi ſuperpelliceo, & ſtola indutus, vt adminiſtres tantummodò S. Sacramenta Pœnitentiæ, Euchariſtiæ, & extremæ Vnctionis, & ſpiritualem opem agonizantibus præſtes: quibus caſibus ſēper tuo hoc munere perſangeris ſociatus à duabus ex ſenioribus Monialibus, quæ cū Cōfeſſiones audis, te etiam videre poſſint, licèt non audire. Caue, ne te monaſterij, aut monialis alicuius quibuſcumquè negotijs immiſceas, nec ad Crates, aut Rotas colloquaris, niſi vt tantummodò petas, ea ea, quæ Eccleſiæ cultui, & diuinorum officiorum celebrationi, aut Sacramentorum adminiſtrationi ſunt neceſſaria. Vocatus tamen, vt aliquod præſtes ſpirituale conſilium, id effice ad Crates, quæ clauſæ ſint, præſenteſquè adſint moniales auſcultatrices, & non aliter, ſub pœnis in Conſtitutionibus felic. record. Clementis Papæ VII. & aliorum Summorum Pont. inflictis, & arbitrio noſtro infligendis. Te in Domino admonentes, &c.

ALIA FORMVLA.

Inſtituendi Confeſſarium Ordinarium Monialium.

Ex Peirino in formul. litera C. cap. 14.

NOS D. N. &c. dilecto nobis in Chriſto Patri D. N. &c.

Et ſi Religioſis omnibus, ac Chriſti ſeruis curę noſtrę demādatis paſtoralis officij debito conſulere, ac prouidere in Dño tenemur; præ cæteris tamen omnibus impolluta templi vaſa, pretioſaſquè margaritas noſtri Ordinis ſcilicet Sanctimoniales, ac ſpōſas, quæ, ne profano quoquam faſcinarentur obtutu, arctiori ſe ſe, abditiorique cuſtodię manciparunt, ſingulari quodam noſtræ circumſpectionis auxilio, ac ſolicita præſertim ſpiritualis Patris, ſeu Confeſſarij deputatione in via Domini decet confoueri, quo feruentius ſalutari Pœnitētiæ pharmaco ſpiritualibus ſuis medentes languoribus, cæleſtium contemplationi, ac purioris vitæ ſtudio ſine intermiſſione valeant deſudare. Te igitur præfatum, de cuius vitæ, morumquè integritate, prudētia itidem, ſcientia, atquè peritia ſatis edocti ſumus cuiq. propterea ſpiritualis Chriſti ſponſarum cura meritò poſſit commēdari, ordinarium monialium noſtrarū Conuentus Sancti N. Confeſſarium eligimus, & conſtituimus earumdem monialium, nec non ſæcularium, ſi quæ in prædicto monaſterio extiterint, Confeſſiones excipiendi, eaſquè ab omnibus caſibus etiam nobis ſpecialiter reſeruatis, abſoluendi, prę fati inſuper monaſterij clauſuram, ad Sacramenta illis in caſibus vrgentis neceſſitatis miniſtranda, ſeruatis ſeruandis, ingrediendi, facultatem tibi concedentes. In quorū fidem, &c.

FORMVLA XX.

Facultatis Confeſſarij Monialium, etiam pro caſibus reſeruatis.

Ex Actibus Mediolanenſ. Eccleſiæ.

N. &c. dilecto nobis in Chriſto D. N. &c. Tibi, cuius vita, & morū probitas per teſtificationes nobis factas, probantur, vt monialium monaſterij S. N. Confeſſiones audire, eiſdemq. Eccleſiaſtica Sacramenta miniſtrare poſſis, cum facultate caſuum nobis reſeruatorum, nec non prędicti monaſterij clauſuram in caſibus vrgentis neceſſitatis, atque Confeſſario, tum ex forma ſacri Concil. Tridentin. tum ex Bulla Sanctiſsimi D. N. Papæ Gregorij XIII. permiſſis, ingredi, ſeruatis, quæ in Concilijs Prouincialibus, & Synodis Diœceſanis Mediolanen. ac etiam Decretis genera-

neralibus Viſitatoris Apoſtolici, Sacerdotibus, & Confeſſarijs Monialium præſcripta ſunt ad . . . . his noſtris concedimus facultatem. Datum, &c.

FORMVLA XXI.

Inſtituendi Confeſſarium extraordinarium Monialium.

Ex Laur. de Peirin. in Formular. cap. 15. litera C.

NOs D.N. &c. . . . . Inter cæteras Paſtoralis Officij noſtri curas, illa nos præcipuè vrget, ac fatigat, per quã infirmioris ſexus, gregisquè tenerioris, Sãctimonialium, inquam, virginea perpetuæ caſtitatis laureola ſub Religionis noſtræ iugo, altiſſimo famulantium, ſaluti, ſpiritualiquè conſolationi proſpicitur, ac pœnitentiæ onus, in quo hominum conſcientiæ religantur, ſuauiùs, & leuiùs reddi poſſe arbitramur. Cum igitur ex Sacri Tridentini Concilij decreto idoneum Confeſſorem extraordinarium Monialibus nobis ſubiectis quotannis offerre, atque exhibere teneamur, quo eædem Chriſti ſpõſæ Sacramentali Pœnitentiæ medicina indigentes liberiùs malis ſuis mederi, ac Diaboli laqueos valeant euitare; idcirco Patrem N. . . . . . cuius iampridem honeſtos mores, prudentiam, atque doctrinam experti ſumus, extraordinarium Cõfeſſorem Monialium N. Ciuitatis N. facultatem quoque eaſdem ab omnibus caſibus, & cenſuris nobis reſeruatis abſoluendi tibi concedentes, eligimus, ác deputamus. In quorum fidem, &c.

ALIA FORMVLA.

Pro Confeſſario extraordinario.

Ex tom. 1 de Iure Abbatum, in Formulario.

PRæcipua cura, qua noſtri gregis ſaluti inuigilare tenemur, bonorum operum exercitium, Sacramentorumquè frequentationem in Monaſterio Monialium N. nobis immediatè ſubiectarum adiuuare volentes, decreuimus hoc tempore prædictis noſtris in Chriſto Sororibus Sacramentali Confeſſionis viam planiorem facere ex electione extraordinarij Confeſſarij. Igitur tenore præſentium P. tuam, cuius iampridem honeſtos mores, prudentiam, atque doctrinam experti ſumus, extraordinarium Confeſſorem Monialium N. Ciuitatis N. facultatem quoque eaſdem ab omnibus caſibus, & cenſuris nobis reſeruatis abſoluendi tibi concedentes, eligimus, ac deputamus. In quorum fidem, &c.

FORMVLA XXII.

Literæ ad Abbatiſſam pro Confeſſario extraordinario.

Ex Georgio Polacco vacat. Epidim. par. 2. cap. de Confeſſarijs Monial.

PEr ſodisfare al ſantiſſimo Decreto del ſacro Concilio di Trento, e per fauorir la libertà circa il confeſſare i ſuoi peccati, habbiamo deſtinato per Confeſſore ſtraordinario del voſtro Monaſterio . . . . Però vi diciamo, ch'è *noſtra volontà*, che tutte le Monache gli compariſchino dinãzi, e ſi fermino per tutto quello ſpazio di tempo, che parerà à detto Padre Confeſſore, ſe bene non ſi voleſſero confeſſare, ſtando ciò in arbitrio d'eſſe Monache. E tutto queſto comandiamo ſotto precetto di ſanta Obbedienza, e ſotto altre pene giuſta la contumacia; con l'obligare inſieme voi Madre Superiora à farci intendere, ſe per ſorte vi foſſe alcuna, che ricuſaſſe d'obbedire, ouero procuraſſe con fatti, ò con parole, che alcuna Monacha non ſi confeſſaſſe dallo Straordinario, che gli mandiamo. E perche proceda il tutto ſenza confuſione, ſi preſenti al detto Padre Confeſſore la tauoletta, doue per ordine ſtanno regiſtrati i nomi di tutte le Monache; & niuna Monaca, ſe non in caſo di qualche vrgente neceſſità, ſi cõ-

feſſi

ſeſſi dal Confeſſore ordinario. E vi benediciamo inſieme con tutte le altre Madri.

FORMVLA XXIII.

Literarum pro Gubernatore Monialium eligendo.

Ex Tomo 1. de Iure Abbatum: in Formular.

OMnibus, & ſingulis nobis deſuper, meritis licèt imparibus, commiſſi officij muneribus, continuò inuigilare nos decet, ſed gubernationi ſacrarum Virginum, quæ contemptis ſæculi illecebris, diuinis ſe mancipauere obſequijs ſub Regula Sanctiſſimi Patris noſtri N. & inſtituto Almi Patris N. in Monaſterio N. noſtræ N. noſtræq. iuriſdictioni immediatè ſubiecto, ſpeciali quadam à nobis, ac ſingulari ſolicitudine prouidere ob ſexus, ſtatusq. conditionem æquiſſimum eſt; hinc licèt non animo, perſona tamen ab illis abeſſe cogamur, auxiliatrices manus exquirimus, à quibus, vt par eſt, in tam graui cura, opera, & actione adiuuemur. Qua de re Reuerentiæ tuæ, cuius iampridem probitatẽ, & idoneitatem experti ſumus, Monialium præfati Monaſterij N. gubernationem cõmittimus, ac vigore præſentium, quas per Cancellarium noſtrum exarari mandauimus, ac proprij ſigilli impreſſione, proprięq. manus ſubſcriptione roborauimus, te ipſum earumdem Gubernatorẽ ad beneplacitum noſtrum declaramus, & deputamus, cum facultate, rationabili de cauſa, clauſurã ingrediendi, Moniales alloquendi, earum negocia peragendi, iura ſeruandi, lites incipiendi, ac proſequendi coram quocũq. Iudice, tàm Eccleſiaſtico, quàm ſæculari, comparendi, ac ea omnia demum faciendi, quæ temporali earumdem gubernationi, Regularis obſeruantiæ incrementis, ac earumdem puritati, & honeſtati in dies expedire videbũtur, in omnibus ſemper ſeruatis ſeruandis. Hoc vnum in Domino monentes, vt hæc omnia eo charitatis zelo exequaris, qui Chriſti Sponſarum cuſtodiæ, & gubernationi debetur, tanquã zelotypo Sponſo rationem rediturus.

FORMVLA XXIV.

Licentiæ celebrandi in Eccleſijs Monialiũ pro Cappellanis mercenarijs.

Ex actibus Mediolanen. Eccleſiæ.

N &c. Dilecto nobis in Chriſto Presbytero N. ſalutem in Domino. Cum expoſueris, te, neque Eccleſiaſtici alicuius beneficij, quod obtineas, neque parochialis curæ munere, neque Legati, alteriusvè obligationis cauſa vſquàm in vlla Eccleſia, vbi Miſſæ Sacrificium facias adſtrictum teneri, cumq. per teſtificationes nobis factas, cognouerimus te vitæ honeſtate, moribusq. probatis eſſe; Nos tibi Cappellano Monaſterij S. N. delecto, cognita per examen literarum intelligentia, & ſacrarum Cœremoniarum peritia tua, his noſtris litteris facultatem damus ſuſcipiendi munus Miſſæ ſacrum faciendi in Eccleſia exteriori earum Monialium per hebdomadam diebus . . . .
Hanc verò facultatem tibi concedimus, ſeruatis conditionibus infraſcriptis. Quæ de Miſſæ ſacro ritè faciendo Miſſalis rubricis, Prouincialibus, ac Diœceſanis Concilijs, præſertim Prouinciali primo, editiſquè inſtructionibus decreta ſunt: diligenter, integrèq. ſeruabis.

Decentem habitum Clericalem, & Coronam ad præſcriptum Conciliorum vbiquè deferes.

Decreta, & Ordinationes, etiam Viſitationis Apoſtolicæ, & præſertim colloquendi cum Monialibus, & minùs illis ſcribendi; neque literas ab illis recipiendi, nec munera ab eis accipiendi, aut eis dandi, neque eis abſque licentia ſpeciali in quauis alia re deſeruiendi, & alia non ſolùm Cappellanis Monialium pręſcriptæ exactè ſeruabis, ſub pœna in edictis noſtris contenta, & maiora arbitrio noſtro.

Pro eleemoſyna nihil ampliùs, quouis prætextu ob huiuſmodi Miſſæ ſacrum faciendi munus, hac facultate noſtra ſuſceptum percipies, quam librarum . . . . ſummam, eamq. non niſi cum mandato

ſyngraphavè eius, cui hanc curam dederimus, ſigillatim exiges.

Diebus ſingulis ſuprà præfinitis, ſuſceptum Miſſæ ſacrum faciendi munus præſtabis, nec verò alibi ijs ipſis diebus Miſſæ ſacrum facies, etiam ſi illius faciendi munus non ſuſcipias, niſi aliquando, de illius id curæ commiſerimus, conſenſu, in locum tuum ob legitimum impedimentnm, quo detinearis, Sacerdotem alium antea ſubſtitueris, qui pro muneris à te ſuſcepti ratione, quod ipſe debes, id omne in Eccleſia præſtet.

Miſſæ ſacrum ne facias ſine miniſtro, Clericali habitu induto, eoq. decenti ad præſcriptum noſtrarum Conſtitutionum.

Statuta hora, quā deputatus noſter pro temporis ratione præſcripſerit, Miſſæ ſacrum facies.

In libro, Miſſis, quæ celebrantur in ſingulos dies annotandis, conſtituto, manu tua ſingulis item diebus, quibus celebrabis ſubſcribes.

Has autem noſtras litteras tibi ad . . . tantùm ſuffragari volumus. Datum, &c.

FORMVLA XXV.

Licentiæ celebrandi in Eccleſijs Monialium ex deuotione.

Ex actibus Mediolanen. Eccleſiæ.

N. &c. Dilecto nobis in Chriſto N. ſalutem in Domino. Cum fide dignorum teſtimonio, te vitæ honeſtate, moribuſquè probatis eſſe cognouèrimus; Nos tibi his literis facultatem damus, Miſſæ ſacrificium per hebdomadam diebus ſingulis ex tua deuotione faciendi in Eccleſiā exteriori Monialium S. N ſeruatis tamen conditionibus infraſcriptis.

Quæ de Miſſæ ſacro, &c. *vt ſupra*.

Decentem habitum, &c. *vt ſupra*.

Decreta, & Ordinationes, *vt ſupra vſque ad verba*, & maiori arbitrio noſtro.

Miſſæ ſacrum, ne facias ſine miniſtro, Clericali habitu induto, eoq. decenti, ad præſcriptum noſtrarum Conſtitutionum.

Has autem noſtras litteras tibi ad . . . tantùm ſuffragari volumus. Datum, &c.

FORMVLA XXVI.

Pro Clerico, qui Miſſæ inſeruiat, & alia miniſteria pręſtet in Eccleſijs Monialium.

Ex actibus Mediolanenſ. Eccleſiæ.

SI concede licenza à N. Chierico, che per meſi . . . . poſſa ſeruire nella Chieſa eſteriore delle Monache di S. N. per riſpondere alle Meſſe, e fare altre funtioni pertinenti à lui, e per detto effetto poſſa ragionare con la Sacriſta maggiore alla rota della detta Chieſa, e con la Madre N. e ſeruando gl'ordini *preſcritti. Dal*l'Arciueſcouato, &c.

FORMVLA XXVII.

Licentiæ pro Prædicatore Monialium.

Ex Barbo. de offic. & poteſt. Epiſc. in Formul.

NOs N. &c. Tibi R. P. N. Ordinis S. N. à Superiore tuo, & à nobis approbato, facultatem concedimus, vt in Eccleſia exteriori Monaſterij Monialium S. N. quæ clauſa ſit, nulliquè auditores præſentes adſint, exceptis Capellano, & ſocio tuo, poſſis ex ſuggeſtu verbum Dei die . . . . . prædicare cum deuotione, & iuxta Sanctæ Eccleſiæ Romanæ doctrinam, & peracta Concione, ſtatim ab Eccleſia diſcedas, nullo prorſus colloquio, aut quouis negotij genere ad crates, rotas, aut alia loca, intermixto, ſub quouis pietatis, aut etiam conſanguinitatis prætextu, nec munere vllo, etiam minimo accepto, iuxta formam Bullæ fel. rec. Clementis Papæ VIII. ſub pœnis arbitrio noſtro, &c. In quorum fidem, &c. Datum, &c.

ALIA FORMVLA.

Pro Concionatore Monialium.

Ex Gregor. Polacco vac. Epid. par. 2. in fine.

Tibi . . . . cuius morum honeſtas, ac ſacrarum literarum peritia nobis notæ ſunt, facultatem concedimus, vt in Eccleſia exteriori Monaſterij Monialium . . . . . . Monialibus ipſis, in communi, & in interiori Eccleſia congregatis, Verbum Dei è ſuggeſtu, vel ex Altari, & non aliter, prædicare libere, & licitè poſſis, dummodò peracta concione, à quocumq. ſingulari colloquio, ſpirituali etiam, cum aliqua ex Monialibus habendo, abſtineas; ne pœnas contra Regulares alloquentes Moniales ſine licentia inflictas, incurras, & lethali crimine vnà cum ipſa te obſtringas. Præſentibus . . . . duraturis. Dat. &c.

FORMVLA XXVIII.

Iuramenti præſtandi ab ingredientibus Clauſuram Monialium.

Ex Barboſa de offic. & poteſt. Epiſc. in Formul.

Ego N. Sacerdos ætatis quadraginta annorum Confeſſarius electus, & deputatus Monaſterij S. N. polliceor, & iuro, me eos tantum ob caſus, Clauſuram Monaſterii ingreſſurum, quos vrgens neceſſitas afferet, hoc eſt, vt infirmarũ Monialium Confeſſiones audiam, iiſdem oleũ Sanctum præbeam, earumdemq. animas ex ritu S. Eccleſiæ commendem (*ſi Medicus fuerit, dicat, vt infirmarum curationi vacem. Si ex aliis, adiungat. Vt murum ædificem, aut panem coquendum feram, vel farinam afferam, vel vt tabulata accomodem, ſeu Cancellos, aut ianuas, & ſic deinceps, prout vniuſcuiuſque erit ars, & occaſio monaſterium ingrediendi, quæ ſemper explicetur*) Quibus caſibus ita me habeo, vt non niſi claro die ingrediar, & ante ſolis occaſum egrediar, & præter munus meum, quod ritè admiiſtrare curabo, nihil aliud omninò in mnaſterio agam, colloquiis vllis vtar, ſed egomet, (*ſi Confeſſarius ſit*) perſonaliter ſtola indutus, & ſuperpelliceo accedam (*ſi medicus erit*) alios medicos non ducam, niſi, qui aliis etiam monaſteriis medeantur, & facultatem in ſcriptis de nouo pariter habeãt (*ſi alij erũt*) neq. Colloquiis vllis vtar, ac ipſemet perſonaliter accedam, nec vllum meo loco mittam, niſi obtenta à Superioribus licentia in ſcriptis. Ita me Deus adiuuet, & hęc Sancta Dei Enangelia.

FORMVLA XXIX.

Facultatis pro Connfeſſore Monialium ingrediendi Clauſuram, neceſſitate vrgente.

Ex Barboſ. de offic poteſt. Epiſc. in formul.

Nos N. &c. Tibi N. Confeſſori, & Curato Monialium S. N. à nobis deputato, licentiam concedimus, vt iuramento prius pręſtito, ſi infirma fuerit aliqua monialis, atque in lecto iacens, de licentia Abbatiſſæ intus ſuperpelliceo, & ſtola, aliiſque officio tuo neceſſariis tecum delatis, abſq. vllo tecum ſocio, poſſis ingredi clauſtra dicti monaſterii ſociatus ſemper duabus, aut tribus grauioribus monialibus ad id deputatis, & dato campanulæ ſigno, cæteræ omnes moniales in tuo aduentu in Eccleſiam; aut Cellulam ſuam ſe recipiant, tu ipſe verò comitatus, vt ſuprà, recta via accedas ad Cellam ęgrotantis ad Confeſſionem audiendam, interimque Cameræ oſtium maneat apertum; peractaq. Sacramentorum adminiſtratione, ſtatim diſcedas. Quod ſi contingat eam mori, & ſepulturæ tradi de-

bere, tunc etiam cœmeterium funeris cauſa ingredi poſſis, non aliter; ac ſuprà dictũ eſt, ſub pęnis, &c. in quorum fidem, &c.

FORMVLA XXX.

Licentiæ ingrediendi Clauſuram generatim concedi ſolitę.

Ex actibus Mediolanen. Eccleſiæ.

N. &c. Concediamo licenza à gl'infraſcritti, che poſſino entrare nella Clauſura del Monaſterio di S.N. per gl'infraſcritti biſogni, debitamente referendo, e ſolamente in caſi d'vrgente neceſſità per l'anno . . . . Auertendo però che prima tutti ſiano approuati dal Padre Cõfeſſore, ch'entrando, è ſtando nella Clauſura ſiano ſempre accompagnati dalle più vecchie deputate, riſeruando à noi l'aſſolutione della Superiore, contrafacendoſi in queſto, e ſtando l'altre Monache ritirate, che fatti gl'eſercitij per li quali entraro, ſubito eſchino fuori, e non reſtino nella Clauſura ne à mangiare, ne à bere, e che niuno faccia dentro altrò ſeruitio, ſe non quello, al quale ciaſcuno debitamente riferendo in queſta è aſcritto. Che parimente niunò vadi vagando per il Monaſterio, mà vadi ſolamente alli luoghi preſcritti. Che non v'entrino auanti l'alba del giorno, ne vi reſtino doppo il ſuono dell'Auemaria della ſera; dalle quali hore eccettuando illi medici; quando altrimente occorreſſe la neceſſità, con che però in tal caſo ſiano ſempre accompagnato dalle . . con lume; e che oſſeruino finalmente tutti gl'altri ordini ſopra di ciò fatti dall'Arciueſcouado, &c.

FORMVLA XXXI.

Licentiæ ingrediendi Clauſuram.

Ex Actibus Mediolanenſ. Eccleſ.

N. &c. Concediamo licenza à N. che poſſa entrare per giorni . nella Clauſura del Monaſterio delle Monache di S.N. per cauſa di . . . . mentre però, che ſia accompagnato dalle deputate più vecchie, &c. come ſopra, &c. e ſeruando tutti gl'altri Ordini ſopra ciò dati dall'Arciueſcouado, &c.

FORMVLA XXII.

Licentiæ pro Medico, & Chirurgo ingrediendi Monaſteria.

Ex Barbpſ. de offic. & poteſt. Epiſc. in Formul.

Tibi N. Medico licentiam cõcedimus ad annum duraturam, vt iuramento prius præſtito, ſepta Monaſteriorum Monialium Sanctorum N. & N. ingredi poſſis ad curandum infirmitatem earum, quæ in infirmaria communi in lecto, *vel vbi ea fuerit in propria Camera in lecto iacent*, nec ad Crates ſe transferre poſſet, iure iurando te obſtringentes, vt omni honeſtate ſeruata, non ingeras te in vllas alias res, nec cum alijs Monialibus, aut domicellis in Monaſterio manentibus loquaris; ſed recta via eundo, & redeundo comitatus ſemper duabus grauioribus Monialibus ad id ab Abbatiſſa deputatis, præcedenteq. ſemper ad tui ingreſſũ Cãpanullæ ſigno, & non niſi poſſit ante ortum ſolis ingrediaris, & ante occaſum exeas, ſub pœnis ſi cõtrafeceris, &c. In quorum fidem, &c. Datum, &c.

ALIA

ALIA FORMVLA.

Licentię dandæ Medico, Chirurgo, &c. ingrediendi Monaſteria Monialium.

Ex Peirino in Formular. lit. M. cap. 7.

NOs D. N. &c. . . Et ſi pro nitidis, preſiosiſq. Catholicæ Eccleſiæ margaritis, Sanctimonialibus videlicet, in caſtitatis fulgore cor Domini vulnerantibus ſuper arctiori clauſura à Romanis Pontificibus edita decreta, inuiolabilitèr obſeruari, atque, vbi neceſſitas non eſt, inconuertibilia manere expediat; iuſtiſſimũ tamen eſſe liquet, vt ob pias, ac rationabiles cauſas, quæ corporis præcipuè tangũt incolumitatem, vbi expedire videbitur, non nunquam intermittantur, ne illa, quæ pro ſola charitate inuenta, ac ſtatuta eſſe dignoſcuntur, contra charitatem teneantur. Cum paſtoralis igitur officij debitum, naturæ, ac charitatis lex expoſcat, vt Sanctimonialium Monaſterio N. Ciuitatis N. idoneum Medicum cõquiramus eius opera, atque induſtria ſanitatis beneficio potitæ, iucundiùs valeant Altiſſimo deſeruire. Harum idcircò noſtrarum literarum ſerie, ac vi tibi Perilluſt. Domino N. Medico Monaſterij N. Ciuitatis N. ſepta, præſtito tamen prius iuramento, ingrediendi, ad eiuſdem Sanctimonialium, quę in Infirmaria communi lecto deten.æ, ad crates ſe transferre nequeunt, ægritudines, infirmitatesquè curandas ad annum duraturam licentiam, ac facultatem concedimus, iureiurando te obſtringentes, vt vllis alijs in rebus te ingeras, ac inijcias; quàm in ijs, quæ honeſtatis ratione, artisquè tuæ præſcripto exiguntur; minusq. cum alijs Monialibus, Domicellis, ac fœminis in Monaſterio degentibus agas, vel colloquaris; ſed duabus ætate prouectioribus, grauioribuſquè Monialibus ab Abbatiſſa deputandis, comitatus, campanulæ ſigno præcedente, ortoque non niſi Sole, ingrediaris, & ante Solis occaſum pariter egrediaris, pœnis contra eos, qui Monialium Monaſteria abſque licentia ingrediuntur inflictis, ſi secùs attentaueris, omninò ſubijciendis. In quorum fidem, &c.

FORMVLA XXXIII.

Licentiæ pro Operarijs, Fabris, Baiulis, alijſquè artificibus.

Ex eodem Barboſa, in Formular.

TIbi N. fabro lignario, ſeu baiulo, aut cæmentario, licentiam concedimus, vt iuramento priùs præſtito clauſuram Monaſterij S. N. ingredi poſſis, ſociatus duabus ad minùs Monialibus ex antiquioribus ab Abbatiſſa deputatis, atque in eo opere tuam per dies . . . præſtare, quam quantociùs perficere curabis, nec ad alia loca Monaſterij accedes, neque alijs te rebus, aut colloquijs vllo pacto immiſcebis, tractando tantùm cum Abbatiſſa, aut alijs deputatis ad illud opus, ita vt ante ortum Solis non ingrediaris, & ante occaſum ſemper exeas, ſeruesq. in omnibus, præſtitum in manibus noſtris iuramentum, ſub pœnis, &c. In quorum fidem, &c. Datum, &c.

FORMVLA XXXIV.

Pro Villicis, ſeu Colonis Monaſterij Monialium.

Ex eodem Barboſa, in Formular.

TIbi N. Villico Monaſterij S. N. licentiam damus, vt quando res ad agros, & officium tuum pertinentes ad crates in alloquutorio publico expedire non poteris, & frumenta, vinum, aut alia omninò neceſſaria intra clauſuram erunt deferenda, tunc in hoſpitium tantùm cum dictis rebus admitti poſſis præſentibus Monialibus deputatis, vbi de alijs rebus quibuſ-

cumquè extra officium tuum loqui non debeas, nec etiam ibi comedere, aut ampliùs quàm neceſſitas deponēdi dictos fructus poſtulat, manere, cum in factoris æde, vt poſſis cibum ſumere tibi commoditas erit præbenda. Atque hanc ob cauſam ante omnia iuramentum præſtare debebis in manibus eorum, qui à nobis ſunt deputati, ſub pœnis, &c.

FORMVLA XXXV.

Pro Factoribus Vrbanis.

Ex Barboſ. de offic. & poteſt. Epiſc. in Formul.

TIbi N. Factori deputato ad res omnes Monaſterij S. N. concedimus licentiam per annum duraturam, vt ſi aliquando ex magna neceſſitate oportuerit te ingredi ſepta Monaſterij (cum alioquin res & negotia tua ad crates in alloquutorio publico expedire debeas) vt tunc non niſi poſt ortū Solis, & aſſociatus duabus Monialibus ſenioribus deputatis, & dato ſigno campanullæ, recta via pergas ad locū vbi opera tua fuerit neceſſaria, & quāprimum inde te expedire procures, ita vt omninò exeas ante occaſum Solis, nec interim cum alia loquaris, aut literas, ſeù nuncium intus, vel extra deferas, & in omnibus iuramentum in manibus noſtris, ſeù eorum, quos deputauimus, præſtes, ſub pœnis, &c.

FORMVLA XXXVI.

Licentiæ pro Olitore, aut alio operario.

Ex d. Barboſa, in Formular.

TIbi N. licentiam concedimus per ſex menſes duraturam, vt iuramento priùs præſtito, quando ab Abbatiſſa vocatus, neceſſe fuerit te ingredi clauſtra Monaſterij S. N. horti, aut viridarij colendi, ſeù fructus legendi, aut alteriùs ſimilis operis cauſa, non alitèr quàm recto itinere in locum deputatum pergas, poſt ortum Solis aſſociatus ſemper duabus Monialibus ſenioribus ab Abbatiſſa deputatis, nec in alium locum tranſeas, nec cum alia vlla ſub quocumque prætextu loquaris, aut litteras, vel nuncium intus, ſiuè extra deferas, ſed in omnibus iuramentum in manibus noſtris prǫſtitum obſerues, & ante Solis occaſum exeas, ſub pœnis, &c.

FORMVLA XXXVII.

Facultatis viſitandi Monaſterium Monialium.

Ex Barboſa de Offic. & poteſt. Epiſc. in formular.

N. &c. . . . . Tibi dilecto nobis in Chriſto Reuerendo N. per præſentes facultatem damus, & mandatum viſitandi omnia, & ſingula Monialium Cœnobia Ciuitatis, & Diœceſis noſtræ N. . . . . . . teque Viſitatorem noſtrum conſtituimus, vt noſtra, & alia quęcumque nobis competēti auctoritate, Canonicas ſanctiones, & ſacri Concilij Tridentini, *noſtræq.* Prouincialis, & Diœceſanæ Synodi decreta, aliaq. Statuta, Regulas, & Ordinationes de Obſeruantia Regulari, pietate, moribus, Religione, regimine, bonorum adminiſtratione, clauſura, & alijs rebus omnibus in capite, & membris omnium, & ſingulorū Monaſteriorum eorundem exequutioni cures, & facias mandari, ſub pœnis, ac cenſuris tuo arbitrio infligendo, vbi, & quando iuſtum fuerit, licere tibi volumus. Item coercendi, & cogendi omnes, & ſingulas vtriuſque ſexus perſonas in prædictis omnibus, & ad ea pertinentibus tibi poteſtatem facimus, atque ad huiuſmodi viſitationis acta nomine, & vice Cancellarij noſtri N. . . . recipienda, & conſcribenda eligere, & aſſumere tibi liceat vnum quem volueris ex N. N. & N. ſi qui tamē horum Notarij non ſint, ad acta publica ſcribenda nō adhibeantur. Poſtremò tibi etiam

etiam facultatem damus, vt cauſa, & occaſione huiuſmodi Viſitationis, quoties opus fuerit, ſepta, & Clauſuram eorundem Monaſteriorum, poſſis vnà cum vno ex illis, quos ſuperius nominauimus, tibi adiuncto comite, ingredi, cui etiam comiti eo caſu intra eadem ſepta ingrediendi licentiam impartimur. Præſentibus ad beneplacitum noſtrum, & donec reuocentur per nos dũtaxat duraturis. In quorum fidem, &c.

FORMVLA XXXVIII.

Facultatis viſitandi Monaſteria Monialium.

Ex actibus Mediolan. Eccleſ.

N. &c. Tibi dilecto nobis in Chriſto R. D. N. his literis facultatem damus, & mandatum Viſitandi omnia, & ſingula Monialium Cęnobia Ciuitatis, & noſtræ Diœceſis N. teq. Viſitatorem noſtrum cõſtituimus, vt noſtra, & alia quæcunq. nobis competente auctoritate, Canonicas sãctiones, & ſacri Concilij Tridentini, noſtrarumq. Prouincialium Synodorum, aliaq. decreta noſtra, ſtatuta, regulas, & ordinationes de Obſeruantia Regulari, pietate, moribus, Religione, regimine, bonorum adminiſtratione, Clauſura, & aliis rebus omnibus in capite, & membris omnium, & ſingulorum Monaſteriorum eorumdem executioni cures, & facias mandari, & pœnis, ac cenſuris tuo arbitrio infligẽdis; vbi, & quando iuſtum fuerit, licere tibi volumus: Item coercendi, & coegendi omnes, & ſingulas vtriuſque ſexus perſonas in prædictis omnibus, & ad ea pertinentibus tibi poteſtatem facimus, atque ad huiuſmodi viſitationis acta, nomine, & vice cancellarij noſtri Archiepiſcopali recipien. & conſcriben. eligere, & aſſumere tibi liceat vnum, quæ volueris ex ℟. viris D. N. N. & N. *ſi qui tamen horũ Notarij non ſint ad acta publica, deſcribenda, non adhibeantur.* Poſtremo tibi etiã facultatem damus, vt cauſa, & occaſione huiuſmodi Viſitationis, quoties opus fuerit, ſepta, & Clauſurã eorumdẽ Monaſteriorum, poſſis vnà cum vno ex illis, quos ſuperius nominauimus tibi adiuncto comite ingredi, cui etiam comiti, eo caſu intra eadem ſepta ingrediendi licentiam impartimur. Præſentibus ad beneplacitũ noſtrum, & donec reuocentur per nos dũtaxat duraturis. In quorum fidem, &c.

FORMVLA XXXIX.

Qua Prælatus Regularis dat alicui facultatem viſitandi Monaſteria Monialium.

Ex Peirino in Formular. lit. M. cap. 3.

NOs Don N. . . . . Ordinis, vel Congregationis N. . . . Generalis ſiue, &c. . . . . R. P. D. N. ſalutem.

Florido atquè amæno huius noſtræ Religionis hortulo excolendo, Deo auctore conſtituti, muneris noſtri eſſe putamus, ſedulò, ac diligenter curare, vt ſacri eiuſdem Religionis flores, & candida præſertim lilia, Sãctimoniales videlicet, impolluta ſeruentur, ac illibata; quod quidem cum per ſollicitam, atque opportunam earumdem Viſitationem, quæ alta veluti ſepes hortulum munit, conſequi poſſe videamur, ad idoneos ea propter viſitatores, qui vices noſtras obeant, cum ipſi adeſſe non valemus, deſtinandos inducimur, prout ſuadet vtilitas, & neceſſitas exigit, atque in Domino conſpicimus ſalubriter expedire. Harum igitur literarũ ſerie, ac vi, tibi pręfato N. cuius prudentia, ſciẽtia, ac vitæ probitas nos minimè latet, auctoritatem, facultatemq. concedimus Monialium noſtri Ordinis Monaſterium N. Ciuitatis N. viſitandi, noſtrum te eiuſdem Monaſterij Viſitatorẽ dantes, eligentes, & conſtituentes, vt auctoritate noſtra, & quauis alia, nobis quo modocumque legitimè competẽte, Regulam noſtram, Generalia, ac Prouincialia ſtatuta, nec non ſacroſancti Concilij Tridentini, Sacræquè Congregationis Cardinalium præfati Concilij interpretum, ac Regularium negotijs præpoſitorũ, decreta, & mandata quaſcunque eiuſdem Monaſte-

naſterij perſonas, quas ſecundum Deum, & iuſtitiam monitione, correctione, punitione noueris indigere, monendo, corrigẽdo, ac puniẽdo abuſus quoquè, ſi quos forſan dęmonis actu, vel quarumcunque perſonarum fraudibus irrepſiſſe comperies, funditùs euellendo, laudabiles etiam quoſcunquè ritus canonicis ſanctionibus diſciplinæquè regulari conformes, piè, prudenterquè inuehendo exactè pro viribus obſeruanda cures ac enitaris. Quod ſi abſolutam prædictorum omnium executionem in eiuſdem Monaſterij ſepta, opus fuerit te introire, liberam etiam, vt res tulerit, & neceſſitas poſtulauerit, P.F.N. quem etiam præfatæ Viſitationis collegam tibi aſsignamus, in ſocium aſſumpto, ingrediendi facultatem concedimus, & elargimur. In quorũ fidem, &c.

FORMVLA XL.

Formula facultatis viſitandi Monaſteria Monialium ex delegatione Apoſtolica.

Ex Actibus Mediolanen. Eccleſiæ.

N. &c. Dilecto nobis in Chriſto Reuerendo N. ſalutem in Domino. De tua fide, prudentia, ac in rebus gerendis experientia in Domino confiſi, auctoritate Apoſtolica nobis per diuerſas literas tũ Apoſtolicas, tùm etiam Illuſtriſsimorum DD. Cardinalium ſuper reformatione ſpecialiter conceſſa tibi per præſentes committimus, & mandamus, vt Monaſteria Monialium S.N. Ord.N. & N, exiſtẽtia in Dięceſi N. prout expediens tibi videbitur, viſites, & de ipſorum Monaſteriorũ ſtatu, ac ipſarum Monialium vita, & moribus, Regularibus inſtitutis, ac Monaſticæ diſciplinæ obſeruantia diligenter inquiras, ac ſuper his, & quibuſcumque abuſibus, nec non criminibus, exceſsibus, & delictis, ſi quæ depręhenderis, proceſſus facias, informationes quaſcumq. in prẹmiſsis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna fuerint, facias, geras, exequaris. Super quibus omnibus, & ſingulis plenam, amplam, & omnimodam poteſtatem tibi concedimus, & impartimur. Mandantes omnibus, & ſingulis Abbatiſsis, Prioriſsis, Pręfectis, & alijs quibuſcumque ſuperioribus dictorum Monaſteriorum in virtute ſanctę Obedientiæ, & ſub pæna priuationis Officiorum obtentorum, atq. etiam cenſuris, alijſq. pœnis Eccleſiaſticis arbitrio tuo infligendis, aut mandatis tuis pareant, ne te in Viſitatione correctione, alijſque per te faciendis quoquomodo impedient per ſe, nec per alios quouis quæſito colore, vel prætextu. In quorum fidem, &c. Dat. &c.

FORMVLA XLI.

Licentiæ alloquendi Moniales.

Ex dictis actibus Mediolanen. Eccleſiæ.

SI concede licentia à N. di potere andare per vna volta in giorno di lauoro, che non ſia vigilia commandata, ne in hore delli diuini Offitij frà giorni. . . al Monaſtero di S.N. al parlatorio à parlare con N. con l'aſſiſtenza delle aſcoltatrici deputate, ſeruando gl'altri ordini; e la preſente licentia reſti in mano della R. Madre ſuperiora Dat. &c.

FORMVLA XLII.

Licentiæ alloquendi Moniales pro parentibus, fratribus, & ſororibus tantùm.

Ex Actibus Mediolanenſ. Eccleſiæ.

SI concede licentia à N. di potere in queſto anno . . . . vna volta il meſe, in giorno di lauoro, non però in tempo dell'Aduento, ne di Quadrageſima, ne in altra Vigilia comandata, ne in hore delli diuini Officij andare al Monaſtero di S. N. & in parlatorio ragionare con N. ſolamente, con l'aſſiſtenza delle aſcoltatrici

depu-

deputate, auuertendo la Madre Superiora, che tal viſita non ecceda il tempo di mezza hora per volta, e che ſi ſeruino gli altri ordini. Dall'Arciueſcouado, &c.

FORMVLA XLIII.

Licentiæ, qua permittitur Moniales alloqui exteros.

Ex d. actibus Mediolanenſis Eccleſiæ.

SI concede licenza alla Reu. Madre N. del Monaſterio di S. N. & eſſendo lei legitimamẽte impedita, di ſua commiſſione alla Madre Sottopriora, & alla Portinara maggiore, & Rotara maggiore, con la preſenza d'vna delle Aſcoltatrici deputate, che alla Rota commune, ouero al ferratino, poſſino con i meſſi de' parenti delle Monache, e con altri, che portaranno elemoſina, ò dono in generale, & in particolare, & con debitori, e creditori, & fittabili del Monaſterio, & con quelli, che andaranno al Monaſterio per altri negotij neceſſarij, ò vtili al ſuo Monaſterio, mẽtre non ſia in giorno di feſta (eccetto che per riceuere elemoſine, ò doni) e ſeruandoſi gli altri ordini ſopra di ciò dati, e queſto per l'anno preſente.

Parimente ſi concede licenza alla Maeſtra maggiore deputata ſopra li Lauorerij, che alla Rota commune, con l'aſſiſtenza d'vna delle Aſcoltatrici, poſſa con l'occaſione di detti Lauorerij ragionare con N. & N. mercanti di ſeta, e meſſi loro, &c.

Le due Superiore Portinare, e Rotare poſſino alla Rota commune, e ferratino, & in parlatorio ragionare con N. loro fattore, & cō N. & N. ſeruenti del Monaſterio.

Potrà ancora la Superiora in parlatorio ragionare con N. Procuratore del detto Monaſterio.

FORMVLA XLIV.

Iuramenti præſtandi ab Electoribus ante electionem Abbatiſſę, de meliori eligenda.

Ex Peirino, in Formulario. loco cit.

EGo Soror N. iuro, & promitto Deo Omnipotenti, ac B. P. noſtro N. . . illam eligere in Abbatiſſam, quam credam ſecundum meam conſcientiam futuram huic Monaſterio, vel Conuentui in omnibus vtiliorem, & probiorem.

FORMVLA XLV.

Inſtrumenti electionis Abbatiſſæ factæ per Capitulum Monaſterij.

Ex Tiberio Saluſtio; in Formulario.

IN Dei nomine. Amen, &c. Conuocato, & congregato Capitulo Monaſterij S. N. Ciuitatis, &c. Ordinis S. N. pro infraſcripta peragenda Electione in loco infraſcripto, vbi pro negotijs dicti Monaſterij conuocari cõſueuit, ſono campanellæ, vt moris eſt, de mãdato Sororis N. &c. ſenioris Monialis, & Prioriſſæ dicti Monaſterij, in quo quidem Capitulo interfuerũt ipſa D. N. necnon D. N. N. & N. &c. omnes Moniales profeſſæ dicti Monaſterij, aſſerentes ſe eſſe maiorem, & ſeniorem partẽ dicti Capituli, & quod in dicto Monaſterio non extat alia Monialis, quæ ad infraſcripta poſſit, vel debeat commodè euocari, prædicta Ven. Prioriſſa dixit, & expoſuit eiſdem DD. Monialibus Capitulariter congregatis, quod D. N. olim immediatè, Dei gratia, Abbatiſſa dicti Monaſterij, prout Deo placuit, vita ſuccubuit, prout eis notum eſt, & quia non expedit ipſum Monaſterium Abbatiſſæ regimine deſtitutum remanere, ne defectu Paſtoris, Domini gregem lupus rapax inuadat, aut viduata Eccleſia, aliquod patiatur detrimentum. Inſtitit igitur dicta D. Prioriſſa, ibi-

ibidem in dicto Capitulo cũ præfatis DD. Monialibus, vt ad electionem nouæ Abbatiſſæ deueniret, & eidem Monaſterio, de idonea, & vtili perſona, per quam circumſpectè regi, & ſalubritèr dirigi valeant, prouideret: & dixit, & expoſuit D. N. &c. Monialis dicti monaſterij, quæ hactenùs ſe legalitèr, & honeſtiſſimè geſſit in dicto monaſterio, & cuius vita, moresq. probatiſſimi noti ſunt ipſis DD. Monialibus, & Capitulo, ſibi videtur, quod ſi eligatur ad Abbatiſſam dicti monaſterij, erit vtilis dicto monaſterio, ac habilis, & idonea illius regimini, attenta eius laudabili vita, & moribus, ac ſufficientia, & integritate ipſius, morumq. ſpiritualium experientia, & prouidentia, & temporalium circumſpecta. Et propterea cum inſtantia petijt ab ipſis DD. Monialibus, & Capitulo, quatenùs in præmiſſis votum ſuum explicare velint, & eis placeat ad electionem dictæ Dominæ N. deuenire, vel aliam, quam aptiorem cognouerint, ad regimen dicti monaſterij. Quæ Moniales auditis præpoſitis per dictã Prioriſſam reſponderunt, & dixerũt, quod poſt deceſſum dictæ olim Abbatiſſæ pluries tractarunt, & colloquium inſimul habuerunt, de, & ſuper præmiſſis, & habito diligenti tractatu, arbitratæ ſunt, & arbitrãtur, quod dicta D. N. accedentibus eius virtutibus, & benemeritis, erit ſufficiens, & idonea ad regimen dicti Monaſterij, & perſonarum ipſarum Monialium. Et propterea ad euitandas quaſcumque rixas, ſeù præiudicia, quæ fortè ſuboriri poſſent, ex diuturna vacatione dicti Abbatiſſatus, decreuerunt ad electionem nouæ Abbatiſſæ deuenire. Vnde ibidem prædictæ Dominæ Prioriſſa, & Moniales capitulariter, vt ſupra congregatæ, præcedentibus inter eas pluribus tractatis, & colloquijs, habitoquè nunc diligenti ſcrutinio, accedente ſancti Spiritus gratia, ipſius, & Glorioſæ Virginis Mariæ, ac Beati N. . . ſub cuius vocabulo dictum Monaſterium fundatum eſt, nominibus, & ſuffragio inuocauit vnanimitèr, & concorditèr, ac viua voce, ſpontè, &c. omni meliori modo, &c. interuenientibus quibuſcumquè ſolemnitatibus etiã ſubſtantialibus, tàm iuris, quàm facti, in ſimilibus apponi conſuetis, & tàm de iure, quàm de conſuetudine requiſitis, ſolemnitèr & legitimè elegerunt, & eligunt dictam N. Monialem, in Abbatiſſam dicti Monaſterij ibidem præſentem, & humilitèr, ac deuotè electionem ipſam acceptantem, & ſuſcipientem. Quo facto præfata Domina Prioriſſa vnà cum eis, *Te Deum laudamus*, more ſolito, cum cordis iubilo decantando, & pulſatione campanarum accedente, dictam D. N. Abbatiſſam introduxit in Eccleſiam dicti Monaſterij, & ipſam poſuit, & induxit in tenuta, & poſſeſſione, ſeù quaſi dicti Abbatiſſatus, per pannos de cornu Altaris dictæ Eccleſiæ, & funes campanæ eiuſdem, aſſignando ſtallum, ſeù ſolitam ſedem in choro, & locum in Capitulo dicti Monaſterij; & alia dicendo, & faciendo, quæ in ſimilibus fieri conſueuerunt, & requiruntur, in ſignum veræ tenutæ, & corporalis poſſeſſionis dicti Abbatiſſatus, iuriumquè, & pertinentiarum ſuarum ſpiritualium, & temporalium. Et de prædictis præfata D. Abbatiſſa, & ipſæ Moniales rogauerunt me Notarium, vt inde publicum conficiam Inſtrumentum. &c. Actum, &c. præſentibus N. & N. teſtibus, &c.

FORMVLA XLVI.

Inſtrumenti Electionis, Confirmationis, & Benedictionis Abbatiſſæ.

Ex Valer. Rainer. loco cit.

PAteat omnibus, & notum ſit per hoc præſens publicum Inſtrumentum, qualitèr cùm Admodum Reu. D. N. Abbatiſſa Monialium S. N. deceſſiſſet, *vel officium ſuum triennale* iam ſub die . . . Menſis . . . . . . expleſſet, ne prædictæ Moniales conuenienti Gubernio, & Regimine deſtituantur, Reuerendiſſimus in Chriſto Pater D. N. Abbas, & Præſidens Generalis totius noſtri Ordinis, & Congregationis, ſub die . . . *in principio appoſita*, ſe cõtulit ad Monaſterium N. ſibi immediatè ſubiectum, pro facienda nouę Abbatiſſæ

batiſſæ electione, qua de cauſa, me infraſcripto publico Congregationis Notario, & Cancellario (*vel ſi non ſit talis*) Vicecancellario ſecum aſcito, acceſſit ad Feneſtellam Sanctiſſimæ Communionis; ibiquè ſedens, ad ſonum campanulæ capitularis, vt moris eſt, ex interiori parte congregari, & conuocari fecit omnes Moniales velatas, & vocales dicti Monaſterij, quorum nomina infra, quas ex tribus vltra duas partes, vt præfertur coadunatas, idem Reuerendiſſimus Pater huiuſmodi euocationis expoſita cauſa, hortatus fuit ad talem in nouam Abbatiſſam eligendam perſonam, quam in conſcientia omni paſſione poſtpoſita, pro tali munere cognouerint aptiorem; præſentibusquè duobus teſtibus ad hoc ſpecialiter aſcitis, & vocatis, quorum nomina infra, nec non loci Ordinario, vel N. pro ipſo, poſt inuocationem Sancti Spiritus, mandauit idem Reuerendiſſimus Pater Præſidens Monialibus, vt vnaquæquè ipſarum vocata ſeorſim, & ſuo loco ad ſe accederet pro præſtando voto in electione nouæ Abbatiſſæ, prout quælibet ipſarum mandatis eius obediens ſeorſim venit, & ſuum præſtitit votum, dicto Reuerendiſs. Patre, & me infraſcripto audientibus, excipientibus, & ſeorſim vno ab alio adnotantibus more ſolito; quibus omnibus exceptis, auditis, & adnotatis, ac tandem cum numero Monialium collatis, & correſpondere viſis, comperto vltra duas partes, vel medietatem ibi congregatarũ, pleraſquè, Reuerendam D. N. in Abbatiſſam per triennium elegiſſe, nominaſſe, ac deputaſſe, ipſamquè canonicè in Abbatiſſam electam eſſe, votis omnibus fauorabilibus, vel tot in contrarium non obſtantibus, idem Reuerendiſſimus P. Præſidens dictam Venerabilem D. N. Abbatiſſam præfati Monaſterij S. N. per triennium dixit, promulgauit, & declarauit, ipſiuſq. ibidem præſentis, ac onus iniunctum ſpontè ſuſcipientis, & acceptantis, pro ſua ordinaria auctoritate electionem, deputationem, & nominationem approbauit, & confirmauit, omni meliori modo, &c. Supplens omnes, & ſingulos iuris, vel facti defectus, ſi qui in ea fortaſsè interfuiſſent, quos Apoſtolicorum Priuilegiorum vigore ſupplere valeret, & per immiſſionem, & traditionem anuli, Libri Regulę S. P. Benedicti, per Conſtitutionem in ſede, mandans, vt ſingulæ Moniales obedientiam, & reuerentiam illi exhibeant, prout ſtatim vna poſt aliam accedentes ad ipſam in dicta ſedente vltrò præſtiterunt, ac per conſuetam benedictionem præfato Officio inueſtiuit, ſeruatis in omnibus de more ſeruandis. Nomina autem Monialium ad præmiſſa ſunt hæc.

D. N.

D. N.

Acta in Eccleſia præfatarum Monialiũ S. N. ad Feneſtellam ſanctiſſimæ Cõmunionis, præſentibus ibidem N. & N. teſtibus ad præmiſſa vocatis, habitis, ſpecialitèr, atquè rogatis. Die, &c.

Ego D. N. pręfatæ Congregationis Monachus, & pro ipſius actis, & rebus Apoſtolica auctoritate publicus Notarius, & Cancellarius; quia præmiſſis omnibus, & ſingulis interfui rogatus in fidem ſcripſi, & ſubſcripſi, propriumq. ſignum appoſui.

ALIA FORMVLA.

Inſtrumenti pro iiſdem rebus, delegata poteſtate factis.

Ex d. Valer. Rainer. loc. cit.

IN Dei nomine. Amen. Anno à Dominica Natiuitate, &c.

Pateat omnibus, & notum ſit, qualiter cum Admodum Reuerenda D. N. Abbatiſſa Monialium S. N. deceſſiſſet, *vel ſuum triennale officium* iam ſub die . . . Menſis . . . . : expleſſet, & Reuerendiſſimus in Chriſto Pater D. N. Abbas, & Præſidens Generalis totius Ordinis, & Congregationis præfatarum Monialium immediatus, & Ordinarius Superior, ac Prælatus delegaſſet, ac in ſuum locum ſubrogaſſet ad per ſe intereſſendum, & præſedendum electioni nouæ Abbatiſſæ per dictas Moniales faciendæ admodum Reu. in Chriſto P. D. N. per ſuas patentes literas ſequentis tenoris;

Nos

Nos D. N. Abbas, & Præſidens Generalis, &c.

Dilecto in Chriſto Fratri D. N. . . . .

Præcipua ſollicitudo, quam Sanctimonialium noſtræ Iuriſdictioni ſubditarum, maximè in Monaſterio S. N. degentium, gerimus, vrget; vt grauioribus officij noſtri præpediti curis, quo minùs ad ipſas perſonalitèr accedere valeamus ad præſidendū Electioni nouæ Abbatiſſæ per eas faciendæ, ne per hoc regimine, & gubernio præfatum monaſterium cum ſui detrimento deſtituatur R. T. de cuius diligentia, intelligentia, & integritate plurimum in Domino confidimus, ad hunc effectum deputare decreuimus, ſicut de facto vigore præſentium, deputamus, declaramus, & in locum noſtrum ſubſtituimus, & ſubrogamus ad accedendum ad præfatum monaſteriū Monialium, ibiquè nouæ Abbatiſſæ faciēdæ electioni præſidendum, ipſamquè canonicè ſecutam confirmandam, & approbandam, necnon Abbatiſſam taliter electam, & confirmatam, more ſolito benedicendam, ſeruatis in omnibus ſemper de more ſeruandis. In quorum omnium, & ſingulorum fidem, &c. Dat. in Monaſterio, &c.

Ita eſt D. N. Præſidens Generalis qui ſupra, manu propria.

Qui quidem Adm. R. D. N. volens iniunctum ſibi munus adimplere, ſub die in principio appoſita ad præfatum Monaſterium S. N. ſe contulit, & me infraſcripto publico Congreg. Notario, & Cancell. ſecum aſcito, acceſſit ad Feneſtellam Sanctiſſimæ Communionis, &c.

ALIA FORMVLA.

Decreti Confirmationis ſeorſim ab electione factæ.

Ex Valer. Rainer. loco cit.

NOs D. N. Abbas S. Saluij, &c.

Cùm dilectæ nobis in Chriſto Sorores Moniales S. N. noſtræ ordinariæ Iuriſdictioni immediatè ſubiectæ, nuper in ſuam, & dicti Monaſterij Abbatiſſam per triennium Adm. Reu. in Chriſto Sororem D N. canonicè elegerint, præſidente electioni dilecto in Chriſto Fratre D. N. Commiſſario noſtro, vt omnem, quam de iure debeamus pro bono dicti Monaſterij Regimine prouiſionem impendamus, conſtito nobis de bonitate, & veritate electionis, ac de electæ dignitate, & idoneitate; vt iniunctū ſibi munus liberè, ac licitè obire valeat, huiuſmodi de ea factam electionem, nominationem, & deputationem in Abbatiſſam dicti Monaſterij per triennium noſtra ordinaria auctoritate approbamus, & confirmamus, ſupplentes omnes, & ſingulos, tùm iuris, tùm facti defectus, ſi qui in ea fortaſſe interfuerint, & quos Apoſtolicorum Priuilegiorum ſupplere valamus, & hoc omni meliori modo, &c. In *noſtro Monaſterio* S. N. &c. die, &c.

Ita eſt D. N. Præſid. Generalis, qui ſuprà, manu propria.

Locus † Sigilli.

D. N. Cancell.

FORMVLA XLVII.

Denunciationis electionis Prioriſſæ Tertiariarum Ordinis Carmelitarum à Generali, vel alio de electioni præſidenti faciendæ.

EGo Fr. N. nomine omnium harum ſororum eligentium eligo, & denuncio ſororem N. Prioriſſam Sororum noſtri Tertij Ordinis in hac Ciuitate, vel Oppido, &c & ſic electa per ſuos Annos durabit in Officio.

LAVS DEO.

SERIES TITVLORVM FORMVLARII.

TITVLVS I.

DE Epiſtolis Paſtoralibus ex SS. Patribus collectis, quibus Abbatiſſæ, & Moniales ſanctis documentis, ac virtutum indumentis exornari docentur. pag. 1

TITVLVS II.

DE Inſtitutionibus, & Ordinationibus Abbatiſſarũ, & Monialium, in quibus earundẽ munera, officia, & obligationes in ordine ad Regularem obſeruãtiam egregiè, ſatisq. ſtudiosè in diuerſis Concilijs decernuntur. pag. 13

TITVLVS III.

DE Reformationibus Abbatiſſarum, & Monialium à Sacra Eminentiſſimorum, & Reuerendiſſimorum S. R. E. Cardinalium Congregatione editis. pag. 30

TITVLVS IV.

DE Formulis aliorum agendorum pro Gubernio ſpirituali, & temporali Abbatiſſarum, & Monialium. pag. 37

Index ſingularum Formularum per Alphabetũ diſpoſitus.

ABbatiſſæ officium, quale eſſe debeat. ſub Formula ij. pag. 15
Abbatiſſa quæ curare debeat erga Moniales. ibid.
Abbatiſſę nõ poſſunt Virgines velare. ibid.
Abbatiſſę ſolicitudo erga diuinum Officiũ perſoluendum. Formula iij. 17
Abbatiſſa, ſine Epiſcopi licentia, nõ exeat è monaſterio. Formula xxvj. 28
Abbatiſſæ, quales in monaſterijs eſſe debeant. Formulæ duæ. 13.14.& 15
Abbatiſſa, cum viris, horis incõpetentibus non loquatur. Formula xxx. 28
Abbatiſſa, & moniales, virorũ frequentiam vitare debent. Formula xxxiij. 29
de Acceſſu prohibito ad Monaſteria Monialium. ibid.
Alloquendi Moniales licentiæ variæ. Formula xxxx. xlj. & xlij. 56.& 57
BEnedictionis, & Cõſecrationis Abbatiſſæ Inſtrumentũ. Formula xlvj. 58
CAntus figuratus permitti non debet monialibus. num.24. 32
Capituli celebrãdi à Monialibus ꝑ Puella admittenda ad Religionẽ Form.ix. 41
Catelli è monaſterio Monialium ſunt abijciendi. num.31. 33
Cellaria, qualis ſit inſtituẽda. Form.xij. 22
Cellæ, quomodo ſint Monialibus diſtribuendæ. num.41. 34
pro Clerico Miſſæ in Eccleſia Monialium inſeruiẽte licentia. Formula xxvj. 50
de Collocutorio. num.9.& 32. 31.& 33
De Comitatricibus Monialibus. n.34. 33
Completorium à Monialibus celebrandũ. Formula xx. 24
de Cõfeſſario extraordinario. num.35. 33
pro Confeſſore Monialium ingrediendi Clauſuram, neceſſitate vrgente, licentia. Formula xxix. 51
pro Confeſſore ordinario Monialium, licẽtia. Formula xix. 46.& 47
pro Confeſſore extraordinario Monialiũ, licentia. Formula xx.& xxj. 48
pro Cõfeſſore extraordinario Formula literarum ad Abbatiſſam. Form.xxij. 48
de Congregãdis in monaſterijs Sanctimonialibus. Formula vj. 18
de Conuerſis recipiendis, & de eorum ſeruitio, & numero. num.37.38.& 40. 33
de Conuerſis. Formula xvj. 23
Correctionis modus erga Sanctimoniales delinquentes. Formula iv. 17
de Cratibus monaſteriorum Monialium. num.1.& 2. 30
DEnunciationis electionis Prioriſſæ Ordinis Tertiariarum Carmelitarũ Formula xlvij. 59
Dotalis eleemoſyna pro Monialibus. num.44. 34

pro Dotis depoſitione.Formula vij. 39
pro Dotis ſponſione.for.vi. 39
pro Dotis conſignatione.for.viij. 40
EDucandæ in Monaſterio Virgines, quales eſſe debeant.for. 9. 21
Educandarum Puellarum in Monaſterijs Monialium licentia Congregat. Card. For.j. 37
Educandarum Puellarum in Monaſterijs Monialium licentia.For ij. 37
Electionis, Confirmationis, & benedictionis Abbatiſſę Inſtrumentum. for. xxxxvj. 58.& pro eiſdem rebus auctoritate delegata factis. 59
Electionis Abbatiſſæ, & Capitulo Monialium factæ Inſtrumentum.For.xliiij. 57
Eleemoſyna, quænam ſit exhibenda Presbyterus, & Confeſſarijs monialium. nu. 11. 31
Explorationis voluntatis Puellæ Religionem ingredientis for.iv. 38
FAmulæ ſæculares è monaſterio dimittente nu.39. 34
pro Factoribus Vrbanis licentia.Formula. xxxv. 34
de Feneſtellis Monaſteriorum Monialium nu.3.4.5. & 31.32
GVbernatoris eligendi pro Monialibus literæ.For.xxiij. 49
ad HOras Canonicas celebrandas incunctanter cõuenire debent Moniales. For.xviij. 24
INfirmeria communis debet in omni Monaſterio reperiri.n. 17.& ſeq. 32
de Ingreſſu prohibito intra Clauſurã Monialium.For.xxxiij. 29
Ingredi non licet Clauſuram Monialium ad conficiendum panem, vel ad farinam deferendam.nu.30. 33
Ingrediendi Clauſuram licentia generatim concedi ſolita.For.xxx.& xxxi. 52
Inſtrumenti Ingreſſus Puellæ ad habitum Monachatus.For.xv. 43
Inſtrumenti Renunciationis bonorum, cũ decreto Iudicis à Puella Profeſſionem emiſsura, faciendæ for.xvi. 44
Iuramenti præſtandis ab ingredientibus Clauſuram monialium.for.xxviii. 51
Iuramenti præſtandi ab eligentibus Abbatiſſam For. xxxxiii. 57
de LAboreriis.For.xv. 23
Literæ non ſcribãtur à monialibus. num.10. 31
de MAgiſtra Nouitiarum, & de eius diligentia, erga illas adhibenda. For.8.pag.19.& pag.31.nu.7.
pro Medico, & Chirurgo monaſteria monialiũ ingrediẽdi licẽtia For.xxxii.52.53
de Miſſis, quæ celebrantur in Eccleſiis monialium.nu.27. 33
Miſſæ celebrandæ in Eccleſiis monialium, licentia pro Cappellanis mercenarii; vel ex deuotione. For. xxiv; xxv; 49. & 50.
Monaſteria monialium ædificanda in loco diſtancti à monaſteriis virorum.Formula xxv. 27
Monaſteria monialium, vndique muniautur, & neceſſariæ habitationes interius præparentur.for.xxv. 27
Moniales in monaſterio, quid obſeruare debeant.For.xvii. 24
Moniales in vna ſocietate viuentes, æqualiter cibum, & potum ſuſcipiant.Formula.xxiij. 26
Moniales, qualiter ſtipendia accipere debeant neceſſaria For. xxxv. 26
Monialibus qualiter in monaſterio cõuerſandum ſit.For.xxi. 25
Moniales erga famulas ſibi ſeruientes, peruigilem adhibere debent cuſtodiam. Formula.xxij. 26
Moniales, niſi Abbatiſſa mittente, non exeant. *ex antiq.Concil.*For.xxviij. 28
Moniales à Veſpera, vſq. ad primam cum viris non loquantur For.xxxj. 29
Moniales cum maſculis niſi in Auditorio non comedant, nec colloquantur. For. xxxij.*ex Concil. antiq.*For. xxxij. 29
Moniales virorum caueant frequentias. For. xxxiv. 29
Moniales cum Aduocatis, ſeù Procuratoribus, quomodo negocia pertractare debeant. nu.28. 33
Munera prohibita, tàm in ingreſſu monialis ad Religionem, quàm Profeſſionem, necnon conſecrationem.nu.6. 31
Munera non ſunt à monialibus elargiẽda. nu.12. 31
de NOuitiarum bonis, quæ monaſterium expetunt, qualiter ſit agendum

dum.formula.7. 19
de Nouitijs ad Profeſſionẽ recipiendis.Formula.x. 21
Numerus Monialium à Viſitatoribus cuilibet Monaſterio præfigiendus.n.42. 34
de Officio diuino à Monialibus celebrando,& quomodo nu.25. 33
pro Olitore, aut alio operario. Formula. xxxvj. 54
pro Operarijs,Fabris, baiulis, alijsq. artificibus licentia. For.xxxiij. 53
de Orationis inſtantia.Formula.xix. 24
Organiſta monialis,qualis eſſe debeat.Formula.xiiij 25
Paſtoralium Epiſtolarum. Formulæ quinque à pag.1.ad 12.
Portaria qualis eligi debeat. Formula. xiij fol.23.& 31.nu.8.& pag.33.num.33.
de Puellis ad Religionem admittendis.Formula.9.pag.19.& 20.
Puellæ in Monaſterio recipiendæ ſtatus. Formula.iij 38
Puellæ ingrediendæ in Monaſterium pro habitu ante ſex menſes.eamque recipiẽdę in Monaſterio,licentię.Formula.x.& xj.xij.& xiij.pag.41.& 42.
Pro Prædicatore Monialium licentia. Formula xxvij.& ſub form.xxv.ſ.50.51.
Præfectæ officium quale eſſe debeat. Formula.iij. 16
Præpoſitę conſtituendę quales eſſe debeãt. Formula.iiij. 17
de Præpoſitis ægrotantium.For.xxj. 22
Presbyteri in monaſterij Puellarum, niſi ad Eccleſiaſtica officia non immorentur.Formula xxvij. 28
Presbyteri eorumq. miniſtri,non ingrediãtur monaſteria monialium, niſi ſtatutõ tempore.For.xxviij. 28
Profeſſionis emittendæ Formulæ diuerſarum monialium. For. xviij. & ſequent. ſubfor.pag.45.& 46.
Profeſſionis Monialium recipiendæ ab Abbatiſſa.For.viij& ſubfor.viij. 45
Reformationes pro monialibus variæ a nu.1.& ſeq. 30
Reformationes pro monialibus à Sacra Congregat.editæ à monialibus omnino obſeruandæ ſunt, & earum tranſgreſſores,quibus pœnis ligentur.num. 47. & 48. 35
pro Supernumerariæ receptione licentia Sac.Congr.Card For.xiv. 43
Teſtamentum conficere non poſſunt Moniales ſub grauiſſimis pœnis. numero.16. 32
Teſtimonij de examine Puellæ ad habitũ, ſiue ad Profeſſionem.For.v. 39
pro Villicis,ſeu Colonis monialium licentia. For.xxxiv. 53
Virgines, quæ ſe Deo dicarunt, quam pœnam ſubire debeant,ſi publicè nupſerit. ſubformula 9. 21
Viſitandi monaſteria monialium literæ patentes,etiam ex delegatione Sedis Apoſtolicæ.For.xxxvij.pag.54. 55.& 56.
Viſitandi monaſteria monialium literæ patentes à Prælato Regulari conceſſæ.Formula.xxxix. 55
Vita communis à monialibus obſeruanda. nu.45.46. 34

FINIS.

ERRATA SIC CORRIGE.

Primus numerus Paginam, ſecundus Columnam, tertius lineam indicat.

18	1	30	teneatur	tenetur
20	1	39	effectu	affectu
21	2	29	XIL.	XIII.
35	1	26	Mutum	mutuum
37	1	17	ab	*dele*
47	1	47	alteraz	altera
51	1	39	Religioſæ	religioſè
53	1	4	ſcholijs	ſcholis
57	1	47	proprijs	proprij
58	2	22	regulis	regulæ
62	1	8	liberore	liberiore
67	2	25	perſonu	perſonæ
73	2	27	inuriam	iniuriam
76	2	14	inungentes	iniungentes
80	2	13	anſu	auſu
93	1	16	nupiis	nummis
95	1	1	ſecundū genitū	ſecūdogenitus
100	2	9	ad	ab
104	2	7	conceſſurum	conceſſuram
106	1	7	comeſtabilia	comeſtibilia
107	2	17	recipere	reciperet
ibid.	2	37	illos	illo
109	2	3	ylla	vllo
113	2	36	domi	dormi
113	2	40	nutitur. acceditur	nutritur. accēdiuur
116	2	16	interpretam	Interpretatam
127	2	46	ſuſtentionem	ſuſtētationem
147	1	31	viſitare	viſitari
171	1	24	æſtate	ætate
173	2	22	ornum	ordinum
186	2	32	Monilibus	Monialibus
189	1	29	Mencantibus	Mendicātibus
194	1	31	iudicans.	indicans
209	1	32	Religioſos	Religioſas
218	2	16	ſufficientes	ſufficientèr
219	2	35	adſtrictas	adſtrictæ
220	1	9	conuertit	conuenit
221	1	7	tenentur	teneretur
222	1	42	cōmitantis	comitantes
223	1	21	conſtitutionem	cōſtitutionum
229	1	6	Clem.8.ram.	*dele*
ibid.	2	21	frangantes	frangentes
233	2	32	hobilitare	hoſtilitare
234	1	12	præuideant	prouideant
ibid.	1	47	Quod	Quoad
244	2	24	animmæ	animæ
245	2	5	Clauſuram	Clauſura
247	2	30	ſuperiori	ſuperiore
249	2	30	inſtarum	Inſtar
250	1	40	parum	paratum
258	1	27	confirmitas	confirmatas
259	2	1	non	*dele*
263	1	42	ſupra	ſepta
264	1	31	Ciuitares	Ciuitatis
265	2	25	Sacerdoti	Sacerdote
266	1	11	ſubiectum	ſubiectarum
271	1	46	habetur	habebit
287	2	47	reciperi	recipere
297	1	48	inuitati	inuenti
318	2	37	deſinat	deſinant
344	2	16	confirmare	confirmare
345	1	38	iuſta	ius
346	2	48	dabet	debet
360	2	5	piritualis	ſpiritualis
370	1	1	ordinario	ordinarios
371	2	39	habe	habet

In Deciſionibus.

xiij	2	30	diacta	dicta
ibid.		31	dict	dicta
xxv	2	10	contulereretur	contulerunt
xxvij	2	36	ne	ac
xxxvj	1	6	illegitimus	illegitimis
lv	2	18	quem	quam
lx	1	36	petito	petita
lxj	2	21	illam	illa
ibid.		38	hoc	hac
lxxxvij	2	28	decmas	decimas
xciv	2	49	communis	communi

In Formulario.

4	1	5	indentibus	ludentibus
ibid.		41	moudie	meridie
ibid.	2	25	omnia	anima
ibid.		44	licamus	dicamus
6	2	19	naſtræ	noſtræ
7	1	44	probana	proba
21	1	25	numpſerint	nupſerint
25	1	31	cohiberi	cohibere
27	1	12	iſta	iuxta
ibid.	2	6	coreuere	conuere
29	1	19	manctionibus	manſionibus
ibid.		22	in	id
130	2	19	Monialim	Monialium
40	2	25	infraſcripta	intraſcriptas
47	1	8	clauſuſam	clauſuram
48	2	6	ſacramentali	ſacramentalis
51	1	3	Gregor.	Georg.
ibid.	2	5	habeo	habebo
ibid.		7	admiſtrare	adminiſtrare
ibid.		8	minaſterio	monaſterio
52	2	31	campanullæ	campanulæ
ibid.		32	poſsit	*dele*

REGESTVM.

✠ ✠ †

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii

a b c d e f g h i a b c d e

Omnes ſunt Terniones, præter e vltimum Quaternionem.

ROMÆ, Ex Typographia Petri Antonij Facciotti. M. DC. XXXVIII.

SVPERIORVM PERMISSV.